

Informazioni su questo libro

Si tratta della copia digitale di un libro che per generazioni è stato conservata negli scaffali di una biblioteca prima di essere digitalizzato da Google nell'ambito del progetto volto a rendere disponibili online i libri di tutto il mondo.

Ha sopravvissuto abbastanza per non essere più protetto dai diritti di copyright e diventare di pubblico dominio. Un libro di pubblico dominio è un libro che non è mai stato protetto dal copyright o i cui termini legali di copyright sono scaduti. La classificazione di un libro come di pubblico dominio può variare da paese a paese. I libri di pubblico dominio sono l'anello di congiunzione con il passato, rappresentano un patrimonio storico, culturale e di conoscenza spesso difficile da scoprire.

Commenti, note e altre annotazioni a margine presenti nel volume originale compariranno in questo file, come testimonianza del lungo viaggio percorso dal libro, dall'editore originale alla biblioteca, per giungere fino a te.

Linee guide per l'utilizzo

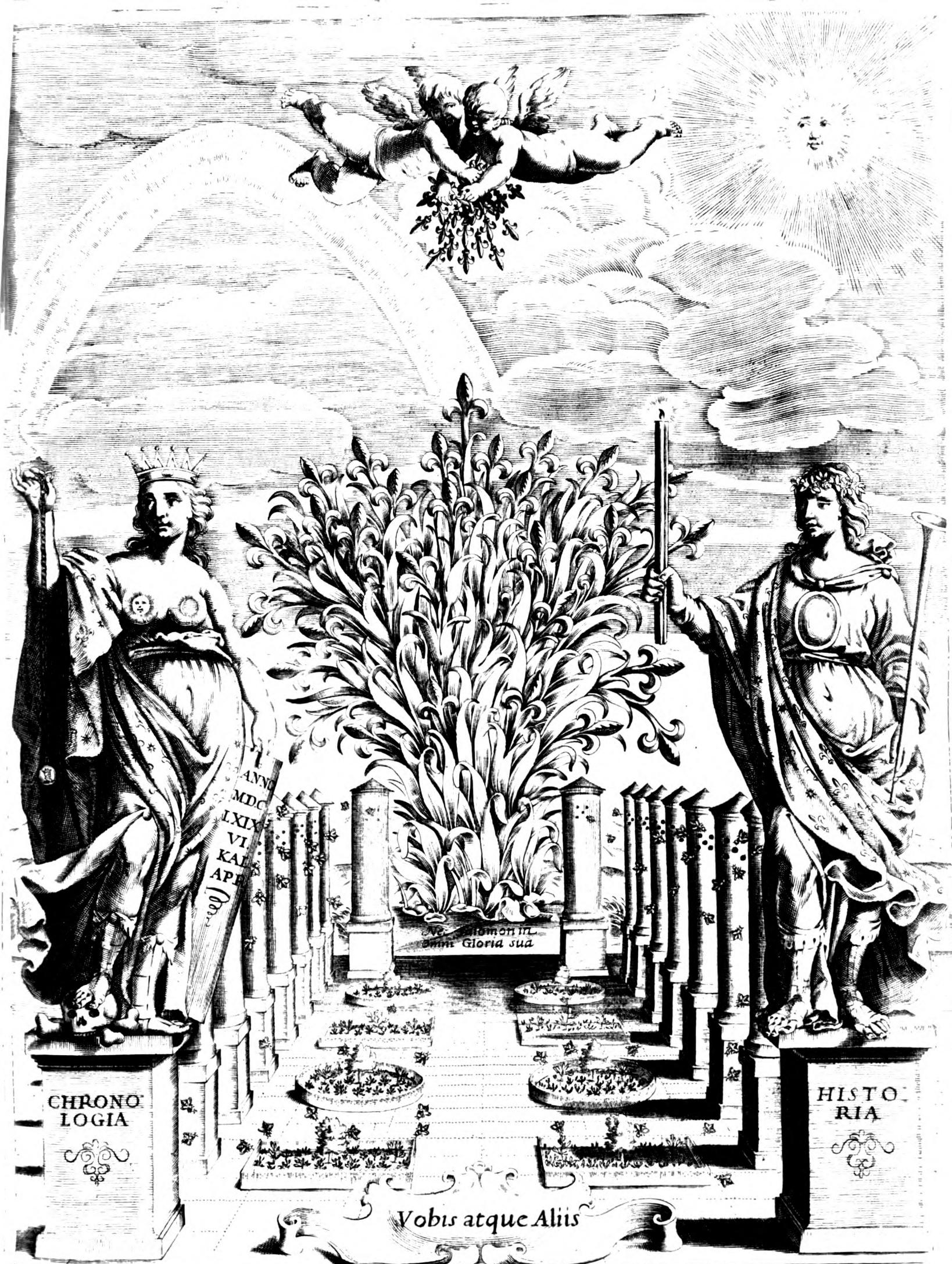
Google è orgoglioso di essere il partner delle biblioteche per digitalizzare i materiali di pubblico dominio e renderli universalmente disponibili. I libri di pubblico dominio appartengono al pubblico e noi ne siamo solamente i custodi. Tuttavia questo lavoro è oneroso, pertanto, per poter continuare ad offrire questo servizio abbiamo preso alcune iniziative per impedire l'utilizzo illecito da parte di soggetti commerciali, compresa l'imposizione di restrizioni sull'invio di query automatizzate.

Inoltre ti chiediamo di:

- + *Non fare un uso commerciale di questi file* Abbiamo concepito Google Ricerca Libri per l'uso da parte dei singoli utenti privati e ti chiediamo di utilizzare questi file per uso personale e non a fini commerciali.
- + *Non inviare query automatizzate* Non inviare a Google query automatizzate di alcun tipo. Se stai effettuando delle ricerche nel campo della traduzione automatica, del riconoscimento ottico dei caratteri (OCR) o in altri campi dove necessiti di utilizzare grandi quantità di testo, ti invitiamo a contattarci. Incoraggiamo l'uso dei materiali di pubblico dominio per questi scopi e potremmo esserti di aiuto.
- + *Conserva la filigrana* La "filigrana" (watermark) di Google che compare in ciascun file è essenziale per informare gli utenti su questo progetto e aiutarli a trovare materiali aggiuntivi tramite Google Ricerca Libri. Non rimuoverla.
- + *Fanne un uso legale* Indipendentemente dall'utilizzo che ne farai, ricordati che è tua responsabilità accertarti di farne un uso legale. Non dare per scontato che, poiché un libro è di pubblico dominio per gli utenti degli Stati Uniti, sia di pubblico dominio anche per gli utenti di altri paesi. I criteri che stabiliscono se un libro è protetto da copyright variano da Paese a Paese e non possiamo offrire indicazioni se un determinato uso del libro è consentito. Non dare per scontato che poiché un libro compare in Google Ricerca Libri ciò significhi che può essere utilizzato in qualsiasi modo e in qualsiasi Paese del mondo. Le sanzioni per le violazioni del copyright possono essere molto severe.

Informazioni su Google Ricerca Libri

La missione di Google è organizzare le informazioni a livello mondiale e renderle universalmente accessibili e fruibili. Google Ricerca Libri aiuta i lettori a scoprire i libri di tutto il mondo e consente ad autori ed editori di raggiungere un pubblico più ampio. Puoi effettuare una ricerca sul Web nell'intero testo di questo libro da <http://books.google.com>

NOBILISSIMO COLLEGIO NOBILIVM PARMENSI.
A. Seieniss. Duce RANVTIO I. FARNESIO electo
et sub Protectione seieniss. Ducis RANVTY II. FARNESII
Nunc Maxime Numero, et Disciplina Efflorescenti.

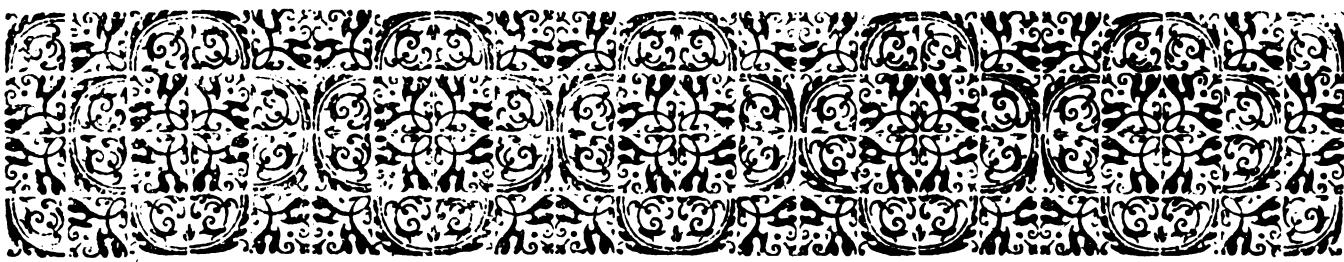
CHRONOLOGIAE
REFORMATAE
TOMVS SECUNDVS
ÆTATES MVNDI
ET
TRIA CHRONICA CONTINENS
AVCTORE
R. P. IO. BAPTISTA RICCIOLIO
SOCIETATIS IESV
FERRARIENSI
ILLVSTRISSIMI COLLEGII PARMENSIS
NOBILIVM CONVICTORIBVS
DEDICATVS.

BONONIAE, M. DC. LXIX.

Ex Typographia Hæredis Dominici Barberij. Superiorum permisso.

WILLIAM J. COOPER
Chairman and General Manager

AD LECTOREM.

O S T I , credo , erudite Lector , aliud esse munus Chronologi ; aliud Chronographi , seu Chronistæ ; aliud Historici , vel Annalium Scriptoris . Chronologi enim officium est , differere de nexu , & ordine Temporum , quibus persona celebriores floruerent , & insigniores Res gestæ sunt , aut Eventa notabiliora extiterunt ; & inter diuersas de his opinione s , suam sententiam , cum eius fundamentis ,

afferre . Id Nos in Primo huius Chronologiae Tomo , conati sumus præstare ; ut super certis , aut probabilioribus Temporum Cardinibus , Chronicæ , Historia , & Annales generales versari possint . Chronographi verò munus est , non prolixitate Historica , vel Annalistica , sed breuitate artificiosa Annorum ensigniorum seriem , tanquam catenam temporum ordinatim connectere , & ijs adnotare celeberrimas quaspiam personas , ac Res gestas , aut Eventus indicare : Ut inde Historici aut Annalium Scriptores , certo tramite & ductu temporum , possint securius , & absque disceptatione de Tempore liberè in suo campo excurrere . Quamvis Annalium quibusdam Auctoribus usum sit , Chronologicas dissertationes subinde inserere .

Nemini Ergo mirum videri debet , si in Triplici forma Chronicorum , quam hoc II. Tomo exhibemus , tanta breuitate , quasi per saltus de Annis in Annos decurrente , usi simus . Esto in Tertio longiore Chronicæ , Annos multos maiori copia rerum locupletandos duxerimus . Utinam verò , vita & vires supereffent ad scribendam , ut olim desiderauimus , Historiam Diuinam , vel Annales Prouidentiæ Diuinæ ; Ex ipsa enim serie temporum , & comparatione rerum gestarum , conuinci possent Athei , quam admirabili , licet quandoque arcano , nexus & ordine DÈVS O. M. Vniuersum hunc Mundum ab initio temporis buc usque gubernauerit . Huc enim præcipue collinearunt labores nostri in Primo Tomo conscribendo .

Sed erunt fortasse aliqui , qui hoc argumentum absolucent .

*Tu interim , Lector benigne , breuioribus hisce
Chronicis fruere , & DEO Immortali
viue , ac Vale .*

Ex præcepto Eminentiss. & Reuerendiss. D. D. Hieronymi Cardinalis Boncompagni Bononiensis Archiepiscopi, ac Principis, Ego D. Ioseph Cribellus Clericus Regularis Congregationis S. Pauli, nec non Sacrae Pœnitentiariæ eiusdem Bononiensis Metropolitanae Rector, inspexi etiam hunc alterum Tomum Secundum Chronologiæ Reformatæ Primo Operi Chronicæ Conformatum; In quo anteactæ, atque vetustate velut rubigine Consumptæ Mundi Actæ in noua reformatur æra secula, pretioso rerum rememoratarum pondere, optima Cathegoria eamdem eximia libertate, ac singulari, qua donantur perspicuitate, ut iure merito opus seculo per Typographos sit donandum.

De mandato Reuerendiss. P. Inquisitoris Bonon. Opus inscriptum Chronologiæ Reformatæ Tomus Secundus, omni cruditione refectum, & mirabiliter concinnatum per doctissimum Virum Ad. R. P. Ioannem Baptestam Ricciobium Ferrariensem Societatis Iesu, cum laboris usura percurri, & dignum prælo, quia undequaq; p̄fissimum, & studiosis profuturum censui.

*Ego Fr. Benedictus Gundottus Tertiij Ordinis Sancti Francisci S. T. Doct. Collegatus,
& S. Officij Bonon. Consultor.*

Imprimatur

Fr. Iohannes Vincentius de Paulinis Mag. Inquisitor Generalis Bononie.

CHRO-

INDEX CHRONICORVM,

Et monita pro vſu eorum.

I. CHRONICON Breue pro Annis Mundi, iuxta LXX. Interpretes, connectendis cum Annis ante vulgarem Epocham CHRISTI.

II. CHRONICON Breue pro Annis Mundi, iuxta Hebraicam illam editionem, quam secura est Vulgata Latina, post S. Hieronymum.

III. CHRONICON Magnum pro Annis ante, & post CHRISTVM, ab initio Mundi, usque ad Oratum Abrahæ, iuxta LXX, Interpretes; Inde autem usque ad CHRISTVM, iuxta utramque editionem, & post CHRISTVM, usque ad Annum M DCLXVI.

Qui desiderat Annos Olympiadum, Vrbis conditæ, Nabonassari, & Alexandri Magni concurrentes cum Annis dictis, consulat Tabulas Libro II. præmissas.

Qui verò Consules Annis ante, vel post CHRISTVM congruentes scire vult, adeat Fastos Libro IV. Cap. 5. exhibitos, aut Catalogos Tomi III.

Annos ante, vel post Epocham CHRISTI datos conuertes in Annos Mundi, iuxta opinionem nostram Libro 7. c. 5. confirmatam sic.

Si Annus ante Epocham CHRISTI datus est 5634. ipse est Annus primus Mundi, si autem minor est Anno 5634. subtrahe illum Annis 5634. & relinquetur Annus Mundi simul incipiens, cum Anno ante Christum dato à Kalendis Ianuarij, & cum eodem concurrens usque ad finem. Esto reuera primus Mundi Annus, non à Kalendis Ianuarij, sed à die 1. Maij in forma Iuliana inierit. *Exemplum*: detur Annus ante Epocham Christi 1592. quo filii Israel exierunt de Ægypto duce Moysè; hic subtractus Annis 5634. relinquit Annum 4042. post Mundum conditum.

At si Annus Epochæ CHRISTI sit datus, adde illi Annos 5634. & habebis Annum Mundi inconuentem, & concurrentem, cum Anno Christi dato; sic Annus Christi 1664. quo hæc scribimus est Mundi 7298. labens, & Annus 1666. erit Annus Mundi 7300.

Annos ante, vel post Epocham CHRISTI datos conuertes in Annos Mundi, iuxta secundariam opinionem nostram ex Vulgata Latina editione Libro 7. c. 2. confirmatam sic.

Si Annus ante Epocham CHRISTI datus, est 4184. ipse est Annus primus Mundi conditi in hac hypothesi, at si minor est Annis 4184. subtrahe illum Annis 4184. & restabit Annus post Mundum conditum, seu post primum Annum Mundi conditi incipiens, & concurrens cum Anno ante Christum dato. *Exemplum*, detur Annus ante Epocham Christi 1592. quo fuit Exodus; hic subductus annis 4184. relinquit Annum Mundi 2592.

At Annis Epochæ CHRISTI datis, adde Annos 4184. & fiet Annus Mundi in hac hypothesi incipiens, & concurrens cum Anno Christi dato. Sic Annus 1664. Christi, est Mundi 5848. & Annus 1666. erit Annus Mundi 5850.

SEX MUNDI ÆTATES

Principijs gaudio extraordinario dignis initæ.

	IV XTA EDITIONEM LXX. Inter. Hebr. et Vul.	
	Anni 2256	Anni 1656
I. A Mundi exordio ad Diluuij Noetici finem		
II. A fine Diluuij Noetici ad Sacrificium Abrahæ, ac Repromissionem Dei iuramat de Benedicendis in semine ipsius, qui est CHRI- STVS, omnibus Gentibus	1356	506
III. A Repromissione Diuina Abrahæ iurata, ad Exitum Israclitarum ex Ægypto, Legemque scriptam	430	430
IV. Ab Exodus, ad Fundamenta Templi Salomonici	580	580
V. A Fundatione Templi Salomonici, ad Captiuitatem solutam per Cyrum, ac reædificationem Templi	476	476
VI. A Captiuitate Iudæorum soluta per Cyrum, ad Natiuitatem CHRISTI	536	536
 <i>A Mundi Exordio, ad Natiuitatem CHRISTI</i>	 5634	 4184

Alia interualla Annorum insignia.

A fine Diluuii, ad Ortum Phaleg. & disputationem Generis humani	531	131
A fine Diluuij, ad Ortum Abrahæ	1232	382
Ab Ortu Abrahæ, ad Ortum Moyſis	475	475
Ab Ortu Abrahæ, ad Exodus	554	554
Ab Exodus, ad Saulis initium	516	516
Ab Ortu Moyſis, ad Ortum Dauidis	584	584
A Templi Salomonici fundatione, ad Templi eiusdem incendium per Nabuchodonosorem	425	425
Ab Exodus, ad initium Captiuitatis Iudæorum	987	987
A Saulis initio, ad finem Regni Hebræorum	489	489
A Danielis Hebdomadibus, ad Mortem CHRISTI	486	486

I. CHRO-

I. CHRONICON BREVE
PRO ANNIS M V N D I,
IVXTA LXX. INTERPRETES,
Cum Annis ante vſitatem CHRISTI Epocham
connectendis.

ANNI		Articuli Temporum Notabiles.	ANNI		Articuli Temporum Notabiles.
Mundi iuxta LXX.	Ante Epoch Chrif.		Mundi iuxta LXX.	Ante Epoch Chrif.	
1	5634	A Dam creator die 6. Mundi. Seth ex Adamo nascitur.	3353	2276	Thara ex Nachor nascitur.
230	5404	Enos ex Setho nascitur.	3379	2255	Serug moritur annorum 330.
435	5199	Cainan ex Enos nascitur.	3383	2151	Nachor moritur annorum 304.
625	5009	Malaleel ex Cainano nascitur.	3488	2146	Abraham ex Thara nascitur.
695	4939	Adam moritur expletis annis 930.	3497	2137	Lot nascitur.
931	4703	Iared ex Malaleel nascitur.	3498	2136	Sara nascitur.
960	4674	Henoch ex Iaredo nascitur.	3543	2091	Ægialeus I. Rex Sycioniorum, duravit Regnum annos 962.
1122	4512	Seth moritur annorum 912.	3557	2077	Abraham egreditur de Ur.
1142	4492	Mathusala ex Henoch nascitur.	3562	2072	Thare moritur annorum 205.
1287	4347	Enos moritur annorum 905.	3563	2071	Abraham egreditur de Haran annorum 75.
1340	4294	Lamech ex Mathusala nascitur.	3574	2060	Ismael nascitur.
1474	4160	Henoch translatus annorum 365.	3587	2047	Circumcisio instituta.
1487	4147	Cainan moritur annorum 910.	3588	2046	Isaac nascitur.
1535	4099	Noe ex Lamecho nascitur.	3612	2022	Isaac immolari iubetur, Repromissio Dei iurata Abraham annis 40. ante Legem, & Exodum.
1656	3978	Malaleel moritur annorum 895.	3625	2009	Sara moritur annorum 127.
1690	3944	Iared moritur annorum 962.	3628	2006	Isaac nubit Rebeccæ.
1922	3712	Sem, & Iaphet ex Noe nascuntur.	3648	1986	Jacob, & Esau nascuntur.
2156	3478	Cham ex Noe nascitur.	3663	1971	Abraham moritur annorum 175.
2157	3477	Lamech moritur annorum 753.	3682	1952	Isaac prima peregrinatio in Geraris, annis 400 ante reversionem Israelitarum in Chananitudem.
2227	3407	Mathusala moritur annorum 969. & Diluuium incipit.	3710	1924	Ismael moritur annorum 137.
2255	3379	Diluuij Noetici finis.	3727	1907	Rebecca moritur annorum 114.
2256	3378	Arphaxad ex Semo nascitur.	3739	1895	Joseph nascitur ex Rachele.
2258	3376	Cainan II. ex Arphaxad nascitur.	3754	1880	Beniamin nascitur, Rachel annorum 45. moritur. Joseph venditus dicitur in Ægyptum.
2393	3241	Sala ex Cainano nascitur.	3767	1867	Isaac moritur annorum 180.
2523	3111	Noe moritur annorum 950.	3769	1866	Joseph præficitur toti Ægypto.
2606	3028	Heber ex Sala nascitur.	3776	1858	Inachus I. Rex Arguorum, duravit hoc Regnum annos 544.
2653	2981	Foius I. Dynasta Serum, seu Sinensium.	3777	1857	Jacob cum tota familia descendit in Ægyptum.
2682	2952	Arphaxad moritur annorum 435.	3794	1840	Job viuit circa hoc tempus.
2693	2941	Sem moritur annorum 600.	3838	1796	Iacob moritur annorum 147.
2756	2878	Phaleg ex Heber nascitur Turris Babel distractatur, Dispersio generis Humanæ, & Xinungus I. Rex electus à Scrib. seu Sinensib. Nemrod I. Rex Babylonis.	3848	1786	Diluuium Ogygium in Attica.
2787	2847	Eucchous I. Rex Arabum, & Chaldaeorum. Duravit Regnum annos 1922.	3961	1673	Joseph moritur annorum 110.
2848	2786	Cainan II. moritur annorum 460.	3963	1674	Aaron nascitur.
2853	2781	Rhagau ex Phaleg nascitur.	4001	1633	Moyses nascitur.
2917	2717	Sala moritur annorum 460.	4005	1629	Iosue nascitur.
2983	2651	Sarug ex Rhagau nascitur.	4042	1592	Exodus, & Lex per Moysen data.
3049	2585	Heber moritur annorum 464.	4076	1558	Cecrops I. Rex Atheniensium, duravit Regnum hoc annis 488.
3057	2577	Phaleg moritur annorum 339.	4081	1553	Maria, & Aaron moriuntur, illa annorum 127. hic 123.
3126	2508	Menes I. Rex Ægypti. Duravit Regnum hoc usque ad Cambylem annos 1940. hinc sub Perlis 202. & deinde sub Ptolemais 294.	4082	1552	Moyses moritur anno 120. Egressus Israelitar. ex Deserto.
3172	2466	Tartarorum Regnum init circa hoc tempus.	4089	1545	Primus annus diuisionis Terræ Chanaam per fortis.
3179	2455	Ninus I. Rex Assyriorum, duravit Regnum usque ad Sardapalum annis 1430.	4095	1539	I. Annus Sabbaticus.
3256	2378		4110	1524	Iosue moritur annorum 110.
3288	2346				Dilu-
3289	2345				
3336	2292				

ANNI		Articuli Temporum Notabiles.	ANNI		Articuli Temporum Notabiles.
Mundi iuxta LXX.	Ante Epoch Chrif.		Mundi iuxta LXX.	Ante Epoch Chrif.	
4120	1514	Diluuium Deucalioneum in Theffalia, & I. Apostasia Israclitarum.	5263	371	Leuctrica pugna.
4322	1312	Perseus I. Rex Mycenis, duravit Regnum annis 210.	5304	330	Calippicæ periodi annus primus, & Monarchia Alexandri Magni, capta Babylone, & extinctio Dario.
4424	1210	Argonautarum expeditio.	5310	324	Alexandri Magni mors, & Epocha. Ptolemaeorum Regum Aegypti initium; durarunt ad Cleopatras mortem annis 294.
4450	1184	Troæ excidium.	5322	312	Seleucidarum Aera, Annii Graecorum à Nisan in 1. à Tisri, in 2. Machabæorum Libro.
4498	1136	Samson, & Heli annus 1. Samuel nascitur.	5349	285	Vel 284. Translatio per LXXII. Interpretes.
4518	1116	Samsonis mors, Heli solus iudicatur.	5351	283	Phileterus Rex Pergami.
4531	1103	Eurystheus, & Procles I. Rex Lacedæmon, duravit Regnum annis circa 900.	5370	264	Punicum Bellum I.
4536	1103	Auletes I. Rex Corinthiorum, duravit Regnum annis 323.	5380	254	II. Periodi Calippi annus primus.
4538	1096	Heli moritur, Samuel iudicatur.	5416	218	Punicum Bellum II.
4548	1086	Dauid nascitur.	5456	178	III. Periodi Calippi annus primus.
4559	1075	Saulis I. annus cum Samuele.	5467	167	Iudeæ Machabæi initium.
4566	1070	Archontes perpetui Athenis.	5485	149	Punicum Bellum III.
4576	1058	Samuel moritur annorum 77.	5572	62	Herodes infanticida nascitur.
4578	1056	Saul moritur annorum 70.	5587	47	Incipit annus Confusionis.
4579	1055	Dauidis Regis annus primus.	5589	45	Iulianus annus primus.
4608	1026	Homerus nascitur.	5591	43	Augusti initium à Triumviratu ex die 27. Nouembris.
4618	1016	Dauid moritur annorum 70. &c.	5596	38	Aeræ Augusti Hispanicæ initium.
4619	1015	Salomonis I. Annum.	5603	31	Actiaca pugna, et anno sequenti Antonij, et Cleopatras mors.
4622	1012	Fundamenta Templi Salomonici iacta.	5634	1	Annuntiatio Beatiss. Virginis MARIAE. Nativitas S. Io. Baptist. et CHRISTI.
4659	975	Diuisio Regni Hebr. & I. Roboami Regis Iuda, & Ierooboami Regis Israel; duravit Regnum Hebr. à Saule ad Sedeciam captum annos 488. & Regnum Israel annos 244.	5635	Ann. Chr. I	Circumcisio D. N. IESV CHRISTI.
4734	900	Carthago condita.	5667	33	Passio, Mors, et Resurreccio eiusdem.
4771	863	Arbaces I. Rex Medorum, duravit usque ad mortem Astyagis annis 646.	5704	70	Hierosolyma capta à Tito.
4858	776	Olympiadum ab Iphito instauratarum annus primus.	5918	284	Diocletiani Aera à die 17. Septemb.
4879	755	Archontes decennales Athenis.	5946	312	Constantinus Magnus vincit Maxentium die 24. Septembris.
4881	753	Vrbs Roma condita, iuxta Varronem.	5964	330	Constantinopolis MARIAE Virgini Deiparae dedicatur Maij 11.
4887	747	Nabonassari Aera die 26. Febr. incipit.	6029	395	Theodosij Magni mors, et ditisio Imperij secunda in Occidentale, et Orientale.
4908	726	Ezechiae Regis Iudeæ annus primus.	6110	476	Odoacer I. Rex Italæ post casum Imperij Romani in Occidente, quod à Julio Cæsare steterat annis 522.
4950	684	Archontes annui Athenis.	6256	622	Hegira Arabum, seu fuga Mahometis 16. Iulij.
5029	605	Nabuchodonosoris iunioris annus primus, & initium captiuitatis Babylonie.	6266	632	Iezdagirdæ Epochæ Persica à die 16. Iunij.
5074	560	Pharnaces I. Rex Cappadociæ, duravit Regnum 476. ann.	6434	800	Imperij Romani instauratio, et translatio ad Carolum Magnum Regem Francorum.
5075	559	Cyri Regis initium in Perside.	6713	1079	Gelalæ Persarum Epochæ ab Äquinoctio verno.
5098	536	Cyri Monarchia duratura, usq; ad Alexandrum Magnum annis 206. & solutio Captiuitatis Babylonicae.	6934	1300	Turcici Imperij initium.
5126	508	Primi Consules Romæ electi Regibus.	7087	1453	Constantinopolis capta à Turcis die 29. Maij.
5144	490	Marathonia pugna duce Miltiade.	7216	1582	Gregorius XIII. Sum. Pontifex Kalendarium Romanum correctum promulgat.
5154	480	Xerxis transitus in Græciam, & Salaminia pugna duce Themistocle.			
5181	453	Daniclis Hebdomadum initium.			
5202	432	Meton, & Euctemon Solstitium obseruant.			
5203	431	Belli Peloponnesiaci initium.			

II. CHRONICON BREVE

Pro Annis Mundi, iuxta Hebraicam, & Vulgatam editionem,

Cum Annis ante, aut post Epocham CHRISTI connectendis.

ANNI		Articuli Temporum Notabiles.	ANNI		Articuli temporum Notabiles.
Mundi iuxta Hebr.	Ante Epoch Chrif.		Mundi iuxta Hebr.	Ante Epoch Chrif.	
1	4184	A Dam creatus 6. die Mundi.	325	3859	Cainan nascitur ex Enos.
130	4054	Seth nascitur ex Adamo.	395	3789	Malaleel nascitur ex Cainano.
235	3949	Enos nascitur ex Setho.	460	3724	Iared nascitur ex Malaleele.

Henoch

C H R O N I C O N B R E V E .

5

A N N I		Articuli Temporum Notabiles.			A N N I		Articuli Temporum Notabiles.		
Mundi iuxta Hebr.	Ante Epoch Chris.				Mundi iuxta Hebr.	Ante Epoch Chris.			
622	3362	Henoch nascitur ex Jaredo.			2327	1857	Jacob cum familia descendit in Aegyptum.		
687	3497	Mathusala nascitur ex Henocco.			2344	1840	Iacob moritur annorum 147.		
874	3310	Lamech nascitur ex Mathusala.			2388	1796	Diluuium Ogygium in Attica.		
931	3253	Adam moritur exactis annis 930.			2398	1786	Ioseph moritur annorum 110.		
987	3197	Henoch translatus annorum 365.			2511	1674	Aaron nascitur.		
1056	3128	Noe nascitur ex Lamecho.			2513	1672	Moyses nascitur.		
1140	3044	Enos moritur annorum 905.			2550	1633	Iosue nascitur.		
1142	3042	Seth moritur annorum 912.			2554	1629	Caleb nascitur.		
1232	2952	Foius I. Dynastia Serum ex historia Sinen-sium, sed vide l. 5. c. 1.			2591	1592	Exitus Israelitarum ex Aegypto, & Lex da-ta per Moysem.		
1235	2949	Cainan moritur annorum 910.			2625	1558	Cecrops I. Rex Atheniensium.		
1290	2894	Malaleel moritur annorum 895.			2630	1553	Maria, & Aaron moriuntur, illa annorum 127. hic 123.		
1337	2847	Xinungus electus Rex Sinentium, sed vide l. 5. c. 1.			2631	1552	Moyses moritur annorum 120.		
1398	2786	Euechous I. Rex Arab. & Chald. sed vide l. 5. c. 2.			2638	1545	Annus primus diuisionis Terræ Chanaam per sortes.		
1422	2762	Iared moritur annorum 962.			2664	1539	Primus annus Sabbaticus.		
1556	2628	Sem, & deinde Iaphet nascuntur ex Noe, deinde Cham.			2659	1524	Iosue moritur annorum 110.		
1557	2627				2669	1514	Diluuium Deucalioncum in Thessalia, & Apostasia Israelitarum.		
1651	2533	Lamech moritur annorum 777.			2871	1312	Perseus primus Rex Mycenarum.		
1655	2529	Mathusala moritur annorum 965. & Diluuium incipit.			2973	1210	Argonautarum expeditio.		
1656	2528	Diluuij Noetici finis.			2999	1184	Troiae incendium, & excidium.		
1658	2526	Arphaxad ex Semo nascitur.			3047	1136	Samson, & Heli annus primus.		
1693	2491	Cainan II. nascitur ex Arphaxad.			3067	1116	Samsonis mors Heli solus iudicat.		
1718	2466	Menes Aegyptiorum I. Rex, sed vide l. 5. cap. 3.			3080	1103	Eurystheus, & Procles primi Reges La-cedemonum; & Auletes Corinthior.		
1723	2461	Sala nascitur ex Cainano.			3087	1096	Heli moritur, Samuel iudicat.		
1753	2431	Heber nascitur ex Sala.			3097	1086	Dauid nascitur.		
1787	2397	Phaleg nascitur ex Heber.			3108	1075	Saulis prim. annus cum Samuele.		
1817	2367	Rheu nascitur ex Phaleg.			3113	1070	Archontes perpetui Athenis.		
1838	2346	Belus instaurator Babylonis.			3125	1058	Samuel moritur annorum 77.		
1839	2345	Tartarorum Regnum init.			3127	1056	Saul moritur annorum 70.		
1849	2335	Sarug nascitur ex Rheu.			3128	1055	Dauidis Regis annus primus.		
1879	2305	Nachor nascitur ex Sarug.			3157	1026	Homerus nascitur.		
1892	2292	Ninus I. Rex Assyriorum.			3167	1016	Dauid moritur annorum 70.		
1908	2296	Thare nascitur ex Nachor.			3168	1015	Salomonis annus primus.		
1944	2240	Semiramis Regina Assyriorum.			3171	1012	Fundamenta Templi Salomonici facta.		
1996	2188	Arphaxad moritur annorum 338.			3208	975	Divisio Regni Hebraeorum, & primus annus Roboami hinc inde Ierooboami.		
2006	2178	Noe moritur annorum 950.			3283	900	Carthago condita.		
2026	2158	Phaleg moritur annorum 239.			3320	863	Arbaces primus Rex Medorum.		
2027	2157	Nachor moritur annorum 148.			3369	814	Caranus primus Rex Macedonum.		
2038	2146	Abraham nascitur ex Thara.			3407	776	Olympiadum Iphiti initium.		
2048	2136	Sara nascitur.			3428	755	Archontes decennales Athenis.		
2056	2128	Rheu moritur annorum 239.			3430	753	Roma condita, iuxta veriorēm Varromis sententiam.		
2079	2105	Sarug moritur annorum 230.			2436	747	Nabonassari Aera à die 26. Febr.		
2093	2091	Aegialeus I. Rex Sycioniorum.			3457	726	Ezechiae Regis Iudei annus primus.		
2107	2077	Abraham egreditur de Vr Chaldaeorum.			3499	684	Archontes annui.		
2112	2072	Thare moritur annorum 205.			3578	605	Nabuchodonosoris iunioris annus 1. Et ini-tium Captiuitatis Babylonice.		
2123	2071	Abraham egreditur de Haran annorum 75.			3596	587	Templi, & Hierosolymæ incendium.		
2124	2060	Ismael nascitur.			3623	560	Pharnaces primus Rex Cappadocia et c.		
2137	2047	Circumcisio instituta.			3624	559	Cyri Regis initium in Peride.		
2138	2046	Isaac nascitur.			3647	536	Cyri Monarchæ initium captiuitatis Iudeorum, & solutio captiuitatis Iudeorum.		
2156	2028	Sem moritur annorum 608.			3675	508	Reges Romæ pulsi, & primi Consules ini-stituti.		
2162	2022	Isaac immolari iubetur. Repromissio Dei iurata Abraham anno 430. ante Legem, & Exodum.			3693	490	Marathonia pugna.		
2175	2009	Sara moritur annorum 127.			3703	480	Xerxis transitus in Græciam, & Salaminia pugna.		
2178	2006	Isaac nubit Rebeccæ.			3730	453	Initium Hebdomadarum 69 1/3. Danielis.		
2198	1986	Iacob, & Esau nascuntur.			3751	432	Metonis Solstitium obseruatam.		
2213	1971	Abraham moritur annorum 175.			3752	431	Belli Peloponnesiaci initium.		
2232	1952	Isaac peregrinatur in Geraris anno 400. ante reuersionem Israelitarum in Chanani-tidem.			3812	371	Leuctrica pugna.		
2260	1924	Ismael moritur annorum 137.			3853	330	Alexandri Magni Monarchia capta Baby-lone, & Dario extincto: Calippicarum periodorum initium.		
2277	1907	Rebecca moritur annorum 114.			3859	324	Alexandri Magni mors, & Epoca Ptole-morum Regum in Aegypto initium.		
2289	1895	Ioseph nascitur ex Rachele.			3871	312	Seleucidarum Aera Dilkarnaim, seu Anni Græcorum à Nisan in lib. 1. Machab. sed à Tisti in l. 2. initu.		Vel
2304	1880	Beniamin nascitur, Rachel moritur anno rum 45. Ioseph venditur, & ducitur in Aegyptum.							
2317	1867	Isaac moritur annorum 80.							
2318	1866	Ioseph præficitur toti Aegypto.							
2326	1858	Inachus I. Rex Argivorum.							

ANNI		Articuli Temporum Notabiles.	ANNI		Articuli Temporum Notabiles.
Mundi iuxta LXX.	Ante Epoch Chrif.		LXX.	Ante Epoch Chrif.	
3898	285	Vcl 284. Trāslatio S.Scripturæ per LXXII. Interpretes.	4217	334	Passio, Mors, & Resurrectio CHRISTI.
3900	283	Phileterus primus Rex Pergami.	4254	70	Hierosolyma capta à Tito.
3919	264	Punicum Bellum I.	4468	284	Diocletiani Aera à die 17. Septembris.
3929	254	II. Periodi Calippi annus primus.	4496	312	Constantini Magni victoria de Maxentio die 24. Septembris.
3965	218	Punicum Bellum II.	4514	330	Constantinopolis dedicatur 2. Maij Deipa- ræ Virginis MARIAE.
4005	178	III. Periodi Calippi annus primus.	4579	395	Theodosij Magni mors, & secunda diuisio Imperij Romani in Occidentale, & O- rientalē.
4016	167	Iuda Machabæi initium.	4660	476	Odoacer I. Rex Italiae post Casum Roma- ni Imperij in Occidente.
4034	149	Punicum Bellum III.	4806	622	Hegira, seu Fuga Mahometis 16. Iulij.
4121	62	Herodis Infanticidæ ortus.	4816	632	Iezdagirdæ Regis Perſarum Epochæ 16. Junij.
4136	47	Annus confusio, & correctio anni.	4984	800	Imperij Romani Occid. translatio ad Ca- rolum Magnum Francorum Regem.
4148	45	Iulianorum annorum primus.	5263	1079	Gelalæa Perſarum Epochæ ab Aquinoctio verno.
4140	43	Augusti Triumuiratus à die 27. Nouemb.	1484	1300	Turcici Imperij initia.
4145	38	Aera Augusti Hispanica.	5637	1453	Constantinopolis capta à Turcis 29. Maij.
4152	31	Aetiacæ Victoria, & anno sequenti mors Antonij, & Cleopatræ.	5766	1582	Romani Kalendarij reformatio sancta à Gregorio XIII.
4182	1	Annunciatio facta Beatiss. Virginis MA- RIAÆ, Incarnatio VERBI Diuini, & 'Natiuitatis CHRISTI.			
		Circumcisio D. N. IESV Christi.			
4185	1				

III. CHRONICON MAGNUM, ET SELECTUM

Annis ante primum vulgarem CHRISTI Annum,
& quidem usque ad ortum Abrahæ,

IVXTA LXX. INTERPRETES;

Deinceps vero iuxta utramque editionem &c. & iuxta probata
Libro 7. Cap. 5.

An. ant Chrif.		An. ant Chrif.	
5634	<p>Mundus à Deo Creatus est Verno quidem tempore, sed Autumno, quoad maturitatem frugum, & fructuum, æquivalenti: iuxta dicta Libro 1. cap. 11. eiusque dies prima, supposito Anno ante Christum 5634. iuxta dicta libro 7. c. 3. & 5. Incidit in diem 1. Maij in forma Iuliani anni, feriamque primam, qua creavit Deus Cælum, & Terram, cum Elementis alijs, fecitque Lucem Soli æquivalentem. Cycle literarum Dominicantium erat IV. & Litera Dominicalis C.</p> <p>Secunda dic, idest 2. Maij, feriaque 2. Factum est Firmamentum, et aquæ superiores segregatae ab aquis inferioribus.</p> <p>Tertia die, idest 3. Maij, feriaque 3. congregatis in unum locum aquis, & mare vocatis, apparuit arida; quæ iussa germinauit plantas cum fructibus.</p> <p>Quarta die nempe 4. Maij feriaq; 4. facta sunt Luminaria cum reliquis Planctis, et Fixis Stellis, ac posita in Firmamento. Et Sol quidem in principio Arietis dodecatemorialis, quo die fuit æquinoctium Vernum, Luna vero in principio Librae, Plena lumine, iuxta dicta lib. 7. c. 5.</p>	<p>Quinta die Mundi, et Maij feriaque 5. Pisces, Volucres, et reptilia ex aquis producta.</p> <p>Sexta die Mundi, et Maij, feriaque 6. producta sunt animalia terrestria, et formatus Adamus de limo terræ, et ex eius latere formata est Eva.</p> <p>Septima die Mundi, et Maij, requieuit Deus ab opere, et diem Sabbati Sanctificauit.</p> <p>Decimateria die Mundi, et Maij, feria item sexta, et octauo post sui formationem dic, plures arbitrantur peccasse Adamum, et Eum, ex mera tamen conjectura, vt Lipomanus, Pererius, Del Rio, Torniellus, Salianus, Spondanus, Codomanus. Nos nihil affirmamus.</p> <p>Cain natus est Martio ineunte, et mensibus 9. post eiectionis de Paradiso primos parentes, ubi eos virginis vixisse sentit Augustinus; vide Salianum ad Annū Mundi 2. eodemque partu nata Cainana, postea vxor Caini; Decembri vero natum Abelem nempe decimo labente mensie post ortum Cain, non est improbatum; annis vero sequentibus, et singulis natos esse filios, et filias ex Adamo, et non raro geminos uno partu, vt crescerent, et multiplicarentur iuxta Dei mandatum.</p>	
5633			

Abel

An. ant. Chrif.		An. ant. Chrif.	
5405	<i>Abel à Caino occiditur vno ferè anno ante ortum Sethi , quem posuit Deus , idest concessit Euz loco Abelis , vt dicitur Genes 4. nu. 25.</i>	2455	<i>Nachor nascitur ex Sarugo annum 130. agente . Iauis Rex Sinenium regnat . Rhagan moritur annorum 339.</i>
5404	<i>Seth nascitur Adamo annum 130. iuxta LXX. agenti .</i>	2391	<i>Iauis Rex Sinenium regnat . Rhagan moritur annorum 339.</i>
5199	<i>Enos nascitur ex Setho agente annos 205.</i>	2378	<i>Rhagan moritur annorum 339.</i>
5009	<i>Cainan nascitur ex Enos agente annos 190.</i>	2358	<i>Iauis Rex Sinenium Kalendarium reformat . Belus instaurat , & quasi de nouo fundat Regnum Babylonis , & Tartarorum Dynastia sub hoc tempus cceperat , ex Sinenium Annalibus . An-nus hic est Mundi 3288.</i>
4939	<i>Malaleel nascitur ex Cainano agente annos 170.</i>	2346	<i>Belinus instaurat , & quasi de nouo fundat Regnum Babylonis , & Tartarorum Dynastia sub hoc tempus cceperat , ex Sinenium Annalibus . An-nus hic est Mundi 3288.</i>
4703	<i>A D A M V S moritur expletis vita annis 930. et EVA decimo ab hinc anno , annorum 940. ex Hebræorum traditione .</i>	2292	<i>Ninus primus Rex Assyriorum Beli filius regnauit annos 52.</i>
4674	<i>Iared nascitur ex Malaleel agente annos 165.</i>	2276	<i>Thare pater Abrahæ nascitur ex Nachore agente annum 79.</i>
4512	<i>Henoch nascitur ex Iaredo agente annos 162.</i>	2255	<i>Serugh moritur annorum 330.</i>
4492	<i>Setb moritur annorum 912.</i>	2245	<i>Ninus Zorastrem Bactrianorum Regem viicit in-genti strage , & duxit uxorem Semiramidem , ante Menonis coniugem , cuius industria fœmi-nae Bactram expugnarat .</i>
4347	<i>Mathusala nascitur ex Henoch agente annos 165.</i>	2241	<i>Semiramis Nino mortuo , tutelæ prætextu regnat annos 42. in Assyria , & Babylonie , & Babylo-neni amplificat murorum ambitu quadrato , sta-diorum 480. ita ut quodus latus est studiorum 120. Herodotus in Clio .</i>
4294	<i>Enos moritur annorum 905.</i>	2207	<i>Tirus Rex Sinenium , fundat regiam familiam Haam , in qua durauit regnum successuē annos 441.</i>
4160	<i>Lamech nascitur ex Mathusala agente annos 187.</i>	2199	<i>Nynias Semiramide matre , quæ ipsum ad nefan-dum concubitum sollicitarat , interfecta , regnauit Assyrijs , annos 38. dictus cognomento Samer . Arius Rex Assyriorum , regnaturus annos 32.</i>
4147	<i>Henoch translatus à Deo annorum 365.</i>	2151	<i>Nachor avus Abrahæ moritur annorum 304.</i>
4099	<i>Cainan moritur annorum 910.</i>	2146	<i>ABRAHAM nascitur ex Thare agente anuum 130. Anno Mundi 3484.</i>
3978	<i>Noe nascitur ex Lamecho agente annos 188.</i>	2137	<i>Lot nascitur anno 9. post Habrahamum . Chron. Hebr.</i>
3944	<i>Malaleel moritur annorum 895.</i>	2136	<i>Sara nascitur decem annis post Abrahamum . Atalus Rex Assyriorum , regnaturus annor . 40.</i>
3712	<i>Iared moritur annorum 962.</i>	2130	<i>Aegialeus primus Rex Sicyoniorum ex lib. 3. c. I. num. 2.</i>
3499	<i>Noe præmonitum esse de futuro Diluuiio , et iuf-sum fabricare arcam annis 120. ante Diluuium colligunt aliqui ex Genes 6. nu. 3.</i>	2091	<i>Xerxes Rex Assyriorum , regnaturus annos 30.</i>
3478	<i>Sem incuncte , et Iaphet exeunte anno nascuntur ex Noe agente ann. 500.</i>	2077	<i>Abraham egreditur cum patre , & familia , de Ur Chaldaeorum , & venit in Haran Vrbem Melo-potamiz .</i>
3477	<i>Cham nascitur ex Noe agente annos 501.</i>	2072	<i>Thare moritur in Haram annorum 205.</i>
3407	<i>Lamech moritur annorum 753.</i>	2071	<i>Abraham iussu Dei egreditur de Haran , annorum 75. & venit in Chanantidem .</i>
3379	<i>Mathusala moritur annorum 969. Et Diluuium incipit anno 600. vita Noe iam inito , et mensis secundi die 17. cuius Diluuij durationem , & di-stributionem dierum sume ex libro 1. cap. 10. Diluuij Noetici finis , quando Noe , egressus est ex arca die 27. mensis secundi Porro anno præce-denti in forma anni Juliani æquinoctium vernum incidit in diem 17. Aprilis , & principium primi mensis Hebræorum Nisan in diem 21. Aprilis , & secundi mensis Iiar initium in 21. Maij , & eius dies 17. in diem 6. Junij feriamq; 6. Cyclo Solis 19. & Litera E. sed incertum an primus , & secundus mensis referatur ad annum inchoatum vita Noe , an ad annum ciuilem com-munemque , an ad utrumque .</i>	2069	<i>Abraham cum Sara descendit in Aegyptum ex 1. 6. c. s.</i>
2378	<i>Arphaxad nascitur ex Semo agente annum 102.</i>	2067	<i>Abraham pugna cum Codorishomor rege Ela-mitarum , cui reuertenti cum victoria benedit Melchisedech . Gen. 14.</i>
2256	<i>Cainan secundus nascitur ex Arphaxad agente an-num 135.</i>	2066	<i>Quinta , ex Sexta apparitio Domini Abrahamo , Genes. 15.</i>
Annus Mundi	<i>Sala nascitur ex Cainano agente annum 130.</i>	2060	<i>Cres apud Cretam regnans Gnoßum condit . Eu-seb.</i>
3376	<i>NOE moritur annorum 950.</i>	2056	<i>Ismael nascitur Abrahæ , & Agar ancilla , con-sentiente Sara : Aramitres Rex Allyriorum re-gnaturus annos 38.</i>
3241	<i>Heber nascitur ex Sala agente annum 130.</i>	2047	<i>Sodomorum Incendium .</i>
3111	<i>Foios in Historia Sinenium , quam illi reiecta fa-bulosa antiquitate , proverissima sancte tuer-tur , commemoratur , tanquam is unde orta sit ipsorum Dynastia , nempe per aliquem ex eius familia videl. 5. c. 1.</i>	2046	<i>Abraham Dei iussu se , & omnes masculos familiæ suæ circumcidit .</i>
3028	<i>Arphaxad moritur annorum 435.</i>	2042	<i>Isaac Abilectatur anno 5. ætatis S. Hieronym. in qq. Hebr.</i>
2981	<i>Sem moritur annorum 600.</i>	2041	<i>Ismaele per speciem ludendi opprimente Isaacum , Agar iussu Dei ejicitur cum Ismaele , & habitat in deserto Pharan , cum filio à quo polteca Ismaelitæ Genes. 21.</i>
2952	<i>Phaleg nascitur ex Heber agente annum 134. Tur-ris Babel cœlitus disturbatur , ortaq; confusio-ne linguarum , nepotes , ac posteri Noe disper-guntur per orbem terrarum , & fundant diuersas Dynastias ; & Nemrod primus Rex Babylonis exiitit ; apud Sinas autem Xinnungus electus est in Regem Serum , seu Sinenium . De Phaleg videl. 6. c. 4.</i>	2022	<i>Abraham accincto ad immolandum Isaacum in monte Moria , DEVS per temet ipsum iurans , firmat Repromissionem de benedicendis in temine ipsius , qui est CHRISTVS , omnibus Gen-tibus , & hæc est illa Repromissio vii testamenti habens , à qua Apostolus numerat ad Exodus , & Legem latam annos 430. vi ostendit 1. 6. cap. 6.</i>
2941	<i>Euechous , vt ex Iulio Africano colligitur fundat Dynastiam Arabum , & Semichaldaeorum .</i>		
2887	<i>Cainan Secundus moritur annorum 460.</i>		
2847	<i>Rhagan nascitur ex Phaleg agente annum 130.</i>		
2787	<i>Hoangus electus in Regem Siuentium .</i>		
2786	<i>Sala moritur annorum 460.</i>		
2781	<i>Sarug nascitur ex Rhagan agente annum 132.</i>		
2717	<i>Heber Hebræorum caput moritur annorum 404.</i>		
2697	<i>Phaleg moritur annorum 339.</i>		
2651	<i>Menes primus Rex Ægypti , reiectis fabulosis Ac-gyptiorum antiquitatibus .</i>		
2585			
2577			
2508			
2466			

An. ant. Chrif.		An. ant. Chrif.
	<i>Belothus Rex Assyriorum hoc eodem anno incipit regnaturus annos 35.</i>	in Attica Eleusinam condit: Euseb.
2009	<i>Sara moritur annorum 127. Genes. 23. in Hebron.</i>	<i>Iudas moritur annor. 119.</i>
2007	<i>Decimasexta Dynastia Thebaeorum in Aegypto regnare incipit ex Eusebio, durauitq; annos 190.</i>	<i>Ruben moritur annorum 124.</i>
2006	<i>Isaac ducit Rebeccam in vxorem anno 40. etatis Genes. 25.</i>	<i>Isachar moritur annorum 122.</i>
1987	<i>Balaeus Rex Assyriorum, regnaturus annos 52.</i>	<i>Zabulon moritur annorum 124.</i>
1986	<i>Iacob, & Etau naſcuntur Isaaco Sexagenario Genes. 25.</i>	<i>Dan moritur annorum 127. Et Aser annor. 125.</i>
1971	<i>ABRAHAM moritur annorum 175. Genes. 25.</i>	<i>Xangus Rex Sinenium extincta familia Haa, fundat Xangam, quæ regnauit annos 644. Eodem anno moriuntur Nephthali, & Gad vterque annorum 132. erat Annus Mundi 3938.</i>
1952	<i>Isaac incipit peregrinari à Geraris, annis 400. ante redditum Israelitarum in Chananitidem ex deserto, vt prædixerat DEVS Abrahæ Genetis 15. vt ostendi lib. 6. c. 6. nu. 8.</i>	<i>Leui moritur annorum 137.</i>
1947	<i>Esaū ducit vxores Iuditham, & Besamath Genes. 26. nu. 34.</i>	<i>Ascatades Rex Assyriorum, regnaturus annos 38.</i>
1935	<i>Sethos Astadas Rex Assyriorum regnaturus annos 32.</i>	<i>Telchines pulsi à Peloponneso, Rhodum incolunt: Euseb.</i>
1926	<i>Rachel naſcitur.</i>	<i>Spartus Phoronei filius Spartam condit: Euseb.</i>
1924	<i>Ismael moritur annorum 137. Genes. 25.</i>	<i>Amasis Rex Aegypti, regnaturus annos 24.</i>
1910	<i>Jacob anno Isaaci 137. præcepta dolo non malo patris benedictione ab Esau fugit ad Labanum auunculum suum in Mesopotamiam Gen. 29.</i>	<i>Amyntes Rex Aisyriorum, regnaturus annos 45.</i>
1907	<i>Rebecca moritur annorum 114.</i>	<i>Chebron Rex Aegypti, regnaturus annos 13.</i>
1903	<i>Jacob ex Lia suscipit Rubenum Mamyrthus Rex Assyriorum regnaturus annos 30,</i>	<i>Prometheus floret; quidam apud Euseb.</i>
1902	<i>Simeon naſcitur ex Lia.</i>	<i>Ammenophis Rex Aegypti, regnaturus annos 25. is est Memnon Euseb.</i>
1901	<i>Leui naſcitur ex Lia.</i>	<i>AMRON naſcitur ex Amram, annis quinq; post Ortum Mariæ Chron. Hebr.</i>
1900	<i>Iudas naſcitur ex Lia.</i>	<i>MOYSES naſcitur ex Amram.</i>
1899	<i>Dan naſcitur ex Bala ancilla Rachelis.</i>	<i>Athlas circa hæc tempora: Euseb.</i>
1898	<i>Nephthali naſcitur ex Bala, & Gad ex Zelpha ancilla Lia.</i>	<i>Belochus Rex Assyriorum, regnaturus annos 25.</i>
1897	<i>Aser naſcitur ex Zelpha; Issachar ex Lia ipsa sub finem anni.</i>	<i>Amram moritur annorum 137. Exod. 6.</i>
1896	<i>Zabulon naſcitur ex Lia, sub finem anni Dina naſcitur ex eadem Lia.</i>	<i>Mephres Rex Aegypti, regnaturus annos 12.</i>
1895	<i>JOSEPH naſcitur ex Rachele.</i>	<i>Mispharmutosis Rex Aegypti, regnaturus annos 26.</i>
1888	<i>Jacob reuertens ex Mesopotamia in Chananitidem, luctatur cum Angelo.</i>	<i>Balatores Rex Aisyriorum, regnaturus annos 30.</i>
1881	<i>Iudas ex Chananæa vxore suscipit Iter.</i>	<i>IOSVE naſcitur anno 40. post Moysen ex lib. 6. c. 7.</i>
1880	<i>Beniamin naſcitur ex Rachele, quæ moritur annorum 45. Joseph venditus à fratribus abducitur in Aegyptum. Genet. 37. Iud. s ex Chananæa suscipit Onam Genet. 38. Caath filius Leui naſcitur.</i>	<i>Moyses percuiso Aegyptio vexante Israelitas, fugit in Terram Madian Exodi 2.</i>
1879	<i>Sela tertius filius Iudæ naſcitur Gen. 38.</i>	<i>Caleb naſcitur, ex lib. 6. c. 7.</i>
1873	<i>Aſchalias Rex Assyriorum, regnaturus annos 28.</i>	<i>Tathinosis Rex Aegypti, regnaturus annos 9.</i>
1868	<i>Joseph annorum 28. in Carcerem coniicitur Genes. 40.</i>	<i>Lamprides Rex Aisyriorum, regnaturus annos 30.</i>
1867	<i>Isaac moritur annorum 180. Genes. 35.</i>	<i>Amenoptes Rex Aegypti, regnaturus annos 31.</i>
1866	<i>Joseph de carcere eductus, toti Aegypto præficitur. Genes. 41.</i>	<i>Moyses inunte anno 80. etatis in monte Sinai, quæ & Oreb à Deo ex rubo ardente redit ad populum suum, & in itinere penè ab Angelo necatus est, quia non circumcidet filium suum; fitque illi obuiam Aaron, & ambo simul adeunt Pharaonem &c. Exodi 3. & 4.</i>
1864	<i>Thamar ex incestu parit Pharez, & Zaram, Genes. 38.</i>	<i>Post 10. plagaſ, dimiſſus à Pharaone Moyses octogenarius cum populo, & agno manducato festinanter ad vesperam celebrat primum Pascha, exitque ab Aegypto nocte illa, quæ fuit inter diem 14. & 15. Mensis Nisan, videlicet inter diem 16. & 17. Aprilis Juliano more, idest feriam 5. & 6. Cyclo Solis 14. Et Litera Domini cali D. quare in eandem feriam incidit Pascha primum, in quā Patcha Passionis Dominicæ cuius Typus erat illud, vt patet ex Canonibus lib. 1. cap. 30. præmissis. Et die ab hinc 50. idest Iunij 5. feria item 6. in monte Sinai data est Lex. Exodi 4. ad 18. De anno hoc vide librum 6. cap. 6.</i>
1858	<i>Inachus primus Rex Argiorum vide lib. 3. c. 1. nu. 3. Primus annus Sterilitatis prædictæ à Josepho.</i>	<i>Moyses Tabernaculum erigit prima die mensis, & Aronem, eiusque filios consecrat, Exodi 40.</i>
1857	<i>Jacob cum tota familia descendit in Aegyptum anno etatis 130. Genes. 47. Anno Mundi 3777.</i>	<i>Sosares Rex Assyriorum, regnaturus annos 20.</i>
1856	<i>IOB circa hoc tempus conspicuus vide lib. 6. cap. 5. in Appendix.</i>	<i>Orus Rex Aegyptiorum, regnaturus annos 38.</i>
1845	<i>Sphaeris Rex Assyriorum, regnaturus annos 22.</i>	<i>Pborbas Rhodum obtinet; eamque insulam à Serpentibus liberat Diodorus l. 5. & Hyginus in Ophiuco.</i>
1840	<i>Jacob in Aegypto moritur annorum 147. Genesis 47. & 49.</i>	<i>Lamprais Rex Assyriorum, regnaturus annos 30.</i>
1823	<i>Mainylus Rex Assyriorum, regnaturus annos 30.</i>	<i>Cecrops primus Rex Athenicium ex lib. 3. cap. 2. nu. 5.</i>
1817	<i>Dynastia XVII. Pastorum dicta in Aegypto incipit duratura annos 103.</i>	<i>Moriuntur Maria soror Moysis annorum 127. dic 10. Nisan, & Aaron annorum 123. die 1. Ab; Eleazar succedit in Pontificatu ex lib. 6. c. 7.</i>
1808	<i>Phoroneus Rex Argiorum, regnaturus annos 60.</i>	<i>Moyses iussu Dei, ex monte Abarim contemplatur terram promissam, successorem designat Ioseph, & prima die undevicesima mensis, Deuteronomium pronunciat, & consenso monte Nebo moritur in osculo Domini die 7. Mensis Adar, annorum 120. Deuteronom. 1. & Chron. Hebr. Petauius tamen</i>
1800	<i>Amram pater Moysis naſcitur ex Caath oītogenario, anno 14. ante mortem Josephi; Demetrius apud Euseb. 9. de Præpar.</i>	
1796	<i>Diluvium sub Ogyge Rege in Attica ex lib. 3. c. 1. nu. 4. Minerua hoc tempore floruit in Attica.</i>	
1793	<i>Spiritus Rex Assyriorum, regnaturus annos 42.</i>	
1786	<i>Ioseph moritur in Aegypto, annorum 110. Gen. 50.</i>	
1782	<i>Simeon filius Iacobi moritur annorum 120. Ogyges</i>	

An. ant.
Chrisf.

- 1551 tamen contendit mortuum sub finem mensis undecimi anno vero sequenti 1551. ingressi sunt Israelitae Chanantidem, & intra sexennum viatorias mirabiles reportarunt descriptas à Iosue à c. 2. ad 12.
- 1545 Sexto anno ab ingressu in Palæstinam peracta est prima Terræ promissæ diuilio. Tyrus iam tum erat vrbs munitissima Iosue 19. nu. 29.
- 1542 Deucalion in Parnasso regnare incipit: Euseb.
- 1540 Mencres Rex Aegypti, regnaturus annos 12.
- 1539 Primus Annus Sabbaticus.
- 1533 Panyas Rex Assyriorum, regnaturus annos 45.
- 1528 Achoris Rex Aegypti, regnaturus annos 9.
- 1524 Iosue moritur angorum 110. post quem Seniores dirigunt populum per annos 10.
- 1521 Corinthus condita, ex ruinis Ephyræ, aut reliquijs. Euseb.
- 1519 Cheneres Rex Aegypti, regnaturus annos 16.
- 1515 Michæ, & Danitarum historia, conflictusq; Beniamitica tribus, cù reliquis tribubus: Iudicum 18.
- 1514 Diluvium Deucalionum in Thessalia ex lib. 3. c. 1. num. 6.
- 1513 Prima Apostasia Israelitarum à Deo, ad cultum Idolorum post 10. Seniorum mortem.
- 1512 Prima seruitus Israelitarum, sub Chusano Rege Mesopotamiae per annos 8. integros duratura. Iudic. 3. nu. 8.
- 1509 Areopagi Iudicium Athenis institutum. Euseb.
- 1504 Othoniel Calebi gener primus Iudicium à Deo concessus Israelitis, Chusanum opprimit, & iudicat populum annos 40. Iud. 3. nu. 9.
- 1503 Achères Rex Aegypti, regnaturus annos 8.
- 1495 Cherres Rex Aegypti, regnaturus annos 15.
- 1489 Erichthonius Rex Atheniensium, regnaturus an. 50.
- 1488 Sosarmus Rex Assyriorum, regnaturus annos 42. Lacedæmon condita: Euseb. Booz nascitur sub hoc tempore, iuxta dicta lib. 8. c. 18. nu. 10.
- 1481 Troia à Dardano condita, qui regnauit annos 31. ex lib. 4. c. 1. Hermes floret.
- 1480 Danaus Rex Aegypti, regnaturus annos 5. & postea migraturus Argos.
- 1476 Danaus idem Rex Argiorum, regnaturus ann. 50.
- 1475 Aegyptus Rex Aegypti, regnaturus annos 68.
- 1464 II. Apostasia Israëlitarum defuncto Othoniele. Iud. 3. nu. 12.
- 1463 II. Seruitus Israelitarum sub Eglone Moabitarum Rege. Iudic. 3. nu. 12. durauitq; annos 18.
- 1450 Ericthonius Rex Troiæ, regnaturus annos 75.
- 1446 Mitraeus Rex Assyriorum, regnaturus annos 27. Endymion floret.
- 1445 Ad tertius à Iosue Iudex populo ad DEVM reverso concessus, iudicat annos 80.
- 1439 Pandion Rex Atheniensium, regnaturus annos 40.
- 1419 Teutamus Rex Assyriorum, regnaturus ann. 32.
- 1417 Amphion, & Zethus fratres in Boeotia Thebis regnant. Euseb.
- 1411 Sisypbus Corinthum frequentat. Euseb.
- 1409 Minos in Creta regnat. Euseb.
- 1407 Menophis Rex Aegypti, regnaturus annos 40.
- 1391 Dionysius, seu Liber, & Bacchus, ex Semle nascitur. Euseb.
- 1390 Boreas Thrax Astræi filius rapit Orithyiam filiam Erechthei. Euseb.
- 1387 Eumolpus instituit mysteria Cereris. Euseb. Teutamus Rex Assyrior. regnat annos 44.
- 1383 Phryxus cum Helle fugiunt naui, cuius insigne erat Aries. Euseb.
- 1375 Tros, seu Troches Rex Troiæ, regnaturus annos 60. Ganymedes Trois filius à Tantalo Phrygiæ Rege raptus. Euseb.
- 1367 Zetus Rex Aegypti, regnaturus annos 55. Phemonoe vates floret apud Delphos. Euseb.
- 1365 Sangar, mortuo Aodo iudicat Israëlc uno terè anno. Iud. 3. nu. 31.
- 1364 III. Apostasia Israelitarum. Iud. 4.
- 1363 III. Seruitus Israëlitarum sub Iacob Rege Chan-

An. ant.
Chrisf.

- norum per an. 20. Iudic. 4. nu. 3.
- 1361 Persei expeditio, & Isthmiorum ludorum institutio annis 13. post Ganymedis raptum. Clemens 1. Strom.
- 1352 Obed nascitur ex Ruth, quæ tamen ante sub Aod Iudice nupferat Booz teni, vide l. 8. c. 18. nu. 10.
- 1350 Pelops Hippodamiam dicit: Pontacus in edit. Euseb.
- 1349 Cecrops II. huius nominis Rex Atheniensium, regnaturus annos 40.
- 1345 Acrisius Rex Argiorum, regnaturus annos 31.
- 1343 Arabelus Rex Assyriorum, regnaturus annos 42. Debora, & Baraci Victoria, & inde quies annorum 40. Iudic. 5. nu. 32.
- 1333 Dionysij, seu Liberi expeditio in Indiam: Euseb.
- 1327 Ilium conditum, seu instauratum anno 34. post expeditionem Persei: Euseb.
- 1324 Janus regnare incipit in Italia annis 150. ante Regnum Aeneæ ibi Dionys. Hal. lib. 1.
- 1323 Pelops Tantali filius regnat in Peloponeso. Euseb.
- 1315 Ilus Rex Troiæ regnaturus annos 55.
- 1313 Finis Regni Argiorum, quod ab Inacho steterat annos 544.
- 1312 Perseus Rex primus Mycenarum l. 3. cap. 1. nu. 7. nempe Acrisio suo imprudenter interfecto, regnum Argiorum Mycenæ transfert, Talao interim presidente Argis.
- 1312 Ramses Rex Aegypti, regnaturus annos 66.
- 1309 Pandion II. Rex Atheniens. regnaturus annos 25.
- 1303 IV. Apostasia Israelitarum ad Bahal.
- 1302 IV. Seruitus Israëlitarum, sub Madianitis annis 7. Iudic. 6.
- 1301 Chalans Rex Assyriorum, regnaturus annos 45.
- 1297 Picus Saturni filius primus Rex Latij, regnat annos 37. Dionis. Halic. l. 1.
- 1296 Gedeon viq; Madianitis iudicat Israël annis 40. Iudic. 8. nu. 28.
- 1286 Adraustus Sicyoniorum Rex, relicta Sicyone Argos repetit: Petavius l. 9. c. 18.
- 1284 Aegius Rex Atheniensium, regnat annos 54. Siculi ex Italia pulsi traiectant in Siciliam, tertia ante Troiæ excidium, generatione. Dionys. Halic. lib. 1.
- 1282 Cyzicus Rex Cyzicum urbem condit. Euseb.
- 1275 Miletus condita. Euseb.
- 1263 Argonautarum prior expeditio anno 64. post Iliū conditum ex Clemente, & Eusebio, sed verior illa, quæ anno 1210.
- 1260 Laomedon Rex Troiæ regnaturus annos 36. Faunus Rex Latij regnaturus annos 44.
- 1256 Abimelech iudicat Israël annos 3. Iud. 8. num. 33. & c. 9. nu. 22. Anabus Rex Assyriorum regnaturus annos 38.
- 1253 Thola iudicat Israëlem per annos 23. Iud. 10.
- 1252 Tyrus, quæ anno 7. Iosue erat munitissima, hoc anno redificata, & amplificata annis 240. ante foundationem Templi Salomonici ex Iosepho l. S. c. 3.
- 1246 Ammenophis II. Rex Aegyptiorum, regnaturus annos 40. Obed moritur, ex Ruth.
- 1244 Euander ex Arcadia profectus in Italiam, annis 60. ante Troiæ incendium. Dionys. Halic. l. 1.
- 1238 Herculis antiqui aduentus in Italiam anno 55. ante Acneam.
- 1233 Carthago condita à Zoro, & Carche lone Tyrijs anno 480. ante Romanam, ex Appiano.
- 1231 Thesæs in Cretam missus Minotaurum sternit. Clem. Alexandr. 1. Strom. & anno sequenti init regnum Athenis annos 30. regnaturus.
- 1230 Iair iudicat Israëlem annis 22. Iud. 10. nu. 3.
- 1224 Priamus Rex Troiæ regnaturus annos 40.
- 1221 Septem Principum expeditio aduersus Thebas anno 37. ante excidium Troiæ, ex Clem. 1. Strom.
- 1218 Hercules Olympicum certamen Stadio dimensum instituit anno 442. ante Iphitum: vetus Chronol. apud Clementem 1. Strom. Babius Rex Assyriorum regnaturus annos 37.

An. ant. Chrif.		An. ant. Chrif.	
1217	<i>Iesse, seu Isai nascitur sub hoc tempus, iuxta dicta lib. 8. c. 18. nu. 10.</i>	1104	<i>Heraclidarum expeditio in Peloponsum, & finis Regni Mycenensium, quod steterat annos 210. ex l. 3. c. 1. nu. 10.</i>
1216	<i>Latinus Rex Latij, regnaturus annos 46.</i>	1103	<i>Eurytbeus, & Procles primi Reges Lacedæmonum; & Auletes primus Rex Corinthiorum, ex l. 3. c. 1. nu. 7. qui Corinthum inflaurat.</i>
1215	<i>Orpheus Oeagri filius, Lini frater, Musæi pater floret in Thracia: Euseb.</i>	1096	<i>Heli moritur; Samuel iudicat Israelem 1. Regum cap. 4.</i>
1211	<i>Epigoni filij septem Principum anno 10. post Thebanam expeditionem Thebas occupant, & vexant, ex Clem. 1. Strom.</i>	1095	<i>Arca Dei transfertur in Cariathiarim 1. Reg. c. 7.</i>
1210	<i>Argonautarum expeditio verior, aut posterior, vide lib. 3. c. 1. nu. 8.</i>	1091	<i>Codrus ultimus Rex Atheniensium, regnaturus annos 21.</i>
1209	<i>Amazonum irruptio in Atticam anno 9. post Herculis Olympiad. vetus Chronol apud Clementem 1. Strom. Theseus rapit Helenam, idem. Erithræa Sibylla circa hec tempora Trojæ excidium prædictum. Onuphrius.</i>	1086	<i>DAVID ex Isse, seu Isai nascitur grandzu.</i>
1208	<i>V. Apostasia Israelitarum.</i>	1079	<i>Latinus II. Rex Latij, regnaturus annos 51.</i>
1207	<i>V. Seruitus Israelitarum sub Ammonitis, ac Philistis per annos 18. Iudic. 10. nu. 8.</i>	1075	<i>Saul regnare incipit, Samuele interim iudicante, ac dirigente ipsum, & populum.</i>
1206	<i>Ammenemes Rex Aegypti regnat annos 20.</i>	1073	<i>Laothenes Rex Assyriorum, regnaturus annos 45: regnare incipit.</i>
1205	<i>Atreus, & Thyestes Mycenis regnant annos 6. Erythreus prælio vicitus ab Herculis posteris ex Thucydide l. 1. caue ab Eusebio.</i>	1071	<i>Finis Regni Atheniensium Codro mortuo, quod stetit annos 488. ex lib. 3. c. 1. n. 12.</i>
1202	<i>Argon primus Rex Lydorum ex Heraclidis.</i>	1070	<i>Arcontes perpetui Athenas regunt, quorum primus Medon rexit an. 20.</i>
1200	<i>Agamemnon Rex Mycenarum, regnat. annos 17.</i>	1064	<i>David inungitur in Regem à Samuele 1. Reg. c. 16.</i>
1195	<i>Idomenæus Rex Cretæ floret. Euseb.</i>	1058	<i>Samuel moritur a nonum 77. ex lib. 6. c. 7.</i>
1194	<i>Paris Helenam rapit: inde conspiratio facta in Aulide, & decretum de bello aduersus Trojanos, quod annis 10. durauit.</i>	1056	<i>Saul moritur, cum solus regnasset annos 2. & 18. cum Samuele, ex Clem. Alex. 1. Strom.</i>
1189	<i>Iephthe Galaadites iudicat Israelem annos 6. Iud. 12. nu. 7.</i>	1055	<i>David regnare incipit in Hebreo, regnaturus omnino annos 40. l. 2. Reg. c. 2.</i>
1186	<i>Thuoris Rex Aegypti regnat annos 13. hunc Homerus Polybum vocat.</i>	1054	<i>Ionica migratio: Lesbus frequentari cœpta: Pe-tauis l. 9. c. 30.</i>
1184	<i>TROIAE Incendium, & Excidiū die 14. Iunij, ex lib. 4. c. 1. Aeneas in Thraciam traiicit, & ibi hiat: Dionys. Halic. l. 1. Anno Mundi 4450.</i>	1053	<i>Prælium acre inter Ioabum, & Abnerem, 2. Reg. cap. 2.</i>
1183	<i>Aeneas vere ex Thracia soluens, nauigat in Siciliam; Aegistus Agamemnone necato Mycenis regnat annos 7. Absan iudicat Israelem annos 7. Iud. 12. nu. 9.</i>	1048	<i>Iromus Rex Tyri, ex Iosepho, & Petauio l. 9. c. 62.</i>
1182	<i>Aeneas Tyrrheno superato æstate Laurentum appulit, & Lauinium condit. Dionys. Halic. l. 1. Cumæa Sibylla Deiphobe, claret: de qua Virgil. 6. Aen.</i>	1047	<i>Ishoehat filius Saulis interficitur, 2. Reg. c. 4.</i>
1181	<i>Thineus Rex Assyriorum, regnaturus annos 30.</i>	1046	<i>David arcem Sion expugnat, pulsis lebusis, præliatur contra Philithæos, & anno sequenti Arcam ex Domo Aminadabi transfert in arcem Sion, 2. Reg. 6.</i>
1180	<i>Aeneas regnat in Latio annos 3. & aliquot menses: Dionys. Halic. l. 1.</i>	1038	<i>Ammonis incestus cum Sorore Thamare, 2. Reg. cap. 13.</i>
1177	<i>Ascanius Rex Latij, regnaturus annos 28. Dionys. Halic.</i>	1036	<i>Absalon Ammonem interfici iubet.</i>
1176	<i>Aialon iudicat Israelitas annis 10. Iud. 12. nu. 11.</i>	1034	<i>Cuma Aeolca in Asia condita, Euseb.</i>
1172	<i>Dynastia XX. Aegyptiorum duratura annos 177.</i>	1029	<i>Alba Rex Latij, regnaturus annos 39. Absalon ad fugam compellit Daudem, 2. Reg. c. 15.</i>
1166	<i>Abdon iudicat Israelem annos 8. Iud. 12. nu. 14.</i>	1028	<i>Pyrtiades Rex Assyriorum, regnat annos 30.</i>
1164	<i>Oreßes Pyrrhum Delphis intermit. Euseb.</i>	1026	<i>Homerus nascitur, ex dictis l. 3. c. 3. Smyrna condita à Cumæis anno 158. post excidium Trojæ: Herodotus in vita Homeri.</i>
1158	<i>VI. Apostasia Israelitarum. Iud. 13.</i>	1016	<i>David designato Salomonе successore, moritur anno sequenti annorum 70. l. 3. Reg. c. 1.</i>
1152	<i>VI. Scrutus Israelitarum sub Philistæis, seu Palestinis annorum 20. absque vindice, reliquis enim annis 20. Samson eos ex parte repressit. Iud. 15.</i>	1015	<i>SALOMON regnare incipit, regnaturus annos 40. & anno sequenti dicit in uxorem filiam Pharaonis, 3. Reg. c. 3. natus vero erat anno 1035.</i>
1151	<i>Ascanius Albam longam condit anno 30. post Lauinium. Dionys. Hal. l. 1.</i>	1013	<i>DEVS. in somnis apparet Salomonis, 3. Reg. 3.</i>
1139	<i>Dercylus Rex Assyriorum, regnaturus annos 40.</i>	1012	<i>Templi Salomonici fundamenta iacta mense 2. anni 4. idest Zio, 3. Reg. c. 6. anno 580. ab Exodo, sic enim corrigendum librariorum mendum ostendimus l. 6. c. 8. nu. 10. Anno Mundi 4624.</i>
1136	<i>Sylvius Posthumus Rex Latij regnat annos 29. & menses aliquot.</i>	1004	<i>Templum Salomonum perfectum, & anno sequenti translata Arca in Sancta Sanctorum, dedicataque templum mense 8. post festum Tabernaculorum, 3. Reg. c. 8.</i>
1130	<i>Samson iudicat Israelitas, & eo nusquam consistente, de ipsius consensu Heli Suminus Sacerdos iudicat, & ipse configentes ad se per annos 20. cum Samfone: nasciturq; Samuel. Vide de his lib. 6. c. 8. à nu. 11.</i>	998	<i>Ophratæus Rex Assyriorum, regnaturus annos 21.</i>
1122	<i>Finis Regni Sicyoniorum, quod ab Aegialeo steterat annos 962. deinceps ibi regnarunt Sacerdotes.</i>	995	<i>Smendis Rex Aegypti, regnaturus annos 26.</i>
1116	<i>Cheua familia Regum Sinenium extincta, Xanga familia regnauit annos 876. ex Annalib. Sinenium.</i>	992	<i>Saba Regina venit ad Salomonem, 3. Reg. 10. Iromo succedit Baleazarus Rex Tyri ex Iosepho, regnatq; annos 9.</i>
1111	<i>Samson moritur; Heli iam solus iudicat per alteros annos 20. Regum l. 1. c. 4.</i>	990	<i>Capetus Rex Latij, regnaturus annos 26.</i>
1110	<i>Eupachmes Rex Assyriorum, regnaturus annos 38.</i>	983	<i>Abdastræus Rex Tyri, regnat annos 9.</i>
	<i>Aeneas Sylvius Rex Latij, regnaturus annos 31.</i>	981	<i>Ioiadas Pontifex insignis nascitur.</i>
		977	<i>Epacheres Rex Assyriorum, regnaturus annos 52.</i>
			<i>Salomon mortuo Regnum Hebræorum cinditur: Roboam filius Salomonis remanet Rex in Ierusalem super tribum Iudeæ, & Benjamin, at Iero-boam fit Rex Israel super reliquias 10. Tribus, & regnat in Therla, 3. Regum c. 11. & 12.</i>
		975	<i>De Annis Salomonis præter Salianum, vide Barra-dium</i>

dium in Euang. Tom. i. l. 5. c. 10.
 974 *Abdarhaso* occiso nutricis filij pro eo regnauit in Tyro.
 971 *Astartus* Rex Tyri, regnat annos 10. Ex Iosepho i. contra Apionem.
 969 *Psusennes* Rex Aegypti regnat annos 41.
 964 *Capys* Rex Latij regnat annos 28.
 962 *Astartus* II. Rex Tyri, regnat annos 11. ex Iosepho.
 958 *Abiam* filius Roboami Rex Iuda, regnat annos 3. lib. 3. Reg. c. 15. Azaria Pontifice.
 955 *Asa* filius Abiami Rex Iuda, regnat annos 41. ex 3. Reg. c. 15.
 954 *Nadab* filius Ieroboami Rex Israel, regnat annos 2. ex 3. Reg. c. 15.
 953 *Baasa* filius Aiaz interfecto Nodabo, regnat in Israel annos 24. ex 3. Reg. c. 15.
 952 *Ascrimus* Rex Tyri, regnat annos 9.
 941 *Pheles* Rex Tyri, regnat menses 8. & anno sequenti *Ithobalus* annos 3. ex Iosepho i. in Apionem.
 936 *Cepetus* Rex Latij, regnat annos 13.
 930 *Ela* filius Baase, regnat in Thersa super Israel annos 2. ex 3. Reg. c. 16.
 929 *Zamri* seruus Elaz, occiso domino occupat Regnum Israel 3. Reg. c. 16. sed Amri electus, regnat annos 12. ibid.
 928 *Nepherches* Rex Aegypti, regnaturus annos 4.
 925 *Acracernes* Rex Assyriorum, regnaturus annos 42.
 924 *Ammenophis* III. Rex Aegypti, regnauit annos 9.
 923 *Tiberinus* Rex Latij, regnaturus annos 8.
 917 *Achab* filius Amri Rex Israel in Samaria, regnat annos 22. ex 3. Reg. c. 16.
 915 *Agrippa* Rex Latij, regnaturus annos 41. & Osochor Rex Aegypti annos 6.
 914 *Iosaphath* filius Aiaz Rex Iude, regnat annos 25. ex 3. Reg. c. 22. Ioannan Pontifex Hebrorum incipit.
 912 *Homerus* moritur annorum 114. ex lib. 3. c. 3.
 909 *Spinaces* Rex Aegypti, regnat annos 9.
 908 *Bidezorus* Rex Tyri, regnat annos 6.
 905 *ELIAS* Thesbites anno Achabi 13. vt habent Hebrei in Seder Holam, prophetare incipit in Samaria.
 902 *Elias* venit ad Achabum, Sacerdotes 450. Bahal iugulat, pluuiam imperat, quæstusq; à Iezabele ad necem, Elisæum deligit 3. Reg. c. 19.
Margenus, seu Mettinus Rex Tyri, regnat annos 9.
 901 *Benadad* Rex Syriæ ingenti exercitu mouet contra Achabum, & anno sequenti amissis in acie, & ruina muri 127. millibus hominum pacem petit, & imperat ab Achabo 3. Reg. c. 20.
 900 *Perfusennes* Rex Aegypti, regnat annos 35.
 899 *Ashab* Iezabele vrgente occupat vineam Naboth 3. Reg. c. 21.
 897 *Elias* igneo curru translatus anno 17. Iosaphathi Hebr. in Seder Holam.
 896 *Ochozias* filius Achabi Rex Israel, regnat annos 2. in Samaria 3. Reg. c. 22. vbi Michæz prophetia narratur.
 895 *Ioram* filius Achabi Rex Israel, regnat annos 12. in Samaria 4. Reg. c. 3.
 893 *Pygmalion* Rex Tyri, regnaturus annos 47. ex Iosepho i. contra Appionem.
 892 *Elisæus* reuocat ad vitam filium Sunamitidis 4. Reg. 4.
 891 *Iosaphathi* victoria insignis de Philistæis, & Ammonitis habuit milites 116000. 2. Paralip. cap. 17. & 20.
 889 vel *Ioram* filius Iosaphath Rex Iuda, regnat annos 8. ex 4. Reg. c. 8. Ilus Pontifex Hebrorum.
 890 *Dido* ex Tyro profecta anno 7. Pygmalionis Carthaginem muris cingit annis 134. ante homam ex Iosepho i. contra Apionem, sed de initia rata, & amplificata intelligendus est: olim enim condita fuit ex dictis L. s. c. 8. n. c. m. p. anno 1233.

885 *Axioramus* Pontifex Hebreorum, & anno sequenti Phidæas.
 883 *Ochozias* Rex Iuda, regnat annum 1. ex 4. Reg. c. 8. *Lycurgus* Charilai tutor regnum Lacedæmoniorum adminitrat ex lib. 3. c. 3. n. 3.
 884 *Iehu* occisis Ioram, & Ochozia regibus, regnat in Samaria super Israel annos 28. Athalia vero mother Ochozia, sublata stirpe regia tyrannidem super Iuda usurpat, sed Ioiadas Pontifex Iom filium Ochozia abscondit, & educat in templo 4. Reg. c. 11. *Sardanapalus* ultimus Rex Assyriæ incipit regnaturus annos 20.
 883 *Jonas* iuxta quosdam anno 3. aut 4. Sardanapalis prædicat in Ninive penitentiam, alij ad annum 864. id differunt vide l. 6. c. 10. nu. 2.
 877 *Ioas* filius Ochozia ad regnum euhitur à Ioiadas Pontifice, interiecta Athalia, regnauitque annos 40. ex 4. Reg. c. 11.
 874 *Alladius* Rex Iatij, regnaturus annos 19.
 865 *Sesoncoris* Bex Aegypti, regnabit annos 21.
 864 *Jonas* propheta iuxta quosdam nunc primò, vel iterum prædicat in Ninive, & postea in Samaria anno 824. sub Ieroboamo II. Rege Israel, vide l. 6. c. 10. nu. 2.
 863 *Sardanapalus* ab Arbace Rege Medorum obsesus, & ad extremas redactus angustias se, suaq; ac suos charissimos ingenti pyra excitata comburit, vt fusius narrant Diodorus, & Iustinus. Desit itaq; Assyriorum Imperium, quod steterat à Belo annos 1484. sed à Nino 1430. & translatum est ad Medos; *Arbace* regnauit annos 28. vt *Phul Belochus* præfctus est ab eo Assyriæ, & Prorex factus, habitus est pro Rege, regnauitq; ibi annos 48. *Beletus* autem obtinuit ab Arbace præfecturam Babyloniz. Vide lib. s. cap. 4.
 856 *Ioas* iubet instaurari Sarta tecta templi, licet non sit hoc exequutioni mandatum nisi anno 23. regni Ioas, ex 2. Paralip. c. 24. & Chron. Hebr.
 855 *Joachaz* defuncto Iehu succedit in regno Israel, & annos 17. regnat in Samaria 4. Reg. c. 10.
 851 *Ioiadas* Pontifex moritur annoru 130. Saliano, vel anno 844. Petauij; succeditq; Zacharias filius, qui & *Iulus* Iosepho Hebr.
 841 *Haæzel* Regi Syriæ mortuo succedit filius *Benadad* II. 4. Reg. 13. & hoc vel sequenti anno *Zacharias* interficitur à Ioas rege Iuda 2. Paralip. 24.
 839 *Ioas* Rex Israel, regnat annos 16. in Samaria 4. Reg. 13.
 838 *Amasis* Rex Iuda, regnat annos 29. ex 4. Reg. c. 14. *Ioannan* Pontifex Hebr.
 836 *Mandaues* Rex Medorum, regnat annos 50. ex Ctesia, & Diodoro.
 830 *Elisæus* Propheta moritur, visitatus à Ioaso Rege Israel anno huius 10. Chron. Hebr.
 825 *Ioas* Rex Israel debellato Amasia Rege Iude, diripit Ierolymam 4. Reg. 14.
 824 *Ieroboam* II. Rex Israel, regnat annos 41. in Samaria 4. Reg. c. 14.
 818 *Procas* Rex Latij, regnat annos 23.
 815 *Phul Belocho* mortuo succedunt in regno Assyriæ, vel proegno alij ignoti usque ad annos 63.
 814 *Caranus* Argivus primus Rex Macedonum, regnat annos 28. teste Dexippo vide l. 3. c. 1. nu. 13. & c. 8. Erat ille undecimus ab Hercule. Eusebius in his regibus à Dexippo, sed incertè dissidet.
 810 *Azarias* III. Pontifex Hebræor.
 809 *Azarias*, qui & *Ozias* Rex Iuda, regnat annos 52. ex 4. Regum c. 14.
 808 *Oseas* Propheta incipit prophet. obitq; ultra annum 726. ex lib. 6. c. 10.
 801 *Capua* condita anno 830. ante Vinicij Consulatum Velleius l. 1.
 797 *Iocel* Propheta incipit ex lib. 6. c. 10.
 795 *Amulius* Rex Latij, regnaturus annos 18.

An. ant. Chrif.		An. ant. Chrif.	
786	Cænus Rex Macedonum, regnat annos 28. Sofar-mus Rex Medorum, regnat ann. 30.	738	ex 4. Reg. c. 15. & 16. & anno sequenti Razia, & Phaceæ obdident Ierusalem.
785	Amos Propheta incipit ex dictis lib. 6. c. 10. præ-dicitque instantem Terremotum.		Romulus triumphat de Camerinis anno Vrbis 16. ex Plutarcho. Tellella Poetria Argiuia floret: Pausanias. Catina hoc vel anno sequenti condi-ta ex Thucydide.
781	Corinthiorum Regnum definit, quod steterat an-nos 523.	736	Sadoc Pontifex Hebr.
776	IPHITVS Choroebi filius Olympico certamine refumpto, instaurat Olympiadas, quæ ab hoc anno certissimè computari cœperunt, vt ostendimus l.3. cap. 2. nempe à Neomenia propiore Solsticio æstiuo, quæ hoc anno iuxta Canones lib. 1. cap. 30. traditos, incidit in diem 8. Iulij, & Plenilunium in diem 23. ideoq; prima dies Ludicri in diem 19. feria 6. & ultima in diem 23. feria 3. Florebat tunc Aretinus Poeta Epicus.	729	Osee filius Ela, interempto Phacee, regnat in Sa-maria annos 9. ex 4. Reg. 17.
Agusti Mundi 4858	Hesiodus Poeta moritur ex dictis l.3. c. 3. nū. 2.	727	Salmanasar Rex Assyriorum in Niniue, & parte Babylonie, regnat annos 10.
774	Zacharias filius Ieroboami Rex Israel, regnat in-Samaria menses 6. & post eum Sellum mens-euno, & anno sequenti Manahen annos 10. ex 4. Regum c. 14. & 15.	726	Ezechias Rex Iuda incipit, & regnat annos 29. post Achaz patrem suum, 4. Reg. c. 16. & 18.
770	ROMVLVS, hoc anno nascitur, nam urbem con-didit annos natus 18. vt afferunt Dionysius Hallic, Ouidius, ac Solinus; Eclipsi autem Solis, quæ perhibetur fuisse in conceptu, vel ortu eius, & refertur à Butingo, non potuit Romæ conspici, vt obseruauit Petavius lib. 9. c. 48.	724	Aristodemus iugulat se ad sepulcrum filiorū, com-regnasset annos 6. & aliquot mentes Pausanias in Messeniceis.
763	Ozias Rex Iuda Lepra percussus ultimo anno Azariae Pontificis, cui anno sequenti succedit Amariae Pontifex.	721	Eclipsi Lunæ Anno 1. Mardokempadi Regis Ba-bylonis, qui & Merodak, & Berodak dicuntur, dic 29. mensis Thoth sequente 30. de qua Pe-læmus l.4. c.6. & 8. idest die 19. Martij. Eodē anno Salmanasar, capta Samaria, abducit Niniuem inter alios Tobiam Seniorem, & Regnum Israel declinat, quod steterat à morte Salomonis annos 244.
761	Phacee Rex Israel, regnat in Samaria annos 2. ex 4. Regum c. 15.	720	Nahum Propheta incipit, ex Lib. 6. c. 10. Sellum fit Pontifex Hebr. Olympianice in Stadio nudi cur-rete incipiunt, cuin artea præcincti current, ex Thucyd. Luna Eclipsi due obseruatæ Babylone anno 2. Mardokempadi, de quibus Tolomeus lib. 4. c. 6. & 8. prior nocte inter 18. & 19. Thoth, idest inter 8. & 9. Martij Juliani; Posterior inter 15. & 16. Phamenoth, seu 1. & 2. Septembribus.
760	Ephori quinque à Lacedæmonibus creati, quorum primus Eleatus ex Plutarcho in vita Lycurgi.	719	Moabitarum Clades per Assyrios, prædicta ab Esaiæ cap. 16.
759	Phacee occiso Phaceia, regnat super Israel in Sa-maria annos 20. ex 4. Reg. 15.	717	Sennacherib Assyriorum Rex, regnat annos 7. Ro-mulus ad Capreas non comparere vñquam. Sed quia in eius morte Solem defecisse dicunt Dionysius, Plutarchus, Florus; Ouidius 2. Fastor. Cicero de Somno Scip. Seneca l. 19. ad Lucil. & S. Augustinus 4. de Ciuit. c. 15. Anno vero ante Epocham Christi 715. Petavius, & alii na-cti sunt ex Calculo Ecliptim Solis Maij 26. ideo Petavius in Chronicis eius mortem translat ad annum 715. qua ratione regnasset Romulus an-nos 39. contra Dionysium, & alios, qui annos tantum 37. illi concedunt paucosq; menses.
758	Ioathan filius Azariae Rex Iuda, regnat annos 16. Solus ex 4. Regum c. 15. & Isaia videt Domi-num in Solio suo. &c. ex Isaiae c. 6. vide lib. 6. cap. 10.	716	Interregnum anni viii Romæ. Midas Rex Phry-gie taurino sanguine potato moritur Euseb.
Mundi 4881	Thurimas Rex Macedonum, regnat annos 45.	715	Numa sub finem anni huius, & incusatæ 714. re-gnat Romæ per annos 43. & Perdiccas in Ma-ce-donia annos 48. Samia Sibylla Pytho dicta flo-ret: Euseb.
756	Artycas Rex Medorum, regnat annos 50. ex Cte-sia, & Diodoro.	714	Gyges I. Rex Mermadarum in Lydia, regnat an-nos 38. ex Herodoto.
755	Numitor ultimo Rex Latij, regnat annos ferè 2. & sub eo desinit regnum Latinorum, quod stet-it annos 544. Archontes Athenis decennales, quorum primus Charops ex l.3. c. 1.	712	Ezechias Sanitas restituta à Deo, Sol in horologio Achaz retrocedit; vide lib. 5. cap. 6.
753	ROMA à Romulo condita iuxta Varronis, & populi Romani, ac Imperatorum computationem, ac plurimorum Scriptorum, vt ostendimus l. 4. c. 2. condita inquam Palilibus dic 21. Aprilis, regnauitq; Romulus annos 37. menses 2. ac dies 18. quo mortuo secutum est interregnū viii Romæ annī.	711	Numa Pompilius annum reformat: Astacus Vrbs condita Olympiade 17. ex Photio.
An. 4	Daicles primus coronatus est in Ludis Olympicis victor, ex Phlegontis Catalogo.	711	Sennacherib percussis de ipsius exercitu 185. milibus ab Angelo fugit Niniuem, & post dies 45. necatur à filijs sub finem anni Tobiæ 1. & 4. Reg. c. 19. & 20. vide quæ dixi lib. 5. c. 6. nu. 2.
752	Ezechias Rex Iuda nascitur biennio ferè post Ro-mam conditam.	710	Helcia intruso substituit Sobnas Pontifex Hebr. Miscellus Crotonem condit, & Archias Syracu-sas, ex Dionysio, & Strabone.
751	Teglat Phul Assar Rex Assyriorum in Niniue, reg-nat annos 23. quo anno Romani Sabinas rapiunt: ex Hali-carnasseo.	708	Habacuc prophetare incipit, sed est diuersus ab il-lo, qui tulit prandium Danieli, vide lib. 6. c. 10.
750	Olympias octava expuncta fuit à Catalogo, & vo-cata Anolympias ab Eleis, eo quod Pisani violenter prætulissent ludis Olympicis.	706	Numa Marcius fit præminus Pontifex Romanorum, qui anno sequenti Salios cum rege instituit. Cardiceas, qui & Anchiales Rex Medorum, regnat annos 22.
748	NABONASSARI Regis Babylonis, & Epochæ Nabonassarea initium à meridie dici 26. Fe-bruarij Juliano more, vt ostendimus l.5. c. 5.	704	Tobias acceptus DEO, cæcitate probatur ex lib. 6. cap. 11.
746	Esaiæ vaticinium de Cyro annis 210. ante solutam Captiuitatem Babyloniam ex Iosepho l.1. c. 1. Abdias prophetae incipit, ex lib. 6. c. 10. Pax inter Romanos, & Sabinos.	703	Parthenij duce Phalanto, Tarentum occupant; Pausanias in Messen. Iustin. l.3. Corinthij Corcyram condunt. Euseb.
745	Achitob Pontifex Hebræorum: Emuleius Corin-thius historicus floret.		Tobias
742	Messeniæ Rex Euphaes regnat annos 13. ex Pausanias in Messen. Tatius Rex Sabinorum oc-ciditur anno 6. regni sui, ex Dionysio. Halic.		
741	Achaz filius Ioathami Rex Iuda regnat annos 16.		

An. a. Chrif.		An. a. Chrif.	
701	Tobias anno 4. vt in Vulgata habetur, non 8. vt in Graeca editione, visum recuperat. Glaneus ferruginator, ex Eusebio floret, nec multo post Archilochus ex Clem. & Strom.	523	Nabopolassar, & contracte Nabonassar, ac Naluchodonosor Senior dictus, Rex Babylonis, regnat annos 21.
698	Nabuchodonosor Rex Babylonis, & Assyriæ, solus regnare incipit, regnatque annos 13. & post eum incerti.	623	Iosias anno 18. regni sui restaurato templo, celebrat Phase illud celeberrimum, de quo 4. Reg. 23. Draco dat leges Athenientibus, ex Tatiano, & Clemente Alex. & Strom.
697	Manasses filius Ezechiae Rex Iuda, regnat annos 55. ex 4. Regum c. 20. & 21. nec ita multo post Esaiam Prophetam Serra secundum iubet: vide lib. 6. cap. 10. vbi de Esaias.	622	Cyaxares, qui & Astibarus Rex Medorum, regnat annos 40.
696	Archilochus Olympiade 21. ex S. Cyrillo in Iudia. num floret.	621	Luna Eclipsis obseruata Babylone anno 5. Nabonassari, & 127. Nabonassari morte inter 27. & 28. Athyr, idest inter Aprilis 21. & 22. de qua Ptolem. l. 5. c. 14.
692	Gela in Sicilia, & Phaselitis in Pamphylia conditæ: Euseb.	620	Aeneus Martius Hostiam condit; Aesopus Olympiade 40. floret: Suidas.
691	Manasses fit captivus à Merodaco Rege Babylonis, 2. Paralip. c. 33.	619	Daniel Propheta nascitur, abductus enim est in captiuitatem annos natus 15. ex Aben Ezra in 1. Danielis.
690	Iduth hoc anno Holofernem obruncat, ex dictis lib. 6. cap. 11.	618	Sarrarias Pontifex Hebræorum Epidamus postea Dyrhachium à Corcyreis condita ex Thucydidis lib. 1. Esto Euseb. Sexennio id anticipet.
688	Hippomax vates hoc tempore clarus habetur: Euseb. & Archilochus historicus, Taciano.	615	L. Tarquinius Priscus Romanor. Rex, regnat annos 37. Neccao, seu Nechos Rex Egypti annos 6.
684	Deioces, qui & Arsatius Rex Medorum, regnat annos 40. & Aristomenes vincit Lacedæmonias; & Anno sequenti Tyrtaeo duce male rem gerunt: Pausanias, & Iustinus lib. 3. Archontes Athenis annui incipiunt, quorum primus Creon.	614	Arionis historia, seu fabula Euseb.
683	Locri in Italia conditi, & Cizicus in Asia: Euseb.	613	Panætius Leontinorum tyrannus euadit: Euseb.
671	Tullus Hostilius Romanorum Rex regnat ann. 32. Messeniacū bellum secundum, quod annos 14. durarat expugnata, & excisa Urbe Ira, finitur ex Pausania iu Messen, sed emendato à Petauio.	612	Pythagoras Samius senior Stellam Veneris obseruat ex Plinio l. 2. c. 8. vide librū nostrū 3. c. 3. n. 6. ex Laertio Alyattes Rex Lydiæ, regnat annos 49. ex dictis l. 5. c. 9. Pittacus Mitylenæus floret ex Laertio: Sappho, & Errinna Poetizæ: Euseb.
670	Messeniæ excisa patria migrant in Siciliam, Zancle incolunt, & amplificant, & Messianam nominant Pausan. in Messen.	610	Maximander Milesius nascitur, moriturus annorum 65. ex Laertio Aleman Poeta floret: Velleius l. 1.
667	Bellum Romanorum cum Fidenatisbus.	609	Ioachaz Rex Iuda sub finem anni succedit Iosiaz patri, & regnat menses 3. Psammis Rex Egypti, regnat annos 12.
666	Alba longa diruta.	608	Joakim Rex Iuda filius Iosiaz, regnat annos 11. cx 4. Reg. 23.
665	Argæus Rex Macedonum, regnat annos 33. Nectepes Rex Egypti, regnat annos 6. Romani cum Sabinis bellum gerunt.	606	Nabuchodonosor Iunior mittitur contra rebelles, à Patre Nabopollasar, vide lib. 5, cap. 6. & anno sequenti Baruc incipit prophetare.
963	Ardys Rex Lydorum, regnat annos 37.	592	Nabuchodonosor Iunior mortuo patre regnare incipit Babylone, regnaturus annos 43. & aliquot menses. Initium Captiuitatis Babylonicae, inter alios abductus Babylonem Daniel annorum 15. ex Aben Ezra in cap. 1. Danielis. Vide librum nostrum 5. cap. 6.
660	Tobias senior moritur annorum 102. ex l. 6. c. 11.	604	Daniel interpretatur somnium Nabuchodonosoris, de quo ipse c. 2.
659	Psammeticus Rex Egypti, regnat annos 44. at iuxta Herodotum 54.	601	Ezechiel quarto anno Nabuchodonos. incipit prophetare, ex lib. 6. cap. 10.
658	Cypselus Tyrannidem Corinthi inuidit, regnatque annos 30. ex l. 3. c. 3. & anno sequenti Byzantium amplificat; Demaratus in Italiam nauigat, & Tarquinij in Etruria confidet: Halicarnass. l. 1. Alcæmon Poeta florent Euseb.	600	Camarina in Sicilia; Massilia in Gallia conditæ. Solinus, & Schol. Pindari Olymp. od. 5. Cylon. Atheniens. arcem tyrannicè occupat. Thucyd.
656	Acanthus, Stagira, & in Ponto Istrus constructæ: Euseb. Adera, Lampsacus, & Clazomenæ instaurantur: idem.	599	Nabuchodonosor Tyrum oblitet, quæ oblidio duravit annos 13. ex Iosepho Battus Iacedæmonius Cyrenem condit anno 586. post excidium Troiæ. Solinus c. 30.
654	Romanorum bellum cum Latinis.	598	Ieconias, seu loachin Rex Iuda, regnat menses 3. eum enim Nabuchodonosor transfert Babylonem, & ei subiituit Mathaniam, quem Sedecius nominat, regnauitq; hic annos 11. ex 4. Reg. c. 34. & Ieremia 29.
651	Phalaris tyrannus, ex Glareano.	597	Europus Rex Macedonum, regnat annos 43.
648	Olympicis ludis additum Pancratium, quo vicit Lygdamus Olympiade 33. Solinus c. 4. Selinus in Sicilia condita: Euseb.	596	Vaphres, qui & Apries Rex Egypti, regnat ann. 30. Euseb. Alcæus Poeta floret: Epimenides Athenas iustrat, ex Laertio.
644	Phraortes Arrynes Rex Medorum, regnat annos 42. Borysthenes in Ponto condita: Euseb.	594	Daniel liberat Susannam à calunnia, & à morte anno 10. Captiuit. ex Chron. Hebr. Solon prætor dat Leges Atheniensibus anno 3. Olympiadis 46. ex Laertio, & Clem. Alex. Eusebio, ac Ciriello in Julianum; errat autem hic Gellius l. 17. cap. 21.
642	Amon filius Manassis Rex Iudeorum, regnat annos 2. Azarias 4. Pontifex Hebr.	592	Anacharsis Athenas venit Olympiade 47. ex Laert.
640	Iosias Rex Iudeæ filius Amonis, regnat annos 31. Sophonias Propheta vaticinatur, ex lib. 6. cap. 10. Thales Milesius nascitur moriturus anno 548. annorum 92. lib. 3. c. 3. n. 6. Terpander Moticus floret; & Polemon Geographus Panetij Rhodij Senioris auditor, ex Suida.	590	Nabuchodonosor obsidre incipit Iter solymatum anno 9. Sedeciz 4. Reg. c. 25.
639	Aeneus Martius Rex Romanorum, regnat ann. 24.		Noно
635	Solon nascitur, moriturus annorum 80. ex l. 3. c. 3.		
633	Philippos Argæi fil. Rex Macedonum, regnat annos 35.		
632	Stesichorus Poeta nascitur Olympiade 37.		
629	Sinope in Ponto condita: Euseb.		
628	Ieremias Propheta incipit ex lib. 6. c. 10. Periander Cypsello in Corinthi tyrannide succedit moriturus anno 584. annorum 80. ex l. 3. c. 3. n. 8.		
627	Sadyates Rex Lydia, regnat annos 15.		

- 588 Nono die mensis absoluta est circumuallatio Ierosolymæ.
- 587 Nabuzardan iussu Nabuchodonosoris Ierosolymam, & Templum succedit die 7. Mensis 5. reliquæ captiuitatis deportatae, in quibus Iosephus Pontifex, Codolias interfactus, Sedecias excæcatus; desistit, seu interruptum est Regnum Hebreorum, quod à Saule durarat annos 488. Salomonis autem Templum steterat annos 425. Delphis Amphichtyones instituunt Pythicum agonem: Pausanias. Pythagoras nascitur hoc anno, vel 584.
- 586 Ieremias moritur in Aegypto. Tyrus, & Sidon captae Nabuchodonosore.
- 585 Prælium inter Cyaxarem Medorum, & Alyattem Lydorum Reges direemptum occasione Eclipse Solaris, quam Thales Ionibus prædicterat Olympiadis 48. anno 4. & belli inter dictos reges 6. de qua ex Plinij l. 2. c. 2. Herodoto l. 1. Thcone Eudomo, & Cleomedes plura diximus l. 5. Almagesti noui c. 19. Esto Chronologi alij ad alias annos eam pertrahere conati sint. Eodem anno Periander Corinthi tyrannus obiit, ex Laertio.
- 583 Nabuchodonosor vincit, ac subigit Aethiopas, Aegyptios, Palæstinos, Idumæos, Moabitæ, Ammonitas, Arabas, totamq; Syriam Damascenam, & anno sequenti Aclamitas.
- 582 Astyages, qui & Spandas Rex Medorum vltimus, regnauit annos 35. si usque ad mortem computentur: vide lib. 5. cap. 4.
- 580 Aristæas Proconetus florere incipit, Olympiade 50. ex Suida, & Sybilla Cumana Demophili ex Solino c. 7. quæ vixit usque ad Tarquinij Superbi tempora.
- 579 Nabuchodonosor Statuam suam adorari iubet anno 27. Imperij sui.
- 578 Seruius Tullius Rex Romanorum, regnat annos 44.
- 576 Agon Nemæus ab Arguius institutus. Euseb. Bias Prenæus Senex floret.
- 573 Census primum Romæ institutus à Seruio Tullio.
- 572 Ezechiel Prophetæ moritur 10. Aprilis, ex Epiphanius, & Martyrologio Rom. Anacreon Poeta floret, et Phalaris Agrigentinus Siciliæ Tyrannus, ex Suida Olympiade 52.
- 571 Abaris ex Scythia venit in Græciam. Euseb.
- 567 Amasis Rex Aegypti, regnat annos 42. vel ex Herodoto 44.
- 566 Pisistratus Athenarum Tyrannidem occupat anno 3. Olympiadis 53. per annos 4. Plutarch. in Solone.
- 564 Croesus Rex Lydiæ, regnat annos 15. Aesopus occiditur à Delphis Olymp. 54. ex Suida.
- 562 Euilmeradak Rex Babylonis, regnat annos 2. & aliquot menses, & anno hoc primo eduxit de carcere Ioachim Regem Iuda, 4. Reg. cap. 15. Pisistratus expellitur.
- 560 Pharnaces I. Rex Cappadocum, cui successere alij obscuri nominis: Pisistratus iterum tyrannidem Athenis occupat, ex Plutarcho in Solone, et Herodoto.
- 559 CYRVS regnare incipit in Perside, regnaturus annos 30. Balthasar, qui, & Labosardachus regnare incipit, sed eius pater, ac tutor Niriglissarus administrat regnum per annos 4. ex dictis lib. 5. c. 6. Solon moritur annorum 80. ex Laertio. Stesichorus moritur Olympiade 56. ex Suida: Chilo Lacedæmonius fit Ephorus ex Laertio.
- 555 Alcetas Rex Macedonum regnat annos 28. Balthasar tollus, ac per se Babylonie regnat menses 9. ex dictis l. 5. c. 6. Anaximenes claret: Euseb.
- 554 Balthasar interfectio, vt Daniel prædicterat; Darius Medus (Babylonice Nabonidus) eligitur in regem Babylonis, & regnat annos 17. iuxta dicta lib. 5. c. 6. & S. Gabriel Danieli prædictum, & mortem Sancti Sanctorum, iuxta dicta lib. 6. c. 12.

- 552 Xenophanes Colophonius claret: Euseb. Phalaris moritur, Camarina à Syracusanis euertitur: Ex Pindari Schol od. 5. Olymp.
- 551 Confusius insignis Philosophus, ac Legislator Sinenium flore: ex Annalib. Sicensium, & Sybilla Helleponica nunc, & antea viuo adhuc Solone ex Heraclide Pontico.
- 550 Croeso per Cyrus victo desinit Lydorum regnum, quod steterat annos 243. annoq; sequenti. Arys Croesi filius in venatione occiditur: ex Herodoto lib. 1.
- 548 Cleostratus Tenedius octaeteridis institutor fuit Olympiade 58. ex Plinio lib. 2. c. 8. & biennio post moritur Anaximander Milesius annorum 65. ex Laertio.
- 547 Astyage mortuo Cyrus regnat pacifice. Medorum regnum definit, quod steterat annos 316.
- 544 Theognis poeta Olympiade 59. ex Suida, & Pherecydes Syrus Pythagoræ præceptor, ex Laertio clari habentur.
- 540 Hippoanax Olympiade 60. floret ex Plinio l. 35. c. 5. id est S. Cyillus in Julianum eum antiquorem faciat, sic Scholastæ Aeschilii Aeschilum natum Olympiade 60. & mortuum Olympiade 76. annorum 65. ait, & tamen auctor vitæ Sophoclis putat Aeschilum natum, aliquot annis ferius: Zenon Eleates, & Hippicus poeta hoc anno clarus erat, ex Laertio, & ex eodem Pythagoras floret.
- 539 Phocæi in Gallia Massiliam condunt, ex Herodoto lib. 1. ubi Petavius Eusebium, & Scaligerum corrigit.
- 537 Xenophanes Physicus; Simonides Ceus, & Thocylides poetae florent: Euseb.
- 536 CYRVS Capta Babylonie fit Monarcha Persarum, Assyriorum, & Babyloniorum, solvit captiuitatem Iudeorum, eisque permittit reædificationem Templi Ierosolymitani, subsidijs subministratis; Erant tunc Pontifex Iosue filius Iosephus, & dux Zorobabel nepos Iechoniaz regis Iuda: Thabis poeta Tragicus Olympiade 61. floruit si Stesichorus credimus, sed multo ante sub Solone iuuenitus, ex Plutarcho in Solone.
- 534 L. Tarquinius superbus vltimus Rex Romanorum incipit, ac regnat ann. 25.
- 532 Milo Crotoniates Athleta celebris floret, de quo Pausanias, & Suidas; Anacreon poeta claret: Euseb. Polycratem tyrannum Samnum huic temporis adscribit: Petavius ex l. 3. Herodotus: Sed huius tempore floruisse Anaximandrum tradit Laertius lib. 2. & obijisse anno 2. Olympiadis 58. id est anno 546. ante Christum annorum 65. ergo tyrannis Polycratis cœpit anno 14. ante, & amplius. Pythagoras venit in Italiam.
- 530 Cambyses Ciro à Tomyri Regina Scytharum ecciso, succedit in Monarchia, & nomine gentilitio Aßueri in libro Esdræ, nominatus, regnat annos 6. & menses 7. vide libri 5. cap. 4. & 7. & ex his corrigere eos, qui initium Cambysis differunt in annum sequentem 529. cum fuerit execente 530. Tarquinius superbus Capitolij fundamenta iacit, ita dicti à capite in fundamentis reperto. Dionysius.
- 529 Samiū Dicearchiam, id est Puteolos condunt: Euseb.
- 528 Theagenes Reginus historicus floret, Olympiade 63. Tatianus, & Eusebius Anaximenes autem, quem natum esse eadem Olympiade ex Apollodoro refert Laertius, aut diuersus est ab eo, qui auditor fuit Anaxomandri, & scriptit duas Epistolas Pythagoræ relatas à Lactio l. 2. aut Apollodorus errauit.
- 527 Amyntas Rex Macedoniarum, regnat annos 49. Pisistratus moritur, eiq; succedit Hippias filius per annos 18. ex Aristot. 5. Politic. c. 12.
- 526 Amasis Rex Aegypti moritur, eiusq; filius Psammeticus succedit per mentes 5. Diodor. lib. 1. Herodot. 3.

An. ant. Chrif.		An. ant. Chrif.	
525	<i>Cambyses Aegyptum inuadit, annoq; sequenti in eo crudelissime scvit: Herodot. 3.</i>		<i>sebius armorum 80. iuxta Heracidem Serapionis filium, vel 90. iuxta plurimos, ut ait Laertius, addens floruisse Olympiade 60.</i>
524	<i>Hecataeus Milesius Historicus claret, Olympiade 64. ex Suida.</i>	496	<i>Hellenicus Historicus nascitur; vtpote qui initio belli Peloponnesiaci, idest anno 431. habuit annos 65. vt ait Cellius lib. 15. c. 23. Saturnalia instituta Dionys. l. 7. Liuius 2. Mardonius Persa ad Athon tempestatem paſſus amittit 20. milia hominum. Herodot. l. 6.</i>
523	<i>Septimo anno Cambyses, Nabonassari 225. nocte inter 17. & 18. Phamenoth, idest inter Iulij 16. & 17. Lunæ Eclipsis obseruata est à Chaldaeis, ex Ptolemeo l. 5. c. 14. Cambyses in ammentiam lapsus fratrem Smerdin occidit, & deinde mortuus est. Oropaſtas Magnus simulans se esse Smerdin, regnauit menses 7. Herodotus lib. 3. qui eodem anno Polycratem Samium cruci suffixum ab Oroete Sardium præfecto, dum Cambyses in Aegypto agrotaret, affirmat.</i>	495	<i>Sophoclem natum anno 2. Olympiadis 71. ait eius Scholiaſtes, sed vide annum 488.</i>
522	<i>Mago interfecto septem Principes eligut in Regem Persarum Darij Hystaspis filium, qui regnauit annos 36. Herodot. ſupra.</i>	494	<i>Pythagoras moritur, iuxta Marianum Scotum, & Salianum.</i>
521	<i>Aggeus, & Zacharias prophetant ex dictis lib. 6. c. 10. & eorum hortatu Iosue, & Zerobabel, novo decreto Darij impetrato, Templum instaurare pergunt; Darij Conuiuum, & trium viorum disputatio Sympoliaca, de qua Esdras. Annus hic septuagesimus dictus ab Angelo Zachariae 1. nempe ab obſidione Ierosolymæ, non ab excidio Templi, vide l. 6. c. 10. nu. 16.</i>	492	<i>Cleomedes Astypalensis includens ſe in arca dispareret: Aeschilus floret, & vixit annos 65. vel ex Suida 58.</i>
520	<i>Malachias prophetare incipit, ex l. 6. c. 10.</i>	491	<i>Gelo Syracusanus tyrannide occupat anno 2. Olympiadis 72. regnatq; annos 14. Pausanias in Eliaſis 2. & Euseb.</i>
519	<i>Pindarus nascitur Olympiade 65. anno 2. ex Suida, florente Dionyſio Milesio Historiographo.</i>	490	<i>Marathonia Græcorum victoria de Persis, duce Miltiade, die 29. Septembris cecidere Atheniensis 192. at Barbarorum 206. millia. Herodot. lib. 6. vel 200. millia ex Trego. Coriolanus damnatus absens in Volscos exulatum abit: Liuius lib. 2.</i>
517	<i>Sexto anno Darij 3. die Adar absolutum Templum Zorobabelis, ex 1. Esdræ c. 6.</i>	489	<i>Miltiades in vincula coniectus moritur: Herodotus lib. 6.</i>
513	<i>Darius Sylosontem Polycratis fratrem Samij principem constituit, & anno ſequenti miſio exercitu illum firmat in Principatu, interim Babylon à Dario deficit, Herodotus l. 3.</i>	488	<i>Sophocles nascitur Olympiade 73. ex Suida; esto Laertius dicat natum anno 4. Olympiadis 77. nascitur & Herodotus si quidem anno 2. Olympiadis 86. habebat annos 53. ex Gellio lib. 15. cap. 23.</i>
512	<i>Pbrynius poeta Tragicus Olympiade 67. floret, Milesius à Persis expugnata anno 2. Darij, & Babylon fraude Zopyri, post obſidionem mensu 19. in potestatem Darij redit, Herodotus l. 3.</i>	487	<i>Coriolanus placatus à matre, conciliatur patriæ: Liu. 2. Aegyptus à Persis deficit: Herodot. 7.</i>
511		486	<i>Xerxes Darij Hystaspidæ filius incipit, regnatque annos 21.</i>
510	<i>Daniel moritur annorum 110. ex Isodoro, habuit annos 15. quando abductus est in Captiuitatem anno 605. Pilistratidarum tyrannis sublata, pullo Hippia, ob id Harmodio, & Aristogitonis Statuæ dicatae, Herodot. l. 5. Thucyd. l. 6. Plini. l. 3. 4. cap. 4.</i>	485	<i>Prima mentio Legis Agrariae apud Romanos, ex Dionyſio, & Valerio Max. lib. 3. cap. 3.</i>
509	<i>Pythagoras Sylosontis tyrannidem pertulit, Samo in Italianam remigrat: ex Solino c. 17. sed Laertius id Polycrate viuo factum narrat lib. 8.</i>	484	<i>Xerxes Aegyptum recuperat: Herodot. 7.</i>
508	<i>Lucretia violata ſe interfecit; Rege Tarquinio ſuperbo fugato, postquam regnum effet Romæ annos 244 primi Consules instituti. L. Junius Brutus, et L. Tarquinius Collatinus ex Dionyſio, et Liuius. Sybaritarum 300. millia à centum milibus Crotoniatis cœſa, duce Milone, ac Sybaris solo æqua: ex Diodoro l. 12.</i>	483	<i>Aristides Ostracismo ab Athenientibus in exilium actus; ex Plutarcho.</i>
506	<i>Megabizus Thracciam, ac Macedoniam subiicit: Herodot. l. 1. Porsene Regis atrox bellum cum Romanis, et virtus Mutij Scæuolæ, Horatij Cocliti, et Cloelij.</i>	480	<i>Choerilus poeta tragicus floret: ex Euseb. et Cyrilo, vel Olymp. 75. nempe anno 480. ex Suida. Xerxes transitus in Græciam ex dictis l. 3. c. 3. nu. 8. quilibet haberet in exercitu 2317610. vixit tamen est eodem anno, præseruvi in Salaminia pugna nauali duce Themistocle die 23. Septembris. Eadem Olympiade 75. ortus Euripides ex Laertio, & Suida; & clari fuerunt Charon Lampracenus, & Therecydes Leriū historicus, ex Suida. Ante Salaminiam pugnam apparuerat Cometa ceratias, seu cornutus, vt narrat Plinius l. 2. c. 25. illa vero defecit Solis, quæ vt narrat Herodotus l. 7. diem vertit in noctem, & Xerxes terruit ante tranſitum in Græciam, fuit Spuria à globo vaporum, & fruſtra à multis inuestigata ex Tabulis Astronomicis, vt fusè docui libro 5. Almageſti noui c. 19. Sibylla Libyca nominata ab Euripide, circa hæc tempora floruit. Tindarus hoc tempore natus erat annos 40. & vixit 55. ex Suida, vel 65. alijs.</i>
504	<i>Sardes captæ ab Atheniensibus, et incenſæ: Herodot. lib. 5. Heraclitus Ephesius, Pherecydes Syrus Olymp. 69. florent: ex Laertio.</i>	479	<i>Alexander Amyntæ fil. Rex Macedonum, regnat annos 43.</i>
502	<i>Ioacim Pontifex Hebr. Eclipsis Lunæ apud Ptolemaum l. 4. c. 9. anno Nabonassari 546. Darij 20. nocte inter 28. et 29. Epiphi, idest inter 19. et 20. Nouembr.</i>	478	<i>Celoni mortuo succedit Hiero frater in Regno Siciliae: Diodor. l. 11. Eclipsis Solis die 2. Octobris Cleombrotum tertuit: Herodot. l. 9.</i>
500	<i>Anaxagoras Clazomenius nascitur, moriturus anno 428. cum Pericle ex dictis lib. 3. cap. 3. nu. 9. et 10.</i>	476	<i>Fabij 306. vna die cœli anno 4. post pugnam Salaminianam: Gellius l. 17. c. 20.</i>
499	<i>Zeno Elcates, hac Olympiade 70. clarus habetur, vt est in Græco textu Lacrtij esto in Latina editione adscribatur Olympiadi 60. seu anno ante Christum 540.</i>	475	<i>Thucydides nascitur, anno enim 2. Olympiadis 86. habebit annos 40. ex Gellio l. 15. c. 23. licet Pamphila ibidem dicat natum Praxierge Archonte, nimurum anno 471.</i>
498	<i>Iones nauali prælio vieti, & subacti à Persis, Milesius capta, & cuerla Herod. l. 5.</i>	473	<i>Tarentini vici à Iapygibus: Diodorus l. 11.</i>
497	<i>Romæ dictator primum creatus à Collega T. Larcius. Hoc anno mortuum Pythagoram ponit Eu-</i>	472	<i>Artaxerxes Longimanus, viuo patre, regnare incipit, ex dictis lib. 5. c. 7. nu. 4.</i>

An. ant. Chrif.		
471	nos 100. aut vltra l.3. c.3. nu.9. <i>Socrates</i> nascitur, moriturus anno 400. annorum 72. ferè, ex l.3. c.3. nu.10. <i>Temistocles</i> ostracismo in exilium pulsus confert se ad Xersem, eoque absente ad Artaxersem : Herodotus.	415 <i>Diagoras</i> Melius anno 2. Olymp. 91. Athenis damnatus impictatis in Deos ; ex Diodoro.
468	<i>Simonides</i> moritur annorum 89. ex Suida ; floret autem <i>Zeuxis</i> pictor, <i>Diagoras</i> Sophista, & <i>Bacchylides</i> poeta : Euseb.	413 <i>Archelaus</i> Perdiccas fil. Rex Macedonum, regnat annos 14. Luna Eclipsis sub mediam noctem anno 19. belli Peloponn. et 4. belli Siculi, de qua Thucyd. l.7. Polyb. l.9. Diodorus l.13. et Plutarchus in Nicia, addens Niciani superstitiones hinc deterritum, nec ausum cū classe abscedere, ideoque obnoxium fuisse internecioni, quam passi sunt à Syracusanis <i>Diogenes</i> Cynicus nascitur, moriturus annorum 90. ex Laertio ; eodem anno, quo Alexander Magnus morietur, immo eodem dic.
465	<i>Artaxerxes</i> mortuo Xersi succedit, & solus regnat annos 41. ex l.5. c.7.	412 <i>Alcibiades</i> reuersus Athenas excipitur honorificè.
463	Eclipsis Solis anno 1. Olympiadis 79. exeunte Aprilis 30. Athenis ferè totalis, apud Eusebium, de qua plura, contra quosdam Chronologos dixi in Alinagesto nouo l.5. c.19.	407 <i>Colicratidas</i> Lysandro substituit à Lacedæmoniis : <i>Conon</i> Atheniensium Dux compulsus est Mitylenem. Carthaginenses nouam expeditiōnem suscipiunt in Siciliam eum 300. milibus armatorum ; Agrigentum captum sub Solstitium hybernum : ex Diodoro l.13.
461	<i>Eliajib</i> Hebræorum Pontifex.	406 Luna Eclipsis Aprilis 15. totalis hora post meridiā ferè 9. Athenis ; de qua <i>Xenophon</i> l.2. addens conflagrasse Athenis vetus templum Minervæ, & Lacedæmonos ad Arginusas viatos ab Atheniis, occisumq; Callicratidam. Sophocles ex laetitia victoriæ 18. vice reportatæ moritur annorum 90. ex Diodoro.
460	<i>Hippocrates</i> Cous Medicorum princeps nascitur, moriturus ante annum 350. & post 375. maior annis 85. ex lib.3. c.3. nu.11. <i>Cimon</i> Athenis legatus ostracismo : Diodor. l.11.	405 <i>Artaxerxes</i> II. <i>Mnemon</i> Rex Persarum, regnat annos 43.
459	<i>Artaxerxes Longimanus</i> dicit <i>Etherem</i> in uxorem, lib.6. cap.11.	404 Solis Eclipsis die 3. Septembri feria 6. hora 9 $\frac{1}{4}$ post medium noctem digitorum ferè 9. Athenis, mense 6. post abiolum bellum Peloponnesiacum, quod desit circa 18. Aprilis. Athenæ à Lysandro captæ post 6. mensium obsidionem. Dionysius Syracusarum tyrannus vinctus à Carthaginensibus. Alcibiades moritur <i>Helicon</i> Cyzicus, qui eam Eclipsim prædixerat Dionysio, argenti talento donatus est ab eo.
458	<i>Lysias</i> orator nascitur, lib.3. c.3. nu.11.	403 <i>Xenophon</i> historicus clarescit anno 4. Olympiad. 94. ex Laertio. <i>Thrasybulus</i> occupata Phyle 30. tyrannos deiicit, ac democratiam Athenis restituit, ex Pausania. <i>Archytas</i> Tarentinus floret ex Laertio.
456	<i>Tolmidis</i> ducus Atheniensem res gestæ apud Thucididem lib.1.	400 <i>Socrates</i> annorum 70. moritur, ex dictis lib.3. cap.3. nu.10.
455	Ludi Seculares primum acti Romæ, M. Valerio, & Sp. Virginio Triconto Consulibus, ex Censorino. <i>Cratinus</i> , & <i>Plato</i> Comici ; & <i>Aristarchus</i> Tragicus clarent : Euseb.	399 <i>Orestes</i> Archelai filius Rex Macedonum, regnat annos 3.
453	<i>Danielis</i> Hebdomades ineunt ab anno 20, Artaxerxes Longimani, sed iuxta dicta lib.6.c.12.	398 Lectisternia Romæ ob metum pestilentiaz, ex Liuius Florebant <i>Philoxenus</i> , <i>Telestes</i> , & <i>Timothenus</i> Dithyrambici, ex Diodoro, qui ait Cteziæ historiam hoc anno terminari.
452	Sybaris instaurata à Theffalo : Diodor. l.11. <i>Crates</i> Comicus, <i>Praxilla</i> , & <i>Cleobulina</i> celebrantur : Euseb.	397 <i>Ionathan</i> Hebræorum Pontifex. Albani Lacus tumor, & alia prodigia Romæ, de quibus Liuius lib.5. Dionylij Syracusani bellum cum Imilcone ducc Carthaginem, ex Diodoro l.14.
450	Decemviri Consulari potestate creati in annos 3. Piebis Romanæ secessio, ob impotentiam Decemvirorum, de qua Liuius l.3.	396 <i>Archelaus</i> II. Rex Macedonum, regnat annos 4. <i>Agesilaus</i> Societate inita cum Rege Ægypti, Persas devicit ; Thessaphernes iussu Regis occiditur. Diodor. lib.14.
448	<i>Euclides</i> auditor Socratis, <i>Melissus</i> , <i>Parmenides</i> , et <i>Empedocles</i> floret, ex Laertio : Thuriorum bellum cum Tarentinis ; Diodor.	395 Lacedæmonij dominatum maris, amittunt Theopompi historia annorum 17. hic terminatur ex Diodoro lib.14.
444	Tribuni militares tres Consulari potestate, et Centores primum Romæ creati, Liuius lib.4.	394 <i>Conone</i> Persarum duce Lacedæmonios nauali prælio ad Cnidum vincente, Sol falcatus apparuit, ex Xenophonte lib.4. quæ Solis Eclipsis accidit Augusti 14. digitorum 11. Cnidi in Cypro hora 10 $\frac{1}{2}$. post medium noctem. Pausanias Rex Læcæmon. missus in exilium, Agelipoli succedente. Bellum Corinthium incipit, duraturum annos 8. de quo Diodorus l.14.
442	<i>Ioiadas</i> Hebraeor. Pontifex ; aries, et testudo machinae inueniæ ab Artemidoro Clazomenio ; ex Diodoro l.12.	393 <i>Mago</i> Carthaginiensis Messanam obsidens, vincitur à Dionylio. Diodor. l.15.
441	Fames ingens Romæ ob quam multa sç in Tiberim præcipitant, Liu. l.4. <i>Theætetus</i> Mathematicus clarus. Euseb.	392 <i>Amyntas</i> II. Rex Macedonum, regnat annum 1. Ciam Hoam regnare incipit, apud Sinas.
439	<i>Perdiccas</i> II. Alexandri fil. Rex Macedonum, regnat annos 23. Aristophanes floret, Euseb. <i>Iophantes</i> nascitur, ex Dionys. Halic. in eius vita.	391 <i>Pausanias</i> Rex Macedoniae, regnat annum 1.
436	<i>Meton</i> , et <i>Euctemon</i> Solstitium ex obteruatione definiunt die 28. Iulij l.3.c.3. nu.11.	390 <i>Amyntas</i> III. Rex Macedoniae, regnat annos 5. Roma-
431	<i>Peloponnesiaci</i> belli initium verno tempore, Archonte adhuc Pithodoro, ex dictis l.3.c.3.nu.31. Aestate autem sequenti fuit Eclipsis Solis tanta Athenis, ut Stellæ visæ sint, ex Thucyd. l.2. quæ Pericles Naucreron terruit, sed non Periclem, Plutarch. in Pericle ; fuit illa 3. die Augusti feria 4. Eodem anno apparuit Cometa ingens post Solis occasum per dies 75. vel 60. ex Tucyd. et Plutarcho in Lysandro, et anno sequenti pestilentialissimus catarrhus Athenis saeviit, Thucyd.	
429	<i>Euripides</i> drama Hippolyti dat : ex eius Scholiaste.	
428	Pericle paulo ante mortuo, <i>Plato</i> nascitur, moriturus annorum 81. ex l.3. c.3. nu.13.	
426	Pestis Athenis recrudescit, Thucyd. l.2.	
424	Xerxes II. Rex Persarum, regnat menses 2. et deinde Sogdianus 7. et post hunc <i>Darius</i> II. Notius annos 19. Solis Eclipsis partialis Athenis, de qua Thucyd. l.3. videlicet die 21. Martij hora fere 8. matutina.	
418	Seruorum coniuratio de occupanda Roma detegitur, Liu.l.4. Himera à Carthaginensibus eversa anno 58. ab eius conditu : Diodor. l.12.	
416	Athenienses Bellum Siculum capessunt. Diodorus lib.12,	

ma capta à Gallis, vicit ad Alliam Romanis, & Capitolium obsecum, anno Vrbis 364. vt habetur ex Dionyfio Halicarnafs. l. 1. Camilli ipsius oratione apud Liuium lib. 5. et Plinius l. 33. c. 1. vnde corrigendus Plutarchus in Camillo id anno 360. Vrbis adscribens. Camillus cum Ardeatibus palantes barbaros fudit, & Dictator factus patriam liberauit. Thimbro Dux Laconum à Persis cæsus, Thrasybulus Athenis, Dux ab Aspendijs occisus, ex Diodor. l. 14.

385 *Argeus* II. Rex Macedonum, regnat annos 2. Dionysius Epiro imminentis, Lissum in Sinu Adriatico condit, ex Diodoro l. 15.

384 *Aristoteles* nascitur, moriturus anno 322. annorum 63. ex dictis l. 3. cap. 3. nu. 14. esto Gellius l. 17. c. 12. in biennium dixerat T. Manlius de Saxo Tarpeio deictus, ex Liuio l. 6.

383 *Amyntas* II. Macedoniz, iterum regnat alios annos 12. Eclipsi Lunæ, Phanostrato Archonte anno 366. Nabonassari inter diem 26. & 27. Thoth, & Ptolemeo l. 4. c. 11. idest inter 22. & 23. Decemb. Dionylij bellum cum Poenis vario euentu, & deinde pax.

382 *Olynthiorum* victoria de Lacedæmonijs, de qua Diodor. l. 15. Dueæ Lunæ Eclipses apud Ptolemæum, vna l. 4. c. 11. Phanostrato adhuc Archonte nocte sequente diem 24. Phamenothi, idest Iunij 18. altera l. 7. c. 3. Archonte Euandro nocte inter 16. & 17. Thoth, seu Decemb. 12. & 13. *Camillus* Volscos vincit, Liu. l. 6. *Demosthenes* nascitur, moriturus anno 324. annorum 60. ex Laertio.

380 *Cleombrotus* Dux substitutus Agesipoli mortuo, per annos 9. Olynthi vici, Diodor. l. 15. Præstini vici, Velitræ expugnatae, Liu. l. 6.

379 *Volsci* Romanos vincunt, Liu. l. 6. Carthaginenses, Lybiam utramque, & Sardiniam recuperant, Diodor. 15. *Mausolus* Senior Rex Cariæ moritur anno 2. centesima Olympiadis, Plinius lib. 36. cap. 5.

378 *Boeoticum* bellum, de quo Diodorus l. 15. Romanæ Colonia in Sardiniam, idem.

377 Naualis vicitia Thebanorum ad Naxum duce *Chabria*, de Atheniensibus, Diodor. l. 15. tres exercitus in Volscos ducti, Liu. l. 6.

374 Persarum expeditio in Ægyptum. Thebani Platæas euertunt; Athenienses ad Corcyram, nauali bello vincunt Lacedæmonias; Euagoras Cypri Rex cæsus à Nicocle, ex Diodoro l. 15.

373 Cometa insignis, de quo Aristoteles l. Meteor. c. 3. & Seneca l. 7. natur. qq. c. 5. & nos lib. 8. Almagesti noui c. 3. fusius; inde terræmotus ingentes in Peloponneso, vi quorum Elice, & Bura perierunt, Diodor. l. 15.

371 Leutrica pugna, & victoria Epaminondæ Thebani, de Cleombroto Lacedæmonum duce occiso, ex Diodoro l. 15. Alexander II. Rex Macedonum regnat ann. 1.

370 Ptolemaeus Rex Macedonum regnat annos 6.

368 *Eudoxus* Cnidius floret Olympiade 103. Laertius ex Apollodoro.

366 *Camillus* Dictator V. Gallos in agro Albano mactat, Liu. l. 6.

365 Primus ex plebe Consul L. Sextius Lateranus, cum L. Aemilio Mamero, Fasti.

364 Perdiccas III. Rex Macedonum regnat annos 6. Peleopidas in acie aduersus Alexandrum Pheræum occumbit; Timotheus Toronem, ac Potideam recuperat; & Cyzicum obsidione liberat. Olympias hæc, quia a Pisatis Eleis exclusis, administrata est, ab Eleis dicta est ἀγοραύπτια, ex Diodoro l. 15. Eclipsis Solis, de qua Plutarchus in -Pelopida.

363 *Thebani* ad Mantineam vincunt Arcadas, & Lacedæmonios, sed Epaminondas in acie vulneratus obiit, Diodorus l. 15. & Xenophon, qui hoc an-

no terminat l. 7. Ellinorum.

362 *Artaxerxes* III. Ochus Rex Persarum, regnat annos 23. *Ariarathes* VIII. Rex Cappadocum, Agesilaus vicit de hostibus rediens in itinere mortuus.

361 *M. Curtius* armatus in voraginem desilit; bellum Rom. cum Hernicis, Liu. l. 7. Alexander Pheræus Cycladas populatur, Diodor. 15.

360 *Metrodorus* claret Olympiade 105. T. Manlius in pugna cum Gallis Torquati cognomen adeptus, ob Torquem erectam Imperionem Gallo, Liu. l. 7.

358 *Philippus* II. Rex Macedonum regnat annos 24. & Athenienses vincit ad Methonam. Sociale bellum plurimorum contra Athenienses, de quo Diodor. l. 16.

Xenophon obit ex Laertio, immò, & Democritus annorum 114.

356 Alexander III. Magnus nascitur initio æstatis 6. Hecatombæonis ex l. 3. c. 4. Philippus tres Reges subiugat, Thraciæ, Paonum, & Illyrici; Philistus prælio nauali vicitus à Syracusanis, sic perimit, Diodor. l. 16. Cometa hoc anno per 70. dies effulgit, ex Iustino.

Bellum Sacrum, de quo Diodorus l. 16.

353 *Onomarchus* Dux Phocensium contra Thebanos strenuè militans, à militibus occiditur. Clearchus tyrannus Heraclæ post Regnum annorum 12. necatur. *Mausolus* junior Rex Cariæ moritur, succedente Artemisia per biennium, Diodorus lib. 16.

350 *Iedda* Hebræor. Pontifex. *Philippus* Græciam vexat, Plinius l. 2. c. 27.

348 Cometa iubatus, ac deinde Hastatus Olympiade 108. de quo Plinius l. 2. c. 25.

346 *Cina* familia apud Sinas extincta Cheua, regnat annos 40. ex Annalib. Sin.

342 Samniticum bellum cum Romanis, de quo Liu. l. 7.

341 *Epicurus* nascitur Ianuario, moriturus anno 269. annorum 72. ex l. 3. c. 3. nu. 16. Cometa paucorum dierum prope Äquatorem vespero oriens, de quo Aristoteles l. 1. Meteor. c. 7. Nicomacho Archonte.

Carthaginenses in Sicilia vici à Timoleonte verno tempore, Diodor. *Anaxarchus* floret, ex Laertio.

339 *Arses*, seu *Arogus* Rex Persarum regnat annos ferre 4. Manlius filium securi percuti iubet, licet vicerem in duello, quod iniussus certasset, Liu. l. 8. *Spesippus* obit, succedit Xenocrates, ex Laertio.

338 *Philippus* vincit Athenienses, & Boeotos ad Cheronæam: Archidamus Rex Laconum monitor, succedit *Agis* regnatq; annos 9.

337 *Furius Camillus*, & *Maenius* Consules de Latinis profligatis triumphant, & Statuas in foro merentur, Liu. l. 8. Plinius l. 34. c. 5.

336 Alexander III. Magnus mortuo Philippo succedit inita æstate, repugnaturus annos 12. ex dictis l. 3. c. 4. codem anno *Darius Codomanus* Artamis fil. Rex Persarum, incipit regnaturus annos 6. *Minnucia Vestalis* desolta. Cometa dierum 70. visus, de quo Iustinus.

Alexander Magnus in conuentu Græcorū ad Corinthum electus Imperator contra Persas; Thebas prius excidit circa festum Mysteriorum, ex Diodoro l. 17.

334 *Alexandri* prima de Dario victoria ad Granicum in maiore Phrygia. Miletus, & Halicarnassus, ac tota hora maritima Asia capta, Diodor. 18.

333 *Darius* ad Issum Ciliciæ iterum vicit ab Alexandro, licet haberet quadringenta peditum, & centum equitum millia; Mater, vxor, & liberi Darij venere in potestatem Alexandri, qui tamen antea periculosè ægrotarat: *Curtius* l. 3.

Alexander Tyro potitur post obsidionem mensium 7. deinde Ægyptum capit, & Ierosolimæ honorificè excipitur à Iaddo Pontifice; Diodor.

An. ant. Chris.		An. ant. Chris.
	17. Curtius 4. & Eusebius. Pestis Romæ Consules nouos absumit, & maxima pars anni sinc illis Consulibus fuit.	missi: Liu. l. 9. <i>Polyperchon</i> libertatem Græcis denunciat; Archilaus <i>Geographus</i> floret: Diodori 19.
335	M. Papirius Crassus Dictator, ob Gallicum tumultum; Alexander Epri Rex vieti Romanis fœdus cum illis init. Liuius 8. scribe hoc supra.	319 Sabini à Romanis vieti duce Papirio, & sub iugum vicissim missi Liuius 9.
331	Alexandri Magni nobilis victoria de Dario ad Gau-gamela in ditione Arbellarum Kalendis Octobris, quam præcessit Eclipseis Lunæ dic 20. Septembris; Alexandria prius condi cœpta perficitur, vide l. 3. c. 4.	318 Demetrius Phalerecus curator Athenarum electus s Diodor. 18.
330	Alexander Magnus Monarchia potitur, capta Babylone, & extincto per Bessum Dario, deinde Sutiana capta; Persepolim diripit, Regiamque Persarum incendit: Curtius, Plutarchus, & Diodor. l. 17. Calippus ab hoc anno init periodum annorum 76. a Neomenia æstiu die 29. Iunij, de qua l. 3. c. 10. Ariarathes II. Rex Cappadociæ incipit. Isocrates moritur anno 106. ex Suida esto Halicarnasseus, & Plutarchus scrius mortuum putent.	317 Cassander euadit Rex Macedonum, regnatq; annos 19. Agathocles figuli fil. tyrannidem Syracusis init anno 7. post Alexandri mortem, Diodorus in præfat. libri 18.
329	Alexander Magnus subigit Hyrcanos, Armaspos, Arachosios, Diodor. 17.	315 Rhodus aquarum colluie magna ex parte collapsa: Diodor. l. 19.
328	Alexander Magnus condita Alexandria ad Caucasum, Indum transmittit, Diodor. 17.	314 Xenocrates moritur, cum Scholæ Platonicæ præfuerit annos 25. ex Laertio.
327	Alexander Magnus Poro Indiæ Rege victo, frustra milites ad Gangem ducere tentat, Nearchus lustroram maritimam Indiæ, Diodor. 17. Arrianus 5.	313 Pætelicus Dictator Nolam capit Liu. 9. Epirotæ à Philippo Cassandri duce vieti, cæso eorum rege Æacide. Antigonus potitur vrbibus Cariæ: Diodor. 19.
326	Alexandriæ absoluta structura L. Cornelio Lentulo, & Q. Publio Philone II. Consulibus, Liuius dec. 1. p. 189. Berossus Chaldæus nascitur, clarus futurus sub Ptolmæis Philadelpho, ac Sotere. Hephaestionem ex crapula mortuum Alexander agenti luetu, & deinde funere prosequitur, impensis talentis 1000. corpusq; Babylonem deferrit iubet, ubi sepultum anno 324.	312 Seleucus Nicanor regnat in Syria annos 32. Babyloniam, Mediam, ac Susianam occupat ex Diodor. l. 19. Aera Græcorum, seu Seleucidarum, & Chaldaica, sed l. 1. Machabæorum initur à Nisan, libro autem 2. cum Chaldais à Thisri, seu Octobri ex dictis l. 3. c. 7. Cassander Leucandem capit: Agrigentini cum alijs dimicant contra Agathoclem, qui Messanam dolo occupat: Diod. 19.
325	Publius Proconsul triumphat de Samnitib. Alexander M. exceptis ex omni ferè orbis terrarum parte legatis, curatoq; funeris Hephaestionis, moritur Babylone, anno ætatis 32. Regni 12. Monarchiæ 6. sub initium ætatis liceat Epochæ Alexandri, seu anni Philippi Ariadæi eius fratris in eandem die 12. Nouembri huius anni, in quam incidit prima dies Thoth. ex dictis l. 3. c. 4. eodem anno, ae die, quo Alexander, mortuum Diogenem Cynicum ait Plutarchus 8. Sympos. Sisygambis mater Darij, audita morte Alexandri vitam inedia finit, Diodorus lib. 18. Arrianus 7. Moriens Alexander nullo successore designato annulum Perdicæ tradit: Arcadius frater Alexandri ab exercitu Rex electus, & Philippus nominatus, dato ei tute Perdicca; Satrapiæ diuise sunt.	311 Bellum Hetruscum incipit, Censura Appi Claudi celebris: Liu. l. 9. Carthaginenses Agathoclem ad flumen Himeram ingenti prælio superant. Diodor. l. 19.
310	Ptolemaeo Lagi filio Aegyptus data, Laomedonti, Syria; Philotæ Cilicia; Pythoni Media; Eumeni Paphlagonia, Cappadocia, & finitimæ; Antigono Lycia, Pamphylia, & Phrygia maior; Cassandra Caria; Meleagro Lydia; Leonnato Phrygia minor; Lysimacho Thracia; Antipatro Macedonia; Seleucus Sociorum equitibus præpositus præfectura prouinciarum, Asia Superioris permisit iisdem, qui tum præterant: Craterus versabatur in Cilicia cum 10. millibus exauthoratis ab Alexandro: ita Diodor. l. 18.	310 Agathocles expeditio in Africam, & victoria ibi: præcesserat Eclipseis Solis Augusti 15. hora 8. de qua nos fuisis l. 5. Almagesti Noui c. 19.
309	Ptolemaeus itaq; Lagides in Aegypto regnare cœpit, regnaturus annos 40. Onias erat Hebr. Pontifex.	309 Samnites à Papirio, Hetruci à Fabio, capta Perusia, vieti Liu. 9. Ptolemaeus Lagides Ciliciam recuperat: Amilcar Syracusis cæsus: Seditio militum in Africa contra Agathoclem sedata. Diodor. 20. Iustin. 22.
308	Aristoteles annorum 63. moritur, Theophrasto ei succedente in Peripato: Demosthenes Athenas ab exilio reuocatur ex Laertio: Alexandri corpus Alexandriam defertur: Diodor. supra.	308 Q. Fabius Vmbris deditione receptis Samnites, Pelignos, Marsosq; & Decius Tarquinientes vincunt Liu. 9. Agathocles vieti Carthaginélibus, & Ophella Cyrenensium rege interfecto, mitit in Siciliam naues spolijs onustas, quas tempestas disiicit Diodor. 20. Iustin. 22.
307	Ptolemaeus itaq; Lagides in Aegypto regnare cœpit, regnaturus annos 40. Onias erat Hebr. Pontifex.	307 Demetrius Phalereus confudit ad Ptolemaeum Lagidem, moriturus anno 285. ex dictis l. 3. c. 6. nu. 6. Agathocles Uticam capit. Demetrius Antigoni F. nauali prælio Ptolemaeum superat: Diodor. 20. Iustin. 22.
306	Aristoteles annorum 63. moritur, Theophrasto ei succedente in Peripato: Demosthenes Athenas ab exilio reuocatur ex Laertio: Alexandri corpus Alexandriam defertur: Diodor. supra.	306 Antigonus classe tempestatibus afflita, & aditu in Aegyptum propulsatus à Ptolemaeo, reddit in Syriam Diodorus supra: Persica Sibylla Berossi filia hoc tempore vaticinatur, ex Onuphrio lib. de Sibyllis.
304	Ptolemaeus itaq; Lagides in Aegypto regnare cœpit, regnaturus annos 40. Onias erat Hebr. Pontifex.	304 Demetrius ad oppugnandam Rhodum ingentes machinas excogitat, sed illis strenue resistentibus pax secuta: Eumeles Rex Bosphori Cimmerij moritur: Diodor. lib. 20. Seleucus Apamiam, Berœam, Edeßam, & Laodiceam extruit. Euseb.
303	Aristoteles annorum 63. moritur, Theophrasto ei succedente in Peripato: Demosthenes Athenas ab exilio reuocatur ex Laertio: Alexandri corpus Alexandriam defertur: Diodor. supra.	303 Demetrius multas Græcas vrbes in libertatem asserit: Corinthum capit ac Sicyonem, quam alio transfert: Diodor. 20.
302	Ptolemaeus itaq; Lagides Phœnicia occupat; Antigonus vincit Eumeuem, Alectam, & Attalum: Diodor. 18.	302 Cleonymi Spartani Clades, de qua Diodorus l. 20. Antiochus, & Demetrius vieti à Seleucus Lysimacho, & Cassandra, Seleucus Antiochiam condit: Diod. in fragm. & Eusebius. Arcesilaus floret, vixitq; annos 75. Scholæ præfuit annos 57. ex Laertio.
301	Romani à Sabinis ad furcas caudinas sub iugum	301 Simon Onias fil. Pontifex Hebr. Laudatus capite 50. Ecclesiastici: Aristillus Astronomus floret ex Ptolemaeo l. 7. c. 3. & Autolycus Olympiade 120. ex Laertio; Agathocles Corcyram obsidione liberat, incensa classe Macedonum Diodor. in fragm.

An. ant.
Chris.

- 299 Agathocles Crotonem in Italia occupat: Diodor. in Eclogis: Lucani à Samnitibus oppressi ad Romanos transiunt Liu. 10.
- 298 Philippus IV. Cassandi fil. Rex Macedonum, regnat annum 1.
- 297 Antipater, & Alexander Cassandi fil. simul regnat annos 3. sed contendentes de regno, ita ut Antipater Thessalonicam matrem fauacē Alexandro, & per vbera materna deprecantem occiderit: Iustinus 16. Demetrius Poliorcetes Athenas arctissime uno anno obsidet, & Epiurus in amicos fabas distribuit: Plut. in Demet. Samnites pulsi à Decio procons. ē finibus suis, & in Hetruria profigati à Volumnio Consule, capto duce illorum Egnatio: Liu. 10. Demetrius Athenas capit, & benignè frumento sublevat: Alexander contra Antipatrum Pyrrho auxilianti cedit partem Macedoniae in præmium Plut. in Dem. & Pyrr.
- 295 Timochares obseruat sidera ex Ptolem. c. 7. l. 3. In Prælio Romanoru contra Samnites, Hetruscos, & Gallos, deleta à Gallis legione vna, Decius in cornu sinistro inclinante, pro legionibus se deuouet, & hostes vincuntur Polyb. l. 2. Liu. 10.
- 294 Demetrius Poliorcetes, sublato Alexandro, & Antipatro à Socero Lysimacho interempto, regnat in Macedonia annos 6. Seleucus Stratonicem Demetrij filiam, & sponsam concudit filio suo Antioco, suauē Erastrati medici, qui deprehenderat Antiochum ægrotare, quod deperiret Stratonicem: Plut. in Demet. Iustin. 16. Attilius Samnitum 7300. sub iugum mittit, sed amissis in acie 7000. Romanis, ideoque negatus ei triumphus. Liu. 10. censa Romæ capita 270000. Euseb.
- 293 Papirius cursor de Samnitibus; Sp. Carnilius de Hetrucis triumphant Liu. 10.
- Demetrius Thebis captis præficit Hieronymum Cardianum historicum. Plut. in Dem. Papirius dedeat ædem Quirini à patre suo votam, & ibi statuit horologium Solarem Plin. 7. cap. 60. Menander Comicus moritur, ex veteri inscript. Romæ, annor. 52. sed corrig. 50. quia natus erat Sofigene Archonte, vt obseruat Petavius.
- 292 Demetrius Thebas, quæ defecerant, per Antigonum filium recuperat: Pyrrhus Thessalia expellit Plut. in Demet.
- 291 Aesculapij signum Epidauro Romanum translatum: Samnitum 20. millia cæsa à Fabio Maximo, & Fabio Gurgite eius filio, captaq; 4. millia cum duce Pontio, qui Securi percussus est: Epitom. Liu. 11. Valerius l. 5. c. 7.
- 290 M. Curius Dentatus bis de Samnitibus triumphant: Samniticum bellum finitum, quod durauerat annos 151. vel, vt ait Eutropius l. 2. annos 49. Contra Demetrium Asiz, recuperandæ intentum bellum capeſunt 4. Reges Seleucus, Lysimachus, Ptolemaeus, & Pyrrhus; Plutarchus, & Iust. 16.
- 289 Archimedes de regia stirpe Hieronis nascitur, ex Davide Rialto in eius vita; occidens inuito Marcello in expugnatione Syracusarū anno 212. Agathocles veneno sublatus annorum 72. & regni 28. ex Diodori Eclogis. Pyrrhus Demetrio pulso, Macedonum regnum obtinet menses 7. Plut. in Pyrro.
- 288 Lysimachus, contempto à Macedonibus Pyrro, vt extraneo, regnat ann. 6. ex Dexippo. Strato Lampacenus Scholæ Teophrasti præf. an. 18. ex Laertio.
- 287 Eleazarus Hebr. Pontifex init. Demetrius à Seleuco captus moritur Plut. Demet.
- 286 Romana plebs ob æs alienum tecedit in Ianiculum, ex Liuij Epit. 11. & Plin. 16. c. 10. Serapis à Sinopenibus transiit Alexandria Clem. Alex. in Protrept., & Euseb.

An. ant.
Chris.

- 285 Translatio S. Scripturæ de Hebreo in Græcum per LXXII. interpretes ab Eleazaro conceitos Ptolemaeo, & forte absoluta anno sequenti Menedemus ibi interfuit: Ptolemaeus Philadelphus regnare incipit viuo adhuc patre regnaturus solus annos 38. ex dictis l. 3. c. 6. hinc incipit Dionysij Astronomi Aera, de qua nos l. 3. c. 5. nu. 3. Lysimachus Agathoclem filium veneno necat ob calumniam Artinoes nouerat, quæ illum frustra sollicitarat; id Philæterus Spado, & ærarij præfectus ægrè ferens, Pergamum Phrygiæ occupat, biennio post, Regem se Pergami dicit per annos 20. ex Pausania in Atticis, & Strabone l. 13.
- Sofronius Cnidius Pharum Alexandriae construit: Euseb. florent Conon Mathematicus, & Manethos Sebenyta: Demetrius Phalerus relegatus, morsu aspidis interit; ex Laertio: Galli Arretium obsident Polyb. 2.
- Galli Senones Cæcilius Prætorem cum 13. millib. Romanorum cædunt, nec non Legatos missos à Mario Curio ad redimendos captiuos, contra ius gentium. Dolabella contra eos missus acie vincit, & Senam Gallorum coloniam deducit: idem ad Vadimonis lacum Boios, & Hetruscos paucis eundentibus, cædit: Hic Petavius ex Polybio, Liuij Epitome, & Eutropio castigat Cauſabonum, Calviſium, & Capellum confundentes Cæcilius Prætorem cum Cæcilio anni prioris Consule. Philetærus Pergami diadema assunit per annos ferè 21.
- Galli Boii totis viribus configunt cum Romanis, sed funditus deleti pacem, ac fœdus impetrant Polyb. 2. Lysimachus in bello occiso annorum 74. à Seleuco; Arsinoe eius vxor regnat in Macedonia Menses 7. Iustin. 17. Dexippus, & Pausanias.
- 281 Seleuco annorum 78. occiso à Ptolemaeo fratre Philadelphi succedit Antiochus Soter, & regnat in Syria ann. 19. Ptolemaeus verò Lagidis filius, dictus Cerunus regnat in Macedonia anno 1. & mens. 5. Euseb. & Dexippo; Aemilius Barbuла magno præliofundit Tarentinos, Samnites, & Salentinos Epit. Liuij, & Iustin. 18. Chrysippus Stoicus nascitur, moriturus annorum 73. Olympiade 143. Laertius ex Apollodoro in Chronicis.
- 280 Meleager in Macedonia menses 2. & Antipater dies 45. ac deinde Sothenes annos 2. ex Dexippo, & Iustino 24. Pyrrhus à Tarentinis occitus Romanos Elephantis territos vincit, & gratis Fabricio captiuos restituit, Plut. & Iustin. 18. Nicetas Syracutarum tyrannus post annos 9. nunc à Tymone pulsus. Diodor. in Eclogis Aratus Solentis Olymp. 125. floret.
- 279 Pyrrhus per Cineam legatum, resistente Appio Cæco, pacem non impetrat, & in prælio vulneratur amissis 20. millibus in acie. Censa Romæ capitum 27222. Epitome Liu. 13. Plut. in Pyrro.
- 278 Antigonus Gonatas regnat in Macedonia annos 36. Fabricius Medicum Pyrrhi paciscentem de nece Regis, Pyrrho vincitum remittit, & cum Rege pugnat ad Asculum, incerto exitu. Pyrrhus pro Siculis contra Poenos in Siciliam traiicit. Brennus Gallor. Dux in Macedonia irruptit: à Templo Delphico spoliando absterriti Galli, immò, & interempti terremotu, ac fulminibus, & Brennus ex vulnere moritur. Diodor. Sicul. Paulianas in Phoc. Epit. Liu. 13. Iustin. 24.
- 277 Pyrrhus in Sicilia rem bene gerit. Plut. & Diod. Sicul. Rufinus Consul Crotonem obtinet; bellum continuatum cum Tarentinis, Lucanis, & Samnitibus, Frontin. l. 14. Epit. Liu. 13.
- 276 Eratosthenes Cyrenensis nascitur Olympiade 126. moriturus ex media annorum 80. ex Suida. Pyrrhus

An. ant. Chris.	
	rhus Lilybæum frustra obſidet. Plutarch.
275	<i>Pyrrhus</i> in Italiam reuersus, vincitur à Romanis caſtra eius diripientibus : censa Romæ capita 29224. Epit. Liu. 14. <i>Hiero Imperator Militum & Syracusanis factus</i> ; Ideo victore in Olympicis Polyb. l. 1. & Pausan. in Eliacis.
274	<i>Pyrrhus</i> redit in Epirum, inde Antigono paulatim Macedoniam penè totam occupat, Plut. & Iuſtin. 25.
273	Sextilia Vſtalis ob incestum viua defoditur Epitom. 14. <i>Pyrrhus</i> Macedonia potitus maiora molitur, Plut. Philadelphus Societatem init cum Romanis, Eutrop. l. 2.
272	Tarentini, Samnites, Bruttiſ cum Carthaginensibus vici sunt à Romanis, & hoc anno verius finitum est bellum Samniticum post annos 71. Liu. 51. & Epitome 15. <i>Pyrrhus</i> fruſtra Laconicam aggressus, Argos contendit, & pugnans à muliere illiſu tegulæ occiſus est sub autumnum, Plutarch.
271	Legio, quæ Rhegium occuparat à Genucio Consule capta, trecenti ex illis virgis cæſi, & securi percussi sunt, Polyb. l. 1. Epitom. Liu. 15.
270	<i>Cornelius Blasio</i> de Sardinatibus Umbriæ triumphat Epitome 15. & Fasti; moritur <i>Polemo</i> Philosphus, & <i>Strato Lampſacenus</i> , cui succedit <i>Lyco</i> per annos 40. <i>Arccifilas</i> , & <i>Crates</i> florent; ex Laertio, et Euseb.
269	<i>Epicurus</i> moritur annorum 72. Olympiadis 127. anno 4. errores <i>Sigonij</i> , <i>Petauij</i> , et <i>Saliani</i> in Epicuri ortu, et obitu confutauimus l. 3. cap. 3. nu. 16. Senatus Apolloniatisbus Aediles duos dedidit, quod legatus eorum pullassent, Valer. Max. l. 6. Epit. 15. Pop. Romanus argento vt incipit, Epitome ibid. <i>Hiero</i> salutatur Rex à Syracuse, Polyb. l. 1.
268	Stantibus Romanis in acie contra Picentes, terræque motu exerto, Sempronius ædem Telluri vuet, et de Picentibus triūphat. <i>Florus</i> , et Orosius.
267	Brundutium cum ciuibus captum à Romanis. Epit. 15. Eutrop. 2.
266	De Salentinis, ac Messapijs triūphatū est. Ep. 15.
265	<i>Manasses</i> Hebr. Pontifex succedit Onias, qui scripscrat ad Arium Regem Lacedæmonum. Censa Romæ capita 29224. Mamertini à Romanis auxilia impetrant contra Hieronem, et Carthagin. Eutrop. l. 2. Polyb. 1. Diod. Sicul. et Epit. Liu. 16.
264	Bellum Punicum primum. <i>Appius</i> in Siciliam traiicit, & Hieronem Messana Syracusas expellit, Polyb. l. 1. Cell. l. 17. c. 21.
263	<i>Pax Hieroni</i> à Romanis datur, Polyb. l. 1.
262	<i>Antiochus</i> 6dē Soteris fil. regnat in Syria annos 15. <i>Eumenes Pheletari</i> trater regnat Pergami annos 22. ex Strabone l. 13. <i>Ariarathus</i> Rex Cappadocum regnat annos 37. <i>Nicomedes</i> Rex Bithyniaæ Astacum amplificans, Nicomediam nominat, ex Eusebio: Romani Consuls Agrigentum capiunt, Polyb. 1.
261	Hoc primum anno Classem in mare deducunt Romanii, Polyb. lib. 1.
260	<i>Duilius</i> Consul nauali pugna Poenos vincit, Polyb. l. 1. epit. Liu. 17. <i>Zeno Citticus</i> floret Olympiae 130. obijta; annorum vel 98. vt Posidippus ait, vel 80. vt Persæus apud Lacritum.
259	<i>Cornelius Scipio</i> feliciter pugnat in Sardinia contra Sardos, Corsos, et Poenos, Annones interempto, ac honorificè sepulto. Epitome ex Valer. Max. lib. 5.
258	<i>Atilij</i> , et <i>Calpurnij</i> res gestæ in Sicilia, de quibus in epit. Liu. l. 17.
257	<i>Atilius Serranus</i> primum vicitus, dein victor nauali prælio dē Poenis, qui idcirco Annibalem ducem in cruelem agunt, Polyb. l. 1. epitom. 17. Luna Ecliptis ante obitū <i>Carneadis</i> anno 4. Olympiadis 130. ex Lacritio.

An. ant. Chris.	
	<i>Atilius Regulus</i> pugna nauali vincit Poenos, et in Africa duos Asdrubales, et Amilcarē, et serpentem immensum ad Bagradam, Eutrop. l. 2. Polyb. lib. 1.
256	<i>Xantippus</i> Lacedæmonius à Poenis accitus, Atiliū Regulum capit, cæsis 30. millibus militum, et captis 15. millibus. Romani noua classē Poenos superant, sed reuertentes cum præda, naufragium passi de nauibus 300. amittunt 210. Polyb. Eutrop. 2. & Orosius.
255	<i>Calippi</i> 2. Periodus incipit ex l. 3. c. 10. Romani Classe nauium 300. Panormum obsident, et capiunt, Polyb. 1.
253	Romani altero naufragio 150. naues amittunt, Polyb. lib. 1.
252	Censa Romæ 297797. Epitom. 18. Poeni, Romano cedente, mari patiuntur, Polyb. 1.
251	<i>Cæcius Metellus</i> Asdrubalem magno prælio vincit cælis elephantis 16. et captis 104. per Italianam ductis: Eutropius 2. et Orosius: Aratus annor. 20. fit prætor Achæorum, Polyb. l. 2.
250	Romani classe nauium 200. I lilybæum, obſidentes Annibalim superuentu male affecti. Parthi à Macedonū imperio deficiunt, Polyb. l. 1. Iustinus 41.
249	Romani cum Adherbale pugnantes amittunt naues 93. et noua classis eorum ad Lilybæum incensa à Poenis, Polyb. 1. eutrop. 2. Valer. Max. 8. Aratus. Siçyonius pro exulum bonis reparandis impletat à Ptolemaeo Pphiladelpho 150. talenta, Plutarc. in Arato.
248	<i>Antiochus</i> 6dē reiecta Laodice, dicit Berenicem Philadelphi filiam; Poeni oram maritimam infestant; S. Hieronymus in c. 11. Daniel. Polyb. l. 1.
247	<i>Ptolemaeus Euergetes</i> regnat in Ægypto annos 26. ex dictis l. 3. c. 5. <i>Seleucus II. Callinicus</i> dictus in Syria regnat annos 20. Rōmē censa sunt 25122. ex Fastis. Sub Euergete floruit <i>Apollonius Pergæus</i> magnus Geometra, vt ait Heraclius in vita Archimedis.
246	<i>Aratus</i> Prætor Achæorum Acrocorinthum astu occupat, Plut. in Arato.
242	<i>Demetrius II. Antigoni</i> fil. in Macedonia regnat annos 10. <i>Onias II.</i> Pontifex Hebr. Romani pugna nauali ad Aegatem Poenos vincunt, captis nauibus 70. Polyb. l. 1. vel pluribus, vt ait Orosius.
241	<i>Eumeni</i> succedit <i>Attalus</i> Rex Pergami per annos 44. ex Strab. 13. & Liuio 33. Poenis data pax certis conditionibus, de quibus Polyb. l. 1. Lacydes author nouæ Academiz obit: ex Laertio.
240	<i>Linius</i> poeta primus fabulam docet Romæ Tuditan. no, Centhone Coss. Cic. de Senect.
239	<i>Ennius</i> nascitur Mamilio, & Valerio Coss. ex Varrone, apud Cellium l. 17. c. 21.
237	Gallicus tumultus; Asdrubal in Hispaniam cum Annibale nouenni; Polyb. l. 2. bellum contra Ligures; Epitome I. iu. 20.
236	<i>Xius</i> Rex Sinensium Tartaros expellit; ex Anna. lib. Sin.
235	Iani templum pacatis vndeque bellis, primum post Numæ tempora clausum, Polyb. 1. Plutarc. in Numa.
234	<i>Caruilius</i> de Sardis triūphat; Fasti; C. Nævius fabulas dat Cell. l. 17. c. 21.
233	<i>Simon II. Hebr. Pomponius</i> de Sardibus triūphat; Ligures vici à Fabio: Fasti.
232	<i>Antiochus</i> à munificentia dictus δόσων; tutoris vice pro Philippo Demetrij filio, Macedonia regnū administrat annos 12. Gallicum bellum re crudescit, de quo Polyb. l. 2. Occasione legis Agrariae.
231	<i>Papirius</i> de Sardis, & Corsis, licet iniuto Senatu triumphant, epit. 20. Valer. Max. l. 3.
230	<i>Teuta</i> Regina Illyrici, Lucium Coruncanum legatum ad eam, & conquestum, quod illa piraticam suis permitteret, occidi curat, vnde Illyrici belli occasio, Polyb. 2.

Bel-

An. ant. Chris.		An. ant. Chris.	
229	Bellum terra mariq; contra Illyricos feliciter à Romanis gestum : Polyb. 2.		citu in Hispania cæsi ab Asdrubale : L. Marcius Eques Romanus bina hostium castra expugnat, cæsis 37. millib. Polyb. l. 8. 9. ac 10. Liu. 25. Philippici bellum initia : ijdem, & Iustin. 29.
228	<i>Tentia</i> pacem à Romanis impetrat, pæcta tributum: Amilcar in Hispania occiditur, succedit Asdrubal per annos 8. Pol. l. 2. Diod. in eclog. l. 25.	211	Annibal Romanum tendens, tempestate prohibetur: Capua Romanis traditæ, cuius primores veneno se perimunt; Senatorés fecuti petiçussi Polyb. 1. c. Liu. 26. Antiochus Magnus, vito Philopatore Iudeos sibi sociat Euseb.
227	<i>Selencus</i> III. Ceraunus Callinici filius, qui & <i>Polygon</i> , regnat in Asia annos 3.	210	P. Scipio junior annorum 25. Proconsul peruenit in Hispaniam, vnoq; die Carthaginem nouam expugnat. Marcellus cum Annibale feliciter pugnat, sed Fulvius Proconsul in Apulia cum exercitu cæditur. Liu. l. 24. ac 27.
226	Apparatus ingens bellum Rom. contra Gallos, Hierone frumentum suppeditante, Pol. 2.	209	Romæ censa sunt capitum 1271 17. Marcellus cum Annibale, Scipio cum Asdrubale prosperè præliantur : Fabius Tarentum recuperat Polyb. 9. Liu. 26. 27.
224	<i>Antiochus</i> III. Magnus Callinici fil. regnat in Syria ann. 36. <i>Ariarathes</i> V. rex Cappadocum. Romanii primum trans Padum copias ducunt, Boios, & Insubres expugnant Polyb. l. 1. & Orosius : Caria, & Rhodus magno terræmotu concussæ : cadit Colossus Rhodius Orosius lib. 4. cap. 22.	208	Marcellus intidijs Annibalis occiditur; Scipio cum Regulis Hispaniæ, Asdrubalem ex Hispania fugat: Achæi cum Aetolis feliciter pugnant Philopœmene Duce. Polyb. 10. Liu. 27.
222	<i>Marcellus</i> Insubres domat, Viridomarum occidit, Mediolanum capit, Polyb. l. 2. Fasti, & Orosius l. 4. <i>Antigonus</i> vito, & fugato Cleomene Lacedæmonem obtinet, Plut. in Cleom.	207	Claudius Nero ingentes per Asdrubalem fratrem Annibalis copias in Italiam ductas delet ; quo audito Annibal percussum, ac dolens in Brutios se recipit. P. Scipio Magonem ex Hispania fugat Aponem viuum capit : Lætinus Carthaginensem Agrum populatur, & eorum classem expugnat Liuius 27. & 28.
220	<i>Ptolemaeus</i> Philopator, regnat in Aegypto annos 17. ex l. 3. c. 5. Istri prædones à Romanis dominati Oros. 4. c. 13.	206	Scipio Asdrubale Gisgonis filio, & Magone vicitis, pulsisq; tota Hispania Poenis, traiicit in Atticam, amicinam iungit cum Syphace Massylorum, & Massanissa Massæfolorum regibus. Inde Romam reuersus, intulit in ætarium XIV. M. Pondo argenti, & magnum numerum argenti signati, sed triumphum non obtinuit, quia sine magistratu rem gesserat Polyb. fragm. l. 11. Liu. 28. Philopœmen Achæor. Prætor Machanidam Lacedam. tyrannum ad Mantincam superat. Polyb. l. 13.
219	<i>Hannibal</i> Salmantica expugnata, totam intra Iberum Hispaniam occupat; & Saguntum obsidere incipit ex eius anno 1. Olympiadis 140. quod post menses 7. capit Polyb. l. 4. Liu. 21. Bellum Sociale contra Aetolos, Polybius ibidem, qui meminit Lunaris Eclipsis Septembribus 1. initio noctis.	205	Scipio iam Consul traiicit in Hispaniam, Indibillem, & Mandonium opprimit. Legati ad Attalum missi, vt Idæz matris simulacrum Romanum adueherent Polybius 12. Liu. 28. & 29. Hoc anno, idest quarto Olympiadis 143. natum Polybium moriturum anno abhinc 82. refert Lucianus de Hist.
218	Bellum II. Punicum : Hannibal superatis Alpibus peditum 900. mill. equitum 12. mill. Cornelium Scipionem ad Ticinum; Sempronium ad Trebiam fundit, Polyb. l. 3. Liu. 21. Colonizæ Placentiam, & Cremonam deductæ fuerant.	204	Ptolemaeus Epiphanes succedit quadrimus ex S. Hieronymo in c. 11. Danielis regnat; annos 24. Idæz simulacrum excipit Scipio Nasica optimus adolescens à Senatu iudicatus : Sempronius prosperè contra Annibalem pugnat. Syphax à Romanis deficit, & Scipione ab Uticæ obsidione absterret. Liu. 29.
217	Solis Felipis in Sardinia, de qua Liuius 21. nempe Februarij 11. hora 3. post merid. Clades Romana ab Annibale ad Thralimenum Lacum, Fabius cunctando rem restituit. Liuius 21. Polyb. 3. <i>Antiochus</i> ad Raphiem magno prælio vicitus à Ptolem. Philop. & Ierosolymis ab aditis templi mirabiliter coercitus Machab. l. 3.	203	Antiochus, & Philippus Ptolemaei regnum inter se diuidendum conspitant : Scipio Asdrubalis, & Syphacis castra eadem die delct, & altero prælio vincit : Lelius cum Massanissa in Numidia Syphacem capiunt. Annibal reuocatus in Africam mœrens excedit ab Italia, Polyb. 15. Liu. 30. & Appian. Nævius poeta moritur Uticæ. Hieronym. Chron. Solis Ecliptis Fruinone visa ex Liuius l. 30. nempe 6. Malj digitor. 6. circa meridiem.
216	<i>Annibal</i> ad Cannas Romanos memorabilis prælio vincit, cæsis 40. millibus : Pol. 3. Liu. 21. <i>Antiochus</i> superato, monte Tauri, cum Attalo, Achæum bello aggreditur, Polyb. 5.	202	Scipio in Acie vincit Annibalem, & Verminam filium Syphacis Pol. 15. Liu. 30. Appian. <i>Antiochus</i> cum Philippo imminentis Aegypto, contemnit Romanorum legatos, qui iubebant eum abstinere à pupilli regno Hieronym. in c. 11. Danielis. Ecliptis visa Cumis in Campania, ex Liuius l. 30. videlicet Octobris 19. scilicet hora ferè ante meridiem, ex tabulis Astronomicis.
215	Xius Sinentium Imperator, memorabiles muros, qui hodieq; extant, contra irruptiones Tartarorum construi iussit, quod opus quinquerumio absolute. Achæus Sardibus oblidetur. Polyb. 7. Hieroni mortuo nepos succedens regnum Siciliæ pessundat : legati Macedonum missi ad Annibalem, capti sunt à Romanis, & vincis addicti Pol. 3. Liu. 23.	201	Pax data Carthaginensibus, vito penitus Annibale; Syphax ductus à Scipione in triumphum, moritur paulo post in carcere : Polyb. 15. & 16. Liu. 30. Plin. l. 18. c. 18. Luna Ecliptis obser-
214	<i>Marcello</i> Syracusas obsidenti Archimedes suis machinis resistit : Gracchus ad Beneventum, cum Hannone feliciter pugnat, & Scipio in Hispania : Antiochus Sardes capit, Philippus incensa classe reddit in Macedoniam, inde in Peloponnesum, vbi Aratum veneno necat, Polyb. in frag. l. 7. & 8. Liu. 24. Plutarch. in Arato.		
213	<i>Philippos</i> Litium Illyrici occupat Pol. 8.		
212	Syracusæ captæ à Marcello, & præter eius intentionem occisus Archimedes in pulucre figuræ delinicans annos, 78, Scipio rterque cum exer-		

An. ant.
Chrisf.

- seruata Alexandria anno 54. secundæ periodi Calippi, & Nabonassari 547. Mesori 16. idest Septembris 22. digitor. 10. nocte iuncta ex Ptolem. l. 4. c. 11.
- 200 *Sulpicius* Consul cum Philippo, Socijs Romanorum infesto, bellatur, Polyb. 16. Liu. 31. *Plautius* moritur; Hieron. Chron. Luna Eclipsis ab Hipparcho obseruata Alexandria anno 55. secundæ periodi Calippi, Mechir 9. idest nocte inter 19. & 20. Martij, & altera eodem anno Mesori 5. inter 11. & 12. Septembris, ex Ptolemaol. 4. c. 11.
- 198 *Quintius* Consul in fauibus Epiri Philippum fugat; L. *Quintius* frater Consulis nauali prælio Euboeam oramq; maritimam recuperat: Plut. in *Quinctio*, Polyb. 17. Liu. 32.
- 197 *Attalo* in regno Pergami succedit *Eumenes* II. per annos fere 40. *Quintius* Consul ad Cynoccephalas Thessaliam Philippum debellat; eius frater Leucadem expugnat, & Acarnanas in ditionem recipit, Plut. in *Quinet.* Antiochus Scopam Ptolemæi ducem vincit, Syriamq; recuperat, Polyb. 16. Ioseph l. 12. c. 3.
- 196 *Quintius* in Ludis Isthmicis libertatem Græciam promulgari iubet, & pacis conditiones à Senatu decretas dat Philippo; Boeotis à Romanis deficienibus Polyb. ecl. 9. Liu. 33. proclamatio illatantia Græcorum clamoribus excepta est, vt corui supra stadium volantes in terram decideantur; vide Plutarchum in Flaminio.
- 195 *Quintius* Nabidi tyranno Lacedæni, bellum interficit; sed Argis ab eo liberatis pacem dat Annibal ad Antiochum confert se, bellatus cum eo contra Romanos, Polyb. 3. Liu. 33. & 34.
- 194 *Quintius* Flaminius per triduum triumphat, & simul Cato proconsul de Hispania citeriore ex Fastis.
- 192 *Antiochus* Sollicitatus à Thoante principe Ætolis, & ab Annibale contra Romanos, Græciam cum insulis occupat; Cleopatram filiam tradit Ptolemao cum Cœl. syria, & Iudæa dotis titulo, & in Euboea hibernat, Liu. 35. Hieron. in c. 11. Dan.
- 191 *Atilius Glabrio* Consul Antiochum ad Thermopylas victum in Asiam fugat, Heracleam capie Ætolis pacem petentibus: C. Liuius Nauali prælio vincit duces Antiochi, Romanj, adiuti à Philippo in hoc bello, remittunt ei filium Demetrium oblideb, Polyb. Logat. 15. Liu. 36.
- 190 Solis Eclipse relata à Liuio l. 17. videlicet Martij 14. penè totalis, paulo post ortum Soiis, de qua nos l. 5. Almagesti c. 19. *Scipio* cum Africano fratre legato suo primus in Asiam ducit exercitum, vincit Antiochum, eiusque legatos pacem petentes mittit, ad Senatum: Liuius 37.
- 189 Antiochus pax data: *Scipio Asiaticus* die 28. Februarij triumphat; *Fulvius* Consul Ambraciam, & Ætolos *Manlius* Gallogræcos subiungunt Liu. 37.
- 188 *Antiochus* accinctus ad deprædandum Beli Iouis templum, ab Elymeis in Suliā occiditur: Succeeditq; *Seleucus IV.* regnaturus in Syria annos 12. ex Strab. l. 16. sed id circa initium anni sequentis factum videtur: præcesserat Solis defecatio Iulij 17. Mane, de quo Liuius 38.
- 187 *P. Scipio Africanus* à Tribunis pleb. accusatus de pecunia accepta ab Antiocho ob pacem dannam, abit Linternum in voluntarium exilium; eius frater L. *Scipio Asiaticus* peculatus damnatus est. *Fulvius* de Ætolis, *Manlius* de Gallogræcis triumphat. M. Æmilius Lepidus, dominus Liguribus Æniliam viam Flaminie iunctam à Placentia usque Ariminum continuat Liu. l. 38. & 39.
- 186 *P. Scipio* maior moritur anno 9. post M. Portij Catonis Consulatum Cic. de Senect. Bacchanalia

An. ant.
Chrisf.

- Græca Romæ compressa Liu. 39. *Heliodorus* missus à Seleuco ad explorandum templum Ierosolymitanum, cælitus flagellatur; ex 2. Machab. 3.
- 184 *Polybius* Historicus Olympiade 149. moritur annorum 83. ex Luciano: ergo eclogæ, quæ res gestas annorum sequentium continent, sunt alterius auctoris ipsum continuantis.
- 183 *Philopæmen* annor. 70. a Messenijs captus, & interficetus est Plutarch. in Philop.
- 182 *Annibalem* hoc anno mortuum annor. 63. Consulibus Æmilio Paulo, & Babio Taphilo censet Cornelius Nepos, esto Atticus apud eundem id referat in annum antecedentem.
- 181 *Ptolemaeo*, & *Epiphani* mortuo succedit *Ptolemaeus Philometor*; regnatq; in Aegypto an. 35. ex l. 3. cap. 5.
- 180 *Philippos* rex Macedonum Demetrio Secundogenito annorum 25. accusato à Petro fratre natu maiore annorum 30. quod faueret Romanis, venenum dari, & Semianimem præfocari iubet: Liu. 40.
- 179 Romæ censa sunt capita 273 244. *Sempronius Gracchus* prætor in Hispania citeriore delet oppida 300. Liu. 40. Strabo 3. *Cæcilius* comicus Insulæ floret: Hieron. Chron. pax inter Pharnæcum, Ariarathem, & Eumenem.
- 178 Tertia periodus Calippi incipit ex dictis l. 3. c. 10. *Perseus* Rex Macedonu succedit Philippo mortuo, regnatq; annos 10. Bellum aduersus Istrios, & Carmelum regulum suscepimus Liu. 41.
- 177 *Claudius Pulcher* de Istris, ac deinde Liguribus perdomitis triumphat Liu. 41.
- 176 *Antiochus Epiphanes*, seu *Illustris* mortuo Seleuco succedit, regnatq; in Syria annos 11. aliquotq; menses, & Iasoni Pontificatum concedit Hebreor. electo fratre eius *Onias* a. Machab. 4.
- 174 Septimo anno Philometoris, vt narrat Ptolæmeus l. 6. c. 5. Luna Ecliptis obseruata est, nocte inter 27. & 28. Phamenoth, hoc est inter 30. April. & 1. Maij, hora 2. ½. post medinoctium: *Antiochus* Aegypto imminentis, Ierosolymis à Ialone honorifice excipitur 2. Machab. 4. *Perseus* bellum moliens contra Romanos, Græcorum gratiam aucupatur: Liu. 41.
- 173 Menelaus Simoniacus ambitio Pontificatus, & reliqua de quibus 2. Machab. c. 4.
- 172 Hoc primum anno ambo Consules ex Plebe facti *Popilius Lænas*, & *Aelius Ligur* ex Fastis: *Antiochus* Ptolemæi duces superat; Alexandriam frustra oblidet 1. Machab. cap. 1. et Hieron. in c. 11. Dan.
- 171 *Licinius* Consul prælio equestri cum Perseo primò victus deinde viator: *Lucretius* prætor Aliartum, & Thebas capit: *Antiochus* iterum in Aegyptum, reuersus à Popilio Rom. legato ab inceptis absterret Liu. 42. & 45. Iustin. 34. Menelaus pontificatus occupato Iasonem de iicit Oniamq; III. iubet necari 2. Machab. 4.
- 169 *Ennius* poeta annorum 70. moritur Contulib. Capione, & Philippo II. ex Cicer. de Senect. *Marcius* Perseo nec opinati fugato, multas vrbes caput. Rhodij minantur per Legatos se auxiliatores Perseo, nisi pacem ei concedant: Perseus *Gentium* regem Illyrici sibi conciliat: Liu. 44.
- 168 Luna Ecliptis à C. Sulpicio Tribuno milit pro concione prædicta, & relata à Liuio l. 4. 4. tertio Nonas Setembris Pompilianii anni, nempe die 21. Junij anni Juliani hora 8. fere post merid. de qua nos fuse l. 5. Almagesti cap. 1. & 19. post quam in prælio *Perseus* victus est, & Captus ab Æmilio Paulo; de sijq; Regnum Macedonum, quod à Carano steterat annos 647. Victor quoq; est *Gentius R. Illyr.*
- Antiochus* denuo reuersus Alexandriam misit qui Templum Ierosolym. profanarunt die 15. Casleu idest

An. ant
Christ.

- ideft Nouemb. 16. anno 145. Seleucidarum ex 1. Machab. cl. & Iosepho 12. Antiq. cap. 1. & 2. Maehab. cap. 5. & 6. vbi narratur Martyrium Eleazari et 7. fratum Machabæorum cum matre ipsorum eodem anno Mathacius Dux, & Pontifex Hebr. de stirpe Assamoneorum,
- 167** *Paulus Aemilius Macedoniam redigit in formam prouinciarum, & in Epiro muros oppidorum 70. qui Perseo auxiliati erant, diruit; deinde ducto Perseo ante currum, triumphat: Liu. 44. Mathatæ mortuo succedit Iudas acerrimus bellator contra Antiocum, 1. Machab. 2.*
- 166** *Iudas Apollonium ducem Antiochi victimum occidit 1. Machab. 3. Consules Marcellus Gallos Alpiū, Sulpitius Ligures subigunt, Liuij epit. 46.*
- 165** *Iudas victimis Lylia Antiochi prefecto in Syria, & Gorgia, Templum mundat 25. Casleu, seu Novembris 23. 1. Machab. 4.*
- 164** *Romæ censa sunt 3 270 22. capita: Epitom. Liu. 46. Antiochus Persepolis tēplo diripiendo inhians, expulsus est ab oppidanis Babylonem, quo in itinere diuinitus percussus morbo intolerabili, miserrimè exhalauit animam Deo exosam, successitq; Antiochus Eupator regnaturus annos 2. & à Iudæis sibi vincitur, 1. Machab. 6. & l. 2. cap. 9.*
- 163** *Iudas arcem, Antiochus Eupator Ierosolymam obſidet, & mœnia eius diruit, ac redit Antiochiam à Philippo occupatam, 1. Machab. 6.*
- 162** *Demetrius Soter Seleuci fil. obſes Romæ, fugit ab Urbe, & Syriam recuperat, regnaturus in ea annos 2. Antiochus Eupator, & Lysias occiduntur, & Nicanor victimus à Iuda in prælio altero occumbit, 1. Machab. 7. Hipparchus autumnale Aequinoctium obſeruat anno 17. periodi 3. Calippi die Mesori 30. idest Septembris 27. ex Ptolem. l. 3. c. 2. Petauius in Chronico habet diem 3. Octob. sed est lapsus memoriarum, aut calami, quia die 3. Octobris incœpit mensis Thoth.*
- 561** *Iudas Machabæus glorioſe in prælio functus, à Bacchide Demetrij duce cæditur, succedente ei Ionatha in Ducatu, & Pontificatu, 1. Machab. 9. Terentij Eunuchus, ac Phormio actæ, Gell. l. 2. c. 24. & l. 15. c. 21.*
- 160** *Aemilius Paulus moritur, de cuius paupertate, ac frugalitate, vide epit. Liuij l. 46.*
- 159** *Romæ censa sunt capita 3 383 14. epit. Liu. 47. moritur Terentius ex eius vita. Solis Eclipsis indicata à Iulio obſequenti, quam Heruartus c. 1 27. ſuę Cronol. confert in Kalendas Ianuarij; Hipparchus obſeruat Aequinoctium autumnale 1. intercalarium mane, idest Septemb. 27. ex Ptolem. l. 3. c. 2.*
- 158** *Attalus frater Eumenis tutelæ titulo administrat Pergami regnum annis 21. pro Eumene II. parvulo. Hipparchus obſeruat æquinoctium autumn. prima intercalarium, idest Septemb. 27. circa merid. ex Ptolem. l. 3. c. 2.*
- 157** *Plinius l. 33. c. 3. refert Sexto Iulio Consule, & L. Aurelio, annis septem ante 3. punicum bellum fuisse in Aerario Romano pondo argenti DCC-XXVII. & XCII. millia, & extra numerum 375000.*
- 156** *Marcius Figulus Consul Dalmatas subigit, epit. Liu. 47.*
- 154** *Scipio Nasica intercedit ne theatrum lapideum costruantur, vt Censores, existimaranter, Liu. epit. 48. Pacuvius Brundulinus poeta floret, Euseb.*
- 153** *Consules incipiunt inire consulatum kalendis Ianuarij, Liu. epit. 47. Bellum Celtibericum susceptum, de quo Appianus in Iber.*
- 151** *Alexander Veles, seu Bala, victo, & necato Demetrio, regnat in Syria annos 5. Consules obſeruatatem in delectu militum, à Tribunis in carcerem conieci. P. Cornelius Aemilianus in Hispania se gerit egregie. Epit. Liuij 48.*

An. ant
Christ.

- 149** *Bellum Punicum III. Utica obſeffa, Appian. in Libycis. Andriscus filium Persei te simulans Macedoniam occupat. Epit. Liu. 49.*
- 148** *Massanißa moritur in complexu Scipionis, qui ex eius mandato Regnum diuidit, Appian. in Libycis, & epit. Liu. 49. Andriscus à Cæcilio Metello vincitur Eutrop. & Florus. Demetrius Alexandrum aggreditur, 1. Machab. 10. Iustin. 35. Lucilius poeta nascitur, Hieron. Chr.*
- 147** *Bellum Achaicum, ob pulsatos ab Achæis legatos Romanos, Scipio capto portu Carthaginenses ad extremas redigit angustias: Epit. Liu. 51. & 52. Hipparchus Aequinoctium obſeruat 3. Intercal. media nocte! inter 26. & 27. Septembr. ex Ptolem. lib. 3. cap. 2.*
- 146** *Philometori mortuo, succedit Ptolemaeus Euergetes frater eius, regnatq; in Aegypto annos 29. ex l. 3. c. 5. Scipio euersa iuſſu Senatus Carthaginæ, triumphat. Q. Metellus Boeotos duobus prælijs ad Thermopylas, & in Phocide vincit. L. Mummius Achaia in deditioñem accepta, Corinthum incendit. Epit. Liu. 52. Pausan. in Ach. Viriathus Lusitaniam occupat, & Vetilium prætorem, fuso cius exercitu, capit Appian. Hoc aut præcedentis anni fine dirus ille Cometa effulgit, non minor Sole, de quo Seneca lib. 7. natur. q. 1. 5.*
- 145** *Lælius Prætor Viriathum domat. Demetrius Iudæorum ope magnam stragem de Antiochenis in ipsum conefatis, edit. Ionathas cum Romanis, & Spartanis fœdus renouat, 1. Machab. 11. & 12. Ioseph. l. 13. ant. c. 9.*
- 144** *Fabius Proconsul Viriathum frangit. Appian. in Iber. Tryphon insidiosè Ionatham necat, 1. Machab. 13.*
- 143** *Appius Consul Salassos edomat; Viriatus victo Quintio Prætore, Celtiberos ad defectionem impellit. Epit. Liu. 53. & Appian. in Iber. Simon Ionathæ succedit in Pontificatu; Hipparchus obſeruat Aequinoctium anno 36. tertia periodi Calippi 4. intercalari. idest Septembr. 26. ex Ptolem. l. 3. c. 2.*
- 142** *Trebellius Quæstor alterum Pseudophilippum in Macedonia superat. Q. Fabius Consul Viriathum victimum fugat in Lusitaniam, & insequitur, Epit. Liu. 53. Appian. in Iber. Simon Gazam expugnat, & Ierosolymitanam arcem, 1. Mach. 13.*
- 141** *Numantinum bellum exortum, de quo Florus l. 2. Censa sunt Romæ 3 283 42. capita Epit. 54. Demetrius Nicator à Pharnace Rege Parthor. captus Rhodogunem eius filiam ducit: Appian. in Syriac. Eclipsis Lunæ exigua, de qua Ptolem. lib. 6. c. 5. inter 2. & 3. Tybi idest inter 27. & 28. Ianuarij hora circ. 10. post Merid.*
- 140** *Q. Seruilius Viriatum debellat, & dolo interimit. Q. Pompeius cum Numantinis infeliciter pugnat, & pacificatur: Appian. in Iber. & Epit. Liu. 54. Antiochus Sidetes, audita fratris, idest Demetrij Nicatoris Captiuitate, Cleopatræ eius coniugem ducit, Iustin. 36. Iosepl. l. 13. c. 12. Accius poeta fl. Euseb.*
- 139** *Antiochus Sidetes in Syria regnat annos 9. Tryphone occiso, 1. Machab. 15. Popilius bellum cum Numantinis instaurat, Appian. Iber.*
- 138** *Attalus III. mortuo Attalo II. Eumenis fratre, regnat Pergami ann. 5. Strabo 13. Popilius Proconsul fusus à Numantinis, Epit. Liu. 55.*
- 137** *Hofilius Mancinus ignominiosam pacem init cum Numantinis, quorum quaterna tantum millia vicere Romanorum triginta millia, Epit. 55. & Appian. Iber.*
- 136** *Brutus Proconsul Callæcos subigit: Epit. Liu. 56.*
- 135** *Simon Pontifex occisus est à genero suo Ptolemaeo ann. 177. Græcorum, mense undecimo, succedit ei lo. Hyrcanus per annos 31. 1. Machab. 16. vbi delinit Historia Sacra veteris Testamenti, vide Iose-*

- 109 Iosephum l.3. c. 15. Fulvius Flaccus *Consul Illyricos*; Cosconius *Prætor Scordicis Macedoniae* domat: *Eunus Syrus ad bellum armat seruorum 70. millia*, Epit. Liu. 56. Orotius 5. c. 6. Antioch. Sides *Ierosolymam obficit*, Ioseph supra.
- 110 *Scipio Africanus II. in Hispania disciplinam militarem instaurat*, Epit. 57. Appian.
- 111 *Attalus Rex Pergami moriens Romanos heredes instituit*; durat Regnum hoc à Philætero annos 150. ex Strabone 13. Piso seruos in Sicilia dominatos punit: *Frontinus l.4. c. 1. Valer. Max. l.4. Scipio Numantiam euerit*, Liu. Epit. 59, Appian. Iber.
- 112 *Rupilius bello Seruili confecto*, *Siciliam ordinat*. Epit. Liu. 59. Valer. Max. 2.
- 113 *Aristonicus Attali Spurius Asiam inuadit*, & Lici-
nium Consulem vincit, ac interficit, Epit. Liu. 59.
- 114 *M. Perperna Consul vicio Aristonico*, ex morbo interit, Orosius l.5. c. 10. Romæ censa sunt caputum 36833. Epitom. 59. Antiochus Sides cum Io. Hyrcano proficitur contra Parthos, Cometa viuis prænuntiare ortum Mithridatis, Iustino l. 37. de quo nos l. 8. Almagesti noui Sect. I. c. 3.
- 115 *Demetrius II. Rex Syriæ iterum regnat*, recuperato Regno per annos 4. *Antiochus Sides*, vicio se-
pius Phraate Regis Parthor. vicitus ipse occisusq; est, *Aquilius belli Attagici reliquias conficit*: *Ptolemaeus Euergetes incensa ob sequitiam Regia*, fugit in Cyprum, & filij occisi à se caput, manus, pedesq; mittit Cleopatra iam repudiatæ. Corn. Scip. in lectuolo mortuus reperitur, non sine suspic. veneni ab vxore dati, Velleius l.1. & 2. Iustin. 38. Liu. Epit. 59. Oros. 5. c. 10. *Hyrcanus expugnat multa oppida Syriæ*, & Samariticum templum annor. 200. diruit, Ioseph 13. ant. 17.
- 116 *Ioannes Pontifex Idumæos subigit*. *Carneades moritur annos 85. vel 90. præcedente Eclipsi Lunæ Maij 2. ex Laertio*. *Hipparchus obseruat Aequinoctium vernum anno 50. tertia periodi Callippi*, die 1. Phamenoth vespere, nempe 23. Martij, ex Ptolem. l.3. c. 2.
- 117 *Solis Eclipsi matutina digitor. 10. de qua Her-
uarius c. 128. Chronologiz ex Iulio Obsequete*. Actna, & postea Lipara etiuanibus, rupes disoluuntur: Orosius.
- 118 *Demetrius vicitus ab Alexandro Zebina Duce Pto-
lémæi*, ab uxore Cleopatra Rhodogunes amula interficitur: succedit *Seleucus in Regno Syriæ*, per annum ferè: Iustin. 39. Bellum Rom, contra Salyas, & Allobrogas, Liu. epit. 60.
- 119 *Seleuco a Cleopatra matre necato*, regnat *Antio-
chus Grypus Nicatoris fil. an. 12. Sextius Calui-
nus Consul delectis Salyis, Aquas Sextias Coloni-
nam condit*. Velleius 2. Epitom. 65.
- 120 *Metellus Consul Baleares piraticam exercentes bello reprimit*: *Carthago cœpta restitui*, sed hæsitatum ob prodigium, stipibus terminorum indicibus à lupis reuallis. Epitom. Liu. 60. Orosius l.5. c. 12.
- 121 *Domitius Consul Allobrogas, & Aruernos debel-
lat*, ex Suetonio in Nerone.
- 122 *Actna ignis eructibus Catanam opprimit*: Orosius. Vina huis anni aliqua ad annos 200. durarunt. Plin. lib. 14. cap. 4. Fabius Consul con-
fecto *Atlobrogico bello*, cedit 120. millia de exercitu *Bisuntia Arucnorum regis*, qui Romam veniens prægandi sui gratia Albæ in custodiā datus est; *Narbonensis Gallia in Provinciam redacta*. Epit. Liu. 61. & Appian. Gracchus, & Flaccus Romæ occiti: Plutarch. in Gracchis: Appian. 1. Ciuit. *Cleopatra venenum filio Antiocho Grypo propinans*, cogitur ab eo illud bibere, Iustin. 39. Appian. Syriac.

- 123 *C. Marius Trib. pl. Metellum Consulem includit carceri*: Plutarch. in Mario.
- 124 *Narbonam Colonia deducta*, Consulibus Porcio Catone, & Marcio Rege, ex Velleio l.1. & Eu-
trop. liceat id triennio ante factum referat Hieron. in Chron.
- 125 *Ptolemaeus Lathurus succedit Euergeti mortuo*, re-
gnaturus annos 17. ex l. 3. c. 5. *Metellus Consul Dalmatas*, *Marcus Proconsul Gallos Alpinos subiungit*: Liu. epit. 62.
- 126 *Romæ censa capitum 393326*. Epit. Liu. 62. *Cato-
nis ignominiosa pugna cum Thracibus, Eutrop.*
- 127 *Cimbri, ac Teutones transgressi Alpes*, sedaque *Stjage edita eos Papirius Carbo profligauit*: Ta-
cit. de morib. Germ. Velleius l. 2. *Antiochus Cyzicenus Antiochum Grypum fratrem Antio-
chia expellit*, & alterante fortuna certans re-
gnat annis 18.
- 128 *Solis Eclipsis de qua Plinius l.2. c. 33. Sed Spuria ex Chasmate*, ut notat eius Scholastes. Mili-
chius.
- 129 *Antiochus Cyzicenus à fratre expellitur Antiochia*, eijsq; coniux Cleopatra interimitur iussu Gry-
phynæ sororis suæ: Iustin. 39.
- 130 *Iugurthinum bellum eo quod Iugurtha occidisset* Micipæ filios: Salust. *Antiochus Cyzicenus Grypinam Grypi Coniugem interficit Iustin. 39.*
- 131 *Minuccius cum Thracibus bene pugnat Frontin l.2.* Postumius Consul à Iugurtha donis corrumpi-
tur: Salust.
- 132 *Cimbri exclusi à Gallia*, & Hispania in Italiam erumpunt, nec impetrato agro à Senatu M. Iu-
nium Silanum fundunt: ex Asconio in Corne-
liana: *Hyrcanus Samariam capit*; Ioseph 13. c. 18. *Metellus Numidicus dictus quod Iugur-
tham duob. prælijs victum fugarit*: Salust.
- 133 *Ariobarzanes in Cappadocia regnat*: *Scaurus Gonsul in Gallia cladem patitur à Cimbris*. Ta-
cit. de mor. Germ.
- 134 *Cassius Consul à Tigurinis in Heluetia vicitus*, & occisus Cæsar l. 1. Liu. epit. 65. *Marius Iugur-
tham in Africa non semel fundit*, & Bacchum regem Mauritaniæ cedit: Salust.
- 135 *Ciceron nascitur à d. 3. Nonas Ianuarij, ex Gell. l.1. c. 18. Cæpio Tolosa direpta abstulit auri pondo 110. millia; argenti pondo quindecies centena millia: Iustin. 32. Gell. 3. Iugurtha à Boccho traditus Sulla Salust. Pompeius nascitur prid. Cal. Octob. ex Plin. l.37. c. 2. Velleio l.2.*
- 136 *Cæpio, & Manilius magna elade affecti à Cimbris*, & Teutonibus; à quibus imperfecta sunt Roma-
nor. & Socior. 80. millia, calonum, & Lixarum 60. millia: Orosius l.5. c. 16. Epit. Liu. 63.
- 137 *Marius Calendis Ianuarij de Iugurtha triumphat*. Hyrcano mortuo, succedit *Aristobulus*, qui primus diadema sumens, regnauit anno 1. Ioseph l.13. c. 19. Solis Eclipsis, de qua nos lib. 5. Almagetti Noui. c. 19.
- 138 *Alexander Iannæus Pontifex Hebr. regnauit annos 27. Turpilius comicus Sinuersæ, & Lucilius Sa-
tyricus annorum 46. Neapol. moriuntur Hieron. Chron.*
- 139 *Marius ad Aquas sextias Teutonum, & Ambro-
num 200. millia cedit, & 80. millia capit*. Orosius 5. c. 16. M. Furius Bibaculus Cremonæ na-
scitur Hieron. Chron.
- 140 *Marius, iunctus Catulo in Norio cedit Cimbro-
rum 140. millia, capit 60. millia Plut. in Mario*.
- 141 *Ptolemaeus Alexander regnat in Aegypto annos 10.* fratre Lathuro à Cleopatra matre pullo, qui Cy-
prum obtinet. Iustin. 39. C. Julius Cæsar na-
scitur idib. *Quinctilibus anni veteris*: Saturninus ob legem agrariam cæsus à Mario: Plut. & Liu. Epit. 69.
- 142 *Lusitani à Dolabella subacti Prætore ex vet. Lep. apud Sigonium*: Alexander rex Iudeorum tru-
stra

An. ant
Chrif.

- 98 Stra obſider Ptolémaidem, Ioseph 13. c. 20.
Didius Consul contra Celtiberos prospere pugnat.
 Appian. Iber. epit. 70. Ptolemaeus Lathurus vi-
 cto Alexandro, ſequit in Iudeos, quem Cleopatra
 cum exercitu in Iudeam veniens fugat, &
 cum Alexandre foedus init Ioseph 13. c. 21.
- 96 Alexander Gazam captam ſolo æquat; Seleucus
 ſuccedit patri Antiocho Grypo annorum 45. ne-
 cato ab Heracleone Iosephi 13. c. 21. Ptolemaeus
 Appian rex Cyrenarum moriens, pop. Rom.
 hæredem instituit; Senatus regni eius ciuitates
 libertate donat, ex Liu. Epitome 670. fed Iuſtin.
 l. 40. in prouinciam redactas ait.
- 95 Seleucus Grypi fil. Antiochum Cyzicenum victum
 necat, Ioseph 13. cap. 21. Lucretius poeta naſci-
 tur, moritur ſua manu annor. 43. ex Hieron:
 Chron. Mucius Scæcola innocentissime Asiam
 regit. Epit. Liu. 70. Valer. Max. 8.
- 94 Cum Mithridates Ariarathi Cappadocie regi à ſe-
 cundo ſubſtituiffet filium ſuum. L. Sulla Cili-
 cie Proprætor ex Sen. Consulto, pulſo Gordio
 Mithridatis duce, reſtituit Ariobarzanem in-
 regnum, vnde bellum Mithridaticum ortum: Se-
 leucus Grypi fil. ab Antiocho Eusebi Cyziceni
 filio elecitus Mopsuestia à ciuibus exuritur: Ap-
 pian. in Mithrid. Ioseph 13. c. 21.
- 93 Antiochus Eusebes exercitu, & vita ſpoliat Antio-
 chum Grypi fil. hinc Syrie Regum tempora ob-
 ſcura: Ioseph ſupra.
- 91 Detecta coniuratione Sociorum in Consules à Mar-
 iis potiſſimum excitata, Alculi necati ſunt omnes
 Romani cum Proconsule, & Legato: hinc Ma-
 ſicum bellum: Appian. 1. Ciuit. Liu. epit. 71.
- 90 Nicomedes à Socrate fratre deiectus, ſed Sen. con-
 ſulto reſtitutus in regnum Bithynie Sociale bel-
 lum feruet vario Euentu, Appian. Alexander
 rex Aegypti Cleopatram matrem necat ſub finem
 anni, fed pulſus à Ciuib. & à Chærea nauarcho
 occiſus eſt, ac Ptolemaeus Lathurus reuocatus
 ad regnum, qui regnat annos 8, Iuſtin. 39. Eu-
 ſeb. in Chron.
- 89 Sulla Legatus Samnites domat: Porcius Consul.
 occiditur: varia prælia de quib. Appianus 1. Ci-
 uit. & epit. l. 74.
- 88 Mithridatis indicium bellum, quod Ariobarzanem,
 & Nicomedem regno ſpoliaſſet, & Sullæ man-
 datum in Campania bellanti, Marius audius
 bellandi contra Mithridatem per C. Sulpiciū
 curat abrogandum imperium Sullæ, qui Romam
 veniens Sulpiciū necat, & Marium fugat.
 ſequente interim Mithridate contra Romanos,
 necatis legatis Oppio, & Aquilio, & potito
 Athenis, imò Thracia, & Græcia tota; Rhodo
 tamen fruſtra oppugnata Epit. Liu. 78. Flut. in
 Sulla, App. Mith.
- 87 Cinna ob leges pernicioſas deiectus Consulatu, pa-
 triam, cum Mario Carbone, & Sertorio oppu-
 gnat, quæ 4. exercitibus oblieſſa capta, & crue-
 ta varijs cædibus: Appian. 1. Ciuit. Plut. in Ma-
 rio, Epitom. 78. Plotius Gallus Rhetoricam
 primus Romæ docet: Hieron. Chr.
- 86 Sulla captas Athenas libertati reſtituit: Archelai
 in Boeotia de 100. milibus equitum 90. millia
 cædit, duodecim tantum de suis amiffis, mox
 Dorilaui regis præfectum, qui 80. millia viro-
 rum in Boeotia expoſuerat, cædit: Marius Con-
 ſul ex morbo perit, Plut. in Sulla, & Mario: Ap-
 pian. Mithr. Catullus poeta Verona naſcitur:
 Hieron. Chr.
- 85 Romæ censa capitum 464000. Epit. Liu. Tigranes
 à Syris eligitur in regem: Archelai iuſlu Mi-
 thridatem pacem cum Sulla init. C. Fimbria, qui
 Mithridatem vicerat, Legatus datus à Cinna
 Contule Flacco miſſo, vt ſuccederet Sullæ. Flac-
 cum interimit. Appian. Mithr.
- 84 Naſcuntur hoc anno S. Joachim, & anno ſequenti

An. ant
Chrif.

- S. Anna parentes Immaculatae Virginis M A-
 RIÆ quia ex Georgio Cedreno in Compendio
 histor. mortui ſunt anno vndecimo Deiparæ, an-
 norum Joachim 80. & Anna 79. Archelaus rex
 Cappadocie moritur, & definit regnum Cap-
 padocie, quod à Pharnace ſteuerat annos 476.
 Cinna ab exercitu ſuo contra Sullam nolente
 contendere occiditur. Fimbria exercitu ſuo ad
 Sullam peficiente, te necat: *Sulla pacem cum*
Mithridate facit, & legatis à Senatu pro pace
miſſis indulget, dummodo eius ciues à Cinna
electi reſtituantur: Sed Papirius Carbo Con-
ſul eam conditionem reſpuit. Epit. Liu. 73. &
 74. Geminus Astronomus floret, nos in Chron.
 Mathem.
- 83 Sulla cum 30. mill. armatorum vincit ad Canuſi-
 num 200. millia Norbani Contul: Pompeius,
 & Scipio Sullæ ſe iungunt: Sertorius abit in
 Hispaniam. Capitolium conflagrat: Delphi-
 cum templum incenditur. Appian. 1. Ciuit. epit.
 75. Euseb. chron.
- 82 Ptolemaeus Alexander II. regnat in Aegypto dies
 19. & Ptolem. Alex. III. anno 16. ex dictis lib.
 3. cap. 5.
- Marius Caij Marij fil. et consul vietus à Sulla, &
 obfessus. Sulla Vrbe potitus bona iniiciorum
 publicat; Carbonem fundit; ad portam collina-
 nam vincit Samnites, Marium, Carrinatē, &
 Damalippum prætorem, qui Senatu conuocato
 nobilitatem omnem trucidarat, fitq; Dictator
 rogat Interrege Valerio Flacco: Marius dedita
 Præneste ſe interimit: Marena cum Mithridate
 bellum renouat. Epitom. 76. 77: Appian. Ci-
 uil. Plutarch. Sull.
- 81 Sulla reuocato Muræna, qui cum Mithridate acer-
 rimè pugnabat, triumphat ipse de Mithridate
 ex Græcia, & Asia per biduum, & Cm. Pompeius
 de Africa ex Fastis. Cicero pro Quintio
 Orat. Gell. 15. c. 28.
- 80 Metellus Contul contra Sertorium miſſus: Plut.
 in Sert. Cicero Roſcium Amerinum reum par-
 ricidiij defendit Gell. 15. c. 27.
- 79 Sulla dictatura ſe abdicat, & Cicero Athenas pro-
 priſſicitur: Plut. & App.
- 78 Sulla annorum 60. moritur in agro Cuthano, cor-
 pus iuſſu eius crematum, & ſepultum in campo
 martio: Appian. 1. Ciuit. Plut. Cicero 2. de
 leg. T. Quintius Atta Togatarum Scriptor mor-
 iuit. Hieron. chr.
- 77 Hircanus ſuccedit Alexandro mortuo, & regnat in
 Iudea ann. 11. ex Iosephi 14. c. 1. Vxore ipſius
 Salome Regnum adminiſtrante: Lepidus ho-
 ſis patriæ vietus à Catulo, & Pompeio fugit in
 Sardiniam, ibiq; moritur. Dolabella de Mac-
 edonia triumphat. Sertorius multas vrbes expu-
 gnat: Appian. ep. 90. & 91. Plut. in Sert.
- 76 Pompeius à Sertorio, & Perperna, à Metello fuga-
 ti: Appian. et epit. 92.
- 75 Sertorius Pompeium in Vacczos, Metellum in
 Galliam repellit: Seruilius Itauros domat, et
 Cilicie vrbes expugnat: Nicomedes moriens
 Bithyniam Romanis relinquit epitom. 93. et Ap-
 pian. Cicero Quætor ita Siciliam Plut. in Cic.
- 74 Mithridates initio cœdere cum Serthorio Bithy-
 niā occupat: Cotram confulem Chalcedone
 oblidet, fed hunc Lucullus liberat. Seruilius
 Itauricus domitis piratis triumphat, ex Fastis
 Epit. 93. et Appiano.
- 73 Spartacus, cum Oenomao, et Crixo ſeruili bculo
 excitato, vincunt. Claud. Pulchrum, c. Varia-
 rum. Mithridates Cyzicum obtidens à Lucullo
 multis prælijs terra mariq; vietus tugatq; in
 Pontum: Sertorius à coniuratis, ciuitque ſuc-
 ceſſor Perperna interempti, Pompeio recuperante
 Hispanias epitom. 95. et 96. Orot. 6. c. 2.
 Eutrop.

D

Lucul.

An. ant.
Christ.

- 72 *Lucullus* obsidet Amisum, Eupatoriam, Temiscyram : Appian. Mithr. Curio Dardanis vicit triumphant de Macedonia Cic. in Pison, et Eutrop. Q. Arrias Praetor Cricum cum 2. millibus cedit; Spartacus vito Lenculo properans ad Alpes cohibetur à Caffio : Appian. supra.
- 71 *Lucullus* de Bessis, ac Thracib. triumphat, primusque Scytis Romana arma monstrat, Mithridatem vincit, et compellit in Armeniam ad Tigranem, Seruale bellum extinctum à Pompeio, et Crasso, epit. 97. Appian. Mithr. Plut. in Luc.
- 70 *Virgilius* in Mantuano pago Andes idib. Octobris, nascitur, Consulib. Pompeio Magno, et Lici-nio Crasso. Donatus in eius vita, et Martialis 1. i. 2. *Cicero* Verrem, in iudicio postulat.
- 69 *Lucullus* Ponto occupato, profligat Mitrid. et Tigranem huiusq; pedites 200. mille, equites 60. mille, capta Tigranocerta. Epitom. 98. et Plutarch. *Cicero* Aedilis fit. Hircanus mortua Salome solus regnat, et Aristobulo fratri bellum infert Ioseph.
- 68 *Lucullus* Nitibin expugnat eius Legatus Triarius vincit Mithridatem; Antiochus Asiaticus Py. fil. Salutatur Syria rex à Lucullo; Appian. Mithr. Plut. Lucul. Metellus bellum Creticum gerit Epit. 99.
- 67 *Pompeius* bellum contra Pitatas extrema hyeme apparat, in eunte vere suscipit, media estate conficit. Cic. pro lege Manilia: Metellus Cre-tam domat epist. 99. Mithridates Triario delecto, & Lucullo ab exercitu destituto regnum recuperat: Dio. l. 36. Appian. Plutarch.
- 66 *Cicero* fit. Praetor. *Pompeius* Mithridatem prælio profligat: Tigrani se dudenti Armeniam relinqui; Cappadociam, Phoenicem, Sophenem, & Syria partem adimit; Antiocho Asiatico Syria regnum adiunxit. Dio. 36. Appian. Plutarch. Epitom. 100. & 101. Iustm. 4. Catilina, & Pis-tonis prima coniuratio; qui Piso in Hispania. Quætor occitus est. Dio. 38. Sallust. in Catilin. Aristobulus Hyrcano deiecto pontificatum occupat Ioseph. 14. c. 8.
- 65 *Pompeius* Iberos in Alia debellat Dio. 36. Plutar. Appian. Alexander Rex Ægypti à suis pulsus Tyri moritur, reliquo hærede popu. Rom. sed ei succedit Auletes per annos 13. ex chron. Euseb. & Cic. orat. 2. contra legem agr. vel initio anni sequentis 64.
- 64 *Tigranes* Pompeio tardante auxilium, cum Phraate Parthorum rege bellum mouente pacificitur Dio. 36. Appian.
- 63 *Oktavius* (postea Augustus) nascitur 9. Kal. Octob. sub ortum Solis Suet. Mithridates cogitum mori à Pharnace filio: *Pompeius* Ierolyma Sabbatho capta, Hyrcanum regem facit, & Pontificem iterum, tributoq; imposito Aristobulum Romanum abducit. Romæ Catilinæ coniuratio op-primitur à Cicerone consule Dio. 36. Ioseph 14. c. 8. Sallust. in Catil.
- 62 *Herodes* infantida nascitur ex dictis l. 6. cap. 14. Catilina vicitus à Petreio occumbit, Antonio præfectura Ciliciae in triennium data ex Cic. 1. ad Atticum.
- 61 *Pompeius* de Mithridate triumphat prid. Kal. Octob. *Pompeius* bellum capessit contra Catugnatum, & Allobrogas: C. Cæsar bellum gerit in Lusatania; Dio. 37. Plin. lib. 7. cap. 26.
- 60 *Pompeius* Agrariam legem terens, à Metello con-sule in carcerem coniuratur: Cæsar Romanum reuerlus consulatum petit, & conspirat cum Pompeio, & Cratlo: Plut. & Dio. 37.
- 59 *Iulius Cæsar* Contul legem agrariam fert; resistentem Catonem in Vincula dat, Pompeio Iuliam filiam spondet; Calpurniam Pisonis ducit; Illyricum, & Cisalpinam Galliam in triennium; Transalpinam in quinquennium à Senatu obtinet,

An. ant.
Christ.

- 58 net, Dio. 38. Sueton. Appian. Plutarch. Velleius 2. Cesar Helvetios ad Aratim, inde Ariouitum, Germanosq; debellat. Cæs. 1. com. Plut. Dio 38. Cicero in exilium pellitur circa Cal. April. Senatus reniteat Clodio Tribuno pl. decernit de nulla re agendum, nisi Cæcero reuocetur, Dio. Plut. Cic. pro Sex.
- 57 Cæcero reuocatus ab exilio, author est, vt ob annoz caritatè Pompeius rei frumentaria, per quin-quennium præficiatur, Dio 39. Plut. Cæsar Bel-gas, & Neruios domat: Cæs. 2. Com. Ptole-mæus Auletes Regno Aegypti pulsus Romanum venit, vide Strabonem 17. Dionem 39. Poffidoni-nus notus Ciceroni, & Pompeio florebat.
- 56 Ptolemaeus Rex Cypræ necat; eo missus M. Cato Cyprū ordinat; reuersus resistit restitutio Ptole-mæi in Regnum Aegypti, qui desperans Ephesum migrat, Dio 39. Plut. in Catone: Cæsar Venetos nauali prælio viavit, Cæs. 111. com. Hircanus ab Alexandro deiectus à Gabiniore re-stituitur in Pontificatum, Ioseph. 14. c. 10.
- 55 Crasso Syria, Pompeio Hispania in quinquennium concessa; Cæsari Gailia in triennium proroga-ta, qui Germanos Rhenum transgressos deleat, & ponte Rhenum traiicit in Germaniam, ipde in Britanniam, quæ scilicet illi dedit, Cæs. in com. Plut. in Cæs. Dio 39. Pompeius theatrum dedicat, quibus in ludis, Demetrio Pompeij liberto præben-te, occidi sunt Leones 500. Elephanti 18. Gabinius Syria Proconsul iussu Pompeij Ptolemaeum reducit, Dio 39. Plut. in Pomp. Appian.
- 54 C. Pontinus de Allobrogib. triumphat: ex Fastis. Cæsar Treuiros, Britanosq; domat, Neruios fundit, Cæs. Plut. Dio 40. Crassus post spolia-tum templum Ierosolym. ablatis 60. modijs auri mouet in Parthos, & aliquas vrbes capit, Plut. in Crasso Appian. in Parth.
- 53 Crassus à Partibus occiditur Iunio mense: Cæsar tran-tito iterum Rheno, Eburones fundit, Dio 40. Plut. App.
- 52 Clodius à Milone occiditur ante 5. Kal. Martij, qui-bus Pompeius Consulatum sine collega inuit, licet subrogaret sibi collegam Metellum, Ascon. in Milon. Cassius Parthos repellit Appian. Ioseph. 14. c. 12. Cæsar ex Italia celestine protectus Gallos rebelles domat, expugnat Auaricum, Gergo-rium, Alexiam Cæs. 1. 7. Dio 40.
- 51 Cicero Proconsul in Ciliciam, mittitur, ex epistolis eius, & Plutarcho; Cassius Parthos à Syria re-pellit, Dio 40. Ptolemaeus Auleti succedit Ptole-mæus Dionysius cum torore Cleopatra per an-nos 5. Solis Eclipsis maxima, & ferè totalis indi-cata à Dione 1. 41. Martij 7.
- 50 Senatus decernit, vt ad bellum Parthicum Pompeius, & Cæsar singulas legiones mitterent, sed Cæsar duas misit, Dio 40. & Plut. cæsa sunt Romæ 320000. capitum, Plut. in Cæs.
- 49 Bellum ciuile inter Pompeium, & Cæarem erum-pit in apertum; Cæsar transgressus Rubiconem, cum conciliasset, iacta esto alea, totumq; Pi-cenum occupasset, tanto terrore Vrbem imple-uit, vt Contules Dyrrachium fugerint; Pompeius Brundusium, unde obiesitus à Cæsare, tu-git in Macedoniam. Cæsar tota Italia intra 60. dies sine sanguine potitus in Hispaniam profectus Pompeianos exercitus in deditioinem accipit; in reditu Massiliam expugnat, & Dictator iam à M. Lepido Vrbis praefecto declaratus, Ro-manum venit, & habitis comitijs Consulatu contentus cum Seruilio collega, Dictatura se post dies 11. abdicat. Curio in Atrica circumuentus à Iuba cum toto exercitu deletur, Dio. Appian. Plutarch. & ipse Cæsar in com. Aristobulus à Cæsare dimisitus veneno necatus est, filiusq; eius Alexander iussu Pompeij securi percussus est, Ioseph. 14. c. 13. deinde Cæsar exente anno nō-dum

An. ant.
Chris.An. ant.
Chris.

dum inito Consulatu, Brundusium contendit aditurus Pompeium, vt eum ad honestas pacis conditiones adduceret, vel cum eo de victoria ferro decerneret: conuocatis eo 12. legionibus, totoq; equitatu.

48 Cæsar pridie Nonas Ianuarij, quæ circa Solstitium Brumale anno veteri inciderant, Brundusio soluit, tota Epiro deditione potitur, & Dyrrachiu tam ipse, quam Pompeius conueniunt, Apso fluamine castra diuidente, atq; per legatos de pace, recusante illam Pompeio ne vitam, & ciuitatem beneficio Cæsar is acceptam ferret, & Pompeio neminem sibi parem, Cæsare neminem superiorem ferente; post multas velitationes, & pugnas, vterque Imperator in Thessaliā conuenit, & in campis Pharsalicis, Pompeius quidē cum 110. cohortibus, idest 45. millibus equitum; Cæsar autem, cum 80. cohortibns, nempe 32. millibus equitum præter pedites. Pugnatum 19. Augusti, si Heruarto c. 190. Chronolog. credimus; victus Pompeius in Aegyptum fugit, & perfidè exceptus occiditur iussu Septimij Trib. militum. Cecidere in eo prælio Pompeiani ferè 15. mille, Cæsariani 200. vel vt alij apud Appianum 100. sed Centuriones strenui circiter 30. Cæsar Scrinis Pompei potitus, ne aperire quidem literas voluit, ne in quemquam cogereatur animaduertere, imò cum venisset in Aegyptum, allato Pompeij capiti illacrymauit, & Photinum postea, qui Pompeium obrūcauerat, interfecit. Necatum Pompeium annorum 62. pridie Natalis sui, ea ipsa die, qua de Mithridate, & Piratis triumpharat, aiunt Appianus, & Velleius. Cæsar dum Ptolémæum, & Cleopatram componere inter se studet, Achillæ, & Photini opera tumultuarum est, & inde origo belli Alexandrini, quod anno sequentu conjectum est, de quo Cæsar ipse, & Hircius.

47 Cæsar Alexandria Dictaturam secundam inijt M. equitum Marco Antonio, confectoq; bello Alexandrino periculotissimo, in quo bibliotheca Alexandrina conflagrauit, deuictoq; Pharnace Bosphori Rege, ciuiq; loco sublito Mithridate, Roman reuersus est, Annumq; reformatus ab Octobris die 13. iussi currere dies 445. qui annus dictus est confusonis, de quo nos plu. ral. 1. c. 22. Et sub anni exitum sufficit Consules Calenum, & Vatinium; postea 14. Cal. Ianuar. Lilybæum peruenit, & 6. Cal. Ian. inde soluit cum 6. legionibus, & equitibus bis mille, ac post dies 4. in Africam peruenit, prolapsuq; in litora quali de industria id fecisset, osculatus terram, manuq; prchendens Tenco, te Africa, inquit.

46 Cæsar in Africa fugato Scipione, concilisque eius copijs, trinifq; Castris, Scipionis, Afranij, & Iuba potitus, occulis decem millibus hostium, captis Elephantis armatis turritisq; 64. Uticam venit; Cato se ipsum necat, necnon Scipio: Fauitus, & Afranius interfecti sunt Cæsar die 13. Iunij Utica soluit, & triduo Caralim Sardinæ, vbi Salcitanos Pompeij fautores, mulctat centum millibus Seftertium, & 29. Iunij discedens, Roman peruenit die 26. Iulij, vbi per 4. dies triumpavit de Gallia, Aegypto, Pharnace, & Iuba, & Rempublicam ordinat; censuq; inito duplo pauciores, quam antea, ciues reperit, fuitq; primo Consul III. cum Lepido, deinde Dictator III. Hæc Hirtius, Dio 44. Appianus l. 4. Sueton. ac Plut. in Cæs. & Fasti Contul.

Primus Annus Julianus.

45 Primus Annus Julianus à Kal. Ianuarij incipit, anno ante Epocham Christi 45. vt lib. 4. c. 3.

sub finem ostendimus, quo Cæsar IV. Dictator fuit, cum M. Equitum, M. Iepido, itemque Consul IV. Deinde victis in Hispania Pompeij liberis, Romam rediens, ex Sen. Consulato titulus Imperatoris, & Dictatura perpetua illi Decreta, Consulatus verò in decennium, sed Consulatu se abdicavit exente Septembri. Dio 43. Appian. 4. Ciuit. Sueton. Plut.

44 Cæsar cum Corinthum, & Carthaginem instaurare coepisset, vt aiunt Strabo l. 8. & Pausan. in Corint. Appian. in Libycis, & Dio 43. In Senatu idibus Martij annorum 56. confossum vulneribus 23. à Bruto, & Cassio, alijsq; coniuratis, & ante Statuam Pompeij confectus. Cometa per dies 7. apparuit post necem Cæsaris, de quo nos plura in lib. 8. Almagasti sect. 1. c. 3. libro autem 5. c. 19. de Eclipsi Solis, quam hoc tempore' fuisse nonnulli perhibent. Antonius Senatu conuocato, seditionis oratione populum concitat in coniuratos, qui in Capitolium fugerant: Octavius hæres Cæsar is, ac nepos Romanus venit, & ab Antonio spretus, milites cogit; Dolabellæ Syria decernitur, Antonio Macedonia, sed hic per vim à populo Galliam impetrat, ad quā pergens impeditur à Bruto Mutinæ, ideoq; Brutus ibi obſideretur ab Antonio, Dio 45. Appian. 4. in ciuil. Sueton. Plutarch.

43 Consules Vibius Pansa, & A. Hirtius, & Octavius à Senatu contra Antonium missi: Antonius Pansam, Hirtius Antonium vincit, sed ambo Consules vulnerati intercunt, Octavius Consulatum init 19. Augusti: & die 27. Nouembris Triumviratum cum Antonio, & Lepido. Romæ multi proscripti, et cæsi, inter quos Cicero, quod declamasset in Antonium, Ovidius poeta nascitur, Lugdunum à L. Plancō conditum. Dio 46. & 47. Appian. ciuil. Cassius Syriæ Proconsul exigit à Iudeis talenta 800. Ioseph. l. 14. c. 18.

42 Lepido Triumviro, & Consule manente in Vrbe Antonius, & Octavius profecti in Macedoniam Cæsium, ac deinde Brutum vincunt, qui non potentes tere hanc ignominiam, iubent à suis se interfici, quod præstitum est: habuerant Brutus, & Cassius supra centum millia armatorum, plures etiam Antonius, et Octavius, strages vtrinq; in hoc bello fuit pene par; ex Brutianis, et Cassianis cecidere plusquam 75000. ergo vtrinque fere 15000. Appian. 4. extr. Dio 47. Tiberius nascitur 16. Cal. Decemb. Suetonius.

41 Antonio in Aliam profecto, Octavius Romanus venit, vbi fames ingens, Sex. Pompeio Mare obtinente; Lucius Antonius Vrbem occupans fugatur ab Octavio, et Perusij obſidetur: Dio 48. Sueton. in Aug.

40 L. Antonius se Octavio dedit, finitumq; bellum Perusinum; Antonius in Italiam reuersus dicit Octavianam fororem Octavij; Parthi suatu Labieni in Syriam erumpunt, et Antigonus Pontif. Hebraeorum sublituunt Hyrcano mutilato auribus, et abducto in captiuitatem: Herodes Romæ ope Antonij à Senatu Rex Iud. declaratur. Dio. 48. Ioseph. 14. ac 5. ad 27.

39 Pax inter Octavianum, Antonium, et Sex. Pompeium: Censorinus Consul de Macedonia triumphat, et postea Pollio de Illyrico, ac Dalmatia: Venti- dius debellatis Parthis, et Labieno Syriam, et Pa- laestinam recuperat: Iulia Octavio nata: Antonius à Cleopatra duos liberos uno partu suscipit, quorum masculum Solem, fœminam Lunam nominat; ideoq; Cleopatra multas Provincias donat. Dio. App. Plut. in Anton.

40 Octavius Scribonia repudiata, Liuiam grauidam dicit: classis Augusti profligata à Pompei duce Menecrate, sed occumbente, Aera Hispanica inita hoc anno, dc qua l. 4. c. 7. S. IOACHIM, dicit S. ANNAM, anno enim 15. expl.

expleto Dicipara Virgo MARIA IESVM peperit, vt docuimus lib.8. cap.14. ex traditione autem, quam Salianus afferit, S. ANNA 20. annos sterilis post coniugium mansit, ergo Diciparam concepit anno 17. ante Epocham Christi, et peperit anno 16. ex dictis ibidem à nobis, quare additis anno 17. annis 20. cadit coniugium toti mundo faustissimum in annum hunc 37. Fuit autem S. Anna filia Mariæ coniugis Sacerdotis Mathan; nā, vt refert ex S. Hippolyto Episcopo Portuensi, Nicephorus l.2. c.3. suscepit Mathan ex Maria tres filias in Bethleem; nempe Mariam, matrem Salomes, et Sobam Matrem S. Elizabethæ; et S. Annam Matrem Deiparæ; idcoque S. Ioannes Consobrinus fuit Christi. Nimirum hoc anno capta est à Sosio, et Herode Ierosolyma Mense 3. et Antigonus impulsu Herodis flagris cæsius cruci affixus, ac iugulatus est, aut tenui percussus Herodesq; pacificè regnare cœpit in Iudea, in qua régnerant Assamonæ annos 26. Itaq; desinente Sceptro de Iuda, & duce de fimo ipsius iuxta dicta l.8. c.vlt. translatoq; Sceptro ad Herodē alienigenā, instabat tempus, quo iuxta prophetiā Iacobi, debebat venire, *Qui mutantur erat, ut expectatio Gentium.* Igitur codem anno patrui Messia connubium celebrarunt. Oportebat autem, vt per aliquot annos euidenter constaret Iudeis defecisse Sceptru, & Ducatum de Stirpe Iuda, et non tantum breui interregno interruptum, et ex altera parte constare de sterilitate S. ANNÆ, vt Conceptio passiva Deiparæ miraculosa esset, præsertim prouectis insenium eius parentibus, et hoc miraculo sterni viam, ad maius miraculum immō omnium maximum, nempe quo VIRGO conceptura erat, et paritura Hominem DEVVM, salua in cōceptu, et partu, et post, virginitate: Idcirco inter finem Regni, ac Ducatus de stirpe Iuda, et ortum Christi de tribu tamē Iuda, et regia stirpe Davidis decrevit DEVS, vt intercederent anni 37. quot nimirum solidos regnasse Herodem diximus l.6. cap. vlt. Orto enim Christo paucis post mensibus extinctus est. Sed et Sacerdotium translatum est ad alienigenam, nempe ad Anancum Babylonicum, cui Herodes Pontificatum contulit, anno 30. ante Christum. Vide Iosephum l.14. ant. c. vlt. et l.15. c. 2. Dionin; et de veritate prophetiæ Iacobi lege omnino Authores, quos retuli, et quæ dixi tomo 1. l.8. cap. vlt.

36 *Oktavius* Nauali pugna Pompeium vincit: Lepidum, Messana occupata redigit in ordinem mitiq; in Italiam, Africamq; ope Statilij obtinet. Antonius ex Italia, quo venerat, reuersus infeliciter bellatur, cōtra Parthos, et in Aegypto Regna distribuit. Dio 48. Plut. Ioseph. App. in Parth.

35 *Antonius* Cleopatræ amoribus irretitus, nec Octauium vxorem ipsum repetentem audit, et in erapula, et conuiuijs magnam partem anni consumit: *Sext. Pompeius* ad Antonium confugiens tandem Miletivt fautor, ac sollicitator Parthorum interficitur. Plut. et Dio 49. Herodes Alexandræ precibus Pontificatum concedit Aristobulo fratri Mariannes l.5. c. 3. *Salustius* moritur, Euseb. Chron.

34 *Antonius* consulatu II. se abdicat per literas, & substituit sibi L. Sempronium Atratinum, & cōstate Artuasdem regem Armeniæ fraude deceptum subigit, & catenis aurcis vinclum abducit, & de eo Alexandriæ triumphant; Cleopatram reginam regum declarat, nempe reginam Aegypti, Cypri, Cœlestyriæ, Africæ, & liberis ex Cleopatra suscepis nempe Ptolemæo Syriam dat & regiones cis Euphratem vique ad Helleponsum, Cleopatræ filiæ Cyrenaicam, Alexandro eorum fratri Armeniam, & regiones ultra Euphratem vique ad Indum. Velleius 2. Dio. 49.

Oktavius in prælio ad Setouiam Dalmatiæ urbem lapide genu Saucius, ubi conualuit, Româ reddit, redactoq; regno Bocchi in Prouinciam, Dalmatiq; vicit de manubijs porticum, & bibliothecas contruit, Agrippa cooperante: Sucton, & Dio. 49. Herodes Aristobulum fratrem uxoris Mariannes, Pontificemq; vt potè nimis gratum populo per speciem Lulus ad natandum, in piscina ætuo tempore detineri sub aquis, ac præfocari iussit: Idcirco accersitus Herodes ab Antonio instigante Cleopatra: muneribus eum placat: Cleopatra Antonium in Armeniam cum copijs proficiscentem prosequitur Euphratem vique, tubiugata Armenia Artabazem Tigranis filium cnm tilijs, & pretiosissimis spolijs mittido Cleopatra, & cum Medorum rege societatem init, vt tibi auxilia contrâ Octauium præberet in bello ciuili cuius hoc anno scima iacta sunt Dio. 49. Ioseph l.15. c.4. Plut.

Herodis bellum cum Malcho regulo Arabiæ, de quo Ioseph l. 15. c. 5. & 6. Gorionides lib. 5. cap. 18. & Plut. in Anton. Ambitio, & mutuus metus inter Octauium, & Antonium in ciuile bellum erumpunt: Antonio consules Asia tota cum regibus undecim fauabant; naues illi omnino 800. sed pugnæ aptæ ferè 500. & ex his 200. quæ ciuitates turritas mole repræsentabant: Cleopatra sola 200. naues, & 20. millia talenta, comiteatumq; toti exercitu suppeditauit, eunque sequi voluit, peditum erant 100. millia, & equitum 12. millia. Octauio Cesari tacebant omnis Italia, Gallia, Hispania, Illyricum, Africa tota (dempta Cyrenaica) Sardinia, Sicilia, & reliquæ harum regionum insulæ; Naues illi ad prælium paratae 250. pedites 80. mille, equitum 12. millia procratitatum tamen vtrinque & Antonius Patris in Achaia hic inauit Dio. 50. Plut. in Anton.

Iudea initio veris ingenti terræmotu concussa; Arabes inde audaces contra Iudeos, vieti tamen ab Herode ac domiti, capta inter alias urbes, Petra Ioseph l.5. c.6. & 7. & Gorionides l.5. c.19. vicit ad Actium Antonius ab Octauio fugit in Aegyptum, quo prius Cleopatra tugebat cum 60. Naibus certatum est die 2. Septembris usque ad horam 10. capitæ sunt naues 300. periore viri quinque mille Octauius hymauit in Samo, & Brundulium ad sedandos milites protectus, mansit ibi dies 27. indeq; in Aegyptum soluit: Plut. Dio. 50. Velleius 2.

Herodes, interfecito Hircano Pontifice, ne quis ex semine regio sueret, contendit ad Octauium Cæarem in Rhodum, vt eum placaret, quod Antonio fauisset, & receptus in amicitiam, confirmatusq; in regno Octauium muneribus donatum deducit in Aegyptum. Antonius iterum ac tertio per legatos pacem petens non impetrat, eam tamen occulte Cleopatræ Octauius promittit. Antonius Octauium Pelutium obdidentem equestris pugna vincit, sed pedestri vincitur, & de Cleopatræ morte falso nuncio ab ipsa misso, vt Antonium ad se ipsum necandum adigeret se ipsam lethaliter vulnerat, tractulque ad illius sepulchrum in gremio eius expirauit. Ipsa vero, ne in triumphum ab Octauio duceretur, sciplam alpidis mortu, aut acu veneno illita intercemit cum esset annorum 39. & iussu Octauij insigni pompa in eadem arca cum Antonio tumulata. Ita Aegyptus, Alexandria, capta in potestate populi Romani venit. Plut. Dio. 51. Velleius 2. Nos l. 4. c.7.

Octauius tripli triumpho acto de Dalmatia, Actio prælio, & Aegypto deliberat cum Agrippa, & Meccenate de Imperio deponendo, sed dissidente Meccenate retinet, & liberalitate sua omnes conciliat ibi, et Imperatoris nomen à Sena-

- Senatu accipit cum magna potestate; ordinataque republica, et coniuratione Lepidi filij Triuiri, per Mecenatem extincta, pacatum orbem possidet. Vell. 2. Sueton. Dio, qui addit Iani templum clausum esse.
- 28 Herodes Mariamnen vxorem interfici iubet inde intemperijs actus grauiter Sebaste decumbit: pestilentia regionis super veniens imputatur eius crudelitati; Alexandram quoq; matrem suppicio capitali afficit. Ioseph 14. cap. 11. Octavius Caesar censum iam inchoatum perficit, et in Vrbe reperit ciues 4164000. vt habet Eusebius vel 4101017. vt Suidas verbo Augustus vel 4063000. vt ipse Augustus in Grutteri inscriptionib. Iani portæ ob bellum Cantabricum aperiuntur; de munificentia, & liberalitate Augusti hoc anno præsentim, videatur Dio, lib. 51. Terentius Varro Olympiadæ 188. prope nonagenarius moritur; Hieronymus in Chron. ergo natus est anno circiter 118. ante Christū Olympiadis 165. anno 3. non autem Olympiadis 175. anno 3. vt idem in Chron. dixerat.
- 27 Qænus conatur seu ex animo, seu fit& deponere Imperium, sed non permititur immo à S. P. Q. R. Augustus appellatur 16. Kal. Februarij, vt habet Censorinus; vel idib. Ianuarij, vt habet Ouid. 1. Fast. inde Galliam Hispaniamq; visitat, & ad bellum imminentem contra Cantabros, & Astures, se accingit: Agrippa Pantheon dijs omnibus ædificare incipit. Dio. lib. 13. sed cum Orofio l.6. c. 21. & Suetonio.
- 26 Augustus Cantabros ægræ sed tandem ferro, & fame domat ope Antitij ipsæ enim ægrotauit: Gallæci multi obsessi se igne, ferro, ac veneno necant, Polemo rex Ponti Socijs Romani populi adscribitur. Corn. Gallus præfectus Aegypti ob insolentiam damnatus exilio seipsum interficit Dio. 53. Orosius supra.
- 25 Hispanici belli reliquæ confectæ sunt; Augustus Emerita in Lusitania condita: Salassi in Alpibus vici à Terentio Varrone: Ianus quartus post Vrbem conditam clausus, Agrippa. Neptuni porticum extruit Dio. 53. Orof. l. 6. cap. 25. Fames, ac Pestis Iudæam vexat Ioseph l. 15. c. 11. & 12.
- 24 Augusto in Vrbem reuerso, Astures, & Cantabri rebellant, sed citò à L. Aemilio domiti sunt: Aelius Largus Aegypti præfectus infelicem expeditionem contra felicis Arabiæ regem Habos egit, exercitu morbis infestato. Herodes Siemonem Boethi Alexandrinum ad Pontificatum eucdit, eiusque filiam Mariamnen vxorem dicit, Dio. 53. Ioseph l. 15. & l. 5. bell. c. 15.
- 23 Augustus grauiter ægrotans, desperata salute testamentum condit nullumq; successorem sui destinat; Agrippæ annulum tradit utpote utiori reipublicæ, posthabito Marcello nepoti, & genero suo, qui Iuliam Augusti filiam duxerat; sed ab Antonia Musa medico curatus est potionibus frigidis, ac lauacris, quibus tamen Marcellum postea ægrotantem interemis. Agrippa ne inter eum, & Marcellum ipsi posthabitum accenderentur similitates, in Aliz gubernationem missus substitit Mitylene, & per alias transmarinas prouincias gubernauit, ibi eum Herodes salutauit: Marcellus filius Octauia sororis Augusti, annorum 20. moritur Dio. 53. Velleius 2. Ioseph 15. c. 13.
- 22 Murenæ, & aliorum coniuratio in Augustum detecta, & oppressa; Cantabri, & Astures iterum rebelles, iterum domiti à C. Furnio; Tiberis inundationem secuta pestis tota Italia, & hanc famem: Augustus Siciliam adit frumenti causa, inde iturus per Græciam in Syriam: Dio. 54. Herodes ludos quinquennales celebrat; coniuratos contra se suppicio afficit, & Sebastem, ac
- An. ant.
Chrif.
- 21 Cæsaream instaurat: Ioseph 15. c. 11. Gorionides l. 5. c. 22.
- Augustus Græciam adit, misso prius ex Sicilia Agrippa in Vrbem cui Iuliam vxorem esse voluit. Agrippa reuersus in Vrbem ciues Sedat; Augustus cum in Samo hyemasset Asiam adiuit, & Orientis prouincias lustravit. Dio. 54.
- Augustus ordinatis Aliz rebus, receptisq; à Pharnace signis militaribus, & captiuis, quos Parthi Crasso eriperant, hyemauit iterum in Samo, vbi legatos multorum, præcipue Indorum recepit, et per Græciam reuersus est Romam, et Tiberium in Armeniam misit: Dio. 54. Strabo: prius tamen Agrippa ex Iulia Caium suscepserat.
- Augusto reuerso in Vrbem, ara Fortunæ reduci ob eius redditum consecrata; Agrippa sedatis tumultibus Gallorum, et Germanorum, Cantabrisq; domitis rediens triumphum reculauit. Dio. 54. Virgilius Brundufij moritur annorum 52. Saturnino, et Lucretio Consulibus, offa iussu ipsius Neapolim translata 2. ab urbe milliarium tumulata: Hieronymus in Chron. Templo Ierosolymitanum instaurari cœptum ab Herode, ex Iosepho l. 1. de bello Iud. c. 16. non autem totum de novo constructum, quidquid dicit l. 15. antiqu. c. 14. qua de re docet Salianus n. 6. ad mundi annum 4035.
- Augustus Agrippæ tribunicia potestatem in quinquenium dat; Sexcentos Senatores deligit; Herodes Sebaste condita, duos filios Alexandruin, et Aristobulum ex Mariamne suscepserat Romam ad Cæsarem mittit: Dio. 54. Ioseph lib. 15. cap. 13.
- Ob natum ex Agrippa, & Iulia Lucium fratrem Cai, Augustus tanto gaudio delibutus est, vt festum Honoris, & Virtutis in diem 29. Maii natalem Lucij transtulerit, ludos seculares celebrarit, & utrumque postea triennem adoptarit in hæredes Imperij: sed longe maximæ letitiae argumentum fuit in cœlo, quando die 8. Decembribus concepta est in utero S. Annæ Sacratissima Virgo Deipara MARIA, absque ulla prorsus labore originalis peccati, idcirco enim canit Ecclesia in hac festivitate (non fecus, ac in Nativitate) Conceptio tua Dei Genitrix Virgo gaudium annuncianit vniuerso Mundo; Intra hunc diem enim organizatum fuisse Sacratissimum eius corpusculum, & creatam nobilissimam eius animam, corporisq; infusam valde probabilibus argumentis docuimus in nostro opere de ipsius Præseruatione ab originali culpa. Vide interim, quæ pro hoc anno diximus l. 8. c. 14.
- Nativitas Deiparæ Virginis MARIAE dic 8. Septembris, Annum hunc illuſtrauit, & diem illum multis Solibus lucidiorem reddidit, letitiaeque argumentum ingens fuit Angelis, & hominibus, hoc enim anno natam ostendimus lib. 8. cap. 14. Agrippa missus ab Augusto in Syriam, & ab Herode deductus Ierosolymam, exceptusq; faustis acclamationibus, Deo hecatombem immolauit, & populo epulum præbuit Ioseph lib. 16. c. 1. & Dio. 54.
- Agrippa Bosphoranis negotijs confectis, reuertitur per Ephesum Samum, & Lesbum. Rheti à Tiberio, & Druso Domiti; Licinius Gallias componit: Paphos terræmotu concusia. Nascenti Germanicus Cæsar. Dio. 54. Sueton. in Aug.
- Romæ Pauli porticus incendio flagravit, vsque ad Vesta adem cum periculo Vettalium. Cornelius Lentulus huius anni consul habuit quater millies Settermicium idest viginti millions librarum Turonicarum. Dio. 54. Seneca 1. de benef. c. 27.
- Augustus ex Germania reuersus, Romam noctu intra-

- intravit, ne cui molestus esset, & postridie Capitolium contendens, laurus detractas fascibus ad Iouis genua depositus; Theatrum Marcelli dedicauit, in quo ludrico ferae Africanæ sexcentæ occise; Lepido mortuo, Pontificatum maximum assumptum dic 6. Martij. Agrippam ex Syria reuersum in Pannoniam bello gliscente destinauit. Dio. supra Quid. 3. Fast.
- Deipara Virgo Maria triennio ætatis iam exploeto, adducta est Ierosolymam à parentibus, & diuino obsequio oblata, vbi in Sanctis Sanctorum adyitis traduxit annos vndecim, donec desponsata fuit S. Iosepho, vt ex S. Euodio refert Niccephorus l. 2. cap. 3. Fecere autem id parentes, præcipue S. Anna ex voto ad exemplum antiquioris Annæ, quæ Samuelem Templo Domini commodauit, de quo voto attestantur SS. Gregorius Nisstenus, & Io. Damascenus, itemque Nicephorusl. 1. c. 7. cum multis recentioribus: celebrat autem Ecclesia Catholica Præsentationis hujus festum 21. Nouembris.
- 12 Herodes Romam per Græciam ad filios recipiendos, salutandumque Augustum proficisciens, Agonotheta factus in Olympicis ludis, perpetuos pecuniarum redditus pro conseruatione talium ludorum instituit Ioseph l. de bello c. 16. Augustus pater patriæ dictus est à Senatu, quod non sine lacrymis exceptit. Drusus cū Sicambris, & Chaucis bellum gerit. Agrippa Pannonios rebelles aduentu solo comprimit, & inde sub initium hyemis rediens in Campania mortuus est repertus ab Augusto, eumq; in urbem adiectum in foro laudatione fenebri decorauit, suoq; in Sculphro condit. Dio. 54. Velleius 2. Pannonios iterum rebellis Tiberius domat.
- 11 Drusus ex Germania Romam sub hyemem redierat, vnde vere nouo ad bellum profectus contra Vispetas, Arma Romana vsque ad Visurgim tulit. Lucius Piso prætor Pamphyliæ Vologesum Thracem pluribus prælijs subigit Dio. 54. Orosius l. 6. c. 21. Velleius l. 2. Horatius annorum 50. moritur Hieronym. Chron.
- 10 Decretum de Iani portis claudendis, interturbant Daci in Pannoniam per Istrum glacie concretum irrumptentes, & Dalmatarum rebellio, quos Tiberius ex Gallia, vbi cum Augusto degebat, missus pacauit, vt & Drusus Germanos tumultuantes: Lugduni calendis Augusti menses Augusto ibi commorari solito ara dedicatur, & eodem die nascitur Claudius: Octavia soror Augusti moritur, & hic cum Druso, non secus ac Tiberius sub finem anni Romani reuertuntur: Dio 54. Hoc anno Cæsaream ab Herode dedicatam Salianus, Sebasten verò in honorem Augusti, putat Petauius.
- 9 Drusus Chatti, & Cheruscis subactis, spectro quodam vltre ius progreedi vetitus antequa ad Rhenum perueniret decidens equo ex fractura cruris, intra dies 30. mortuus est annorum 30. repertusq; agens animam à Tiberio fratre; Cadaver Romanum deportatum est à Centurionibus, & Trib. milit. vsq; ad hiberna, inde à ciuitatum decurionibus: Laudatus à Tiberio in foro, & ab Augusto in Circo Flaminio Dio 55. Velleius 2. Augustus hoc anno, qui est Julianus 38. Consulibus Marcio Centorino, & Asinio Gallo vitium intercalationis corrigens, iubet interrumpi Bisextum, nec resumti nisi anno 53. Juliano, & mensem sextilem Augustum nominari, ex dictis l. 1. c. 22. nu. 11. idem Imperium iterum deponeo volens, iterum à Senatu confirmatur, & lustro condito censa sunt ab eo capitum quadragiges centum millia, & ducenta triginta tria milia, vt habetur ex lapide Ancyrano; Mæcenas moritur; Tiberius Rheno transmissio barbaros domat, quem Augustus prosecutus erat

- Aquileiam vsque vbi repertus est ab Herode, quem cum filijs reconciliauit Dio. 55. Iosephl. 16. c. 7. Sueton.
- 7 Tiberius de Germanis triumphat, Ludi pro Augusti reditu voti celebrantur, & ipse Augustus ludos gladiatorijs in Agrippæ honorem dedit; multæ ædes in foro conflagrarunt: Herodes Davidis sepulchrum expilat, & à Conditoris Davidis, ac Salomonis flamma ex adytis crumpeute duosq; Satellites perimente, absterretur, & inde ob domus totius turbas penè in insaniam lapsus. Dio. 55. Velleius 2. Iosephl. 1. 15. c. 11. & 12.
- 6 Augustus Tiberio Tribuniciam potestatē in quinquennium dat, & in Armeniam, quæ defecerat, destinat: Dio. 55. de Herodis itu Romam, ac reditu, gestisq; contra Arabas, vide Iosephum l. 16. c. 13.
- 5 SS. Anna, & Joakim moriuntur ferè octogenarij anno vndecimo ætatis Beatis. Virginis Mariæ, ex Euodio apud Nicephorum l. 2. c. 3. & Cedreno in Compend. hist. Tiberius priuignorum Lucij, & Caij offensionem veritus, proficietur in Oriacem, et postea Rhodi subsistit per annos 7. vsque ad Vinicij Consulatum: Dio. 55. Sueton Velleius 2. Dissidium Herodis cum filijs exacerbatur, qui propterea legatos maxime contra Archelaum mittit Romam Ioseph l. 16. c. 16. et 17.
- 4 Augustus Herodi reconciliatus dat potestatem iudicandi de filijs Alexandro, et Aristobulo, qui tandem Sebaste iussu eius strangulati sunt. Iosephl. 16. c. 17. et 1. de bello Iud. c. 17.
- 3 Ser. Sulpicius Galba pascitur 9. Kal. Ian. ex Suetonio Antipater de patris Herodis nece per venenum bis cogitat, Herodes Mariannem repudiavit, et loco Simonis Boethi, Matthiam Theophilum Pontificem creat. Ioseph supra.
- 2 Augustus Maumachia data, et Gladiatorijs ludis, consecrat Martis templum: Velleius l. 2. Hoc item anno S. Gabriel Archangelus prænuciavit, filij mox ab Elizabetha concipiendi nativitatem, nomen, sanctitatem, et officium Præcursoris Zacharia Sacerdoti de vice Abia stans à dextris altaris incensi, non in Sanctis Sanctorum, sed in anteriori parte templi, vbi erat altare in eensi, quæ dicebatur Sancta, citra velum expansum ante Sancta Sanctorum ex c. 40. Exodi nu. 3. et 25. Reliqua apud S. Lucam c. 1. ex Nativitate autem eius colligitur, et celebratur S. Ioannis Baptistaræ conceptio dic 24. Septembribus, et firmatur ex mente textu post hanc conceptionem, in cuius fine idem Archangelus annunciauit Mariæ nempe 25. Martij subsequentis, quo ipsa concepit Christum.
- Eodem anno Sacratissima Virgo Maria quatuor mensibus ante Incarnationem Verbi desponsata est Sanctissimo Iosepho, et in custodiam tradita à Sacerdotibus templi, nempe die 21. Nouembris quo explerat annos vndecim mansionis in Templi adyitis, at menses 4. ante Incarnationem, quibus mansit apud S. Iosephum à die 25. Nouembris numerandi sunt, quare dies illi quinque inclusis terminis, inter dicim 22. et 25. itineri ex Ierosolyma in urbem Nazareth impunitandi videntur. Porro iempus huius desponsationis habetur ex S. Euodio apud Nicephorum l. 2. c. 3. Erat tunc ætas Virginis Mariæ annorum 14. mensium 2. et dierum 25. De S. Iosephi ætate videatur Suarez tomo 2. in 3. p. q. 29. disp. 7. secl. 3. vbi concludit fuisse nec senem, nec iuuenem, sed maturæ ætatis puta annorum circiter 30. aut 40.
- 1 ANN O hoc Juliano 45. vt longe probabiliore opinione docuimus libro 8. cap. 4. Labente adhuc Vrbis conditæ anno Yvroniano 752. & Olym-

An. ap. Chrif.

& Olympiadis 194. anno 3. die 25. Martij Archangelus idem GABRIEL Annunciauit MARIAE, IOSEPHO desponsata Gratia plenitudinem, Domini favorem singularem, Beneditiōnem inter mulieres, Conceptionē de Spiritu Sancto, & partum, ac nomen IESV Filij Altissimi, regnaturi in fede, David, & in Domo Iacob sine fine. Statimq; consentiente Virgine per illud expectatissimum, ac faustissimum verbum. *Fiat mihi secundum Verbum tuum*, ex purissimis eius sanguinibus VERBUM CARO FACTVM EST, & in todem instanti unico perfectissime organizatum corpusculum, creata, & corpori infusa Sacratissima Anima Christi, ac vtraque Personaz Filij Dei unita inseparabiliter, & plenitudo omnis gratiae vuctus est Sanctus Sanctorum, sicut idem S. Gabriel, annis ab hinc 452. expletis Danieli prædixerat. Mox Maria Deo plena Elizabetham cognatam misit, manifestq; cum ea usque ad Circumcisionem S. Ioannis Baptiz, & inde die 2. Iulij reuersa est Nazareth, quo die completae Visitationis festum agit Ecclesia. Non ita multo post inuenta est in

An. ap. Chrif.

vero habens de Spiritu Sancto, & perplexitas S. Iosephi per Angelum sublata, & uterque in Bethleem profecti, vt pararent editio, quod extraordinarius Syriz preses Cyrius, seu Quirinus nomine Augusti Caesaris promulgaret; quem Salianus putat fuisse P. Sulpicius Quirinum illum, qui referente Tacito l.3. annalium, datus est Caio in Orientem missio in supplementum Lollii, & fortasse descripicio illa iussu Caij facta & postea rata habita ab Augusto sub finem anni nocte antecedenti diem 25. Decembris Feria 1. IESVS CHRISTVS Filius Dei, natus est secundum Carnem in Bethleem Iudea anno Augusti 42. Urbis Verroniano 753. Olympiadis 194. anno 4. Consulibus Cassio Cornelio Lentulo, & L. Calpurnio Pisone, iuxta dicta lib. 8. à cap. 3. ubi etiam alias illustiores annorum Epochas addidimus c. 16. codem vero anno excunite, aut sequenti ineunte, Iulia ab Augusto patre relegata est in Insulam Pandatariam ob sua flagitia, & supplicijs affecti complices adulteriorum, ex dictis l.16. c. 14. nu. 8.

ANNI DEINCEPS CHRISTI IIDEM SVNT.

Ac Anni Epochæ Christianæ vulgo ab Ecclesia Romana, Romanoq; Imperio usitati, sed à Kalendis Ianuarij ineuntes.

Anni
Chrif.

Anni huius exordium, & Kalendas non candido Lapillo, sed lapideo cultro, & Circumcisione signat; sanguine consecrat, & augustissimo suo Nōmine IESVS illustrat. Die 6. Ianuarij Epiphania secuta est, & 2. Februarij Purificatio Beatissimæ Virginis MARIAE, Sole tamen purioris; deinde fuga in Aegyptum, & Infautum occisio protut narrantur ab Evangelistis Matthæo, & Luca. Mortuus est autem Herodes sub festum Paschatis prævia Eclipsi Lunæ, & infelicissime mortuus; succedente Archelao, ex testamento, qui tamen ob seditiones obortas nauigauit Romam, & diu cum Antipa fratre de successione contentit coram Augusto, praesente Caio, qui paulo post missus in Syriam, & Tiberio salutato in Rhodo, aut in Chio, Phraatem Parthorum Regem, qui Armenia minorē occupauerat, ad eam restituendam solo terrorc adegit: Velcius l.2. Dio 55. sed vide quæ dixi l.6. c. 14. nu. 8.

Tiberius ex Rhodo Romanam reuersus patrocinatur Archelao, Lucius Cæsar Hispanias petens ex diuturno morbo Massilię moritur sub finem anni: Augustus cogitat de adoptando Tiberio, sed eo recusante dum Caius viveret, id differt: Archelaus tandem declaratus Tetrarcha Iudea ab Augusto, versus anni huius finem reuertitur in Iudeam: ex dictis l.6. c. 14. nu. 8. & ex Velleio l.2. unde Dionem 55. correxius, & corrigendus Petavius, qui redditum Tiberij differt in annum tequentem.

Regnante iam Archeao in Iudea, vt habetur Matthæi 2. S. Iosephus Domini per Angulum in

Anni
Chrif.

somnis ab Aegypto reuersus est cum puero Iesu, & Matre eius in terram Irael, & timens Archelam noluit ire in Iudeam, sed admonitus in somnis, secessit in Galileam, & habitauit in Nazareth. In Martyrologio autem Romano, Bedæ, Adonis, Vituardi, & aliorum, ac vetustis manuscr. de quibus Baronius, 7. Ianuarij celebratur *Relatio pueri IESSV de Aegypto*, anno enim antecedenti monitus erat ab Angelo de migratione ex Aegypto, & hoc anno die 7. Ianuarij reuersus est Nazareth. Quando autem monitus fuit, defuncti dicuntur, qui querebant animam pueri; ubi indicatur non solum Herodem iam obiisse, sed & aliquos ex eius ministris, aut conspiratoribus, quibus demandata erat inquisitio, & cedes infantium. Aedes Matris Deum: Romæ conflagravit, sola Statua Q. Claudiæ Vetalis virginis illæsa manxit.

Caius Cesare Limyræ in Lycia mortuo, Augustus Tiberium adoptat die 27. Junij, & Tribunitiam potestatem iterum ei confert, vt ex Velleio, & Suetonio diximus l.6. c. 14. nu. 8. Liuia detectis intidijs Cinna, & Cn. Pompeij nepotis, aliorumq; in Augustam, persuadet Augusto, vt parcat omnibus, qui etiam Cinnam designat Consulem pro anno seq. Dio 55. Augustus Dominum nomen repudiavit, Sueton. l.2. c. 13. & nec multo post adoptionem Tiberius missus in Germaniam cum Velleio præfecto equitum, & Sentio Saturino Legato, ac Contule, etiua usq; in Decemb. producta ad incrementum victoriz de Germanis: Velcius ipse l.2. de Augusti ex consilio Liuicatus cum Cinna, lege Secc. l.1. de Clementia.

Cinna

- 5 Cima Magno Consule, Solis defectione recidit Martij 28. hora 4^½. post merid. Romæ, Tiberius initio veris reuertitur in Germaniam, & multos vincit; Tiberis inundat Vrbem per dies fere 8. pontem deicet, & multas domos, fames deinde ingens Romanam afflxit: Velleius 2. Dio 55. Orosius l.7. c.3.
- 6 Fames Romæ valde aucta, ita ut modius aureis 27. venderetur, & iustitium indictum sit, ita partim Dio l.55. Sueton. in Aug. c. 42. et Eusebij Chron. Græcum: Tiberius contra Maroboduum Marcomannorum, et Batonem Illyrici ducem feliciter bellum gerit, sicut, et Saturninus, et Messala viri consulares. Musulanos, et Cætulos Augustus Cornelio Cocco duce compescuit; quo in bello occidit Iuba Rex Libyæ, & Glaphyra vxor illius nupsit Archelao. Florus l.4. c. vlt. Dio supra, & Ioseph l.17. c. 15.
- 7 Augustus suspicatus Tiberium de industria bellū Pannonicum trahere mittit eo Germanicum: Agrippam Nepotem seruiliis, & præferocis ingenij relegat in Planasiam Insulam: Germanicus Macæos gentem Dalmaticam vincit. Dio 55.
- 8 Augustus Ariminum se confert, vt propius sciat quid in Pannonia, et Dalmatia fiat: Pannones, et Dalmatae partim bello, partim fame, et mortibus domiti se degunt illi Germanico; hū Tiberie: Dio 5.
- 9 Ebatinum Dalmatiæ Vrbem Romani cum Germanico obsidentes doloso, et latente diu incedio murorum, ac dormitorum vicinarum, ac postea erumpente multi perierte: Tiberius iterum missus in Dalmatiæ, Batonem iterum ad dedicationem compulit, sed horum triumphos ab Augusto, et Senatu decretos distulit clades, qua Quintilius Varus tribus legionibus totidemque alis, ac sex cohortibus caelus ab Arminio filio Sigimeri Principis Germanorum, scipsum interfecit: quo audito Augustus lacerata veste caput ad fores, ac parietes illidens clamauit: Quintilius redde legiones. Vespasianus nascitur 17. Novembris, Velleius l. 2. Dio 55. 56. Sueton. 2. c. 23. et l. 3. cap. 16. et l. 8. c. 2. Orosius l. 6. c. 21.
- 10 Tiberius repetita Germania Rhenum cum exercitu transgressus Arminio territo, vastat agros, vrit domos, tundit obuios, & omnibus suis incolubus reuertitur. in hiberna, et templum Concordiæ dedicat, Velleius 2. Sueton. 3. cap. 18. Dio 56. Ouidius relegatus in Pontum: vide infra annum 17. quo est mortuus.
- 11 Archelaus relegatur ab Augusto Viennam Galliæ in exilium, Quirinus missus in Iudeam censum agit, & Archelai bona fisco addicit, iuxta dicta l.6. c. 14. occasione noui censu Judas Galaunites ex Gamala oppido Galilææ, cum Pharisæo Sadduco sollicitauit Iudeos ad defectionem, tali Deo parentum iactans, nulli autem Principum, & post multas turbas, ac cædes perire, vt narratur 5. Actorum Apostolorum, & à Iosepho l.18. c. 2. et l. 20. c. 3. Tiberius, et Germanicus Proconsules in Germaniam regressi, omnia longè lateque vastarunt: Vell. 2. Dio 56. Sueton. in Tib.
- 12 Occasione Paschatis (quod hoc anno incidit in die 9. Aprilis, & Sabbatum) remansit puer IESVS duodenis in Ierusalem, & post triduum repertus est à patre putatio, & Matre sua dolentissima in templo sedens in medio doctorum audiens illos, & interrogans eos Lucæ 2. Dicente autem Euangelista: Et ibant parentes eius per omnes annos in Ierusalem in die Solemnis Paschæ Existimant Maldonatus, Suarez, & Salianus solitos tecum adducere puerum IESVM, mihi tamen non est improbabile ante 12. annum cō non adductum, id enim non tacuisse Euangelista, &

- nondum relegato Archelao timere poterat S. Ioseph, quod antea timuerat reuertens ab Aegypto; & forte temeritudo pueri ad illud iter pedibus conficiendum non erat antea idonea: Reliqua videantur apud Canisium in Mariali, Baronium ad annum 12. Christi, & interpretes in c. 2. Lucae. Erat igitur Christus ingressus annum 12. per tres menses, & dies 12. iam labentem, quando festus dies Paschatis celebratus est. Eodem anno Tiberius de Pannonia, & Dalmatia triumphavit, & Augustus legem tuuit de exulum iussu cohibendo, & libellor. famosorum auctores supplicio affecti: Germanicus autem consul incirculo ludos dedit occisis Leonibus 200. & Caligula ei natus est: d. Aug. 31. Vell. 2. Dio 56. Suetonius supra.
- 13 Post annum 12. Christi mortuū esse S. Iosephum, & non ante certum est ex Euangeliō, sed quo anno obierit incertum; probabilius est aliquo notabilī tempore post annum 12. Christi superuixisse: id enim indicat Euangelista dicens, & erat subditus illis: & mortuum ante nuptias in Cana Galileæ, cum de matre sola fiat ibi mentio, nulla de Iosepho; nedium ante mortem Christi, qui viuente Iosepho Matrem Ioanni non commendasset. Aliorum opiniones vide in Saliano tomo 6. ad annum 12. æræ Christianæ, qui est ipsi 13. Christi. Augustus hoc anno quinta vice administrationem Imperij in decennium accepit, Tiberio tribuniciam potestatem prorogavit, Drusum in 3. ab hoc annum Consulē designauit; testamentum 3. Non. Aprilis conditum duobus codicibus descriptum apud Virgines Vestales depositum, Germanicum in Germaniam ad reliquias belli conficiendas, & Annium Rurum procuratorem in Iudeam misit, Dio 56. Sueton l.b. 2. cap. 101. Ioseph l.18. c. 3.
- 14 Augustus centum ante sui mortem dieb. idest die 11. Maij Lustrum condit, in quo centa sunt (ex lapide Ancyrano) capita ciuium 4037000. non 937000. vt habet vitiosus codex Eusebij, & Iornandis. Deinde Tiberium in Illyricum dimissurus venit Beneuentum, inde Nolam interfuturus athletico certamini à Neapolitanis in eius honorem instituto, & ingrauescente morbo, siue ex profluuo ventris, vt at Suetonius, siue ex ficubus veneno illitus à Liuia, vt suscipiantur Tacitus, & Dio, reuocatus est Tiberius, in cuius amplexibus mortuus est Augustus in eodem cubiculo, quo pater Octavius, 14. Cal. Septembris, hora dici 9. anno ætatis 76. nondum expleto, de quo, & de Imperij annis tatis diximus l.4. c.7. nu.9. ex Suetonio, Tacito, Dionne, & Eutropio, qui Atellæ mortuum ait, successit ei statim Tiberius. Pannonicæ legiones, auditæ morte Augusti in Yditionem veræ, sedatae sunt à Druto illuc missa, & terrelæctæ Lunari Eclipsi Septembris 27. sub finem noctis oborta, de qua plura diximus lib.5. Almagisti Noui c. 1. & 19. & lib.4. Chroniogia huius c. 3. num. 16. Eclipsis enim Solis vera nulla fuit, sed quam Dio 56. indicat, spuria, ex aeris intemperie, eodem anno Iuliam in Oppido Reginarum, ubi clausa fuerat à patre mortuam narrat. Tacitus 1. Annal.
- 15 Tiberius persolutis Augusti legatis, mittit Valerium Gratum procuratorem in Iudeam.
- Germanicus, cum Cæcina Chattoz, & Cheruscos comprimit, & Varianæ cladis reliquijs parentat, Tiberio improbante: Tacitus 1. Annal. Dio 57.
- 16 Tiberius Magos, & Mathematicos vrbe pellit, Thrasyllo tamen Mathematico familiariter vvens; & vasa auro solida in Cœnis vcat; Germanicus Arminium in prælio vineit, & tamen in

- in trophaeo eam victoriam Tiberij exercitui tribuit; Classis Romana per Amilium in Occenum delata, valida tempestate afflita est. Germanicus inuitus reuocatur à Tiberio ad triumphum. Pseudo Agrippa detectus, & interfactus est. *Tacitus* 2. ann. *Dio* 57.
- 17 Germanicus die 27. Maij triumphat de Cheruscis, Angriuarijs, & Chattis: Archelaus rex Cappadocie, literis Liuiz in urbem accutus, accusatusq; à Tiberio in Senatu, moritur anno. 50. moriuntur & Antiochus Comagenz, & Philopator Cilicie reges; Et Veno Parthorum rex fugato Artabano Medo in Armeniam; Ergo ad has res componendas, & redigendum regnum Archelai in formam Provincie mittitur Germanicus in Orientem; & Cn. Piso praeses in Syriam; & Drusus in Illyricum: *Furius Camillus* Proconsul in Africa Tacfarinatem, & Mazippam domat; In Asia terræmotu 12. Urbes celebres collapsæ, & aliqua parte absorptæ, & montes magni subludere. *Tacit.* l. 2. Ann. *Dio* 57. *Strabo* 12. *Lucium*, & *Ouidium* mortuos caledis Ianuarij, & Ouidium quidem anno 7. exilio sui, & 57. ætatis colligit ex Lilio Gregorio Giraldo, & versibus ipsius Ouidij. *Salianus* ad annum mundi 4070. & sepultum iuxta oppidum Tomos: At si natus est, vt ipse canit anno, quo cecidit fato Consul vterq; pari, nempe Hirtio, & Pansa Consulibus, idest anno ante Christi Epocham 43. vtique hoc anno expleuerit annos 58. et aliquot dies.
- 18 Germanicus viso fratre Druso in Dalmatia, Consulatum init apud Nicopolim Achaiae urbem, Græcia urbes, et Thracia maritimas Lustrat, et in Syria, quo, et Piso venerat, res prosperè gerit, sed Pisonis æmuli insolentia, et stolida ferocitate offensus est; quem apud Rhodum ab imminenti periculo naufragij liberarat, et tamen ingratum adhuc, et contumacem experiebatur. *Tacit.* 2. Ann. Circa hoc tempus Herodes Tetrarcha in honorem Tiberij Tiberiadem iuxta lacum Gene arcth, ædificauit.
- 19 Germanicus Iustrata Aegypto eruditio gratia, reuersus in Syriam Antiochiae moritur, cum vehementi suspicione veneni à Pisone dati, non inscio Tiberio, annorum 34. Arminius in Germania interficitur annorum 37. *Tacitus* 2. annal. *Sueton.* l. 4. c. 1.
- Iosephus Caiphas à Valerio Graco Pontificatum obtinet in quo perficit annos ferè 18.
- 20 Germanici cadaver Romanum delatum, ingenti omnium luctu excipitur, et publico iustitio: Piso accusatus in Senatu, et desperata salute ac venia, domi immisso in iugulum gladio sententiam morte anteuertit. Tacfarinas cohorte Romana fugata, et cæso duce, à Lucio Apronio susus fugatusq; in desertum est. *Tacit.* lib. 3. *Dio* 57. *Suet.* l. 4. c. 6.
- 21 Tiberius meunte anno in Campaniam recedit; Tacfarinas tertio rebellat, Thraeces aliqui tumultuantur; Florus, et Sacrouirus, qui ob tributorum magnitudinem Treuiros, et Aeduos ad rebellionem induxerant, vici à legatis Tiberij, seipsos interemerunt. Cyrius, quo præside in Syria natus est Christus, moritur, *Tacitus* l. 3.
- 22 Iulia matre grauiter ægrotante Tiberius Romanum reuertitur. Theatrum Pompei fortuito incendio conflagrat. In Africa contra Tacfarinatem felicer bellatum à Junio Blælo, non tamen bellatum *Tacit.* 3.
- 23 Aelius Seianus Drusi violata uxore Liuilla, et in spem regnandi allecta veneno porrigidum persuaderet, quod per Lygdum Spadoneum datum est: Drusus lento illo veneno moritur, et lugetur; Idein Seianus Agrippinam Germanici viudam, Tiberio suspectum facit. *Tacitus* lib. 4.
- 24 C. Silius, et Calpurnius Piso Seiani dolis in iudicium tracti, voluntaria nece damnationem ante vertunt; Dolabella Tacfarinate debellato, et ad sui necem adacto triumphalia à Tiberio non obtinet. Seruile bellum in Italia statim à Curtio Lupo Quæstore compellum est. *Tacit.* 4.
- 25 Cremutius Cordus historicus accusatus à Seiani clientibus, quod in Annalibus M. Brutum laudasset, et C. Cassium ultimum Romanorum dixisset, sed reuera quia Seianum pertrinxerat, egressus à Senatu vitam inedia finiuit. Seiani audacia, et Scelerata crescunt in dies. *Dio* 57. *Tacit.* l. 4. *Seneca* de consolatione ad Marciam filiam Cremutij, et *Sueton.* l. 3. c. 61. Pilatus sub finem anni destinatus Procurator Iudeæ, in eunte sequenti anno illuc peruenit. *Tacit.* 4. *Dio* 58. *Ioseph.* l. 18. c. 4.
- 26 Thraces domantur à Poppeo Sabino; Seianus perniciem molitur Agrippinæ, & filijs Germanici. Tiberius, vt liberius laetaret, & luxuriaretur, licet alijs prætextis causis in Campaniam fecerit. Pilatus sub finem anni destinatus Procurator Iudeæ, in eunte sequenti anno illuc peruenit. *Tacit.* 4. *Dio* 58. *Ioseph.* l. 18. c. 4.
- 27 Fidenis amphitheatrum minus solidè constructum ab Atilio Libertino inter ludos collapsu quinquaginta hominum nullia partim obtrivit partim lætit, Atilius, in exilium actus, & leges super ludis gladiatorijs. latae. Incendium Romæ Cœlium montem, & multas ædes adussæ: Tiberius ad Capras te cōfert ubi turpissime otatur: Seianus columnas in Agrippinam, & Neronem struit. *Tacit.* 4. *Sueton.* l. 3. c. 40. *Orofius* l. 7. c. 4.
- 28 Kalendis ipsis Ianuarij Titius Sabinus Germanicus familiaris, insidiose captus in verbis contra Tiberium, damnatus necatus, & ad Scalas Cœmonias protractus, cane eius cum ipso te in flumen præcipitante. Fritij Romanos 900. apud lucum Badhuennæ cedunt: Agrippinam nepotem tuam Tiberius Germanici filiam tradit Cn. Domitio, ex quo coniugio ortus Nero 18. Cal. Ianuar.
- 29 Anno 15. Tiberij durante adhuc, & compiendo die 19. Augusti. Factum est Verbum Domini super Ioannem Zachariæ filium in deserto, & venit in omncm regionem Iordanis prædicans baptismum penitentiaz, & reliqua quæ narrant SS. Matth. & Lucas c. 3. & Marcus cap. 1. Anno enim Tiberij 16. Baptizatum est Christum Dominum, & Ioannis prædicationem incœpisse vere, aut ætate ante 19. Augusti anno 15. Tiberij, ex probabiliori sententia docuimus T. 1. l. 8. c. 6. n. 9. Lutia mater Tiberij, sed ei dudu inuia hoc anno mortua ponitur à *Tacito* lib. 5. sed anno præcedenti à *Dione* l. 58. de Tiberij inhumanitate in Liuiam ægrotantem, & detunctam *Suetonius* l. 3. c. 51. *Plinius* l. 14. c. 6. dat ei tantum annos 82. sed *Dio*, & *Zonaras* 2. annal. annos 86. vita.
- 30 IESVS Christus Saluator Mundi anno 30. ætatis inito, idest completis iam annis 29. & diebus 13. die 6. Ianuarij feria 6. baptizatus est à S. Ioanne, & eadem feria die 24. Febr. vxi 3. Martij in Cana Galileæ aquam in vinum conuertit, primum miraculum ad preces suæ Matris edens: vide quæ diximus lib. 8. cap. 6. Post nuptias Canæ Christus ascendit Ierusalem celebratq; ibi Pascha, die 6. Aprilis feria 5. inde venit in Iudæam, & coni. & Ioanne in carcerem ab Herode, plures discipulis lucratur, & inde venit in Galilæam, vbi prædicat, docet, & miracula plurima patrat, de quibus ordinatim diximus T. 1. l. 8. c. 15. ab anno 30. vix; ad 31. Hoc porrò anno 30. definit historia Velleij Paterni dicata M. Vinicio Contulit huius anni; & Alianus Gallus alijq; seuissimè tractati à Tiberio contra vero Seianus cum intolerabili superbia

- ad summos honores, & quasi paritatem cum Imperatore euectus : *Sueton.* lib. 3. cap. 62. *Dio* l. 58.
- 31** CHRISTVS à Galilæa discedit, & ascendit ad Ierosolymam ad celebrandum festum Iudeorum, idest Pascha secundum, quod incidit in diem 28. Martij feria 3. In reditu in Galilæam Magdalena à peccatis absoluuit ; Herodes sub festa Paschalia S. Ioannem decollari iubet. Christus secedit ad mare Galilææ, circuit Castella, mittit Apostolos ad prædicandum. Reliqua digessimus l. 8. c. 15. Seianus iam Consul à Tiberio per literas ad Senatum accusatus, ac percussus occiditur 15. Cal. Nouemb. & vno rapatus ad Scalias Gemonias in Tiberim cum liberis necatis proiecitur ; & populus in amicos Seiani fæuit. *Tacitus* 5. *Annal.* *Dio* 58.
- 32** CHRISTVS de quinque panibus miraculosè multiplicatis, pascit in deserto quinque millia hominum prope Pascha, quod fuit 14. Aprilis feria 2. Sed huic Christus non interfuit, sed paulo post secedit in partes Tyri, & Sidonis, quatuor millia hominum multiplicatis 7. panibus pascit in deserto Bethsajdæ ; proficitur in partes Cæsaræ Philippi, transfigurat se in Monte Thabor ; ascendit occulte ad festum Tabernaculorum mense Octobri, abit trans Jordanem, & ad Encænia quæ celebrata sunt 16. Docembris reuersus Ierosolymam, iterum redit trans Jordanem. Reliqua vide l. 8. c. 15.
- 33** De trans Jordanem CHRISTVS redit in Iudeam, & iuscitat à mortuis Lazarum, inde recedit in ciuitatem Phrem, & sub initium Martij ascendet per Jericho ad diem festum Quarti Paschatis, quod celebratum est hoc anno die 3. Aprilis, vt ostendimus l. 8. c. 10. reliqua verò gesta eius hoc anno digessimus in ordinem l. 8. c. 15. sub anno 33. Itaque Agnum Paschalem comedit ad vesperam diei 2. Aprilis, & inita iam feria 6. ac die 3. ab occasu Solis SS. Eucharistie Sacramentum instituit, & mœus sequenti Crucifixus est sub finem secundi trihorij, quod vocatur tertia, id est instante hora sexta in ipsoferè meridie ; & hora 9. expiravit : die verò 5. Aprilis feria prima resurrexit, & die 14. Maij feria 5. ascendit in Cœlum, vnde misit Spiritum Sanctum die 24. Maij : Septem Diaconi eliguntur ab Apostolis ; Die autem 25. Decembris feria 6. Lapidatus est S. Stephanus, nam die 26. fuit Sabbathum ; esto translatum sit festum post festum Natalis Domini. S. Iacobus minor ordinatur Episcopus Hierosolymorum. Porro ordinem eorum, quæ hoc anno gessit, dixit, & passus est Dominus IESVS, videl. 8. c. 15. sub titulo anni 33.
- Tiberius Neptes suas maritat Drusillam L. Cassio ; Iuliam M. Vinicio, Germanici, & Agrippinæ filias : & tamen Drusum fame enecat, & paulo post Agrippinam in Pandataria insula; Cocceius Nerua, & alij ob fæuitiam Tiberij ad voluntariam mortem adacti, de quibus *Sueton.* 3. c. 54. & 55. *Dio* 58. *Tacitus* l. 6. qui sub fine anni huius ponit mortem Pomponij Flacci Syriæ Prælidis, cui sui successit postea Vitellinus nepos.
- 34** Persecutio Ecclesiæ Saulo illam deuastante, & dispersio discipulorum in variæ Asiae regiones, Philippi Diaconi prædicatio, & miracula in Samaria, conuersio Simonis Magi, & Baptismus: Petrus, ac Ioannes Apostoli visitant Samariæ fidèles, & baptizatos confirmant, impetrato illis Spiritu Sancto; Simon pro simili gratia pecuniam offerens acriter corripitur à S. Petro: Philippus baptizat Eunucum reginę Candacis *Actor.* c. 8. & 26. à nu. 10. ad 12. Phoenix Auis in Ægypto vila. *Tacit.* lib. 6. Philippus Tetrarcha

- 35** Trachonitidis moritur, Joseph lib. 18. cap. 6. Saulus die 25. Ianuarij prope Damascum conuersus ex persecutore in prædicatorem, & propugnatorem Christi, abit in Arabiam, redit Damascum, & reliqua gerit, de quibus in *Actis* c. 9. vsque ad nu. 23. & c. 22. nu. 6. & c. 26. num. 12. & ad *Galatas* 1. n. 17. Pace Ecclesiæ reddita, Petrus visitat Palaestinam, gesta eius Lyddæ, Ioppe, & Cælareæ præsertim baptiimus Cornelij Centurionis habentur in *Actis* c. 9. à num. 31. ad 43. et c. 10. toto. Parthi Artabani pertæsi Romam veniunt, cum Phraate regnum affectante, quo in itinere mortuo, Tiberius, missus Vitellio anni superioris Consule in Syriam, per eum constituit Tyridatemi Regem Parthorum *Tacit.* 6. *Dio* l. 58. Persius Poeta Volaterris nascitur, *Euseb.* Vitellius Syriæ Proconsul Marcellum procuratorem Iudeæ subfistuit Pilato, Pilatum autem accusatum à Iudeis repetundarum, et crudelitatis, mittit Romam addicendam causam, Joseph l. 18. c. 6. et 11. de Pilati auaritia, et fæuitia. *Philo* quoque in legatione ad Caium.
- 36** Ostio Euangelij iam per diuinæ reuelationes patefacto ad Gentiles, vt in *Actis* cap. 11. narratur, Apostoli, Symbolo fidei confecto, diuiduntur in diuersas prouincias, Petrus cathedram primò Anthiochiae, vbi erat insignis multitudo credentium, figit ; Ioannes manet in Iudea cum Deipara Virgine, Matthæus Euangeliū Hebraicē conscriptum reliquit Iacobo minori Episcopo Hierosolymorum : Iacobus minor soluit Hispaniam versus, alij alio eunt. Vitellius Caipham in ordinem redigit, substituto in Pontificem Ionatha : Joseph l. 18. c. 6. Caiphas tædio vitæ sibi manus consciuit, postea, ex *Clementis Confite.* l. 8. c. 1. Tyridates exitu regno Parthorum ab Arthabano ; M. Trebellius Vitellij legatus Clitas in Cappadocia rebellès domat : *Tacit.* l. 6. Tiberio ægrotanti Thrasyllos Mathematicus fitè prædictit vitam ad annos 10. vt multos morti subducat, alioquin iussu ipsius necandos, *Dio* 58.
- 37** Iacobus Zebedæi F. Apostolus peruenit in Hispaniam, *Dexter in Chr.* Tiberius Imp. in Lucullan villa 16. Martij pultillo suffocatus à Caio moritur ; succedit ei Caius nepos ex Germanico, dictus Caligula à caliga, seu calcoco castrensi, quo puer inter milites vtebatur ; Caius Herodem Agrippam eductum à carcere, quia ei pernunciauerat proximam mortem Tiberij, et successionem in Imperio, pro ferrea catena, aurea, donat, et regno Iudeæ cum Tetrarchia Philippi, et Lysaniiæ. *Tacit.* 6. et *Suetonius*, Pilatus relegatus à Caio Viennam Galliæ tandem seipsum interimit, Joseph l. 18. c. 8. Saturnalia quinque diebus acta Romæ, Caius abrogato Consulatu Proculi, et Nigrini, se cum Claudio patruo Consullem substituit, et ex morbo conualecens, iubet occidi Tiberium Drusi filium, *Dio* 58. Joseph in sui vita natum se anno 1. Cai narrat. Caius hoc primo anno liberalitatis, et clementiae simulatione popularitateq; famam affectat, adeo, vt delatam contra se coniurationem reicerit negans eam ad se pertinere, qui nemini nocuisse : *Aurel. Victor.* M. Silanum Socerum ad secandas nouacula fauces compellit. *Dio* 58. Saulus Damasco clam fugiens inuilit Ierosolymæ Petrum, eo reuersum, et Iacobum ; inde ob infidias Iudeorum Cæsaream deducitur, postea Tharrium se refert *Actor.* 9. à nu. 23. et cap. 22. nu. 17. et ad *Galatas* 1. nu. 18. ad 22. Herodes Antipas patruus Agrippæ instinctu Herodiadis vxoris, quæ erat soror Agrippæ, regiam dignitatem à Caio petit, sed Caius accusationibus ab Agrippa præuentus est, idcoq; spoliatur tetrarchia

39

chia Galileæ, & bovis omnibus, & cum infami Herodiade relegatus Lugdunum Gallie, ibi cum uxore morore contabuit *Ioseph* l. 18. c. 9. & l. 19. c. 5. Caius inter multa crudeliter facta, Matronem, & Enneam, quorum ope Imperium erat adeptus occidit, Drusillam, Agrippinam, & Liuillam sorores stuprat, & has duas in Pontiam Insulam relegat Dio 58. de clade Alexandrinorum Iudæorum *Philo in Flacco*.

Barnabas cum Saulo ex Tharsso reducto, moratur Antiochiae annum totum, ubi Christi fideles appellantur Christiani: *Affor.* 11. nu. 25. ad 27. Caius Baia, & Puteolanus moles, inter ual lo passuum 3600. ponte iungit, detentis interim onerarijs nauibus, & urbe fame laborante: inde profectus in Galliam cum legionibus, dato signo iubet milites implere galcas, & sinus conchis, hæc enim spolia Oceani Capitolio, & Palatio deberi: Gallis Græcisque sicut aliquot damnatis gloriatur se Gallo Græciā subegisse; cumque paucis mensibus vices, ac septies milles festertium, quæ Tiberius reliquerat, prodigisset, ad rapinas, & calumniosas damnationes, auctiones, ac vectigalia se vertit; respondens tragicum illud: *Oderint dum metuant*; & dolens quod suo tempore nullæ calamitates insignes accidissent, & aliquando turbæ exclamans: *Vtinam populus Romanus vnicam ceruicem habere*; pepercit tamen Domitio Afro insigni Oratori, quia accusatus ab ipso Caio, callide se illo inferiorem in arte dicendi finxit, quin, & Consulē eum designauit: *Dio* l. 58. & 59. *Sueton.* *Aurel. Victor.* & *Zonaras*.

40

Petronius missus à Caio successor Vitellij, iubetur collocare statuam colosseam ipsius Caii in templo Hierosolymitano adorandam, sed Petronius precibus simul, & obstinatione Iudæorum moras trahit, dum statua Cælareæ abtoluitur. Flacco autem Alexandrii Iudæos affligente, mittitur Philo ad Caium legatus, sed non exauditur *Philo in legat. ad Caium*; Petronius ob dictas moras damnatur à Caio, sed frustra. Pilatus hoc anno sibi mortem infert: *Euseb.* Agabus propheta prædictis vniuersitatem famem futuram sub Claudio, ideo Christiani Antiochiae collecta instituta, conquirunt vndique subsidia mittenda ad Christianos in Iudeam per Sæulum, & Barnabam, *Affor.* 11. nu. 27. ad 30.

41

Caius dum cogitat, interfecto lectionissimo quoque Senatorum, & equitum, migrare Alexandriam, coniuratione Prætorianorum, & Choeræ Caspij, atque Cornelij Sabini 30. vulneribus contreditur die 24. Ianuarij, cum Cæfonia uxore: filia eius infans parieti allisa est. T. Claudius, dum Senatus Palatio foro, & Capitolio militibus obesse, Cætarum gentem exterminandam cogitat, latitans à Grato, & militibus Leætica ductus in Castra, admittente Agrippa Rege Iudæorum, acclamatür à militibus Imperator, ideoque militibus singulis data quindam Sestertia: & Herodes Agrippa auctus à Claudio regno Iudeæ, & maria Hierosolymam properat, vt Palchatis festo interfit, *Ioseph* l. 19. c. 4. ubi Iacobum Zebedæi Apostolum illuc reuersum, capite truncari iussit post Pascha. *Aff. 12.* De Choeræ supplicium sumptum, Sabinus suo se ferro transuerberat. Claudius licet stolidus ventri deditus, & vecors, multa bene hoc anno decernit bonis moritoribus suis, *Aurel. Victor. Sueton.* à cap. 11. ad 15. Vespasianus die 30. Decembris nascitur, Helena Adiabenorum Regina de suis thetauris tunc currit tanti, & in opis Hierosolymorum.

42

S. Petrus Christianos ab Herode Agrippa afflictos vitiat, & die Azyinorum ab eo carceri includitur, sed orante tota Ecclesia pro suo capite, liberatur ab Angelo: Barnabas, & Saulus Antio-

chia eunt Seleuciam, & inde in Cyprum. *Affor.* 12. à nu. 3. & c. 13. usque ad nu. 5. Petrus relicto loco sui Euodio Antiochiae, Romani iter capessit contra Simonem Magum, *Orosius.* *Sulpitius Severus.* C. Vibius Syriæ legatus fit. Caius Ostiæ portum ingenti sumptu construit, in aquæductus à 40. lapide deriuatos, festertia 555000. erogat. *Dio* 60. *Sueton.* in Claud. Hoc anno scriptam fuisse à Deipara Epistolam ad Messanenses refert *Felix Alitus* in Vita Beatis. Virg.

43

S. Petrus Romanum peruenit, & statuit ibi Cathedram die 18. Ianuarij, *Orosi. Euseb. Omphr.* Saulus conuertit in Cypro Sergium Paulum Proconsulem, ideoq; assumit nomen Pauli, *Affor.* 12. nu. 12. & c. 13. ad 13. Claudius plura festa, & ferias abrogat, Lycios, à quibus Romani ciues in tumultu necati fuerant, sub præfecturâ Pamphyliæ redigi: idem à Plautio accitus in Britanniam, diebus 16. eam domat: interea Messalina eius coniux stupris, ac flagitijs omnia miscet. Hoc anno S. Petrus primam Epistolam scribit, & S. Marcus Euangelium suum, vt docet *Baronius* ad Annum ipli 45. Rhenus, Danubiusq; et Mauritania accessere Imperio, *Dio* 60. *Tacit.* *Sueton.* Cyprius Fadius fit 7. Procurator Iudeæ, *Ioseph* l. 19.

44

Paulus, & Barnabas Papho in Pamphyliam, & Pisidiam profecti euangelizant vniuersitatem regioni. *Affor.* 13. nu. 13. ad 50. S. Petrus incipit mittere in Europa Provincias discipulos, & Episcopos. *Baronius* anno ipli 46. Herodes Agrippa anno 4. C. Claudij dum Cælareæ oblates honores diuinos acceptat, percussus ab Angelo, & vermis consumptus interit; Cuspius Fadius Regnum, eius procuratoris titulo administrat: *Affor.* 12. à num. 19. *Ioseph* l. 19. c. 7. Claudius Orchadibus Imperio adiectis, post 6. mentium ablationem reuersus in Urbem triumphat de Britannis, *Dio* 60.

45

Paulus, & Barnabas pulsi à Iudeis ex Pisidia eunt Iconium, ubi mira illa gerunt, quæ narrantur *Affor.* 13. à nu. 50. & c. 14. ad nu. 4. anno hoc 5. Claudij censa sunt Romanorum ciuium tex miliones, & 940. millia: *Eusebius.* Claudius, edito publico prænunciari iubet Eclipsem Solis futuram die suo natali, idest kalendas Augusti, quæ recipia fuit Roma digitorum 3. *Dio* l. 60. Theudam præstigiatorum Fadius Procurator Iudeæ capite minuit, *Affor.* 5. *Ioseph* l. 20. c. 2. Parthi tumultuantur, occiso Bardane contra Gotarzom Artabani expulsorem, & raptorem Regni: *Tacitus* l. 11.

46

Paulus, & Barnabas Iudeorum furorem, & lapidationem sui declinantes, Lystram, et Regionem eius per circuitum lustrant Euangelizando. *Aff. 14.* nu. 4. ad 7. Luna Eclipsis anno 6. Claudij totalis 31. Decembr. hora 7. circiter ex *Aurelio Victor.* Iulius Alexander 8. Iudeæ procurator; Insula noua, ex Aegeo mari emerit, *Seneca* natura. 9.

47

S. Pauli lapidatio, et reliqua eius, ac Barnabæ itineraria, et gesta Lystris Iconij, & in Pisidia, de quibus *Affor.* 14. à nu. 7. ad 24. Ludi Securales anno vrbis 800. celebrati *Plin.* & *Censorin.* Titus in Britannia Vespasiannum patrem ab hostibus circumuentum liberat insigni victoria; Plautio ab domitis iterum Britanos triumphalia insignia concepsa: *Tacit.* 11. *Dio* 60. Bardanes invenatione à suis occiditur: Parthi per literas pentunt à Claudio, vt iptis in Regem detur Meherdates proles Phraatis. Sub Ventidio Cumano Procuratore Iudeæ seditione ingens Hierosolymæ diebus Azymor. in qua in exitu portarum perire 30. millia Iudeorum, *Euseb.*

Paulus, & Barnabas euangelizant in Pamphylia, et in Attalia, reuersiq; Antiochiam ibi morantur:

E 2

Melia-

- 36 Messalina vxor Claudiij palam subit C. Silio, quod vbi rescivuit à Narcisso Secretario suo. Claudio Adulteros interfici iubet; Gallis Comatis, et Aeduis plenum ius ciuitatis datum. Tacit. 11. Dio 60. Herodes Rex Chalcidis moritur. Ioseph lib. 20. cap. 3. Domitius Corbulo Frisios compescit.
- 49 Nonno anno Imperij sui Claudio Iudeos omnes edicto iubet exulare Roma, Actor. 18. nu. 2. Sueton. in Claud. c. 25. Orosius l. 7. c. 6. Deo sic disponente, ut S. Petrus Ierosolymam reuersus, præsideret primo Concilio Apostolorum, in quo definitum est Baptizatos non obligari ad Circumcisionem, et Legalia Moysis, literæq; decretales Concilij, per Paulum, & Barnabam delatae sunt Antiochiam, vbi ea controuersia orta fuerat, eoq; superueniens S. Petrus correptus est amicè à S. Paulo, de quibus Actor. 15. vsq; ad nu. 36. & 2. ad Galatas, vsq; ad nu. 17. Claudio vxorem dicit Iuliam Agrippinam Germanici fratri filiam, quæ ex Domitio Aenobarbo iam Neronem generat; pomoerium dilatat, sed Narcisso, & Pallante impulitoribus, omnia stupris, cædibus, exilijs, proscriptiōnibus fœdauntur: Agrippina tamen Senecam ab exilio reuocatum dat Neroni præceptorem. Gotarzes Parthorum Rex vincit, & mutilat Meherdatem à Claudio in Regem postulatum. Tacitus 12. Fames magna in Gracia, Euseb.
- 50 Barnabas cum Ioanne Marco Cyprum visitat; Paulus cum Sila Syriam, Ciliciam, Lycaoniam, deinde euangelizat Macedoniam, & Philippis flagellatur, vbi mira gerit, sicut & Apollonia, Boeza, Thessalonica, & Athenis, vbi Dionysium Areopagitam conquertit, Actor. 15. à nu. 36. & c. 16. à nu. 1. T. Vinidius Quadratus fit Syria legatus, Agrippa junior Galilee Rex appellatur à Claudio, fames Romanam atfligit; Euseb. Nero suau Pallantis adoptat Neronem in filium: Agrippina in oppidum Vbiorum, vbi nata erat, iubet deduci Coloniam veteranorum, quod inde dictum est Colonia Agrippina, & aliam Coloniam Camalodunum in Britanniam, vbi M. Ostorius debellarat Caractacum Silurum Regem: Vannius Sueciæ Regno spoliatus à Iubellio Hermundaro, & Ligijis, impetrat à Claudio agros in Pannonia, Tacit. 12. Ann.
- 51 S. Paulus Athenis Corinthum migrat, & toto seculi anno ibi manet cum Sila, & Timotheo. Act. 18. vsq; ad nu. 11. Indidem scribit Epistolas ad Thessalonicenses, ut scit Baronius ad Annū iphi 52. Neroni datur virilis toga principatus iuuentutis, & proconsulare Imperium extra Urbem; Afranio Burrho præfectura cohortium prætoriarum: Cumanus Iudeæ, & Samariæ Procurator ob discordias cum Felice fratre Pallantis, & Procuratore Galilææ, missus à Quadrato Syria Præside Romam ad dicendā causam damnatur anno sequenti exilio, Cl. Felice solo eam Prouinciam obtinente, licet eiusdem discordiæ reo. Tacit. 12. Ioseph l. 20. c. 5. Armenijs, & Iberis inter se bellantibus, Parthi Armenia inuadunt, sed hyeme ingruente deserunt, Tacitus 12.
- 52 S. Paulus estate exente Corintho discedens, redit per Ephesum in Syriam, & per Cæsaream visitat matricem Eccleiam Ierosolymitanam, reuersusq; Antiochiam, visitat Galaticam, & Phrygiam: Apollo instructus ab Aquila pergit Corinthum fideles ibi confirmans, & Iudeos conuincens, Actor. 18. à nu. 11. ad 28. S. Philippus Apostol. Crucifixus, & lapidatus apud Hierapolim urbec Aliæ, Euseb. Claudio Mathematicos urbe pellit, Naumachiam dat inter Fucinum lacum, & Lirin, Agrippæ juniori donat Ituram, Thraconitidem, Bataniam, & Abilam, eius sororem Drusillam Felix deperit, & blandi-
- 53 ditus abducit à thoro Azizi Regis Emesenorum. Tacit. 12. Ioseph l. 20. c. 5.
- 54 S. Paulus peragrat Asiaz partibus superioribus, redit Ephetum, vbi per annum, & 3. menses docet Actor. 19. nu. 1. ad 20. Nero annorum 16. dicit Octaviam filiam Claudijs, & Messalinæ.
- 55 S. Paulus adhuc Epheti docet in schola publica, quo plurimj ex tota Asia confluunt: Actor. 19. à nu. 20. Agrippina Iunium Silanum Asiaz proconsulem veneno tollit, Narcissum ad sui Necem adigit: Domitius Corbulo mittitur in Parthos, qui Armeniam occuparant. Sus Romæ edit fœtum, cum vnguibus accipitris, quod habitum pro portento rapacis, & immundi principis mox futuri: Claudio temulentus clamat fatale sibi esse vxorum flagitia ferre, deinde punire; ideo Agrippina sibi metuens, boletos, quibus deletabatur Claudio, veneno illitos curat ei apponi, sed aluo soluta, Xenophon medicus rapido veneno pinnam illitam fauibus infundit, ad leuandum ardorem, vnde moritur die 13. Octobris, succedente Nerone. Sueton. Tacit. 12. & 13. Dio 60.
- 56 S. Paulus vere adulto, ob tumultum concitatum à Diana cultoribus, Epheso discedit, præmissis in Macedoniam Erasto, & Timotheo, & scribit primam Epist. ad Corinthios; deinde visitata Macedonia, venit in Graciā, Actor. 19. nu. 21. et c. 20. ad nu. 3. Baronius ad suum Annū 57. Abrogato edicto Claudijs contra Iudeos, S. Petrus Romanum reuersus creditur, Paulus vero scripsisse priorem Epistolam ad Timotheum, et ordinasse Titum Cretæ Episcopum. Vologeses Rex Parthorum re cum Romanis composita, dat oblates Corbuloni: Nero Claudijs sumptuosissimo funere consecrat; Agrippinæ summam rerum permittit; vestigalia minuit; coactusq; subscribere sententia de supplicio, Quam vellem, inquit, nescire literas; Senatu gratias; agenti responderet: Cum meruero, Britannicum veram Claudijs stirpem veneno necat. Tacitus 13. Annal. Sueton. Dio. Cæsarez multi in seditione Iudei pereunt. Euseb.
- 57 S. Paulus moratus in Gracia 3. Mense, redit cura S. Luca, et alijs Philippis, et inde post dies Azymorum per diueras Insulas Ierosolymam sub festum Paschatis, vnde alligatus à Tribuno militum mittitur Cæsaream ad Cl. Felicem, et à successore Felicis Portio Festo Romam ad Cæsarem, ad quem appellarat, per Melitam. Actor. 20. à nu. 3. et c. 20. vsq; ad c. 28. nu. 8. S. Petrus diuersos Episcopos per Italiam ordinat, et magnam partem Occidentis visitat, Marcum Alexandram mittit ad eam Ecclesiam fundandam; eodemq; anno S. Paulus scribit ad Titum, ex Baronnio ad annum 58. Nero Agrippinam Satellitio exutam, in ordinem redigit. Tacit.
- 58 S. Paulus, cum per 3. Menses hyemasset in Insula Melita, deducitur Romam, et causa dicta coram Leone, idest Nerone permittitur habitare in Domo conducta cum custodiente se milite, ibique habitat per biennium docens fiducialiter. S. Lucas hic terminat, et perficit Acta Apostolorum. Actor. 28. à nu. 8. ad finem. Paulus scribit ad Philippenses ad Ephesios, et 2. ad Timotheum ex c. 4. nu. 16. Anatolius à S. Barnaba fit Episcopus Mediolani. Nero noctu seruili ueste per Urbem tñrper grassatur. Tacit. 13.
- S. Paulus scribit ad Colostenses, Philemonem, & Hebreos 4. Neronis anno, ex Coracio à Lapide. Parthi cum Romanis de Armenia contendunt; Domitius Corbulo, restituta disciplina militari multa Castella Armeniæ expugnat, Araxata succedit, societas inita cum Antiocho Comagenz, & cum Pharamane Iberia regibus, cogitq; Tiridatem, vt Armenian Romæ à Nero-

- Nerone acceptam agnoscat. Nero, ut Sabbina Poppæa liberè fruatur Salutem Othonem eius maritum mittit præfectum in Lusitaniam, Tacit. l. 13. Dio. Statius Poeta florere incipit, Hermannus in chron.
- 59 S. Paulus dimissus à Nerone prædicat in Hispania, Gallia &c. ex Baronio. Nero instigante Poppæa Agrippinam solutili naui imponit, ut Oceano mergatur, sed hæc evadit periculum, & se filio profutuit eum placatura, sed frustra, nam per Anicetum libertum eam iubet occidi; furijs, deinde ac materna specie subiude agitatus: fertur Sol obscuratus 30. April. & mulier Romæ angarem caixa; & tamen Senatus turpi adulatio-ne Scelus laudavit; exinde Nero omni turpitudini se addixit, Tacit. 14. Sueton. Xiphilin; Aurel. Victor. Plinius l. 2. c. 20.
- 60 S. Lucas, cum euangelizaret Italiæ, Galliæ, Dalmatiæ, Græciæ, cælebs apud Patras Achaiæ martyrio coronatur annorum 84. ex Baronio: Laodicea terræmotu prostrata, sed mox à ciui-bus instaurata. Nero quinqueannia ludicum in-stituit, Tigranem creat regem Armeniæ à Cor-bulone subactæ; Corbulon venit in Syriam præ-ses loco Quadrati, & Festo substituitur Albi-nus procurator Iudææ Tacit. 14. Ioseph l. 20. c. 8. & Euseb.
- 61 S. Barnabæ Martyrium ex Dextri chron. & S. Andreæ Apostoli ex Onuph. Britanni Camalodu-num coloniam inuadunt, & 70. millia ciuium, ac sociorum trucidant; legione Romana vieta, sed Paulinus Suetonius Mona insula expugna-ta reuersus, 80. Britanorum millia in prælio ca-dit, cui substitutus Petronius Turpilianus, tur-pi otio sub pacis specie vñus est; Nero gymna-sium dedicat Tacit. 14.
- 62 Martyrio coronantur S. Marcus, cui in Episcopatu Alexandria succedit Anianus; & S. Iacobus Minor Apostolus annorum 96. cui succedit Si-meon Cleopha F. ex Catalogo S. Hieronymi. Ante mensam Neronis cadit fulmen Eusebii. Nero Afranum Burrhum veneno tollit, Pop-poam ducit, relegata Octavia in Insulam, ibiq; occisa: Seneca calumnijs impetus à Ruffo Ti-gellino missionem petit, sed non impetrat Tacit. 14. & 15. Dio 62.
- 63 Iesus Anani filius 4. anno ante bellum Iudaicum incipit quotidie clamare, & prædicare vñ atq; calamitates Hierosolymæ, & sic pergit per 7. annos Ioseph l. 7. bell. c. 12. SS. Simeon Chana-næus, & Iudas Thaddæus Apostoli in Perse-martyrio affecti. Onuphr. Persius annor. 29. moritur: Nero thermas construit Euseb. Cin-thius Syriæ præses factus bellum gerit cum Par-this duce Corbulone; Tiridates coactus venit in castra Romana, detractumq; diadema subijcit Neronis imagini. Tacit. 15.
- 64 S. Matthiæ Apostoli martyrium ex Dextri chron. Romæ incendium ad Traiani imaginem excita-tum à Nerone vetera ædificia pertuso, & tamen columniosè imputatum Christianis; de quorum quaestionebus, & Martyrijs Martyrologium Ro-manum ad d. 24. Iunij, Tacit. 15. Euseb. 2. hist. cap. 21. Orosius lib. 7. cap. 7. Dio 62. Sueton. Cestius Gallus fit Syriæ Præses, et Gessius Florus Iudææ procurator Ioseph l. 20. antiq. c. 9. et 2. bell. c. 13.
- 65 Neroni Senatus ad impensas annuas decernit centies centena millia testeriorum. Euseb. Hiero-solymis portenta futurae cladis, et vox die Pen-tecotes audita de Cœlo: *Migremus hinc*, ita Ioseph l. 6. bell. Nero subitanea iracundia idu calcis Poppæam grauidam interimit, plurimi nobiles Pisonianæ coniurationis rei veri, aut præsumpti extinti à Nerone, inter quos Seneca Philos. et M. Annæus Poeta. Lues Romæ au-
- 66 tummo uno triginta hominum millia absumit; Tacit. 16. Sueton. Dio. 62.
- SS. Petrus, et Paulus Romam redeunt confirma-turi Christianos à Nerone vexatos. Petrus scribit 2. Epistolam, et paulo post Iudas Apostolius scribit suam. Iudæi ob auaritiam, et tyranni-dem Cestij Flori bellum contra Romanos appa-rant mense Maio, quorum et copias agunt in fugam, cōtra quos Nero destinat Vespasianum, qui Titum filium suum præmittit Alexandriam ad copias deducendas hyemis tempore. Ioseph l. 2. et 3. de bello. Nero Romæ Tiridatem ma-gnificentissimè coronat, inde in Græciam mi-grans, inter Tragœdos aurigas, et citharœdos certat; Isthmum Corinthi perfodere aggredi-tur Septembri. Corbulonem reuocatum, ac damnatum ad sui necem adigit doletem, quod tali monstro tamdiu pepercisset Tacit. 16. Dio 62. et 63.
- 67 Simone Magus ex aereo volatu orationibus S. Petri delecto, SS. Apost. Petrus, et Paulus Martyrio coronantur die 29. Iunij sub Nerone hoc anno, ut ostendimus l. 9. c. 2. nu. 8. succedit in Cathedra Romana Linus. Volaterranus Papa, et po-stea Martyr; ætatem S. Pauli annorum 68. con-firmat Baronius ad annum 36. Vespasianus ex Achæa profectus in Iudeam strenue rem gerit contra Iudeos, eorumq; ducem Iosephum Gor-ionidem; Mense Maio Iotapatanam oblidet, et Kal. Iulij expugnat, 40. millibus Iudeorum pe-remptris. Titus Galilæa tota potitur; Iosephus captus Vespasiano imperium prædictum ideoq; li-beratur. Ioseph l. 3. et 4. bell. ac Sueton.
- 68 Menander, Saturninus, Basiliides Simonis Magi di-scipuli hæreles disseminant ex Irenæo l. 1. c. 21. et 22. Vespasianus sub festum Azymorum Ga-daram occupat etc. Ioseph l. 5. Phanaeus, qui et Princeps Samuelis F. fit ultimus Iodorum Pontifex. Nero à Senatu damnatus profugit ex vr-be Neapolim, tremente terra, auditaq; defec-tione Gallorum, et Hispanorum à se, atque Galbe aduentantis metu collapsus, ac penè intermor-tuus, eodem die, quo Octauiam interficerat in Spelunca quadam semet idu gladij transegit, sed egrè morientem Epaphroditus libertus eum contecit, et sic extincta est in eo Aeneadum, ac Cæsarum Stirps die 10. Iunij Tacitus; Sueton, Dio, Aurel. Vict. successit Serg. Sulpicius Galba à militibus acclamatus Imperator; de quo et de Othoni, ac Vitellio Imperium inuidentibus dixi l. 4. c. 8.
- 69 Euodio in Antiochena Cathedra succedit S. Ignatius. Legiones Germaniæ deficiunt à Galba, qui Pisonem adoptat, Otho vtrumq; interficiens Imperium occupat per tres menses, sed victus à Vitellio Germaniæ præfecto apud Bebriacum, sibi manus infert: Vespasianus Kal. Iulij ac-clamatus à militibus Imperator, præmittit Cre-monam Mucianum, et Antonium, qui Vitellium opprimunt, et lentis idibus manu carnificis in-terfici iubent; interim Germani, Catti, et Bri-tanni deficiunt à Romanis. Tacitus l. 1. 2. 3. 4. Hist. Sueton. Dio 66. Plutarch. in Othoni.
- 70 Vespasianus bellum Iudaicum Tito mandat, & præmisso frumento in Vrbem venit, atq; Capito-lium reficit; Iulius Ciuilis Batauus, qui Gal-liam occuparat, & legiones Romanas iugularat, aut fraudulenter in partes traduxerat, per Mu-tianum, ac Cercalem post multa, & ambigua prælia iniuitatus ad pacem rem componit; Iulius Sabinus, qui se olim Cæarem dixerat, et in se-pulcro subterraneo 9. annos cum vxore delitue-rat, proditus capititis supplicio affectus est, Ta-citus l. 4. et 5. Titus occasione Paschatis, qua Iudæi vndeque confluxerant Hierosolymam ob-sidere cœpit, et prout CHRISTVS prædixerat, circum-

circumdare eam vallo stadiorum 400 et vndeque coangustat adeo, vt modius frumenti talento venierit, fimo multi, aliqui carnesuorum infantum vescerentur: A. 16. Aprilis ad Kal. Iulij intra incensia fame ferroq; absunta septies centena millia, quindecim mille, & octingenti Iudei ex ijs, qui clam vrbe fugerant, & auaritia causa aurum deglutiuerant duo mille vna nocte sectis ventribus à Romanis periere. Capta est vrbs ineunte Augusto, & Templum inuitu Tito incensum à militibus die 10. Ab, idest quinta Augusti feria 1. totaliter verò capta vrbs, & incensa multæ domus, die 10. Gorpiai, nempe 31. Augusti; vna in porticu sex millia cremati, & licet *Tacitus* obfessorum multitudinem ad sexcenta millia restrinxerit, *Iosephus* tamen in ea obsidione vndeclies centena millia Iudeorum mortua, capta vero 97. millia affuerat. Titus paucis turribus ad memoriam posteritatis reliquit, reliqua omnia ita solo squauit, vt habitatae olim vrbis vestigium vix quicquam agnosceret; in vtraq; Cæsarea Natali fratri sui quinque millia captiuorum bestijs obiectauit, aut flammis exusit, reliquis Iudeorum exiliis Antiochiae poscentibus negauit, dicens pulsis nullam superesse patriam: demum coronas à gentibus victori oblatis repudiauit, affirmans, non se se illa fecisse, sed Deo iram suam declaranti manus suas commodaſſe. Videantur *Ioseph* l. 5. 6. & 7. de bello hoc, *Tacit.* l. 5. Hist. *Euseb.* l. 3. Hist. Eccl. à c. 4. ad 7. *Orosi*. l. 7. c. 9. & *Suidas* in Tito: de hæresi autem Nicolaitarum sub hoc tempus exorta de licita fornicatione, & esu Idolothitorum *Irenæus* lib. 1. cap. 27. *Euseb.* lib. 3. cap. 23. erat tunc Terentius Rufus Iudeæ procurator.

71 Iani templum clauditur, Pacis templum extrui coeptum, Vespasianus, & Titus eodem curru de Iudea triumphum, int̄c̄r 320. triumphos ante actos ab alijs insignem agunt, vt pote quo pater, & filius iniurias in Patrem Deum Filiumq; eius à Iudeis illatas vlti essent: Simon Barjota, Ioannes, & alijs nobilissimi bellatores Iudeorum ad id seruati, in foro capite truncati sunt: ducta in triumphum mensa aurea, cādelabrum, & Lex Iudeorum, & in Palatio deposita. Reliqua Castella Iudeæ expugnata, aut incensa, fecesq; bellii exhaustæ à Cæcilio Basso Iudeæ procuratore, & Flavio Sylua, venditi agri Iudeæ, Sola Emmaus concessa in habitationem 800. militibus, & dicta Nicopolis; didachma pendis solitum à Iudeis in Templum Dei, iussum quotannis deferriri in Capitolium: Iudei in Ægypto obstinati contra Cæsarem fœdis supplicijs intereunt: Et iussu Vespasiani deuastatur temp̄lum Heliopolitanum, ab Onia ante annos CCCXXXIII. constructum; denique Iudei Cyrenenses, & Alexandrini sanguinem vexati à Catullo prætide. Cæsarea maritima, facta Metropolis Iudeæ: Alani ex Caspijs portis Armeniam, & Mediam vastant, Tiridatem fugant; Antiochus, ob conspiracym cum Parthis Comagena priuatus: Parthis à Vespasiano auxiliū negatum. *Ioseph* supra l. 7. *Dio*, & *Sueton.* in Vespas.

72 Ebioni, & Cherinto hæresiarchis diuinitatem CHRISTI negantibus, opponunt se S. Ioannes Apostolus, & SS. Ignatius, ac Dionysius. *Irenæus* l. 1. c. 25. & l. 3. c. 3. S. Martialis à S. Petro factus Episcopus Lemouicensis conuertit Aquitanos: S. Bartholomæus apud Persas excoriatur capite plectitur. *Onuphr.* Literis Vologeti, quibus scripscrat Rex Regum Arfaces Fl. Vespasiano S. moderatius respondit Vespasianus sic Fl. *Vesp.* *Arsaci* Regum Regi S. ex *Sueton.* S. Thomas Apostolus Calamidæ (sic enim pro-

nunciant Indi) idest Meliapore martyrio afficitur; *Onuphr.* itemq; S. Apollinaris Rauennæ, cui succedit Aderitus. Vespasianus plures Stoicos, & Cynicos vrbe pellit; Demetrio Cynico impudenter ei obloquenti respondit: *Ego canem Latratem non occido*, ex *Sueton.* & *Dion.* Sub Vespasiano Titoq; censoribus aliqui reperti in Italia Senes annor. 120. 125. 131. 132. 138. 140. et 150. Plin. l. 7. c. 49. Thracia, Cilicia, et Comagene in Provinciæ formam redactæ: Achaia Lycia, Rhodo, Samo, Byzantio libertas adempta. Cappadocia additæ legiones contra barbarorum incursions: Vespasianus multas vrbes terræmotu quasiatas, aut incensas restituīt, ingenia, et artes fouet, primus è Fisco Latinis Græcisq; Rhetoribus annua centena constituit *Sueton.* et *Eutropius*.

74 75 76 77 78 79 80 81

Sub Vespasiano Titoq; censoribus aliqui reperti in Italia Senes annor. 120. 125. 131. 132. 138. 140. et 150. Plin. l. 7. c. 49. Thracia, Cilicia, et Comagene in Provinciæ formam redactæ: Achaia Lycia, Rhodo, Samo, Byzantio libertas adempta. Cappadocia additæ legiones contra barbarorum incursions: Vespasianus multas vrbes terræmotu quasiatas, aut incensas restituīt, ingenia, et artes fouet, primus è Fisco Latinis Græcisq; Rhetoribus annua centena constituit *Sueton.* et *Eutropius*.

Templum Romæ Paci æternæ à Vespasiano dedicatur, in quo spolia Hierosolymitana collocantur: *Ioseph* l. 7. c. 24. *Dio* l. 66. Colossus in via sacra cum capite Neronis erectus pedum CX. *Plin.* l. 34. c. 7. Agrippa iunior, ultimus rex Iudeorum moritur: Asconius Pedianus floret, qui anno ætatis 73. luminibus captus superulxit annos 12. *Euseb.*

Nascitur Hadrianus Imper. ex Spartiano: tres Cypri Ciuitates terræmotu corruunt: *Euseb.* Vespasianus siue ob inopiam ararij, siue genio fenum, auaritia corruptus, negotiationibus infra dignitatem incumbit, reos pecunia absoluit, procuratoribus pro spongijs vtens, Titoque non probanti vedigal ex vrina, pecuniam naribus admouet de odore interrogans, et neganti male olere at inquit, è lotio est: nunciantibus legatis statuam auream ei decretam, porrecta caua manu en inquit basis parata. *Sueton.* et *Dio*.

Nono hoc anno Vespasiani tanta lues Romæ, vt dena millia hominum singulis diebus per multis hebdomadas morerentur. *Euseb.*: alij hoc ad annum 1. Titi referunt.

S. Linus Papa Martyrio afficitur 23. Septembris, cui succedit Cletus Romanus. Antipas fidelis Christi fidelis occiditur, *Onuphr.*

Vespasianus prima morbi accessione, ridens consecrationes imperatorum in Deos, puto inquit quam primum Deus fio: Deinde profluuiο ventris, dum legatis dat operam in villa Sabina afferens Imperatorem stantem mori oportere, decessit die 24. Iunij, succidente Tito. Veluui Cinerem eructante autumni tempore dies in noctem versa, et oppida Pompeianum, atq; Herculanum oppresa, populo sedente in theatro; cinisq; delatus in Ægyptum; et Syriam. Cn. Iulius Agricola Britannos domat: *Suetonius*, & *Dio* in Tito, *Orosius* lib. 7. c. 9. *Nicephorus* l. 3. cap. 12. *Cedrenus* in Epitome. Plinius senior scrutaturus proprius Veluuium incendium, inter ignes afflatus, spiritu interrupto interiit, qua de re *Plinius* junior l. 6. in Epit. 16. ad Tacitum: Quidam hæc referunt ad annum sequentem.

Titus manuscriptum Iosephi Historici in Biblioteca Romana asseruat; *Nicephorus* lib. 3. cap. 11. Vrbs trium noctium incendio multis in locis conflagrat, præcipue templum Serapidis, Isidis, Neptuni, & Pantheon *Dio* l. 66.

Titus deliciæ generis humani dictus, negat opertere quemquam à sermone Principis tristem discedere, et in cena recordatus se illo die nullum beneficium contulisse cuiq; doluit dicens Amici diem perdidisti, *Dio* in Tit. *Eutrop.* lib. 7. Obiit 13. Septembris in eadem villa, in qua pater, veneno, vt fama tulit, sublatuſ à tratre Fl. Domitiano, qui ei succedit, inīo ipirantem adhuc loculo ab eo inclusum refert *Nicephorus* lib. 3. cap. 11.

An. ant
Chrif.An. ant
Chrif.

- 83 cap. 11. *Sueton.* in Domitiano. Titus à Senatu inter Deos refertur. Domitianus initio Imperij, modestiam, ac liberalitatem simulans, multa præclarè decernit, Bibliothecas ex Aleandrina reficit, et locupletat: horis tamen secretis quotidie muscas stilo configit, adeo, ut roganti num quis intus esset cum Cæsare responderit Vibius Crispus: *ne musca quidem.*
- 84 Domitianus pulsis ex Italia Musonio, Epicteto, Dione, Clirysostomo, & Peregrino, occidit Rusticum, & Mucianum; tres Vestales virgines ob stuprum viuas defodi iubet; Eunuchos fieri vetat, Fiscales columnias reprimet, scripta famosa abolet. *Sueton.* & *Dio.*
- 85 Picti circa hoc tempus duce Roderico ex Scythia egressi nouas sedes inquirunt, & in Britanniam veniunt *Genebrand.* Domitianus multos Senatores in Exilium mittit. *Euseb.*
- Anianus successor S. Marci in Cathedra Alexandria moritur, *Euseb.* l. 3. c. 12.
- 86 Domitianus XII. Consul instituit Agones Olympicos, & iubet annos inde numerari more Olympiadum, *Censorinus,* & *Sueton.*
- 87 Domitianus iubet mensem Septembrem nominari Germanicum; Octobrem autem Domitianum, se autem Dominum Deumq; Apollonius Tyaneus carcere inclusus à Domitiano, magicè invisibilis factus apparet Puteolis, ac deinde Ephesi, vbi cum S. Io. Euangel. certat, *Sueton.* & *Euseb.*
- 88 Domitianus vixus à Marcomannis in Bello Dacico, ac fugatus, cum Decebalo rege pacem init. *Dio* 67.
- 89 Domitianus Romæ ridiculum de Dacis triumphū agit, multos ciues interficit, Mathematicos, ac Philosophos vrbe pellit; Cocceium Neruam mittit in exilium, sed paulo post revocat, & Consulem designat, *Dio* 67. & *Euseb.* Apollonius Tyaneus Romam accersitus causa perorata coram Domitiano repente ex oculis evanuit: *Philostratus* in eius vita l. 7. & 8.
- 90 Domitianus 9. Imp. anno secundam in Christianos persecutionem mouet, *Euseb.* l. 6. c. 13.
- 91 Cletus Papa fit Martyr Aprilis 26. cui succedit Clemens Romanus die 16. Maij; Caius Romanus III. Mediolani Episcopus fit.
- 92 S. Joannes Apostol. cruciatus in dolio olei feruentis, inde purior, ac vegetior euadit die 6. Maij anni 12. Domitiani, *Hieronymus*: Acilius Glabrio superioris anni Consul Martyrio afficitur, Domitianus aureas, & argenteas statuas sibi ponit iubet in Capitolio, & Corneliam Maximillam Vestalem stupri damnatam viuam defodi: S. Io. in Patmos insulam relegatus, *Euseb.*, *Dio*, *Plinius* l. 4. Epist. 11.
- 93 Domitianus edicto prohibet nouellationes vitium in Italia, & iubet vineta ex parte ferè dimidia in Provincia succi: Quintilianus Calaguritanus Romæ aperit Scholam, & Salarium accipit à Fisco. *Caiusdorus,* & *Sueton.* c. 7.
- 94 S. Joannes Apostolus accipit in Patmo Apocalypsim, *Hieronymus* in Catalogo, *Irenæus* lib. 5. S. Iulianus Toletanus Carpitanorum Episcopus, & Petri Apost. Discipulus martyrio afficitur 7. Ianuarij, ex Chron. Fl. Dextri: Iosephus Hebreus anno hoc 13. Domitiani absolui liberos ant iquitatum, & videns Ierosolymam eversam, ac Templum l. 18. c. 4. exhibit de Christo testimonium, quod habetur in codicibus Graecis, licet ab Hebraicis Codicibus Rabbini illud expunxerint, & est tale. *Eodem tempore* fuit IESVS vir sapiens, si tamen virum eum fas est dicere, erat anim mirabilium operum patrator, & dobor eorum, qui libenter vera suscipiunt: plurimosque tam de Indeis, quād de gentibus selectores habuit. *Christus* hic erat; quem accus-

- satum à nostra gentis principibus, Pilatus cum addixisset Crucis, nihilominus non desisterunt eum diligere, qui ab initio cooperant. Apparuit enim eis tertia die viuis ita, vt dimititus de eo propheta hoc & alia multa miranda predixerant, & r̄isque in bodiernum diem Christianorum genus ab hoc denominatum non deficit.
- Domitianus inbet interfici omnes de stirpe David, ne Iudei vllum inde Regem sperantes, aliquid moliantur, *Euseb.* in Chron. Flauium Clementem patruelē suum, & Collegam, in Consulatu Christianismi acculatum morti destinat, eodemque nomine Flauiam Domitillam Clementis vxorem in Pandatariam Insulam relegat Dio 67. Hæc est distincta à Domitilla virgine relegata in Pontiam, de qua *Martyrologium* die 7. Maij.
- Flauio Clemente, & alijs martyrio effectis, per octo menses tot fulgura facta, & nunciata sunt tactis de Ccelo statuis, Capitolio, Templo Flauiz gentis, domo Palatina, & cubiculo Imperatoris, vt Domitianus exclamarit: *Feriat iam quem volet:* Tandem die 18. Septembris à Stephano procuratore Flauiz Domitilla, impelle Parthenio procuratore cubiculi, & alijs coniuratis, conscientia vxore tyranni Domitia, multis vulneribus confossum est: & gladiatorium more iussu Senatus elatus est ad funus, erasure que eius nomen; *Sueton.* c. 16. & 17. *Dio*, *Aurel. Victor.* Longinus Proculus in Germania palam predixerat diem necis: *Sueton.* 16. Apollonius Tyaneus eadem hora Epheli ex eminenti Saxo clamauit. Rettè Stephane, *Euge Stephane* percutie homicidam: percussisti, occidisti: ita *Philostratus*: successit in Imperio Cacceius Nerva Cretenis à legionibus acclamatus; Actis Domitiani rescissis S. Ioannes Apott. ex Pathmo dimisitus redit Ephesum, & rogatu Episcoporum Aliæ post Apocalypsim Euangelium scribit aduerlus hostes diuinitatis Christi, *Hieronymus* in Catalogo, & *Euseb.* Idem Apott. cum Tyannæo certans, mortuum suscitat, & alijs miraculis fidem confirmat, & mittit Dionyrium Areopagitam ad Clementem Papam, à quo is mittitur cum Eleutherio, & Rustico in Galliam. *Euseb.* l. 4. c. 22. & lib. 5. cap. 17. *Sozomenus* l. 7. cap. 26. Apollonius occulta morte defungitur, vt in Colam delatus credatur, *Philostratus* lib. 8.
- 97 Nerva omnes statuas Domitiani sustulit, sibi villas ponit vetuit, accusatos Christianismi, aut ritus externi absoluunt, vetuitq; eo nomine quenquam accusari: augmenta tributorum poenæ nomine addita remisit, afflictas ciuitates releuavit; pueros puellasque gentibus natas parentibus sumptu publico per Italiam iussit ali, maluitque sua vendere, quād vlli esse oneratos, Calpurnium Crassum contra se milites tollitatem, fatis habuit Tarentum relegare, demum Sept. 18. euoluto anno Traianum, qui Germanæ præter natusq; erat Italicæ in Hispania adoptauit, & simul atsumpli in contortum Imperij, vt l. 4. c. 8. nu. 11. ostendimus; Cætera ex *Dione*, *Xiphilini*, *Aurel. Victor.* & *Eutrop.*
- Nerva Imp. moritur in hortis Sallustianis 6. Kal. Februarij ex febre correptus ob clamorem cum iracundia contra Regulum: eodem die paulo post meridiem Sol defecit: Vlpius Traianus, qui apud Coloniam Agrippinam Imperium suscepit, successit iam solus, & moderatissime ipse ac Plotina eius vxor se gessit: Sodalitia tamen Christianorum vetuit. Clemens Papa in Cherronesum relegatur, vt habent eius *Acta*: Cerdò Alexandriæ succedit Abilio, *Euseb.* 3. hist. c. 21.
- Traianus in Vrbem venit; Nerva decreto Senatus

- tus, inter eos relatus, *Dio* in Traiano, & *Eusebius*.
- 100 S. Clemens Papa in Cherroneso martyrio afficitur die 23. Nouembris, *Euseb.* l.3. hist. c. 34. *Hieronymus in Catalogo*. Die autem 27. Decembris Ephesi moritur S. Ioannes Apostolus anno 68. à Passione Domini ex *Catalogo S. Hieronymi*, cum esset annorum 92. ex *Epiphanius* hæresi 51. vel annorum 99. secundum alios, successitq; illi in Episcopatu Ephesino Onesimus, olim S. Pauli discipulus.
- 101 Anacletus Atheniensis creatur Papa d. 3. Aprilis; Traianus aduersus Decebalum regem Dacorum, qui à Romanis defecerat, proficisciuit, quem vincit ingenti vtrinq; cæde, adeo ut obligandis militum vulneribus vestem Imperatoriam in lacinias conscientiam distribuerit, conscientibus ad id linteis. *Dio*. C. Plinius cornuto Tertullo suffectus Consul. Kal. Septembris in duos menses, ex *Plinius Paneg.*
- 102 Traianus debellato Decebalo, Danubium ponte iungit *Dio* lib. 68. Plinius iunior in Lithyniam proconsul profectus scribit Epistolam ad Trajanum de moribus Christianorum, quæ est 98. libri 10. & de qua Tertullianus in Apologetico cap. 2. Traianus rescripto suo vetat collegia, seu fodalitia Christianorum, prohibetq; inquisitionem in eos, sed si accusentur, & nolint sacrificare dijs puniendos decernit.
- 103 Traianus Daciam in prouincia formam redigit *Dio* 68. Elxai pseudopropheta author nouæ letæ, de qua Epiphanius hæresi 19.
- 104 Traianus reuerteris in urbem accipit legationes Orientalium, præcipue Indorum, bibliothecas instruit, & columnam cochlidem pedum 140. in foro erigendam statuit, qua tamen non est absoluta, nisi sexto eius consulatu, id est anno Domini 112. vt ex inscriptione patet. Super huius columnæ verticem postea Sixtus V. Pont. Max. collocauit Principes Apostolorum S. Petri statuam ænaciam inaugaram.
- 105 Traianus proficisciens contra Armenos, & Parthos Athenis audit legatos Osrhois regis Parthorū: venienti in Orientem Abagarus iunior rex Edessæ munera mittit: *Dio* 68. *Suidas verbo Abagarus*, Basimetus Episcopus Edessæ illustri martyrio cum alijs coronatur de quibus Martyrologium d. 30. Ianuarij.
- 106 Traianus subacta Armenia, finitimos Reges sine certamine in deditonem accipit: *Dio* 68. & *Euseb.* Iustrato autem exercitu, vnde此 mille Christianorum militum recusantium sacrificare Idolis, relegat in Armeniam, qua de re reprehendens eum Romulus domus eius præpositus vir consularis Christumq; profensus, verberatus, & securi percussus est 5. Septembris, Hiacinthus autem Traiani cubicularius Cæsaræ in Cappadocia d. 3. Iulij martyrium consummavit. Ex illis autem vnde此 mille militibus, decem mille crucifixos fuisse in monte Ararat colligitur ex *Græcorum Menologio*, & notis Baronij ad *Martyrologium* sub die 22. Junij.
- 107 Traianus in Oriente versans, tertiam persecutioνē in Christianos edicit, vi cuius Simeon Cleophae fil. Episcopus Hierosolymor. anno ætatis 120. Crucifixus est 18. Februarij, succedente illi Iusto, & S. Ignatius Antiochiae Episcopus damnatus est ad bellias, Romamque perductus, quo abducto Antiochena Ecclesia vexari delijt. *Eusebius* l. 3. c. 32. & 35. *Et Nicephorus* lib. 3. cap. 16. In eo itinere S. Ignatius scripsit aliquot Epistolas, quas Baronius ad annum 109. vocat Promptuarium Traditionū Ecclesiasticarum.
- 108 S. Ignatius Kal. Februar. in Amphiteatro à Leonibus laniatus gloriosum Martyrium consum-

- mauit, succedente Heroe in Sede Antiochenæ. Eius reliquæ Antiochiam delata omnium ciuitatum deuotissimo plausu exceptæ sunt. *Chrysostomus Oratione* 5. in *S. Ignatium*, *Hieronymus in Catal. Script.* Onesimus S. Pauli discipulus, & Episcopus Ephesiorum à Proconsule Asia Romam missus est, & carceri inclusus. Onesimus S. Pauli Discip. & Ephesi Episcopus Romæ lapidibus obrutus est Febr. 16. alijq; plures Martyres facti, de quibus *Martyrologiū*. Cerdoni Alexandriæ Episcopo mortuo succedit Primus. Hyemante Traiano Antiochiae, et, eò congregatis, multis aduenis, horrendus terræmotus totam Urbem, & vicina oppida ita excussit, vt innumerabiles homines mille generibus mortis perierint; et inter eos Pedo Consul; ipse Traianus ab ignoto quodam per fenestram eductus sub dio diu, etiam cessante terræmotu, timore correptus habitauit, *Dio in Traiano*: ita Deus vltus S. Ignatij necem: Hoc enim anno id euenisce, non, vt habet Eusebius, sexenatio post, ostendimus l. 4. c. 4. ad huius anni Consulcs. Traianus verno tempore redijt ad bellum Parthicum, *Dio supra*. Lucius Quietus, iuſu Fraiani ludæos in Mesopotamia rebellantes, exercitu immisso exterminauit, innumerabilibus eorum interfectis: quamobrem à Traiano creatus est Procurator ludæ, *Euseb.* in Chron. et lib. 4. cap. 2.
- 110 Anacletus Papa martyrio coronatur d. 13. Iulij, cui d. 26. Iulij substituitur Euaristus Græcus ex patre Iudæo; Neronis aurca Domus, & Pantheon fulmine ex parte conflagrarent: *Euseb.* 11. *Eutrop.* lib. 8. Inter alia Euaritus statuit ut septem Diaconi Episcopo concionanti assistenter, & presbyteris Romæ titulos diuisit, de quibus *Baronius* ad annum 112.
- 111 Iusto Episcopo Hierosolymitano succedit Zachæus, seu Zacharias, Euteb. Chron. Traianus magnam partem Persidis occupat, Seleuciam, Cœiphontem, Babylonem, & Edetam capit: *Dio*. l. 68. iactauit autem se Traianus in litteris ad Senatum, se ulterius victorijs progressum, quam olim fecisset Alexander Magnus.
- Traianus ob innumeratas gentes deuictas, sed præcipue Parthos Parthicus cognominatur *Dio*, et classem in Mari Rubro instituit iturus in Italiam, et Assyriam, Armeniam, ac Melopotamiam in Prouincias redigit, ob id à Senatu dictus Optimus cum decreto, ut quotquot vellet, agret Triumphos, *Dio* l. 68. Tobias Hierosolymitanus Episcopus succedit Zacharia, et Castricianus Mediolani 4. Episc. *Onuphrinus*. Eodem anno in foro Traiani arcus triumphalis creatus est ad honorem ciuidem Traiani, & numismata casu cum inscriptione hac *Arabia acquisita* &c. & columna ciuidem Traiani inserta.
- Traianus nauigans per mare Rubrum in Oceanum Indicum, audita defectione Agartinorum in Arabia, quos domuerat, reuerti contra eos cogitatur prodigijs de cælo, & multcarum copia exercitum Romanum infestantibus, ut futius narrat *Dio* 68. Hermes Urbis præfectus cum sua familia, & Zeno vir nobilis, item Iustus, & Pastor Compluti pro Christo occisi: *Onuphrinus* in Chron.
- Iudæi Cyrenenses rebellione excitata cedunt Romanorum Græcorumq; fere CCXX. millia, occisorum quoque carnes degustantes. *Dio* l. 68. qui ægritudinem Traiani, & calamitatem alias Romani exercitus protequitur.
- Iudæi in diuersis partibus rebellant, contra quos Traianus mitit L. Quietum, & contra alios rebelles Maximum, sed Maximus in prælio vicitus occidit, Iudæi Cyrenentes in Ægypto grastantes

- tes à Gentilibus prope Alexandriam interfeci sunt, *Dio 68.*
- 116** Iudæi Cyrenenses profecti in Cyprus Salaminam evertunt, CCXL. millia homines cœidunt: sed à Marcio Turbone, illuc à Trajano millo, occidione occisi sunt L. Quietus in Mesopotamia Iudæos comprimit, Nisibin, & Edessa recuperat, Seleucia à legatis Traiani capta, & incensa; Traianus dat Parthis Regem, Partham sparem, & Agarenorum Urbem frustra tentat, vulnera accepto, & quoties in hostes impetum facit, toties tonitribus, ac fulminibus aduersis repellitur, *Dio 68. Euseb. 4. hist. c. 2.* Papias discipulus olim S. Ioannis Milleniorum opinionem spargit, de qua *Baronius* anno suo 18.
- 117** Parthi pulso, Partham sparem, libertatem recuperant: Traianus mouens in Mesopotamiam, Hadriano in Syria relicto apoplexia, & aqua intercute laborans, vel ut alij dixerunt ex sanguinis profluvio, aut veneno, perlatu[m] Selinunte Ciliciz moritur undecima die Augusti, inde Selinus dicta Traianopolis: succedit in Imperio *Elius Hadrianus*, opera Plotinæ vxoris Traiani, qui statim cum Parthis rem componit, restituens eis iura pristina, una cum Armenia, Assyria, Mesopotamia: Alexandriam verò à Romanis eversam, publicis impensis instaurat. Ofsa Traiani redacta postea in cineres Römam translata, & una aurea sub columna Traiani deposita sunt, *Dio 68. Spartanus, Aurel. Victor. & Eutropius.*
- 118** Hadrianus Römam venit, tributa Fisco, aut ærario debita in annos 16. remittit, tabulis publicè cretatis; inde in Moesiam prefectus, cum Sarmatis, & Roxolanis pacem componit: Euphrati Stoico senectutis impatienti permittit, cicutæ haustu[m] mori, *Dio l. 59. & Spartanus.* Persecutionem à Traiano edictam in Christianos acris promovet, in qua Eustachius alias Placidus cum vxore, & filijs candentis tauro inclusi martyrio insigni coronatur die 20. Septemb. Prodeunt hæreses Basilidis, & Carpocratis Alexandrinor. & Saturnini Antiocheni. *Sulpitius l. 2. Eusebius, Epiphanius.* S. Taurinus Episcopus Ebroicensium sedens in sede Episcopali cœlitusq[ue] inuitatus, & candidorum hominum altare stipantium multitudine apparente migrauit ad Dominum, plura vide in S. Antonino p. 1. Chron. tit. 7. c. 5. §. 2.
- 119** Tinius Rufus præses Iudææ, Iudæos tumultuantes comprimit, *Euseb. & S. Hieronym. in c. 9.* Danielis. Florent Plutarchus, Sextus Empir. Agathobulus, Oenomaus Philosophi: *Suidas.* Euarestus Papa martyrio coronatur Octob. 26. cui Nouembris 13. subrogatur Alexander Romanus.
- 120** Iustus Primo in Episcopatu[m] Alexandriæ succedit, *Euseb.* Hadrianus Nicon ediam, & vicinas rives terræmotu[m] eueras publico sumptu instaurat, visitat Galliam, Germaniam, Britanniam seuerè inquirens in Prætides, *Spartan. Euseb.* Persecutio feruēt, ob quam Papa in Catacombis latitat cum multis: *Surius torn 1. ad diem 16. Februarij;* multi fiunt Martyres, de quibus præcipue *Martyrologium* die 1. & 29. Augusti, & 3, Septembbris, sed celeberrimi fuere SS. Dionysius Areopagita cum Socijs, qui Parisijs martyrio coronatus est die 9. Octobris, cum esset annor. 112. vt ostendimus lib. 9. c. 2. nu. 10. antea verò 15. Februarij SS. Faustinus, & Iouita martyrio nobilissimo affecti fuerant.
- 121** Hadrianus Britanniam visitans, murum 80. miliariorum construi iubet, diuidentem Romanos & Barbaros. Alexandria in Ægypto tumultuatum est, præsertim ob repertum idolum, id est vitulum, qui nominabatur Apis olim ab Herodoto in Thalia descriptus, contenditibus multis, apud quos deberet conseruari; *Spartanus.* Hadrianus reuersus in Galliam, Nema si ædificat Basilicam insignem in honorem Plotinæ, vxoris olim Traiani, inde Hispaniam visitat, & Tarraconæ hyemæ: *Spartan.* de feroore Christianorum offerentium se ad martyrium Arrio Antonino Asiz proconsuli, lege *Tertullianum* ad Scapulam c. vlt.
- 122** Hadrianus in Orientem reuersus, Parthorum motus colloquio reprimit, inde venit in Græciam, & Atheniensibus lege compositis, Fleusina sacra suscipit: *Spartanus.* Agrippa Castor vir doctus scribit contra Basiliadem hæreticum; Gnosticorum hæresis & Carpocrate excitata gliscit: *Hieron. de Scriptor. Eccl. Euseb. l. 4. hist. c. 7. & 8.*
- 123** Hadrianus hyeme Athenis transacta, Römam reddit, *Spartanus*, sed antea Quadratus Episcopus Athenarum, discipulusq[ue] Apostolor. & Aristides Philosophus Atheniensis apologiam pro Christiana Religione Hadriano portigunt, imo. Quadratus orationem quoque pro illa coram Imperatore habet, sic mitigata est persecutio: *Euseb. in Chron. & l. 4. hist. c. 3. ac Hieronym. in Script. Eccl.*
- 124** Hadrianus hyeme Athenis transacta, Römam reddit, *Spartanus*, sed antea Quadratus Episcopus Athenarum, discipulusq[ue] Apostolor. & Aristides Philosophus Atheniensis apologiam pro Christiana Religione Hadriano portigunt, imo. Quadratus orationem quoque pro illa coram Imperatore habet, sic mitigata est persecutio: *Euseb. in Chron. & l. 4. hist. c. 3. ac Hieronym. in Script. Eccl.*
- 125** Hadrianus visitat Africam, multaq[ue] beneficia prouincijs indulget: *Spartan.* Luna deliquium die 5. Aprilis, de quo Ptolemaeus, qui tuac florreb[at] lib. 4. cap. 9. Persecutio in Asia contra Christianos, adeo inualuit, ut absq[ue] villa iudicij forma Christiani ob solum vulgi clamorem ad supplicium raperentur, quod indigne ferens Serenus Graniatus Proconsul scripsit ad Hadrianum, qui Minucio Fundano successori Serenij rescripsit, non damnandos Christianos, nisi conuictos leckeris morte digni: *Euseb. l. 4. c. 8. & 9.*
- 126** Hadrianus Athenas reddit, ubi ædem Ioui Olympico, & sibi aram dedicat, Dionysia celebrat, Atheniensibus Cephalleniam attribuit, *Dio l. 69. et Spartanus.*
- 127** Exacta hyeme Hadrianus Athenis in Asiam migrat, Toparchas Regesque, ac præcipue Chorioem Parthorum Regem ad amicitiam magnis beneficijs inuitat, visitans; Provincias, inquirit in præsides hoc, & sequenti anno, *Dio 69. et Spartanus.*
- 128** Cæsarea, & Nicopolis terræmotin concidunt: *Euseb.* Aquila Ponticus ex Christiano Iudæus Sacram Scripturam Græcè interpretatur, *Epiphanius de Pond. & Mens.*
- 129** Hadrianus in Syria versans conatur separare Syriam à Phœnicia, ne Antiochia, cui infensus erat, diceretur Metropolis tot Prouinciarum, & Hierosolymæ instaurationem aggreditur: *Dio 69. et Spartanus.* Iustinus Philosophus, Deo vante, ad fidem Christi conuertitur: *Euseb. lib. 4. c. 8.*
- 130** Alexander Papa martyrio coronatur 2. Maij, eiq[ue] die 28. Maij substituitur Sextus Romanus: Heros autem Episcopus Antiochenus martyrio afficitur die 17. Octob. Hadrianus circa Hierosolymam urbem construit, quam Æliam Capitolinam nuncupat, adjunctor Louis Capitolini templo, ubi olim templum Dei fuerat, tumultuantibus ob id Iudæis, inde in Arabiam pergit, & Pelusium veniens sepulcrum Pompeij magnificenter extruit, *Dio 69. et Spartanus.*
- 131** Hadrianus Antinoum, suas infames delicias in Nilo demersum, muliebriter deflet, inter astra Deosq[ue] collocari iubet, & in eius honorem Antinopolim condit, Templum Romæ, & Veneri in Urbe erigit, & Apollodorum Architectum templi Veneris descriptionem ab Hadriano misam non probantem, iubet occidi. *Spartan. et Dio l. 69.*
- 132** Hadriano in Syriâ reuerso, & circumcisione veterante,

- te, Iudei rebellant, effossisq; per Palæstinam cuniculis, atq; cryptis subterraneis in apertam seditionem prorumpunt duce Barcochabo, id est Stellæ filio, et Christianos auxilia contra Romanos negantes excarnificant, sparsa per Orbis prouincias seditione, totus penè Orbis bello ardere visus: contra quos inter alios duces Hadrianus euocat è Britannia Iulum Seuerum. Saluius Julianus edidit edictum perpetuum, quo Prætores deinceps terentur. *Dio l. 69. Euseb. lib. 4. c. p. 6.*
- 133 Iulius Seuerus Iudeos singillatim lento bello, sed minore periculo, fameq; edomitos intra triennium ad extremum exitium redigit. *Dio. seu Xiphilin. Euseb. l. 4. c. 6. Orosius l. 7. cap. 13. Payn d. 20. Eclipse Lunaæ id est die 6. Maij de qua Ptolemaeus l. 4. c. 6.*
- 134 Lunaæ Eclipse Choiac 2. id est Octob. 20. de qua Ptolemaeus lib. 4. c. 6. Florent hac tempestate Polemon, & Fauorinus Arelatensis Rhetores, qui Fauorinus aiebat se cedere eruditione Hadriano, quod hic haberet 30. legiones, item Arrianus Nicomediensis historicus; & Aulus Gellius; ac Florus Poeta.
- 135 Iulius Seuerus capta Bethere, & 50. Iudeorum arcibus munitissimis, vicitque 985. funditus Euersis, & in excursionibus per se, suoq; duces cælis 50. millibus, bello Iudaico finem imponit; demptis qui famæ, morbo, igni perierunt, multi tamen Romanorum à Iudeis cæli; Iudeis interdictum agro Hierosolymitanu, millesq; præsidarius eos in perpetuum arcuit Hierolyma, nec nisi numerata pecunia, vt tantisper ibi ferent, admisit. *Dio 69. Buscb. l. 4. c. 6. Orosius l. 7. c. 13. deficientibus ex Circumcisione Christianis, primus ex gentibus Episcopus Hierosolym. factus est Marcus: Euseb. supra. Hadrianus in Bethleem Adonidis simulacrum, & in Caluaria Louis consecravit in odium Christianorum, ex S. Paulino Epist. 11. & Hieronymo Epist. 13.*
- 136 Pharasimanes Iberiæ Rex concitat Alanos contra Romanos, sed repressus à Flauio Arriano Capadociæ præfecto venit Romam, & Imperio augetur. *Dio 69. Lunaæ Eclipse Pharmuthi d. 19. Ieu Martij 6. de qua Ptolemaeus l. 4. c. 6. SS. Getulij, Amantij, Cerealis, Symphorosæ, & aliorum præclara martyria, de quibus Baronius an. 138. Ceionius Commodus Verus adoptatur ab Hadriano, & Ælius Verus Cæsar appellatur. Similis præfetus Prætorij impetrata dimissione, ruri viuit reliquos, septem annos, & sibi Epitaphiū hoc scribit. *Hic iacet Similis, cuius ætas multorum annorum fuit: ipse septem duntaxat vixit annos; ita Spartan. & Aurelius Victor. Phlegon Trallianus Hadriani libertus ad hoc tempus terminauit opus suum de Olympiadibus id est ad initium Olympiadis 229. Suidas.**
- 137 Mortuo Kal. Ianuarij Ælio Vero, Hadrianus valitudine ingrauicente adoptat Hadrianum Antoninum Pium, eo pacto, vt ipse postea adoptet Annium Verum, & M. Aurclium; at Seuerianum maritum Sororis suæ nonagenarium mori cogit; demù ex nimio fluxu sanguinis in phthisim, et inde in hydropē incidēs, à Medicis, et Magis curatus vitæq; periesus, frustraq; pollicens venenum, aut gladium, consilio medicorum cibo, ac potu abstinentis moritur apud Bajas d. 10. Iulij, & sepelitur in villa Ciceroniana Puteolis, unde corpus Romanam translatum in mole Hadriani tumulatū est; morti proximus exclamauit multi medici Regem perdidérunt, & molles illos versiculos occinit.
- Animula vagula, blandula,
Hospes, Comesque corporis,
Quæ nunc abibis in loca*

- Pallidula, rigida, nudula
Nec, vt soles dabis iocos?
Successit statim Antoninus Pius. *Dio 69. Sparianus.*
- 139 Antoninus Imperator forma conspicuus fuit ingenio, & literatura, clarus, clemens, mitis, liberalis, & alieni abstinenſ, alienissimus à proscriptiōibus, populorum res, quasi suas curans, expeditiones fugiens, ne ciuitatibus impensis onerosus esset, quas ob causas dictus est à Senatu Pius, tamen auctoritatis, vt Indorum Bactrianorum, & Hyrcanorum in suis controvēlijs arbiter sit electus, & Pacoro Rege Lazis dato, Parthorum Regem ab Armenijs expugnandis solis literis retraxerit, multaque seditiones sola modestia, & grauitate comprefserit; solitus usurpare Scipionis illam tententiam: *Malle se unum ciuem seruare, quam mille hostes occidere;* Itaque alter Numa æstimatus est à Britannos tamen per Lollium legatum, submouit; Mauros ad postulandam pacem adegit; Iudeos, Dacos, Germanosq; rebelles contundit per suos præfides ac Legatos; sed hæc annis consequentibus gesta sunt: *Capitolinus. Aurelius Victor. Eutropius l. 8. Pausanias in Arcadium, Suidas, & Euseb. lib. 4. à cap. 8. ad 11. Florent Galenus medicus, & Neratius Priscus, Dominicus Labeo, Saluius Julianus, Iurisconsulti; Christiana Religio dilatatur, vt patet ex Iustini Dialogo cum Tryphone, & Ireneus l. 8. c. 3. ac Tertulliano in Apolog. c. 37.*
- 140 Sixtus Papa Martyrio coronatur Aprilis d. 6. & biduo post subrogatur Telesphorus Græcius anachoreta, durante adhuc persecutione pristina, quæ tamen mitigata est Apologia S. Iustini pro Christianis data Imperatori hoc anno 3. Imperij ex Euseb. & Petavio in Epiphanius hæresi 46. pag. 85.
- 141 Ophitarum, Caimanorum, & Sethianorum hæreses erumpunt: *Epph. Antoninus sub pena capitali prohibet libros Hydaspis, Sybillarum, ac Prophetarum: liberè tamen resistente Iustino, vt patet ex Apologia eius ad Antoninum, & oratione exhortatoria ad Gentiles: sed Gnosticon turpitudines nefandæ imputatae per calumniam Christianis, occasionem dedere faciendi in hos, hoc ipso quod essent Christiani, Iudicibus indiscretè, & parte inaudita iudicantibus; contra quos Iustinus in Apologia.*
- 142 Marcus II. seu Iunior Eumeni succedit in Sede Alexandrina: *Euseb.*
- 143 Valentinus Ægyptius spe Episcopatus obtinendi electus, & in Cypro fidei naufragium passus, incidit in hæresin illam, quam hoc anno edidit, & de qua Tertullianus, de præscript. cap. 30. & aduersus Valentini cap. 12. Epiphanius hæresi 31. Ireneus l. 2. c. 4.
- 144 Marcion Ponticus naucleus Stoicus hæresim, suam promulgare coepit anno centesimo decimo quinto, & dimidio à Consulatu duorum Geminorum ex Tertulliano adu. *Marcionem l. 1. c. 19. esto Petavius in Epiphanius id decennio ante referat.* Fuit autem Marcion ex Sinope Ponti, & Cerdonis discipulus ex Tertull. de præscript. c. 5. l. Contra Marcionem scripserit Iustinus, Ireneus, Tertullianus, & alij. Erant Marcionis discipuli Apelles Philumena, Blasius, Præpo, & Pithon apud Theodoretum.
- 145 Antoninus Imperator IV. Consul cum Collega M. Aurelio Cælare II. Esto Cassiodorus Orfitum, & Priscum ponat, qui tamen non fuere Consules, nisi an. 149.
- 146 Marcion Palmodia recantata relapsus in hæresim, dogmata sua acris promulgat, Tertullianus supra, & Epiphanius. Florent Nicomedes Crentis Muticus, & Poeta, & Taurus Berytus Philoso-

Anni
Chr.

- 147 Iosophus Platonicus. *Euseb.*
Anno 10. Imperij Antonini nos cum Græcis Fa-
ftis, & alijs pluribus postumus Consules Lar-
gum, & Messalinum, Esto Cassiodorus ponat
Gordianum, & Maximum. Clarebant tunc
Maximus Tyrius, Apollonius Chalcidicus, Bar-
silides Scythopolitanus, & Sextus Cheronensis
nepos Plutarchi : *Euseb.* & *Capitolinus*.
- 148 Florent Volusius Metianus, Vlpious, Marcellus,
Iurisconsulti ; Fronto Cornelius Orator, &
Grammatici Aper, Pollio, Eutychius, & Procu-
lus Siccensis ; *Euseb.* in chron.
- 149 Celadion Episcopus Alexandriæ, succedit Marcus
Iuniori. *Euseb.* l. 4. c. 18.
- 150 S. Iustinus Apologiam suam secundam scribit an-
no à Christi nativitate 150. vt ipse met exprimit,
scribit inquam Antonino Imperatori, & filiis
eius, ac Sénatu Romano pro Christianis iniu-
stè vexatis, vbi se filium Prisci Bacchij, & Flat-
uiz, ortumq; Neapolis Syria Palestina refert.
- 151 Telephorus Papa Martyrio coronatur 5. Ianua-
rij, & die 12. substituitur Hyginus Atheniensis
Philosophus. Multi alij hoc anno Martyres fa-
cti, quos recenset Baronius anno suo 154. ideo
irato Numine Circi ruina secuta, et terramo-
tus, quo Rhodus, et tria alia oppida concidere;
Romæ incendium domorum, seu Insularum
340. Tiberis inundatio, Narbonis, et fori Car-
thaginensis conflagratio, *Capitolinus*. Itaque
persecutio repressa edicto Antonini, seu rescri-
pto, quod producit Baronius anno ipsi 154.
- 153 Valentinus, & Cerdò hæsiarchæ Romam ve-
niunt, sed reveriti maiestatem Ecclesiarum Apo-
stolicarum, non nisi clanculum, & Catholicos se-
singendo ausi sunt suos errores ferre, & exho-
mologesim profidentes apud illam, tanquam Ec-
clesiarum Metropolim, *Irenæus* l. 1. c. 28. & 2.
c. 4. *Tertull. de Prescript.* c. 3. o. *Euseb.* l. 4. c. 10.
- 155 Ab hoc anno 18. Imperij Antonini, usque ad quin-
tum Commodi Imperatoris annum Eusebius
recenset hos Hierolymorum Episcopos, Cas-
fianum, Publum, Maximum, Julianum, Gaiatum,
Symmachum, Caium, Julianum II. Capito-
nem, cōtestans sibi incomptum annum, quo
quisq; sedere coepit, *Eusebius in Chron.*
- 156 Dic 11. Ianuarij Hyginus Papa moritur martyr, et
die 15. ei subrogatur Pius Aquileiensis, vt habe-
tur ex Hegesippus apud Eusebium l. 4. c. 21. *Ire-
næo* l. 3. c. 3. & 4. qui tunc viuebant, et *Tertul-
liano* lib. 3. contra Marcionem, et alijs multis, esto
pauci Anicetum Pio prænumerent.
- 157 Pius Papa traditionem Apostolicam de celebrando
Paschate die Dominico, decreto suo confirmat
contra Iudaizantes, et Quartadecimanos, *Euseb.*
Chron. quod ipsum Hermeti fratri Pontificia
huius confirmauit Angelus sub specie Pastoris,
vt habetur in libro de Romanis Pontificibus:
Floreat Hegesippus Ecclesiasticus Historicus,
Pausanias, & Alianus.
- 159 Bastræ, Hyrcani, & Indi æquitate Antonini Impe-
ratoris permoti, depositis armis, se illius arbitrio submittunt : *Capitolinus*, & *Aurel. Victor.*
Antoninus legem Iuliam contra maritos impu-
dicos extendit, de qua S. Augustin. l. 2. de adul-
terino coniugio c. 8.
- 160 Romæ Pius Papa de facultatibus Nouati, et rogatu
S. Praxedis 4. Idus Maias consecrauit Ecclesiæ
sub titulo Pastoris, cū Baptisterio in thermis No-
uati; *Baronius* ad ann. 162. S. Felicitatis martyrii.
Antoninus Imp. rebus suis, & suorum bene com-
positis, moritur in villa apud Loriū dic 7. Martij,
succedunt ei M. Aurelius Antoninus Philo-
tophus, et L. Aelius Verus ab Antonino Pio ius-
tu Hadriani adoptati; sed licet Senatus Impera-
torem solum declarasset M. Aurélium, vt pote-
estate, et moribus grauiorem, ipse tamen illum

Anni
Chr.

- in consortium Imperij assumpsit, sed tamen
cum quasi parens filium regebat, suamq; filiam
Lucillam despondit vxorem dedit; ipse autem
duxit Annam Faustinam consobrinam suamq;
mala ex insolita Tiberis inundatione, sua cura,
et præsentia temperat : *Capitolinus*. Smyrna ter-
ramotu concurrit, Abéricus Episcopus Hie-
rapolitanus Lucillam à dæmonē liberat, qua de-
re plura *Baronius* ad annum 163. S. Iustini
martyrium d. 1. Iunij.
- 161 Vologesus Parthorum Rex Seuerianum Romano-
rum ducem ad Elegiam Armeniæ Vrbem cum
exercitu circumclausum cædit, & Atidiūp Cor-
nelianum Syriæ præsidem fugat. Illuc igitur M.
Aurelius mittit L. Aelium Verum, qui vbi venit
in Syriam Antiochiam, apud Daphnem adulter-
ijs, & alijs impurioribus amoribus marcescens,
rem per suos duces gessit, *Dio*, *Iulius Capitoli-
nus*, *Orosius* l. 7. c. 5. Persecutio Christianorum
excitata, quam Seuerus Sulpitius quintam nu-
merat; *Crescenti Cirino* Christianorum hosti
resistit S. Iustinus, & 3. Apologiam scribit : S.
Praxedes moritur 21. Iulij, Edictum M. Aurelij
contra Christianos, ex nimio cultu, & fiducia
in Deos suos natum est.
- 162 Celadion Alexandriæ Episcopus moritur, fac-
cedit Agrippa, ex *Eusebio emendato*, Auidius
Cassius unus ex ducibus Aelij Veri, Vologe-
sum se adorantem fortiter sustinet. *Capitol.* &
Orosius l. 7. c. 5.
- 163 Vologesus describitur tandem à Socijs, eumq; Aui-
dius Cassius terga vertentem insequitur, Ctesiphontemq; et Seleuciam venit super Hydasphem
Fl. Sitam, quam obsidere aggressus est. *Capitol.*
& *Orosius* supra. Romæ 24. Martij Martyria
affecti sunt Marcus, & Timotheus, frater No-
uati, Pudentianæ, & Praxedis.
- 164 Pius Papa Martyrio coronatur 11. Iulij, eq; die
25. substituitur Anicetus Syrus. Peregrinus Phi-
losophus apud Pisas in Græcia rogò à se com-
posito semet inijicit, teste *Luciano*, & *Euseb.* in
Chron. Polycarpus Episcopus Smyrnæ Romam
pro controversia Paschatis veniens, Marcionis
congressum detestatur, *Irenæus* l. 3. c. 3. & *Euseb.*
l. 4. hist. c. 13. Hegesippus Româ venit ad Anice-
tum; *Hieronym. in Catal. Scriptor.* Auidius Cas-
sius Seleuciam cum quadrigentis millibus ho-
minum capit, & incendit, & Ctesiphonte regiam
Vologesi solo æquat. Statius Priscus in Arme-
nia Artaxatis captis, res prosperè gerit. *Capito-
linus*, & *Orosius* supra.
- 165 Imperatores ambo Armeniaci, & Parthici dicti
triumphant de Armeniis, & Parthis; sed prius L.
Aelius Verus Rômam veniens secum pestem per
Prouincias vexit, quæ nata ferebatur in Baby-
lonia, vbi miles arcum auream inciderat in tem-
plo Apollinis; inde enim pestilens spiritus eu-
sat, qui postea Parthos, & multas Prouincias
peruersit, *Orosius* supra, & *Capitolinus*.
- 166 Persecutio in Christianos fæuit: SS. Polycarpus, &
Pionius Martyrio affecti, Athenæus Diposo-
phista floret : *Euseb.* in *Chron.* & l. 4. hist. c. 15.
Pestis hoc, & sequenti anno fæuit præsertim
Romæ, vbi multi Proceres, et multa milia ho-
minum absumpta, quorū cadavera vñculis, &
sarracis exportabantur, Galenus ipse vitandas
pestis causâ, Roma aufugit in patriam. *Galen.*
de præag. expuls. l. 3. c. 3. & de morbis vulg.
l. 3. et l. 6. c. 20. & de simpl. med. l. 9. & *Capito-
linus* in *Marc.*
- 167 Theophilus Heroni in Sede Antiochenæ succedit,
scribitq; ad Autolycum hostem Christianorum,
et contra Hermogenem hæreticum, *Euseb.* l. 4.
c. 23. *Hieronym. in Catal.* Ambo Imperatores
ad bellum Germanicum magno apparatu se ac-
cingunt, conscripto vñdique milite, cumq; Aqui-
liam

- leiam venissent, plerique legatos miserunt veniam defensionis postulantes, quoꝝ tamen timulare putauit Marcus Aurelius, & transcasus Alpibus composuit omnia, quoꝝ ad munimen Italiz, et Illyrici pertinebant, Lucio in Vrbem destinaro, quo is anhelabat ad urbanas delicias: *Capitolinus.*
- 169 L. Aelius Verus inter Concordiam, et Altinum apoplexia correptus triduo moritur, esto aliqui suspicati sint veneno, Faustina iussu, perijisse, cum imperasset annos fere IX. non autem, ut vi-
tiosè Eutropius, et Victor. XI. mortuus est me-
dia hyeme, seu exente anno, qua de causa M.
Aurelius reuersus est cum cadiuere Lucij Ro-
man, funusque curauit.
- 170 Melito Sardium in Asia Episcopus Apologeticum pro Christianis offert M. Aurelio, et pro iisdem alij scribunt Episcopi, Apollinaris Hierapolis, Procytus Gnoliz, Philippus Coityne, et Miltiades, *Euseb.* l. 5. c. 25. *Hieron.* in Catalogo. M. Au-
relius ingentem contrahit pecuniam pro bello Marcomannico, venditis aulæ vasis, ac vestibus. *Capitolin.*
- 171 Tatianus hæresis Encratitarum author detegitur; Concilia quædam in Græcia contra Montanum, *Euseb.*, et *Epiphanius.* Marcomannici belli se-
mina exorta.
- 172 Bardeanes nouæ hæresis author, & Ptolomæus Valentini discipulus prodit. Floret Oppianus Cilix poeta; *Euseb.*, & alij.
- 173 M. Aurelius Marcomannos, & Iazygas in ipso Istri glaciæ astricti transitu delet, et prædam ab ipsiis captam prouincialibus distribuit: *Capitolinus.* Anicetus Papa martyrio coronatur d. 17. Apri-
lis, eique substituitur 4. Maij Soter Fundanus. Marcus Valentini discipulus Ecclesiam infestat. *Irenæus* l. 1. c. 8. & 9.
- 174 Marcus Aurelius à Quadis alijsque eorum socijs 977. millibus militum circumclusus, & toto Ro-
mano exercitu siti, atque æstu penè cuncto, iubet Christanos legionis duodecimæ Melitenæ pre-
cari DEVM suum, & implorare auxilium, quod frustra ab Idolis suis sperarat. Illi flexis genibus statim impetrarunt copiolissimum im-
brem, pro Imperatoris exercitu, simulque gran-
dinem ignitam, & fulmina contra hostes; lob quam victoriæ cœlitùs concessam M. Aurelius edicto cauit, ne deinceps quis nomine solo Christianitatis accusaretur, immo sic accusantes iussit comburi, quod edictum datum Gallo, & Flaccq Consulibus recitat *Onupbrius* l. 2. com. in Fa-
stos, & *Baronius* ad hunc annum, qui est ipsi 176. De eadem victoria per Christianorum pre-
ces obcenta, *Euseb.* l. 5. cap. 5. *Orosius* l. 7. c. 15. & *Paulus Diaconus* l. 8. Eto Dio id Magicis ar-
tibus aliquorum adscribat: Vtrum autem hinc dicta vel confirmata sit Fulminatrix Legio, vide *Baronium*.
- 175 Auidius Cassius falso nuncio de M. Aurelij obitu accepto, tyrannidem occupat, sed post 3. menses occiditur, cum M. Aurelius venisset in Ori-
tem ubi caput Cassij allatum, absq; vlo signo lætitiae humari iussit, ignouitq; fautoribus Cas-
sij, præcipue Antiochenis. *Volut. Gallie.* in *Audio.*
- 176 M. Aurelius Aegyptum visitat, & alias prouincias, Faustinam vxorem adulterijs infamem ad radices montis Tauri subito morbo correptam amittit, inde per Athenas in Italiam reuertitur, & L. Commodum filium declarat sui successorem in Imperio, simulq; cum eo die 27. Novembris triumphavit, *Dio*, & *Lampridius*.
- 177 Soter Papa martyrio coronatur April. 22. cui die 3. Maij subeligitur Eleutherus Græcus ex Nea-
poli. Persecutione ingrauescente Lugdonenses martyres mittunt Irenæum legatum id Eleuthe-
- rum Papam. Athenagoras Atheniensis Philo-
sophus pro Christianis legationem obit, & apo-
logiam scribit. *Euseb.* l. 5. à c. 1. ad 4. M. Au-
relius iterum cum Marcomannis, Quadi, Sar-
mati, & Hermunduris triennale bellum susci-
pit: *Dio*, & *Capitolinus*.
- 178 S. Irenæus fit Episcopus Lugdunensis. *Euseb.* l. 5. c. 6.
- 179 Cataphrygarum hæresis inualescit auctorib. Mon-
tano, Priscilla, & Maximilla insatis foeminas. *Epiphanius de pond.* Florent Apuleius, Sulpicius Apollinaris, Philostratus, Cornelius Fronto, & Polianus.
- 180 M. Aurelius integro die præliatus confliktu acerri-
mo, vincit Marcomannos, Quados &c. Deinde 17. Martij Vindobona in Pannonia moritur vo-
luntaria cibi abstinentia post morbum; succedit ei L. Commodus Antonini filius, patri longè dissimilis; *Dio. Capitolin. Herodianus Agrippa* in Alexandrina Sede succedit Julianus; Floret Pantærus ex Stoico Christianus, ac præceptor Clementis Alexandrinæ, qui & ad Indos studio propagandæ Religionis Catholicæ se contulit. *Euseb.* l. 5. c. 10.
- 181 Commodus re cum Germanis composita, Romanum reuersus triumphat. Ildis sacra Romæ recepta: *Lamprid. & Herodian.* Idem in gratiam Marcia concubinæ, quoꝝ Christianis favebat, pacem a patre Antonino da am Christianis præstitit, qui proinde numero ingenti Romæ, & alibi aucti. *Euseb.* lib. 5. hist. cap. 20. Lucius Britanorum Rex recipit ab Eleutherio Papa prædicatores fidei, ac ministros factos, *Baronius* ad annum ipsi 183.
- 182 Serapidis templum Alexandriae conflagrat. Iulius Pollux floret. *Euseb.* Theodosio Ponticus ex Marcionata Iudeus, sacram Scripturam Græce interpretatur. *Epiphanius de pond.* & *Mensuris*.
- 183 Vlpius Marcellus graue bellum conficit cum Bri-
tannis, qui murum Hadriani transgressi erant; Conmodo interim luxuria, & turpitudine vitæ aulam Romamque sedante, adeo, ut vix 300. Concubinis totidemq; expletis contentus esset: *Lampridius*, & *Dio*.
- 184 Commodus ob vitæ turpitudinem, & quia ad pro-
uincias regendas eligebat vel criminum socios, vel a criminosis commendatos; odium, & con-
temptum Senatus incurrit, ideoque in eos saui-
re coepit crudeliter. Proinde Quadratus, &
Lucilla soror Commodi in eius necem cum alijs conspirant: *Dio*, & *Lampridius*.
- 185 Claudio Pompeianus Lucillæ gener missus ad ne-
candum Commodum, districtum pugionem ostendens tanquam missum a Senatu, facinus detegit, & coniuratos: mox Lucilla in exilium acta, & deinde necata, sicut & Crispina Augu-
sta, & Domus Quintiliorum extincta, & in alios multos sauitum est; nec deinceps facilè in pu-
blicum processit, aut admisit ad colloquium alios, tractante omnia negotia Perenni prætorio Prætorij: *Lamprid. Dio. Herodianus*.
- 186 Philippus eligitur præfctus Ægypti, is qui, & Christianos benigne habuit, & pater tuit Eugenia illius celeberrima virginis, quoꝝ auersata nuptias Acilij Consulibus; cum Protho, & Hyacinto Eunuchis fidelibus, virili habitu inter Monachos Etsenos delituit. S. Heleno Episco-
po Heliopolis cuncta hæc perficiente. Postea vero Philippus quoque in Christum credidit, & martyrio vna cum Eugenia filia coronatus est. *Metaphrasles 25. Decembr.*
- 187 Senatus Apollonium Senatorum Christianæ Reli-
gionis accusatum, & oratione in Curia suam cauit defendentem, securi percutiendum de-
cernit: *Euseb.* l. 5. c. 20. Perennis Prætorij præ-
fctus a Britannis, qui Romæ erant, postulatus ad

- ad Necem, ac deditus à Commodo, immisso mille quingentis militibus occisus, ac laceratus est. Illi in præfectura succedit Niger, sed in potentia Cleander, qui pecunia dignitates vendit, adeo, ut uno anno 25. Consules lecti fuerint: sed alia probra aulae Commodi legere est apud *Lampridium, Dionem, Herodianum.*
- 188 Capitolium fulmine dictum, & Bibliotheca incensa: Mathernus gregarius miles collectis copijs Hispaniam Galliamq; populatur, inde transt in Italiam contra Commodum, sed interficitur. Per idem tempus Dio qui tunc viuebat, ait fuisse pestilentiam, maximam, & absumentem, sèpe uno Die duo millia hominum, ob quam Comodus secessit; vide etiam *Lamprid. Herodianum, & Eusebium.*
- 189 Demetrius creatur Episcopus Alexandrinus; Serapion Maximino in Sede Antiochena subrogatur hoc anno, ut *Eusebius*, vel sequenti ut *Herodianus* in Catalogo scriptorum.
- 190 Commodus Imper, vult haberi Hercules filius Iouis, clava, & pelle Leonina assumptis, & Colosso aufert caput Solis, suumq; substituit, irrisus ob id à multis, sed non impunè: *Dio*, & *Herodianus*: tunc Christiani eam Idolatriam detestati; ad Martyrium rapti sunt, *Baronius* ad annum 192.
- 191 Roma conflagrant Palatium, Aedes Vesta vñque ad Palladium, quod vix seruatum, & Pacis templum totum, ac magna pars Vrbis, nec incendium extingui potuit, nisi post dies multos ingruentibus imbris, præcesserat tamen terræmotus. Comodus spectacula dat, & multas feras sagittis conficit, ipso & homines debiles, & ergos crudelitate inaudita, & tamen adeo impudens, ut stercora cibis misceret, & in amphitheatro muliebriter indurus sèpe biberet: *Dio, Lampridius, Aurel, Victor, Eusebius, Herodianus.*
- 192 Eleutherus Papa Martyrio coronatur 26. Maij, & Kalendis Iunij subrogatus illi Victor Africanus. *Clemens Alexandrinus lib. 1. Strom.* hunc annum, qui fuit vñcius Commodi numerat à nato Christo 194. quia anticipat biennio Epocham Christi. Comodus dum Vrbem incendere cogitat, & insatiabiliter aliorum sanguinem fit, conspiratione Marciæ Concubinæ, Latæ præfecti prætorij, & Eleceti cubicularij, dum minax in palestram prolixit, immiso Narciso Athleta validissimo, coimpresis faucibus strangulatur vñtima die Decembri. *Herodianus, Lamprid. Xiphilinus.* Florebant hac tempestate Dion Cassius Nicænus, Aristides Orator, Iulius Pollux. *Eusebius lib. 5. à cap. 13. ad 19. Dion lib. 5. Suidas.*
- 193 Kalendis Ianuarij Helius Pertinax Vrbis præfetus, ab Electo cubiculario Commodi, & Q. Aemilio Latæ prætorij præfecto ductus in castra, & donatiuo militibus promisso, acclamatur Imperator, eademq; nocte à Senatu confirmatur, sed postea immodec paretus, & rapacitates militum, ac Cæsarianorum libidines compescens, à militibus Latæ instigante copiosius est, cum imperasset dies 88. M. Didius Julianus oblatum pactione pecuniae Imperium à militibus emit, sed populo iniulus, ac Seuero ex Pannonia in Vrbem conuolante, ac præualente, Senatus sententia obtruncatus est, cum imperasset dies 65, caputq; in rotulis possum; Inter ea Peccennius Niger in Syria, & Clodius Albinus in Britannia Imperium usurparunt; sed Septimius Seuerus Afer natus Lepti, rerum potitus, Albinum, Cælaris dignitate oblatu, sibi conciliat, & contra Peccennium proficitur. *Spartian. Capitolin. Herodianus l. 2. Xiphilinus.* In exordio Imperij Seuerus bene habuit Christianos, recte
- 194 Tertulliano ad Scapulam cap. 4. Et Nicephore lib. 5. c. 26. Peccennius varijs prælijs victus à Seuerjanis ad Cizicum, ad Nicomediam, & tandem ad portas Cilicas, obtruncatus est, et caput pilo circumlatum, filii eius cum matre in exilium missi, et tandem necati. *Herodian. l. 3. Xiphilin. Spartan.* Victor Papa Théodororum Coriarium Byzantinum hereticum ab Ecclesia ejicit, *Euseb. l. 5. c. 27.* Præreas hereticus Romanus venit, Theodosius argentarius Melchisedechianorum heresim inuenit, *Tertullian. de Prescript. cap. vlt.* floret Clemens Alexandrinus, *Eusebius lib. 6. cap. 5.*
- 195 Seuerus Byzantinos Nigri partes obstinatè descendentes triennali oblidione vexat, duces, ac tribunos Nigri occidit: *idem* qui supra.
- 196 Victor Papa Romæ, & eius iusu Theophilus Cæsaræ Concilia celebrant, in quibus sanctus est ritus Paschalis; Irenæus Victorem deterret ab excommunicandis Episcopis Asianis, qui quadragesima die Pascha celebrabant. *Euseb. in Chron.*
- 197 Seuerus in Mesopotamia contra Barbaros pugnat; Byzantini ad deditiōem coacti libertatem, & menia aufert, ac quasi vicum ignobilem Perinthijs subiicit, occisis militaribus; Antiochenos, & alias Ciuitates, quæ Nigro adhaerent, dannis afficit; Arabiam vastat non sine periculo totius exercitus, ob penuriam aquarum; Parthique, et Adiabenis qui Nigri partes sectati erant punitis, Romanum reuertitur; in itinere filium Bassianum Cæsarem creat; Clod. Albinum frustra insidijs inuitatum, bello palam aggreditur; *Herodianus 3. Xiphilinus, Capitolinus.* Narcissus Hierosolymæ Episcopus creatur, & miraculis claret, Iudaicum, & Samariticum bellum exoritur, *Euseb. Ciron. & l. 5. hist. c. 24. 25. et l. 6. c. 8. & 9.*
- 198 Numerianus Grammaticus Roma in Gallias migrans, seque Senatorem à Seuero missum singens, collectis militibus, strenue militat contra Clod. Albinum, missusq; ad Seuerum septingentes sestertium, nil aliud petit, quam vñctum quotidianum, quo vitam ruri sustinet. Ipse vero Seuerus in Galliam veniens, primo conflictu superatur ab Albinq; sed iterum, cum quinquaginta millibus militum illum aggressus varia fortuna, magnoq; sui periculo apud Lugdunum, tantoque vtrinque sanguine, ut in fluuios influeret, illum deuicit. Albinus semiuiuuus ad Seuerum duxit; caput eius abscissum, Romanq; delatum; fautores Albinii in Gallia, Hispania, et Roma interfici, totque bona eorum proscripta, ut aucto ærario, nullus Imperatorum suis filiis tantum pecuniae reliquerit: Romanus ouans ingreditur: In odium Senatus Commodum Imperatorem Deum appellavit, in dicta causa 43. nobiles, ac summos viros sustulit, Narcissum Commodi strangulatorem leonisibus obicit, et Bassiano filio, Antonini nomen imposuit; *Herodian. l. 3. Spartan. Xiphilinus.*
- 199 Seuerus ex Senatus consulo Bassianum filium Imperatorem declarat; Getam autem Cæsarem poquilo ludos, et congiarium, militibusq; donatiuum dat, qua occasione Tertullianus scribit de corona militis Christiani; Parhi interim Mesopotamiam occuparunt; Latæ Nitibin strenue tuente, *Herodian. 3. Spartan. Xiphilinus.* Plautianus omnia potest, ita ut videretur Imperatoris Imperator, eius instigatione persecutio cœpta aduersus Christianos, in vrbe, de qua *Baronius* ad annum 201.
- 200 Seuerus reliquo Romæ Plautiano, eiusq; filia Bassiana despontata, in Orientem profectus, Parthus Seleuciam, & Babylonem desertas admisit, Cœli-

- Ecceiphontem cum centum millibus hominum
capit, sed innopia commeatus excedere inde co-
gitur. Atra Vrbem Mesopotamia irrato conatu
oppugnat; Latum nimis acceptum militibus,
aliotq; suspiciofissime, ac crudelissime necat;
Herodian. l.3. Spartan. Xiphilin.
- 201 Viator Papa Martyrio coronatur die 28. Iulij, eq;
substituitur die 8. Augusti Zephyrinus Roma-
nus: Saturnino in Africa succedit Praeconsul
Scapula, qui etiam ante edictum Seueri vexat
Christianos, ideoque Tertullianus Roma Car-
thaginem reuersus, scribit ad Scapulam defen-
sionem pro Christianis: *Tertull. ad Scap. c. 4.*
Anno 10. Seueri Vesuuus horrendas flamas, ac
cineres euomuit, dc quibus *Xiphilinus* in Seue-
ro, & *Galenus* lib. 1. *Methodi* c. 12. Seuerus in
Syria versans edicto vetat quemquam circumci-
di, aut Christianum fieri, vel Christianorum
conuentus adire; minaturque per litteras Phi-
lippo Augustali Praefecto Aegypti, nisi à Chri-
sto ad deorum cultum redeat, vnde orta fuisse
persecutio, in Aegypto praesertim, quo se
Seuerus contulit, & in Thcbaide, vbi plures
martyrio affecti, praesertim Philippus prædi-
ctus, et Leonidas Origenis pater, ipso Origene
annorum 17. cupiditate Martyrij flagrante: tan-
ta porrè fuit persecutio, vt et Iudas Scriptor Ec-
clesiasticus, et alij putari int aduenisse iam Anti-
christum. *Euseb. l. 6. c. 2. et 6. Orosius l. 7. c.
17. Sulpicius Seuerus l. 2.* qui hanc persecutio-
nem sextam, alij quintam numerant.
- 202 Seuerus ex Aegypto Romam cum filiis rediens, de
Parthis alijq; nationibus triumphat, populo
congiarium, ac donatiuum, et prætorianis mili-
tibus denos viritim aureos distribuit, quippe
tot, quot annos in Imperio iam explerat, & de-
cennalia celebrauit, ingressus iam annum 11. in-
sumpsit autem in dictis donarijs bis millies cen-
tena millia sestertiorum. Celebrantur nuptiae
inter Bassianum Antoninum Seueri filium, &
Plautillam Plautiani filiam, cui pater tantum
dotis dedit, quantum 50. Reginis suffecisset.
Herodianus l. 3. & Xiphilinus. Clemens Ale-
xandrius honesta, & à Christo iussa fuga per-
secutionem declinat, alij pecunia vexationem
licet redimunt, alij multi Martyres insignes
funt praesertim Irenæus Lugdon. Episc. Perpe-
tua, Felicitas, & alij de quib. *Baronius* ad annū
iphi 205. quidam Irenæi necē ponunt anno 199.
- 203 Ludi seculares Romæ cum spectaculis editi ex Zo-
smo l. 2. & Censorino, qua occasione Tertullianus
scripsit librum de Spectaculis. Antoninus
Bassianus ob impudentiam intensus Plautillæ
vxori, & simul admonitus de cæde vtriusq; Im-
peratoris, quam Plautianus per Saturninum
Centurionem moliebat, cum apud Seuerum
accusat; statimque cum fautoribus interfactus
est; Plautus, & Plautilla eius liberi in Liparam
intulam relegati, & post calamitosissimam vitam
necati. Hic finis Plautiani, qui in Christianos
persecutionem inflamarat, & de eorum alio-
rumq; bonis opulentissimus euaserat, adeoque
trix ac superbus erat, vt quacunque iret per an-
teambulones veraret, ne quis auderet in proximo
confistere, aut illum contueri: *Dio in Seuero,*
& *Herod. l. 3.*
- 204 Sublato Plautiano, persecutio maxima ex parte
mitigatur. Zephirinus Papa ex latebris erum-
pens liberè munia ponticia exercet: *Euseb.*
l. 5. cap. 27. Antoninus, & Geta liberè, & per
summam libidine Romæ matronas multas,
puerisq; violare non erubescunt, & pecunias
vnde cunque prædari: *Herodian. lib. 3. & Xi-
philin.*
- 205 Origenes, vt securius, & absque suspicione, mu-
licibus quoque de rebus diuinis verba facere
posset, simulque ad literam interpretans illud
Saluatoris dictum: *Sunt Eunuchi, qui se ipsos
castrauerunt propter regnum calorum.* Se ip-
sum castrauit: *Euseb. lib. 6. cap. 7.* Bulas la-
tro in Italia toto biennio mirè eludit conatus Se-
ueri, fed tandem doio captus est; *Xiphilinus.*
- 206 Tertullianus anno 15. Seueri, iterum & accuratius
scribit contra Marcionem, & de Resurrectione,
& de Carne Christi, vt colligitur ex l. 1. aduersus
Marcionem c. 15. & l. 5. Minutius Felix Cau-
sidicus insignis, dialogum edit pro Christiana
Religione *Hieronymus in Catalogo.*
- 207 Antonini decennalia celebrantur Romæ: Septimius
Geta appellatur Augustus, & Tribunicia pote-
state augetur; quibus peractis anno ante obi-
tum lui 3. Seuerus cum filiis, & exercitu profi-
ciscitur in Britannos, qui fines transgressi, Ro-
manam ditionem inuaserant. *Xiphilinus ex Dio-*
ne, & Onuphrinus: Eloret Alexander Aphrodi-
sus Philoi, & Papinianus Iuritconsultus.
- 208 Seuerus Britannos repellit, et muro miliarium 130.
intra suos fines coercet; amissis tamen 50. mil-
libus hominum, partim aquarum insalubritate,
partim insidijs Caledoniorum, *Dio, et Spartia-*
- 209 nus,
- 210 Antoninus Seuerum patrem occidere s̄epe occul-
tē tentat, & temel palam dum simul equitarent
cum exercitu districto gladio à tergo illū ador-
tus est, et occidit, nisi alij clamore monuis-
sent Seuerum, qui conuersus, cum satis habuit
increpare; vnde postea Seuerus se adeo infeli-
cem in filiis agnoscens, micerore contabuit; Po-
stea in seditiones milites qui Antoninum Augu-
stum acclamarant, animaduertit, et lectione ob-
podagram vectus, ac sedens pro tribunali in-
quit. *Sentitis ne tandem caput imperare non pe-
des?* ita, *Dio, & Herodian.*
- 211 Seuerus 4. Februarij moritur Eboraci atroci mor-
bo; relicto canone annorum septem, quo con-
stabat quotidie expendi posse 75. millia modio-
rum frumenti, olci vero per quinquennium quantu-
m toti Italiae sufficeret, succedit ei filij Anto-
ninus, et Geta, alter alteri insidiantes. Antoninus
iubet interfici Medicos, quod noluisse suo
inſu Seuerum interficere, et nutritios tuos, ac
fratris, et fautores Seueri: ex Britannia di-
cedentes duo Imperatores, cineres Seueri, Romam
deferunt. *Dio. Spartan. et Herod. l. 3.*
- 212 Antoninus Caracallus dictus à Caracalla ueste vs-
que ad talos, quam in castris quoque adhibuer-
at, Getam fratrem in gremio matris interficit,
et eius fautores fere 20. mille, inter quos Papi-
nianum Iurisc. et in Circo immisssis militibus,
iubet occidi, quotquot dictaria iecerant in auri-
gam ipsi charum; quatuor Vestales, vna carum
violata, viuas infodi mandat, et Iuliam nouercā
suā ducit vxorē: *Spartan. Dio : Herodian. l. 4.*
- 213 Antoninus Imperator in regiones Septentrionales
proficiscitur. *Herodian. l. 4.* Caius doctissimus,
et eloquentiss. vir, insigni disputatione conuin-
cit Proclum Montanistam, quem mox Zephyri-
nus papa cum reliquis Montani, et Cataphry-
gum lectoribus, et præcipue Tertullianum ex-
communicavit: ijdem in Græcia diuersis Syno-
dis damnati; *Euseb. lib. 6. his. cap. 14. Hieron.*
in Catalogo Scriptor. Et ipse Tertullian. l. de Ie-
unio c. 1. et 13.
- 214 Tertullianus dolens se à Zephirino excommunica-
tum, furere incipit, ac meditari libros aliquot,
præcipue de Monogamia, quem ipse met c. 3.
asserit à se scriptum anno 160. posse quam S.
Paulus scripserat primam Epistolam ad Corin-
thios: ergo illum abloquit vulgauitq; sub finem
huius anni, aut ineunte sequenti.
- 215 Tertullianus inuicitur in Zephyrini decreta de re-
cipiendis lapis ad pœnitentiam: Agrippinus
vero

- verò Episcop. Carthag. in Concilio Africano iuxta Tertulliani sententiam decernit baptizatos ab hereticis rebaptizandos esse : ex Cypriano Epist. 71. et Augustino l. 2. de Baptismo contra Donatum c. 7. Antoninus multos in Aegypto, sed potissimum Alexandrinos occidit, qui aliquando de ipso male locuti erant; vlciscente Deo sanguinem Christianorum ibi sub Seuero fusum : *Herodian.* l. 4. *Spartian.* Dio.
- 216 Antoninus Artabanum Regem Parthorum fraude circumueniens, eius regnum populatur; & Abagaram Osroenorum Regem Christianum, qui datis obsidibus firmarat amicitiam cum Seuero, & populo Romano, in vincula coniicit, regia eius occupata, territusq; præfigijs de sui morte, ad magicas artes confngit, sed frustra : *Herodian.* l. 3. & 4. *Dio.*
- 217 Antoninus Imp. occiditur 6. Aprilis inter Edesam, & Carras à Martiali Centurione, iussu Opilij Macrini: Macrinus ortus ex Cæsarea Mauritania Præfectus Prætorij die 4. Imperium pollicitationibus ab exercitu impetrat, & Diadumenum filium statim in consortium Imperij assunit; *Spartian.* *Capitolin.* *Lampridius.* *Dio.* Origenes in vrbe Hierico inuenit occultatam in dolio diuinam Scripturam, olim ex Hebreo in Græcum translatam, quam Quintam editionem appellantur: *Eppibar.* de pond. & mens. *Euseb.* l. 6. & 22.
- 218 Macrinus vnā cum Diadumenō 7. Iunij interficitur à militibus prope Chalcedonem, ob scuissimas neces, & supplicia, quibus militaria peccata, vel leuia puniebat: Antea tamen in Syria ab exercitu acclamatus fuerat Imperator M. Aurelius Antoninus Heliogabalus, seu Alagabalus, ita dictus, quod esset Sacerdos Solis quem Phœnices *Alagabum* nominabant; censebatur is filius Caracalli, ex Seonide, seu Semiamira sorore Mammea matris Alexandri: *Capitolinus.* *Herodian.* *Lampridius.* *Dio.* Mammea Antiochiam euocat Originem eumque libenter audit, & secum Romanum adducit, vbi cum Zephyrino Papa egit. ex *Eusebio.* l. 6. c. 12. & 15.
- 219 Alagabalus Romanum venit, & templum Alagabalo, id est Soli ædificat, *Herodian.* l. 5. & *Lamprid.* Zephyrinus Papa Martyrio coronatur die 27. Augusti, eique substituitur die 2. Septembris Callistus ciuis Romanus, qui 4. Temporum ieiunia instituit, & ædificauit templum S. Mariæ trans Tiberim: ex eius *Attis.*
- 220 Iulius Africanus legatus ad Imperatorem imperat, vt Nicopolis (olim Emmaus) instauretur, quod fieri cœptum est anno sequenti. *Euseb.* in Chron. Florent Alexander Aphrodiseus, & Aphthonius Sophista. Alagabalus obtinet à Senatu, vt mater sua, qualibetidone abutebatur, in ordinem Senatorium censeretur: *Lamprid.*
- 221 Alagabalus adoptat, Cæsaremq; appellat Alexandrum Mammea filium patruelum suum in Syria natum, eidemque consensu Senatus eodem die confert Augusti cognomen, Summum Pontificatum, Tribuniciam potestatem, & proconsulare imperium; sed ob violatas Vestales, & alias turpitudines reprehensus à Senatore Sabino, eum iubet interfici. *Auctores supra.*
- 222 Alagabalus ob nefandas turpitudines omib; iniuisus, militari tumultu vnā cum matre occiditur die 10. Martij, tractusque per Vrbem projectus in Tiberim, vnde ludibrio dictus *Tractus*, & *Tiberius*, mater eius in Cloacam projecta est. Succedit ei Alexander Seuerus, qui quotidie in suo larario adoravit Christum, Abramum, Orpheum, Apolloium, Tyanaenm, Christianosq; fieri permisit, & Iudeis sua priuilegia reseruauit. *Lampridius.* & *Dio.* Hippo-
- lytus Epis. Portuensis cantonem Paschalem condit. *Petavius.*
- 223 Florent hac tempestate, Julius Paulus Patquinus, Lucius Frontinus, Celsus Metianus, Proculus, Modeftinus, & Domitius Vlpianus Iurisconsulti, inter quos Vlpianus lib. 7. de officio Proconsulis colligit nefaria rescripta Principum contra cultores vnius Dei, ideoque huius, & aliorum Iuriscons. contilijs principe adolescenti decepto, vexati Christiani, sed ipse Vlpianus postea à Prætorianis noctu interemptus est; *Dio.* *Lamprid.* & *Lactantius* l. 5. c. 11. & 12.
- 224 Vlpiano in primis int̄ligatore, Martyrio affecti sunt multi Christiani de quibus Baronius ad annum ipsi 226. inter quos Callistus Papa martyrio coronatus est 14. Octobris, & die 20. Urbanus Romanus ei substituit, vir doctissimus, & sanctissimus.
- 225 Alexander salutaribus legibus Rempublicam constituit, sed permittit Romæ publicè profiteri, non solum Mathematicos, sed & Gæcchliacos.
- 226 Thermæ Alexandrinae Romæ ædificatae: *Euseb.* S. Martinus, & aliorum Martyria apud *Surius* tomo 1. et *Baronium* anno ipsi 228.
- 227 Clarescunt hoc tempore Geminus presbyter Antiochenus, Hippolytus Portuensis Episc. Beryllus Episc. Boltrenus.
- 228 Origenes annorum 43. ordinatur Cæsareæ Presbyter; Phileto mortuo succedit Zebennus Episcopus Antiochiae: *Euseb.* in Chr. et lib. 6. hist. cap. 19.
- 229 Dio Cassius Romanæ Historiæ scriptor consulatum gerit: ex *Fastis*. Hoc anno (qui Baronio est 221.) occasione Origenis, multa de Editiōibus S. Scripturæ vide in Baronio.
- 230 SS. Cæcilia, Tiburtij, et Valeriani nobile Martyrium, ex *Martyrologio Rom.* Origenes Alexandrinæ à Demetrio Episcopo exagitatur. *Euseb.* l. 6. c. 19.
- 231 Urbanus Papa martyrio coronatur 25. Maij, eq; die 24. Iunij subrogatur Pentianus Romanus. Origenes substituto sibi in Schola Alexandrina Heraclia, confugit Cæsarcam, ibiq; Hexapla, & Octapla componit; Mortuo Demetrio Episcopo Alexandria, succedit Heraclas, ad quem vivendum venit Africanus: Florebant Gregorius Thaumaturgus, et eius frater Athenodorus discipuli Origenis, et Alexander Carbonarius Episcopus Comanæ Ponti: *Euseb.* l. 6. hist. c. 20. et 23.
- 232 Ammonius Christianus Platonicam Philosophiam Alexandriæ profitetur, eumque audit Plotinus annis vnde cœm: *Porphyri vita Plotini.*
- 233 Artaxerxes tribus prælijs Parthos vincit, eorumq; Rege Artabano interficio, Persarum Imperium instaurat, Romanisq; finibus imminens, litteras Alexandri Imperat. superbè contemnit. *Herod.* lib. 6.
- 234 Alexander Imper. Artaxersem, qui cum 700. elephantiis et 1800. curribus falcatis ad pugnam venerat, vincit, Roinamq; reuersus triumphat 7. Kal. Octobris, non enim amilit exercitum, vt Herodianus retulit, quem ex actis Senatus ialsa-tis conuincit *Lampridius*, addens res feliciter gestas in Armenia per Iunium Pa'matum, in Illico per Varium Macrinum, & in Mauritania Tingitana per Iulium Celsum. Pontius Papa relegatur in Sardiniam ab Alexandro: *Martyrolog. Rom.*
- 235 Alexander contra Germanos mouens, cum ob seueritatem integrum legionem deleuisset, à paucis militibus occiditur Moguntia vna cum matre 15. Kal. Aprilis; Iulius Maximinus Gotho patre, matre Alana natus Imperium usurpat, confectoq; feliciter bello Germanico combu-sti; q;

236. siq; 40. millibus villis Sinnij hyemat; direcione per suos praefectos in Urbe grassatus: terramotus Orientem concutientis Christianis attribuitur, ideoque Persecutio 6. in eos a Maximino excitata: *Capitolin. Lamprid. Herodian. 7. Origenes c. 28. in Ioannem, & Firmilianus in Epistola 75. Cypriani.* Pontianus Papa 19. Novemb. moritur martyr in exilio; succedit ei Anterus Graecus die 3. Decemb. Eras Maximinus octipedalis Statuæ pedibusque prælongis, & aliquando in cœna vini amphoram exhausat. Anterus Papa martyrio affectus d. 3. Ianuarij, & die 16. ei sufficitur Fabianus Romanus; Gordiani ambo Imperium usurpat: Romani a Maximino deficiunt iussu Senatus, idemque Senatus mittit quoquoeverum praefectos ad continendas in potestate Provincias, & eligit 20. viros ad tuendam Rem publicam. Vitalicus Praetorio, Sabinus Vrbi praefecti interficiuntur: *Lamprid. & Herodian. l. 7.*
237. Gordiani ambo in Africa occisi a Capelliano Maximini duce: Maximinus Imperator cum filio item Maximino interfecti sunt iussu Pupieni in obliione Aquileiaz, in qua deficientibus funibus arcuum, mulieres capillos suos suppeditarunt, ideoque in earum honorem Senatus dedicauit templum Veneri Caluz. Senatus Maij 26. elegit Imperatores Maximum Pupienum, & Clodium Balbinum; *Herodianus lib. 8. Freculphus, Eutropius, Iordanus, & Capitolinus*, qui addit Eclyptim Solis factam 12. Aprilis.
238. Censorinus hoc anno librum de die Natali scribit, donoq; initit ad. *Q. Cærellium*, annumq; hunc illustrat celeberrimis Epochis, numeratque annum Julianum 283. ex *Censorino c. 8. Pupienus, & Balbinus* populo accepti, sed iniusti militibus, ab his necantur ludis Agonalibus Martio mensse; Gordianus puer solus imperare incipit, magno fauore omnium ordinum. *Capitolin.*
239. Extat in corpore iuris editum Gordiani editum hoc anno Antiochiaz. Mortuo Zebino Antiochiaz Episcopo, succedit Babylas. *Euseb. Chron.* Mauritaniaz Præses reprimit Sabinianum in Africa rebellantem contra Gordianum: *Capitolin.* Origenes Athenas repetit: *Eusebius lib. 6. cap. 25. Concilium 90.* Episcoporum in Africa contra Priuatum hereticum de quo *Cyprianus epist. 55.*
240. Gordianus Imp. ducit filiam Mithhei viri doctissimi, ac discretissimi, deinde præparat se ad bellum contra Saporem Parthorum Regem, qui occasione discordia Romanorum, Syriam populabatur: *Capitolin. Martyrium S. Helconidis 28. Maij. Terramotu absorpti multi*, ideoque in Urbe, & toto orbe ex libris Sibyllinis, sacrificia celebrata; *Zosimus l. 1. Agathias l. 1.*
241. Gordianus Iano aperto, cum ingenti exercitu proficisciatur ad bellum Perticum per Moesiam, & Thraciam, ubi omnes hostes deleti, inde translati in Syriam, ubi ad Antiochiam frequentibus prælijs Saporem vicit, recuperavitq; Antiochiam, Artaxata, Carras, Nisibin, & alia oppida, compulsi in suas regiones Perlis; Mitheo Socero suo, ac Præfecto omnia prudentissime disponente, præterim quoad annonam militarem. *Capitolin. Eutrop. l. 9. Aurel. Victor. Orosius l. 7. c. 19.*
242. Mitheo, seu morbo, seu dolo Philippi extincto, exercitus annonæ caritate laborans, & Gordiano imperij exprobrans, creat præfectum Philippum Arabem, & tutorem Gordiani: *Capitolin. & reliqui supra.* Origenes ad saniorem mentem reuocat Beryllum Episcopum Arabiae, iam ab Episcopis damnatum, ob non rectas de Christi diuinitate sententias; cessante autem persecutione, multæ Ecclesiæ ædificatae, *Euseb. l. 6. hist. c. 25.*

244. Gordianus Romanum cogitans, ut triumphearet, consuetusq; cum milibus, quod a Philippo superbe tractaretur nihil proficit, immo ibiente vel coniuente Philippo priuatus est Imperio, ac paulo post occisus: nouem eius occidores postea tua se ipsos manu iisdem gladiis peregerunt. Electus est Imperator mente Aprilis M. Iulius Philippus Arabos Trachomites, qui ex Serena uxore suiceperat filium C. Iulium Saturninum, eumque factus Imperator nominauit C. Philippum, atq; in consortium Imperij ascivit. *Aurel. Victor. Eutrop. l. 9. Zonaras tom. 2.* Nondum vero Philippus hic erat Christianus, ut docet Baronius eos confutans, qui hunc confederunt cum Philippo Augustali praetector Aegypti.
245. Philippus pace cum Sapore stabilita, ædificataq; in Arabia Philoppoli, ubi olim Bozra, & relictis Prisco fratre in Syria, & Seueriano genero in Myzia, ac Macedonia Præfectis, Romanum venit, extritusq; lacum trans Tiberim: *Zosimus lib. 1. Eutrop. lib. 9. Plotinus Romanum venit, ibiq; publicè Philosophiam Platonicam profitetur: Porphyrius in eius vita.*
246. Origenes Romam iterum venit, & cum Plotino agit, ut ex Porphyrio colligitur, & cum Fabiano Papa, ut docet Baronius ad annum 248.
247. Philippus vterq; Imp. Opera Fabiani Papæ Christianam Religionem amplexi sunt hoc anno, qui Baronio est 249. ex *Eusebio l. 6. hist. c. 27. & in Chron. & Orosio l. 7. c. 20.* deinde ab iisdem Ludi Seculares millesimo Vrbis anno celebrati, innumerabilibus diuersarū specierum belluis interfectis in Circo, & ludis theatalibus in campo Martio tribus diebus, tribusq; noctibus continuatis, licet Vrbis millesimus eiusq; celebritas à Palilibus huius anni usque ad Palilia sequentis pertinerint, ut ex nummis utroq; anno cufis constat: *Capitolin. in Gord. Cassiodor. & Euseb. in Chron. Concilium in Arabia contra haeresim de animalibus morientibus, sed in fine Mundi resurrecturis, quo anno prodij haeresis Helcesitarum, sed statim extincta: Euseb. l. 6. c. 30. & 31.*
248. Ludi seculares continuati, aut iterati hoc anno, Hecatostylon, et Thcatrum Pompeij incensum. S. Dionysius Alexandriæ Episcopus creator, sedetq; annos 17. *Euseb. S. Cyprianus mortuo Donato subrogatur in Episcopatu Carthag. Cyprian. Epist. 55.*
249. Orientales auaritiam Prisci non ferentes, creant Imperatorem Iotapianum, Myli vero, ac Pannonij Marinum, contra quem Philippus Senior mittit Decium: sed hunc Pannonij ibi conciliant, & Imperatorem esse compellunt, & cum eo contra Philippum illuc tendentem inferto agmine veniunt, quare ad Veronam Philippus exercitu amissus est, ciusq; filius duodenis Romæ interfectus est Maio mense: succedit Decius ortus in vico Syrmensi in Pannonia, & filium Hætruscum Cælarem facit: *Aurelius Victor.*
250. Decius ex odio in Philippos Christianos, septimam persecutionem mouet, quam tugiens Paulus prius Eremita in speluncam se abdi. Eodem tempore nascitur Antonius Magnus Abbas futurus in Aegypto. *Euseb. l. 6. c. 32. Orosius l. 6. c. 25. Hieronym. in Chron.* Origenes compellitur thus offerre Idolis: *Epiphanius haeres. 64. Iotapiani caput ad Decium delatum est: Gothi direpta Thracia, Lucio Pritco Macedonum Præfidi dominatum deferunt: Aurel. Victor.*
251. Fabianus Papa Martyrio coronatur 24. Ianuarij, & S. Agatha 5. Februarij: primum Schisma oriatur, inuadente Nouatiano Sedem Apostolicam: *Euseb.*

- Euseb.** l. 6. c. 1. Decio contra Gothos profecto, Iu*ius Valens Imperium capit, sed mox cæsus*: Decius aliquot prælijs Gothos, qui Cnicca duce Moesiam vastabant, superat; sed Cnicca Philippopolis expugnata, Decij filium interficit. Decius ipse delatus à Vibo Gallo Tanai ripæ præfecto, & aggressus Gothos apud paludem, ab ijs circumseptus voragine exaustrus nusquam comparuit, sub finem anni; cui successit Vibius Gallus, qui Voluntianum filium consortem Imperij fecit. **Eutrop.** 9. **Zosimus** 1. **Zonaras** 2. Verno tempore Cornelius Romanus statuitur Papa, pulsò Nouatiano Antipapa, & in Concilio Romao Episcoporum 60. decernitur lapsos recipiendos ad penitentiam: Occasione pestis, quæ ab Æthiopia orta Ægyptum, ac deinde Orben totum vexauit, vixq; decadentio extincta est, S. Cyprianus scripsit librum de mortalitate. Obicerat iam ex lue illa Hostilianus, antea à Senatu dictus Augustus. Vibius alterum Decij filium adoptat, sed non multo post necat: Martyria Babylæ Hierosolymis, & S. Apolloniae Alexandriæ, atque alia **Euseb.** l. 6. à c. 32. ad 35. & lib. 7. cap. 17. **Zonaras** tomo 2. **Eutrop.** in *Galo, & Volus.*
- 252** **Gallo** negligenter Imperante, Scythæ Macedoniæ, Thessaliæ, Græciæq; diripiunt; Gothis, Borani, Burgundi, Carpi, reliquæ Europæ percurrunt; Persæ Armeniam, Mesopotamiam, & Anthiochiam Syriæ occupant. Æmilius Aemylianus Mauritania ortus, dux legionum Pannonicarum, Scytharum regionem inuadit, eosque concidit, & ab exercitu acclamatus Imperator, renunciat Senatu Imperium. Contra hunc Gallus, & Volusianus, cum exercitu eunt, Licinio Valeriano ablegato ad adducendas copias Germanorum: Aemylianus properans in Italiam vincit utrumque, Gallus, & Volusianus à suis militibus occisi Interamne; Aemylianus Augustus appellatus, & trimestri Imperio functus, ab iisdem militibus in Valerianum propensis occiditur inter Otriculum, & Narniam apud Pontem inde dictum sanguinariū, ex Aurelio Victore, & alijs, de quibus nos l. 4. c. 10. au. 10. Cornelius Papa Martyrio coronatur Septemb. 16. eique Octobris 21. Subrogatur Lucius Romanus. Antea tamen celebrata erant Roma, & alibi Concilia in causa lapsorum: **Cyprianus** Epist. 54. 55. & 93. Lucium Papam exilio damnarat Volusianus.
- 254** **Lucinius Valerianus** antea sub finem Novembris anno præcedenti ab exercitu creatus Imperator, viuentibus adhuc Gallo, & Volusiano; hoc deinde Anno Mense Aprili confirmatur à Senatu, qui eius filium Gallienum Cæarem dixit. Vide nos lib. 4. c. 10. au. 1. ex **Zonara** 2. **Eutropio** l. 9. Et **Aurel. Victor.** **Zosimo** l. 1. Origenes morienti annorum 69. Licinius Christianos adeq. fuit, vt domus eius Ecclesia Dei viderentur. **Euseb.** l. 7. c. 1. & 9.
- Catanenses** Actuæ ignis globis territi; reperta supra sepulcrum S. Agathæ hac Epigraphe: *Memento sanctam, sponteancam honorem Deo, & patriæ liberationem*, velum, quo corpus sanctæ virginis tegebatur, tulerunt contra flamas montis, quæ statim retrocessere aliorum: vnde Catanenses fidem Christi amplexi sunt. **Euseb.** b. 17. sc. d. 1. l. 1. c. 4.
- 255** **Lucius Papa** Martyrio coronatur die 4. Martij, cui substitutus 9. Aprilis Stephanus Romanus. Scythæ iterum & Marcomanni Macedonia, Thessaliæ, & Græciæ incursant; Borani, Gothis, Darpæ, Burgundi oras Italiz, & Illyrici vastant. **Zosimus** l. 1.
- 256** S. Cyprianus hortatur Stephanum Papam, vt deponat Martianum Episcopum Arsatensem.

Nouatiana hæresi infectum, ipse verò Cyprianus in Concilio Africano cum multis Episcopis, & Dionytius Episcopus Alexand. ac Firmilianus Episcop. Cælareæ in Cappadocia decernunt Hæretorum baptismum inuaididum esse, sed illis contraria Synodo resistit Stephanus Papa ex Cypriano Epist. 67. & 75. Et **Augustinus de Baptismo contra Donatum**.

Valerianus ab Aegyptio quodam Magorum Principe depræatus, & à Macrianiano præfecto Acerrij instigatus seuam persecutionem 8. in Christianos mouet, Sabellius Ptolemaide in Libyæ ortus, renouat Noeti hæresim contra distinctionem Personarum SS. TRINITATIS. **Euseb.** l. 7. c. 8. & 9. **Oros.** l. 7. c. 22. **Sulpicius** l. 2. **Augustin.** l. 18. de Civit. c. 12. Sapricius ductus ad Martyrium, retenço in Nicophorum odio, sub iactum carnificis fidem eiurat: **Surius** ad 9. Februario. Borani cum Scythis per Bosphorus in Asiam penetrant, & à Successiano duce aliquantum reprimuntur. **Trebellius** in 30. Tyrannis.

Cyriades instigat Persas contra Romanos, qui Antiochia, & Cæsarea capita Cyriadem Imperatorem proclamat. Atheniensis muros resiciunt, Peloponnesij Isthmam muniunt; Valerianus relicto in Occidente Gallieno, proficitur in Orientem contra Persas. **Trebellius, Vopisc.** **Zosimus.** Stephanus Papa martyrio coronatur Augusti 2. & die 24. substitutus illis Sixtus II. Atheniensis, S. Cypriani martyrium Carthaginæ 16. Septembris. **Pontius in eius vita, & Hieronym. de Scriptor. Eccl.**

Cyriades à suis interficitur; Successano à Prætorio amoto; Borani regressi in Pontum, & Asiæ, Trapezuntum, Chalcodonem, Nicomediam, Nicæam, Cium, Apamæam, & Prusam expugnat, diripiunt, incendunt; Valerianus ex Melopotamia ancipihi, ac diuturno bello aduersus Scythas in Cappadociam progressus, attritus in transitu oppidis, stolidus, & iners pedem refert inglorius. **Zosimus** l. 1. **Trebell.** in 30. Tyrannis; seuiente persecutione multi Romæ in Africa, & Numidia Martyrio affecti.

Lue Romanum exercitum absunente, Saporos Orientem populatur, & Valerianum pecunia placare tentat, proditumq; ab eodem Macriano, qui cum in Christianos instigarat, capit, excæcat, & vinclis constrictum eo incurvato vitat pro Scabello ad concendendū equum, quandiu vixit; frustra conantibus Romanis cum recuperare, & tandem detracta cute foedelaniatum, ac Salitum interficit: **Dianæ** Ephesæ templum conflagravit; **Trebellius, Zosimus.** **Euseb.** l. 7. c. 9. **Festus** in Breuiario, **Agathias** l. 4. Sixtus II. Papa 6. Augusti, & S. Laurentius die 10. Martyrio coronati sub Decio Gallieno. **Dionytius** Græcus Monachus creatur Papa 12. Sept.

Dionytius Alexandrinus Episc. purgat se apud Dionytiuum Papam de suspicione hæretis; **Athanasius** lib. de Dionysj Sent. S. Gregorius Thaumaturgus post Barbarorum excursiones Neocæsareæ Concilium celebrat: Christiani peccata consumatis, & pijs obsequijs immortui, tanquam Martyres coluntur. **Martyrolog.** Febr. 28. & Petrus in Chron. Gallienus clade patris relipiscens, persecutionem in Christianos comprimit, promulgata. ubique pace: **Euseb.** l. 7. o 12. & 18.

Gallienus Odemato Palmyrenoru principi ducatum Orientis relinquit, ganeis, & ludis se defendens: Macrianus, cum filijs Macriano, & Quieto Imperium usurpat, & mittit Pisonem in Achiam ad tollendum Valentem Proconsulē. Gallienus Rauennam progressus exit ab Italia, Galliaq; in Illyrico Ingenuum imperandi

cupidum Mursiaꝝ deuincit: Maſſos ſæuitia exasperat, qui proinde Regianum ad Imperium inducunt, sed poſtea iñſtinctu Roxolanorum perijt. Valens, Pifone interempto viciffim, à militibus interimitur. Milites in Illyrico Aureolum cogunt ad purpuram Imperialem, cum quo fruſtra oppugnato Gallienus metu Poſthumij pacem facit; Macrianus ex Asia in Illyricum cum 45. millibus contra Aureolum venit, sed amissis 30. millibus victus eſt à Domitiano Aureoli duce, perijtq; cum filio Macriano. Quietus alter filius Macriani, & Balista ab Odenato extincti ſunt: Saturninus quoq; qui in Aegypto tyrannidem vſurparat, ſublatus eſt: Peſtis vrget Alexandrinos: terræmotus in Asia, & Libya, inundationes à mari, de quib. Trebell. in Gallienis, & 30. tyrrannis, Aurel. Victor. Zonaras, tom. 2.

Causoleus Trebellium, qui ab Iſauris Imperium acceperat, debellat: Theodotus Causolei frater Dux Gallieni Aemilianum, qui Christianos in Aegypto, ac Thebaide ſeuiffimè excruciarat, & de præfecto Imperatore induerat, in conſilium viuum capit, mittitq; Romam, vbi in carcere strangulatus eſt. Gallienus cum Aureolo Iunium Poſthumium in Gallia à Gallis dictum Augustum, Salonino Galleni filio interempto, vincit; inde Romanum veniens decennalia exquifito voluptatum genere celebraſt. Trebel. Eutrop. lib. 9. &c. Porphyrius annor. 30. Romanum venit, & Plotinum annos 59. agentem ſequitur; Eunapius, & Porphyr. in Plotino.

Dum Gallienus luxu marcescit, Odenatus Imperium Romanum in Oriente tuetur, Persas acie, vincit, Saporem fugat, Nisibim, & totam Mesopotamiam recuperat, theſauros, & concubinas Saporis capit, Satrapas Persarum ad Gallienum mittit, qui illis insultans triumphat aliena victoria, Odenatum tamen Augultum dicit, et monetam victorijs eius inſigneū cudi iubet. Trebell. et Zonaras Epiphan. 2. Pauli Samosateni hæresis, & Concilium Antiochenum contra illum Epiphan.

Absoluta Synodo Antiochena contra Paulum Samosatenum, non multo poſt moritur S. Gregorius Taumaturgus, Petau. in Chron.

Hymenæus fit Episcopus Hierosolymor. Euseb. Scythæ Cæſaræ Cappadociæ cum 400. millibus capta, dum renaugant in ſuam Regionem, naufragi pleriq; percunt, Odenatus intidijs Maconij ſui consobrini cum filio Herode pcrimit. Zenobia pro filiis suis paruulis Herenio, & Timolao fuſcipit Imperium: Trebellius.

Heraclianus à Gallieno cōtra Palmyrenos, et Persas miſſus à Palmyrenis occiditur. Goths Cyzicum, Asiam, et Achaiam vastant, ſed vieti à Gallieni duce Athenæo, Epirum, Acarnaniam, et Boetiam peruagantur; idem Athenæus cum Cleodamo Scythes, qui traiecerant Iſtrum, fudit. Pottumius tyranus, qui 7. annis Gallias optimè rexerat, Lolliano agente, cum filio interiunitur; Victorinus eius Socius imperat, et Lollianum necat, ſed et ipſe ob libidinem occiditur, iuſtu Victorinæ quæ Marium, & Tetricum imperatorem creat. Trebell. in 30. tyranis.

Aureolus ex Rhetia, & Pannonia, quas tenebat, Romanum contendens, à Gallieno apud pontem (qui inde Pons Aureoli dictus eſt) fuſius fugatq; Mediolanum; in cuius obſidione, Gallicanus altu Aurcoli à Cecropio, et Cl. Martiano ducibus educitus à tabernaculo, nocte intempeſtate ſelo confollus eſt, cum Valeriano fratre, & ante mortē nominat ſibi ſuccelforem Fl. Claudio Dalmatam Ticini Tribunum, qui approbante exercitu ſuccedit 24. Martij, et Aureo-

lum prælio victum occidit; Tetricum in Calijs aggredi non vult, ſed potius expeditionem parat in Scythes, et Gothos, ſed in Christianos Romæ ſæuit, etiam in Cyrillam filiam. Trebell. Aurel. Victor. et Martyrolog. Rom.

Claudius prope Benacum lacum ingentem Alemanorum vim fundit, et 320. millia Scytharum, Gothorumq; vincit diuersis prælijs apud Martianopolim, Theſſalonicanam, Byzantium; reliqui naufragio, aut peſte, ac fame in Monte Hemo perierte; ex Solis Scythis 50. millia occiſa ſunt; Trebellius. Martyrium SS. Marij, Martha, Audifacis, et Abachi 19. Februar. Palmyreni 80. mille duce Zenobię Sabda Aegyptios vincunt, ſed à Probo præfecto maris vincentur, et Probus intidijs Timogenis interceptus, ſibi manus infert: Trebell. Eutrop. 9. Zosimus.

Scytha Cretam Cyprumque percurrentes, luc com fertim occumbunt, qua Claudius quoq; Sirmij extinctus eſt 3. Februarij, ſuccedit ei frater M. Aurelius Quintilius, ſed poſt dies 16. Aquileia perijt, ſiue ob ſeueritatem dicitur à militibus, ſiue metu Aurelianii incitis à medico venis ſponte objit; Valerius Aurelianus Sirmio oriundus conſensu legionum fit Imperator; Trebell. Vopis. Eutrop. l. 9. Plotinus obiit Porphyr. in vita & Firmicus l. 1. c. 3. Paulus Samosatenus in 2. Concilio Antioch. damnatus, & le dem ſuam obſtinatè retinens implorata Aurelianii authoritate expellitur. Euseb. l. 7. c. 23. et 24. Athanas. de Synodis, indicans celebratam Romæ Synodus ſuper ea re à Dionyſio Papa. Aurelianus militari disciplina aſſerta Suevos, ac Sarmatas bello p̄rmit, et Alemannis, ac Marcomannis ſimul occurrens, tanta clade affectus eſt ad Placentiam, ut Romæ trepidatum sit, & conſulti libri Sibyllini, ſed poſtea Romani viatorcs ſucre ad Placentiam, ad Metaurum fl. et in campis Ticini. Aurelianus Romanum reuersus in ſeditiosos præcipue Senatores Seuerè animaduertit, Vrbis muros firmat, et amplificat, ut 50. prope millia paſſuū ambirent. Vopiscus. Aurel. Victor. Zosimus. Dionyſius Papa moritur die 26. Decembriſ, et d. 31. Felix Romanus ſubstituitur.

Aurelianus contra Zenobiam proficiſcens, in itinere magnis prælijs Barbaros vincit in Illyrico, Thracia, Bithynia, recuperatis Bizantio, Thyanā, et Antiochia, et ad Emissam magno certamine vincit Palmyrenos, eorumque ducem Sadam, Zenobia fugiente, quā tandem acerrime præiantem cepit retrouauitq; ad triumphum, occiso Longino Philosopho, et reliquis authoribus bellī Zenobiani. Vopiscus, & Aurelius, Victor. Idem nonam perlectionem in Christians tentatam initaurat, in qua S. Symphorianus Augustoduni, et alij multi martyrio affecti, ex S. Leone 2. Serm. de Pontecotte. Porphyrius ex Christiano Christianorum hostis euadit, & Methodio, et Eusebio conſutatus ex Hicrony mo in Catalogo.

Aurelianus diadema, et auratam gemmatamq; veſtem aſumens, reuertitur vertus Europam, ſed contra Palmyrenos rebelles ex Europa mox reuersus, vrbem eorum excidit, nemini parcens; Firmum Aegypti viurpatorem ſuperat; hostes per Europam vagates conterit, Tetricum eiusq; legiones in Gallia deditione recipit. Vopis. & Eutrop. Aurel. Victor.

Aurelianus pacatis Oriente, & Occidente Romanum reuertitur, vbi ſpecioliſſimè de Zenobia, & Tetrico triumphat, quem Correſtorem Lucaniæ fecit; Zenobia mulier venuta, caſta, & dentium candore margaritas æmulans Romæ manlit, & posterius iuſdem. Soli templum aedificatum, & Agones in ciuſ honorem inititi ab Aureliano.

- no. *Vopisc. Eutrop. l. 9. Aur. Victor. Felix Pa-*
pa. 30. Maij Martyrio coronatur, & 4. Junij
substituitur ei Eutychianus Lunensis : Zenobiam
Christianam fuisse ex quorundam fama
refert Baronius ad hunc annum : Gebenna hoc
anno constructa ab Aureliano, & dicta Aurelia-
na, Bergomensis, & Sansouinus in Chron.
- 275 *Aurelianus incitatus aduersus Christianos, dum*
edicto subscribere tentat, encruatis brachiorum
commissuris repreclus est. Euseb. l. 7. hist. c.
24. Oros. l. 7. c. 23. Et proficisciens in Persas Mne-
sthei notarij sui fraude occiditur à militibus
Cænophurij inter Constantinopolim, & Hera-
cleam sub finem Ianuarij. Interim dum mili-
ties, & Senatores recusat, mira sane modestia,
electionem Imperatoris, tandem octavo mense
Senatus elegit Cl. Tacitum virum Consularem
die 25. Septembbris Vopisc. Eutrop. 9. Zosimus,
Claud. Tacitus persecutioni finem imponit, ex
Act. Christianis, apud Surium 28. Septemb.
- 276 *Tacitus Scytas, Phalim, & Macetidem transgres-*
tos repellit, interfectores Aureliani plectit, &
Thyanæ ducentesimo Imperij die moritur ;
succedit ei frater Annus Florianus inuadens
Imperium, sed ante duos menses vietus à Probo
apud Tharsum, à suis interficitur ; Aurel. Pro-
bus Sirmiensis coactus à militibus capescit Im-
perium ineunte Iulio: Vopisc. S. Sabinianus de
collatus tulit caput suum per pedes 49. vide re-
liqua in Bollando. ad 29. Ianuar.
- 277 *Probus ingenti exercitu petit Gallias à Germanis*
occupatas, & cæsis 700. millibus, vel ut alij legūt
400. millibus eorū, recuperatisq; 60. ciuitatibus,
reliquias eorū ultra Nierum, & Albin fluios re-
pellit; nouem Germanos Regulos supplices reci-
pit, ac 16. millia Germanorū tyronum limitaneis
militibus inferit : Vopiscus, & Greg. Thron. l. 1.
hist. Franc. c. 32. Manes hærelim Manichæo-
rum suscitat. Euseb. Chron. Epiphan. hær. 66.
- 278 *Probus in Isauria Lydium, & Palturium latrones*
pertinaci bello vincit, Vopisc. & Zosimus lib. 1.
florebat Anatolius Laodicenus Episcopus. Euseb.
- 279 *Probus Getas omnes subigit, Illyricum recuperat,*
Pannonijs vinces permittit, pacatisq; Panphy-
liæ partibus, bellum Peris intet : Vopiscus &
Zosim.
- 280 *Probus facta cum Persis pace, subactisq; Blemyjs,*
Copton, & Ptolemaidem acquirit : Vopiscus.
- 281 *Probus in Thraciam reuerlus, rebelles Barbaros*
conterit, centum millia Bastarnarum ad Impre-
rij tutelam in solo Romano collocat, qui omnes
fidem feruarunt ; Saturninum ab Aegyptijs ac-
clamatum Augustum varijs prælijs viatum ob-
siuet, vbi inuito Probo occisus est ; Vincit &
Proculum Albingaunum à Lugdunensibus ac-
clamatum Augustum ; Vincit & Bonosum Bri-
ttannum usurpatorem Imperij in Germania, &
ad laqueum compellit, vnde Bonosus dictus est
Amphora pendens, quia erat potator insignis.
Vopiscus, Aurel. Victor. Eutrop. l. 9. Orosius l. 7.
cap. 24.
- 282 *Probus parans se ad bellum Persicum, ob seueri-*
tatem in milites apud Sirmium frustra in terra-
tam turrem fugiens occisus est 12. Augulti, eiq;
suffectus M. Aurelius Carus Narbonensis, aut
Illyricus, qui erat Præfector Prætorij ; Carus
autem statim creat Cæsares filios suos Carinū,
quem ad Gallias tuendas destinat, & Numeria-
nus, quem secum retinet ; Sarmatas domat oc-
cillis eorum 16. millibus, & captis 20. millibus.
Vopisc. Eutrop. Zosim. Aurel. Victor.
- 283 *Carus bellum Periculum aggressus, facile Mesopo-*
tamiæ capit, Peris domestica seditione occu-
patis, & Ctesiphontem vñque Parthiæ urbem
progressus, ægritudine correptus, orta immani
tempestate, qua multi exanimati sunt, fulmine
- 284 *confagrauit. Vopisc. Eutrop. etc.*
Romæ ludi Carini, et Numeriani nomine cele-
brati, Numerianus factio Arrij Apri Socerij
sui imperio inhiantis occitus est ; sed mors ab
eo occultata ; fœtore tamen cadaueris prodita ;
Duces, & Tribuni Imperatorem creant Vale-
rium Dioclem (postea Diocletianum) Dalmatiam
obscuro loco natum, & libertinum Annuli
Senatori, qui à Gallicana Druide olim au-
dierat : Imperator erisum Aprum occideris :
nam manu sua interfecit Aprum præfectum.
Prætorij, & Numeriani interfectorem statim,
ac factus est Imperator ; nempe die 17. Septem-
bris, vnde Aera Diocletiani computatur, vt ostendimus
tomo 1. l. 4. c. 10. Vopisc. Eutrop. etc.
- 285 *Carinus flagitosissimus Iulianum Imperij usurpa-*
torem acie viatum obtruncat, & contra Diocletianum
multis prælijs stat, tcd prope Murgum
Moesiæ Oppidum, dum viatis intat, à suis mi-
litibus, quorum nuptas affectabat, occiditur.
Maximianus Herculeus Cæsar, rusticos in Gal-
lia tumultuantes leuibus prælijs domat. Idatius,
& Cassiodorus in Chron. Eutrop. 9. SS. Sebastia-
ni, Tiburtij, & Cromatij Martyria ex coruim
Actis.
- 286 *Coraulius Menapiæ ciuis, mare Belgicum, et Ar-*
moricum, à Francis, et Saxonibus infestatum,
suscepit pacandum, sed ob peculatum iustus à
Maximiano occidi, Britanniam occupat, pur-
pora attulpta. Achilleus in Aegypto tyranni-
dem inuadit, Julianus, & Quinquegentiani
Africam, Narsus Rex Pertia Orientis infes-
tant ; ideoque Maximianus Augustus factus est
cum Tribunicia potestate. Idatius, Eutropius
l. 9. Victor. Zosimus.
- 287 *Edictum Imperatorum contra Manichæos apud*
Baronium. Agon Capitolinus celebratus; Onuphr.
- 288 *Hieracitarum hæresis de qua Epiphanius hær. 67.*
& Baronius: hoc anno Pompeius Ianuarius post
bimestrem consulatum, Vrbis præfecturam init.
Onuphr.
- 289 *Annus Bassus, & L. Ragonius Quintianus Con-*
sules hoc anno fuere.
- 290 *Martyria plurium insignia recenset Baronius hic.*
- 291 *Cum bella vndique, et seditiones imminent, Dio-*
clelianus, & Maximianus Kal. Martij creant
Cæsares Fl. Valerium Constantium Chlorum
nepotem ex filia Quintilij fratris Claudij Imp.
& Caium Galerium Maximianum Armentariū
in Dacia ripeli prope Serdicam ortum, vtrsq;
bellica laude insignes, coguntq; repudiare vxo-
res pristinas ; itaque Constantius repudiat
Helena Constantini matre ducit Theodoram
Maximiani Herculei priuignam ; Galerius au-
tem ducit Valeriam filiam Diocletiani, Imper-
rium ita partitum est, vt Africa, & Italia Maxi-
miano Herculeo commissa sit ; Gallia, & quid-
quid ultra Alpes Constantio ; Illyrici ora vñque
ad Pontum Gallerio ; reliqua Diocletianus re-
tinuit. Euseb. in hist. Eutrop. 9. Codex Iustiniani.
Solis Eclipsis Maij 15. hora 3 1/3. Carthagine
post merid. pene totalis apud Idatium in
Chron.
- 292 *Duo Cæsares Constantius, & Galerius Tribunicia*
potestate aucti ; Constantius frustra Carau-
sium in Britannia aggressus, cum eo pacem init.
Eutrop. 9. Petavius in Chron.
- 293 *Carauſium Socius ciuis Allectus occidit, eique suc-*
cedens Britanniam triennio obtinet. Diocletianus
adorari se vt Deum iubet, gemmasq; vesti-
bus, et calceis inserit, cum alij Imperatores chla-
myde purpuræ contempi fuitent. Eutrop. 9. Hie-
ronym. in Chron.
- 294 *Decennalia Imperij Diocletiani celebrata: Onuphr.*
Sarmatiæ Bastarni, & Carpi à Romanis subiecti,

- 295 *Eutrop. 9. Idatius in Chron.*
Ex Carpis, Baſtarnis, & Sarmatis domitis, ingentes captiuorum copia in finibus Romanorum ab Imperatoribus collocatae. *Idatius.*
- 296 Caius Papa Martyrio coronatur die 22. Aprilis, eique tubrogatur die 5. Maij Marcellinus Romanus. Diocletianus capta post octimeſtrem obſidionem Alexandria, muriſq; nudata, & ſolo æquatis Copto, Bulſri, ac Ptolemaide, cædibus, et proſcriptionibus ſauit, pulſo inde Achilleo. Per Africam Quinquegentiani ab Heraclio domiti; fed Galerium Maximianum à Narsco victum, et ad ſe redeuntem, tam ſuperbè exceperit Diocletianus, vt licet purpuratus ante vehiculum eius ad aliquor millia paſſuum cucurrit; *Eutrop. 9. Aurel. Victor.*
- 297 Constantius Cæſar iuxta Lingonas 60. millia Alemancorum cædit; Allecto ducu Aſclepiodoti Prætorio præfeti necato, recuperatur Britan‐nia. Galerius per Illyricum, & Moefiam contraſti copijs per Armeniam in Persiam irrumpit, Narteum Regem vincit captiſ eius vxore, ſororibus, ac liberis, ideoq; in Mesopotamiam reuersus ouans à Diocletiano excipitur ingenti honore; licet triumphus dilatū ſit uſque in Annum Christi 301. ob varias occupationes in bellis. *Eutrop. 9. Oros. l. 7. c. 25. Aurel. Victor.*
- 298 Marcellus Centurionis, & aliorum Martyria apud *Baronium.*
- 299 Marcomanni cæſi, & Carporum natio translata in Romanum ſolum, *Eutrop. 9. Aurel. Victor.*
- 300 Theonæ Alexandriæ Epifc. mortuo, ſuccedit Petrus Alexandrinus: *Euseb.*, S. Anastasiæ Martyrium apud *Baronium.* In obitu S. Genulphi Epifcopi à S. Petro ad cœlum vocati, adeo ſuauiter Angeli cantarunt, vt adſtantes in ſoporem abrepit ruerint: *Bollandus ad 17. Ianuarii.*
- 301 Diocletianus, & Maximianus in ſigni pompa Romæ triumphant de Perſis, duciſ ante currum Narsei ſororibus, liberis, & præda, qua Parthos Spoliauerant. Erat verò Narteus auus Hormisdæ, & Saporis iunioris Perſarum Regis, & ſuccellor Saporis senioris, qui Valerianum captiuarat. *Eutrop. l. 9. Euseb. in Chron.*
- 302 Populo in C. centibus Iudis contra Christianos conclamante, Maximianus Herculius perſecutionem decernit in Christianos: *Baronus ex Actis S. Sabini*, ſed id refert ad annum 301.
- 303 Decima perſecutione in Christianos promulgata imminente Paſchate edictis Diocletiani, & Maximiani Herculei, iubentibus Ecclæſias dirui, Sacros libros tradi, et comburi, Christianos magistratu fungentes de gradu deiſci, reliquos capite pleci; hoc enim anno, non autē 302, quidquid dicant Baronius, & Petauius, cœpiffe hanc perſecutione euicimus tomo 1. l. 4. c. 10. nu. 18. Innumerabiles Christiani occidi, quos inter S. Vincētius, & S. Sebattianus alter. Donatistæ qui ſacros libros comburendoſ tradidere appellati Traditores. *Euseb. l. 8. c. 3. Orosius l. 7. c. 27.* ipſe Eusebius lapſus eſt, vt docet Baronius an. 302. Porphyrius cōtra Christianos canina rabie ſcribit; Arnobius autem pro Christianis cōtra Gentes, De Marcellini Papæ lapſu haud ita certo, ſed potius à Schismaticeſ confiſto vide *Baronium* ad annum 302. *Bellarmino in recognitione libri 4. de Pontificibus c. 8. & Raynaudū noſtrū Tom. 12. in Hoplotheca contra itūm calumnia ſcīt. 2. p. 2.*
- 304 Anno altero à Perſecutione decretā, et inita, ſed primo anno, ab edictis promulgatis exeunte, Diocletianum pestilens, ac lethalis morbus inuafit, et mentis impoſ factus, vbi ad ſe rediit timens, et præſentiens futuras Imperij clades, et agnoscens ſe fruſtra conatum eſe Christianos extirpare; vidensiq; Christum in tuis Martyribus, et Miraculis præualere, cædio, ac deſpe-

- ratione plenus, ſtatuit ſe abdicare Imperio, praetextu amoris vitæ priuatæ, ac ſacietatis fortunæ, et idem, quamuis ægrè perſuafit Maximiano Herculio; Itaq; Kalendis Aprilis Diocletianus Nicomediz, Herculius Mediolani depoſita purpura, et Imperio, recedunt ille Salonas in patriam; hic in Lucaniā; ſed priuſ creant Auguſtos, Conſtantium Chlorum, et Galerium Maximianum Armentarium: Cæſares autem creati ſunt Seuerus, et Galerius Maximianus. Diuifio Imperij fuit, vt Conſtantio obuenerit Italia, Africa, Gallia, Germania, & Britannia, & quid quid erat trans Alpes; Galerio autem Illyricum, Asia, & reliquus Oriens. Conſtantius tamen ſponde ceſſit Galerio Italiam, et Africam; Galerius autem præfecit Italiz Seuerum, et Orienti Maximimum; videndi *Conſtantius in Oratione apud Eusebium l. 8. c. 25. et Eusebius c. 26. & 29. Acta Menæ, et Sociorum Martyrum, apud Surium die 10. Decembris. Zonaras p. 3. Annal. Idatius, Eutropius, et apud Petauium Anonymus:* Marcellinus Papa Martyrio coronatur die 6. Aprilis, nec niſi Nouembris 21. ſubstituit ei Marcellus Romanus. Cyrtha in Numidia Sydonus præſidente Secundo Tigifitano Primate, vbi cognita cauſa *Traditorum*, ideſt, qui libros ſacros comburendoſ tradiderant, ſed Schismatis vitandi gratia in communionem admissi; *Optatus lib. 1. et S. Augustinus l. 3. contra Cresconium c. 26.*
- 305 Constantinus filius Helenz, et Conſtantij Chlori, relictus obſes apud Diocletianum, et Galerium, et ab hoc varijs periculis obiectus aduersus Sarmatas equo pugnans, barbarum ferocem capillis attraxit ad pedes Galerij, et miſſus in paludem, equo viam cōtra Sarmatas exercitū oſtentat; *Anonymus apud Petauium.* Conſtantius illis, qui dæmonibus immolarent promiſens ſimulatè honores, et officia in palatio, Christia‐nos autem fingens ſe cieeturum à Regia, vbi eos tentauit; retinuit apud ſe Dei veri cultores, alios verò eiecit ab aula, negans hos fidos fore Imperatori, qui perfidi in DEVM Opt. Max. ſuifſent. *Euseb. in vita Conſtantini l. 1. c. 9. et 10. Martyrium S. Ianuarij, Bonifacij, et aliorum, tum canones Petri Alexandrini de lapsis reſtitudiſ: vide in Baronia ad hunc Annū.*
- 306 Conſtantinus à Galerio, ſed inſidiante remiſſus ad patrem, fugit obtruncatis per viam veredjs, reperitque Conſtantium prope Getſoriacum, qui deinde non ſine luce Christi obiit Eboraci die 25. Iulij: mox Conſtantinus hæres Imperij ex teſtamento, conſenſu militum, & ſuauo Eroci Alemannorum Regis, Imperator dictus, licet tunc Cæſaris, & anno ſequenti Auguſti titulum acceperit. At delata in Vrbem Conſtantini imagine, Maxentius filius Maximiani Herculij à Prætorianis militibus acclamatur Imperator; qui ad conciliandum ſibi Pop. Rom. Christianum ſe fingit. *Panegyriſtis Conſtantini. Euseb. in vita Conſtantini l. 1. Zofim. l. 2. Eutrop. l. 10. Aurel. Victor.* Schiſma à Donato excitatum, de quo Augustinus l. 3. contra Parmen. & Optatus l. 1. Schiſma item motu à Melctio Epif. Lycopolitano, depoſito ob criminis à Petro Alexandrino, de quo Athanaf. Apol. 2.
- 307 Seuerus à Galerio Maximiano miſſus contra Maxentium Urbem oblidet, ſed à ſuis defertus Rauennam fugit; Galerius cum exercitu Romam aduolat, & per legatos Maxentium hortatur ad arma deponenda, ſed fruſtra: nam contempſtus, & à pleriq; deterter redit in Illyricum, creatq; Licinium Cæſarem, quo in Pannonia relictio, Sardicam reuertitur. Maximianus Herculius ſpe Imperij reſumendi, vel ſtabiliendi Maxentij, ex Lucania Romam conuolat, conatur;

- 307 turq; per literas inducere Diocletianum ad resumendam purpuram, sed ille præfert quietem, & olera, quæ feuerat, Imperij molestijs. Ergo Herculius Seuerū periurio Raucnam eductum captiuum facit, & Romam ducit, sed ad Tres Tabernas à Maxentij tætillibus laqueo præfatus est Seuerus. Maximianus Herculius, seu verè, seu ficta ex composito discordia pulsus à Maxentio, in Gallias ad Constantinum venit, eq; Faustum filiam matrimonio locat, & Augustum nuncupat. *Paneg. Constant. Eutrop. 10. Zosimus l.2. Idatius in Chron.* qui cum Eutropio censet Seuerum occitum ad Rauennam. Fuerat verò Constantino alia vxor Mineruina, ex qua natus Crispus, ut docet hic *Baronius*. Maximini scuætia recrudecit persecutio, & multi Martyres fiunt in Acgypto, & Palæstina. *Euseb. lib.8. cap. 20.*
- 308 Die 9. Nouæbris Licinius Carnunti ex Cæsare factus est Imperator à Galerio Maximiano, contra Valentem, qui usurpat Imperium: *Idatius, Eutrop. Pseudosynodus Episcoporum 270. Schismaticorum, & Traditorum in Africa*, de qua *Augustinus epistol. 48. ad Vincentium*. Maxentius, deposita larua Christianismi, conatur inducere Marcellum Papam ad Idolatriam. *Baron.*
- 309 Marcellus Papa, martyrio coronatur d. 16. Januarij, & d. 15. Februarij subiicitur ei Eusebius filius medici Græci. Persecutio in Oriente scuæt adeo, vt integra ciuitas in Phrygia Christum profitens deleta sit: de his, et alijs Martyribus *Eusebius l. 8 c. 23. et 24. de turpitudinibus autem, et crudelitate Maxentij, et de Sophronia Christiana, quæ se intertecit, ne ab coœdaretur, i. e. l. 8. c. 26. De Euphrasia Virgine Alexandrina, quæ Pharmacu à vulneribus præseruante decipiens iuuenit, vitam virginitati pothabuit, Nicephorus l. 7. c. 13. Terramq; Tyri, et Sidonis: Thermæ Diocletiani compleæ: Sanjouris Chron.*
- 310 Fausta Constantino Coniugi detegit insidias Maximiani Herculij in ipsum strætas, quo cognito Maximianus Massiliam profugit, ibiq; oppresus, laqueo interjet. *Eutrop. 10. Euseb. Idatius in Chron.* id enim hoc anno euenisse ostendimus tomo 1. l. 4. c. 11. S. Petrus Alexandrinus Episc. post excommunicatum Arium Diaconum ob Schisma Meletij, et visione Christi duodennis, qui scilicet ueste illi apparens mādauit, ne Arius vñquam in communionem reciperebat, postridie noctu in aurora diei 26. Novembri nobile Martyrium contumauit, ultimus Episcoporum Martyrum Alexandriæ. Successit ei Achillas, qui Abrium penitentiam simulantem recepit. *Surius tom. 6. Eusebius l. 7. c. 11. et l. 8. c. 23. Sozomenus l. 1. c. 14. Antonius Magnus Martyrij cupidus Alexandriam venit, Atahanas. in eius vita. S. Potamianus Alexandrinæ infigne martyrium, ex Historia Lausiaca Palladij c. 1. vel potius anno 205.*
- 311 S. Luciani Nicomedæ Apologia pro Christianis coram Præfecto, et infigne martyrium 7. Ianuarij: *Euseb. l. 8. c. 25. et l. 9. c. 5. Metaphr. ad 7. Ian. De alijs Martyribus Nicomedæ in Armenia minori, et in Mesopotamia Baronius* hoc anno. Galerius Maximianus pestilentia apostemate in genitalibus percussus, et intestinis tœde verminantibus, monitus à medicis, quorum plures ob impatientiam morbi occidi iusterat, edicto persecutionem in Christianos retractat; sed paulo post apostemate rupto miserriuam, ac totidissimam animam exhalat Sardicæ: *Euseb. l. 8. hist. c. 28. 29. Oros. l. 7. c. 28. Eusebius Papa moritur 26. Septemb. cique substitutus 3. Octobr. Melchiades Africanus. Mortuo*

Achilla succedit Alexander in Episc. Alex. Pestis, & famæ dira Imperium Romanum vexat. Maximinus persecutionem in Christianos instaurat, iubetque vulgari. Acta Pilati nefariè conficta contra Christum: Martyria SS. Pamphili, & Proculi Cæsareæ; *Euseb. lib.8. & 9. Constantinus* domitis Germanis, multisque Barbaris, memor vnum Deum verum à Constantio patre suo cultum, & infelices exitus eorum, qui plures deos coluerant, orat illum, ut sibi faueat; ergo coactis 90. millibus peditum, & 8. millibus equitum, relictis tamen, plerisq; partim ad Rheni, partim ad aliorum finium custodiam, in accessu ad Alpes videt paulo post meridiem, supra solem Crucem radijs transversis formatam, cum hac inscriptione EN TOY TO MIKA, idest IN HOC VINCE, quo ostento consternatus est exercitus tanquam per Crucem, quæ erat seruorum supplicium, clades portenderetur; sed Christus nocte sequenti Constantino apparens, iussit illum in Labaro deinceps illud salutare signum adhibere, & bene sperare de victoria, prout Constantinus Eusebjo, & Artemius, qui cum Constantino illud ostentum vidit, Juliano narravit. Capta igitur Segusienti vrbe, & ingentibus Taurinorum copijs in pugna obtritis, victoq; ad Veronam Rurcio duce Maxentij, contra Maxentium centum septuaginta millibus peditum, & duo centiginti millibus equorum exercitu fratum contendit, ingentiq; prælio profligat: Maxentius in luga oppressus ruina pontis Miluij, quem Tiberi impulerat, periret: postridie corpus eius ex flamine sublatum, caput deinde incitum, & in Vrbem perlatum, ac deinde in Africam. Per idem tempus Constantinus Licinium fibi conciliavit, & persecutioni Christianorum finem impotuit, eiusque exemplo, & metu Maximinus pro Christianis rescriptum dedit. De his videndi *Eusebius l. 5. de vita Constantini* à c. 20. ad 32. *Zosimus l. 2. & 3. Nazarius, & Gallicanus Orator in Panegyri Constantini; Artemij. Et apud Metaphr. die 20. Octobr. Euseb. in hist. l. 9. c. 8. Periisse autem Maxentium anno hoc 312. die 24. Septembris, & inde computatas, etce Imperatorias inductiones in Occidente ostendimus tomo 1. lib. 4. c. 11. & 16. & eodem anno inteliciter obijile Diocletianum, aut anno sequenti, quidam referunt, sed plures id anno 316. continent.*

312 Constantinus donat Melchiadi Papæ Lateranas Aedes, in quibus Fausta habitauerat; rebuque in Vrbe ordinatis, Mediolani Constantiam tororem Christianam Licinio copulat, & in Gallias redit; edicto pro libertate Religionis à Licinio imperato: Maximinus à Licinio in Ilyrico vietus Tharsi, misericorda ac fœda morte extinguitur. *Zosimus l. 2. Aurel. Victor. Eutrop. 10. Anonymous apud Petavium, Euseb. l. 10. c. 5. Constantinus Germanos rebellles teliciter dominat, & ludos fœculares contemnit. Panegyrista, & Zosimus l. 2. Idem Imperator à Donatistis interpellatus contra Cæcilianum Episcopum Carthagin. tumultuantibus, cognitionem, ac decisionem causæ defert Melchiadi Papæ, tribulq; Episcopis Materno Agrippinensi, Rhetico Augustodunensi, & Marino Arelatensi: quibus in ædibus Lateranis 2. Octobris congregatis, abfolitus est Cæcilianus, licet per aliquod tempus Brixiae retentus: damnatus autem est Donatus cum Schismaticis, Constantino Episcopis Catholicis fauente. Optatus l. 1. Augustin. epist. 68. 162. 165. Melchiades Papa moritur 10. Decemb. ideo Martyr, quia tub Maxentio vexatus fuerat. *Baron.**

313 Kalendas Februarij Papa electus fuit Sylvester Ro-

Romanus. Extincto Maximino, & persecutoribus Ecclesiæ multa Concilia in Oriente celebrata, præcipue Ancyranum, & Neocæsariense. Euseb. l. 10. c. 3. & 9. Aelianus Proconsul Africæ cognita iusti Constantini causa, 15. Februarij damnat Donatistas, qui Felici Aptungitano crimen Traditionis imposuerant, sed Donatistis appellantibus Imperatorem, Constantinus conuocat Concilium Arelatense, cui ad reprimendos Schismaticorum tumultus ipsem interfuit; ibi Donatistæ iterum damnati, iterum prouocant ad Constantinum; qui tamen pro Episcopjs stetit, & 5. Maij in rescripto ad Ablauium præfectum, prætorij mandauit, vt decreta ab Episcopis, etiam in Civilibus controversijs seruarentur: ex Augustini epist. 68. & 162. & l. 1. & Cod. Theodos. de epist. Iud.

315

Arius ex inuidia, quod ei prælatus esset in Episcopatu Alexandrino. Alexander, in heresim prolapsus, & ob id à Meletio delatus apud eundem Alexandrum præsbyterio exiit, Theodoretus l. 1. c. 2. & 3. Epiphanius heresi 68. & 69. Orosius l. 7. c. 28. Constantinus Cæsares creat filios Crispum, & Constantinum Euseb. l. 4. in vita eius c. 40. & Nazarius in Panegyr. de prouidentia, & munificencia Constantini in pauperes, & editis contra Iudeos, Euseb. l. 1. vita c. 6. & Baronius hic ex Cod. Theodos. Sinicus Bassianum fratrem licet maritum Anastasiæ sororis Constantini contra Constantinum instigat: Constantinus Bassianum opprimit; Et Sinicum ad pœnas reposcit; negat Licinius, vnde, & ex Statu Constantini à Licinio Aemonæ deiectis, ortum est bellum, prælio tota die 8. Octobris durante ad Cybalim Pannonicæ oppidum: victus Licinius fugit Sirmio in Daciam cum vxore, liberis, ac thesauris, & Valentem Cæsarem creat. Idatius, & Anonymus apud Petaum.

316

Diocletianus hoc anno nempe Sabino, & Ruffino Consulibus; vt ex Zosimo l. 2. colligitur & ex Idatio Salone, 3. Decembribus obiit, sed prius doloribus vehementibus totius corporis, & inflammatione viscerum diu excruciatu, & more cereæ colliquescens luminibus caput, & ex fauibus multitudinem vermium cum lingua putrefacta ciectans, ciualansq; & exclamans: Se id iuste pati ob conatum extinguendi Christianos, ex Cedreno in Compendio Euseb. l. 8. c. vlt. & Zonar. t. 2. esto Ethnici Zosimus, & Aurelius Victor. & Eutrop. hæc dissimularint, & veneno Sponte hausto interisse dicant, ne veniret manus Constantini: Colluthi hæretis erupit, de qua Epiphanus hær. 69. Nascitur S. Martinus iuxta Gregor. Turon. l. 1. hist. Francor. cap. 26. Scythæ à Gallicano duce insigni Victoria compressi, ex Attis eius. De Licinij persecutione contra Christianos in Oriente, & Martyribus multis, plura hoc anno Baronius, esto Sulpicins eam non adnumeret, quia non afficit Christianos in Occidente. Donatistæ à Constantino exilio, & priuatione basilicarum multati. Augustin. contra epist. Petilani l. 2. c. 92. & post. Collat. c. 33.

317

Licet Petaius ex Idatio Constantini bellum, & Victoriam contra Licinium referat ad Annum Christi 315. referendam tamen adhunc Annum docet Baronius ex ipso Constantini rescripto ad Florianum quod habetur l. de Veteranis in Cod. Theodos. dato Consulibus Licinio V. & Crispo. idest anno 318. ubi fit mentio huius victoriæ anno superiore, idest hoc 317. acquisita. Causæ belli fuere, quod Licinius post deiectas Aemonæ statuas Constantini, noluit tradere Constantino Sinicum, qui Bassianum fratrem quantumvis maritum Anastasiæ sororis Constantini, instigauerat contra ipsum Con-

stantinum, quem ideo Constantius Bassio iam oppreso, ad pœnas reposcebat. Accedit, & Licinij intemperantia, et crudelitas in Christianos, quibus de causis aperto bello Constantinus Licinium aggressus, ad Cybalim Pannonicæ oppidum prælio à prima luce in vesperam protracto vicit: die 3. Iulij: Licinius vicitus fugit inde Sirmium, & inde in Thraciam cum uxore, liberis, et thesauris. Constantinus Cybali Sirmioq; potitus Licinium iterum in campo Mardensi vincit, et Valentem à Licinio creatum, Cæsarem, vt pote incentorem discordiarum necari iubet. Tandem per Mestrianum Legatum pax composita est, et conuentum, vt Licinius Thraciam, et Orientem; Constantius Illyricum, et Occidentem teneret: ex Idatio Zosimo lib. 2. Eusebio in vita Constantini lib. 2. à c. 5. ad 12. et lib. 10. hist. c. vlt. qui addit in prædictis bellis, quocumq; vexillum Crucis à 50. viris fortissimis custoditum iussu Constantini forebatur, in ea parte hostes in fugam solitos conuerti etc. Quia vero ad firmatum pacem consensit Constantinus vt Licinianus filius Licinij diceretur Cæsar, sicut antea duo filii Constantini Crispus, et Constantinus creati fuerant Cæsares; ideo Zosimus Idatiusque, et cum hoc Petavius putarunt tres hosce hoc anno creatos fuisse Cæsares, ac Crispum, et Conflantinum creatos esse anno 315. ex Nazario, et Eusebio euincit Baronius: Addit Aurel. Victor. Eclipsim Solis non multo post, quam Petavius notat hoc anno die 20. Decemb. hora fere 9. temporali, Lutetia. Alexander Episcopus Arium ejicit, et in Synodo centum Episcoporum Ægypti, ac Lybia illum eiustq; sectatores excommunicat, editq; confessionem fidei, et his de rebus scribit ad Sylvestrum Papam, qui Osium Episcopum Cordubensem mittit Legatum ad Constantinum, et ad Alexandrum; Constantinus scribit ad Alexandrum, et Arium pro pace Epiphan. hær. 69. Theoderetus l. 1. c. 5. et 6. Sozomenus lib. 1. c. 54. Epist. Liberij ad Constantium tomo 9. Bibliotheca Sanctæ. Socrates l. 1. c. 4. Euseb. in vita Constantini l. 2. c. 63.

Licinius Imperator in odium Constantini, Christianos de palatio pellit, Concilia eorum vetat, et alijs modis vexat, 40. Martyres in Cappadocia frigore enecti; Basilius Episcopus Amaseæ Pontifex Martyr. Euseb. chron. et l. 1. vita Constantini c. 44. 45. Constantinus Sarmatas Maeotidos Istrum transgressos cædit, Istroq; trajecto funditus vincit Raufimodo rege necato: Zosimus 2. Idem misso Osio Alexandriam, et cognita Ariji nequitia, rescribit contra ipsum, & contra Aruspices; & de immunitate Clericorum; Epiphan. hær. 69. Socrates l. 1. c. 4. & ex Lege 1. & 2. Cod. de Malef. & l. 2. Cod. de Episc. In Synodo Gangreni damnatus Eustachius nuptiarum dammator; in Synodo autem generali Alexandria ab Osio coacta, dānati Sabelliani, & Colluthus in ordinem redactus; ex Apolog. 2. Athanasij. S. Philagonio Antioch. Episc. mortuo, succedit Paulinus: Niceph. Chron. Constantinus sub finem anni, præmisso Crispo contra Alemanno tumultiuantibus, descendit in Myliam inferiorem, & Pannoniam, Sirmiumque venit ex Cod. Theodos. l. 1. de Sponsal.

Constantinus in Gallijs versans, salutaribus legibus Imperium constituit præcipue pro celibatu, de testamentis morientium, pro Fiscalibus debitoribus, de militibus ad clericalem statum migrantibus, & aduersus raptore virginum ac viuarum, de quibus Euseb. l. 4. Vita Conf. c. 26. & in Cod. Theodos. l. 1. de Infir. pœnis, & l. 3. de Episc. & Chr. & l. 1. de iapt. virg. Crispus Cæsar feliciter Alemanno debellat. Romæ Quin

Quinquennalia Cæsarum celebrata anno 15. Constantini hoc anno à die 25. Septembris initio; ideoque ad annum quoq; sequentem pertinientia in quibus Nazarius Panegyrim Romæ dixit in laudem Constantini, & Crispi.

321 Donatistæ relaxati per Costantinum ab exilio die 5. Maij, mittunt Episcopos Romam, vt videantur communicare cum Romano Pontifice, sed postea Roma electi, & in vicinis montibus habitantes dicti; ideo Montenses, ex Schismate in heresim Nouatianam prolapsi sunt: *Augustin. l. i. post Collat. c. 33. Et de heres. cap. 6. & contra Epist. Parmen. l. i. c. 1. Epiphan. her. 59. Et in Anchoret. Constantinus de feriendo die Dominico, seu Solis sanctionem edit, & de Sabbato feriendo, Euseb. l. 4. vita eius c. 18. & 19. Et Cod. Theod. s. l. 3. de Feris, vel die Veneris quo Crucifixus est Saluator, vt expponit Sozomenus l. i. c. 8. eodem anno legem tulit aduersus maleficos l. 4. c. de Malef. & protestantibus ad fauorem Ecclesiarum Cod. Theodos. l. 4. de Epist. Et Cler. & kal. Augusti immunitatem aliaq; beneficia concessit professoribus litterarum l. 1. Cod. de Med. Et Profess. sed heu à se ipso degenerans sub finem anni, ob timorem Gentilium, Aruspices contulendos sanxit.*

322 Constantinus rescriptum dat pro sublevanda pauperum fine l. 2. de aliment. Cod. Theodos. & rcis omnibus præter veneficos, homicidas, & adulteros indulgentiam dedit, ob diem natalitium Crispi, & Helenæ iunioris, vno die idest 3. kal. Novembris editorum, *Baronius*.

323 Constantinus contra Licinium proficisciens, & bellum mentium 18. initurus, vt habet Cedrenus in Comp. dñm esset Sirmij rescriptum dedit contra Gentiles compellentes Ecclesiasticos ad Sacrificia lustrorum celebranda, l. 5. de Episc. Cod. Teodos.

324 De Gothis, qui Thraciam Moesiamq; vastarant, à Constantino repressis, captiuisq; restituentibus Licinius conquestus id contra pacta factum, & alienis in fines eum excurrisse irritauit magis Constantinum, qui 17. Kal. Iunij dat rescriptum de Licinij legibus irritandis, ex Anonymo apud Petavium, & l. 1. cod. de infir. bis quæ sub tyr. Grassante Licinij auaritia, & crudelitate Licinius circa Heracleam in prælio V. nonas Iulij vicitur à Constantino fugit Byzantium, ac Martinianum Cælarem crebat; Crispus interim anteà Constantino cum magna clatre missus ad occupandam Aliam, nauali prælio profligat Amandum præfectum Classis Licinianæ, vix fuga elapsum, & mox Constantinus Byzantium occupat, & Licinius fugit Chalcedonem, prope quam obstinatissimo prælio vicitur est 14. kal. Octob. Habuit in primo prælio Licinius 150. millia peditum, & 15. millia equitum; sed cæsa sunt 34. millia, in secundo autem cæsa sunt ferè 100. millia: Licinius Nicomediam se recepit, inde cum Constantino pacta transfigit, & Constantia uxore Licinij agente cum tratre, vita Licinio, ac Martiniano concessa. Licinius in ordinem redactus, & conuiuio Constantini adhibitus, Thessalonicam missus est. Zosimus l. 2. *Idatus in Chron. Anonymus apud Petavium.* Paulino Episcopo Antiocheno defuncto substitutus Eustathius, licet Ariani Satagentibus pro Eusebio Cæsariensi; Theodoret. l. 1. c. 7. Euseb. in vita Const. l. 3. c. 57. Gliscente Ariana peste, & controversia de Paschate, deliberatum est de indicendo Concilio generali, quod auctoritate Sylvestri Papæ per Osium, & Constantini patrocinio peractum est. Florebant autem permulti Episcopi Sanctitate, & Sapientia conspiciui, quos inter S. Nicolaus Myræ Episcop. Eodem Anno baptizatum esse Constantinum

Imp. & à Lepra mundatum, & Basilicam Vaticanam in honorem SS. Apostolor. Petri, & Pauli struxisse, aliaq; multa pro Christiana religione sanxisse ostendit *Baronius*, cui postius ob argumenta ab eo adducta, & autoritatem standum censemus.

325 Licinius Thessalonicae, & Martinianus in Cappadocia nouis rebus studentes occisi sunt iussu Constantini. Eodem anno Consulibus Paullino, & Iuliano Synodus Patrum 318. Nicæa in Bithynia cœpta est die 18. Iunij, & absoluta die 25. Augusti, interfuit illi Constantinus; Damnata heres Ariana, & Christus Patri Dño. *Homonostos*, idest *Consubstantialis*, nec factus creatus, seu ab æterno genitus dec' aratus est; conditumq; fidei Symbolum, simulq; decretum, vt omnes eodem die Pascha celebrarent, hoc est. Non Quartadecima Luna priui mensis Verni, vt Quartadecimani voluerant, sed prima die Dominica post XIV. Lunam primi mensis verni, idest incidentem in aut post Aquinoctium vernum; His peractis Constantinus Vicennialia imperij sui Nicomediae celebravit, patresque Concilij Nicæni Conuiuio, & splendidis donis excepit, ex osculatus etiam Paphnutij Thebaidis, & Spiridionis Cypri Episcopoe. Stigmata pro Christo accepta Euseb. l. 3. vita Constantini à c. 6. ad 15. & l. 4. c. 40. Sozomenus l. 1. c. 20. Tripartita historia l. 2. c. 2. Socrates l. 1. c. 5. Nosq; ipsi tomo l. 1. 9. c. 4. ubi tempore Concilij Nicæni. Arianos Palinodia recantata receptos esse à Synodo, & ipsum Arium, simulata penitentia, subscriptissile actis ea lege vt ne Alexandriam rediret, tradit Athanasius Apolog. 2. Et Hieron. Dialogo contra Luciferum; Chrysanthum autem & Musonium Episcopos ante finem Concilij mortuos, rogatu tamen viuentium Episcoporum subscriptissile Actis Concilij mirabiliter asserit Gregorius Cæsariensis apud Lipom. innum tomo 6. Sylvestris Papa coacta Romæ Synodo, Acta Nicæna Synodi approbavit ex Actis Sylvestri. Sublatu iam Licinio Imp. sub Antonio Magno, Monachi multi facti; ipse Pachomius qui in castris Licinij tiro fuerat, Thebaidem incolere ceperit annos 20. natus, in qua, & Ammon Sanctissimè vixit, & Paphnutius effossis sub Maximiano oculis pro Christo illustris: ex horum actis apud Metaphrastem.

326 Vicennialia Constantini Romæ acta: eodem anno Crispus de incestu cum nouerca Fausta caluiniam passus, iustu Constantini occisus est Potæ in Istria, vt ait Ammannus l. 14. vel Romæ, vt Zosimus l. 2. de anno testes sunt Idatus in Chron. Et Sozomenus l. 1. c. 5. de Licinio autem Licini Imperatoris filio interempto Zosimus. Constantinus conuenticula hereticorum vetuit, & des eorum diruit, aut Catholicis attribuit, Hierosolymam instauravit insigni basilica extructa; Eusebius l. 3. de vita Const. c. 43. & 61. Helena vero eius mater Crucem Domini Hierosolymis repertam, & miraculis exploratam, diuinit partे sibi retenta, & ad Constantinum misa parte, & parte ibi relicta dualisq; basilicas erexit vnam Bthlemi, alteram in Monte Oliveti. Euseb. in vita Const. l. 3. c. 43. Ambros. orat. in fun. Theod. Niceph. l. 8. c. 29. Theodoret. l. 1. c. 18. Alejandro Episc. Alexandrino quinto post Nicænam Synodum mense mortuo, successit Athanasius; Athan. Apol. 2. Theodor. l. 1. c. 26. Persecutio in Christianos à Sapore in Perside mota. Theophanes, & Cedrenus. Iactantius Arnobij discipulus Crispiq; extrema iam ætate magister, floret de virtutib; Hieronym. in Catalogo: Calocerus Camelorum Magister Cyprum occupans, mox interficitur: Aurel. Victor. Hieron. Chron. de tribus quatuorue clavis cum Cruce Domini reper-

- repertis eorumque visu, & miraculis, & de alijs templis, ac legibus Constantini ad fauore Christianorum, & de tribus Tribunis miraculosa apparitione S. Nicolai liberatis à carcere videndus hic *Baronius*.
- 327 Ario conanti Alexandriam reuerti restitit Athanasius, & Constantium ab Eusebio Nicomedensi in se commotum placat: *Athan. Apolog. 2.* Frumentius Tyrius euangelizat Indis, & ab Athanasio fit eorum Episc. Iberi quoq; Ancilæ cuiusdam captiuæ sanantis ægros Christi ope, conuersti ad fidem. *Ruffin. l. 1. c. 9. Socrat. l. 1. c. 15. Theodoret. l. 1. c. 23. Sozom. l. 1. c. 23.* Iosephus comes Hebræus ad Christum conuersus. *Epiph. hær. 30.* ubi de magicis præstigijs Iamblici signo Crucis, et aqua Sancta vicit. Constantinus Faustum vxorem, agnita calumnia in Crispum ardentibus balneis interimit. *Hieron. Chron. Eutrop. 10. Zosim. 2.* & Helenam matrem circa hoc tempus dic 18. Augusti annorum 80. defunctam magnificentissime sepeliri iubet, in basilica SS. Martyrum Marcellini, & Petri via Lauicana, Drepanumq; Bithynia ad honorem S. Luciani Martyris instauratum. Helenopolim nominat *Euseb. in vita Const. l. 3. c. 46. 47. Hieron. Chron.* Constantia olim vxor Licinij decepta ab Arianis, morituraque fratri Constantino ipsam visitanti commendat Árium: *Ruffin. l. 1. c. 11. Florebant præter Iamblicum, Maternus junior, & Iulius Firmicus Astrologi, Sopaterq; Philos.*
- 328 Athanasius visitans dioecesim, inuisit SS. Pachomium, & Antonium, cui duo pallia donat, & Ischirum in Mareotide se pro Episcopo gerentem deiecit *Athan. 2. Apol.* Iuencus Hispanus carmine vertit Euangelia, & Publius Optianus insigai volumine ad Constantium missio, liberatur ab exilio; *Hieron. in Chron. & in Catolog.* Constantinus deliberat instaurare Byzantium, & ibi sedem Imperij figere *Zosimus 2. Meletiani, et Eusebiani frustra calumnijs Athanasium apud Constantium exagitant, qui eius causam et Macharij presbyteri de fracto calice accusati, ad comprouinciales Episcopos remittit; Eusebiumq; Nicomediz, et Theognidem Nicææ Episcopatu deiiciendos curat: *Athan. Apol. 2. Theodoret. l. 1. c. 19. et 20. Sozom. l. 2. c. 20.* Constantinus concubinatum maritis vctat Sanctione edita 18. Kal. Iulias in Codice l. 1. de Concub.*
- 330 Hoc anno Byzantium Constantinopolim, nouapq; Roman nominatam, & 10. Maij à Constantino dedicatam Dœ ad honorem Deiparæ Virginis MARIAE docuimus Tomo 1. lib. 3. c. 11. totius penè orbis 1polijs ornatam, & Ecclesijs locupletatam, deque alijs insignibus strukturis contiat ex *Euseb. in vita Constant. l. 7. à c. 47. ad 52. Zosimol. 2. Nicephorol. 8. c. 26. Idatio, & Hieronym. Chron. Suida*, verbo Constantinopolis, *Socrate l. 1. c. 12. & 22. Sozomeno l. 2. c. 4. Zonara 3. part. Annal.* Detribus autem crucibus à Constantino erectis videndi *Nicephorus l. 8. c. 32. & Cedrenus in Theodosio, & de S. Michaelis Templo in suburbio, miraculisque eius Sozomenus lib. 2. c. 2. & de Scholis scientiarum, Aurel. Vist. in Constant. & de Bibliotheca librorum 120. millium, Zonaras 3. parte Annal.* Gallicani autem Consulis victoria de Scythis ad hunc vel 27. Annum referenda videtur, de huius munificentia in pauperes, & Ecclesijs plura, *Baronius* hic. De miraculo ynius ex clavis Christi hoc anno vide *Bollandum* ad 13. Ianuarij.
- 331 Ischyras à Meletianis, & Eusebianis sollicitatus calumniantur Athanasium de imperfecto Arsenio, sicut antea Macarium de fracto calice, sed pœnitentia ductus publicè famam vtriq; restituens Meletianis nequitquam apud Constantium vexantibus Athanasiū: *Athan. Apolog. 2. Socrat. l. 1. c. 20. De Donatistarum, & Circumcellionum superbia, & amentia, Socratus l. 3. & 22. Augusti. trah. 13. in Ioan. & in Psal. 132. Constantini editio templa Gentilium subuersa; Hieronym. in Chron. & Theophanes.*
- 332 Dalmatius iussu Constantini scribit ad Athanasium, vt præparet se ad defensionem de homicidio, Arsenij Episcopi; Athanasius per suos cōquirit Arsenium, qui Tyri reportus coram Paulo Episcopo eius loci, fatetur fabulam de sui necce ab Eusebio Nicomedensi confitam, *Athan. 2. Apolog.* Constantinus Cæsar à patre misfus Gothorum Sarmatas vexantium prope centum millia fame, ac frigore extinguit, vincitque 20. Aprilis, ac à victis obsides accipit, inter quos Ariarici Regis filium: *Hieronymus, & Idatius in Chron. & Anonymus apud Petavium. S. Martinus anorum 17. ad militiam cogitur iuxta rescriptum l. 7. Cod. Theodos. Tit. 22. ex Sulpitio Seuero in eius vita c. 1.*
- 333 Athanasius per Macarium Diaconum suum purgat se plenissime apud Constantium de obiectis criminibus, quib; honorificis litteris ad Athanasiū, Dalmatium, & alios testatam voluit ipsius innocentiam: Arsenius supplici Epistola veniam, ac pacem ab Athanasio petat: *Athan. Apolog. 2.* Constans Constantini filius creatus Cæsar 25. Decemb. *Idatius in Chron.*
- 334 Constantinus nimis faciles aures præbens Eusebianis contra Athanasiū, Concilium ab ipsis postulatum indicit Cæsarez, quod poste translatum est Tyrum: *Theodoret. l. 1. c. 28. Sozomen. l. 2. c. 24. Euseb. l. 4. vita Const. c. 42.* Recusauit enim Athanasius subire iudicium Eusebij Episcopi Cæsarez, aliorumq; Arianarum, vt ait Sozomenus. Sarmatarum ferui contra dominos rebellis pulii, acceptantur à Constantino quorum 300. millia, & amplius diuisi per Thraciā, Scythiam, Macedoniā, Italiam; *Hieron. & Idatius in Chron. Ammianus l. 17. & 19. Anonymus apud Petav. Solis Eclipsis magna Romæ sub meridiem die 17. Iulij; Firmicus l. 1. c. 2.*
- 335 In conciliabulo Tyri Athanasius obiecta crimina strenue diluit, sed aduersariorum perueritatem coactus est confugere Constantinopolim ad Imperatorem, abiensq; ab aduersarijs condemnatus est. *Socrates, Sozomen. Epiphan. Baronius.* Tyri, & Hierosolymis Ecclesiaz iussu Constantini dedicataz, *Euseb. l. 4. vita Constant. c. 41. ad 46.* Constantinus tricennalia edidit 8. Kal. August. & Dalmatius filius Dalmatis fratrib; Constantini creatus Cæsar 14. Kal. Octob. *Idatius, & Aur. Vist.* S. Sylvester Papa moritur 31. Decembbris.
- 336 Marcus Romanus creatus Papa die 16. Ianuarij, moriturq; 7. Octob. & die 26. Octob. ei subrogatur Iulius Romanus. Constantinus instantie Athanatio, Episcopo conuocat Constantinopolim, sed Athanasiū nouis criminibus calumniosè accusatum relegat Treverim in Galliam verno tempore, vbi a S. Maximo perhumaniter excipitur, interim Arianis. Arius Constantinopolim accitus ficta professione fidei, & iurata Imperatorem eludit, sed paulo post Alexandria Episcopi Constantinopolitanus precibus miro Dei iudicio fœdisima morte medius crepans, & visceribus per aluum cum splene, & iecore eius in latrinis prope forum Constantini extinguitur: *Ruffin. l. 1. c. 12. Socrates l. 1. c. 25. Sozomenus l. 2. c. 28. Athanasius ad Serapionem, & Apolog. 2. Theodoret. l. 1. c. 33.* Ita Verbi Divini proditor Iudea timilem exitum nactus abiit in locum suum: Constantinus Basilicam Apo-

Anni
Christi.Anni
Christi.

Apostolorum, vbi sepeliretur Constantinopoli extruit, & Constantino vxorem dat, accipitque Indorum legatos cum muneribus, & reliquias SS. Andreæ, Luciæ, ac Timothei transfert Constantinopolim : *Euseb.* l. 4. *vita Conf.* c. 56. *Socrates* l. 1. c. vlt. *Hieronym.* contra Vigilant.

337 Constantinus Magnus Imp. 22. Maij ipso die Pentecostes sub meridiem in Villa Achyrona prope Nicomediam ægritudine correptus migravit è vita, iuxta dicta Tomo 1. l. 4. c. 11. n. 7. delatusq; est Constantinopolim, & in Basilica Salvatoris, ac Apostolorum sepultus : *Eusebius in vita eius* l. 4. à c. 55. ad 66. successere extestam, patris tres Constantinus, Constantius, & Constans ex Fausta Maximiani filia geniti, qui 9. die Septembri, vt ait Idatius, renunciati Augusti, Imperium inter se partiti sunt ita, vt Constantinus obtineret Gallias, & quidquid est trans Alpes; Constantius Thraciam, Asiam reliquumq; Orientem, cum Aegypto, Constans Italiam, Siciliam, Africam, Illyricum, Macedoniam, Graeciam, cum Insulis interiectis. Ablauius præfatus prætorij occisus est, Gallus, ac Iulianus ægrè seruati : *Zosimus* l. 2. *Socrates* l. 2. c. 1. *Sozomen.* l. 5. c. 2. Eusebij Nicomediensis opera, qui olim insinuarat se in amicitiam Constantij, aula patet Arianis, & Eunuchis, inualescitque Ariana hæretis : *Socrates* l. 2. c. 2. *Athanasi Epist. ad Solitarios*: Iulius Papa congregata Romæ Synodo Episcopor. 16. Nicenam Synodum confirmat, et Arianam hæretim damnat; ex tomo 1. Concilior.

338 Constantinus Iunior, qui viuo patre Treuiris Athanasi excepatur, litteris ad Alexandrinam Ecclesiam datis d. 17. Iunij iubet Athanasium in suam sedem restitui postquam Treuiris mortuus erat mensib. 24. *Athanasi. 2. Apolog. Theodoretus* l. 2. c. 1. & 2. *Socrates* l. 2. c. 2. *Sozom.* l. 3. c. 2. Constantius expeditione in Persas suscepit Antiochiaz vicere insanabili laborans, curatur a S. Spiridione Trimithuntis Episcopo ex Cypro euocato, qui coactus multum auri accipere illud erogauit in aulicos, & Constantius interim melior factus immunitatem clericis dedit: *Metaphrast. apud Surium* d. 12. *Decembris*, Sapores Romanos fines inuadens Nisibin obſidione bimestri obſidet, sed a S. Iacobo Vrbis Episcopo culum agmine mirabiliter in eius Elephantes totumq; exercitum immisso, fugatur; & alias quoq; quandiu S. Iacobus aut eius Cadauer ibi manit, vrbis illa inexpugnabilis Persis fuit: *Theodoretus* l. 2. c. 30. *Hieronym.* in Chronico. Constantius constitutiones edit aduersus ambientes magistratum, famosos libellos, & delatores occultos, quæ habentur in Cod. Theodosi.

339 Eusebiani Arianiq; legatos contra Athanasiū confitis criminib. mitiunt ad Iulium Papam, & ad Constantinum, & Constantem Imp. sed per legatos Athanasijs, & Synodi Alexandrinaz dilutis criminationibus, Ariani generale Concilium postulant: *Athanasius epist. ad Solitarios*, & *Apolog.* 2. S. Antonij Magno reuelatur diuinitus immensa Ecclesiæ clades ab Ariani bicen- nio post inferenda: *Athanasi. in vita S. Anton.* & *Chrysostom. hom. 8. in Matth.* Constantinus, & Constans vetant Matrimonia cum fratribus sororis filia. L. 1. cod. de incestis nuptiis, & aduersus adulteros resribunt 4. kal. Septemb.

340 Iulius Papa Synodo indicta citat Romam Eusebianos, quo statim conuolauit Athanasius, dicens secum admirabiles illos viros Ammonium, & Isidorum Monachos, vbi frustra expectauit aduersarios per sesquiannum, publicans intetim vitam S. Antonij, & Symbolum sua fidei, quod hodieque Ecclesia recitat, sub eius nomine:

Athan. Epist. ad solitar. & Apolog. 2. *Socrat.* l. 4. c. 18. Alexandro Episcopo Constantinopolit, annor. 98. & sedis 23. anno mortuo, succedit Paulus orthodoxus, sed a Constantio relegatur in Pontum, cinq; substituitur Eusebius Nicomedienlis Arianus. *Socrat.* l. 2. à c. 4. *Sozomen* lib. 3. c. 4. *Athan. ad Solitar.* Eustathius Antiochenus Episc. per calumniam meretriculae ab Eusebianis summissæ deturbatur Sede, & Traianopolim in exilium mittitur, vbi, & mortuus est: *Theodoretus* l. 1. c. 21. 22. *Hieronym.* *Apolog.* 2. in Ruffinum. Ariani deinceps sedem illam occuparunt. Eusebius Pamphili Cæsariensis Episc. Ariane hæretis signiter moritur, succedente illi Acacio Ariano: *Socrates* l. 3. c. 3. *Epiphani. hær. 73.* *Sozomen.* l. 3. c. 2.

Constantinus Iunior Constanti fratri bellum inferens, dum latrocinij specie incautus, ac temulentus in aliena irruit, vt ignotus obruncatur, projiciturq; in flumen Alsam prope Aquileiam: *Aurel. Viffor.* *Sozomen.* l. 3. c. 2. *Zosimus* lib. 2. Irato autem Deo ob persecutionem Arianorum Terræmotis horribilis plurimas Orientas vrbes stravit, & Antiochiam anno integro concussit *Hieronym.* in Chron. *Orosius* l. 7. c. 29. *Socrates* l. 2. c. 7. *Sozomen.* l. 3. c. 5. *Cedrenus in Compeditio S. Ephrem.* oratione de Terræmotu edita à Vossio tom. 1. Constantius aduerlus Persas, & Saporem Mesopotamiam deuastantem, nouem prælijs parum prosperè decertauit hoc, & seq. anno: *Orosius* l. 7. c. 29.

341 Contans pugnat cum Francis Hieron. in Chron. Templum à Constantina inceptum Antiochiae dictumq; Dominicum Aureum, à Constantio absolutum deditur hoc anno, congregatis illic ad Synodum Episcopis 90. vel 97. ex quibus Eusebiano 36, ibi Athanasius damnatur, & in eius locum Eusebio Emiseno recusante substitui, substituitur Gregorius Cappadox. Iulius Papa frustra expectatis Arianis, seu Eusebianis, quos Romam ad Synodum citarat, in Synodo 50. Episcopor. Athanasium abiuluit, & remittit ad suam sedem Alexandriam, & Marcello Ancyranum ab iisdem accusatum absoluuit: *Athanasius lib. de Synodis, Hilarius de Synod.* *Socrates* l. 2. c. 5. *Sozomen.* l. 3. c. 5. Ariani quatuor fidei formulas diuersas inter se, & à Nicena, inconstantia calliditate concinnant, de quibus *Socrates* l. 2. c. 7.

342 Franci à Constante victi, aut pacati Idatius, & Hieron. Chron. Gregorius Cappadox missus à Constantio cum militiis ad occipitandam Eccliam Alexandrinam, praefidio Philagrij apostata, & Aegypto p. zelantis intrusus horrenda persecutione in Orthodoxos graſſatur, ingenti ciuium cæde, virginum flagris, incendijs locorum sacrorum, & S. Antonij literas monitorias contemnit; S. Athanasius Romam clam fugit, vbi mansit per triennium: Eusebiano fruſtra conantur irritare Constantem Imperatorem contra Athanarium. Mortuo Eusebio Constantinopolitano Episcopo, Paulus à Catholicis reuocatus, sed ab Hermogene duce iuſtu Constantij pulsus est, & ciuitas annona frumentaria multata est; sed Hermogenes à populo discripsi est, Ariani Macedonia in Episcopatu subrogantibus; Paulus pulsus iterum Romam se recepit, vbi Concilia super his celebrata. *Socrates* l. 2. à c. 8. ad 3. *Sozomen.* l. 3. à c. 5. 6. 7. *Theod. resus* l. 2. c. 4. *Athanasi ad Ordoxos,* & *ad solitarios,* & *2. Apolog.* Idatius in Chron. Photinus Ancyranus patria, & Sirmiensis Episcopus hæretim suam promit de Christo solum homine. *Socrat.* l. 2. c. 14. & 15. *Epiph.* hær. 71. Hoc fermè anno natum S. Hieronymum docui Tomo 1. lib. 9. c. 10. art. 2.

H

S. Pan-

- 343 S. Paulus primus Eremita moritur annor. 113. & sepelitur à S. Antonio Hieron. in eius vita : Persecutione in Christianos à Sapore excitata passi sunt Martyrium Simeon Episcopus Seleuciae, et Chesiphonis, et Vistazanes Eunuchorum principes, alijq; multi. Neocæsarea terræmotu subversa, excepta Ecclesia, et Episcopo, ac cœteris in ea repertis, in qua S. Gregorius Thaumaturgus sepultus fuerat: Hieronym. in Chron. Sozomenus l. 2. c. 8. esto aliqui hunc terrænotum referant ad sequentem annum durante tamen anno 7. Constantij.
- 344 Eusebiani aliud Conciliabulum Antiochiae instituunt, edita fidei noua, et prolixiore formula sibi titulo Luciani Martyris, de qua Athanas. de Synodis, & Sozomenus l. 3. c. 5. sed ea reiecta, quod licet Arianismum dissimularent, tamen nunquam faterentur Filium Dei Consustancialis Patri, et tandem deprimens sunt manifestè Ariani: Athanas. in Oratione de Concilij Nicæni decretis. Liberius in Epistola, post opera Luciferi Calaritani tomo 9. Bibl. Sanctæ. In Perside Acepsimas Episcopus alijq; multi Episcopi, et alij Martyrio affecti, de quibus hic Baronius, ex Metaphrase.
- 345 Constantius infeliciter cum Persis pugnat, quod plerumq; illi accidit, nempe quia Arianos Episcopos, et inter hos Eusebium Emisenum secum ducebat; Baron. ex Eutropio, & Orofio. Gallus annor. 20. et Julianus 16. iuxta Sozomenum, vel 13. vt vult Eunapius, tonso crine clerici fiunt, et in extirpatione templorum Galli opere procedente, Juliani opus excutiente tellure concidebat, Deo fraudolenti, et pietatem simulantis animi dona respcente: Greg. Naz. Oratio 1. in Julianum. Sozom. l. 5. c. 2.
- 346 Athanasius post triennalem Romæ commorationem; aceritus à Constante Imperat. Mediolanum venit, et ab eo perhumaniter accipitur, Protasio Ecclesiam Mediolanensem gubernante: Athanas. Apol. 1. et Epist. ad Constantium. Iulio Papa auctore, et iussu Constantij atque Constantis Imp. indicitur Concilium Sardicam Thraciæ vrbum, in Concilio autem Coloniae Agrippinæ, Euphrates eius urbis præfui diuinatatem Christi negans damnatur. Theodore. l. 2. c. 9. et 10. Sozomen. l. 3. c. 9. Solis Eclipse digitor. 8. Constantinopoli hora 5. et dimidia post medianam noctem die 6. Iunij notata à Pettauio.
- 347 Synodus Sardicensis Episcoporum 370. quorum pleriq; Catholici, in qua absolutus est Athanasius, damnatiq; Ariani: qui proinde dilapsi Philippis aliud Conciliabulum cogunt, quod Sardicensis titulo cohonestat, sed in eo vetant usum vocis Confubstantialis. Sozomen. l. 3. c. 10. Socrates l. 2. c. 20. Theodore. l. 2. c. 8.
- 348 Constantij maximum fit, sed infelix prælium cum Persis ad Singaram: Hieron. & Idatius in Chron. Stephanus Episc. detectis eius calumnijs in legatos Synodi Sardicensis, pulsus est, eiq; suffecit Leontius Eunuchus perditissimus. Constantis minacibus literis compellit Constantium ad restituendos in suas Sedes Athanasium Alexandr. & Paulum Constantinopol. Episcopos: Theodore. l. 2. c. 9. Socrates l. 2. c. 18. Sozomen. l. 3. c. 19. Donatistæ resistunt Paulo, & Macario à Constante missis in Africam ad concordiam procurandam, & circumcelliones in eosdem armant, sed horum pleriq; à Militibus occisi, ac pro Martyribus iactati à Donatistis, Optatus l. 3. Concilium Carthaginense primum sub Grato Episcopo Carthagin. de quo in tom. 1. Conclitor. & in quo anabaptismus damnatus. Maximus Ierosolymorum Episcopo defuncto; substituitur Cyrillus, Acacij Cæsariensis sectator: Hier-

- ronym. Chron. Solis Eclipse apud Theophanem Octobr. 9. circa horam diei 2. S. Seuerus Episc. Rauennæ 1. Febr. Pontificibus vestibus, post Missam intravit sepulcrum, in quo vxorem, ac filiam iam condiderat, ingressus statim obdormiuit in Domino. Girardus in Diario. Constantius literis Constantis compulsus, Gregorio iam ab Alexandrinis occiso, Antiochiae benignè accipit Athanasium, & restituit Ecclesiam Alexandrinæ. Theodor. l. 2. c. 12. Socrates l. 2. cap. 18.
- 349 Athanasius in itinere versus Alexandriam impetrat ibi Synodum, deinde Alcxandriæ excipitur honorificentissime, ad quem Ursacius, & Valens penitentiam professi scribunt, & Romam profecti, Iulio Papa penitentie libellos offerunt. Socrates l. 2. c. 36. Sozomen. l. 6. c. 26. Athan. ad Solitar. Constans Imp. prope Helenam ad Pyrenæum die 18. Iauuarij iussu Magnentij Galli tyranni à Gaisone occiditur, quo auditio, Vetrano Magister militū kal. Maij apud Mursiam in Pannonia Imperium usurpat; sed post 8. menses die 25. Decembbris in ordinem redactus est à Constantio. Nepotianus Constantini ex Sorore Eutropia nepos, à Magnentij ducibus obturcatus: Eutrop. 10. Idatius in Chron. Zosimus l. 2.
- 350 Constantius die 15. Martij Gallum patruelem, suum Cæsarem creat, Constantiumq; nominatum, & Constantiæ sorori iuxæ coniugatum, Orienti præficit, deinde apud Mursam in Pannonia die 28. Septembris, in prælio victus, vincit deinde Magnetiū: Idatius, Aurel. Victor. Eutrop. 10. Zosimus 2. Seuerus 2. Constantij iussu Paulus à Sede Constantinopol. pulsus in exiliū, Cucusi postea strangulatus est, substitutus ei Macedonius, qui acrem in Catholicos persecutionem mouit: Theodore. l. 2. c. 5. Socrates l. 2. c. 21. Sozomen. l. 4. c. 2. Christiani militiam detestantes, Pagani dicti à Constantio, quia in Pagos cieci, & S. Martinus baptizatus est tunc annor. 35. ex Greg. Turon. l. 1. c. 35.
- 351 Constantius die 15. Martij Gallum patruelem, suum Cæsarem creat, Constantiumq; nominatum, & Constantiæ sorori iuxæ coniugatum, Orienti præficit, deinde apud Mursam in Pannonia die 28. Septembris, in prælio victus, vincit deinde Magnetiū: Idatius, Aurel. Victor. Eutrop. 10. Zosimus 2. Seuerus 2. Constantij iussu Paulus à Sede Constantinopol. pulsus in exiliū, Cucusi postea strangulatus est, substitutus ei Macedonius, qui acrem in Catholicos persecutionem mouit: Theodore. l. 2. c. 5. Socrates l. 2. c. 21. Sozomen. l. 4. c. 2. Christiani militiam detestantes, Pagani dicti à Constantio, quia in Pagos cieci, & S. Martinus baptizatus est tunc annor. 35. ex Greg. Turon. l. 1. c. 35.
- 352 Constantius Gallus in Iudeos, qui Patricium Regem dixerant, nulli parcens erat se uit, cæsis multis millibus, incæsisq; Diocæsarea, Diöspoli, & Teberinde: Aurel. Victor. & Hieronym. in Chron. Signum Crucis in Luna apparet, vel 30. Iuniariorum, vt Idatius ait, vel nonis Maij, vt Cyrilus epist. ad Constantium; de quo ostento Sozomenus l. 4. c. 4. Julius Papa 12. April. moritur, eiq; die 8. Maij substitutus Liberius Romanus.
- 353 Arelatis Synodus Arianorum à Constantio coacta, vbi damnatus Athanasius, & in exilium missus Paulinus Treuirensis: Seuerus Sulpicius l. 2. Magnentius vietus à Constantio, & despiciens rebus suis, apud Lugdunum 11. Augusti se interficit, & eius frater Decentius apud Senonas laqueo se suspendit. Constantius Arelate hymnus, & ludos Circenses celebrat 10. Octobris, mittitq; in Orientem Domitianum Largitium præfectum, vt reuocet in Italianam Gallum Constantium, qui vxore instigante multos nobiles Antiochiae necarat, sed imperiosius loquens à Galli militibus occiditur, Victor. Eutropius 10. Zosimus 2. Hieron. & Idat. in Chron. Ammianus 14. Constantius exilio addicit eos, qui damnationi Athanasij non subscrivunt, idcoq; Liberius Papa coacto Romæ Concilio Legatos ad Constantium Arelate, & litteras ad Orthodoxos Episcopos mitit. Cyrus Episcopus Hierosolym. scribit ad Constantium de Crucis signo, quod apparuerat in Syria: Baronius.
- 354 Liberius per litteras ad Constantium in Gallijs degentem, & per Eusebium Episc. Vercellensem obtinet, vt Mediolani Concilium celebretur,

1 Anni
Chrif.Anni
Chrif.

tur, quod in annum sequentem dilatum est, quia Constantinus egreditus Arelate Valentiam petiit contra Gundomadum, & Vadomarium fratres Alemannorum Reges, cum quibus postea fœdus iniuit, & Mediolanum ad hyberna detinendit. Interim Constantina Galli vxor in Bithynia febri occubuit, & Gal'us ad Insulam Hanonam Illyrici callidé pertraetus, iussu Constantij occisus est; Julianus eius frater Athenas venit, ubi tunc SS. Basilius, & Gregor. Nazian. Ammian. 14. & 15. Socrates l. 2. c. 27. Idatius in Chron. Athanasius vexatus à Magistratibus Alexandriæ quinque Episcopos legat ad Constantium. Sozom. 1.4. c.8. S. Augustinus nascitur Idib. Novembr. ex dictis tomo 1. lib. 9. cap. 10 eodem die natus fertur Pelagius. Hilecas de Pontif. ritus. 1.2. c. 4. sed ad annum 355.

355 Concilium à Constantio indictum, & Mediolani celebratum Episcoporum Occidentalium plurium, quam 300. & paucorum Orientalium; omnia in eo per vim acta, & Concilium à Dominico ad palatum translatum; plerique nolentes subscribere damnationi Athanasij in exilium à Constantio eiecti, præcipue Eusebius Vercellensis, Paulinus Treverensis, Hilarius Pictaviensis, & Dionylius Mediolanensis, cui substitutus Auxentius Arianorum pessimus, Legati Papæ malè habiti, Liberius ipse frustri prius per Eunuchum prefectum cubiculi donis, & minis tentatus, deinde abductus Roma Mediolanum, libera magnanimitate suationes, & dona Constantij respuit, & exilium in Beroeam Thraciæ acceptauit, eiutq; loco Ariani substitueret Felicem Liberij Diaconam Orthodoxum, quidem, licet cum Ariani in alijs communiantem; Olius quoq; Cordubensis trista tenet, & Athanatum defendens, vexatus, tandemq; dimisitus: videantur de his Athanasius ipse Epist. ad Solitarios Ammianus l. 15. Theodoreus l. 2. à c 15. Ambrosius epist. 82. Lucifer pro Athanasio lib. 2. Hilarius contra Constantium, Socrates lib. 2. cap. 19. Sozomenus lib. 4. cap. 8. 3^r 15. Seuerus lib. 2. Germani Coloniæ Agrippinam delent; Julianus Eusebiæ suauem creatur à Constantio Cæsar, & Transalpinis præficitur, ducitq; Helenam Sororem Constantij: Ammian. 15. Idatius, & Hieronym. in Chron. Zosimus l. 3. Donatus Carthagine pellitur: Hieron. Cron. Julianus, vt ad Imperium viam sibi pararet simulat fauere se Episcopis, & Christianis: Baronius. ex Nazianz. Hilario, & Eunapio.

356 Syrianus dux 28. Ianuarij Alexandriam ingressus Ecclesiā stragibus vexat, Athanatio dilapo, & Georgio ibi intruso. Eusebium Vercellensem Scytopoli exulanten Epiphanius inuisit, sed eum Patrophilus Arianus Episcop. vexat: Ruffin. l. 2. c. 27. Socrat. l. 3. c. 4. Epiph. hær. 30. Dionylius Mediolan. & Paulinus Treverens. ærumnis enecti in exilio moriuntur: Hieron. Chron., Ambros. Epist. ad Vercell. Constantius 29. April. Romam prope triumphans ingressus, promittit matronis reuocaturum se Liberium, & die 29. Maij Vrbe digressus in Illyricum pergit, totoq; reliquo anno Olium macerat, vt Athanasij damnationem extorqueat, Eutebia Helenam Iuliani vxorem veneno partuum peremptore fœtuum, inficit Ammian. l. 16. Theodoreus l. 2. c. 17. Socrat. l. 2. Julianus Coloniam recuperat, cum Francis territis pacem init, & apud Senonas hyemat Ammianus 16. S. Martinus missionem à Juliano impetrat, Supicius in vita. Reliquia S. Timothei Constantinopolim allatae kal. iunij. Idatius.

Iulianus Germanos à Lugduno disiicit, & ad Argentoratum cruento prælio vincit Alamanno-

rum Regem Chonodomanum, viictumq; mittit Romam ad Constantium; dein Parisijs hyemat. Constantio Sirmij degente Vrsacius, & Valens Ethelelm, seu formam fidei condunt, in qua concord & gratia reticetur nomen Homofios, esto Filius per omnia similis Patri asseratur, eq; compulsi subscripti Liberius Papa, et Olius fraude decepti, Hilarius lib. de Synodis, Socrates l. 2. c. 15. Epiph. hær. 73. Zosimus l. 3. Ammian. 16. Constantius 28. April. Romam venit, ubi Obeliscus in Circo maximo erector. Reliquia SS. Andreæ, et Iucæ introductæ 3. Maij, Idatius, & Ammianus 16. Constantius 25. Augusti Mediolanum migrat, ibiq; condit leges contra Magos, & Gladiatores, & pro immunitate Clericorum, Idatius, & Codex Theodos. Felix pro Papaæ habitus, vel Corepiscopo Liberij, Constantium excommunicat, et ob id Martyrio afficitur, Baronius ad hunc annum.

358 Julianus Francos Salios percutios deditio ne recipit, Constantius Quadios, & Sarmatas verno tempore populatur: Ammian. 17. Terræmotus horrendus Macedoniam, Asiam, Pontum concutit, et die 24. Augusti Nicomediam diluculo subuertit, aliatq; ciuitates 150. vexat. Idatius. Basilius Episcop. cum Episcopis congregatis ad dedicationem Balilicæ, Ancyranam Synodus celebrat, in qua damnatur formula Valentis, Olii etc. & statuitur Patri Filium substantia esse similem, & cum alijs ad Imperatorem profectus Sirmiū, obtineat ut duo Concilia fiant, vnum Seleuciz in Isauria pro Orientalibus, alterū Ariminii pro Occidentalibus: Epiphanius Hær. 73. alij; apud Baronium, & Petavium. S. Antonius annorum 105. moritur in Fremo 17. Ianuarij: Hieron. in Chron. De tæremotu autem, quo Nicomedia corruit, & Concilium ibi indicatum à Constantio, præimpeditum est, vide Ammianum Marcellinum l. 17. Socratem l. 2. c. 31. & Sozomenum l. 4. c. 15.

359 Julianus ad pacem Alemanno compellit; Constantius Sarmatas vincit, Lauretius Comes Itauros comprimit, Persæ bello Romanis illato expugnat Amidam, Ammianus 18. et 19. Gratianus Valentini fil. nascitur 16. April. Ariminensis Synodus Episcoporum p'utquam 400. (inter quos 80 tantum Ariani) Valentis, & Vrsacijs nolementum Ariani hæresim, damnare formulam Sirmij conceptam reiicit, eosq; pro hæreticis habet: Constantius ab Vrsacio, & Valente præoccupatus per Taurum præfectum diu Episcopos Ariminii ita vexat, vt plerique subscripti rent subdolæ fidei formæ, in qua Valens posuerat Filium Dei non esse creaturam, sicut creaturas cæteras, cui Valens accepta ab Imperatore potestate circumiens per ciuitates subscripti cogebat omnes, & renuentes yrribus ejiciebat, adeoq; ipsum Liberium Papam Vrbe expulit, Epiphanius hær. 73. Athanas. de Synodis, Socrates l. 2. à c 29. Sozomenus l. 4. à c 16. Seuerus l. 2. Theodoreus. l. 2. à c. 19. ad 21. Gauden-tius Episc. Ariminensis reversus Ariminum, & damnans gesta Arianorum à Marciani Prætidis militibus martyrio affectus, vt & Ruffinus ab Epicteto; Zolimus intrusus ab Ariano, & excommunicatus à Maximo Episcopo Neapolitano, quoties Sacerdotalia verba in Sacrificio profeciat, toties lingua protenta in modum bouis anhelantis impediabatur, donec cessit Episcopatu: Marcellinus de Schismate Vrsacijs, & Damasi. Seleuciz congregatis die 27. Septemb. Episcopis eq; acerbito S. Hilario Pictaviensi, qui iam quadriennio exulabat in Phrygia diu alienatus, damnatus Ariani à Semiarianis quoque, & Acacij formula planè Nicænæ contraria reiecta. Acaciani Constantium in Semianianos

rianos commouent, non pauci pacis bono permiserunt subticeri consubstantialitatem Filij, et subscripterunt formæ afferenti Filium Patri per omnia similem: *Athanaf.de Synodijs, Theodoret.* l. 2. c. 27. *Seuerus* l. 2. *Socrates* l. 2. c. 31. 32. et 33. *Hilarius Contra Constantium, Sozomenus* l. 4. cap. vlt.

Constantio inuidente gloriæ Iuliani, milites Parisis Iulianum acclamant Augustum, qui Viennæ quinquennialia dedit, et corpus Helenæ vxoris mortuæ Romam misit: Constantius Legatis Iuliani superbe receptis infelicitate pugnat contra Saporem, qui iam Singaram, aliaq; Mesopotamia Vrbes occupat: *Zosimus* l. 3. *Ammianus* l. 20. et 21. Solis Eclipsis in Oriente digitorum 11. sub ortum Solis die 28. Augusti, apud *Idatium*. S. Hilarius porrecto apud Constantinopolim libro ipli Constantio, eiusq; doctrinam pertimescente Valente, remittitur in Galliam, et eum' S. Martinus ex Insula Gallinaria asscutus deduxit. *Fortunatus in vita Hilarij*. Macedonius Constantinopoli pulsus, hæresim suam contra Spiritum Sanctum publicat: Antiochiae tres factiones, Eustathianorum, Meletianorum, et Arianorum, de quibus *Sozomenus* l. 4. c. 24. 25. *Theodoret*. l. 2.

Constantius Eusebia mortua, Faustinam ducit, belloq; Perfico perfunditus, contra Iulianum contendens moritur prope Tarsum 3. Nouembris ad Mopsuestiam prius baptizatus ab Euzoio Ariano. Iulianus 11. Decemb. Constantinopolim ingressus, multos Constantij amicos necce, aut exilio mulctat, Idolorum fana referat, Christianamq; religionem solemniter eiurat, Episcopos exules reuocat: *Ammian.* 21. & 22. *Zosimus* 3. *Socrates* 3. c. 4. *Idat.*, & *Hieronym.* *Chron.* de Massalianoru-hæreli *Epiphan.* hær. 80. Athanasius in latebris degens, tamen orationib. 4. Arianos exagit.

Iulianus acceptis vndeque legationibus, contra Persas profectus hyemati Antiochiae, vbi irrisus scribit in Antiocheno Misopogonem, Artemiuq; liberè ipsius apostasiā increpantem Martyrio afficit. Apolline Daphneo Antiochiae responsa negante, ob vicinas Martyrum reliquias, Iulianus, iubet eas asportari, exprobrante populo fideli, & canente: *Confundantur qui adorant Sculpitilia*: ita *Socrates* l. 3. c. 18. *Ammianus* l. 22. 23. Apollinis Daphnei templum conflagrat Octob. 22. & Nicomedia ineunte, Decembri terræmotu prostrata. *Ammian.* 22. Iulianus iubet ad se afferri bibliothecam Georgij Episcopi Alexandrini, & Athanasiū eo reuersum, Synodūq; celebrantem pellit, instantibus Ariani, quos ad nece in inquirentes prudenter Athanasius elusit; *Ammianus* 22. *Socrates* l. 3. *Theodoreetus* 3. *Sozomenus* 5. c. 25. Iulianus vetat Christianos docere artes liberales, Donatistis restituit Basilicas, & Titum Bostrenum Episcopum conatur sede deijsere: *Hieron.* *Chron.* *Optatus* l. 2. *Sozomenus* lib. 5. c. 15. Iulianus frustra accersit S. Basilium per Epistolam; quæ est Iuliani 12. & S. Gregorius Nazian. Cæsarium fratrem à Iuliano reuocat, *Nazianz.* Epist. 17. Iulianus Martyrij gloriam inuidens à se occidis, alio titulo, vt facinorosos necat, alios blanditijs, & honoribus ad Idololatriam pellicit. Magos, & Augures alit, meretrices & ciñædos pro Stipatoribus habet, vt turpitudines suas, religionis prætextu inuoluat. *Nazianzenus* orat. 1. & 2. in *Iustinum*, *Chrysostom.* Orat. aduersus Gentes. *Ammian.* 22. Idem sacrificans repartam in extis Crucem coronatam, interpretatus est contra Christianos *Nazianz.* or. 2. *Sozom.* l. 5. c. 2. *Nicephor.* l. 10. c. 3. Labaro quoque Crucem eripuit, & Iouis simulacrum cum

Marte, & Mercurio hinc inde substituit, *Nazianz.* *supra*, & *Sozomen.* l. 5. c. 16. Basilij, & Gregorij in eremum profectio, Hilariqnis fuga, & Martyria plurim in persecutio Iuliani apud Baronium.

Iulianus ægræ facturus Christianis, templum Ierosolymitanum per Iudeos instaurare aggreditur, sed frustra, erumpente ex fundamentis flamma, & operas incendite, moxq; Romæ Palatini Apollinis templum exustum nocte diei 19. Martij *Sozomen.* l. 3. c. 18. 19. 21. *Hieronymus* in *Chron.* *Ammianus* l. 23. *Chrysostomus* Orat. 2. aduersus Iudeos, & homil. 4. in *Math.* *Nazianz.* Orat. 2. in *Iulianum*, qui addit apparuisse Crucem in Cælo, quod & *Ruffinus* l. 1. c. 38. & 39. testatur addens igne cælitus delapo, instrumenta fabrorum consumpta, & porticum corruentem oppressisse Iudeos omnes, qui ibi operi insisteant, id eoq; multos Iudeorum conuersos esse ad Christum, ait *Sozomenus* l. 5. cap. vlt. & tamen Iulianus ex materia ibi congesta ad ædificandum præcepit ædificari theatrum, in quo destinavit reuersus à Perside, Christianos tradere bestijs laniandos, vt narrat *Orosius* l. 7. c. 30. Interim delectis 65. millibus armatorum præparat se Antiochiae ad bellum Perlicum viatoriam ei pollicentibus oraculis Græcia, sed Sibyllinis carminibus contrarium canentibus. *Zosimus* l. 3. *Socrat.* l. 3. c. 18. *Eunapius* in eius vita, & Dijs vouch sanguinem Christianorum, & Venerem in eorum Ecclesijs collocaturum, si viator rediret, ita *Chrysost.* aduersus Gentes, *Nazianz.* Orat. 2. in *Iulianum*; *Theodoreetus* l. 3. c. 18. scribit præterea ad Arlacem Regem Armeniæ Christianum, vt in hac expeditione sibi subsidio veniat, alioquin Deum, quem colebat nihil illi profuturum, adiectis contumeliosis in eum verbis, et in Christum blasphemis: ex *Sozomeno* l. 6. c. 1 Interim Libanius Sophista Antiochiae ludimagistrum insignem, et Catholican interrogat, quid rerum gerat fabri filius? ille respondit: *Huius vniheritatis opifex Deus*, quem tu per risum fabri filium nominas, Iuliano loculum fabricatur ita *Theodoreetus* l. 5. c. 18. Iulianus vero quinta die Martij Antiochia egressus per Hierapolim, Litarbos, et Berœam, venit Charras, et interim septem libros scripsit contra Christum. *Sozom.* l. 3. *Ammian.* l. 23. *Socrat.* l. 3. c. 19. *Cyrillus* in *præfat. contra Iulianum*; ibidem in spelunca occlusa, muierculæ ventre secto, ex ieiunore victoriam de Persis rimator est. *Ammian.* l. 23. Dæmon à Iuliano in Occidentem missus à Publij Monachi oratione per 10. dies retardatus, redit infecta legatione, ex *Vitis SS. Patrum, Cedreno, & Glica* par. 4. Transmisso deinde Euphrate, et post captam Bersaboram, aliaq; oppida, Assyriam populatus, Tigrimq; transgressus, castra Ctesiphontem admouet, et tandem in prælio contra Persas hasta vulneratus interiit, quod Christianis imputauit Libanius apud *Nicephorus* l. 10. c. 34. Id vero Angelis tribuit *Nazianzenus* Orat. 2. in *Iulianum*. Sed fuit se S. Mercurium Martyrem à Deipara missum orante S. Basilio suader *Baronius* ex *Damasceno* oratione 1. de *Imaginibus*, *Nicephoro* l. 10. c. 35. Ipsem Iulianus propria manu suum sanguinem in acrem projiciens exclamauit: *Vicisti Galilæa*, vt ait *Theodoreetus* l. 3. c. 20. vel *Saturare Nazarene*, vt *Nicephorus* l. 10. c. 34. et paulo aliter *Sozomen.* lib. 6. cap. 2. Mortuus est die 26. Iunij, eo ipso die quo Ioannem, et Paulum suos aulicos Martyrio affectar. Sequenti autem die Iouianus Singidone in Pannonia natus, ab exercitu acclamatus Imperator, negans se Gentilibus imperare velle, Christianos esse exclamantes acceptauit, reliquaque Sapo-

- 364 Saporis Nisibi, et magna parte Mesopotamia, pacem cum Persis in annos 30. pepigit *Ammian.* l. 25. *Hieron. in Chron.* et ab Athanatio veram fidei formam recepit, iussitq; claudi templum I dolorum, et Sacrificia eorum abolera: *Socrates* l. 3. c. 25. Macedoniani à Louiano reieci sunt, et Acaciani Nicenā fidem amplexi, sed Homoeusio pro Homousio substituo: *Socrates* ibidem & *Hieron. in Chron.*
- 365 Louianus Dadastanæ, quæ Bithyniam à Galatia, diuidit, die 17. Februarij ex vapore prunarum in cubiculo calce recens illito suffocatus interit. Exercitus ad Nicæam progressus, comitijs habitis eligit in Imperatorem Valentinianum Gratiani filium in Pannonia natum, & Christiana pietate intignem, licet autem electus sit 6. Kal. Martij Bissextri tamen metu noluit prodire in publicum, nisi 5. Kal. Martij: *Ammianus* lib. 25. & 26. *Eutrop.* l. 10. *Sozomen.* l. 1. c. 6. *Socrat.* l. 3. c. 22. et l. 4. cap. 1. Postea 29. Martij, creavit Augustum Valentem fratrem Constantinopolii, cui Orientem permisit, et ipse in Occidentem recessit; *Ammian.* 25. *Zosimus* 4. *Socrates* l. 4. c. 1. Valens Antiochiae Mektio electo, cogit Catholicos communicare cum Euzoio, et Macedonianis concilium indulget: *Socrates* l. 4. Procopius Juliani cognatus occupato Valente contra Gothos, et Valentiniano absente sub initium autumni tyrannice Imperium occupat Constantinopoli, Eugenij Eunuchi suasu, et opibus: *Zosimus* l. 4.
- 366 Macedoniani, & Semiariani in Concilio Lampsaceno, Ariminensis formula fidei damnata, Antiochenam compabant, Spiritus Sancti diuinitate reiecta: *Socrates* l. 4. c. 4. *Basil.* Epist. 74. Terræmotus totum Orbem quatit, Mare redundans Siciliæ, aliarumq; regionum vrbes oppressit: *Hieron. in Chron.* Idem naues propulit supra tecta Alexandriæ, ubi quotannis 21. Iulij celebrabatur festum dictum: Natalitia Terræmotus: vide *Baronium* hoc anno nu. 38. & *Ammianum* lib. 26.
- 367 Ianuarij 18. nascitur Valentinianus Iunior Senioris filius, & Iustinæ Arianæ. Procopius à Valente exinctus 27. Maij, & post hunc Marcellus Tyrannus. Valentinianus Alemanno vincit; *Zosimus* l. 4. *Idatius in Chron.* *Ammianus* l. 27. Valens ab Eudoxio Episcopo Constantinopolii Arianos baptizatus iuramento adstringitur ad Arianismum, & Danubium transgressus contra Gothos, nemine occurrente regreditur, & in odium Lampsaceni Concilij, Nicomedia Concilium cogit, & ibi Semiarianos Arianisino subfribere, & Nouatianorum Ecclesiæ occludi iubet, quæ tamen Marciani Presbyteri Nouatiani precibus reclusæ sunt. *Theodoret.* l. 4. c. 11. *Hieron. Chron.* *Socrates* l. 4. à cap. 6. SS. *Gregorius*, et *Basilius* à soliditudine reuocati, contra Arianos scribunt: *Greg. epist.* 14. & *in laud. Basil.*
- 368 Valentinianus grauiter ægrotat. Valens æstate cōtra Gothos consuupta Marciano polim redit, et die 4. Iulij grando ingens petrarum in modum Constantinopoli cadit, et die 24. Augusti Gratianus à patre Valentiniano declaratus est Augustus apud Ambianos: *Zosim.* 24. *Ammian.* 27. *Idatius in Chron.* Septembris 9. moritur Liberius Papa, et die 15. Septembr. eligitur Damatus Lulitanus, sed Vrlicio Diacono ambitioso contra illum à Schismaticis electo in Basilica Sicijnæ tot cædes patratæ, vt reperta sint occisorum cadavera 137. *Ammian.* 27. *Hieron. Chron.* *Ruffinus* l. 2. c. 20. *Socrates* l. 4. c. 24. *Sozomen.* l. 6. c. 23. *Nicephor.* l. 11. c. 30. de fœnitia Valentiniani, *Ammianus* l. 27. de fœmina Vercellensi adulterij accusata, sed innocentia, et septies iusta, *Hieron. epist.* 49. Fames ingens præcipue

- in Cappadocia, cui S. Basilius subuenit: *Nazianzen. in laud. Basili.*
- 368 Prætextatus Romæ præfectus iussu Valentiniani Vrlicino pulso restituit Damaso Basilicam, et Schismaticos Vrbe pellit. Valens iterum in Gothos mouet; Valentinianus Alemanno, qui Moguntiam clade affecerant, vincit; Persarum Rex Armenia subacta, bellum Romanis præparat: *Ammianus* l. 27. Nicæa 11. Octob. ingenti terræmotu penè subuersa plerisq; obtritus, itemq; Germa Vrbs Helleponi; *Socrates* l. 4. c. 10. *Hieron.* & *Idat. in Chron.* Donato Pseudo Episcopo Carthaginensi defuncto, iubeligitur Parmenianus Donatista, cuius scripta contra Catholicos, egregie confutarunt Optatus Mileuitanus, & S. Augustinus: *Hieron. in Catalogo Optat.* l. 1. *Cæsarius*, Gregorij Nazianz. frater natu minimus, & Valentis Quæstor, moritur in patria sua pijssime: de quo *Gregor. Orat. in Laud. Cæsuri.*
- 369 Aurelius Victor Romanæ Historiæ Scriptor Consulatum cum Valentiniano puero gerit: Valentinianus mandat Olybrio Vrbis præfæcto, vt Schismaticos adhuc in suburbis, & cryptis Vrscinum venerantes, plebemq; illi fauentem comprimat: ex Cod. Vaticano. Valens Athanarico Rege Gothorum fugato, pacemq; petenti tribuit, & Agonem restituit: *Ammian.* l. 27. *Hieron.* & *Idat. Chron.* S. Hilarius Mediolanum se confert ad Valentinianum, acturus contra Auxentium eius Vrbis Episc. Arianismum simulata fidei professione occultatæm, & similem Patri Filium fatentem, sed non eiusdem diuinitatis, & substantia exprimere volentem; Sed Auxentij dolis deceptus populus eum Catholicum acclamat, & Valentinianus Hilarium, vt calumniatorem Mediolano abscedere iubet, Auxentio interim insultante Catholicis Episcopis, ac præcipue Eusebio Vercellensi, Philastro Brixiano, & Euagrio: *Hilarius in Epist. contra Auxentium.* *Hieronym. in Catalogo.* Morietur deinde S. Hilarius anno 6. Imperatorum die 14. Januarij anni Christi 369, licet alij dicant 370. Damasus satagente Athanacio congregato Romæ Concilio Episcoporum 90. Auxentium, & Ariminensem fidei formam damnat: *Baronius.* Anicius Probus Præfetus Prætorij Ambrosium Romanum filium Ambrosij Galliarum olim Præfeti, præficit Insubriæ, Liguriæ, & Æmilij cum insignibus Consularibus dicens illi. *Vade age non ut Index,* sed *ut Episcopus.* *Ammianus* l. 27. & 28. *Paulinus in vita S. Ambrosij.* S. Basilius mortuo Eusebio Cæsariensi in Cappadocia substitutus in Episcopatu, ordinaturq; die 14. Junij: *Baronius ex Epist. Gregorij* etc. Arsaces Rex Armeniæ captus est à Sapore, contra quem Valens exercitum misit: *Ammian.* l. 27.
- 370 Valentinianus vincit Saxones, & Alemannos; Multi de successore Valentis quærentes, eius iussu necati: *Zosim.* 4. *Ammian.* 29. Eudoxio Constantinop. Episc. mortuo, Ariani Demophilum sunstituunt Euagrio, quem Eustathius Antiochenus substituerat, per Valentem pulso, hinc persecutio grassatur, & 80. Ecclesiastici in nauem impositi, medioq; in Mari concremati iussu Valentis; Exinde famæ ingens in Oriente, præsertim in Phrygia; Orthodoxi Episcopi multi sedibus expulsi Paulino, & Epiphanius tam parcum, Athanasius rexatus, sed populo tumultuante permisus manere in sede; Eusebius Samosatenus relegatus in Thraciam militari habitu visitat Ecclesiæ Valens Cæsareæ frustra tentat Basilium, amissio insuper filio Galate. Ab Arianis in Synodo Galatæ damnatus Gregor Nyssenus in exilium abit. *Socrates* l. 4. c. 2. 13. & 14. *Theodoreus* l. 4. c. 13. *Sozomen.* l. 6.

Anni
Chrif.

371

I. 6. c. 12. *Idatius in Chron.* Sed de rebus gestis Basili cum Valente plura, & mira *Ephrem*, & *Gregor. Orat. in Laudes Basili*, *Theodoreus* l. 4. c. 17. qui c. 23. & 24. & in Philotheo multa de Aphraate Monacho Valentem arguente.

372

Seuerus Dux Valentiniani Alemānos fugat: Theodosius Magister Milit. in Mauritania feliciter pugnat; *Valentinianus aram Victoriae in Capitolo gentilicio ritu statuit*: *Ammian. l. 29. Ambros. Epist. 89.* Athanasius fouet Basilium calumnijs exagitatum: Ariani in Oriente grassantur, *ex Epistolis Basili*; S. Gregorius Salimorum Episcopus ordinatur, *ex carmine ipsius de rita sua*; Moriuntur Eusebius Vercellensis, & Lucifer Calaritanus: *Hieronym. in Chron. corredo.*

373

Cotulum huius anni alter Modestus Arianorum, alter Arintheus Catholicorum fautor, de quo vide *Basili Epist. 5.* in addit. Terentius quoq; licet Valentius dux fouet Basilium, & Catholicos: *Theodoreus* l. 4. c. 28. Aduersarij reddunt Basilium suspectum, Damaso, & Occidentalibus, ad quos Basilius legatos cum litteris mittit: *Basil. Epist. 74. 77. 82.* de Hypostasis significatione, & dissidijs inter Orientales, & Occidentales videndus *Nazianzenus Orat. in laud. Athanasi*, & *Augustinus* s. de Trinit. c. 8. 9. & *Hieronymus Epist. 57.* Theodosius Iunior Mæsiæ dux Sarmatas reprimit; *Valentinianus Quodos infelici bello petit Burgundionum* 80. fere millia, vsque ad Phenum excurrunt: *Ammianus l. 28.* Melania Marcelli Consulis filia cum Rufino loca Sancta, & Ægyptum iustrat, & ab Athanasio donatur ouina pelle insigni ob Macarij miracula: *Ruffin. l. 2. c. 4. & 7. Hieronym. Epist. 14. ad Ruffin.* docet, se tunc in Syriae solitudine fuisse. Moritur S. Hilarion annor. 80. *Hieron. in vita eius.* Gregorius Nazianzenus patre orbatu, fugit Seleuciam. S. Athanasius 2. Maij moritur, cum sedisset annos 46. non autem anno præcedenti, vt male Socrates l. 4. vide *Baronium*; succedit ei Petrus, qui à Præside fugatus Romanam petit. Alexandrii Lucium intrulsum auersantur: *Theodoreus* l. 4. c. 18. 19. & 20. *Sozomenus* l. 6. c. 19. apud Theodoreum autem lectu digna est Episto' a Petri Alexandrini de Clade illius Ecclesiæ. Mauua Saracenorum Regina Christianam fidem amplexa, Romanis pacem concedit, ea conditione, vt Moyse Anchore a gentis suæ Episcopus creetur, qui à Lucio Ariano Episc. Alexandriæ ordinari voluit, sed à Catholicis Episcopo: *Socrat. l. 4. cap. 49. Theodor. 4. c. 21.*

374

Para Rex Armeniae in conuiuio occisus iussu Valentis; Theodosius Senior Firmum tyrannum Africæ dominum, ac rebellantem, ad laqueum adigit. Gildo Firmi frater, reparata tyrranide Donatistis fauens, Catholicos persequitur. *Ammianus* 28. 29. 30. *Claudian. de bello Gildon.* Damasus in Synodo Romana damnat multas heres, & præcipue Apollinarem, Vitalemq; eius discipulum: *Gregor. Nazianz. Epist. 2. ad Cledonium. Sozomen. l. 6. c. 25.* Collyridiani hereticæ Deipatam Virginem, vt Deum colunt, *Ephiph. hæres. 78.* Theodosius Senior præ inuidia iussus à Valente ingrato iugulari, voluit prius baptizari, *Oros. l. 7. c. 33.* S. Augustinus anno 19. etatis impingit in Manichæum, in quo hæret annos 9. ex dictis à nobis Tomo 1. lib. 9. cap. 10.

Valentinianus cum Macriano Rege Alemannorum amicitiam init: *Amm. 30.* & mortuo Auxentio Episc. Mediolanensi inculcat Episcopis Regionis, vt eligant successorem dignum; Ambrosius eius Regionis prætextus ingretus Ecclesiam ad sedandum tumultum, infante Ambrosum

Anni
Chrif.

375

Episcopum clamante, eligitur, & post tergiuerationem, duplcemq; fugam Dei voluntati cedens, octauo post baptismum die, idest 7. Decembris ordinatur: *Paulinus in eius vita.* Antea vero in Gallia 12. Julij celebratum fuit Concilium Valentiniæ, de quo in *Tomo. 1. Concil. & Ambrosij Epist. 55.* Epiphanius rogatu Ecclesiæ Suedorum in Pamphilia, instructionem fidei scribit, quam velut ancoram sanæ doctrinæ Ancoratum inscripsit *Epiph. in Ancor. & bæres 69.*

376

Ambrosio Simplicianus vir Sanctus, & Eruditus datus, vt institutor. *Augustin. 8. Conf. cap. 2.* S. Martinus creatus Episcopus Turonorum à Valentiniano negata impetrat, prece, & corporis afflictione, sed miraculosè. *Senetus lib. 1. Dialog. c. 6.* Valens Christianos exagitans, iubensq; monachos militare placatur, à Themistrio illo, de quo *Nazianzenus Epist. 139. & 140.* S. Epiphanius Panarium scribit: Photinus hæretiarca interit: *Hieronym. Chron.* Valentinianus Quadis Sarmatia, in quos bellum apparabat veniam potentibus vehementius irascens tanquam ingratis, apoplexia cum sanguinis vomitu, & inflammatione viscerum moritur Brigetione 17. Nouembris, succedente Gratiano; esto frater eius quadrimus Valentinianus iunior, Iustinæ filius, Satagente Cereale auunculo, Acinci in Pannonia acclamatus sit Augustus die 22. Nouembris, quod Gratianus ratum habuit: *Ammian. l. 30. Socrates l. 4. c. 26. Hieron. & Idatius in Chron.* qui addit Valentiniani corpus translatum Constantinopolim 27. Decembris. S. Basilii Epistola 55. Ambrosio gratulatur Episcopatum.

377

Gothi cum Fritigerne, & Athanarico ducibus ab Hunnis expulsi, & à Romanis suscepiti, locaque in Thracia, vbi Lupicini Romani ducis auxilia exasperati, Romanorum copias attruerūt: *Ammian. 31. Gratianus Treuiris 22. Aprilis Hæretorum conuentus vetat, eorumq; loca fitco addicit L. 4. Cod. Theodore. de Hæret. Euzojo Ariano Antiochiae Episcopo mortuo, substitutus Dorotheus: Socrates l. 4. c. 28.*

378

Valens clade à Gothis in Thracia relipiscens, Orthodoxos ab exilio reuocat: *Ammian. 31. Oros. 1. 7. c. 33. Socrates l. 4. c. 28. & 30. Hieron. Chron.* Gothorum prælia cum Ricimere Gratiani duce, & Valentis ducibus in Thracia mutuæque clades, de quibus *Ammianus* 31. Macedoniani penè extinti ex *Basili Epist. 72.* Donatistæ in Africa, & Manichæi compresilli rescripto Gratiani, de quo in *Cod. Theodore.* S. Ambrosius die Natali S. Agnetis incipit scribere de Virginitate. Symmachus honoribus eximijs elatus superstitioni Gentilium patrocinatur, sed inconcetta tetans, Damasum, & Ambrosum relistentes expertus est. *Paulin. in vita Ambrosij.*

379

S. Batilius Magnus Kalendis Ianuarij moritur sanctissime; tunus tanto concursu celebratum, vt multi conculcati, & prostrati extinti sint. *Nyssen. Orat. de laud. Basili. Nazianz. epist. 37. Calendis vero Februarij S. Ephraem Diaconus Edessa post panegyrim Basili, in qua illum deprecatus erat, vt ex hac vita se reuocaret; obiit, Valente adhuc imperante; *Hieronymus in Catalogo script.* Gratianus domat Lententes Alemaniños *Ammianus* 31. Idemq; parans te aduersus Goths, auxiliumq; Valenti latus, petit ab Ambrosio libellum fidei, cui pareat Ambrosius, & victoriam prædictit. *Ambros. de fide ad Gratianum:* Ied Valens inuidens gloriæ Gratiani ob viatos Alemaniños, & ne ipsius ope videretur viisse Goths, præcipiti consilio cum Gothis cōflicxit duodecimo milliario ab Hadrianopoli die 9. Augusti, vbi sagitta fauciatus, ac depor-*

Anni
Chrif.Anni
Chrif.

deportatus in agrestem casam, à barbaris incensus nulquam comparuit. *Idatius*, & *Hieron.* in *Chron.* *Ammian.* l. 31. *Ruffin.* l. 2. c. 13. *Socrat.* l. 4. c. vlt. *Sozomen.* l. 6. c. vlt. *Theodore.* l. 4. c. 31. *Nicephorus* l. 11. c. 50. qui addit Isacium Monachum Constaatinopoli diuinitus eadem hora exclamasse: *Nunc Valens igne torretur*, & *nares profluentem, ex ea fætorem sentiunt*: Sic impleti sunt vulgi clamores Antiochiaz editi: *Vix ardeat Valens*: *Ammian.* l. 31. Saraceni Christiani à Regina Mauia missi, Constan- tinopolim à Gothis liberant. *Socrates* l. 5. c. 1. *Sozom.* l. 7. c. 1. *Ammian.* l. 31. Dominica tamen uxore Valentis stupenda soluente, & Constan- tinopolitanis commilitantibus: ex *Sozom.* Go- thi precibus S. Acholij Episc. Thessalonicensis, ardenti pestilentia à Macedonia fugati, ut narrat *Ambros.* Epist. 59. vsq; ad Alpes Iulias excur- rentes omnia vastarunt. *Ammian.* l. 21. *Hieron.* Ep. 3. Concilium Antiochiaz congregatum mensis Septembri, in coquæ redæ fidei forma stabili- ta, vnde Gregorius Nazianz, Constantinopo- lim missus, ubi triennio mansit, reliqua vide apud *Nyssenum ad Olympiadem*, & apud *Sui ium- tomo* 4. *Socratem* l. 4. c. 5. *Sozomenum* l. 5. c. 3. Nazianz aduersus Arianos, S. Hieronymus ordinatur Presbyter à Paulino Epis. Antioch. *Hieron.* Ep. 60. & 61. & Constantinopolim ad Nazianzenum se consert *Ep. ad Pamphab.* licet hoc ad annum quoque sequentem spectet.

379 Theodosius à Gratiano Sirmij 19. Ianuarij Imper- rator. Orientis factus, Gothos è Thracia pellit: *Zosimus* 4. *Idatius*, & *Prosper.* in *Chron.* Longo- bardi ex Scandia egressi, ducib. Aione, & Ibo- rea Van talos vincunt: *Prosper.* in *Chron.* Theodo- sij victoriae aliz de Gothis Hunnis, & Alanis nunciata: 17. Nouembris. *Idatius*. Gratianus ipse Alemanno Gallijs inf. stos vicit precibus S. Ambrolij: *Sozom.* l. 7. c. 4. *Zosim.* l. 4. *Ambros.* Epist. 26. Nazianzenus Constantinopoli primum despctus, deinde veneratione cultus, eius dissidia cum Maximo Cynico satagente fieri Episcopum Constantinop. lege in *Baronio*, & *Nazianzeno de vita sua*.

380 Pax cum Gothis procurante Gratiano firmata: *Prosper* in *Chron.* Ambros. Iusting Arianaz acerrime resistit, & multa pro Catholica fide sublimiter scribit. *Paulinus in vita*, & *Pro- sper.* Theophilus clericus Alexandrinus com- putum Paschalem annor. 100. ab hoc anno exor- fuis est: *Leo Magn.* Epitc. 64. Petro Alexan- drino Episc. mortuo subrogatur frater eius Ti- motheus *Nicoph.* *Chron.* Theodosius Thessalo- nice ægrotans baptizatur ab Acholio Episco- po, damnatq; hæreses Sanctione ibi data 27. Fe- bruarij de qua L. 2. *Cod. de Fide Carol.* ibidemque Maximum Constantinopol. Sedi inhiantem reijcit; postea veniens Constantinopolim 14. Nouembris, adimit Ecclesiæ Arianis, possetas per annos 40. ibiq; Nazianzenus in Ecclesiam introductus *Nazianzeno in vita sua* *Socrates lib. 5.* c. 7. *Idatius*, & *Marcellinus comes*.

381 Athanaricus à suis pulsus venit Constantinopium 11. Ianuarij ad Theodosium, ibiq; 25. Ianuarij mortuus, regio honore sepelitur. *Zosimus* 4. *Idatius*, & *Prosper.* in *Chron.* secunda Synodus Oecumenica Cōstātinopolitana Episcoporum 150 inita mensis Maio, & absoluta est Julio, in qua decreta diuinitas Spiritus Sancti contra Macedonium, editumq; fidei symbolum, & limites cuiusq; Dioceſeos præscripti; Gregorius Nazianzenus à Concilio confirmatus in Sede Con- stantinop. contendatibus Alexandriais id sui iuris esse, sponte cessit Episcopatui, eq; suc- cessit Nectarius *Greg. Naz. Carm. de vita sua*: *Theodore.* l. 5. c. 6. *Socrates lib. 5. cap. 8.* *Vrſci-*

nus Schismaticus adhuc contumax relegatus in Gallias ab Imperat. Grat. & Valent. eas infestat: Theodosius leges contra Arianos fert, & pro reliquijs Martyrum, qui ab Ariani necati erant, *Baron.* & *Sozom.* l. 7. c. 10. *Socrat.* l. 5. c. 9. Nonis autem Septembribus Aquileiensis Synodus celebrata Episcoporum insignium 32. Satagen- te Gratiano, & in ea anathematizati Palladius, & Secundianus Episcopi Ariani. *Acta huius Concilij*. Cæsar Augustæ in Hispania Concilium damnat Instantium, & Salutianum Episcopos, & Helpidium ac Priscillianum laicos, Prisci- llianistæ à Damaso, Ambrosio, et Gratiano re- iecti; *Sulpic.* seu. l. 2. *Baron.*

382 Gothi vniuersi se Romanis tradunt 3, Octobris: *Idatius*. Damasus Romæ Concilium congre- gat, cui interfuerit S. Ambrolius, Acholius Thes- salon, Paulinus Antioch. Epiphanius Cypræ Episcopi; et S. Hieronymus qui ibi substi- triennio, et Damaso ab epistolis fuit; ceteri Orientales te excusantes, conuenerunt Constanti- nopolim ad Synodum (cui Nazianzenis licet à Theodosio inuitatus, contentionis vitanda studio, et infirmitate corporis laborans interes- seretus) et inde ad Damasum scripserunt, 7 *Theodore.* l. 5. c. 9. *Nazianzen.* epist. 56. et 76. *Hieronym.* epist. 12. *Ambrosij* epist. 78. Heluidij, et Louiani hæreses exortæ, et à S. Hierony- mo confutatae *Hieren.* Epist. 22. et 50. Hoc an- no lxxiij p. 76. contra Gentiles, et orationes 5. contra Iudeos testatur *Chrysostomus* in iijdem libris cum esset Diaconus et annor. 28. vt docet *Baronius*.

383 Ianuarij 16. Arcadius à Theodosio creatus Augu- stus: *Idatius* S. Augustinus annor. 29. Ro- manam venit ad docendum Rhetoricam ex lib. 5. *Confess.* Arsenius Damaso Constantinopolim missus, ut Arcadio præcesset; *Arsenij vita*. Ma- ximus Theodosij se consanguineum, et de Con- stantini stirpe fingens, post usurpatam in Bri- tannia tyrannidem, et sedem Imperij cum Vi- store filio Treuiris constitutam, Gratianum ab Hunnis Alaniq; quos aduocarat, proditum per Andragathium ducem occidit dic 25. Augusti; Valentianus frater Gratiani pro pace mittit S. Ambrosium ad Maximum, et is mittit legatos ad Theodosium: *Zosimus* l. 4. *Aur. Victor.* *Socrat.* l. 5. c. 10. et 11. *Sozomen.* l. 7. c. 13. *Ambros.* Epist. 22. S. Vrſiæ, et sociar. Martyrium *Baronius*. Constantinopoli altera synodus ius- su Theodosij *Socrat.* lib. 5. cap. 10. eiusdemque leges 2. contra Apostatas, et 8. 9. 10. contra Hæreticos. *Cod. de Apost.* & *Hæret.* latet hoc anno.

384 S. Augustinus à Symmacho Mediolanum missus ad docendam Rheticam annorum 30. Ambro- sium s̄pē audit, quo venit, et S. Monica t̄llicita de filij conuersione l. 5. *Confess.* c. 13. et l. 6. c. 1. Themistius orationem 6. in laudem Theo- dosij dicit. *Petauius* hic. Legati Persarum, Constantinopoli pacem petunt à Theodosio, cui naſcitur Honorius 9. Septembri. *Idatius*, & *Marcellinus in Chron.* Symmacho Vrbis præ- Et satagendo cultu Deorum resistit Ambrosius. *Epist.* 30. S. Damasus Papa Decembri 11. moritur.

385 Kalendas Ianuarij S. Augustinus in laudem Imper- ratoris, & Bautis Consulis panegyrim dicit Mediolanii, deinde conuersus est ad veram fidem, licet biennio post baptizatus lib. 8. *confess.* Ianuarij 12. Siricius Romanus creatur Papa. Pri- scillianus in concilio Burdegalensi damnatus, prouocansq; ad Maximum, huius sententia gla- dio cum erroris consortibus addictus est, eiusq; discipula Vrbita Burdegalæ lapidata. *Prosper* in

- in Chron. Seuer. Sulp. l. 2. Timotheo Episcopo Alexandriæ mortuo, substituitur Theophilus: Socrat. l. 5. c. 12. S. Hieronymus nauigans in Syriam, media hyeme Ierosolymam intrat: Hieron. Apolog. in Ruf. Epist. 99. Theodosij leges contra Idololatras l. 9. Cod. de Paganis, & contra Psaltrias ac fidicinas l. 10. cod. de Scenicis.
- 386 Ianuario mense Siricius Papa Romæ cogit Concilium 80. Episcoporum pro reformatione Ecclesiasticæ disciplina in Africa. Theodosius cum Arcadio de Greuthingis Constantinopoli 12. Octob. triumphat, ducitq; Gallam Placidam, Valentiniani senioris filiam, & iunioris sororem: Idatius, & Marcellinus Chron. Zosim. l. 4. Valentinianus Iustina Matre instigante, edit rescriptum pro Arianis, & Ariminensi professione l. 11. cod. de fide Cathol. & Ambrosium persecutur, qui prouocatus ab Auxentio postulat, vt disputatio fiat in Ecclesia coram populo. Ambros. contra Aux. Paulinus in eius vita. Benevolus Brixianus à S. Philastro Catholica disciplina imbutus, cum esset scrinijs praefectus, decretum Valentiniani pro Arianis dictare recusauit, & frustra sollicitatus promissione honorum, cingulum quoque abiicit: ita Gaudentius in prefat sermonum, quos ipsi dicauit. S. Martini acta Treuiris, & honores à Maximo habiti legantur in Sezero in vita ipsius: S. Hieronymus Alexandriam venit ad audiendum Didymum Aegypti; monasteria peragratis; idem faciente S. Paula vidua: Hieron. Apol. in Ruf. & epist. 27. S. Io. Chrysostom. ordinatur presbyter, à Flauio Episc. Antioch. Palladius in eius vita. Moritur S. Cyrillus Hierosol. succedente Ioanne: Hieron. ep. 61. moritur & Demophilus Arianorum pseudo episc. Constantinop. Socrates l. 5. c. 12.
- 387 Arcadius cum patre quinquennalia celebrant. Idat. Marcellin. Iustina truxtra conatur mittere Ambrosium in exilium, renitente populo: Ambrosius Auxentio, & Arianis resistit SS. Gerualij, & Protasij corpora diuinitus inuenit; missus legatus ad Maximum cum eo communicare reculat: Ambros. in Auxent. & Epist. 27. 33. 85. Paulin. in vita; Maximus in Italiam irrumpit, Sacrificia Gentilibus restituunt, Valentinianus confugit ad Theodosium, qui ad Italiam contra Mayimum accedit: Zosimus l. 4. Socrat. l. 5. c. 4.
- 388 Cynegius Orientis Praefectus laudatissimus, & I dolorum persecutor moritur Constantinopoli, & sepelitur ad Apostolos Martij 19. Theodosius Antiochenis iratus quod noui tributi causa Flaccillæ statuas per Vrbem traxissent, placatur legatione Flauiani Episcopi, sedante interim populum Chrysostomo homil. 20. &c. S. Augustinus annor. 34. baptizatur à S. Ambrofio Paschali tempore cum Alipio amico, & Adcodato filio. Possidius in eius vita. Theodosius ante pugnam cum Maximo commendat se precibus Io. Anachoretæ, ac Senuphij: Aug. 5. de Ciuit. c. 26. Ruffin. l. 2. c. 32. Maximo deinde victo ad Aquileiam d. 28. Iulij & occiso; nec non Victorie eius filio in Gallijs ab Arbogaste necato, Imperium omne restituit Valentiniiano. Andragathius Gratiani occisor se in mare præcipitat; Zosimus 4. Idat. & Marcell. Chron.
- 389 Thodosius Mediolani 14. Ianuarij dignitates à Maximo collatas abrogat l. 8. Cod. de Infirm. & 13. Maij rescriptum dat contra Eunomianos l. 17. Cod. de hæret. & cum Honorio Romam ingressus 13. Junij Congiarium dat populo, veniamque Symmacho laudatori Maximi, qui ad Ecclesiam configerat, Idola confringi iubet, & templum Serapidis apud Alexandriam diligi, deinde Roma egreditur Kal. Septembris, ac
- 390 Mediolani conuentus Hæreticorum 26. Novemb. sustulit l. 19. Cod. de Hæret. Idat. & Marcellin. Chron. Socrates l. 5. c. 14. 16. Prosper l. 3. de Promissionibus c. 38. August. 5. de Ciuit. c. 26. De Siricij actis contra Flauianum Ambrosius epist. 78. Socrates l. 5. c. 15. Theodoreetus l. 5. c. 23. moriuntur S. Gregor. Nazian. ex S. Hieronym. in Catalogo Longobardi ptimum regem creant Agelmundum Prosper. in Chron. Mortur ad Ostia Tyberis S. Monica 4. Maij annor. 56. & S. Augustinus reuersus in Africam instituit vitam eremiticam, vide dicta Tomo 1. lib. 9. c. 10.
- 391 S. Ioannis Baptista caput ex vico Coslai, vel Chaledone delatum est Constantinopolim, excitatoq; à fundamentis templo à Theodosio 7. ab vrbe miliario, ibi anno sequenti reconditum est 12. kal. Martij Prosper. & Marcellin. in Chron. & Chronicus Alexandrinus; Theodosius ob cædem Thessalonicensium militum, qui Beterichum Illyrici præfectum necarant, sacris ab Ambrosio exclusus, pœnitentiam agit, & legem fert, vt lata sententia executio ad dies 30. differtur: Paulin. in Vita S. Ambros. Ruffin. l. 2. c. 18. Sozomen. l. 7. c. 24. Theodoreetus l. 5. c. 17. Siricius Papa Iouinianum damnat; ex Epist. 2. Siricij Synodus Carthagin. secunda; Petanius hic.
- 392 Thodosius cum Honorio redeunt Constantinopolim; Arbogastes magisterio militum usurpat, & ob id inuitus Valentiniano, author est Eugenio, vt imperium inuadat: Zosimus lib. 4. S. Augustinus inuitus ordinatur presbyter à S. Valerio Episcopo Hippone, & concionibus addictus: Possid. in vita Ang.
- 393 Valentinianus iunior cathecumenus, sed desiderato baptismo apud Viennam Galliæ vulneratus ab Arbogaste, & præfocatus repertus est in palatio die 15. Maij sabbato pridie Pentecostes, eiusq; corpus postridie Mediolanum delatum est. Zosimus l. 4. Epiphanius lib. de pond. & mens. Ambros. Orat. de funere eius, & Epist. 34. Eugenius Gentilibus fauentem Ambrosius Florentiæ increpat, epist. 15. de dissidio Epiphanij cum Io. Ierosolymit. Origenista. Hieronym. Epist. 60. qui hoc anno librum de script. Eccles. contecit. S. Augustinus disputatione ad summas angustias redigit Fortunatum Manichæū Presb. Possid. in vita eius. Theodosius l. 2. Cod. de Monachis rescindit legem contra eos latam anno 390.
- 394 Concilium Hippone pro disciplina Ecclesiaz Africaz, cuius canones extant in 3. Concilio Carthagin. S. Hieronymi contentiones cum Io. Hierosolymit. Hieronym. Epist. 61. Forum Theodosianum dedicatum Constantinopoli; Chron. Alex. ibidem Sol penè totus deficit sub Meridiem die Nouembris 20. quo die Honoriū renunciatus est Augustus Prosper, & Marcellinus in Chron. Theodosius contra Tyrannum ieiunijs orationibus, & corporis afflictione se præparat. Ruffin. l. 2. c. 32.
- 395 Eugenius cum Arbogaste, ac Flauiano præfecto recedentes Mediolano cum exercitu vt Alpinum claustra munirent, minantur se post victoriæ stabulum facturos in basilica Mediolanensi, clericosque sub armis probaturos, & Alpes Iulias statuis Herculis, ac Iouis fulminea muniunt: Theodosius Constantinopoli descendens, & in basilica S. Io. Baptista patrocinium Baptista inuocans, in Italiam contendit prævio Crucis signo in Labaro, & in armis militum rutilante, & de victoria securus ex prædictione Iohannis Anachoretæ, hostes loco cedere, & iuga mentium concendere cogit, occupatque Alpium fauces, & licet primo prælio die 5. Septem-

- 395 Septembris visus sit superior Eugenius, postridie tamen Theodosius SS. Apostolorum Ioannis, & Philippi visione confortatus noctu, & in aurora Deum precatus, ac Signo Crucis se municiens irruit in hostes, vento iacula illorum in ipsos retorquente vicit eusasit. Eugenius captus, & interfecitus est die 6. Septembr. Arbogastes sibi manus consciuit Paulin. in vita S. Ambrosij. Sozomen l. 7. c. 24. Theodoret. l. 5. cap. 24. Ruffin. l. 3. c. 33. Zosim. l. 4. Socrates lib. 5. c. 24. Orosius l. 7. c. 35. Ambros. Orat. in fun. Theodosij. Augustinus l. 5. de Civit. c. 26. Claudianus in Panegyrico Honori 3. Consulatu. De Clementia Theodosij in victos milites testantur Paulinus, & Augustin. supra. Eodem die vicitur demon in basilica S. Ioannis Baptista exprobrans ipsi capitibus obstrunctionem exclamauit, *Tunc me vincis, & exercitu meo insidiaris?* Sozomenus lupra; in Aegypti autem Thebaide Io. Monachus, qui bis vicitur. Theodosio predixit diuinitus didicit nuncium de victoria hac, & de morte anno sequenti Theodosij, & post paucos dies ipse metu Ioannes per triduum orans genuflexus migravit ad Dominum: Euagrius in Vitis Parrum p. 1. c. 1. Terramotu à Septembri in Nouembrem Europæ aliquot regiones confusse: Marcellinus in Chron. S. Paulinus cum uxore seculo renunciant: Augustin. epist. 31, & 34. Concilium Donatistarum Episc. 310. Bagacense in Numidia, ubi damnatus Maximianus: Augustin. epist. 255. & 256. Constantiopolis Synodus 3, Kal. Octob. pro Episcopatu Bostrensi, quem Agabius, & Gebadius tibi vendicabant Theodor. Balsam. SS. Hieronymi, & Augustini dissensiones Baronius ex vtriusq; epistolis.

396 Theodosius exceptis Arcadio, & Honorio, qui Constantinopoli aduenierant Mediolanum, ijsq; commendatis S. Ambrosio, conuocatoq; Senatu, & hortatus gentiles ad abiijciendum Deorum cukum, & Stilichone item commendato S. Ambrolio, obiit Mediolani inter 16. & 17. Ianuarij, cuiusque corpus conditum aromatibus, translatum est Constantinopolim dic 8. Nouembris. Orosius l. 7. c. 36. Zosimus l. 4. Aurel. Victor. Theod. Ruffin. l. 3. Socrates l. 5. c. 25. Marcellin. & Prosper. in Chron. & Chronicón Alexandr. Calumnias Zosimi in Theodolum, quas Baronius refutat, piget referre. Arcadius 5. Kal. Maij dicit Eudoxiam Zosim. l. 5. Stilicho Ruffinum in Oriente dominante opprimit, & occidi iubet 27. Nouembris eiusq; bona Eutropio, addicit. Marcellinus, & Iornandes de Regni success. c. 94. S. Augustinus annor. 41. viuo ad hoc Valerio ordinatur Episcopus Hippone: Possid. in vita c. 8. Arcadius edictis vexat Hæreticos: Petavius in Chron.

397 Eutrigil Marcomannorum Regina, fama Ambrosij audita Christo credit, ab eoq; petit fidei regulam, suoq; viro persuadet, ut se Romanis tradat. Paulin. in vita Ambros. Arcadius rescriptis vexat Hæreticos l. 30. & 31. Cod. de Hæret. De Eutropij auaritia, & crudelitate plura Zosimus lib. 5. S. Io. Baptista reliquiæ Alexander. Romam translatæ. Theophanes. Supra Constantinopolim flamma sulphurca pendere vita, & terra tremere, vnde omnes baptisnum petere. Augustin. de Virbis Excidio c. 6. Marcellin. & Prosper. in Chron. Besitz, Scythæ, Getæ per S. Nicætam episc. ad Christum conuersi. Paulinus de Nicæa.

398 Eutropius Silichonem curat declarari ab Imperatore, & Senatu hostem, & Gildonem paganum Africæ præfectum tibi conciliat. Zosimus l. 5. Marcellinus in Chron. S. Ambrosius moritur sub diluculum Sabbati Sancti 4. Aprilis annor. 74.

399 Pulcheria nascitur d. 19. Ianuarij. Chron. Alex. & Marcellini. Gainas Eutropio inuidens, Tribigildum sollicitat ad vastandam Atiam misfisiq; contra ipsum ab Eutropio, simulat se illi resistere non posse imò eidem opitulatur: Eutropius à Gaina postulatus ad necem exiit ab Arcadio insignibus, & fugit ad Ecclesiam Christianorum, vnde fide data ductus in Cyprus, et inde Gaina instante Calcedonem necatus est: Zosimus l. 5. Theophilus Alexandriae Synodo coacta Origenistas damnat, mittitque literas Synodiças ad Anastasium Papam, et ad alias ecclesiæ: Hieronym. epist. 69. 70. 78. Gaudentius, et Iouius Comites in Africa, iussu Honorij Deorum templo, et Simulacra subuertunt. Augustin. l. 18. de Civit. c. vlt.

400 Gainas cum Tribigildo in Asia graffatur, dcinde Constantinopolim veniens ecclesiam suis Arianiis petit, sed resistente S. Io. Chrysostomo deterritus est, et tandem ab Arcadio hostis declaratus est: eius barbari omnes in vrbe cæsi sunt & Zosimus l. 5. Sozomen. l. 8. c. 4. Theodoret. lib. 5. c. 32. Anastasius Papa Origenis errores damnat Hieron. Epist. 28. & Apol. contra Ruffin. Alarius Balthicus creatus Rex à Gothis Italiam intrat, obtinetque ab Honorio Gallias, & Hispanias. Stilicho per Saulum ducem Gothos die Paschatis adortus, et fugatus est ab ipsis, qui proinde furentes in Italiam reuersti sunt. Prosper in Chron. et Theophan. Miscell. l. 13. Barbari in Chersoneso à mari hausti: Chronic. Alexandr. Alarius Romam capit, et euerit 9. kal. Sept. Theophanes.

401 Fraiuitta Gothus Arcadio Imperatori cmm classe opitulatur contra Gainam, qui in Thracia tandem occ. suis est mense Februaro ab Vlde Hunnorum duce, eiusq; caput hasta præfixum, delatum est Constantinopolim Zosim. l. 5. Marcellin. in Chron. Sozoma. l. 8. c. 4. at Chron. Alexandr. ait id factum 2 Ianuarij. Theodosius. Arcadij filius nascitur 10. Aprilis. Chron. Alex. & Socrates lib. 4. c. 6. Duo Synodi Carthaginæ vna 27. Maij, altera 13. Septembri, de quibus Petavius hic: S. Martinum hoc anno mortuun 11. Nouemb. docuimus Tomo 1. lib. 9. cap. 5. S. Augustinus incipit scribere lib. 5 de Ciuitate Dei, ex dictis Tomo 1. lib. 9. c. 10.

402 Theodosius iunior d. 10. Ianuarij creatus Augustus ab Arcadio: Chron. Alex. Anastasius Papa moritur 27. Aprilis, et d. 18. Maij subrogata

403

tur Innocentius Albanus patria. Mileitanum Concilium Mileui in Numidia celebratur Augusti 27. de quo plura *Barenius*. S. Epiphanius contra Origenistas venit Constantinopolim, ubi de hac re altercatur cum S. Io. Chrysostomo: *Socrates* lib. 6. cap. 12. *Sozomen*. lib. 8. cap. 14.

404

Theophilus Episcop. Alexandrinus vocatus Constantinopolim ad causam dicendam, multis in itinere collectis Episcopis, Chalcedone in Conciliabulo, instigante Eudoxia Imperatrice damnat S. Io. Chrysostomum, qui proinde Iulio mense missus in exilium est, sed populo tumultuante, & terram facto reuocatus est, ad initientibus Episcopis 31. *Chrysostom*. Epist. ad *Innocentium*: *Socrates* l. 6. c. 14. *Sozomenus* l. 4. c. 16. & 17. *Theodoreetus*. Iulia Manicha Gazz disputans cum S. Porphyrio Episcopo infelicititer efflauit animam. *Surius* ad d. 26. Febr. Carthaginē concilium d. 25. Augusti, pro reductione Donatistarum ad Concordiam. S. *Augustinus* 3. cont. *Crescon*. c. 45. Alaricus Rex Gothorum Vrbi minitans apud Pollentiam à Stilichone vincitur, obcessusq; dimittitur. *Orosius* l. 7. c. 38. *Claudianus de bello Getico*. Eudoxia argentea statua dedicatur apud Ecclesiam S. *Sophiae* cum ludis ethnicis redolentibus, contra quod concionatus Chrysostomus Eudoxia furente, & Arcadio ab ea instigato colligitur Concilium aduersus Chrysostomum, Arcadius vero Natali Salvatoris imminentē negat se Ecclesiam ingessurum, ante quam Chrysostomus crimina obiecta diluat: *Socrates* l. 6. c. 16. *Sozomenus* l. 8. c. 20.

405

Ianuarij 18. moritur S. Paula Romana aenorum fore 57. ex *Hieronym*. *Epitaphio Paulae*. Felix Manichaus Hippone & S. Augustino coniunctus haereticus damnat. *Augusti. dispat. contra Felicem*. Honorius iudos seculares, & gladiatores gentilibus imprudenter indulget: *Prudent. contra Symmacium* l. 1. *Zosimus* l. 2. *Claudianus de Consulatu Honori*. Constantinopoli coacto Concilio coram Arcadio, post multorum mentium altercationes alij pro Ioanne Chrysostomo, alijs contra eum stantibus; damnatur rerum Chrysostomus sub festum Paschatis, qui litteris, & legatione appellat *Innocentium Papam*, sed completa Quinquagesima Arcadius per Patriiū notarium mandat Ioanni lic: *Aiacius*, & *Antiochus*, & *Senerianus*, atque *Cyrinus* damnationem tuam super caput suum posuerunt: Te ipsum ergo commendans Deo, Ecclesia egredere. Egresso in exilium Chrysostomo d. 20. Iunij flamma de throno eius crumpens usque ad tectum, Ecclesiam, & Palatum Senatorum licet distans incendit: Honorius de his Artadiis per litteras reprehendit; Chrysostomus Cesareo Cappadocie, & alibi male tractatus peruenit ad exilij locum Cucusum: *Methaphrases*, & *Les Impr. vita*, & *Encomio S. Ioa. Chrysostomi*. *Palladius in Dialog.* *Socrates* l. 6. c. 16. *Sozomenus* l. 8. c. 20. ad 26. Chrysostomus ipse in diuersis epistolis. Persecutores omnes Chrysostomi male perire. *Palladius in dial.* *Socrat.* l. 6. c. 14. & 17. *Sozomenus*. lib. 8. cap. 16. Olympias Diaconissa auersata communionem cum Arsacio in locum Ioannis subintruso, exilium constanter passa est. *Sozomenus* l. 8. cap. 24. *Chrysostom*. Epist. 5. 7. 94. Carthaginc 26. Iunij Synodus decernit legationem ad Honorium de coercendis Donatistis: *Petaurus*. S. Epiphanius 12. Maij moritur; vide dicta Tomo 1. lib. 9. cap. 10. art. 3. & mortuus calce pedis dextri necat explorantem an esset circumcisus, et potius natus ex patre Iudeo: *Surius*.

nē confessus, post annuā ibi moram, Arabis sum Armeniae transfertur. *Chrysostom*. Epist. 6. 15. 69. 130. &c. 131. &c. *Palladius dialog. de rebus*. 10. *Chrisostom*. *Pelagius senex*, & vagabundus monachus haeresiarcha detectus: *Chrysostom*. Epist. 9. ad *Olymp. Isidorus* l. 1. Epist. 114. Legati Honorij, & Innocentij Papæ Constantinopoli profecti ad Arcadium, ut Thessalonice Synodium fieri iubeat: *Palladius supra*. *Arsacius Novembris* 11. moritur: *Socrates* l. 6. c. 18. Donatista pleriq; vexati editis Honorij ad Ecclesiā redeuntes Augustini. Epist. 48. Concilium Toletanum 7. Septembris. Alani, & Vandali Rheno trajecto Gallias ingrediuntur 11. Januarij: *Prosp. in Chron.*

406

Reliquæ S. Samuelis Constantinopoli illatae ab Arcadio, & Senatu magna pompa Iunij 18. *Chron. Alex.* *Arsacius Monachus Sebastenus* fit Episcopus Constantinop. 4. mense post obitum Arsaci: *Socrates* l. 6. c. 18. *Sozomenus*. lib. 8. c. 17. Radagaisus Scytha cum 200. millibus in Italiam effusus, ut habet *Marcellinus in Chron.* & cum 400. millibus, ut alter *Marcellinus* l. 5. vixus est à Stilichone, iuuantib; Hildine Hannorum, & Sauro Gotherum Regibus, & capite trucidatus. *Orosius* l. 7. c. 38. *Augusti* l. 5. *Civit.* c. 23.

407

Theodosius Iunior Quinquennalia dat 3. Idus Ianuar. *Chron. Alex.* & *Marcel.* In Concilio Carthagin. 13. Iunij decreta legatio ad Honorium aduersus Donatistas, & Paganos: ex Concilio Afric. can. 62. S. Io. Chrysostom. Arabis Pityuatem transferendus prope Cusnanam Ponti prius confortatus ab Apostolis Petro, & Ioanne, deinde a S. Basilisco Comata olim Episcopo qui Nicomedie sub Maximiano Martyrio fuerat affectus, noctu illi apparente, ac dicente: Confide Ioannes frater; crastina dies nos loco coniunge; candidis vestimentis induitus, & Sacramentis, & Signo Crucis munitus, extremaque verba consueta sibi pronuncians: Gloria sis Deo omnibus causa, migravit ad Christum die 14. Septembris, ut docui tomo 1. l. 9. c. 6. Mox allato nuncio sub finem Septemb. Constantinopoli horribilis grando cecidit. *Innocentius* Papa audita morte S. Ioannis, excommunicavit Arcadium, & Eudoxiam tanti Sceleris incenterem, eq; supplicium mox à Deo inferendum predicit; Arcadius veniam petens absolutionem ab Innocentio impetravit, sed Eudoxia frustra fortunam eniti laborans per quatuor dies, tandem magis incantationibus putridum, ac mortuum tectum enixa, infelicitissime interij tertio mense ab obitu S. Ioannis & vrna, in qua ipsa inclusa fuit, vila est agitari: Autores adduxit. 9. cap. 6. cauendutq; *Socrates*, qui diem mortis S. Ioannis cum die mortis Eudoxia confundit.

408

Arcadius kal. Maij moriens Theodosium filium octennera Isdegerdi Persarum Regi coinneniat: *Socrates* l. 6. c. 17. *Zosimus* l. 6. Stilicho ab Olympio delatus de affectato imperio, & ille suis contra Honorium Barbaris, Rauchnæ ad Ecclesiam fugitans occisus est, & Olympius Magister officiorum factus. *Marcellinus*, *Iordanes*, *Zosimus* l. 6. *Theophanes*. Alani Suevi, Vandali Francos proterunt, Galliasq; intrudunt. *Orosius* lib. 7. c. 40. Carthaginc iterum Synodus 14. Octobris, ibiq; legato altera ad Honorium contra Gentiles, & Donatistas ex l. 42. & seqq. in Cod. *Theod.*

409

Eucherius Stilichonis ab Arsacio, & Terentio Eunuchis occisus, & mox Serena iussu Senatus, & Placidæ; Honorius Constantino tyranno regi purpuram offert. Alaricus denegata sibi præfectura militiæ, & pacis ab Honorio Romam obtidet: *Zosimus* l. 6. Sic cui, ac Vandali partim excun-

- exeunte Septembri, partim 13. Octobris in Hispanias irrumunt: *Idatius*, et *Orosius* l. 6. c. 40. Melania Senior Ierosolymam profecta post 40. dies moritur: *Palladius*, in *Lauiac*.
- 410 Alaricus 24. Augusti Romam capit, ac deprædatatur, vetatq; occidi eos, qui ad basilicas præcipue SS. Petri, & Pauli confugerent, & triduo post vel sexto die egressus Siciliam versus Rheygij obiit, eiq; substitutus Athaulfus Romanum rediens eam denuò populatus est, & Placidam Sororem Arcadij Honorijq; abductam prope forum Cornelij duxit vxorem: *Marcellinus*, *Zosimus* l. 6. *Cassiodorus*, & *Prosper* in Chron. esto. *Idatius*, & *Isidorus* captam Vrbem ponant anno precedenti, quando cœpit obsideri: SS. Marcell. & Pammachius moriuntur Romæ, & Rufinus Aquilicensis in Sicilia: *Hieronymus*. Epist. 16. & prefat. in *Ezech.*
- 411 Vandali, & Suevi Galæciam occupant, Alani I. Lusitaniam, Silingi Bæticam: *Idatius* in Chron. Antiocho Persa in ordinem redacto Pulcheria, sola imperium Orientis administrat: *Theophanes*. Synesius Andronicum præfectum Pentapoleos in Synodo excommunicatum ad penitentiam recipit: *Synes.* Epist. 58. Theodosius decennalia, Honorius vicennalia Romæ dant. Constantius Comes ab Honorio missus Constantinum imperij viupatorem apud Arelatum caput, occiditque Gerontius interfecto Vienæ Constance, substituoq; Maximo à suis militibus necatur, Maximus expurpuratus abiit in Hispaniam, Constantini caput conto alkatum 18. Sep. *Idatius*, *Marcell.* *Zosim.* l. 6.
- 412 Gothis rege Athaulpho Gallias intrrediuntur: *Prosper*. Iouinus, ac Sebastianus fratres Narbonæ occisi; Heraclianus in Africa Tyrannidem arripit: Attalus in mari captus, truncata manu dimittitur ab Honorio. *Marcellin.* *Idat.* Cirtæ in Numidia Cöcilius Iunio Mense aduersus Donatistas, qui diuerfis pœnis ab Honorio multati sunt. *Augustin.* Epist. 169. Theophilus episcop. Alexandr. mortuo 18. Octob. sufficit, est post triduum Cyrilhus. *Petaurus* Cælestius Pelagi discipulus damnatur in Synodo Carthag. ex *Aff. Concil.* & *Aug. ep.* 90. Iouianus hæreticus in insulam Boam relegatur L. 4. *Cod. Theod.* de *Hæret.*
- 413 Heraclianus cura classe nauium 700. ad Vrhem tendens, à Marino Comite ad Utriculum, vicit fugit Carthaginem, ubi iussu Honori occilus est. Marinus missus in Africam, Donatistarum dolo interfici iubet Marcellinum Tribunum, qui pro martyre colitur 6. Aprilis *Orosius* l. 7. c. 42. *Prosper*, *Marcellinus* *Idatius*. Burgundiones Germaniæ populi partem Galliæ Rheno propinquam obtincent; Pelagi hæresis Cælestio, & Iuliano adiutoribus gliscit: *Prosper*. *Chron.* Constantius Comes Gothos Narbona expellit in Hispaniam, Athaulphus Placidiz vxoris persuauit, abstinet à bello quod contra Imp. Rom. moliebatur. Attalus Gothorum ope tyrannidem in Gallijs sumit; Classis Gothorum in Gaditanu freto tempestate perit: *Orosius* l. 7. c. 43. Pulcheria soror Theodosij Augusta appellatur 4. Iulij *Marcellin.* & *Chron.* *Alex.* Honori nouæ Leges contra Donatistas, & confirmata acta Marcellini Tribuni L. 54, & 55. in *Cod. Theod.* de *Hæret.*
- 414 Goths migrant ex Hispania; Attalus eorum præsidio destitutus capit, & ad Constantium adducitur. Athaulphus vulneratus ab uno suorum interit; eius regnum inuidit Vallia, & Placidam restituit, bellumq; capescit contra Vandales, & Alanos. Theodosius quindecennalia celebrat; *Idat.* *Chron.* *Alex.* & *Prosper*. S. Lucianus ex reuelatione inuenit reliquias S. Ste-
- phanii. In Concilio Dioſpoli in Palæstina Pelagius fingens retractationem errorum, absoluatur: *Luciani Epist.* apud Surium 3. Augusti. *Augustin.* 2. *Retract.* c. 47. & l. 1. contra *Iul.* c. 5. Marutha Episc. Mesopotamia, qui Isdegerdem miraculis penè Christianum fecerat, mortuo, Abdaates Persarum Episcopus templo Ignis incenso, occasionem dat graui persecutioni, quæ annos 5. durauit: *Theophanes*. Gamaliel 3. Decembris reuelat Luciano presbytero locum ubi iacebant corpora SS. Stephani protom. & Nicodemi: *Rinaldus*.
- 416 Placida Constantio in vxorem data: Vallia pacem ab Honorio expedit. Constantius Frediballum Regem Vuandalorum stratagema captum mittit ad Honorium. Ludi celebrati 27. Maij ob victum Attalum. Theodosius Heraclea rediens Constantiopolim, auream coronam à Senatu & Vrso urbis præfecto accipit: *Cheon.* *Alex.* *Idat.* *Marcellinus*, *Orosius* l. 7. c. 43, qui Orosius ab Augustino missus ad Hieronymum, reliquias S. Stephani Occidenti intulit Io. Episcopo Hierosolym mortuo suffectus Praylius. *Nicephor.* *Chron.* Pelagi errores damnati in Synodo tum Mileuitana, tum Africana Episcoporum 67. & Synodalis epistola missa ad Innocentium ex Tomo 1. *Concilior.*
- 417 Innocentij Papæ epistola (quæ est 24.) ad Synodicam Milcuitani Concilij: Patcha ab Alexandrinis ritè celebratum Aprilis 22. Quo dic, tuc in perugilio Paschatis repleta sunt Baptisteria aqua miraculose; sed non ritè ab Occidentalibus 25. Martij ex *Paschafini Epistola ad S. Leonem*. Innocentius Papa moritur d. 28. Iulij, eiq; substituitur d. 19. Augusti Zosimus Græcus ex patre Cappadoce. Tertæmotu ingenti Cybera urbs Aliæ cum aliquot prædijs demissa: *Marcellin.* & *Chron.* *Alex.* Zosimus deceptus à Cælestio, & Pelagio eos absoluit, hortatus tamen Africanos Episcopos, vt si quid aduerius eos haberent, Romam venirent; *Petavious*. Silingi in Boetica extinti, & Alani à Gotis penè deleti *Idatius*.
- 418 Valentianus iunior nascitur Constantio, & Placidaz 4. Iulij, Solis Eclipti 19. Iulij Romæ penè totalis tub meridiem: *Prosper*, *Marcellin.* *Idatius*. Cælestius, & Pelagius fraude ipsorum per Africanos Episcopos detecta, damnantur à Zosimo, & Honorio. *Augustin.* lib. 2. contra duas epist. *Pelag.* c. 3. & epist. 157. Baronius hic nun. 20. Africani Patres in Synodo Legatis Zolini respondent canonem de appellatione Episcoporum ad Rom. Pontif. non videri esse Concilij Nicæni, sed Sardicensis: Zosimus vero Papa moritur d. 26. Decembris, eiq; subrogatur die 28. Bonifacius Romanus: Schismatis Eulalium intrudentibus.
- 419 Palæstinæ urbis terræmotu collabentibus, Dominus I E S V S palam super monte Oliucti vindendum te præbet; *Marcellinus*. Plinta Comites ibidem rebellans necatur. *Chron.* *Alex.* Symmachus Eulalio fauoris relatu Honorius Bonifacium Rauennam euocat, & Achilleum Episcopum Spoletinum iubet sacra procurare Romæ in Patchate, Synodusq; congregari, vetans Bonifacio, & Eulalio ingredi Romam: at Eulalius turtim ingressus, causa cadit; Honorius rogatu Bonifaci decernit, vt si post ipsius mortem duo eligerentur neuter fieret Pontifex: *Baronius* ex *Cod. Varicano*. Moritur Eustochium, filia S. Paulæ. Constantius Vallaz dat Aquitaniam, et firmat pacem cum eo: Suevi, & Vandali vieti in montibus Nervualis: *Idatius*, & *Prosper*: De Synodo Carthaginensi lecta d. 25. Maij Episcoporum 217. & de septima d. 3. Iunij super authenticis canonibus Nicæni Conciliij,

Anni
Chris.

- lij, & Synodicis. Ad Bonifacium missis, vide *Baronum*. Pinianus cum Melania Monachis in Aegypti iustratis, & Hierosolyma, ille Monachus fit; hæc apud Oliuetum Montem se in cellam includit. *Palladius in Lausiac.* c.49.
- 420 Constantius assumitur in regni consortiu à Theodosio: *Prosper*. In Perlide Persecutio contra Christianos fœuit, incertum ab Isdagerde à Vararanc mota: *Socrates lib. 7. cap. 18.* *Theodore. l. 5. cap. 38.* S. Hieronymus moritur anno 391. Septembbris 30. *Baronius* tamen anno 372. dat illi annos tantum 78. Cælestius Honorijs editio apud *Baronum*, pellitur; Leporius Monachus errorem suum contra Dei gratiam retrahet. *Gennadius de viris illustr.* Pharamundus primus Rex Francorum regnat. *Prosper in Chron. à Pithœo edito.* Vandali relictæ Gallæcia transiunt ad Bæticam. Constantius Imperator Rauennæ moritur: *Idatius*, & *Prosper* mortuum ponit anno sequenti. Sanctum autem Hieronymum hoc anno mortuum; vide dicta. Tomo 1. l. 9. c. 10. art. 2.
- 421 Theodosius Eudociam Leontij Philos. filiam antea dictam Athenaidem ducit vxorem, Romani cum Persis decertant: *Marcellinus; Socrat. lib. 7. c. 28.*
- 422 Eudoxia nascitur Theodosio; Maximus, & Iouinus tyranni vieti, & adducti de Hispania ad Honoriū, necati sunt. Thracia vastatur ab Hunnis: pax transacta inter Romanos, & Persas: *Marcellin.* Castinus missus in Hispaniam contra Vandales, deceptus à Gothis vicitq; apud Taraconam fugit. *Idatius*, & *Vittor. Uticensis l. 2.* Bonifacius Castini superbiam auersatus, recipit se in Africam, & amicitiam contrahit, cum S. Augustino.
- 423 Placidia Augusta ab Honorio fratre cum filiis Valentiniiano, & Honorio, ob suspicionem in uitatorum hostium pulsa, proficiscitur in Oriētem. Honorius Romæ moritur die 15. Augusti; Ioannes olim scriba, & Notarius Imperium occupat. *Socrates l. 7. c. 23.* *Prosper*, & *Cassiodor. Marcellin.* & *Theophanes*: Theodoretus ex Monasterio eductus creatur Episc. Cyri in Syria ex eius Epistola 81. & ad S. Leonem. Bonitacijs Papa moritur 25. Octobr. & 3. Novembr. substitutus Cælestinus Romanus.
- 424 Theodosius Placidiam Augustam, eiusque filium Valentinianum Cæfarem creat, eq; desponsat Eudoxiam filiam. Valentinianus missus contra Joannem Romæ Augustus appellatus; *Idatius*, *Prosper*, & *Marcell. in chroa.* Castinus in Africam contugit ad Bonifacium. *August. Ep. 10. in Append.* Idegerdi mortuo succedit Vararanes, & Christianos à perlide transfigas non impe trans, bellum Romanismouet. Ardaburius contra Persas missus tanto pauore illos perculit, vt se in Euphratem armati præcipitarint, perierintq; ad centum millia: *Theophanes*.
- 425 Placidia, & Valentinianus Ardaburij, & Asparis ope, Ioanne occiso recuperant Imperium, & Valentinianus decreto Theodosij apud Rauennam 23. Octob. declaratus Imp. Augustus. Castinus in Exiliū pulitus, Actio venia data, qui Hunnis prius accitis perlusat, vt ad propria redirent: *Prosper. Marcellin. Chron. Alex.* & *Socrates l. 7. c. 23. 24. 25.* qui addit Angelum specie pectoris adititie Alpari filio Ardaburij, eumque per paludem introduxit Rauennam, ibiq; Ioannem tyrannum occitum. Rhoilas Scytharum dux Romanis finibus imminens, diuinus reprimitur: *Socrat. l. 7. c. 42.* *Theodoret. l. 5. c. 36.* Valentinianus Lege 46. & 47. *Cod. Theodos. de Episc. & Cler. Ecclesiæ priuilegia à Ioanne sublata restituit, & firmat Aquileiæ 7. Iulij, & 8. Octobris.* Theodosius Scholas Con-

Anni
Chris.

- staantinop. amplificat, & priuilegijs ornat L. 5. de Stud. lib. & lib. L de Profess. in Cod. Theod. Atticus Episcopus Constantinopolitanus Nestorij, & Pelagij confutator egregius munificus que in pauperes moritur 10. Octobris, succeditq; illi Sisinnius 28. Februarij *Socrates lib. 7. c. 25. & 26.* *Augustinus contra Iulianum lib. 3. cap. 1.*
- 426 S. Augustinus annor. 72. Episcopatus 32. Erarium presbyterum assumit adiutorēm Epist. 1 10 & ab Hilario, ac Prospero excitatus, scribit libros de Prædestinat. Sanctor. & de bono Perseuerantie, & Retractionum ex *Possidio in vita*; Gundericus rex Vandalorum capta Hispali extensis manus in Ecclesiam, statim dæmonem corruptus interit; succedit ei Gensericus frater de Catholico, vt dicebatur, Arianus factus: *Idatius*.
- 427 Romani Pannonias ab Hunnis annos 50. retentas recuperant: *Marcellinus in Chron.* Bonifacius Comes, Vandals, & Alanos in Africam ex Hispania inuehit, vt Sigisulmo in bello relistar. Gensericus Maio mense in Mauritaniā transfretat, fugato prius è Lusitania Hermigario Rege Sueorum, *Prosper.*, & *Idatius in Chron. Miscella l. 24.* *Augustin. Epist. 70.* Sisinnius Episc. Constantinop. moritur d. 24. Decembris. *Socrates l. 7. c. 28.*
- 428 Nestorius Antiochenus postulatu Constantinopolitanorum fit ipsoquin Episcopus 10. Aprilis. *Marcellin.* & *Prosper.* Etius Comes Gallias Rheno proximas à Francis occupatas recuperat. Pharamundo regi Francorum succedit Cleodius. *Prosper*: Bonifacius in conflictu, vincitur à Vandalis: *Procopius*: Sueui sub Hermerico rege Gallaciam prædantes ab incolis profligati, pacem instaurant: *Idatius*.
- 429 Etius magister militum factus prope Arelate Gothos, ac deinde Iuthungos, & Noros debelat: *Idatius*. Praylo mortuo, succedit Iuvenalis Episc. Ieritol. S. Germanus Episc. Antiodori à Cælestino missus Britannos, & Hibernos ab Agricola Pelagiano corruptos ad Catholicam fidem dirigit, despontata prius Deo in itinere S. Genouefa: *Constantius in vita S. Germani*, & *Prosper*. Lupus Trecensis cum S. Germano missus à Synodo Gallicana. *Beda l. 1. Hist. Angl. c. 17.* Nestorius scriptis in diuersa loca missis hæresim suam de duabus in Christo personis disseminat. Cyrilus iutu Cælestini inquirens de Scriptorum authore, scribit humanis. ad Nestorium, quib. ille arrogansimè rescribit: ex *Actis Concilij Ephesini*.
- 430 Cælestinus Papa acceptis litteris, & rescriptis Nestorij hinc; inde Cyrilli, conuocataq; Romæ Synodo, in qua damnata est hæresis Nestorij, dat decem dierum inducias Nestorio ad resipendum, cum intimatione Anathematis. Eadem hæresis damnata in Synodo Alexandrina, & horatu Cyrilli lo. Antiochenus sualit Nestorio, vt vnicam in Christo personam eiusq; Matrem MARIAM faterentur *Theorocon*, id est DEIPARUM, sed frustra: Nam Nestorius fractus Syriæ aliquot Episcopis, & Theodosio, concitauit multos in Cyrrillum, & inter alios Theodosium, qui tamen ad veritatis examen procurauit cum Cælestino Synodus Ephelinam, ad quā etiam S. Augustinum inuitauit, sed quando litteræ Theodosij peruenere in Africam, iam S. Augustinus hoc anno migrarat ad Lominum die 28. Augusti, annos natus 76. & Episcopatus 36. ex *Prosp. in Chron.* & *Possidio in vita S. Augustini*: reliqua constant ex Cælestini Epistolis, & *Actis Concilij Ephesini*, ac *Marcellino*. Idatius legationem suscepit ad Ætium, qui Noros iterum rebeiles domuerat, pro pace Gallæcom

Anni
Chrif.

- 431 rum à Stenio turbata idem in Chron. Concilium Ephesinum Episcoporum plusquam 200. inter Oecumenica Tertium, inchoatur die 22. Iunij Cyrillo Alexadrino vice Cælestini præsidente, cum Legatis Apostolicis Arcadio Gallicano, & Projecto Forocornelieni Episcopis, ex parte autem Theodosio Candidiano Comite, sed Nestoriane, & Irenæo comite. Citatus ter Nestorius, nec cōparens, exauthoratus est damnatusque. At die 27. Iunij Io. Antiochenus superueniens coactoq; Conciliabulo, damnat Cyriillum, & Memnonem, atq; acta Concilij relictum: Litteræ Catholicorum interceptæ à comitibus, Sribentibus ad Imperatorem quæ libuit; diuq; afflicti Orthodoxi, & Cyriillus in carcerem datus; Iulij die 23. damnata in Concilio Pelagijs hæresi: Tandem Orthodoxi per fidum hominem habitu peregrini mittunt Cōstantinopolim ad Imperatorem litteras arundine inclusas, vi quarum, & admittente inter alios Monachos S. Dalmatio, & Pulcheria, Theodosius Synodi acta probauit; electoque Nestorio, substitutus est Maximianus, & Pulcheria in honorem DEI-PARÆ, extruit Ecclesiam S. MARIAE in Blanckernis: Acta Concil. Eph. S. Paulinus episc. 22. Iunij moritur annorum 78. Nonnus episcopus Edessæ Margaretam Antiochenam meretrem Deo consecrauit, ac Pelagiam nominavit. Theophanes. Aetius Francos vicos ad pacem suscepit, & Censorinum Comitem mittit cum Idatio ad Sueos in Gallaciam. Idat. in Chron.
- 432 S. Cælestinus Papæ moritur d. 6. Aprilis, eq; subrogatur die 27. Sextus III. Romanus, olim Pelagi oppugnator ex S. Augustino Epist. 105. scribit Sixtus ad Nestorium Antiochiz in Monasterio S. Euprepij versantem, ut resipiceret. Paus. Emesenus episcopus Alexandriam missus ab Orientalibus frustra Cyriollo tentato, cum eo consentit contra Nestorium: Theodosius per Simeonem Styli item agit de conciliando Io. Antiocheno cum Cyriollo. Acta Ephes. Bonifacius in Vrbe Magister militum factus, tertio mense moritur, sive morbo post Aetium victum, ve ait Prosper sive vulneratus ab Aetio, ut Marcellinus. Pace inter Io. Antiochenum, & Cyriillum eiusque collegas cum Cyriollo firmata, Nestorij damnatio rata habetur, solo Theodoreto perfidente in amicitia cum Nestorio ex Act. Synod. quinta. Iudei multi in Creta ad fidem conuersti. Socrat. l. 7. c. 36.
- 433 Constantinopolis maxima pars Septentrionalis triduano incendio conflagravit, & mense Augusto collapsa est: Prosper. Marcellinus, & Chron. Aetius. Sixtus Papa præmonitus in somnis cælitus, Petrum Diaconum Forocornelensem ordinat Episcopum Rauennatem, qui postea Chrysologus est appellatus: Histor. Rauenn. S. Prosper scribit contra Cassianum; Sixtus Papa à Basslo ex consule & Mariniano delatus ad Valentinianum in plena Synodo absoluuntur, & Bassus proscriptur: Acta Conc. Rom. Pax Sueorum cum Gallacis instaurata. Idatius.
- 434 Maximiano episc. Constantinop. mortuo subrogatur Proclus. Socrates l. 7. c. 39. Melania iunior Vollianum patrum conuertit ad fidem. Surius ad 31. Ianuarij; Vincentius Lirinentis scribit suum libellum contra hæreses triennio post Concil. Ephesinum, ipso afferente.
- 435 Theodosius L. vte. Cod. Theod. de Hæret. damnat libros Nestorij, & incendio addicit, Codex autem Theodosianus promulgatur 15. Februarij. Vandals pax, & portio Africæ data per triennium ad habitandum. Guadicarius Burgundionum Rex ab Aetio victus, pacem obtinet, sed illum Hunni cum stirpe, & populo delent. Pro-

Anni
Chrif.

- sper: Sebastianus Bonifacij gener in Africa intermitur. Marcellin. De Theodori Hæreti, & Synodo Antiochena vide Liberatum c. 10. et Baronium, qui, & in hunc annum confert gesta S. Germani in causa Aremoricoruin.
- 436 Aetius Narbonam à Theodorico Gothorum duco obsecsam liberat Idatius. Ioanni Antiocheno mortuo, subrogatur Dominus Euthymij alumnus, & Monasterij desertor. Cyriillus in Euthymio. Nestorius editio Theodosij relegatur in Oasim Ægypti regionem ad Petras, vnde post multas calamitates, sepius locum mutare coactus, & lingua veribus exesa, totoq; corpore putrescente migravit ad inferos. Euagrius lib. 1. c. 7. & 8. Cedrenus in Compendio; Theodorus in Collectan. Theodoret. de Hæret. fabul: l. 4. Nicephorus l. 14. c. 26.
- 437 Geitericus Rex Vuandalorum Arianus in Africa Catholicos vexat, sub quo primitæ Martyrum fuere quatuor Hispani, Arcadius, Probus, Paschatius, & Eutychius, et Paulillus frater Paschati: Prosper. in Chron. Primus Cyrilli Cyclus annorum 95. hoc anno incipit Petavius l. 2. cap. 57. Valentianus Cōstantinopolim venit 21. Octobris, vbi Eudoxiam Theodosij filiam olim despontatam duxit 29. Octobris, inde Thessalonicanam migrans ibi hyemavit nuptialia celebrans Chron. Aetius. Prosper. et Socrates l. 7. c. 43. Bellum aduersus Gothos auxiliantis Hunnis gestum.
- 438 Proclus Episc. Constantinop. oconcione in laudem: S. Io. Chryostomi excitat populum ad petendas eius reliquias, Proclus petit eas à Theodosio olim baptizato à S. Ioanne: missi Senatores Comitam Ponti, non potuere loco mouere sacras reliquias theca argentea inclusas, donec Theodosius Procli tuatu scriptit ad S. Ioannem tenet quam videntem, et litteræ illæ collocatæ sunt super pedes S. Ioannis, tunc enim moueri potuit, et solemnī pompa transferri corpus eius Chalcedonem, quoad transiit Imperator cum Senatu, Patriarcha, et innumerabili populo, funeralibus os. Bolphori tegente; sed orta repente tempestate, tremis imperatoria, qua exceptum tuerat Sanctum illud corpus, tunibis ruptis appulit ad agrum viduz illius, pro cuius defensione S. Chryostomus incurrit primò. Eudoxiazodium, moxq; sedata tempestate, et sacrum pinguis deportatum ad templum S. Thomæ, inde ad S. Ireneos, et inde, ad SS. Apostolorum basilicam curru imperiali die 27. Ianuarij: Collocatus S. Chryostomus à Proculo in eodem Throno secum, et populo exclamante: Recipe d'Patet Thronum tuum: apertis labijs dixit: Pax vobis: Theodosio vero precante pro suis parentibus quieuit vrna Eudoxiaz, quæ per annos 35. quatiebatur: Theodoretus l. 5. c. 36. Theodorus in Collectan. lib. 2. Nicephorus l. 14. c. 45. Socrates l. 7. c. 44. Marcellin. Chron. S. Ignatij reliquiæ in Fortunæ templum translata: Euagrius l. 1. c. 16. Eudoxia coniux Theodosij Hierosolymitanæ peregrinationis votum soluit, vbi annum morata, templum S. Stephani struxit. Euagrius l. 1. c. 20. Socrates l. 7. c. 47. Eudoxia vxor Valentiniani cum coniuge Rauennam venit Pirata Siciliam aliasque insulas valant: Aetius vincit Gothos: Prosper, et Idatius. Sextus III. rogatu Eudoxiaz Imp. fetto victoriae Augusti Aetiacæ substituit testum S. Petri ad vincula Kal. Augnti: Gualterus in Chron.
- 439 Eudoxia Hierosolymis Constantinopolim redit cum Reliquijs S. Stephani, et duabus catenis. S. Petri, quarum vnam Constantinopoli in Ecclesia S. Petri retinuit; alteram Romam misit ad filiam Eudoxiam, quæ basilicam S. Petri ad vincula ædificauit: Surius l. Augnti. Geitericus

- 70
- 440 Anni
Chrif.
cus rex Vandolorum Africæ Civitates, et in primis Carthaginem dolo pacis factæ cum Romanis cepit circa diem 19. Octobris, & 22. Novembris, ciues excruciauit, sanguinibus in Sacerdotes, Ecclesias in profanas habitationes vertit. Litorius Hunnis ab Aetio praefectus cum multis Gothorum cecidisset captus est ab ipsis apud Tolosam. *Marcellin. Chron. Alex. Prosper. Idatius.*
- 440 Sixtus III. Papa moritur d. 28. Martij, cuius loco creatus S. Leo Magnus Tuscus die 10. Maij legatione publica accitus ex Gallijs, quo fuerat ad conciliandos inter se Actium, & Albinum: *Prosper. Paulinus Magister Officiorum in Cæsarea Cappad. iussu Thodosij necatur. Marcellin. Geisericus Siciliam vexat, & Maximini Arianorum ducis instinctu, Catholicos perficitur, deinde Pannoniam obsidet. Idatius, & Prosper.*
- 441 Cyrus ob poesim ab Eudocia promotus ad consulatum: *Suidas*: Theodosius contra Vandulos classem mittit ducibus Areobinda, Anaxilla, & Germano, qui cunctando rem pessundant: *Prosper. Anatolius, & Asper missi contra Persas, Saracenos, Hunnos Romana sola vastantes, pacem vnius anni cum eis faciunt. Hunnorum reges Singidunum, & alia Illyrici Oppida exciderunt: Chron. Alex. Hermericus rex Sueorum septenni morbo moritur. Rechila eius fil. Hispanum cum provincia Baetica, & Carthaginensi occupat: Idatius. Arauticæ, quæ est vrbis Galliae Narbonensis celebratur concilium Arauticanum. 5. Episcoporum, inter quos Hilarius Arelatenlis, Eucherius Lugdunensis, & Maximus Taurinensis, stabilitaq; est disciplina Ecclesiastica. Act. Conc.*
- 442 Valentinianus suauis matris Placidæ pacem firmat cum Genterico, diuisa inter vtrumq; Africa, sed Genserius in optimates coniuratos contra se, aliosq; maximè catholicos sequit. *Prosper. Attila, & Bleda fratribus Illyricum jTbraciæque depopulantibus, exercitus ex Sicilia ad tutandum Orientem reuocatus; Theodosius Attilæ perfoluit 6000. libras auri, & 1000. annuas promisit: Paul. Diacon. lib. 14. Prosper, & Chron. Alex. Vasense concilium in Gallia Narb. celebratum.*
- 443 S. Leo Manichæis in Vrbe latentibus captis, libros eoru cōbussit: *Prosper. Theodosius ex Aliana ex. peditione reuersus est 27. Augusti Chron. Alex. & Theodoretum Nestorianæ hæretis suspectum frequentemq; in Synodis iubet vrbe sua se continere Theodoretus epist. 72. 90. &c.*
- 444 Romæ concilium à S. Leone coactum contra Manichæos, qui & Asturicæ latentes deteleti sunt à Turibio, & Idatio: *Leo epist. 9. ad Turibium cap. 16. & Idatius Paschalinus Lylybetanus à S. Leone consultus responderet celebrandum Pascha d. 23. Aprilis: ex Paschas. epist. ante epist. Leonis 64. Microbaudes magister militiae substitutus socero suo Asturio, brevi Bacaudas Arcellitanos contrivit: Idatius. Attila cæso Bleda, fratre, populos eius sibi subiicit; Eudocia ob pomum Paulino Magistro donatum suspecta Theodosio, spoliata regijs ministris, Hierosolymam recipit se, & Paulinus necatur. Chron. Alex. & Marcellinus. Cyrillo Alex. d. 19. Iunij mortuo, succedit Dioscorus Theodoroto intentus: Theodor. epist. 60.*
- 445 Hilarius Episcopus Arelatenlis prætendens priuatum, & ius ordinandi Episcopos Provinciæ Viennensis, primum Valentinianni rescripto, deinde S. Leonis Papæ in Concilio Romano præfens damnatus est, adjudicata causa Viennesi Episcopo. Esto Hilarius alioquin antea, & post sanctissime vixerit: *Prosper in chron. Leo epist.*
- 446 89. Gennad. de Script. Eccl. c. 69. & 99. Diocorus ob Sectæ diuersitatem vexat Cyzicenses: *Baronius. Vitus vtriusq; militia magister à Bæticis, & Carthaginensis territus profugit, & Suevi eas prouincias prædati sunt. Idatius.*
- 446 Piæti, & Scotti Britanniam, peccata præsertim Sacerdotum Deo vlciscente, inuidunt, frustra ab Actio auxilium implorantem: *Gilda de Excid. Britan. Paulus Diaconus l. 14. Terræmotus ingens hoc anno cœpit 24. Septemb. & anno sequenti per sex menses durauit, muri Constantiopolis cum turribus 57. corrueunt; continuis sex mensibus totus penè orbis conœfusus, præcipue Oriens, cum ruina multorum ædificiorum, vici, & Insulæ multæ, cum incolis absorpti, & aliæ multæ clades illatae, dcinde fame, ac peste laboratum: Imperator e autem Theodosio extra urbem cum Proculo Patriarcha, & Bizantinis in campo degéribus & precibus cum fletu instantibus, puer quidam sublatus in Cælam, & inde reuersus nunciauit, audiëtos sibi Angelos Canentes. Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus, & Immortalis miserere nobis. Quod populus iussu Procli repetens cecinit, & terræmotus ibi statim conquieuit; puer ille statim obiit sepultusq; est in Ecclesia Pacis, & locus ubi in sublime actus est invocatus dictus, idest exaltatio Diuina. Trisagium illud admittente Pulcheria, Theodosij decreto per Orbem promulgatum. Marcellinus in chron. Nicephorus l. 14. c. 46. Damascenus l. 3. de Fide c. 10. Felix Papa epist. 3. ad Cnapheum: Theodoretus epist. 41. De muris Constantinopolis instauratis, de que Cyri casu, & Procli Episcopi die 24. Octobris, *Baronius*. Pulcheria se abdicat administratione Imperij, ob causas, de quibus Nicephorus l. 14. c. 17. & Eudocia reuocata cœpit imperare. Flavianus Proculo substitutus: Fuerat enim Eudocia à Theodosio relegata, vt pote irato ob pomum, quod miserat Paulino Principi, vide historiam in Causini Pietate Fortunata.*
- 447 S. Leo ad Turibium Asturensem Episcopum fidei Catholicæ egregium defensorē scribit Epistolam 97. & Concilium aduersus Priscillianistas indicit Bassianumq; Ephesi Episcopum deponit ex Att. 11. Synodi Calced. Arnegitius magister militiae contra Attalam, tota Europa graftantem, vsq; ad Thermopolim, multis hostibus in Dacia ripensi cæsis, occumbit: *Marcellinus*. De duobus Concilijs in Hispania celebratis plura *Baronius*.
- 448 Clodio defuncto succedit III. Frâcorum Rex Meroueus: Rechiarius ducta filia Theodorici Regis Gothorum, Vasconiam Februario mensis, & Cæsaraugustam, ac Herdam Iulio deprædatur. Rechila pater eius moritur Emerita mense Augusto, *Idatius. Concil. Constantinopolitan. cœptum 8. Nouembris, ubi Eutyches hæreticos cœuictus est; Ibas Episcopus Edessenus bis accusatus, bis absolvitus, ex Att. Concil. Calced.*
- 449 Ephesi die 10. Augusti cœptum Concilium fraude Chrysaphij Eunuchi in quo à Dioscororestitutus est communioni Euthycches; Flavianus damnatus, & in exilium actus, ubi obiit, eique suffectus Anatolius Dioscori Apocrisarius; Legati Romani Pont. vexati: Leo Papa Synodus eam abrogauit, Dioscorus Alexandriam reuersus aulus est excommunicare Leonem. *Acta Concilij Calced. & Liberatus. S. Petrus Chrysologus, reuelata sibi die mortis, orans in Ecclesia S. Cassiani, seque illi commendans genuflexus expirauit 2. Decembris, Girardus in Dario.*
- 450 Theodosius obiurgata Eudocia, & per hanc reuocata Pulcheria, moritur die 29. Iulij annorū 49. delecto

delecto successore Marcianno, qui cum Pulchera uxore imperans, statim generalem Synodum indixit Constantinopoli, in quo Legati S. Leonis Anatolius Episc. Const. & alij damnant Eutychianos: S. Leo Vicençiam Episcopum Arciatensis stabijci noluit: ex Baroniis hic, Chrysaphios Eunuchus iussu Pulcherie interemptus; Attila mandat Valentianum, sibi ut palatiū Romanū præparet; Alaricus ab Actio incitatus, profligatus ad Danubium Attila copijs occubuit: *Marcellinus, & Chron. Alex.* Florentia anno 520. à sui ædificatione, per Totilam destruxa fuit die 28. Ianij soloq; Equata: *Io. Villanus* l. 2. c. 1.

451 S. Leonis Papæ litteræ, & Legati ad Marciandum, & Pulcheriam de tempore cogendæ Synodi Generalis, & Marcianni, ac Valentiniani edictum de cogenda Synodo Nicæam contra Eutychem, extant apud *Baronium*. Eusebius Episcopus Mediolanensis S. Abundij instinctu conuocat Concilium Provinciale, in quo Episcopi sanæ Doctrinæ de Verbi Incarnatione subscripserunt *S. Leonis epist.* 52. Ad tumultus autem vitaos Patres Nicæa Chalcedonem ad Synodum conuocantur nouo edito Imperatorum. Interim Attila cum Septingentis milibus militum ex Hunnis aliquique Barbaris conflatis, ex prædictione Sancti cuiusdam viri *Flagellum Dei* se nominans, ad Scelera Christianorum punienda, ex Pannonia egressus Metensem ciuitatem incendit, saluo diuinatus Oratorio S. Stephani. Effesus deinde, in Gallias precibus S. Genesefæ Parhos non attigit; Lopus Trecensis episc. obuiam cum clero factus Attila aienti se esse Flagellum Dei, respondit non resistendum Flagello Dei, ipsumq; in urbem inuitauit. Attila his emolliitus Trecensem urbem illasam traxit imminensq; Aureliensi ciuitati, coactus est ab obsidione, & direptione urbis recedere super ventu Aetij cum Theodorico Gothorum rege, & Torismundi eius filij, quippe S. Arianus Episc. Aurel. iuerat ad accersendum Actium; Tandem Attila in campis Catalaunicis ab Actio & Theodorico profligatus ingenti prælio, fugit in Illyricum, sed à Marcianni exercitu repulsus confudit circa Aquileiam. Videantur *Acta S. Genesefæ, S. Lupi, & S. Aniani* apud *Surius* 3. Ianuar. 29. Iulij, 17. Nouembris. *Nicolaus Ola* in Attila; *Paulus Diacon.* l. 15. miscella *Theophanes*, & *Miscella Gregor. Turonensis* lib. 2. Hist. Franc. *Isidorus* in chron. Gothor, *Cassiodorus* 3. Variarum epist. *Idatius* in chron. qui addit Ecliptim Lunæ Septemb. 26. visam Compostellæ sub Occulum Solis, & Placidam Valentianam Imp. matrem Romæ mortuam. Chalcedonensis synodus Episcoporum 630. in basilica S. Euphemii suburbana coepit est 8. die Octobris, & absolta Kal. Nouembris præsentibus Marciiano, Pulcheria, & delectis Senatoribus; in ea damnatus Eutyches, & Dioscorus; ex Actis apud *Etiagriam* l. 2. cap. 4. & *Liberatum*. Moxime cœpta celebatur 26. Ianuarij Victoria S. Geminiani cuius precibus Attila cum suis urbem cœcata interim percussi pertransierunt, vide *Bollandum* in Ianuario pag. 1096.

452 Alexandrinus Dioscori amore tumultuantes, minantur prohibituros se frumentum, quod Constantinopolim vehebatur; Marcianus illud vehi Pelustum iubet, quare Alexandrini tame compulsi, & deprecante Proterio Episcopo illorum electo, quiescunt. Theodosius Monachus hereticus Sede Hierosolym. occupata, occisiisque nonnullis Ecclesiasticis, metu Marcianni fugit. *Theophanes*. Attila Aquileiam, Ticinum, Mediolanum rastat, & Romanum tendens S. Leonis interuenit recedit in Gallias, ubi è Torismun-

do ingenti clade affectus, & deinde ab Actio, cui Marcianus auxilia miserat, facta pace ad suas sedes reuersus est *Marcellinus*, & *Idatius*. Venetiae condi cœperat ex confluxu populorum barbaros fugientium. *Petau*. Thorismundus Rex Gothorum iugalatur à fratribus Theodorico, & Friderico cum uno regnasset anno. *Idatius, & Isidorus*.

453 Concilium Andegauense in Gallia; *Petau*. Pulcheria Sanctissima Imperatrix moritur annorum 54. die 10. Septembris.

454 Valentinianus Maximus Senatoris astu Actium, ac Boetium interficit: Attila in nuptijs pueris vi no se ingurgitans vomitu sanguinis periret. *Idat. Marcellin. Theophanes* S. I. eo Anatolium Constantinopol. à primatus studio reprimit, & Iuuenalem Episcopum Hierosolymitanum adigit ad Synodum, & Catholicam fidem in ea amplectendam. *Leo epist. 71. & appendix. Concil. Chalced.*

455 Maximus Patricius ob violatam suam uxorem, Valentinianum occidit 17. Martij, Eudoxiam stuprat; quæ Gensericum ex Africa vocat. Maximus sub aduentum Genserici fugiens à suis occiditur die 12. Ianij Gensericus Eudociam Eudoxiæ filiam Hunerico filio suo copulat; Autus ab exercitu Imperator acclamatus *Tolosa*, & Roma receptus. *Theophanes, Idat. Onuphrius*. Gensericus Africæ vrbes, excepta Carthagine, mœnibus spoliat. *Procopius*. Proterius Alexandrinus consultus, respondet Pascha celebrandum 24. Apr. *Petau* lib. 2. cap. 62.

456 Childeritus quartus rex Fracorum Merouco mortuo succedit: *Petau* Vandali classe nauium 60. populabundi excurrunt, sed à Ricimere cœiduntur, Theodoricus Rex Gothor. Auti hortatu Rechiarium ingenti exercitu, & certamine vincit 5. Octobris, & vulneratum fugat in Gallicæ fines, Sandorumq; basilicas, & altaria confringit, & captum Rechiarium Decembra mensi occidit, sed tentans prædari Emeritam, absterritus est ostensis S. Eulalij: *Idatius, Gensericus Catholicos* in Africa vexat *Villor.* & *Martyrolog. Rom. ad 16. Octob.* Maximo episc. Antiocheno mortuo, succedit Basilius Orthodoxus.

457 Theodoricus in Gallicia graftatur: *Idatius*. Marcianus Imp. plissimus moritur 30. Aprilis, succedit ei Leo, cuius voluntate Majoranus apud Rauennam fit Imperator. *Marcellinus*. Autus à Gothis destitutus, abdicato Imperio, & Placentiae Episcopus factus obiit *Idat. Marcell. & Eugrius* l. 2. c. 7. S. Leo epist. 81. Imperatorem à noua Synodo cogenda deterret. Iuuenalis Hierosol. Ep. moritur.

458 Anatolius Episcopus Constantinopol. coronat Leonem Thraeum Februario, & paulo post obit succedente Gennadio; Timotheus Elurus Alexandrino Throno occupato, necat Proterium in baptisterio paschali die, scripereq; Cyrilli depravat, Antiochiae terræmotus ingens 14. Septemb. *Enygrion* l. 2. c. 8. & 12. *Theophan. Theodor. Leffor. Sol. 5. Kal.* detecit sub Merid. Romæ *Idat.* Franci Chelderico ob luxuriam e&to, eligunt in regem Egidium Romanum Comitem militum magistrum *Gregor. Turon.* l. 2. c. 12. *Aimoin* l. 1. c. 7.

459 Leo Imperator missio Cæsario Alexandriam, Timotheum iudicio addicit, & complices necis illius lingua abscissione multat: *Theophanes*. In Synodo Constantinopol. præsentibus Legatis Pontif. Rom. stabilitur Synodus Chalcedonensis, & discipline Ecclesiastica: *Balsamon in Novo canone* S. Leo Papa epist. 86, inter alia abrogat vrum publicæ confessionis. *Martyrius* subfruitur

Anni
Chris.

- stituitur Acacio Episcopo Antioch. *Niceph. Chron.*
- 460 Theodoricus Visigothorum rex Sueuos penè internectione debet, & Hispanis præficit Nepotianum, & Suniericum Comitem, *Idat. & Iordan.* Gennadius S. Leone Papa agente imperat ab Imp. vt Timotheus Aelurus, qui ad eiurandam hæresim Constantinopolim admissus erat, mittatur in exilium Gangram, & inde Chersonam; eique substituatur Timotheus Solophaciulus: *Leo epist. 99. 100. 101. & Theophan.* Eudocia Thcodolij vidua Eutychiana hæresi per SS. Simonem Stylitam, & Euthymium abiurata, moritur Hierosolymis annorum 67. *Cyrill.* in Euthym. *Niceph. l. 14. c. 50.* Majoranus Imperator Vuandalico bello intentus, legati habitu clam venit ad Genesericum. *Procop. lib. 1. Vuand.*
- 461 S. Leo Papa moritur 11. Aprilis, eq; sufficitur Nouembris 12. Hilarius Sardus. Majoranus Imp. fraude Seueri per Ricimerem Gothum, & Arianum apud Dertonam Hispaniæ necatur, & Seuerus Imperium inuidit: *Marcellinus, Cassiodorus Theoph. Idat.* Moritur, & Simeon Stylita, vt *Petauius ex Theophane* nempe s. Ianuarij anno 4. Leonis, ex *Cedreno*; cuius obitu diuinitus cognito Daniel columnam ad Ponti ostia conscendit: *Surius ad d. 11. Decembr.* Constantiopolis horribile incendium 2. Sept. *Theoph.*
- 462 Gennadij precibus manus restituta pictori, quæ Christum Iouis specie pingere conata exaruerat; Studius S. Jo. Bapt. templum cum monasterio, & Gratissimus S. Cyriaci ædificant Constantinopoli: *Theophanes.* Lunæ Eclipsis 2. Martij apud *Idatium*. Antiochia Isaurig, hiatu terræ mersa, saluis aliquot pijs; Agrippinus Gallus Narbonam tradit Theodorico; Fretiricus Theodorici frater ab Ægidio Comite victus, & occisus in Armoricis: *Idat. Chron.*
- 463 Petrus Cnapheus presbyter Chalcedonensis, Zenonem Orientis ducem contra Martyrium Episcopum Antiochenm concitat, & anathemate damnat negantes Deum Crucifixum esse, quæ fuit hæretis Theopaschitarum: Martyrius ab Imperatore rediens, & tumultum populi pertulsi renunciat sedi, quam Petrus inuidens, ab Imperatore damnatus exilio clam fugit; Elizæ offæ Alexandriam delata. *Theophanes.* Victorinus Aquitanus rogatu Hilarij Papæ Cyclum Patchalem annor. 532. edit. *Gennadius.*
- 464 Suevi Conimbricam diripiunt; Marcellinus Vandaloz à Sicilia fugat; Sol deficit Iulij 22. Beorgor rex Alanorum à Ricimere necatur: *Idatius, & Marcellin.* Leo Imp. cum Gennadio Patriarcha inuisit Daniëlem Stylitam, qui eis prædictit incendium Constantinop. Acta eius apud *Surius* d. 11. Decembr. Hoc anno Leonis 8. Isidorus notat mortem Theodorici, sed dum addit Æram DIV. reicienda est in annum 466. vt notat Petavius.
- 465 Scuero veneno per Ricimerem sublato: Genesericus clastic infestat oras Italiz, Græciz, & Ægypti, *Procop. l. 1. & Marcellin.* Episcopi 48. ad Cœciliū Natali die Hilarij Papæ Romanam conueniunt. Childericus rex à Francis revocatus Aegidium Suessionis fugat, vbi insidijs Gothorum moritur: Basina reliquo Bisino rege Thuringorum marito nubit Childerico: *Gregor. Turon. lib. 1. c. 12. Aimoinus l. 1. c. 8. Idat.*
- 466 Euaricus interfecito Theodorico fratre, succedit in regno Gothorum, vastatisq; Hispanijs, dum Aruernum obtidet, ab Ecdicio filio Aucti Imp. exigua manu profligatur, *Idat. Isidor. Sidonius l. 3. ep. 3.* Theodoreetus scribit contra Eutychen, & Diocorum: *Marcellin.* S. Prosper Regiensis obit; Crispino succedit Epiphanius Episc.

Anni
Chris.

- Ticicensis. *Ennod. in eius vita.* Chlodoueus ex Basina, & Chylderico nascitur *Greg. Tur. l. 2. c. vlt.*
- 467 Anthemius Patricius Senatu Romano, & Recimere agente creatus à Leone Imperator missusq; Romanum, Augusto Mense, 8. ab Urbe miliario sa- lutatut Imp. *Euagrius l. 2. c. 18. Sidon. in pano.* Anchemij, *Idatius.* Hilarius Papa obit 10. Septembris. eq; d. 20. subrogatur Simplicius Tiburtinus. Pestis ingens in Urbe dum Lupercalia ibi celebrantur. *Gelas. Papa in Androm.* Heraclius, & Marsus missi à Leone Imp. contra Vandaloz expugnant Tripolim, & alias urbes; ideo Genesericus pacem petit, & impetrat: *Procop. l. 1. & Theophan.*
- 468 Marcellinus pugnans apud Charthaginem pro Romanis contra Vandaloz à quibusdam Romanis necatur. *Marcellin.* Basiliscus à Leone Imper. missus vincit Genesericum, & Vandaloz nauali pugna, sed spe Imperij corruptus, & pecunia, sponte se vinci patitur, ideoq; à Leone Perinthum relegatus. *Procop. l. 1. Nicephor. l. 15. c. 17.* Leo Asparis filium Cæsarem creat: *Niceph. l. 15. c. 27. Cedrenus.* Aruandus Galliarum Praefectus maiestatis Romæ damnatus, in exilium pellitur. *Cassiod. chron. Sidonius lib. 1. epist. 7.*
- 469 Caput Denzicis Regis Hunnorum Attilę filij Constantiopolim affertur. *Marcellin.*
- 470 Aspar cum Ardaburio, & Patriciolo filijs machinantes contra Imperium, & qui Ecclesiam per milites violarant, ad Ecclesiam S. Euphemiaz confugiunt, vnde egressi à Zenone obtruncantur, vel hoc anno vt ponit *Marcellinus*, vel sequenti vt *Cassiodorus*: reliqua *Nicephorus l. 15. c. 27. & Euagrius l. 2. c. 15.*
- 471 Zeno Prætor gener Leonis Ariadnam eius filiam ducit, & creatur Comes Orientis, cum quo Antiochiam venit Petrus Fullo olim presbyter, ac deinde Monachus Eutychianus, *Niceph.* sed *Theophanes* antea id factum refert: Gennadius Patriarcha Constantinopol. moritur viso prius, dum oraret, ad altare spectro, qui signo Crucis fugatus, abeo inquit *& te vivente quiescam, reuerurus post obitum tuum, & modis omnibus Euerurus Ecclesiam,* ita *Theodor. lector l. 1. Collectan.* *Niceph. l. 15. cap. 23.* subrogatus est illi Acacius: *Euagrius.*
- 472 Anthemius Imp. Romæ à Ricimere occisus 13. Iulij, Olybrius Placidæ vir, antea destinatus à Leone fit Imperator, Bilimer qui ex Gallijs venerat opem latrurus Anthemio, & Ricimere necatur; Ricimer Octobris 12. & Olybrius 23. Octobris morbo percunt: *Marcellin. Theophan. Cassiodor. Paulus Diacon. Onuphrius.* Obfederat prius Ricimer urbem tam arcte, vt etiam coria deuorarentur. Constantinopolis quoquo ab Ostry, & Theudorico obsessa, sed liberata à Basilisco, et Zenone. Eudoxia vxor Honorij, genito Ildericu clam fugit ad loca sancta, ibiq; moritur: *Theophan.* Vesuuius mons Campaniæ euomitis visceribus, versoq; in noctem die, Europam minuto pulucre oppleuit Byzantium vsq; 6. dic Nouembris at. S. Ianuarij patrocinio sedatum incendium: *Marcellin. in chron. Procop. l. 2. belli Goth. Sigon. l. 14. de Imper. Occid. S. Sidonius Appollinaris fit Episc. Aruernor.*
- 473 Vesuuius iterum cineres usque in Tripolim eruat. *Procop. l. 2. belli Goth.* Glycerius Rauennæ factus Imperator s. Martij, Vuidimirum Ostrogothum mitit ad Visigothos in Gallia, vt cum illis eas, et Hispanias defendat; Theodosius Ostrogotha prope Thessaloniam moritur, succedente filio eius Theodorico: *Marcellinus, Iornandes, Onuphrius.*

Leo

Anni
Chri.

- 474 Leo Imp. Januario morbo perit, Leone igniore, Cæsare Constituto. Februario autem Zeno à Leone filio suo coronatur: Saraceni Mesopotamiam, Hunni Thraciam infestant: *Theophan.* & *Cedrenus*; Glycerius à Julio Nepote Marcellimi nepote ex sorore expulsus fit de Cæsare Episcopus Salunitanus: *Marcellin.* & *Onuphri*. Maiorino in Hispania ex dysenteria extincio, suffictus Glycerius, eodem morbo paulo post obit, inde Augustus factus est Imperator: *Iornandes* l. 1. Vand. Tertiam Vesuuij conflagrationem indicat *Procop.* l. 2. belli Goth. Epiphanius Episc. Ticicensis à Nepote legatus Tolosam ad Euaricum Regem Gothorum, pacem cum Imperatore impetrat: *Ennodius* in vita Epiphanij.
- 475 Zeno Imp. Basilisci fratri infidias vitans fugit in Isauriam: Basiliscus acclamatur Imperator cum Zenodia uxore, cuius instinctu Elurum Alexandriam, & Petrum Fullonem Antiochiam reuocat, & Acacium ad damnandam Synodum Chalced. frustra impellit, populo resistente: *Marcellin.* *Theophanes.* *Euagrius* l. 3. c. 4. Iulius Neps Imperator factus moxq; ab Oreste pulsus fugit in Dalmatiam: Orestes Imperatorem creat filium suum Momilium, dictum Augustulum: *Iornandes*. Circa hunc quoq; annum gesta quæ narrat *Gregor.* *Turon.* lib. 2. cap. 18. de Saxonibus à Romanis, & deinde à Childerico viciis.
- 476 Zeno reuersus ad Imperium Basiliscum ab Ecclesia retractum, in quam confugerat, relegat Limnas castrum Cappadociæ, vbi polte in turri inclusus præ fame perit; Zeno iten Petrum Fullonem deponit Pityosq; relegat. Aclurus à Monachis Alexandria pulsus veneno vitam abruptit; Petrus Moggus ei substitutus à Monachis, sed à Zenone expulsus: *Marcellin.* *Theophan.* *Procop.* l. 1. Vand. *Liberatus* c. 16. *Felix Papa epist.* 2. Peroxes, violato foedete ab Hunnis oppressus, succedente Cababe in regno Persarum *Procop.* l. 1. Genserico mortuo succedit Hunericus, *Victor.* l. 1. & *Procop.* l. 1. Vand. Euaricus Rex Gothor. frustra obsidet Aruernum: *Sidon.* lib. 3. ep. 1. Odoacer Rex Herulorum à Nepotis fautoribus accitus Romam obtinet, Augustulumq; exilio mittit in Lucullanum castellum Campaniæ, atq; ita concidit Imperium occidentale. *Marcellinus.* *Sigonius*, & alii.
- 477 Die 25. Septembris Constantinopolis magno terramoto quassata, Episcopi Catholici à Zenone reuocati, Antiochiae Stephanus Episcopus datus, qui à Petri Fullonis factione accusatus haereses Nestorianæ, & à Laodicena Synodo declaratus innocens; *Theophanes*: esto quædam ex his Cedrenus referat ad 4. Zenonis annuin. Martyrius Cappadox succedit Anatolio Episcopo Hierosolymitano. *Cyrillus* in Euthymio. Simplicio Papa epistola 9. agēt, Zeno Timotheum Solopaciolum restituit Sedi Alexandrinæ, Acluro electo, & Petro Moggo longius deportato. S. Luperus Trecensis cum sedisset annos 52. obiit Iulij 29. ex *Martyrol.* Rom.
- 479 Sabinius Illyricæ militiæ dux Romanor. Theodoricum Strabum Triarij filium in Græcia debacchantem reprimit: Marcianus Anthemij Imp. Rom. filius Imperium uxoris iure prætendens, Zenonem vincit, sed luxui deditus à Zenone vicitus captusque & clericatu adductus: *Theoph.* & *Euagr.* l. 3. c. 10.
- 480 Constantinopolis per 40. dies continuos terramoto concussta corruente statua Theodosij Magni d. 24. Septembris: Nepos prope Salonas à suis in villa occitus: *Marcellin.* Illus Zenoni suadens relegationem Verinæ ab Ariadna filia Satellitibus auricula amputata, Præfectus militiæ

Ann.
Chrif.

- Orientalis creatur Ducus titulo: *Theophanes*. Eugenius ordinatur episcop. Carthagin. permittente Hunericu ad instantiam Zenonis, & Placidæ *Victor.* l. 2. Aruernum legatorum pætione Gothis deditur: *Iornandes*. S. Benedictus nascitur *Leo Ost.* l. 1. chron. Cassin.
- 481 Theodoricus Scytha Triarij filius bellum gerens aduersus Zenonem, vastatisq; omnibus vique ad Ponti ostium dum Constantinopoli imminet, cognita coniuratione suorum tendit in Illyricum, & equo agitatus, hasta pro castris suspensa vulneratur, ac moritur: *Euagrius* lib. 3. c. 25. & *Marcellinus*. Hunericus in Vandalos, qui Catholici facti ad Ecclesiam confluebant, vel in aula ipsius versabantur, deseruit: *Victor.* l. 2. de Pers. Vand.
- 482 Seuerinus Noricorum Apostolus migrat in Cœlum: *Surius* 8. Januarij Zeno impulsu Aiacij edit fidei formulam dictam Conciliatorium in qua tacite abrogabatur Synodus Chalced. & Ioanne Talaida, qui Timotheo. Alexandr. episcopo mortuo suffictus fuerat, pulso, Petrum Mogum restituit; *Euagrius* l. 3. c. 26. *Simplicius Papa epistola* 17. qui & epist. 14. refert Stephano episcopo Antiocheno mortuo suffectum esse Calandionem Orthodoxum. Theodoricus Valamer Macedoniam Thessaliam, & Larissam metropolim deprædatur. *Marcellinus*.
- 483 Sidonius Appollinaris moritur Sabbato die 23. Augusti ex traditione Ecclesiæ Aruerensis, & *Greg.* *Tur.* Simplicius Papa moritur 2. Martij, eq; 8. Martij substituitur Felix II. dictus III. Romanus: qui Conciliatorium Zenonis damnat, coactoq; concilio pro Io. Talaida, litteras, & legatos mittit ad Zenonem, vt Petrus Mogus pellatur, & Acacium Romanum citat, & Petrum Cnaphœu exauthorat: ex epist. *Synodali*, & *Euagri* l. 3. c. 18. De Acephalorum hæresi tunc orta; *Leontius de Sectis* Att. 5. & *Liberatus*. Zeno Theodoricum R. Gothor. munificientia conciliatum consulem designat, & Daciz Ripensis, ac Mœsiae Magistrum militum præficit *Marcellin*. Orientales Verinæ Aug. litteris pernoti, Leontium pro Imperatore admittunt *Theophanes*.
- 484 Verina Aug. moritur in Castello, liberata prius cum Lōgino Zenonis fratre per Illum, et I conitum: Leontius 27. Junij Antiochiam tanquam Imperator ingressus, sed à Io. Scytha cum magno exercitu à Zenone misio, vicitus cum Illo in Papyrium Castellum se recipit: *Theophanes*. Ex legatis Apostolicis Felix Defensor carcere inclusus ab Acacio; Misenus, & Vitalis tandem vexati, donec cum Acacio, & Petro Mogo communicarunt, quos ideo Felix Papa, Synodo Romanæ coacta damnauit excommunicavitque Petrum Cnaph. & Acacium, qui Flocci id faciens, Felicis nomen erudit è diptychis; dire sauiens in Monachos, qui vesti Acacij in Ecclesiæ prodeuntis affixerant formulæ anathematis: *Euagr.* l. 3. c. 20. 21. *Liberatus* c. 18. *Nicephorus* l. 16. c. 17. A mense Februario Hunericus regis Vandalarum persecutio in Ecclesiam Africanam secessit, in qua plusquam 434. Episcopis puissis, clausis Ecclesiæ, earumq; bona Ariabis epis copis addicta; Multi linguis manibusq; truncatis voce nihilominus integra fidem Catholicae professi, sed de his alijsq; miraculis plura *Victor.* de hac Persec. & *Baromius*. Addit *Victor* l. 3. hoc anno exente Hunericum à vermis corrosum interisse succedente Gundabundo Gentonis F. Moritur, & Euarix R. Gothor. in Gallia, succeditq; eius Fil. Alaricus. *Peta nius*. Clodoueus mortuo Childerico patri succedit in Regno Franciæ, vt ostendimus lib. 9. Chronologiz Reformatz c. 8. n. 3.

K

Felix

485

Felix Papa laborat, ut Acacium ad sanam mentem
reuoget teste *Gelasio in Commonit.* ad Faustum,
& Epif. 1. Prætentente autem Petro Cnaphico
Cyprum subiectam esse Antiochiae, S. Barnabas
Apostolus appetet Anthemio Salamine Episc.
ostendens locum, ubi corpus suum latebat, cum
Euangelio S. Matthæi supra pectus, quo reperto
Anthemius Constantinopolim profectus, ob-
tinet à Zenone causam contra Cnaphicum, sed
Zeno Euangelium illud voluit transferri Con-
stantinopolim. *Surius ad XI. Junij.* Martyrio
Episc. Ierosol. mortuo succedit Sallustius, Chlo-
doueus Syagrium Egidij Com. F. Questioni-
bus regnante acie vincit, & deditum ab Alarico
intersicit. *Greg. Turon. l. 2. c. 27. 28. Aimo-
m. l. 1. c. 12.*

486

Io. Grammaticus scribit contra Eutychianos, sed
Nestorianismi suspectus; *Marcellin.* & Gennad.
de viris ill. c. 93. Petro Fullono in Antiochenia
sede mortuo, suffectus est Palladius, & ipse
Theopaschita: *Theophan.* Chlodoueus ducit
Clotildem Chilperici Burgondi filiam: *Greg.*
Tur. l. 3. c. 28.

487

Theodoricus rex Gothorum Zenonis ditionem in-
festat. *Marcellin.* Fridericus filius Phæbe re-
gis Rugorum ab Odoacre vieti, fugit ad Theodo-
ricum: *Cassiodor.* Gundabundus rex Vandalo-
rum reuocat Episcopos, & Orthodoxos ab exilio
in Africa, ubi quidam rebaptizati, ideo Roma-
e Synodus Episcoporum 38 coacta 13. Maij
de modo admittendi rebaptizatos. *Vit. 7.*

488

Leontius, & Illus tyranni in Papyrio Isauria Castello capti ac decollati; capita Constantinopolim allata. Acacio mortuo suffectus Flauitas hæreticorum fautor. Theodoricus in Italiam tendit, à quo Fridericus adiutus regnum suum recuperat, sed expulsus est à germano Odoacris: *Theophanes,* & *Eugippus* in vita S. Seuerini. S. Eustachij reliquiae Philippis Antiochiam translatæ à Calandione, & sic Antiochenum schisma post annos 100. sublatum *Theophan.* Theodoricus in Odoacrem, Zenonis sua-
su bellum mouet *Procop. l. 1. Goth.*

489

Theodoricus Rex Gothorum, occupat Italiam, Odoacrem ab Isontium vincit, & in campis Veronæ magna strage delet. *Marcellinus.* *Cassiodor.* *Jordan.* Flauitæ mortuo in Episcop. Constantinop. suffectus Euphemius sed Acacij nomen expungere nollens, non meruit Communionem Felicis Papæ. *Theoph.* *Nicephor.* lib. 16. c. 19.

490

Theodoricus Odoacrem ad Ducam Fl. tertio vin-
cit, & Rauennæ triennio obsidet: *Procop. 1.* *Goth.* *Cassiodor.* *Jordan.* S. Fulgentius, & Felix Abbas ab Arianis vexatus excitata à Vandals
persecutione in Sacerdotes ex vita S. Fulgentij. Concilium Arelatense, & deinde Lugdunense super Fausti Regiensis, & Lucij Semipelagianismo: S. Cætarius episc. Arelatenlis scribit de Gratia, & libero arbitr. opus à Felice lauda-
tum. *Addo Viennens.* & *Gennad.* de viris il-
lustr. cap. 86. Petro Mogo mortuo substitutus Athanatus hæreticus. Euphemius Patriarcha Constantinop. Anastasium Silentiarium Eutychianum expellit ab Ecclesia, & Zenonem liberè redarguit. *Theophan.* Chlodoueus rex Thuringos subjicit *Greg. Turon. l. 3. c. 27.*

491

Zeno Imp. Epilepsia interit, viuisq; adhuc sepul-
tus, id est in clamans nomen Pelagi Patriarchi, quæ licet innocentem occidi iussicerat: Ariadna &
Senatus Imperatorem creant Anastasium Silen-
tiarium Dyrrachio oriundum Martij 17. Longino Zenonis fratre, in Isauriam ablegato; Anas-
tasius Euphemio Patriarcha compellente, Sy-
nodo Calcedonensi subscribit, & coronatus est 18. Aprilis feria 5. maioris hebdom. & copula-

492

tus Ariadne. *Theophan.* chron. *Alexand.* Zona-
nas tom. 3. Præclara initia Anastasij vide in
Cedreno, & *Theodoro Lestore.* S. Patricius Hi-
bernia primus Episcopus, & S. Martini alum-
nus moritur annorum 132. ex *Probo* scriptore
vitæ, licet *Marianus Scotus* det illi anno stantum
82. Odoacer noctu Rauenna egressus quartu
victus à Theodorico ad pontem Candidum;
Vandali pacem petunt, & à Sicilia prædanda
cessant, *Cassiodor.* & *Iordan.*

5. Felix Papa moritur, fuit atavus S. Gregorij Mag-
ni ex 4. Dialogor. c. 36. substitutus ei Martij
d. 2. Gelasius ciuius Romanus, ex parte Afro,
qui Euphemium Constantinop. episc. nolentem
expungere nomen Acacij ad communionem re-
cipere noluit, scriptus ad Episcopos Daedaniæ
vt vitarent communionem hæreticorum epifl. 1.
2. & 3. Longinus Zenonis Imp. frater rebellans
capitur, & ab Anastasio relegatus Alexandriam
iubetur presbyter ordinari. Longinus alter Ma-
gister militum rebellans per annos sex bellum
sustinet contra Anastasij duces. *Theophan.* &
Marcell. Anastasius Imp. ex Acephalorum, &
Hæsitantium lecta libertatem Sectarum per-
mittit; *Euagrius* l. 3. c. 30.

5. Diogenes Anastasij Dux, Claudiopoli expugna-
ta, obsidetur arctissime ob Isauris, sed hos Ioan-
nes Gibbus alter dux Anastasij profligat: *Theo-
phan.* Constantinopoli bello ciuii statuæ Imperi-
ariales per urbem tractæ; Julianus magister milii-
tum à Scythis in Thracia nocturno prælio con-
fossus: Zamasphes filius Perotzis regis Persar.
Cabade pulso, regnum per annos 4. obtinet:
Marcellin. Odoacer triennio Rauennæ obse-
sus, cum Theodoricu paciscitur, vt ambo pari-
iure regnent in Italia, sed euocatus ad conui-
uium, occiditur à Theodoricu. *Procop.* *Jordan.*
Theodoricus ducit Audeflendam sororē Chlo-
douei. *Cassiodor.* Ep. 1. *Jordan.* Apparitio S. MI-
CHAELIS Archangeli in monte Gargano: *Si-
gebertus.* Gelasius scribit epifl. 5. 6. 7. contra
Pelagianos, et conatur Græcos ad Officium re-
uocare, præcipue *Euphem.* sed frustra.

5. Gelasius Anastasium iam Orthodoxos persequen-
tem, litteris commonet, et Romæ in Synodo
Episcoporum 70. Canonicos libros, Concilia
Oecumenica et SS. Patrum scripta à Spurijs, et
Apocryphis secesserunt. Laodicea, Hierapolis,
Tripolis, Agathicū, terræmotu eodem collapsæ:
Marcellin. Theodoricus iratus Liguribus Heru-
lorum fautoribus, placatur à SS. Episc. I auren-
tio Mediolanci, et Epiphanius Ticinenti, qui
missus à Theod. redimit captiuos Italos à Gundebaldo rege Burgund. *Ennod.* in vita Epiphani-
j. Gundebaldus idem à S. Alcimo Auito
Arianismum dedoctus, noluit tamen Catholicam
fidem publicè profiteri. *Gregor.* *Turon.*
l. 2. c. 34. Chlodoueus regnum Sequanam usque
dilatat. *Sigebertus.*

Euphemius Episc. Constantinop. ab Anastasio de-
positus, et in exilium missus; Macedonius suffec-
tus Conciliatoræ formulæ subscriptus; *Mar-
cellin.* *Theophan.* *Cedren.* *Theodor.* *Lector.* Ge-
lasius in Concilio Romano 13. Maij Misenum
legatum Apostolicum, qui Acacio communica-
rat, reconciliat Ecclesias. Gundabundo regi
Vandalor. mortuo succedit frater Thrasamundus mitior in Catholicos: *Procop. l. 1. Vand.*
Moritur et S. Eugenius episc. Carthag. in Al-
bigensi oppido, relegatus antea à Gundabundo:
Greg. Turon. lib. 2. cap. 3. Chlodoueus rex
Franc. saepe à Chlothilde regina monitus de fide
Catholicæ amplectenda, sed frustra, hoc tan-
dem anno prope Tolbiacum Vbiorum pericli-
tans in acie contra Alemannos, spondet se fore
Christianum: vicitq; hostibus, occurrente
Chlo-

- * Chlotilde Remos peruerit, vbi à S. Remigio baptizatus est cum sorore Albofleda, quæ paulo post obiit, et cum eo tres mille circiter milites conuersi, nec non Lanthildis altera eius soror, antea Ariana: S. Remigius de opibus multis à Chlodoueo donatis, fundat episcopalem Sedem Lauduni: *Gregor. Turon. l. 2. hist. Franc. c. 31. Aimoinus l. 1. c. 19. et Sigeber. in chron.*
- 496 Indi Anastasio Imp. dono mittunt elephantum, duosq; Camelopardales *Marcellin.* Romanus ductor copiarum Palæstinæ vicit Barbaris recuperat Iotaben inf. sinus Arabici, & Eugenius comprimit Arabas infestantes Euphratetiam: *Theophan.* Chlodoueus prælio vincit Gundobaldum Burgundionem interfectorum Chilperici patris Chlothildis *Greg. Tur. l. 3. c. 32. 33.* Moritur S. Epiphanius episc. Ticin. ex *Emodio,* & Gelasius Papa d. 21. Nouembris cui subrogatus die 28. Nouembris, *Anastasius II.* Romanus.
- 497 Bellum Isauricum confeatum, Athenodoro Isaurorum primario obruncato: *Marcellin.* Anastasius Papa, mittit ad Anastasium Imp. S. Germanum episc. Capuanum, & Cresconium Tuderitimum, cum litteris petens abrogationem nominis Acacij: Athanazio episc. Alex. Suffectus Ioannes item hæreticus; *Liberatus.*
- 498 Longinus Isaurus cognom. Selinunteus magister milit. qui olim rebellarat, captus à Prisco Comite apud Antiochiam Isauriæ missus Constantinopolim ad Anastasium, catenatusq; per urbem circumductus, deinde Niceæ in Bithynia excarnificatus est: *Theophan.* In seditione populi Constantiinop. multi cœsi *Chron. Alex. Macedonius* persuader Anastasio Imp. ut subscribitur Synodo Chalced, monachisq; parcatur, & alijs qui Henoticæ, formulæ noluerant subscribere; Palladio episc. Antiocheno mortuo sufficitur Flauianus. *Theophan.* Anastasius Papa moritur 16. Nouembris & d. 22. Nou. substituitur ei Symmachus Sardus; Laurentius autem à Schismaticis intrusus, in Synodo deinde per Theodoricum congregata expulsus est, & factus Episcop. Nuceriae. *Theodor. Lett. & Theophan.* Io. Silentarius S. Sabæ alumnus claret: *Cyrill.*
- 499 Bulgari Thraciam populantur, cœsis ad Zursam ft. quatuor millibus Romanorum; Terræmotu Pontus concussus, Neocæsarea magna ex parte collapsa, stante tamen templo, in quo seruabantur reliquiae S. Gregorij Thaumaturgi: *Marcellin. Theophan. Mysella l. 15. & Theodori Collectanea.* Anastasius fœdura tribueum Chrysargyrum vocatum sustulit *Theophan. & Euagr. l. 3. c. 39.* & venationes theatrales, magistratusq; venales vetuit; *Cedren. Theoph. Theodor. Lett.* Romæ Synodus kal. Martij, in qua ambitus in comitijs pontificalibus prohibetur, subscribente ipsomet Cælio Laurentio antea Schismatico, & ob id Nuceria Episcopatum obtinente: *Anastas Biblio.*
- 500 Saraceni incurvant Phœniciam, Syriamque *Theophan.* S. Fulgentius Romam ad Apostolor. limina venit. *Surius* tomo 1. Theodoricus votis cunctorum expeditus Romanum ingreditur, pecuniaq; ad muros reficiendos, aliquique munericibus conciliat sibi S. P. Q. R. *Cassiodorus.*
- 501 Constantiopolis in ludis theatralibus, factionum dissidio cœsa circiter tria hominum millia: *Marcellin.* Pax inter Anastasium & Saracenos, & Orientis tranquillitas: *Theophanes.* Tumultus Schismatistarum ingens, tandem Synodo consensu Symmachi per Theodoricum sedatus est: *Petaurus in Chron.*
- 502 Bulgari Thraciam impunè vestant. Cabades rex Persarum, non imperatis ab Anastasio pecunijs mortuis, Armeniam incurvat, Theodosippolin proditione capit, & Amidam Mesopotamie post trimestrem obsidionem, Monachis prudentibus, quos tamen obruncat: *Marcellin. & Theophan.* Romæ quarta Synodus 6. Nouembris in qua firmata electio Symmachi, & abrogata sanctio Odoacris olim, de Romani Pontificis electione non facienda absque consensu regis. *Petaurus.*
- 503 Patricius, Hypatius, & Areobinda duces cum grandi exercitu ab Anastasio missi Persarum ducem cedunt, regemq; fugant, sed inter se discordes, rebus mutatis pacem à Barbaris redimere coguntur; In equestri spectaculo seditioni, qui Anastasij filium ex pellice occiderant, puniti: *Theophan.* Romæ quinta Synodus contra Schismaticos.
- 504 Celer Officiorum magister cum Persis feliciter pro Anastasio pugnat. *Marcellin. & Theophan.* Theodoricus Bulgaros vincit, & Pannoniam Sirmicasem libi subdit: *Cassiodor.* S. Equitius floret, de quo S. *Gregorius l. dialog.* Sexta sub Symmacho Synodus Romæ, contra usurpatores bonor. Eccl. S. Fulgentius fit episc. Rusensis, & à Thrasamundo rege cum alijs Episcop. relegatur iu Sardiniam, eius *Aetia S. Augustini* corpus cum alijs in candem insulam translatum.
- 505 Cabades Persa, cladibus à Celere atteritus, & Cadutijs desificantibus, pacem init cum Romanis. restituta Amida reliquisq; oppidis: *Theophan.* Sabinianus tamen consul à Mandone Geta clamdem passus: *Marcellin.* Io. Alex. episc. mortuo. sufficitur Io. Nicæota: *Liberatus.* Chlodoueus, hortatu Chlotildis, incipit Ecclesiastis SS. Petri, & Pauli dictam postea S. Genouefæ. *Hincmarus in vita S. Remigij.*
- 506 Macedonia resistens hæresi Anastasij, & Xenaiz-Manichæorum principi, ab Anastasio vexatur, & Sicario, à quo inualus fuerat, menstruum annona dari iubet, raro mansuetudinis exemplo: *Theophanes.* Agathæ in Narbonensi prouincia Synodus 10. Septembribus pro disciplina. Eccl. Clodoueus Alaricum regem Vuisigothor. in campo Vocladiensi acie profligat, suaq; manus occidit; Theodoricus filius Chlodouei, subigit, Aruernos, Cadurcos Rutheros: *Aimoinus. l. 1. c. 21. 22. Gregor. Turon. l. 2. c. 39. Cassiodor. l. 3. Variar. esto Baronius* aliter de tempore tentiat. S. Genouefa octogenaria maior in Cælum migrat, *Surius* 3. Ianuar.
- 507 Chlodoueus hyeme exente Tolosam venit, sublatissq; inde Alarici thesauris Engolismam diuinatus obtinet, muris eius subueritis; acceptisq; ab Anastasio Cœfularius insignibus Parisis veniens, aurum, & argentum sua manu in populum spargit, regiumq; diadema assumit. *Aimoin. l. 1. c. 22. Greg. Turon. l. 2. c. 38. Gisalaricus Alarici Spurius Narbonæ Princeps efficitur. Ifidori Chron.* Anastasius oppidum Daras in limite Mesopotamie munit, & nominat Anastasiopolis. *Euagr. l. 3. c. 37. & Theoph.*
- 508 Theodoricus R. Gothorum per Comitē Hibaliam, plus 30. millia Francor. in prælio cœdit, & Amalarici pupilli nominis, per præfectos ditacionem Vuisigothorum administrat: *Cassiodor. in Chron. & Varijs Jordan, & Procop. l. 1. Goth.* Franci Arelatum obsident, Gothis strenue propugnantibus, qua occasione virtus S. Cæsarij Arelat. emicuit: *Cyprianus* in eius vita S. Seuerinus Abbas sanat Chlodouem grauiter Parisijs ægrotantem, *Surius* 1. Febr. Aimoin l. 1. c. 24. de Anastasio, & Xenaia Manichæo perspicientibus orthodoxos. *Euagrius l. 3. c. 31. & Theophan.*
- 509 Chlodoueus Gundibaldum Burgundionem, inv. K 2 ctes

Etus Ostrogothis vincit iterum, qui fugiens in Italiam, miserè periret. Sigismundus eius filius, reliquias regni Burgundionum obtinet, fidemque Catholicam, opera S. Auiti Vienn. Episc. amplexus, pietate insignis fuit. *Procop. lib. 1. Goth. Cassiodorus l. 8. Epist. 10. Greg. Tur. l. 3. c. 5.*

502 Clodoueus occupat ditiones propinquorum suorum. Chararici, Regnarici, & Siegberti; *Petruus*: Seuerus hæretiarcha cum 200. Monachis profectus Constantinopolim contra Macedonia, & Chalcedonensem Synodus, honorifice ab Anastasio recipitur; Macedonia heterodoxos excommunicat: Palæstinæ Monachi Catholicæ Constantinopolim conuolantes, Seuero se opponunt; Dorotheus Monachus Alexandrinus preclarum volumen pro Synodo Chalcedonensi offert Imperatori, sed ob id in Oas in relegatur: Deterius Arianor. Episcop. apud Constantinop. baptizat Barbarum quendam hac formula: *Baptizetur Barbarus in nomine Patris per Filium in Spiritu Sancto*. Sed baptisterij aqua statim euauit. *Liberatus in Breuiario cap. 19. Theophan. & Theodorus in Collect.*

510 Anastasius Thcopachitagum hæretim promouens, Trifagio addi iubet appendicem metriam; *Qui crucifixus es pro nobis*, sed ipsi ac Seuero Monachi Catholicæ Archimætræ, & populus martyrio etiam prompti resistunt, trementes in Anastasiū, qui Macedonia increpationem toleravit; *Theophanes, & Theodor. Lector. 2. Collect.* Chlodoueus post Aurelianensem Synodus, iussu eius celebratam, obiit Parisijs annorum 45. regni 30. sepultusq; est in æde SS. Petri, & Pauli ab ipso constructa: eius filii regnum sic partiti, ut Theodoricus Metis; Chlodomirus Aurelianis; Clotharius Suessionis, & Childebertus Parijjs sedem figerent. *Hincmarus, Siegbert. Gregor. Turon. l. 3. c. 11. & Aimoinus l. 2. c. 1.* Theodorici regnum in Hispania computat ab hoc anno IIidorus in Chronico.

511 Anastasius Macedonia Patriarcham, per Celestem magistrum Officiorum deiicit Episcopatu, & relegat in Euchaitam, substituto Timotheo in Macedonia infenso: *Theophan. Theodor. Lector. 2. Collect. & Euagrius l. 3. c. 31.* Anastasius iterum per Marium, & Platonem in Ecclesiæ pulpite hymno Trinitatis Quaternitatem Deipassianorum adiungi iubet, multosq; Catholicos aliter canentes cardini in ipsa Ecclesia; idem contigit altera die; quare populus 6. Nouembris in foro Constantini deiicit Anastasij statuas, Ariobindam Imperatorem poscit, & concurrentibus e foro multis cum Cruce, & Evangelio in Circum coram ipso Anastasio, Trifagium ritu catholicæ canunt, Marium Platonemque ad bestias depositentes, quos interim Anastasius solitus periurijs sedauit, sed mox apud Sindonem collegit cœciliabulum 80. Pseudoeipscoporum contra fidem Catholicam. *Marcellinus. S. Sabbas annor. 73. rogatu Eliæ Ierosol. Episc. legationem ad Anastasium profide Catholicæ suscipit; offenditq; Eliæ placat: Cyrill. in S. Sabba. Alaricus iunior rex Vitigoth. dicit Clotildem filiam Chlodouei; Greg. Turon. l. 3. c. 1.*

512 Flauianus episcopus Antioch. per Xeniam Hierapolytanum pseudoepisc. & quosdam Monachos, tumultuante tamen populo, & multos ex illis occidente pulsus Petram in exilium, ubi in Domina requieuit *Marcellinus. & Euagrius l. 3. c. 32.* Theodobertus Chochilaichum Danorum regem infestantem Theodorici patris sui regnum, interficit, eorumque classem disiagit *Gregor. Turon. l. 3. c. 3.* Velvuius horrenda conflagatione Saxa, & cineres euomit: *Cassiodorus*

l. 3. varier c. 50. Siganus de Imperio Occid. lib. 16.

513 Scuerus hæretiarcha, ortus Sozopoli in Pisidia, ab Anastasio Antiochenam sedem obtinet, Synodisq; litteris Chalcedonensem Synodum damnat, magna Orientalium Ecclesiar. perturbatio, & in locum Eliæ Ierosolymitani episc. Seuero resistentis pulli, substitutus Ioannes Scueri assessor, licet hic postea S. Sabbæ opera Catholicam fidem publicè sit professus: *Euagrius, l. 3. c. 33. Theophanes, & Cyrillus in Sabba.* Alamundarus Saracenorum Phylarchus ad Christum conuersus, missos à Seuero Episcopos elutus dicens, sibi per litteras nunciatum S. Michaelem Archangelum mortuum esse: negantibus illis id fieri posse, subintulit, quomo do igitur Christus, si est unius, ac diuinæ naturæ mori potuit illi rubore suffusi abscesserunt: *Theodorus Lector. l. 2. in Collectaneis.* Anastasius benignè accipit S. Sabbam pro iniundis Palæstinæ tributis, iterum legatum, *Cyrillus in Sabba.* Cabades Persarum rex frustra permagos, & Iudeos dæmones abigere conatus, qui Thesaurum obsidebant, id per Christianos consecutus, ipsis bencuolus fuit. *Petau.*

Vitanus Scytha Comes fœderatorum ab Orthodoxis incitatus, armatis Romanorum militibus plusquam 60. millibus, & in Hebdomo congregatis, profitetur se pro fide Orthodoxorum, & Macedonia iniuste pulso, Constantinopolim venire, sed simulatis promissis, & periurijs delusus ab Anastasio, post dies 8. recedens, Odyssum in Mæssia occupat, Cyrrillum ducem iugulat, Hypatium ducem Anastasij capit cælis 65. millibus, & tamen Anastasius, ac Timotheus Catholicos vexant, multosq; in Oas in relegant; populo adhuc pro attentata Trifagi depravatione, in seditionem verso, & ob id latitante, Anastasio, eumque Ariadna reprehendente: *Marcellinus. & Theophanes.* Die 19. Iulij obiit S. Symmachus Papa, & d. 26. Iulij cestante schismate, tuit electus Hormisda Frulinus.

515 Vitanus à Marino Syro duce Anastasij vixit, clausæ eius incensa speculis æneis à Proculo Mathematico fabrefactis: *Euagrius l. 3. c. 43.* Vitanus vehementius incitatus Constantinopolim exercitum admouet, sed per Senatores pax conclusa ea conditione, ut Orthodoxi Episcopi reuocarentur, & Synodus fieret cum interuentu Romani Pontif. de qno iurarunt Imperator, Senator, ac populus, magna vipecunia Vitanio depensa, Hormisda ob litteras Anastasij, & suasu Theodorici, legavit Constantinopolim Eanodium Ticinensem, & Fortunatum Episcopos, cum Venantio presbyt. & Vitali Diacono, promittens venturum se Constantinopolim, si terio res ageretur, damnatisque hæreticis, eorum, & Acacij memoria aboleretur; sed Anastasius tergiuersatione Pontificem elutit, *Marcellinus. & Theophanes.* Theodoricus rex Amalatuintum filiam suam Eutharico copulat. *Cassiod.* Huani Cappadociam vestant; Macedonia episcopus Constantinop. Gangram fugit, ibiq; moritur miraculis, ut aiunt, clarus: *Marcellinus. & Theophanes.*

516 Hormisda Papa legatos laicos ab Anastasio spem Concilij simulante missos, deprehensosq; Euthychianos remittit, scribitq; de hoc S. Auiti Viennensi, & de Episcopis Thraciæ, Dardaniæ, Illyrici in Ecclesiæ Romanæ communionem stabilitis. Anastasius conciliato populo, Vitanum in ordinem redigit, Rustino suffecto; & licet conuerissent iam multi Episcopi fidem tamén de Concilio fallit, scribitq; ad Hormisdam, ne se ab Italia moueat, & populo perfidiam exprobantis respondet (Manicheismo imbutus)

butus) fas esse Imperatori peiorare, denique in Episcopos Catholicos opprimendos totus incumbit: *Marcellin.* & *Theophan.* Mortuo Io. Nicæotæ Episcopo Alex. substituitur Dioscorus Iunior, Aeluri Consobrinus, ideoq; tumultuum Alexandriae mutua cardibus; Dioſcorus placaturus Imperatorem venit Constantinopolim, sed à populo, ut hereticus consumeliosè exceptus fugit; *Theophanes*, & *Nicephori Chron.* Alcison Nicopolitanus, & Caianus Naſitanus Episcopi ab Anastasio acciti Constantinopolim ibi moriuntur; Ioannes in locum Alcisonis suffecus pro Synodalibus ad Hormisdam datus, & communione cum Pontif. Rom. multa passus; Epif. Hormisdæ anno 2. Concil. Concilium Tarraconense anno Theodorici regnantis 18. in Italia, 6. in Hispania, *Isidori Chron.* Clodomirus suauis Chlotildis matris, Sigismundum Regem Burgundie bello aggressus capit cum vxore, ac liberis, eiusq; fratre Gundemarum fugat; *Greg. Turon.* l. 3. c. 6.

§ 17 Getæ Macedoniam, Thessaliam, Epirum populati, nec sufficientibus ad redimendos captiuos mille librarum auri denarijs ab Anastasio Imp. missis, plerique trucidati sunt: *Marcellinus.* Anastasius iteratos Hormisdæ Legatos Ennodium Ticin. & Peregrinum Misenatem Episc. Aprili Mensi, cum professione fidei Catholicæ missos, frustraq; munieribus tentatos fragili naui imponebat, vetans appulsum ad villam ciuitatem, alperisq; litteris ad Hormisdam rescribit. At illi per Monachos fidos Hormisdæ litteras, & fidei formulam vbiq; disseminarunt; vnde Seuerus Antiochiz, & Petrus Apamez persecuti cœperunt Catholicos in Syria, præcipue Monachos; Intervm Concilio Gerundensi in Hispania præfuit Io. Tarraconensis nomine Hormisdæ: hæc omnia ex *Hormisdæ Epistolis*.

§ 18 Anastasius ob Trisagij depravationem seditione territus, positis insignibus Imperatorijs miseratione populum placat, eaq; refumit, sed terribili ei viro apparente, & minante deleturum se ex codice, quem manu gestabat, 14. annos vitæ ob ipsius impietatē, Aprilis die 11. ipfa feria quinta maioris Hebdomadæ, aut die 9. Iulij fulmine, vt plerique tradunt, extinctus est, octogenario maior, & quibusdam annor. 88. Timotheo quoque Episc. Constantinop. mortuo, suffectus est Ioannes Cappadox Syncellus fautor Catholicæ fidei, & 3. die Paschatis, idest 17. Aprilis Pontificijs indumentis indutus. Iustinus genere Thrax excubitorum Comes etate, & religione præstans, Iulij die 9. purpuram Imperialem sumpliit, & coniugem suam Lupiciam coronari fecit, nominavitq; Euphemiam: *Euagrius lib. 4.* *Marcellinus*, *Theophan.* *Cedrenus*, *Zonaras*, & *Chron.* *Alex.* Elias Hierosolymit. Patriarcha, cognito diuinitus, in exilio, Anastasij interitu, & S. Sabba annuncianto, decimo post die obiit; sicut, & Flavianus Episc. Antioch. ob fidem exulans, simili reuelatione habita paulo post obiit: *Cyrillus in Sabba*, & *Pratum Spirit.* c. 35. Io. Constantin. Episc. celebrata Synodo, Chalcedonensis Synodi acta in sacras tabulas, cum nominibus S. Leonis Papæ Euphemij, & Macedonij refert, damnatque Seuerum: *Concil. Const. sub Menna.* Vitalianus factus militis magister obtinet, vt Iustinus iubeat præcidi linguam Seuero, at is Septembri fugit in Ægyptum, contagione illam inficiens: Episcopus Antiochiz datus Paulus Xenias Apamez Pseudo-episc. à Iustino electus, & Synodus Const. editio firmata; Catholici in integrum restituti: *Euagrius lib. 4. c. 3. & 4.* *Theophan.* *Cedrenus*, *Zonaras*, *Liberatus c. 19.* Hormisdæ collecta Roma Synodo respondet. Io. Constantinopol. com-

munionem ab eo non sperandam, nisi Acacius damnetur; Amantius Spado cum alijs Manichæis interficti sunt.

§ 19 Eutharicus Cillica gener Theodorici Consulatum suum varijs spectaculis, & largitionibus celebret, teste *Cassiodoro*, qui hoc anno Chronicon suum terminat. Hermenefridus Rex Thuringarum Bertarium fratrem suum, & S. Rudegundis patrem necat; alterumque fratrem Badericum bello profligat: *Greg. Turon.* l. 3. c. 4. S. Germanus Episc. Capuanus cum alijs ab Hormisda legatus ad Iustinum, & Euphemiam Imp. Constantinopoli, honorifice susceptus, omnia feliciter impetrat; damnatiq; ipsa hebdomada maiori Hæretici omnes nominatim cum Zenone, & Anastasio; ex *Epistolis ad Hormisdam tomo 2. Concil.* in quibus fit mentio Monachorum, qui occasionem dedere S. Fulgentio scribendi de Verbi Incarnatione, & de Gratia, liberoq; arbitrio, Alexandriae ortæ alterationes, & Secta de Christi corpore corruptibili, vel incorruptibili, de quibus *Liberatus in Breviario c. 19.* & *Leontius de Sectis Act. 5.* & 10.

§ 20 Vitalianus Septimo sui Consulatus mense confosus est, siue à Constantinopolitanis viciiscentibus suoru cædes pristinas, vt *Theophanes* narrat, siue Iustini dolo, vt *Euagrius lib. 4. c. 3.* Io. Cappadoci Episcopo Constantinop. mortuo, substitutus Epiphanius Syncellus die 25. Febr. Venetor. factio per ciuitates bacchata, Praesinos cædibus, ac direptionibus infestauit: *Theophanes*, & *Cedrenus*. Iustinus puniuit Cyrenes Nestorianos, qui Theodoreti effigiem curru in urbem pompatice inuexerant, ex c. *Synodo Act. 7.* Hormisda damnat libros Fausti Regiensis.

§ 21 Iustinianus Contul intumit in spectacula, & in populum 288. millia solidorum aureorum leones 20. pardos 30. aliasq; feras in amphiteatro phaleratos in circu caballos aurigis donauit: *Marcellinus*; Paulq; Antiocheno episc. succedit Euphratius initio retragans, postea Orthodoxus, *Theophanes*, & *Euagrius lib. 4. c. 4.* Alexandria Timotheo hæretico pulso, substitutus Asterius; ex actis S. Arethæ apud Surium. 24. Oct. S. Brigida Scota Virgo woritur: *Marinus Scobus*.

§ 22 Tzathius Lazorum Rex & Persarum Rege Cabade deficiens, Constantinopolim venit, vt Christianis sacris iniuraretur; quo facto, Valerianam Christianam dicit, & regis insignibus à Iustino donatur, & Cabades initio intensus Iustino, pastea cum eo amicitiam instaurat, & perit vt in filium adoptet Chosroem suum filium, iam successorem designatum quod recusauit Iustinus: *Theophanes Chron.* *Alex. Procop. l. 1. Pers.* Dunaam Rex Homeritarum ex Christiano factus Iudæus, Nagram ciuitatem expugnat, & ibi contra fidem datam, multos nolentes à Christo deficere, præcipue S. Aretham interimit: *Surius 24. Octob. Theoph.* Thrasamundo Vandalarum regi mortuo in Africa, succedit Hildericus Hungerici F. ex Valentiniani filia natus, qui Ecclesiæ aperiri, & Episc. Catholicos præcipue S. Fulgentium reuocari iussit, tunc Bonifacius factus est Episcopus Carthagin. *Procop. l. Vand. Isid. Chron.* *Acta s. Fulgentij.*

§ 23 Iustini editis Manichæi multi occisi. L. 12. Cod. de Hæret. & Manich. Cabades quoq; Persarum rex immisis satellibus in Manichæos perduelles cum Episcopo ipsorum concidit; mortua Euphemia, Iustinus Theodoram duxit, & coronauit, & summa leueritate in Scelostos, tranquillitatem reipub. sibiq; amorem conciliauit: *Theophanes*, & *Marcellinus*: Hormisdæ Papæ 6. Augusti mortuo, substitutus die 13. Aug. Joannes Etruscus,

Iusti-

- 524 Iustinus Arianorum, aliorumq; Ecclesiæ Catholico ritu consecrari iubet, licet, indignante Theodoro; & Anazarbum Cilicæ terræmotu subuersam hoc anno instaurat, nominatque Iustinopolim; & multum impedit pro restauratio-ue Edessa, metropolis Osroenæ, quâm Scirtus fluuius perlabens, inundatione vastarat. In Cilicia fœmina gigantis procerissimum quæq; cubito uno superabat: *Theophanes.* . Conci- lium Arelatense tertium celebratum hoc anno. Theodosius Italiae rex cogit Io. Papam ire ad Iu- stinum, vt ab Arianis persequendis desisteret, qui Constantinopoli, Dextro in solio sedet, & Pascha Romano ritu celebrauit, prostratoque humi Justino coronam, sic petenti, imposuit: Iustinus Arianis suos conuentus perinuit; sed Ecclesiæ iam ipsis ademptas, Ioannes Papa, consecrauit, ideoq; Theodosius Legatos Pontificis reuersos in vincula coniecit: *Marcellinus Theophanes, & S. Gregor. 3. Dialogorum,* narrans miracula à Io. Papa in itinere peracta. Priscianus Cæsariensis Grammaticam Constan- tinopoli docet. *Cassiodorus de Orthogr. cap. 12.* Octobri Antiochiae incendium diuinitus immis- sum per sex menses innumeros mortales, & domos absursum sit: *Theophanes.*
- 525 Maio Mense die 29. feria 6. sub meridiem (co- gnoscente id diuinitus Zosimo Monacho) ter- ræmotus totam penè Antiochiam euerit, dura- uitq; anno integro, incendio ab initio subsecuto; Ephraemus Orienti præfetus liberalitate, ac prouidentia subuenit Antiochenibus, ideoq; ab ipsis factus Episcopus: *Theophanes, & Eu- agrius l. 4. c. 5. & 6. Io.* Papa coniectus à Theodo- riko in carcerem Rauennæ, & per litteras hor- tatus Episcopos Italiae, vt Arianos persequeren- tur, coniectus ærumnis obiit die 27. Maij, cu- ius corpus translatum Romam, sepultum est in Basilica S. Petri electusq; est Iulij 24. *Felix IV.* Samnites. Theodosius Boetio, eiusq; Socero Symmacho falso delatis, & capitali supplicio affectis, visus est libi inter coenandum intueri Symmachii caput in capite pisces in ira magnitudinis, quo territus ostento, paulo post efflavit animam, quam à Io. Papa, & Symmacho de- trudi in ignem voraginem Insulæ Liparitanæ vidit Eremita quidam: *Procop. 1. bell. Goth.* & *S. Greg. 4. Dialogor.* Theodosio successit Athalaricus nepos octennis ex Amalasuntha: *Procop. ibi.* Sigismundus Burgundionum rex Sigirico filio innocentemente suauu vxoris necato, pœ- nitentiam multorum dierum egit in Monasterio Agaunensi à se extructo: *S. Gregor. l. 3. cap. 5.* Dionylium Exiguum ab hoc anno suum Cy- clum exorsum docet *Petauius l. 12. c. 3.*
- 527 Iustinus Imp. Iustinianum annorum 45. sororis suæ filium Imperatore creat kal. Aprilis, eiusq; vxorem Theodoram renunciat Augustam, Iu- stinus deinde ex vlcere pedis sagitta in præcio fauciati moritur kal. Augusti annor. 77. sub horam dici 3. Iustinianus, licet Theodora fau- ret Eutychianis, bona sua omnia in Ecclesiæ contulit, fideiq; Catholicæ consuluit, proscri- bens hæreticos, & iubens Episcopos præesse Iudicibus Proviuiiarum: *L. s. Cod. de Sum. Trinit. & Nouella 86. Euagrius l. 4. c. 9. Theo- phan. Marcellinus, Cedrenus, Chron. Alex. Atha- laricus pacem à Iustiniano impetrata, sanctionem edit ad fauorem Romanæ Ecclesiæ: Cassiodor. l. 8. ep. 1. & 24. Sigismundus Burgundionum rex, suau Chlotildis à Clodomiro captus apud Columnam vicum Aurelianensem, in puteum cum vxore liberitq; præcipitatus, sepultusq; in Agaunensi Ecclesia, miraculis claruit, sanando frigorificos, & quartanarios; Gundomarus cius frater à Clodomiro fugatus, colleq;is Bur-*

- gundis regnum recuperat *Gregor. Turon. l. 3. c. 6. Procop. l. 1. Goth. Martyrolog. Rom. d. 1. Maij.*
- 528 Iustinianus kal. Ian. Consulatus nomine in popu- lum vim pecuniæ ingentem, & quantam nemo Imperatorum, protudit, et per Petrum Nota- riū Belisario, alijsq; ducibus substitutum cum Lazorum copijs magna Clade affecit Persas, qui Tzatho regi Lazorum bellum intulerant. Gethes Erulorum Rex Constantinopoli die Theophanior. baptizatus Romanis se adiun- xit: Boazer quoq; vxor quondam Balachi Hun- norum Saberorum regis, centum millibus Hun- norum stipata, Romanis se adinnxit, duosque alterius gentis Hunnorum reges à Cabade contra Romanos excitos dum per suos fines in Per- sidem ibant, cum 20. millibus oppressit, Glo- nem in acie iugulans, et Styracem alterum re- gem vincitum misit Constantinopolim. Gordas item Hunnorum Bosporanorum Rex Roma- norum Societatem, & Religionem amplexus, baptizatus, et reuersus ad suos, ob Idola con- flata interfactus est, delato regno ad fratrem eius Moageram. Ijdem Hunni Bosphoro occupa- to, Tribunum Dalmatiæ, ac prætidarios ob- truncant, quos Iustinianus per Ioannem excon- sculem fugauit. *Theophanes Miscells, Chron. Alexandr. Cedrenus,* qui addit Nouellarum li- brum hoc anno promulgatum. Novembris 29. feria 4. hora dici 3. Antiochia iterum terræmo- tu ad horam vnam, fremitu cœlitus audito, concusa, obteritis hominibus 4870, reliquis disper- sis, donec diuinitus moniti sunt ut postibus in- scriberent: *Christus nobiscum est state, quo fa- eto stetit Tellus: Theophanes, Cedrenus.* Clo- domirus rex Aurelianorum, cum Theodosio rege Meteantium, iterum contra Gundomarum Burgundionem prælians, conto transfixus oc- cubuit, cuius vxorem Gunthecam Clotarius frater duxit; Thuringi à Theodosio vieti; Radegundis Bertarij filia à Clotario abducta; Her- menefridus à Theodosio fraudulenter necatus, Childebertus, ab occupatis Aruernis, tuper- uentu Theodosici discedit: *Gregor. Turon. l. 3. c. 6. 7. 8. 9. Agathias l. 1. Procop. lib. 1. Goth. Fortunat. in vita S. Radegundis.*
- 529 S. Fulgentius Kal. Ianuarij vespere moritur post 70. ferè dierum ægritudinem, in qua semper sic orabat: *Domine da mihi modò hic patientiam, postea Indulgentiam,* sedit annos 25. vixit 65. Surius die 1. Ianuarij. Alamundarus Saraceno- rum dynasta Syriam populans, audito Romanorum motu fugit; Aprili Belisarius missus con- tra Persas Maij 14. Hermogenes legatus ad Per- das pro pace; Iunio mente Iustinianus sup- plicio afficit Julianum, & Iudeos, ac Samaritanos, qui rebellantes Julianum Regem fecerant; Per- farum Rex admissis legatis Romanorum, & mu- neribus, spe à Samaritanis prodendæ Palestinez pacem negat, sed Samaritanorum priores in reditu à Peride à Belisario intercepti necati- que. Alamundarus persequuntibus Romanis, reliqua ingenti præda, fugit in Indiam: Iu- stini codex 16. kal. Maij promulgatus, *Theo- phan. Procop. l. Pers. Chron. Alex. Iustin. Cod.* In Concilio Araulicano II. & deinde in Car- pentoractensi, & Vasenli damnati Pelagiani, & Semipelagiani. S. Benedictus Sublaco Casinum diuino monitu migrat: *Sigeber.*
- 530 Perozes dux Persarum, qui Belisarium contemnes mandarat, vt eo die sibi balneum pararet, ad Du- ras in acie ab eo superatus. Mermeroes à Ca- bade summensus, vietus est à Sitta Romanorum duce. Narles, & Aratus frates Persarum Prin- cipes ad Romanos deficiunt *Procop. p. 26.* Mun- dus Praefectus fugat, & fundit Cetas in Illyrico, & Bul-

& Bulgaros in Thracia : *Marcellinus*. Iustinianus bellum minatur Gilimeri recusanti libera-re, aut ad se mittere Hildericum, cuius Vandala-
lorum Regnum occuparat; *Procop.* 1. *Vand.*
& *Sancit* ut hæreticorum bonis soli Catholici
succedant L. 19. *C. de Hæret.* S. Sabbas Legatus
ad Iustinianum pro subleuandis Catholicis,
quæcunq; vult imperat: *Cyrillus in Sabba*.

Hoc anno Codicem Iustiniani promulgatum per orbem ait, *Marcellinus*. Belisarius à suis milibus coactus præliari cum Azarethe duce Per-sarum vincitur, sed ingenti clade Per-sarum, ob quam à Cabade ignominia est affectus Azare-thes. Belisarius reuocatus ad bellum contra Vandalo substituto Sitta. *Procop.* 1. *Perf.* Bonitacius Papa in Synodo Romana Vigiliū Dia-conum designat successorem, sed altera Synodo confessus se id contra canones egisse, rescindit suum chirographum, deinde moritur 17. Octo-bris, eique Decembri substituitur Ioannes II. Mercurius Romanus: *Anastas.* *Bibl.* Toletanum Concilium II, celebratur: Chlotildis Chlodouci filia, ab Amalarico marito Ariano in Hispania Vuisigothis regnante cæsa crudeliter, mittit sudarium cruento infectum ad Childebertum fratrem, qui superato ad Narbonam Amalarico, & ibi in foro iugulato, cum magna præda reuertitur in Gallias; Amalarico succedit Theadis *Gregor.* *Tiron.* l. 3. c. 10. *Procop.* 1. *Goth.* S. Sabbas annorum 94. moritur 5. De-cembri: *Cyrillus in vita eius.* Dionylij Cy-clus annorum 95. hinc incipit.

Mense Ianuario inter Praesios Venetosq; rixa, & seditio populi ingens coorta est, ita vt incendijs, ac cædibus hominum 35. millium die 18. die Dominica vix per Narsetem, Mundum, & Be-lisarium compressa fuerit: *Marcellin.* *Theoph.* *Procop.* 1. *Perf.* *Chron.* *Alexandr.* Cabades obsessa Martyropoli moritur, succedente ex testamento Chosroe. Origenistarum præ-sertim Monachorum in Palæstina turpitudines, & crudelitates refert. *Cyrillus in vita S. Sabba;* Inter Catholicos, ac Scuerianos iussu Iustiniani Collatio facta multis profuit, de cuius Actis vide *Baronium*: Clotarius, & Childebertus fugato Gundomare Burgundiam occupant, & Theodoricus eorum frater Aruerniam vastat: Chlorarius conficio Childeberto, manu sua iugulat Chilodomericis fratribus Theodoulum decennem, & Guntharium septennem; ter-tius enim Chlodoualdus fugiens, factusq; Cle-ricus Nouigenti prope Parisis, ut Sanctus colitur *Gregor.* l. 3. c. 18. & l. 4. à cap. 11.

Pax inter Romanos persaque conclusa per Rufi-num Patritium, & Hermogenem Magistrum Officiorum Indictione 11. *Marcellin.* *Theoph.* *Procop.* 1. *Perf.* Iustinianus ad Ioannem Pa-pam legat Hypatium episc. Ephesi, & Demetrium à Philippis Cyrum, & Eulogium legatos Acoemetarum negantium B. Mariam Virginem verè & propriè Dei genitricem fuisse, & vnum de Trinitate incarnatum passumq; quos Papa damnauit, teste, qui tunc aderat Romæ Liberato Diacono in *Breviario* c. 20. 10. 2. *Cōcil.* Ediderat autem Iustinianus edictum quod est apud *Contium* in prætermiss. lib. 1. quo anathematizauerat Nestorianos, & Euthychianos, de quo extat Epistola Iustiniani ad Epiphanium episc. Constantiop. Hoc anno Consulatus III. Iustini-niani susceptum consecutumq; est Vandalicum bellum, capto Gilimere, testatur ipse Iustinianus in constitutione data 16. Decembri l. 1. ff. de confirm. *Digest.* Classis benedicta fuerat in portu ab Epiphanio, nemoq; in eam admissus non Christianus Catholicus, & exhomologesi expiatus; appulit classis, cui Belisarius præterat,

contra Carthaginem 15. Septembribus S. Cypriano dicata *Procopius de bello Vandalicō* l. 1. & 2. Aurelius Cassiodorus Senator, factus est Præf-etus Prætorij ab Athalarico Rege dic 25. De-cembribus *Cassiodor.* l. 9. *variarum ep.* l. 24. & l. 11. cap. 17.

Fames dira Italiam affigit *Cassiodor.* l. 11. *variar.* ep. 27. & 28. Iustiniani hortatu Romæ fit Conci-lium contra Nestorianos præcipue, & Io. Papa dat de his Synodicam ad Iustinianum 25. Martij, Sanctione sua Iustinianus comprobat acta Concilij, *C. de Summa Trinit.* & *Fid. Cath.* l. 8. Gilimer rex Vandalarum, victus à Belisario fu-git ad Mauros in Papua: n montem arduum Nu-midiaz, ubi obsessus, à Phara Belisarij Duce per-tres Menses, fame eruminisq; confectus dedit se Phara, ductusq; Carthaginem initio veris ad Belisarium, qui relicto Salomone in Africa du-ce exercitus, rediit Constantinopolim cum Gi-limere, alijsq; Vandalis captis, & opulentissima præda, in qua erant vasa, & instrumenta templi Hierosolymitanæ, aucta Romanæ à Tito, & Roma In Africam à Genserico, qui Iustinianus man-dauit restituji Hierosolymæ. Belisarius trium-phauit Byzantij ducto in triumphum Gilimere, qui ductus coram Imperatore exclamauit. *Vanitas vanitatum*, & *omnia vanitas*. Gilimer data quedam loca ad habitandum cum suis pro-pinquis, sed negata Patricij dignitas, quia noluit Arianam Sectam deserere. Iustinianus pro vi-toria actis Dco gratijs, vt videre est. l. 1. *C. de Offic.* *Præfett.* *Prætor.* Africæ Ecclesiæ instau-ravit, nouis Carthagine ad honorem Deipara-structis, Mauriq; multi per eum ad Christum conuersti. *Procop.* l. 2. *de bello Vand.* & *de adif.* *Iustiniani* l. 16. Athalaricus rex Gothorum moritur, Theodatus nepos Theodorici, suau & ope Amalasuntha regnum capessit, esto ingratus eam carceri, ac postea neci tradiderit. *Procop.* lib. 1. *Goth.* quod factum putatur agente Theodora, verita ne Iustinianus eam sibi ante-ferret *Procop. ibi*.

Iustinianus Nouellis 3. 5. 6. 8. & 9. Aprili datis restringit numerem Clericorum, vt Ecclesiæ Constantiop. ære alieno liberet, reformatur Episcopi, & Monachi, Præfectis Prouinciarum superinuigilent Episcopi, & Romanæ Ecclesiæ bona immobilia priuilegio præscriptionis an-nor. centum munit. Concilij Carthag. pro Re-format. Ecclesiæ Africanæ legati reperiunt Ioannem Papam mortuum Romæ Februatio-exeute, cui ineunte Martio subrogatus est Aga-pitus Romanus, ad quem, & ad Iustinianum nouæ litteræ, & Legationes eiusdem Concilij, quibus à Iustiniano multa ob Ecclesiæ Africanae bonum concessa: *Liberatus Diaconus in breuiario* c. 21. *Epiphanius Episc.* Constantinopol. moritur eq; studio Theodoræ Augustæ subtitutus Anthimus Episc. Trapezuntis, simulatè Catholicus, sed re vera Euthychianus; Moriturs, & Alexandriæ Timotheus Episc. vnde ortum Schisma inter electos Caianum, & Theodosium, horumq; Sectæ, & Agnoitæ, Iacobitæ, Themisti-iani, Acephali, *Liberatus in Breuiario*, & de causa Nestorij c. 20. *Leontius de Sectis Att.* 5. Io. Grammaticus dictus Philoponus Tritheitarum hæresim inuexit *Suidas*, & *Nicephorus* lib. 18. cap. 47. 48. Agapetus Papa Romæ Scholas Theologiaz, & S. Scripturaz introduxit: *Cassiodor. in Præfat. lib. diuin. lett.* *Liberatus in Breuiario* c. 21. Belisarius Sicilia recuperata, redit in Africam ad seditiones compescendas. Iustini-nianus ad bellum contra Gothos inuitat Fran-cos: *Trita Patritius Bulgarios vincit*: *Procop.* 1. *Goth.* *Marcellin.* 5. Theodatus Rex Gothorum amissa Sicilia, ac tota ferè

ferè Dalmatia, timensque Iustiniani exercitum in Italiā, minacibus litteris Rauennā datis Romam ad Senatores, & Papam, compellit Agapitū ad iter Constantinopolim, quo in itinere in Græcia miraculose sanauit mutum, & Claudiū, peruenitq; Constantinop. 22. Aprilis, sed Theodato elato ob victos à residuis in Dalmatia Gothis Romanos, & à promissis resiliente, Belisarius iussu Iustiniani traiicit exercitum in Italiā, Campaniam vastat, obliteratq; Neapolim: S. Gregor. 3. *Dialogor. c. 3. Liberatus in Breuiario cap. 20. 21. & 22. Procop. 1. Goth.* Interim Agapitus libello fidicè Iustiniano suscepito, Anthimum nolentem fateri duas in Christo naturas deponit, consecratq; in locum eius Menna consensu Imperatoris, & populi, frustraq; ad relipiscientiam expectatum, Trapezuntina sede priuat, & excommunicat vna cum Seuero pseudoeipscopo Antiocheno, turente ob id Theodora Augusta Seueri discipula, & Cladem Ecclesiæ moliente, quam ne videret Agapitus mortuus est sanctissimè Constantinopoli inito iam Martio, magno luctu, & concursu ad funus Orthodoxorum omnium, eiusque corpus translatum Rōmam, sepultumq; 20. Septembris. Mennas relictus ab Agapito Vicarius Sedis Apostolicæ cuin legatis ciuidem congregata Synodo Constantinopoli initaq; 2. Maij; dampat iterum Anthimum, Seuerum, Petrum Episc. Apameæ, & Zoaram hæreticos, comprobante omnia Iustiniano, missisq; Synodicis ad Petrum Episc. Hierosolymit. efficit, vt hic coacta Synodo easdem Hæreses damnet: hæc ex *Aetis Synodi Constantinop. sub Menna, Liberato c. 22. Anastasio Bibl. in Agap. Zonara part. 3.* Arianiante reuocatum Belisarium in Italiā rebellarent in Africa, sed sedati, *Marcellinus in Chron. & Procop. lib. 2. Vand.* In locum Agapiti circa Kalendas Maij intrusus fuit à Theodato Siluerius Frusinas, cui tamē metu Schismatis assensit clerus Romanus. Theodora vero Vigilio Agapeti diacono promittit magnam vim auri, & Summum Pontificatum, si poiliceatur se Anthimi Seueri fidē secuturum, quod pollicitus est: *Liberatus in Breuiario c. 22. Concilium Aurelianense H. Episcop. 30. Gregor. Turon. l. 10. c. 31.*

537 Belisarius Neapolim capit clemens in aliquos, sœnuis in alios, Theodato nil succurrente vrbi, sed per Iudæum magum euentum futuroruim inquirente, cuius ignauiae pertæsi Gothi, Vitigem Ducem ex Dalmatia euocatum Rōmam, Regem creant: Theodatus in fuga ex Vrbe Rauennam à Vitigis militibus occiditur, eiusq; filius Theodegitius datur in carcere. Vitiges imparē se interim Belisario agnoscens, relictis ad Vrbis custodiam selectissimis Gothis quatuor millibus sub Leudere duce, recedit Rauennam, & hinc pro concordia mittit litteras, & legatos ad Iustinianum, sed frustra; inde per Legatum cedit Francis Gallias, & pecuniam promittit, si secum velint militare contra Belisariū. Romani timentes Belisarium ipsum per Alaniāriam portam introducunt cum exercitu, exercitibus per aduersam Gothis Rauennam versus die 9. Decembris, excepto Leudere, qui capi maluit, missisq; est cum clauibus Vrbis Constantinopolim. *Procop. l. 1. Goth. Paulus Diaconus l. 16. Miscella Euagrius l. 4. c. 18. Nicephor. l. 17. c. 13.* De miraculo vini multiplicati à S. Bonifacio Terentij Episc. & Sanitate per Aquam benedictam à S. Fortunato Tudertino Episcopo; vide S. *Gregorium l. 1. Dialogor. c. 9. & 10.* De fœmina autem mirabiliter baptizata Ope Angelorum, & paulo post mortua, eo quod sua bona donasset cvidam ære alieno oppresso, & ob id se suspendere volenti, vide *Pratum Spirituale c. 207.*

538 Vitiges revocatis, qui apud Francos erant, Gothis cum 150. millibus militum Martio mense oblidere incipit Rōmam, nemini tamen clericorum, quamvis Arianus, impediens Sacras functiones in Ecclesijs Apostolorum suburbanis, At Belisarius doloso prætextu Siluerium Papam tanquam defectorum ad Gothos, sed reuera, Theodoræ Augustæ mandatis seruiens, deponit, eiusq; loco Vigilium intrudit, & Siluerium regalat Pataram in Lyciam, deinde verò in Pontianam Insulam, seu Palmariam illi proximam. *Procop. 1. Goth. & 2. Anastasius in Siluerio: Liberatus in Breuiario c. 22.* qui addit Vigilium licet pseudopapam damnasse Priscillianistas, & Anabaptistas, & c. 23. damnatum Origenem à Menna, & Iustiniano ad instantiam Monachorum Palæstinæ, cuius Origenis multas hæreses refert, refellitq; hic Baronius luculentissime. Romæ obsidio cœpta Martio superioris anni, soluta est hoc anno post 12. Menses, & dies 9. sed à Gothis captum, & solo æquarum est Mediolanum, trucidatis trecentis millibus hominum, fœminisq; in servitium abductis, donatisq; Burgundionibus belli socijs, Duce Gothoru Mundila fœdi frago, Dacius eius urbis Episcopus ab Arianis Gothis expulsus confugit Constantinopolim, & in itinere domum Corinthi à diabolo obsessam liberavit. Hunni transmisso Istro Europam diris cladibus ter infestarunt, populati villas, & suburbia ab Ionicō finu ad Byzantium; Cassandream olim Potideam euerterunt, captis centum viginti millibus hominum, Thermopolim oblitererunt, adeo vt Iustinianus coactus sit pacem redimere penititione annui tributi; sed & Cosroes Rex Persarum solicitatus à Vitige Gothor. R. mouit bellum contra Iustinianum, *Procopius l. 1. & 2. Goth. & de Dacio S. Greg. l. 3. Dial. c. 4.* Siluerius Papa licet in vinculis coacto cœcilio 4. Episcoporu nempe Tarracinentis, Fundani, Firmani, & Minturnensis die 24. Junij damnat, priuatq; Pontificatu Vigilium sub anathematis pœna, ideoq; à Vigilio arctiori custodiaz traditur. Secuta post messem infelicissimam famem in Italia, vi cuius multi enecti, aliqui alter natum se elitarunt, duæ fœminæ viros 17. occisos manducarunt; in Liguria multæ matres natorum membra vorarunt; in Piceno plurimam quinquaginta hominum millia præ inedia interiere, & longè plures extra Ionicum finum: ita qui præsens erat *Procopius l. 2. belli Gothi, & Miscella. S. tamen Benedictus mirabiliter Annoram suis Monachis impetravit: S. Greg. l. 2. Dial. c. 21.*

540 Aurelianensis Synodus tertia celebratur; bellum ciuile inter Childebertum, & Chlotarium fratres sedatum diuinitus precibus Crotildis eorum matris, & tempestate Cælitus immisca cum fulguribus, grandine, & lapidibus super exercitum Childeberti aggressoris: *Gregor. Turon. l. 3. c. 28.* Theodobertus rex Francorum non ferens Iustinianum, inter alios titulos appellare se *Francicum*, quasi vero Francos debellasset, Italiam inuadit utique ad Picenum, sed lue exercitum absidente, reuerti cogitur. *Agathias l. 1. Procop. l. 2. Goth. Cosroes Syriam deuastat Sureronum ciuitatem excindit, Berocam expugnat, Antiochiam cum suburbis incendit, maiore tantum Ecclesia, & S. Juliani templo saluis; ciues eius internectioni traditi, duæ fœminæ, ne violentur à Persis se in Orontem demersere: Apamea Crucis miraculo à Cosrois furore seruata, cui miraculo interfuit Euagrius; Iustinianus pacem à Cosroes redemit; solutis 50. millibus nummum aureorum, totidemque annuis pro tributo pactis, datisq; obtidibus: Procop. l. 2. de bello Persico. Euagrius l. 4. c. 25. S. Syl-*

S. Syluerius Papa media, & ærumanis confessus in Insula Palmaria moritur die 20. Iunij, qua ut Martyr colitur ab Ecclesia, miraculis post mortem illustris, quibus auditis Vigilius, siue ex animo, siue ut conciliaret fibi animos ad legatum Papatum, abdicavit se Pontificatu: Cleatus autem Romanus, ne si alium eligret, Schisma oritetur violentia Belisarij, & alioquin expertus Vigilium Orthodoxum, maluit illum eligere die 26. Iunij, in quo electo facta est mutatione dexteræ Excelsi. Nam Vigilius acceptis Iustiniani fidei professione, ac litteris Menha Patriarchæ Constantinop. Nihil veritus Theodoram, excommunicauit, damnauitq; Anthirium, Seuerum aliosq; omnes haereticos: ex Anastasio in Vigilio, & Epistolis Vigiliis.

Belisarius capta Ravenna, & Vitige Rege, ac optimatibus Gothorum, affectatæq; tyrannidis in suspicionem ab æmulis adductus, reuocatur à Iustiniano Constantinopolim, nec triumphe permisus ab omnibus tamen cultus, laudatusque ob castitatem, utpote qui nullam, præter uxorem scemnam cognoverit, ac ne videre quidem voluerit pulcherrimas captiuas, & quia nunquam permisit à militibus agricultoribus, eorumque segetes infestari: Procop. l. 2. & 3. belli Goth. In Africa Concilium Bizacenum celebratum, & inde litteræ missæ ad Iustinianum; cuius diuerfas Sanctiones, & Novellas hoc anno editas refert Baronius. Adædus Auximiarum Rex vicit in prælio Damiano Hebræorum Rege, & Homeritis, qui negotiantes Christianos necauerat, Christianus fit cum tota natione, prout voverat, si vicisset, & anno sequenti impetratis à Iustiniano Episcopis, baptizatur: Cedrenus. S. Placidi, & Sociorum Martyrium in Sicilia, & Aruernense Concilium, fauoresq; Theodoserti Regis, ac pietas consignantur hoc anno à Baronio.

542 Gothis nouo Rege Theodibaldo occiso, electoque Arlico, paucisq; post mensibus necato, eligunt Totilam Theodibaldi nepotem, qui collectis nō plus quinque millibus Gothorum bis Romanos apud Fuentiam, & Florentiam vicit; Procop. l. 2. Goth. Iustinianus Antiochiam instaurare cœpit, dedicato ingenti templo Dei Gemtrici, & magna æde S. Michaeli Archangelo, & Noso-comijs, ac Xenodochijs extractis: Protop. l. 2. de ædific. Iustiniani. Childebertus cum Clothario fratre vincit Theudem Gothorum in Hisp. Regem Arianum, & obtenta à Cæsaraugustanis tunica S. Vincentij Martyris, obsidionem urbis illius solvit, ac Parisijs exiit templum in honorem S. Vincentij, & ædem insignem S. Au- to, ut voverat, & S. Eutichio Eremitæ, qui ei victoriam, prædixerat: Aimoinus l. 2. c. 19. 20. Surius ad d. 17. Iunij; Gregor. Turon. l. 3. c. 29. & de gloria Martyrum l. 1. c. 89. 90. & de gloria Confessor. c. 82.

543 Totilas captis Cæsenæ, ac Petre præsidijs Campania, & Samnio potitur, eius Spatharium à demone liberat S. Caius Narniæ Episcopus: Procop. l. 3. Goth. S. Gregor. l. 3. dialog. c. 6. qui vindendus c. 12. 14. 15. 18. de Totila ob diuinum ostentum placato erga S. Fulgentium Episcopum Vtriculi, de primo congressu Totila cum S. Benedicto, huiusq; vaticinio de clade Vrbis, de Galla duce Ariano ab eodem Sancto absterrito. Totilas Bencuentum captum muris spoliat, & Neapolim obsessam (classe Iustiniani naufragium pasta, nec valente succurrere) prædictione obtinet: Belisarius contra Persam perfidum missus parum proficit, Procop. l. 3. Goth. & l. 2. Perfici belli.

Colthoes vere ineunte Sergiopolim S. Sergij præsidio munitam frustra tentat; deinde luccab

Egypto per Angelos malos Orientem per annos plures affixit, sedata tamen Constantinopoli à Deipara. Belisarius in Italiam missus contra Totilam Romæ obsidionem parantem: Procop. l. 3. belli Goth. & l. 2. Perfici: Euagrius l. 4. c. 27. & 28. Arator Subdiaconus carmen suum in Acta Apostolorum Vigilio Papæ offert.

Colthoes Edessam oppugnat, sed frustra utpote muniam imagine Christi Domini ad Abagarum olim misa i. Procop. l. 2. Perfici, Euagr. l. 4. c. 26. Totilas in Tiburtino capto sicut, Belisarius ex Emilia mixit suos, qui Romam defendant, & ad Vigilium crucem auream centum librarum, ac gemmatam descriptis in ea suis victorijs, offerendam S. Petro Apostolo Procop. l. 3. Goth. Miscella l. 16. de erroribus in Paschate celebrando, terramotu Cœstantinopoli, ac fame Cedrenus: . De Synodo IV. Aurelianensi, Gregor. Turon. in vita Patrum c. 3. Goncharis Tyrannus Africæ, Areobindum à Iustiniano illuc missum necat, Procop. l. 2. belli Vandal.

546 Totilas Spoleto per deditonem accepto, & Perfinio post septimestrem obsidionem capto, obtruncatoq; illius urbis Episcopo S. Herculano, & S. Cerbonio Populonij Episcopo obiecto urso, sed frustra quippe lambenti pedes Sancti viri, accedit ad obsidem Romanum: Procop. l. 3. Goth. S. Greg. l. 3. Dialog. c. 11. 13. & 35. controuertia de tribus capitulis renouata per Theodorum Mopsuestenam: Iustinianus accersit Constantinopolim Vigilium Papam, qui ex Sicilianaus frumento onustas Romam misit; at has Totilæ milites occuparunt, & sub Natalem Domini Catanz ordinationem habuit: Anastasius in Vigilio.

547 Dira fames Romæ à Totila obsessa, ita ut quidam stercore vescerentur, aut carnibus equorum mortuorum: Isauri Asinariæ porte custodes Totilam in Vrbem introducunt, cui Pelagius Diaconus obuiam cum Evangelij in manu, factus, eum placat, ut contentus præda Vrbis nemmo obruncetur, nulla mulier violaretur; impetravitq; captiuos. Totilas Pelagium, ac Theodorum legat ad Iustinianum pro pace, qui respondit agendum de hoc cum Belisario. Totilas exacerbatus partem murorum Vrbis diruit, totam Vrbem delere cogitans, sed dissuasus litteris Belisarij pugnam translit in Lucaniam, & Calabriam contra Romanos; interim Belisarius Romanum ingressus, refectis muris, & fossis, Totilam saepius repulit: Procop. l. 3. belli Goth. Vigilius Papa lanuario exente Constantinopolim appulit, exceptus ab Imperatore mutuis osculis, ac lacrymis, & psallente populo, vsq; ad S. Sophia: Ecce aduenit Dominator Dominus &c. sequuntur contentiones Vigilij cum Theodora, & Iustiniano, nolentis Anthimum recipere, & super tribus capitulis, hoc est de damnatione Theodori Mopsuesteni, Epistolæ Ibæ Episc. Edesseni, & Scriptorum Theodoreti Episc. Cyrenis, pro quibus coacta Synodo 30. Episcoporum. Vigilius tandem tacendum de quæstione hac decreuit, quæ erat potius de personis, quam de fide. Theodoram vero Augustam fructu sape monitam, & Acephalos excommunicauit: S. Gregor. Epist. 36. & 37. Procop. l. 3. Goth. Anastas. in Vigilio, Liberatus in Breuário c. 22.

548 Sclauini trajecto Istro Illyricum infestant, Procop. l. 3. Goth. Romani aliquot clerici Schisma luctuosum suscitant contra Vigilium, super tribus capitulis, præcipue Rusticus diaconus Constantinopoli, Liberatus Diaconus Carthaginæ, Facundus Episc. Hermianensis, & Victor Episc. Tumuensis. Hoc anno S. Laurianus Episcop. Hispalensis, qui olim Mediolani in Ariani situm Toti-

- 548 Totilæ inuestus fuerat, à Totilæ satellitibus apud Mastiliam Martyrio, affectus est die 4. Iulij *Martyrolog. Rom.* Theudi Gothor. Regi occiso successit Thodegisclus Arianus, qui post 19. menses à coniuratis inter epulas confosus est: *Isidor. in Chron. de miraculis in fonte baptismatis in Lusitania lege S. Gregor. Turon. de gloria Martyrum c. 24. & 25. & Baronium* hic: Clarent Barisanuphius anachoreta, Mirogenes Abbas in Palæstina, & Simeon Salus Emilia, de quibus *Euagrius l. 4. c. 32. 33. & Sophronius* in Prato c. 8. Theodora Imperatrix moritur; Io. Cappadox in ordiné redactus missusq; in exilium: *Procop. l. 1. Persic.*
- 549 Iustinianus Franci iura Galliarum permittit, & aureos eudunt cum imagine Regis sui, Barbari Illyricum, Thraciam, & magnam partem Occidentalis Imperij deprædantur; Artabanis, & aliorum in Africa coniuratio aduersus Iustinianum detecta occupatum interim circa dogmata: *Procopius l. 3. belli Goth.*
- 550 Vulgata fama Vigilium Papam damnasse tria capitula, & impugnasse Chalcedonensem Synodum, querentibus de hoc Valentiniano Episc. Tomitano in Scythia, & Aureliano Episc. Arelatensi per Epistolas satisfacit Vigilius, datis litteris ad eos 18. Martij, & 30. Aprilis, & rogans Aurelianum, ut Childebertum R. Franc. hortetur ad defensionē Ecclesiæ contra Goths, quia Totilas iterum Roma potitus prædictione Itaurorum, ceciderat Romanos extra Ecclesias repertos; Vigilius collecta Synodo Episcoporum Italæ, damnat Rusticum, & Sebastianum autores schismatis, quibus magis irritatis Iustinianus vniuersalem Synodus Mopsuestiæ in Cilicia conuocat, ex *Aetis 5. Synodi Act. 5. & 7. Epistolis Vigili Tornande*, seu *Tordanus* Gothorum Episcopo, qui hoc anno 24. Iustiniani terminat commentarium de Regno, ac tempor. successione.
- 551 Germanus Duxtor exercitus Iustiniani, missus ad recuperandam Italiam moritur; classis imperatoria in ostio Hadriatici naufragatur; Sclauini Romanos apud Hadrianopolim profligant: *Procop. l. 3. Goth.* Iustinianus instigante Theodoro Cæsariensi, editum edit contra Tria Capitula, mandans Satellitibus, ut Vigilio contradicenti manus injiciant; Vigilius his nil territus excommunicat Theodorum, Mennam verò & alias Orientales Episcopos, qui Theodoro consenserant, suspendit à diuinis 14. Augusti, donec resipiscant: *Ex Epistolis Vigiliū.*
- 552 Iustinianus concedit Iudeis legem docere non solum Hebræo idiomate, sed etiam quocunque, alio, ita tamen, ut si Græcè velint, vtantur translatione 70. Interpretum, & secundam editionem Talmudistarum abijcant; *Nonella 146.* Vigilius Chalcedonē fugit ad Ecclesiam S. Euphemiaz vbi valetudine mala laborat; Iustinianus pœnitens per patriones cum inuitat Constantinopolim iuramento præstito: Vigilius recusat, nisi Iustinianus reuocet edictum contra Tria capitula, & de his omnibus per litteras Encyclicas Ecclesiam vniuersam reddit certiorem: *ex Vigili Epistolis.* Sclauini, & Hunni Romanorum Imperium infestant; Goths Corsicam, & Sardiniam capiunt: Terræmotu, & hiatu multa loca Græcæ hausta vel subruta, mare portentosè exæstuat: *Procop. l. 3. Goth.* Iustinianus Vigilio cedens edictum suum abrogat, reseruans causam ad generale Concilium: Mox Theodorus Cæsariensis, & Mennas Constantinop. episc. pœnitentes, Vigilio Papæ pro venia supplices libellos offerunt, *ex Vigili Constitut.* Mennas Basilicam Apostolorum à Iustiniano instauratan consecrat die 29. Junij, & sub finem anni

- feliciter moritur. *Nicephorus l. 17. c. 26.* Propter l. 1. de ædif. Iust. & l. 3. Goth. vbi ait pacem redditæ Ecclesiæ, Gothos à Sicilia nauali prælio pulsos, & per Narsetem res Imperij felicius processisse. De puero Hebræo quem pater obsumptam Eucharistiam in fornacem conjectarat, reperto illæso *Euagrius l. 4. c. 35.* Synodus Aurelianensis V. celebratur: *Baronius.* Theodobertus Rex Italiam inuasurus moritur, succedente filio Theodibaldo: *Gregor. Turon. lib. 3. c. 36.* Concilium Generale V. Constantinopoli actum approbatumq; à Vigilio contra Origenistas, & alios.
- 553 Anni huius exordio Eutychius monachus, diuinis visionibus præcedentibus eligitur, & consecrat Episc. Constantinopol. oblata Vigilio professione fidei: *Eustachius apud Surium 6. April.* Romanii Tarentum à Gothis captum recuperant; Gothorum Classis ab Oriente infestando ingloriæ reuertitur. Narses Eunuchus irrumpit Rauennam, Rubiconem transit, occiso Gothorum Duce, pugnaturusq; cum Totila in Tuscia, inter preces monetarum à Deipara Virgine, ne prius prælium committat, quam cœlitus Signum accipiat, quo accepto, collatis signis ingentem Totilæ exercitum debellavit, Totilam occidit, vniuerso eius exercitu trucidato anno 11. regni Totilæ, vt S. Benedictus prædixerat de vita termino; recuperatis urbibus Italiz, ac præcipue Roma, huius claves misit Narses ad Iustinianum, qui iam Petri claves in Vigilio recognoverat, vt piè & acutè notat *Baronius*; reliqua *Procopius 3. belli Goth. Euagrius l. 4. c. 23.* Theias à Gothis in regem electus, non multo post occisus; Longobardi ob incendia & stupra à Narsete duniilli in proprias sedes, *Procop. ibi.* Quinta Synodus Constantinopoli congregatur in eunte Maio Episcopor. 160. In qua quæ tractata & decreta sunt fuit Baronius. Crotildis Regina plena dierum, & honor. operum 3. Iunij migravit ad Dominum; *Sigebert. in Chron. Greg. Turon. l. 4. c. 1. l. 10. c. 31.* Terræmotus per dies 40. Byzantium, Alexandriamque concussit, Berythum aliaq; oppida Solo æquauit; *Miscellæ Auctoř Agathias l. 2.*
- 554 Vigilius Papa, qui iussu Iustiniani fuerat in exilium deportatus, Narsete suatu Romanorum deprecante, liberatur ab Exilio, & conciliatur Iustiniano: *Anastasius in Vigilio.*
- 555 Vigilius Papa rediens in Italiam, die 7. Ianuarij, ex calculi dolore obiit Syraculis; corpus eius Romam delatum, ex *Anastasio*, & alijs; ci subrogatus 12. Aprilis Pelagius Romanus Archidiaconus. Leuthares Alemanorum, & Buccellinus Francorum duces cum delectis milibns 72. millibus Campaniam, Lucaniam, & Brutios populantur, sed Leuthares ob iniustitiam, & res sacras violatas in rabiem versus, & sciplum deuorans, interiit, eiusq; milites varijs morbis absuerti; Buccellinus apud Capuam à Narsete victus, necatusque cum toto exercitu, demptis tantum quinque, ob iniustitiam: *Agathias l. 2. Greg. Turon. lib. 3. c. 32.* At à tribus millibus Persarum fugata 50. millia Romanorum in Colchis, vlciscente Deo Regem Colchorum pium & Christianum, à Romanis ducibus fraude necatum *Agathias ibi.*
- 556 Orto Schismate inter Episcopos Occidentales nolentes recipere Quintam Synodum Oecumenicam, Pelagius contra Schismaticos Narsetem excitat, cuius autoritate multi ad seniorē mentem rediere; Paulino tamen Aquileiensi pseudo Episcopo, & paucis alijs in sua contumacia manentibus: in quo schismate mansere eius successores per annos terè 100. ex *Pelagi Epistolis.* Theodibaldo Rege defuncto, super diuisionem bo-

benor. eius ortum est bellum ciuile inter Childebertum, & Clotarium fratres, & Chramnus ipse arma mouit contra Clotarium patrem, contra Saxones militantem. Chramni milites rebus Ecclesiæ ablati diuinitus puniti. *Gregor. Turon. l.4. c.16. 17. 18. & de gloria Mareyrium c. 66.* Iustinianus dux pietatis intentus Petras apud Colcos vincit. *Agathias l.3.*

557 Rusticus, & Io. Duces exercitus à Iustiniano capite damnantur, ob necem illatam Regi Colchorum Christiano & Rom. Imp. Socio: Nachoragas Persarum dux, ob male rem gestam à Cosrohe excæcatus; bellum contra Misianos feliciter à Romanis confectum. Autumno autem ingens terræmotus Byzantium concussit, multosq; ruinæ ædium obtrivit, nebulonibus quibusdam Mundi occasum prædicentibus; hinc Byzantini ad meliorem frugem conuersi; Iustinianus instaurauit templum S. Sophiæ, cuius longitudo fuit pedum 260. latitudo 115. altitudo usq; ad hemisphærium 180. *Agathias l. 5. Euagrius l. 4. c. 30. Procop. de adif. Iust. l. 1.*

558 Vere incunæ pestis Byzantij innumerabiles repente casu, multos ante diem quintū absutus. Zaberga Hunnorum Dux Thraciam populatus est Autumni tēpore, & castra posuit prope Melantidem vicū 17. milliaribus Byzantio distante, cōtra quos Belisarius senectute iam curius missus, eos tandem partim ferro, partim auro promisso repulit; *Agathias l. 5. de stultitia Iustiniani factiosis fauentis vide Euagrius L.4.c.31. & de sanctitate Cassij Narniensis Episc. S. Gregor. l. 4. Dialog. c. 56.*

559 Pelagius Papa 2. Martij moritur, cui 27. Mensis Iulij subrogatus est Ioannes III. cognom. Castellinus: *Anastasius Bibl.* In Parisiensi concilio anathema decretum in regios ministros manus injicentes in res Ecclesiæ, cui interfuit S. Euphronius Episc. Turonensis, ex Tome 2. Concil. & Greg. Turon. l.1. de mirac. S. Martini c. 32. eo tempore perpetratis, claruit & S. Germanus Parisijs, & Leontius Burdegalepisc. & Prætextatus Rothomagensis, & Chalætericus Carnotensis, & Paternus Abrigentis, de quibus *Fortunatus l. 4. & 9. Carmi;* & *Surius l. 16. April.*

560 Iustinianus morbo ex fluxione ad genua confectus, desperatusq; à Medicis, reliquijs quatuor SS. Martyrum nuper inuentis, & genibus eius applicatis oleo repente ex illis manante, & vestem Imperatoris imbuente sanatur, sicut alias SS. Cosmas, & Damianus eum sanauerant: *Procopius de adif. Iustini. l.1. Miscella, & Cedrenus.* Charradicus rev. Sueorum in Galicia, videns filium Theodosiū desperatum à medicis, & populum lepra infectum, auditis miraculis S. Martini, promittit se ab Arianismo recessurum, si sanitatem impetrat filio suo, quod obtinuit per reliquias S. Martini in Galiciam translatas, & populum liberatus à lepra est, ideoque Theodosius cum Sueois, catholicam fidem amplexus est, *Isidor. in Chron. & Gregor. Turon. de Miraculis S. Martini l.1. c.11. & 12.* addens miracula alia facta coram Vtrøgotha Regina visitante sepulchrum S. Martini.

561 Anastasius Sinaita monachus suffecitus est in locum Domini iunioris Episcopi Antiocheni defuncti. Belisarius accusatus ab inuidis de insidijs contra Iustinianum, redigitur in ordinem mense Nouembri, & anno sequenti mense Martio spoliatus bonis omnibus, excæcatusq; mendicare coactus est, ac post biennium mortuus est Byzantij, luens in hac vita poenas ob scelera patrata in Siluerium Papam; *Cedrenus, Zonaras, Glicas, Constantius Manasses in Annalibus, Volaterranus, Pontanus, Petrus Crinitus l. 15. &c.*

562 honesta discip. Esto leuissimis coniecuris *Alciatus l.4. Pareg. c. 24.* nitatur purgare Iustinianum ab hac crudelitate. Childebertus R. Francor. donatione insigni dotat Ecclesiam S. Vincentij martyris à se Parisijs constructam, hortatu S. Germani: mox S. Germanus loca Sancta Hierosolymæ inuisit, & Iustiniano Imperatoro salutato, eiusq; spretis munieribus alijs, obtinuit partem spinae coronæ Saluatoris, reliquias Innocentium, & brachium S. Georgij martyris, quæ Parisijs detulit: *Aimoine l. 2. c. 20. & l. 3. c. 9.* Childebertum R. Francorum regnasse annos 49. & hoc anno mortuum ex Aimoine, & Papyrio deducit Baronius. Succedit ei filius Clotarius Monarchia Francorum potitus, & ob contemptum S. Germani in febrem incidit à qua per eundem Sanctum liberatus, Ecclesiam S. Martini incendio vastatam restaurat: *Furtunatus apud. Swium die 4. Iulij, Gregor. Turon. l. 4. de S. Martino c. 20.* Cassiodorus in Monasterio à se extructo apud Syllacum in finibus Calabriæ scribit hoc anno de computo Paſchali, *Bronius hic*, vbi de Bibliotheca, & scriptis Cassiodori plura, in libro autem de Orthographia testatur Cassiodorus se tunc agere annum 93.

563 Iustinianus Imp. nimia curiositatē se rebus Ecclesiasticis, & quæſtionibus fidei immiscens sub prætextu concordiz, & cum hæreticis, quorum termo vt cancer serpit, tractans, ob idque olim à Romanis Pontif. reprehensus, in senectute sua infatuatus, homo aliquin illiteratus, lapsus est in hæretim negans Corpus Christi, etiam ante Resurrectionem fuisse obnoxium affectionibus humanis, & morti, & conatus est ad idem profitendum compellere Antistites, & Sacerdotes, qui responderunt expectandam esse sententiam Anastasiū Sinaite Episc. Antiocheni, qui Iustiniano restitut, confirmans omnes in Catholicō dogmate: *Euagrius l.4. c. 38. 39. Nicephor. l.17. c. 29.* Byzantij multæ ædes incendio conflagravunt: *Cedrenus.* Bracharense Conclitum in Galicia auctoritate Theodosiū Regis inchoatur kal. Maij, & arbitrio Rom. Pontificis omnia definita contra Priscillianistas, aliosque hæreticos: *ex tom. 2. Concilior.*

564 Iustinianus videns ab Orthodoxis suum edictum hæreticum contemnī, persecutiōnem in eos mouet, & primò Eutychium Patriarcham Constantinop. ipsi resistentem, die festo S. Timothei postperactum sacrificium comprehendit iubet per Eutherium Tribunū, & derudi in Monasteriū & inde in Insulam Principum, ac denum Amaseam ad monasterium ab ipso structū, vbi multa patrauit miracula, vixitq; in exilio annos 12. & mens. 7. *Eustathius in vita S. Eutychij apud Suriū & Lipomanum d.6. Aprilis, Euagrius l.5. c.3.* addens vltionem diuinam de Eutherio. Clotarius in Britannia Chramnum filium Sæpius rebellem, prælio vicit, captumq; in agresti casula cum uxore, ac liberis incendi iubet, & inde reuertens S. Medardum Episc. Nouiomensem moribundum inuisit, quo mortuo cæli aperti sunt, & diuina ibi luminaria per duas horas apparuerunt; noctu Clotarius terga subiecit feretro, & corpus illud iussionem transtulit, vbi Ecclesiā, & Monasterium ædificauit cum Sigeberto Rege: *Surius die 8. Junij.*

565 Iustinianus nocte precedente 13. Nouembri, dum exilij libellum dictaret in Anastasium Sinaitam, alioq; Sacerdotes illi inhæretes subitanæ morte percusserunt Nouembri 14. quo migravit incertum est: *Euagrius eius temporis Scriptor l.4. c.40. & l.5. c.1.* migrat ad inferos putat: *Nicephorus l.17. c.31.* ait extremo illum spiritu fæci penituisse, & iussisse Eutychium ab exilio liberari. Satum Iustinus excitatus eadem nocte à Cal-

- à Callinico excubitorum præfecto, & hortante Senatu Imperium sumit, prout triennio ante ipsi ex reuelatione diuina predixerat Eutychius, & coronatus est à Ioanne Patriarcha in locum Eutychij per Iustinianum intruso. Eustachius apud Surium die 6. Aprilis. Clotario mortuo. Compendij quatuor filij Regno diuiso regnabant Charibertus Parisijs, Chilpericus Suefionis, Guntheramus Aurelianis, Sigebertus Rhemis: *Gregor. Turon.* l. 4. c. 21. & in vita S. Nicetij, ubi refert S. Nicetum Episc. Treverensem excommunicasse Clotarium, ideoq; in exilium missum; sed mortuo Clotario statim per Sigebertum reuocatum elsc ab exilio. Inquinaria pestis in Liguria exorta Italiam, ac partes Septentrionales peruersit, à qua Rhemenses ope S. Rhemigij præseruati, & Treverenses precibus S. Nicetij liberati, & Arvernenses precibus S. Galli. *Paulus diaconus* l. 1. de gestis longob. c. 4. *Greg. Turon.* de gloria confess. c. 79. & in vitis SS. Nicetij, & Galli. S. Columbanus de Hibernia in Britanniam migrans Pictos Septentrionales ad Fidem conuerterit. *Beda de gestis Angelor.* l. 3. c. 4.
- 566 Iustinus Imp. edito pro catholica fide, cum vera professione edito Imperij fundamenta iaciens, mollitie tamen, & obscenitate, se ipsum maculauit: *Euagrius* l. 5. c. 1. ad 4. Leontius Episc. Burdegalensis in Concilio Santonensi deponit Emerium Episc. Sanson. à Clotario intrusum; Charibertus Rex Emerium reintrudit, & Leontium pellit in exilium: *Gregor. Turon.* l. 4. c. 26. Schisma Episcoporum in Hibernia super Tribus capitulis, ex S. *Gregorio* l. 2. Epif. 36. Miracula S. Martini hoc anno patrata narrat. *Greg. Turon.* l. 1. de his mirac. a c. 32. ad 35. S. Radegundis Clotarijolim vxor, reliquias Sacras ab Oriente conquirit, et summa veneratione suscipit: *Surius* 13. Augusti, ubi de miraculis S. Crucis; *Fortunatus* l. 8. et 11. Carmi. Narses Armiger Iustinum stipat, *Comptus cæsarie formaq; insignis & ore*, ut canit Corippus l. 4. atq; adeo diuersus à Narsete Eunicho vetulo, ac deformi.
- 567 Iustinus Imp. Iustinum Ducem cognatum ne Imperij confortem habeat, necandum iubet *Euagrius* l. 5. c. 1. & 2. Narses Eunuchus inuidia sacerdotiorum inuisus Iustino, & soffiz Augustæ eum contemnenti, & ad penitentiam lanarum in gynæceo cum mulieribus amandanti, respondit se telam orditurum, qualem nec ipsa, nec vir eius dum viuerent retexere possent: Iraq; antequam Longinus eius loco in Italiam adueniret Neapolii Campaniæ residens per legatos accersuit Longobardos in Italiam: *Anastas. in Ioanne III. Paul. Diac.* l. 1. de gestis Longobard. c. 6. *Vuarnefridus* c. 25. Athanagildo R. Gothorum in Hispania mortuo, sufficitur post 5. menses Linba: Athanagildi filii nuptui traditæ, Gelasius Chilperico; Brunichildis Sigeberto Francor. Regibus, hinc pax Francos inter, & Goths, & Brunichildis conuersio ad catholicae fidem: *Furtunatus* l. 6. Carm. *Gregor. Turon.* l. 4. c. 28.
- 568 Alboinus Rex Longobardorum ex Pannonia annis 42. possetfa aduenit in Italiam prima; aut 2. die Aprilis Paschatis tempore, cum exercitu ex diuertis nationibus collecto, *Paul. Diac. de gestis Longob.* l. 2. c. 6. *Paul. Vuarnefridus* c. 7. & 25. De Narseti Eunichi morte, ac sepultura videndi *Baronius* h. 6. *Tetavius* p. 1. Rationarij 1.7. c. 10. Sophia Augusta suadente Iustino Imp. pauperes à diuitiis oppressos liberat, debita eorum creditoribus dissoluens, iubens pignora dominis restitu: *Cedrenus* Anno 3. Iustini; & *Miscella*.

- 569 Liuba Rex Gothorum, Leuuigildo fratri in Collegam regni adscito cedit Hispanias, contentus Gallia Narbonensi: *Iffidori Chron.* In Luco Ciuitate Gallicæ concilium celebratum initio anni huius, Theodomiro Rege laborante pro side Catholica, & pace Ecclesiæ: *Ambros. Morales.* Tiberius Comes excubitorum, Auares dabant in Oriente; *Victor. Tunensis in Chron.* Alboinus indictione 3. ineunte Liguriam penè totam demptis maritimis urbibus expugnat. *Paul. Diac. de gest. Longob.* l. 2. c. 10. & Mediolano occupato, Ticinum triennio, & amplius obsidet.
- 570 Paulino Aquileiensi Patriarchæ (sic appellabant tunc Archiepiscopum) mortuo subrogatur Probinus: *Paul. Diac. l. 2. de gest. Longob.* c. 10. & 12. in Gallia Synodus II. Turonensis celebratur 17. Nouembris, & prima Synodus Lugdunensis, de qua *Gregor. Turon.* l. 5. c. 20. Moriuntur Thedomirus Rex Sueorum, succedente Ariamiro filio æquè pio; & Liuba Rex Gothorum, succedente in totum fratre Leuuigildo: *Gregor. Turon.* l. 4. de Mirac. S. Martini c. 7. Alboinus mortua vxore sua Chlotofinda Chlodouci filia, ducit Rosemundam filiam, Chunicundi Regis Gepidarum, quem suapte manu peremerat ex *Gregor. Turon.* l. 4. c. 35. Ticinensis oblidione triennali, & amplius tolerata, dedunt se Alboino, qui voverat occisurum se vniuersum populum, qui se dedere nouerat; sed in ingressu per portam S. Ioannis equo eius concidente, nec viliis calcaribus, aut verberibus resurgentे, suasu vnius de Longobardis, votum illud fregit, veniamq; ciuibus promisit, moxq; equo surgente ciuitatem ingressus est. Inde Italiam peruvagatus præter Romam, & Rauennam; cum prope Veronam in coniuicio inuitasset Rosemundam ad bibendum in poculo, quod ex caluaria Chunicundi Rosemundæ patris conficiendum curarat, eius insidijs occisus est Kal. Octobris, cum regnasset in Italia tres annos, & menses 6. Rosemunda cum Alboini thesauris, & Hermige adultero fugit ad Longinum Rauennæ Exarchum, cuius suauum propinat Hermigi, sed hic parte hausta, reliquum stricto gladio cogit eam bibere: ita ambo adulteri periere: *Paul. Diac. lib. 2. Longob.* c. 14. *Vuarnefrid. l. 2. c. 28. Greg. Turon.* l. 4. c. 35.
- 571 572 Iohannes III. Papa moritur d. 13. Iulij, vacavitque sedes menses 10. & 3. dies ex *Anastasio Bibl.* Charibertus Rex inuadēs bona Ecclesiæ S. Martini; malo suo expertus est vim diuinam in suis equis, & in se ipso paulo post mortuus, excommunicatus antea à S. Germano ob incestas nuptias, succeditq; illi frater Chilpericus. *Gregor. Turon.* l. 1. de Mirac. S. Martini & lib. 4. hist. *Franc.* c. 26. Decembri celebrata sunt Concilia Bracharense II. & Lugdunense II. *Ambros. Morales* L. II. *Chron.* c. 62. Anastasius Sinaita per calumniam delatus, in exilium à Iustino pulsus est, in quo mansit annos 23, & aliquot menses, suffecto in Sede Antiochena Gregorio; *Euagrius* l. 5. c. 6. Christiani in Armenia vexati à Cosrhœ R. Persarum, implorant auxilium à Iustino, qui tamen suis voluptatibus omnia posthabuit *Euagrius* l. 5. c. 7.
- 573 Die 16. Maij electus est in Papam Benedictus cognom. Bonosus patria Romanus. Longobardi, & fames Italiam vexant, quam subleuauit Iustinus, missis ex Ægypto Romam nauibus frumento onustis. *Anastasius*. Clephis rex Longobardorum, qui post Alboinum regnarat Menses 17. à seruo occiditur, fuitq; interregnū annorum 10. quo 30. Duces Longobardorum diuerafa loca occuparunt, & Romæ suburbia, cum cœmeterijs SS. Martyrum diruerunt. *Paulus Dia-*

- 573** *Diaconus l. 2. c. 17. S. Gregorius l. 4. Epift. 34. & l. 3. Dialog. c. 11. 26. 29. 37. vbi mira de SS. Cerbonio, Mena, & Sanctulo, cuius precibus brachium intersecturi ipsum Longobardi dirigit, venerantibus ob id illum Longobardis, & captiuos relaxantibus. Hispani hoc anno Pascha celebrarunt die 21. Martij non recte, Franci vero, die 18. Aprilis recte, ideoq; fontes Sabatho Sancto repleri soliti diuinitus ad baptizandum, repleti sunt in Paschate Francorum: Siegbert. in Chron. De S. Galli Episc. Auernensis obitu, ac miraculis legendus, Gregor. Turon. l. 4. bift. Franc. c. 5. & 15. et in vita SS. PP. c. 3.*
- 574** *Auares ad Danubium Romanos vincunt; Artabanus Persa multos Romanorum captiuos abducit, et Persa totam Syriam depopulantur: Euagrius l. 5. c. 9. et 10. et Cedrenus: Samaritae in sacras imagines debacchantur; ex 2. Concilio Niceno Aet. 1. S. Euphronio Episc. Turon. mortuo, subrogatur S. Gregorius. Multi Longobardi in Gallias irrumperentes, à Mummolo Burgundionum duce intersecti: Gregor. Tur. l. 4. c. 36. 37. Iustinus Imperator ob clades à Persis acceptas in phrenem, et dementiam lucidis interuallis interruptam incidit; à quā non magis incantationibus liberatus est, sed clavo Crucis freno Constantini inserto: Sophia Augusta à Colrobo triennales inducas impetravit, Euagrius l. 5. c. 12. Gregor. Turon. de gloria Martyr. l. 1. c. 6.*
- 575** *Chilpericum Rex Francorum per filium Theodobertum, Gundebalo Gunthera duce, Turonensem, Pietauensem, aliasq; Ecclesiastis deuastata persecutione horrenda, quam describit, ac deplorat Greg. Turon. l. 4. de gestis Franc. c. 47. 48. & de gloria Martyrum l. 1. c. 105.*
- 576** *Iulij 31. moritur Benedictus Papa, & die 11. Novembbris creatus est Pelagius II. Ciuis Romanus, sed oriundus ex Gothis, schismate Ecclesiarum Occidentalium durante, ob damnationem trium Capitulorum factam in quinta Synodo, pro qua idem Pelagius consilio, & auxilio S. Gregorij, postea Papaz librum edidit: Gregor. Epift. ad Hibernos. Reges Francorum inter se pacem ex insperato composuerent, eodemq; die tres paralytici ante Basilicam S. Martini sanati sunt: Gregor. Turon. l. 4. c. 49. & 50. & de Mirac. S. Martini l. 2. c. 5. 6. 7. Iustinus Imp. empita Iudeorum synagoga, & conuersa in Ecclesiam Dei Genitricis, dilucidi interualli tantum adeptus est, ut imperio prouidere potuerit, Euagrius l. 5. c. 3.*
- 577** *Iustino defuncto die 4. Octobris, iuxta ea quā contra aliquos ostendimus lib. 4. Chronologiz. c. 13. nu. 4. succedit Tiberius, qui mortuo Ioanne intruso, reuocarat ab exilio Eutychium die 3. Octobris, qui præter alia miracula in itinere, sedauit pestem Constantinopolis sauentem, fuisse ad Deiparam precibus. Eustachius in vita S. Eutychij apud Surium dic. 6. Apr. Coronatus autem Tiberius ab Eutychio Anastatiam uxorem suam salutauit Augustam, ideoq; Sophia viuda, tentauit creare Imperatorem Iustinianum nepotem Iustini, sed frustra: Euagrius l. 5. c. 19. Miscella l. 16. Gregor. Turon. l. 5. c. 30. Zonaras p. 3. Tiberius quoq; licet indignante Sophia, Thesauros ab ipsa, & Iustino congregatos, in pauperes clarginis, noua inuentione Thesaurorum à Deo ditatus est: Nam dum in pavimento palatij videt crucem in marmorea tabula formatam, & ne conculcaretur iubet auferri sub alijs duabus tabulis similibus, reperit plusquam mille auri centenaria: nec ita multo post senex quidam reuelauit ei thesaurum in puto à Narsete absconditum: Greg. Turon. lib. 5. bift. Franc. cap. 19. Paul. Diacon. lib. 3. Longob.*
- 579** *cap. 5. & 6. Miscella lib. 6.*
- Tiberius Imperator ingenti exercitu collecto, adeo ut solæ equitum turmæ essent 150. per Curtem Scytham profligauit Colroben Regem Persarū, qui ante mortem legem tulit, ne Reges Persarum deinceps contra Romanos bellarent, & deinde moerore, ac varijs ægritudinibus confectus interiit: Agatbias l. 2. & 4. Euagrius l. 5. c. 14. 15. De Martyrio affettiis hoc anno à Longobardis: S. Gregor. l. 3. Dial. c. 27. 28. & l. 7. Epift. 7. Guntheramno, & Chilperico præstantibus contra Siegbertum, Theodobertus Chilperici filius occiditur, Siegbertus victor, dolo Fredegundis per sicarios necatur annum agens 40. Gregor. Turon. l. 4. c. 50. 51. Moritur S. Germanus Episc. Paris. Greg. Turon. l. 5. c. 8.
- 580** *Antiochia Syria magna ex parte terræmotu diruta; Anatolius impietatis in Christum, ac Deiparam conuictus à Tiberio, expolitus est bestijs, in amphitheatro, ac laniatus: Euagrius l. 5. c. 17. & 18. de rebellione Morouci in Chilpericum patrem, de errore Paschatis celebrati in Hispania 21. Martij, ideoq; fontibus baptismatis ibi non repletis, rite autem celebrati in Gallia 18. Aprilis, & Concilio Parisiensi in causa Prætextati Episc. Rhotom, accusati apud Chilpericum de conspiratione cum Meroueo videndus, Greg. Turon. l. 5. c. 14. & 18. qui, & c. 21. tradit originem propinandi vinum ad honorem S. Martini ex quodam miraculo, quo gutta aquæ sumpta ex sepulchro huius Sancti, & iniecta in vas vino semiplenum, repente totum vas repletum est vino.*
- 581** *Frontone Epis. Mediolanensi mortuo, sufficitus est Laurentius iunior, cuius cautioni de inhærendo Sedi Apostolicæ, ac Schismaticis auerlandis, subscriptis Præfectus tunc Vrbis S. Gregorius filius Gordiani, & S. Siluæ, de cuius genere, & primordijs plura ex epistolis eius, Baronius.*
- 582** *Tiberius Imp. hoc anno, ut contra Baronium, & alios ostendimus lib. 4. Cbronol. Reformatæ c. 13. nu. 4. mortuus est die 14. Augusti, eique successit statim Mauritius. In Synodo Cabilenensi electi sunt Episcopatu, & in carcerem detruiti Sagittarius, & Salonijs, adulterij, & homicidij conuicti, & Kal. Nouembbris celebrata est Synodus Maisconensis: Gregor. Turon. l. 5. c. 27. & l. 10. c. 31. vbi de ieiunijs pro Aduentu Domini institutis.*
- 583** *Mauritius Tiberij Præfectus in Oriente hoc, & annis sequentibus præclaras victorias retulit de ingéntibus Persarum copijs, victo Tamocostrhoe, & Adaarmene, eorum Ducibus, & Alemanduro, ac Theodorico Scytharum Ducibus: Euagrius l. 5. c. 19. 20. Miscella l. 17. & Acta S. Theodori Sicæote apud Surium 22. April. vbi de insigni fide ac pietate Mauritij. S. Gregorius ex Præfecto Vrbis Monachus factus, & paulo post Diaconus Cardin. à Pelagio Papa mittitur Legatus, & Apocrisarius ad Tiberium Imperatorem ex S. Greg. l. 11. Epift. 43. De calumnijs contra S. Gregorium Turonensem Episcopum, detectis, de pœnitentia Reginæ Tredegundis, de peste Gallicana, quæ duos filios regis Chilperici, nempe Clodobertum, & Dagobertum sustulit, de Clodoueo autem filio Chilperici ex Audouera suscepso, sed iussu Fredegundis necato, de impia Austregilde coniuge Guntheramni regis peste consumpta, & duobus medicis iussu eius à marito necatis; item de infelici morte Nantini Comitis Engolismensis, qui Heraclium Episcopum Burdegal. vexarat, & bona Eccl. inuaserat, videndus ipse Greg. Turon. l. 5. à c. 34. ad 50. Leuuigildus rex Arianus in Hispania diram in Catholicos persecutionem mouet, instigatus à noua coniuge Goisuintha matre*

- tre Brunichildis, & asia Ingundis filiæ Sigiberti, despontata Hermenegildo filio Leuigildi, quia Ingundis noluit rebaptizari, & Ariani adhærere, quantumuis per comam à Goisuintha apprehensa, & ad terram allisa, calcibusq; vñque ad sanguinem cruentata, & piscinæ immersa; Imò Ingundis conuertit Hermenigildum ad fidem Catholicam: Hinc ortum ciuile bellum inter Arianos sub Leuigildo, & Catholicos sub Hermenigildo militantes, & legatio Leandri Episc. Hispal. ab Hermenigildo missi ad Tiberium ad suppeditas impetrandas. *Gregor. Turon. l. 5. c. 38. Isidor. in Chron. Gregor. Papa in præfat. moral. & l. 1. Epist. 41. De Ariani verò Episcopi impostura in fingendo miraculo cœci sanati reuera excæcati, & fide catholica non semel per ignem probatā, & contentionibus Gregorij Turonenlis cū Ariani, ipsem̄t Greg. Tur. de Gloria Confess. c. 12. 13. 81. & 82.*
- 584 Hoc anno d. 13. Aprilis S. Hermenigildus martyrio suo, & miraculis Catholicam fidem, & Ecclesiam illustrauit, ex *Actis Synodalibus Concilij Toletanæ, & Isidoro c. 31. Ado Viennensis in Chron. Gregor. Turon. l. 6. c. 43. & 18. cap. 28.* Leuigildus necato S. Hermenigildo dira persecutio in Catholicos sicut, mittit in exilium Orthodoxos Episcopos, præcipue S. Leandrum Hispal. & Io. Episcopum Gerundensem, Sueuosq; coegit recedere à fide Catholicā: *Isidorus de Scriptorib. Ecclesiasticis c. 31. 32. & 33.* Igidius Rhemensis Episc. pacem inter Francos stabiliuit ea conditione, vt mortuo Chilperico, Childebertus in toto regno heres succederet: *Greg. Turon. l. 6. c. 31. & l. 7. c. 14.* Roma ad Angustias per Longobardos redacta, Pelagius Papa legat Honoratum Notarium ad S. Gregor. vt ab Imperatore auxiliū impetrat die 4. Octob. ex *Pelagi Epist. 5.*
- 585 Longobardi decennio sub ducibus sine Rege militantes, eligunt in Regem Antharit Clephonis principis filium, eique Duces omnes substantiæ suæ diuidim pro vñibus regalibus tribuunt, qui nouus Rex viso miraculo clavis S. Petri, misit auream alteram clavem dono ad Pelagium Papam; *Paulus Diac. de gestis Longob. l. 3. c. 8. & de miraculo S. Greg. l. 6. Epist. 23.* Leuigildus Rex, subactis Sueuis & ad Arianismum compulsi; extremo morbo conflictans S. Leandro commendat Reccaredum filium in catholicā fide educandum, ac deinde moritur in Arianismō quidem si S. Gregorio Papæ l. 3. Dialog. c. 31. vel pœnitens, & catholicus, li S. Gregorio Turonensi l. 8. c. vlt. credimus. Reccaredus certè Arianismō abiecto totam Vuisigothorū gentem ad Fidem Catholicam adduxit, & contra Arianos Synodum coegit, cui ipsam interfuit, & Sueuos ad pristinam fidem reduxit: S. Gregor. Papa 3. Dial. c. 31. *Greg. Turon. lib. 8. c. vlt. l. 9. c. 5.* Chilpericus Rex plures Iudeos ad fidem conuersos suscepit in baptismo *Gregor. Turon. l. 6. c. 17.* Reccaredi tamen initium cadit potius in annum 586. ex dictis lib. 8. c. 9.
- 586 S. Eutychius, conuictus à S. Gregorio fatetur omnes nos resurrecturos in carne palpabili (prilus enim negabat carnem post resurrectionem fore palpabilem) moritur 6. Aprilis Dominica in Albis, prædicta Tiberio Imperatori cum iniuncta morte post 4. menses, in eiusq; locum suffictus est Ioannes Monachus cognomento Ieninator, qui fictè simulans fugam ab honoribus, postea eō superbiaz erupit, vt affectauerit dici Patriarcha Occumenicus: *Eustachius in vita S. Eutychii apud Surium 6. April. S. Gregor. l. 14. moral. c. 29. & l. 1. Epist. 4. ac lib. 4. Epist. 38.* Moritur deinde Tiberius Imp. post 4. menses circa Augusti medium, eique successit statim

Mauritius, duxitq; Constantinā Tiberij filiam, & gesit se defensorem Catholicæ Fidei, & ad eum nouum Apocrisarium Pelagius Papa misit, reuocato Romam S. Gregorio, qui retulit secum reliquias SS. Andreae Apost. & Lucæ: *Euagrius l. 5. c. 21. l. 6. c. 1. S. Greg. l. 4. epist. 38. l. 7. epist. 47.* Pelagius Papa Eliam Aquileiæ Episc. Schismaticum suis, & S. Gregorij scriptis, ac deinde brachio seculari Smaragdi Exarchæ Italæ compescuit: ex *S. Greg. l. 1. epist. 16. l. 2. epist. 36. Paulo Dia. l. 3. de Gestis Longob. c. 12.* De Martyribus factis à Barbaris circa Egyptū vide *Sophronium in Prato Spirit. c. 112.* Chilperico Regi Franciæ defuncto succedit filius Clotarius II. *Aimo. l. 4. c. 16.*

587 Ioannes Patr. Constantinopol. cogit Synodum, in qua Gregorius Episc. Antioch. declaratus innocens, purgatis calumnij, quas Antiocheni imposuerant, & Ioannes titulo Oecumenici Patriarchæ, ipso procurate, auctus, quem titulum, & acta circa hoc irritauit Pelagius Papa, combinatione anathematis adiecta: *Euagrius l. 6. c. 7. S. Gregor. l. 4. epist. 36. 38. Pelagius epist. 1. data kal. Maij.* Antiochia terræmotu quassata, ob iniuste vexatura suum Antistitem Gregoriū, qui utpote innocens, ruinam eusavit, ea verò oppressus perit Asterius ductor, & auctor calumniantium: *Euagrius l. 6. c. 8. & 9.* qui ait cœpisse terræmotu prid. kal. Octob. quo Asterius nuptias celebrabat, & Ciuitas ob id festiu concursabat à tertia hora post crepusculum. Commentiolus Dux Romanorum Caganum Auarum, et Andagastum Sclavinorum Duces vincit, ac repellit *Cedrenus.* Lugdunense Concilium III. celebratur: Reccaredus Hispaniæ Rex dicit virginem Baddam Chilperici Francorum Regis filiam Catholicam, & piissimam; Chilpericus autem ob suam sicutiam, et expiationem bonorum Ecclesiæ occisus est à netcio quo, dum ex equo descendere, de cuius damnatione visionem factam Guntheramno Regi, refert *Gregorius Turon. l. 8. c. 5.* reliqua l. 6. c. 34. 35. 45. 46. successit ei Clotarius infans nondum baptizatus.

588 Gregorius Episc. Antiochenus exercitum contumacem in Imperatorem eiusq; præfectos, humilitate, ac lacrymis reconciliat Imperatori, communicatq; milites Feria V. maioris hebdomadæ. *Euagrius l. 6. c. 10. 11. 12.* Mauritio Imp. nascitur filius Theodosius: *Cedrenus.* Reccaredus per Claudium Duceum Francos in Gallia Narbonensis victoria insigni profigauit, *Isidor. Cbr. Gregor. Turon. l. 8. c. 30.* Matisconense Concilium indictum 22. Octob. idem l. 8. c. 7. et *Acta Concilij tomo 2.* post quæ extat edictum Guntheramni Regis dignum pio principe; Reccaredus Rex liberatur à Deo, à periculo coniurationis Reginæ Nouercæ, et Vdilæ Episcopi Ariani. Idem l. 8. c. 35. et 39. qui c. 33. 37. refert de liberatis ab incendio Parisiaco à SS. Germano, et Martino. Smaragdo Exarcho reuocato Constantinopolim succedit Romanus; et Seuerus Episc. Aquileiensis reuertitur ad Schisma de Tribus Capitulis: *Paul. Diaconus in Longobarb. l. 3. c. 12.*

589 In Synodo Valentina Gallæ pia liberalitas Guntheramni laudata, et confirmata. S. Prætextatus Episcopus Rhotonagentis à Fredegundis Reginæ ab ipso liberè increpita Sicario post multa exilia occisus, martyr erat: *Greg. Turon. l. 8. c. 31.* Gothis per S. Leandrum Episc. Hispal. aliosq; Antistites conuersis ad fidem Catholicā, celebratu: iussu Reccredi, consensu; Pelagi Papæ Concilium Toletanum III. die 8. Maij S. Michaeli Arcangelo dicata; in qua Synodo habetur oratio dignissima lectu ad Patres Synodi, iplius

ipius Reccaredi, cuius benignitatem, clementiam, liberalitatem in subditos, et pauperes praedicas *Isidorus in Chronico*, et *Greg. Turon. l. 8. c. 38.* Philippicus Orientis praefectus prope Anazarbum Imagine Christi non manufacta, sed ad Abagarum missa discurrens per aciem, & milites accendens ad praelium, tribus phalangibus magnum Persarum exercitum profligauit, fugato eorum duce Cardariga, cui tamen Magi victoriam promiserant: *Cedrenus in Annalibus*; *Miscella l. 17.* Mense Nouembri Tiberis inundatio portentosa Vrbem vastauit, & delatis serpentibus cum Dracone tratalis molis in mare, ibique suffocatis, et ad littus ciectis, sequuta est Ianuario lues inguinaria; eodem tempore Athesis Veronam inundans S. Zenonis Martyr. et Episc. Ecclesiam, vsque ad fenestras circumdedit, sed nec eas, nec ianuam apertam intrauit, quasi solidus ne diffueret, et tamen liquidus ad sedandam sitim eorum, qui clausi in templo ad ianuam accedebant, et bibeant aquam. *S. Gregor. l. 3. Dial. c. 19.* *Gregor. Turon. l. 10. c. 1.* *Io. Diacon. in vita S. Gregor. l. 1. c. 34. 36.* *Paul. Diac. in Longob. l. 3. c. 1.*

590 Ianuario mense Sagittæ visa calitus singulos ferire Romæ, & peitis inguinaria cum multa strage hominum abstulit Pelagium Papam die 8. Februarij, nec ei suffactus est S. Gregorius Magnus ordinatusq; nisi die 3. Septembris, degens interrim in Monasterio suo S. Andreæ ad Clivum Scauri, in quo accidit casus Iusti Monachi tempti cum 3. aureis clam ab ipso seruatis, sed post 30. missas à purgatorio liberati: *S. Gregor. Turon. l. 10. c. 1.* *S. Gregor. Papa l. 4. Dial. c. 36.* et 55. Guntheramus Rex in Ecclesia mirabiliter seruatus à Sicario, hunc verberibus tantum emendatum clementer dimisit. Die vero 13. Augusti mortua est S. Radegundis, multis post obitum clara miraculis: *Gregor. Turon. l. 9. c. 2. 3. & 42.* *Surius ad 13. Augusti.* Rupertus Episc. Vangionum à Berthario loci Comite vexatus, soluniq; vertens, Baitarios cum Duce eorum Theodo, & Noricos ad Christum conuerit, et secum fixit Saleburgi: *Valentin. in Annal. Boiorum l. 3.* *Surius ad d. 27. Martij S. Gregorius concione habita, et Litanij indictus ad auertendam pestem Imaginem Deiparæ, nunc extantem in Basilica S. MARIE ad Praesepem defert ad Basilicam S. Petri, et procedente eoscius molem Hadriani apparuit Angelus nudatum gladium in vaginam reponens; *Gregor. Turon. l. 10. c. 1.* *S. Gregor. Papa l. 4. Dial. c. 36.* quo ordinato licet peitis maxima ex parte celsarit, Ventus tamen validissimus Romæ vetusta ædificia prostravit, et dira fames affixit, cui subleuanda S. Gregor. frumentum ex Sicilia procurauit. Inguinaria peitis Italiam, & inde in Hispaniam, & Galliam peruersit. *Gregor. Turon. l. 9. c. 22.* Defuncto Thymotheo Episc. Anastasiopolis, suffactus est S. Theodorus Siceota Archimandrita in Galatia; *Georgius in eius vita.* De infelici bello aduersus Persas, & rebellione aduersus Imperia rem vix sedata: *Theophanes. Antarith. Rex Longobardor. ante Pascha extintus est;* Theodolinda Vxor eius Regina dicit Agilulphum ducem Tauritanum. Solis Ecliptis digitor. 7. Parisijs 4. die Octob. hora 1. ante merid. de qua *Gregor. Turon. l. 5. c. 21.* Addit Sigonius l. 1. de Regno Italiae, dum imago S. Mariae ad Praesepem deteretur à S. Gregorio, quacumq; ferebatur celsitate pestem, & auditum Angelum alloqui Deiparam lic. Regiva cali lateare alleluia, quia quem meruisti portare alleluia, resurrexis sicut dixit alleluia, erat autem dies illa Dominica Resurrectionis, mox S. Gregorii hoc auditio dixisse. Ora pro nobis Deum alleluia.*

591 S. Gregorius Papa claves ex sepulchro S. Petri ad diuersos dono mittit, mirabilia operari solitas, disciplinam Clericalem, & Monasticam instaurat; Donatistis in Numidia inualescentibus vexat ex ijs Primatem eligi, & contra eos excitat Gennadium Exarchum Italiae; Iudeos inuitos ad fidem cogi prohibet; Leandro Episc. Hispalensi respondet trinam immortationem infantum in baptismo, vt pote ab Arianis inuestigata, licet de se non malam, non esse usurpandam: *Baronius.* Theodolinda filia Garibaldi Regis Bauariae Agilulphum maritum mense Maio à Longobardis acclamarum. Regem ad fidem Catholicam conuertit, qui in baptismate Paulus nominari voluit: *Paul. Diac. l. 4. c. 2.*

592 Arnulpho Longobardoru duce in Tuscia Vrbem infestante, S. Gregorius per Exarchum pacem procurat. Donatistæ, & Manichæi in Africa inualescent; Hiberni ad Catholicam fidem redunt; S. Gregorius diligenter inuestigat Episcoporum mores; Romam deferri iubet tunicam S. Ioannis Euang. *Baronius, ex Io. Diacono, in vita S. Gregorii, & epistolis diuersis eiusdem Pontif. qui homil. 39. in Euang. hoc anno narravit Martyrium Monachum in Libya reperito in via leproso, eum pallio tuo inuolutum portasse humeris ad Monasterium, sed in ianuis Monasterij pro leproso apparuit scilicet Saluatorem, qui exiliens dixit: Martyri tume non erubisti super terram, ego te non erubescam super celos, & his dictis ad Celum rediit; Martyrius autem affirmabat se nullum pondus sentisse. Quomodo enim pondus sentire poterat, qui portantem portabat? ait ibi S. Greg. celebratur Synodus Cæsaraugustana II. Hormilda Rex Persarum, Baramen ducem infeliciter cum Romanis prælatum, missa ei muliebri veste, irritat, vnde coniuratione facta Hormilda priuatus Regno, & tandem à Cosrhœ filio, ac successore occisus est in carcere, qui Baramen fugiens venit ad Mauritium Imperat. hic eum benigne accepit, & honorifice tractauit: *Euagrius l. 6. c. 15. 16. 17.* *Miscella l. 17.* & *Theophanes.* Mauritus exhaustum videns exercitum, legem tulit, ne quis miles inexpleta militia Monachus fieret, *S. Gregor. Epist. 65. lib. 2.**

593 Mauritus Imp. Cosrhœm vtroq; exercitu Romano, & Persico impensis suis collecto in regnum restituit: Cosrhœs gratus Deo, vota S. Martyrius Sergio perfoluit, & talso creditus aliquibus est Christianus; Christiana tamen fuit Regina Cæsara eius vxor, & Naamanes Saracenorum princeps cum suis ad Christum conuerlus, Veneris auream statuam conflauit in usum pauperum. *Euagrius l. 6. c. 20. 21.* *Paul. Diac. l. 4. c. 17.* *S. Gregor. l. 2. Ep. 63.* S. Gregorius ad Mauritium Imp. de lege lata ab ipso, & prohibente milites scribi Monachos scribit egregiam illum. Epitollam 62. quæ habet lib. 2. Ind. 11. & Epist. 52. redarsuit. *Io. Episc. Constantinop. et lib. 3.* Epist. 4. dolet Theodolindam reginam Longobardorum à Schismaticis Episcopis adductam ad Schisma de Tribus capitulis; et secedens ad breue tempus Dialogorum libros scribit. De Synodo Pictauensi videndus *Gregor. Turon. l. 9. à c. 30. et l. 10. à c. 15.* qui l. 9. c. 26. describit obitum Longoberga reginae Francorum p̄fissimæ. Imperator per Theodorum medicum legatum suum pacem conficit cum Chagano Auarum Duce, qui in Thraciam arruperat: *Nicéphorus l. 18. c. 29. 31. et 32.* vbi refert miracula SS. Martyrum Euphemij, et Glycerij de Colinduche autem Martyre *Euagrius l. 6. c. 19.*

594 Constantius Episcopus Mediolani vexatut à Schismaticis Trium Capitulorum Sectarijs; Nonastis in Africa prævalent ex lib. 3. *S. Gregor. Ep. 32. &*

Anni
Chris.

595

32. et 37. et lib. 4. epist. 6. Iudeos Speluci ad conuersionem allicit : et lib. 3. epist. 30. Constantiaz Augustaz petenti caput S. Pauli Apost. negat. De errore in Paschate huius anni commissio. *Gregor. Turon.* lib. 10. cap. 23. Moritur Gregor. Episc. Antioch. *Euagrius* l. 6. c. 23. qui hoc anno finē suaz historiaz imponit: Anastasius Sinaita reuocatur ab exilio ad Sedē Antiochenā. Romanus Patrius Exarchus Rauennę Longobardis eripit Perusium, aliasque ciuitates; Agilulphus Ticino egressus Perusium recuperat, et Ticinum reuertitur. S. Gregorius timetis Vrbis, et (licet posset) nolens bello Longobardorum sanguinem fundere, agit cum Agilulpho de pace, et pro hac scribit ad Mauritium Imperatorem, interruptis homilijs, quas ad populum super Ezechiele habebat: Mauritius irridet S. Gregorij simplicitatem, et magno suo malo illi non credit: Io. Episc. Constantinopol. vniuersalem Pontificem se appellans; scriptis, et motionibus reprimitur a S. Gregorio, sed frustra: S. Gregorius scribit ad Mauritium, et Constantinā Augustam de Primatu Romani Pontificis, & Cōcilium Romanum congregat Episcopor. 22. Presbyterorum Cardinalium 34. Mauritius Maximum Salonianum Episcopatum intrusum, ideoq; à S. Gregorio suspensem à diuinis sub anathematis comminatione per fros ministros tyranicē in ea sede retinet; S. Gregorius vt Maximum lucratetur nolentem Romanū venire ad se purgandum, concessit ut Rauennam iret, et corām Mariano Episc. ad id delegato causam diceret, vbi cū iuramento supra corpus S. Apollinaris purgavit se à Simonia labo, acceptaque p̄c̄nitentia de contumacia in Sedem Apost. restitutus est Sedi Salonianaz, et à S. Gregorio pallium obtinuit: ex *Paul. Diacl.* l. 4. c. 7. plura ex S. Gregorij Epistolis inter quas l. 4. epist. 5. et l. 5. epist. 6. scribit ad Brunichildem matrem Childeberti, et ad ipsum Childebertū R. Franc. laudans in eis fidem Catholicam, et lib. 5. epist. 10. laborat pro conuersione Anglorum. Mortuo Io. Episcopo Rauennati, substituitur Martinianus. Moritur, et S. Sulpicius Episcopus Bituricensis 17. Ianuarij, succedente Eustacio: *Greg. Turon.* l. 10. c. 26.

596

Moritur Ioannes Episc. Constantinop. quem S. Gregorius luget ut Saulem, esto cum laudet *Nicephorus* l. 18. c. 34. Electus est in locum eius Cyriacus Oeconomus, cui utpote communicationem petenti S. Gregorius gratulatus est, scriptisq; ad eum, ad Mauritium, et ad Episcopos electores l. 6. epist. 4. 5. 6. 7. Longobardi cædibus ac rapinis Urbem aliasq; Italiz ciuitates vexant. S. Greg. l. 5. Epist. 13. 34. 60. Augustinum, et Socius mittit S. Gregorius in Angliam ad Conuersionem Anglorum. *Beda* l. 1. de gestis Anglorum cap. 23. Io. Diacl. in vita S. Greg. l. 2. c. 34. Donatista in Africa inualescentes frustra à Mauritii legibus coercentur, contra quos, et contra Samaritanos, qui seruos emptos circumcidabant, et Iudeos vetantes seruos conuersionem ad Christum laborauit S. Gregorius, vt ex Epistolis lib. 5. et 6. constat. Hoc anno mortuum esse Childebertum Francorum R. eq; successore Theodoricum, et Theodobertum colligit *Baronius* ex S. Gregor. l. 6. Epist. 6. et 58. eadem Indictione 15. Theodobertus in Austrasia regnat; Theodoricus in Burgundia, vbi monitus a S. Columbano pollicetur, se concubinis relictis, legitimam Sponsam sumpturum; Brunichilde ob id indignante ne Regina altera in aula tibi adiungeretur ex *Beda* in actis S. Columb. & Sario ad d. 21. Nouemb.

597

S. Gregorius recipit Responsales, & litteras Cyriaci Episc. Constantinop. cum commendatit ijs

Anni
Chris.

598

Mauritij Imp. pro communicatione, & Gregoriz quæ erat cubicularia Augustæ percontanti ipsum de certitudine sua salutis, respondet rem difficultem, & inutilem postulari, se enim indignum esse relationibus diuinis, & ut ilius esse plangere peccata sua, vsq; ad extreum vitæ, & semper timere, quam securum esse l. 6. Epist. 22. At Epist. 33. scribit ad Brunichildem de ijs, quæ in Gallia corrienda erant. Augustinus, & Socij in Britanniam appellant, vbi Edhilbertus in Cantio Rex, maritus Berthæ de gente Frâcorum Christianæ, eos benignè recipit, permitiens eis prædicare Fidem Catholicam, delestatusque sanctimonia vitæ, & miraculis conuictus, baptizatus est ipse, & plurimi die Natalis Domini: *Beda* l. 1. *Angl.* c. 25. & 26. S. Gregor. l. 7. Epist. 30. Tolerano in Concilio Episcopor. 16. Sanciti canones de castitate Clercorum. Antiochus Magnus Anachoreta centenarius moritur, de quo in actis S. Theodori Siceotæ penes Surium 22. Aprilis.

599

S. Gregorius laudat Eulogium Ep. Alex. de conuersione hæretorum Alexandriæ l. 7. Epist. 30. in qua humilitatis ergo Episcopos alios appellat fratres loco, moribus patris: sicut, teste *Sophronio* in Prato c. 151. Abbatu Ioanni Periz, limina Apostolorum inuisienti, et volenti adorare se, S. Gregorius prius se humili prostrauit, nec ante surrexit, quam Ioannes. Fœdus cum spe pacis cum Agilulpho R. Longob. initum, studio ipsius S. Gregorij ex l. 7. Epist. 2. 5. 20. Priscus Mauritij Dux Ardagastum Sclavinorum regulum vincit, multis eorum occisis. S. Greg. l. 7. epist. 9. *Theophanes in Miscella* l. 17. Oscense Concilium in Hispania, et Narbonente in Gallia celebrantur: Guntheramus Francor. Rex religiosissimus moritur, *Aimo*. lib. 3. cap. 81.

600

S. Gregorius pacem duorum annorum concludit cum Agilulpho R. Longob Arnulpho tamen Duce Spoleti subdole, et sub conditione iurante ex S. Greg. epist. 41. 42. et 102. lib. 7. et epist. 70. monet Episcopos ad Synodus Constantopolitanam conuocatos à Cyriaco, nullam Synodus Oecumenicam esse, sine consensu Romani Pontificis. Moritur die 21. April. S. Anastasius Sinaita Episcopus Antiochenus, tui suffectus alter Anastasius Orthodoxus, de qua electione S. Gregorius gratulatur lib. 7. epist. 48. & laudat Mauritium, ac Imperatricem l. 9. epist. 40. licet toto hoc anno podagra laboraret ex l. 7. epist. 54. Kal. Nouembbris celebratur Concilium Barcinone: Reccaredus Rex Hispaniæ mittit per Abbates munera ad limina Apostolorum, & vicissim S. Gregorius mittit Reccaredo elauiculam, inclusa ferri limatura de catena, quæ collum S. Petri ligauerat, & Crucem, cum ligno Crucis Dominicæ, & capillis S. Io. Baptiæ. S. Greg. l. 7. epist. 120. At l. 8. epist. 41. describit pestem in Africa grassantem.

601

Romilda viduata Agilulpho, Duci Caganorum Regi, qui in Istriam irruperat, ipse nuptiarum prodit Forum Iulij, quo incenso, Rex iussit eam palo infixo necari, & in eiusdem cacumine inscripsit in medio campo inquiens: Talem te maritum habere dignum est: *Paulus Diaconus* l. 4. c. 12. Idem Rex Pannonias vastat, ac Thraciam: *Theophanes in Miscella* l. 17. Defuncto Cōstantio Episc. Mediolanensi, subrogatur Deusdegit: *Sigon. de Regno Ital.* Reuocato Gregorio Vrbis Praefecto, missus est in eius locum Leonius.

Defuncto Amos Episc. Hierosol. substituitur Erychius, qui mittit fidei sua professionem Romam: *Gregor. l. 9. epist. 40.* qui epist. 53. ad 57. agit cum Regibus Francorum de extirpanda hæresi

- hæreti Simoniaca: & Epist. 59. ac 60. gratulatur Aldibergæ Reginæ, & Aldhiberto marito eius, & Regi Anglorum de Conuertione ipsorum ad fidem; & Epistola 61. respondet Episcopis Hiberniæ, Hæreticos in nomine SS. Trinitatis iam baptizatos, non esse rebaptizandos; & Romæ coacto Concilio damnat Andream, Monachum falsarium Epistolarum, actumq; de alijs negatijs. In Gallia visus Angelus Domini euaginatum gladium tenens, mox ciuili bello orto inter Theodoricum, & Theodobertum hinc, inde in Clotarium Guntheram hæredem, & magnam vtrinque caede victus fugatusq; est Clotarius: *Aimoinus l.3. c.87. & 88.*
- 602 Arnulphus Dux Spoletiad Camerinum vincit Romanos, protegente ipsum, & pro eo pugnante S. Sabino Martyre; licet Arnulphus esset gentilis, Deo per eum peccata Romanorum vici-scente: *Paulus Diac. l.4. c. 1.* celebratur Concilium Bizacenum in Africa, pro Primate illius Provinciæ: Mauritius Imperator cum omnibus filijs suis fratre, & proceribus ei adhærentibus occisus est die 18. Nouembris à Phoca, Centurione, qui die 23. coronatus est Imperator, eiusq; vxor Leontia creata Augusta: Nex Mauritij eodem die reuelata Theodoro Siceotæ Episc. Anastasiopolis.
- 603 Phocas Romæ acclamatus Imperator 25. Aprilis, ad quem scripsit S. Gregorius lib. 11. epist. 38. & 45. & ad Leontiam Imperatricem epist. 46. Indictione 6. missio Constantinopolim Bonifacio Diacono Apocrisario, & ad Cyriacum epist. 47. Georgius Cappadox, dum vincitus catenis ad Phocam ducitur, & S. Theodorum Siceotam inuisit cum custodibus, solutis mirabiliter catenis Corpus Christi ab ipso accipit; ex vita S. Theodori apud *Surius* 22. April. Cosrhœs Persarum Rex prætextu vlciscendæ necis Mauritij, fœdus cum Romanis rumpit, & succedente tempore, Syriam, Palæstinam, Phoenicem, deinde Armeniam, Cappadociam, Paphlagoniam, & Galatiam subigit, *Nicephor. l.18. c.43.* S. Gregorius concedit Brunichildi, & Theodorico eius nepoti priuilegia per legatos petita pro Ecclesia S. Martini, Monasterio, & Xenodochio, in suburbano Agaunensi ab ipsa constructis ex Epist. 8. lib. 11. & *Aimoino l.4. c. 1.* vbi de innumeris pijs ædificijs à Brunichilde construētis. Error de die Sabbati æquè ac Dominico colendo sublatus à S. Gregorio l.11. Epist. 3. idem Epistolis 52. 55. 56. l. 11. restituit in suas Sedes Episcopos duos per calumiam in Hispania pulsos; & l. 12. Epist. 21. ad 24. contra Longobardos Ravennam, Neapolim, & alia loca militari prædio munit. Solis Eclipsis die 12. Augusti, ex *Fredegario in Appendice ad Turonensem.*
- 604 S. Gregorius l.12. epist. 7. gratulatur Theodolindæ de intante Adaluualdo nato, & in Sacro fonte renato, quem post renouatam cum Romanis pacem Deus concesserat Agilulpho Regi Longob. eius marito, & post multa hoc ipso anno sancta, de quibus Baronius, moritur Sanctissimus, & verè Magnus immò Maximus Pontifex die 12. Martij: *Io. Diac. in eius vita l.4. c.8.* Qui Pontifex, si Isidorus c.27. de viris Illustribus creditus; *Vicit sanctitate Antonium, eloquentia Cyprianum, sapientia Augustinum.* Hic verò Baronius luculenter confutat fabulam de anima Traiani ab Inferis per S. Gregorium liberata. Kal. Septembris creatus est Papa Sabinianus Volaterranus, antea Diaconus Cardinalis. S. Augustinus Archiepiscop. Dorouerni in Anglia, post duas Synodos celebratas moritur 26. Maij: succedente ipsi Laurentio: *Beda l.2. Engl. c.4.* pugnatum à Romanis infeliciter contra Persas; Domitio tamen Phocæ Duce elapo precib. S.
- 605 Theodori Siceotæ: *Miscella l.17. Surius ad 22.* April. Februarij 19. moritur Sabinianus Papa à S. Gregorio per visum percussus ob avaritiam: *Sigebertus.*
- Iulio mense Adaluualdus creator Rex Longobardorum Mediolani in Circo præsente Agilulpho patre, & Legatis Theodoberti, paxq; perpetua cum Francis firmata. Seuero Patriarchæ mortuo, suffectus Io. Abbas *Paul. Diaconus l.4.c.9.* & 10. Patriarcham autem Aquileensem, ex diuersitate locorum in quibus sedit, dictum esse Foroiuliensem, & Gradensem docet *Baronius* ex Cöcili Mantuani actis, & *Walphrido Strab. de reb. Eccl. c.25.* ac *Mariano Scoto.* Fames ingens hoc anno ex nimio frigore orta est, quæ urgente quidam pauper petens à nautis eleemosynam, illisq; respondentibus, se non habere, aliud præter lapides, subintulit: Orania ergo vertantur in lapides, quo dicto omnia comedibilis, quæ in naui erant versa sunt in lapides, retenta tamen præstina figura, & colore, & ipse Sabinianus Papa, vt diximus non erogans frumentum in pauperes, vt faciebat S. Gregorius, sed venum exponens modium vnum 30. solidis; per visum ter increpitus à S. Gregorio, & quartò in capite percussus, ex eo dolore paulo post obiit, nec (exasperato populo) sepultus est ea pompa, qua reliqui Pontifices; *Sigebertus in Chron. Naræ promissis iuratis à Phoca illectus transit ad Romanos, sed à periuro Imperatore, an Tyranno viuus est combustus: Cedrenus, & Miscella ad annum 3. Phocæ.*
- 606 Die 15. Februarij electus est Papa Bonifacius III. Romanus, qui Apocrisarius fuerat apud Phocam, eumq; Phocas rogatus appellauit Oecumenicum, vt Cyriaco quoq; Constantinopol. ægræ faceret: *Anastasius Bibl. Paul. Diacon. l.4. c.11.* Cyriacus dolore hinc confessus obit, substituto Thoma Diacono: *Cedrenus:* Bonifacius in Concilio Romano Episcoporum 72. vetat sub anathemate ne quis viuo adhuc Papa, aut Episcopo, agat de successore, aut partes faciat nisi 3. die depositionis, & inde decessit die 12. Nouembris: ex *Anastasio Bibliothecario.* Faustus Monachus ex Galia reuerlus, vitam S. Mauri Bonifacio obtulerat *Leo Ost. l. 1. Hist. Caffin. cap. 3.*
- 607 Phocas in coniuratos exarsit, vsq; ad nobilium cædes plures: Carceremq; dilataruit: *Miscella l.17. Nicephor. l. 8. c. 41.* Glicias in Ann. referens dilatatu commiseratione piæ fœminæ, quæ dolebat nobiles viros in illis angustijs pædore, ac fætore cōfici. In Galatia Cruces in supplicationibus gestatæ, se mutuo collidere sponte vix sunt, quod fuit portentum calamitatum futuraru, vt exposuit Thoma Patriarchæ S. Theodorus Siceota ad id accersitus Constantinopolim, vbi & Phocam sanauit, ex vita eius apud *Surius* 22. April. At die 18. Septembris electus est in Papam Bonifacius IV. ex Valeria Cœnitate Marforum.
- 608 Priscus pertus tyrannidis Phocæ, in eum coniurationem molitur: *Miscella l. 17. Cedrenus in Phocæ:* Thomas Episc. Constantinopol. moritur, vt optauerat, & per S. Theodori preces impetrarat, ne calamitates Ecclesiæ, & Imperij videret, successitq; illi Sergius; moritur & S. Eulogius Episcopus Alexandr. 13. Septembris, eq; successor Theodorus Scribon. *Nicephorus in Chron. Acta S. Theodori apud Surius* 22. Aprilis. Pars duce Cardarige capiunt Armeniam, Cappadociam, Galatiam, Paphlagoniam, excurrentes Chalcedonem, vsq; *Cedrenus.* Corpus S. Victoris Martyris, qui Solodori passus erat, repertum ex diuina reuelatione corruscauit miraculis coram principe Theodorico, *Sigebert.*

- 6.9 bert. in Chron. *Aimoinus l. 3. c. 90.*
 Bonosus à Phoca creatus Orientis Comes, licet homo ferox, visitato tamen S. Theodoro Sicco-ta sanatur à dolore pectoris, & mitior monitis ipsius redditur: Multi Iudeorum Antiochenorum, qui Anastasium suum Episcopum necarant, per Bonosum puniū, & cæsi sunt; *Miscella l. 17. Cedrenus, & Surius*, in vita S. Theodori 22. April. Insidijs contra se detectis Phocas punit insidiatores; Apparatus in Africa pro Heraclio contra Phocam, legendus in *Miscella l. 17. & Niceph. Chron.* qui addit Eyschio Episc. Ierosol. mortuo, suffetum Zachariam.
- 6.10 Heraclius Cappadox genere, in Africa Imperator appellatus, cum sciret matrem suam Epiphianiam, & Sponsam suam Eudociam, Constantinopolis à Phoca inclusas in Monasterio dicto nouæ penitentiaz, venit cum copiosa classe, & in portu Constantinopolitano S. Sophiæ, ope Imaginum Salvatoris ac Deiparæ Phocam debellavit, eumque obruncatum pedibus, manibus, humeris, & capite; milites in foro bouis combusserunt; *Miscella in Heraclio; Cedrenus, & Nicephorus l. 18. c. 26.* cauendus tamen in annis. Heraclius à Sergio Patriarcha coronam imperialem, & sponsalem codem die 3. Octobris accepit, quo & Eudocia dicta est Augusta: *Glicas, & Cedrenus.* Theodoro episc. Alexandr. defuncto, suspectus est Ioannes cognomento Eleemosynarius; *Nicephor. Chron. & Leontius in vita Io. apud Surium d. 23.* Ianuar. vbi elemosynas eius enarrat. Romæ concilium habitum die 27. Februario pro Anglis, de quo *Beda l. 2. c. 3. & 4.* S. Petrus Ecclesiam sibi à Seberto Ethelberti Regis nepote prope muros Londini constructam dedicauit ipsemet, atq; consecrauit mirabilibus circumstantijs, quas vide in *Ealredo apud Surium d. 5. Ian.* & *Beda l. 2. Engl. cap. 3.* Concilium Toletanum celebratum sub Gundemaro Rege, pro primatu Ecclesiæ Tolitanæ, fuitque primus qui in Hispania vetuit confugientes ad Ecclesiam inuitos extrahit: *Alphonsus Villadiegus.*
- 6.11 Persæ iterum deprædantur Armeniam, & Cappadociam. Cæsarea potiti, abductisq; ciuib. in Captivitatem. Eudocia die 3. Maij parit Heraclium minorem, & exente Septembri moritur; *Theophanes, & Cedrenus in Annal.* Moritur S. Austregilius episcopus Bituricensis, cuius Acta vide in *Surio die 20. Maij.*
- 6.12 Persis quiescentibus, Saraceni Syriam deuastant. Heraclius ineunte anno Epiphaniam filiam Augustam, exente autem anno Heraclium filium Cæsarem nuncupat, & vtrisq; coronam imponebit, Sergius Patriarcha: *Theophanes: S. Columbanus non volens benedicere filiis Theodorici Regis, utpote ex illico concubitu natis, & non regnaturis, & Theodorici Munera respuens; instigante Brunichilde ex Monasterio suo Luxuenti, ducitur in Exilium, de cuius miraculis, & prædictionibus factis Clothario videndus Jonas apud Bedam à c. 18. eius vitæ ad c. 23. qui & Martyrium describit S. Desiderij episc. Vienensis in Gallia; de quo, & in Martyrologio Rom. d. 11. Febr. & 23. Maij Sisebutus coronatus Rex Hispaniæ ab Historicis dictus Christianissimus, ob zelum fidei Catholicæ, pietatem cum sapientia iunctam, clementiam, & liberalitatem in redimendis captiuis; Toleti S. Leocadiæ templum insigne fabricauit.*
- 6.13 Cosrhœs Persatum Rex, Damasco capta, respuit legatos & pacta ab Heraclio oblata. Heraclius incætuosas nuptias cum Martina nepte sua celebrat, eam Augustam nuncupat, & coronari iubet à Sergio: *Theophanes in Annalib.* ob id postea turpi passus ex Zonara, & Cedreno. Theo-

- dolertus à Theodoro fratre vincitur, & necatur, iuxta vaticinium S. Columbani, qui in Italiæ migrans, & honorificè exceptus ab Agilulpho R. Longobard. optioneq; habita degendi, vbi vellet, edificauit Bobiensis monasterium. *Jonas in eius vita c. 27. 28. 29.* S. Theodorus Siceosa innumeris virtutibus, & miraculis clarus migrat in cælum die 22. Aprilis, vbi *Surius* ex Eleulio. Antea verò die 24. Febr. obierat Edelbertus Rex 3. Cantij sed primus Christianorum Regum in Anglia, anno regni 56. *Beda l. 2. c. 1.* successit Edduualdus, sidei ofor, & ausus uxorem patris sui ducere, vnde orta persecutio in Ecclesiam Anglicanam.
- 6.14 Bonifacius Papa IV. moritur die 31. Maij, eique subrogatus d. 13. Nouembris S. Deusdedit, seu Deodatus Romanus, licet Subdiaconus tantum. Laurentius episcopus in Anglia persecutionem fugiens, & ob id noctu flagellatus à S. Petro Apostolo, sistit se Regi Adelualdo, & plagas ostendit, quibus permotus Rex Christianus fit, & reuocat Episcopos in exilium missos: *Beda l. 2. Engl. c. 6.* Brunichildis Regina Francorum Delphinum Episcopum iugulari iubet *Beda l. 5. c. 20.* Theodoricus eius nepos interemptus est, siue fulmine prope Metas, vt narrat *Jonas* in vita S. Columbani c. 28. siue veneno per dolum Brunichildis, vt *Aimoinus l. 3. c. 100.* siue dysenteria, vt alij apud ipsum. Siebertus Theodorici filius regno substitutus à Brunichilde, quem Clotharius in prælio captum cum quinq; fratribus interfecit, Brunichilde verò camelopardaliter, & in gyrum coram exercitu circumductam, ac in domitorum equorum caudis alligatam discerpi insit, ita iuxta oraculum S. Columbani, Theodorici stirpe radicitus deleta, Clotharius trium regnum monarchiæ adeptus est: *Jonas in vita S. Columb. c. 28. & Aimoinus l. 4. c. 1.* ait vnici equi caudæ comam Brunichildis illigatam, & raptatam, eamq; currentis equi calcib. cerebro disperso per abrupta protrectam, dissipatis hac illac membris. Hic tuis sanguinariæ temenæ decem Regum nece infamis, & feruorum Dei persecutricis. Cosrhœs R. Persarum Ierosolyma capta cum captiuis abducit in Perdidem Zacharium episcopum, et S. Crucem Domini: *Theophanes.* Saraceni quoque multos, præterim Monachos Martyrio afficiunt, ludeis inter im Christiano nomine inflantibus ob captam Crucem, quam tamen Cosrhœs non est autus ex tua theca extrahere; et ipsa crux miraculis in Perlide coruscans, vicit eos qui victores videbantur. *Suidas in Heraclio; Acta Anastasy Martyris apud Surium d. 22. Ianuarij.* Iudei vi, et pœnarum minis coacti ad baptizandum à Sisebuto Rege Gothorum in Hispania, et postea à Dagoberto in Gallia, et ab Heraclio Imperatore; *Isidorus in Chron. Aimoinus l. 4. c. 22.* et in Appen. ad Greg. Turon. *Ado Vien. in Chron.*
- 6.15 Cosrhœs ex Aegypto, et Libya (frustra tamen tentata Carthagine) præda, et captiuis satiatus reddit in Perdidem; lo. Episc. Alex. mille auri libris mutuo acceptis subuenit Aegypto fame laboranti, reiect: tamen clerici oblatione Simoniaca, vt fieret Diaconus, quod Deo ita placuit, vt statim duæ Naves Ecclesiæ ex Sicilia trumento onustæ in portum appulerint: *Leouius in vita Io. Eleemos. Miscella lib. 14. Cedrenus.* Ioannes Complipus Praefectus Neapolis cæso Ioanne Exarcho Italæ, occiditur ab Elcuthericio Exarcho: *Anastasius in Deus dedit, addeas Italianam vexatam terræmotu, et siue Elephantica, et leprosum osculo sanatum à Deuldeddit Papa Clotharius Arnulphum Metensem episcopum adfliccit in consiliarium, et Dagoberti filii sui*

sunt institutorem, et fructu Senonas per Blidebodem Ducebat obdidet, S. Lupo episcopo per Campanam sedis S. Stephani populum conuocante, et hostes tanto terrore implente, ut fuga sibi consuluerint, quae campana Parisios translatata iussu Clotharij, qui eius tinnitu delectari cupiebat, sonitum inconditum ac insuauem dedidit, nec prius recuperauit pristinum, quam restituta fuit; ad pontem enim Senonicum delata septimo ab urbe millario audita est: *Ionas Abbas* in Actis S. Arnulphi, *Surius* in actis S. Lupi 1. Septembri moritur vero S. Columbanus Bobij d. 23. Nouembri succedente illi Attala Burgundione sanctitate insigni, ut refert *Ionas*.

616 Mortuo Agilulpho Regi Longob. succedit Adalualdus, sub tutela Theodolindæ matris, quæ in Modoetia 12. miliaribus supra Mediolanum Basilicam erexerat in honorem S. Io. Baptizæ, hanc verò ornat, et alijs Ecclesijs multa donat: *Paulus Diaconus* l. 4. c. 15. et 22. Cosrhœs Cartaginem denuo obfessam capit, Heraclio interim velut stupiditate oppresso, et filiorum suorum honoribus vnicè intento: *Miscella* lib. 18. Modestus Abbas, loco Zachariae Hierosolymitanam Ecclesiam tanquam suffragancus administrans, templo à Persis incensa restaurat. *Antiochus* in opib. ad Eustathium, & *Leontius* in vita Io. Eleemos.

617 Eleutherius Eunuchus, et Exarchus cum vellet dici Rex Italæ in itinere versus Romanam à militibus Rauennatis occisus est, eiusq; caput missum Constantinopolim ad Heraclium. *Anastas.* in Bonifac. V. Cosrhœs legatis ab Heraclio pro pace respondet: non parcam vobis donec Crucifixum abnegetis, quem Deum effatemini, & adoretis Solem. Ita Auctor *Miscellæ* l. 18. anno 8. Heraclij. Moritur S. Deusdedit Papa 8. die Nouembri. eiq; subrogatur die 14. Decembri Bonifacius V. Neapolitan. Agrestinus Monachus ex Luxeuiliensi monasterio profugus ad Schismatiscos transiens, tot turbas excitauit, ut opus fuerit Clotario Matisconensem Synodus cogere: *Ionas in Eustathij actis apud Bedam*.

618 Bonifacius Papa litteras gratulatorias, & pallium mittit ad Iuitum Archiep. Roffensem, cuius opera conuersi erant ad fidem Eadualdus Rex Angliæ, eiusq; Soror Edilberga vxor Eduini Regis: *Beda* l. 2. *Angl.* c. 8. Chaganus Auarum Rex doloso pacis nomine decipiens Heraclium, Iuburbia Constantinopolis deprædatur: *Theophanes*, & *Cedrenus*. Sergius Patriarcha videns, non sufficere redditus Ecclesiæ ad alendos Clericos, qui se fauore nobilium intrudebant, imperat ab Heraclio pragmaticam sanctionem, ne quis clericus fieret, nisi in locum defuncti subrogandus l. 2. *Nouella* 4. VIIII. Kal. Maii.

619 In Concilio Hispalensi 13. Nouembri coacto sub Rege Sisebuto, & præside S. Isidoro, multæ controversiæ Ecclesiasticæ decisæ. Persæ Galatiæ inuadunt, & Ancyram capiunt, i. eoq; Heraclius pacem cū Rege Auarum renouat: *Theoph.* & *Cedren.*

620 Heraclius indigens pecunia pro bello Persico, & recuperanda S. Cruce, vasa Sacra conflat in pecuniam, & ab Ecclesijs locisq; Sacris exigit subsidia per Quæstores quoquovsum missos; quos inter Nicetas Patriitus altercatur cum S. Io. Episcopo Alexandrino, negante daturum se quod suum non esset, sed pauperum, & iubet auferri pecunias, relinquens Ioanni solum libras auri centum. Mox in via videns mellis amphoras ad Ioannem delatas, in quaruin aliquibus inscriptum erat *Mel primarium*, in alijs *Mel fumocarens*, significauit Ioanni, ut vnam ex illis ad ipsum mitteret: Sed facto experimento à vidente, repertæ sunt omnes auro plenæ, & vna ex

illis inscripta *Mel primarium* missa Nicetas, quo auditio miraculo immò viso Nicetas remisit Ioanni non solum amphoram, & pecuniam antea ablatam, sed de suo trecentas libras auri, veniam coram à Ioanne petens, & rogans, ut secum veniat ad Heraclium precibus, & benedictione illum munitorus aduersus: Annuit Ioannes: Sed in Insula Rhodo ab Angelo Eunuchi speciem, & aureum sceptrum gerente iuinitus, ac dicente. *Vocat te Rex Regum*, indeq; moriturum se agnosceris, dimissus est à Niceta valde tristi in Cyprum, vbi Amathunte in patria sua obiit die 23. Ianuarij anni sequentis; testamento prius facto, in quo professus est reperisse initio Episcopatus sui libras auri circiter 8000. ex oblatione autem piorum collegisse denis millibus plures his pecunias, & erogasse in pauperes adeo, ut sibi tertia pars tantum nummi residua esset, quam pauperibus dari iussit; Inter alia, miracula sepulturæ ipsius, illud insigne quod dum sepelitur in capsa, vbi condita erant duorum Episcoporum corpora; cessere illi locum, eiusq; corpus in medium accepérant in eius verò locum successit Georgius eius Consobrinus: *Leontius in vita Io. Eleemosynarij*.

621 Heraclius feria 2. Paschatis, nempe die 5. Aprilis, Christi imagine non manufacta in manus sumpta iurat se milites filiorum loco habiturum, & cum eis vñq; ad mortem certaturum, commendatisq; filijs Deo, Deiparz, & Sergio patriarchæ, in templo maximo, atratis calceis IESV Christo supplicat pro victoria, cui Georgius & Pisida respondet. *Nigrum Imperator nunc indute calcum; rubefacies tintum cruento Persico.* Mox per Euxinum contra Persas nauigat, & Sain ducit Perlarum prope Calcedonem subistanti, ac simulatè pacem offerenti mittit 70. proceres legatos ad Cosrhœs, quos Saes vincitos in Persidem ducit: Cosrhœs Sain, quod Heraclium non capitiuum fecisset excorari iubet, ac legatos Heraclij datos, in custodiā affigit. Heraclius in Cilicia Sarbarum Perlarum ducem prælio vincit, eorum exercitum delet, & suo in Armeniam ad Hiberna dimisso, Byzantium reddit: *Theophanes*, *Cedrenus*, *Zonaras*. De Anastasijs, qui à Persis ad Romanos transfugit, conuersio, ac baptismo. *Surius* ad 22. Ian. Sisebuto Regi Hispaniæ succedit Reccaredus parvulus post 3. menses defunctus, & huic suuīhila Reccaredi I. filius, *Vaseus*, & alijs in Chron.

622 Heraclius reuersus in Armeniam Cosrhœn per litteras ad pacem inuitat, alioquin minitans ingressurum se in Persidem, sed contemptus die 21. Aprilis ingreditur Persidem; mox Cosrhœs Sarmanazaram contra Romanos missum reuocat, & colligit vñdecuque milites, & ipse met cum 40. millibus bellisorum delectis apud Gazacotem urbem confidet. Heraclius, recreato sub Solstitium cælesti rore exercitu, contra illū pergit, & per quosdam Sarracenos præmisso, capit custodes, & Prætorem Cosrhœs, quo auditio Cosrhœs fugit incēdens sata regionis, vñq; ad Thebatnam; cum vero Heraclius persequitur resistentes interimes, & fugientes dissipans; in Gazacore autem, vt ait *Cedrenas*, aut in Thebatna, vt *Theophanes*, cōburit templum ignis, & Cosrhœs simulacrum, ac machinas, quibus ille tonitrua, & pluuias imitabatur, totamq; urbem incendit, multaq; vrbes cum agris vastans, Cosrhœn per anguitias Mediae infectatur, & humanter capitiis dimissis, hyemant in Albania. De Mahometis fuga, & annis Hegiræ ab hoc anno, & die Iulij 16. computandis; vide quæ diximus lib. I. tom. I. cap. 24.

623 Heraclius post variis casus Sarablacam Persarum ducem, eiusq; exercitum vincit, duce occiso, &

624

iterum Sarbaram alterum Duce, exsis aut captis pene omibus Persarum militibus, & spolijs eius acquisitis, & ita securè hyemauit in Armenia : *Theophanes, & alij Graci in Annalib.* S. Rupertus Episcopus Salisburgensis d. 27. Martij festoq; Paschali contulit se ad suum sepulchrum, & ibi post illa verba : *In manus tuas Domine commando spiritum meum* expirauit, auditiq; sunt Angelorum cantus ; *Girardus in Dario.*

625

Heraclius Mense Martio Euphratem transuadat, Samotatas capit, & occiso gigante in ponte Euphratis, iterum Sarbaram fugat, & ad Sebasteam traiecto Hali fl. hyemate : Cosrhoes donaria Ecclesijs Perfidis aufert, & Christianos compellit Nestorianos fieri : *Theophanes, & Cedrenus.* Mellitus Episc. Dorouerniensis miraculis clarus, migrat in cælum d. 24. Aprilis *Beda lib.2. cap. 7.*

626

Cosrhoes sollicitatis Bulgaris, Sclavinis, & Chagano Auarum Rege, mittit Sain contra Heraclium ; & Sarbaram ad obliudendam Constantinopolim Sais à Theodoro fratre Heraclij vicit in prælio per intercessionem Deiparæ grandine in utilitate molis contra barbaros cadente, & Romanis tranquillo aere fruentibus, mcerore confectus perix, eiusq; corpus sale conditum Cosrhoes pluribus vulneribus stulte confudit: Sarbaras cum Auaribus ingenti clâse, & exercitu Constantinopolim, idest ciuitatem Virginis obdident, sed post 10. dies ope Deiparæ ab obfessis imploratae, hostis plurimis amissis terra, mariq; ingenti dedecore abiit : *Theophanes, & Cedrenus.* S. Paulinus Episc. Eboracensis ordinatus d. 21. Iulij tentat conversionem Anglorum Borealium, quibus præterat Eduinus Rex gentilis, sed maritus Edelburgæ Christianæ à patre Edelberto ea conditione concessæ, vt Eduiaus præmitteret omnibus libertatem catholicæ Religionis, quod præstuit, promittens etiâ se illam amplexurum, si examinata à prudentibus Sanctior iuueniretur ; qua de causa Bonifacius scripsit ad Eduinum, & Edelburgam, & deinde obiit d. 25. Octobris : *Beda l. 2. à c. 9. & l. 3. c. 14.* De percussoribus S. Maximi Presbyteri, qui excœcati sunt, manus arefacta est &c. vide *Bollandum* in Ianuario ad 2. Ianuarij.

627

Die 13. Maij creatur Pontifex Summus Honorius Campanus. Eduini Regis filia die Pentecottes baptizatur ; Eduinus post varios casus de amplectenda fide catholica cogitat : *Beda lib. 2. cap. 9. ad 12.* Longobardi electo Adaluualdo in amentiam lapso subrogant Arioualdum : *Paulus Diaconus l. 4. c. 5. & 140.* Clotharius Dagobertum filium ex Beretrude regina olim succepit, in consortem regni assunit : *Aimoinus l. 4. c. 8.* Heraclius in Perfidem hyeme ingressus cum Turcis Colrhoen terret, & licet à Turcis desertus, tamen Deo fidens, & à Deipara adiutus in prima acie cum Razate Persarum duce, congreffus à primo mane, usque ad horam 9. eos vicit 12. Decembr. fugiente Colrhoe, cuius viuarijs diuerorum animalium, Heraclius exercitū recreauit, & spolia dicavit Deiparæ : *Theophanes, & Cedrenus.* De celebri Martyrio Anastatij Persæ hoc anno inchoato, & anno sequenti consummato 22. Ianuar. *Surius ibi* : prædicabat enim Anastatius virtutem, & gloriam S. Crucis.

derelinquit. Cosrhoes Seleucia dysenteria laborans, & tentans coronare Marolesam ex Syra coniuge dilecta natum, à Syroe maiore natu, cum optimatibus, & Românis conspirante captus est, & in vincula coniectus in domum tenebrarum, quam recens struxerat ad recondendos thesauros, ibiq; famæ vexatus, dicens Syroe: *Comedas aurum, quod in cassum collegit, Et propter quod multos fame ne cauit, mundumq; delexit:* demum omnibus eius filijs coram eo necatis, ipse quoque sputis, & pugnis percussus quinta die post, sagittis confossus interiit. Triumphauit statim S. Anatolius Martyr, dum eius reliquæ Cæsaream Palæstinæ translatae miraculis coruscant. Syroes captiuos omnes Romanos, & cum eis Zachariam soluit, Crucem Domini restituit, cuius theca illæsa, & obsignata vt prius reperta est : Heraclius cum Cruce reuersus Constantinopolim triumphauit, & S. Crux per Sergium deposita est in Blanchernis. *Theophanes, & Cedrenus, & Suidas in Heraclio.* Eduinus Rex cum tota nobilium caterua, plurimisque de plebe baptizatus est Eboraci die Paschatis 12. Aprilis. Fides propagata ad externos Anglos *Beda lib.2. c. 14. 15.*

628

Heraclius Crucem reportat Hierosolymam, Zacharia Episcopo ipsum monente, vt deponat imperialia, vt habetur in Breuiario Romano, ad d. 14. Septembri, esto *Suidas* id factum narrat sub Modesto Episcopo. Heraclius Syriam peragrans Ecclesias Edessæ restituit Catholicis, & Nestorianos expellit. Syroes euoluto anno uno regni, necatur à Barbara Duce, qui 7. Mense occiditur, substituto Barraza, quo item post 7. mensis necato à Persis, subrogatus est filius Barahani, qui totidem mensibus regnauit, successitque Hormisda, quo à Saracenis pulso, regnum Persarum delaplum est ad Arabas: Heraclius hinc ab Oriente legationes, præcipue Regis Indorum cum muneribus, recipit gratulantium victorias de Persis : sed Heraclius ipse conciliandi Hæreticos cum Catholicis imprudenter promovit hæresim de vnica in Christo voluntate. *Theoph. & Aimoinus l. 4. c. 21. & alij.*

629

Heraclius promittens Athanazio Iacobitarum, vt se iactabat, Patriarchæ Antiochenam Sedem, si Chalcedonensem Synodum reciperet dum curiosit ite nimia eius colloquia admittit, nec simplicitate dolos deprehendit, deceptus à Sergio Patriarcha Conti. & à Cyro postea Alexandrino in Monotelitarum hæresim labitur : *Theophanes, & Cedrenus, & alij.* Clotario II. defuncto succedit Dagobertus in Regno Franciæ, iuxta probata lib.9. *Chronologia Reformæ.* c.8. n.5.

630

Moritur hoc anno impurissimus Mahometes in Mecha ciuitate Arabia, ex *Theophane, Cedrenoq. in Annal. & Laonicol. 3. de rebus Turcicis;* eius corpus ex parte à canibus voratum refert Baronius ex S. Eulogio. Defuncto Gregorio Episc. Alexandrino, subrogatur Cyrus Lazorum præfus. Honorius Papa, delecto Fortunato Gradeni patriarcha, vtpote hæretico, substituit ei Primogenium, scribitq; de hoc ad Episcopos Venetiæ, & Istræ, appellans Rmpublicam Venetam Christianissimam : *Baronius ex Chronico manuscr. Andreæ Danduli Ducus Venet.* Ideoq; Pontifices Venetis contra Longobardos olim fauerunt. In Hispania S. Vincentius Abbas martyrio affectus est ab Arianis die 11. Martij, licet eius translatio celebretur 12. Septembris.

631

Dum Heraclius Sergio Episc. Constantinop. vr gente Monotelitarum hæresi fauet, Arabes invadunt Romanum Imperium : *Theoph. & Cedrenus* Clotharius R. Francor. anno 44. regni moriens suæcessori Dagoberto, adsignarat Pippinum

pium Neuftria. Duec pro Maiore domus, de cuius virtutibus Stephanus in vita S. Modoaldi apud Surium 12. Maij, & Amoinus 1.4.c. 16. S. Arnulphus Metensis Episcopus secedit in extremum, de quo Ionas apud Surium 8. Maij. Moritur vero S. Alouuinus Bauo, de quo Surius ad d. 1. Octobr. & Molanus in Natal. SS. Belgij.

632 Apparuit circa meridiem Cometes gladij formani præterens : mox Arabes Saraceni Gazensem regionem deuastant : Theophanes. Dagobertus relicta Gomatrude vxore sterili, ducit Nantildem à Monasterio raptam, & correptus à S. Amando Episcopo Traiectensi, cum in exilium pellit, qua occasione Gandauenses aliosque ad Fidem conuertit, profectus usque ad Sclauos trans Danubium amore Martyrij : Amoinus lib. 4. cap. 19. Acta S. Amandi apud Surium 6. Febr.

633 Mortuo Abubachar Mahometis successore, Hau-marus ei sufficitus, Bostensem ciuitatem cum alijs locis caput, Theodorum Imperatoris fratre eiusq; exercitum viuit; Heraclius animo deiectus recipit se ex Syria, Constantinopolim : Theophanes, & Cedrenus. Cyrus Alexandrinus Episcopus Monothelita conciliabulum cogit, cui aduersatur Sophronius Episcopus Hierosolymitanus in locum Modesti defuncti hoc anno substitutus, Scribens etiam super hoc tum ad Honorium Papam, tum ad Sergium, quem tam Honorius quam Sophronius putabant esse Orthodoxum, ideoq; ipsi vici sunt consentire decernenti silentium super hac controuersia, licet Honorius distinxerit, & Sanxerit pro vna operatione, aut duabus operationibus dicendum esse in Christo vnum operantem, & duas naturas in vna persona Christi operantes: ex Sexta Synodo Att: 13. Honorius Eduino Regi per legatos petenti pallium pro Paulino, & Honorio Episcopis concedit, scribitq; ad eosdem: sed eodem anno Carduella rex Britonum rebellans, & Penda Merciorum dux in prælio Eduinum obtruncant, & fundunt eius exercitum, magna strage in Anglos suuientes, & Eduini successores apostatas necant. Honorius corrigit Scotos Pascha non ritè celebrantes. Beda l. 2. Angl. à c. 17. ad 20. In Toletano Concilio IV. Episcopor. 62. sub piffissimo Rege Sisenando, in qua iniunctum est S. Isidorus, vt officium diuinum Mozarabe, idest Mixtarabum ordinaret: Baroni.

634 Sarraceni die 23. Augusti feria 3. configuant prope Damascum cum Prætore Syrie Bahane, et Sacellario Heraclij, et spirante Noto cōtra Romanos, ac puluerem in eos prostante vincunt 80. millia eorum, captaq; Damasco in Aegyptum cum ingentibus copijs effusi eam sibi tributariam reddunt. Theophanes in annal. Osualdus Northumbrorum Anglorum Rex Christianissimus, ac Eduini successor, cum parua manu præliaturus aduersus numerosum Carduellæ exercitum, S. Crucem suis manibus terræ infixam erigit, iubetq; omnes suos flectere genua, et implorare auxilium Christi, quo facto vicit Carduellam. Beda l. 3. Angl. à c. 1. ad 3. vbi addit miracula Crucis illius, et fidem in Anglia propagatam opera Ostualdi, et Aidani Scotorum Antistitis.

635 Haumar Sarracenorum princeps, Syria subacta, interfecitoq; Romano exercitu, et duce Sergio, Hierosolymam oblidet, ac Betleem capit: Theophan. & Cedrenus ac Sophronius de Naceli Domini tomo 2. Bibliotheca Sancta. S. Byrinus Episc. ab Honorio Papa missus in Angliam, conuertit ad fidem Cynigilsum Regem Geuisorū, nempe Saxonum Occidentalium, cumq; de Sa-

cro foate suscepit Rex Ostualdus, qui ei filiam suam desponderat; & Rex uterque donauere Byriño Dorcincam ciuitatem pro sede Episcopali: Beda l. 3. c. 7. Surius in Actis S. Byriño 3. Decembris, vbi narratur cum sicco pede, & vestituato mare calcasse, dum ex naui in altum proiecta, reuersus est ad littus, vt Corpus Domini in Sudario, seu palla-inclusum, quod ibi oblitus erat, reciperet.

636 Haumar post biennalem obſidionem, potitur Hierosolyma per deditonem, pacifice Sophronio Patriarcha, vt liceret Christianis suæ Religio-nis sacra peragere; & templum suæ sectæ construit eo loci, vbi fuerat Salomonis templum; Moritur deinde S. Sophronius mærore confectus ob loca Sancta à Sarracenis conculcata, quæ tenuerunt per annos 463. Theophanes, Gulielmus Tyrius Episcopus, & Martyrolog. Rom. d. 11. Martij, Moritur S. Isidorus stans in Ecclesia post peractum Sermonem, & benedictionem populo, datum felicissimo somno obdormiens in Domino, post Sanctissimè gubernatam Eccl. Hispal, per annos 40. cui succedit Theodiscus, qui ob haeresim postea deiectus transiuit ad Mahometanos: celebrata est paulo post quinta Synodus Toletana: Hæc ex Chronico Luca Tundensia.

637 Sarraceni Antiochiam Syriæ capiunt, Christiani inde & ex alijs locis reliquias Sanctorum in Occidentem transferunt, præcipue S. Ignatij Romanum; Baroni, vbi de S. Marci corpore Venetias non translato ante finem huius seculi.

638 Honorius Papa d. 12. Octobris moritur, cui subleitus est Seuerinus Romanus, licet non ab Heraclio confirmatus (vt ferebat tyrannis illorum temporum). Isacius Patritius, & Exarchus Italiz Rauenna accitus Româ à Mauricio Chartrulario, deprædatur Episcopium Lateranense, & Cardinales omnes in exilium pellit: Anastasius in Seuerino. Antea vero 9. Ianuarij celebratum est Concilium Toletanum VI. Episcopor. 52. anno 2. Regis Cinthilani, in quo decretum est, vt Reges Hispani non condescendant regiam sedem, nisi iurent se Catholicam fidem seruatores illæsam in se, & in suis regnis, idque Rege ipso Cinthilano fauente decretum est, ob id & alia multa laudatissimo ab eadem Synodo; vnde merito Hispaniarum Reges Catholicæ cognomētum iam inde repetunt ex Actis Cancil. Tolet. IV. Ariualdo Regi Longobardor. Ariano, substitutus est Rotharis item Arianus anno 77. ab ingressu Longobardor. in Italiā, vt constat ex eius edicto, quod leges Longobardicas in vnum codicem redigit: sub quo rege in omnibus ciuitatib. regni eius erant duo Episcopi, vnu Catholicus, alter Arianus: Paul. Diac. l. 4.c.44.

639 Heraclius Imp. à Sergio instigatus Ethesim, idest fidei formulam hereticam, de vnicā in Christo voluntate, edictum promulgat, eamq; per Isaciū Exarchum mittit Seuerino Papæ, suspendens huius confirmationem, donec Seuerinus Ethesim approbet; Sed Seuerinus eam cum anathemate detestatus, paulo post obiit vexatus à ministris Imperatoris; & eius loco die 31. Decembris electus est Ioannes IV. Dalmata: ex Anastasio, & Synodo Lateran. sub Martino. Clerus Romanus respondet litteris Scotorum missis ad Seuerinum Papam, super celebratione Paschatis. Beda lib. 2. cap. 19. Sergius post Ethesim in Synodo confirmatam, & edictum Heraclij moritur, eq; substitutus in Cathedra pestilentia ab Heraclio Pyrrhus Chrysopolitanus. Monachus, hæreti eadem infectus; ex Actis Synodalib. & Nicephori Chronico; corrigendo tamē in annorum numero. Sarraceni fugato Rege Hormisda, Persidis regnum occupant. Da-

- gobertus R. Francor. dimisiss concubinis, ex Regentude vxore filium fuscipit, quem à S. Aniendo ab exilio reuocato baptizari, & Sigebertum nominari voluit: *Aimoinus* l. 4. c. 20.
Acta S. Amandi ap. Surium 12. Maij.
- 640 Ioannes Papa cum Cardinalibus, nihil veriti Exarcum, & Imperatoris duces Romæ versantes, congregata Synodo Ethesim Heraclij, & Monothelitas damnant, idemq; praestant Africani Episcopi in Synodo, suau Maximi postea Martyris: Quibus auditis Heraclius negat editum illud suum fuisse, sed Sergij; non tamen contrario edicto se ab omni suspicione hæresis purgauit: ex *Theophane*; Epist. *Agathonis Papæ*, & *Acta S. Maximi*, Latinitate donatis à Petro Morino Parisiensi doctore. Moritur Cyrus Episc. Alexandr. succeditq; illi Petrus pariter Monothelita: *Nicephorus Chron.* Earcombertus mortuo Eadbaldo patri, ac Regi Cantuariorum, idola destrui iubet, & seruari in suo regno fidem Catholicam: *Beda* l. 3. c. 8. vbi plura de Earsongatha filia Earcomberti, alijsq; Monialibus sanctissimis.
- 641 Heraclius Imperator ærumnis confectus, & corporis morbis, præcipue hydropisi obiit Martij 11. iuxta dicta Tomo 1. lib. 4. c. 13. nu. 5. successit Constantinus veneno à Martina Augusta nouerca (ut creditum est) post 4. menses iugis morbi sublatius; cui substitutus Heracleonas Martinæ filius, opera Pyrrhi Patriarchæ, sed nō tenuit Imperium ultra 6. menses, ut tradit *Theophanes*. Alij autem aiunt Senatu rebellante Heracleonam naso mutilatum depositumq; & Martinam lingua abtricissa cum eo in exilium acta, substitutumq; Constantem II. die 27. Octob. Eo em Mense die 12. obiit Ioannes Papa liberalitus in redimendis captiuis, eique subrogatus est d. 25. Nouembris Theodorus Græcus ex patre Hierosolymitano: *Anastasius*: Nos Tomo 1. lib. 4. cap. 13. nu. 5. docuimus Constantem substitutum Heracleonæ anno sequenti 642. die 10. Ianuarij.
- 642 Pyrrus Episc. Constantinopol. suspectus de con spiratione cum Martina, & veneno propinato Constantino, fugit in Atricam, eq; à Constante Imperatore heretico substituitur Paulus equè Monothelita: *Nicephor. in Chron.* Oliualdus in Anglia Rex in prælio occisus miraculis post mortem illustratur. *Beda* l. 3. à c. 9. ad 12.
- 643 Haumar Sarracenorum Princeps, videns non consistere templi, quod Hierosolymis ædificare cœperat, muros, & à Iudeis monitus obstare Crucem templo mon. is Oliuarum superpositam, deponi cam iubet, relinquens tamen Ecclesiæ Christianis intactas: *Theophanes*: Mauritius Chartularius rebellans ab Isacio, Romæ cù suis comprehendens, & prope Rauennam obtruncatus, pauloq; post Isaciū repente mortuus est. *Anastasius in Theodoro*.
- 644 Paulinus Episcopus Rhotensis in Anglia moritur 10. Octobris: Siebertus Rex Anglorū Orientalium; relicto regno cognato suo fit Monachus, & à Penda Merciorum Rege Pagano occiditur: *Beda* l. 3. c. 14. De Munitcentia Dagoberti in Ecclesiæ Gallicanas, eiutq; testamento, plura *Aimoinus* l. 4. c. 30. obiisse enim hoc anno Ianuarij 19. docuit. *Chronal. Reformatae* cap. 8. num. 5.
- 645 Maximus cum Pyrro Monothelita in Africam anno 642. vt diximus profugo disputat, cumq; coniunctum ad pœnitentiam adducit; qui proinde Romæ receperus à Romano Pontifice honorificè ob detestatam hæresim Monothelitarum: *Baronius*, ex *Francisco Turriano Soc. Iesu*.
- 646 In Africa contra Monothelitas celebratæ Synodi tres Byzacena Episcoporum 42. sub Stephano

- primate; Numidica sub Columbo primate, & Cartaginensis Episcopor. 62. miseruntq; omnes Synodicam epistolam ad Theodorum Papam. Paulus Episcopus Constantinopolit. blandoquis litteris ad Papam studet videri catholicus: *Anastas. in Teodoro*. Concilium Toletanum VII. sub Chindasuindo celebratum præsidente Orientio Emeritæ Episcopo omnium Senioriore anno 4. Regni Chindasuindi ex dictis l. 8. c. 9. tom. 1.
- 647 Sarraceni Africam subactam tributariam sibi faciunt: *Theophanes*. Dagobertus Rex Francorum moritur d. 19. Ianuarij, cuius animam à Purgatorio panlo post in Paradisum translatam ex revelatione cuidam facta narravit Audoenus, qui erat à secretis Dagoberti, fuitq; postea Episcopus Rothmagenis sanctitate insignis: *Aimoinus* l. 4. c. 3. 4. successere in regno duo filii eius ex testamento Siebertus, & Clodoueus.
- 648 Constanus Imp. edicto promulgat Typum, in quo sub pretextu concordiae silentium indicit, tam ijs, qui vnam, quam ijs qui duas voluntates in Christo asserebant, idq; instigante Paulo Episc. Constantinop. sed Theodorus Papa in Concilio Romano damnat tum Paulum, tum Pyrrum relapsum, & hunc excommunicat: *Anastasius in Theodoro*: Sarraceni Cyprus inuadunt, & Constantiam ciuitatem euertunt: *Theophanes*.
- 649 Theodorus Papa die 14. Maij moritur, eq; Kalendis Iulij subrogatur Martinus Tudertinus, qui Romæ Synodum indixit ad diem 5. Octobris, in qua damnatus est Typus à Constante editus, & 20. Canones Sanciti pro vera doctrina Incarnati Verbi, quos refert hic ex *Actis. Barnab. ronius*. Martinus mittit ad S. Amandum episc. Traiectensem epistolam Synodicam, & Encyclicam. Olympius Exarchus à Constante Imp. missus Romam, cum non posset Martinum Papam adducere ad subscribendum Typo Imperatorio, mandat Spathario suo, ut Martinum interficiat, dum in Eccl. S. Mariae ad Præsepe ipsi Exarcho communionem porrigeret, sed Spathario excæcato diuinitus, Olympius Pontifici conciliatus recedit in Siciliam contra Sarracenos, ibiq; moritur. *Anastasius in Martino*. Scribit vero Martinus Epistolam, quæ est 3. ad Imperatorem, & 4. ad Africanos Patres, & 5. ad Ioannem episcopum Philadelphiæ creans illum Vicarium suum in Oriente, cum actis Synodi, & alijs alias: damnatq; Epistola 12. & 13. Pauli Thessalonici. errores: Taio episcopus Cæsar Augustanus Romanum à Chindasuindo Rege missus, reuelante Deo rep. rit, & obtinet à Martino Papa reliquos libros Moralium S. Gregorij ex *Appendice ad 7. Synodum Toletanam*. Moritur deinde Chindasuindus Rex pjs. & munificissimus in loca sacra, eique succedit Reccesuinthus: ex *Roderico Tolet. l. 2. de reb. Hisp. c. 20.* sed alij dicunt assumptum quidem Reccesuinthum à patre ad regnum, sed obiisse Chindasuindum anno sequenti d. 30. Septemb.
- 650 Theodorus Calliope Exarchus iussu Constantis Imp. Martinum Papam, sub pretextu mutatae maiorum fidei, & oblocutionis contra Deiparam, & con spirationis cum Sarracenis; reuera autem quia Typum Imperatoris, & Monothelitas dammarat, abstractum à sede sua, vinculumq; mittit in Orientem, per Cycladas, in quibus vno ferè anno detentus; nunquam à constantia sua recessit: *Anastasius in Martino*; Epistola ipsius Martini 14. ad *Theodorum*, & cx S. Audeno in vita S. Eligij c. 34. apud *Surium* d. 1. Decembr. Abductus est quoq; Constantinopolim S. Maximus Abbas, ac post quæstiones calumniasq; in illum actas missus in exilium cum Anastasio eius discipulo. *Theophanes*, & *Acta S. Maximi*. S. Mar-

- 651 S. Martinus Papa ex Naxo ærumnis confectus, sed animo infractus dicitur Constantinopolim, & in custodia affligitur, quæstionibus, & testibus periuris exigitur, exutusq; pontificalibus insignibus, exponitur opprobrio publico, retruditurq; in custodiam. Moritur interim Paulus Episc. Constantinop. ingemiscens de Martini vexationibus. S. Martinus constans in sua fide, cum in ergastulo Diomedis fuisset dies 178. missus est in exilium in Chersonam, in Ponto Euxino Sitam, ex Martini Epistolis, & Actis Ostuuius Rex Angliz liberaliss. & humillimus, proditione amici migravit ad cœlum die 29. Augusti, & post eum eius amicissimus S. Aidanus Episcopus; Beda in Epitome bift. Angl. lib. 3. cap. 14.
- 652 S. Martinus Papa Farum pertransit Feria V. Cæne Domini, & 15. Maij peruenit Chersonam, ubi penuria omnium rerum, & destitutus ab amicis quoque tanquam mortuus habitus est; ipso teste Epistola 17. & 18. Clerus Romanus Callipædius diu relisens, negansq; viuo adhuc Martino eligi posse alium Pontificem, tamen ne schisma oriretur, & Imperator substitueret hæreticum hominem, elegerunt tanquam Vicarium Martini Eugenium Romanum die 9. Augusti: Anastasius. Loco autem Pauli Episc. Constantinopol. iterum Pyrrhus substitutus, sed post menses 4. & dies 23. obiit eiq; anno sequenti substitutus Petrus. Nicephor. Chron.
- 653 Eugenius suo, & Senatus populiq; Romani impulitu reiçcit epitolam Synodicam Petri Patriarchæ Constantinop. Monothelitz, utpote obïcuritate verborum suspectam de hæreti: Anastasius. Penda princeps filius Pendæ Anglis Mediterra-neis à patre præfectus baptizatur, & dicit Alchesedam filiam Ostuui Regis Northumbror. Christianam; nec Penda Senior prohibet fidem Christi prædicari in Regno Merciorum. Moritur S. Honorius Archiep. Dorouernensis 30. Septembris: Beda l. 3. c. 20. & 21. & Olitha Regina Angliz neptis Penda Rex Merciorum, ac postea Monialis, martyrio afficitur à piratis Danis Gentilibus 7. Octobris: Surius. Ibi S. Iudocus filius Regis Britonum peregrinus, & Eremita in pago Pontino moritur: Sigebertus. Mahuuias Sarracenorum dux reueritus Rhodum, Colossum Soli dicatum, altum pedes 120. ac diuaticatis in portu cruribus olim iter præbena nauibus, quod steterat annos 56. terramotu autem diliegum fuerat anno 223. ante Christum confregit, vendiditq; Iudeo cuidam Emeseno, qui ex eius ære oneravit 900. Camelos: Theophan. hoc anno 12. Constantis II. Armeniam, Manichæismo infectam Sarraceni deustant: Baronius ex Petro Siculo: Concilium Toletanum VIII. inchoatur 18. Decembris Episcoporum. 52. Vicariorum Episc. 10. Abbatum 12. in quo inter alia decretum, vt Reges eligerentur ab Episcoporum comitijs cum assentu Palatinorum, quanto ergo iustius potuit Summus Pontifex ad instantiam Catholicorum principum constitue-re Electores Imperij Romanij vide Canonem 10. bxiij. Concilij.
- 654 S. Martinus Papa Chersonæ in Ponto ærumnis confectus, & corona martyrij corruscans migravit ad Christum die 12. Nouembris, miraculis post mortem illustratus, remansit; Eugenius, ex Vicario Pontifice legitimus de miraculis S. Martini Papæ legendus S. Audioenus in vita S. Eligij c. 34. apud Surium 1. Decembr. Mahuuias Sarracenorum princeps clavis apud Pheniciz Tripolim fabricata per Ablulathar cum Constante Imperatore prope Theßalonicam, prælio nauali confligit; Romani vieti suo sanguine mare inficiunt; Conitans fugit, alio imperatoria vele

- induto, qui proinde occisus est: Theophanes. Rothari Regi Longob. Ariano mortuo, succedit filius Rodoaldus: Paulus Diac. l. 4. c. 48. de SS. Martyribus Follianæ Episc. Fossensi, Leuino Gaudensii, & de S. Vincentio Comite Hanoniar. vide Molani Martyrologium SS. Belg. 12. Nouemb. 14. Iul. &c.
- 655 Eugenius Papa d. 1. Junij moritur, eiq; d. 31. Augusti subrogatur Vitalianus ex Signia ciuitate Volscorum in Hernicis, ad quem Constatns, vt videtur Catholicus, misit Responsales suos, cum Euangeliō gemmis prægrandibus ornato, & S. Petro offerendo in Symbolum fidei Catholicæ, ideoq; recepta est oblatio illa à Vitaliano, qui Petro Episc. Const. milit fidei professionē, sed Petrus respondit se proficeri, quæ olim veteres Patres, eorum verba, sed mutatis verbis, adtexens: Anastasius, & Alba Synodi VI. Mortuo Penda Seniore Gentili, Mercij Christiani fiunt, & Sigebertus Rex Saxonum Orientalium Regis Ostuui amici hortatu baptizatur ab Episcopo Finano, & multis de suo Regno ad fidem perductis occiditur ob nimiam mansuetudinem: Beda l. 3. c. 22. 23. 24. vbi narrat victoriam diuinatus impetratam à Rege Ostuui, de Penda eiusq; exercitu tricies majori. Concilium Toletanum IX. fin.
- 656 Constatns Imp. mittit ad Maximum Byzæ in Thracia exulem Theodosium, & Paulum Patricios, cum Theodoro Cæsariensi Episc. Monothelita, vt eum in hærelim pertraherent; sed Theodosius disputatione longa conuictus à Maximo cedit veritati, reliqui re infecta redeunt, Maximus Abbas ab Imperatore accertitus Constantinopolim, & examinatus ab Imperialibus, contumelij, ac percussionibus vexatur, & relegatur ad locum dictum Perbera: Baronius ex Actis Maximi. Moritur Petrus Episc. Constantinop. hæreticus, eiq; substituitur Thomas, vulgo Orthodoxus, sed recipia Monothelita, & S. Maximo intensus, vt docet idem Baronius in Concilio Toletano IX. Festum Incarnationis Verbi nemppe Annunciationis Deiparæ, ob impedimentum ieiunij quadragesimalis, aut Paschatis translatum ad diem 8. ante Natalem Domini, & Potamius Episc. Bracarenis seipsum accusans de peccato carnali cum scemina, volens ab administratione Episcopatus remouetur, illaq; demandatur S. Fructuoso Episcopo Dumensi, de quo in Martyrolog. 16. April.
- 657 S. Maximus ab exilio reuocatus Constantinopolim, & quæstionibus, atq; calumnijs exagitatus, tandem cum suis discipulis duobus Anastasijs, flagellatur, & lingua, manuq; dextra mutilatur, & disiuncti ab inuicem mittuntur exules in Schimarim castellum Alanar. & deinde eius discipuli in Absagorum regioem: At S. Maximus in castello Alanar per triennium conclusus die 13. Augusti mortuus est martyr toto Oriente, & Occidente celeberrimus, Baronius ex Actis S. Maximi vbi, extat catalogus operum ipsius: S. Eugenio episc. Toletano defuncto 13. Novemb. substituitur S. Idelphonsus, quem Deipara visione sui, & donis dignata est, de quibus hoc anno Baronius. Sigebertus Francorum Rex obiit kalend. Februarij, & relatus inter Sanctos, de quo Molanus, & Sigebertus, & noster Bolanus ad diem 1. Febr.
- 658 Defuncto Thomæ Episcopo Constantinop. sufficitur Ioannes Syncellus, & cultos vasorum, incertum, an Orthodoxy: Nicephor. Chron. Clodoueus frater Sigeberti defuncti, abierte in Scotia Dagoberto filio Sigeberti, Regnum Australiz tradit filio suo minori Childerico adlectcenti leuisimo, qui Ecclesiæ bona futili prauorum usurpauit; ideoque S. Theodardum Episco-

- scopum Traiectensem ad Regem contendentem pro repetundis bonis Ecclesiæ in via Palatini dilacerauit, & Martyrio afficiunt d. 10. Septembris, eq; succedit S. Lambertus: *Molanus, & Surius* ad d. 10. Sept. ac *Sigebert. in Chron.*
- 659 Constans Imper. fratrem suum Theodosium instiūtū Pauli Patriarchę attonsum antea, & Diaconum esse compulsum, sacrilego fratricidio necat. Theodosius crebro per quietem visus habitu Diaconi poculum sanguine plenū porrigen, & clamans: *Bibe frater*, ita illum conscientia stimulis agitat, ut decreuerit celoce conscientia, & conspuens Byzantium, migrare Syracusas: *Theophanes, & Cedrenus*. Mahuuias æmulo suo Hali necato, Sarracenisq; solus dominans Persas, & Romanos infestat. Rodoaldo Regi Longob. occiso ob adulterium à Longobardo viro adulteræ succedit Aripertus filius Gundibaldi fratris Theodolindæ. *Paul. Diac. l. 4. c. 49. 50.*
- 660 Hoc anno S. Maximus Abbas martyr migravit in cœlum iuxta dicta anno 657. Clodoueus iunior, fame vrgente totam Franciam, iubet erogari in pauperes argentum, quo suus genitor operuerat sepulcrum S. Dionysij, & Socior. sed quia ausus est os brachij S. Dionysij frangere, & rapere statim in amentiam incidit, de quo, & de alijs eius vitijs *Aimoinus l. 4. c. 42. 43. 44. & Sigebert. in Chron.* Hoc autem anno decessisse, eq; successisse Clotarium III. filium docui. *9. Cronol. Refor. c. 8. nu. 6.*
- 661 Die 5. Februarij moritur S. Amandus Episcopus Traiectensis Flandrorum Apostolus, cuius fusa Yduberga vidua Pipini Ducis Brabantij, sibi, & filiæ Gertrudi, alijq; Cœnobium Niuellum construxit: *Molanus in Martyrolog.* Lups Dux Lombardorum Aquileiam, & Ecclesiæ illius thelauros deprædatur: *Paul. Diac. l. 5. c. 17.* Reccesuintus in honorem S. Io. Baptistæ basilicam erigit, quod factum fuerat ab ipsis Longobardis multis in locis, ut narrat *Paulus Diac.*
- 662 In Gallia celebrantur Concilia Clypiacense prope Paribus Clodoueo præfente, & pro Monasterij S. Dionysij priuilegijs Satagente, & Cabilonencie, *Aimoinus l. 4. c. 41.* Sigebertus III. filius Dagoberti I. Rex Franciæ, cum baptizatus à S. Amando Episcopo respondisset, *Amen* Intans dierum 40. obiit 1. Februarij. *Iacob. Rinaldus in Lilijs Gall. Sanct. p. 2. c. 1.*
- 663 Grimoaldus Rex Longobardorum Ariperto succedit. Constans Imperator, per Athenas & Tarrentum in Campaniam veniens, frustra obtedit Beneventum & Romoaldum Ducem Beneventanum Grimoaldi filium; Romamq; ingressus, & dona offerens S. Petro ac Deiparæ exceptus est à Vitaliano Papa honorificè, ut remissione censuræ in hominem, ut præterebatur catholicū, tolleretur Schisma Orientalium, & via pateret ad reducendos ab Hæresi Monothelitas *Anastasius in Vitaliano; Paulus Diac. lib. 5. à cap. 6. ad 11.*
- 664 Ioanni Episcopo Constantinopol. mortuo substitutur Constantinus Diaconus, Orthodoxus, ex *Nicephori Chron. & Actis synodi VI. Act. 14.* Conitans in Siciliam migrat: Lups Dux seu usurpator Foroiulij, ab Auaribus à Grimoaldo accitis occitus est; eiusq; successor Viarnefridus à Foroiulientibus, & à Vctari eius successore paucis militibus intructo idest 25. Scluorum quinque millia pene interneccione delevit ad pontem Natilonis, *Paul. Diac. l. 5. à c. 18. ad 23.* Collatio de die Patchatis celebrando coram Regibus Osuui Scotorum ritum sequente, & Alchrido eius filio Romanum morem; de qua *Beda l. 3. c. 4. & 25.* Qui capite 30. agit de

- peste in Anglia, & conuersione Sebbi Regis. Clodoueo Regi Francorum defuncto succedunt tres filii Clotarius, Childericus, Theodoricus ex Appendix ad Gregor. Turon. vide l. 9. Chronol. Reform. c. 8. nu. 6. Tractat hoc Anno Baronius de translatione corporis S. Benedicti occasione martyrij Aigulphi, & Sociorum S. Gertrudis filiæ Pipini Ducis & Ydubergæ cognomine Itæ, quarum illa 3. Septembris, hæc 8. Martij colitur: *Molanus in Natal. SS. Belgij.* Vitalianus rescribit Regi Anglorum Osuui, qui legatos ad ipsum, & munera ad basilicam S. Petri miserat, laborante vrbe peste. *Beda l. 3. c. 29. & l. 4. c. 1.* Moritur d. 1. Decembris S. Eligius Episcopus Nouiomensis, de cuius miraculis *S. Audoenus Episc. Photomag. l. 2. c. 18. apud Surium 1. Decembr.* Illud insigne, quod volente Regina Bathilde transferre corpus eius Parisios, alij verò ad Calam eius Monasterium, & contradicētibus Nouiomensis, cadauer illud nulla vi dimoueri potuit à Regina ipsa eiusq; ministris; at statim se mobile præbuit Nouiomensis, in quorum Ecclesiam illatum est. Ipsa vero Bathilde mater Clotharij, & Childerici, Monialis facta Sanctè vixit, obiitq; Ianuarij 17. Sed non hoc anno, quo tamen anno die 22. Iulij obiit S. Vuandregisilus, de quo *Surius* ad diem dictam.
- 666 Detuncto Constantino Patriarcha Constantinopol. tubrogatur Theodorus Monothelita impudentissimus: *Nicephori Chron.* celebratur Concilium Emeritæ in Lusitania.
- 667 Nicephorus Patricius Imperatoris Dux Saporis Armeniæ tyranni ab equo allisi ad parietem copias superauit: *Theophanes.* S. Ildefontus Episcop. Toletanus Ianuario execute moritur; Theodorico pulso Franci reuocant Childericum, iuxta dicta lib. 9. *Chronol. Reform. c. 8. nu. 6.*
- 668 Constans Imp. à coniuratis per Andream Troili filium in balneo Syracusis occiditur Iulij 15. subtituto Mezentio Tyranno, sed Constantinus Pogonatus Constanti filius aduolans in Siciliam, à Vitaliano Papa vtpote Catholicus adiutus Tyrannum, & rebelles interimit, & bene dispolito Occidente redit Byzantium: *Theophanes, Cedrenus, & Acta sextæ Synodi.* Esto *Paul. Diac.* hæc referat ad annum seq. addunt Africanorum 80. millia in captiuitatem abducta à Sarracenis. Vitalianus in Angliam mittit Archicpiscopum Theodorum monachum cum Adriano: *Beda l. 4. c. 1.* Mortuo Clotario rege Francorum, & Theodorico in ordinem redacto, regnat Chilpericus, Ebroino maiore Domus regiæ in Monasterium Luxouïense scedente. *Vrbinus in vita S. Leodegarij apud Surium 2. Octob.*
- 669 S. Vitalianus Papa moritur d. 27. Ianuarij, cui die 9. Aprilis subelectus fuit Adeodatus Romanus; Sarraceni quod sub Vitaliano cœperant, Siciliam deuastant: *Anastasius, & Paulus Diacon. l. 5. c. 13.* Theodorus Archiepiscopus peruenit in Angliam d. 27. Maij, & cum Hadriano visitat totam Insulam, instruens populos ordinansq; Episcopos, mantiq; in ea annos 21. menses 3. dics 26. *Beda l. 4. Angl. c. 2.*
- 670 Oiuui Rex Northumbrorum meditans peregrinationem Romanam, & mansionem ibidem in locis Sanctis, moritur 15. Februarij annorum 58. reliquo hærede regni Ecgfrido filio: *Beda l. 4. cap. 5.* Maxellendis virgo recusans coniugium Arduini, & ab hoc domi occisa martyrij coronam palmarum virginitatis adiunxit; *Molanus ad d. 13. Nouembris & Sigebert. in Chron.* vbi adit Projectum Episcopum Aruernensem ob defensionem bonorum Ecclesiæ, martyrio affectum. Childericus Rex Franciæ à Bobillone viro

- Viro insigni , quem ad palum flagris cædi iusserat , in venatione insidiosè occiditur , & Theodorus reuocatur ad regnum , iuxta dicta lib. 9. *Chronol. Reformatæ* c. 8. nu. 6. S. Gudola obiit 8. Ianuarij , prope cuius tumulum arbor frondes floresq; emisit , & translato sacro illo corpore , eodem migravit arbor eadem viridis , ac florida . *Ribadenera in eius vita.*
- 671 Childerico Francor. Rege ob se uitiam in nobiles à Bobillone , quem seruili supplicio ad stipitem alligatum verberari iussuerat , vt diximus occiso ; successit Theodorus frater . Ebroinus autem ex Monacho miles obtruncatis multis nobilibus , qui ipsi aduersi fuerant , & iterum Maior domus Theodoro adhæret : *Aimoinus* l. 4. c. 44. & Appendix ad *Greg. Turon.* Sarraceni Lyciam , ac Ciliciam inuadunt . *Theophanes* , & *Cedrenus*.
- 672 S. Audoenus Episcopus Rothomagensis , cum multis pija viris peregrinatur Romam ad limina Apostolorum , Romanas Ecclesiæ , & memorias Martyrum lacrymis irrigans , & pecunia , ac munificentia oblationibus ditans , vbi autem peruenit ad Confessionem S. Petri cum incepisset hunc versum : *Exultabunt Sancti in gloria : cælitus responsum est. Letabuntur in cubilibus suis;* Ex Actis eius apud Surium d. 24. Aug. Theodorus Archiepiscopus Dorouernensis Synodus in Anglia celebrat d. 24. Septembri : peste autem Angliam depastente moritur Sanctissimus Episcop. Ceadda ; moritur & morbo vehementi pijissimus Sebbus Rex Saxonum Orientalium , cuius cadaveri prolixiori , quam esset Sarcophagus marmoreus , mirabiliter se accommodauit dilatando se *Beda* l. 4. à c. 3. ad 11. Sarraceni diuersis prælijs ab Aprili ad Septembrem tentant expugnare Constantinopolim , sed frustra , Deo , ac Deipara vrbem defendantibus , quod per annos 7. factum ait *Theophanes* , & *Cedrenus*. In Hispania moritur optimus Rex Recceswinthus , succedente Bamba , seu Vuamba , ex cuius capite dum Toleti vngueretur in Regem , visa est apis exire , & volare in celum , necpe kal. Septemb. *Lucas Tudensis in Chron.*
- 673 Grimoaldus Rex Longobardorum moritur , mandans sepeliri se in Basilica , quam Ticini erexerat S. Ambrosio , vt pote ex Ariano factum Catholicum , succedente interim filio eius nouenni Garibaldo , donec Bertaridus Ariperti Regis filius , apud Saxonum Regem extorris , diuinitus admonitus , & inde Ticinum reuersus à Longobardis tertio post Grimoaldi mortem mense pro legitimo Rege receptus est ; statimq; accersita Rodelinda coniuge , & Cuniberto filio , qui Beneuenti detinebantur in custodia ; Monasterium *Nouum* Deo , & S. Agathæ construxit in ea parte prope flumen Ticinum , vnde ante annos 9. fugerat . Roselinda verò Basilicam Deiparæ dictæ ad Perticas extra muros Ticini ædificauit , erant autem ambo Catholicæ , & pauperiales liberales : *Paul. Diac.* l. 5. c. 33. Contra Vambam Regem Hispaniæ insurgunt Ildericus tyrannus , & ipse Paulus Dux Vambæ : *Lucas Tudensis.*
- 674 Vamba Rex exercitum ducens contra Ildericum , qui in Gallia Narbonensi tyrannidem , & Ecclesiastica bona occuparat , Paulumq; rebellem , & sacrilegum , qui S. Felicis Martyris Gerundenensis coronam à S. Reccaredo Rege donatam , suo capiti imposuerat , & Lupum ducem , Francorum , & Vasconum auxilio fultos ; iubet militibus in adulterio deprehensis amputari virilia dicens : *Frustra pergit ad bellum , quem iniquitatis comitatur exemplum.* Ergo Angelis super Castra Vuambæ visibili volitatione corruscantibus , vieti sunt tyranai prædicti ; Paulusq; Sor-
- didatus , capiteq; decaluato , atq; corona coriacea redimitus , cameloque impositus duclus est cum perduellibus in triumphum Toleti , restitutaq; sunt vasa , & reliqua Ecclesijs ; nouisque turribus , & ædificijs cum statuis Sanctorum amplificata vrbs . *Iulianus Archiep. Toletanus* , & *Lucas Tudensis in Chron.*
- 675 In Hispania Concilium Bracarense III. & Toletanum XI. celebrata sunt , de quibus *Lucas Tudensis* , addens à Vuambæ Rege victos Sarracenos , qui Hispanias inuaserant naua' i pugna incensa , que naues eorum 260.
- 676 Adeodatus Papa moritur d. 26. Iunij , eoq; mortuo tantæ pluviæ , & tonitrua erupere , vt homines multi , ac pecudes fulgere interierint , nec potuerit perfici tritura frumenti , aut congregari in horreum ; ex ipsis verò pluvijs renata sunt legumina , & ad maturitatem redacta ; electus deinde fuit in Pontificem Kal. Nouembris , Donus , siue Domnio , alijs *Conus* Romanus : *Anastasius Bibl.* Mahuuias Sarracenorum Princeps videns à Maronitis occupatam regionem à Iybano ad Ierosolymam , pacem annorum 30. cum pacto tributi anni petiit , & impetrat à Constantino Imp. *Theoph.* & *Cedrenus* . Edilredus Rex Marciorum Cantiam in Anglia ingressus , sacra , & prophana vastat , & Catholicos persequitur : *Beda* l. 4. c. 6.
- 677 Theodorus Constantinopol. & Macarius Antioch. Episcopi Monothelite conantur , sed frustra , Imperatorem mouere contra Romanum Pontificem : ex sextæ Synodi Collat. 8. Ecclesia Anglicana pergit exagitari ab Edilredo : *Beda* l. 4. cap. 12.
- 678 Donus Papa moritur d. 11. Aprilis , cum quo Constantinus Imp. per litteras egerat de pace Ecclesiæ , quæ extant in principio sextæ Synodi , eiq; substituitur Agato Siculus Monachus d. 25. Octobris . Bulgari Thraciam infestant , cum quibus Imperator , vt Synodus congregare posset , pacem iniuit , promisso illis tributo : *Theophanes*. Circa hoc tempus inuentum est Sudarium Sacrum capitis Christi Domini : *Beda de locis Sanctis* c. 5. Mense Augusto visus Cometa tribus mensibus manè Oriens , quæ secuta est siccitas triennalis sine pluvia . *Anastasius* , & *Beda* l. 4. c. 12. qui c. 13. Vulfridum Episcop. Eboracensem prædicantem Fritijs , occasione expulsione à sede sua per Ecfridum Regem . Agathonis iussu Monothelitarum hæresis damnatur in pluribus Synodis in Italia , præcipue Mediolani , in Gallia , & in Anglia , de quibus *Baron* hic.
- 679 680 Synodus generalis Romæ post Pascha celebratur Episcoporum 125. inter quos multi sanctitate , insignes , omnesque damnarunt hæresim Monothelitarum , & de hoc extant epistolæ Agathonis Papæ ad Constantinum Imp. & fratres eius , in quibus profitetur omnes Romanos Pontifices fuisse immunes ab hæredi , idemq; professa est Synodus hæc sub ea in epistola Synodali ad Imperatorem , & postea Nicolaus Papa , & alij non magnificantius , quæ verius . Post aduentum Legatorum Pontificiorum Constantinopolim , Georgius Patriarcha Constantinop. edito Imperatoris conuocauit sextam Synodum Constantinop. quæ coepit est 7. Nouembris , in qua sub initium fuere circiter 170. Episcopi , vt habent Photinus , & Theodorus Balsamo ; Sed postea creuerit , vñq; ad 289. vt habent *Theophanes* , & *Cedrenus*. Post Lunæ Eclipsem , ac deinde Solis 3. Maij pestis Julio , Aug. & Septembri Italiæ præcipue Romæ , ac Ticini plurimos abstulit , totq; moriebantur in qualibet domo , quot vicibus malus Angelus , boni Angeli iussu percutiebat venabulo domorum ostium ; statim autem N ac

- ac ex reuelatione diuina erectum est in Basilica S. Petri ad Vincula Altare S. Sebastianum cum reliquijs eiusdem, cessauit pestis. *Paul. Diacon.* l.6. c. 5. & *Anastasius in Agathone.* Vuamba Rex fit Monachus, eiq; succedit Eruigius d. 14. Octobris, *Iulian. Toletan.*, & *Lucas Tudensis.* Die 12. Decemb. Actio 6. Synodi sexta habita est, cessatumq; vsq; ad 13. Febr. sequentis.
- 681 Die 13. Februarij resumpta est Synodus 6. & actio 7. habita, & alia (de quibus plura Baronius) contra Monothelitas, & de Theodoro, qui Acta huius Synodi corrupti, & de Polychronio frustra tentante mortuum suscitare, ad astruendā hæresim Monothelitarum: Absoluta est Synodus 16. Septembbris acclamatumq; est Imperator, & Synodus professa est, secutam se esse Agathonis Papæ sententiam, & instructionem, per quem Petrus locutus erat, missaq; Synodalib; epistola ad Agathonem, in qua petitur confirmatio Auctorum: Addit Anastasius Constantium liberaliſe Romanam Ecclesiam à solutione pecunia pro confirmatione Romani Pontificis. Ita reuixit Catholica fides in Oriente. Antea verò Eruigius Rex Hisp. confirmatus fuerat à Concilio Toletano XII. ipso volente congregato d. 10. Ianuar. & absoluto d. 25. eiusdem. In Anglia Saxones Australes conuersi ad fidem; fames, & pestis ibidem, de quibus *Beda lib. 4. c. 13.* & *14.*
- 682 S. Agatho Papa moritur d. 10. Ianuarij, vacatque Sedes mensis 19. & dies 5. ex *Anastasio.* Moritur, & Georgius Patriarcha Constantinop. eiq; substitutus Theodorus Syncellus, antea patronus Monothelitarum, sed simulatè postea Catholicus. Rothomagense Concilium peractum est præsidente S. Ansberto eius Ciuit. Episc., cuius Sancti Acta apud *Surium* 9. Febr.
- 683 Die 15. Augusti creatur Summus Pontifex S. Leo II. Siculus, ad quem Imperator remisit Legatos Apostolicos, cum Actis VI. Synodi, non cafligatis, vt præferebatur, sed depravatis à Theodoro. Toletanum Concilium XIII. celebratur die 4. Nouembbris præsente Eruigo Rege, & postea egresso, vt liberiū agerent, quo ab soluto peruenere in Hispaniam Acta sextæ Synodi missa à Leone Papa ingruente iam hyeme, ad quem Episcopi Hispani Legatos suos miserunt: ex *Concil. Tol. 14. Can. 3.*
- 684 S. Leo Papa moritur d. 28. Iunij; & die 20. Augusti subrogatus est ei Benedictus II. Romanus, quem, & eius successores legitimè electos concessit Imperator ordinari statim, absq; expectata confirmatione Imperatoria, vt refert *Anastasius.* Toletanum Concilium XIV. d. 14. Nouembbris initur, & absolutum die 20. eiusdem. Constantinus offert Benedicto Papæ filios suos in filios, mittens ad eum eorum capillos, iuxta morem illorum temporum: *Anastasius:* Mortuo Theodoro Episcopo Constantinopol. substitutus Paulus: *Niceph.* Ecgfridus Rex Northumbrorum; missus Berzo Duce Hiberniam vastat, nec locis pijs parcens; occidens ipse quoque anno sequenti in invasione Pictorum *Beda l. 4. c. 26.*
- 685 Constantinus II. Imperator moritur Septembri, succedente Iustiniano II. eius filio adolescenti, cum quo Sarraceni pacem instaurant; Leontius Imperatoris Prætor recuperat Armeniam, subiicitq; Iberiam, Albaniam, Hircaniam, Medianam; *Theophanes.* Manichæi in Armenia iussu Iustiniani combusisti: *Lucas Siculus* S. Benedictus II. Papa moritur 7. Maij, cui subrogatus est d. 22. Iulij Ioannes V. Syrus ex Antiochia. Theodosius Rex Francorum suasu Ebroini coactos ad Synodum Episcopos multos tyrannicè deponit, inter quos, S. Lambertum Traiectensem S. Ama-

- tum Senonensem, ac S. Leodegarium Augustodunensem, quod illum subregulum recipere noluissent: *Sigebertus in Chron.* & *Acta S. Leodogari apud Surium* d. 2. Octobris.
- 686 Die 2. Augusti moritur Ioannes Papa, cui Octobris 20. substituitur Conon Thräx post aliquod Schisma inter Cleros, Petrum aut Archibresbyterum Theodorum cupientes: Iustinianus Imp. decernit, vt Papa per suum Exarchum debet confirmari, esto tributa Romana Ecclesiæ relaxrit: *Anastasius in Conone* S. Kilianus à Papa ordinatus, Franconiam ad fidem conuerit: *Acta apud Surium* d. 8. Iulij. Iulianus Episc. Toletanus rogatu Eruigis Regis scribit contra Iudeos. Kal. Ianuarij obiit S. Clarus Abbas Viennensis in Gallia, triduo ante inuitatus à S. Blandina Virgine, quæ stipata exercitu Angelorum, eorum auxilium contra hostem humani generis illi pollicita est: *Girardus in Diana.*
- 687 Conon Papa moritur d. 13. Octobris: Post Schisma verò inter Theodorum Archipresbyterum, & Paschalem Archidiaconum, electus est Sergius presbyter Antiochenus. Ioannes Platys Exarchus à Paschali pecunia promissione accusatus Romanum, exigit à Sergio ceptum librasauri: Paschalis verò incantationibus, & sortilegijs detitus, depositus est ab Archidiaconatu, & in Monasterium inclusus, ac post quinquennium impenitens excessi è viuis: *Anastasius.* In Gallia Ebroinus impius SS. Episcoporum persecutor ab Ermenfrido trucidatur, ciusq; anima ad inferni ignem vehi vita: *Ado Viennensis.* Moritur S. Cudbertus episc. Lindisfarn. de quo, & successore Aeldilualdo. *Beda l. 4. à c. 27. ad 31.* Moritur etiam Eruigius Rex Hispaniæ, cui succedit Egicanus eius gener, & Cixilonis maritus: *Lucas Tudensis.*
- 688 Toletanum Concilium XV. Episcopor. 66. Abbatum XI. die 17. Maij inchoatum est, & in eo Acta, quæ Baronius recenset. mortuo Theodoro R. Francorum, succedit filius Clodoueus III. ex vita S. Ansberti ap. *Surium* 9. Febr.
- 689 Cedwalla Rex Britannorum Romam peregrinatur ad limina Apostolorum, baptizatusq; Sabbato maioris hebdomadæ, moritur 20. die Aprilis, sepultusq; est in basilica S. Petri, cuius nomen Sergius Papa illi in baptismō indiderat; *Beda l. 5. c. 7. Paul. Diac. l. 6. c. 15.* Acta S. Vulmari in *Surio* d. 20. Iulij eum verò fuisse non Anglum sed Britannum docet Baronius hic. S. Kilianus cum Socijs martyrio affectus vide *Surium* 8. Iulij.
- 690 Duodecim prædicatores verbi diuini eleeti à S. Eggeberto Hibernensi, & Romanis missi, à Sergio Papamittuntur in Germaniam: *Beda l. 3. c. 27. l. 5. c. 10. 11. 12. Surius in vita S. Suberti l. Martij.* S. Theodorus Archiep. Dorouensis moritur 19. Septembbris: succedente Beccetaualdo: *Beda l. 5. c. 8. & 9.* Moritur, & S. Julianus episcopus Toletanus succedente Siberto. Iustinianus Imper. videns pecuniam à Sarracenis pendit solitam, non esse cuiam imagine Imperatoris, puerili levitate pacem cum eis initam soluit; ideoq; statim infectum passus est Abimelech. Sarracenorum tyrannum. *Theophanes in Miscella.*, vbi de columnis Sanctæ Gethsemanis seruatis. Theodoro Regi Franciæ detuncto, succedit Clodoueus III. iuxta dicta l. 9. Chronol. Reformatæ c. 8. n. 7. A Kalendas Nouembbris in Liguriæ, ac Venetorum finibus fuit diluvium, quale vix vñquam à Noc temporibus visum est, ait Cornelius Gemma l. 1. de diuin. charact. c. 18.
- 691 Cæstaraugustanum Concilium die 1. Nouembbris celebratur. Defuncto Bertharido Longobardor.

dor. Regi Catholico iusto, & liberali, succedit filius Cunipertus, contra quem insurgit Alachis Dux Tridentinus eius subditus, sanctorum contemptor, sed S. Archangelo Michael pro Cuniperto militante, vixit in acie Alachis perijt: *Paulus Diaconus* l. 5. à c. 29. ad 41. Paul. Episc: Constantinop. defuncto sufficitur Callinicus: *Nicephorus*.

692 Constantinopoli Pseudosynodus coacta impulsu Callinici patriarchæ, sed damnata à Sergio Papa, resistente Imperatori; qui proinde mittit Zachariam Protospatharium, vt Sergium deportet Constantinopolim, sed milites Rauennæ, ac partium vicinarum Zachariam contumelijis affe-ctum à Roma repulerunt: *Paul. Diac.* l. 6. c. 11. *Beda de 6. atatibus in Iustiniano minore*, & *Anastasius*, qui addit Zachariam sibi timentem sub lecto Pontificis se abscondisse, ab ipso Sergio subtrahit neci. Intercà Saraceni prodi-tione ducum Armenia occupata, ad inuadendū Romanum Imperium viam aperiunt: *Theophanes*, & *Cedrenus*. Defuncto Clodoueo R. Francor. succedit frater Childebertus: *Aimo-nus* l. 4. c. 49. & 52.

693 Mense Maio fit Toletanum XVI. Concilium Epi-scoporum 61. Abbatum 5. & plurium Nobili-um, in quo Sisbertus Archiepiscopus coniura-tionis in Regem Egicanem dampnatus, ac deie-ctus à Sede, substitutusq; ei Felix. Iustinianus Imperator ob intentata contra Sergium Papam, & fœtuiam suorum ministrorum iniuisus popu-lo, adiecit & hoc scelus, vt Deipara Virginis Metropolitanam Ecclesiam deiici iussit, vt aliud ædificium ibi construeretur: *Theophanes*, *Cedrenus*, *Zonaras*. De duorum Euualdorum martyrio, & miraculis hoc anno, *Beda* l. 5. c. 11. & *Sigebertus in Chron.*

694 Iustinianus Imperator, qui suis ducibus manda-rat, vt noctu populum Constantinopolitanum necarent, à populo per Leontium præfatum conuocato naribus truncatur, et in exiliu Cher-conam relegatur; Leontius verò acclamatur Imperator: *Theophanes*, *Cedrenus*, *Zonaras*. Egicanus Rex Hispaniæ contra Iudeos, qui cum Africanis Iudeis in ipsum conspirauerant, con-uocat Concilium Toletanum XVII. d. 9. No-uembris, in quo multa contra Iudeos sancta. Clodoueo III. Regi Franciæ succedit frater eius Childebertus II.

695 Radbodus Rex Frisiæ Idololatra expulsus à Pipi-no de Herstallo, à Traiecto, dolensq; Idola sua destructa à Sacerdotibus S. Vuigberti, hunc martyrio, alios exilio mulcat; S. Suuibertus de-truditur in carcere mox liberatus prædicat Euangelium; *Marcellinus apud Surium* d. 1. Martij. Moriuntur SS. Ansbertus Rothoma-gensis, et Audomarus Morinor. episcopi, *Surius*, et *Molanus* ad d. 9. Februarij, et 9. Septem-br.

696 Villebrordus post sexennij prædicationem Apo-stolicam in Frisia, redit Romam, et à Sergio Papa ordinatur Episcopus, nominaturq; Clemens: vide *Beda* l. 5. c. 12. & *Albinus apud Surium* d. 7. Nouembris de coapostolo verò eius S. Suuiberto, eiusq; miraculis, *Marcellinum in Attis eius*. Exercitus Romanus seditione facta, creat Imperatorem Abslimaro Tiberiumq; nominat; qui cum sua classe appellit Constantinopolim lue bubonum per 4. menses vexatam, Leontiumq; naribus mutilatum, in Dalmatiæ Monasterium includit; eiusq; amicos publicatis bonis, relegat, et fratrem suum Heraclium præfatum copijs terrestribus mittit in Cappadociam, *Theophanes*, & *Cedrenus*.

697 SS. Villebrordus et Suuibertus multo cum fructu euangelizant Frisia, Hollandis, Dacis, et Lo-tharingis; Radbodo Rege pagano frustra fre-

mente, immo conuocata Synodo Traiecti, alios plures ad prædicandum Euangelium mittunt, inter quos ipse *Marcellinus*, qui vitam S. Suuiberti scripsit, extantem penes *Surium* 1. Martij.

698 S. Lambertus episc. Tungrentis, ob increpitudem Pipinum de Herstallo, qui prætulerat Plectrudi legitimam coniugi Alpaidem pellicem, à Dodo-ne fratre Alpaidis, ipsa instigante, dum in villa Legia ante altare SS. Cosmæ, & Damiani ora-ret, lancea transfoditur 17. die Septembris; Do-do non multo post putrida viscera per os eie-ctans, vermisq; absumptus in Mosam proiec-tus est; reliqui participes sacri regij, intra annu miserrime perierunt. Concurrentibus autem plurimis ad osculandum S. Martyris corpus, & ad id admissis, solæ pellices turbine quadam retropellebantur: *Sigebertus in Chron.* *Molanus*, & *Surius* ad diem 17. Sept. Moriuntur S. Begga Pipini mater, & S. Bertinus Abbas: *Sigebertus in Chron.* *Surius* 1. Septembris Romani Syriam percurrunt usque ad Samosatam cæsis barbarorum circiter 200. millibus, spolijsque onusti redeunt. *Theophanes*, & *Cedrenus*.

In Locum S. Lamberti, Sergius Papa diuinitus præmonitus consecrat episcopum Leodiensem S. Hubertum filium Bertrandi ducis Aquitanijæ, qui ab Ebroin ad Pipinum confugerat, *Molanus ad diem 3. Novembris*, & Althelmum Ab-batem accitum ex Anglia, remittit cum donis, de quo *Beda* l. 5. c. 19. Naitanus Rex Piætonum iubet Pascha celebrari Romano ritu *Beda* l. 5. c. 16. Arculpus episcopus Gallicanus peregrinatus ad loca sancta, scribit de illis librum, quæ *Beda in Epitomen* redegit *Beda lib.* 5. cap. 16. 17. 18.

700 S. Vulfranus Archiepiscop. Senonenis prædica-turus Frisijs, in naui iuxta Morinorum littus ja-ctis anchoris celebrat missam, dumq; minister vult patenam extergere, illa in mare decidit; sed precibus S. Vulfrani ex profundo maris reuera-ta est ad manus ministri, peractumq; est sacri-ficium: *Ionas Monachus apud Surium* d. 20. Martij, ubi de plurimis Frisonum ab eo con-uerstis, quos inter fuit filius Radbodi.

701 S. Sergius Papa moritur d. 9. Septembris, qui Bedam Roman inuitarat, esto *Beda* præ modestia id tacuerit. Continuator *Beda de gestis Anglor.* eius loco electus est 29. Octobris Ioannes VI. Natione Græcus, contra quem Theophylactus Exarchus à Tiberio Abslimaro missus, à militi-bus Italia repressus est: *Anastasius*. Mortuo Rege Egicane solus in Hispania regnare cœpit filius eius Vuitiza omnium vitiorum sentina, & apostata à fide, frustra illum sanare conantibz. Episc. in Concilium congregatis: plura de hoc *Lucas Tudensis in Chronicis*.

702 Iustinianus ducta in uxorem sorore Chagani Ia-zorum Regis, huius ope præparat se ad reafsumendum imperium: *Theophan.* *Cedren.* *Zonaras*. Gisulphus Beneventanus dux Longobar-dorum Romanam ditionem in Campania præ-dis, & incendijs vastat; *Paulus Diac.* l. 6. c. 27. Ad hunc annum Baronius refert martyrium S. Heimerani episcopi Ratisponensis, de quo *Surius* d. 22. Septembris.

703 Iustinianus ope Trebellij Bulgarorum regis Abslimarum, & Leontium vincitos pompatice in Cir-cum dicit, utriusque ceruices calcans, populo acclamante; super aspidem, & basiliscum ambula-tum, & conculcasti Leonem, & Draconem, ac deinde capite obruncari iubet, multis ciuibus, aut exsisis, aut sacco inclusis, & in mare mersis, & Callinico Patriarcha oculis priuato, missaq; Romam in exilium, qui contra Romanum Pon-tificem iam ceruicem erexerat, eique substituto Cyro Monacho insula Amastridis, qui ei præ-dixerat

- 704 dixerat recuperationem imperij. Trebellius Rex cū muneribus ad propria remissus : *Theophanes, & Cedrenus*. Cuniberto Regi Longob. defuncto succedit filius Luithbertus sub tutela Alsprandi *Paul. Diaconus* l.6. c.12.
- 705 Longobardorum Duces pro regno inter se dimicant ; Aripertus sublatis Luithberto filio Cuniberti, & Rothari Duce Bergomensi, victoriaq; potitus, precib. S. Boniti Aneruenensis Alpes Cottias. Sedi Apostolica restituit : *Ado Vienensis in Chron. & Beda in Epitome*, vbi addit Edilexdum Regem Merciorum anno 31. regni Monachum factum, tradito regno Coenredo; & hunc valde profecisse ex miserando interitu militis impunitentis, & s̄epe frusta ab ipso Rege admoniti.
- 706 Die 10. Ianuarij moritur Ioannes Papa VI. eique die 1. Martij, subrogatar Ioannes VII. Græcus, ad quem Imperator misit duos Metropolitanos Episcopos pro Sexta Synodi Canonibus, quos Canones Papa congregato Romæ concilio, non condemnauit quidem, sed nee recepit ; *Anastasius*. In eodem verò Concilio tractata est causa S. Vulfridi episcopi Eboracenit, ibidem absoluti, pro quo restituendo in suam sedem coactu fuit concilium in Anglia : *Beda* l.5. c. 19. & 20. Boructuarij miraculis S. Suuiberti ad fidem conuersti sunt ; *Surius* ad d. 1. Martij. Sarraceni Damasci auferunt Christianis pulcherrimum templum, forte S. Io. Bapt. *Theophan.* cum *Beda* in Epitome de locis Sanctis.
- 707 Iustinianus Imp. ingratus Trebellium Regem Bulgarorum bello adortus, sed viatus vix fuga cum paucis redit Constantinopolim : *Theophanes, & Cedrenus*. de S. Guthlaco Anachoreta Angliae vide *Surius* d. 11. Aprilis.
- 708 Ioannes Papa VII. moritur d. 18. Octobris vacuitq; sedes mentib. 3.
- 709 Ianuarij 18. creatur Papa Sisinnius Syrus, sed podagra laborans, & Chiragra, quo repentina morte d. 7. Februario sublato, substitutus est die 7. Martij Constantinus pariter Syrus, sub quo Felix creatus Archiepiscop. Rauennas Romæ cōsacratus, & edita fidei ac obedientiae professione, postea Rauennatum in pultu schismatis ab Apostolica Sede diuinit se, quem ideo Imperator iussit abduci Constantinopolim, & oculis priuatum duci in exilium; Rauenna prius per Theodorum ducem exercitus capta, punitisq; illis Rauennatis, qui Papæ, & Imperatori refractari fuerant : *Anastasius*.
- 710 Iustinianus Imperator pro canonibus ad V. & VI. Synodus additis invitauit Constantimum Papam Constantinopolium, qui se ad iter accingit mensa Octobri, & hyemans Hydrunti accipit sigillum Imperiale, vi cuius ubique exciperetur perinde ac si esset Imperator. Sed eo absente Ioannes Rizocopus Exarchus Romam veniens, aliquos Ecclesiasticos iugulauit, & postea Rauennæ turpissime mortuus est : *Anastasius* die 12. Octobris S. Vuiltridus Archiep. Eboracen sis migravit ad Christum, & d. 26. Maij obiit S. Althelminus episc. Schireburgenlis in Anglia; At Coerendus Rex Merciorum, & alius Rex Saxonum venerunt ad Limina Apostolorum : *Anastasius, & Beda* in Epitome. In Francia mortuo Childeberto, succedit Dagobertus II. & Autbertus episc. Cameracensis ex apparitione diuina erexit basilicam in honorem S. Michaelis Archangeli. *Sigebertus* in Chron. Constantinus Papa Hydrunto soluens, & à Theophilo Patricio Duce in insula Coca summo honore occurrente exceptus, ductusq; Constantinopolim, vbi septimo ab urbe milliari à Tiberio filio Iustiniani, Cyro Patriarcha, & Senatu cum iubilo suscepimus est, eumq; Iustinianus, qui erae Nicez in Bithynia, inviavit Nicomediam, vbi Imperator cum regno in capite prostrauit se, osculans pedes Pontificis, deinde in mutuum amplexum corruerunt; sequenti Dominica cōmunione accepta à Pontificis manibus, & prouis delictis deprecans, omnia priuilegia Ecclesie renouauit : *Anastasius Biblio.* *Beda*, & *Marianus Scotus*. Sed Iustinianus rebellis Chersonesii immissa classe puniuit, & occisi sunt 73. milio homines. *Theophanes, & Cedrenus*. De functo in Hispania Vuitiza, successor Rodericus filius Theofredi : *Lucas Tudens*.
- 711 Constantinus Papa in Italiam reuersus, die 24. Octobris Romanum ingressus est ; populo exultante : *Anastasius*. Saxorum plures conuersti ad fidem ; *Surius* 1. Martij in vita S. Suuiberti. Iustinianus noua classe aduerfus Chersonenses, ut eos funditus deleret præparata, & ei præfatis Elia Spathario, & Philippico Bardano, quos ex Cephalenia exules revocarat ; cum à Chersonensibus acclamatus esset Philippicus Imper. obtruncatus est ab Elia, eiusq; caput à Philippico Romanum usq; missum ; Tiberio autem filio Iustiniani guttur instar ouis fecit : *Theophanes*. Philippicus cui à Monothelita incluso Astrologo prædictum fuerat Imperium, misit ad Constantimum Papam hæreticam professiōnem fidei contra Sextam Synodum, quam Papa reciecit, vnde diuturnæ altercationes Romæ inter Duces Philippici, & Catholicos : *Theophanes, & Anastasius* Childeberto II. Regi Franciæ defuncto succedit Dagobertus II. eius fil. ex dictis lib.9. *Chronol. Reform.* c. 8. n.7.
- 712 Philippicus Imperator, deposito Cyro episcopo Constantinop. substituit Ioannem Monothelitam, et in locum defunctorum episcoporum subrogantur hæretici in Oriente, et per numerosam Pseudosynodus præsidēte Ioanne, damnatur Sexta Synodus : *Theophanes*. Mortuo Ariperto Rege Longobardor. substituitur Ansprandus, quo post tres menses defuncto subrogatur eius filius Luithprandus, qui statim confirmat donationem Alpium Cottiarum factam Ecclesiæ Romanæ ab Ariperto. *Paulus Diaconus* l. 6. c. 35.
- 713 Philippicus Imp. à coniuratis cōprehenditur Sabato Pentecostes lunij 2, et excæcatur, die vero sequenti coronatus est Imperator eius secretarius Artemius, nominatusq; Anastasius, Orthodoxus qui scriptit ad Romanum Pontificem, mittens professionem suæ fidei per Scholasticum Italiam Exarchum, et Pontifex vicissim misit ad Imperatorem Michaelem presbyterum Cardinalem Apocrisarium : *Theophanes, & Anastasius*. Sarraceni, cum suo Rege Vbit, euocati à Iuliano Comite prouincia Tingitanæ (cuius filiam Cauam, non pro vxore, sed pro concubina adhibebat Rodericus Rex Hispaniæ) ingrediuntur Hispaniam, et Tariffa duce præmisso, deinde Muza Principe exercitus, clade ingenti eam afficiunt, mortuo in prælio Roderico. *Lucas Tudensis, & Rodericus Toletanus* l. 3. de reb. Hispan. cap. 18. Quidam dicunt id accidisse anno 712. Quia illo anno 3. Decembri Caua, seu, ut aiunt, Florinda, scriptit de sui iniuria ad Comitem Iulianum.
- 714 Constantinus Papa moritur d. 9. Aprilis, eique substituitur die 22. Maij S. Gregorius II. Romanus, qui per Apocrisarium suum Michaelem presbyterum Cardinalem missum ad Anastasium Imperatorem procurauit deponi Ioannem episcopum Constantinopolitanum Hæreticum, cui S. Germanus subrogatus est kalendis Augusti, antea Cyzici episcopus : *Anastasius Biblio*. Et *Theophanes*. Thcodolio Adramytneno ab Exercitu acclamato Imperatore, et admisso Con-

715

Constantinopolim Anastasius 4. Septembris i. abdicat imperio coactus, & relegatur à Theodosio in monasterium ut ibi fiat Monachus : *Theophanes*.

Dux Longobardorum Beneventanus Cumanum Ecclesiaz castrum occupat, quem nec promissis, nec minis fecerit Gregorius Papa, inuitat ad arma Ducem Neapolitanum, cui ob recuperatum castrum promissas 70. auri libras persoluit: *Anastasius*, & *Paul. Diac.* Luitprandus Alpes Cottias repetit à Pontifice, sed pénitentia datus eisdem confirmavit Ecclesiaz *Paulus Diac.* *Anastas. Beda*, & *Odradus* in epistola ad Carolum Magnum, in ea donatione lanua continetur, nunc Genua.

716

Theodosio Imperatore se abdicante de consilio Germani Patriarchae, & Senatus; Leo I saurus Imperium caput die 25. Martij Theodosius ipse cum filio suo clericus factus, & postea Ephesi defunctus, sepultusq; in Ecclesia S. Phillipi, Epitaphij loco nil aliud voluit, quam nomen hoc: *Sanitas*: eo quod sola mors hominis fidelis perfectam animam à passionibus sanitatem adducat: *Baronius ex Theophane*, & alij. Leo sidei Catholicæ conservatione iurata, coronatus à S. Germano, & opera S. Gregorij Papæ ab Occidentis Principibus receptus est. Malasmas Sarracenorum Princeps Pergamum occupat, ob horrendum à ciuib; Sacrificium diabolo factum, de quo *Theophanes*. S. Gregorius monasteria, & basilicas instaurat, & S. Corbinianum ex Germania peregrinatum pallioque donatum, remittit ad conversionem Germanorum: *Aribo in vita ipsius apud Surium* die 8. Sept. & *Otbo Frisingensis*. Mauri Sarraceni Legiones, & Dominica Palmarum Toletum prodentibus Iudeis capiunt. *Tudensis in Chron.* & *Ambros. Morales l. 1. in Eulogium*, vbi plura de clade Hispanie. De Ceolredo Rege Merciorum defuncto, & damnato ad inferos legem hic *Baronium*. Pelagius in Asturia salutatur Rex, sed non gerit se pro Rege, nisi anno 718. ex *Luca Tudensis*.

717

Malakna Sarracenorum Princeps cum Zulcimo Arabum duce, ingenti classe, & exercitu Constantinopolim obtidet à die 15. Augusti, usque ad 15. Iulij anni sequentis: absumpsis interim intra urbem à peste hominibus 300. millibus, sed ab Imperatore nauibus igniteris in hostes immisisis, & tame, frigore, ac peste eosdem vexantibus, ac præcipue ope B. Virg. Deiparæ, cuius imago iolemnititer per muros circumducta fuit, desperantes Sarraceni, ab obstdione discedunt, frustraque aggressi Bulgarii à quibus trucidata sunt Sarracenorum 22. millia. *Theophanes Paul. Diac. l. 6. c. 47. & Epistola 4. Gregorij Papa 2. ad S. Germanum.* Romam Tiberis per dies 7. inundatione muros superans, & domos euertens, atq; agros dissipans infestauit *Anastasius in Gregorio II.* Carolus Martellus die Dominica Passionis in acie vincit, ac fugat Chilpericum, & Raginfridum, ac S. Rigobertum Episcop. Rhemensem sede sua exturbat, ex appendit ad *Greg. Turomensem*, & Actis S. Rigoberti apud *Surium* d. 4. Ianuarij. Moritur S. Suibertus Episcopus Verdenis, ex vita ipsius apud *Surium* l. Martij. Successerat autem Dagoberto II. Chilpericus II.

718

Sarracenorum classis die 15. Iulij ingloria discedit ab obsidendo Constantinopoli, & Deiparæ precibus, partim naufragio, partim ignea grandine penè tota consumpta est, vix quinque nauibus saluis in Syriam delatis: *Theophanes*, & *Cedrenus*. Iple Zulciminus confitus est hæc se passum, quod blasphemis suis irritasset Dei Genitricem, cuius imaginem supra portam vr-

719

bis viderat, tanquam ciuib; auxiliantem, qua de re habetur annua memoria in Menologio Basiliij Imp. ad diem 15. Augusti. Nihilominus Haunus successor Zulcimini Christianos est persecutus: audens etiam Leonem Icap. tentare, ut Christum desereret: *Theophanes*: Pelagius Theodorici Regis Spatharius ab Asturibus in principem electus, ideoq; à Sarracenorum ingenti exercitu circumuentus, in speluncam multitudinem cum suis se recipit occluso ostio, & ibi se Deo, ac Deiparæ commendans, qua protegente, iacula, & faxa à Sarracenis in portam spelunca conicata, contra ipsos retorquebantur, prostrata eorum maxima multitudine; mox Pelagius è spelunca egressus cum suis stricio gladio Sarracenos inuidit, Alchimanum eorum ducem, & 20. millia interficit, reliqui sexaginta mille fugientes, inundatione fluminis Deuæ magna ex parte perierte: *Tudensis in Chron.* Ita Deipara tam in Occidente, quam in Oriente pro suis contra Sarracenos pugnauit. Alij tamen Historici Hispaa, Pelagius initium referunt ad annum 716. alij ad 717.

S. Bonifacius Anglicanus Monachus Romam venit, & à S. Gregorio Papa litteras Apostolatus sui accipit, inde prædicat Thuringis, Frisonibus, & alijs Germaniq; populis, ex vita eius apud *Surium* d. 5. Iunij. Radbodus Fritonum Rex, penè baptizandus à S. Vulfrano Episcopo Sennonenti, & audiens plures imò omnes sui prædecectores in Tartaro esse, ait se malle cum pluribus ibi esse, quam cum paucioribus, & pauperibus in Paradiso Christianorum; & pedem referens à Sacro fonte paulo post illusionibus à diabolo in paganismo confirmatus moritur, ex vita S. Vulfrani per *Ioram scripta apud Surium* d. 20. Martij. Leoni Imperatori nascitur Constantinus, & baptizatur à S. Germano, sed sterlus emittens in sacrum lauacrum, cognominatur Copronymus, & inde prætagitur eius impietas; Arthemius, cum Archiepikopo Thestalonicensi, alijsq; coniuratis in Imperatorem necati sunt: *Theophan. in Miscel.*

720

Haunus Sarracenorum principe mortuo, redditia Ecclesiæ pax: Constantinus intans creatur, & à S. Germano coronatur ipso die Paschatus: *Theophanes*, & *Cedrenus*.

721

Romanum Concilium Episcoporum 22. mense Aprili præsidente S. Gregorio II. Papa celebratur. Syrus quidam simulans se esse Messiam Hebreos decipit. *Theophanes*.

722

Leo Imperator cogit Iudeos baptizari: *Theophan.* In Armenia Maichæi pullulant, quorum Antistes Genclius Tymotheus iutsu Imper. accitus disputat cum S. Germano; ex *Luca Siculo*. S. Bonifacius Fritones, Cattos, & Saxones vicinos ad Christum convertit, ex vita ipsius.

723

S. Bonifacius Romanum acceritus à Pontifice, creator Episcopus prid. Kal. Decembri ab ipso Gregorio, qui pro eo multas scripsit Epistolæ præcipue ad Carolum Martellum: ex vita S. Bonif. apud *Surium* s. Iunij. Iconoclastarum harrefactis orta ex Iudeo quadam benefico Laodiceano, qui Gizado Sarracenorum principi promittit vitam annorum 40. Si Sacras Imagines ab Ecclesiæ auerterat, esto eius edictum à pluribus spretum sit, & ipse non multo post interierit: Leo tamen Imper. hac peste contactus, in hanc harrefactim lapsus est: *Theophanes*, & *Acta Conc. Niceni II. act. 5.*

724

S. Bonifacius in Germania multos ad fidem convertit, Hæreticos infectatur, monasterium, ac templum in honorem S. Michaelis Archangeli, qui ei apparuerat, construit; cum antea primam Ecclesiam in honorem S. Petri Apostoli excitatæ, & eius Epistolæ aureis characteribus scribi

præ-

A*nni
Chrif.*

prox amore iussisset. *Acta eius apud Surium s. Junij.* S. Corbinianus Episcopus Frisingensis Romam veniens, petit à Gregorio missionem ab Episcopatu per annos 8. administrato, sed non imperat, & in reditu Papiae à Luithprando honorifice exceptus, reuersusq; in Bauariam, Grimoaldum filium Theodosius Ducis, qui Pildrudem fratris sui viduam duxerat, increpauit. *Aribus in vita S. Corbiniani apud Surium 8.* Septemb. vbi narrat calamitates Pildrudis, & eorum, qui ea de causa insidiati fuerant S. Corbiniano.

725

Luithprandus Ticinum transfert corpus S. Augustini, ex Sardinia magno pretio redemptum à Sarracenis, quod eo translatum erat ab Episcopis fugientibus à Trasamundo, post quam Hippone iacuerat per annos fere 56. processit verò Luithprandus obuiam portantibus Sanctum corpus, vsq; ad fines agri Dertomenis, cum plurimis Episcopis, & principibus viris, depositis regalibus, & nudis pedibus, ac capite sacrum pignus prosequens, cuius beneficio multi miraculosè sanati; sed cum pernoctassent in praedio Sauinariensi, & manè nulla vi sacrum feretrum dimoueri posset, Rexq; ideo scissis vestibus, & facie in terram deuoluta mœraret; suatu Gratiani Nouariensis Episcopi voulit donaturum se prædium illud Deo, & Ecclesiaz S. Petri, si Deus permitteret corpus S. Augustini Ticinum transferri; quo voto nuncupato Rex accessit ad feretrum illudq; facillimè mouit adeo, vt à duobus tantum defterri potuerit, & locari in Ecclesia B. Petri prid. Kal. Martij: *Petrus Oldradus Episcopus Mediolanensis in Epistola ad Carolum Magnum data Anno 796. quam recitat Baronius,* & in ea additur 40. Ultramontanos Romanos peregrinantes invitatos esse à S. Augustino ipsis apparente, vt Papiam, & vicinam Eccl. S. Petri intrarent ibi sanandi, quod & factum est. Eudo Dux Aquitanæ præ odio in Carolum Martellum, vocat in Gallias Sarracenos ex Hispania: *Cron. vetus à Pithoeo editum.* At S. Bonifacius ex Anglia mulos vocat adiutores pro conversione reliquorum Germanorum; *Aribo in vita eius.*

726

Leo Imp. rugitu planè tartareo edictum de delendis vbiq; lacris imaginibus promulgari iubet, in gratiam Iudeorum, qui ei vaticinati fuerant Imperium; sed videns tumultum, ac mœstitudinem Orthodoxorum, ex Leone vulpes factus, simulat velle te Imagines lacras tolli à locis vbi expolita erant ad deostculandum, & in locis sublimibus procul ab ore, & quasi conspectu ad maiorem venerationem transferri; Sanctumq; Germanum sibi resistentem, frustra blandiijis ad suam sectam tentat allucere, ac tandem de Sede deturbat, & ob eandem cautam incendit bibliothecarios, & bibliothecam Constantinopolitanam, in qua erant tricena, & tria milia librorū, & volumen de Draconis intestino conteatum, cui erat inscripta Homeris Odysea, & Ilias. Secutæ multæ turbulentiaz, rixæ, & cædes inter Imperatoris Sectarios, & Catholicos; Satelles, qui scalam confunderat ad deiiciendam imaginem Salvatoris super portam æream, à mulieribus pijs deturbatus scala in terram dciecta, statim expirauit; & ab ijdem postea lapidatur. Patriarcha inclusus in propria Ecclesia, qui fugies ad Leonem author fuit necis illarum mulierum martyrio affectarum. Gregorius Pontifex Summus doctissimus, ac paternis litteris conatur deducere Imperatorem ab hæresi, reducens illi in memoriam Constan. inopolim non semel liberatam ab hostibus per venerandam Deiparæ imaginem, & coacto Romæ Concilio Iconoclastas damnat. Occidentales principes, & com-

A*nni
Chrif.*

munitates; auditio edicto Leonis rebellant, & negant se tributa velle pendere homini non hæretico tantum, sed hæresiarchæ, quos ad id sollicitatos à Gregorio per calumniam finxit, ac disseminauit Leo, vnde aliqui historici Græci id credidere: Hæc ex Constantino Manasse, Theophane, Glica, Cedreno, Epistolis S. Gregorij, & S. Damasceno selecta sunt. Inter Theram, ac Therasiam insulas, quæ olim ebullierant ex profundo maris, igneus caminus pumices euomuit, quibus repleta est superficies maris, et ora maritima Macedonię, Alię minoris, Iesbos et Abydus, Masalma princeps Sarracenorum Cæsarea Cappadociæ cepit: *Theophanes.* At in Gallia Sarracenis Aquitanam vastantibus, Ecclesiæq; incendentibus, præcipueq; basilicam S. Hilarij Pictavi, & tentantibus incendere basilicam S. Martini Turonensis, occurrit cum exercitu Carolus Martellus, et de Francis mille tantum, atq; quingentis cadentibus, Sarracenorum trecenta septuaginta quinque millia cum eorum Rege Abdimaro necauit, Eudone quoq; ob pacta violata, et incendas Ecclesiæ, super eos irruente plurimosq; intermente: Ita *Anastasius bibl. in Greg. II. Chronicon vetus Pithei Paulus Diaconus l.6. ac Marianus Scotus.* Sed maculauit hanc victoriam Carolus, dum Aurelianis abduxit S. Eucherium Episcopum, et in exilium in Hasbaniam ablegauit, quod proficisciens ad bellum ab eo reprehensus fuerat de Ecclesiæ decimis in stipendia militum conuersis; vide *Molanus in SS. Belg. Natal. ad 20. Februarii.*

727

Naualis exercitus duces zelo diuino moti contra Leonem Imperat. vici, et inter eos martyrio affecti Coimbras, et Stephanus. Amer Sarracenorum Dux cum expeditis quindecim millibus, et deinde Muhamias alter eorumdem dux cù octoginta quinque millibus Nicazam Bithyniæ oblidet, sed frustra; diuinitus urbe defensa ob cultum, quo 318. patres Concilij Nicæni consueuerat celebrare: Postea Sarracenis murum Constantinopolis aggressis Constantinus Stratotor Artabasdi, lapide ex machina excusso, toto capite, ac facie contritus est; nimis quia lapidem iecilset in imaginem Deiparæ, eamq; deiecitam contriuisset, pedibusq; calcasset, quo factio viderat in somnis Deiparam increpatam se ac dicentem: *Agnoſcime quam fortem causam contra me fuſcepisti; Atqui contra caput tuum id fecisti:* sic *Theophanes.* Theophilus Episcopus Nacoliæ ab hæresi Iconoclastarum per S. Germanum deducetus est. S. Io. Damascenus Conciliarius principis Sarracenorum Romana fide, ab Italo homine Coima imbutus, scribit libellos Epistolares pro cultu Sanctorum Imaginum; *Io. Patriarcha in vita Damasceni.* Theodoricus Cala Dagoberti filius regnare incipit in Francia ex dictis l.9. Chronol. Reform. c.8.

728

Leo Imperator inuestigata, et obtenta epistola quadam manuscripta à S. Io. Damasceno, eius characteres imitanos notarijs proponit, et confictam Epistolam, qua inuitatum te à Ioanne ad occupandam Damascum simulabat, mittit ad Principem Sarracenorum. Ioanni agnoscenti similitudinem suorum characterum, sed perneganti tamen à te quidpiam tale cogitatum, ne dum Icriptum, iusu barbari principis amputatur dextera, et in foro suspendorit: Ioannes ad solatium doloris impetrat per nuncios, vt libe donetur sua manus humili tumulanda, et in oratorio suo prouolutus coram effigie Deiparæ, et manu pristinæ commissuræ admouens, iuplicat pro sanitate, ac restitutione dexteræ, vt pote quæ sciebat amputatam pro diuinarum imaginum defensione, et quæ omnia posset, vt ea in qua dextera excelsi incarnata esset, ac multas

tas virtutes fecisset; promittens se laudes ipsius, ac Verbi Incarnati scriptarum, atq; Orthodoxis adjumento futurum. Hæc pœsanti lacrymantiq; somnus obrepserit, videtq; in somnis Deiparam lœto intuitu dicentem: *Ecce sanitati restituta est manus tua; Illam ergo absq; mora, ut promisisti, effice calamum scriba velociter scribentis.* Experrectus, & sanatam manum contemplatus, eretusq; in pedes utramque manum in altum extulit, exultans in Deo salutari suo, ac Matre ipsius, quoniam fecit ipsi magna, qui potens est, et totam noctem, cum vniuersa familia in congruis canticis, gratiarumq; actione transfigit. Vulgato miraculo, et Sarracenis dictantibus, manum non ipsi, sed eius amico ad id sponte oblato amputatam, corruptosq; pecunia ministros; acceritus à Principe Ioannes, et exerta dextera monstrans lineam de industria, et prouidentia Deiparæ reliquam in signum veræ sectionis, modumq; miraculi narrans ad maiores honores inuitatur à principe, sed Ioannes post longam contentionem, impetrata dimissione, ac distributionis bonis suis in pauperes, Ecclesiás, et cognatos, ac Hierosolymæ loca Sancta veueratus, cum Cosma ad S. Sabæ Monasterium se contulit: *Io. Patriarcha in vita eius.* Luithprandus Sutrium occupatum à Longobardis, post 40. dies restituit Ecclesiás, monitis et munib; Gregorij Papæ adductus: *Anastasius Bibliothec.*

729 Imperator fœdus init cum Luithprando, Exarchi Eutychij ope pro promissa ad debellandos Dukes Spoletinum, ac Beneventanum, vt Exarcho vicissim præsto esset in Vrbe, quæ ab Imperatore defecerat, occupanda, et Gregorio, vt sacerdos per Eutychium, et alios tentarat, de medio tollendo. Luithprandus Spoleti acceptis ab utroque Duce iuramentis, et oblidibus Romam ingreditur prope Basilicam Vaticanam in campo Neronis cum sua cohorte confidens, vbi Pontificis illuc egressi monitis emollitus, ac pedibus eius se prosternens, promisit se nemini nocitrum, imò ante corpus Apostoli positis chlamyde, armilla, baltheo, enfe de aurato, corona aurea, et cruce argentea post orationem obsecravit Pontificem, vt Exarcho conciliaretur, quod obtinuit; Imò Gregorius Exarchum iuuit contra Fiberium Petarium Imperatoris rebellem: *Anastasius.* Gregorius conatur sedare discordias inter Donatum Patriarcham Gradensem, et Serenuum Foroiulensem Episcopum; de quibus Paul. *Diac. I. 6. c. 13. aut 45.* Et *Chronicon Andreæ Danduli.* Cometa duo vnum Solem præueniens mane, alter subsequens vesperi, et face contra Aquilonem proiecta per duas hebdomadas Ianuario mense vi si portendere clades imminentes Orienti, et Occidenti à Sarracenis, vt habet Beda oculatus spectator lib. 5. Angl. cap. 24.

730 Leo Imp. Italiz quiete abusus die 17. Ianuarij consenso tribunali 19. cubitorum, aduocatoque Germano patriarcha, silentium indicit populo, & confirmat edictum contra sanctas imagines, sanctumq; Germanum resistenteri sibi cogit ad abdicationem, imò per satellites alapis percussum in exilium mittit; intruso in eius locum die 22. Ianuarij Anastasio Syncello. *Io. Damasee. Orat. 2. de Imag.* Et *Theophanes.* Gregorius Pontifex reiectis Anastasi libellis, eoq; ac Leone frustra per epistolas commonito; tandem contumacem belluam fulmine excommunicationis percellens, absoluit Italos omnes ab eius obedientia. In Menologio iustu Basilij Imper. contexto, celebratur S. Germani memoria die 22. Maij, asserturq; obijſe nonagenarius. Ob hæc magis incitatum se ad scribendum contra

Iconoclastas fatetur. *Io. Damascenus, reliqua vide in Anastasio, & Actis S. Stephani iunioris Martyris.*

731 S. Gregorius II. Papa die 11. Februarij moritur, eq; subrogatus est die 16. eiusdem mentis Gregorius III. Natione Syrus doctissimus, ac sanctissimus vir, psalmosq; omnes ordinatim memoria retinens. At Leonis iustu pro Sacris imaginibus Martyrium passi sunt Sancti Basilius, & Procopius Decapolita d. 27. Februarij: & S. Aemilianus Cyzici Episcopus d. 8. Auguſti, & S. Theophilus Monachus d. 2. Octobris. & Niceta Patricius d. 13. Octobris, vt constat ex *Menologio Graecorum.* Gregorius S. Bonifacij legatis receptis, ac litteris de Germanorum conversione nunciantibus, pallium Archiepiscopale ipsi misit, & per epistolam doctissimam satisfecit diuersis eius questionibus. Beda Venerabilis hoc anno historiæ suæ finem imposuit, cum ingressus esset annū 60. ex eius l. 5. c. 6. Carolus Martellus Sarracenos ex Gallia Narbonensi pellit, ac penitus hoc, & sequenti anno fugat, multis illorum, dum fugiunt, naufragio meritis *Annales Franc. Pitheci;* ex quibus, & vita S. Eucherij constat, hoc anno in exilio obiisse S. Eucherium Aurelianensem episcopum.

732 Leo Imperator Constantino filio copulat Irenem filiam Chaiani Regis Cazarorum (quæ sacræ litteris imbuta, eos postea impietatis redarguit) idem Patrimonialia bona Principis Apostolorum fisco addicit, classemq; contra Italos, & Romanos præcipue mittit, quæ tamen in Adriatico naufraga periret. *Theophanes.* Gregorius III. Synodo coacta, & anathematizatis Iconoclastis mittit Synodale Constitutum, & Communionem epistolam ad Leonem per Constantinum (qui per annum integrum detentus est in custodia à Leone) & conquilisit vndiq; sacræ reliquijs, nouisq; sacræ imaginibus promovit cultum Sanctorum contra Iconomachos, & Hagiomachos. *Anastasius in Greg. III.*

733 Gregorius Pontifex, & Italiz totius primores mittunt ad Leonem Imp. legatos, & litteras pro restituzione Sacrarum Imaginum, promittentes solutionem tributorum, si id consequantur, sed frustra, rugiente adhuc Leone, & per octo menses detinente legatos, atq; cum exprobratione resistente: *Anastasius.* Passi sunt hoc anno pro sacræ imaginib. exilium, & vexationes Theophylactus Nicomedia episcopus 7. Martij, & die 20. Niceta episc. Appolloniadis, & d. 23. Maij Michael Synadorum Metropolita: ex Menolog. Grec. Carolus Martellus Sarracenos de novo ex Hispania in Gallias erumpentes, internectione detet: *Annales Franc. Pitheci.*

734 Pergit Leo seuire in cultores sacrarum imaginum, præcipue in Paulum, & Theodericum dic. 7. Martij, in Theophilum Monachum d. 10. Octobr. & in Ioannem Abbatem monasterij Catharorum: ex Menolog. Grec. Tacuino hoc anno mortuo succedit in episcopatu Dorouernentii Nothelmus pietate, ac doctrina celebris, quem S. Bonifacius consulit per litteras de multis, præsertim de impedimento Matrimonij ex cognitione spirituali; *Beda in Epitome Grec.*

Martyrio affecti sunt propter cultum sacrarū Imaginum defensurū sub Leone Isaurico die 27. Februarij Procopius, & Basilius, & 14. Martij Euđemon. Episc. Lampacenus; & 20. Martij, Macarius, & 7. April. Georgius episc. Meletenus, & 13. April. Basilius episc. Parij, & 13. Maij Sergius, & 24. Auguſti Gregorius Limniota monachus, & d. 20. Sept. Hypatius episc. Iydrū, atq; Andreas presbyter, & d. 2. Octob. Theophilus Monachus; & alij de quib. in Menolog. Grecor. vel Martyrolog. Rom.

Per-

Anni
Chrif.

736

Persecutio Iconoclastica Leonis Sæuit etiam in remotos, inter quos Ioannes episc. Gothiz de quo in Menologio Græco. Vtilo Dux Bauariae Romanæ Ecclesiæ, more prædecessorum studiosus, mittit Vnium episcopum Romam ut consecretur à Gregorio, quod factum est: ex Vita S. Bonifacij l. 1. c. 32.

737

Ceolulphus Rex Northumbriæ relinquens regnum Eudelberto, monasticam vitam regno præfert: Beda in epitome hoc anno.

738

S. Bonifacius Romanum reuersus, excipitur ab omnibus summa veneratione, & à Gregorio solutionem quæstionum, instructionem, et alia multa impetrat, præsertim litteras pro cogendo Concilio. Vulnibaldus in vita ipsius l. 1. c. 27. Adelphonsus gener Pelagij ab vniuersis catholicis, et electus in Regem Hispaniæ, qui sicut erat factis, ita voluit dici cognomento Catholicus, vt pote originem ducens à Reccaredo, qui ob fidei propagationem in Concilio fuerat appellatus Catholicus: ita Tudenensis. Carolus Martellus fugatis ex Provincia Sarracenis, eam coronat Franciæ adiungit: Chronicon vetus à Pithoeo editum.

739

Gregorius Papa laudatis per epistolam S. Bonifacio, & Carolo Martello, hunc inuitat ad suppeditias ferendas Romanis contra Luithprandum, qui ob Transamundum Ducem Spoletinum Romanum confugientem, nec traditum, ut volebat, Vrbem obsederat, & quatuor ciuitates à Ducatu Romano abstulerat: Anastasius Bibl.

740

S. Bonifacius Concilium prouinciale celebrat, Augustæ, ut multi putant, Vindelicorum, ex vita ipsius. Offa Merciorum Rex imitatus Regem Huus Angliam tributariam S. Petro facit singulis domibus denarium annuatim Romanum mittendum imponens: Virgilius in epistola ad Henricum 8. anno 1533. data. Terræmus die 27. Octobris cœptus, & per 12. ferè menses durans Constantinopoli multis ædes, & statuas Imperatorias, cum morte multorum subuertit, concussoq; villas Thraciæ, Nicomediam Bithyniæ, & Nicæam, salua ipsius Ecclesia; & Mare ali cubi suos terminos reliquit. Theophan. Luithprandus, ob restitutum. Romanorum ope Transamundum in Ducatum Spoletinum, Romanum vexat, & Campaniam deprædatur. Carolus Martellus à Pontifice rogatus recusauit terre suppeditias contra Luithprandum, quem fidem amicum, & adiutorem expertus fuerat contra Sarracenos: Anastasius.

741

Leoni Isaurico die 18. Iunij mortuo, & ad Inferos proicto, succedit Constantinus Copronymus paternæ impietatis æmulator, maleficis, superstitionibus, & Luxuriæ addictissimus; contra quem ut sibi infestissimum insurgens Artabasduus gener Leonis, & Armeniæ prefectus, Imperator acclamat, & pro tali vt pote Orthodoxus, Constantinopoli receptus filios Constantini cæsos, & tonsos carceri includit. Eusebii Rex Arabum in omni loco Christianos captiuos interficit: Theoph. die 28. Nouembris moritur Gregorius III. Papa, eique die 5. Decembris substituitur Zacharias Græcus, qui Luithprandum placauit adeo, ut promiserit restituere ablatas ciuitates; Romani enim suasu Zachariæ se Luithprando iunxerunt contra Transamundum, qui pacta non seruarat, ideoque Transamundus coactus se Luithprando tradidit. Anastas. in Zacharia. Moritur d. 22. Octobris Carolus Martellus, de cuius salute æterna probabiliorum opinionem vide hic in Baronia vñâ cum Epistola S. Bonifacij ad Zacharam Papam. Childericus IV. stupidus succedit in Regno Franciæ patri Theodorico Calæ Iunio mente defuncto.

Anni
Chrif.

742

Artabasduus simul cum filio Niceta profectus contra Constantinum infeliciter pugnat; siccitate & terræmotu quædam castella absorpta, & quidam montes in deserto Sabæ simul vnit; mortuoque Euclid Arabum Principe, Antiochena Ecclesia post annos 40. viduitatis, eligit in Episcopum Stephanum Syrum monachum, id permittente Gizid principe Arabum. Sed Hali Damasci princeps Sarracenorum, martyrio afficit duos Petros, unum Episcopum Damasci, alterum Chartularium, ut Mahometis sciam detestantes. Theophanes. Concilium Germanicæ suam S. Bonifacij ex autoritate Carolomanni celebratum confirmatur à Zacharia Papa, qui Interamæ conueniens Luithprandum, recuperat ciuitates ab eo ablatas: Anastasius.

743

Synodus Liplensis in Germania Kalendis Martij celebrata, præsente Carolomanno: Zacharias Luithprandum remouet ab inuadendo Exarchatu, & Rauenna obsidenda, quo facto Rauenna Romam reuersus celebrauit Natalem Apostolorum, & Synodus Romanam indixit in Septembrem, quo Mense Constantinus Imperator obsedit Constantinopolim eamq; 2. Nouembris expugnauit, capto cum duobus filijs excatoq; Artabasdo; cumque audisset Zachariæ gesta pro Exarchatu, & Rauennatibus, quædam prædia donauit Ecclesiæ Romanæ, interimque abstinuit à persecutione: Anastasius, Theophanes, Zonaras.

744

Zacharias Papa consultus à Virgilio, & Sidonio scribit ad S. Bonifacij docens, ac decernens, non esse rebaptizandos eos, qui baptizati fuerant cum debita intentione; etiam si vitio latinitatis dictum esset, In nomine Patriæ, & Filia, & Spiritu Sancta: Luithprandus Rex Longobardorum post annos 31. & menses 7. regni moritur, succedente illi Rachislio. Anastasius, & Paul: Diaconus.

745

S. Bonifacius creator Episcopus Moguntinus, cum esset antea Legatus Sedis Apost. in Germania, vide in vita eius apud Surium d. 5. Iunij.

746

Sarraceni ciuili bello inter se certant in Syria; Mauuias subigit Damascum, Emesam, Heliopolim, Hierosolymam; terræmotus ingens in Syria, & Palæstina Januario hora 4. innumerabiles homines ruinis oppressit, à quarta Augusti ad kalendas Octobris tenebræ factæ sunt caliginotæ. Pestis bubonica ex Calabria, & Sicilia orta peruadens quædam insulas Byzantium peruenit, apparentibus in sacris vestibus, & veulis plurimis cruciculis, velut oleo designatis, viisque sunt Angeli mali intrare, domos; absunti sunt & ciues, & suburbani, & per tres annos. depauperata est lues Constantinopolim adeo, ut iam omnibus monumentis repletis non sufficerent cisterne, & putei ad sepulturam cadaverum; immò nec lacus, nec vineæ, nec horti: ita Theophanes, & Theodorus Studita in Oratione de S. Platone, quorum vterq; hoc flagellum immisum ait ob impietatem Constantini sacras imagines persequenter. Rachislio examinatas in Comitijs leges Longobardicas, & emendatas promulgat.

747

Pergit pestilentia, et æstiuo tempore maximè gravis satur Constantinopoli. Theophan.

748

Non anno 746. ut ponit Ado, et Regino; nec anno 746. ut Sigebertus, Lambertus, et Pithæi Chronicon, sed hoc anno, ut colligit Baronius ex Zachariæ Papæ epistola data Indictione prima ad Bonifacium, Carolomannus facta donatione agri trium milliarium quaqua versum monasterio Fulidenti, et relicta regnum administratio fratri suo Pipino, per Alpes, et Flaminiam venit ad montem Soractem, ibiq; monasticam vitam professus, cum subinde visitaretur à nobilibus

hilibus Francistarum Dominus, clam secessit ad Monasterium Cassinense; ubi aliquandiu incognitus, et a coquo ter percussus dissimulauit, et agnitus, sed probatus in cura ouium, mira humilitatis, et patientiae exempla dedit: *Eginardus in vita; Leo Ostiensis in Cbrō. Cassin. l. 1. c. 7. Regino ad annum 746. S. Burchardus episc. Herbipolensis cum litteris S. Bonifacij Romam venit ad Zachariam Papam: Acta eius apud Surium 14. Octobris. Gilulphi nepotis Luithprandi, ac Duci Beneventani donationem factam Monasterio Cassin vide in Leone Ost. l. 1. c. 5.*

- 749 Terramoto in Syria ciuitates quædam exterminatae, aliae ex montanis locis ad campestria integræ, et saluæ ad 6. circiter milliaria translatæ. *Theophanes Anastasio Abbatii S. Euthymij hæresim Gnaphei reuocare conanti resistit S. Io. Damascenus, et scribit epistolam de Trisagio ad Iordanem Cenobiarcham. Pipinus debellatis Saxonibus, & Vestphalis properans Coloniam Agrippinam, & a Vespsthalis iterum nouis copijs prope Verdam præuentus; flexis genibus vovet peregrinationem cum suis ad S. Suuiberti Sepulchrum, si victoriam contra paganos sibi impetraret; & statim immensa lux super exercitum Christianorum fulgens exterruit, penèq; excæcauit hostes, qui hoc fatentes dedere se Pipino, & ille cum primoribus, & exercitu Vuerdam ingressus discalcatus, visitauit Sepulchrum S. Suuiberti reliquis muneribus regalibus; Ita Ludgerus episc. Monastriensis in append. ad vitam S. Suuiberti apud Surium 1. Martij.*

- 750 Rachis Longobardorum Rex pœnitentia ductus, quod ciuitates Romanas, ac præcipue Perutium inuasisset, & a Zacharia Papa placatus, imò conuersus ad meliorem frugem, monasticam vitam, cum uxore Thesia, & filia Rattruda complectitur; succedente in regnum Aistulpho fratre: *Anastas in Zach. & Leo Ost. l. 1. Cbrō. Cass. c. 8.*

- 751 Expulso iam Childerico IV. stupido, & in monasterium detruso, ob igauiam, ac desinente in eo familia Merouingorum, eligitur in Regem Francorum Pipinus auctoritate Zachariæ Pontificis, & consensu procerum: *ex Aimo, rettere; Chronico Pithœi. Moguntina Ecclesia Metropolis constituta, eiq; subiectæ reliquæ Ecclesiæ Coloniensis, Tungrensis, Vuormantensis, & aliae per epistolam Zachariæ Papæ datum 4. Nouembbris: de qua in Vita Bonif. l. 2. c. 11.*

- 752 Pipinus vngitur Sueßione, & coronatur a S. Bonifacio Archiep. Moguntino; iubente Zacharia papa; *ex Annalib. Franc. à Pithœo editis. Ipse autem S. Zacharias Papa moritur d. 15. Martij, & d. 17. illi substituit Stephanus II. qui tertia post die alienatus a sensibus obmutuit, & sequenti die obiit, ideoq; ob temporis breuitatem ab aliquibus male omisitus in Catalogo Pontificum; eodemq; die 31. Martij electus est Stephanus III. Romanus: Anastasius, quide Aistulphi Regis Longob. scutia, & peturi, quo pacem Papæ promissam in annos 40. post 4. Meenses fregit.*

- 753 Aistulphi R. Longob. exercitu Romam, & alias Romanas Vrbes obsidente, ac Scuissima quæq; minitante; S. Stephanus III. Papa in dictis Litanij, & supplicationibus, cum frustra sollicitasset Constantimum Imp. contra Longobardos, imo Imperator per Exarchum Silentariū mandasset, vt Papa conueniret cum Aistulpho; per epistolam clam missam configuit ad Pipinum R. Franciæ, a quo inuitatus in Franciam, discessisse Roma d. 14. Octobris, & Ticini cōuenit Aistul-

phum cum muneribus, & post multas preces nil impetrans, dimissus est, vt cum Antharico Duce Francorum iret in Gallias, discedensq; Ticino d. 15. Nouembbris per Clusas Alpium peruenit ad Monasterium S. Mauritij, ubi Pipinus præmisso in occursum Carolo filio, ipse cum coniuge, filijs, & proceribus regni festinans, ubi peruenit Ponticonem tribus milliaribus distan- tem, descédens de equo, prostratusq; humili cum suis exceptit Pontificem, & alta voce Deum laudans, & statoris officio fungens illum cum hymnis, & canticis ad Palatium Ponticonis deduxit, oblatisq; centum millibus, credo, libris auris, quod factum est in festo Epiphaniae anni sequentis; *vide Anastasium Bibl. in Steph. III. Anastasius episc. Constantinop. sterlus per os euomens miserabiliter moritur: Theophanes.*

Stephanus papa a Pipino inuitatus, & deductus, peruenit Parisios, habitatque in Monasterio S. Dionysij. Ibi Stephanus ægrotauit usque ad mortem sed apparentibus ei SS. Petro, Paulo, & Dionysio sanatus est, promittente insuper S. Dionysio redditum eis Romanum, & iubente interim, vt ibi consecraret altare in honorem Dei, & SS. Apostol. Petri, & Pauli, cum missa in gratiarum actionem, quod fecit die 28. Julij, per eam occasionem vngens iterum, seu confirmans uactionem Pipini, & filios eius Carolum, et Carolomanum, et Bertradam Reginam, obligansq; et obtestans Francorum proceres ad non eligendos Reges ex alia stirpe: *Ita ex Areopagitice apud Hilduinum; Hinc statum ut ab hac Papali uocatione multi numerent annos regni Pipini, ut in vita S. Othmani apud Surium l. 2. c. 5. Intercà Aistulphus cogit Gratianum Abbatem Cassinensem, remittat Carolomanum ad Pipinum, eumq; remoueat a bello contra Aistulphum; sed frustra: nam Carolomanus nil profecit, et in monasterio S. Dionysij obiit. Pipinus sze per legatos Aistulpho ad restitucionem bonor. Eccl. et pacis tæderia inuitato sed frustra, decernit expediçionem generalem contra ipsum: mense Septembri, Actum interim a Pipino cum Papa de canonizatione S. Suuiberti, sed ea bellis imminentibus dilata; *Anastasius, & Autor, vita S. Suuiberti in appendice. Pipinus ob reuelationem fratram Lanfredo Abbatii Cenobij S. Germani, conuocatis Episcopis iubet transferri corpus S. Germani de oratorio S. Symphoriani in Ecclesiam maiorem, sequentibus in ea translacionem miraeulis. Aimo. l. 4. c. 62. Migravit ad Christum d. 3. Nouembbris S. Robertus Leodiensis Episc. Franci a Pipino ad custodiendas Alpium angustias dictas Clasas missi, licet pauci, Longobardorum multitidinem fugauerunt, ipso Aistulpho vix fuga clauso Ticinum; ubi oblessus a Pipino, rogatu S. Stephani, qui aderat, ne sanguis Christianorum tunderetur, Pipinus aquieuit, & ab Aistulpho iurante restitucionem Rauennæ, & aliarum ciuitatum obliides accepit, reuersusq; est in Galliam; Pontifex autem Romanus. Anastasius; Constantinus Imperator subduxito in locum Anastasij episc. Constantinop. Constantino Monacho Sylei Episcopo, & conuocata Synodo Episcoporum 338. quæ durauit a die 10. Febr. ad 10. Auguſtimulta decernit contra cultum SS. Imaginum; & Episcopos Romanos mittit ad conuincendum Papam sed frustra, licet ab ipsis indigna patiū sit Stephanus qui pseudosynodus illam damnauit; *Anastasius.***

Egresso Pipino ex Italia, Aistulphus timore solitus, fide tracta non modò nihil restituit, sed Vrbem obsedit vndiq; & Longobardi suburbana omnia incenderunt, & vaistarunt, insultantes

O Fran-

- Francis absentibus. Pipinus efficacissima epistola Stephani Papæ permotus, celerrima expeditione reuersus per Clausas in Italiam profligavit Longobardos, & Aristulphum Ticini obsecsum coagit ad restitutionem ciuitatum Ecclesiæ; edito Comacio, & multas ciuitates Aristulpho ablatas donauit Ecclesiæ, quas enumerant, *Anastasius*, & *Leo Ost. l. 1. Chron. Cassin. c. 7.* & hic *Baronius*: de S. Bonifacij martyrio hoc anno, vide eius *Acta apud Surium*, & de persecutione ab Iconoclastis: *Theophanem*.
- 756 Aistulphus Rex Longob. toties fedifragus, inveniacione diuino iecu percussus interit, absq; liberiis. Rachis eius frater, deserto monasterio, & nixus Longobardorum fauore tentat regredi ad Regnum, sed absterritus à Stephano Papa, redit ad monasterium, & Desiderius Rex Tuscæ occupatum Regnum Longob. obtinet fauore Pontificis, qui interim promissas à Desiderio ciuitates recuperavit, nempe Ferrarię Ducatum, Fuentiam, Tiberiacum &c. Scribitque ad Pipinum de promitione Desiderij, benedictionib. & laudibus ipsius Pipini plenam Epistolam: *Anastasius*. S. Michael cum 66. Monachis recusantes negare Christum, ab Hali Saracenorum principe martyrio affecti 1. Octob. ex *Menologio Grac.* Syria, & Palæstina denuo terræmotu concussæ d. 9. Martij: *Theophanes*.
- 757 Aprilis 26. moritur Stephanus III. Papa, & d. 28. Maij eligitur Paulus Romanus moribus insignis, qui sæpe sed frustra egit cum Constantino Imp. pro restitutione Sacrarum Imaginum: *Anastasius*. Habdala princeps Saracenorum tributis, & vestium sacrarum venditione vexat Ecclesiam Orientalem: *Theophanes*. Pipinus Saxonum tributarios sibi reddit Regino, & Siegbert. in *Chron. Adelphonsius Galloeciæ Rex Catholicus* moritur, auditæq; sunt in aere voces laudantium Deum, ac dicentium, *Ecce quomodo tollitur iustus, & nemo considerat, ablatus à facie iniquitatis, & erit in pace memoria eius: successus Troila filius pietate insignis, qui postea Saracenorum 54. milia eorumq; ducem Omani occidit, Galloecos, & Nauarros rebelles domuit: Lucas Tudensis in *Chron.**
- 758 Paulus Pontifex inuisens cœmeteria, quæ à Longobardis detrimentum passa erant, corpora Sanctorum inde in Vrbem transfert, præcipue S. Petronillæ ex eiusdem cœmitorio: *Anastasius*. Habdallas Rex Saracenorum, Magorum sciam extinguit, qui decopti à diabolo de locis eminentibus ad volandum se præcipitantes perribant: *Theophanes*.
- 759 Hoc anno à Conciliabulo Germaniæ S. Othmarus Abbas Monasterij S. Galli ea passus est, quæ narrantur in ipsius vita apud *Surium* d. 16. Novembri.
- 760 S. Io. Baptista caput à Monasterio Spelei in templum Emesæ in Syria, hoc potius anno translatum ait: *Theophanes*. Pipinus expeditione susceptra contra Vuipharium Ducem Aquitanæ, cogit illum restituere res Ecclesiasticas Ecclesijs, acceptis ab eo obsidib. ex *Amoino*, & *Chronico veteri Francor.* sed cum vellet vindicare tibi (annuo tamen centu persoluto) villam Anisiacam in Epitcopatu Laudunensi, quam S. Remigius donarat Ecclesiæ Deiparæ, inter dormendum flagellatus à S. Remigio, ita ut liuores postea in corpore eius apparuerint, & diurna febris fecuta sit, inde recessit. *Hincmarus in vita S. Remigii*.
- 761 Paulus Pontifex Synodo Romæ coacta prosequitur translationem Martyrum ex cœmeterijs à Longobardis dirutis, Græcosq; Monachos ex Oriente Romam confugientes recipit, & Græca lingua psalmos canere iubet: *Anastasius*. Con-
- stantinus aucha persecutione in Orthodoxos, multos martyrio afficit, præcipue Andream Cretensem Monachum Calybitem d. 17. Octob. redarguentem ipsius impietatem contra Sanctor. imagines, ex *Menol. Grac.* Saraceni Valentiam in Hispania euertunt, Christiani inde sacra ossa S. Vincentij Martyrijs transferunt in illum Lusitanæ locum, qui postea dictus est. Promontorium S. Vincentij, ita *Ambros. Moral.* l. 13. c. 18. In Anglia moritur Ecgbertus Archiep. Eborac. magister Albinus, seu Alcuini Flacci, de quo *Append. ad Epit. Bedæ*.
- 762 Constantinus Imper. Monachos fieri vetat, factos autem persecutur, potissimum Stephanum in Bithynia miraculis insignem, de quo S. Ioannes Damascenus, quem Stephanum anno sequente calumnijs, & alijs vexationibus exagitatum in exilium expulit in Proconnesum.
- 763 Constantinus Imp. exente Iunio profectus contra Bulgaros, de illis postea triumphavit; Turcæ tamen egressi è portis Calpijs in Armeniam hoc, & sequenti anno irruperunt. Ponti pelagus ad centum milliaria gelu duratum, usque ad profunditatem cubitor. 30. & niue oppletum crevit, usq; ad cubitos 20. & tamen Constantinus Imperator in deterius lapsus, conatus est Nestorianismum propalare, & Deiparam non bisoroxor, sed χριστοναρ appellare, nisi Patriarcha Constantinopol. dissuaseret; *Theophanes*.
- 764 Paulus Pontifex Francis aliquot insignes reliquias SS. Martyrum potentibus indulget.
- 765 S. Stephanus Monachus, ut ex Actis eius constat, reuocatus Constantinopolim, multisq; miraculis in itinere vi sacrarum imaginum patrat, fititur Imperatori, cum quo diu disputauit pro cultu Sacrarum Imaginum, & negante Imperatore proculcatis Christi imaginibus id circa Christum proculcari, Stephanus deprompta ex cuculla numismate, cui erat insculpta Imago Imperatoris interrogat: *Cuius est imago haec & superscriptio?* respondet Constantinus esse Imaginem Imperoriam; Stephanus autem *Quid?* inquit, si quis hanc in terram projiciat, & pedibus contumeliosè terat, pœnasne aliquas luet? *Quid ni autem*, dixerunt adstantes Imperatori. Tum S. Stephanus ex imo pectore exclamans ait: *O immanem cætitatem! si pro mortalis Imperatoris forma grauissimas pœnas irrigandas dixisti; quas tandem pœnas subiturum eum putas, qui Filij Dei, & Matris ipsius effigiem concularit, igniq; tradere minime dubitarit?* Statimq; quum illum cum pedibus protriuit. At Constantinus volentes præcipitare ob id S. Stephanum in mare cohibuit, iussitq; vinculum duci in carcerem Prætorij, quem ingrediens præuisa post annum morte occinit illic daudi-*cum: Hac requies mea in seculum seculi, hic habitabo quoniam elegi eam.*
- 766 Constantinus Imp. licet amissa naufragio classe nauium 2600. contra Bulgaros missa, peior in dies factus, cogit Monachos transtire per hippodromum tenentes manu singulos vnam mulierem, & sic exponens eos ludibrio populi. *Theophanes*. An autem Constantinus, an vero Leo ipsius parentis reliquias S. Euphemiaz violare tentarint, & quæ miracula in earum recuperatione patrata sint, vide ad hunc annum *Baroniū*, vbi, & refert Martyres pro Sacris Imaginibus, & Synodus in Gallia celebratam de cultu Sacrarum Imaginum, & de processione Spiritus Sancti.
- 767 Paulus Pontifex d. 29. Iunij moritur; Toto Dux Nepelinus, consensu Desiderij Regis Longob. armata manu Vrbem ingressus, Constantinum fratrem adhuc laicum cogit cōsecreari in Papam à Gregorio Episcopo Prænestino, cuius Gregorij

- gorij manus dextera pacis post diebus exaruit, & ipse immobilis factus miserrime mortuus est: *Anastasius*. In Oriente S. Stephanus de quo supra, die 28. Nouembris Martyrio afficitur, eius percussorem dæmone statim inuadente, & vsq; ad extremum vite vexante. Constantinus Patriarcha ab exilio ad supplicium reuocatur.
- 768 Eiecto Constantino pseudopapa post menses 13. itemq; Philippo in eius locum intruso, & mox expulso, eligitur canonice Stephanus IV. Sicutius die 5. Augusti, depositusq; est Constantinus ludibrijsq; habitus, & Cellas nouas im Monasterium deportatus: *Anastasius*. Sergius, à Stephano missus Legatus ad Regem Franciæ, reperit Pipinum mortuum die 8. Octobris, de quo vide dicta l.9. Chronol. c. 8. nu. 8. successit Carolus Magnus die 9. Octobris coronatus.
- 769 Romæ Synodus à Stephano Papa congregatur, cui præter Italos interfuerunt 12. Episcopi Gallicani: in ea damnata sunt, & irritata acta vtriusq; Constantini, nempe pseudopapæ, & Imperatoris, huius nempe contra sacras imagines, & Episcoporum à Pseudopapa ordinatorum iterata est electio: *Anastasius*. Hunaldus Aquitanus Dux rebellis victus à Carolo, & Carolomanno Francor. Regib. & post biennium simulans penitentiam Romamq; dimisus defecit ad Longobardos, nec diu post lapidatus periret: *Sigebertus*, & *Chron. Pithoei ad annum 771*. Sponsalia Leonis, & Irenes, & coronatio per Nicetam Patriarcham d. 16. Nouembris celebrata, ex *Gregor. Annalib.*
- 770 Desiderius Rex Longob. iratus Christophoro Primicerio, & Sergio Secundicerio exactoribus iuriu B. Petri, & paratis ad ei resistendum, post aliquot congressus cum Pontifice, & promissio nem de non lædendo vlo, tamen dojose illis captis oculos effodi iussit: *Anastasius*. Bertruda Mater Regum Franciæ adoratis Apostolorum liminibus Romæ, concludit nuptias filij sui Caroli cum Berta filia Desiderij Regis Longob. *Eginhardus in Carolo*, & *Amoinus*; Sed Stephanus Papa conatus est per litteras id dissuadere, quia sciebat Carolum alijs nuptijs obligatum, nec dignum nobilitate Francor. ducebant nubere, cum Longobardorum fœtida gente; at Bertruda persistente, sic paruit Carolus, vt proposuerit quam primum Bertam dimittere. Subditis verò suis supplicantibus pro immunitate personarum, & rerum Ecclesiasticar. omnia cœcessit Carolus, vt appareat in *Capitularibus Regum Franciæ lib. 6. cap. 285. & 286.* Monachi in Oriente à præfectis Imperatoris coacti vxores ducere, sub pena priuationis oculorum, & exilijs in Cyprum, alij martyria subiere, alij defecere ait *Theophanes*.
- 771 Constantini Imper. iussu Monachi multi verberibus, aut gladijs necati; monasteria, & res Sacrae venundatae, illato pretio in principis ærarium, libri Sacri, & reliquiae Sanctorū incensa, quibusdā barba oleo, ceraq; perfusa, & incensa, facies combustæ: *Theophanes*. Carolus iusta vt credere par est, sed occulta causa, Bertam post annum nuptiarum contractarum repudiatam remilit ad desiderium, duxitq; Hildegardem de gente Sueorum: Hinc tamen offensus Adelrhadus consobrinus Caroli, aula relicta Monasticam vitam eligit: *Amoinus l. 4. c. 68. 69. Eginhardus in Carolo*, *Paschalius in vita Adelrhadi ap. Sursum 2. Ian. Corpus S. Huberti Episcopi Leodienlis inuentum, illæsum, & suauiss. odorem spirans, facie rotido sudore perfusa, cælarie aucta, & capillis ex senili candore mutatis in colorem iuuenilem, translatumq; in Ecclesiam magna celebritate per Carolmannum, qui eidem Ecclesiæ, vasæ, & vestes pretiosissi-*
- mas, & prædia donauit, nec multo post obiit 4. Decembris; Carolus frater ad capiendam Regni partem, qua fuerat fratris, conuocat Synodus in Villa Carboniaco, in qua actum est de Monarchia Regni Francorum: *Ex vita S. Huberti apud Surum 3. Nouemb. Amoinus l. 4. c. 68. ex Annalib. Franc. Pithoei.*
- 772 Stephano Papa IV. Kal. Februarij defuncto, substitutus die 9. Februarij Hadrianus Romanus multis virtutibus conspicuus, qui rogatus à Venetis, censuris Apostolicis absterruit Ioannem Episcopum Aquileensem, conantem ope Longobardorum Episcopos Istriae alienare ab Ecclesia Gradensi; & fategit pro recuperatione Ducatus Ferrariz, Comaclij, & Fauentiz, quæ Desiderius abstulerat de Rauennæ Exarchatu, & post Pauli Cubicularij, opera Leonis Archiep. Rauennæ, occisi necem, captis alijs ciuitatibus Vmbriæ parabat se ab Vrbem obsiden- dam: *Anastasius in Adriano*. Carolus post secundam Synodum in Vuormatia peractam profectus est contra Saxones, eosq; vicit obsidibus acceptis, & in Ermensul Fanum Idoli destruxit, vbi laborante exercitu inopia aquæ, apparuit torrens aquæ salubris, quo homines, & iumenta recreata sunt, duravitq; donec fanum penitus destructum est. *Annal. Franc.*
- 773 Hadrianus Papa sollicitat Carolum Rex Franciæ contra Desiderium, pro recuperandis Ecclesiæ bonis; Desiderius hinc timens Carolum per legatos illi satisfacit, sed mentiens se iam restituisse dicta bona, inde tentat alienare Hadrianum à Carolo, procurando ut vngat in Reges Franciæ filios Carolomanni, sed repulsam passus Romanus contendit. Hadrianus collectus ex Pentapoli, Tuscia, Perusia, & Campania milibus, clausisq; ianuis Basilicæ S. Petri, & eius ornamenti Romam translatis, parat se ad resiliendum Desiderio, simulque illi per tres Episcopos excommunicationem scripto exaratam denunciat, nisi à finibus Romanorum ablistat, quæ territus Rex illico à Viterbio abscedens reuertitur Ticinum, vbi rogatus à Legatis Caroli non semel de restitutione honorum Eccl. oblatis etiā muneribus, & promissis solidorum auri 14. milibus, nec muneribus, nec minis fletri potuit. Ergo Carolus cum exercitu in Italiam per Cini- sum montem properans ad Clausas à Longobardis obsestas, munitasq; Octobri mensis sub- sistit, mittensq; ad Desiderium alias legatos, & promittens se reuersurum in Franciæ, si ipse promitteret restitutionem bonorum B. Petri, datis tribus obsidibus filiis Iudicum Longobardorum: Sed obstinato Desiderio dum Franci cogitant de reditu, immisit Deus tantum terrorem in corde Aldegili filij Desiderij, & Longobardorum, ut eadem nocte dimissis tentorijs, & omni supellecstile fugerint, nemine adhuc eos persequente; quo cognito Franci eos perlecuti multos interemerunt 5. Maij. Desiderius Ticinum, Aldegilus cum Carolomanni filiis Veronam fugerunt: multæ ciuitates sponte Pontifici se dederunt; Carolus occupatis multis ciuitatibus transpadanis Ticinum, & Veronam obsedit, eiq; se dedidcre Autharius cum vxore, ac filiis Carolomanni. His occupato Carolo, Saxones inuadunt fines Francorum, dumq; conantur incendere basilicam in Treidissar, olim à S. Bonifacio consecratam absterrentur à duabus iuuenibus, idest Angelis, in albis apparentibus, & in fugam conuertuntur; prædixerat autem S. Bonifacius eam nunquam incendio perituram: Hæc ex *Anastasio*, & *Annalib. Franc.*
- 774 Carolus Magnus sexto obfessi Ticini mense cu- piens festa Paschalia celebrare Romæ, illuc cū multis Episcopis, ac Ducibus venit, Hadrianus O 2 mittit

mittit in occursum eius Iudices omnes, cum vexillis ad Nouas 30. milliaribus ab Urbe distantes, & cum uno circiter millari ab urbe distaret, mittit in occursum milites, & pueros Scholarcs, cum ramis oliuarum, & Cruces, quæ erant signa Exarchorum, & Patriorum. Rom. quas videns Carolus descendens ex equo cum suis, properauit pedestri itinere ad Basilicam S. Petri Sabbato Sancto, ubi eum Pontifex praestolabatur, & deosculans omnes, ac singulos gradus eiusdem basilicæ, mutuoq; amplexu exceptus à Pontifice, tenensq; eius dexteram ingressus est Basilicam, Clero, & cunctis religiosis Dei famulis acclamatibus Carolo. *Benedictus qui venit in nomine Domini &c.* Prostrati autem ad Confessionem B. Petri Pontifex, Rex, & reliqui, & gratijs Deo actis; Rex, obnoxie rogauit Pontificem, ut liceret sibi Romanam ingredi, & in diuersis Ecclesijs sua vota persoluere; Romanq; ingressus perstitit in basilica Laterana S. Salvatoris, donec Pontifex baptismatis Sacramentum celebrauit; Die Dominico Paschatis, interfuit Missa solemnii, in Ecclesia Sancta Mariæ ad Praepe à Pontifice celebrata, & cum eo in palatio Lateranensi epulatus est. Feria secunda Pontifex celebrauit Missam in Ecclesia S. Petri, & Carolo, post Deum, panegyricum encomiasticum dici iussit. Feria tertia Missam in Ecclesia S. Pauli, coram eodem Rege celebrauit. Feria 4. Carolus rogatus à Pontifice confirmauit donationes factas B. Petro à Pipino, & à se, ac fratre suo Carolomanno olim Carisiaci, easque cum iuramento obsignauit sua manu, voluitq; firmari subscriptione suorum Episcoporum, Abbatum, & Procerum; In ea vero continebantur territoria à Lunis cum Insula Corsica, & quæ in Suriano, monte Bardone, Verceto, Parma, Regio, Mantua, Ponte Silicis vniuersoque Exarchatu Rauenz, & quædam in Provincia Venetiarum, & Istræ, totusque ducatus Spoletinus, & Beneuentanus. Reuersus Carolus ad oblidionem Ticini, & Longobardis varijs languoribus cælitus vexatis, urbe tandem potitus est, Desiderio Rege eiusq; coniuge captius in Franciam deportatis; & Aldegiso fuga elapsus Constantinopolim: Ita tandem à Longobardorum tyrannide liberata fuit Italia, & Romana Ecclesia, plura de his *Anastasius, & Annal. Francor.* ex quibus redarguas imposturam Sigiberti schismatico Henrico Imper. adulantis, & dicentis Carolum capta Papia reuersum Romanum obtinuisse ab Hadriano ius eligendi Pontificem, & inuestiendi Archiepiscopos, ac Episcopos vbiq; vellet: quem egregie hic Baronius confutauit, vt & Gratianum. Porro inter captiuos Lögobardos fuit Paulus Diaconus Aquileiensis, qui erat Desiderio à secretis, de quo plura lectu digna narrat *Leo Ostiensis in Chron. Cassin. l. 1. c. 17.* Silo Alphonti Catholici gener pulso Veremundo, quem Aurelius adorparat, occupat Gallicæ regnum: *Vasæus, Veladiegus, & alij.*

775 Constantinus Copronymus anthraco in crure, & inde febre validissima percussus in Castello Strongylo miserabiliter moritur die 14. Septembris exc. amans, se adhuc viuum igni inextinguibili traditum propter MARIAM, qui propterea mandat deinceps eam honorari, vt verè Deiparam, & incolumes esse Ecclesiam eius in Blachernis, & S. Sophiæ, & Apostolorum, pœnitentia tamen coacta, & nihil valente ad ipsum ab æternis cruciatibus eximendum, dictus Caballinus, quod stercore Caballorum tanquam odoriferò delectaretur, *Theophanes, Cedrenus, & Theosteritus in Niceta.* De Authusæ tamen ipsius filia sanctitate fit mentio in Menologio

Græcor. d. 17. Aprilis. Leo ipsius filius initio Imperij visus est pius. Moritur eodem Septembri Habdalla Sarracenorum Princeps: *Theophanes.* Carolus Magnus Synodo in Duria habito, compositisq; rebus Ecclesiasticis, Saxoness duabus prælijs profligat; rebellante interim, & Italiz regnum inuadente Notgrado, seu Rotgaudo, duce Foroiulensi ex *Annalib. Francor.* Offa Rex Saxonum Orientalium, placaturus Deum pro suis delictis Romanam venit, & Hadrianum Papam veneratus, Regnum suum tributarium S. Petro fecit, imponens singulis domibus denarium argenteum quotannis soluendum; *Polydor. Virgil. l. 4. hist. Angl. S. Rumoldus Machliniensis Ecclesia fundator à sicario adulterij increpito martyrio afficitur, de quo *Surius, & Molanus* d. 1. April.*

776 Leo Imperator, rogatu optimatum & populi, Constantiū filium suum Sabbato Sancto Imperatorem creat, & die Paschatis, quæ fuit 24. Aprilis coronatus est hic à Nicæta Patriarcha; eodēq; mense Nicephorus Cæsar frater Leonis detecta cospiratione, cæsus cum alijs coniuratis, & attonsus, Chersonam in exilium deportatus est: *Theophanes, qui tunc aderat.* Carolus M. ineunte vere in Italiam reuersus, Rotragradum vincit, & occidit, Foroiulij, ac Taruisio præsidium Francorum imponit, & Paschate celebrato Taruisij, in Gallias redit contra Saxoness, quos tamen interim Deus à Sigisburgo Francorum Castello portentis cælestibus absterruit, & in fugam egit: *Eginhardus in vita Caroli, & Annales Franc.*

777 Telericus Rex Bulgarorum regno relicto venit Constantinopolim ad Baptismum accipiendum, quem ex Sacro fonte Leo Imp. suscepit, Patriumq; creauit: *Theophanes.* Carolus Magnus in Synodo Paderbonensi Ecclesiam Saxonum componit, ibiq; recipit Ibinclarabum duosque alios dynastas Sarracenorum se, & ciuitates, quibus præterant, dedentes; *ex vita Caroli Reginone, & Annal. Franc.* Hoc fermè Anno defunctus est Venerabilis Beda annorum ferè 105. cum ex eius libro s. c. 6. & ultimo constet ipsum anno Domini 731. ingressum esse annum ætatis 60. & in libro de Äquinoctio iuxta Anatolium dicat se hunc scriptisse. *Anno Dominicæ Incarnationis Septingentesimo Septuagesimo Sexto, & eodem anno Lunam 14. fuisse quinta Idus Aprilis, & Pascha decimo octavo Kal. Maij,* quæ concordant cum Tabulis Kalendarij, & Astronomicis; nec amplius scripsisse eum constet. In fine autem operum eius, extat Epistola cuiusdā discipuli Bedæ, in qua refertur cum grauatum infirmitate creberrimi anhelitus, ferè tamen abilq; dolore, vsque ad festum Ascensionis, quo præmonitis fratribus de horrendo exitu animarum ex hac vita, & canens Gloria Patri, & Filiō, & Spiritui Sancto, exhalauit animam. Sed si hoc anno mortuus sit, oportet in dicta Epistola pro VII. scribi V. Idus Maias, quo die fuit Ascensio Domini, alioquin progrediendum est ad Annum 799. quo Ascensio incidit in VII. Idus Maias, & sic vixisset annos 130. quod nemo concesserit facile.

778 Carolus Magnus erepta Sarracenis Cæsaraugusta, captaq; Pampelone, & Nauarra; dum reddit, à tergo in Pyrenæis ad Roncifuallem à Vasconibus inuasus est cum insigni suorum clade: Saxoness tamen sub Vuindichido Principe rebellantes exciente anno adortus, ineunte nouo anno partim occidit partim fugauit; *ex Annalibus Fran. Eginhardo, & Appendix ad vitam S. Suuiberti apud Surium 1. Martij,* in qua narratur Oegellum Oesterbach Paderbonensem, qui Vuindæ incenderat Ecclesiam S. Suuiberti, & in prandio

- 779 dio eachinnando iactaret, se contra Deum de tali incendio, retrorsum cecidisse fractoq; collo expirasse, multis eius complicibus ob id territis, & ad penitentiam conuersis, nec potuisse vñquam sepuliri in Ecclesia illa, quam incenderat, tellure effossa semper eodem relabente, ideoq; proiectum fuisse in Rhenum; & alia miracula ibi hac occasione referuntur. Florebat, ea tempestate Alcuinus, seu Albinus Flaccus apud Carolum Magnum, vt pote Regem non minus pietate, scientiaq; omnigena, quam armis excellentem ideoq; ter Magnum, vt patet ex Epistolis Albini ad ipsum Carolum, cui hoc anno Hildegardis peperit gemellos Ludouicum, & Pipinum. In prælio autem Roncifuallis 16. Iunij peracto Orlandus Palatinus Francie, & Caroli Magni nepos post strenuam operam nauatam, multis lanceis confosilis interiit, alij id factum; 1. Maij dicunt. Vide Ranuccium Picum in *vita Orlandi*.
- 780 Carolus Magnus celebrata denuo Synodo in villa Duria, Saxones aggreditur, quos debellata Saxonie, & Vuestphalia fine sanguine, & in fugam versos, receptis obsidibus iuramentoq; fcederis, reliquit. *Regino, & Annales Franc.*
- 781 Madi Principe Sarracenorum Christianos in Syria præsertim Emesæ persequente, & Ecclesiæ euertente, multi dira Martyria passi sunt: Defuncto autem Nicæta 6. Februarij substitutus est in Episcopatu Constantinopol. Paulus Cyprus haereticus Iconoclasta exterritus, nec ausus contradicere Leoni Imp. incipienti persequi sacras imagines, & ob eorum cultum Irenem vxorem acriter increpanti. Sed I eo paucis post mensibus in eunte Septembri, cum insana cupiditate delectaretur lapidibus pretiosis, abstulissetq; ab Ecclesia magna coronam quandam capitiq; suo imposuit, statim carbunculis in capite erumpentibus, & febre correptus interiit. Irene sola cum filio Constantino decenni 8. die Septembribus Imperium capessente: Quo anno in Longis Thraciæ muris, quidam fodiens arcam lapideam, inuenit virum iacentem cum litteris hisce arcæ agglutinatis: *Christus nascitur ex Virgine Maria: Credo in eum; sub Constantino, & Irene Imperatoribus, o Sol iterum me videbis. Omnia hæc Theophanes, & ali.* Carolus Magnus celebrata Lippia Synodo, & gaudens de conuersis baptizatisq; Saxonibus redit in Gallias inde acturus gratias SS. Apostoli de illorum conuertione venit Autumno in Italiam cum Regina Hildegarde, & Ticini Natalem Domini celebrat: *ex Francor. Annal.*
- 782 Carolus Magnus Romæ celebrat Sanctum Pascha Hadriano Papa baptizante Pipinum eius filium, & vngente coronanteq; ipsum fratremq; Ludouicum, quorum primo Longobardia, secundo Aquitania Regnum assignatum est; multisque donarijs aucta S. Petri basilica. Deinde Mediolanum venit, vbi Thomas Archiep. Ciuitatis baptizauit Gislem Caroli filiam, & reuersus in Franciam Carisiaci celebrauit Natalem Domini: *Eginhardus, & Annal. Franc.* Irene Imperatrix per legatos in Franciam missos, spôsalia contraxit inter Cōstantinum suum filium, & Rotruderum primogenitam Caroli, & Hildegardis, quæ postea caruerunt effectu: *Theophanes, & Eginhardus.* Madi autem Sarracenor. Principe infectante per Aarone filium Imperium, Irene muneribus, & annuo censi promisso pacem redemit, cum exercitus eius esset occupatus in Sicilia contra Helpidum Tyrannum, quem Theodorus classis Imperatoris Praefectus fugauit in Atricam: *Theophanes.*
- 783 Stauratius Imperatoris Dux debellat Sclauos, qui Graciam, ac præcipue Peloponnesum occupa-

rant: Irene promovet cultum Sacrarum Imaginem, & Monachis fauor. Ioannicius antea Iconoclasta, conuersus, sanctimoniam vitæ amplexus est: *Theophanes.* Saxones iterum, ac sèpius rebellis, iterum ac sèpius domiti à Carolo Magno, ait enim Eginhardus durasse hoc bellum Saxonum interrupte annos 33. donec Christianam fidem omnes amplexi vñus cum Francis populus facti sunt, & ob id Carollus Gallias vectigales fecit S. Petro, imponens domibus singulis nummum vnum quotannis ei persoluendum, vt constat ex Epistola ultima libri 8. Gregor. VII.

783 Hildegardis Caroli M. Vxor moritur d. 30. Aprilis, et Caroli Mater 11. Iulij. Carolus junior Caroli M. filius Vuestphalus rebellis profligat, ex Appendix ad vitam S. Suniberti 1. Martij, vbi narratur miraculum eiusdem Sancti occasione huius prælij Brunonem militem sanantis. Silone Rege Galloecie defuncto, solus regnat Maurægatus Alphonsi Catholicæ nothus.

784 Paulus Episcopus Constantinopolitanus Septembri in eunte moritur confitens se Catholicum, et dolens, quod metu Imperatoris subscriptisset Iconoclastæ, vnde Irene, et Constantinus libertatem dedere disputandi pro Sacris imaginibus, in locum Pauli electus fuit Taralus, qui erat Laicus, et à secretis Imperatoribus, vir Orthodoxus, qui tamen noluit consentire electioni, nisi ea conditione, vt fiat Synodus vniuersalis pro restituitione Sacrarum Imaginum, quod pollicentibus Imperatoribus, et populo, ordinatus est die 25. Decembris: *ex Actis Concil. Nicæns 2. Theophane, & Ignatio in vita Tarasij*, vbi cius sobrietatem, censuram in luxum clericorum, et liberalitatem in pauperes describit. Defuncto Moyli Regi Sarracenoru succedit frater Aaron per annos 23. infensissimus Christianis, et tamen amicissimus Carolo Magno, cui etiam donauit locum illum, in quo erat sepulchrum Saluatoris; *Theophanes, & Eginhardus.*

785 Imperatores scribunt ad Hadrianum Papam de Taralij electione, inuitantes illum Constantinopolim, aut saltem Legatos mittat rogantes; Taralus ipse scribit edita suæ fidei professionem ad Hadrianum, tum ad Patriarchas Alexandrij, Antiochij, & Hierosolymæ. Hadrianus tamen detestatus electionem Tarasij, vt pote laici non consensit, nisi haeresim omnem & haereticos profligaturum se promitteret, & Patriarcha Constantinopolitanus nomen Vniuersalis abiciat restituanturq; ablata Ecclesiæ Romanæ; *ex Actis Nicæna Synodi 2., & Epistolis Hadriani.* Hoc anno Vuindichindus ille Rex Saxonum toties rebellis, conuersus ad fidem, ac baptizatus est, & Synodus Paderbonensis à Carolo Magno celebrata; Illuc sub Pascha Vuindichindus nauicula per flumen, mendici habitu allapsus, die Paschatis inter mendicos se locauit, quibus Carolus largam stipem iusserit erogari: eleemosynarius Caroli Vuindichindum porrigentem manum ad stipem, ex incurvo digito, & vultu agnoscit; hic ad Carolum adductus fatetur voluisse se liberius sub illo habitu explorare quomodo dies illos celebraret, vidi seq; Carolum feria sexta hebdomadæ sanctæ vultu tristem, hoc vero die attentissimum sacrificio, & postquam adierat mensam in medio positam, mirabiliter hilariitate perfusum; miratum se præterea esse, quod de manu purpurati sacerdotis singuli pulchellum puerum in os susciperent, qui alijs ludibundus arrideret, vtroq; properaret; ab alijs autem abhorrens vultum auerteret, à nemine tamen regrederebet scemel in os demissus, ignorare se autem quid hæc sibi vellent (erat enim adhuc rudis horum mysteriorum) tum Carolus:

lus : bene inquit , profecisti , & plus tibi quam nobis ; & Sacerdotibus ostendum est ; & iussum mutare vestem , manuq; apprehensum instruxit de mysterio SS. Sacramenta : Vuidichindus ex-hilaratus petij Sacerdotem , qui saepius coram se perageret sacram altaris mysterium ; Carolus pollicetur etiam Pontificem se illi daturum , dummodo ipsi assignetur habitat episcopo digna : Dava est ergo Herimbertus episcopus , & à Vuind ichindo in arce sua ad Viseram datus locus capax ædificandæ Ecclesiæ , quæ dicta est Mindensis , eo quod Saxonica lingua Minden , significaret meum , ac tuum , quali communem duorum possessionem : ita Krantius lib. 1. Metropol. Saxon. c. 9. & in hist. Saxon. l. 2. c. 23.

786 Constantiopolis conuocata Synodo Oecumenica et iam inita , principes militæ , & scholares Iconoclastæ ab Episcopis hereticis sollicitati gladijs eductis ingressi , & vix ab Imperatoribus repressi , sessionem tamen illam exturbarunt , quibus nihil territus Tarasius , incruentum sacrificium , & mysticam communionem peregit ; ces- satumq; est per annum , dimissiq; ad propria Episcopi , & Legati Apostolici : Factum id 7. Augusti referri Theophanes , at ipse Tarasius , vt habet in vita ipsius Ignatius apud Surium d. 25. Febr. ait factum kal. Augusti . Imperatores pos- te exauthorarunt prætorianos illos milites , qui complices tuerat seditionis , & dimiserunt . Hadrianus collectionem canonum 80. a se elaboratam aduersus accusatores Episcoporum , & pro jurib. Romanæ Ecclesiæ dedit Ingelrainno episcopo Mediomaticum iam absoluto , vt se per eos defenderet : ex Tomo 3. Concilior. edit. Venetæ . Carolus M. post domitos Britones , ex- pugnatus Duçatum Beneuentanum in Italiam venit , & Natalem Domini Florentia celebrat . Eginhardus , & Chronic. vetus , ac Annales Franc.

787 Irene Augusta Mayo mense conuocat iterum Oecu- menicam Synodus , sed Nicæam Bithyniæ , quo Episcopi 50. per statum conuenere , coque se contulit Tarasius , dumq; alij episcopi , & Abba- tes vestibus ornati , et equis insidentes aduentarent . Theophanes Patritius olim , postea Monachus , insidens Alinæ ac lacera ueste , maiori , quam ceteri , veneracione est habitus ; Ignatius in Taratio , & Author vita theophanis . Prima sessio acta est in primaria b. S. Sofiaz d. 24. Septemb. presentibus duobus Petris Legatis Apo- stolicis ; & Balilius Ancyra Theodorus Myræ , ac Theodosius Amorij episcopi , abiurata heresi Iconoclastarum , qua inquinati tuerant , profesioneq; fidei Catholicæ facta , recepti sunt , & iussi sedere in suo quisque loco . De alijs lapsis prolixior quæstio habita . Deinde actum de sacris imaginibus , eaq; occasione de imagine Crucifixi , iterum Beryti à Iudeis crucifixa , & miraculis ac Iudeorum conuersione , qua de re hic Baronius videndus . Inter eos quibus acclama- tum fuit in hac Synodo , fuere SS. Germanus Pa- triarcha , Io. Damascenus , & Georgius Cypri episc. vtpote insignib. sacrar. imaginum propugnatoribus . Patres Synodi antequam dilabe- rentur , venere Cōstantinopolim ab Imperatorib. cum iubilo excepti . ex Actis Concilij 2. Nicæi Ignatio in Tarasio &c. Carolus M. Romam ve- nit , quo Arichilius Dux Beneuenti præteritus , misit Romualdum filium cum muneribus , & promissis ; sed Carolus suau. Hadriani Papæ , perrexit cum exercitu Capuam ; Arichilius re- lieto Beneuento , Salernum se recipit , ibi se muniens , misoq; Grimaldo filio oblates obtu- lit com magnis muneribus , & Carolum ab im- pugnatione dimovit ; Carolus Grimaldo , & alijs 12. obsidibus receptis , Romamque reuersus , ce-

lebrauit Pascha . Regino , & Annales Francor. Arichilius die 26. Augusto obiit , & Carolus di- missum Grimaldum permisit principem esse Beneuenti : Herempertus continuator Pauli Diaconi , & Leo Ostiensis . l. 1. c. 17. & l. 8. c. 16. qui addit de Pauli Diaconi , & Caroli M. aduen- tu ad Monasterium Cassinense , & de altercatio- ne Cantorum Romanorum cum Catoribus Gal- licaniis Roma tempore Paschatis , sedata à Ca- rolo dicente puriore esse aquam fontis , quam riuiolorum , & iubente Gallos , ut ex Gregoriano cantu tanquam fonte corrigerent suam cantandi formam , & secum in Franciam adducente can- tores Romanos . Dic 9. Nou. dum Iudei Crucifixi Imagini illuderent omnibus modis , quibus olim Ierosolymis , & in Caluario ; & lancea latu- feriunt , exiuit inde sanguis & aqua , quæ multæ ægrotos sanavit , & plerosq; Iudeorum conuer- tit : vide hic Baronium n. 38.

788 Irene Imp. ab Aldegero. Desiderij Regis Longob. filio sollicitata contra Carolum M. quod nos solum Beneuentanum Ducatum , sub patrocinio Imperatoris positum , occupasset , sed totam Italiam ab Augusta prætoria vsq; ad Calabriam inferiorem per mille , & amplius millaria ; Ca- roli M. filiam repudiat , tq; uam Constantinus de- peribat , cumque copulat Maria Armenæ , & nepti S. Philareti cognomento Mitericordis , de quo in Menolog. Græc. 2. Decembr. Erat præte- rea Græcis suspecta Francorum potentia , vnde apud illos natum prouerbium : Francum Ami- cum habeas vicinum ne habeto ; Idcirco Aldegi- sum sperantem in hac turbida piscari se posse pro se ducatum Beneuenti , cum Joanne Sacella- rio , & Logotheta milis cum exercitu in Italiam , sed Græci cum Theodoro Prætore Siciliæ vici sunt à Vuinigiso Duce Caroli M. ducibusque Hildebrando Spoletano , & Grimaldo Beneuen- tano , & Aldegis interemptus est : hec Theo- phanes . Carolus M. Tassiloni Duci Bauatrici Maiestatis reo conuicto parcens , concessit ei , & filio Theodoxi Monasticam vitam , & contra Hunnos ab ipsis sollicitatos per se , ac Pipinum feliciter militans post annos 8. totam nobilitatem Hunnorum deleuit , & immensis eorum opibus Franciam ditauit : Eginhardus . Bremensis Ec- clesia in Saxonia erecta , & magnis priuilegijs à Carolo Magno aucta .

789 Constantinus Imp. iam annor. 20. dolens , se nihil authoritatis habere , et Stauratum Patritium ab Irene factum Logothetam omnia administrare , cum Petro magistro suo , et Theodoro , ac Da- miano Patritijs conspirat de Irene in Siciliam releganda : sed conspiratione detecta per Stau- ratum prædicti Patritij , et alij cæsi attorti , et in exilium missi , et Constantinus domi inclusus , et percussus , atq; conuicijs affectus ; et milites iu- ramento addacti non permisuros vt imperare Constantinus , viuente Irene : At. 7. Februarij terræmotu horribili exorto , et omnibus ad hor- tos sub tabernacula fugientibus , Irene cum filio egressa est ad S. Mamantem : Theophan. Io. Protospatharius cum alijs fugiens ab Irene ad Eccleiam à Iudicib. et Satellitibus Imperatricis abstractus ab Ecclesia est , quos Iudices Tara- sius vt violatores immunitatis Eccles. excom- municauit . Ign. in vita Tarasij . Veremundus succedit in Regno Hispanie , ex Luca Tudenzi . Legionibus Armeniae , et earum exemplo alijs Cō- stantiuum Imperatorem acclamantibus , cœpit ille solus imperare , pulsa Irene , et punito inter alios Stauratio ; Incendio conflagrarent pars urbis Constantinop. et domus Patriarchæ cum libris à S. Io. Chryostomo scriptis : Theophanes , ac Ce- drenus .

791 Constantinus Imp. infeliciter cum Bulgaris prælia-

liatos redit Constantinopolim, multis desideratis, inter quos occisus fuit Paenitentia Astrologus, qui ei certam victoriam praedixerat; et Nicoporum patrum suum, quem Imperatorem alij optabant, excæcauit. *Theophanes*. Caroli M. exercitus triduano ieiunio, et solemnui Misericordiarum celebratione roboratus Auarum multitudinem innumerabilem profligat, nullo ex suis desiderato: *Annales Francor.* Moritur S. Burchardus episcop. Heribol, cum sedisset annos 40. *vide Surians ad 14. Octob.* Tiberis triduana inundatione mense Decembri Romanam campoque obruit, Hadriano per Scaphas discurrente, et cibos clausis intra domos, suppeditante: *Anastas. Bibl.* Veternundus Alphonsum Castum in Collegam regni assumit. Qui illi succedit hoc anno mira de pietate Alphoni, et de Cruce ipsi ab Angelis fabricata vide in *Baronio* ad hunc annum.

792 In Synodo Ratisponensi damnatus Felix episcopus Vrgelitanus, et ab Angelberto Abbe Romam ad Hadrianum perductus, heresim abiurauit. *Regino, & Jonas Aurelianensis, & Nithardus l. 4. hist.*

793 Alphonsus Castus Saracenos sepe vincit, et tandem parua manu 70. millia Maurorum interficit, cum eorum Duce Mugait, et pro gratiarum actione templum Salvatori erigit Oueti. *Ambros. Morales l. 3. c. 32.* Carolus Magnus oras maritimam totius Mediterranei munit contra piratas Saracenos, et eos Arelate fugat: *Annal. Franc.*

794 Felice Vrgelitano ad vomitum reuerso, et disseminante Christum secundum carnem esse Filium Dei non naturalem, sed adoptuum, duasq; in eo personas constitutive, congregatum, est Fransfordia in Germania Concilium Plenarium dictum, utpote ex Italia, Gallia, et Germania trecentis circiter episcopis coeuntibus, præsertim cum eiusdem erroris antisignanus esset Elipandus Archiep. Tolleanus, audiresq; S. Idelphonsum pro sua heresi adducere; congregatum est in quam annuente Hadriano, et satagente, immo presente Carolo Magno. Quamvis autem aliqui in Concilio hoc improbarint Acta quadam Concilij Nicæni 2. non fuere tamen damnata per Concilium, resistentibus Legatis Papæ, et ipso Papa; et Carolo M. semper inharente Romanæ Ecclesiæ, qua de re Baronius hic consulendum.

795 Constantinus Imp. mense Augusto repudiata, et monasterio inclusa sub prætextu veneni ab eis parati Maria legitima uxore, Theodotem cubiculariam ducit, Augustamq; coronari facit: Plato vero Abbas à Tarasio se separauit, quod licet Constantinum de illegitimis nuptijs reprehendisset, non tamen illum, et eum qui Theodotem coronarat, excommunicasset, timebat enim Tarasius, ne exasperando Imperatorem, eum faceret fidei desertorem et hostem, minatus tamen se illum non admisurum ad incruentum Sacrificium, sed et Theodorus Studita Imperatorem acriter reprehendit, indignumque pronunciauit communione fidelium, ideoq; flagellatus exulauit: ita *Theophanes, Ignatius in Tarasio, & Michael in vita Theodori Studite.* Carolus Magnus Saxones ab ipso, et à Christo rebellantes bello coercet, et audita morte Hadriani Pontificis die 26. Decembri secura, multas eleemosynas pro illius anima elargitus est, immo ipsi Epitaphium conscripsit, nec dum clapsa die 26. Decembri electus fuit Leo III. Romanus.

796 Constantinus in Monachos sui reprehensores suuiens, ab Irene ope principum militiz apud Prutam Septembra mense deponitur, licet non

fuerit excæcatus nisi anno sequenti. S. Euphemius corpus, quod Constantinus Copronymus anno 26. Imperij in mare cum loculo projici iussert, hoc anno mirabiliter repertum, ex Lemno Insula transfertur Constantinopolim, cuius templum semiratum Irene instaurat: *Theophanes.* Leo Papa Legatos mittit ad Carolum Magnum, cum clavibus aureis ex S. Petri confessione acceptis, & vexillo Vrbis Romæ munieris loco, non ut essent signa collatae jurisdictionis; sed Nouatores pueriliter gariunt. Carolus vicissim de thesauris Hunnorum mittit ad Ieonem munera opulentissima per Engelbertum Abbatem S. Richarij: *Eginhardus.* Ceraulphus Rex Merciorum, & Offæ successor legatione per Athelardum Archiep. Dorouernensem, Leonem Consulit, Leoq; ipsi rescriptis: *Anastasius.*

797 Proceres ab Irene impulsi mense Augusto Constantium Imperatorem captum oculis effossis excæcant, & paulo post extinctus est eodem mense, ac die Sabbati, quo ante quinquennium innocentis necarat. Confessores exiles Platoni in primis, & Theodorus Studita ab exilio reuocati: *Theophanes.* Habdalla Saracenorum Princeps à fratre pulsus, confugit ad Carolum Magnum, quem cum filio suo Ludouico in Hispaniam mittit, & Barcinonam, quæ à Francis defecrat, per Zatum Saracenorum præsedum recuperat: *Eginhardus.*

798 Saraceni sub Hebdimelech Duce, contempta pacis conditione oblata ab Irene, Constantinopolis suburbia depopulati redeunt onusti præda: *Theophanes.*

799 Paschalis Primicerius, & Campulus Sacellarius nepotes Hadriani, inuidentesq; Leoni Papæ electionem, Kalendis Maij post Litanias maiores celebratas, armata manu Leonem aggreduntur, deiecoq; illo in terram, & expoliato (horrendum dictu) oculos cruentum, linguamq; praecidunt, tractumq; ad Ecclesiam Monasterij S. Erasmi ante altare, iterum in sede oculorum percantur, residuum linguæ amputant, plagiisq; ac fustibus laniatum semivuum, & in sanguine proprio volutatum relinquent. Sed dum in custodia in eodem Monasterio detinetur diuinus, & ope S. Petri Apostoli oculos, & linguam recuperavit, & ab Albino cubiculario alijsq; pijs viris clam inde ablatus est in Basilicam S. Petri, vbi erat corpus Apostoli. Eius hostes domum Pontificis, et Albini deuastarunt. Vuinigilus Dux Spoletanus cum exercitu aduolauit, et Pontificem Spoletum deduxit, cooperante ad id Vulrado Abbe Legato Caroli Magni: Inde Leo multis Italæ Episcopis, et alijs comitantibus contulit se ad Carolum Magnum, qui obuiam inter alios misit ei Pipinum filium, cumque exceptit summa veneratione mutuis lacrymis, et amplexibus, ipso Pontifice intonante, *Gloria in excelsis Deo*, postea Carolus cum lectis Francor. et filio remisit Leonem Romanum, vbi ingenti gaudio ab omnibus ordinibus suscepimus natalem B. Andreæ Apostoli diem in ipsa Urbe celebrauit. Questione iustu Caroli per missos ab ipso facta in hostes, et calumniatores Leonis, damnati capite sunt, sed enixè pro eis rogante Leone missi sunt exultatum in Franciam. *Anastasius, Ado, Regino, Annales Francor.* qui addunq; missas hoc anno ad Carolum à Patriarcha Hierosolym. claves S. Sepulchri, et ab hoc vicissim dona illuc missa, et collectam pecuniam pro restituendis locis Sanctis.

800 Carolus Magnus celebrato Centule in Monasterio S. Richarij Paschate, & visitato S. Martini Sepulchro ibiq; sepulta d. 4. Junij Luitgarde coniuge piissima Moguntiæ generalem conuentum egit; & in Italianam profectus Rauennæ per dies

- dies 7. substitutus, premissoq; cum exercitu Pipino filio contra Bencuentanos Romanæ Ecclesiæ infestos, Romam ipse accessit d. 23. Nouembris, vbi ei occurrit Leo Pontifex apud Nomentum, & sequentie die exceptit cum omni pompa possibili, introduxitq; in basilicam S. Petri die 24. Nouembris; optante autem Leone cum Carolo, & Archiepiscopis, Episcopis, & Abbatis ad id post septem dies conuocatis examinari causam suam, omnibusq; recusantibus hoc iudicium, atque afferentibus Primam Sedem à nemine iudicari, sed ab ipsa omnes alios iudicari, altera die Leo in Ecclesia B. Petri amboe consenso iurauit per 4. Sancta Dei Euangelia. quæ præmanibus habebat, se insontem esse à crimini bus, quæ ipsi Romani quidam obiecerant: Quibus peractis Litanie & Gratia Deo actæ sunt. Porro ipso Natali die Domini pretiosissimam coronam Carolo, nil tale tunc cogitanti, imposuit acclamantibus nutu Dei, & B. Petri Apostoli (in cuius basilica id factum) vnanimiter Romanis: *Carolo p̄fissimo Augusto à Deo Coronato, Magno, Pacifico Imperatori, Vita, & Victoria*: quod ibi ter iteratum est, eodemque die Leo vñxit Carolū, & filium eius in Regem. Et ita Carolus Constitutus est Imperator Romanorum, iurans se S. Romanæ Ecclesiæ fore perpetuum defensorem: *Hæc Anastasius, Annales Francor., Theophanes, & Plurimi Chronologi.* Quam iuste autem, quam opportunè, & cum quanto emolumento Ecclesiæ Catholicæ, Romanæ, Imperij facta sit restitutio, & translatio Imperij ad Occidentem in Carolum Magnum à Summo Pontifice Leone, sufficienter hic à Baronio, sed fusiù à Bellarmino in Opusculo separato actum est. Erat hic annus 32. regni Caroli in Francia & 17. in Italia.
- 801 Carolus Magnus iam Imperator Roma discedens dio 25. Aprilis venit Spoleto, & per Iurisconsultos Imperialibus, & Gallicanis collectis Legibus, in ijs & in Epistolis suis singularem reverentiam erga Sedem Apostolicam, & sollicitudinem pro Ecclesiastica immunitate professus est: *Anastas. & Annales Francor.* Irene relaxatis tributis, laudata impensè à Theodoro Studita. A die autem 30. Aprilis ingens terræmotus Italiam concussit, montesq; ac vribes quasdam subtraxit, vnde Leo Pontifex instaurauit triduanas Litanias ante Ascensionem; institutas iam in Gallia, simili occasione à S. Marmerto Episcopo Viennensi, Rinald. in *Annales Eccl.*
- 802 Cum peruenisse Constantinopolim Legatum Leonis Papæ, tum Caroli Imperatoris, per quos Carolus non solum pacem, sed nupicias quoquo cum Irene petebat, nec ipsa ab his abhorteret, die 31. Octobris Nicephorus Patrius inuadit tyrannicè imperium, et Irenem virili animo ipsi perfidiam ex probrantem, relegauit exulem in Monasterium, misitq; legatos suos cum legatis Caroli, et litteris de pace ad Carolum. Fuisse tamen Nicephorum Iconoclastam, Manichæum, et rebus sacris Ecclesiasticisq; infensem affirmat *Theophanes*. De Concilio Akinensis, de Gradensi Patriarcha præcipitato ex turri à loco Duce Veneto, et Carolo M. ob id inuitato ad ultionem vide Baronium, vbi docet bonas litteras à Carolo restitutas, et scientias instauratas.
- 803 Dic 19. Iulij Bardanes Patrius, et Præfectus Orientalium acclamatur Imperator, sed iuitus, imò de hac scripto scribit ad Nicephorum, eius tamen perfidiae non sapientis fugit in Monasterium, vbi posicè iussu Nicephori excæcatus est. Mensa autem Augusto Irene exul in insula Lesbo obiit, cuius corpus translatum est in Monasterio Insulae Principis ab ea construendum: *Theophanes*.
- 804 Leo Papa, rogatu Caroli Magni Mantuanum se confert, et examinat sanguinem Christi ibi repertum, cupiensq; Natalem Domini celebrare cum Carolo migrat in Gallias occurrente illi ad S. Mauritium Carolo filio Imperatoris, et Rhemis Carolo Imp. cum quo Natale celebrauit Cariaci, et ab eo Aquisgranum perductus, magnisq; muneribus donatus per Banarium Ravennam vsq; perductus est anno sequenti, quo 4. Septembris Vuerdæ canonizauit S. Suiberum. Carolus Magnus Saxoniam duciactam obtulit S. Petro, et annuam collectam pro Sede Apostolica: *Annales Francorum Alcuinus Abbas S. Martini moritur: Odorarius*.
- 805 Aaron Sarracenorum Princeps aduersus Nicephorus Imp. ducit armatos 30000. Nicephorus vexationem, et pacem annuo tributo numismatum 306000. redimit *Theophanes*. Carolus Caganum regem Hunnorum à Lichone Duce, Sclavorum infestatum recipit, et mitto filio suo contra Sclavos, Lichonem interficit: *Annales Franc.* Vrslus à venatione Caroli M. fugit Morfellam ad templum S. Salvatoris prope reliquias S. Gudilæ, vbi saluum se ope Sanctæ Gudilæ lambens vestigia monialium et gestiens indicabat, mansuetique in eo Monasterio illis seruiens mansuetissime prout iubebatur, mirante Carolo, et Deum laudante: *ex vita S. Gudilæ penes Surium 8. Jan.*
- 806 Tarasius Patriarca luctans cum dæmonibus, sancte, et miraculis clarus obiit, eiq; substitutus est Nicephorus laicus. *Ignatius in vita Tarasii.* Carolus Magnus in Villa Theodosii tripartito diuidit Regnum tribus filiis suis, commendans eis defensionem Romani Pontificis, et huic relinquens Dispositionem Imperij: *Annal. Franc.* qui addunt diuersas eius, et filiorum expeditiones, et dona ad Carolum missa ab Aarone Saracenorum principe. S. Cypriani corpus cum alijs reliquijs Lugdunum Gallie transfertur *Ado in Chron.*
- 807 Aaron Sarracenorum Princeps Rhodo pessundata, et Myrz Lycie deiçere tentans arcum reliquiarum S. Nicolai, in aliam eius loco suppositam irruens, eam conterit, sed classe eius horrendo naufragio disiecta, et magna ex parte mersa, vix ipse evasit, pœnitens facti, *Theophan.* qui flagitia Nicephori Imper. mense Ianuario, et tonitruos in ipsum mulctatos Februario describit. Carolus per Burchardum Sarracenos in Sardinia, et Corsica profligat, redimitq; 60. Monachos, quos illi captiuos in Hispaniam abduxerant. Ludouicus eius filius in Aquitania Christianam disciplinam, multaq; Monasteria erigit, *Annal. Fran. Regino, & Aimoin, lib. 5. cap. 8.*
- 808 Theodorus Studita, et S. Plato, et Joseph Archipisc. Thessalonic. negant velle se communicare cum Nicephoro Patriarcha Constantinop. nisi prius eiçiat Josephum Oeconomum, qui Theodotem pellicem coronauerat: Nicephorus Imperator Paschali tempore infeliciter pugnat cù Crunno Bulgarorum Rege, qui Sardicam cœperat, et multa millia Romanorum necarat. Aarone mortuo, filij eius Mahumus, et Habdalla de Regno Sarraceno contendentes, suos pariter, et Christianos cœribus, rapinis, incendijsq; infestant: *Theophanes*. Ardulphus Rex Northumbror. pulsus à suis confudit Nouiomagum ad Carolum Magnum, et inde Romanum ad Leonem III. à quibus in regnum per Legatos restitutus est. *Annales Francor.*
- 809 Pseudosynodus Constantinopoli coacta contra Theodorum Studitam, Platonem, aliasq; Monachos,

810

nachos, qui mula passi à Nicephoro Imperatore tyrannice insuper exiliis, & exactionibus suos vexante: *Theophan.* Nouembri mente Concilium Aquisgrani celebratum est, in quo quæ situm an recte cani posset in Symbolo de Spiritu Sancto: *Patre Filioq; procedit;* esto non dubitaretur quin ex *Patre Filioq;* procederet, responditq; Leo Papa literè publicè cantare, quod corde creditur, esto non omnia quæ creduntur cantentur; & vbi periculum sit discordia, satius esse non cantare Symbolum; *Annal. Franc.* & *Acta Synodi apud Frontonem Duceum.* S. Ludgerus episc. Monasteriensis migrat in cœlum d. 26. Martij, qui non multo ante obitum accersitus à Carolo Imp. & degens in domo vicina palatio, mane vocatus à cubiculario Imp. & quidem ter, noluit venire donec preces consuetas recitasset, quod aulici in contemptum Imperatoris interpretati sunt, sed hac de re interrogatus à Carolo, & afferens ma'uisse se Deū præterre Imperatori, ac pro ipso orare, audiuuit Carolum respondentem: *Gratias ago Episkepe, quia qualiter te esse credidi semper, talem te nunc expertus sum, prege porro talis esse:* Ita Monachi Verdenses in eius vita.

811

A Nicephoro Imp. subditi exactionibus oppressi, clerici, & Monachi vexati, & quidam Martyrio affecti, vtpote ab homine Manichæo, cum sc̄cta illa à Sergio suscitata tunc vigeret. *Theophanes.* Carolus M. Istriam, Dalmatiam, Liburniam, & Venetiam per se, aut Pipinum Italiz Regem subiungatas quoad mediteraneas Ciuitates retinuit, sed Venetas restituit: & oras, ac ciuitates maritimas Nicephoro, pacis studio, reliquit *Annales Francor.*

812

Nicephorus Julij 20. Bulgariam ingressus, & triduano conflictu victor, & crudelitate atq; auaritia exasperans Crunnum eorum Regem, qui se illi prius humiliauerat, circumuallatus est ab ipso, & inter alias Nicephorus interfactus est: eius Caput Crunus iussit suspendi in ligno permultos dies, deinde illius cranio argento vndiq; tecto pro calice vsus est, inuitauitq; Sclavorum principes ad bibendum in illo: *Theophanes,* & *Michael Studitz.* Multi verò Christiani à Bulgarorum Rege Martyrio affecti coluntur in Menologio Græcor. Frustra autem conante Stauratio Imperium sibi vindicare, Michael Europa-lates die 5. Octobris acclamatus est Imperator à Senatu, & alijs Ordinibus, & hora 4. dici coronatus à Nicephoro Patriarcha & d. 2. Octob. coronata Procopia Augusta: & sub Orthodoxo, ac liberalissimo Imperatore pax Ecclesiæ redditæ est; die verò 25. Decembris coronatus est Theophylactus filius Michaelis: Nicephorus Patriarcha milit ad Leonem Papam professionem fidei suæ cum muneribus, & encomijs Sedis Apostolicæ. *Theophanes* & *Io. Cypriola-ta,* qui hinc suam historiam exorditur. Eodem anno, vt narrat *Eginhardus* Carolus trinam diuisionem bonorum mobilium suorum testamento consignavit, de qua hic *Baronius*, die vero 4. Decembris obiit Carolus natu major Caroli Magni.

Michaeli Imp. Nicephori Patriarchæ suasu cdi-
quum promulgat, vi cuius in Armenia, & vbiq; Manichæi contumaces necati sunt, & inter hos Sergius eorum anteliganus: *Theophanes,* & *Lucas Siculus.* Moritur S. Plato annor. 79. die 4. Aprilis ex morbo thoracis crebroq; anhelitu; visitato prius suo Sepulchro, ac salutato illis verbis: *Hec requies mea in seculum seculi,* & addendo illud: *Voluntatem timentium se faciet Dominus.* Ab Arabibus prophanata sunt monasteria, & Ecclesiæ Palæstinæ. Michael Imp. mittit Legatos ad Carolum M. et Leoniem.

813

Papam cum professione fidei. Ista ex *Theodoro Studita,* & *Theophane.* Die 21. Maij Crunnus Rex Bulgarorum prope Hadrianopolim exercitum Christianorum partim interneccione partim fuga profligat, Leone Armeno de industria fugam eligente, vt hac via sibi ad Imperium pararet; Michael Imperator fugit, et d. 25. Maij tentat abdicare se Imperio; vbi verò audiuit Ieonem Armenum acclamatum Imperat. d. 27. Iunij, detonsis capillis monachus factus est die 11. & 12. Iulij Leo à Patriarcha Nicephoro coronatus est, & post 6. dies Crunnus reliquo fratre ad obsiden-dam Hadrianopolim, obliquit Constantinopolim, sed frustra, qui postea expugnat Hadri-nopoli suis exodus funibus suffocatus est suc-
cedente illi Zoco: *hæc Cedrenus,* & *Theophanes,* qui hoc anno terminat Historiam suam. Leo Michaelem in Insulam Protam, seu Principis re-legauit, castratis eius filiis. At Carolus Imperator Aquisgrani coram Primoribus Regni, Episcopis, & Abbatibus die Dominica in Ecclesia Ludouicum filium saluberrimis cōfilijs instru-ctum iussit manu propria accipere coronam Imperij ac sibi imponere, declarauitq; illum sui successorem, & interim collegam. Inde per quinque Concilia Moguntinum, Rhemense, Turonense, Cabilonense, & Arelatense rebus Ecclesiasticis compotitis, Orationibus Eleemosynis, & sacris libris legendis deinceps vacauit: *Eginhardus in vita Caroli,* & *Theganus in Com-ment. de gestis Ludouici.*

814

Leo Imp. à Sabbatio Monacho Icomoclasta, qui ei prædixerat Imperium, seductus palam detec-tatur cultum Sacrarium Imaginum, & frustra tentato Nicephoro Patriarcha, cogit Orthodoxos, & hæreticos ad disputationem, & Theodorum Studitam liberè, ac grauiter commententem ne se rebus Ecclesiasticis immisceret, in exilium ad insulas Occidentis, & Nicephorum Patriarcham milit in Proconnetum, substituto ei Theodoto Melisettio hæretico; sed Theodorus licet in car-cere, epistolis Confessores instruere non desti-tit. Ex *Cedreno,* & *vita Theodori Studitæ apud Surium 3. Aprilis.* Milit tamen Leo Venetias S. Zachariæ corpus cum parte Crucis, ac Dominiæ vestis, & alterius, quæ tuerat Deiparæ Virginis. Hoc anno Carolus Magnus Imp. febre, & pleuritide correptus Aquisgrani sacra-mentis munitus septimo à decubitu die muniens se ligno Crucis & leainter dicens: *In manus tuas Domine commendo spiritum meum clavis ocu-lis expirauit die 28. Ianuarij hora diei tertia, an-no ætatis 72. Regni 47. Luxere illum vel ipsi pa-gani, anquam patrem totius Orbis.* *Eginhardus,* & *Theganus.* Habetur Carolus inter lan-tos in Gallicana Ecclesia præcipue Aquisgra-ni, id permittente tacitè Sede Apostolica; qua-tenus non improbavit eius canonizationem post annos 166. factam à Patchali Papa Schismatico, vt declarant *Card. Holtiens.* & *Io. Andreas in c. 1. de reliq. & vener. Sanctor.*

815

Leo Pontifex in resurgentes sui insidiatores iudi-cio agit, vnde Romæ magna turbulentia ad quas & ad causam cognoscendam Ludouicus Imperator ipsit in Vrbem nepotem suum Bernarthum Italiz Regem. Sæuiente Leonis Imperatoris persecuzione, multi Archimandritæ reuocati ab exilio dant manus Leoni. *Theofili-ctus in Niceta.* Hispanis multis à Sarracenis fu-gientibus in Galliæ, & elegantibus seruire Chri-stianis, potius quam Mahometanis, Ludouicus recusata eorum seruitute, concedit habitationes, & agros vnde viuerent, eximens eos à tributo: *ex diplomate apud Pitboeum in Annalib.*

816

Vrgente Leonis Imper. persecutione Theophanes p
præ-

praefectus monasterij Sigrianni, post biennij carcerem deportatus in insulam Samothraciam Martyr obiit 18. April. ex *Menolog. Græcor.* Theodorus Studita reuocatus cum alijs, ac dire verberatus, & in carcere multa passus Sacra tantum Eucharistia viuit; & quantumuis Monachis, & Abbatib. Lapsis, tamen moniales 30. eiusdem monasterij constantes in cultu Sacrum Imaginum verbera, & carceres pertulerunt. Maria quoq; olim Imperatrix ob id exilium passa est: *Ex Epistolis Theodori, & Michaelis:* Leo Papa d. 14. Iunij moritur, & d. 24. Iunij substitutus ei est Stephanus V. dictus IV. Romanus, qui pro Ecclesiæ pace stabienda, profectus ad Ludouicum Imperatorem, exceptus est honorificissime in campo Rhemensi, ubi Papa, & Imper. descenderunt de equo, & Imperator toto corpore ter se prostrauit Pontifici, & exclamauit. *Benedictus qui venit in nomine Domini Deus Dominus, & illuxit nobis;* responditq; Pontifex. *Benedictus sit Dominus Deus noster qui tribuit oculis nostris secundum David Regem videre.* Post mutuos amplexus & oscula, proxima Dominica ante Missam Papa Ludouicum vnxit in Imperatorem, eumque coronauit aurea, & pretiosissimis gemmis referta corona, quam secum tulerat, Reginamq; Irmgardam similiter coronauit, imperatisq; omnibus, quæ optarat, Octobrimense Romam reuersus est: *ex vita Ludouici a c. 38. Thegano de gestis Ludouici à c. 16. & Amonio.* De inuentione Corporis S. Iacobi in Hispania confule hic Baronium.

817

Stephanus Papa d. 25. Ianuarij moritur miraculis clarus, & d. 28. Ianuarij subrogatur ei Paschalis Romanus eximijs moribus, qui statim legauit ad Ludouicum Imper. Theodorum Nomenclatorem. Ludouicus in Synodo Aquigrani Julio mense reformationem Ecclesiæ ab Abbatib. scriptam, edicto confirmauit, vna cum donationibus olim factis S. Petro à sui prædecessoribus. Bernarthus nepos rebellat aduersus Ludouicum cum Reginero comite olim palati Imper. sed venienti Ludouico cum exercitu occurrat illi Bernarthus Cabilloni, & faretur errorem suum aperitq; totam seriem coniurationis; Bernartho, & Reginero vita condonata est, & oculis tantum priuati, reliqui complices. Episcopi, et Clerici depositi, et exilio multati. Bernarthus, et Reginerius sibi manus consciuere tertio die post ammissionem luminum, qua de re doluit vehementer Ludouicus, qui tanquam causa tuisset mortis illorum, fletu, et pijs operibus curauit expiare, quidquid in hoc peccasset: *Theganus de gestis Lud.* Theodorus Studita de persecutione ab Iconomachis scribit Papæ Paschali, et Patriarchis Alexandrino, et Hierosolymitano, qui mittit ad Leonem Imperatorem Theodorum, ac Theophanem; Leo ab his redargutus, eos cælos damnat exilio: *Michael in vita Theodori.*

818

Theodorus Studita mittit Epiphanium suum discipulum ad Paschalem Papam cum litteris. Paschalis pro, retugio Orthodoxorum ædificat Romæ monasterium Græcorum; plures interim sub Leone Armeno martyrio affecti; Theodorus in carcere scribit corum vitas.

819

Theodorus Studita iterum flage latus perstat in sancto proposito, dæmone de ipsius constantia fremente, et per Energumenam, licet procul in Bithynia degentem eodem tempore id confidente, atq; inter alia dicente: *Leo meus iterum misit ad flagellandum Theodorum; sed nihil factum est quod volebamus:* vnde agnolcant Iconomachi le pro suis à Diabolo agnoscit. Theodorus post 90. dierum perpetuos dolores abducitur

Smyrnas, et ab episcopo hæretico in subterraneum carcerem retrusus, ab Anastasio superueniente, tertia vice centenis iætibus cum Nicolao discipulo verberatur. *Michael Studita in eius vita.*

820

Vltimo hoc anno persecutione ad summum redacta, multi tamen, qui Constantinopolis defecrant, fidem Catholicam iterum professi sunt. Leo Imperator, cum vidisset in somnis Tarasium Patriarcham mandantem Michaeli, cumdam, vt Leonem occideret, explorare de his cœpit, et Michaelem custodiz includit, sed frustra, nam die 24. Nouembri à coniuratis Michaelis Balbi Studiosis tanquam bellua multis vulneribus confossum est, tractusq; in Circum. Michael vero educitus è custodia Imperator est Salutatus, Armorij natus erat et semihebraeus; *Cedrenus.* In Gallia ex pluviarum copia pestis, et famæ ingens; Sarraceni Panormum capiunt; *Leo Ost. lib. 1. cap. 28.* Leone Imper. adhuc viuo, corpus S. Marci Euangelistæ Alexandria translatum Venetas Duce Iustiniano, quibus olim Heraclius sedes eiusdem Sancti donata fuerat, vt pote gloriantibus se accepisse ab eo Euangelium, antequam à S. Petro mittetur Alexandria: rem gestam ex tabulis Vaticanæ bibliothecæ describit hoc anno *Baronius;* sed ne à Francis vel alijs vñquam surripi posset saerum illud pignus, in sumptuosa basilica ita absconditum fuit, vt à posteris ignoratus sit locus depositionis per annos multos.

821

S. Cæcilia Patchali Pontifici, qui eius Ecclesiam instaurate cœperat, vigilanti, et oranti in Eccl. S. Petri apparuit in somnis, et reuelat suum corpus nequaquam ab Aistulpho Longobardor. Rege, vt voluerat, inuentum, nedum abductum, id impediente Deo, et Deipara; sed eius inuentionem reseruatam esse ipsi Paschali, qui inquisitione facta reperit illud extra portam Appiam in Cœmeterio Prætextati, auris velutum indumentis, cum corpore Valeriani Sponsi, cum linteaminibus Sanctæ Martyris ad eius pedes sanguine asperitis, transtulitq; in Ecclesiâ prædictam: *ex Anastasio, & Paschalis litteris in Biblioteca Vaticana abseruatis.* Vide hic omnino Baronium de noua inuentione eiusdem corporis sub Clemente VIII. et arca cupressina post annos 878. illæsa reperta, et S. Cæcilia in latus dextrum veluti dormiente. In Oriente Michaelis Imp. edicto relaxati sunt confessores Christi, inter quos Theodorus Studita; et Episcopi conuocati Constantinopolim mense Septembri; Thomas autem tyrannus urbem illam Decembri mense Nauali classe obsedit: *Michael Studita in Theodoro* sub Habdarraghman Sarracenorum Rege Cordubæ martyrio affecti Adulphis, et Ioannes, de quibus S. Eulogius in memoriali SS. l. 2. c. 8. et Ambros. Morales in Scholijs ad ipsum.

822

Ludouicus Imp. adhuc stimulis conscientiae agitatus, quod Bernharto se illi dedenti et veniam petenti, non prorsus pepercisset, sed permittens excæcari, occasionem mortis dedisset, conuocata Synodo Atheniaci, publicam poenitentiam agens, in concilio per manus Sacerdotis à peccato absolui voluit, eleemosynis, et orationibus Seruorum Dei satagens expiare se: *Theganus de gestis Lud.* His peractis misit ad Italiam regnum Lotharium filium. Addit Paschalius in vita S. Adhelardi apud Surium 2. Ianuarij, reuocatum hoc anno à Septenni exilio Adhelardum Abbatem Corbeiz, atq; Caroli M. Confobrinum, quem Ludouicus calumnijs circumuentum exulare iusserat, et hunc sualitse illi prædicatam poenitentiam. Thomas anica tamulus Senatoris, et violator thori illius, ob idque fugitiuus,

- tiuit, et desertor Christianismi apud Saracenos per annos 20. manserat; inde fingens se Constantimum filium Ireneos, collectis copijs sub Leone Armeno Armeniam, & alia occuparat, deinde pluribus Imperij Romani hostibus collectis, & occupatis multis locis obsidere coepit Decembri anni præteriti Constantinopolim, & ferè per annum durauit obsidio donec Michael ope Regis Bulgarorum Thomam profligauit, deditumq; à ciuib. Hadrianopolis, quo fugerat mutilatum manibus, ac pedib. cum filio Anastasio, lento supplicio absumpsis: Saraceni ex Hispania nauigantes Cretam insulam occupant, in loco tuto Candace nominato vrbē cōstruunt, vnde, & tota insula Candax, & postea Candia dicta fuit: *Omnia hec Cedrenus.*
- 823 Lotharius filius Ludouici Imp. Romæ à Paschali Papa die Paschatis coronatur Augustus, inde Papiam redit, & inde Julio Mense in Gallias ad patrem, *Annales Francor.* qui addunt terræmotus, pluuias lapidum, & incendia de celo aliquibi, & subsequentem pestem, ac famem in Gallijs, Theodorus Studita discodit Constantiopolis, & diluit columnas, & relegatur ab Imper. in Insulam Chalcitem. Basilius filius Leonis Armeni, qui castratus vocem amiserat, commendans se S. Gregorio Nazianzeno, cuius imaginem ceream porrexit Basilio, iubens eam legere; in Ecclesia pronunciat expeditissime verba hæc. *Rursus Iesus meus: Qnod est exordium Panegyrici S. Gregorij, & inde Sacras imagines veneratus est: Europalata, & Cedrenus.*
- 824 Paschalis Papa die 14. Maij moritur, & die 19. eligitur Eugenius II. Schismaticis per Lotharium repressis: *Anastas. & Theganus in Ludou.* Michael Balbus cupiens videri Catholicus, misit legatos cum litteris ad Ludouicum Imperatorem.
- 825 Collatio facta Parisijs super cultu Sacrarum Imaginum iussu Ludouici Imp. sed ab eodem suauissimis Papæ suppressa, & occultata; damnatusq; Claudio Episcopus Taurimenti Hagiomachus: *Baronius.* Corpus S. Huberti Episc. Leodium Kal. Octobr. decreto Synodi Aquisgranensis translatum in Arduennam ad Andianum monasterium, vbi deinceps miraculis clariuit; ex eius Actis. Ioannicetus Anachoreta solo Crucis signo carceres aperiens, liberat captiuos, qui erant apud Bulgarios. Quædam mulier incendium sedat sola epistola Theodori Studitæ in illud iniecta: *Michael Studita in eius vita.*
- 826 Romæ Concilium Episcoporum 63. conuocatum ab Eugenio Papa. Pars corporis S. Sebastiani Martyris Roma translata est ad Vrbem S. Medardi prope Suessionem, petente Hilduno Abbatte. *Ado, & Theganus, & Annales Francor.* & *Baronius* hic, addens de alijs reliquijs Sanctorum in Gallias delatis. Arioldus, siue Heraclius Danorum Rex Maguntiæ in Ecclesia S. Albani cum Regina, & suis omnibus baptizatus est: *Theganus, & Annales Francor.* qui addunt imperatum ab hoc Rege, concessumq; à Ludouico Imp. S. Ansarium, qui reliquos Danos, & Suecos conuertit: vide *Crantum in Metropol.* l. 1. c. 19. Theodorus Studita annos 67. natus 11. Nouembris die Dominica, dum Discipuli eius ad illud Psalmi 118. peruenient canendo: *In eternum non obliuiscar iustificationes tuas, quia in ipsis viae facisti me:* obdormiuit in Domino hora sexta: de cuius sanctitate, & magnis operibus plura, *Michael Studita in eius vita.* Eius egregium testamentum ex Columnensi Codice Latinum reddidit noster Sirmundus, illudq; affert hic *Baronius:* Michael Imp. mortua vxore, Euphrosinam Monialem ex Monasterio extra-
- 827 Etiam, nemine sacrilegium reprehendente duxit; Da'matia ab Imperatore defecit, totusq; exercitus eius missus ad recuperandam Cretam à Saracenis deletus est. *Io. Europalata.*
- 828 In translatione reliquiarum S. Marcellini Aquisgranam plura, & insignia miracula ex Einhardo, & alijs describit hoc anno *Baronius.* Euphemius Dux in Sicilia ob raptum Sacræ virginis quæ situs ad poenas, rebellat ab Imperatore fugitq; in Africam, vnde Imperatoris nomine assumpto, Saracenos in Siciliam infert, demumq; capite truncato poenas dedit: *Io. Europalates, & Cedrenus.* Eugenius Papa d. 11. Augusti moritur, & intra cunctem diem substitutus Valentinus Romanus, sed illo post 40. dies defuncto, subrogatus d. 24. Septembris Gregorius IV. Romanus moribus conspicuus: *Anastasius.*
- 829 Annus hic illustris fuit miraculis in Gallia diuinatus multiplicatis ob reliquias SS. Marcellini, & Petri Aquisgranum translatas, quorum testis fuit Eginhardus Consiliarius Ludouici Imp. & olim Caroli Magni à secretis, qui de illarum translatione scripsit. Synodi quatuor iussu Ludouici indicet Parisijs, Moguntiæ, Tolosæ, & Lugduni. Nicephorus Episcopus Constantiopol. anno exilij 14. moritur, cuius memoriam Latini 13. Martij, at 2. Junij Græci celebrarunt. *Theophanes.* Die 31. Januarij Venetias peruenit Corpus S. Marci Euang. deuictum Alexandria: *Paulus Manocenus* lib. 3. Histor. Venetæ, sed vide quomodo hæc conciliari possint cum dictis Anno 820. An tunc tentata tantum, aut inchoata translatio?
- 830 SS. Hermetis, Proci, & Hiacynti reliquiae in Gallias, non sine miraculis translatas refert Eginhardus l. 2. c. 25. & 26. Gregorius Ostia Tiberina monibus circummunit contra Saracenos: *Anastasius.* Michael Balbus Imper. pessimus dyfenteria perit kalendis Octobris, succedente Theophilo eius filio, qui prius iusticiæ cultor, deinde Iconomachus apparuit: *Europalates, Cedrenus, Zonaras.* Terræmotus tempore Quadragesimæ Aquisgranum concussit; conspiratio in Ludouicum Imp. Vuormatæ mente Augusto inita ex gestis Ludou. & *Annales Franc.* Theophilus Imp. qui S. Euthymium Episc. viuo patre iufserat occidi, hoc anno edictum edit contra cultores Imaginum Sacrarum: *Europalates.* Pipinus exercitum parat contra Ludouicum patrem, quod hic Berahardum Hispanum Comitem cubiculi præfectum crearet, isq; fama sic ferente, cum Juditha Imperatrice turpiter commisceretur, & eiusdem Nouercæ filios Catolom, Rodulphumq; Ludouicus impensis amaret: Idcirco Ludouicus Bernaridum dimisit, & Juditham Laudunum misit in Monasterium; sed ab aduersarijs coacta fuit suadere Ludouico, ut abdicaret Imperio, & Monachus fieret, quod conata est, & ipsa sibi velum imponens in Monasterium S. Radegundis a Pipino detruita est; Lotharius ex Italia perueniens, non armis agi aduersus patrem, sed iure vult, indicato Neomagi conuenerat de consensu Ludouici, vbi Lotharius patri conciliatus est, perrexitque Ludouicus imperare ex vita Ludomici. Amalarius Fortunatus Alcuini discipulus scripsit libros de Ecclesiasticis officijs, & iussu Ludouici tulit Romanam recognoscendos a Gregorio Pap., vt ipsam testatur.
- 831 Theodora Augusta, eiusq; mater Theophilis clam Theophilis Imperatore Sacras Imagunculas venerantur: *Europalates.* Amalarius Romanam peruenit, Pipinus rursus in Ludouicum se aliosq; commouet.
- 832 Theophilus Imp. sicut in cultores Sacrum Imaginum, præsertim ipsi libere resistentes, inter quos

Lazarus Monachus, & pictor insignis semijuius post tormenta carceri inclusus, ubi conualuit, non defitit à pingēdis Sacris Imaginibus, ideoq; laminæ candentes eius manibus admotæ, sed Imperatricis precibus eductus à carcere, & occultatus in templo S. Præcursoris (sic enim appellabant eum locum) manibus licet vſtulatis expressit imaginem Præcursoris, quæ diu conseruata sanabat ægrotos. Ludouicus Imperator Pipinum in carcerem coniicit, is à suis noctu subductus patrem conatur Imperio priuare, illudq; inter Lotharium, et Carolū diuidere, sed frustra. Gregorius Papa pallium mittit S. Ansgario Amaburgenſi Archiepiscopo, et Ludouicus Imperator eidem gratulatus ob conuerſos Danos, et Sueuos ad fidem, eam Sedem Metropolitanam constituit; Adam. l. 1. Chro. c. 17.

- 833 Cum Ludouicus Pipinum Aquitania priuasset, eamq; dedisset Carolo ex Iuditha nato, indignatibus id Pipino, Lothario, & Ludouico filio, & Gregorio Papa, qui ad sedandas hasce discordias in Gallias venerat, re infecta reuerso coetus est ab ipsis, & Episcopis abdicare se Imperio. Pipinus abiit in Aquitaniam, Ludouicus in Bauarium dicens prius Ludouicum patrem Compendium, ubi ab Episcopis ipsis quos ipse promouerat, præcipue ab Ebbone Rhemensi vexatus est, armis spoliatus, & cilicio indutus. *Theganus, & alij de gestis Ludou.*

- 834 Conflatis vndique exercitibus ad liberandum Imperatorem, & Gregorio Papa recedente æcta contra ipsum, Lotharius excusans se, quod cuncta peracta erant iudicio Episcoporum, recessit Viennam, reliquo patre Ludouico in Monasterio S. Ludouici, qui omnium bonorum ingenti gaudio restitutus est in Imperium, & Cariliaci medio Quadragesimæ tempore Pipinum exceptit, dimisitq; lætum in Aquitaniam; postea Aquisgrani Iuditham Augustam ab Italia reducem, exceptit. Lotharius Cabillonem ipsis resistenter expugnauit, ferro, & igne cuncta vastans, sed motis contra eum fratribus, & patre coactus est veniam à patre petere, quam obtinuit, ab eoq; missus est in Italiam, dato fidelitatis iuramento: *Paulus Aemilius, Theganus, & alij.* Porro Ludouicus Imperator, quod in Monasterio S. Dionysij recuperasset Imperium, fuit deinceps eximus cultor S. Dionysij, & mandauit Hilduino Abbatii illius, ut res gestas, & opera S. Dionysij vndique conquereret. Theophilus à Sarracenis vicitus, & id adscribens falsæ causæ Methodium tanquam Idolorum (sic Sacras Imagines vocabat) cultorem, nec valentem eum suis præcibus liberare à periculis, includi iussit viuum cum duobus latronibus in sepulchrum, paucis pilibus per pilatorem sustentandum; *Chropalates.* In Hitpania apud Canadignam 200. Monachi à Sarracenis Martyrio affecti 8. Idus Augosti: *Baron. ex veteri ola pide.*

- 835 In villa Theodonis celebratus est conuentus Episcoporum, ubi Ebbo Rhemensis obacta contra Ludouicū se ipso abdicauit Episcopatu Rhemensi; Methis autem prima Dominica Quadragesimæ, Ludouicū Imp. à 7. Archiepiscopis plenariè absoluens est: *Gesta Ludou.* Mortuo Theodozo Meliseno, episcopo Constantinopol. substitutus est Ioannes Iconoclasta, & Magicis incantationibus infamis. Theophilus gratisatur in cultores SS. Imaginum: *ex Europa late, & Cedreno.*

- 836 Lotharius dolens quod frustra conatus esset priuare patrem imperio, & sub titulo Regis Italiz solus Longobardorum regiones haberet, potiore parte Italiz relicta, aut donata Romana Ec-

clesiat à Pipino, Carolo M. & ipso Ludouico, contra iuriandum datum quando coronatus fuit Romæ, perturbare cœpit Statum Ecclesiarum, nec desistisset, nisi à Ludouico patre cohibusus esset: *Theganus de gestis Ludouici,* à quo celebratum est Concilium Aquisgrani die 2. Febr. & deinde Lugduni. S. Viti Martyris corpus translatum ad Corbeiam Saxoniz, & Normandi in Francorum ditionem irrupere: *ex Annalib. Francor.* Baduardus Paderbonz secundus Episcopus Angelionitu misit ad Aldricum Cenomanensem Episcopum legatos, petens aliquod ex multis corporibus Sanctorum, quæ ibi erant, concessumq; illis corpus S. Liborij miraculis insigne, & insolita odoris suavitate fragrans: de hac porrò translatione, & miraculis videndus *Surius ad d. 23. Iulij, & Crantius in hisl. Saxon.* l. 1. c. 28. vide & Bollandum in vita S. Liborij, qui refert eleutatum fuisse corpus 27. Aprilis; eductum ab urbe Cenomanensi die 1. Maij, & Paderbonam translatum peruenisse 28. Maij ipso festo Pentecostes.

- 837 Aquisgrani mediante solemnitate Paschali, apparuit Cometa iubatus in signo Virginis, & motu proprio in Occidentem post Leonem, Cárcrum, Geminos, & Taurum, post dies 25. sub Aurigæ pedes euanuit: hoc viso Ludouicus Imper. elemosinis, & sacrificijs se ad mortem parauit, & coacto Septembri mense conuentu Carisiaci, Caro' priori coronam regalem imposuit, tribuens ei Neustriam, & Pipino Aquitaniam: *Theganus, & Annales Franc.*

- 838 Defuncto Pipino Ludouicus Aquitaniam Carolo adiunxit, reliquum Imperij Lothario, & Bauarium Ludouico indignanti, quod à patris regno videretur exclusus, hinc, & ab Aquitanis, qui malebant Pipino Regi succedere filium eius Pipinum, factiosi tumultus in Aquitania exorti: *Annal. Franc.* Fridericus Episcopus Traiectensis martyrio affectus: *Molanus, & Surius ad d. 18. Iulij.* Lupus Rabani discipulus creature Abbas Ferrarensis, Rabanus quietis amore abdicat se Abbatia Fuldensi, substituto Hattone: *ex Lupi Epistolis.*

- 839 Gregorius Papa ad compescendos episcopos, qui emulatione ducti accusabant alios Episcopos, & ad tutelam Aldrici Episcopi Cenomanensis scribit ad vniuersos episcopos Europæ, iubens caulas appellantium ad Sedem Apostolicam iudicari, aut Romæ, aut à Legatis suis à Latere ex Codice Vaticanano. Ludouicus compescit tumultus Aquitaniz, & Ludouicum filium, celebratq; conuentum Cabillone. *Annal. Franc.*

- 840 Ludouicus cum concoquere nequiret, se Carolo ex alia coniuge natu minimo, in partitione regni postpositum, se inquam qui patrem custodiasse mancipatum in libertatem vindicasset contra Ludouicū patrem, rursus arma mouet, & Ludouicus Imperator contra ipsum; qui celebrato Aquisgrani Paschate, mout in Thuringiam, unde fugit Ludouicus filius. Mox Imperator indicit conuentum generalem Vuormatiz, inuitato illuc Lothario: tunc die 3. Litaniz maioris Sol torus ibi defecit, stellis in Cœlo apparentibus. Ludouicus Imp. nausea stomachi crebrisq; suspirijs ac singultibus laborans in insulam Moguntiz vicinam delatus lectulo se comimit, mortique se præparauit, quotidiana confessione peccatorum lacrymis, & per dies 40. viii alio cibo, quam Dominico corpore sustentatus, & dicens: *Iustus es Domine: At quia Quadragesimæ tempus non ieunans exegi, saltem coætus idem ieunium tibi exsoluam:* Inde thesaurum suum distribuendum trifariam Ecclesijs, pauperibus, & filijs mandans, Ludouicoq; filio ignoscens & Missa coram se die Sabbati, ac Dominica

minica celebrari iussa, ex remum viaticum sumpsit; & Commendationem animæ, signans se crebro, aut rogans nutibus, ut signaretur signo Crucis: visoque in sinistro latere dæmone trucib. oculis in eum exclamauit *Huz Huz*, id est *Foras Foras*: mox in cælum oculis elatis, & ridenti similis decessit d. 20. Iunij anno vita 64. Imperij 28. Labente sepultusq; est Metis in basilica S. Arnulphi. Successit Lotharius, qui Monarchæ cupidus, bellum mouit in fratres: *Auctor. vita Ludouici Nithardus Ado, & Anonymus*. De supplicijs quibus hoc circiter anno puniti sunt inuasores Ecclesiæ, aut Oratorijs S. Remigij, vide *Hinchmarum Arch. Rhemensem* in libello de translatione S. Remigij; & de translatione corporis S. Bartholomæi ab insula Lipari Beneuentum: *Leonem Ostiensem l. 1. Chron. Cassin. c. 26.*

841 Theophilus Imperator anum fatidicam interrogat de sui successoribus, interquos Martinacium audiens, monasterio includit; inde cum Saracenis, quibus Sozopetram Syriæ eripuerat, prælians vietus fugatusq; est, & ob mœrorem in lethalem disenteriam incidit: Saraceni Amorium ciuitatem exciderunt, & 42. captiuos nobiles de exercitu Theophili Martyrio affecerūt; *Io. Europalates. Ludouicus, & Carolus post frustra tentatam per legationes crebras pacem cum Lothario dolosè semper agente, tandem d. 25. Iunij acri eum & cruento prælio superarunt cæsis fere 100. milibus. Carolus humeris proprijs corpora SS. Martyrum transfert: Nithardus in vita Ludouici*

842 Lotharius iterum aduersus fratres consurgens, iterum fugatus est à Carolo, & Ludouico, qui de diuisione Imperij voluerunt haberi conuentum Aquisgrani, & stare iudicio Episcoporum: hi autem Lotharium Imperio regnoq; priuarunt, translato eo in Carolum ac Ludouicum ita *Nithardus*, qui fuit vñus ex 12. Iudicibus delectus ad diuisionem Imperij faciendam, vt pote Caroli M. nepos ex Berta filia. Theophilus Imper. defuncto d. 30. Ianuarij, pax quam S. Ioannicius prædixerat, redditæ Ecclesiæ, succedente filio eius Michaeli sub tutela matris Theodoræ. *Io. Europalates*: Theophilum tamen penitentem decessisse, & saluatum est: precibus Augustæ vxoris & sanctorum virorum refert Gennadius Patriarcha Constantinop. in expos. Concilij Florentini sess. V. Theodora Imperatrix, Manuele urgente, qui ob id mirabiliter sanatus fuerat à monachis Studitis, post disputationem habitam coram illa, & Concilium, Sacras Imagines restituit, & Ioanne deicto de Sede patriarchali, substituit Methodium, qui pro cultu Sacrarum Imaginum plagas tulerat; & ita penitus sublata hæretis Iconoclastarum. Theodora conuiuio exceptit Sanctos Confessores, decretumq; à Methodio, & Collegis, vt quotannis prima Dominica Quadragesimæ celebraretur memoria restituti cultus Sacrarum Imaginum, recitatis duobus hymnis, uno Theophanis, altero discipuli Theodori Studitæ quos refert hic *Baronius*, reliqua *Io. Europalates, & Glycas*.

843 Muliercula ab hæreticis auro corrupta Methodiū Patriarcham fornicationis calumniatur. Methodius olim à S. Petro dum Romæ esset, & libidinis incentiua sentiret, combusta sibi pudenda ostendens Manuela magistro militum, purgat calumniam, & muliercula minis adacta, technas hæreticorum detegit. Ioannes olim Patriarcha in monasterium detrusus, præcipit suo Diacono, ut imagini Christi ac Deiparæ oculos effodiatur; ideoq; Theodora Augusta iubet Ioanni oculos effodi, sed intercedentibus quibusdam, ducentis verberibus flagellatus est:

Io. Europalates. Lothario pro pace supplicante, pax inter eum & fratres inita, & de consensu Episcoporum diuisum est inter eos regnum: Nithardus. Gregorius Papa Decembri moritur. Sigenulphus ob occisum fratrem Sichardum Beneuenti Ducem à Beneuentanis, Saracenos in auxilium aduocat, qui Beneuentum cœperunt, Capuam incenderunt, & innumeram postea damna per annos 20. Campaniæ ac samnitibus intulerunt. Nithardus lib. 4. Annales Franc. Pithoei, & Leo Ost. l. 1. c. 27.

844 Die 10. Februarij creatur Summus Pontifex Sergius II. Romanus, pulso Ioanne Diacono, qui sedem occuparat, ac per vnam horam tenuerat; Mox Ludouicus Lotharij filius cum exercitu Francorum Romanam venit, ubi à Sergio Papa vñctus, & coronatus est in Regem Longobardorum; Francis interim suburbia Romæ depraedantibus: *Anastasius, & Leo Ost. l. 1. cap. 29.* Ramirus Hispaniæ Rex, qui Saracenis negarat 50. puellas & masculos, eorumq; agros vastauerat, à Saracenis ad Albella tugatus, sed noctu per somnium à S. Iacobo contortatus, mane confessus peccata, & Sacra Communione, ut S. Iacobus præceperat, munitus, inuadit castra Saracenorum, præunte S. Iacobo in equo albo cum vexillo, quo viso Christiani clamantes, *Adiuua nos Deus, & beate Iacobus*, irruentesq; in hostes, occiderunt eorum fere 70. millia *Lucas Tudensis, & Ambrosius Morales in Chron. l. 13. c. 52.* qui addunt de Hispania facta ob id à Ramiro vñctigli S. Iacobo, & de donis eidem missis ab Vraca vxore Ramiri.

845 S. Nicephori corpus, suau Methodij, & iussu Theodoræ Imp. de loco exilij ab eodem Methodio translatum non sine miraculis, Constantiopolim in Ecclesiam Apostolorum 13. Martij, quo die in exilium pulsus fuerat. Inter Bulgarios, & Imperatores fœdus firmatum est, imo Bulgari in fame valida à Deo adiuti, conuersi sunt ad Fidem; & eorum Princeps cum Methodium Monachum, pictoremq; iussisset terribilia pingere, isq; pinxit Christum Iudicem hinc pios coronantem, inde impios damnantem, instructus Christianis dogmatibus, nocte in tempesta baptismum suscepit, & conspirantes ob id contra se quosdam præfectos, parua manu prævio Crucis signo fugit, & inde Christians effecit; *Ceprenus, Cedrenus, & aly.* Atq; quoq; hoc anno ab Imperatore de Manicheis exercitu immisso extirpandis. Carolus Calvus conuocat Synodū Bellouïensem, ubi inter alia electus Hincmarus in Episcopum Rhemensem, loco Ebonis sub initium Veris: *Frodoardus in vita Hincmari.* Northmanni irrumpunt in Franciam, grassantes circa Parisijs & Rothomagum, percussi tamè à Deo ob sacrilegia multis ac mirabilibus modis, ut narrat Odo Abbas Cluti, Aimoinus apud Surium d. 25. Iulij, & Lupus Abbas Ferrar. Epist. 31. SS. Germano, & Martino præcipue hostes fugantibus die 12. Martij corpus S. Mauri Abb. discipuli S. Benedicti in Gallia translatum est. *Odo Chron.*

846 Sarraceni ex Africa nauigantes suburbia transfyberina ipsamq; basilicam SS. Petri, & Pauli deprendantur, & Cassinense Monasterium sed frustra aggrediuntur, incentis aliquibus cellis, atq; in regressu classis eorum naufragium horrēdum passa est, cum paulo ante in nauicula vidissent duos tantum, unum clericali ueste atq; canitie venerabilem alterum monachum (videlicet SS. Petrum, & Benedictum) qui dixerunt se esse illos, quorum illi domos diripuerant, & succederant, & statim euanuissent *Leo Ost. l. 1. c. 29. Anastasius in Leone IV. & vetus Chronic. Francor.* Carolo bona Ecclesiastica laicis danti omnia inteli-

- infelicititer succedunt: ex Epistolis Lupi Abb. Ferrar. S. Ioannicius Anachoreta annor. 105. moritur 3. die Nouembris, cuius obitum columna ignis significauit degentibus in Monte Olympo.
- 847 Sergius Papa moritur d. 12. Aprilis eademq; die suffectus est Leo IV. Romanus Sanctimonia vita conspicuus, qui obftitit Lothario & Ludouico volentibus vendicare sibi electionem, aut confirmationem Romani Pontificis eosq; ad sui sententiam coegit decreto facto, quod habetur distinct. 63. cap. 31. Terramotu Vrbs, & alia loca Italiz vexata & Mafiar Dux Sarracenorum Campaniam infestauit: *Leo Ostiensis l. 1. c. 50.* Rabanus in locum Orthgarij defuncti factus Episcopus Moguntiaz, celebrat ibi iussu Ludouici Regis Synodus circa Kal. Octobr. ex *Annal. Franc. à Pitohoe editis.* Ethelwulphus rex Anglorum liberatus à Danorum incursionibus, peregrinatur ad limina Apostolor. Romam: *Polydorus Virgil.* Methodius Patriarcha Constantinop. moritur d. 14. Iunij succedente Ignatio Nicephori Imp. ex filia nepote: *Io. Europalates, & Alia S. Ioannicij.*
- 848 Leo Pontifex nouam ciuitatem in Vaticano cum muris Basilicam Apostolorum ambientibus, vt tuta effet ab incursionibus Barbarorum (quod Leo III. coepit) construere aggreditur: suppeditantibus pecuniam Lothario, & fratribus eius: *Anastasius.* Secunda Synodus à Rabano item Octobri celebratur Moguntiaz: *Annal. Francor.* ibi damnatus est Gothescalcus Presbyter, qui inter alia asserebat, Christum esse mortuum tantum pro saluandis. Deum non velle homines saluos fieri, in Trinitate tres Deos esse, vt patet ex Epistola Hincmari ad Nicolaum Papam apud *Frodoardum l. 3. hist. Rhem. c. 13.*
- 849 Leo Papa absoluuit munitionem Vrbis, & ex suburijs transfert corpora Sanctorum in Vrbem, Sarracenisq; sed ad praedam Vrbis parantibus, contra eos autem congregatis Neapolitanis, Amalphitanis, & Caietanis descendit ad Ostia Tiberina, ipsosq; tunc optantes post Missam comunicavit, & benedixit eorum copijs: postero die pugnatum feliciter cum Sarracenis, qui partim naufragio, partim fame, partim gladio perire, & quidam ex iplis capti ad opus fabricae damnati; ita vt manus eorum in cophino seruirerent Vrbi instaurandaz: *Anastasius.* In Synodo Turonensi damnatus Nomenius Dux Britonu ob electos Episcopos, & contempta monita Leonis Papaz, qui Dux anno sequenti ab Angelo percussum interiit, ex fragmentis rerum *Francia & Frontone Ducao ad Baronium missis.* S. Vulfranus in Anglia innocenter occiditur, ibique visa columna lucis, vsq; ad celum ab omnibus incolis per 30. dics. *Mattheus Vuestmonasteriensis in Chron.*
- 850 Cordubensis Ecclesia sub Habdarragman Sarracenorum Princeps multis Martyribus illustrata, de quibus S. Eulogius Cordubensis Presbyter, & postea Martyr in l. 2. Mem. Sanctor. At Ramirius Rex successor Alfonsi Casti in Galloccia obiit Kal. Februarij, successoq; Ordoniuius eius filius: ex *Ambroso Morali l. 3. c. 52.* Carolus Rex Godefridum Northmannorum Ducem denuo sibi infestum, non expectato Lotharij auxiliari exercitu in partem Regni accipit, assignans ei regionem ad habitandum: Ita Carolus ob Ecclesiaz bona laicis data punitus, cum è contrario testibus, *Luca Tudensi, & Rodericu,* Ramirius pietate sua, & vectigali S. Iacobu facta Hispania Northmannorum. Classem profligarit, combustis 70. nauibus illorum, & inde reuersus cum spolijs opimis: Franci sub Ludouico à Bohemis victi, & dira fames Ger-
- maniam affxit: *Annales Franc. & Sigebertus in Chron.*
- 851 Ludouicus Lotharij Imperatoris filius liberat Beneventanos à Sarracenis, quos in vigilia Pentecostes extra urbem cum Mafiar sorum Duce iugulari iussit: *Leo Ost. l. 1. c. 31.* Ebbo olim Epis. Rhemensis moritur, cuius animam à Purgatorio suffragijs præcipue Missarum liberatam ex reuelatione Diuina retulit Hicmarus Rhemensis apud *Frodoardum l. 3. hist. Rhem. c. 3.* Hermingardis Lotharij vxor moritur: *Regino in Chron.* Leo Papa die 27. Iunij vigilia Apostolorum, & S. Leonis sacro Vrbem Leoninam dictam consecravit, deinde Corsos, qui propria Insula relata ob metum Sarracenorum vagabantur, tanquam Coloniam deduxit in ciuitatem Portuensem: *Anastasius.* Cordubæ alij Martyrio coronati, de quibus S. Eulogius l. 2. Memorialis SS. vbi c. 16. refert Regi Sarracenorum, qui corpora Sanctorum cremari iusserat repente post iussionem lingua palato hæfisse, percussumq; ab Angelo eadem nocte interisse, antequam rogas Sanctoru cadauerum extingueretur. Hæc finis Imperij Mahometani Habdarragman. Rabanus tertia Synodus Moguntiaz celebrauit: Carolus Rex Franc. Pipinum, & Carolu filios fratris sui Pipini Regnum inquietantes cepit, & attonitos detrusit in Monasterium: *Annales Francor. & Sigebert.*
- 853 Successione Synodus acta Carolo præsente, de qua prolixè *Baronius.* Cum Rallius collectis copijs ex Danis Northmannis, Britonibus Ecclesiæ vastaret Oenomanosq; obsedisset, & minaretur Turonibus, postquam ob inundationem Kari, & Ligeris hostes recesserunt, corpus S. Martini translatum est cum multis miraculis Aurelianos, & inde ob metum Ralij, Antisiodorum; unde postea reductum est in pristinum locum: *Oddo Cluniacensis.* Romæ à Leone indicta Synodus Generalis die 15. Nouembris, & inita d. 8. Decembris: *Anastasius, & Leonis Epistola.* Mahomad successor Habdarragmani, plures Cordubæ martyrio affecit, de quibus *Eulogius in memoriali l. 3.* Vide hoc anno fabulam de Ioanna Papissa à Baronio egregie confutatam.
- 854 Leo Papa Centumcellas mœnibus contra Sarace nos munit: *Anastasius.* Dani ciuili bello consumuntur: *Annal. Franc.* Ignatius Patriarcha in Concilio Constantinopolitano Gregorium Episcopum Syracusanum deponendum iudicauit, expectata tamen sententia Romani Pontificis: Michael Imperator sui iuris factus obscuritatibus, & impietate sua odium bonorum omnium, ipliusq; matris in se excitat: *Io. Europalates.*
- 855 Die 8. Ianuarij Valentiaz in Gallia celebratur Synodus, in qua damnati errores Scotorum, eorumq; signiteri Gothescalchi de Prædestinatione, libero arbitrio &c. & Duella prohibita: Mensa autem Februario Ticini celebrata Synodus Ludouici Imper. monitu; ex 3. Tomo Concilior. Leo Pontifex moritur d. 17. Iulij, statimq; ei substitutus est Benedictus III. Romanus à Clero. At Ludouicus Imperator decepitus per suos Legatos intrusit in Sedem Anastasium, qui tamen resistente Populo Romano, & Cardinalibus, cinctus est de Sede, consensu etiam Legatorum, & restitutus est Benedictus in sedē pristinam: *Anastasius.* Lotharius Imperator diuiso Imperio, & data Ludouico Italia; Lothario filio Francia, exceptis locis, quæ Carolo assignata fuerat, ingreditur Monasteriū Prumiense, ibiq; Monachus moritur 28. Septemb. *Regino, & alij.* Michael Imperator Theodoram matrem abdicare coacta, & attonitam detrudit in Monasterium cum filiabus Maria, Sophia, & Irene: *Io.*

- 856 *Io. Cyprianus. De Martyribus hoc anno Cordubæ: Eulogius in Memoriali l.3. c.13. & 14.*
 Ianuarij die 6. Tyberis infana inundatione Romanum obruit, domos euerens, & segetes subruens in campis, inde pestis secuta que fluxionibus gutura obstruens necabat. Rex Lazorum cum donis Romanum venit ad limina Apostolorum, reuersusq; ad suos paulo post migravit ad Dominum: *Anastasius*. Benedictus Papa confirmat depositionem Gregorij Episcopi Syracusani: ex *Nicolai Epistolis* 6. & 10. In Gallia gliscentibus factionibus, & rebellionibus, Carolus in villa Carissimo Synodum congregat, & multa capitula condit: *Annal. Franc. de Cordubæ Martyrib. huius anni Eulogius* l.3. & c.15. ad 17. Rabanus 4. die Febr. moritur, eique in Archiep. Moguntiæ substitutus Carolus. *Chron. vetus Pithoei*.
- 857 Moguntiæ Synodus celebrata à Carolo: *Annal. Franc. Cordubæ* alij martyres effeci, de quibus Eulogius in apologetico. Carolus Caluus in Conuentu apud S. Quintinum firmat concordiam cum Ludouico fratre, & fratrelibus Lotharij. Ethelwulphus Rex Saxonum in Anglia moriens testamento condito inter alia pia legata, iubet deferri annuatim Romanam 300 denariorum mancas pro luminaribus Ecclesiæ SS. Petri, & Pauli, & pro eleemosynis Papæ auggendis. *Matth. Vuestmonast.*
- 858 Februarij d. 16. moritur Benedictus Papa, eique substitutus Nicolaus Romanus, coronaturque die 24. Aprilis, præsente Ludouico, Imperatore, qui inuisenti se extra Romanum Pontifici bis pedestri itinere frenum equi Pontificij tenens, eum deduxit quantum est iactus sagittæ: *Anastasius*. Mense Maio Nicolaus Papa vniuit Ecclesiam Bremensem Hamburgensi sub S. Ansgario: *Adam in Chron. c. 27.* Carolus, & Episcopi Gallicani inuocant Ludouicum Germaniæ Regem ad compescendas factiones, & turbas: *Chron. vetus Francor.* Ignatius Patriarcha Constantinopol. quod Bardæ Patritio ob repudiatam uxorem, & cognatâ libi in sponsam assumptam, sacris interdixisset, deiectus est de Sede à Barda, carceriq; includitus, & postea relegatus in Insulam, suffecto in eius locum Phocio laico Eunicho, ipso Natali Donini consecrato à Gregorio Syracusano, de quo supra: *Io. Cyprianus*.
- 859 S. Eulogius designatus Episc. Toletanus Cordubæ cum alijs Martyrio coronatur die 11. Martij die Sábbati hora 9. *Alvarus in eius vita.* Ludouicus Rex Germaniæ territus Epistolis Episcoporum Galliarum paratum se offert ad qualius conditiones, potius quam à Deo, & ab Ecclesia excidere; idcirco misa ab ipsis ad eum noua legatio cùm commonitorij litteris; Concilium Tullense celebratum est in Gallia: de quo *Chron. vetus Francor.*
- 860 Nicolaus Pontifex acceptis litteris Michaelis Imp. Photij intrusi, & pseudosynodi contra Ignatium Patriarcham expulsum, mitem Constantinopolim ad cognoscendam causam referendumque Legatos duos Episcopos cum litteris, sed non fuere dignæ recepti, Barda, & Photio omnia admistrantib. & Michaeli voluptatibus, & quadrigis per Circum agitandis vnicè intento, & quando ebrios erat, iubente alijs amputari aures, nares, caput: *Io. Cyprianus*. Die 5. Junij in Confluento Castello factus Conuentus Episcoporum, Abbatum, & Procerum Galliarum, in quo sancta fuit concordia inter quinque Reges Franciarum, videlicet Carolum, ac Ludouicum fratres, eorumq; nepotes Lotharium, Ludouicum, & Carolum, ex *Chronico veteri Pithoei*, & *Actis in codice Antonij Augustini*. Esto Caro-

- lus pacis non steterit, conatusq; sit inuadere fratri Regnum, vt ex Ludouici litteris ad Nicolaum Papam in Gallias inuitatum constat. Tyberis inundatio magna in Vrbem bis nempe die 30. Octobris, & 27. Decembris descripta ab *Anastasio Bibl. in Nicolao*.
- 861 Michaelis iussu coacta Constantinopoli pseudosynodus patrum 318. & ad eam vocatus ex Terebintho Insula, vbi exulabat, Ignatius, contra quem 72. falsi testes producti, & conclamatum contra eum confirmataq; intrusio Photij, coactis ad idem Legatis Apostolicis, & à Photio falsificatæ sunt litteræ Nicolai Papæ, & Ignatius in carcere tormentis, & ludibrijs indignissimè vexatus, fugit tamen baiuli forma induitus, & duas sportas ex uno ligno pendentes baiulans, & nauigauit ad insulas Propontidis, frustra inquisitus à Cursoribus ad necem. Augusto autem mense terræmotus ingens per 40. dies adeò concussit Constantinopolim, vt omnes clamarent id euensis ob commissa in Ignatium, nec quieuit, donec missus à Michaeli, & Barda Peronio Patricio, Ignatius iuramento dato permisus est reuerti, & habitare illæsus in suo Monasterio: *Ita Nicetas in vita Ignatij, & Nicolaus Papa in Epistolis*, in quibus non Oecumenicam eam Synodum, vt male Balsamon, sed Latrocinalem, & conuentum diaboli appellat. Romæ Lateranense Concilium actum aduersum Ioannem Episcopum Rauennatem, de quo *Anastasius*. Defuncto Ordonio Rege Hispaniæ in Galloetia, succedit filius Alphonius, pieta te, et bellica gloria *Magnus*, thesauros enim paternos pauperibus, & Ecclesijs distribuit, & S. Iacobi Ecclesiam terream, quadratis lapidibus columnisq; erexit, inde multis victorijs contra Mahometanos illustris: *Rodericus Tol. t. lib. 4. c. 16.* Alij dicunt Ordonium mortuū anno 866. vide librum 8. c.9.
- 862 Michaeli Imp. voluptatibus & scurrilitatibus vsq; ad Sacrorum derisionem insaniente, S. Sophiaz tempum cum vicinis ædibus conflagravit, & die Ascensionis terræmotus iterum Constantinopolim qualsauit, vbi Ignatius iterum carceri fuerat inclusus. Præterea Michael reprehensus à Basilio Cretæ Episcopo, quod ausus esset ipse ordinare Episcopos, & Sacerdotes, pugnis dentes seni venerabili excusit, iussitq; verberari ferè vsq; ad mortem: *Nicetas in Ignatius*. Nicolaus Papa litteris ad Photium, & ad alios omnes Patriarchas stat pro Ignatio, Romæque coacta Synodo damnat Theopaschitarum hæresim ab Orientalibus quibusdam suscitatam. Aguisgrani die 29. Aprilis coacta Synodus iussu Lotharij pro Statu Ecclesiæ, & vtilitate Regni. Satagebat enim Lotharius repudiare Theutpergam legitimam coniugem, & Vualdradam ducere, cuius amoribus à pueritia implicitus erat; cuius Synodi Acta ex Treuirenti codice misit ad Baronium P. Christophorus Brouetius Soc. Iesu. Sed quia in hac Synodo multa perperam facta & facta, Nicolaus iussit aliam Synodum fieri in Gallias ad villam Sablonariam, cui inter essent Francorum Reges, initaq; est 3. d. Nouembris. Sed de his plura *Baronius*.
- 863 In Romana Synodo sub Nicolao depositi ac dannati Zacharias, & Roaldus Legati Apostolici, quod subscriptiissent damnationi Ignatij: damnatus item Gregorius Syraculanus episc., malorum omnium incensor, nec non Photius, decretaq; restitutio Ignatij. At Photius autus est Catholicos persequi, & aliud conciliabulum contra Nicolaum, Codice compilato, cui mille circiter Episcoporum falsas pro se subscriptiones fingens cum vix 21. prætules ipsi consenserunt. *Acta Synodi hom. & Nicolai littera. In Mc-*

- Metenisi Synodo Mense Iunio Theutperga Regina falso accusata de incestu cum fratre germano, damnata est, & Vualdrada Regina pronunciata, aliaq; indignè acta de quibus Regino Anno 866. corrigendus in annis ex Actis ipsius Synodi & ex veteri Chronico Pithoei. At Nicolaus Papa litteris ad Episcopos Germaniæ de scelere Lotharij datis, Romæ Synodum congregat, & damnat acta Metensis Synodi, deponit Thutgraudū Treurensem Primatem, & Gontharium Coloniensem episcopum, eosdemque excommunicat, & Episcopos eorum complices; Treurensis, & Colonensis Vrbe egressi sollicitant pro sui restitutione Ludouicum Imper. qui Beneuento Romam veniens, altercatur cum Nicolao, sed eum adamante solidorem nactus re infecta discedit; Desperati itaq; ad Photium scribunt fingentes Synodicam epistolam plenam calumnijs contra Nicolaum. Photius circularib. litteris cogit Synodum contra Nicolaum. Acta Syn. Chron. vetus Pith. & Rombertus. Hincmarus Episcopus Rhemensis surreptitiè obtenta à Nicolao Papa confirmatione priuilegiorum, coactaque Synodo Syluaectensi, deponit Rhotaldum Episcopum Suectionensem, iniuste, includitq; carceri, ac deinde in exilium mittit, & appellantem ad Papam vetat ire Romam: vt patet ex Epistolis Nicolai. Interim Nicolaus pascit omnes pauperes Romæ, nomina eorum curiosè scripta apud se retinens: Anastasius. Carolus Rex per Ruodbertū ducem insignem vincit Northmannos: Annales Franc. Pithoei. Occiso in Sylua Nigra Heluctiorum S. Meinrado, totum nemus suauissimo fragravit odore, & duo corui familiares Sancto persecuti sunt occidores, donec die sequenti capti, confossi, & interfecti sunt: Bollandus Inuario d. 21.
- 864 Nicolaus Romam conuocat episcopos Galliæ ad Synodum pro causa Lotharij pellicem adhuc Valradam retinetis, & pro Rothaldo ab Hincmaro pulsu, sed frustra, Regibus Synodum impudentibus: Nicolaus tamen Rhotaldum post octo mentes abtoluit, & decernit restituendum. Anastasius, & Nicolai epistola.
- 865 Nicolaus Papa frustra expectatis per 8. menses acculturibus Rhotaldi, celebrata in Va.ican. Synodo, Rhotaldum sacerdotalibus vestibus induitum remittit ad propriam sedem cum Arsenio Hortentii episcopo Legato suo, vt per hunc etiam disolueretur copula Lotharij cum Vualdrada, & concordia Regum Galliæ concraretur; scribitque ad Carolum Regem vt taueat Rhotaldo. Arsenius honorifice exceptus est ab Episcopis, & à Regibus, euicitq; vt Lotharius dimissa in Italiam Vualdrada, Theutpergam reclumeret; & Engeltrudam quæ Belonem Comitem deteruerat, excommunicavit, & fœdus inter Reges in Villa Turiliaco conuentu facto stabiliuit kal. Martij. Anastasius, Regino, Annales Pithoei: Michael Imperator (quem Constantinus Manasses in Annalibus Neroni, & Sardanapolo similem affirmat) mitit per Michaelis Protospatharium ad Nicolaum Papam litteras à Photio dictatas, & indignas Imperatore pariter ac Pontifice, ut pote plenas verbis contumeliosis, et minis, ideoq; synodali sententia igni traditas; quibus tamen intrepide et grauissime respondit Nicolaus Epistola 8. et 9. et comminatus est post Synodum Occidentalium Episcoporum excommunicationem, nisi Michael resipicat, restituatq; in pristinum Ecclesiam Constantinopolitanam. S. Antigarius Danor. et Sueonum Apostolus migrat in Cœlum d. 3. Februarij, succedente illi in Hamburgensi, et Bremensi Episcopatu Remberto eius Diacono:
- 866 Adam hist. l. i. c. 32. & Surfus d. 4. Febr. Turgesius ex Noruegia Regnum Hiberniæ occupat, et à Malachia Rege Midæ postulat filiam elegantissimæ formæ; Malachias respondet in promptu sibi esse plurimas illa venustiores: latatus Turgesius admittit conditionem; Malachias missus ad muliebrem elegantiam compositis iuuenibus, arma tub stolis occultantibus, auxilios Turgesij imparatos trucidari iussit, et Turgesium captiuum habuit: ex Tabula Chronologica Hibernie Roma edidit 1667.
- 867 Michaele Schismatico Imperatore Papam sponente; Michael Rex Bulgarorum per Legatos cum donis consulit Nicolaum Papam de aliquibus ad fidem spectantibus, & de modo conuertendi reliquos Bulgarios ad Christum. Nicolaus Synodo conuocata mittit ad Regem Bulgarorum Paulum Populonij, & Formotum Portuensem Episcopos Magnæ Sanctitatis, & ea occasione ad Michaelem Imper. reducendum ab infania Donatum episcopum Ostiensis, Leonem Presbyterum, & Marinum Diaconum, cum epistolis ad vir. tq; Principes, itemque ad Ignatium Patriarcham, & ad Thedoram Augustam, quæ postea inter Sanctas relata fuit, & ad Eudoxiam Imperatoris coniugem. Vualdradam autem frusta Roma expectatam excommunicauit: ex Anastasio, Nicolai Epistolis, & Baronio, in quo multa contra Lotharium, & Hincmarum à Nicolao scripta, & acta legitio.
- 868 Legati Apostolici dignè à Rege Bulgarorum recepti, & indignè à ministris Imperatoris, ideoq; reuersti Romam: Anastasius; Trecensis Synodus iussu Nicolai habita. Bardas Cæsar, qui Ignatium vexauerat à coniuratis abstractus à pedibus Michaelis Imper. in frusta concitus est vere necunte: ex Nicata in Ignatio, & Europa late. In erim Photius sollicitat Imperatores Occidentis contra Nicolaum Papam, Nicatas. Michael Imperator prole carens creat Imperatorem Batiliū militia magistrum d. 26. Maij, sed non terens eius reprehensiones, quodam Batilicino substituto, tentat de medio tollere Batiliū; at è contrario Michael vino ebrius, et vix ad periculum experefactus, à conjuratis Batiliū interemptus est, ente per pectus ac ventrem sic adacto, vt intestina elapta sint, & d. 24. Septembris Batilius acclamatus est Imperator: Europalates, & Zonaras Batilius statim die 25. Septembris Photium de sede electum iubet deportari in Monasterium Hambram, præoccupatis, & retentis omnibus eius scriptis; misitq; ad Ignatium, qui ipsum reducerent Constantinopolim, eumq; d. 23. Nouembris Dominica in pristinam sedem restituit, scribitq; uterque ad Nicolaum Papam, consulens quid agendum de lapis, qui Photio adhærebat. Nicolaus Lotharium Romam venire volentem prohibet, nisi prius cesset vexare Theutpergam, & conari resumere Vualdradam: ex Anastasio, & Epist. Nicolai. S. Clementis Martyris, ac Papæ corpus Cherbona Romam delatum, qua de re Leo Ost. in Catalogo SS. l. 10. c. 98. Migravit deinde in cœlum meritis plenus Nicolaus Papa idibus Nouembris, vt habeat Anastasius. Regino autem ait ei post Gregorium Magnum nullum æquiparandum esse; ei subrogatus est d. 14. Decembris Hadrianus II. Romanus Annor. 75. liberalitate in pauperes & hospitalitate in peregrinos olim insignis. Lampertus Dux Spoleti tempore consecrationis Hadriani Vrbem diripit, ideoque ab Imperatore ducatu priuatus: Anastasius.
- 869 Lotharius per litteras impetrat ab Hadriano venire Romam, & Vualdradam penitentiam simulanten, intercedente Ludouico Imper. abtoluer-

869

tendam curauit; Locharius Mense Iulio Romæ adfuit: Hadrianus post Missarum solemnia porrigens Christi corpus Lothario eiusq; affeclis contestatus est ne illud sumerent, si adhuc in animo haberent Vualdradæ inhærere; & quoquequot indignè sumpserunt intra annum perire ipseq; Lotharius Placentiæ defunctus est d. 9. Augusti ex improviso exanimis, & obmutescens; *Aimoinus l. 5. c. 21.* Regino male id differens ad annum 869.

Hadrianus Papa acceptis iam Basiliij Imp. litteris, scriptisq; Photij combustis, Legatos cum litteris mittit: ad Basilium pro cogenda Synodo generali; qui excepti sunt honorificissime, & inita Synodus die 5. Octobris; eoq; vocatus Photius cum suis, ad quos Basilius exhortationem habuit, addens se pro vniione, & Concordia Ecclesiæ paratum ad prosternendum se humi, vt ab omnibus concularetur, vt illis exemplum præberet humiliandi se ipsos: sed cum illi contumaces persisterent, anathematismi in Photium tanquam non solum schismaticum, Moechum, parricidam, sed tanquam nouum Iudam fulminati à Synodo, contra verò acclamatum Nicolao, & Hadriano Pontificibus, Imperatori, & Imperatrici &c. Reliquæ actiones ex parte pertineant ad annum sequentem, de quibus præter Acta Synodi, *Anastasius, & Baronius.* Interfuere huic Synodo Legati Ludouici Imperatoris, & Regis Bulgaror. Sed licet hæc Octava Synodus fuerit vniuersalis, soli tamen Episcopi 101. subscrispsero, quia innumerabiles antea à Photio ordinati, seu intrusi non fuere admissi. *Aimoinus* autem l. 5. c. 28. referens quædam de hac Synodo indicat se Iconoclastica pice inquinatum. De dissidio inter Græcos, & Latinos oboto in Synodo vide *Anastasium.* Hadrianus litteris commonitorij minatur Carolo Calvo quodd usurpat Lotharij regnum, expostulante Ludouico Imper. esto in Metensi Synodo ea usuratio firmata sit, & Carolus denuo sit coronatus d. 13. Septembri, ex eius *Actis apud Antonium Augustinum.* Salomon Rex Britanniz missis muneribus ad Hadrianum, petit pallium pro Peftiniano episcopo Dolensi, & reliquias pro monasterio à se ædificato. *Argentraeus in Hist. Brit. l. 2. c. 27.*

870

Hadrianus Papa litteris, et Legationibus laborat pro Carolomano liberando ex carcere, cui eum Carolus Calvus pater inclus erat, et pro Ludouico Rege Germaniz in consortium regni aduando: ex Hadriani Epist. & Aimoino. Coloniz Synodus habita Septembri exeunte iussu Ludouici Regis: ex Chron. Franc. Pithei. Danis in Scotia gratiantibus, Ebba Abbatia Monasterij Collingamensis, ne ab ipsis violaretur ipsa, & Moniales præcidit tibi nasum, & labrum superius nouacula, quam reliquæ imitantur; Dani die sequenti hoc spectaculo indigantes recesserunt, mandantes satellitibus suis incendium monasterij, quo Virgines illæ martyrium consummarunt; eodemq; anno à Danis martyrio affectus est S. Eadmundus Rex Angliæ cum Humberto Episcopo Helmhamensi d. 20. Nov. vide *Mattæum Vestmonast.* Photius, vt contumax in exilium missus, suæ relegationi adscribit terræmotum, quo Constantinopolis tremefacta est. De Imagine miraculosa Deiparæ oleo salutari manante, lege *Baronium* ad huius anni finem.

871

Hadriani responsa ad Basilium Imper. & Ignatium videnda in eius epistolis: Photius suos per epistolas detinet in Schismate: *Metrophanes.* Ludouicus Imper. Romæ ab Hadriano in vigilia Pentecostes coronatur nouo titulo tanquam legatus succellor Lotharij fratris in re-

gno: *Aimoinus lib. 5. cap. 28.* Ludouicus querimoniz Basilij de Imper. titulo respondet epistola apologetica, docens iure Imperatorem, dici, qui pro tali coronatus est à Summo Pontifice, vide epistolam apud *Baronium.* Carolus Rex Francorum Hadriano Papæ præcipienti, vt Romam mittat Hincmarum Rhemensem ad dicendam causam, responderat amarius, & acerbius quam par erat. Aethelredus Occidentalis Angliæ rex, audiens Missam in tentorio, & solicitatus à suis ad prælium cum Danis, negat id se facturum ante Missæ finem, qua completa certamini se dedit, vicitq; hostem potenuissimum, eq; mortuo eodem anno succedit frater Alfrerus: *Mattheus Vestmon.*

Defuncto Kal. Nouembris Hadriano Papæ subrogatur die 13. Ianuarij Ioannes Archidiaconus: *Aimoinus lib. 5. c. 29.* Ludouicus Imper. reuersus à recuperatione Capua à Græcis occupata, ab Aldegiso Duce Beneuentano iam per Basilium Imper. sollicitato circumuentus, ac se dedens, truditur in carcerem, & coactus est iurare pacta ab ipso propolita; *Regino, Leo Ost., & Herembertus.* Basilius Imper. Legatos cum munib; mittit ad Ludouicū Germaniæ Regem circa Epiphaniam Ratisponæ degentem. *Annal. Franc. Pithei.*

873 Ludouicus Imperator in Conuentu Romano à Pontifice absolutus à iuramento, quod coactus fecerat, contra Aldegisum ibi hostem Recipublicæ declaratum ne periurus videretur Aldegiso Reginam cum exercitu mittit: Aldegisus fugit, & ad tempus latet in Cottica: *Regino, & Aimoinus l. 5. c. 30.* addens hoc anno Ioannis Papæ operam reconciliatæ Aldegisum Ludouicū, id optanti. Francofurti a Ludouico R. Germaniæ conuentus habitus, vbi d. 26. Ianuarij Carolus eius filius, qui patri molitus fuerat iniurias, à dæmone arreptus tanta vi, vt vix à sex viris teneri posset, & vbi liberatus fuit, confessus est se toties dæmoni traditum, quoties contra patrem conspirarat. *Aimoinus l. 5. c. 30.*

874 Veronam ad colloquium conueniunt Io. Papa, Ludouicus Imper. & Ludouicus Rex Germaniæ, cui diebus Quadragesimæ oranti apparuit in somnis Ludouicus pater obtestans, vt ipsum liberaret à tormentis purgatorij, in quibus per annos fere 34. detinebatur quo vilu territus scripsit ad cuncta regni monasteria, vt orarent &c. ita vetus auctor in *Annalibus Francor. & Pithei editis*, qui addit id passum Ludouicum quamvis alioquin pium, quod in suo regno permiserit hæretim Nicolaitarum, nec obseruarit monita Gabrielis Archageli per Einardum Abbatem ei propolita. Oblidentibus Sarracenis Salernum dum Abdila eorum princeps super altare Ecclesiæ SS. Martyrum Fortunati, Caij, & Anthes conatur stuprare virginem reluctantem, trabs licet distans à perpendiculari altaris, è tecto delapsa extinxit impurissimum Arabem, virgine illæta: *Herembertus de gestis Principum Beneventanor.* Beorredus Rex Merciorum pulsus à Danis Romanum venit cum Regina, ibique moritur. *Ingulphus de Anglor. Monasterijs.* A kalendis Nouembris usque ad anni sequentis Äquinoctium nix fine intermissione cecidit; Rhenus & Moenus glacie. Dura contricti plaustra sustinuere, multi homines, & iumenta frigore perierunt: *Lancellotus in opere l' Hoggidi c. 45.*

875 Ludouicus Imp. mense Augusto defuncto Carolus Calvus Italiam inuidit; Ludouicus Rex Germaniæ Caroli Regnum in Gallia deprendatur, & Carolomanum filium mittit cum exercitu in Italianum; sed Carolus cum spe munerum de-
luisit,

- luisit, & Romanos pecunia corrupti adeo, vt Io. Papa coactus sit die Natalis Domini eum coronare Imperatorem: *Regino Anonymus*, & *Aimoinus* l. 5. c. 32. De Slavorum conuersione paulo ante secuta vide *Helmodolum* l. 1. c. 6. & l. 2. c. 12. qui ait Rugiarum Insulæ populos à Monachis Corbeiensibus conuersos ad Fidem ædificasse oratorium ad honorem Dei, & S. Viti Corbeiarum patroni, sed postea Rugianos pulsis sacerdotibus Christianis, coluisse S. Vitum tanquam Deum, & ad suum usque tempus in tali cæcitate perseuerasse. Engilberga Augusta vidua iam ingressa est monasterium Brixie, quam Io. Papa solitus est epistola 43.
- 876 Ticini Concilium celebratur Ianuario, in quo Io. Papa confirmat coronationem Caroli Calui, ob pietatem, qua Ecclesiæ ditauerat, Sacerdotesq; honorarant; Synodo suis suffragijs comprobante: *Acta Concilij in Annalibus Franc. Pithoei*, & *Papyri Massonis*. Iussu Caroli, & autoritate Apostolica celebratum est Julio mense in Gallia Concilium Generale apud Pontigonem, de quo *Aimoinus* l. 5. c. 32. & 33. Ludouicus Germanie Rex moritur d. 28. Augusti Francfurti. Carolus Imperator statim inuadens cum magno exercitu eius regnum, recusansq; pacis conditiones, à Ludouico defuncti filio, victus est, & cum ignominia fugatus d. 8. Octobris. *Aimoinus* l. 5. c. 34. addens diuinitus immisum terrorem exercitui Caroli. Io. Papa petit à Carolo auxilium contra Saracenos, regiones. Urbis infestantes: Carolus litteratis viris fauet, & Anastatius Bibliothecarius Apostolicus mittit ad Carolum vitam S. Dionysij Areopagitæ scriptâ à S. Methodio, & à te Latinè redditam, ut habetur ex Surio 3. Octobr. Henricus quoq; Monachus Antiliodorensis misit ad Carolum vitam S. Germani, & Hubaldus Monachus S. Amandi inter alia misit ad eundem prima 300. carminum in laudem Caluorum: *ex Sigeberto*.
- 877 Io. Papa iterum petit à Carolo auxilium contra Saracenos, & multos Christianos, præcipue Sergium Ducem Neapolitanum: Carolomanus falso nuntio de ingenti exercitu Pontificis, et Imperatoris, territus per eandem viam, qua venerat, fugit ex Italia: Carolus Imp. veneno propinato à Sedechia medico Iudeo d. 6. Octobris obit. Succeditq; illi filius Ludouicus Balbus. *Aimoin.* l. 5. c. 35. & *Io. Epistole*, qui Epist. 89. testatur se coactum esse ad redimendam annuo tributo quietem à Saracenis, nutrita bella Lamberto Comite Spoletino. De Rachildis Augustæ vidua post obitum Caroli Imp. excessibus præsertim avaritia, vide Frodoardum in Historia Rhementi lib. 3. à cap. 19. ad 25. et l. 4. c. 5. vbi extant epistolæ Hincmaris, et Falconis Archiepiscoporum Rhemenium, quibus Rachildem commouerunt. Constantiopolis festarij Photij recusant communicare, cum Ignatio Patriarcha, vnde ortum schisma ingens: *ex Ioannis Epistole* 78.
- 878 Balbus Imp. procurante pro tollendo schismate Ecclesiæ Constantinopolitanæ Io. Papa mittit illuc, & ad visitandam Ecclesiæ Bulgarorum duos Legatos Episcopos Anconitanum, & Ostiensem; *ex Epist. Io. ad Basiliū*, & *Ignatium*. Lambertus Dux Spoleti, & Adelbertus Vrbini inuadunt: Ioannes Papam in custodia tenent, donec Romani coacti iurant fidelitatem Carolomano: Ioannes in Gallias profectus invitauit ipsu quoq; Carolomanum ad generalem Synodus Trecensem, in qua excommunicati hostes Ecclesiæ: *ex Epistolis Io.* & *Aimoino* l. 5. c. 37. Photium malis artibus ab exilio reuocatum. Ignatius Patriarcha non recipit, & die 23. Octobris Sanctissime valedicte adstantibus, & ca-

- nens: *Benedictus Deus noster, nunc & semper, & in in secula seculorum: Amen.* Expirauit, miraculis ante, & post obitum clarus, de quibus *Nicetas in vita Ignatij*. Photius tertia ab hinc die sedem patriarchalem tyrannice occupat, Ignatij acta omnia subuertit, permittente hoc Basilio Imp. interea Saraceni Syracusas euentunt: *Nicetas, Cyprianus, Cedrenus, Aelfredus Rex Anglie Gitronem Danorum, Regem profligat, obfessumq; in quadam arce non prius dimisit, quam promissa fidei Christianæ professione. Ingulphus, & Vilhelmus* l. 2. c. 4. De potestate Romani Pontificis supra Concilium, quid fecerit Hincmarus, vide *Frodoardum lib. 3. historie Rhemensis* c. 21. & contra eum *Baronium hic*, atq; *Odoricum Rinaldum* in Annalibus.
- 879 Ludouicus Imp. moritur vespere Parasceues d. 10. Aprilis, relictis ex Ansgarde, Ludouico, & Carolomanno filijs, ex Adeleide autem posteriori coniuge Carolo simplici posthumo: Quo auditio, & Carolomanni corporeis infirmitatib. Io. Papa Synodum Romæ pro Mense Maio conuocat: *Aimoinus* l. 5. c. 39. *Frodoardus* l. 3. c. 18. *Io. Papa Epist. 155.* Io. Papa rogatu Basiliij Imperatoris, & ad auertenda ex Italia, & Ecclesia Constantinopolitana maiora mala Photium in Sede confirmat, nullo penitentia ligno id commemoratum, immo saltatorem Epitolarum Apostolicarum, vnde factum ut Ioannes non Papa, sed Papissa dictus fuerit, dederitq; occasionem fabellæ de Io. Papissa, de quibus vide hic *Baronium*. Certè Ioannes prudentia carnis, & politicis rationibus usus, maioribus malis viam aperuit, de quibus idem supra.
- 880 Joannes Papa Conciliabulum Photij, & Legatos Apostolicos cum eo communicantes ipsumque Photium damnat, & excōmunicat: *ex Io. Epist. 250. ad. 255. vbi*, & gratias Deo agit ob Saracenorū classem à Basiliij clafse expugnatam; & Epistola 246. scribit ad Sienopolichrum Morauiz comitem, per Methodium Morauoru Apostolum, quem Romam vocauerat ad reddendam rationem fidei, quam prædicare non recte delatus fueret, mandans, ut in Ecclesia utrantur lingua Sclauonica prælecto tamen Latinè Euangeliō; Lambertum autem Duccm Spolet. & Adelbertum Marchionem Tuscie conuersos ad penitentiam absoluit, *ex Epist. 258.*
- 881 Athanatius Epis. Neapolitanus Sergio in principatu seculari subrogatus, cu Saracenis federatus Beneuentum, Capuam, Salernum, Romamque depopulari incipit, multis Ecclesijs, & Monasterijs per impios incensis: Idcirco Io. Papa mente Martio conuocata Romæ Synodo illum anathemati subiicit, petentiq; absolutionem denegat, nisi Saracenos necet, aut capiat: *ex Io. Epist. 270. & 294. ac Leune Ost. l. 1. c. 42.* Carolus Craius Italia in ditionem accepta, coronatus est Imperator à Io. Papa die Natalis Domini: *Regino*, & *Aimoinus* l. 5. c. 60.
- 882 Io. Papa Legatis Alphonti Magni concedit consecrationem Ecclesiæ Compostellanæ, erectionem Ecclesiæ Oueranæ in Archiepiscopatum, & ius congregandi Concilium prouinciale, simulq; petit equites auxiliares contra Saracenos; sed dum cogitat iter in Gallias, ut conciliaret Principes Francorum inter se, moritur d. 15. Decembbris, & d. 28. suscitatus ei est Marinus, qui statim Photium eiusq; acta damnauit, turente ob id Basilio Imp. Moritur Ludouicus Germanie Rex non Augusti, sed Nouembris 19. mox Northmanni Treuiros oblidient, usq; ad 5. Aprilis, quo potiti sunt urbe illa: *Annal. Franc. Pithoei*. Hincmarus quoq; Episc. Rhem. obiit: *Frodoardus* l. 3. c. 22. Northmanni grassantur in Ilandria,

- 883 dria, & Gallia , cum quibus Carolus Imp. pacem auro potius promisso , quam ferro iniuit *Aimoinus l. 5. c. 61. Regino*, ex quibus constat Godefridum Northmannorum Ducem conuersum esse , ac baptizatum leuante illum Carolo de Sacro fonte ; & Rodericus Regulus illius gentis fidem Catholicam recepit . Sarraceni incenderunt Monasterium S. Vincentij ad fontes Vulturni , & obruncarunt capita nongentorum Monachorum , vt narrat *Io. Monachus eiusdem Monasterij* .
- Fulco successor Hincmari scribit professionem fidei ad Marinum Papam , & pallium obtinet , *Frodoardus in eius vita* : Aelfredus Rex Angliae , gratus Deo ob vindicatum regnum à Danis , Legatos cum muneribus mittit tum in Indianam ad S. Thomam , tum Romanam ad SS. Apostolos , cui Marinus vice versa misit partē Dominicæ Crucis : *Vulhelm. de gest. Reg. Engl. l. 2. c. 4.* Marinus Papa male acta à Ioanne prædecessore irritauit , Formotumq; Episcopum Portuensem restituit in suam sedem . In Anglia defunctus est Ioannes Scotus , occisus à pueris quos iniuriebat , vt ex communione scribit *Vulhelmus Malmesbur lib. 2. hist. Regum Engl. c. 4.* Photij Mutuæ epistolæ , & Patriarchæ Aquileiæ contra processionem Spiritus Sancti à Filio , propalatae sunt .
- 884 Ianuarij 18. moritur Marinus Papa , & d. 20. substitutur Hadrianus III. Romanus . Cassinense Monasterium incentum à Sarracenis dic 4. Septemb. occiso ibi S. Berthario Abbe : *Leo Ost. l. 1. c. 45.* Basilius Imperator scripsit literas contumelijs plenas ad Hadrianum Papam , eo quod hic per litteras in neganda communione cum Photio Conitancino , solitano . Inducit annor. 6. factæ inter Altonum Regem Galloeciarum , & Mahometem R. Arabum , à quo Dulcitus Presbyter Toletanus impetravit , vt Corduba Ouetum transferret corpora SS. Martyrum Eulogij , & Leocritiarum , quod factum cum miraculis . Maij d. 9. moritur Hadrianus Papa , eiq; subrogatur Stephanus Romanus VI. dictus V. qui Aqua benedicta distributa agros liberat à locustis consumptos , & respondet Basilij Imp. litteris contra Marinum ad Hadrianum antea scriptis . Moritur Carolomannus Rex , eiq; succedit Ludovicus Ignauus , sed nimis audax in raptu Kalæ Monialis Virginis , quam sibi copulauit . *Aimoinus l. 5. c. 45.*
- 886 Basilio Imperatori defuncto succedit filius Leo VI. paulo ante liberatus à carcere , qui Photium sibi intensum relegat in Monasterium Armenorum , & pro substituendo Stephano germano suo , sed ordinato Diacono à Photio dispensationem petit à Stephano Pontifice : *Ex Europa late, & Codice Greco Pauli Sfondrati Cardinalis.* Stephanus Papa transfert ex coemeterio viae Solariorum in Urbem corpora Martyrum , de quibus *Surius d. 17. Ianuarij* , vbi de miraculis in hac translatione: præcipua fuere corpora SS. Diodori , & Mariani .
- 887 Paritorum Ciuitas à Northmannis obsessa liberatur ope Deiparae , & S. Germani , ac Genouetæ : *Abbo, Aimoini discipulus.* Liber Aimojni de miraculis S. Germani extat in *Surius d. 5. Iulij* . Colonientis Synodus congregata contra usurpatores rerum Eccles. opressores pauperū , & incestuosas nuptias , eius Acta extant in 4. Tomo Concilior. Hattingus Danus tyrannus , humiliato baptismo abusus est occidendo plurimos de populo Anglicano ; *Hist. Engl.*
- 888 Ianuarij 12. moritur Carolus Crassus , quem ob repudiatam Richardem licet obteitantem se adhuc virginem esse , tui repudiarant , assumpto ad Imperium Arnulpho Carolomanni filio : *Regino. Hinc scissio Imperij orta : nam Berengarius Dux Feroiulij creatur Rex , Guido filius Lamberti Ducis Spol. nomen Imperatoris assumit ; Otho parientis Comes viuo adhuc Carolo Simplici , & Rodulphus Corradi filius , Regnum usurpant , Episcopis iplis , et Abbatibus ad bella profectis . Concilium Moguntinum habitum pro infelicissimo Statu , Ecclesiaque Germaniae . Stephano Patriarchæ Constantinopolitano mortuo d. 17. Maij , substitutur Antonius Cauleos ; Europaletes . Aelfredus Rex Angliae collectam pecuniam mittit partim Romam , partim Hierosolymam , de suo thesauro multum addens : Matth. Vuſtmon. S. Rembertus Danorum Apostolus obit , de quo plura Adamus Monachus l. 1. Chron. c. 38. & Surius ad 5. Febr. De Crucifijo Aurelianis in Monasterio S. Petri per dies multos ubertim lacrymante , & de lupo , qui eandem urbem ingrediens arrepta chorda Campanæ Ecclesiæ maioris , sonitu præsignificauit incendium totius urbis anno sequenti futurum videndus Glaber lib. 8. hist. cap. 5.*
- 889 Hunni per Arnulphum Regem immitti Germaniam , & Galliam infestant ; *Luitprandus.* Leo Imperator Orientus , & Episcopi Catholici legationem , & litteras impetratasmittunt ad Stephanum Papam , sed non peruenere Romam , nisi post obitum Stephani Papæ . Arnulphus Episcopus Aurelianensis , dum à fundamentis reædificat Ecclesiam S. Crucis , reperit in illis magnam aurum , Deo votis eius obsecundante , *Glaber lib. 8. cap. 5.*
- 890 Alanus Dux Britanniarum , voto cum suis facto decima parte omnium bonorum Deo , & S. Petro Northmannorum 15. millia profligat , vix 400. fugientibus ad cladem : *Regino.* Mortuo Antonio Patriarcha Constantinopol. 12. Februarij , qui pro unitate Ecclesiæ feliciter laborauerat , substitutur Nicolaus Mysticus : *Europalates, & Nicephorus , apud Surius 12. Febr.* Arnulphus Rex Morauie Principem rebellem , et Ecclesiæ infestum debellauit urbibus , et oppidis eueris ; *Regino in Chron.* Obiit Sampson Abbas S. Zolinii Cordubæ doctissimus , et sanctissimus Confessor Christi tempore persecutions: ex Ambroſio Morali ad l. 1. memorabil.
- 891 Stephano Papa defuncto , subrogatur Formosus Episcopus Portuensis , tumultuante contra illū Sergio Diacono : *ex Luitprando l. 1. c. 7.* esto Marianus Scottus , & Leo Ostiensis , aliter hic ordinat Seriem Pontificum . Sed de Formosi pietate , doctrina , et scientia scripturarum extant testimonia nō solum Luitprandi , sed etiam Hincmari Archiep. Rhemensis , et Anastasi Bibliothecrij .
- 892 Guido à Formoso coronatur Imperator , indignatibus , qui Imperium prætendebant Arnulpho , et Berengario : *Frodoardus lib. 4. hist. Rhem. cap. 2.* Carolus Simplex filius Ludouici Balbi annorum 14. vngitur Rex Francor. à Fulcone Epis. Rhem. reiecto Odono Comite in Concilio Rhemensi : *Regino, & Frodoardus l. 4. c. 5.* qui addit scriptum à Viennensi Synodo ad Baldwinum Flandrij Comitem usurpatem sibi bona Ecclesiastica . Northmanni Ecclesiæ Germaniae deuastant , et deprædantur Monasterium Prumiense , cuius Abbas postea electus est Regino author Chronicæ , usque ad annum 908. perducti .
- 893 Formosus Papa Synodum viuercalem Romæ ad Calendas Martij pro remedio Ecclesiæ diueris in locis perturbatis indicit , inuitato inter alios Fulcone Rhemensis : *Frodoard. l. 4. c. 1.* qui addit vñclum à Formoso Lambertum filium Guideronis Imperatoris . Leo Imper. aduersus Bulgarios

- garos aduocat Hunnos, et Turcas, quibus Si-
meon Rex Bulgorum strenue relictus, & ideo
sponte Bulgari subiecere se Romanæ Ecclesiæ,
à qua illos Graci donis, ac promissis alienarant:
Ciropalates.
- 894 Formosus scribit in Gallias ad Episcopos, pro re-
tinendo Carolo Simplici in Regno contra Odo-
nem: *Frodoardus l.4. c. 2.* Lambertus Imp. an.
17. succedit patri, & coronatur annorum 17. et
quia Ecclesia Anglicana, ob incursionses Dano-
rum, et bella laborabat penuria Episcoporum,
Formosus litteris suis sollicitauit Regem, & Pre-
latos ad electionem Episcoporum in singulis vr-
bibus. *Vulbelmus Malmesbur lib. 2. de gestis
Angl. Reg.*
- 895 In Germania celebrata Synodus Triburensis men-
se Maio pro pace Ecclesiæ præsente Arnulpho
Rege, cuius Acta extant: *Regino.* Inter alia
decretum fuit, vt contemptores censuræ Eccle-
siasticæ, tanquam rebelles caperentur à Regis
Ministris, & in concursu præcepti alicuius, præ-
ferretur mandatum Episcopi, mandato Comitis,
aut Præfecto loci.
- 896 Arnulphus Romanus, de consensu Formosi Papæ à
Romanis vexati, armis capit, & multos Roma-
nos primores obruncari capite iubet, et per sur-
reptionem obtinet à Formoso, vt vngatur in Im-
peratorem, viuente adhuc Lamberto; *ex Regi-
none, & Luitprando l. 1. c. 8.* moritur Formo-
sus d. 14. Decembris, Pontifex insignis religio-
ne, ac doctrina, vt mirum sit cum adeo Roma-
nis exosum fuisse.
- 897 Bonifacio Sedem Apostolicam inuadente, et post
dies 15. pulso, substitutus Stephanus VII. di-
ctus VI. Qui Sergio instigante contumelij at-
fecit corpus Formosi Papæ, mutilatum tribus
digitis, quibus solitus erat benedicere, et proie-
ctum in Tiberim, vnde à pescatoribus extractū,
et delatum ad Ecclesiam B. Petri ipsæ Sacrae
Apostolorum imagines illud salutauerunt: vide
Luitprandum l. 1. c. 8. Soli Sergio tribuentem
hoc facinus, sed acta à Stephano in Synodo, po-
stea à Ioanne IX. in Concilio Romano abolita
sunt. Adelbertus Tuſciae Marchio arce S. An-
geli occupata, Stephanum hunc intrulit, sed
Schismati vitando toleratus est inter Pontifices.
Interea Basilica Lateranensis tota corruit.
- 898 Fulco Rhemensis Episcopus graui epistola reuo-
cat Carolum Simplicem ab aduocandis contra
Odonem Northmannis in auxiliū, vtpote Dei,
et Ecclesiæ inimicis, illud ex Paralipom. 1. c. 19.
inculcans: *Impio præbes auxilium, & his qui
oderunt Dominum amicitia iungeris? & idcirco
iram quidem Domini merebaris,* et de suo inter
alia addens: *Melius enim fuerat vos non nasci,
quam diaboli patrocinio velle regnare, & illos
inuare, quos deberetis per omnia impugnare.* Pa-
ruit Rex Sancto monitori, protinusq; Deus su-
stulit de medio Odonem die 3. Ianuarij huius
anni, quem nunquam forte, vel serò Carolus cū
Northmannis debellasset: *Frodoardus l.4. c. 5.*
et *Regino.* Arnulphus quoq; Rex potius, quam
Imperator legitimus, pediculari morbo cōlum-
pus decessit die 29. Nouembris, de cuius flagi-
tijs *Luitprandus.* Eodemq; anno Guido Arnul-
phum perseguens, obiit iuxta Tarum fluuium,
Luitprandus l. 1. c. 9. et 10.
- 899 Guido Imperator moritur prope fl. Taurum dum
insequebatur Arnulphum: et ipse Arnulphus
pediculis, ac vermicibus scatens excessit è viuis
de cuius delictis grauiss. plura: *Luitprandus l. 1.
cap. 9. & 10.*
- 900 Incipit seculum inopia litterarum, et Scriptorum
plumborum, sed asperitate euentuum, et abomi-
nationibus in S. Sede Apostolica, ferreum, et
luctuosum; nunquam tamen præalentibus In-
- feri portis aduersus Ecclesiam, ad euidentiorem
Dei gubernantis Prudentiam. Primo itaque
hoc anno Stephanus Papa VII. pulsus est, et in
carcere strangulatus à Romanis, contra Adel-
bertum Tuſciae March. præalentibus, qui Ro-
manum patria Galeianum ei substituerunt.
Fulco Archiep. Rhem. d. 17. Iunij necatur iuf-
su Balduni dolentis reprehensum se ab eo, ob
vsurpatas res Ecclesiasticas, et creptam sibi ab
eo; per Regem Franciæ, Abbatiam S. Vedasti:
Vuitmarus Dux eius intersector, cum compli-
cibus excommunicatus, putrescente carne viuus
deuoratus est à vermis. *Frodoardus l.3. c. 9.*
Ecclesia Compostellana Alphonsi Magni dedi-
cata est 6. die Maij, ex *Ambros. Morale l. 15.*
Chron. c. 20. Ludouicus Berengario fugato, Ro-
mæ à Pontif. coronatus est. *Luitprand.*
- 901 Romano Papa post menses 4. & dies 20. defuncto,
subrogatur Theodorus II. patria Romanus, &
hoc post dies 20. defuncto, substitutus Ioannes
IX. Tiburtinus. Nicolao Patriarchæ Constan-
tinopol. nolenti benedicere quartas nuptias Leo-
nis Imp. cum Zoc, ideoq; in exilium pulso, sub-
stitutus Euthymius: *Io. Ciropalates,* qui addit
Theophaniam primam eius vxorem ab ipso &
alijs cultam, vt Sanctam 16. Decembris. In
Orienti Concilio Ecclesia illa Metropolitana
est, aucta dignitate, Alfonso Rege illuc Re-
giæ transerente. Eduardus Rex Angliæ exer-
citulicet minore fugauit Etoualdum Glotonem
consanguineum suum, qui rapuerat virginem
monialem ex monasterio ædificato à S. Cuturga,
sorore Regis Inæ, eamq; restituit Monaste-
rio: *Vulbelm. Malmesb.*
- 902 Leo Imp. Himerium expedit cum classe in Cretam
aduersus Saracenos, quæ occasione reuelata
sunt admiranda res Theocistæ Lesbæ in ere-
mo Insula Paros degentis, de quibus *Metaphra-
stes apud Surium d. 10. Nov.* & de Anno Ci-
ropalates, atque Cedrenus: Hunni siue Vngari in
transpadana Italæ inundantes, vincunt Beren-
garium, nec nisi ingenti pecunia ab eo promis-
ta, anno sequenti recessere: *ex Sigonio l. 6. de
regno Italia;* ea occasione incensum fuit cœno-
bium Nonantulæ.
- 903 Hunni ex Italia ad proprias sedes reuertuntur.
Sigoni l. 6. Reg. It. Petrus Abbas redificat
Monasterium Nonantulæ, & illuc transfert cor-
pora Sanctorum Synesij et Theopontij.
- 904 Berengarius Ludouicum captum, oculis et Impe-
rio priuat, viuente adhuc Lamberto Imper. &
Romam cum exercitu veniens, extorquet à Ioan-
ne papa coronationem; sed Ioannes, Rauennam
secedens, Synodo conuocata, coronationem Be-
ringarij tanquam vi extortam inualidam decla-
rat, validam autem Lamberti, Stephaniq; acta
contra Formosum abrogat: *ex Luitprando, l.1.
c. 10. Reginone, & Actis Concilij Rauennatis,* in
quo decretum fuit vt punirentur, qui defuncto
Papa aut Episcopo deprædarentur palatiū
Pontificium aut Episcopale, vt abusu enormi
antea factitatum erat: Migrarunt ad Christum
ex hac vita S. Grimbaldus presbyter in Anglia
& Asuuta Regina religiosissima, mater Regis
Eduardi: *ex Annalib. Angl.*
- 905 Ioannes Papa ubi sedisse annos 3. & dies 15. obiit;
& die sequenti substitutus est Benedictus IV.
Romanus. Alphonsus Magnus, ingentem vi-
ctoriam de Arabibus reportauit, occiso Alca-
man duce illorum habitoq; à suis vt propheta.
Ambros. Morales in Chron. l. 15. c. 28.
- 906 Hoc anno sedisse in Sede Romana Sergium III.
loco Benedicti IV. ex antiqua inscriptione col-
igit Odoricu Rinaldus in Annalibus; sed re-
liqua oblitera sunt.
- 907 Benedictus IV. Papa moritur; eique subrogatus
Leo

- 908 Leo V. Ardeatinus, qui sedit tantum 40. dies, pulsus, & detrusus in carcerem à Chritophoro sedis inuasore .
- 908 Christoporus Papa post 7. Menses pulsus à Sergio & in carcerem conie&tus cogitur fieri Monachus ; Hic est ille Sergius Marozia scorti amalus qui fultus Adelberto March. Tuscis in Formosum instigarat Stephanum ; Vide Sigerbertum in Chron. & in aliquib. corrigere Luitprandum. Gartias Alphonsi Magni filius perterritus longi regiminis patris, cum matre, & fratribus conspirat in patrem ; Alphonsus ne domestico bello Sarraceni resurgent, sponte filio regimen cedit, ob reportaram de se ipso victoriā Maximus ; Tudensis, & Morales in Chron. l. 5. c. 30.
- 909 Heraclius Archiepiscopus Rhemensis, celebrat Concilium Troslei in pago Succlionensi: prater alia damnata hæresis Photij de Sp̄itu Sancto à Filio non procedente, ex Actis Synodi in Codice Antonij Augustini.
- 910 Sergio Pepa defuncto substituitur Anastasius III. Romanus sessurus menses 26. Lambertus Imp. in venatione occiditur occulte ab Vgone Comite Mediolanensi Luitprandus lib. 1. cap. 10. qui Lambertum valde commendat ob morum honestatem, et in aetate iuuenili seueritatem sanctam.
- 911 Leo Imper. d. 25. Iunij ex ventris profluvio moritur, qui dictus est cognomento Philosophus, seu, sapiens, de cuius scriptis consule hic Baroniūm : successit ei tum Alexander frater, tum Constantinus filius puer adhuc . Alexander electo Eutymio reuocat Nicolaum ad Sedem Patriarchalem Io. Cyprianus, & Aretas in vita Euthymii .
- 912 Anastasio Papæ defuncto, substituitur Lando Sabinus, qui ad instantiam Theodoræ Scorti potentissimi, Ioannem amalium suum, ex episcopo Bononiensi fecit Archiepiscopum Rauennatæ, pauloque post mortuus est, et eadem Theodora operante substitutus est idem Ioannes, quem illa turpissimè deperibat. Theodora enim filia Marozia Sergio pseudopapæ ; Theodora vero Iunior Adelberto Marchioni Tuscis te proituerant, et hinc tata meretricum autoritas . Luitprandus l. 4. c. 13. Alexander Imper. ventris sui Idololatra, et solitus per cōtemptum ingredi Ecclesiastico capite ; cum se vino ingurgitaret d. 6. Iunij, multo sanguine ex narib. et pudendis crumpente suillam exhalauit animam, et præfatore vix potuit festinanter tumulari ; successit ei iam solus Constantinus Leonis filius sub tutorib. Cyprianus, & Aretas Cesariensis apud Lipomanum tomo 3. Moritur Alphonius Magnus anno 52. regni, solo iam Gartia filio regnante post triennium morituro . Ambros. Morales . Moritur quoque Berno Abbas Ord. S. Benedicti Gigniacensis, et fundator Cluniacensis instituti ac cœnobij cum Odone, qui ei successit. Sigerbert. in Chron. Tandem defuncto Ludouico Rege Germania, Conradus Saxo in Regem est assumpsit, et Rollo Dux Northmannorum baptizatus est : ex Mattheo Vescoviano.
- 913 Ragnerus Dux Lotharingie, alias deprædator bonorum Ecclesiasticorum, reliquit penitentiaz et donationis amplissimi latifundij factæ Monasterio S. Eucharij extra muros Treurenses diploma, et exemplum insigne, sapient, et in fine prædonem se confessus sic : Ragnerus Lotharingorum Dux & prædo, qui Ecclesiam Dei persecutus sum, Ex monumentis eiusdem Monasterij nunc dicti S. Matthie, & ex Commentario Stemmatum Lotharingie.
- 914 Symeon Bulgarorum rex Constantinopolim obsi-
- Anni
Chrif.
- 915 det, sed repulsus conuenit à Nicolao Patriarcha, et tutore Imperatoris, pacemq; acceptat immo capitium pro corona impositum tolerat, et conuiuio exceptus ab Imperatore, donatusq; muneribus reuertitur : Et tamen Zoe Augusta patriarcham à Palatio ejicit. Cyprianus.
- Christiani Principes Atenulphus Capuanus, Gregorius Neapolitanus, Ioannes Caietanus Dux; Gaimarius Salerni princeps, Albericus Marchio Tuscis, cum copijs Io. Papæ, et Nicolai Patricij ab Imperatore Orientis rogatu Atinulphi missis, foederati aduersus Saracenos tribus mensibus circumuallatos, et fame cogente fugientes omnes penè interemerunt mense Augusto : Leo Ost. in Chron. Caffin., & Luitprandus l. 2. c. 14. Sic Ioannes consensu Cleri cœpit haberi vt legitimus Papa, et mense Septembri. vnxit Bercagarium in Imperatorem. Garis Regi Asturicentli mortuo successit Ordonius II. qui Regiam in Basilicam commutauit, et sedem regni Oveto transtulit Legionem, inde appellatus Legionensis rex, et conuocata Synodo ibidem vñctus est : Ambrosius Morales. Dani interim, Slavi, Bohemi, et Vngari laniant Ecclesiæ; Adam in Chron. c. 45.
- 916 Hunni, Sacerdotes, & Cruces truncantes, & Ecclesiæ Bremæ incendentes tempestate mirabiliter exorta, tegulis, & scindulis semicircenis in ora eorum rotatis dum fugiunt, alij in fluvio merguntur, alij à ciuibus capti sunt. Adam. lib. 1. c. 46. Nicolaus Patriarcha Constantinopol. & Imperator ipse Orientis misere ad Io. Papam Legatos & literas pro perfecta vñione Ecclesiæ Constantinopolitanæ cum Romana . Cyprianus.
- 917 Vngari deuastant Saxoniam, & prouincias circa Rhenum, Lotharingiam, & Franciam, & Ardeuich, Gorm rex crudelissimus Danicæ Sacerdotes plurimos necat, aut pellit in exilium. Adam. l. 1. c. 46. die 6. Augusti Romani victores in pælio, versa alea vici sunt à Bulgariis Cyprianus.
- 918 Io. Papa conscientia stimulante mittit Legatum nomine suo Compostellam ad venerandum corpus S. Iacobi Apostoli, rogans Sisenandum episcopum, vt precibus impetraret tibi ab Apostolo auxilium, tunc & in hora mortis ; Sisenandus vicissim, & Ordonius Rex Legionis cum munereb.mittunt Legatum ad Papam, consulentes cum de Missali Mozarabico, qui Synodo congregata remisit Legatum paucis in dicto Missali mutatis : ex historia Episcoporum Compostelle .
- 919 Constantinus Imper. contra tyrannos aduersus ipsum consurgentess, Romanum Patrium Clavis Praefectum, Cælarem creat Septembri, & Decembri Imperatorem collegam coronat ; dicens Helenam Romani filiam ; Zœm vero matrem attorsam, in S. Ephemiræ monasterium detruens : Cyprianus. Conradus Rex Saxonum, & Francorum moriens transfert regnum in Henricum filium Othonis Ducis Saxonie, electum à proceribus, qui se indignum putans recusauit vngi ab Herigerio Archiepiscopo Moguntino . Tunc Petrus Apostolus apparet Vdalrico episcopo Augustano, & duos gladios ostendens, vnum cum capulo, alterum sine capulo : Dic, inquit, Henrico Regi : Ensis ille, qui sine capulo est. significat Regem, qui sine Benedictione regnabit ; capulatus autem, qui cum Benedictione regnabit. Ut habetur in vita S. Vdalrici, & apud Dietmarum l. 1. Qui addit Henricum duxisse in uxorem filiam Eruini viduam sed iam moniale velatam, & utrumq; ad Synodum vocatum esse à Sigismundo episc. Halberstatensi, sed Imperatore intercedente nil ultra actum est. Postea vero Henricus facti pœnitens Româ peregrinatus est sere scipper pedestri itare, & recta

- 920 iecta vidua duxit Mchildem ; Schisma Constantinopoli inter Nicolaum Patriarcham, & Seclatores Euthymij in Exilio defuncti sedatur, & corpus Euthymij magna pompa, ac veneratione transfertur Constantinopolim : *Curopalates*. Heruzus quoq; Archiep. compescit Francorum Principes rebellantes contra Carolm Simplicem, quod Haganonem Laudunensem virum ignobilern ipsis anteponeret : Carolus idem videns res Francorum minui & Saxonum crescere, Henrico iam Rhenum transgresso se humiliat, & per legatos dono mittit manum S. Dionysij, quam Henricus prosterrens se deosculatus est : *Regino Frodoardus, & Vnitichindus*.
- 921 Ob polygamiam Constantini edictum contra quadrigamiam promulgatur, de quo Theodorus Balsamo in Nomocanone Photij tit. 3. & in notis ad Epist. Basili ad Amphilochem c. 4. Romanus Imper. primo loco volens nominari in edictis, & actis publicis, exitij sui semina iacit: *Curopalates*. In Occidente grassantur Hunni, & Saraceni, qui s. Alpium angustijs lapidibus obruerunt plurimos Anglos, ad limina Apostolorum peregrinantes : *Frodoardus*.
- 922 Bulgari iterum ac s̄epius oppugnant Constantinopolim ; Mortua Theodora Romani Imper. vxore declaratur Augusta Sophia eius nurus, & vxor Christophori eius filij : *Curopalates*. Carolo persistente in fauoribus erga Haganonem; Francorum Principes eligunt in Regem Robertum Comite, quem vnxit Heruzus Arch. Rhem. & triduo post d. 2. Iulij mortuus est. Iefedi pago Parisiaco, reliquiae de barba S. Apostoli Petri illuc in Ecclesiam translatae iam anno 918. plus quam 170. claudos, contractos aut cæcos sanant, omnesq; dæmoniacos liberant &c. Berengarius in Italia superatur à Rodulpho Gallia Citalpinæ Rege, & à Burgundia Principe. *Frodoardus*, & ex parte Luitprandus.
- 923 Die 26. Martij martyrio coronata est S. Eugenia in Hispania, & post sequentem annum Pelagius iussu Habdarraghman quarti Regis Sarracenorum cognomento Amomiramolin, quod Rex creditum sonat : ex Ruderico Archiep. Toleto. Carolus Simplex aduocatis Northmannis (secùs quām olim suaserat Fulco) contra Robertum Regem, illum quidem imparatum occidit in prælio, sed ab eius filio Hugone viatus, & posteā captus detraususq; est in carcere : mox proceres Sueßione eligunt in Regem Rodulphum Burgundionem Richardi filium, & Emma Roberti filia consecratur Regina Rhenensis : *Frodoardus*. Migravit in cœlum 14. Ianuarij Sigismundus Epitcopus. Halberstatis sanctitate illustris, ut refert *Ditmarus tom. 6. Bibl.*
- 924 Berengarius pulsus à Longobardis Hunnos idest Vngaros in Italiam vocat, qui 12. Martij Paianum cum Ecclesijs 43. incendunt, ibique Episcopi Ticinensis, ac Vercellensis igne tumoque, omnesque ciues periere ; vix saluis 200. qui ex cineribus, argenti modios octo dantes Vngaris, vitam, & muros ciuitatis vacuos redemerunt. Rodulphus Rex Gallia Citalpinæ, & Hugo Viennensis Vngaros per Alpium abrupta insequentes quotquot potuere strauerunt: Berengarius verò à suis occitus est : *Luitprandus, & Frodoardus*, qui addit Rodulphum R. Francorum & S. Remigio multis donis, & elemosynis impetratis sanitatem, & Rhemis Synodus celebratam : Ordonio Rege Legionensi defuncto, regnum tyrannice occupat frater eius Troila cognomento Crudelis: *Tudensis, & Sampyrus* : Eaduardo Anglorum Regi defuncto succedit Aethelstanus : eius enim aduersarius

- Elfredus, qui cum Romæ calumniatus erat, adiecto iuramento ad confessionem S. Petri coram Io. Papa concidit coram altari, & tertia nocte in Schola Anglorum excessit è vita : *Vilbelmus de Geltis Reg. Angl. l. 2. c. 6.*
- 925 Pelagius puer annorum 13. & semis, triennio ante relictus Cordubæ pro obside ab Ermoigio Episcopo sobrino suo formosissimus, sed castissimus, nec impurissimo Regi Habdarraghman Sarraceno consentire volens, illustre martyrium consummauit pugionibus confossus, & proiectus in flumen, die Dominica d. 26. Iunij hora 10. ex Ragucle teste occulato apud Ambrosium Moralem in Appendix ad Eulogium. Sculpho Archiep. Rhem. post triennij sedem veneno sublatu à ministris Heriberti Comitis ; Heribertus cogit eligi in successorem filium suum nondum quinquennem, & quod turpis est, Ioannes Papa eam electionem confirmauit : *Frodoardus l. 4. hist. Rhem. c. 17. & 18.*
- 926 Hugo Comes Arelatenlis imò totius Provincie, inuitatus à Papa, & ab Italibz Rome fit Rex Italiz pulso Rodulpho Citalpinæ Gallia Rege, qui viuente vxore, alteram duxerat : *Frodoardus, & Luitprandus l. 3. c. 4.* Legionensi in vrbe dedicata fuit Ecclesia in honorem SS. Martyrum Adriani, & Nataliz, qui Nicomedie passi fuerant, & illuc eorum Reliquie translatae ab Octaviana Ecclesia, sumptibus Cisfundi, & Leubiniæ vxoris : *Ambros. Morales l. 6. Chron. c. 5.*
- 927 Troilei in Gallia Synodus congregatur, ibi Herlinnus Comes publicam penitentiam agit, de alia vxore ducta, viuente pristina : Heribertus Comes iubente Ioanne Papa, educit è carcere Carolum Simplicem ; sed pace inter Heribertum, & Rodulphum conclusa, iterum Carolus mancipatur carceri anno sequenti, quo notum erat Io. Papam depositum esse. *Frodoardus in Chron. Adelphonsus IV. R. Hist. fit Monachus, & Ramiro Regnum relinquens sed illud postea abiecit a cuculla repetens à Ramiro captus, & oculis priuatus vna cum trib. Troilæ filijs rebellibus anno 930. Ambros. moral. l. 16. à c. 7. ad 10.*
- 928 Guido Tuitiæ Marchio, & filius Hugonis Regis, inuidens tratri Petro nimis honorato à Papa, agit cum Marozia vxore de pellendo Io. Papa, & coniunctis militibus comprehensum Ioannem trahunt in carcere, vbi ceruicali suffocatus est, eq; substitutus est Leo VI. *Frodoardus in Chron. Leo Ost. l. 1. c. 57. & Luitprandus lib. 3. c. 12.* Simeon Rex Bulgarorum Septembri iteru Macedoniam prædatus, & Thracia igne vastata Constantinopolim oblidet, sed muneribus multis delinicus à Romano Imp. recessit, & Romanus in Natali Domini coronauit filios suos Stephanum, & Constantimum. *Curopalates*.
- 929 Hoc potius anno defunctum Ioannem Papam, & Leonem post menses 6. ac dies 15. detrusum, mortuumq; in carcere, eq; subiogatum Stephanum VI. I. Carolum quoq; simplicem obijste in carcere refert *Frodoardus in Chron. Lançeam Clavis Christi Crucifixi Sanctificatam*, quæ fuerat olim Constantini Magni, quomodo adeptus sit Rex Henricus filius Othonis Ducus Saxonum narratur in vita S. Gerardi apud Surium d. 3. Octobris, & Luitprando lib. 4. c. 12. de Lancea vero Longini vide hic *Baronium*.
- 930 Henricus Rex cum exercitu Daniam ingressus, Northmannos, & Abroditas vincit, exigitq; ab illis tributum, & Fidem Catholicam. *Adam. lib. 1. Distinc. Eccl. c. 49. 50. 51. & Sigebertus. Nicolao Patriarcha Constantinopol. Patriarch. defuncto, succedit Stephanus Archiep. Amaseæ: Curopalates.*
- 931 Stephano VIII. Papa post annum 1. mensem 1. & d. 15. defuncto, intruditur Ioannes XI. Sergij pseu-

- 932 pseudopapz, & Maroziz Scorti filius, vi eiusdem Maroziz, & Guidonis Tuscia Marchionis: *Luitprandus l. 3. c. 12.*
- 933 Arnoldus Bauariæ Dux Ecclesiarum, & Monasteriorum usurpator, Veronam Italiz progressus, ut post vocatus à Raterio Veronenli episc. repellitur ab Hugone Italiz Rege, & Raterius Pa-piam relegatur: *Luitprandus l. 3. c. 14.* & *Sigebert. in Chron.*
- 934 Defuncto Guidone, Marozia nubit incestuose Hugoni Regi fratri Guidonis; qui Alberico, filio Marozia & Alberico Seniori, aquam ad lauandas manus porrigenti nimis profuse, alapam infligit: Albericus cum Romanis conspi-rans expellit Hugonem, & Maroziam: & Ioannes pseudopapa in carcerem truditur: *Frodoardus in Chron.* & *Luitprandus l. 3. c. 12.* Henricus Rex prævia pia exhortatione ad milites, 36. milia Vngarorum Germaniam infestantium necat, alij capti, aut flumine absorpsi, *Frodoardus*, & *Vuitichindus l. 1. de rebus Saxon.* & *Luitprandus l. 2. c. 9.* addens vexillum Henrici primarium nominatum tuisce ANGELVM ab Angeli im-age, eumq; ante prælium vouisce exterminatio-nem Simoniacæ hæretis de regno suo. Defuncto Stephano Pat: iarcha Contantinopolit. substitutus est Tryphon monachus ut administrator, donec Theophylactus filius Imperatoris perueniret ad legitimam æstatem & Patriarchalibus tunga posset: *Curopalates.*
- 934 Albericus Romæ Tyrannus cogit: Papam con-cedere Romano Imperatori Orientis, ut tam filius ipsius Theophylactus Eunuchus, & pa-triarcha, quām successores eius pallio vtantur, absq; noua Romani Pontificis cōcessione: *Luit-prandus supra.* de miraculis in Ecclesia Rhe-menli Deiparæ, & S. Hilarij vide Frodoaldum, præsertim de Adelmanno diacono Virdunensi, qui ex teretro exiliuit, & afferuit se vita restitu-tum precibus Deiparæ, & S. Martini, vidisseq; diuertia loca suppliciorum apud inferos.
- 935 Artaldus Archiep. Rhemenli. Synodo apud S. Macram coacta, satagit contra rerum Ecclesiasticarum inuasores: *Frodoardus.*
- 936 Die 2. Iulij migravit cœlum Henricus Rex Ger-maniæ, decus Christianæ religionis anno ætatis 60. regni 16. successit ei filius Otto æquè pius, ac fortis; Mathildis verò Henrici vxor multa sancte obtulit pro anima coniugis: *Vuitichindus lib. 1. Luitprandus lib. 4. cap. 7. Ditmarus*, & *Frodoardus*, qui addit Rodulpho Rege Franco-rum defuncto, euocatum esse ex Anglia Ludo-vicum Caroli Simplicis filium, & Lauduni ab Artaldo Arch. Rhem. in Synodo Episcoporum plusquam 20. vnctum & sic regnum rediisse ad stirpem Caroli Magni: addit, & defuncto Ioanne Papa, suffectum Leonem VII. & huius atq; Odonis Abbatis opera conclusam pacem inter Albericum, & Hugonem; videndum etiam *Luit-prandus l. 4. à c. 1. ad 3.* qui addit Genuæ fon-dem sanguine copioso fluxisse, nec multo post Genuam direptam à Poenis, trucidatosq; penè omnes viros, & Manafsem Arelatensem Episco-pum vi Hugonis obtinuisse simul Ecclesiæ Tri-dentinam, Veronenli, Mantuanam, Medio-lanensem, adducendo ad sui excusationem exemplum Petri, qui possederat Ecclesiæ An-tiochenam, Romanam, Alexandrinam, quali verò esset pastor vniuersalis, sicut fuit S. Petrus. Eodem anno in cœlum migravit Vonis sanctissimus Archiepiscopus Hamburgensis, & Saxoniæ decus ingens: *Adam. l. 1. c. xl.*
- 937 Vngari post deprædatam totam Campaniam, à Marsis, & Pelignis, per intidas capti ac ferè omnes trucidati sunt; alij verò Hungari Fran-ciam depopulati sunt: *Leo Ost. l. 1. c. 58.* & *Fro-*

- doardus in Chron.* Otto nouis comitijs Aqui-sgrani confirmatur, & intungitur ab Archiepi-scopo Moguntino; *Vuitichindus l. 2.* & *Rotze-rius in via S. Brunonis*, c. 8. qui addit ab hac inunctione numerari tempus regni Ottonis Habdarragman Rex Saracenorum iterum à Ra-miro Rege Legionensi profligatus, ex suis, & Africani copijs conflat exercitum pediculm 150. millium; equitumque 50. millium. Ramirus implorato Dei auxilio, & votis nuncupatis, li-cet longe impar numero, tamen d. 6. Mentis Augusti SS. Iusto, & Pastore in Hispania so-lemnii, duobusq; vt traditum est, Angelis equi-tum forma præountibus, victoram memoran-dam retulit, cæsis 80. millibus hostium, capto Abenaim rege Mauro, qui Cæsaraugustam oc-cuparat, vixq; fuga Cordubam elatio Habdar-ragmat: *Ambros. Morales l. 14. 15. 16. Chron. Hispæn. ex Sampyro, Tudensi, ipsijsq; Arabum Annalibus.* De miraculis hoc anno patratis ab Odone Cluniacensi videndus Ioannes in eius vita. S. Vuenceslaus princeps Bohemiæ à Bo-leslao fratre occiditur d. 28. Septembris, quo ab Ecclesia vt Martyr colitur; in cuius vltionem Otto rex Boleslao bellum indixit duratorum per annos 14. sed aduersus Ottонem congregatis ingenti exercitu Henrico fratre, Eberardo Duce Francorum, & Gisleberto Duce Lotha-ringiæ, cum pars exercitus Ottonis Rhenum transgressa (altera, et majori parte cum Ottone nondum transgressa) incurritset in hostes ex improuiso patefactos, cogereturq; cum illis manus conserere, Rex citra flumen non valens illis opportunè coniugi, descendit de equo, et cum omni populo lacrymis coram lâcea clavis Christi lancificata, de qua supra; precatus est pro suis in vltiore ripa pugnantibus, qui proinde incruenta planè victoria hostes vicerunt, ac tu-garunt, ignorantibus multis cur fugerent. *Luit-prandus l. 4. c. 11. Vuitichindus l. 2. Sigebertus in Chron.*
- 939 Otto Comiti cuidam multos sub se milites haben-ti, ac pro Ottone militanti, agnoscendiq; quām necessarius esset Regi, ideoq; petenti per nuncios Abbatiam Lauresheimensem suis militibus ditribuendam, negat velle de hoc tractigere per nuncios; Comes statim venit a. l. Ottone postulans, vt quid tentiat statim proferat: Otto coram populo respondet: Obedire oportet Deo magis, quām hominibus (tu enim magis iubes, quām humiliter petis) scriptum est autem: No-lite Sanctum dare canibus: tubi verò tam proca-citer iniulta petenti, sub testimonio totius po-puli, nec hoc, nec aliud vñquam te à me accep-turum testificor: si tibi cordi est cum cœteris infidelibus auolare; quanto citius, tanto melius. Comes verecundia suffusus corruentq; ad pe-des Regis, confessus est se grauiter deliquisse. Auditio autem quod Otto in Alsacia esset; Euerardus, & Gislebertus permagnò exercitu Rhenum ad Andernacum transgressi, deprædari re-gionem incipiunt; at Vdo frater Hermanni Du-cis Suevorum, & Conradus Sapiens pro Ottone stantes, timentes, parua manu cum tot hostibus congregati, audienciesq; à Sacerdote, quem hostes iumento priuauerant, Euerardum, & Gisleber-tum paucis stipatos militibus, quod reliquos cū præda trans Rhenum dimisiſſet, cibum capere, super eos irruunt, Euerardum occidunt, Gislebertus Rheno submergitur. Otto gratijs Deo in Ecclesia actis, Henrico fratri rebellionis illius auctor, non solum veniam petenti, sed & Bur-gundia Ducatum dedit: Hæc *Luitprandus l. 4. c. 15. & 16.* Leo Papa post annos 3. & mentes c. moritur, eiq; substituitur Stephanus IX. dictus VIII. natione Germanus, opera Ottonis Regis post-

940

posthabit is Cardinalibus.
Stephanus Papa permittēte Alberico à quibusdam
sacrilegis crebris iecibus facie deformatus à pu-
blico conspectu abstinet : *ex libro Romanorum
Pont.* Ethelstano Anglorum Regi defuncto suc-
cedit Edmundus, qui S. Dunstanum in consilia-
rium electum, æmolorum suas eiicit, sed in-
veniacione persequens céruum, effreniq; equo
delatus ad præcipitium, Deoq; promittens re-
uocaturum se Dunstanum, sublstante statim
equo liberatur, narratoq; miraculo principibus,
reductoq; Dunstano veniam petit, donatq; lo-
cum Glastoniam pro ædificando Monasterio :
Osbertus in Dunstano apud Surium 19. Maij. Sar-
raceni, peregrinantes Romam infestant, & S.
Mauritij Monasterium Agaunense incendunt,
eoq; paulo post peruenit S. Vdalricus Episc.
Augustanus, & celebratis die Dominica dua-
bus Missis, retulit vnum corpus de Martyribus
Thebear legionis, sibi à Burgundionum Rege
promissum : *Marcus Velserns* in vita S. Vdalri-
ci ; qui addit liberum olim fuisse Sacerdotibus
celebrare quot vellent Missas, vt ex Cap. 26.
Vualafridi colligitur, & ex S. Leonis Pap. epist.
79. ad Diocorum, sed Alexandrum Papam, qui
obijt anno 1073. ad vnicam restrinxisse, vt ha-
betur in C. sufficit de Consecrat. dist. 1.

941

Hugo antea puer electus, nunc in Synodo Sueffio-
nenti, pulso Artaldo, ordinatur Episcopus :
Frodoardus in Chron. & l. 4. c. 27. Russi Boreales
cum Inger eorum Rege, qui Christianorum
alios diris modis necauerant, maua*i* prælio à
Constantino Imp. superati sunt. *Europalates,*
& *Luitprandus l. 5. c. 6.*

942

Francorum Principes rebellantes aduersus Ludo-
uicum Regem, Legatione Stephani Papæ excō-
municationem interiniantis, nisi ante Natalem
Domini relipiscant parent Pontifici, & Ludouicu-
m recipiunt : Hugoni Arch. Rhementi Palliū
missum : *Frodoard.* Hugo Rex Italæ Alberico
Romæ dominanti infensus, igne, ferroq; gra-
fatus auter omnes ciuitates, in quibus Alberi-
cus conlederat, præter Romam, frustra conante
Stephano eos ad concordiam reducere. *Luit-
prandus l. 5. c. 1.* Odo Cluniacensis à Stephano
reuocatus ad eam concordiam procurandam,
qui reuersus Romam, inde Turonis sanctissime
obijt 18. Nouemb. dic octaua S. Martini, suc-
cedente Adamaro : *Io. in vita S. Odonis, & Fro-
doardus in Chron.* errat enim Sigebertus eius obi-
tum notans anno 938.

943

Stephano Papæ post scdis annos 3. menses 4. die
5. defuncto, succedit Marinus II. Romanus pro-
phetæ dono clarus : *ex Codice Vaticano de Rom.
Pontif.* Hic epistolis suis Principes ad pacem
reduxit.

944

Constantinop. cœlebratur Synodus, in qua Tryphon
Patriarcha coactus abdicat, & eius loco creatur
Patriarcha Theophylactus filius Imperatoris Fe-
bruario : Hugo Rex Italæ concedit Constantino
filiam Bertam Romano ipsius nuptui
tradendam, quam Græci Eudoxiam nomina-
runt, & sic impetrat à Constantino classem, qua
Sarracenorum naues omnes exussit ; sed timens
sibi à Berengario Marchione Eporrediae, tyran-
noque It. liz, fœdus iungit cum Sarracenis, at
hi de more necant Christianos per Alpes ad li-
mina Apostolorum peregrinantes : *Europalates,*
& *Luitprandus l. 5. c. 5. 7. 9.* Saluatoris Imago
cum Epistola ad Abagarū missa, hoc anno trans-
fertur Constantinopolim, illuc perueniens sub
crepitulum diei 16. Augusti, cum miraculis,
de quibus *ex Europalate, & Constantino Porphy-
rogenito Baronius.* Decembris 16. Romanus Im-
peratoris collega à proprio filio attonsus rele-
gatur in Insulam : *Europalates, & Luitprandus
l. 5. c. 9. 10.*

945

Ianuarij d. 21. Stephanus, & Constantinus filij
Romani de primatu Imperij certantes in mensa
capti, & in Insulas deportati sunt ; & sic Con-
stantinus Leonis filius iam solus imperare cap-
pit : *Europalates.* Hugo Rex Italæ expulsi-
onem sui prævidens, Lothario filio regnum ce-
dit, absceditq; in Burgundiam, constructoque
Monasterio S. Petri, Monachus factus paulo
post obiit : *Luitprandus l. 5. c. 13.* Leo, Ostiens.
in Chro. l. 4. c. 64. in Pagis Parisiensibus tue in-
cendiaria percussi quoquot Parisios ad Eccle-
siam Deiparæ confugere sanati sunt ; Ludouicu-
s Rex Francorum dolo Hugonis Principis à
Northmannis per annum in custodia detentus,
donec Laudunum Hugoni concessit : *Frodoardus.*

946

Marinus Papa cum sedisset annos 3. menses 6. dies
13. obiit eq; substitutus Agapitus II. *ex Codice
Vaticano, & Frodoardo.* Edmundo Regi An-
glie subrogatur frater Edredus : Nouomi in
Gallia repertum, & translatum in Ecclesiam est
corpus S. Hunegundis odore inuisita fragrans,
multisq; miraculis tunc illustratum adeo, vt cum
sæuissimus morbus grassaretur in illo pago,
vixq; villa domus careret ægrotis, ipso tamen
die, quo eleuatum est S. Virginis corpus, omnes
sani ex lectulis surrexerint : reliqua vide apud
Surium d. 25. Augusti. Luitprandus hoc anno
misitus est à Berengario legatus ad Constantinū
Imperatorem, vt ipse met narrat l. 6. à c. 1.

947

Virduni Synodus habita, & decretum, vt Artal-
dus esset Archiep. Rhemensis, sed executio
dilata ad plenum Concilium Episcoporum. Gal-
lia, & Germania coram Legato Papa anno se-
quenti. Interim Hugo confictis litteris Episco-
porum Rhemensis dioecesis, surripit ab Aga-
pito Papa sui confirmationem : *Frodoardus.* Asturicensis Synodus celebrata, de qua *Am-
bro. Morales l. 16. c. 18.* Moritur Ottonis Re-
gis vxor Aedita miraculis post obitum illistris,
d. 26. Ianuarij. *Ditmarus in Chron. l. 2.*

948

Agapitus Papa Legatum tuum Marinum mittit in
Gallias, ad stabiliendum Ludouici Regnum
contra tumultus Hugonis Principis, & dijudi-
candā causam Artaldi, & Hugonis de Archiep.
Rhementi : Nam d. 13. Ianuarij Synodus Mo-
sori habitu Hugonem recusantem venire ad
Synodum reprobarat Artaldumque legitimum
Archiep. declararat : Marinus conuocata Enge-
lechimi Synodo d. 7. Iunij in qua detectis Hu-
gonis faltatis litteris, Artaldus confirmatus est
in Sede Rhementi, & damnatus Hugo, deinde
in Synodo Treuirenti, insidente Legato Otto-
nis Regis, Hugo princeps pro patratis contra
Ludouicum regem excommunicatus est. Ma-
rinus Legatus Pontificis deductus honorifice ad
Ottonem, Ecclesiam Fulensis monasterij con-
secat, & hyeme transfacta Romam reuertitur :
Frodoard.

949

Agapitus Papa Romæ Synodo, habita confirmat
acta contra vtrumq; Hugonem à Marino Lega-
to, donec Hugo princeps Ludouico satisfaciat:
Frodoard. Dani rebellantes apud Hedabij Lega-
tos Ottonis cum Marchione trucidant; Saxonu
Coloniæ funditus excidunt: Otto cum exercitu
Danorum regionem ferro & igne vastat vñq; ad
marc, Northmannos à Danis disternans, quod
abea victoria *Ottesund* nominatum est. Egre-
dienti inde Ottoni Araldus rex Danorum apud
Sliasuuigh occurrens bellum infert, sed post
acerium prælium vñctus ab Ottone, pacem
recipit ea conditione, vt Christianam fidem
Dani amplectantur : Statimq; Araldus bapti-
zatus est, cum uxore Gunilda, & filio paruulo,
quem Otto de Sacro fonte suscipiens nomina-
uit *Suen Otto.* Ita *Adamus l. 2. hist. Eccl. c. 2.*
testē

testa Vitichindo l.3. & Ditmaro l.2. qui addun*te* miraculum; nam in disceptatione de potentia Christi, & Idolorum Haraldus iusserat Poppo-nem clericum pro Christo pugnantem carenti ferro comprobare suam fidem, quod præstit illæsa manu: quo viro Haraldus decernit in suo regno Christum solum colendum & Idola re-spuenda; cum antea Danorum multi vtroq; co-lerent. Addit Adamus l.2. c. 3. Slauos ab Ot-tone viatos tributo, & Christianitate promissa vitori se dedisse baptizatosq; omnes; *Ditmarus* autem addit multas animas apparuitse sensibili-ter Slavis ad astruendam animarum immorta-litatem, quam illi negarant. Berengarius Vngaros ab Italia inuadenda compescuit pecunia Taxi eorum Regi data, non ex proprio ærario, sed collecta ab Ecclesijs, & pauperib. ita vt, vel pro infantibus lactentibus exigeret singulos nummos, quorum decem modios dedit Vnga-ris, reliqua parte sibi retenta. *Luitprandus* l.5. c 15.

950 Lotharius rex Italæ veneno in phrenesim actus moritur; Adelais eius vxor filia Rodulphi regis in Canusinam arcem se recipit: Berengarius Italæ Regnum sibi vindicat. Agapitus Papa, & Adelais aduocant Ottонem ad liberandam Italiam à Tyrannide Berengarij: *Frodoardus*, & *Anonymous in vita Pontificum*. Ramirus rex Legion. Arabibus apud Talaueram internecio-ne deletis, Ouetum, vbi plurimæ SS. Reliquiæ, gratias acturus migrat, inde ægrotans Legionem defertur, & vigilia Epiphaniæ munitus Sacra-mentis Confessionis, & Communionis sacræ ab-dicansq; regno, quod à patre tuteperat, & cum lacrymis proclamans: *Nudus egressus sum de vetero matris meæ, nudus reuertar illuc: Dominus mihi adiutor, non timebo quid faciat mihi homo*, expiravit. *Ambros. Morales* l.16. *Chron. Hisp.* c.19. succedit ei Ordonius III.

951 Sarraceni obsidentes Alpium fauces, exigunt pro transitu tributum à potenteribus Romam: Otto rex in Italiam veniens fugat Berengarium eiusq; filium Adelbertum mense Octobri, duasque filias eius captas mittit in Germaniam: Adelai-dem vero Lotarij olim coniugem in vxorem ac-cipit. *Frodoardus* in *Chron. et Leo Ostiensis* l. 1. c. vlt. Amalaphus tyrannus occupata medietate regni Anglæ, dum incendere aggreditur Eccle-siam S. Balteri, repentina morte percutitur, et sic Eadmundus rex solus regnat: *Mattb. Vuel-mon. in Flor. histor.*

952 Otto rex initatus ab Agapito Papa, & legatione missa ad Albericum Principem, non impetrat venire posse Romam. Mense Augusto Augu-stæ Vindelicorum conuentus habitus episcopo-rum, & diuersorum Principum, vbi Berenga-rius cum filio se Ottoni subdentes, regimen Italæ rursus obtinent in quo tamen episcopos, & principes vexans, inimicitias eorum contraxit: *Frodoardus*, & *Regino*.

953 Otto Adelaidis rogatu concedit Bertæ ipsius matri Abbatiam Merenstein; inde Lindulphus eius filius, & Chunradus Dux conspirare cœperunt in Ottoneum vna cum Arnulpho Comite Palati-no, qui deprædatus est Augustam, sed præda-tores infelici exitu puniti sunt; *Vitichindus*, *Reginonis appendix*, & *Scriptor vita S. Vdalriei*. Agapitus mittit Pallium Brunoni episcopo Colonienti. *Rotgerus in vita S. Brunonis apud Surium* d. 11. Octobris.

954 Alberico defuncto succedit in Principatu Romano filius eius Octavianus Clericus, qui postea suc-cessit Agapito: *Frodoardus*. S. Matthæi corpus Salernum transfertur: *Leo Ostiensis* l.2. c.5. Ludoivus rex Francorum moritur, cuius filius Lotharius Rhemis consecratur ab Artaldo: *Fro-*

doard. S. Vdalricus inter Ottone Regé, filiumq; eius Luitholphum paratos iam in campo Tufsa prope fluum Hilaram ad prælium, pacem con-cludit d. 15. Nouembris: *Auctor vita S. Vdal-rici*, *Berno Abbas*, *Marianus Scotus*, & *Rot-gerus*: *in vita S. Brunonis Episc. Colon.* addens huius suauem Ottonem filio delegasse Italæ Re-gnum. In Synodo Nouiomensi sub Rodulpho episcopo decretum est, vt dies festus S. Hun-gundis seruaretur, cuius violatores miraculis po-stea, aut puniti, aut abferriti, de quibus in eius vita apud *Surium* d. 25. Iunij.

955 Agapito post annos 10. mens. 10. d. 10. Sedis defun-cto; Octavianus puer adhuc Sedem Apostolicam inuadit, dictusq; est Ioannes XII. *Frodoardus*, & *Luitprandus*; Vngari innumerabiles Noricum à Danubio usque ad nigram siluam igne ferroq; deuastant; sed eos Otto, Deo fretus, licet nu-mero valde impar, insigni victoria die S. Lau-rentij adeo deleuit, vt vix Septem euaserint, nem-pe accepta sacra hasta ab Vldarico episc. Augu-stano post Missam, & Communionem voverat se dedicaturum S. Laurentio episcopatum Aler-sepurgensem. *Ditmarus* l.2. *Chron. Rotgerus* in vita S. Brunonis apud *Surium* 11. Octobris, *Krantius* l. 4. hist. *Saxonum* c.6. & 7. & *Aucta-rius Reginonis*. Eadredo Regi Angliæ defun-cto succedit Eduinus filius Scelestus, qui abstra-ctus à sinu impudentissimæ scemina à S. Dun-stano, cum in exilium ejicit: *Osbertus in Dun-stano apud Surium* 19. Maii. Ordonio regi Le-gionis defuncto, succedit Veremundus impuber sub tutela Sancij Crassi fratris Ordonij: *Am-bros. Morales*.

956 Februarij 17. moritur Theophylactus Patriarcha Constantinop. equis pretiosissimo vietu nutrien-dis usq; ad infaniam addictus, & factorum con-temptor, eq; substitutus est d. 3. Aprilis Polyc-eetus Monachus Eunuchus. S. Io. Baptista ve-nerada manus Antiochia allata est Constantino-polim à Iob Diacono furto ablata, exceptaque cum solemní pompa *Io. Europolates*. Post cru-ces prodigiosas in vestibus apparentes, ſeuissa-ma pestis affixit Boreales Prouincias, eaq; ta-tus Otto, S. Vin. Martyris interceſſione libe-ratus est: *Auctarium Reginonis*, & *Vitichin-dus* l.3.

957 Ioannes Papa exercitum ducit contra Pandulphum principem Capuz, sed is auxilio Gilulfi Princi-pis Salernitani Ioannem fugat, & rogatus de pa-ce, foedus init cum Ioanne: *ex historia Bene-ventanorum principum in bibliotheca Columnen-si Roma*. Hameras dux Sarracenorum contra Ro-manos mouens, Herculis vicum prædatur; ibi Themel presbyter relicto sacrificio, quod in-choarat, induitus sacris vestibus, & Ecclesiæ mysterium manu gestans, multos Sarracenorum interfecit, reliquos fugavit; ob id suspensus ab episcopo à diuinis, nec valens impetrare veniam, apostata factus, Sarracenis se iunxit, & cum eis Cappadociæ atq; Asia minori multa damna in-tulit: *Curopalates*. Eduino rege pulso substi-tuitur in regno Angliæ Edgarus, qui ab exilio reuocat S. Dunstanum, inuitumq; præficit Episcopum Ecclesiæ Vuigonensis, quem dum S. Odo Archiepis. Cantuariensis consecraret ex-pressis verbis consecravit eundem episcopum Cantuariensem propheticè præuidens quod fu-turum erat: *Osbertus in vita S. Dunstani*.

958 Luitholpho Ottonis filio defuncto Berengarius in Italia sacra, & prophana deuastat. Otto Slauos debellat, occiso eorum Regulo: *Siebertus*. Bolesodes Turcarum Regulus baptizatus Con-stantinopoli, & à Constantino leuatus de sacro Fonte, factusq; Patrius, & paulo post Gilas Turcarum Dux ibidem baptizatus secum duxit

R Thco-

- 959 Thophilactum Monachum, à quo multi conuersi ad fidem Christi. Sed Gilas perseuerauit, at Boleslodes factus est Apostata. *Curopalates.*
- Arnulphus Flandriæ Marchio calculo laborans, & à medicis ad incisionem suasus, sectis coram eo octodecim, quorum vnu tantum obiit, tamen timuit nū te ille vnicus, sic ipse moreretur ex incisione; quare accerito Gerardo Abbatे Bromiensis rogat cum pro sanitate: Gerardoq; horante ad eleemosynas, dimidium bonorum suorum promittit pauperibus, & post triduanum ieiunium sumpta Sanctiss. Eucharistia à Gerardo, statim emisit calicium: ex vita S. Gerardi apud Surium d. 3. Octobris. Eduinus Rex moritur, quem S. Dunstanus liberauit, ne ad inferos descenderet; lege *Osbertum in Dunstano apud Surium 19. Maij.* Sunt tamen qui anno 958. mortuum S. Gerardum Abbatem Bromensem obijisse tradunt, vide *Molanum de Sanctis Belgij*, ad d. 3. Octobris.
- 960 Ioannes Papa cum multis Italiz Episcopis inuocat Ottонem contra Berengarium, promittens illi coronam Imperialem, modò ipse Pontificiam retineat, quod iuramento addito pollicetur Otto; *Luitprandus l. 4. c. 5. & l. 6. c. 6.* S. Dunstanus Romam venit, & pallium obtinet à Pontifice; *Osbertus apud Surium 19. Maij.* Constantinus Imp. veneno iussu Romani filij iam regimen patris pertæsi infectus moritur d. 9. Novembris annorum 54. Romanus eodem anno mandat Basiliū filium suum à Polyeucto coronari. *Io. Curopalates.*
- 961 Otto Rex filio suo Ottone ex Adelaide genito, Rege Germaniæ constituto, venit in Italiā. Adelbertus filius Berengarij fauces Alpium cum 60. millibus armatorum occupat. Longobardi, Berengarij sicutiam non tolerantes, ab Alpibus dilcedunt; Otto nullo obice Papiam venit, & Italia potitur; *Luitprandus l. 6. c. 6.* Nicephorus Phocas cum germano suo Leone Cretam recuperant per annos sc̄re 40. à Sarracenis possessā: ex vita S. Niconis, qui prædicans Cretensibus, Christianam religionem à Sarracenis pessundatam instaurauit, quam vitam Iacobus Sirmundus Soc. nostræ Latinè reddidit.
- 962 Otto celebrato Natali Domini Papiz Romam venit, vbi acclamatus, & coronatus Imperator, vñctusq; à Io. Papam, rediit Papiam celebraturus ibi Pascha; sed prius d. 13. Februarij diploma amplissimo confirmauit quæcunq; Sedi Apostolicæ, & S. Petro donata fuerant à Pipino, & Carolo Magno, adiectis alijs nonnullis, quæ distinctè enumerantur in Autographo aureis exarato litteris, asseruatoq; Roinz in Castello S. Angeli, ex quo & exemplaribus Vaticanae Bibliot. illud recitat *Baronius*, indicat autem *Luitprandus*. Berengarius interim latitauit in monte S. Leone Umbriæ inaccesso cum multis armatis; *Reginonis auſtarium.* Meldis Synodus celebrata ob Sedem vacantem Rhemis; *Prodaardus.* Obiit 23. Maij S. Guibertus Abbas fundator Monasterij Gemblacensis, ex *Sigeberto*, & *Surio.*
- 963 Otto Imp. iterum Papiz Natalem Domini, & Pascha celebrat; Ioannes Papa contra iuramentum datum Adelberto se iungit contra Ottонem; hinc longa dissidia, multæq; legationes vltro citroq; inter Ioannem, & Ottонem. Tandem in Synodo Romana ab excommunicatis à Ioanne, absque sententia in eum post legitimum iudicium lata, substituit ipsi Leo VII. iussu Ottonis, quem pseudopapam fuisse ostendit hic *Baronius* in re grauissima cōsulendus potius quam Luitprandus, diuersus tamen à Luitprando illo celebri Diacono Ticinensi, & postea Episcopo Cremonenti. In Oriente d. 15. Martij moritur Roma-

- nus Imperator annor. 24. siue veneno, siue venere nimia exhaustus: loco autem Basilij, & Constantini filiorum eius adhuc puerorum, Nicephorus Phocas victorijs clarus ab exercitu acclamat⁹ Imperator, & ecclesi⁹ Constantino-polim coronatur à Polyeucto die Dominica Augusti 16. & d. 20. Septembrib⁹ dicit Theophanem Romani antea vxorem, non obstante affinitate Spirituali, quia illius filium de Sacro fonte susceperebat, & ob id relistente illi Polyeucto Patriarcha, & peccantibus alijs in gratiam Imperatoris, asserentibusq; non fuisse ab ipso susceptum illum puerum. *Curopalates.*
- 964 Otto dimittit magnam partem militum. Romani à Ioanne Papa promissionibus magnis sollicitati conantur depone Leonem, & se Ottoni opponunt; milites Ottonis in Romanos sicutiunt, ipsa die 3. Ianuarij; Ioannes regressus in Vrbem Synodū congregat, deponitq; Leonem Pseudopapam die 26. Februarij, & abolet acta Synodi præcedentis, qua Leo fuerat electus. Moritur deinde die 14. Maij Ioannes Papa; mox Romani non expectato Ottonis placito, eligunt Benedictum V. Romanæ Eccl. Diaconum: Otto Roman obsidet; Romani fame consticti d. 23. Iunij portas Vrbis pandūt, receptoq; Ottone, ac pseudo Synodo facta Benedictum deponut, rursumq; Leonem intrudunt: Reuerso Ottone post diem 29. Iunij pestis eius exercitū inuasit, fluctuilitq; multos nobiles, & ignobiles; post hæc Berengarius ab Ottone expugnatus, deportatur cum uxore Vuilla exultatum in Bauarium: *Regino, Sigebertus, Ditmarus*, & assertus *Luitprandus* fauens nimis schismaticis. Nicephorus Imp. Cyprum de manibus Sarracenorum recuperat, Tarsum, ac Mopsuestiam expugnat ipsi⁹ adimit, Cruces recuperat, & anno sequente de manub⁹ hostium decimas Deo persoluit; sed nimis indulgens militibus contra ius fasq; suam gloriā denigravit: *Curopal. Cedrenus, Zonaras, Glycas.*
- 965 Otto Imp. cum Papiz Natalem Domini celebrasset, rediit per Franciam in Saxoniam, secumq; duxit Benedictum Papam, qui quod postea in exilio mortuus sit, & tanta iniuste passus, posset veluti Martyr coli: *Ditmarus lib. 2. Chron. Adamus l. 2. c. 6. Reginonis continuator.* Leo pseudopapa moritur; reuersis legatis Romanorum ab Ottone de illius placito eligitur Ioannes XIII. Narnienfis Episcopus, sed si adhuc viuebat Benedictus, non potuit Ioannes esse verus Papa, sed solum toleratus vt Vicarius eius, à quo tamen missi sunt prædicatores ad Polonus, sed elatione sua Romanos offendens ab Vrbis præfecto Rotredo abductus est in Campaniam, & carceri inclusus ex *Papirio Masone l. 4. de Vrbis Episcopis.*
- 966 Berengarius in exilio mortuus sepelitur Bamberg⁹ & Vuilla eius vidua fit Monialis; Ottonis profectione in Italiā audita, & Rotredo mortuo, Romani Ioannem reuocant ad suam sedem, & poscent veniam. Otto sub finem anni Roman aduenit, Consules pellit, Tribunos suspendio necat; Rotredi corpus ē sepulchro extractum discripi, & distrahi iubet, eiusq; successorem in præfectura audim asino imponi, vtreq; redimitum circumduci, & virgis cæsum carceri includi; hæc passi perduelles illi in Papam. *Austiarum Reginonis, & Anastasi⁹.* Otto Rom Natalem Domini celebrat, & Otto eius filius coronatur: *Appendix Reginon.*
- 967 Otto cum Ioanne Papa Rauennam venit, & celebrato ibi Paschate, in Synodo confirmat donationes factas Pontifici, & S. Petro, remissoq; Roman Pontifice, secedit in partes Tuscias: *Appendix Reginonis.* Moritur Sancius Crassus, succeditq; in Regno Legionentii Ramirus filius quin-

968

qui quenam sub tuta la matris Terefir, Ambrosius Morales l. 16. c. 30.
 Otto Imp. cum Legatis lo. Papæ mittit Luitprandum Episcopum Cremonensem ad Nicephorum Imper. pro nuptijs Ottonis filij, cum Anna Romani filia, & Nicephori priuigna, qui Constantinopolim peruenit d. 4. Iunij, & die 7. Iunij, ne mpe Dominica Pentecostes deductus ad Nicephorum, cum quo altercatus est, Nicephoro exprobrante, quod Otto Romanum sibi vindicasset, pulso Berengario, & Adelberto. Luitprando autem Ottonis facta descendente, idcirco Luitprandus contemptus est, & cum famulis Imperatoris comedere coactus: Quia etiam Nicephorus nimetus est Ottoni, eo quod Principes Capuanum, ac Beneventanum sub sua protectione receperisset, quos seruos esse suos Nicephorus dicitabat; Fame autem vexante Constantinopolim, Nicephori auaritia id in suum lucrum turpiter conuertit, inde prosector est contra Assyrios. Superueniunt Legati Apostolici die festo Assumptionis Deiparae, & litteras exhibent, quarum superscriptio erat, *Nicephoro Imperatori Gracorum, Ioannes Papa Vniuersalis &c.* qua indignati Graci Legatos detinunt in carcere, mittuntq; litteras hafce ad Nicephorum: Luitprandus dimissus discessit Constantinoli d. 2. Octobris: Hæc ipsam Luitprandus in Relatione suz Legationis, edita Ingolstadij: Addit *Curopalates* Solem defecisse d. 22. Decembris, at id euensis 17. Nouembris tradit Luitprandus memorialapsus die enim 17. Nouembris non potuit illo anno esse Nouilium.

969

Nicephorus simul sc mittere Annam nuptui traddendam filio Ottonis, mittit Legatos ad Ottoneam, qui eis credens, & preparans nuptias, mittit principales suos ad condicuum locum cum milibus, recepturus Annam, quam illuc deducet & puxabat. Graci Latinos adorti partim necant, partim capiunt, & castra diripiunt. Otto his auditis Guntharium, & Sigefridum Duces cum exercitu mittit in Calabriam, & Apuliam contra Gracos, quorum innumerableis multitudo cesa est, & alij capti naribusq; truncati dimissi sunt Constantinopolim; à Calabria, & Apulia tributum extortum est. His Constantiopolis vulgatis populus die undecima Decembris per intidas Nicephorum necat, & Ioannem Zemissim militem, Imperatorem creat, qui statim captiuos absoluunt, & cum magna classe, ac muneribus mittit Annam ad Ottoneam, quæ anno sequenti nupstit eius filio, & coronata à Ioanne Papa, nominataq; Theophania, *Vnitichindus*, Sigebertus, *Curopalates*, qui addit Ioannem à Polyecto Patriarcha coronatum die Natali Domini, sed non priusquam ipse se purgasset à cæde Nicephori, & Theophanam Augustam cædis illius authorem, in Proconnesum exulam relegasset. Romæ cum collo Comitis Ottoni perbari, & à dæmone arrepti, loco catena S. Petri, alia catena à clericis circudata esset absq; fructu, tandem vera S. Petri catena iusus Pontificis applicatur, & statim dæmon cum clamore obsecedit: Aderat Theodoricus Episcopus Metensis Imperatoris consanguineus, & amicissimus, qui arrepta S. Petri catena, negat se illam dimisurum, nisi manu ipsi abscissa. Sed Otto ad sedandam litem obtinet à Pontifice, vt vnu catena illius annulus exsector Theodorico concedatur. Qui alias multas reliquias Sanctorum retulit in Galliam, quas recenset Sigebertus in Chronico. Hatto Abbas Fuldensis, & Episcopus Moguntinus post undecim meases deuoratus est à muribus in medio Rheno, ob miseric exceptos, & incendio delatas pauperes: Gaspar Brus-

970

schiis in Episcopis Moguntie.
 Polyeucto Patriarchæ Constantinop. substitutus Basilius Monachus Scamandrenus: *Curopalates*. S. Dunstanus Archiep. Cantuar. auctoritate lo. Papæ celebrat Concilium generale in Anglia contra Clericorum incontinentiam, & Edgari Regis, qui viua adhuc uxore Elfleda, rapuerat ex Monasterio Viltonienti virginem, ac violarat. Quo audito venit Dunstanus ad Regem, manusq; volenti artipere, vt cum de more deducet, subterhat, querentiq; causam respondet: *Tu postposito omni pudore, adulterium commisisti, Tu despetto Deo, & signum castitatis non reuictus, virginis tuam integratem præripasti, & queris a me cur manum summo Patri Virginis filium immolaret impuris manibus non tradam.* Laua prius per penitentiam manus tuas à fodiis suis, & tunc demum, vt gratia Dei reconciliere, honora, & amplectere manum Pontificis. Rex territus procumbit te. rex, & cum gemite peccasse fatetur, crepusq; à Dunstano, & absolutus acceptat, & excusat peccitantem scriptam, multa etiam non iniuncta supereros gans: *Osbertus in vita S. Dunstani apud Surium 19. Mayi*, ubi addit de poenitentia publica Comitis cuiusdam incitatu in Synodo facit.

971

Rome Synodus Generalis à lo. Pontifice habita. Otto Pandulpho principe Beneventano restituto, quem Nicephorus captiuum tenuerat, & fædere firmato cum Ioanne Zemisce, Rauennam venit: ex Chron. Benet. ibi cum inuisit S. Vldaricus postquam tertio, licet senex, vilitasset limina Apostolorum, impetravitq; vt sibi in Episcopatu Augustano succederet Adalbero filius Sororis suz; quam ob rem ante mortem ad supremum iudicium raptus per visum, & intelligens se ob nimium studium in promouendo nepote Episcopatum illum audire petente purgatorij pœnis tradendum, ideoq; factum suum detestatus est annos natus 81. *Auctor vita S. Vldarici*. Otto ciuitatem Magdeburgensem condit super ripam Albis, & Adelbertum Archiepiscopum consecrari facit, vultq; esse illam Slavorum Metropolim: *Adam. l. 2. Chron. à & 7. ad 12. lo. Zemisce ope SS. Martyrum Georgij, & Theodori Rossos, Bulgarios, Scythas, Turcas, & alios aduersus eum congregatos, ne cinque milites 330. mille diuersis prælijs superauit; Quedam mulier viderat in somnis Dei Genitricem dicente S. Theodoro: Domine Theodore, meus ac tuus Ioannes in periculo versatur ad eius auxilium propera, prælium autem iacit in diem S. Theodoro sacrum visusq; est ab omni Romanorum exercitu vir albo equo vectus ipius ignotus in antesignanis pugnare, ac hostiū phalanges retropellere; Ioannes in triumpho præcedere voluit Deiparae imaginem, & Salvatori templum extruxit, & in numilitate auro sculpit iussit imaginem Salvatoris cum inscriptione. Christus Rex Regum. Ita Curopalates.*

972

Ioannes XIII. Papa moritur d. 6. Septembris, eiq; subrogatur d. 20. Sept. Dominus, siue Donus, qni obiit die 19. Decembris, eique die 20. substitutus Benedictus VI. Romanus. Otto celebri fecit Synodum Inglesem autumno, de quo in vita S. Vldarici c. 23. qui optabat renunciare Episcopatum Augustanum nepoti suo Adalberoni, & secedere in Monasterium, sed Episcopi non consensere, ægre ferentes Adalberonem iam pastorali uti; sed Adalbero morte subitanea præmortuus est suo quo S. Vldarico. S. Matildis mater Ottonis moritur Halberstadi d. 14. Martij; ipse autem Otto expedito, & accepto Sacramento Diuini corporis, & Sanginis, tunc gemitu cum magna tranquillitate inter diuinam preces spiritum tradidit omnium Creatori.

- 973 tori 7. Maij feria 4. ante Pentecoste. *Vitichinus* l. 3. Otto filius eius solus coepit imperare, quia iam per annos 6. cum patre imperarat, ut ex eius diplomatis apparet. Quæ verò de Otione excommunicato, sed dubitans scribit B. Peterus Damianus, improbabilia censet Baronius. S. Vdalricus episcopus Augustanus dieq. 4. Iulij obiit anno 83. miraculis ante & post mortem illustris. ex *vita ipsius*.
- 974 Bonifacius Franco Romanus Diaconus Cardinalis vir scelestissimus Benedicto Papa in carcerem derruso & strangulato, inuidit fedem Apostolicam, habitus tyrannus potius quam Papa. S. Romualdus clarere incipit Sanctitate: Petrus Damiani in *vita Romaldi*.
- 975 Benedictus Romanus de stirpe Albericorum episcopus Sutrinus insurgens contra Bonifacium, illum abire cogit: Bonifacius Vaticana basilica expilata, & sacrilega præda onustus, nauigat Constantiopolim. Romanus Clerus eligit in Pontificem ipsum Benedictum VII. Cordubæ noui Martyres sub Saracenis fucti, de quibus Ambros. Morales: 10. Semisces Imper. in expeditione Syriaca, cum victor Damascum peruenisset, veneno potatus moritur Constantinopoli d. 4. Decembris, succedentibus Romani iunioris filio Basilio annor. 20. & Constantino annor. 17. reuocataq; matre Theophane; eodemq; anno in Synodo Constantiopol. Basilio Patriarchæ deposita, subrogatur Antonius Studites. Croplates. In Anglia defuncto Edgardo, post dissidio, declaratur ab episcopis successor eius filius natu maior Eduardus, ut pater moriens dictaverat: *Osbertus in vita S. Dunstani*, ubi addit eius sententiam contra Clericos, qui monachorum loca occupauerant, confirmatam à Christi imagine dicente. Non sicut, non sicut, indicastis bene, miseratis non bene.
- 976 Basilio præfetto vigilum sub Imperatoribz iunioribz. imperium administrante, & conante redi gere in ordinem Bardam Orientis Ducem sibi suspectum; Bardas tyraanicè assumit Imperatoris nomine, & insignia. Antonius Studites abdicat patriarchatu, vacatq; Sedes an. 4. Europalates. Vide hic in Baroni de S. Nilo, & de eius sententia circa paucitatem Saluandorum, & de Eupratij sceleribus, pena à Deo inficta, & penitentia coram S. Nilo.
- 977 S. Romualdus triennio in Classensi cœnobio exacto, Marinum virum Sanctissimum simulatus, eremiticam vitam instituit, ad eamdem attrahens Petrum Vrseolum Duxem Venetiarum, & Ioannem Gradenicum nobilem Venetum: Petrus Damianus in *vita Romaldi*, ubi de Guarino Abate, & de Olibano Comite Aquitanie consilio S. Romualdi facto monacho Calinensi, de quo Leo Ostiensis l. 2. Chron. Cassin. cap. 19. Die 1. Martij obiit S. Rudelindus, episcop. Compostellanus, ex *Ordonio*.
- 978 Otto Imper. iniuria affectis à Lothario Francor. Rege, illum persecutur Parisis vsq; sed in redditu cum flumen intumuisset, & Franci à tergo instantem, S. Wolfgangus episc. Ratisponensis in nomine Domini flumen ingressus, reliquos animauit ad transflum, qui omnes illæsi transire, contra Franci qui insequebantur Ottomem, male apud flumen perire, Ammonius l. 5. c. 44. Longinus, & Siegeberas in Chron. Eduardus rex Anglie insidijs Noveræ optantis regnare filium suum Ethelredum occisus, miraculis claudit, ex actis eius apud Surium d. 18. Martij Carolus Dux Lotharingie frater Lotharii Regis pugnans aduersus Hermenfridum rerum Ecclesiæ occupatorem, accepit ab eo corpus S. Guidilæ Virginis & Bruxellas detulit; inuasores autem possessionum illius, & descendentes omnes heredes, miserando sine obierunt: ex *Actis eius apud Surium* d. 8. Januarij.
- 979 Dominica die Kalendis Maij S. Dunstanus Archiep. Cantuar. Ethelredum puerum decennem coronans, spiritu prophetice efflatuus ait Regi. Quoniam aspirasti ad regnum per mortem fratris tui, quem occidit mater tua, propterea audi verbum Domini: hoc dicit Dominus: non deficit gladius de domo tua, sexiens in te omnibus diebus vita tua, interficiens de semine tuo quousq; regnum tuum transferatur in Regem alienum, cuius ritum, & linguam gens, cui praesides, non novis: nec expiabitur, nisi longa vindicta peccatum tuum, & peccatum matris tuae, & peccatum virorum ilorum, qui eius nequam consilio interfuerunt. Ita Mattheus Venerabilis in Chron. & Osbertus in Dunstano. Adduce post hanc prophetiam, vilam per totam Angliam nubem modò sanguineam, modò ignem, & in Synodo Calne ruente testo, solum Dunstanum illæsum mansisse.
- 980 De promotione S. Adalberti ad Episcopatum Pragensis, mortuo episcopo Boemie & clamante, se à aigris spiritibus trahi ad tartara videantur acta eius apud Surium d. 23. Aprilis. S. Nilus prævidens Saracenos à Græcis vocatos, venturos ad vastam Calabriam, Cassinum se recipit, & impetrat ad habitandum Valle lucis: Leo Ost. l. 2. c. 17. Suen Otto cum Danis, quos Haraldus eius pater ad Christianismum compulerat cōspirans, & Christianismo renuncians, bellum mouet in patrem, in quo Heraldus lothaditer vulneratus postea occubuit, & inter martyres habitus: Adam. l. 2. c. 18. ad 21. qui à c. 25. ad 36. refert infelicitates Suen Ottonis, & penitentiam.
- 981 Nicolaus Chrysoberges defuncto Antonio Studi fit patriarcha Constantiopol. Samuel Bulgariorum rex bellicosissimus occupat Thraciam, Macedonia, Thessalię, Græciamq; cum Peloponneso, sacerdotum patrocinio multis potitus victorijs; esto precibus S. Niconis Bulgari ad Isthmo Corinthiaco lati propulsati: Europa-lates.
- 982 Graflante peste in Lacedæmonia, S. Nicon inuitatus à Spartanis proculit propulsione pefitis, si Iudæos ipsi pellant à sua ciuitate, quod proximitentibus ipsis, venit Spartam statimq; pestis cessat, & Iudæi pestilentiores lue pelluntur: *Auctor vita eius*.
- 983 Otto Imper. in Calabria cum Græcis ac Sarracenis intelicissime pugnat, cælo eius exercitu, adeo ut vix natando ipse fugerit, nempe, quia se rebus Ecclesiasticis immiscuerat; videantur Acta S. Adalberti in Surio d. 23. Aprilis, Leo Ost. l. 2. c. 9. Ditzmarus l. 3. Chron. Petrusq. Damianus Epist. 1. ad Dominicum Loricatum, ubi narrat de Pandulpho Capuz principe, Ioanne magistro militie Neapolitanæ, ac Principe Salernitaniano damnatis ad Inferos; Otto II. Romana reuersus ac meroe confectus circa finem anni moritur die 7. Decembris, cum antea in Verona comitijs successore declarasset filium suum Ottomem III. & die Natalis Domini coronatus fuisset Moguntiæ. Ditzmarus l. 3. S. Adalbertus delectis Roemis sibi aduersis venit Romam, ac deinde Cassinum. Leo Ost. lib. 2. cap. 17. Surus d. 23. Aprilis.
- 984 Benedictus VII. Papa moritur die 10. Iulij, eique subrogatus est Ioannes XIV. episcopus Papensis, & Ottonis Archicancellarius, antea nominatus Petrus; Migrarunt quoq; in celum 1. Augusti S. Ethelwoldus episcopus Vimontensis, & eius alumna S. Edita soror Eduardi d. 16. Decembris, ex eorum vita apud Surium.
- 985 Bonifacius Romanus reuersus, Ioannem Papam destru-

- 986 trusum in careverē post 4. mensum afflictionem fame petire cogit, & sedem occupat, & Ioannis cadaver pro foribus munitionis ad terrorē exponit defuncti die 20. Augusti, & paulo post repentina morte extinctus, & à suis etiam cæsus ac lanceis persolitus, nudatusq; per pedes raptatus in campum qui est ante statuam equestrem M. Aurelij Imper. sub finem anni creatus est Pontifex Ioannes XV. Romanus, qui timens libi à Crescentio Numentano, qui Consulatus titulo munitionem S. Angeli occuparat, & Papam infestare coepérat, succéssit in Tusciam, vnde max revocatus est honorificè à Romanis: ex Codice Vaticano Pontificum. Ramiro regi Legionarii defuncto, succedit Veremundus II. filius Ordoniū III. qui postea in Athaulphum episcopum Compostellanum à servis columnati taurum immisit, sed taurus mansuetus cornua in manibus episcopi depositus: Ambrosius Morales l. 17. c. 1. & 2. At hoc euénisse decennio ante videtur ex dictis à nobis lib. 8. c. 9. tom. 1. Lotharius Rex Francorum d. 2. Martij Moritur, succedente Ludouico V. eius filio sub tutela Hugonis Comitis: Oderanus, & Papirius Mafso. Mensis Octobri terræmotu concussa est Græcia præsertim Lacedæmonia penè delecta, & Constantinopolis, cum ruina templorum multorum ex vita S. Niconis, & Europalates.
- 987 Ludouicus V. rex Francie circa initium Martij moritur sine liberis ultimus Carolinorum iuxta quosdam; Quia vero Carolus Lotharij frater nimis addictus erat Germanis, Franci elegerunt Hugonem Caputum Ducem Parisiensem, filium Hugonis Magni, & Nepotem Roberti Principis, & reuera descendenter ex Caroli Magni stirpe, ut constat partim ex Odoranno, & Glabro Cluniacensi, partim ex Wilemo Mangio in Chronico S. Dionysij à Pithoco edito, & ex Genealogia S. Arnulphi ab eodem edita, & ex Innocentij Papæ Epistola ad Ludouicum VI. Regem. Vnctus est autem Hugo Aurelianus: In Oriente Bardas cognomento Phocas tyranus, Imp. acclamatur, & coronatur: Europalates.
- 988 S. Dunstanus Archicp. Cantuariensis moritur 19. Maij, cuius vitam, & insignia gesta ac miracula scripsit Osbertus Monachus apud Surium ad d. 19. Maij.
- 989 S. Adalbertus à Bohemis requisitus, & ob id Synodo Romæ coacta, decreto Papæ revertitur ad suam sedem Pragensem, qui Vagaris Evangelizauit, in primis Geitcam Ducem eorum antea crudelissimum, & Stephanum eius filium baptizauit, qui fuit rex Vngarorum, tali nomine illi impolito, ex revelatione S. Stephani protomartyris: ex gestis eius in Surio d. 23. Aprilis. Theophane mater Ottonis Regis Romam venit, rebellis comprimit, manetq; ibi triennio & moritur anno 7. Ottonis d. 15. Iunij. *Ditmarus, & Lambertus in Chron.* S. Gebeardus Constantiensis Romanam venit, obtinuitq; à Ioanne Papa caput S. Gregorij collocandum in Monasterio à le supra ripam Rheni edificato, frementibus Romanis, sed Deo illum mirabiliter protegente ab eorum iniudijs, *Cansius in antiquis Lettib. T. 6.*
- 990 Leo Vicarius Treverensis missus à Io. Papa in Angliam, reducit ad concordiam Regem Angliae, & Ducem Northmannorum: *Vulstamus de gestis Reg. Angl. l. 2. c. 10.* S. Adalbertus Romanum redit: *Auctor. vita in Surio 23. April.* Carolus frater Lotharij prodizione Gisleberti presbyteri Rhenos capit: Arnulphus Archicp. Rhem. coacta Synodo Sylvaectensi excommunicat inuidores, & illos qui noua heresi aiebant omnia licere Carolo etiā in locis sacris: *Quare Deo disponente Carolus anno sequenti ab Hu-*

- 991 gone ceptus est, exclususq; est stemmatis Carolini ramus. *Gerbertus de Concil. Rhem. c. 12. 13. 14.* Gliscente rumore de Rhemis ab Arnulpho proditis, Hugo rex, & Arnulphus mittunt Legatos ad Io. Papam, fatigente Hugone, ut Arnulphus priuaretur Archiepiscopatu, & substitueretur Gerebertus, nec expectante sententiam Papæ, imò iussis legatis post triduum Roma discedere: coacta est ergo Durocortori pseudosynodus pro intrusione Gereberti; *Baronius.* Meisco primus Ducum Christianorum Poloniæ moritur: *Ditmarus l. 4. Chron.* Capti Arnulpho, & perducti ad Pseudosynodum, ac degradato iussu Hugonis Regis aientis, natum ex concubina indignum esse Archiepiscopatu, & per tres annos detento Aurelianis in carcere. substituitur Gerebertus Monachus magister Roberti filij Hugonis Regis, ceteris episcopis præ timore consentientibus Regi, & sola Seguino Archiep. Senonensi cum suis suffraganeis reluctante: *Aimoinus l. 5. c. 45.* Porro Gereberti in Romanum Pontificem insipientis calumnias pudet referre: Videat qui volet in *Bavaria.* S. Osualdus Vuigorniensis episcopus in Anglia, extrema vocatione, & Sacro viatico munitus pedesque pauperum lauans, ac linteo tergens persolutis 15. psalmis ut in illo ministerio consueuerat, statim ac absolvit clausulam: *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto,* ante illorum pedes Christo Spiritum reddidit; corpus eius dum ad Eccleiam deferebatur, niuea columba è cælo descendens expandit alis, lentoq; volatu illud protegit, & sphæra ignea delapta designauit locum sepulturæ: *Acta eius aquæ Surium d. 15. Octob.*
- 992 993 Roma d. 31. Ianuarij in Synodo ad id congregata, S. Vdalricus episcopus Augustanus & Ioanne XV. Papa relatus est in numerum Sanctorum, ex *Actis Canoniz. à Marco Velsero editis.* Vesuvius conflagravit, & in multis ciuitatibus Galliz, & Italiz crebra incendiæ tuere, Roma ipsa magna ex parte igno cremata est: *Glaber. Monachus. S. Maiolus Abbas Cluniacensis migravit ad Dominum d. 11. Maij feria 6. post Ascensionem Domini: Sigebert. in Chron. vide & Surium in Odilone 2. Maij.*
- 994 Hugo rex Francorum, sibiob depositionem Arnulphi infensum placaret, per Legatos, & litteras eum in Gallias inuitauit, sed frustra: *Papir. Masonius l. 3. Annal. Franc.*
- 995 996 Ioannes Papa mittit in Gallias Legatum Leonem Abbatem monasterij S. Bonifacij, qui die 2. Iunij congregat Synodum Molomi, auditioq; patientissime Gereberto, eius Oratio Syodalis scripto tradita Leoni, qui alteram Synodum indexit Rhemis ad Kalendas Iulij, in qua iussu Summi Pontificis, contentiente Hugone Rege, & Gereberto penitente, restitutus est Arnulphus in pristinam sedem, & Gerebertus deputatus contulit se ad Ottонem Imper. *Aimoinus l. 5. c. 45. & Papirius Mafso in Annalib. Francor. l. 3.* Defuncto Nicolaio Patriarcha Constantinop. substituitur Sisinnius: *Europalates.*
- Ioannes Papa XV. moritur d. 7. Maij & d. 12. Iunij substituitur Ottonis nepos Bruno Germanus, postea dictus Gregorius V. ope Ottonis, qui contra Crescentium tyrannum Romam venerat: Crescentius autem captus fuit, & occisus. *Aimoinus l. 5. c. 45. Ditmarus lib. 4. Glaber. l. 1. c. 4.* Obierat Archiepisc. Rauenanz eiusq; loco creatus Gerbertus, de quo supra, Ottone promouente, & Gregorio confirmante, quia Gerebertus iam reliquerat: *Aimoinus:* At Joannes natione Calaber Rossianus, episco-

pus Placentinus ingenti collatione pecuniae ele-
ctus fuerat à Crescentio in Papam ideoq; schif-
maticè obstitit Gregorio, eumq; expulit; sed
paulo post Romani relipiscentes Ioannem ca-
piunt, oculos illi eruunt, aures naresq; præci-
dunt, aselloq; præpostero situ impositum ac te-
nentem iumenti caudam, cogunt per publicam
viam canere Tale Supplicium patitur, qui Roma-
num Papam de sua sedc pellere nititur. Ita Pe-
trus Damianus in epistola 2. ad Cadaloum. Redi-
cta Ecclesiaz pace Gregorius Ottonem Imper.
coronauit, & Synodum celebrauit, in qua ite-
rum S. Adalbertus cogitatur redire in Bohemiam,
& in eadem Synodo suasu Ottonis facta, con-
stituti sunt septem Electores Imperatoris, de
quibus cōtra Politicos Nouatores plura hic Ba-
ronius, & de Translatione Imper. Bellarminus,
& Odoricus Rinaldus in Annalib. ad hunc An-
num.

997 S. Adalbertus à suis repudiatus migrat in Prus-
siā, vbi à Prutenis septem lanceis confossum
martyrio est coronatus 23. Aprilis, vbi Surius,
& Petrus Damiani in Romualdo c. 89. vbi de
S. Bonifacio Apost. Russiaz. Die 12. Iulij Vu-
derollus episcopus Argentinaz, arcano Dei iū-
dicio à muribus deuoratus est, Girardus in Dia-
rio.

998 Hugone Francor. Rege defuncto solus iam regnat
filius eius Robertus, cuius matrimonium cum
Berta sua commatré dissoluit Gregorius Papa,
punitis illis Episcopis, qui in Synodo ad id coa-
cta in Gallia Regi adulati erant: Rex, Berta di-
missa, ducit Constantiam, filiam Vuilelmi Co-
mitis Arelatensis, sed ad id compulsus etiam
fuit, quia Berta peperit ei infantem habentem
collum, & caput asserinum. Iuo Carnotensis in
Panormia, & Petrus Damiani in Epistola ad De-
siderium Abbatem, & fragmenta historie Aqui-
tanica apud Pitheum. De Roberti Regis ex-
peditione aduersus Burgundiones rebelles: Glä-
ber. l. 2. c. 8. Veremundus Rex Hispaniaz, insi-
gnī victoria Arabes profligavit, cæsis Mauro-
ruin peditibus 70. millibus, equitibus 40. mil-
libus, cùm Christiani longè inferiores numero
essent: Almanzor Dux Arabum ob desperatio-
nem inedia spontanea perit. Ferdinandus Au-
tolinus, Carliæ Fernandi Castellæ Comitis dux,
dum præliaturus contra Arabas apud Gorman-
tium oppidum, detinet se in templo Deum orans
pro victoria, idq; illi tribuitur ignauo timori,
visus est pro illo sub specie eiusdem assumpta
pugnare Angelus, hostesq; partim sternere, par-
tim fugare, adeo vt ipsi adscripta sit victoria, &
arma, atq; equus Ferdinandi micabiliter inuenta
sunt sanguine aspersa: sic pietate melius, quām
armis pugnatum est: Ita veteres Hispanicarum
rerum scriptores. Otto Imp. Romam tendens
Mutinq in villa Amula Comitem quendam mor-
te damnat, accusatum ab Imperatrice ipsa Ma-
ria filia Regis Aragonum de adulterio tentato:
cum ipsa potius illum vt forma pulcherrimum
sollicitasset, & repulsam passa esset. At vxor
Comitis conséria de mariti innocentia, coram
Ottone pro tribunali sedente caput mariti proj-
icit in medium, & iniustitiaz accusat. Imperato-
rem, vir iq; innocentiam probat candentis ferro,
quod contrectauit non vta, quia iusta. Otto fa-
tetur culpā, & pro satisfactione offert iugulum,
at proceribus intercedentibus tandem conclu-
sum, vt Maria calumniatrix combureretur, quod
factum est, & Otto vxorem Comitis tribus Ca-
stis donauit; Crantius in Saxon. l. 4. c. 26. Go-
tefridus in Chron. p. 17. Romæ Otto conspira-
tores contra se aliquor Romanos puniuit, & ve-
nit Beneuentum t. Bitmarus. Batilius Imp. Du-
ci Venetor. concedit in matrimonium Argyrī

filiam, sororemq; Romani postea Imperatōris;
eius delicatam superbiam, adeo vt ex r̄pre bal-
neum fieri vellet &c. Deus factore carnū intolerabili, & infelicissima morte percussit, vt
scribit Petrus Damianus ad Blencam Comiti-
sam.

999 Februarij d. 18. moritur Gregorius V. Papa, vt
ex eius epitaphio constat, nos 4. Februarij, vt
habet Bitmarus; & die 19. substitutus est Gere-
bertus Aquitanus, Archiepiscopus Rauennas, de
quo supra; dictusq; Silvester II. qui quod esset
Mathematicz, ac præcipue Astronomiaz peritus,
tantam felicitatem consecutus magicis artibus
ab aliquibus insimulatus fuit; sed hanc fabel-
lam diluit Baronius ex eius Epitaphio appositio
à Sergio ipsius successore, & ex Helaldo Mo-
nacho Floriacensi. Ipse Gerebertus ita de se in
littera R. lufit.

Scandis ab R. Gerbertus in R. post Papa
viges R.

Indicans Archiepiscopatus Rhemēsem, Rauen-
natem, & Romanum Pontificatum. Silvio Pa-
triarchæ defuncto Constantinop. substitutus
Sergius Abbas ex progenie Photij Scismatici,
eiusq; imitator: Europalates.. Alphonsus V.
Rex Hispaniaz succedit Veremundo II. ex dictis
lib. 8. c. 9.

1000 Compreensa est hæresis Lutardi in Gallia contra
Cucem, & decimas infantis; item Vilgardi
Grammatici, qui à dæmonibus sub specie Vir-
gilij, Horatij, & Iuuenalis ei apparentibus illu-
sus docebat credendum per omnia poetis; &
multos errores spargebat: Glaber. l. 2. hist. c. 11.
& 12. Otto Imp. peregrinatus in Poloniā ad
S. Adalbertum, retulit eius reliquiaq; Romam, &
eodem curauit hoc anno transferri corpora SS.
Bartholomæi Apost. & Paulini Episc. Nolani;
Glaber. supra, & Leo Ost. l. 2. c. 24. deinde pe-
des iuit ad S. Michaelem in Monte Gargano, in-
de reuersus cum S. Nilo collocutus est, qui om-
nia sibi offerenti Imperatori manu extensa ad-
pectus Imperatoris, dixit sc̄ nihil aliud petere,
quam salutem animæ ipsius: Auctoꝝ vita S. Ni-
li. Meisca seu potius filius eius Boleslaus Po-
lonorum Dux mitit Legatos Romam pro im-
petranda corona, & titulo Regio; Silvester Pa-
pa annuit iubetq; parari coronam, sed nocte
præcedente benedictionem coronaz, monetut
ab Angelo in somnis, vt illam potius det legatis
hora prima diei pro alio Duce adfuturis (erant
hi legati S. Stephani dœcis Vngarorum) & ita
factum est, fuitq; Stephanus primus Rex Vo-
garorū, qui Regnum Vngariæ donauit Ecclesiæ;
vide Cartusium in vita S. Stephani apud Surium
d. 20. Augusti, & Gregorij VII. Epistola 5. ad
Salomonem Regem Vngarorum, quarum vnam
recitat hic Baronius.

1001 Cum Parisijs, ac deinde in tota Gallia vulgatum
esset Millenario annorum Christi expleto adfor-
re Antichristum, & instare supremam Mundi
diem; Abbo Floriacensis Abbas librum scri-
psit, narrans aliquos dixitse futurum seculi fi-
nem, quando Annuntiatio inciderit in Para-
sceuem. Otto Papia Rauennam aduenit, vbi S.
Romualdus eum monet de promissione Mona-
sticæ vitæ ad expiandum peccatum necis Cre-
scientianæ; & respondentí se impleturum pro-
missa vbi Romanos rebelles compressisset, adie-
cit Romualdus; Si Romam ieris Rauennam. vt
teries non videbis, prædictisq; illi mortem pro-
pinquam: Petrus Damiani in Romualdo c. 34.
apud Surium 19. Iunij. Romani duce Gregorio
quodam conspirantes in Ottinem Romæ de-
gentem puniuit; quo tempore plures Germaniaz
principes, & Episcopi rebellant aduersus eum:
Bitmarus l. 4. Sed contra monita Heriberti Ar-
chie-

- chiepisc. Colonensis sui Confiliarij assumptis Ioannam viduam Crescentij à se necati, siue in vxorem, ut ait *Glaber*. l. 1. c. 4. siue in Concubinam, ut indicant *Leo Ost.* l. 1. c. 24. & *Rupertus in vita S. Heriberti penes Surium die 16. Martij.*
- 1002 Otto Imp. vrbe recedens pustellisq; laborans moritur in vrbe paterna d. 24. Ianuarij, ut *Ditmarus* l. 4. vel die 21. vt plures, at *Rupertus in vita S. Heriberti*, ait obiisse Romæ ex veneno propinato ab vxore quondam Crescentij, qui cum Ditmaro addit electum fuisse illius loco Henricum Bauariæ Ducem, & coronatum Moguntiæ ab Archiepiscopo d. 13. Junij. Stephanus Rex Vngariæ ducta Henrici Regis filia Gisela piissima Regina, totus est in amplificando cultu diuino, Episcopatibus, Abbatibus, Ecclesijsq; fundandis, & Giulam Transiluanæ Principem auunculum sibi infestum ob Christianum cultum, bello vincit, ac subigit, eumq; cum Transiluanis ad Christi fidem pertrahit; Bulgariosq; Vngariam inuadentes, Dei ope superat: ex vita ipsius 20. *Angusti in Surio*, & Bonifacius Dec. 2. l. 1. Quadraginta Northmanni redecunt ex Hicrosolymitana peregrinatione, nacti Salernum obiectum à Sarracenis, zelo diuino accensi poscent arma, & equos à Guaimario loci principe, & de Sarracenis partim casis, partim fugatis mirabilem victoriam reportant, recusantes ob id principis dona, & dicentes, sc id solo Dei amore fecisse: *Leo Ostiensis* l. 2. c. 38.
- 1003 Silvester II. Papa moritur d. 12. Maij, cui subrogatus Ioannes XVI. Romanus, cognomento fucus, cui post menses quinque, & dies aliquot defuncto, substitutus Ioannes XVII. cognomeno Fasanus d. 20. Nouembri, & ita numerant *Hermanus Contractus*, & *Baroni*s, esto inclusis duobus huius nominis Schismatisticis, Marianus Scotus Sicum XVIII. & Fananum XIX. numeret: plurimas hoc anno Ecclesiæ in Orbe constructas refert *Glaber*. l. 3. c. 4. qui c. 3. narrat martyrium Abbonis Floriacensis Abbatis, & occisorem eius à dæmone arreptum, & extinctum.
- 1004 Plura Concilia Provincialia in Italia, & Gallia habita super diuersis quæstionibus narrat *Glaber*. l. 3. c. 3. inde exoleuit vslus à 10. Concilio Toletano introductus Can. 1. celebrandi Annunciationem die 18. Decembris, vbi refert Glaber visionem quandam super hoc. Roberti Regis Francorum humilitatem in Concilijs ostensam, & cultum, ac fidem insignem erga Sanctissimam Eucharistiam refert *Helgarius* huius temporis scriptor, addens acta Regis contra Berengarium dictitatem in SS. Eucharistia non esse verum Corpus, verumq; Sanguinem Christi, sed figuram quandam, & similitudinem. Romæ cathararus multos ex improviso suffocauit: ex hist. *Cassinensi*.
- 1005 Henricus Rex Germaniæ Harduigo Longobardiz tyranno superato, Papiz coronatur ab Archiepiscopo Mediolanensi circa Pentecostem; inde reuersus contra tumultuentes in Germania, & Boleslao Duce Poloniæ debellato, festum Nativitatis B. MARIE celebrat Pragæ: *Ditmarus* l. 6. multa addens de Henrici pietate.
- 1006 Henricus Rex in Synodo Francofurti, humili se coram Episcopis prostrans, agit de erigenda Ecclesia in Cathedram Episcopalem; *Ditmarus* l. 6. *Marianus Scotus*, & *Sigebertus*, qui addunt Germaniam, Galliamq; tame, & totum Orbem tam dira peste vexatum, ut sepelientium tandem viui adhuc cum mortuis traherentur. Per eam occasionem S. Odilo Abb. Clun. exhaustus horrea, & zaria in pauperes, vasa Sacra confregit, vestes sacras distraxit: *Petrus in Vita Odilonis ap. Sur. d. 1. Ian.*
- 1007 S. Vuolfgangus Henrico Regi dormienti apparet, iubetq; inspicere Characteres scriptos in muro prope sepulchrum ipsius Sancti; legitq; Post sex expergefactus, & putans se post sex dies moriturum, multa largitus est pauperibus, sed 6. diebus elapsis videns se sanum retulit id ad 6. Menses, & post hoc ad 6. Annos, quibus elapsis quādo vñctus est à Pontifice in Imperatorem intellectus sensum verbor. illorum: *Vita S. Vuolfs. in Surio* 31. Octob. Fulbertus Monachus S. Petri Sanctissimus, & Doctissimus fit Episcopus Carnotensis, fuitq; acerrimus propugnator iurium Ecclesiæ: ex eius *Epistolis*.
- 1008 S. Bruno Prutenorum Apostolus martyrio coronatur cum 18. Socijs d. 14. Februarij, cuius translatio celebratur 15. Octob. *Ditmarus* l. 6. circa diem tempus martyrio affectus est S. Bonifacius Apostolus Russorum: *Petrus Damianus* in Romualdo c. 30. & 45. vbi narrat S. Romualdum Bonifacij martyrio incensum, ad similem palam aspirasse, sed diuinitus reuerti coactum.
- 1009 Ioannes XVIII. Papa dictus XIX. moritur d. 18. Iulij, sub quo vñcta fuerat Ecclesia Constantiopolitana cum Romana; subrogatus est illi die 31. Augusti Sergius IV. antea dictus Petrus Episcopus Albanensis. Cum Iudæi inuidentes multitudinem peregrinantium ad S. Sepulchrum Hierosol. incitassent Ammiratum principem Babylonis ad templum Hierosolymitanum sternendū; decretum, fuit vbiq; i Christianis in Occidente, & alibi, ut Iudæi omnes ex vrbib. pellerentur, qua occasione plurimi Iudæorum trucidati, merli fluminibus, aut à scipis interempti: Sed eodem anno Maria mater Ammirati mulier Christianissima, redificare cœpit idem templum, confluente ad S. Sepulchrum innumerabili multitudine Fidelium, & munera defrente instaurandæ Dei domui. *Glaber* l. 3. c. 7. *Ciropalates*, & *Cedrenus*, ex quibus anno frequenti perfecta est intauratio.
- 1010 Teresia filia Adelphonti Regis Legionensis sponsata Habdallæ Sarraceno Toleti regnanti inuita, recusat matrimonium, nisi Habdalla promittat se Christianum fore; verum hic non stetit promissis, & Teresiam inuitam comminansq; violavit, moxq; incidit in morbum incurabilem, ideoq; Teresiam remisit cum amplis muneribus ad patrem, quæ in Monasterio S. Pelagi Oueti velata sanctè vixit: *Mariana l. 8. Rerum Hisp. & Ambros. Morales*.
- 1011 Consecrata Ecclesia Bambergensi celebrata est ibidem numerosa Synodus: Miles quidam ex bonis S. Clementis furto sublati tectim ædificare volens à muribus infestatus, nec eos valens fustibus, aut gladio compescere, iubet se in arca funibus in acre suspensa includi, sed ibidem repertus est corrosus à muribus, *Ditmarus* l. 6. Dani Cantuaria potiti, Anglicanam Ecclesiam periequuntur; sed torninibus laborantes à S. Elphego pane benedicto curati sunt: *Osbertus in Dunstano*, & *Elphego apud Surium* 19. Martij, & 19. Aprilis. Constantinopolis terræmotus magnus Ianuario, vsq; ad d. 9. Martij, Ciropalates.
- 1012 Slavi à Fide deficientes Ecclesiam Saxoniam perturbant; & multos martyrio afficiunt: *Adam* l. 2. c. 32. Dani in Anglia sub Edrico Streona Duce Ecclesiasticos vexant, S. Elphegum martyrio afficiunt; sed multis ob id diuinitus percussis, præ formidine alij fugientes ad naues, vbi in altum delati sunt, vi procellæ naues 160. demersæ, aliz 60. captae à littoralibus, & occisi qui in illis reperti: *Obertus in vita S. Elphei* 19 April. S. Macharius Patriarcha Antiochenus obit d. 10. April. *Surius*. Synodus Legionensis celebrata: *Rodericus Tolet. l. 5. c. 19.* vbi ait redificatam Le-

		Anno Chrif.	
1013	Legionem, & Gothicas leges instauratas ab Adelphonso. S. Colomannus ex progenie Regum Scotiæ, rediens ex peregrinatione Hierosolymitana, in Austria ab impijs de arbore suspensus, occiditur, quæ arbor diu arida floruit, <i>Ditmarus l.7. Cuspinianus in Austr.</i>	1017	Contra Manichæorum hæresim in Gallia detestam, Roberti Regis iuſtu fit Synodus Aurelianensis, & contumaces igni traditi clamantes, se etiam æterno igni traditos; Idem factum de Manichæis apud Toletum repertis: Romæ Iudæi in Parasceue Christi imagini illudunt, inde Roma vñq; ad vesperam Sabbati Sancti vento concusa, plurimi tam Christiani quam Iudæi mortui sunt. Inquisitione facta Benedictus Papa Iudeos maleficij conuictos decollari iubet, statimq; cessauit ventus: <i>Glaber Monachus.</i> In Aquitania ante festum Præcursoris per tres dies pluuit sanguis, qui cadens super lapides, & carnes hominum ablui non poterat, at super ligna poterat: <i>ex Epistola Fulberti 79.</i> Juditha Regina Poloniæ Sanctissima obit: <i>Longinus in eius vita.</i>
1014	Sergius Papa non anno 1012. vt Marianus, Hermannus, & Sigebertus ponunt, sed 1013. die 13. Maij obit, vt patet ex eius Epitaphio, & Diplomatibus Sergij, ac Benedicti successoris apud Baronium, sed anno 1012. relatis. Successit ei Benedictus VIII. Episcopus Portuensis, qui pulsus à Gregorio pseudopapa contulit se ad Henricum Regem, & cum eo celebrauit Natalem Domini Palthi in Saxonia: <i>Ditmarus l.6.</i> Henricus ex Germania Romam versus discessit cum exercitu mense Septembri, præmisso Benedicto Papa in Vrbem: <i>Ditmarus, & Glaber l. 1.</i>	1018	Ditmarus Historicus, & Episcopus eodem die, quo natus erat, moritur d. 25. Iulij vel vt alijs dicunt kal. Decembris annorum 41. Rodulphus Northmannus suauit Benedicti Papæ, & adiutus à Beneventanis, Græcos in Apulia vincit semel atq; iterum. <i>Glaber l. 3. c. 1. & Leo Ost. lib. 2. cap. 38.</i>
1015	Benedictus Papa restitutus in sedem ab Henrico Rege, Henricum in Imperatorem coronat Dominica die 24. Februarij vnâ cum vxore eius Sanctissima Chunegunde; Imperator celebrato Paschate Papiæ discedit ab Italia: Harduicus repetita tyrannide Vercellas capit: <i>Ditmarus l.7. & Berno Augensis libro de rebus ad Missam spectantibus</i> , qui addit Romanos presbyteros ab Henrico interrogatos, cur post Euangelium non canerent Symbolum fidei respondisse hoc debere fieri, qui aliquando hæresi infecti tuiscent, Romæ autem minimè, vtpote nunquam hæresi maculata: At Henricum persuasiss Benedicto Papæ vt Romæ, & vbiq; illud decantaretur. Confirmauit præterea Henricus Patrimonia olim donata Sedi Apostolicæ: Reuersusq; in Germaniam corruptus est à S. Poppone Abbe Stabulensi, quod ad spectaculum exposuisset, vrsis hominera nundum melle illatum: <i>ex vita S. Popponis in Surio 25. Ianuarij.</i> Suuenus Rex Danorum exigens tributum ab oppido, & Ecclesia, vbi erat corpus incorruptum Regis Eadmundi Martyris, huius sanctitati detrahens, in generali conuentu coram suis confertissimis danis clamat: <i>Succurrite, Committones, succurrite: Ecce S. Eadmundus venit me occidere,</i> mox à Sancto cuspidi confossum, & deiectus ab equo, manè sequenti in crepusculo diei 3. Febr. cruciatibus diris extinctus est; succidente illi Canuto: <i>Rogerius, & Matthæus Vuclmonast.</i>	1019	Benedictus Papa rogatus ab Henrico Imper. confert se in Germaniam ad confirmandum Episcopatum Bambergensem, ibiq; Eccleiam S. Stephani consecrandam, & prouocandum Henricum contra Græcos Romanæ Ecclesiæ infestos: <i>Leo Ost. l. 2. c. 39. Marianus, Hermannus, Defuncto post Ioannem Sergio Patriarcha Constantinop. substituitur Eustachius: Europalates.</i>
1016	Ernestus Dux Alemaniæ, casu in venatione lagitta vulneratus, nec habens Sacerdotem, cui peccata sua confiteretur, vocatis omnibus suis, qui tunc erant cum ipso, propulsa cum magno dolore peccata sua, deinde decepit d. 22. Maij. <i>Ditmarus l. 7. Marianus Scotus, & Hermanus contractus in Chron.</i>	1020	Henricus Imper. ob suspiciones quasdam de S. Heriberto Archiep. Coloniensi, venit Coloniam cum depositurus, vel male tractaturus; sed monitus in somnis, ne quid peccaret in virum Deo acceptum, Mane factò aduocat Heribertum, narrat somnium, fatetur se detrahentium linguis nimis credulum fuisse, veniam precatur, & amplexus eum ter deosculatur: at nocte sequenti adit Heribertum humique prostratus obiecta chlamyde postulat absolui ab eo Sacerdotaliter quod factum est. <i>Rupertus in Heriberto apud Surium d. 16. Martij.</i>
	Benedicti Papæ milites Saracenos littora Italiz inuidentes prope Lunæ portum vincunt ac spoliant, Regis vxorem capiunt, quæ decollata fuit: Rex Saracenorum missio ad Papam facio castaneis pleno denūciat, se proxima æstate reueretur cum totidem militibus; Papa remittit illi marsupium milio plenum denuncians, se contra illum missurum totidem, vel plures loricatos. <i>Ditmarus l. 7. Defunctio in Anglia Ethelredo d. 23. Aprilis eligitur ab Anglis externus rex Canutus rex Daniæ piffimus: Rogerius, Matthæus Vuclm. & Adam. l.2. c. 38. S. Simeon Armenius anachoreta Palæstinus peregrinatus Romam ad loca Sancta, & populo suspectus de hæresi Armenorum Manichæorum, sed mirabiliter à calumnia liberatus, & hondrifice exceptus à Benedicto Papa, alijq; multis locis Sanctis visitatis in Gallia, Hispania, & Italia Mantua substitut, dignè habitus à Bonifacio Duce, & Richellda eius coniuge, ibiq; hoc anno obiit d. 26. Iulij <i>Baronius.</i></i>	1021	S. Heribertus Archiepis. Coloniensis, cum fratri prædictisset Henricum Imper. post suum obitum non vieturum tres annos, obiit 16. Martij miraculis clarus, quæ verò Henricus contra illum tecerat perexit eleemosynis, & solemnis Missarum pro eo, diluere. <i>Rupertus Abbas in eius vita apud Surium 16. Martij.</i>
		1022	Henricus Imper. cum magno exercitu in Italiam veniens aduocat S. Romualdum ex Styria monibus, vt eius benedictione sibi viam ad victoriæ paret: Solebat Henricus ante præclium milites expiatione peccatorum, et Eucharistia communire, inuocareq; SS. Martyres Laurentiuin, Georgium, Hadrianum, quos prævio Angelo vidisset aliquando præcedere exercitum. Inde in magnam Græciam veniens, Troiam oblitus ac deditio[n]e capit, quorum neci pepercit, quia miserant ad illum cum Monacho Crucem præferente omnes pueros exclamantes <i>Kyrie elison:</i> ita Petrus Damiani in Romualdo; Bonfinius de reb. Hungar. dec. 2. lib. 1. <i>Glaber lib. 3. cap. 1.</i> Venit deinde Henricus cum Benedicto Papa ad Monasterium Cassinense, et cum dubitaret an ibi esset reuera corpus S. Benedicti, laboraretq; nephriticis dolorib. S. Benedictus in Somnis illi apparet, querit locum doloris, & ad confirmandum suum illic corpusculum quicunque cum primo, inquit, mane surrexeris in unctione vrinæ, tres lapides grandiusculos emittes, nec deinceps isto dolore ultra vexaberis: Ego autem sum Frater Benedictus: quibus dictis euauit:

- nuit: Henricus iuxta visionem sanatus venit in conuentum fratrum, & post capituli verba solemnia: *Quid, inquit, Domini mei medico, qui me curavit dare iubetis?* Respondent, daret de Monasterio quid quid vellet; tum ille: *Non ita fiet; S. Benedictus me hac nocte curavit, oportet ergo ut tanto Patri de mea substantia retribuam.* Quod fecit donando multa pretiosa pro altari Sancti, sicut & Benedictus Papa, & præterea redemit à Iudeis vestem altaris S. Benedicti, quam Carolus Rex pro quingentis aureis ipsis oppignerauerat: exussitque omnes scripturas in quibus translatio Corporis S. Benedicti conficta erat *Leo Ost. l. 2. c. 46. & 53.* vbi addit aduentum S. Odilonis Cassinum. Guido Arctinus Monachus noua musicæ ratione inuenta, & facillima, aduocatur Romam à Bened. Pap. Baron.
- 1023** Henricus Imper. regrediens in Germaniam, congreßum habuit cum Roberto Rego Francor. super Mosam vtriusq; regni limitem, & suadentibus ex vtraq; parte multis, vt ad tollendas de præcedentia controuerrias, nauibus in medium fluminis delati sibi occurrerent; Henricus primo manc surgens transiit cum paucis ad Regem Francorum, & se mutuo amplexu deosculantes post Missam solemnem & conuiuum, collocuti de rebus ad quietem Regni & Ecclesiæ spectantib. rediere ad propria: *Glaber. l. 3. c. 2.* Henrico præsente celebratur Synodus Moguntina.
- 1024** Benedictus Papa VIII. moritur 27. Februarij, quomodo autem Benedictus Papa à Purgatorijs cruciatibus fuerit liberatus diuerso modo narratur in *Vita S. Odilonis apud Surium l. 1. Jan.* Ioannes frater Benedicti, & filius Gregorij Comitis Tusculani, largitione pecunij ex laico fit Papa, qui tamen postea se abdicans, legitimè confirmatus fuit. & dictus Ioannes XX. *Glaber. l. 4. c. 1.* & Petrus Damiani in *vita S. Odilonis.* Patriarcha Græcus per Legatos Basiliij Imp. & munera frustra tentat impetrare, vt appelletur in Oriente Vniuersalis, sicut Romanus Pontifex Vniuersalis appellabatur. *Glaber. l. 4. c. 1.* S. Henricus Imperator d. 13. Iulij morti proximus præsentibus Episcopis, & Abbatibus, coniugem suam Kunegundam propinquis iplius tradidit dicens: *Recipite quam mibi tradidisti, virginem vestram,* & die sequenti obit. Mutuo enim consensu seruauerant castitatem: & licet Kunegundis delata ad Henricum fuisse de suspecta consuetudine militis, ipsa tamen illæsa manu candentes vomeres contrectans, purgarat calumniam. *Leo Ost. lib. 2. c. 47.* & Auctor *vita S. Kunegundis.* Successit Henrico Conradus Vuormatiz Dux, & filius altius Henrici filij Ottonis, designatus, quidem ab Henrico Imper. vt ait *Leo Ost. c. 59.* sed postea ab Electoribus confirmatus. S. Kunegundis die anniversario obitus Henrici coniugis in dedicatione Ecclesiæ Confugientis, quo Episc. conuocarat, inter Missarum Solemnia deposita Imperiali ueste, & capillis truncatis, velloq; ab Episcopo, & annulo suscepito, monasticam vitam ingressa est, in qua Sanctissime per annos 15. vixit: *Vide illius vitam in Surio d. 3. Martij.* Guillelmus Dux Aquitaniz peregrinus in urbem, tentat principes Italiz pro filio suo Rego Italiæ, & Imperatore constituendo, sed natus Longobardos Conrado fauentes, prudenter detinet ab inceptis: *Ex Epistolis Fulberti Carnotensis.* Eustachius Patriarcha Constantinop. moritur, substituto Alexio monacho. Moritur, & Basilius Imper. Decembri annor. 70. & solus iam imperat Constantinus eius frater, opprimens subditos tributis: *Curopalates.* Obierat autem pie d. 3. Aprilis Boleslaus Rex Poloniæ propugnator non minus Religionis Christianæ, quam Regni, & cognomento dictus. Chobri, id est, al-
- tæ, ac heroice virtutis, cui successit filius Mieczlaus longè illi impar. *Longinus Canonicus Cracoviensis in vita Boleslai.*
- 1026** Conradus Rex Româ veniens, prius inuisit Vuormatiz S. Burchardum, & Vercellis Pascha celebrauit: armis tamen sibi aperuit viam contra quosdam Longobardos, occurrit vero illi Carni. Io. Papa. *Glaber. l. 4.*
- 1027** Conradus Rex in Paschate coronatur Imperator à Ioanne Papa, postea tumultu inter milites Imperatoris & Romanos exorto, in quo Romani cœli, aut fugati sunt, tandemq; sedato, discessit statim ex Urbe, celebrauitq; Herbipoli Natiuitatem S. Io. Baptistæ: *Gothardus in Conrado;* *Glaber. l. 4. & Otto Frising 1.6.c. 29.* Hoc anno Canutus Rex Daniz, & Angliæ Romam peregrinatus, reperit ibi Conradum Imper. & Rudolphum Burgundiz Regem, & in redditu Papie, brachium S. Augustini centum talentus argenti, & talento auri comparatum misit Conuentriam: *Vulhelmus de gest. Reg. Angl. l. 2. c. 1.* Qua occasione *Glaber. lib. 4. c. 2.* de faltis reliquijs spæ magni lucri confictis, & detestatis. Alphonsus V. Rex Legionentis in prælio contra Saracenos sagitta vulneratus prope Viscum obiit, successit filius Veremundus, *ex dictis lib. 8. c. 9.* Junij 19. obiit S. Romualdus tuncatur Camaldulentum in Valle Castræ annorum 120. esto alij minoris ætatis fuisse contendant vide Bollandum ad 7. Februar.
- 1028** Robertus rex Francorum mortuo Hugone filio suo primogenito, conuocat Rhemis conuentum, & coronari facit Henricum secundogenitum inuita & contradicente Regina Constantia, quæ procurauerat, vt coronaretur. Nobertus tertius genitus, sed visus aptior ad regimen Henricus: hinc discordia, & postea bellum ciuile. *Glaber. l. 3. c. 9.* Moritur Fulbertus Carnotensis Episcopus; Martyrio afficitur Olaph iucce Olauus rex Noruegiae 2. Iulij de quo *Adam l. 2. hist. Eccl. c. 40.* ad 45. vbi & de Martyrio Ulfridi episcopi. Mortuit quoq; d. 9. Nouembris Constantinus Imper. cui succedens Romanus, repudiata coniuge, ducit Zoen filiam Constantini, licet consanguineam: *Curopalates.*
- 1029** Robertus Rex Francorum conuocatis Episcopis, fecit consecrari Basilicam Aurelianensem à se constructam ad honorem S. Aniani eius urbis olim episcopi, cuius ipse & maiores ipsius erant studioissimi: *Helgaldus in vita Roberti.* Celebratur Synodus Lemouicensis d. 17. Nouembris. Gaufredus in Chron. vbi tractatum est an S. Martialis deberet appellari Apostolus illius regionis, eo quod primus eam ad Christi fidem conuertit, & Pontifex summus respondit affirmatiue, eo quod S. Martialis missus fuerat illuc à S. Petro Apostolo, vt dicemus Anno 1032.
- 1030** Conradus Imper. totis Germaniaæ viribus mouet aduersus Regem Vngariz, Stephanum; Stephanus totum exercitum Vngariz conuocat, & Deiparæ prius se commendans, mouet in hostes. Altera die ad singulos Duces Conradi venit nucus cum litteris, quæ credebantur Imperatoris, iubentibus eis pedem rettere: At Imperator quærens causam reditus, & tam repentina defectionis suorum, & sciens à se non esse missum illum nuncium, agnouit Deum id tecisse pro Stephano, abstinuitque deinceps ab inuadendo eius regno: *Cartinus in vita S. Stephani c. 16. apud Surium 20. Augusti. Lambertus, & Vespergenfis.* Stephano autem mortuus est filius Emericus, cuius memoria inter sanctos colitur 4. Nouembris *Cartuit: ibidem c. 19.*
- 1031** Henricus, & Robertus fratres vna cum matre bellum mouent aduersus Robertum patrem, qui confutato Villermo Abbatem, audit id à Deo permisum

- missum pro iniurijs patri, & matri ab ipso in iuventute illatis Rex confessus peccatum suum, filios qui Prouinciam de populati erant re deuntes suscepit ad pacem anno lequenti Glaber l. 3. c. 9. Romanus Imper. totus in erigendis ornamenti Ecclesijs, Imaginem Deiparæ in Blanchernis occultatam tempore Copronymi reperit, & ad pristinum cultum exposuit, cœpitq; redificare templum Saluatoris Hierosolymis euersum ab Azizio principe Sarraçenor, Curopalates, & Cedrenus.
- 1032 Io. Papa consultus, an S. Marialis discipulus alia Domini deberet appellari Apostolus, Lemouicium, ut post missus legitimè ad prædicandum à Sede Apostolica, respondit affirmatiue ita ut in Missæ Oratione diceretur: *Deus qui B. Marialem Apoſti, &c.* Ita ex Act. Conc. Leonic.
- 1033 Solis Eclipsi d. 29. Iunij hora diei 6. & mors Roberti Regis d. 20. Iulij apud Glabrum l. 4. c. 8. et 9. & Helgaldum in vita Roberti. Hanc enim Eclipsim Tabula Astronomicæ hoc anno exhibeat, ergo si post hanc obiit Robertus non obiit anno 1032. vt computat Helgaldus: eadem die 29. Iunij quidam Romani Joannem Papam ex sua sede expulerunt; sed Conradus Imper. in Italiam veniens rursus illum restituit, et Ioannes obiit d. 8. Novemb. in cuius locum ab Alberico comite Tusculano intrusus fuit filius ipsius decennis puer, dictusq; Benedictus IX. et toleratus vitandi schismatis gratia. Roberto Regi succedit Henricus antea coronatus, qui fratri Roberto Burgundiae Ducatum dedit: ex Fragmentis historia Francorum.
- 1034 Multa Concilia in Gallia pro pace Ecclesiæ acta, præsertim Lemouicense, de quibus Glaber l. 4. c. 5. Actione autem 2. Concilij Lemou, narratur de equite excommunicato ab Episcopo Caturcenti, exclusoq; à coemeterio, cuius cadaver quinque in militibus invito Episcopo sepultum, tunc intacto sepulchri lapide repertum est proiectum foras, vnde multis terror inuictus. Romanus Imper. moritur d. 11. Aprilis feria 5. maioris Hebdomadis, strangulatus opera Zocs uxoris, quæ prius ei venenum propinuerat, quia Zoc deperibat Michaelem Paphlagonem arte argentarium, sed forma pulcherrimum; statimq; vocatus Patriarcha, traditis ipsi quinquaginta auri libris, et totidem Clero, compellitur consecrare Michaelem. Sed ipso die Paschatis ingens grando stravit non solum arbores ac truges, vnde magna penuria, sed etiam multas domos, ac templas: mox Michael arreptus à Dæmonie factusq; deformis, nullis exorcismis liberari vñquam potuit, et eodem anno agmina locustarum exorta, per triennium agros vastarunt: Jo. Europolates. Moritur Mieczlaus R. Polonij. Princes regni discordes deficiunt, vnde interregnum annos 7. Calimirus filius defuncti Regis & legitimus heres in Germaniam se recepit deinde Cluniaci mutato nomine in Carolum fit Monachus. Longinus in Annal. Polon.
- 1035 Berengarius Turonensis, Archidiaconus Andeagensis, pertracto suo episcopo Brunone in hac sim negantem veritatem Corporis Christi in Sacramento, eam iterum disseminat. Henricus Rex licet ciuilibus bellis implicitus, cogitat de deltruenda hæreticum per Concilium, tum armis ciuilibus. Sed Durandus Leodiensis episc. Regem monuit, non esse concedendum Concilium, nec audiendos hæreticos in rebus iam certis, & extra controvèrliam iam in Ecclesia constituis; Immo deponendos Episcopos, qui securi senserint, sed hoc spectare ad Summum Pontificem: Paruit rex monitis, ita tamen, vt alia via absterriti hæretici ad tempus siluerint ac latuerint: Habetur Epistola Durandi tomo 3. bibliotheca Sanctæ sub fin.
- 1036 Brzetislaus Dux Boemia Poloniæ Rege destitutam deprædat, ne sacris quidem rebus parceret: Longinus in Annalib. Ioannes frater Michaelis Imperatoris cupidus Patriarchatus Constantinopolitani, conspirat cum aliquot episcopis, vt Alexium in Synodo depontant, sed eos Alexius absterruit, Europolates, & Cedrenus, addentes urbem illam Decembri terræmotu concussam. Conradus Imper. in Italiam ad tumultus sedandos redit, & Verona Natalem Domini celebrat. Hermannus in Chron.
- 1037 Cùm Heribertus Archiep. Mediolanensis cum alijs rebellasset aduersus Conradum Imper. captusq; fugisset, & totis viribus se armaret contra Imp. Conradus celebrato Paschate Rauennæ, Mediolanum obsedit, reliqua coniuratorum loca vassauit: interimq; illum Benedictus Papa Cremonæ conuenit. Conradus ostentis cœlestibus territus inde excessit; nam prope Mediolanum, dum ad Missam audiendam in parua Ecclesiæ corona illi imponeretur, tonitru, & fulgoribus aliqui alienati à sensibus, aliqui extincti, & Seccretarius Imper. cum alijs tribus dixerunt vidisse se inter Missarum solemnia S. Ambrosum Imperatori comminantem: Siegerbertus in anno corrigendus, & Hermanus in Chron.
- Ferdinandus Castellæ Rex occiso in bello Veterando R. Legionensi, suæ coronæ vniuit illud Regnum. Cùm vero Imper. Parmæ celebraret Natalem Domini, tumultu orto inter Parmenses, & exercitum, plures ciues trucidati sunt, & ciuitas incensa. Hermannus in Chron.
- 1038 Conradus Imper. Romam venit, & inde Cassinum contra Pandulphum Capuanum, qui multa Casinensis crieruerat; Hic Imperatorem timens fugit in arcem S. Agathæ; Conradus ingreditur Capuam in vigilia Pentecostes: Pandulphus ad veniam impetrandam promittit Imperatori 300. auri libras, & annuenti mittit libras 150, ac pro reliquis filium ac nepotes obsides, sed recusans postea Pandulpho soluere libras 150. Imperator Gaimanum Salerni Principem creat Capuz principem, inde Beneuentum venit, & per Picenum in Germaniam: Leo Ost. l. 2. à c. 5. ad 66. & Hermannus; qui addit dum per Hadriatici oras Conradus rediret, peste extinctos plures de ipsius exercitu; S. Stephanus R. Hung. moritur d. 15. Augusti hoc anno; vt Hermannus, & Marianus Scotus scribunt antiquiores Bonifacio, & Cartuio. Successit Petrus. Constantinopolis trimestri ferè terræmotu, & fame vexatur: Maniacus Dux Michaelis recuperat Siciliam, fugatis Sarracenis: Europolates, & Leo Ost. l. 2. c. 68. qui addit à Maniaco corpus S. Lucia Syracusis translatum esse Constantinopolim.
- Conradus Imper. d. 5. Iunij 3. Feria Pentecostes apud Trajectum Frisiae inopinata morte subito decedit, eiq; in regno succedit filius Henricus. Hermannus, & Leo Ost. l. 2. c. 66. Michaeli Imperatori iam à demone vexato superuenit hydropsialis. Angina morbus in Oriente graffatur, Europolates.
- 1039 S. Chunegundis monialis, vxor olim S. Henrici, morti proxima, cum videret Augustalia ornamenta parari sibi ad pompa cadaveris dixit: *Auferte hinc, amictus iste non est meus: illis terreno sponso, sed his cœlesti sum copulata.* Nuda de ptero Matris egressa sum, nuda revertar illuc; his misere carnis materiam involvite, & corpus meum iuxta tumulum fratris mei, ac Domini Henrici Imper. quem me vocantem video, in proprio lacello reponite: his dictis in manus Domini spiritum commendans, migravit in Cœlum Bam-

1041

Bamberge 3. die Martij, miraculis post obitum illustris. Ferdinandus Magnus Castellæ ac Legionis Rex, ope S. Iacobi Comimbricam diu obfessam recipit deditio[n]e à Mauris. Saraceni Siciliam iterum inuadunt; sed iterum vieti à Casacalo Imperatoris Praefecto: *Curopalates, & Cedrenus.*

Michael Imper. mease Decembri p[re]nitentia signis datus, moritur: Zoa statim iubet coronari Michaelem Calaphatem, filium Stephani patrue lis Imper. qui paulo post Zoen attonsum in exilium mittit, at ob id à populo repudiatus, & lapidibus impetratus, cogitur Zoen reuocare: *Curopalates, Cedrenus, Zonaras;* Northmanni Duce Arguino Longobardo Apuliam captam inter se diuidunt: *Leo Ost. l. 2. c. 68. & Curopalates.* Poloni habitu conuentu decernunt Casimirum reuocandum ad Regnum gubernandum, Legatis ob id missis Cluniacum; S. Odilo negat potse se illis redere Casimirum iam Monachum Professum & Diaconum, recurrendumq[ue] ad Sedem Apostolicam; qui statim Romam veniunt ad Benedictum, qui auditis Cardinalibus tandem Casimirum solemai voto professio[n]is & Diaconatus liberauit, concedens illi ducre vxorem &c. sed sub ea conditione, vt B. Petro, & Romanis Pontificibus quotannis singula nobilium capita vsualem nummum soluant, alijsq[ue] conditionibus. *Longinus;* sed conditionem nummi anni omittit: *Chromerus l. 3.* addens tamen solitos Polonus in Missis solemnibus ad initium Euangeli gladium stringere, & mediotenus euaginare, in signum promptitudinis ad defensionem Fidei Euangelicæ.

1042

Vuoni tyran[n]o inuadenti Regnum Vngarie, contra Perum, Gerardus Episcopus reliftit quantum in se est predicens illi post triennium necem: *ex actis S. Gerardi 23. Sept. apud Surium.* Michael Calaphates instance populo excæcatur, & Constantinus Monachus reuocatus ab exilio, iunctusq[ue] Zoz in matrimonium d. 11. Iunij coronatur Imperator. *Curopalates.* Hoc anno Io. Gualbertus, vt habent eius acta in Surio d. 12. Iulij dans veniam inimico eam in homine Christi petenti vidit sibi oranti Crucifixi imaginem caput inclinarem, hinc monasticam vitam elegit.

1043

Dafunctis duobus filijs Canuti Regis Anglorum, consensu omnium & opera Goduuni Comitis; eligitur Eduardus filius Emmae, & Elredi olim Regis, coronaturq[ue] in Paschate, ducta Egitia filia Goduuni, quam virginem intactam seruatamq[ue] ab Eduardo tradunt scriptores: *Ingulphus in Cron. Rogerius &c.* Henricus Rex Vngariam inuadens ab Vuone placatus munib[us], obsidibus, & parte vsq[ue] ad fluvium Litham, recedit, & in Synodo Constantiensi exemplo suo parcens inimicis, ac debita remittens, ad idem faciendum erga alios hortatur proceres, & pacem longam obtinet; ducetam porr[um] Agnetem Vilhelmi Piastucentis filiam, coronari cam iubet Moguntiaci: *Hermannus, & Glaber.* Alexio Patriarchæ Constantinop. defuncto, substituit Michael Cerularius: *Curopalates.*

1044

Romani pertuli turpitudinem Benedicti Papæ, & fauore Ptolemæi Consul[us] Benedictum pellunt, & Ioan[n]em Episcopum Sabinensem pecunia ad id per ipsum oblata intrudunt, nominantq[ue] Siluestrum III. sed post tres menses Benedictus ope Tusculanorum nobilium, sedem recuperat, & Siluestrum excommunicat, agnoscensque se cunctis inuisum abdicat Papatu, persuasus à Bartholomæo Abbe Cryptæ Ferrare & Pontificatum tradit Ioanni Archipresbytero, paulo post tamen eum repetit. Tum Gratianus Presbyter pecunia oblata Benedicto, Siluestro, &

Ioanni persuadet eiscessorem à papatu; qua impetrata, Romanus Clerus Gratianum ipsum eligit, vt pote liberatorem Ecclesie, nominatq[ue] Gregorium VI. non utiq[ue] Simoniacum, quia illa pecunia non intendit emere Papatum, sed redimere vexationem Ecclesie. *Leo Ost. lib. 2. cap. 80. Otto Frisingensis, Hermannus, & Glaber l. 5.* Constantinus Monomachus pellic Romanu[m] Scleri sorore superinducta, tantum non occiditur, populo in seditionem verso: *Curopalates.*

1045

Casimirus rex Poloniæ debellatis hostibus, Regnoq[ue] composto mittit per Legatos tributum denarij S. Petri Roman imperatorem à Benedicto, sed acceptum à Gregorio VI. *Longinus.* Moritur S. Guntherus Eremita in Boemia conatus S. Stephani R. Vngar. d. 9. Oct. ex eius vita, *& Hermanno.* Northmanni à Cassinibus ope S. Benedicti coesi, & fugati: *Leo Ost. l. 2. c. 72. & 73.*

1046

Henricus Rex celebrat Aquisgrani Pentecostem, Gotefrido Duci relaxato ex carcere Ducatum restituit, Vuidgerum Rauennæ Archiep. crudel[em] deponit, & celebrata Synodo Papiz, venit Placentiam, & Gregorium VI. honorifice suscipit; sed Decembri alia Synodo apud Sutrium persuadet Gregorium abdicare, eiq[ue] substituit, tolerante Clero, Suidgerum Saxonem Episcopum Bambergensem, qui consecratus est Romæ die Natalis Domini, dictuq[ue] Clemens II. & ipse statim vnxit coronauitq[ue] in Imper. Henricum, & Agnetem eius coniugem: *Hermannus Contr. in Editione Canisiana Leo Ost. l. 2. c. 80. & Adam. l. 3. c. 8.* S. Guido Abbas Pomposianus in agro Ferrariensi obit miraculis clarus, de quo Rubens in bistoria Rauennæ, qui addit eius corpus ab Henrico Imper. spiram delatum, anno sequenti.

1047

Clemens Papa Romæ congregat Concilium præcipue contra Simoniacos, altercantibusq[ue] Archiepiscopis de loco sedendi prope Pontificem nempe Rauennæ, Mediolanensi, & Aquileiensis adiudicata est causa Rauenanatenli. Petrus Damiani in Epist. ad Henricum: *& Rubeus in bift. Rau.* Henricus Imp. visitat cum exercitu Campaniam, & Samnium; Cassinelli monasterio multa donat; Pandulpho restituit Capuz principatum, Guaimario renunciante; Drogoni Apuliz, & Rainulpho Auerlæ comitatum confirmat, acceptis multis equis, multaq[ue] pecunia, & Clementem Papam secum reducit in Germaniam: *Leo Ost. l. 2. c. 81. & Hermannus Contr.* qui addit alia ab Henrico acta in Italia, cumque Mantua festis Paschalibus agrotatæ. Duxit etiam lecum Gregorium VI. At. d. 9. Octob. Clemens Papa moritur: Quo audito Benedictus tertio sedem inuasit: *Leo Ost. l. 2. c. 82. & Hermannus.* Petro per Henricum Imperatorem armis restituto in Regem Hungarorum, Hungari concitati à proceribus à Petro deficiunt, & Andreá exulem reuocantes Regem constituant, obtinentq[ue]; ab eo, vt abiecta Christianitate redant ad cultum Idolorum, diraq[ue] persecutio ne in Ecclesiæ, & Christianos Iuuiunt; Petrum Regem excæcant, Gerardum Episcopum Chano diensem martyrio afficiunt; Anno tamen sequenti Andreas Christianatem restituit *Longinus in Annal. Polon. Hermannus, & Acta S. Gerardi in Surio d. 24. Septemb.*

1048

Kalendas Ianuarij obitu suo illustravit S. Odilo Abbas Cluniacensis, moriens nocte præcedente Dominicæ Circumcisio[n]is annoru 81. videntq[ue] in extremo agone diabolum adstantem, per nomina IESV vt abscederet, terribiliter increpauit: *Petrus Damiani apud Surium l. Ian.* Turci inuitati ad stipendia à Sarracenis, & male habiti

biti in ipsos arma conuertunt, & Perinde tandem potiuntur: *Ciropalates*, & *Cedren*. *Henricus Imper.* *Frisingæ* Natalem Domini celebrat, antea vero miserat Romanum Popponem Episcopum Brixensem consecrandum Pontificem, qui omnium suffragijs electus fuit, & dictus *Damasus II.* sed post 20. dies defunctus est Præneste: ideo contra Benedicuum inuasorem adsuere Legati Romanorum *Frisingæ* vbi *Henricus Natalem Domini* celebrabat, petentes nominari alium Pótificem: *Leo Ostiensis* l. 2. c. 82, *Hermannus*, & *Otto Frisingensis*.

1049 Bruno et Corné Dagspurgensi, & Episcopo Tulleensi electus nominatusq; ab Henrico Imper. electus est à Cardinalibus in Pontificem post menses 5. ab obitu Damasi, dictusq; *Leo IX.* Assumpserat ille purpuram in Germania, sed transiens per Galliam Cluniaci monetur ab Hildebrando, vt eam deponat, expectetq; canonice eligi à Clero Romano; paruit Bruno, & peregrini habitu assumpto venit cum Hildebrando Romam, eiusq; opera electus fuit, & die 13. Februarij consecratus iugunte Quadragesima; & quia vt Angelis addictus in itinere versus Romam audierat Angelos cahentes. Ego cogito cogitationes pacis & non afflictionis; ideo post consecrationem peregrinus est Sipontium ad S. Michaelm Archangulum in Garzano, & Romæ celebrauit Pascha, & Concilium contra Simoniacos, & post Pentecostem reuersus ex Italia, celebrauit Concilium Rhemensē & Moguntinum, & inde Natali Veronæ celebrato, Romam rediit: *Lambertus Otto Frising.* *Hermannus*, & *Sigebertus* in Chron. & *Leo Ostiensis* lib. 2. cap. 82. Dum Rhemis esset, & in portu ligneo, quod fuerat S. Remigij bivere vellit, poculumq; de manibus pincernæ cadens fractum esset. Leo præmissa Oratione per merita S. Remigij illud ad integratam priuam reduxit: *Desiderius Abbas* lib. 3. n. 183.

1050 *Leo Pontifex* Synodum Romæ post. Pascha contra Berengarij hæresim, et alterum autumnum Vercellis contra eundem, et pro alijs causis celebrat: *Hermannus*. Sueno rex Danorum litteris Ledois compulsus repudiauit consobrinum, quam duxerat: *Adanus* l. 3. c. 12. Machetad rex Scotiæ venit ad Litina Apostolorum, vbi effusa liberalitate argentum in pauperes disseminauit: *Marianus Scotus*.

1051 *Leo Rötnam* rediens hospitatur in monasterio Passiniano apud S. Io. Gualbertum, qui in Lacu alias piscibus carente iubet pistari, & reperti sunt duo magni lucij, qui fuere gratissimi Pontifici, et Romæ post Pascha celebrauit Synodum: *Alta S. Gualberti in Surio* 12. Jul. & *Hermannus*. Die 2. Nouembris nascitur Henrico Imperatori Henricus infans ex Agneta Augusta, quæ confessa est per visum visum sibi patere Dracōnem virulentum, nec visus falsus fuit: *Auctor ritæ Mathildis* l. 1. c. 18.

1052 *Leo Pontifex* visitatis Capua, Beneuento, Salernoq; ad expullendos inde Northmannos et conciliandum Imperatorem Andree Regi Vngaria ab Henrico obseclo, venit in Germaniam: Henricus oblationem tolluit. Leo committatus excommunicationem Andree promissa non seruant, cum Imperatore celebrat Natalem Domini Vuormatiz: *Hermannus*, & *Leo Ost. l. 2. c. 85.*

1053 *Leo* cum Henrico in Germania transit de bonis Sedis Apostolicæ commutandis, puta Bambergeni Episcopo cum Benteuentana ditione, et de expeditione aduersus Northmannos; inde reddit in Italianam Purificationem Decipare celebrat Augustæ, et Mantua Quinquagessimam, et Romæ post Pascha celebrauit Synodum contra North-

matinos, inde contra eos cum Teutonicis profectus, modo vincens, modò victus, et captus sed veneratione suscepitus, relaxari noluit nisi relaxatis omnibus suis *Hermannus*, *Lambertus*, *Leo Ost. l. 2. c. 85.*

1054 *Leo* Papa mittit duos Cardinales Constantinopolim cum litteris ad Imperatorem, tum pro pace Ecclesiastica, inter Latines, & Græcos, tum pro auxilio contra Northmannos: scribit etiam epistolam increpatoriam ad Michaelm Patriarcham Constantinop. qui Neophytus; & non grati datim ad Episcopatum per saltum contra canones posilierat, & Patriarchas Alexandrinum atq; Antiochenum suis iuribus priuarat; seque Vnde uersalem Patriarcham iactabat, & anathematizarat omnes, qui Latinorum more in azymo consecrabant. Legati honorifice accepti ab Imp. Michaelm reculanten comparere, & persistenter in sua infancia excommunicarunt d. 16. Iulij, & donis Imperialibus acceptis dicescere die 18. Iulij, sed fingente Michaeli se congressum cum illis, revocati sunt die 20. Iulij à Selimbris, ac detectis insidijs Michaelis contra ipsos, dimissi iterum sunt, & Michaeli contituit populum contra Imperatorem, quod Legatis fauisset, ex Leonis Papæ Epistolis, *Leon* *Ostiensi* l. 2. c. 89. & *Ruperto Abbatel* l. 2. de diuinis Off. c. 22. Moritur interim S. *Leo* Papa d. 19. Aprilis Romæ miraculis ante, & post obitum clarus, qui etiam iussit leprosum in suum lectum deferri & curari, sed leproso disparente, creditus est fuisse Christus sub specie leprosi. Vacat per 11. Merces tedes turbata à Benedicto, & Comitibus Tusculanis; ideo missus Hildebrandus ad Henricum, vt nominaret aliquem eligendum postea à Clero Romano. *Leo Ost. l. 2. c. 90.* Moritur & Constantinus Monomachus; succeditque in Imperio Theodora filia Constantini X. sororq; Zoes: *Ciropalates*.

Præmisserat Henricus Imper. Gebhardum Episcopum Esterensem Romam eligendum in Pontificem, eumq; subsecutus celebrauit Natalem Domini Goslarie, deinde venit versus Romam, vbi in die Cœnz Domini 13. Aprilis Gebhardus consecratus est nominatusq; Vñctor II. Imperatore celebrante Pascha Mantua: postea Florentia celebratum Concilium à Vñctore, præsente Henrico: *Leo Ost. l. 2. c. 90.* *Hermannus* in Chron. Hildebrandus Diaconus Cardinals missus Legatus à Latere in Galliam, contra hæresim Simoniacam, celebrauit Synodum prope Lugdunum, vbi sex Episcopos Simoniacos depositi; inter hos unus pecunia corruperat sui accusatores ne causam prosequerentur, sed iussus ab Hildebrando in testimonium fides de diuinitate Spiritus Sancti pronunciare: *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto*: nunquam, licet tæpe conatus, potuit pronounceare; & *Spiritu Sancto*; quare agnoscens diuinam vñctionem, confessus est se Simoniacè obtinuisse Episcopatum; mox depositus à Sacerdotio expedite pronunciauit totum *Gloria* etc. Hoc adeo terruit reliquos vt 27. prælati et 45. Episcopi Simoniacos se confessi sint, et sponte renunciarint dignitati. *Nicolaus Aragonius Cardin.* in Collectione Gestorum per Rom. Pontif. *Desiderius Abbas Cassin.* in Dialogis, & *Petrus Damiani* in Epistolis ad B. Dominicum, & ad Nicolaum Papam. In Concilio autem Turonensi, sub eodem Hildebrando Berengarius, sed simulatè, suam hæresim abiurauit. Eodem anno conquerente per Legatos Henrico Imp. quod Ferdinandus Magnus Castellæ, ac Legionis rex asumeret, sibi nomen Imperatoris, rebellando ab Imperatore legitimo, actum est Concilium in Hispania, vbi maior pars Episcoporum censuit pro

- pro Henrico, et Ferdinandus paruit Legato Pontificis. *Io. Mariana in Historia Hisp.* Victor Papa visitat Italianam, et cum veneno in calicem per Subdiaconum iniecto, post consecrationem attollere non posset calicem; à Domino causam inquisitus cum populo ad orationem prosteritur: statim Subdiaconus ille à dæmonie arripitur, inde igitur causa cognita, iubet Calicem includi cuidam Altari cum reliquijs perpetuo afferuandum, iterumq; orationi prostratus iacumbit, donec Subdiaconus liberatus est à Dæmonie *Lambertus, & Abbas Vrspensis.*
- 1056 Theodora Augusta Septembri creat Imperatorem Michaelem Stratonicum, et paulo post moritur: *Ciropalates.* Victor Papa invitatus ab Henrico Imper. venit in Germaniam; Henricus Imp. dolens de mortibus multorum Principum, et fame multas prouincias vexante, infirmari coepit, et de consensu Papæ ac Episcoporum, filium suum Henricum III. Regem creauit, ac in manibus Victoris tradidit Deo spiritum d. 5. Octobris: *Hermannus, & Marianus Scotorus in Chron.* Liberatum vero eum fuisse à dæmonibus ope S. Laurentij Martyris, narratur in Chronicō Cassinensi antiquo. Sub hoc Henrico Cassinenses, qui Officium Deiparae omiserant, calamitatibus castigati illud restituerunt; et exemplo B. Dominici Loricati introductus est mos faciendæ disciplinæ, idest flagellandi scipsum, quod usurpatum ab ipso Henrico Imper. non sernel constat: *Petrus Damiani epist. 4. c. 14. & Reginardus in reb. gestis Annonis Archiep. Coloni. apud Surium 4. Dec.*
- 1057 Victor Papa reuersus ex Germania Romam peruenit initio Quadragesimæ, postea Florentiæ obiit 28. Iulij, & die 2. Augusti Fridericus Abbas, & Cardinalis electus est Summus Pontifex festo die S. Stephani Papæ, ac Martyris, ideoq; nuncupatus Stephanus X. & die 3. consecratus: *Leo Ost. l. 2. c. 89. & l. 3. c. 8.* Celebrauit Stephanus Romæ aliquot Concilia, quorum multis interfuit Petrus Damiani, hoc anno factus Episcopus Cardinalis, ab Eremo extractus: *Leo Ost. l. 2. c. 102. Petrus Damiani Epist. ad Nicolatum Pamam.* Michael Imp. mense Septembri abdicans, cedit locum Isacio Comneno tyranno, quem Patriarcha coronauit: *Ciropalat.*
- 1058 Stephanus Papa congregatis Clero, & Populo Rom. constituit, vt si moreretur ipse ante redditum Hildebrandi ad Imperatricem missi, nullus omnino eligatur in Papam: Obiit autem Florentiæ 29. Martij, in manibus S. Hugonis Abbatis Cluniacensis, qui saepius redeuntem dæmonem ad infestandum Papam, fugauit, vt falsus est ipse Pontifex. Mox factio Comitum Tusculanorum, & Lateranensium intrudit Io. Minciū Episcopum Velitrensem, pecunia ab ipso oblata, ac Benedictum nominat. *Leo Ost. lib. 2. c. 101. & 102. Petrus Damiani in Epist. ad Henricum Episc. Ravenn.* Moritur d. 27. Nouembris Calimirus Rex Poloniæ, qui ex Monasterio fuerat reuocatus ad Regnum; succeditq; illi filius Boleslaus. Michael Patriarcha Constantinopolit. ab Imperatore depositus in exilio moritur, eq; substitutus Constantinus Protouostarius: *Ciropalates.*
- 1059 Hildebrandi opera, & consensu Cleri Romani, creatur legitimus Pontifex Gerardus Florentinus Episcopus, dictus Nicolaus II. pulso Schismate Benedicto, mense Ianuario, qui peracta Synodo Surij venit Romam: *Leo Ost. l. 3. c. 12. & Nicolaus Aragoni in Gestis Pontif. & ad Concilium Romanum Generale, vocari iussit Berengarium, ad dicendam causam, qui licet visus sit hæretim abiurare, in eam potea rela-*
- psus est: *Lafrancus in Commentario contra Bereng.* Petrus Damiani mittitur Legatus ad Mediolanensem Ecclesiam ordinandam, quæ hæresi Nicolitarum, & Simoniacæ turbata fuerat. Parisijs acta Synodus, in qua Philippus filius Henrici Regis Francorum Rex declaratus, vt vñctus est 29. Maij die Pentecostes: *Papirius Massonius in Annalibus.* Isaci Comnenus Imperator fulmine ex equo deiectus, & spumans ut epilepticus, paruo nauigio defertur in Regiam, seq; abdicans, & monasticè vitæ addicēs, substituit sibi nullum consanguineum, sed Constantiū Ducam; vixitq; in Monasterio laudabiliter: *Ciropalates.*
- 1060 S. Eduardus Rex Angliæ mittit legationem ad Nicolaum Papam, cum pecunia collecta, quæ dicebatur numus S. Petri, ex Epist. Nicolai. Iacobæ, olim Osce, celebratum Concilium Accitanum in Hispania.
- 1061 Julio mense exeunte moritur Nicolaus II. Papa, cum sedisset annos 2. & menses 6. & post tres ferè menses electus est Anselmus Mediolanensis, & Luca Episcopus, dictusq; est Alexander II. Imperatrix Agnes cum Henrico Rege puer, ægrè ferentes id factum absq; ipsorum consensu, intrusere Cadaloum turpissimum Episcopū Parmensem, feceruntq; ordinari ab Episcopis Placentino; & Vercelleni publico concubinatu infamibus, *Leo Ost. l. 3. c. 10. Petrus Damiani in Epistola ad Cadaloum ipsum commonitoria;* sed nihil profecit, & Petrus Damiani renuncians Episcopatui, recepit se in solitudinem, refert etiam se persuasissime cuidam Episcopo ne Iudo Scacchorum vterius luderet, utpote comprehen- henso sub ludis prohibitis Clericis. B. Dominicus Loricatus obiit d. 14. Octobris.
- 1062 Cadalous Antipapa cū militibus Romanam veniens, auroq; corrumpens aliquos Romanos, à Duce tamen Godefrido profligatus, coactuq; larga pecunia redimere sui læsionem, fugit Parma sub finem Aprilis cum ignominia: *Collectio Gestorum Pontif. Anno Coloniensis Archiepiscop. videns res Imperij male administrari à ministris Agnetis Imperatricis, eius filium Henricum abstrahit à matre, & in proximis comitijs Annonis commissa est Regni administratio, & custodia Regis, & in Concilio Osboriensi autumnali tempore damnatus est Cadalous: Acta Eccl. Colon. & Concil.* Sub finem anni Agnes Imperatrix Romanam venit ad limina Apostolorum, vbi penitens de fauore præstito Cadaloo, & confessiæ apud Alexandrum Papam, acceptauit pro satisfactione, vt Rome perpetuo manens S. Petro vigilijs, orationibus, & ieiunijs, Ecclesiæq; vbi posset seruiret, quod abunde præstat: *Aucto vita S. Anselmi Lucensis, & Petrus Damiani in Epistola ad ipsam Agnetem.*
- 1063 Orto Schismate inter Monachos accusantes Petru Episcopum Florentinum de Simonia, & hæresi; Clerumq; & alios Epitopi defensores. Alexander Papa mittit illuc Petrum Damiani, qui prius coactus precibus à Desiderio Abbevenit Calsinum: Florentiæ autem Monachorum arrogiantiam repressit: Illi antea A exandrum Papam conuenerunt, eq; occasione celebrata est Synodus generalis Lateranensis Patrum plus quam centum, & multa contra Simoniacos decreta, & Petrus Monachus transiens per ignem illæsus probauit causam Monachorum indeque dictus Igneus: Petrus autem Episcopus Monachis reconciliatus est; plura de hoc facto Petrus Damianus in Apologia ad Florentinos, *Leo Ost. l. 3. c. . . . Acto Pistoriensis in vita S. Iu. Gualberti.* Christiani Hierosolymis ædificata quarta parte murorum collecta pecunia, & suppeditante Constantino Monomacho, impetrant à Caly-

- 1064 Calypha Egypti, ut quarta pars urbis possideatur à Christianis sub dominio Patriarche. *Vulhelmus Tyrinus l. 9. de bello Sacro c. 17. & 18.* Schismatici pro Cadalo stantes contra Alexandru Papam, ad suas partes trahunt Godefridum Tusciam Marchionem, & Henricum Regem sollicitant pro iure retinendo in electione Pontificis; à quo proinde missa Legatio ad Papam: His de causis celebratur Synodus Mantua, praesente Alexandro Papa, qui purgauit se, & electionem sui fuisse legitimam ostendit; & iterum Cadalous damnatus: qui iterum Romam cum Satellitibus veniens, iterum pulsus est, *Lambertus*, *Leo Ost. Otto Frising. Alfa Annonis, & Petri Damiani Epistola ad Godefridum, & Henricum Regem.* Septem molle viri, & amplius, Ducibus Episcopis Sigefrido Moguntino, Vilhelmo Tracicenti, Gunthero, & Ottone Ratisponensi, peregrinati sunt ineunte autumno Hierosolymam, sed nimis ornati Barbaros ad praedam illexerunt, ideoq; illis non semel pugnandum fuit in Palastina, & pericula ingentia exanthlanda, de quibus *Lambertus*, & *Marianus Scotus*. Terramoto in Thracia, & Bithynia præsertim Bizantij, & Nicæa multa ædificia per duos annos collapsa: *Curopalates*. Coepit Terramoto die 23. Augusti Nicæaq; templum S. Sophie, ac monumenta Regum cecidere.
- 1065 Petrus Damiani suis litteris, & scriptis acerrime insectorum Nicolaitas, connubia Clericorum descendentes; & Incœstuosos, qui duce quodam Iurisconsulto Florentino, aiebant eadem ratione, qua in successionibus numerandos esse gradus consanguinitatis, contra quos extant decreta Alexandri Papæ, quibus non sufficientibus, opus fuit Concilio. Hamburgensis Ecclesia à Slavis vexata, & martyribus illustrata, præser-
tim Godescalco Principe p̄ijssimo. *Adam l. 4. c. 11. ad 14.* Agnes Imperatrix reuersa in Germaniam liberat Annem Episcopum Coloniensem ab Henrico Rege in ipsum concitato *Lambertus*, & *Sigebertus*. Ferdinandus Magnus Rex Castellæ, & Legionis die 27. Decembris sancto fine obiit, vt pluribus describit *Lucas Tudenensis*, & *Hudericus Toletanus l. 6. c. 14.* Vzæ, natio Scythica, cum sexcentis milibus bellicorum traiecit Istro inundarent Thraciam, & Græciam deprædando omnia, & captis militia Romanæ ducibus, Michael Imp. indictis ieunijs, & supplicationibus ipse pedes cum lacrymis processit: eodemq; die Vzæ in tabernaculis viderunt contra se quosdam militantes, & crebris telis nullum à vulnera immunem dimittere, pauloq; post peste, & fame consumptis multis, reliqui trans Istrum remearunt: Imperator actis Deo, & Deiparæ gratijs in urbem redit: *Curopalates*, *Zonaras*, *Glicas*.
- 1066 Cometa in Oriente apparuit: *Curopalates*. Richardus Northmannorum Princeps Aquino capto, & Urbi imminens, ut à Papa Imperialia insignia extorqueret, à Godfrido Tusciam Marchione post multa prælia coactus ad pacem pecunia radimandam, reuersus est Iunio incunte: *Leo Ost. l. 3. c. 23.* Alexander Papa mittit vexillum ad Gulielmum Comitem Northmannorum, vt Heroldo tyranno pullo, ipse legitime succedit Eduardo Regi Angliæ. Gulielmus claus in Angliam delatus, & Confessione, ac Sanctis. Eucharistia roboratis militibus dte 14. Octobris in prælio Heroldum superat, eiusque vexillum auro, & gemmis ornatum mittit ad Alexandrum Pontificem, & die Natalis Domini coronatus est ab Aldredo Archiep. Eborenensi: *Vilhelms. l. 3. rerum Angl. Reginerus Episcopus auarissimus*, repertus est à suis mortuus in cubiculo, in quo infoderat thesau-
- rum, tetrica facie illi incubans: *Lambertus*. Bala Rex Hungariæ iubet necari auctores seditionis, qui Andream excavarunt, & Christianam rem restituit; *Langius*: Guido Archiep. Mediolancensis relapsus persequitur Clericos ipsi aduersantes, & 27. Iunij martyrio afficit S. Arialdum Simoniacorum, & Nicolaitarum impugnatorem. Constantino Patriarche Constantinopol. defuncto, substitutus Ioannes Xyphilinus Dionis Epitomastes, ex Indice Patriarcharum in Codice Iuris Orientalis.
- 1067 In Dania auctoritate Alexandri Papæ celebrata Synodus apud Slavuich: *Adam l. 4. à c. 42.* Constantinus Ducas Imperator moritur tribus filiis relictis sub tutela Eudociae Coniugis, qua imperante Turcæ Cæsaream, vsq; Cappadociæ excurrunt, multos trucidant, incendunt ædes etiam sacras, & templum S. Basilij, frustra tam tentato eius sepulcro, utpote structura pregrandi, & valida præmunita: *Curopalates*.
- 1068 Alexander Papa exigit Denarium S. Petri à Gulielmo R. Angliæ, & Regem Dalmatia scribit pro deponendis clericis forniciariis: *Ex Epist. eius. Gulielmus Comes Burgundiz*, & alij nobiles Franci in Synodo iurant, se defensuros Romanam Eccleiam; idem præstrix Vratislaus Dux Boemiz, qui petiit, & impetravit ab Alexander vsum mitræ, haec tenus laicis non concessæ: *Gregorius 7. l. 1. Epist. 46. & 38.* kalendis Ianuarij Romanus Diogenes ab Eudocia in vi-
rum ductus, declaratur Imperat. *Curopalates*.
- 1069 Alexander Rex Moguntino Episcopo promissionibus in suam sententiam illeto, & conuocato, post Pentecostem conuentu Principum Vuormatiæ, conatur repudiare Bertam ante biennium duætiam, nulla sufficienti causa: Petrus Damiani Legatus ab Alexander Papa ad id missus cominatione anathematis impedit repudium, & tandem conciliatus est Rex Reginæ, *Lambertus* in Cibros.
- 1070 Archiepiscopi Moguntinus, & Bamberensis Roman vocati ad purgandum crimen Simonie, & iurantes, se nunquam ulterius id perpetratores, dimittuntur ad suas redire Ecclesiæ; ea occa-
sione Anno Coloniensis Archiep. deuotionis, & negotiorum Eccles. causa venit Romanus, & quia tunc temporis quidam Andreas, alioquin dam-
nandus, intercessione tamen S. Cæsarij Martyris, cui fuerat addictissimus, reuocatus ut vide-
batur à morte, vel potius ab extali in feretro, tempus penitendi naclus erat, & iterum in eodem feretro obierat; S. Anno impetravit à Pon-
tifice brachium S. Cæsarij: *Lambertus*, & *rita Annonis l. 1. in Surio d. 4. Dec.* Defuncto Godfrido Duce Lotharingiæ, & Tusciam Marchione, succedit in Ducatu filius Godfridus dictus Gibbus: in Tusciam autem, & Liguria suc-
cedit Beatrix huius nouerca, & filia Conradi Imperatoris, & Henrici IV. Regis amita, quæ ex primo coniuge Bonifacio genuit Methildem; *Hermannus*, & *Sigebertus in Cibros*.
- 1071 Archiep. Moguntinus delegatus ab Alexander Pa-
pa, in Synodo Moguntina deponit Carolum Episcopum Constantiensem accusatum Simonie, & terti, frustra conante Henrico Rege pro Carolo, qui Carolus 27. Decembris obiit: Lan-
francus Archiep. Cantuariensis Romanum venit, & duplice pallio à Papa donatur, & reddit Lega-
tus à Latere in Angliam, *Vilhelms de Ich. Angl.* Romanus Diogenes pugnans aduersus Turcas, & oblatam pacem ab Aslam Sultano superbe respuens captus est, & benignè ab eo ha-
bitus, ac dimissus est; sed perlato de clade munio Constantinopolim, subrogatus est Inip. Michael filius Constantini Ducæ cognomento Parapinaceus, & Eudocia missa in exilium; Ro-
manus

manus suam caput, nigraq; veste induptus super Mulum deductus est, oculisq; priuatus, & vulneribus ex suffosione non curatis capite intumescente, ac vertib; sciente obiit, nullo tamen impatiens signo edito, sed Deo gratias agens: *Curopalates.*

1072 Henricus Rex Ottonem Bauariz Duçatu priuans, accusatur à Germaniz principibus apud Alexandrum Papam, & ad congregandam pecuniā Episcopatus, atq; Abbatias nundinatur: *Abbas Vrspengensis.* Agnes Augusta venit Vuormatiā ad Henricum, & liberat Rudolphum Suezus Ducem innocentem, accusatum anteà calumniatoribus; *Lambertus.* In Anglia iussu Pontificis fit Concilium Prouinciale 8. Aprilis de primatu Ecclesiz Cantuarieñis super Eboracensem, & Thomas Eboracentis cessit Lanfranco primatum: *Vulbelmus de gestis Angl. Pontif. B. Petrus Damiani annos natus 66. compitus rebus Ecclesiz Rauennatensis in reditu Faentiaz obiit 22. Februarij die Cathedra S. Petri, post octo dierum morbum miraculis post obitum clarus: Iohannes eius discipulus in ipsius vita.*

1073 Alexander Papa vocat Henricum Regem Romam ad dicendam causam purgandumq; se ab accusationibus; & suz Lucensi Ecclesiæ consulens dat Episcopum Anselmum, & Cassini dæmoniacum suo imperio liberat, & in itinere sanat claudam aqua ipsi propinata, qua post Missam solemnem manus abluerat, ac deinde moratur d. 22. Aprilis: *Vrspengensis, Otto Frisingensis, & Leo Ost. L. c. 35.* In eius locum statim consensu miro Ciceri, & populi Romani acclamatus, & electus fuit Hildebrādus Archidiaconus, quamvis inuitus, & mortens, & dictus Gregorius VII. Soanensis patria ex Tuscia, & filius fabri, qui cum puer luderet ad pedes patris ligna dolantis, ex reiectaneis segmentis, netciens adhuc litteras, catu elementa illa formauit ex quibus simul iunctis illud Oraculum Davidicum exprimebatur: *Dominabisur à Mari, vsq; ad Mare:* Die verò sequenti electionem, scripit ad Henricum Regem rogans, ne huic electioni consentiret, alioquin certo sciret se ipsius excessus nullatenus impunitos toleraturum: Henricus tamen electioni consensit, misso ad id in Vrbem Cancellaria suo Gregorio Episcopo Vercelleni, & sic Hildebrandus infra octauam Pentecostes ordinatus est Presbyter, & in Natali Apostolorum consecratus Pontifex, *Baronius ex Actis Vaticanis, ex Lamberto, ipsiusq; Gregorij Epistolis.* Henricus autem litteris ad Gregorium missis accusauit suam delicta, promittens obedientiam &c. & Gregorius vicissim litteras ad ipsum misit, nec non ad Michaelem Imper. & alios Principes; Saxonesq; in Henricum concitatos sedat. *Baronius.*

1074 Gregorius Papa ad Henricum pro componendis Ecclesiaz Gallicaz rebus legat cum Agnete, Augusta quatuor Episcopos, cum authoritate Synodum congregandi, qui noluerunt communicare cum Henrico, nisi postquam paenitens absoluatus fuit à Simonia, qua Ecclesiasticas dignitates vendiderat: Liemarus Bremensis Archiep, allegat libi & Arch. Moguntino concessum esse privilegium ab Alexandro Papa congregandi in illis regionibus Synodum, nec in hoc posse Legatis Gregorij cedere, quo praetextu Simoniaci iudicium Synodi subire noluerunt. Legati responderunt priuilegia illa expirasse cum Alexandro; sed Rege ad Papam deferente iudicium Legati reveri sunt; et Bremensis Arch. à Gregorio vocatus est ad dicendam causam præfixa die ad Natalem S. Andrea Apstol. Qui obedire recusans iterum vocatus est.

Hinc semina diuurni Schismatis, Liemaro Hemricum Regem contra Gregorium instigante, Interim Deo prouidente Agnes Augusta Beatriz, & Mathildis stetere pro Gregorio, adeo ut Mathildis in epistola ad ipsū usurparit Apostoli verba ad Romanos 8. & contestata sit se nula la tribulatione &c. Separandam à Charitate Petri in Christo IESV. Gregorius autem Mathildem hortatus est ad frequentiam Sanctissimæ Eucharistiz, & vt certam fiduciam in DEI Magistro collocaret, eique instructorem dedit Anselmum à monasterio revocatum ad Episcopatum Luensem, agenti iam in virginitate annos 28, *Lambertus, Donatio in vita Mathildis, Gregorius VII. in Epist. & Baronius,* ubi de Mathildis diuortio cum Godefrido, & de coniugio cum Vuelphe Duce Bauariz. Romæ prima hebdomada Quadragesima celebrata Synodus contra Clericos incontinentes, qui tumultuati sunt, ibi demq; excommunicatus est Robertus Guiscardus Northmannorum Princeps, Duxq; Apuliae, Calabriae, & Siciliae, vt perturbator iurium Ecclesie, & vocati ibidem ad Concilium Luciferes Castonici qui contra Anselmum conspiravant. Præparauit præterea bellum Gregorius contra Northmannos, & omnes Christianos invitauit ad bellum inferendum Paganis in Oriente, ed ipsem profecturus. Ad ipsum verò Gregorium litteræ missæ sunt à Regibus Hispania, Francia, Anglia; ex Gregor. Epist. ex quibus etiam liquet eum corripuisse Salomonem Hungaria Regem, quod ad impetrandum auxilium ab Henrico contra Geisam tyrannum, illud regnum tributarium Henrico fecisset, cùm esset tributarium Sedis Apostolicæ.

1075 Romæ magna Synodus congregata pro reformatione Ecclesiæ prima hebdomada. Quidragesima, cuius Aetas Gregorius implenda curauit, S. Anno Archiep. Colonienis moritur d. 4. Decembrio, ubi vide *Surius.* Cincius Praetorius Romanus perturbator iurium Ecclesie, ideoque & Gregorio excommunicatus, ipsum sacra facientem capis includitq; carceri; sed populo tumultuante Gregorius restituitur libertati, & Cincij bona ferro ac igni à populo deuastata, ipso vicecissim possessiones Romang Eccl. deustante; *Lambertus.* Londonia celebrata est Synodus totius Anglie, præside Lanfranco.

1076 Henricus Rex ob victos Saxones anno superiori infolescens, contra promissa Legatis Pontificis facta, recipit souetq; excommunicatos à Sede Apostolica, ideoq; ad causam dicendam vocatur à Gregorio Romam ad Synodum proximam Quadragesima conuocandam. Henricus in Vuormatiensi conuenticulo tradat de deponendo Romano Pontifice, & per Legatos Pontificios scribit, vt Gregorius se abdicet. Gregorius recitat litteras Henrici in Synodo, omniumq; consensu decernitur Henricum excommunicandum, ac deponendum, absolutis ipsis subditis à iuramento. Schismatici episcopi Papaz conuenientes, anathema in Romanum Pontificem retorquent; sed Iurisvtriusq; Consulti à Principibus respondent Papam à nemine iudicari posse nedum ligari censuris. Sed Schismatici male perierunt, eorumq; antesignanus Vulhelmus episc. Traiectensis in desperatione mortuus est, vociferans se vitam temporalem, & eternam amississe, seque mox circumstantibus dæmonibus tradendum, omnesq; qui Henrico fauissent contra Gregorium, damnatos esse. Ita Lambertus. Gregorij verò litteris ad Episcop. & Principes Germaniaz allatis, conuenere Triburiam Saxoniz d. 16. Octobris contra Henricum, qui timens sui depositionem, dimisit excommunicatos, & vt ante anniversarium diem à Prin-

Anni
Chrif.

1077

Principibus præfixum absoluueretur ab excommunicatione, profectus est in Italiam, celebrauitq; Natalem Domini Velontione in Burgundia. Dux Croatæ & Dalmatæ creatur rex à Gregorio. Anzir rex Mauritanæ honorat Gregorium. Beatrix mater Comitisæ Mathildis moritur Pitis d. 18. April. *Lambert. Epist. Gregorij, & Domnico.*

1078

Henricus Rex superatis Alpium niuibus venit Canutum, vbi à Gregorio Papa diu cunctante absolutus est, ante annum ab excommunicatione elapsum, nempe 24. Ianuarij: Comitisæ Mathildis timens Henrici exercitum, donauit Romanæ Ecclesiaz Tusciam, & Liguriam: *Lambertus, Greg. in Epist. Leo Ost. lib. 8. cap. 48. & Domnico in vita Mathildis.* At Episcopi, & Principes Longobardiz Schismatici Henricum à Pontifice alienant, qui in pristina relabitur. Ideo Principes Germaniæ d. 13. Martij Comitia in Forcheim celebrant, eoq; inuitant Gregorium: ipse Legatos suos illuc mittit, & iubet eodem vocari Henricum, qui prætextu necessitatis manendi in Italia se excusat, & interim parat infidias capiendo Pontifici, & Mathildi. Gregorius Septembri Romam redijt. Principes Germaniæ, abdicato Henrico, eligunt in Regem Rudolphum Sueviæ Ducem, qui inscio Gregorio coronatus est Moguntiæ. *Marianus Scotus, Domnico &c.* Suenoni Regi Daniæ defuncto, succedit Haraldus filius: *Saxo Gram.* Agnes Augusta moritur d. 14 Decembris, ex eius Epitaphio, & Vspengensi Abb.

1079

In Synodo Romana prima hebdom. Quadragesima excommunicati Simoniaci, & Schismatici, quorum præcipui Guibertus Archiep. Rauenas; & Thedaldus Archiep. Mediolani, & Northmanni inuasores bonorum S. Petri. In Synodo autem ibidem habita 19. Nouembris excommunicatus est Nicephorus Botoniates, qui relegatis in Monasterium Michaeli, ejusq; vxore Maria, Imperium usurparat, coronatus a Cosma Patriarcha substituto in locum fo. Xiphilini defuncti: *Ciropalates.* Ibidemq; depositus tuit Guibertus Archiep. Rauennatenis.

1080

Hoc item anno celebrat Gregorius Synodum Romæ mente Februario, in qua tertia die Berengarius veritatem præsentia realis Corporis Christi in Eucharistia confessus veniam impetravit. Vilhelmus Rex Angliæ, qui vetauerat Episcopis conferre se ad limina Apollotorum, correptus à Gregorio emendatur, & ab eodem coerciti inuatores Regni Dalmatiæ: *Ex Epistolis Gregorij.* Haraldo Regi Daniæ defuncto succedit Kanutes eius germanus, Gregorij Papa studiatus: *Saxo Grammat.* S. Stanislaus Episcopus Cracoviensis à Boleslao R. Poloniæ, non terente eius correptiones, inter Missæ Sacrificium d. 8. Maii martyrio affectus est. *Longinus in hist. Polon.* Gregorius excommunicauit Boleslaum, Regnoq; priuauit, & mox Boleslaus more Cain protugus super terram, versułq; in infaniam à canibus deuoratus est anno 1080. *idem.*

Gregorius Papa Vratislauum cum excommunicatis participantem corripit, eiq; negat facultatem diuinum Officium recitandi lingua Slavonica, celebrauitq; frequentissimam Synodum Romæ, vbi denuo Schismatici, & aliqui Northmanni, & Henricus Rex anathemate percussi sunt, qui postea à filiis suis contemptus, & regno pulitus in exilio infeliciter obiit; *ex Antuario ad Lambertum, & Epistolis Gregorij.* Nunc demum Gregorius Rudolpho Regi coronam milit cum verisu hoc inscripto.

Petra dedit Petro; Petrus Diadema Rudolpho. Henricus conuocat Moguntiæ, & postea Brinxone conciliabulo Schismaticorum Episcopo-

Anni
Chrif.

1081

rum 30. conatus est deponere Gregorium, & 25. Iunij nominari fecit Guibertum Pseudopapam dictum Clementem, contra quem Encycliam Epistolam acerrimamq; scriptit S. Anselmus Episcopus Lucensis; quin Deo mirabiliter suam Ecclesiam Gubernante, Robertus ipse, Guiscardus antea inuasor, & ob id excommunicatus tertio die à Guiberti intrusione, sponte Romam venit, & se Gregorio subiiciens, iurauit se defensorem Sedis Apostolicæ, ob idq; inuestitus est de terris, quas ipsi Nicolaus, & Alexander concederant, cum conditione vt Paschatis tempore quotannis pensionem 12. denariorum monetæ Papienfis pro quo quis iugere solueret B. Petro, eiusq; successoribus ipse, & eius successores: *Baroniūs.* Interim Michael Imp. pulsus à Nicephoro fugit in Italiam ad Gregorium, vt ipse cum Northmannis ipsum restituat in Imperium, pro quo laborauit Gregorius, ut patet ex ipsius Epistolis. Dic vero 15. Octobris Rudolphus Rex in prælio occisus est, licet alioquin Saxones pro illo pugnantes vicerint: *Marianus Scotus, & Vspengensis.* Salerni repertum est corpus S. Matthæi Apostoli, illuc ante annos 125. translautum, *Leo Ost. l. 2. c. 5.* Gregorius litteris comminatořijs Alpontum Castellæ Regem absterret à ducenda in uxorem consanguineam, & inducit ad recipiendum Missale, & Breuiarium Romanum, Gothico abiecto: Armenorum Patriarcha Legationem mittit ad Gregorium. Sub finem anni celebratæ sunt Synodi Lugduni, Auenionc, ac Meldis: Nicephorus Imperator ab Alexio Comneno pulsus, detruſułq; in Monasterium: *Ciropalates*, qui hic terminat historiam.

Kanutes Rex Daniæ martyrio afficitur. Januarij, succedit illi Olaus germanus. *Saxo Grammat. l. 7. c. 5. & 21.* Quadragesimæ initio Synodus celebratur in Basilica Lateranensi, in qua depositi Archiepisc. Arelatenis, & Narboensis, excommunicatiq; ipsi, & qui nec per se, nec per Legatos ad Synodum venerant inuitati; ac renouata anathemata in Schismaticos, qui noua hæreti iactarant non posse Reges excommunicari à Romano Pontifice: *ex Attis, & Epist. Gregorij,* qui Roberto gratulatus est victoriā de Alexio Comneno, de qua *Leo Ost. l. 3. c. 48.* Henricus cum Liemaro Bremenii in Italiam venit, cædibus, & incendijs Romæ suburbana deuastans, & per Guibertum deponens Episcopos, aliosq; substituens: *Deus dedit, & Leo Ost. l. 3. c. 69.* At Comitisæ Mathildis armis Henrico resistit, & Episcopos pullos pecunijs subleuauit; *Domnizo, & Deus dedit.* Gregorius Gratulatur V usigothis rursum ad fidem conuerſis: Bertrannus Prouincia Comites iurat fidelitatem Sedi Apostolicæ.

1082 Henricus tyrannus, & Guibertus pseudopapa pergit intetare Vrbem, quam fruſtra tota quadrageſima obſcidit; *Bertholdus, & Bibliothecarius Vaticanus.* In Saxonia, Rudolpho substitutus est Rex Hermannus Lotharingius. Alexius stragem à Northmannis acceptam tribuens peccatis suis, quod ex donarijs Ecclesiæ repletſet, Constitutione cauit, ne quid tale in posterum tentaretur, quam ab aureo ſigillo auream bullam inscripsit, extatq; *tomo 3. Bibl. Sanctæ in corpore iuris Orientalis.*

1083 Henricus tyrannus ante Pentecostem capta Urbe Leonina, intrudit in sedem Petri Guibertum, facitq; iterum consecrari, & Episcopos aliquos ad Synodum conuocatos impedit, & ad se vocat Defiderium Abbatem Cassinensem, & Cardinalem, quem inflexibilem expertus est Bertholdus, & *Leo Ost. l. 3. c. 49.*

1084 Henricus tyrannus pecuniam ab Alexio Comneno mis-

- missam, ut pugnaret contra Robertum Guiscardum, iuramento postposito insumpsit in Romanis conciliandis, quorum ope feria quinta ante Palmas Vrbem ingressus est cum Guiberto, à quo coronatus est in Paschate, & ob cædes in tumultu secutas recepit se in Auentinum; Gregorius autem in Castellum S. Angelli. Porro vestiua Lue milites Henrici omnes extinti sunt. Robertus autem Guiscardus aduolans in Italiam, & ineunte Maio cum exercitu Vrbem ingressus Henricum fugauit. Gregorius Synodo collecta iterum excommunicauit Guibertum, Henricum, & eorum fautores, & recessit Cassinum: *Bertholdus Constantiensis, & Leo Ost. l. 3. c. 52. & 53.* vbi addit de Spiritu Sancto in Colubra specie viso super humeros Gregorij Papæ Missam celebrantis. Henricus Robertum timens fugit ab Italia, Augustam Papæ additionem obtidet, & captam euertit: *Vrspergensis in Chron.* sed in Italia Catholici Schismaticos profligant. Nouembri mense Robertus cum filio suo Rogerio bello Nauali superauit Alexij Comneni Classem. *Romualdus Archiep. Salernitanus.*
- 1085 In conuentu facto in Saxonia die 21. Ianuarij altercantur Saxones Catholici afferentes se teneri obedire Gregorio Papæ, ideoq; non agnoscere pro Rege Henricum; Schismatici afferentibus Henricum iniuste excommunicatum, & sic dissoluto conuentu, Hermannus nouus rex celebravit Pascha Quintilieburgi, vbi Otto Card. Legatus Synodum celebravit, in qua multa salubriter decreta, & Anathemate percussi Schismatici, qui contraposuerunt Conciliabulum Moguntinum: Multi Episcopi, & primarij viri Schismatice in Italia fame, lue, morbis extinti: *Bertholdus, Vrspergensis, & Sigebertus.* Gregorius Papa, qui Salernum venerat ad dedicandum S. Matthæi Ecclesiam d. 24. Maij ibidem migravit ad Christum, cùm præviso sui obitu dixisset: *Dilexi iustitiam, & odi iniquitatem propterea morior in exilio.* Ita Otto Frisingensis, Bibliothecarius Vaticanus, & Antor vita S. Anselmi Luensis, qui addit Miracula Gregorij ante, & post obitum. Rogatus ante 3. dicem obitus sui Gregorius de successore designando, hortatus est Cardinales, ut Deliderium Abbatem Cassinensem, & Cardinalem eligerent; sed dum ille iterum ac sèpius recusat Papatum, annus elabitur *Leo Ost. l. 3. c. 64.* qui c. 56. re-tulerat mortem Roberti Guiscardi Ducis mense Iulio, de quo plura *Romualdus Archiep. Salernitanus.*
- 1086 Paschale peracto Cardinales, & episcopi Romam confluunt ad eligendum Papam, & in vigilia, iterumq; die tertiæ Pentecostes Desiderium obtestantur, ut Pontificatum acceptet, & obstinate reculantem arripiunt inuitumq; ad Ecclesiam S. Luciæ perducunt, nominantq; Victorem III. & cappam rubeam imponunt, sed alba veste induere non potuerunt, quin ipse quatriduo post Ardeam, inde Tarracinam veniens insignia Pontificatus dimisit, & Cassinum se recepit *Leo Ost. l. 3. c. 65. 66. 67.* Suevi, & Saxones Catholici prope Herbipolim præmisso S. Crucis vexillo, & prostrati ante pugnam opem Dei implorant, mox Henrici exercitum plurimis cæsis fundunt, & fugato Henrico Herbipolim, incruenta victoria capiunt: *Bertholdus.* Mantua d. 18. Martij migravit in Cœlum S. Anselmus Lucensis Episcopus, qui tertia post obitum die cœpit miraculis illustrari, & inde cœuinci error Schismaticorum. Carthusiæ eremus cœpta hoc anno habitari ab Hugone Episc. Gratianopolitano, & S. Brunone, ex *Aetis S. Hugonis in Surio d. 1. Aprilis Cosmæ Patriarchæ Constantinop.*
- 1087 defuncto subrogatur Eustathius Garides. Victor Papa in Concilio Capuano vicitus precibus Cleri et Principum resumit, insignia Pontificalia die festo S. Benedicti, quod in Dominicam Palmarum inciderat, inde Cassini Pascha celebrauit, postea Ostiæ consecratus est die 9. Maij Dominicæ post Ascensionem, et rogatus à Comitissa Mathilde, licet æger Romam venit, Guiberto Antipapa partem Vrbis obtinente, et loca Sancta deprædante, & per suos infestante Comitatum Mathildis in Gallia Cisalpina; sed ipsa vicitis Schismaticis terorem reliquis incusit: *Leo Ost. l. 3. c. 67. 68. & Dominico.* Victor aduersus Saracenos Italianam infestantes expeditiōnem mittit in Africam cum vexillo S. Petri, & remissione peccatorum: omnia, qui centum millia hostium occiderunt, ac primariam eorum urbem exciderunt, & Mense Augusto Synodus Beneventi celebrauit, & infirmitate correptus ad Monasterium Cassinum rediit, vbi hortatus Episcopos, & Cardin. vt Ottонem Episcopum, Ostiensem eligerent, d. 16. Septembris migravit ad Dominum *Leo Ost. l. 3. c. 70. 71. 72. 73.* Vulturius Rex Angliæ penitens, & Deiparae se commendans moritur d. 9. Septembris, *Vulhel-mus de gestis Reg. Angl.* Die 14. Augusti Cella S. Arnulphi Episc. Successoris ter vehementer tremuit, terruitq; adstantes; sed ipse declarauit prima vice venisse S. Petrum cum multis Sanctis, & significasse remissa iam peccata; secunda vice S. Michaelem cuim multis Angelis promisseq; se ipsum ad Cœlum duceturum; tertia vice Beatiss. Deiparam cum multis Virginibus, & dixisse ipsum die festo Assumptionis futurum in Paradiso. *Girardus in Diaro.*
- 1088 Tarracinæ die 12. Martij eleitus est communis suffragio in Pontificem Otto Episc. Ostiensis ex Monacho Cluniacensi, dictusq; Vrbanus II. qui Cassini ægrotans, & dubitans de præsencia Corporis S. Benedicti, visione nocturna, & sanitate, per cum recuperata confirmatus est in veritate, *Petrus in Appendice ad Leonem Ost. l. 4. c. 5.* Dic 6. Ianuarij Berengarius toties relapsus in hæresim migravit è vita, incertum an Catholicus tunc tuerit: *Papir. Mason. lib. 3. Annal. Francor.*
- 1089 Vrbanus Synodus Generalem Romæ in Suburbano celebrat Episcoporum. 115. Henricus invitatus à Principibus Catholicis ad pacem sub spe coronationis ab Vrbano obtinendæ non abnuit, sed Episcopi Schismatici, ne cum Guiberto caderent, dissuaderet illi reconciliationem; Vrbanus Alexium Imperatorem per Legatos ab excommunic. absoluit, & accipit litteras Philippi Regis Francorum ei tubitionem promittentis: *Bertholdus.* Idem Troiz in Apulia celebrat Concilium Patrum circiter 90. in quo actum de linea contiguinitatis matrimonia impeditis, de quo *Petrus in Cbron. Caffin. l. 1. c. 8. & Ivo Carnot. p. 9. c. 53.* Præterea ad maiorem defensionem Ecclesiæ contra Schismaticos coagit Mathildem tum annorum 43. nubere Velphonii filio Velphonis Bauariz Ducis, & nepoti Azonis Marchionis Ferrarensis, cui tamen nunquam commisceri voluit: *Bertholdus.* Cultus erga S. Antonium auctus ex concursu ad corpus eius in Provincia Viennensi, occasione luis igne sacro homines infestatis: *Antoninus p. 2. c. 31. ad 33.* Eustathio Patriarchæ Constantinop. mortuo, subrogatur Nicolaus Grammaticus.
- Circa Pentecostenum Synodus Generalis Tolosæ per Legatos Vrbani congregatur; & altera Melphie in Apulia. *Bertholdus, & Romualdus Archiep. Salernit. in Chron.*
- 1090 Vrbanus in Campania versante, Vuibertus antipapa in Vrbem recipitur, quem Vrbanus Synodo generali

nerali *Beneuenti* congregata excommunicat. *Bertoldus*. Henricus Mantuanus post obsidionem mensium undecim dolo capit sabbato Sancto: Domino. Barchinonensis Princeps Berengarius Civitatem Tarragonensem à Saracenis vindicatam, & anno praecedente donatam S: Petro, offert nunc Urbano Papæ; *Baronus ex Vaticano Codice Cency Camerarij*.

1092 Vuelpho Dux Bavariae non admittit ad colloquiū cum principibus Catholicis Henricum tyranum, eidemq; infestanti sua iusta resistit Vuelpho iunior Mathildis coniux: *Bertoldus*, Urbanus luonem consecrat in Episcopum Carnotensem: *Sigebertus*; & S. Brunonem accersit ex Carthutia, coq; vtitur in Concilijs: Ericus Danorum Rex Olao fratri Iubrogatus, & faltis suspicionibus vexatus ab Archiep. Hamburgen- si, recurrat ad Sedem Apostolicam personaliter. *Saxo Grammat. l. 12.*

1093 Troia altera Synodus centum circiter Episcopor. Quadrageima inita celebratur ab Urbano Cöradus aduersus Henricum patrem rebellans Italiz Regnum occupat, & Mediolani coronatur ab Antelmo Archiep. prius tamen ab Urbano absolutus ab anathemate: *Bertholdus*, & *Lodechimus*. S. Antelmus in locum Lanfranci ante annos 6. defuncti eligitur Archiep. Cantuariensis die 6. Martij prima Dominica Quadragesimæ, sed diu reluctatus, tandem contentus confractioni sui die 14. Decembbris: *Edinerius in eius vita*.

1094 Urbanus Papa celebrato Natali Domini Romæ, Guibertinos adhuc arcem S. Angelis tenentes noluit armis expellere, ne iugis Christianorum funderetur: Guibertus apud Veronam manens, simulat se Papatu abdicaturum, si aliter pax Ecclesiæ nequeat obtineri: *Bertoldus*. Rerta vxor Philippi Regis Francorum instigata à Pontio expulerat Geralum Abbatem Monasterij S. Medardi, quem S. Arnulphus sibi succellorcm elegerat; at S. Arnulphus ex ita cella occurrens Reginæ prædixerat iore, ut ipsa ex Regno pelleretur; hoc igitur anno Philippus eam repudiatam in pagum Pontinum relegavit, ubi postea plebeio more defuncta, & sepulta est; & Bertradam pellicem superinduxit: *Lisiardus in vita S. Arnulphi apud Surium d. 15. Aug.* Igitur Hugo Archiep. Lugdun. & Legatus Pontificis, congregato Concilio Ostionenii Philippum Regem excommunicauit, & renouauit anathema in Henricum, & Guibertum: *Bertholdus*. Cum verò Marianicenti Monasterio in Gallia, ubi nobilissimæ Moniales se incluserant, & Sanctissimè viuebant ignis vicinis domibus deuastatis approximaret, nec Moniales egredi periculum euadere vellent: Hugo idem Legatus Apostolicus rogatu ciuium, illis auctoritate, B. Petri, & Sedis Apostolicæ præcipit, ut egrediantur; tum vna ex illis non minus fide, & probitate, quam generis claritate nobilis nomine Gisla expolito voto, quo tenebantur, nunquam inde egrediendi, rogauit Legatum, ut eadem potius auctoritate præcipere igni ne transgredetur vtra. Mox Hugo fide concepta, lacrymis peritus art. In nomine Domini, & per meritum fidei huius, quæ locuta est recede ignis pestifer ab aërialarum Dei habitaculis, nec ultra dampnum ullum inferre præsumas: his dictis statim ignis substinet, & sponte extinctus est: *Petrus Abb. Cluniac. l. 1. Miracul. c. 22.* S. Antelmus mittit ad Urbanum librum de Incarnatione Verbi, nempè ad confutandam hæresim Roscelini, de quo *Iuo Carnot. Epist. 7.* Aiebat enim Roscelinus, tres omnes Petras diuinias, si eiusdem numero substantiae sunt, tuisce incarnatas. Rex verò Angliae Guiberti fautor negauit Antelmo petenti

veniam eundiad Urbanum pre-pallio; *Edinerus*. Multi tamen Schismatici grassante mortalitate in Italia, Gallia, Germania, alijsq; prodigijs acti, ad Eccleiam conuersi sunt: *Bertholdus*. Die 25. Iunij Venetijs repertum est Corpus S. Marci Euangelista, et sub Altari primario collocatum solemniter: Præmissis enim ieunijs, et supplicationibus, tandem in Ecclesia S. Marci odor suauissimus, et lux magna ex lapidea quadam pilastra egredsa cum brachio humano, quod annulum ex digito in signum Episcopi demilit, ibi genuflexo-orantis: moxq; sponte dehincens pilia capsum ferream prodidit, in qua repertum est Corpus S. Marci; *Nicol. Dolionus l. 2. Hist. Venet. c. 1.* Die autem 18. Nouembris Petrus I. Rex Aragonie antecedenti nocte in somnis præmonitus de victoria, et præente visibiliter S. Georgio 40. millia Maurorum in prælio interneccione deleuit, desideratis de suis militibus vix mille. *Mariana. 10. hist. c. 2.*

1095 Urbanus Papa conuocatis vndiq; ex Europa Episcopis, et Abbatibus Concilium Placentiæ celebrauit circa medium Quadragesimæ tanto concursu, ut coactus sit illud extra urbem in capo celebrare, cum nulla Ecclesia tantam multitudinem caperet, ibiq; comparuere Legati Alexij Imperatoris, auxilium contra Paganos postulantis; *Bertholdus*, & *Vrspergensis*. Conradus Rex filius Henrici Urbano Papæ Cremonæ eunti obuius, statoris officium exhibit d. 10. Apollis iuratq; fidelitatem, et Pisis nubit filiaz Rogerij Ducis Siciliæ. Urbanus profectus per mare in Galliam indicit Concilium Claramontanum; *Bertholdus*. Iuo Carnotensis repetens à Philippo Rege bona Ecclæsiæ ablata, truditur in carcerem: ex eius Epist. 100. ad 102. Decembri fit Concilium Claramontanum in Aruernia Episcoporum 217. in quo post multos canones Urbanus indixit expeditionem in Terram Sanctam, pluribus concionibus super hac habitis, dato pro tessera militari signo S. Crucis super scapulam dextram vestibus impræmendo, et maximis Indulgentijs præpositis, et ad promerendum Deipara patrocinium Officio B. MARIAE Virginis, quod iam B. Petrus Damiani cum suis Monachis frequentare cœperat, et Carthusianæ diuino monitu suscepserant, ad Clericos, et ad Laicos quoq; deducto, approbante Concilio: de quibus *Bertholdus*, *Wilhelmus Tyrius l. 1. de bello Sacro c. 11.* & *Wilhelmus Malmesbur. l. 4. c. 2. de reb. Angl.* & *Surus in vita S. Eronis d. 6. Octobris*, qui addit post hoc Conciliū S. Brunonem impetrata dimissione ab Urbano in Calabriam secessisse; In Anglia vero 3. hebdomada Quadragesimæ coactum Concilium, in quo omnes Episcopi, et Abbes, excepto Rosensi Episcopo per tres dies contra S. Antelimum altercando, et contumelioso loquendo, Regi Urbanum pro Papa non agnoscendi adulantes, eius tamen constantiam minimè labefactarunt; Antelmus rogato per internuncios Regi provincia excedendi à Regno, alijsq; intercedentibus, dantur illi induciae, vsq; ad Pentecostem: *Edinerus in eius vita*, & *Wilhelmus Malmesb. de gestis Pontif. Angl. l. 1.*

1096 Urbanus post celebratum Arelate Natalem Domini, agit Concilium Turonis, & expeditiōnem in terram Sanctam promouens, Philippum Regem, qui eiecta pellice te ipsi submisit abs excommunicatione absoluit: *Bertholdus*. Christiani milites iam parati ad expeditionem sanctam sub Galtero Duce Constantinopolim perueniunt d. 8. Martij, & alij paulo post sub Petro Eremita: Godetredus autem Lotharingia Dux cum alijs Ducibus, & Comitibus 15. Augusti, reliqui vt Boamundus Apuliae Comes an-

1097

no sequenti; de quibus *Vulbelmus Tyrius* l. 1. c. 18. & l. 2. c. 1. Ex Episcopis profecti sunt cum sacra militia Ademarus Podiensis, Anicij Vellunorum Episcopus, ac Legatus Apostolicus, & Gulielmus Aurasij, qui primi Crucis signati, alios eodem sacro signo nobilitarunt. Porro in itinere Christiani plurimos Iudeos trucidarunt, sugarunt, aut ad Iudaismum abiurandum compulerunt: Vrbanus reuersus gloriouse in Italiam, Festum Exaltationis S. Crucis prope Papiam, & Natalem Domini celebrauit, vbi adhuc Guibertini in turri Crescentij latitabant *Bertholdus*. Anselmus Archiepiscopus Cantuariensis tandem post colloquium constantissime habitum cum Rege Angliae, dimisitus sub finem praecedentis anni, peruenit Lugdunum, diuq; ibi moratus, & miraculis subinde patratis, venit in Italiam, & in cœnobio S. Salvatoris Telesini absoluit librum inscriptum *Cur Deus homo: Edinerus*. Rogerius Comes Calabriae, & Sicilia Capuam obfides, & per Angelum S. Brunonis specie in somnis admonitus liberatur à Sergij sui ducis proditione, Capuamq; obtinet ineunte Maio, venitq; Iulio Menie Squillacum, vbi gratijs S. Brunoni actis, multa obtulit; sed prius venit Salernum, vbi eum Vrbanus conuenit: *Gaufredus monachus de rebus gestis Rogerij* l. 4. vbi de Privilegio ab Vrbano concilio ipsi Rogerio, super quo aliqui fundarunt Monarchiam Siciliae, solidene an secus videatur hic Baronius tuse de hoc differens; Boamundus Rogerij frater celesti instinctu panno serico in frusta conciso, indeque confessus Crucibus superponendis humero militum, iubet milites conclamare *DEVS lo Volt*. & cum innumerabilibus viris Constantinopolim profectus est; quo etiam litteras tuas ad Alexium mittit Vrbanus: *Petrus Diaconus in Chron. Cassin. l. 4. c. 11. & Gulielm. Tyrius supra*. Kalendis Octobris Vrbanus Bari ad Concilium vocat Græcos, vt illos cum Latinis vniat, cui Concilio interfuit S. Anselmus, & Græcos confutauit, ostendens Spiritum Sanctum à Filio quoq; procedere, de qua re librum scripsit, sed frustra tentauit absoluui ab Episcopatu: *Edinerus*. Christianæ expeditionis milites, post multatum Turcis prælia Nicæam Bithyniæ d. 10. Iunij capiunt. *Gul. Tyrius*. Obiit vero S. Margarita Regina Scotie, de qua plura ie ipsius vita *Adelredus Abbas*.

1098

Guibertus Antipapa prope Rauennam degens, amicit Argentam super Pado Sitam, in cuius munitione maxime confidebat. Vrbanus Natalem Domini Romæ celebrarat, & ibidem post Pascha Concilium ad S. Petrum habuit, vbi Regi Angliae, à quo excommunicando rogatu S. Anselmi abstinuerat, petenti per legatos inducias vñq; ad teatum S. Michaelis Archangeli concessit, & ipsi Anselmo concessionem vertus Lugdunum vbi biennio moratus est vñque ad mortem Regis; Ante discessum tamen rogauit Vrbanum, vt sibi aliquem præponeret, cui obedire tencretur; Vrbanus autem ei præposuit Edicrum, qui erat à Secretis Anselmo, & cuius iussu tanti taciebat, vt non solum sine eius præcepto non surgeret è cubili, sed nec latus inuerteret: *Vulbelmus Malmesbur de gestis Pont. Angl. l. 1. & Edinerus*. Christiani Antiochiam Syriæ, 30. Maij, & alia loca capiunt d. 3. Iunij, & Godetrido atq; Hugone Bulonio cum 40. nullib. equitum opem ferentibus Boamundo, & Tancredo eius filio, ingentem stragem edunt de paganis, sed de his, & de Alexij Imper, dolis vide *Gul. Tyrius* l. 5. & 6. S. Robertus Abbas Molimentis cum 22. monachis iacit fundamenta Monasterij Cistercientis in Episcopatu Lingoienti, auctoritate Hugonis Archiep. Lugdun

1099

& Legati Apost. & Odonis Burgundiz Duci. ex vita S. Roberti in Surio 29. April. & Sigerberti Chronico. Addit S. Antoninus p. 2. Chron. tit. 16. c. 13. Christianos Antiochiae obsecos à Turcis, die 28. Iunij præmissa Sacra Confessi. & Communione eruuisse, et rore insolito delapto supra exercitum Christianorum recreatos, intersecisse amplius quam centena Turcarum milia, quatuor tantummodo millibus Christianorum occubentib.

*Defuncto Richorio Senonensi Archiep. die 2. Februarij, electus est Daimbertus die Dominica rogatu Ecclesiæ Senonensis, consecrandus ab Iuone Carnotenti. Sed Hugo Arch. Lugd. & Leg. Apost. prætendens deberi sibi prius à Daimberto professionem obedientiaz, et autoritate sua abutens inhibuit Iuonem à consecratione. Paruit Iuo sed super hoc consuluit, Vrbanum Papam, simulq; ad Hugonem scribens, coactus est illum de falsa opinione deducere, et impedire Schisma Ecclesiæ Gallicanæ: Vrbanus aliquid humani passus, nimisq; Hugoni indulgens, commotus est in Iuonem. Iuo per epistolam purgans se apud Vrbanum petit missiōnem ab Episcopatu; ex Iuonis Epist. 58. 63. 65. 68. Vrbanus recuperata arce S. Angeli, et tertia post Pascha hebdomade celebrata Romæ Synodo Episcopor. 150. et innumerabilem Abbatum, et Clericorum, detuncrus est d. 29. Iulij. *Bertholdus*. Christiani Duce Godefredo Hierosolymam capiunt die 15. Iulij feria 6. hora circiter 9. diei, et electus in Regem est idem Godefredus d. 23. Iulij Eustachij Bononiensis Comitis filius, et Idæ sororis Godetredi Gibboti Loharingiæ Ducis, noluitq; coronari auro, vbi Christus ipinis coronatus fuerat. *Gulielmus Tyrius* l. 8. a c. 1. ad 13. et sub finem anni celebrato Natali Domini in Synodo Hierosolymitana eligitur Patriarcha Duibertus Archiep. Pisanius, Sedit Apost. Legatus, pullo Arnulpho inuatore; et antea electus fuerat Antiochiae Patriarcha Bernardus, à quo Boemundus inuestituram principatus Antiocheni, et à Duiberto Godefredus Hierosolymitani Regni accipere voluerunt, assignantes suas dotes illis Ecclesijs *Tyrius* l. 8. et 9. Porro in locum Vrbanii electus fuit à Sacro Senatu Rainierius Cardinalis, et Abbas Monasterij SS. Laurentij, ac Stephani extra muros d. 12. Augusti, patria Bledanus ex Tuscia, et d. 14. consecratus est dictusq; Paschalis II.*

1100

Paschalis Papæ cogitanti de prorsus debellando Guiberto Antipapa, Rogerius Comes per Legatos offert mille vñcias auri, sanè opportunè: Orthodoxi itaq; bestiam illam de loco ad locum fugantes, illum ad extremas angustias adegerunt, adeo, vt in fuga vtraq; morte interierit. Esto Henricus sub intruterit tres successiue pseudopontifices, Albertum, Theodoricum, et Maginulphum. *Paschalis Ciuitatem Castellanam, Beneuentum, et Cauas recuperat*, et in Gallias legat Io. et Benedictum Cardinales, vt coacto Concilio Pictauis vocent ad dicendam cautam Philippum Regem, qui resumpserat pellicem Bertradam. *Gulielmus Dux Aquitanæ* rogatus à Philippo iubet Legatos Pictauis abscedere, qui diem vnam ad deliberandum obtinent, sed nocte sequenti S. Hilarius vnum ex legatis per visum confortat, et iubet manere, quo auditio Gulielmus acquieuit Rexq; tenetens excommunicatus est, licet postea peccatis absolutus fuerit: ex Iuonis Epist. & Fragmentis Hist. Francor. Helaldo adieciis. Die 18. Iulij moritur Godefredus Rex Hierosolymitanus, cui substitutus est Balduinus à Principibus; *Gul. Tyrius* l. 9. c. vñc. et l. 10. a c. 1. vbi de turbis Hic-

- rosolymis excitatis, et culpa in hoc Balduini. Vulhelmo Regi Angliae mortuo succedens Hēricus dat facultatem S. Anselmo redeundi in Angliam, ipsa verò die qua Vulhelmus in vocatione cerui sagitta percussus interiit, nempe 2. Augusti, reuelata est eius damnatio, et interitus aliquibus, ut narrat. *Edinerus*; sed Henrico hominum exigente ab Anselmo, et inuesturas Ecclesiarum; hoc verò negante, dum semel atq; iterum Nuacij Romam eunt redeuntq; controuersia hæc in biennium producta est.
- 1101 Paschalis Papa negat Henrico Regi Angliae per legatos petenti Ecclesiarum inuesturas, sed ius inuestiendi Clericos in bonis Ecclesiasticis, et ob id exigendi ab eis hominum; ex Epist. S. Anselmi. Conradus Rex moritur Florentiae. Ferraria, quæ Mathildi rebellarat, bello terra, mariq; perstricta se dedit; *Domnizo*. Christiani principes noua expeditione, numeroq; ingenti ad bellum Sacrum proficiscuntur, sed Alexio perfide Turcis potius, quam Christianis fauente, stragem passi sunt à Turcis, & mox à lue: Balduinus tamen virtute Crucis, quam Gerardus Abbas Legatus Apost. anteferebat, hostes occidit fugauitq; & Ioppem obsessam liberauit, & Ianuensis clavis appulsa, atq; ope, capta est Antipatris, & Cæsarea maritima, alizq; munitiones expugnat: *Conradus Vrspensis in Chron.* & *Guilelmus Tyrus a. 10. ad c. 13.* obiit quoq; hoc anno S. Bruno Carthusiem Patriarcha, d. 6. Octobris.
- 1102 In Concilio Romano media Quadragesima iteratum est anathema, in Henricum Imp. qui promissis de aduentu Romam ad conciliandam in Synodo pacem non steterat: *Vrspensis*. Londoni quoq; celebratum à S. Anselmo Coacilium generale circa festū S. Michaelis Archangeli super inuestituris, & pro reformatione Eccl. *Vulhelmus Mamesbur*. Otto Cancellarius Henrici Imper. substitutus ab ipso Ruperto Episcopo Bambergensi Patchalem consulit, volens hæc de manu Apostolici suscipere: *Vrspensis*, & *Canisius Noviomagensis* 2. Tomo antiqua. *lettionis in vita Ottonis*. Patchalis hortatur Robertum Flandriæ Comitem, qui iam contra Schismaticos Henricianos præcipue Cameracenses arma conuerterat, vt eadem conuertat contra Leodienses Schismaticos. Mathildis donationem factam Ecclesiæ sub Gregorio audiens sublatam, aut deperditam, nouo diplomate confirmavit, donans eidem omnia bona sua, tam præsentia, quam futura: ex *Domnzone*, & *Codice Vatic.*
- 1103 Otto Bambergensis venit Anagniam die Ascensionis ad Patchalem Papam, ad cuius pedes ponit baculum, & annulum pastoralem, petens veniā, quod ea iniuitus ab Henrico accepit, recusatq; Episcopatum, sed præcepto obedere coactus consecratur à Pava die Pentecottes. *Canisius in vita Ottonis*. Crescente discordia tuper inuestituris, S. Anselmus rogatu ipsius Regis Henrici, Roman proficiscitur d. 27. Aprilis, vt Paschalis Papa litem eam dirimiat, tuum Legatum mitten- te Henrico, qui legatus cum perorando dixisset; *Plurima hinc inde possent agitari verba*, sed hæc est summa, quod Dominus meus, nec pro amissione Regni patietur sibi Ecclesiarum inuesturas auferri; Patchalis respondit: Nec ego (ecce coram Deo loquor) pro capitibz mei redemptione illum inuesturas habere permittam impunè. Anselmus à Legato Regis in reditu audiens non forte illum Regi acceptum, nisi Regi exhibeat, quæ prædecessor eius exhibuerat, substitutus Lugduni. Rex litteris Paschalis commonitoris exacerbatus, Archiepiscopatum Cantuarientem in suū dominium redigit, spolians Anselmum omnibus bonis, nec ira Regis quietuit ante sesquiannum: *Edinerus*, & *Rogerius in Annalibus*. Patchalis dispensat super impedimento Matrimonij contracti à Boleslao Poloniae Duce, cum Sibislawa Russæ Regis filia in 4. consanguinitatis gradu ipsi coniuncta: *Longinus*.
- 1104 Vualo Episc. Parisiensis, qui persecutionem à Rege Francor. declinans Romam venerat, mittitur Legatus à Paschali ad visitandam Ecclesiam Poloniæ: *Longinus*. Richardus Albanensis Episcopus missus à Paschali Legatus in Franciam, celebrat Concilium Trecense, & Rex Philippus penitens Parisijs absolvitur ab excommunicatione: ex *Iuonis Epist.* & *Fragmentis Francor. post Glabrum editis*. Daibertus Patriarcha Hierosolimit. nauigat cum Boamundo in Italiam, & Paschali exponit quanta passus sit à Balduino, instigatione Arnulphi; Boamundus pergit in Gallias, vt duas Philippi Regis filias in matrimonium iungat Constantiam sibi, ex legitima coniuge natam, & Cæciliam Tancredo nepoti natam ex pellice, *Guilelmus de bello Sacro lib. 11. cap. 1.*
- 1105 Henricus V. Henrici Imp. filius, adolescens adhuc, federatis sibi Principibus Norici, & multis Alemannis, ac Francis Orientalibus, & à Saxonibus honorificè suscepimus, Patchate celebrato Quintilieburgi, tota Saxonia potitus, & Rex acclamatus, eam per Episcopos Moguntinum, & Constantiensem Romanæ Ecclesiæ reconciliat, & in Conuentu, seu Synodo Northententi, lacrymis obortis contestatus est Regem cæli, se nulla regnandi cupiditate paternum Regnum usurpasse, imò paratum tc patri cedere, & seruire, si pater cedere, & subiçere se velit S. Petro eiusq; successoribus. Quo auditio Synodus in lacrymas erumpens cœpit Litanias canere pro conuertione Henrici Senioris, & prosperitate iunioris: His permotus Henricus Senior, Nuncio misso cum litteris ad Patchalem, tentat placare illum: Interea in die Natali Domini fit Moguntiæ Conuentus celeberrimus quinquaginta Optimatum, & Episcoporum, quo cum vellet Henricus Senior venire, Principes ad caudendum tumultu vulgi, occurruunt ipsi in Ingelheim, & tandem perfluent ad recipiscendum. Legati Apostolici negant licere sibi illum abiq; Apostolica, & Generalis Synodi discussione absoluere: Interim ille de consilio vtriusq; partis Imperialia signa nempe Crucem, Lanceam, Sceptrum, Globum, & Coronam filio tradit, prospera illi precans, & cum fletu illum commendans Optimatus, moxq; Henricus V. Rex ab uniuersis confirmatus eit. Offia Guiberti prope Rauennam reperta, exhumata, & in profluentem projecta sunt: *Vrspensis*. Raimundus Comes Tolosanus armis, ac pietate insignis moritur: Balduinus prævio S. Crucis ligno, in lignem victoriæ de paganis reportat: *Guilelm. Tyr. lib. 11. c. 23.* S. Petrus Episc. Anagniæ migrat in Cœlum d. 3. Augusti, quem Patchalis anno 1109. canonizauit; S. Bruno Signæ Episc. in eius vita. B. Ioanna Virgo 16. Ianuarij obeunte, campazæ verbis sponte intonuere; *Bollandus ad 16. Ianuarij*.
- 1106 Henricus Imp. senior litteris ad Regem Celtarum conquestus de vi sibi illata à filio, & Legatis Pontificis, & militibus congregatis, quoddam Schismaticos fauentes naçus, conatur erigere nouum Antipapam Silvestrum, et Legatos Apostolicos Romam redeuntes. Tridenti per quendam Adelbertum captos custodiz tradit. At Vuelphe Lux Norici superueniens Tridentum prima hebdomada Quadragesimæ, Adelbertum eiusq; complices coagit ad educendos de carcere Legatos Pontificios, et nudis pedibus ab ipsis veniam

- veniam petere. Henricus Junior Coloniam pro parte stantem obsidet; Multæ legationes, et litteræ vtrō citroq; missæ Henrici Senioris ad filium, et principum ad Seniorem, qui tandem appellat ad Romanam Pontificem, et paulo post repentina morte extinctus est d. 10. Augusti anno ætatis 55. Orbe vniuerso de interitu ipsius gaudente: *Vrspergensis & Domnizo.* Paschalis celebrauit quarta Octobris hebdomadæ Synodum Guastallæ, seu Vuastallis, vbi Legati Henrici V. petierunt ab eo Regis confirmationem; Inde Parham venit, concessiq; in Episcopum S. Bernardum Cardinalem, et dedicauit Basiliacam Deiparæ, et in Gallias profectus, Natalem Domini celebrauit Cluniaci: *Domnizo, & Vrspergensis.* Mileduni moritur Philippus Rex Franciæ, succedente Ludouico filio, qui consecratus est ab Archiep. Senonenti, reclamante postea Rhemonti, sed Iuone Carnotense ostendente Epist. 70. nec contra legem, neque contra consuetudinem peccatum esse.
- 1107 Paschalis circa Ascensionem Domini Concilium Trecense celebrat, vbi Henricus Rex per legatos notificat Carolo Imperatori concessum à Sede Apostolica priuilegium constituendi Episcopos, & non debere hac de re definiri in alieno regno; proinde concessæ illi sunt inducæ annuæ veniendi Romam, ibiq; in Concilio hanc terminandi causam, *Vrspergensis.* Reverso in Vrbem Paschali, Henricus Angliae Rex reuocato S. Anselmo pacem cum eo transegit die Assumptionis Deiparæ, & contra Robertum Germanum suum Northmannorum Comitem prætendentem Regnum, obtinuit victoriam, quam oinnes tribuerunt concordia cum S. Anselmo initæ, conuenerant enim, Paschali annuente, ut electi quidem ad dignitates Ecclesiasticas, hominum, seu homagium Regi præstarent, sed ille nullum per baculum & anulum inuestiret: *Edinerus, & Willmus Malmesb.* l. 2. de gest. Pontif. Sed Rex postea sejuit in aliquos Episcopos. Ebremaro intrulo, & electo, substitutus est Gielinius Patriarcha Hierosolym. defuncto iam Daiberto. *Gul. Tyriss* l. 12. c. 4. 5. 6. Defuncto B. Benedicto Vallumbroæ, campanæ sponte sonuerunt. *Bollandus ad diem 20. Ianuarii.*
- 1108 In Concilio Londinensi stabilita est concordia inter Henricum Regem, & Anselmum Cantuariensem, & alij canones pro reformatione Clericorum. *Rogerius in Annalib.* Octobri mense Paschalis celebrat Concilium Beneuenti.
- 1109 Alfonius Rex Aragoniæ ducit Vracam filiam Alphonsi Regis Castellæ 3. gradu consanguinitatis coniunctam; Patchalis per Didacum Episcopum Compostellanum intimat illis excommunicationem, quam Rex & Regina contemnunt, sed non impunè: Vraca enim repentina morte crepuit medium, & Alphonsus à Saracenis peremptus est: *Rodoricus Tolet.* l. 6. à c. 27. *Mariana* l. 10. c. 8. S. Anselmus Archiep. Cantuariensis obiit 4. feria majoris hebdomadæ in aurora diei 21. Aprilis anno ætatis 76. Pontificatus 13. *Edinerus in Surio* 21. Aprilis & d. 29. Aprilis obiit S. Hugo Abbas Cluniacensis.
- 1110 Henricus Rex Germaniæ cum ingenti exercitu Romanum venit extorturus à Patchali iura imperij, & coronam; sed Paschalis sacramento adegerat Capuz Principem, & Comites Apuliae, ac Romanos, ut si opus esset pugnarent cum Henrico; sed pactis mutuis tractata est concordia per Nuncios, manente Henrico Aretij in Tuscia: negauit tamen Paschalis facultatem sepeliendi Henricum patrem in loco sacro: *Petrus Diaconus* l. 4. *Cron. Cassin.* c. 37. & *Vrspergensis.* Betleem auctoritate Papæ in episcopatum ereta, & à Balduino dotata. *Tyriss* l. 11. c. 12.
- 1111 Paschalis d. 28. Martij celebrat Concilium Lateranense Præsumum, et Cardinalium 147. præter Abbates, et Clericos innumerabiles in basilica Constantiniana, et die quinta reddens rationem violentiæ sibi factæ ab Henrico, et concessionis à se non ad vitam seruandam, sed vitandum maius malum Ecclesiæ, ne quid tamen hinc. Ecclesia detrimenti capiat, cupit corrigi factum suum, et concilium Concilij requirit, Patria diem unum ad deliberandum petunt, die vero 6. Paschalis facta professione fidei ipse & Concilium damnauit, irritauitq; sibi anathemate priuilegium ab Henrico extortum, eò quod in eo continebatur, quod nemo licet Canonicæ à Clero et populo electus consecraretur, nisi prius à Rége inuestiatur; hoc enim esse contra Spiritum Sanctum, et Canonican institutionem: acclamantibus omnibus *Amen Amen, Fiat Fiat.* In Concilio quoq; Viennensi 15. Septembris per Guidonem Archiep. et Sedis Apost. Legatum excommunicatus fuit Henricus, contra quem multi quoque (antea hostes Ecclesiæ) insurrexerunt tamen pro Ecclesia: *Vrspergensis, Petrus Diaconus* l. 4. c. 47. *Cotefridus Vuerbiensis* in Cbron. Tancredus princeps Antiochiae moritur etd. 12. Septemb. S. Guido Confessor: de Tancredo eiusq; successore Rogerio. *Tyriss* lib. 1. à c. 15.
- 1112 Paschalis Papa celebrat Synodum Beneuentanam pro controversijs prouincialibus, de quibus *Petrus Diaconus.* Turcz Monasterium Cluniacenum in monte Thabor euertunt, et monachos omnes martyrio afficiunt; *Petrus Clus.* lib. 4. epist. 44. S. Bernardus annor. circiter 22. cum socijs pluvijs 30. Cistercium ingressus est *Willhelmus Abbas S. Theodorici.*
- 1113 Ceperani ad ripam Liris adda est Synodus à Patchali

- schali potissimum super causa Archiep. Bene-
uentani; de qua *Petrus Diaconus l.4. c.51.*
1115 Petro Vrbis praefecto defuncto, filius eius à factio-
sis acclamatur d. 26. Martij Praetextus, inscio
Paschali Papa, vnde tumultuum in Vrbe, qui
negavit confirmationem adolescenti illi, vnde
turbulentia crevit donec deservit sub æstatem;
Petrus Diaconus in vita Paschalis. Moguntini
contra Henricum insurgentes, cogunt eum ad
relaxandum ipsorum Archiepiscopum: *Vrsp-
gensis.* Comitissa Mathildis annorum 60. d. 24.
Iulij Sacramentis munita, & Crucifixum exo-
sculans ac piè se Christo commendans migravit
ex eius sacerdotali ærumnis *Dominico in eius vita.*
1116 Paschalis Papa 6. Martij celebrat Iateranense
Concilium generale pro diuersis causis Eccl.
præcipue Chrysolani Archiep. Mediolanensis,
quo Paschalis usus est in legatione ad Alexium
Imp. *Vrspengensis.*
1117 Henricus Imper. simulans penitentiam venit Ro-
mam, & Romanos donis promissisq; & Ptole-
mæum data filia in matrimonium conciliat sibi,
celebratq; Pascha; sed quia cum Paschali Papa
non potuit agere, utpote in Apulia ob Troiz
Synodum versante, & estate ingruente, recedit
ab Vrbe, & Paschalis instante autumno cum
Northmannorum exercitu venit Anagniam, vbi
agrotauit vsq; ad mortem, sed conualescens ve-
nit Prænesti, vbi Natalem Domini celebrauit:
Petrus Diaconus l.5. c.57. & 63. Henricus pro-
digis, & miraculis S. Bennonis territus, per le-
gatos petit à Paschali absolutionem; Paschalis
negat posse se id præstare sine Concilio, cum
non ipse Concilium excommunicarit Impera-
torem *Petrus Diaconus, & Vrspengensis.* de S.
Bennone Surius d. 3. Iunij. Terræmotu in Ita-
lia per 40. dies multa ædificia collapsa, & villa
quædam prægrandis in Longobardia aliò trans-
lata; *Rogerius in Annal. & Petrus Diaconus l.4.
c.64.* Moritur Robertus auctor monasterij Fontis
Ebraldi propè Parisios erecti, cuius Ordo
originem habuit ab illis verbis: *Ecce filius tuus,
ecce mater tua;* nam in eo separatis in locis viri,
& mulieres obediebant vni Abbatissæ tanquam
Deiparae. vide hic *Baronum.* Balduinus agro-
tans & penitens pellicem dimittit in Siciliam.
Tyrus l. 12. 29. Nicolao Muzaboni Patriarchæ
Constantinop. defuncto, subrogatur Theodo-
rus Diaconus: *Zonaras.* Cremonæ tempore,
terræmotus prædicti infans in fascijs vocavit no-
mine proprio matrem dixitq; vistum sibi Beatissimam
Virginem exorasse filium suum, ne mundum
destrueret, & inde tacuit vñq; ad tempus
naturalis loquelæ. *Felix Astulphus de Imag. Ma-
riae l. 6.*
1118 Paschalis Papa celebrata Prænesti Epiphania Ro-
mam à Ptolemais liberatus cum exercitu ve-
nit & 18. Ianuarij Sacramentis munitus, psal-
lensq; cum psallentib. media nocte obiit, & ter-
tio post die electus fuit in eius locum Ioannes
Caietanus monachus Cassinensis & Diaconus
Cardinalis Cancellerius, dictusq; Gelasius II.
At Cencius Frangipanis Schismatico Henrico
addicetus, fratri Ecclesiæ toribus, Gelasium per
gulam arreptum, pugnis, calcibus, & calcaribus
cruentatum catenatumq; in suam domum traxit,
multi Episc. & Cardinales ab eius Satellitibus
vincit, aut de equis capite verso præcipitati, ac
spoliati. Mox Praefecti regionum Vrbis, reli-
quiq; Romani armis correptis Capitolium scan-
dunt, & per nuncios à Frangipane repetunt Pa-
pam; ille territus eum relaxat; itaq; Gelasius
niveo equo deductus ad Ecclesiæ coronatur.
At Henricus Imper. armatus superuenit ad por-
ticum S. Petri; Gelasius per Tiberim & mare
cum suis fugiens, tandem Cajetanum appulit; Hen-

- ricus vero intrusus Mauritium Burdonum Antia-
pam dictum Gregorium dñe 6. Martij: Ge-
latius post inuestitum Vuillelum Duce Apu-
liæ, & Calabriæ, nauigauit in Gallias, vbi per
Nuncios honorifice exceptus à Ludouico Re-
ge, & à Francis pecunia collecta exulem Ponti-
ficem sponte iuantibus. Colonia congregatur
Concilium, in quo sicut & in Frinesareni Sy-
nodo per Cononem Legatum Apostolicum ex-
communicatur Henricus; Principes Germaniæ
Heripolim conuentu contra eundem indicunt;
proinde relictæ Regina cu[m] exercitu in Italia Hé-
ricus reuolauit in Germaniam: *Petrus Dia-
conus, Vrspengensis, Pandulphus Subdiaconus in
Actis Gelasij, & Sugerius Abbas in vita Ludo-
nici Regis VI.* Templariorum Ordo militaris ab
Hugone de Paganis, & Gaufredo de S. Ademo-
ro instituitur, & Balduinus, substituto sibi Bal-
duino de Burgo affini suo moritur in expeditio-
ne, sepeliturq; Dominica Palmiarum sub Calu-
riæ loco; Eustachius Comes Boloienensis tra-
terq; Godefridi Regis ab alijs, ne ciuale bellum
oriretur cum scandalo Infideliū, ponte cessit
Balduino: *Guilelmus Tyr. l. 12.* Alexius Imp.
d. 15. Augulti moritur, cum paulo ante Con-
stantini statua vi ventorum corruens multos op-
pressisset, succedit filius eius Calo Ioannes
Comnenus: *Zonaras.*
1119 Gelasius Papa II. peracta Synodo Viennensi in
Gal. moritur in Monasterio Cluniacensi d. 29.
Ianuarij; Cardinales, qui cum eo fugerant in
Franciam, eligunt licet reluctantem Guidonem
Francum Regia, & Imperatoria nobilitate con-
spicuum Archiepiscopum Viennensem Cardi-
alem, & Legatum Apostolicum, & electio Romæ
fuit confirmata, dictuq; est Cailitus II. *Pan-
dulphus in Gelasio, & Callisto.* Conuentus Tri-
buriensis in Germania contra Henricum agitur.
Henricus promittit, se ad Concilium Rhemensis
venturum, quod circa festum S. Luciaæ Callitus
celebrauit cum Patribus 426. quos inter 424. Pa-
storali baculo prædiit; sed Henricus recutans
comparere in Concilio, excommunicatus est. S.
Northberto confirmata facultas prædicandi
Euangelij: *Rogerius in Annalibus, Vrspengen-
sis, Pandulphus, & Hugo in vita S. Northberti
apud Surium 6. Iunij.*
1120 Callitus reuertus in Italiam ingenti plausu, & cō-
cursu populorum Romanum venit in eunte Iunio,
& occurrentibus pueris cum ramis arborum,
eosq; quibusdam abgentibus ne opprimerentur
à turba, benedicens cum IESV dixit. *S. nate
pauulos venire ad me, talium est enim Regnum
celorum.* Burdinus Antipapa in arcem Sutri-
nam fugit; Callitus Bentuentum se contort
hortatus Northmannos ad expugnandam ar-
cem Sutrinam, ibiq; Vuillelmo Duci Calabriæ,
& Apulæ inuestituram confirmat: *Pandulphus,
Egino Abbas apud Baronum, & Petrus Dia-
conus l.4. à c. 70.* S. Northbertus instituit ordinem
Præmonstrenensem: *Hugo in Surio 6. Iunij.* Ro-
gerius Antiochiae princeps cum exercitu à pagani
profligatus, sed prius scelerum suorum pe-
nitens moritur. Balduinus cum Comite Tripoli
prælio ligno Crucis Sancti. in vigilia Assu-
mptionis Deiparae, ingentem de Turcis viciorum
confecutus est, & Crux in die exaltationis
eiudem solemanter Hieropolym reportata;
Guilelmus Tyrus l. 12. à c. 10. ad 13. vbi addit
à Patriarcha Hierosol. actum Concilium Nea-
poli, olim Samariae pro morum reformatione.
Ianuarij d. 16. (vt ibi Bollandus) obiit in An-
glia S. Henricus Eremita, & inox audit cantan-
tes in aere totum: Te Deum laudamus; Corpus
cuius canduit vt nix, & absq; illa plaga, in quam
vermes decidentes reponere solebat dicens: Re-
dite,

- dite, redite ad immundam naturam vestram originem, & carnem, quae vos hereditabit, consumite, eius vero facies resplenduit mirum in modum.
- 1121 Romanus exercitus Sutrina arce expugnata paulo post Pascha Burdinum antipapam capit, ut veruecina pelle induitum camello imponit, data ei pro freno cauda camelina; maledictisq; incessit, Callisto autem ne interficeretur intercedente, sed seruaretur ad penitentiam in Monasterium Ca- uense relegatus est, in quo remansit in sua re- bellione: *Pandulphus in Callisto, Vrspengensis, & Sugerius in Ludouico VI.*
- 1122 Callistus Quadragesima inita celebrat Concilium Lateranense Episcoporum 300. & amplius; & in conuentu Principum Vuormatiz Studio Le- gatorum Pontificiorum Henricus Imp. resipi- scens, ieq; Romano Pontifici subiecti absolu- uitur cum suis sectatoribus à Centuris; Callis- tus autem ei cōcedit electionem Episcoporum, & Abbatum in Regno Germaniaꝫ faciendam sine simonia, & violentia, & vt electi regalia per Scepterum ab Imperatore recipiant, exceptis om- nibus, quae ad Romanam Ecclesiam pertinent; & pax Ecclesiæ cum ingenti fidelium lætitia re- stituta est; *Sugerius in Ludouico VI. Vrspen- gensis in Cron. Ita Christus, qui vitus erat dormire tantisper in nauicula Petri, tecit imperans ventia tranquillitatem magnam.*
- 1123 Compositellana Ecclesia à Callisto confirmata in Metropolim; *Petrus Diac. l. 4. c. 48.* Cum in itinere Balduinus Rex captus esset à Turcis; Ve- netorum classis superueniens vicit Ägyptiorum Clattem, quamvis numerotidem loppem obli- dentem, & eorundem ope anno tequenti Tyrus expugnata est: *Guilielmus Tyrus l. 12. & c. 21. ad 25. Scytha Istrum transgressi Thraciam in- uadunt, & Romanum exercitum vrgent violen- ter; tum Ioannes Comnenus Imperator Imaginem Dei Genitricis cum lacrymis intutus, & post orationem cælesti robore arinatus Scytha- rum currus prostrigat, multos cædit, plurimos caput, castis corum potitur, deinde Triballos eiusdem Deiparæ auxilio superat, & Byzantium reuerlus Currum triumphalem hbi præparatū, Deiparæ Imagini destinat, ipse pedes Crucem manu gestans antecedit, & in templo S. Sophiæ gratias Deo, ac Matre eius agit: 'Nicasius Cho- niates.*
- 1124 Otto Episcopus Bambergensis accipit à Callisto Papa Apostolatum ad Pomeranos, qui eos in fide instruxit, ut habetur in vita ipsius, & apud Vrspensem. Callistus autem in felto S. Lucie- tebre corruptus moritur 19. Decembris, & post aliquot dies sibi d. 28. Decembris electus denuo est Lambertus de Comitatu Bononiensi Episco- pus Oltientis, dictusq; Honorius II. Pandul- phus, & alij Christiani in Palæstina à Sarra- norum 40. millibus circumuenti, ieiunio indi- cito etiam infantibus, & pecudibus procedunt aduersus hostes, licet vix essent termille; Pa- triarcha vexillum Crucis, Pontio Abbate Clu- niacense lanceam, quæ latus Christi transfixe- rat, & Episcopo Bethlemitico Lac Deiparæ in pyxide præterentibus; mox aere scisso viderunt nostri splendorem super Saracenos; vi cuius robore eneruati, & fugientes alij ad 7. millia cæsi, alij ad 5. millia aquis morti, reliqui ditper- si, eodemq; anno à Venetis Tyrus expugnata est: *Guilielmus Tyr. l. 12. c. 15. S. Maachias annorum 30. Monachus, licet inuitus fit Epis- copus Connerctensis, & Eccletiam Hibernen- sem instaurat. S. Bernardus in vita S. Ma- achiæ c. 5.*
- 1125 Hono ius Beneventi terræmotu die 11. Octobris exorto, nudis pedibus cum Cardinalibus Bati-
- licam S. Io. ingressus coram altari Salvatoris la- crymans misericordiam Dei implorat, & Ro- manum reuersus Oderisium Abbatem Cassinæcum diu contumacem, & contemptorem Pontificis deponit, substituto Nicolao Tusculano; *Petrus Diaconus l. 4. & c. 83. ad 88.* *¶ Chronicon Bene- uentanum.* Henricus Imper. rancore in pectore conseruatò contra Ludouicum Regem, quod Rhemis passus esset ipsum à Callisto, & Synodo Rhenenti excommunicari; collecto ingenti exercitu Germanorum statuit. Rhemos euerte- re, conspirante cum eo Henrico Rege Angliaꝫ cuius filiam duxerat; sed Ludouicus Rex Fran- cie delectu suorum habito, & se commendans S. Dionysio preparat se ad bellum: Henricus tanto apparatu territus alio diuertit, vixq; Fran- ci precibus Sacrorum virorum cohiberi potuerunt ab inuadendo Henrici Regno, nec multo post Henricus d. 23. Maij moritur sine prole mascula; itaq; Imperium translatum est ad Sa- xones Ecclesiæ defensores; Nam opera Alber- ti Archiep. Moguntini electus fuit in Regem Germaniaꝫ Lotharius Dux Saxonum d. 30. Au- gusti, & d. 13. Septembris colonatus Aquisgra- ni: *Sugerius in Ludouico IV. Robertus in Chron. & Otto Frisingensis.* Londini Concilium habi- tum Septembri à Ioanne Clementi Cardinali, & Legato Apostolicos. S. Northbertus Romanum venit, & ab Honorio impetravit, quidquid vo- luit pro suo Ordine inititudo: *Hugo in eius vita.*
- 1126 S. Northbertus vocatur Antuerpiam ad purgandum eam Ciuitatem ab heresi Tanchelini Sa- cramentariorum præcursoris. S. Stephanus Ar- uernensis, Or. inis Grandimontensis inititutor moritur d. 13. Februarij, cuius Acta extant apud *Vicentium Belluacensem lib. 25. Speculi hist. & c. 46.*
- 1127 Villemo Duce Apuliaꝫ, & Calabria defuncto sine liberis die 28. Iulij Rogerius Siciliæ Comes tentat inuadere Ducatum, & multis proinissio- nibus ab Honorio confirmationem Ducatus, quam non impetrans Beneuentanam ditionem infestat: Honorius tub finem Decembris Capuam venit, & Robertum Principem Capuæ in- ungit, & conuentu conuocato, inuitat fideles ad expeditionem contra Rogerium. *Chronicon Be- neuent.* *& Romuald. Episc. Salern. in Chron.* Matthæus Card. Episcopus Albanensis Legatus ab Honorio in Galliam, celebrat Concilium Trecense, cui interfueri SS. Bernardus Abbas Claræualis, & Stephanus Cisterci, in quo con- firmatus est Ordo Templarioru: *Villemus Tyrus l. 2. c. 7.* De actis porro S. Bernardi pro Episcopo Parienti, & Denonensi contra Ludouicum Regem, vide S. Bernardi Epistolas 42. 45. 46. 47. 49. *& 78.* *& Petri Cles. lib. 4. Ep. 29.* Villemus Archiep. Cantuar. Legatus ab Hon- orio, celebrat Concilium Vuimoniense d. 13. Maij; Aler Villemus Anglus datus Tyrus Archiepiscopus. *Tyrus ipse l. 13. c. 23.*
- 1128 Honorius Papa cum principibus bœderatis mouet contra Rogerium, Rogerius prudenti factus continet exercitum à præliando, & per Nun- cios ligium, & hominum cum iuramento præ- stat Pontifici, à quo per vexillum inuestitus est de ditione. Apulie die octaua Assumptionis Deiparæ; quibus peractis Rogerius in Siciliam; Honorius in Urbem reuertitur est: *Chronicon Be- neuent.* *& Romuald. Episc. Salern.* qui addit sub finem anni Rogerium, Episcopos Siciliæ Ro- manum venire prohibuit, et Ducis titulum in- contulit Papa assumptum.
- 1129 Honorius Kalendis ioptis Januarij Legat Grego- riūm Diaconum Card. ad Reges Danieꝫ, Suecię, & Bohemię.

Die

1130

Die 17. Ianuarij moritur Honorius Papa, eodemque die antequam publicaretur mors Honorij sapientiores, & maiores Cardinales conuenientes ad S. Marcum, elegerunt Gregorium Monachum, & Abbatem, & tunc Diaconum Cardinalem de S. Angelo, nominaruntque Innocentium II. At Cardinales, qui Petro Leonis fauebant, publicata morte Honorij, & ipfi in S. Marco elegerunt Petrum ipsum Leonis Frangipanis filium presbyterum Cardinalem hora diei 3. sed scripsit, cumque; Anacletum II. dixerunt, unde ortum longum Schismatis, & immania sacrilegia à Schismatibus patrata, cum tamen Innocentius, & electorum qualitate, & suis ipse meritis, & tempore potior esset: Videndi enim Pandulphus, Chronicon Beneuentanum, Anonymus Bibliothecae Vaticanae, & S. Bernardus Epistolis 124. 125. 126. Ausus est etiam Anacletus Innocentium, & Cardinales ipsi adhaerentes in Cœna Domini excommunicare, & plura contra ipsum scribere ad Lotharium Regem Germanum, & Ludouicum R. Franciam, & ad Imperatorem Orientis, & ad Regem Hierosol. At Matthæus Episcopus Albanensis, de quo dictum anno 1127. Innocentio in Gallias profecto vniuit Angliam, Germaniam, Hispaniam, & totam Galliam, excepta parte Aquitanie; Petrus Cluniacensis l. 2. miracul. c. 14. 15. 16. & S. Bernardus Epist. 125, qui asserit Innocentio adhæsisse Reges Alemaniæ, Franciæ, Anglie, Scotie, Hispaniarum, & Hierosolymorum, & in Epistola ad Episcopos Aquitanie addit Antistites Tusciam, Campaniam, Longobardiam, & Orientales, eidem Innocentio inhærentes. Rogerius tamen, & Monachi Cassinenses adhaerunt Anacleto: hinc Rogerius Siciliæ de Comite Rex creatus ab Anacleto, eique subiecti Ecclesiastici: Petrus Diaconus in Chron. Cassin. lib. 4. ac. 99. ad 114. Sed S. Bernardus Epistolis 127. 130. 139. eum non Regem sed tyrannum Siciliæ appellat; & S. Hugo Episc. Gratianopol. in Synodo Anicentii Petrum Leonis excommunicauit: In eius Aetate apud Surium 1. Aprilis. Innocentius Patis Genuam, inde in Gallias delatus, celebrauit Concilium Claramontanum, & Stampense; Auælianis exceptus à Rege, & Regina Frâcorum ad eius pedes prostratis, eidemque occurrit Henricus Rex Angliae Carnutum, à S. Bernardo prius confirmatus contra opinionem quorundam Episcoporum. Angliae Anacleto fauentium: Sugerius in Ludouico VI. Willielmus Malmesbur l. 4. & Theobaldus in vita S. Willielmi apud Surium d. 10. Febr.

1131

Innocentius Papa celebrato Parisijs Paschate, habet Concilium Rhemis, vbi præidente S. Northberto excommunicatus est Petrus Leonis, & ab Innocentio consecratus est rogatu patris Ludouici filius Ludouici Crassi; Sugerius in Ludouico VI. Innocentius Leodij à Lothario. Regem frânum equi albi tenente instar Stratoris, et altera manu virgam, exceptus, sed rogatus de inuestituris Ecclesiârum hæsit, donec S. Bernardus mira libertate Lotharium redargens compescuit. Deinde Innocentius visitato Monasterio Claravallensi, eiusque paupertate vita, liberat illud à penitiose decimârum, quas toluebat Cluniacensibus, et Clericis: Videndi simul Sugerius in Ludouico VI. Otto Frising. l. 7. c. 18. & Bernardus Abbas Bonavallensis in vita S. Bernardi l. 2. potius quam Petrus Diaconus Lothario nimis adulans. Noviomensis Ecclesia, et Ciuitas non recipiens Innocentium, incendio penè tota consumpta est: Autarum Sigeberti. Balduinus Rex Hierosol. liberata à Turcis Antiochia, æger decumbens profitetur se religiosam vitâ amplexurum, si superciuat, sed moritur 22. Augusti et d. 14. Sept. illi substituit Fulco Comes Tys-

1132

romensem. Stephanus Rex Hungarie fit Monachus, eique succedit Bela: Willermus Tyrillus l. 13. c. vlt. l. 14 c. 1. Parisijs 13. Octob. Philippus II. Rex Galliarum, porco intra pedes equi irrueante, equoq; cōsternato decidit cum equo, et paulo post ibidem defunctus est. Tilius in Chro. Regum Præcie. Innocentius Papaus per montem Genevez in Italiam, et celebrato apud Hastam Paschate, venit Placentiam, vbi peregit Concilium, et cum Lothario Rege, qui in Longobardiam cum exercitu venerat in Roncalijs collocutus, reuersus est Pisces, et conuocatis Genuenibis pacem inter eas Republicas conclusit. Beneuentani à Rogerio Siciliæ tyranno, qui eos deprimere volebat, et ab Anacleto defecerunt, immò cum Roberto Principe Capuano, et Rainulpho Comite Auellino, et Picentinis pugnantes trans Sarnum contra Rogerium, cius exercitum internectione delerunt, Rogerio fuga elapsi Salernum, et inde in Siciliam: Acta Innocentij, & Fulco in Chronico Beneuentano.

1133

Innocentius Papa iterum cum Lothario collocutus apud Calcinariam in agro Pisano, per mare venit Viterbum, et eodem Lotharius per terram, et simul cum duodus millibus armatis viris ingressi sunt Romam, interimque Pisani, ac Genueses cum c. atque Ciuitatem Veterem, et alia loca Pontifici subiugarunt. Innocentius in Sancta Sede collocatus coronauit Lotharium Imperatorem, consecravitque, eique; d. 8. Iunij Allodia bona Comitissæ Mathildis fruenda concessit cum pacto, ut eo defuncto redirent ad S. R. E. et interim solueret annuatim Sedi Apostolicæ centum libras argenti. Anacleto per viros religiosos rogatus, ut desisteret à Schismate, contemplit confilia. Lotharius ab Urbe discessit plures copias paraturus aduersus Schismaticos, et Rogerium; Innocentius autem Pisum rediit. Interim Rogerius transfretans cum Sarracenis in Apuliam, Venetiam, Troiam, aliaque loca igne ferroque, valvavit, ne mulieribus quidem, aut infantibus parcens: Acta Innocentij, Chronicon Beneuentanum, & Hugo in vita S. Northberti, quem Lotharius secum duxerat Romam.

1134

In Pisano Concilio generali, præidente Innocentio, & præsente S. Bernardo excommunicantur. Petrus Leonis eiusque fautores, & d. 22. Aprilis canonizatur S. Hugo Episc. Gratianopolitanus, qui anno præcedente d. 1. Aprilis obierat. Comradi tyranni contra Lotharium cum Mediolanensis confederati satellites, & grassatores, redeentes Episcopos, & Abbates Gallicanos à Concilio capiunt, verberant, spoliant, & carcerebus includunt; Mediolanenses tamen rogarunt ante S. Bernardum, ut ad eos se conferret, eiusque opera reconciliarentur vero Pontifici. Illum igitur misit Innocentius ad Mediolanenses, cum Legatis duobus Cardinalibus Guidone Pisano, & Mattheo Albanensi Episcopis, quorum opera, & miraculis S. Bernardi, qui multos energumenos liberauit, Mediolanentes, antea seducti à suo Arch. Anselmo Schismatico, recuperunt Innocentium pro legitimo Pontifice, & Lotharium pro legitimo Imperatore. Post haec S. Bernardus missus Genuam ad firmandam pacem cum Pisaniis, re feliciter confecta, redit per Mediolanum ad Innocentium: Bernardus Abbas Bonavallensis in vita S. Bernardi l. 2. Aetate S. Hugonis in Surio d. 1. Aprilis. Petrus Cluniacensis l. 3. Epist. 27. S. Bernardus Epistolis 131. ad 137. S. Northbertus Parthenopoli post 4. mensium ægritudinem migravit in celum d. 6. Iunij; Hugo in eius vita. Rogerius Siciliæ tyrannus Neapolim clavis fructu oppugnauit, sed Rainulphi Baronibus pecunia corruptis, ac sotis, obtinuit Capuam, Auersum, & Beneuen-

Anni
Chr.

1135

uentura, quo statim Petrus Leonis consolauit, *Fulco in Chronico Beneventano*.
 Perseuerabat Aquitania in Schismate, studio Gerardi Episc. Engolismensis Legati ab Anacleto, & violentia Vuillelmi Comitis; Innocentius ad Aquitanos legauerat Gaufredum Carnotensem Episcopum, qui hoc anno veniens Claramuallem assumpfit secum S. Bernardum, & pertinaci habitu colloquio cum Comite, Vuillelmus agnouit Innocentium pro legitimo Pontifice, sed recusauit restituere Episcopos, quos suis sedibus expulerat, repose sibi infensos. At S. Bernardus peracta Missa procedens, cum Corpore Christi Domini N. IESV Christi super patenam, ad Comitem pro foribus Ecclesie positum, illum igneo vultu, verbis, ac presentia Christi iudicis adeo terruit, ut corruens in terram saliuaque per barbam defluente videretur epilepticus, & a suis eleuatus, iterum corruerit in faciem, sed pede a S. Abbe pulsatus iussus est stare, & audire Dei sententiam hanc: *Praesens est Pictaniensis Episcopus, quem ab Ecclesia su: expulisti, nade & reconciliare illi, & in osculo sancto pacem cum eo iunge, & ipse ad suam sedem reducito, Deoq; satisfaciens redde pro contumelia gloriam, & in uniuerso Principatu tuo diuisos, & discordes renova ad unitatem charitatis, subdere Innocentio Papa, & sicut uniuersa Ecclesia illi obedit, tu quoq; electo a Deo tanto pare Pontifici: Quibus auditis paruit Vuillelmus.* Nec multo post Gerardus Episc. Engolism. in Schismate pertinax repertus est in lectulo subito extinctus, & enormiter tumens, eiusq; cadaver ab Ecclesia erutum, & iussu Gaufredi Legati alio projectum est. S. Bernardus reuersus Clarumuallem cœpit explanare Cantica Canticorum: *Bernardus Bonavallis in vita S. Bernardi l. 2. Qui quidem Sanctus per Epistolas 129. 139. 140. continuit Genueses in officio, munib; a Rogerio sollicitatos, & Lotharium sollicitauit contra Rogerium, & Pisaniis reconciliauit eundem Lotharium. kalendis Decembris moritur Henricus Rex Angliae anno Regni 36. iam per dies 116. inchoato; successit ei Stephanus nepos, qui in iuramento præstito Vuillelm. Arch. Cantuar. Legato Apostolico, confessus est sibi ab Innocentio regnum confirmatum tanquam feudatario Romanæ Ecclesie. Videl. Malm. fb. l. 1. hist. nouel.*

1136

Hoc anno contigere vexationes Cassinensis a Rogerio, & infelix mors ac damnatio Guarini, & aliorum, de quibus *Chronicon Beneventanum & Cassinense*; Lothario interim degente in Longobardia, & Rogerio Apulia, & Campania (excepta Neapoli) potito. Ludouicus Crassus R. Francie pœnitens moritur kal. Aug. præmissa infligi profecione Fidei, de qua *Sugerius in eius vita, & Petrus Cluniacensis in eius gestis. Vuillelmus quoq; Comes Aquitani in peregrinatione ad S. Iacobum Compostellanum detinens perhibetur sexta feria Parasceues, ut habeat Robertus in Chron. & Sugerius in vita Ludouici Crassi. De Actis cum Patriarcha Antiocheno, & Concilio Antiocheno, ac Hierosolymit. videndum Gullielmus Tyrius l. 14. & 15.*

1137

Innocentius Papa euocat S. Bernardum ex Claraualle Viterbiu[m], & inde illum mittit Romam ad conciliando Schismaticos; ibidemq; cum Lothario Imper. congressus mense Martio, statuunt de bello contra Rogerium. Henricus gener Imperatoris, cum Innocentio Papa Campaniam ingressi, Capuanos compellunt ad recipiendum Innocentium pro Pontifice, & Robertum principem pristinum: Lotharius Imper. celebrato Paschate Apuliam inuadit, & capit, & Henricus cum Innocentio Beneventum d. 25. Maij; Inno-

Anni
Chr.

1138

centiu[m] venit ad Lotharium, qui Barium obfidebat; capto Bario, & Salerno a Lothario, Innocentius Rainulphum creat Dux Apulie, & in Urbem reuertitur cum Lothario, & Lotharius in Tusciam. Rogerius Salernum & Capuam capit, & hanc ferro, & igne vastat, Ecclesiæ militibus ad prædam, & moniales ad ludibrium tradens; nec S. Bernardum missum ad pacem inter eum, & Rainulphum procurandam audit; quare in prælio vicit ac proligatus est a Rainulpho, fugatusque amissio exercitu, & castris opulentissimis, tantamq; victoriam Rainulphus tribuit precib. S. Bernardi; *Hæc partim ex Chronico Beneventano Fulconis, partim ex vita S. Bernardi a Bernardo Bonavallis scripta.* De S. Malachia aduentu Romam hoc anno videndus ipse S. Bernardus in vita ipsius.

Ianuarij die 7. Petrus Leonis dictus Anacletus Antipapa, triduani morbi inducis ad poenitentiam a Deo concessis abutens, & obtinatus in Schismate perijt, & ad inferos descendit, ut afferit S. Bernardus Epist. 147. Bernardus Bonavallis in vita S. Bernardi l. 2. c. 7. & Fulco in Chron. Beneventano. Cardinales Schismatici consulto, et auctore Rogerio Romam reuertiti, Anacleto substituunt Gregorium Cardinalem, Victoremque nominant medio mense Martio; sed Victor postea poenitens noctu venit ad S. Bernardum, depositisq; insignibus Papalibus ab eo adductus est ad pedes Innocentij, et reliqui clerici schismatici subiecerunt se eidem, et pax reddita Ecclesiæ in Octava Pentecostes, ut habent idem qui supra, & S. Bernardus Epist. 320. S. Bernardus reuersurus in Gallias, oblato inter alias reliquias Capite S. Cesarij martyris, contentus vno dente, cum fractis cultellis nemo potuisse dentem euellere, ipse oratione præmissa ad martyrem, duobus digitis tacillime illum eduxit; ex vita eius l. 4. c. 5. Lotharius Imperator d. 3. Decembris morbo corruptus obiit, sive apud Clusiam Liguriæ ut habet Petrus in Chron. Cassin. sive in vilissima casa prope Tridentum, ut Otto Frisingensis.

Innocentius Papa media Quadragesima 8. die Aprilis celebrat Romæ Concilium Episcoporum circiter mille in Lateranensi basilica, in quo post Canones 30. damnati sunt qui Anacleto fauerant, et Arnaldus de Brixia clericus, et Petri Abailardi discipulus ob varias heres: *Otto Frisingensis l. 7. c. 23. & de gestis Friderici l. 2. c. 20. & Guntherus Ligurinus de ijsdem Gestis l. 3. Defuncto Rainulpho die 30. Aprilis, Rogerius Apuliam penè totam occupat; Innocentius cum copijs militaribus ad eum protectus, et nuncios pro pace præmittens, dolosè capitur die 10. Iulij, et Rogerius ab Innocentio, licet humilibus precibus extorquet Ducatum Apulie, et Calabriæ, et pro filio suo principatum Capuz, et sic pax inter eos firmata die 26. Iulij. Fulco in Chron. Benevent. & Otto Frisingens l. 7. c. 24. Princes Germanie conuenerunt in Pentecoste pro electione Regis indicato timentes ne Henricus Bauaric Dux præualeret, circa medium Quadragesima conuenienti Cöfluensiam, eliguntq; Conradum Henrici Imper. sororum, contentiente Legato Apostolico, qui Aquiliani inunctus est, et in Pentecoste conuenienti Principum celebrauit: Henricus dulcas ei se subiugere, Ducatu ipso priuatus est. Otto Frising. l. 7. c. 22. 23. 24.*

Petrus Abailardus provocat S. Bernardum ad disputandum in publica Synodo Senonensi, quam Archepiscopus ille indicat, inuitans S. Bernardum, qui co venit, et presente Rege interrogatus Abailardus, notuit respondere, sed appellavit ad Innocentium; nam suis confessus est turbatam

V

bataam

Anni
Christi.Anni
Christi.

batari sibi tunc memoriam, rationem caligasse, sensu interiore euansile: proinde dimissus est, eiusq; scripta damnata sua. Petrus tandem post recantataam palinodiagn fit monachus Clunianensis, et postea sancto fine quieuit, absolu-
tus antea à censoris, est ergo errores eius ab Inno-
centio damnati sunt: *Godfridus in vita S. Ber-
nardii l. 3. S. Bernardus ab epist. 187, ad 194. et*
Petrus Cluniac. l. 5. Ep. 3. 20. et 23. Migravit
hoc anno in cœlum Hugo de S. Victore. Ro-
gerius Rex Sicilie Neapolim recens sibi dedi-
tam ingressus, circuitum eius measurari iussit,
repertusq; est passuum 2363. *Falso in Chron.
Benev.*

1141 Lucenses aduersus Pisanos; Mediolanenses ad-
uersus Comenses, Patauini aduersus Veronen-
ses; Tiburtini adhuc Schismatici aduersus Ro-
manos confligunt, quos tamen Innocentius ar-
mis ad decisionem compulit: *Otto Frising. l. 7.
cap. 27.* Cum Papa mississet Petrum in Galliam
futurum Episcopum Bituricensis, sine consen-
su Ludouici Regis, orta est inter eos dissensio
Robertus in auxilio Sieberti.

1142 Innocentius legat in Gallias Iuonem Cardinalem
ob causam Bituricensis Archiep. & quia Rad-
dulphus Varianandorum Comes dimissa uxore
sua, duxerat Petronillam sororem Reginam: cum
propterea excommunicauit; suspenditq; à di-
uinis Episcopos Saluanensem, ac Nouiomagen-
sem, qui diuortium illud fecerant: *Robertus in
auxilio Sieberti, & S. Bernardus Epist. 116.
117. 122. 120. 222.* Fulconi Regi Hierosoly-
mori. ex laplo sub equo defuncto succedit Bal-
duinus annorum 13. sub tutela Reginæ Mele-
tendis: *Godehardus Tyr. l. 16. c. 3.*

1143 S. Bernardus calumniam passus apud Innocentium
Papam, quod Iuonis Cardinalis defuncti bona
in pauperes dissipasset, potiusquam legitimè
erogatis, excusat se quod implexerit testamentum
eius, tunc tamen ob id, siue quia frequenter
ad ipsum zelo ductus scriptitas est, excidit à gra-
tia Innocentij, pro quo tantum laborauerat. Sed
S. Bernardus non sperabat in Principibus, nec in
filios hominum, in quibus non est salus. *S. Ber-
nardus Ep. 1. 218.* Ludouicus Rex Francie in
Theobaldum Comitem, qui Archiepiscopum
Bituricensem receperat Innocentio obediens,
fuit, & Vitriacum eius castrum capi, admoto-
que igne Ecclesie 300. anime ibi combustæ,
quod postea lux Rex, & ob id suscepisse pere-
grinatioem Hierosyrianam creditur: *Sige-
berti auxilium.* Innocentius Papa laborans
aduersus Romanos, qui Senatum, & veterem
Reipublicæ formam restituere satagebant, mor-
titur Septembbris d. 24. dieq; sequenti electus est
Guido de Castello Cardinalis, dictusq; Cæle-
stinus II. inter quem & Regem Francie concor-
dia facta est: *Otto Frising. l. 7. c. 27. Robertus in
Chronico.* Mense Aprili obierat Ioannes Impe-
rator Orientis, succedente Manuele filio: Mori-
tur, & Leo Stypiata Patriarcha Constantinopo-
lis cui substitutus est Michael Monachus: *Ni-
cetas in Chron. & Otto Frising. l. 7. c. 28.*

1144 Cælestinus Papa d. 8. Martij moritur, dieque se-
quenti sufficitus est illi Gerardus Bononiensis
Canonicus Regularis & Cardinalis, dictusque
Lucius II. qui à Romanis Senatum restituere
volentibus vexatus, scribit ad Conradum; sed
Romani aliquot Arnaldi hæresi infecti, qui do-
cuerat Ecclesiasticos præter spiritualia bona ni-
hil aliud possidere posse, Conradum per litteras
Romam induitare, quos tamen Conradus despe-
xit Pontifici inharrrens: *Acta Vaticana, & Otto
Frisingensis l. 7. c. 31. & de gestis Frid. l. 1. c. 27.
28. Christiani in Oriente virtute S. Crucis, &
Cælestis nuncij ab extremis periculis, & mani-*

bus Arabum liberati: *Gallican. Tyr. l. 16. c. 8;*
Alphonſus Dux Portugallie Ducatum suum
Romanæ Eccl. rectigalem fecit, annua pensione
*vaciarum auri quatuor ex Innocent. III. Epist.
100.*

1145 Lucius Papa d. 25. Februarij mortuus, statimque
Cardinales metu Romanorum Arnaldistarum
eligunt Bernardum Pisanius Cisterciensem Ab-
batem S. Anastasiij Trium Fontium, licet non
esset Cardinalis, nominaruatq; Eugenium III.
qui præcognita Senatorum parata resistentia,
nisi Senatorum approbaret, fugit in Arcem Monticelli, & inde ad Monasterium Farfense, ubi
consecratus est: quo audito Arnaldistæ domos
Cardinalium deprædati sunt, præsertim ingre-
so Vrbem Arnaldo, & eos sollicitante ad Sena-
tum, & Ordinem equestrem instaurandum, &
Capitolium reædificandum, asserenteque nihil
in dispositione Vrbis spectare ad Romanum Pon-
tificem, eique competere tantummodo Eccle-
siasticum iudicium; hinc multa à Romanis ne-
fariè perpetrata: *Ligurinus in Friderico l. 3. Otto
Frisingensis l. 7. c. 31. & de gestis Frid. l. 2. c.
20. S. Bernardus Epist. 242.* qua Romanos in-
crepauit, & ep. 243. qua Copradum ad Eccle-
siaz defensionem hortatus est. Ad Eugenium
porro Viterbij extorrem frequentes legationes
venere ex Anglia, Armenia, Syria: *Otto Frisingensis l. 7. a c. 31. ad 33.* Eugenius ad expedi-
tionem in Terram Sanctam sollicitat Ludouicu-
m Regem Francie, alioquin de illa peregrina-
tione cogitarent. Consultus de hoc S. Ber-
nardus negotium remittit ad Eugenium, qui de-
nuo Francos ad id hortatur, multa concedens
vltra indulgentias Cruce signatis, & Romanos
partim anathemate, partim armis Tiburtiorum
ad pacem compulit, reuerlusq; in Vrbem, Na-
talem Domini celebravit; flagrantè interim tota
Tuscia incestuo bello inter Pisanos, & Lucen-
ses: *Otto Frisingensis de gestis Frid. l. 1. c. 34. et in
Chron. l. 7. a c. 29. ad 31.*

Eugenius Papa sollicitatus à Romanis de Tiburti-
orum excidio, recipit se in Arcem S. Angeli. *Otto Frising. l. 7. c. 34.* Carnuti concilium cele-
bratur 3. Dominica post Pascha, vbi decernitur
expeditio in Terram Sanctam; S. Bernardus
electus dux primarius se excusat, accipit tamen
ab Eugenio facultatem prædicandi expeditio-
nem, Rex Francie cum alijs in conuentu ge-
nerali apud Verzelacum prope Massiliam Cru-
cem à S. Bernardo accipit, qui & Germanos ad
eam inuitat, & per litteras & coram Conrado:
*Otto Frising. de Gestis Frid. l. 1. c. 36. ad 40. Pe-
trus Cluniac. l. 6. ep. 19. 20. S. Bernardus epist.
246. 250. & de gestis Frid. l. 1. c. 34. et in
cap. 4.*

1147 Conradus Imper. mense Februario, celebrato con-
uentu in Bauaria, crucem de manu Eboracenlis
Abbatis, cum multis Episcopis nobilibus, &
innumerabili populo accipit, & cum Theodino
Cardinali Legato Apostolico in Alcælio Do-
mini discessit versus Orientem, multilq; diffi-
cultatibus exantatis venit prope Constantino-
polim in festo Nativitatis Deiparæ. *Otto Frising.
in Frid. l. 1. c. 40. ad 45.* Eugenius vitans Roma-
nos Arnaldistas, recipit se in Galliam ad Ludouicu-
m Regem à quo excipitur honorificè. Ibi
volente Papa celebrare in Ecclesia S. Genouef-
fæ, oritur contentio inter ministros Papæ & Ca-
nonicorum illorum vsq; ad pugnos, quibus per-
cusserunt non solum ministros Pontificios, sed
ipsum Regem eos sedare volentem, ideoque in
locum Canonorum illorum sufficiunt Canonici
Regulares S. Augustinis ex Aëris Viller-
mi Abb. apud Surium d. 6. Aprilis. Ludouicu-
s rex hebdomada tecunda post Pentecostenem,
accepto

accepto in Ecclesia S. Dionysij baculo peregrinationis, & vexillo S. Dionylij, quod Galli Ori flambae vocant, per Hungariam profectus est, & transito Bosphoro à Conrado exceptus est: *Sugerius in Ludouico, Robertus in Autario Sigeber.* Appendix ad *Lambertum, & Otto Frising.* supra. Gilibertus Episcopus Pictaviensis haereticus accusatur apud Innocentium, contra quem celebratur Parisijs concilium, de quib. *Otto Frising.* in *Frid.* l. 1. à c. 46. ad 51. sed & in Provincia Tolosana detectus est Henricus monachus apostata, sectator Petri de Bruis haeretici flammis damnati; qui negabant baptizandos infantes, edificanda tempia, orandum pro defunctis, adorandam Crucem, cantandos psalmos, & Corpus Domini esse in Sacramento Altaris: de quibus *Petrus Clun.* l. 1. Epist. 2. & l. 5. Ep. 16. *S. Bernardus Epist.* 240. & *Godfridus in vita S. Bernardi* l. 3. c. 5. vbi addit *S. Bernardum Sarlati oblati panibus benedixisse dicendo: In hoc scietis vera esse, qua à nobis, falsa qua ab Haereticis suadentur, si infirmi vestri gustatis panibus istis, adepti fuerint sospitatem:* quod limitante Gaufrido Carnotenti, & dicente: Si bona fide sumpserint sanabuntur; subiecit *S. Bernardus:* *Hoc ego non dixi, sed verè, qui gustauerint sanabuntur, vt cognoscant nos esse veros Dei nuncios.* Tam ingens autem multitudo languentium ex ijs panibus conualuit, vt ob intolerabiles cursus populi declinandum fuerit, & per oculos tramites regrediendum. Quid ad hæc ringere iuuat nostri sæculi sectarios corundem errorum? De Apostolicorum haeresi, & contra ipsam videndus ipse *S. Bernardus in Cantica Serm.* 65. & 66. Die 25. Octobris Alphonsus I. Rex Lusitanæ Mauris eripuit Vlyssiponem multo eorum sanguine fusco, & spolia opulentissima militibus permitit: *Mariana* l. 10. c. 19. Ludouicus Rex circa medium Quadragesimæ frater maris tempestatisbus appellit in Syriam, & Dominica Passionis Hierosolymam: Conradus vero Rex illuc in Paschali hebdom. venit, sed orta contentione inter principes, nihil dignum anno illo gestum est. *Otto Frising.* in *Frid.* l. 1. c. 58. *Sugerius in Ludon.* & *Tyrius.* Eugenius Rhemis concilium celebrat d. 22. Martij, vbi damnatus Eudo haereticus, de cuius infania, & præstigijs *Baronius ex Roberto, Ottone, & alijs,* & Giliberti Porretani errores damnati, urgente illum *S. Bernardo:* ipse tamen Gilibertus abiuratus suis erroribus absolutus est: *Gofridus in vita S. Bernardi* l. 3. c. 4. *Otto Fris.* in *Frid.* l. 1. c. 56. 57. & *Gaufridus Monachus Cisterc.* in *Epi-* stola, quam recitat *Baronius.* Eugenius Treuiros, ac deinde Moguntiam venit, vbi præsente *S. Bernardo* approbavit visiones, & reuelationes *S. Hildegardis:* *Theodorus in vita S. Hildeg.* apud Surium d. 17. Septembri, & *Io. Saresbriensis* l. 1. Epistol. sr. *S. Thoma Epist.* 171. *S. Malachias Claramullen* venit ad Eugenium Pamam, qui iam discesserat Romanam versùs, & post paucos dies obiit 1. Nouembris. Rogerius Siciliæ Rex ingentem classem præparat aduersus Emmanuelem Imper. qui Deum placaturus editio iubet restitu bona Ecclesijs a se ablata: *Nicetas Comiates.*

Conradus Rex Romanorum Constantinopolim reuersus, & Emmanueli confederatus contra Rogerium Siciliæ Regem, cum eius classe nauigat in Italiam, perdit magna ex parte exercitu circa finem Junij: *Otto Fris.* in *Frid.* l. 1. c. 61. Ludouicus Rex captus à nauibus Emmanuelis Imper. sed creptus à Classe Rogerij, & ab hoc, & ab Eugenio suscepitus honorifice reddit in Gallias, paratus aliam expeditionem, annueniente Eugenio, vt *S. Bernardus* initteretur in Orientem.

tem ad alios prouocando: At prioris expeditioonis infelicitatem non suis peccatis, & inonitis Sancti viri spretis, sed *S. Bernardi* falsis promissionibus tribuebant non pauci, contra quos vindredi post *Robertum in Chron. Sigeberto, Gofridus in vita S. Bernardi* l. 3. c. 4. *Otto Frising.* in *Frid.* l. 1. c. 60. ipseq; *S. Bernardus* l. 3. de *Cond. ad Eugenium* & *Epist.* 333. Henricus frater Ludouici Regis fit Monachus Cisterciensis *Gofrid. in vita S. Bern.* l. 4. c. 3.

1150 Eugenius Terentini ordinationes habet Octobri, & Tarracina capitul d. 26. Nouembris. Rogerius Rex Siciliæ amissis Albidia vxore, & alijs quinque liberis, superstitem Vuillelmu coronandum duxit: *Chronicon Foſſæ nouæ, & Romualdus Salernit.* in *Chron.*

1151 In Synodo Baucengiaci in Gallia sub festum Pentestes, probata consanguinitate inter Ludouicum Regem Franc. & quam duxerae, Eleonoram filiam Ducis Aquitaniae, dissolutum est matrimonium, & ipsa Henrico Duci Northman. nupsit. Ludouicus autem duxit Constantiam filiam Regis Hispaniæ: *Sugerius in vita huius Ludonici, & Robertus in appendice ad Sigeberum.*

1152 Quarto hoc à Rhemensi Concilio Anno, *S. Bernardus* scribit ad Eugenium libros de Consideratione: ex lib. 4. Romani cum Eugenio concilianter, & ipse in Vrbem reuertitur: *Robertus in Append. ad Sigeber.* Coaradus Rex 15. Februarij moritur, non sine suspitione veneti à Medicis, suatu Rogerij, propinati: Principes ex ipsius voluntate eligunt seu comprobant Fridericum Suevorum Ducem Conradi ex fratre, nepotem: *Otto Frising.* l. 1. *Frid.* c. 63. & l. 1. c. 1. 4. & 9. vbi de coauentionibus inter Eugenium, & Fridericum. Rogerius Siciliæ Rex moritur, teste *Romualdo Salernit.* in *Chron.* male enim *Robertus in Sigeberto* id anno 1154. consignat.

1153 Die 8. Iulij moritur Eugenius Papa Tibure miraculis clarus, teste *Gofrido in fine vita S. Bernardi;* die sequenti summa concordia eligitur Coaradus Romanus Canonicus Regularis, & Cardinalis, dictusq; Anastasius IV. codem anno *S. Bernardus Abbas Claræuallis haereticoru malleus*, terror Principium à rectitudine deuianum, Pontificum, & Rounanæ Ecclesiæ index, & singulare organum Spiritus Sancti, cum in canticorum explanatione peruenisset ad illa verba: *In lectulo meo quæsiui, quem diligit anima mea,* & Metense bellum licet ægrotans sedasset, centum sexaginta monasterijs creatus anno 63. ztatis ad celestem Hierusalem migravit die 20. Augusti *Gofridus in vita ipsius.*

1154 Defuncto Stephano Regi Anglorum, succedit Hericus Dux Northmanniæ filius Mathildis Imperatricis: *Robertus in app. ad Sigeber.* Fridericus Rex Octobri mente cum exercitu venit in Italiam, cuius bella descripsit *Otto Frising.* l. 2. d. c. 11. & *Otto Morena in Chronico Laudensi.* Die 2. Decembri moritur Anastasius Papa, dieq; sequenti subrogatus est Nicolaus Anglicus de Castro S. Albani, Episcopus Albanensis, dictusq; Hadrianus IV.

1155 Arnaldo adhuc in Vrbe procaciter morante, vnu ex eius Sectarijs lethaliter vulnerat Gerardum Cardinalem euntem ad Pontificem: Hadrianus interdicto subiicit Vrbem, quæ à diuinis officijs cessauit, vsq; ad 4. Feriam maioris hebd. Romanii Senatores compulsi à Clero, & Populo iurant super Sancta quatuor Euangelia eucturos se Arnaldum, et Sectatores de tota Romana ditione, lic cessauit interdictum. Vuillelmus Rex Siciliæ inuador Romanæ ditionis excommunicatus est ab Hadriano: ex eius *Actis Vaticanis,* V 2

Anni
Chris.

- 1156** *& Chronicis Fosse Nonis.* Fridericus Terdona expugnata cum magno exercitu ad Urbem properat, et rogatus à Legatis Pontificis, Arnaldum, qui ad ipsum confugerat captum tradit, quem Urbis praefectus ligno adacto comburi iussit, cineresq; in Tiberim projici. Post hęc Fridericus præstito iuramento fidelitatis, impretrauit quidem assensum de coronatione, sed quia Pontifici Stratoris officium non exhibuerat, Pontifex denegauit illi osculum, sed cognita antiqua consuetudine Fridericus Stratoris officium impleuit, et ad pacis osculum admisus est, veniensq; cum eo Romanū, die Sabbati 18. Iunij corona Imperiali donatus est, acclamantibus præ gaudio horrendum in modum Teutonibus, inter quos tamen, et Romanos fecutus est tumultus non sine multa cæde ciuidum. Tiburtini subtrahunt se Papæ, deduntq; Friderico; Fridericus iustitia Papæ cognita, cogit eos eidem obediere. *Acta Adriani, & Otto Frising.* l. 1. de gestis Frid. A die 18. Ianuarij terræmotus ter Burgundiam quassauit, magna multarum sedium, *Robert. de Manto in Chron.*
- 1157** Hadrianus Papa à Vuillelmo Rege Siciliæ Beneuenti obfessus ad indignas conditiones pacis compellitur, de quibus ex *Vaticanis actis Baronius hic.* Fridericus repudiata vxore tanquam consanguinea, duxit filiam Principis Burgundiæ Agnetem, ut habeat *Dodechimus in Chron.* Seu Beaticem, ut *Otto Frising.* *& Ligerius de gest. Frid.*
- 1158** Hadrianus per litteras, & legatos conqueritur cum Friderico Imper, quod inuitos esse permisit eos, qui Archiepiscopum Londinensem redantem per Germaniam ceperant, & in carcere tenebant; simul intiuans beneficium coronæ Imperialis impertit, cuius rei commemoratione Fridericus, & Principes eius indignati sunt; iussi; legati re infecta, redire recta in urbem; *Radericus lib. 1. de gestis Frid. c. 8.* Hinc arripuit Fridericus ansam scindendi Ecclesiæ Dei Schismate.
- 1159** Fridericus apud Augustam Vindelicorum confluentes milites colligit, præmissis in Italiam Ottone Comite Palatino, & Reinaldo Cancellario. Hadrianus placaturus Imperatorem, mittit ad eum Henricum, & Hyacinthum Cardinales, qui benignè ab ipso accepti sunt, placatoq; Friderico munericibusq; donaci reuerti sunt in Urbem; Mediolanenses se Imperatori dedunt, qui Roncaliz inter Placentiam, & Cremonam conuentum Principum, & Consulum Italie in 23. Novembris indixit, pro disquititione regalium, quę ipsi de iure competenter, conuocatis etiam quatuor Legis Doctoribus ex Gymnasio Bononiensi, inter quos cum equitans Fridericus interrogasset an Imper. de iure esset mundi Dominus Doctor Bulgarus negauit, Martinus verò affirmauit, inox Fridericus descendens donavit equū Martino, quo auditio Bulgarus dixit. *Amisi equū, quia dixi aequum, quod non fuit aequum.* Ita Radericus de gestis Frid. l. 1. d. c. 17, ad 23.
- Dum ex epistolarum formulis, & petitionibus Imperator occasionem discordiæ captat cum Papa, Hadrianus Kalendis Septembris Anagniæ moritur, & die 6. Septembris ei substitutus est canonice Rolandus Senensis Cardinalis Cancellerius, nominatusq; Alexander III. licet fugitans, & inuitus; At Ioannes, & Guido Cardinales secundarij eligunt Octavianum Cardinalem olim aspirantem ad hanc dignitatem, dicuntque Victorem, qui corruptis pecunia Satellitibus stipatus, fugientem Alexandrum cum alijs Cardinalibus, & latentes in munitione Ecclesiæ S. Petri, custodiri iussit per dies 9. Sed populo Romano in seditionem verso, &

Anni
Chris.

- duce Hebreos Frangipano libertati sunt, & Alexander consecratus in festo S. Marchæ. Qui Nuncios misit ad Fridericum Octavianum fauitem, & Cremonam oblidientem; eos verò Fridericus superbia tumens voluit suspendito necare, sed intercedentibus Velphono Duce Bauariz, cum Duce Saxonie, eos admisit, at aspero responso dimisit. Alexander post octo dies à sui consecratione, quos Octavianus præfixerat ad relipiscendum eum excommunicauit: & Fridericum, qui Concilium Generale conuocarat, commonet, Concilium sine legitimi Papæ consentu conuocari non posse; Fridericus non expectato Concilio per suos Legatos Octavianum tanquam Papam honorat; interim Otto Frisingensis moritur, *Radericus de gestis Frid. lib. 2. a. c. 50. ad 55.*
- 1160** Conciliabulum Papæ coactum à Friderico, & initum 2. Februarij, ubi adfuit Octavianus; sed Alexander prudentissime recusauit venire non ad iudicium, sed ad præiudicium contra se; sed ex tota Europa conuocati, vix 50. Episcopi conuenerunt, qui falsis testibus, & allegationibus adducti Octavianum verum Papam pronuncia- runt, & die sequenti, idest prima sexta tercia Quadragesima Fridericus Stratoris officio functus eundem suscepit, ac pedes eius osculatus est adorans bestiam, quam erexerat, ut abominationem in loco Sancto; sequentiq; Sabato excommunicarunt Alexandrum, & fautores eius: *Radericus l. 2. de Friderico a. c. 62. ad 73.* fauens huc vsc; Imperatori, *& Gunterus Ligurinus in Frid. l. 10.* sed fauens Alexandro. Alexander Fridericum frustra commonitum in Cœna Domini apud Anagniam excommunicationis comminatione terruit, & anathema in Octavianum innouauit. Arnoldus Præful Moguntinus, qui primus subscripterat pro Octavianō, à Moguntinis d. 24. Iunij occidit est. Reges Franciæ, & Angliæ Octavianum detestati sunt: *Baronius.*
- 1161** Alexander Pontifex legatione accepta ex Anglia pro Canonizatione S. Eduardi R. Anglorum, retulit ipsū in numerum Sanctorum d. 7. Februarij Anagniæ. S. Petrus de Tarentasia Archiep. Romam accessitus ab Alexandro exagitat Schismaticos; & Carthusiani, ac Cistercienses laborant pro Alexandro, qui profecturus in Gallias præmisso Petro de Tarentasia conciliauit inter se Ludouicum Franciæ, & Henricum Angliæ Reges, quorum hic Nouomercati, ille Bellouaci Synodos congregauit, & in ijs agnitus Alexander pro verò Pontifice, Friderico frustra dictos Reges tentante: Nam pro Alejandro militabant miracula Petri de Tarentalia, *de quibus in Surio d. 8. Maij a. c. 34.*
- 1162** Alexander Pontifex exceptus, contra prohibitio- nem Friderici, honorificè à Genuenibus, nauigat in Galliam Dominicæ Passionis, & prope Montem Peilulanum incredibili concurru populorum Sarracenum principem se adorantem excipit, peruenitq; Claromontem in vigilia Assumptionis Deiparæ. Fridericus simulacrum concordiæ desiderio inuitat Rēgem Franciæ ad Conuentum super Ararim; reuera tamen cupiens tertium quendam intrudere in Sedem, sed superueniente exercitu Regis Angliæ, & dira fame vexante exercitum Friderici, dissolutus est conuentus re infecta; & Reges Franciæ, atque Angliæ apud Tociatum super Ligerim conu- nientes, Alexandrum Papam Stratoris officio functi ténentesq; dextra leuaq; frenum deduxerunt eum ad papilionem: *Newbricensis, Robertus in Chronico, & Acta Alexandri.* Londoni in Synodo creatur Archiepis. Cantuariensis S. Thomas Cancellarius in locum Theobaldi feria secunda Patcha defuncti: *Eduardus in vi- ta*

1163

ta eius apud Suriam 29. Decembri.

Alexandro Papa Parilius ineunte Quadragesima venienti occurrit Rex. Francor. ad duas leucas; eiq; equitanti pedes osculatus est, celebratoq; ibi Paschate, postea celebrauit Turonis Concilium 19. Maij Cardinalium 17. Episcoporum 124. Abbatum 414. interfuitque S. Thomas Cantuariensis, cui Papa iussit obuiam ire extra ciuitatem 15. Cardinales: *Acta Alex. & Concl. & Neubrigensis l. 2. c. 15. & 16.* Reuersus in Angliam S. Tomas in Regis offensionem incurrit, quod Cancellarie munere se abdicasset, ne militans Deo implicaret se negotijs secularibus, quodq; bona Ecclesiæ à Secularibus usurpata, & fructus sedium vacantium à Fisco Regio repereret, & Presbyterum homicidam non tradidisset Curia seculari, sed exautoratum Monasterio inclusisset, hinc ira Regis magis magisq; effebuit: *Robertus in Chronico, & Acta S. Thomæ in Skrio 29. Dec. Baldiuno Regi Hierosol. defuncto succedit frater Amalricus, & epudiata vxore in 4. gradu consang. iuncta, coronatus est, Gull. Tyrius l. 19. c. 1. ad 4.*

1164

In Conuentu Clarendun die 30. Ianuarij S. Thomas Cantuariensis vixus precibus importunis Episcoporum, Abbatum, & Nobilium iurat se Regias consuetudines obiteraturum, *Non salvo ordine suo vt prius, sed Bona fide;* at paulo post reprehensus à fideli amico pœnitentia dactus, petiit per litteras ab Alexandre Papa, & obtinuit absolutionem ab hac culpa. Quo auditio Rex petit ab Alexandre, vt confirmet acta conuentus Clarendunensis, & Legationem Angliæ transferat à Cantuariensi Archiep. ad Eboracensem Alexander confirmationem negauit; translationem Legationis ita concessit, vt tamen Eboracentis nullam jurisdictionem haberet in Cantuariensem, & multis litteris talutans S. Thomam, pro eo in Anglia preces indixit, & litteris saluberrimis Henricum monuit. Tandem S. Thomas centuit sibi fugiendum ad Alexandrum: *Rogerius in Annalib. Herebertus in Quadripartita hist. Alexandri Epistola, & Acta S. Thomæ.* Interca Octavianus Antipapa circa festum Paschatis Luæ in Tuscia impœnitens moritur; Schismati ei subrogarut alterum Idolum Guidonem Cremonicin, quem Patchalem III. nominavit, eumq; confirmauit Fridericus iuramento super Euangelia adiecto: *Acta, & Epistola Alexandri.* S. Thomas admittus ab Alexandre in Conistorio, post discussa acta, & capitula conuentus Clarendunensis, abdicat se Archiepiscopatu, sed mox ab Alexandre restituitur, iubeturq; interim habicare in Monasterio Pontiniacensi: *Alanus in Quadripartita.* Teutonibus bona aliorum deprædantibus, & vxoribus aliorum, imo & Monialibus abutentibus, Veneti contra Fridericum conspirant cum Veronensis, Vicentinis, Patauisis, totaq; Marchia, quibus iunctæ sunt Mediolanum, Cremona, Placentia, Bergomum, Brixia: Romani autem Romanum inuitarunt Alexandrum apud Senonas morantem; qui canonizauit S. Helenam viduam Vigocham, & S. Canutum iuniorum Danie Regem: *Acta Alexandri, Io. Olaus l. 19. c. 7. Saxo Gram. l. 14.* Petrus Lombardus Magister sententiarum obiit d. 20. Iulij. At Kalendis Martij Mare 12. millaria telluris inundas circa ostia Vuiseræ, multa milia hominum obruit, ac ne cauit; *Girardus in Dario.*

1165

Alexander Papa vrgentibus Romanis, post Pascha exiuit Senonibus, & per Parilios venit Biturigum, vbi S. Thomam dimisit, peruenitq; ineunte Iulio ad Montem Petulanum, & intra octauam Assumptionis mare intrans, Mellanam apulit, vbi honorifice à Vuillemo Rege Sicilia

1166

acceptus est, qui Panormo illuc conuolauit, & quinq; ipsius galeis Ostiam deduxus Nouembris mense, cuius die 21. Ingressus est Vrbem, cum ingenti omnium exultatione: *Acta Alexandri, Neubrigensis l. 2. c. 17. & Romuald. Arch. Salern. in Chron.*

1167

Henricus Rex Angliæ legatos ad Alexandrum definit, cum minis recessurum se ab eo, & Guidoni Antipapæ adhesurum, si pergeret manuteneret S. Thomam Cantuariensem, qui Heribaldi transentes interfuerent Conciliabulo à Friderico ibi coacto diebus Pentecostes, vbi Guido pro vero Papa proclamatus est, quem intrusus in Sedem Petri Fridericus cum exercitu in Italiam venit, dumq; Anconam obliteret, Longobardi pro libertate sua, & pro Alexandre confederati contra Fridericum roborantur. Defuncto Vuillelmo Regi Siciliæ die 30. Aprilis successit filius Vuillelmus duodennis cognomento Bonus: *Acta Alex. Io. Sarisberiensis Epistola 169.*

Romani in prælio cum Teutonibus à Friderico missis in subi liu pro Raimone Tusculano, trucidati sunt; quo auditio Fridericus relieta Ancone oblidione, Vrbem oblidere coepit die 19. Iulij oppugnantiq; Areem S. Angeli à Pontificijs repulsus est, & incendium præparans Ecclesiæ Apostolorum, eam deditione obtinuit: Alexander recepit se ad tutas Frangiapanum domos: Rex Siciliæ milit ad Alexandrum pecunias cum duabus galeis, inuitans illum in Siciliam; sed Alexander remisit cum gratiarum actione galeas, & pecuniam distribuit Frangiapanum fidelibus, & custodibus portarum Vrbis: Fridericus promittit pacem Ecclesiæ, si Alexander abdicet se sponte, nam Guidonem idem facturum esse, & tertius eligeretur, quod cum placet Romanis, Alexander habitu peregrini fugit clam cum multis Cardinalibus Benueuentum. Deus autem in exercitum Friderici tam diram peccatum immisit, vt intra 7. dies, & præcipui eius principes, & innumerabiles alij repentina morte corruerint: quare 6. Augusti recedens cum maxima confusione, & secum peccatum ferens, fugatusq; à Longobardis fugit trans Alpes: *Acta Alexandri, Otto Morena Laudensis in gestis Friderici, & Io. Sarisberiensis Epistola 140. & 158.* S. Thomas Cantuariensis manens in Gallia, creatus ab Alexandre Legatus Apostolicus, cum plena potestate, scribit ad Episcopos Angliæ, excommunicans delinquentes paratusq; excommunicare ipsum Regem: sed ipsi vna cum Rege appellant ad Sedem Apostolicam. Alexander tamen confirmat sententiam S. Thomæ, qui electus à Monasterio Pontiniaci habuit Senonis concedente Francor. Rege, vbi resułtationem habuit de suo martyrio *Io. Sarisber. & Acta Alexandri.*

1168

Kal. Ianuarij Alexander Paga legat per Galliam in Angliam Vuillemum, & Oddonem Cardinales pro pace tractanda inter Regem Henricū, & S. Thomam, cum litteris ad verumq; eaq; occasione firmata pax inter Reges Franciæ, & Angliæ; de colloquijs autem, & mutuis litteris; deq; congregatu Regis Angliæ cum S. Thoma coram Rege Franciæ, & de protectione Regis Franciæ erga S. Thomam videnda plura in Baronio. Fridericus autem in Concilio Lateranensi ab Alexandre excommunicatus est, priuatusq; Imperio: Longobardi Friderico, vt dictum est pulso ex Italia, nempe Cremonenses, Mediolanenses, & Placentini nouam urbem edificarunt, & ad honorem Alexandri III. Papæ, Alexandriam nominarunt: *Acta Alexandri & Io. Sarisber. Epistola 84.*

1169

Rex Angliæ per Legatos petit ab Alexandre, vt S. Thu-

Thomam euocatum ex Gallia transferat ad aliā Ecclesiam , & Christianissimum Regem sollicitat , vt cundem expellat ex Gallia : Sed Rex Christianissimus negat se posse id facere , cūm hæreditariam habeat à maioribus suis consuetudinem , vt omnes pro iustitia exulantes recipiat , foueatq; quanto magis eum , quem accepit commendatum à Summo Pontifice. Alexander Nuncios misit ad S. Thomam , & ad Regem Angliæ , Gratianum Eugenij Papæ nepotem , & Viuianum aduocatum Ecclesiæ cum litteris : & in festo S. Bartholomæi collocuti sunt cum Rege , qui indignatus , quod in nullo exaudiretur , iuravit se nescio quid aliud facturum : Sed Gratianus respondit . Domine noli miseri , nos enim nullas minas timemus , quia de tali curia sumus , quæ confuevit imperare Imperatoribus , & Regibus . Postea diu altercatum est , Rege pacem cum electis Præsulibus concidente , sed limitatione apposita : salua dignitate Regni sui : Nuncius autem contendentibus , vt formula esset salua Libertate Ecclesiæ : Gratianus reuersus est , & Viuianus remansit vanâ spe pacis à Rege delusus . Alexander kalendis Iunij legauit ad Regem Angliæ Simonem Priorrem de Monte Dei , et Bernardum de Corilo cum litteris commonitorijs , et si opus esset , cum comminatorijs . Acta Alexandri . Soldanus Iconij exhortatione matris moribundæ , et lectione Diuinæ Scripturæ accensus erga fidem Christianam , petit instructores ab Alexandro Papa , quibus impetratis , baptizatur : Matthæus Paris , & Robertus in appendice ad Sigebertum , vbi de miraculis Crucis . Quarta die Februarij terræmotus adeo Siciliam concussit , vt inter alias urbes Catana tota penitus corruerit , ne vna quidem domo superstites obrutis circiter 15. mille hominibus : Hugo Falcandus , & Petrus Blesensis Epist. 46. Episcopus quoq; & maxima pars Monachorum perierunt ibidem .

1170 Alexander Papa litteris , & missis tribus Episcopis Rothomagensi , Niuerensi , & Senonenti ad Henricum Angliæ Regem , comminatione anathematis , nisi intra 40. dies pacem ineat cum S. Thoma , reuocetq; Episcopos electos , restituat ablata Ecclesijs , & consuetudines contra libertatem Eccl. abolat , ita perterruit , vt Rex ipse festinanter pacem sollicitarit , & ipso die festo S. Magdalena conuersus sit ad cor . Sed cum S. Thomas venisset Cantuarium , nec posset Rex extorquere , quæ iniuste requirebat ab eo , & Episcopi Angliæ præterim Eboracensis ipsi insinuarent expedire , vt unus homo perturbator Regni tolleretur de medio , potius quām reliqui omnes Episcopi perirent : Rex non semel , sed sèpius maledixit suis familiaribus , & beneficatis , quod ipsum non vindicarent de uno Sacerdote , qui Regnum suum turbaret &c. Hinc quatuor nobiles genere , sed scelere ignobiles , die 29. Decembris martyrio S. Thomam affecerunt scria 3. hora ferè vndeceima , de quo plura Herebertus in historia Quadripartita S. Thomæ , & Rogerius in Annalib. Anglicanis . Emanuel Imperator Orientis per Legatos perit ab Alexandro Papa , vt quoniam Fridericus Imperio cecidit , velit vnire Imperium Occidentale Orientali , promittens defensionem Ecclesiæ , sed id Pontifex negavit sibi licere , & legatos cum pecunia , quam obtulerant , intacta dimisit : Guido Antipapa cancro in renibus , & pulmone putrefacto in sua pertinacia moritur : Schismatici ei substituerunt tertium Antipapam Io. Abbatem Strumentem scelerissimum : Acta Alexandri . Nascitur S. Dominicus Calagoræ : Antoninus 3. parte hist. tit. 23. paragr. 4.

1171 Alexander Papa teria quinta maioris hebdomadæ

excommunicat generaliter omnes , qui complices fuerant nec is S. Thomæ Cantuariensis , miraculis iam post obitum illustrati à Deo ; & perfecto Paschate mittit duos Cardinales Legatos Theodinum , & Albertum in Angliam ad examinandum Regem Henricum , cui interim confirmavit Regnum Hiberniæ , quod se ipsi sponte dederat : Herebertus in Quadripartita , & Rogerius in Annalib. Angl.

1172 Legati Apostolici conueniunt Regem Angliæ in Northmannia Dominica proxima Ascensioni Domini , qui tactis Sacrosanctis Euangelijs iurat , se nec mandasse , nec voluisse necem S. Thomæ , eaq; audita se plus doluisse , quām lētatum esse , & plus doluisse , quām de parentum suorum morte , seq; exequuturum quidquid pro penitentia , & satisfactione sibi à Cardinalibus Legatis iniungeretur , seque agnoscere ob verba iracundè prolata , fuisse causam necis S. Thomæ . Ergo à Legatis iniunctum est . 1. vt per annum integrum suis sumptibus aleret 200. milites dans singulis 300. aureos in terra Hierosol. contra paganos , iuxta dispositionem Templariorum . 2. vt Statuta Clarendonæ , & consuetudines contra Ecclesiam introductas , aboleret ; 3. vt Ecclesiam Cantuariensem , & fautores S. Thomæ in pristinum statum restitueret ; 4. vt volente Papa liberet Hispaniam à Paganis , præter eleemosinas , & ieiunia secreto iniuncta ; quæ non solum acceptauit Rex , sed vltro se obtulit adeundum ad S. Iacobum , vel Romanum , vel Hierosolymam , idcoq; additum , vt sequenti die Natali Crucis signaretur , & si Alexandro Papæ videtur , per triennium militaret in Terra Sancta , & si interim ipse moreretur omnia hæc præstaret filius eius , quæ iterata sunt Abrincia die 27. Septemb. in festo SS. Cosmae , & Damiani , sicq; Rex absolutus est . Rogerius in Annalib. Herebertus in Quadripart. & Epistola 88. l. 5. inter Epistolas S. Thomæ in Codice Vaticano . Alexander interim Papa manebat in Campania extra Vrbē , in qua præualebat factio Imperatoris ; Interfectores verò S. Thomæ cum odio effecit omnibus , & ne canes quidem ab ipsis vellet panem porrectum accipere , tanquam veneno illitum , pœnitentia duci , & inuocato ipsius S. Thomæ patrocinio veniunt ad Alexandrum Papam , ipsiisq; iniungitur , vt peregrinentur in Terram Sanctam , sed princeps , & instigator sceleris Villemus Traci Cosentia correptus morbo horrendo , quo apparentibus neruis , & ossibus carnes putridæ concidebant , inuocans S. Thomam expirauit . Reliqui peracta peregrinatione iusti Pontificis clausi tanquam in carcere in Monte Nigro intra triennium ab illata nece S. Thomæ obierunt , & appositum est illis Epitaphium hoc : Hic iacent miseri , qui martyria uerunt B. Thomam Archiepiscopum Cantuariensem . Ita ex Quadripartita Historia , & Rogerio in Annal.

1173 Reuelis ex Anglia Legatis Apostolicis , & auditis comprobatisq; tam multis magnisq; miraculis , quibus S. Thomas Cantuariensis coruscabat Alexander retulit illum in Sanctorum numerum Signia in festo Purificationis Deiparæ . Acta Alexandri 10. Sarisberiensis lib. 5. Epistolar. Epist. 90. 92. 93. & Petrus Blesensis Secretarius Regis Epist. 46. qui epist. 136. narrat recursum Regis Angliæ ad Alexandum , eo quod negata filio suo ciuitate aliqua ad habitandum filius eum bello infestaret confederatus cum Rege Franciæ suo Socero Rege Scotia , & Comitibus Pictauensi , et Flandrensi : ex Epistolis autem 33. 47. 69. colligitur Richardum Archiepiscop. Cantuarien. Cadomi ius suu Papæ , excommunicasse omnes infestantes Regem Angliæ

1174

glie Schiorem: Addit Rogerius in Annalibus
Vuillelmum Regem Sicilie laborasse pro pace
Anglie.

Septembri mense Fridericus Imper. suggestione
Papienium, et Marchionis Montisferrati, cum
ingentibus copijs barbarorum quinta vice Ita-
liam per Montem Cenisium ingressus, Segusam
incendit, Haftam ditione accipit, et Alexan-
driam oblitet, non obstantibus inundationibus
fluminum post diuturnas nubes, et repulsa,
quam ab Alexandriis strenue contra ipsum
egressis pafus est: *Dodechinus, & Acta Ale-
xandri Pape.* Alexander Richardum Episc.
Cantuar. & alios, ab Henrico Seniore electos
Romamq; protectos, non obstante resistentia
Henrici junioris, confirmat: *Rogerius in Annal.*
Rex Anglie senior vexatione filij, & stragibus
Anglie adactus, penitentiam quam distulerat,
impleturus, visitare deliberat sepulchrum S.
Thomae veniensq; Cantuariam, eam nudo ca-
pite ac pedibus solaq; vilissima tunica super nu-
da carne amictus ingressus, incedensq; per vias
lululentas, peruenit ad sepulchrum Martyris,
vbi jejunius tota die & nocte pernoctauit tremebundus,
& sic nudatus caput intulit in tumuli
fenestram humillimè, voluntque ab Episcopis
quinquies virgis percuti, & a monachis 83 ictus
acepit, auditaq; missa de Martire die Sabbati,
audiuit Regem Scotiz maximum inimicum ea-
dem die & hora dictæ Missæ captum à paucis.
Hearici ipsius militibus; reliqui eius hostes aut
capti in retiaco loquod ipsi detenderant, aut de-
stitero ab eo infestando, ipse autem reliqua im-
pleuit iniuncta, & ita S. Thomas de Rege triun-
phavit occitus, ac Deus qui dormientibus visus
est dormire, excitatus est de more, nec alter fa-
ctum, aut fieri in similibus, nisi quando Deus
distulerit ad aliud tempus iudicium: *Hereber-
tus in Historia Quadr. & Eduardus in vita S.
Thome.*

1175

Richardus Archiep. Cantuar, ex Pontificis instru-
ctione celebrat Concilium Vestmonasteriense:
Rogerius in Annalib. Fridericus Imp. post ob-
secram Alexandriam quatuor mensib. rota scili-
cet hieme ac parte veris, videns Longobardo-
rum, totiusq; Liguriz, Marchiz, & Aemiliz
kopias in sublidum Alexandrinorum castra po-
suisse iuxta Terdonem in Dominica Palmarum
10. milliarib; procul, & suis castris, tentauit
per cuniculos obtinere urbem, & feria quinta
hebdomadæ sanctæ, simulata reverentia dierum
Sanctorum, inducas Alexandrinis ac feuerita-
tem vsq; ad feriam 4. Palchatis promittit, sed
circa primam vigiliam noctis aggressus
est, & immisit per cuniculos armatos; quo viso
vigiles urbis excitarunt ad arma Alexandrinos,
qui videre S. Petrum in equo albo armatum, &
coruscantem præire, & alij per cuniculos, alij
apertis portis irruentes in hostes magna strage
illos repulerunt, multi etiam tellure supernè ca-
dente suffocati sunt. Fridericus ergo suis ca-
stris incensis, iuxta Haftam in villa Guignella
castra posuit, vbi sub spe pacis detinuit Longo-
bardos, ne ipsi bellum inferrent, & ventum est
ad compromissarios, sed nihil actum, quia Fridericus
volebat demolitionem Alexandriæ; Actum
item de pace cum Papa, & Cardinalibus per
legatos, sed frustra, nimis & iniusta requirent
Friderico, & interim tempus redimicte. Ale-
xander Alexandriam Episcopati Sede ornatuit,
& Papam Schismaticam priuilegijs priuauit:
Acta Alexandri, & Robertus de Monte.

1176

Vuillelmus Rex Siciliae frustra a Friderico solli-
citatus recusat ducere ipsius filiam, & suauit
Alexandri Papæ ducit Ioannam filiam Henrici
Regis Anglie: *Kommendus Salernit. in Chron.*

1177

Hæretici Albigenses in Tolosana Provincia con-
uicti partim Arrianismi, partim Manichæismi
ab Episcopis, & dominati; *Rogerius in Annal.*
Fridericus circa finem Iunij expectato exercitu:
de Alemannia aduocato, cum Comitatibus Me-
diolanenses aggreditur, sed hi cum Placentinis,
Brixianis, Veronensis, Novariensis, & Vertellensis non expectato aliorum Lon-
gobardorum contra Fridericum festinantium
subsilio, inuocato auxilio SS. Petri, & Ambro-
si, confligentes cum Teutonibus ipsum Fridericum
deicerunt ex equo, qui statim evanuit,
reliquos hostes per 8. miliaria persequentes
aut necarunt, aut captiuos reddiderunt, multis
in Ticino submersis, Fridericus Papiz compa-
rens, & infortunijs compulsus, imo, et à princi-
pibus suis Ecclesiasticis, et Secularibus, Lega-
tos pro pace mitit ad Alexandrum Papam, et
securitate promissa, conclusum est, ut persona-
liter hæc in Longobardia tractarentur à Papa,
et Imperatore: *Acta Alexandri, Dodechinus,*
Præpurgensis, & Robertus de Monte, quorum
duo vlsimi in tempore, uno anno errant. Fo-
uerat autem Emanucl Imper. Longobardos pe-
cunijs contra Fridericum aspirantem ad Cor-
cyra occupationem, et inde ad Orientale Imper-
ium Nicetas Chor. in *Emmanuele l. 7.*

Alexander Papa Anagniæ discedens, venit in ciui-
tatem Licianam, vnde Vuillelmi Regis Siciliæ
13. Galeis per Iaderam nauigauit Venetias, vbi
die 22. Martij exceptus est ab omnibus honori-
ficentissime, coq; in Dominica Passionis conuo-
cavit Episcopos, et rectores Cuiutatum Longo-
bardiz, et in Dominica Letare Ierusalem in
Eccl. S. Marci celebrata solemniter Missa con-
secratam Rotam auream obtulit Sebastiano
Duci Venetiarum, eademq; hebdomade cum
dictarum galerae exercitu per Padum venit
Ferraria in ciuitatem suam, vbi Pascha celebra-
uit. Actum de loco congressus eligendo; Lombardis
petentibus Bononiam, aut Ferrariam, aut
Patarium; Imperatoris autem principib. Papiæ,
aut Rauennam, aut Venetias; Pontifex cù Nun-
ciis Regis Siciliæ Venetias elegit, dummodo
ante firmatam pacem Imperator sine contensu
Papæ non permetteretur Venetias ingredi. Ale-
xander d. 9. Maij Ferraria tolucens venit Vene-
tias, tractatumq; diu de capitulis pacis, qz tan-
dem conclusa est in octava Apostolorum Petri,
et Pauli, & admititus Imperator Clodium, ac
mediante Comite Diedone surans feruaturum
se capitula pacis, cum 6. galeis Venetorum ab
eo Duce ductus est Venetias, et in vigilia S. Ia-
cobi, renuncians Antipapis Octavianio, Guido-
ni, et Io. Serumeni, abolutus est per 6. Cardi-
nales ab excommunicatione, et deductus ante-
fores Eccleſie S. Marci, vbi eum Alexander
cù Cardinalibus præstolabatur, deposita Chla-
myde prostratusque humili oculatus est pedes
Pontificis, et vox clamantium, *Te Deum Laudamus*,
insonuit vsq; ad fidera: moxq; apprehensa
Pontificis dextera cum canticis ad chorum Ec-
cleſie peruenit, accepitq; ab eo benedictionem.
Missa celebrata, Clero Teutonico cantante, positi
Euangelium, et concionem, Imperator cum
Principibus iterum prostratus ad pedes Pontificis,
obtulit ei aurum, & rursus dextera appre-
hensa deduxit eum extra templum, vsq; ad al-
bum Caballum, voluitq; apprehenso freno au-
reo, & stregua Stratoris officio flungi, sed quia
iter ad mare nimis prolixum erat, Pontifex ea
dimisso affectum Imperatoris pro effectu ha-
buit: Kalendis Auguſti stabilita pax inter Fridericū
Regemq; Siciliæ in annos 15. & in Vigilia
Assumptionis Concilium Venetijs celebra-
uit, Imperator die 13. Auguſti Rauennam iuit,
& Aie-

- & Alexander Octobris 29. soluens Venetijs cum 4. Galeis applicuit Sipontum, & inde rediit Anagniam : *Acta Alexandri, & Epistola, Rogerius in Annalibus, & Romualdus Archiep. Salernit. in Chronico*, qui præsens fuit his Venetijs, ac ne verbum quidem de fabula, quam aliqui affinxere Alexandro, quem calcasse pede suo caput Imperatoris dictarunt, ac dixisse : *super aspidem, & basiliscum ambulabis &c.* Fridericum autem dixisse : *Non tibi, sed Petro*, et Alexandrum respondisse : *Et mibi, & Petro*: quæ abhorrent à moderatione, et prudentia Alexandri : *Esto Fridericus perfidè postea Berthorum eripuerit Ecclesias*. Ad Alexandrum Venetijs morantem, venit Epistola Preteianni Regis Aethiopie patentis instructionem de fide Catholica. Nouemb. 25. Christianorum exercitu 10. millium, vicit Saladini copias 50000. cæsis 10000. infidelibus, multisq; captis. Paganii videre de Cælo descendere milites armatos in auxilium Christianorum, & Crucem gestatam ab Episcopo Bethleemi summitate Cælum, & brachijs Orbem totum attingere : *Girardus in Diario*.
- 1178 Alexander Papa à Romanis per septem viros reuocatur Romam, vbi in Paschate regnum solemniter capiti induit : Io. de Struma Antipapa venit ad Alexandrum in Tusculano, & confessus peccatum suum, non solum veniam meruit, sed Alexander illum in curia sua retinuit, & in mensa honorificè habuit. *Acta Alexandri, & Romuald. Archiep. Salern.* Et Concilium generalissimum indixit celebrandum Romæ mense Martio anni sequentis, quo vocavit etiam Orientales; Hæretici Tolosates à Legatis Pontificis damnati, & excommunicati, & Petrus Moranus Sacramentarius intigni pœnitentia conuersus absoluitur *Baronius*.
- 1179 Martij die 5. initum Concilium Lateranense 300. Episcoporum, quos inter Vuillelmus Tyri Archiep. qui Acta eius compilauit. Ibi Nectarius Abbas Græcorum Schismaticorum Legatus nullis disputationibus à sua pertinacia deduci potuit. Aegrotante ad mortem Philippo filio Ludouici Regis Francorum, S. Thomas in somnis apparet Ludouico; gratias agit de acceptis beneficijs, & te offert ad sanandum filium, si Ludouicus peregrinetur ad sepulchrum ipsius; quod præstabilit Ludouicus cum multis donis & priuilegijs, & die 26. Septemb. discessit ex Anglia, reperiq; filium sanum, quem Rhemis coronari voluit die 1. Nouembris : *Rogerius in Annalibus*. Alphonsus primus Dux Portugallie ob res præclarè gestas cotta Arabas, Regis titulum accepit ab Alexandro, obtulitq; annum censem. S. R. E. duas auri marchas : *Baronius ex Codice Vaticano*.
- 1180 Alexander Papa rogatus per Nuncios à Casimiro Duce, seu Rege Poloniæ, confirmat Regni Constitutiones, & indicit nouam expeditionem contra Saladinum Soldanum Aegypti Hierosolymis imminentem. Emmanuel Imperator, qui sibi à Francis illac translituris timebat, moritur 6. Octobris, succedente eius filio Alexio Comneno; moritur & Nectarius Abbas in Magna Græcia; at d. 18. Sept. obierat Ludouicus Rex Francor. regnauitque iam solus Philippus eius filius. *Rogerius in Annalibus, Nicetas Chon. & Gullielmus Tyrius de bello sacro*.
- 1181 Vuillelmus Rex Scotiæ à legato Pontificis excommunicatur ob cautam, quam refert *Rogerius in Annalibus*. Alexander III. moritur d. 20. Septembris, vt habet Rogerius, vel 27. Augusti vt plures, nam teste Vuillelmo Tyrio illi d. 29. Augusti subrogatus est Humbaldus Lucensis Cardinalis, & postridie coronatus dictusq; Lucius III. qui Addit l. 22. Boamundum itinorem moxisse persecutionem Antiochiaæ contra illum, & Hierosolymitanum patriarcham, qui censuris Ecclesiæ, ipsum exagitabant, ob repudiatam legitimam vxorem Theodoram filiam Imperatoris Constantinop. & superinductam pellicem. Kalendas Februarij delata est ab Angelis Imago illa Deipara quæ Leodij colitur, in hortum Heritoris principis; miracula tunc patrata refert *Benedictus Gononus in Cronicis Deiparae*.
- 1182 Lucius Papa rogatus à Nuncij absoluere Vuillelmum Regem Scotiæ ab excomm. & regnum ab interdicto, quibus subiectum erat edicto Rogerij Archiep. Eborac. iam defuncti : *Rogerius in Annalib. Maronitæ in Syria prope Montem Libanum*, qui per annos 500. Maronis hæresiarachæ errorem secuti erant, vincam in Christo voluntatem afferentes, conuersi sunt ad Catholicam fidem numero plusquam quadraginta milie, alias in armis strenui, & Christianis valde viles, *Gull. Tyr. l. 22. c. 8.* Assisi naicitur S. Franciscus filius Petri de Bernardone : *Albertus Abbas Studensis in Cron. & alijs*. Philippus Augustus Rex Galliæ omnes Iudeos antea captos, & conuictos necis multorum Infantium Christianorum, toto regno exterminauit : *Petavius in Rationario temporum p. i. l. 8. c. 22.*
- 1183 Lucius Papa iurans se quasdam consuetudines Romanis non obliteruantur, ortoq; ob id dissidio, cogitatur fugere de loco ad locum ad arces munitissimas, ad cuius defensionem cum magno exercitu venit Christianus Archiep. Moguntinus Friderici Cancellarius, & cum prope Urbem esset, Romani fontem, quo vinum temperare solebat veneno inteccerunt adeo, vt ipse Cancellarius, & viri pluquæ mille interierint, & dissipato eius exercitu, Romani acrius in Lucium surrexerint, cum quibus tandem pacem conclusit, tradita pecunia, quam ipsi in subsidium misserant Rex Angliæ, & alijs Principes. Moritur Henricus junior Rex Angliæ pœnitens ob ea, quæ in patrem patratarat, & cilicio induitus, funeq; collo alligatus rogat Episcopos, vt eum de lecto traherent in stratum cinericium, ac pro se orarent; quod factum est, & ipse Sacramentis munitus obiit. *Rogerius in Annal. & Petrus Blesensis Epist. 2.* Fridericus Imp. d. 25. Junij Constantiæ in conuentu Principum firmat pacem cum Longobardis, toties fractam, cuius constitutio extat in Appendice ad collationes Authenticorum apud Baldum I. C. Andronicus Dux, neruo arcus strangulat Alexium Imp. puerum, & inuidit Imperium: *Nicetas, & Archiep. Tyr.* Oceanus littora inferioris Germaniæ transgreitus d. 7. Ianuarij multos homines, & omnia ter animalia, biduo obruit. *Gerardus in Diario*. Rex Angliæ per Legatos Veronam mislos ad Lucium Papam, & Fridericum pro pace Imp. & Ducis Saxoniæ obtunent à Friderico optatam pacem ad instantiam Lucij : *Rogerius in Annalib. Veronæ Lucius Papa, & Fridericus Imper. tractat* potissimum de patrimonio Com. Mathildis, quod Imper. possidebat, & Papa suum esse contendebat, nihilq; concludit: Lucius Romanum reuertit, & sciens Saladini progreitus, per Legatos inuitat Regem Angliæ ad expeditionem Hierosolymit. pro qua Rex in conuentu Londonensi prima Dominica Quadrag. dedit facultatem omnibus Crucem accipiendi, & consulto Philippo Rege Franciæ vterq; pecuniam, & milites pro ea expeditione promiserunt. *Arnoldus in Chron. Sclavor. & Rogerius in Annalib.* At 25. Nouembris moritur Lucius Papa Veronæ, vbi Epitaphium hoc. *Luca dedit Lucem tibi Luci, Pontificatum Ostia; Papatum Roma; Verona mori.* Hac antithesi actum est. *Immò Verona dedit*

dedit verum tibi vivere; Roma exilium, curas Ostia, Luca mori. Ita Ptolemaeus Lucensis in sua historia. Statim ei subrogatus est Lambertus Archiep. Mediolan. dictusq; Vrbanus III. Vuillelmus Rex Siciliæ captis Dyachio, & Thessalonica, sauit in Græcos Latinorum hostes. Andronicus populo in furorem verso, catenis collo iniectis, & compeditus trahitur in carcerem, & amputata dextra, camelosq; glabro impotitus, oculoq; priuatus expositus mansit ludibrijs, verberibus, pugnis etiam mulierum, euulsioni dentium, & capillorum, stercoriq; per spongias injecto, cum interim clamaret: *Domine misere re, quid calamum contritum infringitis?* tandem pedibus suspensus, & adactis gladiis per fauces, & nates, sugensq; sanguinem ex dextera truncata, extinctus est, non sine indicio pœnitentiaz, & alioquin Catholice fidei adeo tenax, ut ne disputari quidem de illa permitteret. *Nicetas Chon. in Isaacio Comm.* eius successore.

Fridericus reprehensus ab Vrbano Papa, & à Volemaro Archiep. Treuirense de patrimonio Matildis occupato, de exuuijs Episcoporum, & Abbatissarum stipendijs in fiscum redactis, post Volamurum iussum pugnis cedi, & in luto plantea conculcari, uer valens inflectere constantiæ Vrbani rebellans aduersus eum, in conuentu Geilenhusensi iura pontificia impugnat: Vrbanus à Veronensib. rogatus, apud quos degenerat, supersedet ab excommunicando Imperatore: *Arnoldus in Chron. Sclavor.* Henricus Rex Germanicæ Friderici filius d. 27. Ianuarij celebrat Mediolani nuptias cum Constantia filia Rogerij Siciliæ Regis afferuata in Monasterio, & educata, sed non moniali, ut aliqui finixerunt, contra quos Baronins, ex Gotefrido Viterbiensi, alijsq; multis Auctoribus & argumentis: Isaaci Commenus pulso Basilio Camatero Patriarcha Constantinop. substitutus Nicetam Mundanum: *Nicetas Chon. Saladinus Soldanus* Templarij cuiusdam proditione nixus, & cum exercitu accedens Hierosolymam à paucis quæ intus erant contra ipsum Crucem prævia irrueribus vietus est ignominioso: *Rogerius in Annal.*

Kalendis Maij, & iterum infra octauram Apostolorum à Christianis infeliciter pugnatum est cum Saladino, & Septembri Hierosolyma cum Cruce, cuiusque Rege capta, multi etiam Templarij cæsi, tauente Imperatore Constantinop. eidem Saladino: quibus auditis Vrbanus Papa ob dolorem & gemitum cor�ptus apud Ferrariam obiit die 20. Octobris, & die sequenti substitutus ei est Albertus Beneuentanus Cardinalis Cancellarius, dictusq; Gregorius VIII. qui dies tantum 57. sedet, & interim scripsit ad Christiani fideles pro subsidio Terræ Sanctæ, plenaria induſtia propolita, & ieunio ad placandum Deum iudicio, & Cardinalibus promittentibus, se eum Crucem præturos, & mendicatim pro hoc stipem quæsturos, nec equos ac censuros, quandiu terra, in qua steterunt pedes Domini, fuerit sub pedibus inimici; interimq; inducit inter omnes principes Christianos per septennium stabilitatem: obiit deinde Gregorius Pisis d. 16. Decembrib; *Rogerius in Annal.* Brana Tyrannus insurgit in Isiacum Imper. qui translata in Vrbem veneranda Deipara Imaginem, & Sanctis tribus monachis ad preces, afflictionesq; corporis iniurias, liberatus est, Brana occiso operi Cötadi Ducis Montisferratensis: *Nicetas Chon. in Annal.* Saladinus capta vt dixi Hierosolyma, die 28. Septemb. Crucem Domini circumlatam per urbem virginis percuti iussit, Templumque Domini aqua rosacea intus ac foris ab lui, ubi legem suam promulgauit, sedatis addestratis

Caluario, & sepulchro Christi, ac Deipara: Die 6. Ianuarij creatus est Summus Pontifex Paulinus Romanus Cardinalis Episcopus Prencipinus, dictusq; Clemens III. qui statim promovere coepit expeditionem in Terram Sanctam, precum forma ad id constituta; & die 21. Ianuarij Reges Angliae, & Francie prope Gisfortium, & de manu Gulielmi Archiepiscopi Tyrij accepterunt Crucem; eademq; hora apparuit super eos signum Crucis in Cœlo: Rex Angliae indixit omnibus decimas pro dicta expeditione, & sobrietatem ac modestiam in viciu at vestitu; Idem fecit Rex Francie, qui eas decimas Saladinis appellauit. Fridericus quoq; Imperator accepta Cruce de manu Henrici Albanensis Episcopi Cardinalis, reconciliatus Deo & Clementi Papæ, dum præparat se ad expeditionem sanctam scribit Saladino litteras comminatarias præfigens illi terminum kalendas Novembres ad restituenda loca sancta: qui litteris satie superbis respoudit: *Rogerius in Annalib. & Matthæus Paris.* In Gallia ventilatur quæstio, an aqua vino mixta, vi consecrationis transmutetur in sanguinem: qua de re Baromus hic ex Gausfredo Monaco Cisterciensi.

Dissidentibus rursum Regibus Angliae & Francie, id eoq; morantibus expeditionem sanctam, Clemens mittit Ioannem Anagninum Cardinalem ad eos conciliandos, sed frustra. Obiit deinde in octava Apostolorum Henricus Rex Angliae, successoq; ei filius Richardus consecratus 3. Septembri, qui contra Regem Francie exercitu mouit: *Rogerius in Annal.* Fridericus Imp. cum 150. millibus armatorum partim terrestri, partim maritimo itinere, & nauibus quinquaginta quinque mouit in Orientem multa passus in itinere præsertim ob Imperatoris Græci inconstantiam, id eoq; non nisi anno sequenti peruenie in Thraciam: *Arnoldus in Chron. Sclavor.* *Nicetas Chon. in Isaacio, & Robertus in appédice ad Sigebertum.* Clemens inter sanctos retulit Ottoneum Episcopum Bambergensem 29. Aprilis. Defuncto sine liberis Vuillelmo Rege Siciliæ & Constantia uxore Henrici Regis Germanicæ iure hæreditario succedente, Tancredus consanguineus Vuillelmi ciuale bellum moneret.

Richardus Rex Angliae, relæcto ad Regni custodiā Vuillelmo Episcopo Eleni Legato Apostolico, soluit Massilia die 7. Augusti Hierosolymam iturus, & d. 24. Augusti appulit ad Ostia Tiberina, acceptus ibi ab Octaviano Cardinali Ostieni, & d. 23. Septembri Melsanam, quo iam appulerat die 16. Philippus Rex Francorum, sibi Reges hyemarunt, & Richardus libidines suas præteritas detestatus, coram Præfatis libus secum adduxis, procedens nudis pedibus vice sue foedacem coram illis confiteri non erubuit, & accepta ab illis penitentia deinceps vixit in timore Domini; congreßusq; cum Loachimo Cisterciensi Abbe de Curatio, vanas prophetias ab eo audiuit, tempe Antichristum iam natum esse Rome, & in Sedem Apostolicam promouendum; & Hierosolymam recuperandam à Christiansis anno 7. postquam capta fuerat a Saladino uno ex 7. capitibus bestiæ Apocalypticæ; & Richardum exaltandum super omnes Reges terræ in ea peregrinatione, quæ omnia falsa fuisse declarauit eventus: *Rogerius in Annalib. Angl.* At Fridericus Imper. post multos Turcas diuerlis conflictibus oecitos, post diem Pentecostes incidit in Melich filium Magni Soldani, qui aciem Turcorum equitum circiter quadringenta millia disposerat, & cum vix sexcenti equites Christiani essent, sub signo tamen Crucis conuicerunt eos in fugam, quatuor eorum principibus aliquique

multis occisis; impunit puerum Ludovicus Helfenstein videlicet se S. Georgium præcederet acie Christianorum, & ipsi Turcae retulerunt, videlicet se quasdam acies candidis equitibus, & vestibus pro noctis pugnantes. Fecit vero s. post Pentecostenam Dux Suevorum Iconium occupauit, occisis in ore gladij habitatoribus. Fridericus autem cum solis equitibus 500. pugnans in campo proximo cum 200. milibus equitum Turcorum vicit eos, & fugauerit, accepitq; 20. obsidibus a Soldano Iconij mox castra, & venit Iarandinum kalendis Iunij, qua nocte ingens terremotus accidit, & die 19. Iunij peruenit ad flumen Salaphi, et cum batendo se refrigeraret tanquam in Balne, repente mersus est: Appendix ad Radewicum ex Epistola xxiij, qui his interfuit. Et ex Epistola apud Caiusum capitulo 5. Antiquae Lettræ, Et Arnoldo in Appendice ad Helmoldum l. 3. c. 33. Successit Friderico filio Conradus Dux Suevorum, qui collectis viribus properauit in Terram Sanctam, et in obſidione Acconis obiit, et successit Henricus V. filius Friderici, qui restituuit Ducem Saxonum cum incremento 10. Castellorum, et alijs ablata a Friderico: Rogerius in Annal.

1191 Clementi III. Papæ die 10. Aprilis defuncto, subrogatur Hyacinthus Diaconus Cardinalis annorum 85. qui in Vigilia Paschalis ordinatus est Sacerdos, et die Paschæ 14. Aprilis consecratus Pontifer dictusq; Celestinus III. Qui Henricum, et Constantiam eius uxorem, qui Romam inito Aprilia ad id venerant; coronauit et vixit Imperatorem. Post haec Henricus Apuliam, et Regnum Neapolitanum nomine Constantiæ uxoris invasit: Arnaldus Lubecensis in Chron. Sclav. l. 4. Et Rogerius in Annalib. qui addit Constantiam reliquam ad obſidionem Neapolis, Salernitangrum præditione captam, missaq; ad Tancredum in Sicilia regnarem; et Henricum qui vix s. Iue conuulerat Mediolano scripsisse ad Celestini Papam pro liberatione Constantiæ, Rex Francorum Philippus Melisana delatus in Palauinam; oppugnauit Acconemq; olim Ioppem, sed manu Deiparae celsauit, et hostis terræmotu territi se dedidere Philippo, qui inde discedens rediit Hydruntum d. 19. Octobris, et inde Romanum, ubi redditum iuvum in putans malis actionibus Regis Angliae; fidem quidem non meruit, sed tamen absoluutus est a voto peregrinationis non impleto. Rex autem Angliae Richardus tertius 4. maioris hebdomadæ Melisana soluens, tempestateq; delatus in Cyprum, Italicum Imperat. aduersantem sibi duxit captiuū, et Insula potius nauigauit in Palestinam, sa- piutq; cum Saladino pugnans vicit, et quidem d. 7. Septembris tantam stragem de Sacracenis edidit, quantum per annos 40. Saladinus non erat paucus, vniuerso Christianorum armisq;. Rogerius in Annal. addens turbas in Anglia iexcitatas contra Episcopum Elientem Legatum Apostolicum, et discordias Principum Christianorum in Palestina, ab quas Rex Angliae secederet triennali cum Saladino inito, et Henrico nepote creato Rege Hierosolim. Corrado iam competrere necato, Guido si vero tradita Cyprio, soluit Accone d. 8. Octobris naufragiumq; in Adriatico passus, ac Vicennam occulte accedens agnitus tamen et a Leopoldo Duce Austræ capitius, missusq; est ad Henricum Imper. Rogerius in Annal. Et Mathew Paris in his. Angl. qui causas captiuitatis assert. At Girardus in Dia- rio refert Anno 1192. d. 23. Iunij Regem Richardum prope Hierosolimam conflixisse cum Saladini exercitu constante militibus 1000. qui pene omnes deleti sunt a solis 500. Christianorum, capti sunt Lameli 3000. equi, mulique

4000. Alij id referunt ad hunc annum. Celestinus Papa die 14. Martij canonizat S. Vbal- dum Episcopum Eugubinum, et torneamenta prohibuit, latius enim esse ire in Terram San- dam, ibiq; se salubriter in armis exercere. Eleonoræ Regina Angliæ cum Episcopis Regni per litteras agit cum Celestino Papa, sed frustra. Celestinus à Tancredi obtinet Constantiam Imperatricem reducamque Romanæ mitit in Alemaniæ ad Henricum. Moriuntur Rogerius filius Tancredi, et paulo post Tancredus, superstite matre Regina, cum puerâ, et duabus pueris; Rogerius in Annal. Et Helwoldus Ab- bas in his. Salavorum, ubi addit in signe miracu- lum SS. Eucharistia, et ex eo Berouius. Hen- ricus Imper. cum Clalse in Campaniam venit, Salernum capi, diramq; vindicat, sumit de- Salernitanis, qui Constantiam captiuauerant, et Appulis, et Calabriæ in fidem receptis, nauiga- uit Melsapara meane Decembri: ex Chronicæ Foste Nova.

1193 Henricus promissionibus Siculos alliciens, in de- ditionem accepit, et pacis obtinuit Reginam, sed pacia frangens eam cum pueris custodiri in vinculis, puerumq; eius excæcari iussit, corpo- raq; Tancredi, et Rogerij effodi, et regis coro- nis troliari: Rogerius in Annal. Et Chronicæ Foste Nova. Celestinus tandem crebris litte- ris Eleonoræ Reginæ Anglorum excitatus; præ- missis denunciationibus Leopoldum Austræ Ducem excommunicavit, idemq; compinatus est Henrico Imper. nisi Rex Angliae citè libera- retur, et Regi Francorum, nisi desisteret a per- sequendo Rege eodem. Imperator promissa sibi pecunia humanius tractat Regem Angliae, & paciæ solutione centum millium Marchiarum argenti, cum anno sequenti liberauit post car- cerem anni viii, & dicrum 45. Rogerius in Annalib. Maacius Angelus Imper. Niceta Munda- no Patriarcha Constantinopoli, defuncto, Dosi- tebum Patriarcham Hierosolym, autoritate Theodori Balsamoris Antiocheni Episcopi, li- cet contra Canones transferri facit ad Sedem Constantinop. aduersantibus, & expellere co- nantibus Constantinopolitanis: Nicetas Chou, Richardus Rex Angliae 4. Februario iusti Imper- ratoris liberatus, traditur Eleonoræ matri ab Archiepiscopis Moguntino, & Coloniensi: Coloniensis cum Colonie excipiens iussit cantari Missam de Vinculis S. Petri: cuius introitus est: Nunc scio vere quia misericordia Dominus Angelum suum, et liberavit me &c. Leopoldus Dux Austræ irrisor anathematis Pontificij, & impoeni- tens a Deo flagellatur incendijs ciuitatum ex causa incognita; terra a Danubio inundantis submersa, cum interitu hominum plus decem millium; ariditate agrorum in ipso verpo tem- pore, lemnibus frugum in vermes conuersis, & mortalitate nobiliorum virorum: Rogerius in Annalibus, Et Neubrigensis l. 5. c. 6. Archiet pilcopus Cantuariensis, autoritate sedis Apo- stolicae celebrat Concilium Eboracense. Leopoldus Dux Austræ, detinens captiuos obſides Regis Angliae, & ob id agente Rege per numeros, post triannam moritionem, quam contem- plit, excommunicatur iterum personaliter cum complicib. & tota terra eius interdicto subiicitur a Celestino Papa. At Leopoldi indurati corde in festo S. Stephanii equus corruens, tibi- bam contriuit, que in tumore pigrum, ignemque infernalem degenerans amputanda fuit, reu- liquo tamen igne semur depascere; ergo pecca- tum suum agnosces, obſides absolui iussit, pro- misitq; restitutum residuum pecunia, quod pro redemp-ione Regis accepserat, ac paritutum Censuræ Ecclesiasticæ; ideo absolutus per Epis- sco-

scopis ab excommunicatione, cum cruciatu intolerabili exhalauit animam : Corpus tamen eius iacuit inhumatum diu, vñq; ad scaturiginem verminum, donec filius eius obsides liberauit. Præterea Cælestinus anathemate perculit Imperatorem nolentem restituere argentum ab Anglia Rego extortum, nec cessare ab exigendo residuo, in quo anathemate durauit, vñque ad mortem ; Laborauit item Papa pro diuortio Regis Franciæ, qui legitimæ vxori aliam substituerat, & pro expeditione in Terram Sanctam : *Rogerius in Annalib. & Matthæus Paris.*

1196 Bello inter Anglos, & Francos vigente, Episcopus Bellouacentis hasta, & clypeo militans, contra canones Eccl. captus est ab Anglis, & reprehensus à Cælestino, tamen huius autoritate permisus, se pecunia redimere. *Rogerius, & Matthæus Paris.* Henricus Imper. sub prætextu expeditionis in Terram Sanctam in fine Novembris venit in Italiam, Northmannos omnes perditurus, & Richardum Comitem de Cerra repertum in carcere Capuz iussit per pedes alligatum ad caudam equi trahi per lutum platearum, ac suspendi per pedes, & sic mansit mortuus, vñq; ad obitum Imperatoris : *Chronicon Fossæ Nouæ.*

1197 Dic 16. Ianuarij Henricus Imp. in Siciliam perueniens, diram carnificinam in Northmannos exercuit, suspendijs, incendijs, alijsq; cruciati bus, adeo, vt Cœstantia eius vxor de gente Northmannorum fædere cùm Siculis inito, & exercitu conflato contra maritum veniens Panormū, thesauros ab Imperatore occupatos recuperavit, fugientemq; in locum munitum, compulerit ad conditiones acceptandas, & redeundum ad propria : Interim Henrici classis Kalendis Septembris Messanam soluit Orientem versus, præfecto Cancellario Imperatoris Conrado Hildesementi Episcopo, & feliciter appulit ad portum Aconis die 22. Septembris : Henricus autem Imperator die 28. Septembris mortuus est apud Messanam, cum per Episcopum Bathoniensem missum in Angliam obtulisset Richardo Regi recompensationem pecunia, ab ipso pro redemptione extortæ. Archiepiscopus Messanensis Romanum obtinuit à Cælestino, vt Henrici corpus sepeliretur in loco Sacro, Richardo tamen consentiente, & recompensato de pecunia ; & vt Henrici filius Fridericus quinquennis coronaretur Rex Siciliæ ; dummodo Constantia ruraret Fridericum esse filium suum legitimum, non autem vt fama ferebat, suppositionem : cauerat autem testamento Henricus, vt Ecclesiæ Romanæ restituerentur iniuste postfæsa. Auditæ morte Henrici, & aduentu Saladini, milites sub Conrado missi fugerunt : Archiepiscopus Moguntinus ibi manens coronauit Regem Armenie : *Arnoldus in Chron. Slavor. l. 5. c. 2. & Chron. Fossæ nouæ.*

1198 Die 8. Ianuarij obiit Cælestinus, cum antea agrotans paratum se exhibuisset ad deponendum Patrum, si Cardinales vellent eligere Ioannem de S. Paulo Cardinalem, substitutus est autem ipsi eadem die Lotharius Anagninus Diaconus Cardinalis, dictusq; Innocentius III. annorum 37. quia Cardinales Seniores de Pontificatu inter se coperant decertare, ordinatusq; est Presbyter Sabbato 4. Temporū 21. Februarij, & sequenti Dominica cōsecratus Pontifex, qui statim transfigit cum Constantia de rebus Siculis, *Rogerius in Annalib. & Acta Innocentij III.* Philippus Suevus Dux Henrici V. Imperatoris frater, a quibusdam Germaniæ Principibus electus in Regem, coronari se fecit Moguntiæ ab Archiepisc. Tarentensi. At alij Principes elegerunt Othonem filium Henrici Ducis Saxoniz, cumq;

Archiep. Colonensis coronauit Aquisgrani, cumq; confirmauit Innocentius, vnde ortum est Schisma in Imperio: *Arnoldus in Chron. Slavor. l. 6.* Nolente autem Philippo Francor. Rege resumere vxorem suam legitimam ; Petrus Cardinalis Legatus Innocentij iussu Pontificis subiecit interdicto totam Franciam, Rege in furiam verso, & expellente Clericos seruantes interdictum, eorumq; bona occupante ; Sed mense Septembri victus est turpiter à Rege Anglia Regi Legionensis Rex bis excommunicationibus ab Innocentio percusus, tandem repudiauit consobrinas matrimonio copulatas, prius quidem filiam Regis Portugaliæ, deinde filiam Regis Castellæ : *Acta Innocentij.* Annales suos Baronius hoc anno terminauit, quos frustra Hetedoni allatarunt, non secus atq; canes Lunam.

1199 Richardus Rex Anglia pacis Innocentio Papa sagente inducijs quinquennalibus, cum Rege Francorum, excurrit in Aquitaniam, vbi sagitta ictus interiit, succedente fratre eius Comite Moresonij, *Matth. Paris, Polydorus Aemil.* Quadrageima Terræmotus Byzantij multos, aut extinxit, aut læsit, & Alexium ipsum Imp. penè absorbut. *Nicetas Chon.*

1200 Otho, & Philippus Reges Germaniæ inter se di gladiantes Germaniam vastant ; Reges Anglia, & Franciæ pacem firmant inter se ea inter alias conditio, vt Anglus Othoni ; Francus Philippo non fauet : *Rogerius, Matth. Paris Annal. Franc. Alphonsus Castellæ, & Petrus Aragoniæ Reges*, pace cum Mauris facta, Sanctum Na uarræ, & Vasconum Regem regno priuant, fulantq; in Africam, eiusq; ditionem inter se dividunt : *Rodericus Toles. & Io. Mariana.* Tari tari ab Indiæ montibus egredi multas regiones occuparunt : *Martinus Polonus, & Mechouius lib. de Sarmat.*

1201 Rex Franciæ subditorum clamoribus interdictum non tolerantibus, Legato Pontificio paret, & repudiat vxorem illegitimam, reuocata legitima Regina : *Rogerius, & Matth. Paris.* Balduinus Flandriæ Comes proficisciens in Terram Sanctam, iuuat Venetos in recuperandis Slavoniæ vrbibus, sed quia Scodram expugnauit, absente in Palæstina Rege Hungariæ, excommunicatus est ab Innocentio, Alexio vero Imp. intercedente, absolutus : *Colonensis.*

1202 Angliæ Rex accusatus de iniurijs in Aquitanian proceres, & de nece Arthuri nepotis, nec ad diem à Rege Francorum dictam comparens, declaratur excidisse à iure prouinciarum, quas beneficiarij nomine à Rege Franciæ possidebat, casque Rex Franc. inuasit : *Rogerius, & Paulus Aemil.* Misos Thraciam vexantes, & Constantinopoli imminentes Rossi repellunt : *Nicetas.* Miecleslao, qui Regnum Poloniæ fraudulenter Lescu puer eripuerat, defuncto, succedit filius Ladislaus, Lescu adhuc excluso : *Cromerus.*

1203 Rex Franciæ iussus arma deponere à Legato Pontificis, ad Pontificem appellat, & Anglium armis persecutur. *Paul. Aemil.* Veneti Cretam occupant, & cum Balduino, ac Francis capta mensa Iulio Constantinopoli, Alexium Angelum fulant, restituuntq; in Imperium Isaacium eiusq; filium Alexium coronari faciunt : *Nicetas, & Babt. Egnatius.*

1204 Isacio non soluente promissa stipendia militibus Sacra expeditionis, seditionis milites creant Imper. Ducam Alexium Murzulum, qui Alexium iuniorem strangulat, & conatur incendere Latinorum classem: At Franci, & Veneti 12. Aprilis Vrbe capta Murzulum fuga elapsum, & postea ex Græcia deductum de altissima columna præcipitant, & Balduinum coronant in Imper. 16. Maij, & Thomam Maurocenū Patriarcham

- Constantinop. alijs Principibus inter se diuersas regiones partientibus, Nicetas, Aemyl. &c. Græci autem Nicez salutant Imperatorem. Theodorū Lascarim, & sic diuifum fuit Orientale Imperium in Europæum, & Asiacum, Nicophorus, Gregoras, & Genebrard. Philippus Rex Franoz fugente R. Angliaz, Northmanniam obtinet, Rogerius, & Matth. Paris. Emérico Hungaria Regi defuncto succedit filius Ladislaus: Bonifacius. S. Dominicus Ordinem suum instituit, multosq; Albigenzes hæteticos conuertit; Innocentius, & Rex Francor. mitunt Simonem Comitem Monfortium, contra Raimundum Comitem Tolosanum, Petrum Regem Aragoniaz, & Flussatum Principem, fautores Albigenium; Blondus, Aemil. Polydorus. Aristotelis libri, quod fauere viderentur Hæreticis, Parisijs inconsultè combusti. Brilius in Annal.
- 1205 Baldus Imp. Andrianopoli obfessa, à barbaris suppetis fetentibus misiose captus trucidatur; Nicetas & Gregoras. Carmelitarum Ordo reformatur, Alberto Patriarcha Hierosolymitano Regulari scridente, & Eremitatum S. Augustini Ordo approbatu, & post annos 49. confirmatus. Naclerus, & Onuphrus.
- 1206 Imperator in locum Balduini creatur Henricus cius frater 14. Augisti: Nicetas. Lescus legitimus hæres Regni Poloniae substitutus pulso à suis I adislae: Cromerus. Hæretici quibusdam conuenientibus diem festum S. Io. Baptiste die 14. Iunij, de manipulis eorum exiuit sanguis. Odoricus in Annalib.
- 1207 Inter Othonem, & Philippum Germaniae Reges, opera Innocentij, ac Principum pax ita firmata, vt Otho Imp. titulo abstineat filiamq; Philippi Beaticem ducens, mortuo Philippo succedat in Imperio; Vrspergensis. Ferdinandus Infans Navarræ, porco transuerst equo currenti intercurrente, cecidit ac miserè obiit. Girardus in Dario.
- 1208 Philippus Imperator post vñz sectionem in lecto quiescens Bambergæ d. 21. Iunij occiditur ab Othone Palatino cædis alterius reo ac sibi timente: Quare Otho Saxo eius gener succedit in Imperio. Vrspergensis. Ordo Sanctiss. Trinitatis pro redemptione Captiuorum inchoatur Romæ à Ioanne Mattha, Felice Anachoreta, Onuphrus, & Genebrardus. Tolosanus Comes Albigenium fautor à Pontifice excommunicatur. ex Hist. Alb. Conchæ in Hispania d. 28. Ianuarij (vt ibi Bollandus) obiit S. Iulianus Episc. cui Beatis. Virgo stipata Angelis, & Virginibus cantantibus ecce Sacerdos magnus &c. dedit palinam ob virginitatem seruatam, & statim ex ore defuncti palmæ rasmus prodidit, Campanis sponte sonantib.
- 1209 Otho Rex German. Romæ coronatur ab Innocentio d. 12. Octobris, & contra iuramentum bona Ecclesiæ inuidit: Vrspergensis, & Onuphrus. Multi in Frâcia Crûce signati contra Albigenenses, & Raymundum Com. Tolosanum arma capiunt, qui simulata poenitentia flagris de morte cælus, in Ecclesiæ recipitur: ex Hist. Alb. Pax conclusa est inter Reges hinc Navarræ, inde Castellæ, & Aragoniaz: Io. Mariana. S. Franciscus Ordinem Minimotum instituit: Onuphr. & Chron. Minor.
- 1210 Otho Imperator tentans eripere Fridericu Neapolitanum Regnum, & totam Italiam subiugare, & monita Pontificis negligens excommunicatur, ac Imperio priuatur; Principes Germaniaz, consenti Pontificis eligunt in Imperatorem ipsum Fridericum Siciliæ Regem 13. Decembri: Vrspergensis. Tolosanus Comes iterum defecit ad Albigenenses.
- 1211
- 1212
- 1213
- 1214
- 1215
- Iohannes Rex Angliae ob spoliatas Ecclesiæ, earum redditus occupatos, pulsosq; Sacerdotes, ab Innocentio Papa excommunicatus, & excommunicatione cōtempta declaratus indignus regno, quod donatur Francorum Regi. Matth. Paris. Hispania Reges strenue bellant aduersus Mauros: Io. Mariana. Cometes Maio per dies 18. cauda super Russiam porrecta, visus est indicare Tartarorum aduentum: Mechonius de Sarmat.
- Tartari Assyriam, Mesopotamiam, Mœscouïaque finitima intrudunt. Haiton Armenus. Otho Imper. iterum solemniter ab Innocentio Imperio priuatur. Tres Reges Catholici in Hispania, victoria diuinitus concessa, Maurorum plusquam ducenta millia internekarunt: Io. Mariana. Pueri per Galliam & Germaniam plurimi, adolescentis cuiusdam canislenis excitati congregantur ad recuperandam Crucem Domini, nec retineri potuerunt, quin iter ingressi versus Terram Sanctam, pleriq; diversimodè petierint: Matth. Paris. Addo ex Ciccone in vita Innocentij III. tres dictos Reges fuisse Alphonsum IX. Castellæ, Petrum II. Aragoniaz, & Sanctum Regem Nauarræ, qui ope S. Crucis vicere Saracenos, desideratis solum 25. Christianis, & Cælis ultra 20000. Sarracenis, vnde festum quotannis dictum Triumphus Crucis.
- Fridericus junior Aquitani coronatur, & cum Francorum Rege fœdus init: Vrspergensis. Io. Angliae Rex, Francorum Rege inuasuro Angliam, Innocentio se subiicit, Pandulpho eius legato diadema tradit, Angliam, & Hiberniam vesticigales Eccl. Romanæ facit, vt præter denarium S. Petri quotannis soluat mille argenti Marchas, & promittit restituitionem ablatorum Ecclesiæ. Matth. Paris, & Blondus. Simon Comes Monfortius in prælio apud Muretum, cum solis peditibus mille & equitib. 800. vincit centum millia hostium, fugato Comite Tolosano, & occiso Petro Rege Aragoniaz, cui succedit Iacobus quadriennis: Io. Mariana, & Historia Albigenium, vbi refertur milites Monfortij sacra confessione, & communione præmunitos vicit hæreticorum centena millia, casis amplius quam 20. millibus, & de catholicis 7. tantummodo desideratis, idq; d. 13. Septembris.
- Otho, qui se pro Imperatore gerebat, aduersus Regem Franciæ Philippum mouet, openi latratus Angliae Regi, & Comiti Flandriæ cum quibus aciem intruit ad Bouinas prope Tornacum d. 27. Iulij; Philipus in procinctu prælii Deum in vicino templo veneratus lætusque prodiens, Felicitus, inquit, pugnabimus commilitones aduersus hostem, iudicio Sanctæ Ecclesiæ damnatum: & ita euenit: Otho aquila amissa cum alijs fugit, Ferdinandus Comes Flandriæ, & frater Regis Angliae captus est, cum plurimis proceribus: Eodem tempore Ludouicus Philippi filius Anglos in Aquitania fudit, tandem per Legatos Pontificis inducit in annos quinq; pacte; & Otho à Friderico vexatus veniam petiit Rogerius, Vrspergensis, Aemil. Matth. Paris, Naclerus. In Synodo Monpesulana Simon Comes Monfortius constitutus Princeps terra acquisita in expugnandis Albigenibus: Hist. Alb. Alphontio Castellæ Regi defuncto succedit Henricus septennis; Alfonsi quatuor filii nupstere 4. Regibus, Blanca, Ludouico IX. Franco, altera Legionensi, tertia Aragonensi, quarta Lusitano: Roderic. & Mariana.
- Angli exasperati à Ioanne Rege, inuitant Ludouicum R. Francor. ad Angliae Regnum capessendum; Paulus Aemil. A kalendis Nouemb. Concilium Generale initum nempe Latetanense Archie-

chiepiscoporum 70. Episc. 400. Abbatum 12. Priorum conuentiadum 800. Patriarcha Constantiopol. & Hierosol. & Antiocheni, atq; Alexandrini Legati, & Oratores Imperatoris Occid. & Or. Regumque Catholicorum. Actum ibi præcipue de Transubstantiatione Eucharistica, de opinione Petri Lombardi circa natum Christi, de Abbatibus Ioachimivaticinijs, seu potius vanicinijs, de certo habitu Iudeis assignando: Confirmatus Simoni Monfortio Comitatus Tolosanus; & pro recuperatione Terræ Sanctæ indicta Crucifixa. Ex Actis Concilij: Ordo Eremitarum S. Pauli primi Eremitæ institutus in Ungaria à B. Eusebio Strigoniensi: *Onuphrius*.

1216 Angli Ludouicum Regem Francorum in Angliam profectum salutant Regem suum, frustra per Legatum resistente Pontifice; at paulo post mortuo Ioanne Rege, contra fidem datam recipiunt pro Rege Henricum III. Joannis filium. *Mattb. Paris, & Polydorus.* Innocentius III. d. 16. Iulij moritur Perutij & d. 18. subrogatur Cencius Sabellus Romanus dictus Honorius III. qui approbavit Ordinem Prædicatorum S. Dominici. *Vrsperg. & Antoninus.* Henrico Imperatori Constantinop. defundo successit eius gener Petrus Comes Antisiodorensis: *Gregorius, & Onuphrius.* Alexander Scotiz Rex succedens Patri Gui. Iclmo, profectus in Galliam fodus init cum Ludou. Rege: *Boetus*.

1217 Henricus Rex Castella decennis ludens in area, ex regu & cadentis iætu moritur, eq; succedit Ferdinandus III. filius sororis eius, & Legionensis Regis; *Rodericus, & Mariana.* Veneti suis tremibus promouent Cruce signatos euntes in Palæstinam: *Math. Paris.* Honorius Papa Romæ Augustos, & Orientis Imperatores coronat Petrum Comitem Altitudonensem, & Iolantam eius toniugem. *Aemilius in Philippo.* In Pollonia dissidia inter Vladislaos patrem ac nepotem composita de quib. *Cromerus lib. 7.* Hoc anno ab Honorio Carmelitarum Ordinem approbatum iussu Deipara in somnis visu refert *Bzouius in Annalib.*

1218 Otho Saxo quondam Imperator, peste tactus moritur d. 27. Aprilis: *Vrspergen. & Onuph.* Petrus Imperator Constantinop. cum vxore sua Henrici filia venit Romanum, coronatusq; à Pontifice, in redditu per Thessaliz nemora proditorie à Theodoro Lascare contra fidem datam captus, & biennio in tetro carcere detenus occisusque est: Imperante interim eius vxore, donec filius Robertus à Gallia adueniret. *Cuspinianus, & Onuph.* Christiani nouæ expeditionis Damiatam oblidet. Andreas R. Hungariæ cum multis deserta sacra militia, remeant ad propria: *Blond. & Sabell.* In Fritia Centena fere hominum millia extincta, mari prouinciam inundante: *Tribemius.* Simon Com. Monfortius post nouimestrem Tolose oblidionem 25. Iunij Misæ intertuit & iteratis nuncijs sollicitatus ut contra eruptionem Tolosanorum opem cito ferret Crucelignatis, respôdit: Non surgam nisi prius videro Redemptorem meum: post eleuatam à Sacerdote hostiam, ipse manibus eleuatis in colum cecini: Nunc dimittis seruum tuum &c. eamus, & moriamur pro eo, qui pro nobis mori dignatus est. His dictis ruens in prælium saxo ex vrbe immisso in fronte percussus, & pectus tundens ac pro inimicis orans occubuit, & Carcalsonæ sepultus est. *Histor. Albig.*

1219 Damiata post difficultissimam oblidionem à Christianis capitur: *Blondus.* Ludouicus R. Franciæ profectus contra Albigenenses ac Tolosanos, ingruente peste re infecta recedit: *Aemil. Altisiod.* Damiata porro ex 70. millibus ciuiibus, so-

lum 3. millia viua reperta sunt, reliquis morbo fameque consumptis; Io. Brenna Rex Hierosolym. viuis pepercit ea conditione, ut à cadaveribus urbem purgarent. *Tarcagnota parte 2. lib. 14.*

1220 Robertus Petri Imper. Constantinop. filius resurrexit ex Gallia coronatur Imper. *Blond.* at *Onuph.* id ponit anno 1222. Fridericus Imp. Romæ in basilica Vaticana d. 22. Nouemb coronatur ab Vgolino Card. Ostiensi delegato ad id à Pontifice, et Fundensem Comitatum donat Eccl. Rom. votumq; Terræ Sanctæ concipit. *Vrspergenfis, Naclerus.* Conradus Dux Massiliæ Crucisignatorum ope, & præcipue Leschi Poloniæ, & Henrici Barbatii Siletis Ducis Prussos vincit, quos Christianus Monachus Cisterciensis ad fidem convertit, & factus est eorum primus Episcopus. *Cromerus lib. 7.*

1221 Christiani in Aegypto, Nili emissione conclusi, coguntur Damiatam recedere, & excedere Aegypto: *Aemil. Nacler.* Fridericus Imper. Saracenos ex Sicilia pellit, sed in Apulia vexat Episcopos, & duos fratres *Innocentij III.* ideoque postea ab Honorio excommunicatus: *Vrspergenfis, Nacler. & Platina.* S. Dominicus Ord. Præd. institutor die 5. Augusti moritur, ac Bononiæ sepelitur. *Martyrol. Rom.* Hoc anno apud Septem urbem Mauritaniz martyrio affecti sunt Saracenis Septem fratres Franciscani, de quibus plura noster Bollandus ad diem 16. Ianuarij:

1222 Theodorus Lascaris usurpator tituli Imperatoris in Asia, moritur, succedente Ioanne III. Duca: *Nicephorus Greg. Onuph.* Fridericus Imp. coronari facit Aquisgrani Regem Romanorum Henricum filium nouennem; veniensq; in Italiæ contra Honorium Papam recöciliatur Pontifici à Ioanne Brenno Rege Hierosol. qui Romanum pro auxilio contra Saracenos venit, & ducit Iolantam filiam dicti Ioannis, cum dote Regni Hierosolymitani, unde Sicilia Reges se appellarent Hierosolymorum Reges. *Vrspergenfis Nacler. Tribemius. Aemil. Oxoniense Concilium* celebratur, cuius Acta extant. Terram motu concussa Germania & Cyprus, vbi duæ vrbes collaptae, & Italia, vbi Brixia tota fere subuersa, & in reliqua Italia noctu extra vrbes cubatum, nascitur interim S. Thomas Aquinas: *Tribemius.* Raymundus Comes Tolosanus Albigensium fautor, apoplexia subito moritur excommunicatus, & afni sepultura tumulatus: *Histor. Albigensium*, qui in finibus Bulgarrum, Croatie & Dalmatiz Antipapam creaverunt Bartholomæum Carcassonensem, paulo post tamen sublatum & viuis.

1223 Io. Ducas Græcor. Imperator victis Alexio, & Isaacio competitoribus recuperat vrbes, à Latinis in Asia possellas: *Nicephorus Greg. Philippus Rex Francor.* moritur Meduntæ 12. Iulij, cuius sepultura interfuit Io. Brennus R. Hierosol. successor ei Ludouicus VIII. *Thijs, & Aemyl.* Honorius approbat seu confirmat Ordinem Minorum S. Francisci, & Ordinem monasticum Vallischolarium sub Regula S. Augustini, qui cœperat anno 1217, in Campania Galiz: *Tribem. Genebrard. Onuph.*

1224 Angli Francorum armis tota fere Gallia expulsi, & amicitia renouata nomenq; fraternum inter Imperatorem, & Regem Francorum cum subditis: *Rogerius, Aemil. Paris. Annales Sheuer.* S. Franciscus Sacris Stigmatis cælitus insignitur. S. Gualterius Laudensis Xenodochiorum aliquot fundator, & ægrotis ministrare solitus, annorum 4. obit 11. kal. Augusti, ex monumentis Eccl. *Laudensis.*

1225 Concilium Coloniense in Germania contra Clericos Simoniacos, & Concubinarios, sub Conrado

- do Legato Apostolico: *Aeta Concil.* Quidam singens si Balduinum Imper. reponit a Rego Franciæ Comitatum Flandriæ, & restituitur, auctoritate iure, an iniuria? *Aemil.* Ludouicus Rex Galliæ post annos 12. & menses 5. captiuitatis liberat a carcere Ferdinandum filium Sanctij R. Lusitanie, & maritum Ioannem filium Balduini Imp. in prælio olim captum: *Annal. Flandr. lib. 8.* S. Engelbertus Archiep. Colonienlis pro iustitia martyrio afficitur: *Surius 1. Nouemb.*
- 1226 Ludouicus Rex Franciæ post longam obstitutionem, incenibus spoliat Auenionem, quod negasset transiit ipsi contra Albigenses tendenti, moriturq; 7. Nouembris prope Montemperieriu; successit S. Ludouicus IX. duodennis sub regimine Blancae matris, iuxta testamentum mariti; *Aemil. Tilius, Meyer.* Obiit S. Franciscus Patriarcha Ord. Minor. annorum 48. Assisi die 4. Octobris post biennium canonizandus; *Martyrolog. Rom. Trithem.* Moritur, & Gingitz Cham Tartarorum, succedit Octai filius, qui cum tribus multis Provincias occupat, & post Moscouiam, Poloniam, ac Germaniam inteat: *spondanus.* Honorius Fridericum Imperatorem Ecclesiæ Regni Neapolitani turbantem, & Episcopos indignos intrudentem, frustraque coinqnitum excommunicat. Angelus Imperator Orientis à Theodoro inuatore occiditur.
- 1227 Honorius III. Papa moritur d. 18. Martij, & die sequenti substitutus Vgolinius Anagninus Card. Episc. Ostiensis, postridie coronatus, dictusq; Gregorius IX. Antonius. Onupb. qui inituit, ut ad Eucharistie consecrationem pulseretur campanulæ, & ad ieiuationem Angelicam campanæ, vt habet Genebrardus. Philippo Bononiæ Comite patruo S. Ludouici prætendente administrationem Regni, captus est Rex per intidas à factiolis, sed à Pariliniis liberatus, & reductus Pariliis: *Aemil. & vita S. Ludouici.* Concilium Londinense fit cuius extant Acta.
- 1228 Fridericus Imp. piorum offensionem, & minas Pontificis metuens, nauigat in Palæstinam, quo ingens totius Europæ expeditio protæcta est: *spondan.* Blanca Regina Francor. prudentia, & armis dissipat coniuratos: *Aemil. Nangis.* Leoco Poloniae Princeps proditoriè necato, succedit Boleslaus filius puerulus. *Cromerus.* B. Luca obiit 13. Ianuarij, cantantibus auribus innumeris quandiu campanæ pulsatæ tonuerat, reliqua vide in Bolando ad hanc diem.
- 1229 Fridericus Imp. cum Sarracenis seditionibus inter se occupatis, pacificatur inducias decennales, recipitq; cum Hierotolyma ciuitates alias, sed tu spicio ruit cum aliud moliri odio Pontificis, & quo excommunicatus fuerat, ob spoliatas Ecclesiæ vexatoq; Ecclesiasticos; idcirco Pontifex præmonuit Magistros ordinum militarium, vt Christianæ rei caueant, nec vanam tuitæ suspicionem docet *Aemilius*, etio *Vrspergensis.* Friderico adulans Pontifici obloquatur. Robertus Imp. Constantinop. moritur: Balduinus eius filius, ducta f. i. Ioannis Brenni R. Hierosol. Socerum Cælarem creat; *Blondus, Sabell.* Raymundus Iunior Comes Tolosanus Pariliis à Legato Pontif. citatus adeit, hæretim abiurat, & post penitentiam reconciliatus Ecclesiæ in quinquennium le bello Sacro in Orientem devovit. Fratribus Dominicanis data Inquisitiōnis auctoritas in Albigentes: *ex Chronico Monfort.*
- 1230 Fridericus Imper. pro damnis datis Eccl. Romanæ solvit 120. mille uncias auri, & querit absolvi auct anathemate, & in Valdensium hæretim repullulanem edita promulgat. *Chron. Hirsauense Aemil. Naular. Platina.* Alphonſus
- Rex Legionis cum filio Ferdinando R. Castellæ Mauros ingenti prælio vincit, captis urbibus munitissimis, eq; paulo post defuncto succedit Ferdinandus vnit Regna Castellæ, & Legionis: *Rodericus, & Mariana.* Ordo B. Marie de Mercede pro redemptione captiujor. institutus à B. Petro Nolatco, & Iacobo Rege Aragoniæ confirmatur à Pontifice: *Mariana; esto Onuphrius* differat id ad annum 1232. Romani Tibri inundante, ac serpentibus Urbem opplente, reuocarunt Gregorium IX. kal. Februarij, qui quasi exul Perusia morabatur. *Annal. Eccl. In Ecclesia S. Ambrosij Florentiæ Presbyter Senex Miflam celebrans d. 30. Decembris, non abstergit sufficenter calicem;* & die sequenti reperit in fundo ealicis viuum sanguinem, qui afferuatus in ampulla cristallina postea pie cultus est; *Io. Villanus l. 6. hist. c. 8.*
- 1231 Congregatio Canonicorum S. Marci Mantua instituitur, *Onuphrius.* Moritur S. Elizabetha filia Andreae Regis Hungariae 19. Nouemb. postq; annos 5. canonizata, *Trithemius, & Bonfinius.* Romani affectantes antiquam. Reipublicæ libertatem, pete alijfq; calamitatibus dormiti, se subdunt Pontifici; *Blondus, Naular. Platina.* Idibus Iunij euolauit in cælum S. Antonius Patauinus, & apprens Abbatii Vercellensi amico suo dixit ei: Reliqui asellum meum (idest corpus) Patauij, & vado ad patriam, seu Paradisum, de cuius præconijs multa essent volumina implenda. Satis hic est aduertere illum antonomasticum *Sanctum* vocari in nostris regionibus. Ordo Seruorum Deiparæ Florentiæ inchoatur hoc anno iuxta *Bzouium*, sed Archangelus Gaius, qui de initijs huius Ordinis scriptit, refert id ad annum 1233.
- 1232 Siluestrinorum Ordo, à B. Siluestro Vallisumbrosi Monacho instituitur, confirmandus anno 1258. *Azor. in Institut. Moral.* S. Ludouicus Parilientem vniuersitatem instaurat; *Gaguinus.* Ferdinandus R. Castellæ Cordubam Maurorum regiam capit: *Rodericus, & Mariana.* Soldanus donat Friderico Imperatori tentorium, in quo non solum horæ diei, sed cursus Solis, ac Lunæ repræsentabantur. *Chronicon Hirsau.* *Trithemij.* Gregorius IX. Spoleti in festo Pentecostes, seu 30. Maij coronauit S. Antonium Patauinum, statimque Vlyssipone campanæ sponte sonuerunt exultantibus ciuibus, nec dum causam scientibus. *Ribadenera in vita S. Antonij Patauii.*
- 1233 Ordo equitum Montesiæ sub Regula Cisterciensium instituitur in Regno Valentia; *Onupbr.* Factiones Gueltorum, qui Papæ, & Gibellinorum, qui Imperatori adhærebant, quæ videbantur sospita, fulcitantur à Friderico, quas Gregorius per Concionatores sedare conatur: *Blond. Platina, Aemil.* Gregorius Papa vetat ius civile Parilijs, & in locis proximis explicari, & Canones in quinque libros decretalium à S. Raimundo Ord. Præd. digestos iubet in Scholis explicari; *Genebrar.* 8. Septembris Pictor Florentiæ, vt faciem Deiparæ pingere dignus esset, contulit, & Eucharistia sumpta se ad id præparauit, postea arrepto pennicillo, in extatim raptus, vitus est sibi videre absolutum opus, mox in te reuersus sublatu velo, vidit pu'cherrimum vultum Deiparæ pictum ab Angelis. *Gononus in Chron. Deip.*
- 1234 S. Ludouicus administratione Regni Franciæ suscepta, ducit Margaritam filiam Comitis Provinciæ, & opera blancae Reginæ pax inter Anglos, Francoiq; concluditur. *Aemil. & Francor.* *Annales.* Sanctio cognom. Forti Regi Narræ defuncto succedit ex Sorore nepos Theobaldus Campaniæ Comes; *Io. Mariana.* Fridericus

ticus Imper. utcunq; ad Concilium Romæ int̄dictum; odium Principiū Germaniæ, Lombardorum, Romanorū, & Henrici iphus filij incurrit: *Aemil. Gregorius Crucem prædicat contra hereticos Saracenos in Frisia, ac Saxonis finibus, quia tandem subacti sunt. Trithem.* in Chron. Hist. Gregorius IX. caponizat S. Dominicum 13. Iulij, de cuius miraculis vide Flaminium in vita Diui Dominici. S. Raymundus de Penneforte Barchinonensis Romæ fit summus Penitentiarius, & Capellanus Gregorii IX. eiusq; iussu componis codicem Decretalium: *Bzomus.*

1235 Andreæ Regi Hungariæ defuncto, succedit filius Bella; Bonif. Henricus à Friderico Imp. patre vocatus in Italiam, accepta venia, qd nouas suspicioneis in vincula conicitus est, & post aliquot annos exindeq; Trigemius, & Aventinus. Mieczlaus Cuiavie in Polonia Princeps inopius, viduarum ac pupillorum duxator, in coniuio à muribus plurimis inuasus, & frustra nati fugient, muribus eis per aquas persequentes misericorditer perit. *Cronerys lib. 8.*

1236 Fridericus Imper. cum Eccelino Lombardiz tyranno foederata, aduersum se Cittates texans, cogitur ire in Germaniam ad conficiendum bellum ab Austriaco excitatum: *Annales Suevogr. Blond. Naucler. Grzci ab obfitione Constantinop. ope Venetorum repulsi, quibus ob pecuniam acceptam Balduinus dat in pignus Sacram Lanceam, Spongiam, & Dominicæ Crucis partem, quæ non multo post S. Ludouicuſ redemit, & Parisios detulit Spondan.* Febr. 13. prope portum Accor, vi procellæ dehincente naui periit 102. homines quos inter B. Jordanus Magister Generalis Dominicano-rum; cuius sanctitatem miraculis ac vilionibus Deus manifestauit. *Castil. in hist. Dom. lib. 2. c. 13.*

1237 Fridericus Imper. armis, scriptis, dolis omnipotens turbat, & hostili animo contra Pontificem veniens in Italiam, Mediolanenses in prælio vincit: ini- que à *Mariæ Parizo* excusatus: *Dissidium Ecclesiæ Grecæ cum Latinis sub Germano Patriarcha oritur. Londonense Concilium celebratur ab Othono Legato Apostolico: Polydorus: Bathi Princeps Tartarorum Moscouiam deuallat: Mechouicus Massilienses deficiunt à fide Comitis Provinciarum, ad Comitem Tolosanum, Gregorio Papæ pro satisfactione Comitis Provinciarum scribente ad Principes, & Episcopos. Bzomus.*

1238 Balduinus venit in Galliam pro auxiliis contra Saracenos, & Coronam Christi relinquit S. Ludouico. *Nangis Annal. Franc. Iacobus R. Aragonia post Baleares de manibus Maurorum vindicatas Valentiam recuperat. Io. Mariana. Ezelinus tyrannus, & Fridericus Imperator hoc maxime anno, ferro flamnisque Lombardiam vastat, & per Henricum noctuan suum Sardinias ad Ecclesiæ pertinenti præficit, Crucesignatis tamen ad sublidum Constantinopolitani Imp. facut suauis Gregorij Papæ, mortuo iam Io. Brenno: Bzomus; De Philippo Cancellario Paſſiensi qd pluralitatem beneficior. Eccl. dampnato ad inferos Cantipracensis l. i. c. 19.*

1239 Publicatis toto Orbe dissidj; & sedicj; utriq; inter Gregorium Papam, & Fridericum Imper. Fridericus excommunicatus imperio priuatur, qdvis ipsi factiones Germanniæ, & Italis etiæ scriptoribus, sed fidelioribus pro Pôtifice stantib. S. Antonius. Blond. Platini. Sabell. Rex Nauarre cum copijs soliū Massiliæ in Palæstinam, Granatenses dant se Alhamari Saraceno, vnde initium Regni Grapatenli: *Mariana: Baba Prophetam se dicens collecta ingenti horriuam colluvie, omnia*

vaftans, delectus est à Rege Cupie: *Zaguth. S. Hyacinthus Poloniæ miraculis illustrat, de quibus hic Bzomus, qui addit factum mulieris pulcherriæ in Suevia, quæ ad auertendos à se spectatores ne peccarent, impetu quæ traditatem lepræ, sed de consilio sui confessarij liberationem à lepræ, ne à marito desercretur.*

1240 Rex Nauarre in Palæstina prospere pugnat contra Sarracenos, sed eo absente Franci clade notabili afficiuntur, eq; post inducias pacis redeunte in Europam, Richardus frater Regis Angliæ venit in Palæstinam: *Parisius, Mariana. Ferraria in bello contra Fridericum occupatur à Mediojanensibus, eique nomine Romanæ Ecclesiæ præficitur Azo Estensis; Blond. Sabell. Platina; Ferdinandus Rex transfert Salmanticam Academiam Palentinam ante annos 30. ab Alphonso Rege erectam: Middendorp, d. Academ. Mariana. Vaseus. Concilium Generale Lateranense indictum celebrari nequit ob captionem prælatorum & mortem Pontif. Onupbr. Saracenis irruentibus Sacerdos corporali inuoluit sex hostias consecratas iam, quæ poitæ sanguine delubræ reperta sunt, & Dæcœc magna religione teruantur; Mariana lib. 13. c. 1.*

1241 Gregorius Papa moritur nocte inter 22. & 23. Augusti, & post mensem subrogatur Gauthridus Castellio Mediolanensis dictus Cælestinus IV. quo die 8. Octobris mortuo, vacavit sedes menses 18. diesq; 15, donec dimissi sunt Cardinales, quos cum Episcopis venientes ad Concilium Fridericus impie captiuos duxerat: *Parisius; Onuphrus. Fridericus pecunia laborans nimirum ex corio curia dat pro pignore stipendiiorum militibus. Bethi Tartarus vastat exercitu duplici Hungariam, Poloniæ, Sileiam, Boemiam; eversis Strigonia, & Cracovia: Bonfin. Cromer. Dubrauus. Alexander Alensis doctor Parilijs contempnens festum Conceptionis Deiparae, & quotannis 8. Decemb. grauitet agrotans, voto facto retractandi se ac scribendi pro Immaculata Deiparae Conceptione, statim convaluit. Geronius in Cronicô Deiparae.*

1242 Tartari post nouas victorias in Hungaria, Poloniæ, Sileia, taptis tamen cæribus aututi in sua reuertib; coguntur. *Cromer. Dubrau. Templarij strenue multa Saracenorum millia cædunt. Rex Angliae in Aquitaniam cum classe mouens à Rege Francorum apud Santones vicit, pacis iudicij quinquennalibus reuertitur: Paris. Nangis. Balduinus Imper. in Italiam pro auxiliis contra Paganos profectus, impetrat à Friderico Imper. liberationem Cardinalium, & Episcop. qui dimisi eligunt Sinibaldum Fliscum Genuensem in Pontificem d. 24. Junij, qui d. 24. Junij consecratus dici voluit Innocentius IV. & antea ob reuertudinem cum singulari juris prudentia dicebatur Pater Veritatis: *Volaterranus, & Onupbr. Moritur S. Heduwigis 15. Octobris filia Henrici Barbari Silesiæ Duci: Martyrolog. Rom. & Curaus. Cardinales longo dissidio pertuli voterunt vt qui eligeretur Pontifex iubaret per totam Ecclesiæ celebrari festum Natiuitatis Deiparae, quod in aliquibus particularibus Ecclesijs celebrabatur, & statim uno consensu elegerunt Innocentium IV. de quo suprad; qui ob gaudium vniuersale mandauit vt canetur illa Antiphona: Natiuitas tua Dei Gen. V. gaudium &c. Geron. in Chron.**

1243 1244 Friderico Ecclesiæ per sequente, Innocentius eum Cardinalibus paupigat in Galiam, indictoque Concilio Lugduncen, diem Friderico ducit ad respondendum de objectis criminibus; Aventinus, & Aemilius. Corasimiani ex Peride & Tartaris pulsati, occupant Hierosolymam, & cum Christianis configunt multis virisq; caelis Patrif.

Anni
Chrif.Anni
Chrif.

- 1245 r. *Aemil.* Eodem anno d. 24. Decemb. Innocentius IV. in Concilio Lugdunensi creatis 12, insignib. Cardinalibus dedit illis pileum rubrum pro tessera fundendi, si opus esset, sanguinis pro libertate Ecclesie *Paniuinus in notis ad Platina*.
- 1246 Concilium Lugdonense Generale sub protectione S. Ludouici Regis Junio mense celebratur; Fridericus non comparens excommunicatur tamquam Schismaticus, & imperio priuatur; bello sacro præficitur S. Ludouicus R. Francie. Cardinalibus antea purpuratis datur pileus rubeus pro signo fundendi, si opus sit, sanguinis pro libertate Eccl. *Acta Concil. Platina Aemil. Onup. Nangis.*
- 1247 Henricus Lantgrauius Hassia, ac Turingia, designatus anno præc. ab Innocentio Imperator, vincit in Germania Conradum Friderici filium, sed in expugnatione Vlmæ sagitta casu ictus postea obiit: *Nancler. Onuphr. Auentin.* S. Ludgardis virgo Brabantina obit 16. Iunij *Martyrolog. Rom.* Magnus Cham Tarritorum Christum professus, Christianis opem contra Saracenos tulit: *Blond. Sabell. Ganguin. & Io. Copinus Minorita eius instructor. in fide missus ab Innoc. in libello hac de re.* Innocentius Fridericu in Parmæ obsidione multa crudeliter, & libidinosè patrantes ac Saracenis foederatum, priuat Imperio. *Blondus det. 2. lib. 7. Naucleus, Kranzius 3. metrop. lib. 8. Pisani Friderico excommunicato coharentes, ideoq; alijs exosi, ad extremam penuriam redacti sunt: Exomus.*
- 1248 Germaniæ Principes, urgente Legato Poticis collecti anno præced. tandem eligunt in Regem Romanorum Guillermum Holladiæ Comitem: *Onuphrivs: esto id faciun anno seq. ex Naucleo, & Auentino colligat Spondanus.* Christiani in Palæstina Corasmianos cædunt, breuiq; delent: *Parisius.* Sanctio Lusitanæ Rege mortuo, regnum administrat eius frater Alphonsus Comes Bononiensis: *Vaseus, & Mariana.* Cnigeri in Prussia vastantes Paganorum terras, & insidijs intercepti, se dedunt Barbaris, à quibus trucidati sunt: *Cromerus lib. 8.*
- 1249 S. Ludouicus R. Francor. post voto suscepit expeditionem Sacram, in Cyprus appellit, ibi q; hyemat: *Nangis Ionuill.* Ferdinandus Rex cripit Mauris Hispalim: *Mariana.* Kalendis Novembris Guillermus Hollandiæ Comes in Regem Romanorum inunctus est, vt Bzotio, & Spondano placet.
- 1250 S. Ludouicus soluit è Cypro, & Damiatam capit: *Nangis.* Alexandro II. Regi Scotiæ defuncto succedit filius nouennis Alexander III. Boet. Petrus de Vincis Cancellarius Friderici, ob suspicionem veneni parati Friderico, oculis ab eo priuatus, ob metum maioris supplicij in vinculis capite ad columnam alliso moritur: *Parisius.* Henricus filius Friderici Rex Sardinie in prælio ad Foueamaltam prope Mutinam vietus, & captus est cum multis Nobilibus à Bononientibus d. 24. Aug. *Gerard. in Diario.*
- 1251 an antea datis pœnit. signis reconciliatus sit Ecclesia. *Onuphr. Spöndan.* Henricus Rex Danie suffocatur in mari à fratre suo Abele, trucidando anno sequenti à Frisonibus in bello. *Chron. Dan. & Belg.* Cæsar Augustus Iudæi in Paschate puerum septennem Crucis affixum lancea transfigunt: *Annales Aragonie.* F. Gerardus Franciscanus 5. Aprilis in publica concione plateæ Constantinopolitanæ defixis in cœlum oculis, & mox lacrymans dixit populo; Orate pro Ludouico Sancto Rege Francie, qui hac hora cum multis captus est ab infidelibus. *Chron. S. Francisci.*
- Hoc circiter, aut præcedenti anno, Guillermus de Sancto amore, & Desiderius Longobardus Religiosorum paupertatem impugnarunt, postea damnati ab Alexandro IV. & impugnati à SS. Thoma, & Bonaentura; de illorum erroribus, *Prætolus, & Castr. de Hæresibus, & Gualterus in Chronol.* Innocentius Papa reuersus Perusii, Conradum Friderici filium sibi in Italia aduentantem, tendentemque ad manutentionem Neapolitani Regni excommunicat: *Paris, & Blond.* Florentini pulsis Gibellinis Rempublicam constituant, *Blond.* Sexaginta ferè millia opiliorum, & agricolarum à quodam Hungaro collecta in Gallijs sub vexillo Agni, spe occupandæ Terræ Sanctæ leque Pastorellos nominantes, dū Gallias populari incipiunt, occiso Hungaro dispersi sunt. *Paris.*
- 1252 Die 16. Aprilis S. Petrus Ordinis Prædicatorum Martyrio coronatur; & 12. Augusti S. Clara moritur: *Martyrolog. Rom. & S. Antoni.* Seruitorum Ordo stabilitur, idest Seruorum Dei Genitricis institutus à septem ciuibis in agro Florentino, quorum præcipuus fuit B. Bonaentus, *Onuphrivs in Chron.* Ferdinandus III. Castellæ Regi Pio, fortí, felici defuncto Hispali, succedit filius Alphonsus auctor Tabularum Astronomicarum, de quo plura dixi in Almagesto Nouo in Chronologia Astronomorum; fertur is legisse decies quater vniuersam Biblia; *Tarafa, Mariana, Trithemius, Genebr.* circa hoc tempus autem coepertunt Biblia distingui in capita, & concordantijs illustrari, auctore Hugone Cardinali: *Genebrard.*
- 1253 Robertus Sorbonus Theologus insignis fundat Parisijs Collegium Sorbonicum. *Genebrar.* Innocentius Papa Romam reuersus, exercitum mittit contra Conradum, ad tuendum Regnum Neapolitanum; Conradus delecto exercitu Pontificio vniuersum Regnum pessundat: ideo Pontifex illud cum Regno Sicilia offert Richardo fratre Henrici R. Anglie, qui non acceptauit, at Henricus ad id inhiauit. S. Ludouicus è Palæstina mandat vt Indæi, quorum causa Christiani apud Saracenos male audiebant, è Regno pellantur; relixi tamen sunt, qui vietum manibus quærent; *Parisius.* Die 8. Septembris celebrante Innocentio IV. Missam pro Canonizatione S. Stanislai Episcopi Cracoviæ, Afflisi; iuuenis nuper mortuus in eam Ecclesiam dclatus est à parentibus, & cognatis ingenti fletu, & precibus resurrectionem defuncti à Deo potentibus. Tunc Pontifex in hæc verba prorupit prostratus ante altare. O Pater, & clementissime Domine, si ea, quæ de B. Stanislao Cracoviensi Episcopo Martyre tuo in nostro conspectu sunt enarrata, vera per omnia, quemadmodum humana habet credulitas, probantur; declara quæso hodierna die, nouum Sanctum à me canonizandum, nouo signo. Vix abstulerat Pontifex eam precem, cù ille defunctus reuixit. *Odoricus Rinald. in Annal. Eccl. an. 1253.*
- Conradus Rex occido fratre, iussu ipsius Henrici Siciliæ Regini, paulo post veneno necatur d. 22. Maij

- Maij à Manfredo Friderici notho: viuebat Conradi filius puer Conradinus in Germania; sed Neapolitani dedunt se Innocentio Neapolim profecto, ubi & obiit d. 7. Decembris sepultus ibidem *Aemil.* & *Onuphr.* Hic Pontifex ob præclaræ Regum Francorum merita in Sedem Apostolicam concessit Indulgentiam dierum 10. omnibus quoquis tempore precantibus pro Rege Christianissimo: *ex S. Thoma in 4. d. 20. q. 1. a. 3. & Narro Not. 19. de Orat. nu. 90.* Die 12. Ianuarij Rainaldus Anagninus creatus est Pontifex, & in Natali Domini consecratus, diuersq; Alexander IV. qui statim exercitum misit ad reprimendam Manfredi audaciam: *Platina,* & *Aemil.* Borussi ad Fidem conuersi per fratres Teutonicos, quibus Fridericus regionem eam tradiderat acquirendam: *Naucler.* S. Ludouicus redit in Galliam; Theobaldo Regi Nauarræ mortuo succedit fil. Theobaldus iunior. *Ionuill.* & *Pithoens.* Duaci in Eccl. S. Amati die festo Paschatis Christus prius in paumento, deinde supra altare apparuit plerisq; in forma infantili; alijs Crucifixus; alijs coronatus spinis, alijs vt Iudex. *Rinald.* in *Annalib. Eccl.*
- 1255 Guillelmus Rex Romanorum à Frisijs necatur, vacatq; Imperium Occidentale, vsq; ad Rodulphum: *Cuspinianus Trithem.* *Naucler.* Ioanni quoq; Ducæ mortuo succedit filius Theodorus Ducas dictus Lascaris iunior, & Nicez à Patriarcha coronatur: *Nicephorus Gregoras.* Pontifex sacram bellum indicit contra Manfredum iniustum viupatorem Regni Siciliæ; *Aemil.* Die 30. Decembris Eclipsis Solis horrenda Nicæz in Bithynia hora 3. post merid. *Pachymeres lib. 3. cap. 13.*
- 1256 Michael Thessaliz ex familia Angelorum Despota, cum Bulgaris contra Theodorum Lascarem infeliciter pugnans, pacem petit, & impetrat: *Nicephorus Greg.* Tartari Melopotamia, & Babylonie capta, Saracenorum Sultanum occidunt, auro liquato in os infuso, vtpote sordide auaro in immentis diuitijs. *Marin.* Henricus Lutignanus primus Rex Cypri moritur. *Annal. Cypr.* Die 8. Festi S. Antonij Patauini, vt oranti promiserat Sanctus fratri Bartholomæo Corradino, Patauium liberatum fuit à tyrannide Ezelini pulso Anteclimo eius Locutamente, & introducto Legato Apostolico. *Chron. S. Francisci.*
- 1257 Principum Germaniæ alij pro Rege expetunt Richardum fratrem Regis Angliæ, alij Alphonsum Castellæ Regem. S. Ludouicus iustitæ, & pacis studioissimus legibus optimis Regnum muniat; *Ionu. II.* Richardus 25. Decembris creatus Rex Germaniæ regnat in Schismate contra Alphonsum, qui ab Hispania pedem mouere noluit, titulo contentus; *Onuphr. & alij.*
- 1258 Theodorus Lascaris Imper. Græcorum atra bile laborat. Tartari occiso Mustaceno Persarum Calypha, regnum illud tenuere, vsq; ad annum 1350. *Genebr.* Contra Pictonas, qui Magno numero in Angliam confluxerant, exterminandos, fit conuentus Oxoniensis; *Polydor.* Venetis, Genuensibus, & Pisaniis de confinibus prælatis, res Christiana laborat in Oriente. *Marianus.*
- 1259 Theodorus Lascaris mense Augusto moritur, succedit filius Loi Ducas Sexennis; cuius tutor Georgius Muzalo cum fratre Theodoro à seditione exercitu trucidatur, & Michael Palæologus declaratus tutor Principis, largitionibus fit Despota, & postea Imperator. Michaelis Palæologi frater immissus contra Michaelem Thessaliz, dominum auxilio Manfredi Siculi Thraciam inuadente, Constantinopolim per antiquos cuniculos à proditoribus patefactos noctu occupat Septembri Menic, inde Latini exacti sunt, Balduino II. & Pantaleone Iustiniano Veneto in Occidente fugientibus, *Nicephor. Gregor. Paris, Aemil. Onuphr.* Tartari Syriam occupant, pellendi inde ab Egyptijs anno sequenti, & mortuo magno Cham ciuilibus discordijs laborant: *Haiton.* & *Marin.* Henricus Rex Angl. coram cum S. Ludouico pacem firmat his conditionibus, vt retinens Aquitaniam tanquam beneficiarius, & vnus ex Paribus Franciæ, cedat Ludouico Northmanniam, & Comitatus Pictaviensem, Turonensem, & Cenomanensem. *Gaguinus Paris, Polydorus Annalesque Francorum.*
- 1260 Kalendas Ianuarij Michael Palæologus ritè acclamat Imperator, & collega Principis Ioannis, cuius erat Tutor, & vehementi ambitu euincit, vt ipse solus coronaretur, *Pachymeres lib. 2. cap. 7. & 8.* Idem Selybriam capit, Ezelinus Lombardæ tyrannus Pontificijs, & Fœderatorum armis profligatus, vulnere in prælio accepto occumbit: *Blond. Sabellit. Platina.* Defunctio Belæ Hungariæ Regi succedit Stephanus, quem Octocarus Rex Bohemiæ, Styria occupata, prælio vibcit. *Chron. Aug.*
- 1261 Alexander IV. Papa d. 25. Maij moritur Perusij, alij dicunt Viterbij, eq; sufficitur d. 29. Augusti Iacobus Pantaleo Trecensis ex Gallia, qui coronatus 4. Septembris, dictus est Urbanus IV. cum esset tunc Patriarcha Hierosolymitanus, ex patre Sutore veteramentario natus. *Aemil. Platina, Genebrardus.* Michael Palæologus victus in prælio à Michaelo Thessaliz Despota, pacem connubio concludit, & pupillum Ducam impie oculis priuat. *Nicephorus Gregoras.* Chalyphas Persidis victus à Tocharis, auro in os infuso necatur. Græci recuperant Constantinopolim 25. Iulij sacra apud eos S. Annæ, & Michael Palæologus Imper. ingressus eam urbem 15. Augusti pedes sequitur currum triumphalem, quo Imago Deiparæ à S. Luca picta portabatur; sed pupillum Ioannem Collegam, die Natali Christi, excæcat. *Pachymeres lib. 2. & 3.*
- 1262 Rex Aragoniæ concedit filiam suam nuptui Philippo filio S. Ludouici R. Franciæ, ita tamen, vt Francus Carcassona, & Biteris retentis, cedat iuri quæsito in Aragoniam; carente autem Manfredo mascula prole, Constantia eius filia despontetur Petro Aragonio, cum dote Siciliæ, & Apuliæ. *Nangis Aemil. Marin. Sic.* Mediolanenses vi interdicti Pontificij recipiunt Othonem Archiepiscopum reiecum: *Bossius.* Constantinus Rex Bulgaror. cognatus Ducæ excæcat Michaelem Palæologum acie profligat. *Niceph. Greg.* Albertus Magnus, abdicato Episcopatu Ratisponensi, Coloniam redit Theologiam iterum professurus.
- 1263 Sultanio Aegypti Palæstinam infestante, indicitur expeditio contra illum in Occidente: *Nangis.* Boleslaus Pudicus Rex Poloniæ Iazygas plurimos delet, alios ad fidem Christianam compellit. *Hist. Polon.* Simon junior Comes Monfortij in Anglia prælio vincit, & capit Henricum Regem cum fratre; *Chron. Monfort. appendix ad Parisum.* Urbanus IV. instituit festu CORPORIS CHRISTI celebrandum teria quinta post Dominicam TRINITATIS, cuius Officii à S. Thoma Aquinate compositum est, & transmissum ad Papam: Moritur deinde Urbanus d. 2. Octobris Perulij, sedesq; vacat menses 4. d. 3.
- 1264 Die 5. Februarij creator Pontifex Guido Grossus Narbonensis, qui 22. Februarij consecratus est dictusq; Clemens IV. propheticò, vt aiunt, spiritu ditatus, *Platina, Trithem. Onuphr.* Alfonius Castelle Rex ingenti victoria Mauros profligat, & Murcię Granatęq; Reges rebelles do-
- 1265 Dic 5. Februarij creator Pontifex Guido Grossus Narbonensis, qui 22. Februarij consecratus est dictusq; Clemens IV. propheticò, vt aiunt, spiritu ditatus, *Platina, Trithem. Onuphr.* Alfonius Castelle Rex ingenti victoria Mauros profligat, & Murcię Granatęq; Reges rebelles do-

- domit : *Mariana*. Carolus Comes Andegau. frater S. Ludouici Regis Francor. designatus antea ab Urbano, Rex Siciliæ, & Neapolis Romanam venit, vbi Senator creatur, & à Legato Pontificis absens Rex proclamatur, imposito vectigali 40. millium aureorum. *Aemil. Naucler. Blond. Platina*. Eduardus filius Regis Angliæ è custodia elapsus, collectoq; exercitu, vincit, & interficit Com. Monfortium patremque, ac patrum liberat: *Appendix ad Paris. Nangis*.
- 1266 Carolus Comes Andegauensis ad Beneuentum, oc- ciso in prælio Manfredo, Regno potitur, missaque equitatu in Tusciam, Florentiam aliasque ciuitates Guelfis restituit, pulsis Gibellinis: *Blondus. Aemil. Append. ad Paris*. Sultanus Aegypti Ptolemaidem tentat frustra; Saphet caput, & trucidat respuentes Mahometem. *Mari- nans*. Concilia Londini & Northantoni à Leo gato Pontif. celebrantur: *Polydorus*.
- 1267 Petrus Palatinus Comes Cracoviæ Boleslao Rege Poloniae interim orationi vacante, prælio ingenti Russos, & Tartaros fundit: *Hift. Polon.* Henricus ab Alphonso Castellæ Rege fratre pulsus, exceptusq; à Clemente Papa, fit Romæ Prætor, & tamen anno seq. Conradino adhæsit contra Carolum Andegauensem: *Blondus*. Icum Nuamlach de familia Dauid, Aethiopicum Preteanni Imperium occupat, & ex Axuma prouincia in Sabam transfert. *Vift. Reg. de Regib. Ac- thiop.*
- 1268 Conratinus Friderici Aerobarbi nepos ad lacum Fucinum grandi prælio vinctus à Carolo Andegauensi, & in fuga ex anulo agnitus captusque Neapoli, anno seq. publicè cum Duce Austriæ securi percussus; ducorum arcibus ac urbibus præsidia impolita; *Aemil. Suffrid.* Sultanus Aegypti Ioppen proditione, Antiochiam dedi- tione caput, & euerit: *Haiton. Marin.* Nouem- br. 29. Clemens IV. moritur Viterbij, vacatq; sedes ob dissidia Cardinalium mensibus 33. *Onuphr.* S. Ludouicus Rex, diploma Pontificium, quo dicebatur collata ipsi facultas Sacerdotia conferendi, coniecit in ignem, dicens satis sibi esse rationem reddere de temporalibus rebus tibi à Deo creditis, & relinquendam collatio- nem beneficiorum Ecclesiasticor. Ordinarijs iuxta Canones antiquos: *Gaginus*.
- 1269 S. Ludouicus Rex cum filijs Io. Philippo, & Petro Crucifignatus magna classe contra Saracenos in Africam tendens, tempestateq; iactatus hyc- mat in Sardinia: *Gaginus*. Iacobus Aragonie Rex eadem expeditione suscepit vi tempestatis redit in Catalonia: *Mariana*. At Eduardus fil. Regis Angl. in Syriam veniens mansit bien- nio: *Spondan.* Hugo Lusignanus Rex Cypræ cor- tonatur Rex Hierosolymor. *Marian.* Michaeli Theßaliæ Despotæ defuncto succedit filius Ni- cephorus. *Nicephor. Gregoras*.
- 1270 S. Ludouicus R. Francor. Saracenos acie vincit, Carthaginem capit, Tunetum obsidet, sed pe- ste in castris orta, & ammisso filio Ioanne, ipse lue tactus, ac profluuij ventris, obiit sanctissime d. 25. Aug. in ea verba ultimum spiritum emit- tens. *Introibo in domum tuam, adorabo ad tem- plum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.* Adfuit classis Anglica, è Sicilia rediens, & Caro- lus Andegauensis, & Philippus eius filius dictus Audax. dicendus potius Lenis, qui salutatus est ibi Rex, & coactis Barbaris ad pensionem annui tributi, ossa S. Ludouici in Galliam reportauit. Francis Siciliam appellentibus, obiit illic Theobaldus Rex Nauarræ, cui successit frater Henricus Craesus. Margarita S. Ludouici vidua in cœnobio monialium S. Claræ à se in suburbio Parisiensi construō sancte vixit: *Vita S. Lu-*
- domici Iouil. *Aemil. Til. Nangis.* Addo ossa S. Ludouici in vino excoco cadauere, deportata fuisse in Franciam, id enim tunc licebat, sed po- stea anno 1299, id vertuit Bonifacius Papa, quod parum consonum pietati Christianæ videretur.
- 1271 Kalendas Septembriæ creatur Summus Pontifex Theobaldus Vicecomes Placentinus, Leodiensis Archidiaconus, qui cum Eduardo Anglo abe- rat Ptolemaide, dictusq; est Gregorius X. *Pla- tina Onuphr. Genebr.* Marcus Paulus Venetus an- norum 15. cum Patre, & Patruo iuit in Tarta- riam ad Magnum Chamum Cobilam filium, Mangonis, cui fuit acceptissimus.
- 1272 Gregorius X. venit in Italiam & de more residet Viterbij ob discensiones Romanorum, corona- turq; d. 27. Martij procuratq; pacem inter Ge- nuenses, ac Venetos; *Platina Onuphr.* Stephano Regi Hungariæ defuncto succedit Ladislaus filius. *Dubrau.* conspiratio Procerum in Alphon- sum Reg. Castellæ vix sopita: *Mariana*.
- 1273 Principes Germaniæ iussu Gregorij X. Papæ con- ueniunt Francofurtum ad electionem Imperato- ris, & recusante Imperium Ottocaro Rege Boemij, quod se Imperatore Romano potentiores putaret, electus fuit 13. Octobris Rudolphus Comes Habsburgensis, olim magister aulæ Ot- tocari, & tunc absens in obsidione Basileæ, & exeunte anno coronatus Aquisgrani. Qui recu- sans venire in Italiam, causatus damna, quæ sz- pe Alemani intulerant Italij, conuenit Papam apud Lausannam ad Lacum Lemanum, vbi ab ipso confirmatus est: *Nauclerus Auentinus, Trithem. Onuphr.* Papa Lugduni à Philippo Rege honorifice exceptus indixit Concilium in annum seq. *Platina, Aemil.* Henrico Regi An- glia mortuo, succedit filius Eduardus Lang- ichanx, idest Longicurus à tibiarum longitudine. *Polydor. Append. ad Paris.* Hato Arme- nia Rex Christianus bellis per annos 45. con- tra Tartaros, Persas, Calipham Babylon. Sulta- num Aegypti feliciter confectis, & quinque ingentib. prælijs superatis; Præmonstratensem ordinem in Cypro ingressus, dictusq; Macarius, hoc anno moritur in Domino. *Spondanus ex Hift. Harm. Translationi S. Antonij Patauini in nouum templum, factæ 16. Aprilis interfuit S. Bonaventura qui linguan S. Antonij incorrup- tam, & rubicundam tangens exclamauit: O lingua benedicta, quæ semper laudasti tuum Dominum, & procurasti ut lauderetur ab alijs, nunc palam fit, quanti sis meriti apud Deum. Chron. S. Franc.*
- 1274 Mense Maio celebratur Lugduni Concilium Ge- nerale Episcoporum 500. Patrum mille, & amplius, præsentibus Græcis, & Tartarorum pro- ceribus, Legatisq; Michaelis Palzologi, qui con- fessore processioni Spiritus Sancti ex Patre Fi- lioj; & primatu Romani Pontificis: Actum de forma eligendi Papam, decretaq; decima pars prouentuum Ecclesiasticorum in sexennium pro bello sacro. S. Bonaventura ibi galero ru- bro donatus paulo post obiit, obierat autem in itinere ad idem Concilium S. Thomas Aquinas. *Blond. Aemil. Nangis Onuphr. Niceph. Grego- ras. Alia Conciliij.* Pampelone moritur Henricus Rex Nauarræ, & Comes Campanie, relicta vnica filia Joanna, quam mater (quæ erat filia Roberti Comitis Attrebati fratri S. Ludouici) dat in fidem Philippo Regi Francor. qui eo mit- tit Proregem Eustachium Bellomarchium: *Aemil. Nangis Annales Francor.*
- Rudolphus Imper. Augustæ Vindelicorum in Co- mitijs decernit bellum contra Ottocarum Re- gem Boemij, & Henricum Bauarum iura Imperij occupantes, & Romano Pontifici conce- dit liberè quicquid olim juris esset Imperij in Exar-

- Exarchatu Rauennæ totaq; Flaminia. *Nauclerius. Auentin. Trithem. Annales Suevor. Alphonsus Castellæ Rex ad Belcarū in ripa Rhodani conuenit Pontificem, petitq; Imperium ad quod electus fuerat, qui respondit, non magis equū esse Hispanos imperare Germanis, quam Germanos dare iura Hispanis, Alphonsus tamen diu titulum illum adhibuit in epistolis: Vasa Trithem. Mariana. Gregorius X. Pontifex moritur Aretij in Tuscia d. 10. Ianuarij, & d. 20. Ianuarij subrogatus est Petrus de Tarentia Burgundus ex ordine Prædicator. & Episcopus Ostiensis, consecratus 22. Febr. dictusque Innocentius V. s. Antoninus Naucler. *Platina Onuphr. sed laborans pro Italij pace moritur d. 22. Iunij, eiq; d. 12. Iulij substitutur Othobonus Fliscus Genuensis, nominatus Hadrianus V. qui post 40. dies obiit Viterbij, eiq; subrogatus est 13. Septembri Io. Petrus Lusitanus Episcop. Tusculanus, coronatusq; d. 20. Septemb. dictusq; Ioannes XX. alias XXI. *Platina Onuphr. Iacobus Rex Aragonie post conditas bismille Ecclesiæ in honorem Deiparæ 27. Iulij moritur, anno regni 63. succedit ei fil. Petrus II. cuius frater Iacobus Maioricam capit. Tarafa, & Mariana.***
- 1277 Rudolphus Imper. Viennam Austriæ capit, eiq; se Ottocarus subdit: *Auentin. Hift. Aug. Otho Vicecomes, cum Archiep. Mediolanensi, pulso Torregiano Mediolanum occupat, & in familia Vicecomitum diu durauit ille principatus. Iouius, & Georg. Merula. Maria Domicella ius Regni Hierosol. donat Carolo Siciliæ Regi aduersus Hugonem I usignanum; Carolus committit. Proregem à Templarijs, & Antiochiae principibus receptum: Mariana. Ioannes XXI. Viterbij moritur d. 19. Maij; cui 25. Nouembris subrogatur Io. Caietanus Vrbinus, vulgo ob mores Compositus dictus, & d. 25. Decembbris coronatus, nominatus est Nicolaus III. Platina, Onuphr. Hermannus Italus autor spuriissimæ sectæ Faticellorum interit, de quibus Prætolus de bareibus & Gualterus in Chronol. Puella anno 8. ætatis puerum parit: Annales suevorum. Galli in Sicilia, rapinis, stupris, adulterijs, & inuiditis vestigalibus graffantur, & apud Hungaros Stephano Rege mortuo regnum suscipit Ladislaus Chunus & que atrox ingenio, & molli ac pellicum multitudine optimatibus exosus: Bzonius ex Fazello lib. 8. Bonfinio, & Dubrui.*
- 1278 Nicolaus Papa Senatoriam dignitatem Romæ ac Præfecturam restringit ad annum, & ad personas non Regias: *Aemil. Albert. Argent. Rudolphus Ottocarum R. Boemæ Austria inuidentem, in prælio perimit, & in Boemiam transiens, intercessione Principum Regnum permittit Vuenceslao filio Ottocari, data illi in uxorem sua filia: Naucler. Auentin.*
- 1279 Boleslao Pudico R. Polon. defuncto, succedit Leskus Niger ex fratre patreule filius adoptivus. *Cromerus. Alphonso autem R. Lusitanæ mortuo succedit fil. Dionylius: Annales Lusitan. Concil. Cantuariense fit. Polydor. Rudolphus Rex Rom. in conuentu Viennæ Austriæ, contentu omnium Principum Imperij, confirmat Nicolao Papæ omnia priuilegia, & dona per auream bullam, quæ olim Gregorio, & successoribus Commiscerat, vide Annam bullam, & diploma Principum apud Bzonium in Annales.*
- 1280 Nicolaus III. Papa moritur Augusti 22. sedes vacat menses 6. Turcæ à Tartaris attriti, resumptis virib. occupant Aliam minorem, diuiduntque illam in 7. Satrapias à Mari Pontico, & Galatia vsq; ad mare Lycium, & Carium fluuiumque
- 1281 Eumedontem. *Spondan. Albertus Magnus Coloniae publicè docens, deficiente memoria, quod signum vicini obitus illi olim Deipara dederat, & inde quotidie suum sepulcrum inuisens officiumq; defunctorum recitans tandem 15. Novembbris octuagenario maior migravit in cœlum, & apparet Gothisredo socio dixit Christum in gratiam eius, sex millia animarum à purgatorio exmisso. Bzonius.*
- Die 22. Februarij creatur Viterbij Summus Pontifex Simon de Bria Turonensis, & 23. Martij consecratus, nominatur Martinus II. alij lV. confundentibus Marinos duos cum Martinis. *Onuphr. Carolus Rex Siciliæ restituitur à Pontif. in dignitatem Senatoriam Vrbis, sed cius exercitus, Macedoniam inuasurus, funditur à Palæologo apud Belgradum: Gregor. Tartari Soldanum Babylon. infigni victoria profligant. Mariana.*
- 1282 Albaga Cham Tartarorum veneno per Soldanum sublatu, succedit frater Tangador, qui Christo deserto Mahometis sectam nomenq; assunit, Christianoq; persequitur: *Aiton. Marin. Leeskus Rex profligat Lithuanos, & Iazygas Poloniæ infestos: Hift. Polon. Multi ludæi in Germania necati aut bonis exuti, Rudolphus dat Alberto filio Austria: Trithem. Naucler. Pontifex excommunicat Sanctum, qui regno Castellæ spoliarat Alphonsum Patrem. Rodericus, Mariana Vesperæ Siculæ hoc anno contigerunt: Siculi die Paschatis 20. Martij pulsatis ad vespertinas preces campanis, aborti Gallos inermes ad 8. millia occidunt, nulli ætati sexuue parcentes, & exenteratis infantibus à prægnantium vtero, ne quid Galici seminis superebet in insula. Petrus Aragonius, qui sub speciem inuadendi Africam classem præpararat, Palæologo Imp. aurum suppeditante aduolat salutaturq; Rex Siciliæ, qui iam suscepserat filios ex Constantia Manfredi olim Regis filia. Carolus frustra Mettanam oppugnat: Ponutek Petrum excommunicat, & paternum ius Aragoniæ tribuit Carolo Valesio minori filio Regis Franciæ nato ex sorore Aragoniæ. Aemil. Blond. Sabellic. Mariana. Michael Palæologus ex languore moritur in agro Pachomij die 11. Decembbris feria 6. Pachymeres l. c. 24. At 23. April. obiit B. Egidius Franciscanus, qui Perulinis vigilibus pro raptu corporis, denunciari iussit, eos tui causa non pullaturos campanas, nec aliud signum dandum eis, nisi signum Ionæ Propheetæ; cuius historia reperta post in marmore quæsito ad illum sepeliendum: Girardus in Diario.*
- 1283 Carolo ex Gallia auxilijs vocatis parato ad recuperandam Siciliam, Petrus Aragonius prætextu parcendi Christiano sanguini proponit conditionem dirimendi item certamine centenum, vtrinque equitum, & locus certaminis eligitur Burdegala ad Angulum pertinente. Sed Petrus non comparuit: Blond. Aemil. Michael Palæologus mortuus à filio eius Andronico successore priuatur sepultura sacra, quod fauisset Romanæ Ecclesiæ. Gregor. Aemil. Onuphr. Post Concilium Herbipolense contributionem decimi Denarij pro bello sacro exigere incipit legatus Apost. à Clero; Rudolphus Imp. à Laicis. Genebr. Esto Munsterus id referat ad annum 1287, quo forte iterata est.
- Moriuntur Alphonsus X. Rex Castellæ succedente filio Sanctio Forti, & Hugo R. Cypri succedente filio, Nicofiz coronato. *Mariana & Marinæ. Carolus filius Caroli Regis à Rogerio Auria classis Aragoniæ Præfecto, nauali pugna superatur, & capitur. Carolus Rex Neapolim recuperat: Aemil. Annales Suevor.*
- 1284 Martinus IV. Papa moritur Perusij d. 29. Martij

1286

miraculis post obitum clarus, eiq; d. 2. Aprilis subrogatur Iacobus Sabellus Romanus, consecraturq; 15. April. nominatur Honorius IV. qui Ord. Catmeliticum reformatum confirmat: *Platina, Trithem, Onuphr.* Fogiz in Apulia moritur Carolus Rex Siciliæ, & Neapolis de iure, qui succedit Carolus Claudius fil. adhuc captiuus; & mense Octobri moritur Philippus III. Rex Francor. Perpiniani post viatum Petrum Aragonensem, succeditq; Philippus IV. Pulcher, iam ex Joanna uxore Rex Nauarræ; & Petrus Aragonius ex vulnere in praedicta pugna moritur adathemate innodatus; succedente filio Alphonso II. *Aemilius, Tilius, Mariana.* Argon occiso Mahomet Cham Tattaroru, fauet Christianis: *Haiton, Marin, Falsus Fridericus II.* fictionem sassis, iussu Rudolphi crematur. *Spanzen.* Leskus pulsus à Polonia, Hungarorum auxilijs restituitur. *Hist. Polon.* Pisani à Genuesibus irreparabiliter attriti: *Platina.*

1287

Henricus Cyperi Rex pulso protege à Carolo olim misso, coronatur Rex Hierosolymæ: *Marinaeus.* Philippus Sabaudus moriens relinquit nepotes Comites Thomam Taurincensium, & Amedeum Sabaudiz. *Paradin.* Genebr. Alexandro R. Scottiæ mortuo Io. Baliolus, & Robertus Bruseus regiæ stirpis certant de successione, interimque regnum administrant sex Proreges: *Boetius, Et Leslaus.* Iacobus alter filior. Petri Aragonij coronam Regni Siciliæ assumit inuito Pontifice, ob id excommunicatus. *Marinaeus.*

1288

Honorius IV. Papa moritur d. 5. Aprilis, vacatq; sedes menses 10. d. 18. ob ægritudines Cardinalium. Tartari Poloniæ vastant: *Cromerus.* S. Rochus Narbonensis floret; Parisijs Nauarren Gymnasiū cōstituitur à Joanna Regina: *Aemil. Genebr.* Vuernerus puer Christianus Vuesalij ad Rhenum furtim raptus à Iudeis, acubusq; & cultris occisus miraculis claruit: *Trithem.* Genebr. Februarij 22. eligitur in Pontificem Hieronymus Asculanus ex Ministro Generali Franciscanorum Cardinalis Prænestinus, & die 24. consecratus, dictutq; Nicolaus IV. *Platina, Onuphr.* Carolus Claudius, Constantiæ coniugis Petri Aragonij clementia, & Regis Angliæ interueni liberatur à captiuitate ea conditione, vt soluta non modica pecunia contentus Regno Neapolitano, Pontificem exoret de iure Siciliæ adiudicando Aragonio, & Carolum Valetij Comitem, vt cedat iure Regni Aragonici, quod ei Martinus Papa tribuerat. At Pontifex noluit ratificare hoc foedus, affirmans suo iniussu non potuisse transligi de Regno Sedis Romæ Beneficio: *Aemil. Mariana, Pandulph.*

1289

Saraceni Christianos de Principatu in Syria dissidentes vexant, & Tripolim occupant. *Sansouin.* Nicolaus Papa Caroli Cladum creat totius Siciliæ Regem Romæ 28. Iulij, hinc bellum illi contra Iacobum Aragonium, quod interruptum est inducis aliquot annor. *Sabell.* *Pandulph.* Losko R. Poloniæ defuncto, filij eius scindunt regnum: *Cromerus.* Albertus Dux Austriae Hungariam vastat, Ladislao R. Hungar. mortuo succedit Andreas: *Hist. Austr.* Parisijs Hostia consecrata, & à ludeo vulnerata, alifq; modis violata miraculis claruit, conservaturq; in Ecclesia Fratrum Monasterij Biletarum: *Spondan.*

1290

Moritur Elpis Sultanus Aegypti, & Babylonis; eius filius Melech Taferaph Ptolemaidera caput, siccq; tota Syria amissa, cessavit bellum Sacrum duobus ferè Seculis gestum. *Marin. Aemil.* Rodulphus Imper. moritur, cum frustra tentasset creare Albertum filium Regem Romanor. *Cuspinian, Auentin.* Ioannes Alexij nepos Lazorum Imper. moritur, succedente Alexio

1292

Iuniore; *Gregoras.* Andrea R. Hungariae Austriae inuadente, pax per Episcopos inita. *Hist. Austr.* Hoc anno piè creditur translata domus Nazarethana Deiparæ ex Palæstina in collem inter Tersactam, & Flumen oppida Dalmatiz, *Brietius ex Actis Illyricis.* Fuit id 9. Maij, ex Diario Girardi.

1293

Ianuarij d. 6. eligitur Imperator Francofurti, Adolphus Comes à Nassau: *Naucler. Tribem. Cuspinianus.* Nicolaus Papa Romæ moritur 4. Aprilis, & ob discordiam Cardinalium vacat Sedes menses 27. d. 2. *Onuphr.* S. Albertus Carmelita moritur. *Martyrolog. Rom.* Saraceni metuentes bellum maritimum, trucidant in venatione Sultanum Aegypti cogitantem de inuadenda Cypro: *Marin.* Philippus Francorum Rex offensus à Rege Angliæ, Burdegalam occupat: *Aemil.* Alphonso Castro Regi Aragoniæ, sine liberis mortuo, succedit Iacobus Siciliæ Rex. *Tarafa, Et Mariana.*

1294

Adolphus Imper. bello adoritur Albertum Austriae Ducem, recusantem iuramentum fidelitatis, *Hist. Austr.* Eduardus Angliæ Rex electus arbiter, nominat Baliolum Regem Scotiæ: *Boet. Leslaus.* Domus Deiparæ 10. Decembri translata fuit ex Dalmatia ad Siluam Recineti possessam à muliere nomine Laureta, & in transitu arbores inclinati ramis, & truncis reverentur sunt Sacram Domum, atq; ita remansere semper inclinatæ. *Felix, Etulph.*

1295

Die 7. Iulij creatur Summus Pontifex Petrus de Morone Sulmonensis Abbas S. Petri, consecraturq; 29. Augusti, & dictus Cælestinus V. qui sponte abdicavit d. 13. Decembri, & die 24. Decembri substitutus Benedictus Anagninus de familia Caietana dictus Bonifacius IV. si legitimos numeros, alioquin VIII. qui anno sequenti 17. Ianuarij consecratus est. *Onuphr. Platina. Blond. Sabell.* Domus Deiparæ Illyrico anno precedenti in agrum Recinetensem 4. Idus Decemb. in syluā viduæ diuinitis Lauretæ, & paucis post mēsibus, inde in locū ubi nunc est, translata fuit; Aliqui tamen id ad sequentem annum referunt; vide *Turcellinum in Hist. Lauretana.*

1296

Anglos inter & Francos vario Marte in Aquitania pugnatur: *Annal. Franc.* Sanctio IV. Regi Castella defuncto, succedit fil. Ferdinandus IV. nouensis sub matris tutela. *Rodericus, Et Mariana.* Status Polonici Cnesnæ in Comitijs eligunt in Regem Prismilaum Ducem Magnæ Poloniæ: *Cromer.* Heluetiæ Reipub. origo ad hæc tempora refertur in *Chron. Helvet.* S. Petrus Murhonis in Castello Hernicorum iussu Bonifacij Papæ custoditus, ex loci situ apostolice contracto obiit 14. kal. Iunij annorum 81. vel 87. quem ferunt dixisse Bonitacio: *Aicen-* disti vt vulpes, vt regnares vt Leo, morieris vt canis. Genuenses à die 15. Iulij ad 15. Aug. armarunt 165 Galeas, & 150. naues, cum militibus 45.000 contra Venetos. *Augustin Iustinian. lib. 3.*

1297

Franci pugnant feliciter in Aquitania contra Anglos, & in Flandria. *Naucler. Nangis.* Io. Rex Scottiæ, fidem datam Eduardo Anglo rescindens, vincitur in prælio ab Anglis, doloq; capit: *Boet. Leslaus.* Bonifacio Papa auctore pax imita inter Francos, & Aragonios, ita vt Blanca filia Caroli Neapolitani nuberet Iacobu Aragonio, & Sicilia rediret ad Eccl. Rom. Ius, & ad Francos; Carolusq; Valesius cederet iure Aragoniæ: Siculi tamen odio Francor. Fridericu Iacobi fratrem eligunt in Regem; at Iacobus auxilia offert Francis cōtra fratrem. *Tilius Pandulphus Mariana.* Primislao R. Poloniæ occiso à March. Brandenburgiibus Pomeraniam inuidentibus, succedit Ladislaus Locticus: *Cromer.* De erroribus Gerardi Sagarelli Parmensis,

- 1297 sis, postea cōbusti, hoc tempore seminatis, *Gualterus in Chronol. & Prateolus de H̄ref.* In Polonia Margarita nobilis fœmina d. 20. Ianuarij vñico partu 36. Infantes peperit, *Pareus lib. 23. de Monfris, & Prodigij pag. 742.*
- 1298 Rex Angliæ, & Comes Flandriæ vidi à Rege Frâcorum, obtinent inducias in biennium: *Nangis. S. Ludouicus Francor. Rex à Bonifacio Papa canonizatur, ex Martyrolog. Rom. quod factum fuit in Vrbe veteri 3. Idus Augusti.*
- 1298 Electores Adolpho Imp. abdicato ob expilationes Prouinciarum, eligunt Albertum Ducem Austræ, qui Adolphum in prælio necat, vultque iterum legitimè eligi, & coronari Aquisgrani; vbi tantus fuit populi concursus, vt Dux Saxoniæ oppressus fuerit; Bonifacius tamen initio noluit confirmare Alberti electionem: *Nauclerus Cuspius. Auentia. Colonia à Bonifacio absolvitur ab interdicto, cui ob dissidia cum Archiep. supposita fuerat per annos 7. & menses 7. Trithem. Iacobus Aragonius cum Carolo Neapolitano Fridericum fratrem profligat: Pandulhus Collenutius. Pax inter Francos, & Anglos facta, Eduardo Angliæ ducente Margaritam sororem Philippi R. Franc. Polydor. Genuenses Venetis vicit, Cretam occupant. Casanus Tartarus, victo Sultano Ægypti Syriam totam cum Hierosolyma nomine Christianorum recuperat: Sabell. cus, & Haiton. Terræmotus à festo S. Andreæ multis diebus Italiam, non sine multorum strage concussit, visusq; est Cometes. Platina, & Sifrid. Bonifacius promulgat sextum librum Decretalium d. 2. Martij. Narrat M. Guazzus in Chronico, Casanum antea baptizatum, eo quod infans, quem de Catherina filia Regis Armeniæ pulcherrima, & Christiana, fœdissimum susceperebat, baptizatus repente pulcherrimus evanescet. Casanus enim ob suspicionem adulterij iam morti addixerat Catharinam, & Infantem, sed ipsa impetravit Sacram Communionem, & Infantie baptismum.*
- 1299 Albertus Imperator fœdere inito in Lotharingia, cum Rege Francor. concedit huic Arelatense regnum; *Nangis, & Annal. Francor.* Ladislao ob detidam Regno Poloniæ à suis priuato, substituit Vuenceslaus Rex Boemij. Cromer. Dubrau. Bonifacius extinguit Fraticellos. Trithem. & vetat cadavera Christianorum vino excoqui, vt ossa eorum alio deportarentur, quod id parum esset consonum pietati Christianæ. Brietius.
- 1300 Bonifacius Papa IV. instituit Iubilæum centesimo quoq; anno celebrandum, concedens plenam Indulgentiam delictorum visitantibus limina Apostolorum, *Platina, Crantzus, Rutul Benzon.* Othman Turca princeps Bithyniæ reliquas sex Satrapias Asiz minoris occupat, & inde meretur nomen primi Regis Turcarum; *Blondus, Sibell. Annales Turc.* Conuenere Romam ad Iubilæum supra ducenta hominum millia, nec defuit ad viatum quidquam, pretio satis commendo: *Brietius in Annalib.*
- 1301 Cometes visus Trithem. Bonifacius Papa excommunicat Philippum R. Francor. ob dissidia de iure Ecclesiæ, & Regni, traditumq; in custodiā Episcopum Epamensem; & conciliat sibi Albertum Imp. illius electiōnēm approbans: *Spondan.* Scotti triplici prælio vñctores de Anglis duce Cumeno illorum gubernatore, aduentu Regis Angli retruduntur in loca ardua, & inaccessa, *Polydor.* Andrea Hungariæ Rege defuncto sine prole, alij eligunt Vuenceslaum filium Regis Boemij; alij Carolum Martellum filium Caroli Claudi Regis Neapol. ex Maria filia Stephani R. Hungar. hinc dissidia, & noua vallatio Hungariæ: *Bonfinius.*

- 1302 Flandri rebellant à Rege Francorum, & de his reportant apud Curtracum insignem victoriam, amissio tamen cum multis nobilibus Flandris Roberto Comite Atrebateni rebellionis auctore: Isabella filia Regis Francor. nubit Eduardo iuniori Anglo, cui conceditur tota Aquitania: *Annal. Franc. & Flandr. & Aemil. Pax inter Francos, & Fridericu[m] sic, vt retineat Siciliam, & reliqua ab Italia abstineat. Mariana.* Bonifacius Philippum R. Francor. regno priuat, illudq; addicit Alberto Imp. *Naucler. Platina.* Acus Magneticæ vsus in Pyxide nautica propalatus apud Europæos à Flauio Melphitanu[m]: *Genebrardus*, vide tamen, que dixi lib. 10. Geographiæ Reformatae c. 18. Factio Alborum pro Gibelliniis, & Nigrorum pro Guelphis substituta Italiam vexat. *Blon.* Carolus Martellus moritur Hungaria non potitus
- 1303 Bonifacius Papa, Philippi Francor. R. opera per Sarram Columneniem, & Guillermu[m] Nogaretu[m] Gallu[m] d. 7. Sept. capitul in suo lectulo Anagniæ, & Romam perductus, moerore animi obiit die 12. Octobris, cui subrogatus est d. 21. Octobr. Nicolaus Bocatius Taruitinus Ordinis Prædicatorum Episc. Ostiens. qui coronatus est d. 27. Octobr. & nominatus Benedictus IX alijs XI. *Platina, Onuphrius.* Episcopus Morianensis predixit Philippo Regi ob dictum scelus nihil deinceps prosperè successurum, quod euenit, tribus etiam filiis eius absq; prole mascula breui extintis: *Spondanus.* Esto Flandri antea à Francis in prælio cœsi fuerint: *Aemil.* R. Angliæ Scotiam vastat, & Londinum asportat inarmo rem Cathedram apud Scotos fatalem: *Io. Major. Boet. Leslaus.*
- 1304 Benedictus Papa Regem, Regnumq; Francor. absolvit ab Anathemate, & interdicto, duos Cardinales Columnenses à Bonifacio depositos restituit, moriturq; Perusij die 4 Iulij, & Sedes vacat menses 11. ac dies 7. ob dissidia Cardin. *Platina, Onuphrius. Volacer.* Vñctis Flandriæ pax sequitur inter eos, & Francos; *Annal. Flandr. Aemil.* Casano Tartarorum principi mortuo, succedit Cambagadus apostata à fide, eorumq; Imperium reductum ad paucas reliquias, & diuisum in Hordas: *Harton. & Genebrardus.* Philippus Pulcher Rex Gallie d. 17. Augustiope Deiparæ illustris vñctia hostium 36. millia interfecit, desideratis de suis 1500. *Balinghen in Kalendario Deiparæ.*
- 1305 Junij die 5. creatur Papa Perusij Raimundus de Gotho, Vasco abscons Archiepis. Burdegal. coronaturq; 2. Nouembris, & nominatur Clemens V. Lugduni, quo Cardinales euocauit presentibus Regibus Philippo Franc. Eduardo Angl. & Iacobo Aragoniæ tanto concursu, vt Io. Britanniæ Dux oppressus fuerit, Carolus Regis frater debilitatus, & ipse Pontifex à turba prorutus mitra ex capite excussa pretiosissimum lapidem amiserit: Hic ob seditiones Italorum Sedem transtulit Auenionem, missis tribus Cardinalibus, qui Romæ, & in Italia res gerentes *Platina Genebr. &c. Venceslaus R. Hungariæ recipiens se in Bohemiæ, aufert coronam Sanctam, quam restituuit Ottoni Bavarie Duci ab Hungariæ electo: Sed Otto à Praefecto Transiluanij captus, & carceri inclusus cogiturn renunciare Regno, & Coronam restituere, *Bonfin. Dubrau.**
- 1306 Albertus Imp. Boemij regno potitus præficit filiu[m] Rudolphum, paulo post dysenteria moriturum; Poloni Ladislauum post obitum Venceslai Boemii reuocant: *Cromer. Dubrau.* Robertus Bruscus ex Anglia clausus in Scotiam, necato Cumeno, coronatur Rex. *Boet. Polydor.* Templarij, & Hospitalarij in Cypro deponunt Hugo nem

1307

nem Regem, elegantq; in Armeniam, reuocandum post triennium. *Mariana.* S. Nicolaus Tolentinas migrat in Cœlum 10. Septembris. *Martyrolog. Rom.*

1308

Pontifex Piætauis agit cum Rege Francor. de puniendis Temblarijs, ob crimina, & errores, de quibus *Prateolus*, *Sanderusq; de hæres.* & *Gualterus in Chronol.* Pampelone coronatur Rex Nauarræ Ludouicus Philippi R. Francor. fil. Eduardus Anglus Rex Mense Julio moriens in finibus, Scotiæ, iubet Scotorum oblates in crucem agi, succeditq; ei Eduardus II. Cognom. Carnarem. *Boet. Polydor.* Templarij multi apostasiæ, vel hærescos conuicti, & exusti sunt: *Brietus.*

1309

Albertus Imp. à Ioanne nepote ex fratre, ob tutelam ultra iustum retentam, alijsq; coniuratis trucidatur die 24. Aprilis, vel Kal. Maij parricidæ supplicio affecti, & Ioannes relegatus Pisam in Cenobium Eremitarum Nouembris d. 25. electus Francofurti Henricus VII. Comes Lutzenburgi, approbante Pontifice, & sequenti Ianuatio coronatus Aquisgrani. *Naucler. Cuspinianus.* Eduardus Rex Angliae ducit Isabellam filiam Philippi Reg. Francor. vnde postea contentio de iure Anglorum in Regnum Franciæ, *Annal. Francor.* Io. Duns Doctor Subtilis moritur Colonia: *Trithemius.* Veneti 10. Ianuarij occuparunt Ferrariæ, pulso Francisco Estensi feudatario Ecclesiæ, ideoq; à Pontifice excommunicati: *Io. Villanus l.8. c.103.*

1310

Carolo Claudio R. Neapol. mortuo mense Maio, succedit fil. Robertus, præcedente regnum Carolo Norberto Marcelli filio: Jurisconsultis consultis, vincit sententia Baldi senioris ratione publicæ vtilitatis, Pontifice approbante, sed procurante, vt Carolus anno sequenti recuperetur rex Hungariae: *Blondus. Sabell. Bonfin.*
B. Oringia 4. Ianuarij defuncta, dum mulier lasciua eius corpus propius intueretur, arrepta suis manibus ueste velavit faciem suam, ostendens se ab impudicis adhorrire, quamuis defunctam. *Bollandus ad 4.Ian.* Clemens V. Venetos ob Ferrariam occuparam, Sacris interdicit, eorum bona primis occupantibus addicit, & Sacram militiam in eos ex itat, à quibus vieti Dandulum mitunt Auenionem, qui prostratus ad pedes Pontificis, veniam per Francor. regem deprecatur. *Blond. Sabell.* Templarij in Gallia, & alibi excisi, & quidam cum suo Magistro combusti: Hospitalarij Rhodum à Turcis vindicant, quod anno præcedenti cœperant, & inde dicti equites Rhodij: *Chronicon Monfort. Tilius; Marin. Palmerius.* Io. rex Armeniæ regno dato Leoni nepoti fit Religiosus Franciscanus. S. Antonin. Genebr. Instante Philippo R. Gallia, vt damnaretur Bonifacius olim Papa, alijs vero Princibus Catholicis obstantibus, Clemens Papa causam commisit Doctoribus, ac Theologis plerisque Gallis, qui cum declararunt Catholicum, & legitimum Pontificem fuisse. *Narrat Spondanus,* eius corpus integrum repertum anno 1605. vide illum ad annum 1303.

1311

Henricus Imper. iuxta pacta Clementi Papæ, Italiam à factionibus purgaturus, Brixiam expugnatam exscindit, Cremonam mœnib. nudat, reliquis ciuitatibus deditis multam imponit, & Mediolani corona ferrea coronatus, hiemat Genuz. *Blond. Platina.* Petrus Gauerstonus regem regnumq; Angliae pro arbitrio nutuq; regens, & proceribus occiditur *Polydor.* Concilium Viennense vniuersale Episc. alijs 114. alijs 300. præsentib. Regib. Francor. Angl. Aragon. & Patriarchis Alexandrinis, & Antiochen. initum Octobri, durat usq; ad sequentem annum: in eo actum de recuper. Terra Sanctæ, damnati, &

1312

aboliti Templarij Beguardi, & Beguinæ, asserta anima intellectu, vt forma corporis humani perse, & essentialiter, decreti in vniuersitatibus professores linguar. Hæbr. Chald. Arab. *Acta Concilij, & Clementina ad nostrum de hæres.* 6. Dulcinus hæresis nouæ auctor damnatus à Clemente, & combustus: *Prateol. & Gualter. in Chronol.* Sententiam Clementis de damnatione Templariorum vide in Bzouio ad annum 1312. qui narrat aliquot monstra hoc anno nata, & opiniones diuersas de Raymundo Lullo tunc florente. Henricus Imp. à Cardinalib. per Pontificem destinatis 29. Iunij accipit Romam coronam auream: *Blond. Sabell. Cuspinian. Onuphr.* Robertus venit in Prouinciam, & salutatur à popularibus Comes Prouinciaz, à Clemente Vice Rex Neapolis: *Aemil.* Ferdinandus Castellæ Rex nimis in iudicando præceps ob suspicionem homicidij damnat capite duos fratres, qui se innocentes contestati Regem ad diem 30. interpellant ad Christi tribunal. Rex intra hoc tempus morbo tentatus, & à prandio dormiens in lecto repertus est exanimatus; succedente filio Alph. XI. *Io. Mar.* De Raymundo Lullo plura hinc inde vide, vt dixi Bzouium ad hunc annum 1312. et si errores ab alio affectos, & nomine ipsius vulgatos quidam afferant.

1313

Henricus Imper. proscripto Roberto Rege Neapol. præparat expeditionem in illum, interimq; bellans cum Florentinis, Augusti 24. apud Bonconuentum in agro Senensi, obiit veneno, vt quidam vulgarunt, potatus à Dominicanu in ablutione calicis post sumptionem Eucharistie; *Sed Bzouius in Annalib.* mortuum docet ex dysenteria febre. Vide *Nauclerum, & Cuspinianum.* Flagellantum teat gliscit, qui sub specie asperioris vitæ crimina occultantes, aiebant spontaneam flagellationem ad delenda peccata plus valere, quam Confessionem Sacramentalem: *Prateol. Lutzenb. & Caſtr. de Hæres. Gualteri Chron.* Inuenta apud Guadalupenses imago B. Virginis, missa olim à S. Gregorio Papa ad S. Leandrum Præfulem Hispanensem, & Saracenorum metu abscondita, quæ miraculis celebratima postea fuit: *Brietus.*

1314

Clemens V. die 20. Aprilis moritur, vacat Sedes mentib. 27. d. 17. electorum quatuor eligunt Ludouicum Bauarum Imper. qui coronatur Aquisgrani; tres autem Fridericum Austria-cum, qui coronatur Bonaz, hinc bellum intestinum Germaniz: *Naucler. Cuspinian. Philippus Rex in venatione apri equo excusus moritur d. 29. Nouembris,* succedit Ludouicus Huitinus hoc est Rixosus, antea coronatus Rex Nauarræ: *Annal. Franc. Tilius.* Robertus Bruscus insigni victoria superat Anglos Scotiam ingressos: *Boet. Ieslaus. Polydor.*

1315

Franciscus Mayronus in Schola Sorbonica per horas 14. magnum actum sustinet, de quo *Genebrardus.* Heluetij Ludouico Bauaro pro Imp. recepto, Leopoldum Austriacum grandi prælio vincunt apud Morgartum. *Chron. Heluet.* Pestis ac fames in Europa hoc, & seq. anno tanta, vt tertia pars generis humani perierit, & in Silesia, ac Polonia quidam non abstinerint à vorandis proprijs filijs, vel cadaueribus, vel stercore. *Spondanus.*

1316

Ludouicus X. rex Francorum moritur d. 5. Iunij, relicta vxore pregnante Clementia filia regis Hungariae, cuius filius Ioannes octavo post die obiit. Ioanna Ludouici filia, & priore coniuge Margarita Burgunda, per legem Salicam exclusa, successit Ludouici frater Philippus Longus: *Aemil. Tilius.* Ioanna nupsit Philippo Comiti Eburonico, & obtinuit regnum Nauarræ. Lugduni Cardinales, 7. d. Augusti eligunt Papam

- 1317 Papam Iacobum de Offa Cadurcensem, Episc. Auentinum, & Cardin. Portuensem, qui consecratus d. 5. Septembris dictus est Ioannes XXI. alijs XXII. *Onuphr.* Ad hunc legatos pro confirmatione sui misere Ludouicus Bauarus, & Fridericus competitores Imperij, sed Pontifex Ludouicum Bauarum reiecit. *Cuspinian; Krankius, Naucler.* Petrus de Apono Medicus insignis Patauij, haereseos, & necromantiz accusatus à Petro Regensi Medico anno 1306. & iterum 1315. obiit pendente lite, & sepultus est in Eccl. S. Antonij, sed hoc anno eius corpus auctoritate Papæ combustum. *Scardeon lib. 2.*
- 1318 Io. Papa iubet Clementinas constitutiones explicari in Scholis: *Platina.* B. Agnes Politiana inter calices relata est *Bzonius*, qui eius vitam afferit: Fraticollorum haeresis rescripto Pontificis damnata, de quorum errorib. *Præcolus*, & hic *Bzonius*, qui hoc anno institutum ait ordinem Equitum Christi in Lusitania; alij bie-nio post.
- 1319 Canis Magnus Scaliger Dominus Veronensis Patuinam regionem infestat, Patauini, & Taru-fini Venetas confugunt. *Marianus.* Matthæus Vicecomes Mediolensis tyrannus, anathema-te percussum ob haereses, in Pontificem, & Pon-tificios arma mouet sollicitans Passarinum Man-tuz, & Scaligerum Veronæ Dominos, Ludouico Bauaro fretus; *Petrus Bizarrus in Hist. Genua l. 5.* & *Corius in hist. Medioli. l. 2.*
- 1320 Ordo militum Iesu Christi in Portugallia contra Saracenos institutus à Io. Papa, ditatur bonis Templariorum eius regionis. *Mariana.* Senis Ordo Monachorum Montis Oliueti instituitur. *Onuphr.* Obiit 11. Aprilis Margarita Monialis Dominicana: mirabilia in corpore eius reperta refert Ferdinand. *Castilius p. 2.* *Hist. S. Dominici l. 1. c. 41.* & *Seraphinus Razzius* sed ad diem 13. Aprilis.
- 1321 Ladislaus opera Pontificis coronatur Poloniæ Rex Cracoviæ d. 20. Ianuar. offertq; Pontifici S. Petri denarium capitatum: *Cromer, Dubrau.* Tur-cæ Chersoneso occupata, in Thraciam excur-runt: *Gregor. Chalcondyl.* Gibellini contra Pon-tificios recrudescunt à diuersis principibus adiutati, de quib. Io. *Villanus l. 9. c. 103.* *Pigna* in Hist. Atestina, & *Mutius in historia Germanica lib. 24.* B. Thomas Erefordiensis Episcop. ca-nonizatur à Ioanne Papa.
- 1322 Andronicus junior præteritus ab aeo Andronico Imperatore Constantinum Despotam ad Imperium vocante, Constantinopolim obtinet, Auus nepoti offert pacem, & cum ea Thraciam, & Macedoniam: durante obſidione equus cum imagine S. Georgij pictus in aula Imperatoris auditus clare diu noctuq; hinnire, sicut fecerat ante annos 117. Quando Baldwinus Constanti-nopolim Occupauit. *Gregor.* Iudicis reuocati in Gallias, & de veneno fontium ac, puteorum suspecti, plebe tumultuante electi in perpetuum: *Genebrard.* ad Ann. 1323. A Ioanne XXII. dam-natus est Ioannes de Poliaco Theologus Par-iensis, qui negabat Pontificem posse dare Religiolis facultatem absoluendi tēpore paschali, vel alteri quam parocho propriæ Ecclesiæ *Brietius in Annalib.* Otingenti Cantabri de montibus, saxis sugarunt 19. Septembris 60. millia Nauar-rorum: *Mariana l. 13. c. 17.*
- 1323 Philippus Longus Rex Francor. moritur 6. Ianuarij ex dysenteria; succedit frater eius Carolus Pulcher IV. *Annal. Franc.* Septembris grandi prælio Ludouicus Bauarus vincit Fridericum Austr. & capit, solusq; imperat. *Naucler. Onuphr.* *Chron. Bohem.* esto *Aventinus* ad seq. annum id referat. Hoc anno *Bzonius* afferit tres sententias Ioannis papæ contra Matthæum Vice-

- comitem latas ob haereses, grauamina subditorum, & alia facinora; qui deficientibus ab eo Mediolanensibus, & periculorum metu actus petit absoluī ab excommunicatione, quam tam-en iniustam dictitabat, sed morte præueniente extinguis est d. 26. Iunij: *Boffius; Ionius, Corius & Vbertus Folletta.*
- 1323 Io. Papa multis de causis diplomate ob-signato d. 8. Octobris mandat Ludouico Imper. abdicare se imperio, & cum Aucionem citat; & ob Con-ſtitutionem incipientem: *Ad Conditorem Ca-norum.* Offensi Franciscani aliquot transiere ad Ludouicum, ex quibus Guillelm. Okam-eua sit eius stipendiarius, ut filium acueret in Pontificem, cum dixisset Imperatori: *Tu me gladio defende ab iniurijs Papa, & ego te verbis, ac scriptis defendam.* Sed anathemate perculsus à Pontifice, damnatus est à Schola Pariliensi, eius libellis impijs exustis: *Naucler. Trithem.* *Aemil Genebr.* Aetna mons cum magno terre-moto subsidit, & nigerrimo cinere, flante vento Melitam opplet. *Goltzius.* Factiones Guelfo-rum, & Gibellinorum in Orientem penetrant Andronico Gibellini fauente, qua occasione Turcæ Christianis profligatis omnia infestant: *Petrus Insin. l. 4. hist. Venetæ.*
- 1324 Ludouicus Bauarus ad Concilium prouocans ex-communicatur à Pontifice hinc tragicci euentus narrati ab Historicis. vide hoc anno *Brouium.* Franci Anglos in Aquitania, & Scotti Anglos in Anglia profligant. *Aemil. Polydor.* *Bzonius* hoc anno, qui addit damnationem Castrucci Lucentis ob varia Scelera, & Galeazium Vice-comitem in somnis abterritum à S. Io. Baptista ne Modoeciam, ut cogitarat excinderet, & dissidia inter Reges Carolum Franciæ, & Eduar-dum Angliæ.
- 1325 Leopoldus licet frater Ludouici in eum arma mouet: *Naucler. Cuspin.* Dionysio Regi Lusitanæ 7. Ianuarij defuncto succedit Alphonfus IV. *Hist. Portugall.* S. Eleazarus Comes, seruata vir-ginitate cum Delfina Sponsa obit d. 27. Sept. *Martyrol. Rom.* & *Surinas.*
- 1326 Iacobo Regi Aragoniæ defuncto succedit Alphō-sus natu minor, excluso maiori Iacobo: *Tarafa.* & *Mariana.* Isabella vxor Eduardi Reg. An-glor. marito inuisa, & morans in Gallia apud Carolum fratrem R. Francor. cum Eduardo filio, transit cum copijs in Angliam, & maritum bello captum compellit regno abdicare, punit prauos eius Confiliarios, & cum Eduardo III. filio regnat. *Polydor. Aemil.*
- 1327 Ludouicus Bauarus à Gibelliniæ inuitatus venit in Italiam cum exercitu, & die Pentecostes Medioli sumit coronam ferream; Pisani stant pro Pontifice, qui ad belli subſidium decimas in Gallia corrogat. *Naucler. Aemil. Til.* Otho-mano Regi Turcarum mortuo succedit Orchane-nus natu minimus, necatis fratribus. *Chalcondylas, Zagutb. Leonclavus.* S. Eleazarus Comes Ariani d. 27. Septembris moriens in Gallia, statim apparuit coniugi sua Delfina in Prouincia degenti, dicens: Laqueus confritus est, & nos liberati sumus, moxq; disparuit; ipsa vero vulgavit eius mortem; fuerat ille Tertiarius S. Francisci, in cuius Chron. p. 1. lib. 9. hac, & alia legi possunt.
- 1328 Ludouicus Bauarus Romæ à Stephano Columnen-ſi accipit coronam auream, & creari facit à Schis-maticis pseudopapam Petrum de Corbaria Rea-tinz Diceceſis, dictum Nicolaum V. qui statim creat 12. Cardinales: *Onuphr.* Ludouicus Gon-zaga Nobilis Mantuanus Mantua occupata, & Passerino occiso 14. Augusti principatus fun-damenta iacit. *Naucler. Cuspin.* Carolus Pul-cher Rex Franciæ 1. Februarij moritur, reliqua vxore

- vxore grauida, quæ cum filiam peperisset, ideoque illa exculsa, simulq; Eduardo Angliae Rege filio Isabellæ sorore Caroli prædicti, ex lege Saliæ substitutus est Philippus Valeius, trium Superiorum Regum Patruelis : eq; Eduardus Anglus coram fidelitatem iurauit ; *Annal. Franc. Froſbard. Aemil. Tilius.*
- 1329 Ludouicus Bauarus deficiente ab eo tota penè Italia, redit in Germaniam tumultuantem . Nicolaus pseudopapa à Pisanis in carcerem coniicitur : *Naucler. Auentin. Cuspinian.* Petrus Cumerius aduocatus Regius in Senatu Parisiensi, solemni actione coram Philippo Rege contendit omnem iurisdictionem Episcopis adimendam, Ecclesiam propagante Petro Bertrando Episcopo Augustodunensi : Rex ipso S. Thomæ Cantuariensis die adiudicauit causam Episcopis, inde dictus cognomento Catholicus, *Aemil. Genebr. Vigner. Gualterus.* Ludouicus Claramontis, & Marchiæ Comes ex S. Ludouici stirpe primus Borbonij Dux declaratur. *Aemil. Til. Gaguin. Robertus Romanus rex Scotiæ moritur, succedit ei Dauid filiolus : Boet. Leslaus, Polydor.* Die 28. Iunij ex multis Aetnæ voraginebus ignei torrentes erupere , quorum aliqui versus Catana currentes , retrorsum abidere aliisque detorsere cursum, velo S. Agathæ contra eos delato : *Fazellus l. 2. Dec. I. c. 4.*
- 1330 Io. Boemæ rex contra Ludouicum Bauarum in Italia militat , sed Ludouico excitanti illi aduersarios in Germania , reuertitur relicto Carolo filio cum exercitu , qui prosperè contra aduersarios agit : *Naucler. Cuspin. Dubrau.* Carolus rex Hungariae sedens cum coniuge in aula , vulneratur ab Hungaro quodam , & Reginæ ictum repetitum excipienti manus amputatur : *Chron. Boem. Castellæ, & Aragoniæ Reges.* iunctis copijs Mauros insigni victoria sternunt: *Mariana.* Nicolaus Pseudopapa ductus Auenionem patuit renunciat d. 25. Augusti , & postea in carcere obit. *Platina Onuphr.*
- 1331 Orchanes Turcharum Rex Nicæam Bithyniæ post longam obtidionem capit Andronico Imp. tristri suppetias ferente : *Zaguth.* Ladislaus Rex Poloniæ aduersus Crucigeros Pomeraniæ vulturatores , ideoq; à Io. Pontifice excommunicatos intignem victoriæ d. 27. Septembbris translationi S. Stasii sacra reportauit cæsis 40. milibus hostium , desideratis de suis tantummodo 42. *Bzonius.*
- 1332 Io. Boemæ Rex iterum in Italiam venit , sed obres domesticas , & instabilitatem Italorum , regreditur cum filio ad propria : *Naucler. Dubrau. Cuspin. Auentin.* Andronicus senior in Monasterio d. 12. Februarij moritur annor. 74. *Gregoras.* Monaldius Dalmata Ordinis Minor. Theologus intignis martyrio afficitur : *Bellarmin. ds Script. Eccl.*
- 1333 Dauid Rex Scotiæ recusat jurare in verba Regis Angliae , & fugit in Galliam ; Anglus Scotiam inuadit , & Scotos vincit capto Bercuico. *Boet. Leslaus.* Ladislao Loctico R. Poloniæ defuncto mente Martio succedit filius Calimirus Magnus : *Cromerus.* Mauri e. Africa suppetias ferunt contra Alphonsum Castellæ Regem Granateni Regi; hic ad pacem proclivus , Alphonso vetus tributum promittens à suis ferro obtruncatur : *Mariana.*
- 1334 Andronicus Imp. victus à Bulgariz Despota, quæ inuaserat, in pacem consentit. *Gregoras.* Io. Papa moritus 4. Decemb. annor. 90. cui d. 19. aut 20. Decembr. substituitur Iacobus de Furno Cisterciensis, Cardinalis S. Priscae, natus Sauarduni in diœcessi Apamiarum, & d. 3. Ianuarij coronatus, dictusq; Benedictus X. alijs XII. *Platina, Onuphr.* hic antecessoris sui sententiam in
- Ludouicum Bauarum confirmauit , reformatuq; Ordines Benedictinum, & Cisterciensem: *Genebrard.*
- 1335 Principes Itali Legatos mittunt ad Andronicum Imp. pro foedere contra Turcas , magna incrementa capientes : *Gregoras.*
- 1336 Patriarcha, & Episcopi Græci Theologiz rudes non audent, quamvis urgente populo, disputare cum Episcopis Græcæ lingue peritis, Constantinoli à Pontifice missis pro concordia Ecclesiistarum : *Gregoras.* Sulthanus Egypti & Franciscanis committit custodiam Sepulchri Domini Hierosolymis : *Munster.* Alphonsus Aragoniæ Rex moritur, succedit filius Petrus IV. Tarafa , & Mariana : Eduardus Rex Angliae rebellat atrociter contra Regem Galliæ , imò Regem se Franciæ scribit, & armis liliatis vtitur: *Annal. Franc.*
- 1337 Friderico Siciliæ Regi defuncto, succedit filius Petrus II. Mariana. Scythæ , & Turcæ Thracia vastata , multa Christianor. millia abducunt : *Gregoras.* Concilium Auenionense fit, de quo Gualterus in Chronol. Græci hoc anno contulererunt inter se de lumine gloriæ vito in monte Thabor, affirmante Gregorio Palamate uno ex Monachis Montis Atho , illud fuisse increatum, negantibus autem Barlahamo, Nicephoro Grægora , & Aupadino Monacho : *Briefj Annales.*
- 1338 Ludouicus Bauarus prouocans ad Concilium , nec imperans ab solutionem ab anathemate in conuentu suorum mense Augusto edit decretum contra Pontificis autoritatem, cui nolentes subscribere vexat diuersis modis : *Naucler. Trithem. Cuspin. Auentin.* Io. Boemæ Rex : profectus in Galliam ad suppeditas Franco contra Anglum, à quodam Iudeo Medico prope Montempsulanum sub specie medendi oculo unico , quo laborabat (alterum enim in bello Lithuaniae , ex intemperie aeris amiserat) excœcatur. *Hist. Boem.* Locustæ denso agmine instar nubium volantes, deuastata Polonia , Hungaria, Boemia &c. à volucribus æstate absumptæ , & Octobri niue obrutæ : *Bonfin.* Franciscus Petrarcha Romæ in Capitolio coronatur. *Platina.*
- 1339 Romani , deserto Ludouico Bauaro , adhærente Pontifici, *Blondus.* Alponsus XI. Rex Castellæ, & Alph. JV. Lulitanæ impetratis à Benedicto XII. Indulgencij pro ijs , qui Cruce signati militarent contra Saracenos collegit exercitum peditum 35000. equitum 14000. quibus conflixit cum quinque Regibus Maurorum , & pedibus 60000. equitibus 8000. & de Christianis occubuerit 15. aut 20. at de Mauris 40000. partim cæli, partim capti . Victoria Crucis adscripta, ad cuius honorem d. 30. Octobris qua id contigit , conlueuit in Hispania festum celebrari, *Mariana, & Ciaconius in vita Benedicti XII. Vasæus, & Genebrardus,* id anno 1340. no-tant, cæsaq; ad falsum amnum 450. millia Maurorum addit.
- 1340 Rex Angliae d. 23. Iunij ad Clusas in Hadria , ventis secundis, & discordia Francorum vsus, insig-nem victoriæ naualem de Francis reportat : *Aemil. Polydor.* Pontifex diuersis , qui à Bauaro defecerant, confirmat dominia , puta Gonzagis Mantuam , Estensibus Ferrariam , Scaligero Veronam . *Blond. Sabell. Trithem.* Granatæ ex ore Didaci Barbuti laici Paulini defuncti ac sepulti, erupere tres rami gelsominis floribus onusti , quibus inscripta erant nomina I E S V , & M A R I A E , & sepulcro aperto radix eorum re-perta in ore Didaci , qujata Martij defuncti : *Chron. Minimor. Fr.*
- 1341 Andronicus Imper. Constantinopoli ex tumore , splenis moritur ; succedit Io. Palæologus puer sub

sub tutela Io. Cantacuzeni, qui aſſumpto Imperio dat vxorem vnam filiam ſuam pupillo; alteram Orchani Turcarum Regi: Chalcondylas, Onuphr. Dauid, poſt expeditionem in Angliam, pacificatur cum Anglo de inducijs, Frossard. Casimirus Rex Poloniae Iithuaniam ſibi ſubiect, & in formam prouinciae redigit. Cromerex. Aprilis 8. Franciſcus Petrarcha in Capitolio Laurea corona inſignitus fuit, in die Paschatis, ait Io. Henricus in Mercurio Ital. Sed id factum anno 1338. ait Platina in vita Benedicti Papæ.

1342 Aprilis 25. moritur Benedictus Papa, cui 7. Maij ſufficitur Petrus Monſtrius Lemouicensis ex Monacho Benedictino Epifcopus Rothomagensis, & Card. & coronatur d. 19. Maij, nomi-naturq; Clemens VI. Platina, Trithem. Onuphr. Moriuntur Carolus Hungariæ, & Petrus Siciliæ Reges, ſuccedunt Ludouicus illi, & huic item alter Ludouicus quinquennis: Bonfinius, & Fa-zelus. Die 24. Junij omnes Fratres Minores Conuentus Amalechi à Tartaris, cum duobus ſecularibus martyrio affecti ſunt, cæteri fidem Christi abnegarunt: Chron. S. Francisci par. 2. lib. 8. cap. 45.

1343 Pontifex Ludouico Bauaro ſèpè petenti abſolu-tionem ab anathemate negat, niſi abdicet Imperio: Trithem. Roberto Rege Neap. defuncto regnat Ioanna neptis eius ex Caro filio p̄-defuncto, quæ nupsit Andreaflo fratri Regis Hungar. ex ſui patris patuēle genito; Mariana, Pandulphus Collenut. Septima Maij in Comita-tu Chermonæ grando, cuius globi minimum li-bram vnam, multi 8. libras excedebant, teſta perrupit, & multos occiderit; Matth. Villanus l. 3. c. 65.

1344 Rex Castellæ terra, mariq; Mauros vincit, Alge-ziram Bæticæ vrbe diu obſeffam deditio-ne capit, ciuibis alio abire permiffis; Petrus Rex Aragoniæ, Balearis insulas eripit cognato ſuo: Mariana. Eduardus Rex Angliæ instituit ordinem Equitum Perſcelidis, vulgo della Gartera. Polydorus.

1345 Ioanna Neapolitana strangulato viro ſuo Andreaflo, nubit Ludouico filio Principis Taren-tini: Pandulph. Collenut. Dic 21. Februario ſuit prodigium in Ecclesia Carinelitarum Man-rez. Raimundus Sedosa eorum I aicus cælesti voce p̄zmonitus, vt facillum, quod SS. Simoni, & Iudæ volebat ædificare, vtpote architec-tus intignis, potius SS. Trinitati ædificaret, vi-dit orto Sole, ex Monasterio Montiserrati ma-gnum lumen ingredi Eccleſiam p̄zdicām, diſtantem 3. leucis, ingressumq; diuīli trifariam, ſonante organo ſponte, cumq; lumina tria alta-ria luſtraffen, iterum in vnicum lumen coauere, & per eandem viam egressa diſparuerunt: quod lumen à multis de populo viſum eſt: ideoq; quotannis 1. Dominica Quadragesimæ fit feſtum huius miraculi, quod vocant El Milagro de la lumbra. Girardus in Diario.

1346 Clemens Papa in die Cœnæ Domini Ludouicum Bauarum execratur hæreticum, & Schismati-cum declarat, iubetq; Electores Imperij alium eligere, qui Renzi prope Treueros conueniunt, & Iulio Menſe d. 11. eligunt Carolum Lutzem-burgensem filium Io. Regis Boemiz, absentem cum patre in Gallia, qui poſt p̄zlium Cressia-cum reuersus in Germaniam coronatus eſt Bon-na Menſe Nouembri, eo quod Aquisgranentes cum nollent recipere: Naucler. Trithem. Ament. At Cressiaci 26. Aug. Franci ab Anglis in p̄zlio vieti occubuere Carolus frater Regis Franc. Dux Latharingiz, Comes Flandriæ, & Ioannes Rex Boemiz, qui licet cæcūs pugnare voluit: Inde Anglus Caletum obſedit, quo poſt annum deditio-ne potitus eſt: Annal. Franc. Krantzins.

Pontifex Alfonſo Castellæ Regi acquisitionem Inſularum Fortunatarum conſirmat, modò ibi Christianam legem iſtituat: Mariana.

1347 Ludouicus Bauarus die 11. Octob. moritur. Eduardus Rex Angliæ, & poſt eum Philippus Tu-ringiz Lantgrauius; & poſt hunc Guntherus Comes Suartzburgensis à Schismaticis electi re-cuſant, aut cedunt Carolo, in quem tandem omnes conſentient à Pontifice per Legatum abſoluti. Perierat autem Aprili Okam Franciſca-nus Ludouici Stipendiarius; Trithem. Cufpin. Auent. Naucler. Dauid Scotiz Rex in gra-tiam Regis Francor. Angliam inuadens, vinci-tur in acie, & capit: Boet. Polydor. Ioanna Regina Neapol. timens Abi à Rege Hungariae ius omne in Siciliam renunciat Regi Siculo pro-mittenti vctigal annum, & auxilia contra in-uaſores Regni Neapol. Fazel. Clemens Papa concedit communionem ſub utraque ſpecie Redi-bus Franciæ, quoties velint; qua illi utuntur in die coronationis, & in extremo viatico: Gualte-rus in Chronol. Henriq; l. de Eucharift. c. 44. pa-ragr. 7.

Ludouicus Rex Hungariae frater Andreaffi, Nea-politanum Regnum vi occupat: Ioanna fugien-te in Prouinciam, & recurrente ad Pontificem Auenione degentem. Blond. Bonfin. Terræmo-tu à die 25. Ianuarij per 40 dios in Austria, & Pannonia 26. vrbes prostratæ, ludæi accusati de infectis aquis, vnde pestis, Augustæ Vindelicorum in tumultu combuſti. Chron. August. ſed plura de illo terræmotu lo. Villanus lib. 12. hiſt. cap. 12.

1349 Pestis ex India Afiam depopulata, Europam ita depaſta eſt, vt vix tertia pars hominum ſuper-fuerit: Platina Trithemius, & alii. Ioanna Regi-nae Nauarræ defunctæ ſuccedit Carolus fil. Annal. Franc. Humbertus Delphinatum Princeps, prole amissa, Dominicanorum Religio-nem ingredia, Regi Francor. vendit principa-tum 40. mille aureis ea conditione, vt primoge-nitus Regum Delphinus appetetur, & Delohin-natui p̄ſlit. Genebr. Aemil. Gagnin. Til. & Paradinus in Chron. Sabaud.

1350 Clemens Papa celebrauit Iuhilum ad annos 50. re-ductum, & Auenionem emit à Ioanna Regina Neapolit. Prouinciae Domina: Platins, Genebr. Pandulphus Collenut. Philippus Rex Francorum d. 28. August. moritur, ſuccedente filio Ioanne, qui ordinem Equitum Stellæ instituit. Annal. Fr. Aemil. Til. Alphonſo Castellæ Regi in obſidione Heraclez Bæticæ defuncto, ſuccedit Petrus filius: Tarafa, Mariana. Romæ à Nata-li Domini ad Pascha quotidie numerata ſunt hominum decies, aut duodecies centena millia Iubilæi cauſa: Brieſius in Annalib.

1351 Inter Venetos, & Genuenses oritur bellum quin-quennale: Blond. Sabell. Carolus Hispanus ex Castellæ regum familia, creatur in Francia Magiſter equitum, & Cognes Engolitmenis, ducæ filia Comitis Blesensis; eiq; perempto à Rege Nauarræ ſubstitutus in Magiſterio Iacobus tra-ter Ducis Borbonij. Tillius. Perpiniani in con-uentu generali decernitur, vt Notarij annos nu-merarent non ab Incarnatione Domini, ſed à Natiuitate, quod in Catalonia firmatum anno 1358. & in Castella 1383. & in Lutitania 1415. Tarafa, Genebr. Vafeus, Mariana l. 3. Come-tes ingens huic anno adscribitur à Brieſio in An-nalibus, ordo Stellæ in Francia inſtauratus.

Pontificis opera Ioanna reſtituta in Regnum Neapol. ea conditione, vt poſt eius mortem ius Regni tit penes Regem Hungariae: Pandulph. Coll. Genuenes nauali p̄zlio apud Peram prope Chaledone in vincunt Venetos: Blond. Sabell. Io. Vicleff Anglus hæretiarca nunc primuſ emer-

		emergit, iuxta Prateolum de Hæres. sed magis anno 1380, iuxta Th. Vualdensem. Clemens VI. Papa moritur Auenione d. 6. Decembr. & d. 18. eligitur Stephanus Lemouicensis, qui coronatus d. 30. Decembbris dictus est Innocentius VI. <i>Platina, Onuphr.</i>
1353		Veneti prope Corsicam victoria insigni Genuenses superant, sed apud Peloponnesum magna clade affecti sunt à Genuenibus, nescientibus uti victoria: <i>Blond. Platina, Sabell.</i> qui addunt Martinum Ducem Venet. Maiestatis reum perijisse. Argidius Carilla Cardinalis Hispanus Praefectus à Pontifice Italiz, paulatim iura Pontificia recuperavit. <i>Leander. Blond. Sabell. Volaterran.</i> Canjs Scaliger 25. Febr. Veronam recuperat, occiso Frigriano eius usurpatore: <i>Matt. Villan. l. 3. c. 101.</i> At 7. Decemb. obiit Fr. Deodatus de Gozone Magister Equitum Rhodiensium, cuius tumulo insultata fuit insignis Victoria de Dracone, cum epitaphio: <i>Draconis extinxitor, vide Jacob. Boff. in eorum historia p. 2. l. 2.</i>
1354		Carolus Imp. accipit coronam ferream Mediolani d. 4. Ianuarij, auream Romæ 5. Aprilis in Pachate à Cardinalibus per Papam delegatis, redditq; mox in Germaniam, ut Pontifici promiserat. <i>Trithem. Naucr. Cuspin.</i>
1355		Carolus Rex Nauarræ cognom. malus, Anglo occulte fauens Rothomagi in conuiuio à Io. R. Francor. capitul, & abductus Parisios custoditur: <i>Till. Froissard.</i> Ludouico Siciliæ Regi mortuo, succedit Fridericus Simplex: <i>Fazel.</i> Ioanna Regina Neapolitana mortuo Ludouico marito, tertium nubit Iacobo Tarraconensi; <i>Mariana, Pandulphus.</i>
1356		Carolus Imp. 10. Ianuarij Notimbergæ in Comitijs promulgat Bullam <i>Carolinam</i> à sigillo aureo dictam <i>Auream</i> de electione Imperatoris, & iure electorum gradibusq; Principum, & Ordinum: <i>Trithem. Naucr. Ioannes R. Francor.</i> numero militum superior, conditiones pacis ab Anglo oblitas respuit; Angli in desperationem verbi d. 19. Septembr. apud Piætavos Ductore Eduardo Vualliz Principe filio Eduardi Regis, grandi victoria potiti, Regem Francor. cum Philippo filio, & prima nobilitate capti, abducuntq; in Angliam; Magister equitum cum multis nobilibus cæsi, Carolus Delphinus Lutetiam vix effugit; secutæ postea Pontificis opera induciae biennales: <i>Aemil. Till. Polydor. Froissard.</i> Die 30. Septembbris Terræmotus ingens in Hispania Bætica, præsertim Cordubæ, & Hispali ædes multas cum multorum strage deiecit. <i>Girardus in Diario.</i>
1357		Io Palæologus Caloiannes filius Andronici iunioris Io. Cantacuzeno in Monasterium detruso, Imperio potitur fauore Genuencium, quibus ideo data Lesbos Insula. <i>Chalcondylas. Blond. Genebr. Alphonso Lusitanus R. defuncto,</i> succedit Petrus: <i>Mariana.</i> Dauid Rex Scotiæ pecunia se redimens, dimittitur è custodia ab Anglo ea conditione, ut procuret Scotiam fieri subditam Anglo, sed in Comitijs Scotiæ conditio illa non sine stomacho reiecta. <i>Hist. Scot.</i>
1358		Delphino Regnum administrante, & Nauarræ Rege è custodia dimisso, turbasq; excitante, & plebe in Magistratus insurgente Francia fluctuat: <i>Aemil. Till. Froissard.</i> In Hispania Petrus Cattellæ Rex nobiles multos necari iubet; eiusq; frater nothus Henricus fugit ad Aragonium Castellani hostem, vnde graue bellum: <i>Mariana.</i> Amurathes filius Orchani Turcar. R. defuncti, nauibus Genuensium vsus, sub specie iuuandi Imperatorem contra Despotas, transit in Thraciam, Philippopolim, Hadrianopolim, aliasq; vrbes occupat, & Io. Palæologum Imper. ve-
		Egalem facit, abducto filio eius obside: <i>Annales Turc.</i>
1359		Franci cum Anglis post inducias aliquanto felicis pugnant, Nauarræ ad Francos redeunte, & Pontifice alijsq; Principibus agentibus pro pace, & liberatione Regis Francor. <i>Annal. Franc. Froissard.</i> Ordelafus Foroliuij tyrannus dedit se Egidio Legato Pontificis, atque penitentia absolvitur, & duabus vrbibus in feudum datis donatur. <i>Brietius in Annal.</i>
1360		Rex Francorum recusat profiteri se beneficiarium Angli: tandemq; pax inita ad Britiniacum 8. Maij, & firmata Caleti 24. Octobr. Anglus iure supremo retento in totam Aquitaniam, & Caleum, renunciat iuri omni in Franciam, & Io. Rex promissis 300. millibus aureorum, datisq; filijs oblidibus dimittitur, ac Parisios redit. <i>Annal. Francor. Aemil. Polydor.</i>
1361		Io. Palæologus Imper. hostes debellat, iuuantibus Turcis, quibus idcirco permittit, quæ iam occupant: <i>Annal. Turc. Sabellicus.</i> Pestis Mediolanum exhausit hoc anno. <i>Brietius.</i>
1362		Innocentius VI. Papa moritur Auenione 12. Septembr. & d. 28. Octobris substituit ei Guillelmus de Grifaco Mimatensis ex prouincia Tolosana Abbas S. Victoris Massil. qui nec præsens nec Cardinalis erat; idem consecratus est d. 6. Mouembris, & dictus Urbanus V. <i>Platina, Onuphr.</i> Defuncto Philippo Duce Burgundiz, Io. Rex Francor. natus ex Joanna Philippi amita succedit, & Ducatum dat Philippo Audaci filio suo: <i>Aemil. Annal. Franc. Granatæ Rex</i> licet viator, foedus init cum Petro Rege Castellæ, sed fraude interceptus occiditur ab eo, interempta paulo ante vxore sua Blanca Borbonia: <i>Mariana.</i> Amurathes R. Turcarum Hadrianopolim. capit. <i>Annal. Turc.</i> Duos hoc anno Cometas, & horribilem Solis Eclipsem memorat <i>Brietius in Annalib.</i>
1363		S. Brigitta vidua olim Sueciæ Regina, reuelationibus celebris veniens ad Urbanum Papam, impetrat confirmationem Ordinis à se instituti: <i>Naucr. Volaterran.</i> Petrus Lusinianus R. Cypri venit in Galliam pro auxilijs, contra Paganos; Ioannes R. Francorum expeditionem ad id præparat, sed prius in Angliam transit, vt translat de oblidibus, & securitate pacis: <i>Annal. Franc. Froissard.</i> Agmina grillorum adeo densa vt lucem Solis impedirent, agros Anconæ, Fani, & Pisauri deuastarunt. <i>Matt. Villanus l. 11. c. 40.</i> fuit id in eunte Iulio.
1364		Io. rex Franciæ Londini d. 27. Martij ex morbo moritur; corpus statim Lutetiam transfertur: succedit ei filius Carolus V. sapiens, qui Maij 19. Rhemis cum Joanna Borbonia consecratur. <i>Till. Froissard.</i>
1365		Diu certatum inter Comites Blesensem, & Montfortium de possessione Britanniæ minoris: sed occiso in prælio Carolo Blesensi, pax à Ludouico fratre regis Francor. firmata est, ita vi Britannia Montortio, vt Beneficiario regis daretur, vnde pax in regno secuta: <i>Aemil. Till. Henricus Nothus collectitias copias dicit aduersus fratrem Petrum Castellæ regem, omnibus exsum ob crudelitatem, & necem coniugis, & iam à Pontifice iudicatum iniuriam regno: <i>Mariana.</i></i>
1366		Henricus Nothus adjutus à rege Aragoniæ, Petrum fratrem regno pellit, acclamatuerque rex Castellæ, & Legionis: Petrus à nemine in Hispania receptus, fugit cum thesauris Baionam in Aquitaniam ad Eduardum Anglum Vualliz principem: <i>Froissard. Marianæ.</i> Urbanus papa post victoriæ per Legatum de rebelibus Romanum venit, vbi triennium residet. <i>Blond. Platina.</i> Seruui Hadrianopoli recuperandæ incun-

Anni
Chrif.

1367

bentes, ab Amurathe R. Ture. clade magna af-
fec*ti*. *Annal. Turc.*

1368

Petrus cum exercitu principis Valliz, victo Hen-
rico fratre, Castellæ regnum recuperat, & in-
terficit omnes Henrici fautores, sed non soluens
stipendium militi Anglo promissum, deseritur
à principe Valliz. *Aemil. Mariana Frossard.*
Henricus mothus collecto in Gallia exercitu redit
in Hispaniam, recipiturq; ab omnibus; Petrus
Mauros ad auxilium cuocat: *Mariana*. Mo-
riuntur Fridericus R. Siciliæ, relicta vnica filia,
& Pétrus R. Lusitaniz, succedente filio Ferdinando:
Fazet. Histor. Portugall. Carolus Imper.
rogatu Pontificis ad tumultus sedandos ve-
nit in Italiam, & vxorem Romæ coronari facit,
sed pecunijs colligendis intentus, absq; operæ
pretio redit in Germaniam: *Blond. Naucler.*
Cuspin. S. Joannes Colobanus Senis instituit
Ordinem Iesuotorum sic dictorum à frequen-
ter proferendo nomine Sanctis. IESV. *Sabell.*
Polydor. licet alij id referant ad annum 1367.
Corpus S. Thomæ Aquinatis adiudicatum est
Elie Raymundo Generali Prædicatorum, qui
illad furtim ex Monasterio Fossæ Nouæ Cister-
ciensibus sustulerant, & delatum Tolosam.
Brietius in Annal.

1369

Henricus rex Castellæ Petrum fratrem mense
Martio prælio vicit, & ex fuga reductum, se-
curi percutit, aliosq; competitores comprimit:
Mariana. Daud rex Scotiz moritur sine libe-
rit; eligitur Robertus Stuartus Roberti Brusei
nepos ex filia: *Boet. Leslaus*. Arminiaci, &
Vasconiz proceres oppressi tributis ab Anglo,
prouocant ad Regem Franciæ; qui diem dicit
ad causam dicendam Eduardo Vualliz princi-
pi, at is renuit; renouaturq; bellum Francor.
cum Anglis à quibus multi deficiunt: Vrbanus
ad hoc bellum sedandum reuertitur Auenionem
Frossard. Aemil. Blond. Platina.

1370

Philippus Dux Burgundiz cum exercitu regis,
Anglos Galliam diripientes, atq; incendentes,
& prælium subterfugientes, subsequens paula-
tim delet hoc, & sequentibus annis. *Frossard.*
Polydor. Calimirus Magnus rex Poloniæ mori-
tur Nouembri absq; masculis, succedit electus
Ludouicus rex Hungariæ. *Cromer.* Vrbanus
papa Decembbris 19. moritur, & d. 29. substi-
tuitur Petrus Comes Bellifortis Lemouicensis
Diaconus Card. & die 6. Ianuarij consecratus
dictus est Gregorius XI. *Platina Onuphr.*

1371

Franci ad Rupellam iuncta classe Henrici regis
Castellæ, Anglos mari terraq; vincunt; Rex Na-
uarræ reconciliatus adit Regem Franciæ *Aemil.*
Till. Polydor. Frossard. Io. Huff. ex Vuiclefi
scriptis contra Ecclesiæ hæreses seminat in
Boemia. *Aeneas Silvius Histor. Boem.*

1372

Post necatum Petrum Lusignanum R. Cypri res
Regni in deterius lapsæ sunt; Genuenses, quia
in coronatione Iacobi postpositi sunt Legatis
Veneti, Cyprus vastant, & Iacobum Petri si-
lum ad durissimas conditiones pacis constringunt.
Platina.

1373

Secta turpissima Turelupinorum damnata flam-
mis, de qua *Gualternus in Cronol.*, & *Prateolus*
de bareibus.

1374

Emmanuel fil. Io. Palæologi Imper. delatus con-
spirationis in Amurathem R. Turcarum, priuatur
principatu Thessalonica. *Chalcondylas.*
Scoti renouato fœdere cum Francis, Anglos ad
oppidum Otterbum prælio memorabili vin-
cunt. *Boet. Leslaus.*

1375

Vladislau nepos Vladislai Poloniæ regis mon-
achus in monasterio S. Benigni Diuionensis, di-
spensatione Pontificia inuitatur ad capessendum
Poloniæ regnum. *Spondanus ex eius Epitaphio.* Petrus de Luna Arragonius creatus Car-

Anni
Chrif.

1376

dinalis à Gregorio XI. monente illum, vt ca-
ueret, ne Luna ipsius Eclipsim pateretur, quasi
præscio futuri schismatis. *Brietius in Annalib.*
Gregorius XI. suasu S. Catharinæ Senensis, & Bal-
di Iuris. Perufini sedem Pontificiam refert Ro-
manam, quo peruenit seq. Ianuario postquam an-
nos 71. fuerat ea Sedes Auenione: *Platina Vol-
aterran. Onuphr.* Carolus Imper. vt filius Vuen-
ceslaus annorum 15. fiat Rex Romanor. obti-
net ab Electoribus multa pecunia, pro qua ipsi
oppignerat Vettigalia, & Vrbes aliquot ven-
dit Principibus: *Cuspinianus*; *Aeneas Silvius*.
Ioannes Palæologus Imper. restitutus ope Ven-
torum Tenedum erectam Genuasibus dat Ve-
netis: *Blond. Sabellus*. Eduardus Valliz prin-
ceps moritur. *Polydor.*

1377

Eduardus R. Angliæ obit, succedit Richardus vn-
dennis nepos ex Eduardo Vualliz principe.
Frossard. Polydor. Amurathi Turcarum regi à
priuato quodam occiso, succedit Baizethes,
qui postea in Macedoniam, Epirum & Hunga-
riam penetrauit: *Chalcondylas*, *Bapt. Egnatius*.
Mare erumpens ruptis aggeribus submergeit
plusquam 17. pagos in Flandria. *Annales Flandr.*

1378

Gregorius XI. papa moritur Romæ d. 26. Martij,
& d. April. 9. eligitur Bartholomæus Neapolitanus
à Cardinalib. Italis, & d. 18. coronatur
diciturq; Vrbanus VI. At Galli Cardinales præ-
sertim Lemouicensis, & quidam alij correpti ob-
vitia ab Vrbano, Fundos digressi, fretiq; au-
thoritate Ioannæ Reginæ Neap. causatiq; vim
sibi illatam in electione Vrbani, eligunt mense
Septembri d. 19. Robertum Card. Gebennen-
sem, & consecrant d. 31. Octobris nominantque
Clementem VII. qui Auenionem se recepit, du-
rauit Schisma hoc annos 50. Vrbanum receperat
Itali (dempta Ioanna Regina) Germani, Angli,
Hungari, & magni alij viri, Clementem autem
Galli, Scotti, & quidam Hispani: *Platina. Aemil.*
Genebr. Frossard. Mariana. Carolus Imper.
ex Gallia, quo pro pace Francorum, cum
Anglo se contulerat, reversus moritur, *Praga*
29. Nouembri, succedente Venceslao filio fo-
cordi, & voluptuoso, *Naucler. Cuspinianus*,
Aventin. esto *Onuphr.* mortem Caroli differat
ad 24. Februarij: Demetrius Tartaros prælio
vincit, & è Moschouia pellit: *Histor. Moschou.*

1379

Henricus Castellæ Rex veneno extinguitur d. 30.
Maij, succedit Ioannes filius, *Mariana*, & *Frossard.*
Ioanna R. Neap. Clementem Comitata
Auenionem, & spe prolixi abiecta, adoptat Lu-
douicum Andegauensem Caroli Regis Franc.
fratrem. *Pandulphus.* Genuenses vicitis Vene-
tis potiuntur Fossa Clodia, & alijs oppidis.
Blond. Sabel. Aquilæ in Aprutio d. 10. Iunij da-
mones ex nube erumpentes cum tonitribus, &
fulminibus multos homines, & animalia neca-
runt, rapuerunt ac lacerarunt vexillum cum ima-
gine Roberti Antipapæ, illæsa imagine Vrbani
VI. plura vide in *Bzonij Annalib. ad hunc An-*
num.

1380

Carolus Rex Francor. moritur d. 16. Septembri;
succedit filius duodennis Carolus VII. cognom.
Beneamatus, sub tutela (ex testamento) patruj
Philippi Burgund. Ducis, & auunculi Joannis
Ducis Borbonij; At Ludouicus patrius maior
natu, & Dux Andium constitutus est Regni Re-
ctor. *Frossard. Till. Aemil.* Veneti in recupe-
randa Fossa Clodia vsi primum Bombarda red-
cens inuenta à Bertoldo Schwartz idest Nigro,
Monacho Chymico; *Polydor. de rerum Inven-
toribus.* *Blond. Sabellus.* Esto Naucleris in-
ventionem referat ad annum 1354. sed forte
tunc vsus eius nondum receptus erat. Regulus
Sophi, & Alis generi Mahometi stirpe, vt aie-
bat oriundus, nouam sectam, qua Persæ vsi sunt

Anni
Chrif.Anni
Chrif.

- imperio. *Celius Angi* in *Hift. Saracen*. Addit Brietius in Annalibus, reperta in arario Regis Francie defuncti duodecigesies centies millia aureorum. Septembri 8. natus est S. Bernardinus Senensis eademq; die ingressus est Religionem, professionem fecit, primam Missam, & concionem celebravit. *Ribadenera*.
- 1381 Leo Rex Armenie in Hispaniam Galliamq; venit, vt pace in Europa conciliata, arma contra Saracenos excitet, sed in pio conatu moritur: *Mariana*. In Anglia, Rotomagiq; & Parilijs tumultuum à militibus, & plebe ob non soluta stipendia, & aucta vectigalia, & tamen Carolus sapiens reliquerat in arario 18. millions aureorum, vt *Annales*, & *Gaguinus*, vel saltem 12. vt *Aemilius*, & *Frossardus*. Carolus Dyrrachinus ab Urbano Papa ex Hungaria euocatus, factusq; Senator Romæ, & rex Neapolis coronatus, Neapolis totoque regno potitur mense Septembri. *Bonfin. Pandulphus*. Augusto mense opera Ducis Sabaudie pax statuitur Venetos inter, & Genuenses *Blond. Sabellic*.
- 1382 Carolus rex Neapolis suauo Ludouici regis Hungariæ, Ioannam Neapolitanam eodem loco strangulat, quo ipsa strangulata Andreassum virum, eiusq; sororem Mariam capite plectit; *Bonfin. Pandulph. Ludouicus* deinde R. Hungariæ, & Poloniæ moritur mense Septembri, relictis filiis Maria nupta Sigismundo filio Caroli IV. Imper. quæ Hungariam rexit; & Heduuige data Polonis, & triennio post collocanda in Matrimonium Iagelloni Duci Lithuanie: *Cromerus. Rex Francor. rebelles Comiti Flandrensi domat, cælis in acie 20. millib. Paxq; inita inter reges Castellæ, & Lusitanie. Frossard. Annal. Flandr. Marianæ*. In Concilio Londonensi damnatur Vicleffus: *Thomas Waldenfis*.
- 1383 Demetrius Dux Moschouie vietus à Tartaris Moschouiam amittit *Hift. Moschouit*. Ferdinandus Lusitanie R. Orobri moritur, succedente de iure filia eius Beatrice vxore Ioannis R. Castellæ, sed Lusitani Castellanos perosi, petunt Ioannem (alijs Dionylium) fratrem nothum Ferdinandi, & inde rursus bellum: *Mariana Frossardus*. Ludouicus Andium Dux adoptatus olim à Ioanna, & coronatus à Clemente Antipapa, arma mouet aduersus Carolum Dyrrachinum, vincendus, & moriturus anno seq. *Pandulphus Collen. 26. Septembr. Imago Deiparae* in Belgio pugione ista sanguinem copiosum fudit: percussor repente interit manu erecta, quæ quamuis obruto, & in puteum dciebo cadaucre, semper sic erecta prodibat. *Gononus in Chron. Deiparae*.
- 1384 Februario moritur Ludonicus Flandriæ Comes, succedit filia Margarita vxor Philippi Audacis Burgundiæ Ducis, qui anno seq. prudentia sua bellum Flandriæ intestinum sopiuit, quo perierant ad 200. millia hominum: *Annal. Flandr. Frossard*. Andronicus Baiazethis Turcarum regis auxilio, Ioannem Palæologum Imp. patrem, eiusq; fratrem Emmanuelem carceri includit, occupatumq; Imperium & tributarium facit Baiazethi. *Chalcondylas*.
- 1385 Iagello Dux Lithuaniae à Polonis vocatus, dicit Heduuiagem legitimam regni hæredem ea conditione, vt Christianus fiat, qui Februario mense Baptizatus cum 8. fratribus nominatus est Ladislaus. *Cromerus*. Ioannes rex Castellæ ad Aliubanotam vietus est à Ioanne Lusitanie rege prælio adeo memorabili, vt diem illum festum mense Augusto celebrare consueuerint Lusitani: *Hiftor. Portugall. Marianæ, Frossard. Carolus VI. Rex Francie* restrigunt in regio insigni numerum liliorum ad tria. *Till. ad an. 1381*.
- 1386 Carolus Dyrrachinus Rex Neapolis inuitatus ab Hungaris Proceribus ad occupandum regnum; à Regina Elizabetha matre Marie couiuio exceptus, & iussu eius trucidatus est; sed post intestinas discordias Elizabetha necatur; cuius mortem vindicat Sigismundus, regno cum Maria potitus: *Bonfin. Dubrau. Marianæ*. Loco Caroli Dyrrachini regnat Neapoli Ladislaus eius filius, post turbas contra Margaritam Caroli viduam; *Pandulph. Marianæ*. Clavis nautum 1200. parata in Gallia contra Anglos novis casibus re infecta dissoluitur. *Paul. Aemil. Cie 9. Junij* Cyprus dedita est Venetis sponte, de quo *Paulus Maurozenus l. 17. Hift. Venetæ*.
- 1387 Io. Palæologus cum Emanuele fratre elapsus è custodia obtinet à Baiazetho, vt Andronico depulso Emmanuel sub tributo annuo Imperium Constantinop. habeat, & ipse Io. viuit deinceps apud Turcam in aula Regis; *Chalcondylas*. Patru Regis Anglia cum Rege confingentes, & vincentes, cum eo conciliantur; *Frossard. Carolus Rex Nauarræ* ad inflaminandam libidinem insutus liateis aqua ardenti madidis, admota filo secando candela, & flammam materia corruptiente exustus intra biduum miserè expirauit, qui diu fuerat fax Gallæ; successit ei fil. Carolus II. prudens, ac pacificus; *Annal. Francor. Aemil. Till. Lithuani*, & Samogitij adiutante Iagellone eorum Principe, Christianam fidem recipiunt; *Cromerus, & Mechou*. In Anglia moritur Vicleffus hæresiarcha, cuius Cadaver post annos 40. iussu Martini V. Papæ exhumatum, & combustum publicè fuit.
- 1388 Petrus Rex Aragonie moritur d. 6. Ianuarij, succedit fil. Joannes; *Tarafa, Frossard*. in Germania ciuitates fœderatae aduersus Principes morte, ab ijs vi & cladibus reprimuntur. *Tritheius*.
- 1389 Margarita Regina Danie Albertum Regem Sueciæ bello captum septennio in vinculis detinet. *Spondan*. Urbanus Papa iuxta annum quo Christus baptizatus est restringit Iubilæum ad annū 33. & pro anno sequenti illud indicit pro vno Ecclesiæ pro qua etiam instituit festum Venerationis B. Virginis Mariæ 2. Julij celebrandum, & d. 15. Octobris moritur Romæ, & d. 2. Novembris substituit Petrus Tomacellus Neapolitanus coronatusq; d. 1. Nouembris, nominatur Bonifacius IX.
- 1390 Aprili Mense moritur Robertus Rex Scotie, succedit filius, dici vult Robertus III. *Leslaus, Boet*. Ludouicus Andium Dux contra Iadislaum, sed frustra mouet; *Pandulph. Collenut. Antonius Zenus Venetus auspicijs Zichmi Frislandie Regis Estotilantei recognoscit*, olim à pescatoribus Frislandis casu detectam, *Ortelius*. Italis, Callis, Anglis multis aduersus Saracenos in Africam excurrentibus, plurimi Christiani liberantur à captiuitate. *Aemilius*.
- 1391 Ioannes Rex Castellæ inter ludos equestres equo excussum moritur; succedit ei Henricus vndennis: *Io. Marianæ*. In Comitijs Vestmonasteriensibus Angli impie statuunt, ne ad Pontificem amplius prouocetur, neve illi fas sit excōmuicare quenquam in Anglia. *Polydor. Baiazethes Asia minori, Thessalia, alijsq; prouincij* potitur, & Constantinopoli inhiat, *Chalcondylas*. *Annal. Francor.*
- 1392 Regni Boemici Proceres Venceslaum Imperatorem vino, & voluptatibus immersum, ac tyranicè cum multis agentem capiunt; sed ille astu elapsus nihil melior fit: *Dubrau. Carolus Rex Francor. in expeditione Britannica, ira, æstiuo calore, alijsq; incommodis in phrenesim perpetuam incidit, modicis, sed infidis interuallis interruptam, ideoq; regni cura patruis demandata, Aemil. Frossard*.

Clemens

Anni
Chrif.

- 1393 Clemens Pseudopapa moritur Auenione 16. Septembris, & paulo post substitutur à Schismatis Petrus de Luna Aragonius, dictusq; Benedictus XIII. *Mariana*. Sed Onuphrius id refert ad annum 1394. Grassante in Germania heresi Vuicelli, instituta est Inquisitio in hereticos. Auguste Videlicorum, quorum multi combuti; *Annales Suevici*.
- 1394 Concilium Parisiense omnium Gallie Antistitium, vbi depositus Petrus de Luna cedere noluit antipatru: *Annal. Francorum*. Bonifacius autem Papa indicit Annatas, id est primi anni redditus vacantium Beneficiorum Eccl. Pontificio fisco applicandos ob necessitates belli contra Infideles, exemplo Ioannis XXII. *Platina*, *Genebrard*. Friderico Regi Sicilia defuncto succedit filia unica Maria, quæ nupsit Martino Comiti de Luna filio fratri Aragonie Regis: *Tarasa*.
- 1395 Sigismundus Rex Hungariæ Francorum auxilio victoriam insignem reportat de Turcis Hungariam inuidentibus: *Froßard*. *Chalcondylas*. Vuenceslaus Imp. grandi auri pondere exoratus Io. Galeatum Sacerdotum Duci Aurelianensis constituit Ducem Mediolanensem: *Aemil. Blond. Sabell*. Iudizi ex Gallia saxe cieci, ac recepti, penitus expelluntur, id enim ab hoc anno computant in suo Calendario: *Genebrard*.
- 1396 Francis, & Hungaricus pro Græcis, Nicopolim Myzæ obtidentibus, Baizethes R. Turcarum soluit obsidionem Constantinopolitanam, & ingenti exercitu, ac prælio ad Nicopolim d. 28. Septemb. confligit, vbi licet cætis Christianorum 20. millibus, & 60. millibus Turcarum, vincitatem Baizethes, captis Ioanne filio Philippi Burgundi, cum plurimis Gallorum Ducibus, qui se auro redemit. Sigismundus R. Hungariæ cymba fugiens pessime & suis exceptus est, & Ladislaus Neapolitanus ad regnum Hungariæ vocatus; Baizethes redit ad obsid. Constantinop. vnde Emmanuel Imp. elapsus relicto ibi Ioanne Nepote ex fratre, Italianam, Galliamque peragratus pro auxilijs, sed frustra. *Bonfin*. *Leuncelanus*, *Froßard*. *Chalcondylas*. Esto annales Turcici victoriam hanc ad annum 1397. referant Ioannes Rex Aragonie in venatione ex spectre terrore lapsus ab equo moritur 19. Maij, succedit ei Martinus frater absens in Sicilia. *Tarifa*, *Mariana*.
- 1397 Temur Cham, seu Tamerlanes R. Tartarorum, iram Dei, & Orbis vastitatem se appellans, dominis Parthis, Atsyrijs, & tota ferè Asia, ducensque peditem 600. millia, equitum 400. millia, Baizethem ab obsid. Constantinop. coactum reuerti; prope montem Stellam in finib. Galatiæ, & Bithyniæ ingenti prælio superat, occitis Turcarum 200. millibus retractumq; ex fuga, cauez zenez clatratz includit, ac per Asiam ad ludibrium circumferens, vtitur eius dorso, quotiescumq; equum concendit, donec anno 1401. Baizethes capite ad caueam alliso sibi mortem adscivit: *Annal. Turcar*. *Chalcondylas*, *Aeneas Syli*. Io. Comes Lecestriz patruus Richardi R. Anglie moritur, Rex eius filio Henrico exhortato, bona eius sibi usurpat; Henricus in Galiam protugit: *Aemil. Froßard*. *Polydor*.
- 1398 Vuenceslaus Imper. Quadragesimæ tempore conuenit Rhemos Regem Francorum, qui cum alijs Principibus ad tollendum Schisma urgent Bonifacium Romæ, & Benedictum Auenione, vt cedentes, locum dent nouæ electioni; Bonifacius contentit, sed Benedictus renuens, & inieicto metu vexatus obsestusq; in palatio Aueniensis à suis deseritur: *Froßard*. *Mariana*. Angli conspirant aduersus Richardum suum Regem; & Henricum filium Io. Comitis Lecestriz ex Gal-

Anni
Chrif.

- lia reuocatum, Regem creant, qui Richardum cogit mori in carcere: *Aemil. Froßard*. *Polidor*. Presbyter quidam ex Alpibus descendens collecta hominum turba ingenti, & iussa indui vestibus lincis albis, Cruce prælata *Alborum Sectam* instituit, & prætextu Italianam reformandi, turbas ciet, quem Pontifex Viterbij captum, suppicio affici iussit, dissipatis sectarijs: *Volaterranus*, *Genebrard*.
- 1399 Teutonici Massagetis bellum prospero successu inferunt, transmisso mari à Lubecca in Daniam sicco vestigio, vt pote durato gelu. *Krantzius*. Emmanuel Chrysoloras vir nobilis Byzantinus à Io. Palzologo missus ad auxilia principum imploranda, Græcas litteras multoq; libros Græcos in Italiam reducit. *Platina*, *Genebr*. Bonifacius IX. Annatas, seu Vacantias Beneficiorum à Ioanne XXII. tentatas instaurat, denovo recusantibus Anglis: *Brietius in Annal.*
- 1400 Vuenceslaus Imper. frustra admonitus ob ignauiam, & visoletiam, Imperio ab Electoribus deicxit die 20. Augusti; subrogato Roberto Comite Palatino Rheni, qui ab Aquisgranensibus non receptus coronatur Colonia d. 10. Septembr. *Tribem*. *Cuspinian*. *Onuph*. Sigismundus Rex Hungariæ securi percussus, qui cum Nicopoli redeuitem pessime exceperant, & coniuratis carceri includitur, sed matris opera elapsus, collecto exercitu regnum recuperat, pullo Ladislao Neapolitano R. *Bonfin*. *Pandulph*. *Blond*. *Aeneas Sylius*.
- 1401 Bellum inter Anglos, & Scotos anno præced. exortum recrudescit; Scoti in Anglia prælio vici ab Henrico Rege d. 7. Maij, pereunte tota nobilitate Scotiæ; Dauid filius Regis Scotiæ libidine nomine viuens à patre in carcerem datus tame necatur. *Hist. Scot*.
- 1402 Tamerlanes cogitans de subiuganda Europa, & Africa, sed distentus bello ab Indis moto moritur, relicta duobus filiis inter se dissidentibus, & amittentibus, quæ pater acquiesuerat: vnde Imperium relapsum ad Othomanos. *Perond. in vita Tamerlanis*, & *Chalcondylas*.
- 1403 Solimanus Baizethis filius, occiso Ismael Zelebi, & fugato Musa, seu Mose fratribus, Regni magnam partem recuperat: *Hist. Turc*. *Calcondylas*. Iacobus Lusignanus Rex Cypri obit; succedit fil. Gennus: *Monstrel*. Emdenses in lacu Purmeno capiunt mulierem marinam quidam, mutramque, quæ Harleum millia didicit venerari Crucem, & Imaginem Deiparae, vestes induere, nere, panem, & lacticinia edere: *Annal. Flandr*. qui addunt sepultæ esse ritu Christiano.
- 1404 Bonifacius Papa IX. moritur die 1. Octobris, & d. 17. substitutus Cosmatus Melioratus Sulmonensis, qui coronatur d. 2. Nouembris, & nominatur Innocentius VII. *Onuphrius*. Mortur Philippus Audax Dux Burgundie, succedit Ioannes, fil. cognom. Intrepidus. *Annal. Flandr*.
- 1405 B. Laurentius Iustinianus Venetijs instituit ordinem Canonorum Secularium. *Genebrardus*. Fesoli autem Redo Comes Montisgraneli, & Gualterus Marsus instituunt ordinem Fratrum Mendicantium S. Hieronymi, sub regula D. Augustini: *Onuph*.
- 1406 Mense Martio moritur Robertus Scotiæ Rex ex mero ob alterum filium Iacobum, in nauigatione ad Gallos interceptum ab Anglis, qui cum detinuere annos 18. Proregibus Scotiam regentibus. *Boet. Leslaus*. Innocentius VII. Papa moritur d. 6. Nouembris, eiq; substitutus d. 30. Nouembris Angelus Corarus Venetus Theologus insignis, & Cardinalis S. Marci, coronatus 5. Decembris, dictusque Gregorius XII. *Onuphrius*.

Ordo

Anni
Chr. I.

1407

Ordo Monachorum Montis Oliueti à Bernardo Ptolemeo institutus : *Volaterran. Genebr. Ludouicus Dux Arelatensis necatur à sicarijs immissois à Io. Duce Burgundia patruere, vnde magna, & diuturna dissidia in Gallia: Aemilius, Polydor. Henricus Castellæ, & Legionis R. die Natali Domini moritur; succedit filius puerulus Ioannes II. sub tutela matris, & Ferdinandi patrui; Carthagena. Io. Hus Boemus recoquit hæretes Vuicelli, & Valdensium, multas de suo addens cum Hieronymo Pragensi, dc quibus in Concil. Constantiensi A. 30. cuius iussum damnati, & combusti sunt. Sanderus, & Prateolus de hæresib. Genebrardus, & Gualterus in Chronolog.*

1408

Scopetinorum Ordo, sive Congregatio S. Saluatoris Bononiæ erigitur à Stephano Senensi Ordinis Eremitarum S. Augustini : *Onuphrius. Ladislau R. Neapolit. d. 25. Aprilis Romæ occupat Capitolium absente Pontifice Viterbij, & obsidens Arcem S. Angeli repellitur à Paulo Vrsono Pontificis Duce, Neapolimq; regreditur distributo exercitu per Tusciam aliaq; loca. Platina, & Pandulph. qua de re contra fidem historiæ multa Theodorus de Niem Schismatiscus. Ferdinandus Regis Castellæ patruus, ac tutor bello acri Mauros Granatenses vexat. Marianæ, & Carthagena.*

1409

Benedicto Antipapa se in patriam recipiente, & quali cedente Gregorius XII. contra promissiōnem factam in sui electione renuit se abdicare, quo auditio Benedictus itidem renuit, & neuter comparet in Concilio Pisano ad tollendum. Schisma congregato ibiq; vterq; deponitur die 5. Iunij, & d. 26. eligitur à Cardinalibus Petrus Philargius Bononiensis, sed in Creta enutritus, Ordinis Minorum Cardinalis, coronatusq; d. 5. Iulij, & dictus Alexander V. adeo munificus in pauperes, vt diceret se fuisse diuitem Episcopum, pauperem Cardinalem; Mendicum Papam. *Platina, Onuphr. Aemil. Ludouicus Barbæ Venetus S. Iustini Congregationem erigit: Onuphr. Ludouicus Andium Dux à Florentinis in Italiam accitus, & ab Alexandro Papa confirmatus in iure Regni Neapolitanî, Romanam Pontifici restituit, pulsis Ladislai militibus. Pandulph. Martinus Rex Siciliæ, Sardis patri rebellibus vicit, moritur in Sardinia Mensa Iulio, succedit eius Pater Martinus Rex Aragoniæ, qui tria hæc regna coniuncta habuit; Tarafa, Fazellus, Marianæ.*

1410

Bononiæ moritur 3. Maij Alexander V. Papa, cui substituitur Balthasar Cossa Neapolitanus Cardin. qui consecratus 25. Maij, dictus est Ioannes XXIII. alijs XXII. Gregorio morante Arimini. *Onuphr. Moritur d. 18. Maij Robertus Rex Romanorum, & Imp. Germanicus, vel kal. Iunij, cui subrogatus Iodocus d. 20. Septembris, qui regnauit Mensis 6. Onuphr. fuitq; Marchio Morauiæ. Maij d. 31. moritur Martinus Rex Aragoniæ, Siciliæ, & Sardinie, absq; liberis, nec nisi post litem annorum duorum compromissarij declararunt successorem Ferdinandum Castellæ Infantem, filium Io. I. Castellæ Regis, Tarafa, Marianæ, & alijs. Ludouicus Andegauensis Ladislaus Neapol. acie vincit, sed neficiens vti victoria, anno sequenti reddit in Galliam: Pandulphus. Poloni in Prussia duobus Magnis præijs magnam stragem edunt de Cruciferis: Cromer. & Mechou. Turcæ Solimanum voluptuosum necant, & Regnum conferunt Mosi eius fratri; Annal. Turcar. In Anglia comburuntur libri Vuicelli Io. Hus, & Hieronymi Pragensi.*

1411

Die 20. Martij moritur Iodocus R. Romanorum, quo Mensis Electores creant Romanor. Regem

Anni
Chr. I.

1412

Sigismundum Hungariæ Regem; Cuspinian. Mediolanenses vicinos vexant. Blond. Sabell. Iosue fil. Baiazethis baptizatur, & paulo post moritur: Chalcondylas.

Sigismundus Imp. Lombardiam ingressus, conuenit cum Joanne Papa de Concilio Constantienti indicendo ad tollendum Schisma: *Naucler. Sabell. S. Vincentio Ferrerio concionante, & apparentibus Crucibus in pallijs virorum, & peplis mulierum, multi Iudei conuersi sunt, & concionante Minorita, & Cruce in cœlo fulgenti Castellanis, centum vigintiduo eorum millia Christum agnouere. Brietius in Annalib.*

1413

Delphianus Galliæ patre per valetudinem impedito, præficitur Regno, & Dux Burgundia patet ad propria: *Annal. Elandr. Ioanne Papa agente cum Siciliæ Rege de oppugnando Ladislao Neapolit. Ladislau astu Romam occupat: Pandulphus. Henricus Rex Angliæ 20. Martij moritur; succedit fil. Henricus V. Polydor. Mahometes penultimus filiorum Baiazethis, Mosen fratrem Turcarum Regem à suis desertum capit, & strangulat, recuperat loca à Tamerlane occupata à Græcis adiutus, ijsq; perpetuò amicus, sedemq; regni ex Prutia Hadriano polim transfert; Iouius de reb. Turc. & Annales Turc. Leunclau. Samogitia Christo asserta est opera Ladislai Jagellonis Poloniæ Regis: Briet. in Annalib.*

1414

Concilium Generale Constantiæ inchoatur d. 5. Nouemb. duraturum triennio, & amplius: interfuere Io. Papa, & Sigismundus Imp. Patriarchæ 4. Cardinales 29. Antistites 270. Abbates Superiores Religionum, & Doctores 564. conuenieruntq; Constantiam ad 60. millia hominū, & 500. in die Pentecostes sequentis anni. *Aff. Concil. Genebrard. Bellarminus. Ladislau Rex Neapolit. moritur d. 6. Augosti; succedit Ioanna II. toror nihilo melior priore Ioanna, & nupsit Iacobo Duci Borbonij: Pandulph. Marianæ.*

1415

Ioannes XIII. Papa in Concilio Constantiensi 2. Martij iurauit, te ob pacem Ecclesiæ cessurum Papatui, si hoc idem facerent Petrus de Luna, & Angelus de Corario; sed Ioannes clam à Concilio fugiens, & citatus semel, atq; iterum, nec diluens crima obiecta in administrando Papatu d. 14. Maij suspensus est à Papatu, & die 29. Decretum ne illus in Pontificem eligatur ex tribus dictis Io. XXIII. Benedicto XIII. & Gregorio XII. Gregorius autem sponte renuncians Papatui, factus est Legatus Marchiæ Anconitanæ, Ioannes autem traditus in custodiā, vacavitq; sedes per biennium: *Acta Concilij huius anni habentur, vñq; ad sessionem 20. præsertim contra Ioannem Hus exustum d. 6. Iulij. In prælio Henrici Angli cum Rege Francor. die 25. Octobris cæsi ad 10. mille Franci, cum magno nobiliū numero, quos inter Duces Lotharingiæ, & Brabantæ totidemq; fere capti, quos inter Duces Aurelianensis, & Borbonius, Annal. Franc. & Plandr. Sigismundus Imp. in Concilio Cōstantiensi Duces creat Amedeum Sabaudiæ, & Adolphum Clivianæ Comites. Munster-Chron. Belg. Ad pedes Montis Perufiæ 13. Martij obiit S. Henricus filius Regis Danie Tertiarius S. Francisci, & statim Campanæ Ecclesiæ S. Andreæ sponte sonuerunt; Chronic. S. Francisci p. 3. l. 1. c. 31.*

1416

Sigismundus Imper. cum Legatis Concilij pacis componendæ studio peragrant Franciam, Aragoniam, & Angliam, sed re infecta sub autumni finem redeunt ad Concilium: Hieronymus Pragensis die 30. Maij comburitur: *Aemilius Chron. Belg. Acta Concilij. Moritur d. 2. Aprilis Ferdinandus R. Aragoniæ, Siciliæ, Sardinie, & Majoricæ*

- ioricæ succeditq; Alphonsus fil. Magnanimus. *Tarafa Vasæus. Mariana.* Moritur & Ludouicus Dux Aquitanie, & Delphinus eius frater. *Tilius.* Hernoia Dux Dardanie, nunc Bosniæ in aula Hungarica iocis, ac risu exagitatus detectus ad Turcas, & acceptis à Mahomete copijs, Hungaros prælio vincit, Paulumque iocorum auditem corio bouino insutum in flumen demergit: *Spondanus.*
- 1417 Ludouicus Andium Dux & Prouincie Comes moritur, succedit fil. Ludouicus III. *Naucler. Henricus Anglus* magnam partem Northmannie subiicit sibi; Parisijs Regina se credit Duci Bur. gundiz, necantur Conestabilis, & Cancellarius, vixq; Carolus Delphinus elabitur *Enguer. Aemil. Til.* In Concilio Constantienti elegit Summus Pontifex Ortho Columna Romanus Diaconus Cardinalis die XI. Nouembri & consecratur d. 21. Nouembri, nominaturq; Martinus III dictus V. celsauitq; Schismat, esto Petrus de Luna vñq; ad mortem retinuerit insignia Papatus: *Acta Concil. Platina Aemil. Onuphr. Bohemi supplicijs Io. Huss. & Hieronymi Pragensis efferati Eccletias diruunt, & eorum 30. mille congregati in patente campum 300. mensis sub utraque specie comunicant. Brietius in Annal.*
- 1418 Martinus Pontifex decernit, vt decimoquoq; anno fiat Concilium generale, & Constantia relata consert se Mantuam, & inde Florentiam; Concilium finitur d. 22. Aprilis, quod à Martino fuit approbatum quoad definita conciliariter in materia fidei, sed à Concilio Florentino, & Laterenensi ultimo improbatum, quoad sessiones, in quibus decretum fuit Concilium esse supra Pontificem: *Bellarminus, Platina, Aemil. Onuphrus.*
- 1419 Venceslaus Boemus Rex cognom. Ignauus, Husitishæreticis Pragam turbantibus ex pauore in paralyliu incidentis moritur d. 16. Augusti. Hæretici contra fratrem eius Sigismundum Imper. constituunt sibi Ducem Ioannem Ziskam, idest voculum, qui atrocissimum bellum intulit Principibus, locisq; & rebus lacris, & ciuitatem amplificauit dictam Thabor, à qua eius lectatores Thaboritæ dicti, idest colluices latronum, & hæreticorum refugium habebatur. *Cromerus Ronfin. Aen. Silu. Anglis Galliam vastantibus, Delphinus cum Burgundo ad Monterigolum tractat de fœdere contra Anglos, sed rixa orta Burgundus occiditur; Philippus Bonus occisi successor tradit Anglis Regem, Reginam cum filia Catharina in uxorem, ipsamq; Lutetiam: Delphinus citatus, neq; coimparsens declaratur priuatus regno: Catharina Tricassib. nubit Henrico Anglo ea conditione, vt post Caroli Regis obitum, Henricus, & liberi ex Catharina geniti succedant in Regnum Francie, interimq; Socorro superstite, Anglus Franciam Rogeret. Aemil. Til. Enguer. Polyd. Ioannes XXIII. olim Papa moritur Florentia 22. Octobris. S. Bernardinus Senensis institutor Minoritarum obseruantium, prohibetur deferre in supplicationibus nomen IESV depictum, quod tamen super caput eius miro splendore apparuerat, iustusq; Crucem deferre. *Brietius.**
- 1420 Martinus papa in Ioannam reginam Neapol. amat Ducem Sforzæ, & ius Regni Neapol. transfert in Ludouicum III. Andium Ducem: *Pandulphus.* De rebellionibus in Sigismundum Imper. Duce Ziska. *Aeneas Silvius.* De Adamitarum nudè incendentium hæreti: *Gualterus in Chronol. Naucler. & Prætol. de hæref. Amedeus Dux Sabaudie erigit ordinē Militarem Equitū Annunciationis Diciparæ. Chron. Sabaud. Clara Gábacuria Pilis Dominicana obiit 17. Apr.*
- 1421 lis; moniales psallentes circa cadaver eius, liceat de errore mutuò monitæ tamen in fine psalmorum semper occulta virtute, loco clausulæ: *Requiem aeternam, cecinere Gloria Patri &c. odor ex corpore, & cella, & alijs à Clara contactis durauit totum mensem, Seraph. Razzius in eius vita.* Euangelium Latinum S. Marci delatum Venetias 14. Iunij.
- Emmanuel Imp. Orientis moritur hoc anno (non vt Onuphrius habet Anno 1418.) vt liquet ex Epistola Emmanuelis scripta ad Amedeum Sabaudum sub finem anni 1420. cuius prototypum vidit *Vignerius*; succedit, si Onuphrio credas, Ioannes VII. filius Andronicus, & huic Ioannes VIII. post tres annos, sed alij aliter. Ziska Sigismundum à Boemie ingressu fugat, & in obſidione Oppidi sagittæ iſtu alterum oculum amittens, remansit tamen ductor cæcus populi cæci; *Aeneas Silu.* Mahometi R. Turcar. mortuo succedit Amurathes II. qui Mustapho patruo, & fratre necatis & regno per Græciam & Atiam dilatato, ordinem pedestrium milium, quos Lanizarios vocant ab Othomano institutum auxit, iussiq; eligi ex filiis Christianorum; & duos Bassas prefecit unum Romanie in Europa; alterum Anatolian in Asia: *Chalcond. Genebr. Annal. Ture.* Delphinus Francie, auxilio Scotorum, Anglos vincit, & Io. Stuartum Scotum creat Magistrum equitum. *Aemil. Til. Gaguinus.* Ioanna Neapolitana adoptat in filium Alphonsum Aragonie Regem, cuius copijs repellit Ludouicum Andegauensem *Pandulphus.*
- 1422 *Hearicus Rex Anglie* moritur prope Parisios 29. Augusti, & filio Henrico VI. bimulo ex Catharina suscepito relinquit, administratores Regni in Gallia Duce in Bedfordensem; in Anglia Ducem Clocestriæ *Aemil. Til. Polydor.* Carolus VI. Francor. Rex obit 21. Octob. succedit Delphinus Carolus VII. qui postea à viuis Anglis dictus est Victor. *Til.* Ioanna Neapolitana Alphonsi Aragonij adoptionem rescindit, Storiati sibi reconciliat, & Ludouicum Andegauensem creat Ducem Calabriæ. *Pandulph.*
- 1423 Defuncto sine prole Alberto Duce Saxonie, Electoratus ab Imperatore transterritur in Fridericum Marchionem Misnię & Lantgrauum Thuringie: *Krantz.* Amurathes R. Turcarum captus in Epiro ciuitatib. accipit à Ioanne Castrioto Principe tres filios oblides, quorum natu minimum egregie indolis exerceri facit in re bellica, nominatq; Scanderbeg. hoc est Alexandrum Dominum; *Chalcondylas.*
- 1424 Scoti cum Francis Vernolium in Northmannia cripliunt Anglis; Angli reuerti, Scotos Francoisque fundunt, cælo equitum magistro: *Aemil. Enguer. Iacobus I. Scotæ Rex* post 18. annos captiuitatis, grandi pecunia ab Anglis Regnum recuperat: *Boet. Benedictus Antipapa invenit.* Maio annorū 90. moritur: duo soli Cardinales, qui eum lectabantur, substituunt ei Egidium Munonium Canonicum Barcinonensem, quem recusantem Alphonsus R. Aragonie Martino infensus confirmat, & Clementem VIII. nominat; sed post 4. annos Alphonto cum Martino reconciliato abdicans, factus est Episcopus Narbonicæ. *Platina Mariana.* Rheti ad suam libertatem tuendam fœdera inter se iungunt. *Chron. Helvet. Genebrard.* Ziska ab Imperatore pecunia victus, & peste tacitus moritur, mandans vt ex tua crite fiat tympanum, cuius sonitu auditio hostes fugam arriperent. *Cromerus, Aeneas. Silu.*
- 1425 Alphonsus rex Aragonie rediens ex bello contra Ioannam, Massiliam, vastat; Ludouicus Andegauensis Neapolitanum regnum ferè totum occupat; Septembri moritur Carolus Rex Navarra,

- rx, succeditq; gener eius Carolus III. *Mariana.*
Ordo Eremitarum S. Hieronymi Romæ restituatur: *Onuphr.* Bombardarum vsus primum Gallis innotescit, quibus Thomas Montacutus Anglus Cenomanos oppugnare incipit. *Genebr.* *Polydorus de inventoribus.*
- 1426 Mediolanenses varia fortuna bellant cum vicinis, ciuitatibus: *Blond.* *Sabell.* Philippus Dux Burgundie, Sabaudie Duce aduersus Mediolanenses iuuans, Franciam quicquid sinit: *Annal.* *Frant.* *Egypti* Sulthanus Cyprus vastat Regemq; tributarium efficit. *Chron. Cypr.*
- 1427 Hunnusq; grassantur in Germania, licet inter se disfidentes, ac diuisi in tres factiones, Thaboritarum, Pragensium, & Orphanorum, & in Catholicos præcipue sauiunt, *Aeneas Sil.* & *Mechou.* Io. Brabantie Dux erigit Academiam, Louaniensem, *Chron.* *Belg.* *Genebr.* Talbotius Anglorum Dux cogit Britanniam minorem deficere à Rege Francorum. *Enguer.* *Annal.* *Aquitani.*
- 1428 Philippus Mediolani Dux post longum bellum vario Marte cum Venetis pacem init. *Sabell.* B. Laurentius Iustinianus ex Monacho Cælestino, Patriarcha Venetus, Sanctitate, & Sapientia floret.
- 1429 Ioanna Darcia Lotharinga annorum 20. virgo paucis oves, & diuinitus inspirata, petit à Carolo Rege Francie milites, & armis induita, crebris irruptionibus in Anglos obsidentes Aurelianos, & capto etiam Talbotio Duce, cogit soluere obfitionem, inde dicta *Puella Aurelianensis*, quæ multas vrbes Anglis eripuit, Regem Rhemos ad vñctionem duxit, & multa prælia feliciter gessit donec sequenti ferè anno erumpens è Compendio, à Burgundo obsesto, capta, & Anglis tradita Rotomagum dicitur, & Magia damnata comburitur, sed postea auctoritate Apostolica, & omnium Iudicum sententia declarata est innocens, & de ea extat Vita cum elo- gis virorum pietate, & doctrina insignium. *Emil. Gaguin.* *Fulgos.* & *Annal. Francor.*
- 1430 Philippus Dux Burgundie, defunctis duabus uxoris, sterilibus, dicit Elisabetham filiam Io. Lutitanie Regis d. 10. Ianuarij eodemq; die instituit Ordinem Equitum Aurei Velleris: *Annal.* *Flandr.* Amurathes R. Turcur. Thessalonican à Græcis venditam Venetis eripit, & ciuibus distractis, alios nouos incolas inducit: *Chalcondylas*, qui addit natum Amuratho Mahometem fitum.
- 1431 Concilium Generale à Martino V. Indictum papæ, sed ob pestem translatum Senas inchoatur, sed Alphonso R. Aragonie, ad instantiam Sigismundi Imperatoris urgente, transfertur Basileam; Moritur interim Martinus III. alias V. d. 20. Februarij, eiq; substituitur d. 3. Martij Gabriel Condclmerus Venetus Cardinalis, & coronatur d. 11. Martij, nominaturq; Eugenius IV. Basileæ Concilium initum est d. 2. Iulij presente postea Sigismundo Imp. & præsidentibus Iuliano Cardinali Cesarino Legato Pontif. & postea loco eius Ludouico Card. Arelatense productumq; vsq; ad Annum 1442. quod à Nicolao V. & in Concilio Lateranensi Sess. XI. improbatum est quoad ea, quæ decreta in eo sunt contra auctoritatem Papæ supra Conciliū. *Acta Concil.* Electorum expeditio contra Boemos constans ultra pedites, 40. millibus equitum Iuliano Cardinali præcedente, ob vanum terrorem de hostium aduentu, turpi fuga dissipatur; *Aeneas Sil.* Sigismundus Imper. iub anni finem Mediolani accipit ferream coronam: defuncto Regi Cypris succedit Ioannes. *Naucler.* *Chron. Cypr.*
- 1432 Mense Maio Sigismundus Imp. Romæ ab Euge-
- nio Papa sumit coronam auream, regrediensq; in Germaniam, Franciscum Gonzagam Mantuæ Principem declarat. *Naucler.* *Leander.* Concilium Basileense saluocondocto promisso inuitat ad Concilium Boemos d. 20. Iunij, quæ miserunt Legatos 300. equites disputatumque per dies 50. sed frustra: *Acta Concil.* *Sander.* & *Prateol.* de hæres. *Gualteri Chron.* Carniola Venetorum Dux suspectus prodictionis decollatur: *Iustinianus.* Henricus Annor. 12. Lutetia in Angliam euocatus coronatur R. Francie à Cardinali Vincetriensi; *Polydor.* *Aemil.* Basileæ Concilium d. 22. Ianuarij recipit pro Imperatore Sigismundum: *Sess. 9.* Eugenius Papa infensus Columnensis, & ob id rebellatus Romanis secedit Florentiam: *Sabell.* *Platina.* Ordo Fratrum S. Ambroſij Mediolani sub reg. S. Augustini confirmatur: *Onupbr.* Io. R. Lutitanie Augusto Menle obit; succedit fil. Eduardus, cuius frater Henricus obseruata Mandera, & alijs Atlantici insulis artem longioris nauigationis suos docuit: *Osorius*, *Mariana.* Eugenius Papa Hostiam sacram, quæ multis iictibus à Iudeo quoddam percussa sanguinem copiolum emiterat, concedit Philippo D. Burgundie, quæ in Sacello Diuionentii adhuc seruatur: *Gualter.* in *Chron.* Boemi nobiles orto diffidio, plebem Thaboritarum, & Orphanorum vincunt, multis necatis, aut domi combustis. *Cromer.* *Aemil.* *Silu.*
- 1434 Ladislaus R. Poloniae exeunte Maio moritur; succedit fil. Ladislaus III. *Cromer.* In Concilio Basileensi d. 9. Iunij Annatæ Beneficior. Eccles. prohibitæ *Sess. 21.* Ludouicus Andegauensis R. Neapolitan. Nouembri moritur: Ioanna adoptat Renatum eius fratrem Ducem Lotharingie. *Aemil.* *Pandulph.* Georgius Trapezuntius ab Eugenio Papa præficitur Gymnasio Romano; *Genebr.*
- 1435 Carolus R. Francie Pacem cum Philippo Burgundo apud Attrebatum concludit, qui Anglos non solum deserit sed persequitur *Aemil.* *Polyd.* *Til.* Ioanna R. Neapolit. 2. Februarij moritur. Isabella Renati Lotharingi in custodia detenti vxor aduolat ad possessionem Regni Neapol. sed eam præueniat Alphonsus R. Aragonie; qui Caietæ obsidione omissa, occurrit classi Genuensium subiectorum tunc Philippo Duci Mediol. & pugna nauali victus, captus, ductusque ad Philippum, foedere facto dimittitur: Eugenius afferens Regnum Neapol. deuolutum esse ad Ecclesiam Romanam, missio exercitu multa loca capit, & Roma, ac Bononia redeunt ad ius & nutum Pontificis; *Pandulph.* *Leandr.* *Sabell.* *Platina.* *Mariana.* Concilium Basileense die 15. Octobris *Sess. 22.* damnat errores Augustini de Roma Archiepiscopi Nazareni circa naturam, & personam Christi &c. Die 4. Augusti campana pagi Vililiæ ad ripam Iberi fluminis 36. miliaribus distantis à Cesaraugusta, sponte sonuit pridie quam Rex Alfonius Aragonius captus tuit; eodemq; anno d. 30. Octobris, & anno sequenti Ianuarijd. 5. qua Rex libertatem obtinuit, sponte sonuit: *Mariana* lib. 2. cap. 10.
- 1436 Concilium Basileæ *Sess. 23.* d. 25. Martij decernit, ne deinceps Cardinalium numerus excedat 24. aut ad summum 26. & vt non sint minores annis 30. sintq; magistri, aut licenciati, & vt saltem quarta pars eorum sint Magistri aut licenciati in Sacra Scriptura, nec vius eorum sit nepos ex fratre, vel forore Pontificis aut Cardinals viuentis, nec illegitimi, aut corpore famaue vitiati, & *Sess. 24.* Græci ad Concilium inuitati cum saluocondocto, & oblata translatione Concilij Aucionem, vel in Sabaudiam, si Græcis ita

ita placet Sess. 25. Boemis bellorum pertuli Si-
gismundum recipiunt pro Rege legitimo, &
Pragæ coronant. Krantz. Nacler. Dubran. Lu-
teria quoq; electis Anglis recipit Carolum pro
Rege, quod alii ciuitates multæ imitantur:
Aemil. Tilius, Polydor. Turcæ irruptentes in
Hungariam repulsi à Ducibus Sigismundi Imp.
Hist. Hungar. De vnu Sacri Calicis Boemis vi-
tato, & indulto à Concilio Basil. Spondanus hic
meminit. Vualcherus Comes Atholiaz cum
conjuratis Iacobum I. Rgem Scotiz 28. vulne-
ribus, confudit, Reginæ ob defensionem Regis
duobus vulneribus affecta, sed captus Vualther-
us, & triduo toto crudeliter tortus, corona fer-
rea candente imposita capiti regis proditorum.
Briktius in Annalib.

1437 Ioannes Imper. Græcor. agit per legatos cum Eu-
genio Papa de unione Ecclesiæ Græcæ cum
Latina, qui decernit translationem Concilij Fer-
rariam, ad quod inuitati sunt etiam Zerach Ia-
cob Aethiopum Abissinorū Imperator, qui Le-
gatos ad Concilium misit: *Platina, Krantz. Da-*
mianus Goes, Genebrard. Renatus Lotharingus
cum copijs aduenit Neapolim, cui fauet, & au-
xiliatur Eugenius, Aragonio tamen inualecen-
te, *Pandulphus.* Iacobo R. Scotiz à conjuratis
vt diximus in lecto trucidato, parricidisq; sup-
plicio affectis, succedit Iacobus II. sexcanis sub-
tuta; *Lestæus* Decembbris d. 9. moritur Sigis-
mundus Imp. annorum 70. rogans proceres, vt
successorem suum eligerent generum suum Al-
bertum Ducem Austriae. *Bonfin. Krantz. Cu-*
spinian. Pudet verò hic memorare, quæ concilium Basileense inhærens in hoc erroribus Con-
cilij Constantiensis de auctoritate Concilij su-
pra Papam, sumpta potissimum occasione trans-
lationis Concilij Ferrariam, ausum est contra
Pontificem decernere à sessione 26. ac deinceps
hoc anno à d. 31. Iulij, excepta enim causa hæ-
retis, nullum Concilium autoritatem habet su-
pra eum, quem constat esse Pontificem Roma-
num, vt docet Turrecremata l. 2. Summa de
Ecclesia. Nicol. Sanderus l. 7. de visibili Mo-
narchia Eccl. & alij plurimi Catholici doctio-
res, & senioris intellectus. Esto quando non
est certus Papa in Ecclesia, aut perhiberetur
hæreticus, ad Concilium spectet de his agere, &
de tali casu valeat doctrina Gersonis Cancella-
rij Parisiensis.

1438 Albertus Dux Austriae ipsis Kalendis Ianuarij ab
Electoribus renunciatur rex Romanoru, coro-
naturq; 20. Martij, & à Boemis Hungarisiq; reci-
pitur in Regem, pulso Calimiro fratre Regis
Poloniae, quem Hussitæ in Boemia regem ele-
gant. Nacler. Cuspinian. Aen. Sil. Fabr. Ara-
gonius Mediolanensi Duci fauet, at aduersan-
tur Veneti cum Pontifice, Genuenses, & Flo-
rentini: *Blond. Sabell.* Concilium Oecumeni-
cum Ferrariæ inchoatum 9. Aprilis, & produ-
ctum vsq; ad 16. Decembbris pœte vrgente trans-
fertur Florentiam, vbi 17. Sessio cœpta est d. 26.
Februarij, presidente Eugenio, & presentibus
Ioanne VIII. Palæologo Imperatore Græcorum
cum Demetrio fratre Peloponnesi Principe, Io-
sepho Patriarcha Constantinopolitano, Bessa-
rione Trapezuntino Episcopo Niceno; Isidoro
Thessalonicensi Archiepiscopo Richenorum
cū pluribus Cardinalibus, & Episcopis. Occid.
& Orientis; vbi tandem stabilita vno Latinor.
Græcorum, & Armenoru, doctrina de Spiritu
Sancti processione à Patre Filioq; Purgatorijs
dogma; & Primatus Romanæ Cathedræ in vni-
uersum Orbem: & promotores vniuersitatis Bessa-
rion, & Iudorus vtriusq; lingue peritissimi pro-
moti ad Cardinalatum: *Acta Concil. Platina,*
Volaterranus, Nacl. Chalcondyl. Aemil. Geneb.

Concilium Basileense iam in Concilium de-
generans, Eugenium Papam citatum, & no-
lentem comparere ad conuenticulum Scismati-
cum, deponit d. 25. Iunij Sess. 34. & Sess. 36.
d. 17. Septembri definicit doctrinam de præser-
vatione Gloriosæ Virginis Dei Genetricis M A-
RIÆ, à peccato originali in primo instanti crea-
tionis sua, tanquam piam, & consonam cultui
Ecclesiastico, fidei Catholicæ, & rationi, &
Sacra Scriptura ab omnibus Catholicis approbab-
dam, fore tenendam, & amplectendam &c. At
Sessione 39. d. 17. Novembri elegit in Pontifi-
cem Amedeum Ducem Sabaudie, quem Felio-
cem V. nominauit, cumq; pars Germanie re-
cepit, sed reliquus Orbis Eugenium, & præci-
pue Carolus R. Francorum exceptis paucis
Neutralibus, Genebrard. Onnphr. Paradin. Græ-
ci reuerli in Orientem, quod minus sublidij
bellici, quam sperarant impetrassent, Eugenio
infensi, ad vomitum redire, authoribus Marco
Ephefino, & Scholario, quos Iudorus Ruthen-
nus Cardinalis illuc missus reconciliavit tan-
dem, & postea spoliatus, & necatus est à Ruthen-
nis, dum prædicaret obedientum Ecclesiæ Ro-
manæ; *Gualter. in Chronol. & Chalcondylas.* Al-
bertus Imper. in expeditione contra Turcas
Hungariam infestantes, dysenteria ex peponum
immodico esu moritur d. 27. Octobris, eiusq;
vxor Elisabetha tunc grauida, peperit Februa-
rio sequenti Ladislaum posthumum; Amura-
the interim expugnante precipua loca Hunga-
riæ, Misic, & Valachia, *Bonfin. Cromer. Krantz.*
Nacler. Die 6. Iulij terminatur Concilium
Florentinum, in quo ante ultimam Sessionem,
repertus est in cubiculo mortuus repente los-
phus Patriarcha Constantinopolitanus cū chara-
ta in manibus, in qua subscripterat dogmatibus
ab Ecclesia Romana creditis, & speciatim de
Spiritu Sancti processione, de Purgatorio, &
de Primatu Romani Pontif. *Illescas in vita Eu-*
genij IV. Neapoli in Templo Carmelitarum
Crucifixi imago sculpta caput inclinavit, vt de-
clinaret iustum bombardæ; Alphonso Arago-
nio oppugnante urbem. *Zappullus bist. Neap.*
cap. 6.

Kalendis Ianuarij Electoribus congregatis om-
nium consensu eligitur Rex Romanorum Fri-
dericus III. Austriacus, filius Henrici Duci
Austr. annorum 26. Martio iuxta *Cuspinianum.*
Hungari, qui regem Ladislaum coronant Iunio
mense, euocant alium Ladislaum Jagellonis fi-
lium, Polonię regem, eumq; coronant; ideoq;
Elisabetha cum Ladisiao Posthumo & corona
Hungarica confugit ad Fridericum, vt tutorem
& consanguineum. *Cromer. Cuspinian. Me-*
chou. Boemæ verò eligunt Albertum Bauaric
Ducem, sed ille recusauit magnanimitate, dicens
Regnum illud deberi Ladislao Posthumo; *Ac-*
neas Sl. Carolus Dux Aurelianensis filiam Phi-
lippi Ducis Burgundiæ ducit, quibus nuptijs
diffidia harum familiarum sublata: *Annal.*
Franc. Artem Typographiæ Argentinæ excogitatam
à Ioanne Gutembergio aurifice, & Mo-
guntiæ completam ab eodem, auctam verò Ar-
gentinæ à Ioanne Meretel, & Neapolim tradu-
ctam à Sixto Rusingero Argentinate, Roman
verò ab Vldarico Han, tradunt *Fulgosus,* &
Vuimpelingus; sed *Platina,* & plurimi hoc in-
uentum tribuunt Io. Faustio Moguntino sub
anum 1452. Antea tamen *Catalanis, Themista-*
nis, & Sinensis, sed alia forma visitata erat.
Primilibi typographicè editi fuere libri S. Au-
gustini de Cuiitate Dei, & Lactantius de Diui-
nis institutionibus, vel ut alij dicunt libri *Cice-*
ronis de Repub. Volaterranus, Genebr.

Ioannes Huniades Corvinus Ladislai Poloni Dux,
A a insigni

1441 insigni clade repellit Mesit Begum Turcam in Transiluaniam irrumptem; In Boemia pro Ladislao posthumo, eligitur Gubernator Georgius Poggebracius, *Aen. Silv. Cromer. Cusp. Methou.* Franciscus Sfortia, qui Venetis, ac Pontifici militauerat, ducit notham Philippi Ducis Mediolan. sed ob quasdam dissensiones ad Venetos deficiens, post fusas sibi copias Philippi, eum ad pacem potendam cogit. *Inflonian.* Theodorus frater Imp. Græcor. fratri ob quasdam regiones sibi eratas iratus, Constantinopolim conatu irrito obsidet. *Chalcondylas.*

1442 Renatus Lotharingius Neapoli amissa, redit in Galliam; Alphonsus Aragonius reliquum regni illius occupat: *Pandulph.* Huniades delet exercitum 30. millium Turcarum immisum sub Abedine Duce in Transiluaniam ab Amurathem: *Bonfin. Hist. Turcar.* Scanderbegus, qui cum Abedine venerat, secedens ad Huniadem, captum Turcæ Secretarium cogit scribere nomine Amurathis litteras, quibus sibi tradiceretur præfectura Epiri; harum auctoritate patriam recuperans, & Christianam Religionem amplectens (est Turcæ illum circumcidissent) Turcis clades in gentes postea tulit: *Vita Scanderbeg.* Concilium Batileense ultima Sessione 45. die 9. Augusti terminatur indicta tamen eius translatione Lugdunum intra triennium.

1443 Eugenius declarat Alphonsum Aragonium Regem Neapolit. sub conditione tributi anni octo millium vnciarum auri, & curandi vi Sfortia restiteret Ecclesie Romana Anconitanam Marchiam, quod factum est, & Eugenius Romanum reuersus indixit Concilium Lateranense: *Pandulph. Mariana. Platina.* Amurathes impetrat à Ladislao R. Hungarorum inducias decennales conditionibus valde æquis. *Cromer. Bonfin. Chalcondylas.*

1444 Ladislau R. Hungariæ, Iuliani Cardinalis, & Italorum Crucis lignatorum impulsu, contra fidem datam Amuratho, cum magno exercitu contra Turcas, transmisso Danubio, obuiam habuit Amurathem in Nysia ad Varnam oppidum, dieque 10. Novembris cruentissimo virimq; prælio victus, & occisus est cum aliquot Episcopis, & Baronibus: Iulianus in fuga a latronibus trucidatus est. Huniades aliquot seruare desiderans, euasus: Amurathes videns ab initio aciem suam inclinare, voverat pro victoria se Monasterium sua sectæ ingressurum, sed non vi huius voti vicit euasus, verum Deo, forte perfidiam Ladislai vicensente: *Cromer. Bonfin. Chalcondylas.* Ludouicus Gallæ Delphinus à Federico Imp. & fratre ipsius Sigismundo D. Austriæ inuitatur contra Heluetios, quos magna clade vincit prope Basileam, unde proceres diffugiunt disfatto Conciliabulo: *Krantzus. Aeneas Silvius.* Scriba Concilij, missus ab Imp. ad Eugenium pro tollendo Schismate, & Papæ reconciliatus Basileensem Concilium improbavit; quod & fecit factus Pôtifex: *Platina. Aquile 20. Maij obiit S. Bernardinus Senensis in Vigilia Ascensionis, dum caperetur Antiphona illa: Pater manifestauit nomen tuum hominibus: Chron. S. Franc. p. 3. l. 2. c. 14. Tartari 13. Iulij scalis plus 2000. urbem Quinfaij occuparunt, occisis hominibus 6000, & amplius, Girardus in Diario,*

1445 Poloni audito interitu Ladislai ad Varnam, eligunt Calimatum eius fratrem Lithuanie Ducem, Hungari autem Ladislauum posthumum quinquagennem in cunis coronatum; Gubernatorem autem Regni Huniadem; eiusdemq; Ladislai nomiae Georgius Poggebracius Hussita Boemum gubernat: *Cromer. Dubrau. Bonfin.* Amurathes ex nemorosa specu Aliz, cui se voti reus cum paucis Monachis inclusus, Ianizaris tu-

multuancibus, reuocatus contra Christianos, Peł loponæsum subiugat: *Annal. Turc. Chalcond. Iouius. Zaguth.* Io. Palæologo Imp. defuncto, succedit frater Constantinus XV. & ultimus. *Onuphr. Nacler.*

1446 Sfortia suatu Eugenij redit ad Sacerdotum suum Philippum Mediolanensem, pro quo pugnat contra Venetos: *Inflonianus.* Incipit bellum inter Amurathem, & Scanderbegum, qui nunquam plusquam pedites 300. equites 6000. delectos habere voluit, semperq; victor extiteratq; vulnera, tanto ardore dimicans, ut sanguis, ex labris erumperet: nomina vero, & facta suorum militum memoria optimè retinebat: *Vita Scanderb. Iouius.* Oceanus ad Nordracum Dominica Palmarum 17. Aprilis ruptis aggeribus plusquam 300. millia hominum, & pecudum innumerabilem numerum intermit: *Tritheius.* id Brietus in Annalibus notat Anno sequenti.

1447 Legati Principum Germanorum missi ad Eugenium, reiecto Felice, ipsum pro legitimo Pontifice agnoscunt, quibus auditis Eugenius die 23. Februarij moritur, eiq; d. 6. Martij substitutus Thomas Lucanus Sergianensis, Card. coronatus 18. Martij dictusq; Nicolaus V. qui vndeunque conquisiuit libros pro Bibliotheca Vaticana promittens quinque millia ducatorum ei qui Hebraicum S. Matthæi Euangeliū ipsi deterret, nec vlli Pontificum plures libri inscripti sunt: *Platina. Onuphrius. Volaterranus. Genebrard.*

1448 Defuncto sine legitimis liberis Philippo Vicecomite Duce Mediolan. aspirantibusq; ad Ducatum Alphonso Rege Aragonio ex testamento, & Carolo Duce Aurelianensi Nepote Philippi ex sorore Valentina; Franciscus Sfortia Venetis reconciliatus Ducatum occupat armis, *Sabell. Inflanian. Boffius.* Io. Huniades triduo cū Amurathe pugnat, primo, & secundo victor, tertio suis iam fessis è prælio recedit, Amurathes victor, sed multo sanguine suorum futo, redit *Annales Turc. Cromer.*

1449 Amedeus dictus Felix Antipapa, suasu Concilij Lugdunentis, & Friderici Imp. abdicat te Pontificatu, & à Nicolao Papa creatur Cardinalis: *Platina. Genebrard.* Hic definit Chronicon Palmerij, postea ob librum de Angelis hæresios damnati, & combusti. *Trithem. Genebr.*

1450 Annus sexti Iubilæi Romæ celebratur. *Onuphr.* Northmannia tota redit ad ius Regis Francor. vicit ad Forminiacum Anglis: *Aemil.* Addit Cauſinus in Ephemeride ex concursu hominum ad Iubilæum prope Castellum S. Angeli ducentos collisos confertim occubuisse, & multos in Tiberim lapsos, ac mersos 19. Decembri.

1451 Amurathes R. Turcar. ex nimio vini haustu repente extinctus est prima die Mensis Muharrem feria 4. Anni Arabici 855. ex *Annal. Turc.* quæ dies, & feria incidit in diem 3. Februarij Anni Christi 1451. iuxta regulas lib. 1. nostro Chronol. traditas; non autem in d. 10. Februarij anni 1450. ut male apud Spondanum, *Chalcondylas.* Successit Mahometes II. annorum 21. qui ne pater solus sepelliretur, fratrem strangulari, & vtrumq; funus regio apparatu peragi iussit. Francor. Rex capta Junio Mense Burdigala, portit tota Aquitania, præter Baionam, quæ tamen d. 21. Augusti visa in Cœlo candida Cruce, quam Franci pro militari signo præferebant, rubram que erat Anglorum, depositurunt: *Aemil. Enguer.* Florentini pulsii à Veneta ditione, copias iub Cosmo Mediceo cū Sfortia jungunt, & bellum mouent contra Venetos, & Alphonsum R. Neapol. *Pandulphus. Platina.*

- 1452 Burdegalenses cum vicinis oppidis deficiunt ad Anglos. *Aemil. Enguer. Fridericus Imp. exiguus comitatu Romanam veniens, coronatur 17. Martij, & Alphonso R. Neapol. visitato redit in German. Cuspin. Naucler. Bonfin. Platina; Esto Onuphrius id ad annum 1451. referat, qui etiam malè ad hunc annum 1452. differt initium Mahometis II. Fridericus obsefus ab Hungaris ad Nouam Ciuitatem restituit illis Ladiſlaus Huniadem Hungariæ; Boemiz Poggebracum, Austria Vlricum Comitem Ciliæ præficit. Naucler. Bonfin. Cuspin. Mahometes Athenas solo æquat, & ad obsidem Constantinopolim, se accingit. Drechster. Margarita Carna de stirpe Regum Jerosol. nupæ Hætori Lusiniano, veniens ad Ludouicum Sabaudie Ducem, & Annam Cypriam eius coniugem tanquam affines, Camberium defert Sacram Sindonem: Gualter. in Chronol. & Philibertus Pignonus, qui libro de hac re adducit miracula, & diplomata Pontificia.*
- 1453 Mahometes R. Turcarum terra, mariq; Constantinopolim obsidet d. 5. Aprilis triduo ante ieiunio indictio suis, & promittens exercitu dirruptionem vrbis per triduum, primoq; murum scandenti prouinciam, quam vellet in Europa: Constantinus Imper. filius Helenæ tortiter inter primos pugnans ad portam lethaliter vulneratus, & populi fugientis oppressione extinctus est; ciuitate caput conto infixum, delatumq; per castra: cæsa sunt 40. millia hominum in vrbte, quæ capta est Anno Hegiræ 817. die 20. Mensis Turcici Ḡmanstilevvel feria 3. diluculo, vt habet Leunclauius in historia Turcica; hoc est (ex dictis à nobis cum Mulerio lib. 1. Chronol. Reformatæ cap. 24. Can. 7.) Anno Christi 1453. d. 29. Maij feria 3. vt bne Gennad. Patriarcha Cōstantinopolitanus, Mechou. Krantz. & plurimi Chronologi contræ Scaligerum, & Onuphrium, id referentes ad Annum 1452. Ita Imperium Græcorum post annos 1122. à dedicatione vrbis facta per Constantimum S. Helenæ filium concidit, & translatum est ad Ottomanos. Gregorio Patriarchæ defuncto, substitutus est permisso Mahometis Gennadius, qui Græcos ab Ecclesia Latina retrahens, Hierarchiam Schismaticam fundavit, sub miserrima Turcarum seruitute. Nicolaus tamen Papa titulum Patriarchæ dedit Bessarioni Cardinali: Genebr. Franci profligatis ad Castellionem Anglis, & Talbotio Duce occiso, Burdegala, & tota Aquitania potiuntur, Angliaq; tota Gallia, dempto Calecto, cœcti factionibus familiarum Eboracentis, & Lanclastrensis distinctis insignibus per Rosam Albam, & Rubram diu laborarunt. Aemil. Til. Polydor.
- 1454 Ioannes Rex Castellæ à Mauris laceratus occupat Heracleam ad Calpen, nunc Gibraltar. & Iulio Mense moritur, succidente filio Henrico IV. Stephan. Garin. Mariana. Demetrius Peloponnesi princeps ob pacem cum Turcis initam bello impetus à Macedonibus, & Epirotis, Turcos in auxilium vocat, Mahomete Triballos debellante. Chalcondilas.
- 1455 Nicolaus Papa conclusa pace inter Italiz Princes, & Respublicas, solis exclusis Genuensisibus, moritur d. 24. Martij; cui d. 8. Aprilis substitutus Alphonsus Borgia ex Valentia Hispaniaz Cardinalis, & coronatur d. 20. Aprilis, nominaturq; Callistus III. Onuphrius, Platina, Pandulphus.
- 1456 Duo Cometæ visi posterior Iunio procera cauda; Callistus Papa placando Numini suppliciones indixit; & iussit meridie sonitu campanarū excitari Christianos ad preces contra Turcas.

- Platina. Ludouicus Delphinus maioresibus horribus inhians, patri bellum mouet, à quo bonis omnibus spoliatus, fugit in Flandriam ad Philippum Burgundum, à quo diu prudenter custoditur: Annal. Franc. Til. Vsum—Castanes Armeniæ Cappadociæ, & Persicis Imperator, suau Callisti Papæ Mahometem bello petitum vincit, & Callisto rescribit victoriam se acceptam refferre ipsius precibus: Volaterran. Genebr. Platina. Io. Huniades Mahometem Albam Regalem, seu Belgradum stupendis machinis oppugnantem repellit, cæsis 40. millibus Turcar. & Mahometis oculo hasta sauciato. B. Io. Capistrano Minorita suis hortatibus, & precibus plurimum conferente ad victoriam d. 6. Augusti reportatam, in cuius victoriz memoriam Callistus institutum festum Transfigurationis Dominicæ: Annal. Turc. Bonfin. Chalcond. Acueas Silu. Platina Genebrard. Paulo autem post Huniades morti ex morbo proximus, noluit ad se deferi Sanctissimam Eucharistiam, sed voluit se deferi in Templum, vbi peracta confessione peccatorum, & sumpto Sanctissimo Viatico, piæ exhalauit animam, dux fortissimus Orbis Christiani propugnaculum, & Turcarum terror. Aeneas Silvius, Bonfin. Spondanus. Die 5. Decembris in Regno Neapolitano terræmotus opprescit 60. millia hominum. Maiolus Colloq; 13.
- 1457 Ladislaus Huniadis filius senior, ob occisum Vlricum Ciliæ Comitem Huniadi infestum, capite plectitur iussu Ladislai R. Hungariæ, eiufq; frater Matthias Corvinus annor. 15. custodiens traditur Poggebracio: At Ladislaus Rex dum præstolatur Sponsam filiam Caroli R. Francorum, moritur Pragæ d. 22. Nouembr. prothalamo tumulum nactus, non sine suspicio ne veneni ab Hussitis propinati: Aen. Sil. Bonfin. Mechou.
- 1458 Hungari eligunt in Regem Matthiam Corvinum, numerantes Poggebracio pro dimissione eius 50. mille aureos, d. 22. Ianuarij, qui ex carcere Pragensi eductus dum supplicium timet, coronam accipit: Poggebracius autem 2. Martij proclamatus est Rex Boemiz: Bonfin. Aeneas Silu. Mechou. Rex Francorum mittit Ioannem filium Renati Lotharingi in auxilium Genuensium, qui vrbem mouit contra classem Alphonsi Regis Aragon. & Neapolis, interimq; Alphonsus moritur 27. Iunij absq; prole legitima, declarans successorem in Aragonia, Sicilia, Sardinia, & Balearibus fratrem suum Ioannem Nauarræ Regem. Ferdinandus autem Alphonsi nothus sua virtute acquirit Regnum Neapol. quod tamen Callistus Papa ad iura Ecclesiæ rediisse pronunciauit: Annal. Franc. Aemil. Til. Tarafa, Pandulph. Moritur deinde Callistus Augusti die 6. in Festo Transfigurationis ab ipso instituto, & d. 19. Augusti subrogatur illi Aeneas Silvius Piccolhomineus Senensis Cardinalis coronatus d. 3. Septembris, & nominatus Pius II. qui Ferdinando Regnum Neapol. confirmat, saluis tamen iuribus aliorum, & vrbes Romanæ Ecclesiæ ab eo recuperat. Platina, Onuphr. Pandulph. Mahometes Peloponnesum tributa negantem subigit, Corinthum expugnat, eiufq; plurimos ciues Constantinopolim transfert. Chalcondil. Ladislaus Rex Hungariæ post ægritudinem horarum 36. Pragæ 2. Decembris obiit pijssimè recitans orationem Domini cam oculis in Crucifixum defixis, & dicta vltima clausula: Sed libera nos à malo, expirauit placide. Illescas in Callisto III.
- 1459 Ioannes Renati filius, Frâcorum classe à Genuensisibus accepta, Ferdinandum R. Neapol. adoratur: Pandulph. Mariana. Pius Pontifex censu-

- ris percellit Sigismundum Austriz Ducem, quod Nicolaum de Cusa Cardinalem in vinculis detinuerat, & in Concilio Mantuano decernit (contra id quod in Basileensi senserat) nulli licere prouocare à Pontifice ad Concilium Generale ; concluditq; de Turcis inferendo bello se ipso duce, sed evanuit conatus, ob discordias Principum. *Plasina, Mariana, Cromer.* Iacobus nothus Episcopus Nicoliz in Cypro ex Lusianā stirpe Regnum occupat, & se beneficiarum constituit Sulthano Ägypti, qui Ludovicum Ducem Sabaudiz Reginz coniugem expulerat : *Paradinus.*
- 1460 Richardus Eboracensis Henrico Rege Angliae capto in prælio, decreto Senatus fit Gubernator Regni, & post Henrici mortem Rex futurus declaratur : Sed Margarita Andegauensis Henrici vxor collecto exercitu, ipsamet in acie pugnans vincit, occiso Eboracensi cum filio, & conspiratoribus supplicio affectis, maritum in libertatem asserit : Iacobus R. Scotia in obsidione Roxburgi bombardæ fractura extinguitur ; succeditq; fil. Iacobus III. *Polydor. et Leslaus.* Pius Papa Basileensem; Albertus Austriae Friburgensem in Brilgoia Academiâ instituant. *Medendorpius.*
- 1461 Eduardus Dux Eboracensis iunior Henricum Regem magno prælio viictum fugat in Scotiam ; Margaritam verò cum filio Eduardo in Galliâ, & coronatur R. Angliae, iterumq; Henricum cum Scotis auxiliaribus in Scotiam repellit, & mutato habitu in Angliam depno venientem capit, detinetq; in custodia. *Polydor.* Carolus Víctor Rex Francor. moritur d. 22. Iulij, succedit Ludovicus filius XI. qui ob mutatos magistratus omnes ciuiles, ac militares, vitam sollicitudine, ac molestia plenam duxit. Pio verò Pontifici magna auxilia in Turcas pollicitus, & pragmaticam Sanctionem abrogans, quam tamen Parliamentum retinuit, *Aemil. Til. Gaguin. Genebr.* Scanderbegus à Ferdinando Neapol. accitus, Ioannem Andegauensem ab' obsidionæ Barletæ fugat, & Ferdinandum in Regno confirmat: *Iouius, Pontan. Mariana.* Mahometes Trapezunte capta, Dauidem Comnenum eius Imperatorem abductum cum tota stirpe necat, & Demetrio Peloponnesi principe capto, familiam Palæologorum in Græcia extinguit. *Chalcond.*
- 1462 Ioannes R. Aragoniz filium regni hæredem nimis dure tractans Proceres Regni rebelles sentit. *Hist. Aragon.* Poggiebracius R. Boemiz liberat Fridericum Imper. autumno obsestum à Vienensis, & Alberto Austriaco fratre, *Tribus.* hoc anno Historiam Turcicam terminat *Laonius Chalcondylas Atheniensis.*
- 1463 Ludovicus R. Franciz in congressu ad Fontem Rabiz arbiter Henricum Castellæ, & Henricum R. Aragoniz super iure Regni Nauarræ post mortem Caroli, fauorabilorem Castellano sententiam dicit, Aragonios offendens, nec plenè Castellanis satisfaciens, vnde bellum diuturnum : *Philipp. Commin. Mariana.* Veneti Hungaris confederati bellum capiunt contra Turcam, qui argos yrberm Peloponnesi Venetis eripuerat. *Sabell. B. Didacus Complutensis* 12, Nouemb. migrat in cœlum, canonizandus anno 1588. à Sixto V.
- 1464 Carolus Dux Bitrigum Regis Ludouici frater cum Ducibus Britanniz, & Barbonij, Comite Carolo, alijsq; nobilibus bellum, titulo Boni publici, mouet in Ludouicum; *Aemil. Commin.* Colmus Mediceus moritur Florentiz, succedente Petro filio : Fridericus Imp. Hungaris restituit coronam Regni, qua Matthias Corvinus Budæ Mense Martio coronatur post victos aliquoties Turcas : *Bonfin.* Stephanus Rex Boñaz, &
- Anni
Chrif.
- Seruiz, ac Rasciz Despota, obsestus Iaitz à Mahometz, blanditijsq; ad colloquium euocatus, cyte viuus exiuit, qui patrem regno fraudulenter exuerat, & ejus ditio ad Turcas transit : Matthias tamen Corvinus Iaitzam sibi vindicauit : *Annal. Turc.* Pius Pontifex, dum Anconæ classem parat in Turcas, moritur d. 14. Augusti subrogatur ei d. 30. Aug. Petrus Barbus Venetus, coronatus d. 16. Septemb. dictusq; Paul. II.
- 1465 Coninrati in Gallia cum Rege ad Montem Lothericum Julio Mense præliantur dubio Marte; tandem Confluentæ Octobri pax constituitur; Rege postulata interim concedente : *Aemil. Til. Commin.* Alphonſus frater Regis Castellæ, fratris bellum indicit fretus Proceribus, qui Regis statuam præcipitant : *Mariana.* Bellum diuturnum inter Regem Poloniæ Calimirum, & Teutonicos, seu Cruciferos terminatur pace, ita ut Teutonici iurent fidelitatem Regi, vt clientes; sic Pruscia imperio auulta, & Polonia adiuncta : *Cromer.* Die 20. Maij cœpit Martyrium Andreæ Chij, Turcis cum ad Mahometismum trahere conantibus, at ipse quotidie initio cruciatum exclamabat ; *Virgo Maria adiua me,* nec posteà vel minimum gemitum edebat, postridieque inueniebatur sanus à cruciatis, & plagis ; *vide Balingen, in Kalendario Deipara ad d. 20. Maij.*
- 1466 Paulus Pontifex Georgium Poggebracium ob hæresim Hussitarum Regno priuat, illud donans Matthiæ Regi Hungariæ. *Genebrard. Palmerius.* Franciscus Stortia annorum 67, moritur, succedente Io. Galeatio filio. *Palmer. Boffius.* moritur ex febre d. 27. Ianuarij Georgius Castriotus Scanderbegus annor. 63. qui per annos 24. Turcas à vastanda Epiro, & Hungaria arcerat : *Vita Scanderbeg.* Romæ Sol vilus trigeminus multos terruit. *Palmerius.*
- 1467 Philippo Burgundiæ Duci, Flandriæq; Comiti defuncto Brugis mense Julio annor. 72. succedit filius Carolus Caroleius cognom. Pugnax, seu Bellicosus : *Annal. Fandr.* Matthias R. Hungariæ, Berniam inuadens repellitur à Turcis ter vulneratus. *Bonfin.* Terramotu d. 30. Decembris Neapolitanum Regnū quassante, Alphonſus Rex Neapol. in Ecclesia S. Petri Martyris iussit Sacerdotem, qui tugere volebat ob tremorem Ecclesiæ, prosequi Miliam, stetitq; ibi intrepidus. *Hist. Neapol.*
- 1468 Carolus Burgundiæ Dux Leodienses Rebello ex pugnat, Leodio direpto, & incenso, pacemque cum Ludouico Francorum Rege inquit. *Til. Gaguin. Comminæus.* Henricus Rex Castellæ post certamen cum Alphonso fratre, pacem opera Pontificis acceptans, restituitur in Regnum : *Mariana.* Matthias R. Hungariæ Georgium Poggebracium acie vincit : *Bonfin. et Krantz.* Matthias R. Hungariæ maxima Boemiz parte potitus coronatur eius Rex ; Georgio fugiente Pragam, eiusq; filium captiuum in Hungariam ducit : *Bonfin.* Comes Vuaricensis Eduardum Regem Angliae in bello viictum capit : Eduardus custodia elaptus Comitem vincit, qui in Galliam fugit. *Polydor.* Ludou. Rex Francor. instituit Ordinem Equitum S. Michaelis, & Parliamentum Gratianopolitanum ; sed litterarum osor vetat filium latinè scire, præter illam sententiam : *Qui nescit dissimulare, regnare nescit.* *Aemil. Gaguin. Genebr.* Fridericus Imper. voti reus Romanum cum exiguo comitatu peregrinatur, exceptus pridie Natalis Domini à Pontifice Romæ, ubi manit dies 17. *Naucler. Krantz. Volaterran.*
- 1469 Comes Vuaricensis Gallorum auxilio, pulso Eduardo, Henricum regno, & libertati restituit ; *Eduar-*
- 1470 Comes Vuaricensis Gallorum auxilio, pulso Eduardo, Henricum regno, & libertati restituit ; *Eduar-*

- 1471 Eduardus fugit in Flandriam ad Carolum Burgundum sororis suaz virum; *Polydor.* Iacobus R. Scotiz, ducta Anna Danica, accipit in dotem Orcadas cum alijs Insulis. *Hift. Scot.* Mahometes Venetis Euboeam eripit, Chalcidem solo æquat cælis innumeris vtriusq; sexus. Filia Praefecti Veneti pulcherrima mori maluit, quam Mahometi se prostituere. *Naucler. Palm.* in ea obsidione perierte Turcarum 42000. intra dies 27. Christianorum 30000. *Girardus in Diario ad 31. Iulij.*
- 1472 Georgius Poggebracius ex hydrope in hæresi pertinax moritur: Boemiz proceres eligunt in Regem Ladislauum quindennem filium Calimiri R. Poloniz. Matthias in Hungariam ad sedandos ciuiles motus redit, reliktis in Boemia copijs ad protrahendum bellum. *Bonfin. Cromer. Dubrau.* Eduardus auxilijs Burgundi Henricum Anglum capit, Comitem Vuaruici prælio necat; Margaritam Henrici vxorem bellum instaurantem cum Eduardo filio capit, quem vnâ cum patre Henrico in carcere perimit, illam autem ab Andegauenli redemptam in Galliam remittit; *Polydor.* Paulus II. Pontifer, moritur ex apoplexia d. 25. Iulij, cui substituitur d. 9. Augusti Franciscus de Rouere Sauonensis Ordinis Minor. Minister Generalis, & Cardinalis, qui coronatur d. 25. Augusti, a nominaturq; Sixtus IV. cui vitas Pontificum dicavit Platina, infensus Paulo, à quo propter suspicione quasdam coniectus fuerat in carcere, Platina continuauit Onuphrius vsq; ad Pium V. Antea ramen. Paulus II. die 14. Aprilis Borulum Estensem solemnni ritu Romæ creauerat Ducem Ferrariæ, ac Vicarium Sanctæ Sedis, cum antea 18. Maij anni 1452. Fridericus Imp. eundem creaseret Mutinæ Ducem, *Girardus in Diario.*
- 1473 Rex Franciæ, fratre mortuo, recuperat Aquitaniam, & res componit cum Britanno; Dux Burgundiz deceptum se à Rege prætexens, bellum validum ei infert; *Commin.* Romanus Puntifex, Veneti, Rhodij, & Neapol. Rex, sicutu Vsumcassanis Persarum Imperatoris classem contra Turcas mitunt, sed irridè ferè conatu; *Sabell. Palmer. Onuphr.* Lusitani Guineam in Africa gradibus 12. ultra Aequatorem detegunt; *Osiroius.* Ludouicu XI. pro parte Regni iussit in meridie dari signum Campanæ sonitu, vt tunc omnes recitarent Salutationem Angelicam. *Petrus Matth. in Vita Ludouici XI.*
- 1474 Franci, & Aragonij certant inter se de Perpiniano, seu Ruscinonenti Comitatū, quem Franci acceperant anno 1464. in pignus auxilij præstiti: *Gaguin. Neb. issensis.* Mahometes transmisso Euphrate Vsum—Cassanem prælio vincit, ab sterritis Persis Bombardarum vsu, eiusq; ditio nem vastat, ac filium necat. *Hift. Turc. S. Franciscus de Paula instituit Ordinem Minimorum: confirmatum à Sixto Papa; Genebrard. Onuphrius.*
- 1475 Henrico Castellæ R. defuncto, regnum deuoluitur ad soorem eius Isabellam, nuptam Ferdinandu Catholico Regis Aragoniz filio; *Maria. Nebris.* Sed quia Henricus testamento nominaret filiam Isabellam, eaq; reiecta est tanquam suppedititia, nupsitq; filio Lusitani Regis, inde nata bella contra Ferdinandum de Castellæ regno; *Garineus, Tarasa, Mariana.* Bellum inter Hungaros, & Polonus de Regno Boemiz exasperatum, inducijs interrumpitur; *Bonfin. Cromer.*
- Iubilatum à Paulo II. ad annos 25. redactum, celebratur à Sixto IV. qui Festum Conceptionis Immaculatae Virginis MARIAE cum Officio, & Missa propria confirmat, inuitans ad illud Indulgentijs Christianos: vt paret ex eius Ex-

- trauegantibus. Stephanus Moldauiz Princeps, & Palatinus Valachiz die 17. Ianuarij Turcas memorabili internectione profligat: *Annal. Turc. Cromer.* Ludouicus Conestabilis Franciz, machinis eius contra Regem detectis, capite plectitur. De bello inter Carolum Burgundiæ Ducem hinc; inde Renatum Lotharingum Ducem Heluetiosq; à Rege Galliz suscitatos, videndi *Annal. Franc. & Flandriæ, Til. Naucler. Comminus.* Addit *Girardus in Diario Stephanum*, de quo supra, exercitu 30000. militū, Turcos ferè 120000. interemisse, & Deo acceptam retulisse victoriam adeo, vt 4. diebus sequentibus solo pane, & aqua vicitarit. Indixi Tridenti Simonem puerum martyrio afficiunt. 21. April.
- 1476 Carolus Burgundiz D. ab Heluetijs bis inuasis, magna clade ab ijs, & Renato Lotharingo afficitur d. 22. Iunij ad Moratum; Renatusq; Lotharingiam recuperat: *Commin. Naucler. Til.* Ferdinandus Castellæ Rex, Alphonsum Lusitanum prælio vincit, & vi diplomatis Pontificij possidet pacificè cū Isabella coniuge Regnum: *Nebris.* Stephanus Moldauus Mahometem commeatu prohibens, Valachiam deserere cogit, & Tartaros à Mahomete immisso prælio vincit, fugatq; vsq; ad Borysthenem: *Annal. Turc.* Moritur Iacobus Rex Cypri puer, filius Iacobi Nothi, de quo anno 1459. Veneti Cypri possident nomine Catharinæ Corneliz matris Iacobi, quæ erat Veneta. At Sabaudiz Dux illud Regnum prætendebat ex testamento Carlotta Reginæ Cypri; videantur *Bonfin. Paradinus, &c alij.*
- 1477 Carolus Burgundiz Dux Nanceium obsidens, inuasus à Renato Germanorumq; & Heluetiorum copijs, die 5. Ianuarij in prælio fusus, & occisus est; Rex Francorum Burgundiam, & Vrbes pristinas in Belgio recuperat, & Parlamentum Diuione restituit: *Maria. Caroli occisi filia paulo post nupsit Maximiliano Friderici Imper. filio: Ludouicus Stationes, ac diuersoria curforum, quas Postas vocat, primus in Gallia instituit: Nemil. Til. Gaguin. Commin. Geber.* Tübingensis Academia erigitur à Duce Vitembergensi, auctoritate Apololica, cuius primus rector fuit Ioannes Naucler. Ioannes Magnus Moschouz Dux Tartarorum iugum excutit, Russos subiugat, Nouogradum Polonis eripit; *Cromer. Histor. Moschou.*
- 1478 Mahometes Rex Turcarum Croiam Epri dedicatione accipit, Scodram Macedoniz Venetis eripit, & progressus magnos facit in Europa dissidentibus inter se Principibus Christianis. *Annal. Turc.* Vsumcassani mortuo, succedit Iacobus filius fratre natu maiore necato: *Bizar.* Inquisitio aduersus hæreticos, & infideles introducta in Italia, Germania, Gallia, Hispania, & in Castellæ regno contra Iudeos, & Mauros, & demandata Thomæ à Turrecremata Dominica no: *Brietius in Annal. & Maria.*
- 1479 Ioannes Rex Aragoniz moritur d. 19. Ianuarij succedit filius Ferdinandus Rex Castellæ Eleonoræ filia Ioannis nata ex Blanca Regina Navarræ, Regnum Navarræ obtinet: *Mariana. Garineus.* Maximilianus Flandriæ Comes, filius Friderici Imper. pro iure vxoris Mariæ, cū Ludouico Rege Fraucor. apud Morinos confligit, cumq; vicit cogit ad pacem: *Nemil. Comminus.* Ludouicus loco Ordinis Sagittariorum substituit Helueticos, datis stipendijs. *Nauclerus, Gaguinus, Genebrardus.* Matthias Rex Hungariæ pacem cum Ladislao Rege Boemiz initia, hinc promittens Boemiam, & Electoris nomen, de ingenti Turcar. exercitu suas ditiones infante, insignem refert victoriam cælis eorum tri-

- triginta millibus : *Bonfinius*.
 1480 Equites Rhodij sub Magistro Petro Albussonio Gallo, Turcas ab obſidione Rhodi poſt 2. menses repellunt, cæſis eorum 30. millibus. At Achmes Baſfa Hydruntum Calabriæ poſt obſidionem 17. dierum capit, ſequit crudeliffimè in ciues, Archiepiscopum Senem Serra lignea diſfecat, Apuliam ferro flammaq; vaſtat: tum Principes Italiz relictis diſſidijs, & Matthiæ Hungari auxilio aduocato, fœdus contra Turcas inceunt: *Bonfin. SABELL.* Addit Balingen in Kalendario Deiparæ, dic 27. Iulij apparuifit in aere Deiparam clypeo, & lancea armatam, cum S. Io. Baptista, & multis Angelis, quo viſo Turcas territos fuisse, ac tugilſe, obſeffis à tergo inſequentibus.
- 1481 Mahometes Turcarum Imp. in quibusdam Anna- libus Turcicis, quos Mulerius ſecutus eſt, ponitur mortuus Anno Hegiræ 885. qui annus iuxta regulas lib. 1. c. 24. à nobis traditas incepit Anno Christi 1480. die 13. Martij, & comple- tus eſt d. 2. Martij Anni 1481. At alij *Annales, Cuspinianus, Naclerus, Onuphrius, & Sponda- nus* referunt mortuum ex doloribus colicis d. 3. Maij anni 1481. annor. 53. cum præliatum iret contra Sulthanum Ægypti, eſſetq; in prato quodam prope Nicomediam: dictus eſt *Magnus*, quod Imperia Constantinopolitanum, & Tra- pezuntinum, duodecimq; regna ſubuerterit, & plusquam 200. magnas vrbes ſubiecerit. Iani- zari Constantino polim reuertiſi eam diripiunt, & Baiazethem natu minorē in Imperium euehe- unt, repudiato Zizimo. Turcae audita morte Mahometis, & aduentu Matthiæ R. Hungariæ, Italiam deferunt, & Hydruns aliquot mētibus obfessa deditur, abductis in captiuitatem om- nibus Turcis præſidiarijs. *Annal. Turc. Cuspin. Nacler. Onuphr.* Moriuntur tres alij Principes, nempe Christiernus R. Daniæ 3. Iulij ſuccedente filio Ioanne; & Alphonſus Rex Lusitanie Mente Augusto, luce dente fil. Ioanne II. ex *Mariana*, & Renatus Andium, & Prouincia Comes, cuius voluntate Prouincia Ludouico R. Franciæ ac- cedit; *Aemil. Marian. & Genebrard.*
- 1482 Maria vxor Maximiliani in venatione ab equo fe- rociante exciſa, cum dolorem diſsimularet, moritur Mente Martio, relictis Philippo, Qua- drimo, & Margarita: *Commin.* Dux Ferrarie gener Ferdinandi R. Neapol. Venetos ſuis, ac Soceri armis ægre repellit, *Iouis, Naclerus.* Ferdinandus R. Hispaniæ arma mouet aduersus Hali Reg. Granatæ: *Nebris.* Zizimus vicitus à fratre Baiazethi perigrinatur ad Mechain, & alio exercitu collecto aduersus fratrem, iterumque vicitus Rhodum fugit, mitsuſq; inde in Galliam, & poſtea ad Pontificem, arte fratris ex in- diſcus eſt. Baiazethes Achmetem Baſsam, quem timebat necat. *Annal. Turc.* Petro autem Au- buſſonio Magno Magistro Equitum Ierosoly- mitanorum, dono mittit manum dextram S. Io. Baptiſte, qua 20. Aprilis recepta fuit Rhodi cū ingenti laetitia. *Bofhus par. 2. lib. 13. & gratia- actæ Baiazethi.*
- 1483 Eduardus Rex Angliæ moritur 9. Aprilis: eius frater Richardus Dux Cloceſtria tyrañnicè Re- gnum occupat, occiſis illius filijs, *Polydor. Lu- douicus XI. R. Franciæ* moritur d. 30. Aug. ſuccedit filius Carolus VIII. annorum 13. *Aemil. Til. Genebr.* Francifcus Phœbus Regni Na- uaræ heres moritur, iure omni deuoluto ad Catharinam ſororem; *Mariana, Garinæus.* Lu- fitani proceres contra Regem coniurati capite, aut exilio damnantur: *Mariana.* Nascitur pe- ſis orbis Christiani Martinus Lutherus Islebj 10. Nouembris feria 3. *Ebert.* Quidam dicunt natum 22. Octobris: Bonum erat ciſi nunquam
- natus eſſet homo ille. Per Bullam Sixti IV. Octobr. 17. introducta fuit Inquisitio in Re- gna Valentiæ, & Aragoniæ, qua anno 1478. & 1481. introducta fuerat in Regna Caſtellæ, & Legionis contra Iudæos, & Mauros, rogaru Re- gum Catolic. Caſtil. in *Hift. S. Dominici lib. 3.* Sixtus IV. Papa obit 12. Auguſti, ſuffeſtus d. 29. Aug. Io. Bapt. Cybo Genuensis coronatus 12. Septembris, dictusq; Innocentius VIII. Hispa- niæ magna prius clade à Mauris ad Malacam af- fecti, eodem paulo poſt vincunt, capto Boabdi- le Granata Rege, & nouem vexillis, *Mariana, Lusitani Regnum Congi inueniunt. Osorius.* Ludouicus Dux Aurelianensis cognitione proxi- mus Regi, ſed in administratione Regni poſt- poſitus Annæ regis ſorori, cum multis Princi- pibus inſanum bellum mouet: Henricus Ri- chemottis Comes Richardum Regem Angliæ crudelitate ſui exoſum prælio vincit, necatq; mense Auguſto, & euadit Rex, dictus Henri- cus VII. *Aemil. Til. Commin. Polydor. Matthias R. Hungariæ bellans aduersus Fridericum Imp.* Viennam dira fame obfefſam deditione accipit Calend, Ianuarij: *Bonfin.* Iacobus Rex Perſa- rum filius Vſumcalſanis, propinatum ab im- pudica vxore viñum venenatum, iubet eam prius guſtare, quo faſto reliquum partim ipſe, par- tum filiolus hauit, quo omnes extincti fuunt: ſuccedit ei affinis Iulauerus, *Bizar. Genebr.*
- 1486 Maximilianus opera Friderici patris in Comitijs Francofurti renunciatur Rex Romanorum 16. Febr. & coronatur Aquisgrani 10. Aprilis. *Nacler. Onuphr.* Heinricus R. Angliæ ducit Elia- betham Eduardi R. IV. filiam: *Polydor. Com- min.* Ferdinandus R. Hispaniæ proſperè bellat contra Granatenſem: *Nebris. Marianæ.* Die 11. Martij moritur Elector Albertus Brande- burgicus, dictus Achilles Germanicus ob plu- res victorias: *Aen. Sil.* Sultanus Ægypti duce Vſun—Vſbeg. duos in Cilicia Baiazethis exer- citus pioſligat Baſſa vnius necato, alterius ca- pto: *Annal. Turc.* Georgius Trapezunti in extrema tenetute, & morbi grauitate doctrinæ ſuæ vniuerſæ, imo, & proprij nominis oblitus moritur. *Genebrard.*
- 1487 Laurentius Medicus mittit Io. Laſcarem ex Im- peratorio Stemmate ad Baiazethem Turcarum Imp. ut conquititis libris optimis, Florentinæ Bi- bliothecam amplificet, *Bellarmin. Genebrard.* Lusitani in Æthiopia reperiunt quendam Ale- xandrum Principem iactantem ſe deſcendere ex Salomone, & Sabba Regina: *Damianus à Goes.*
- 1488 Turcae oppugnantes Adanam Cilicie urbein Du- ce Hali Baſſa, Ægyptios auxilio aduenientes prælio acri vincunt: *Annal. Turc.* Matthias R. Hungariæ pace inita cum Friderico Imp. Glo- gauiam Siciliæ occupat: *Curaus.* Dux Aure- lianensis 29. Auguſti in prælio acerrimo ad S. Albanum in Britannia vincitur, & cuſtodiæ tra- ditur à Tremelio Duce Regij exercitus. *Til. Aemil.* Iacobus Rex Scotiæ tyrañnicè ſe ge- rens, à rebellibus in prælio captus occiditur, ſuccedit filius Iacobus IV. annor. 15. *Commin. Leslaus.* Iudouicus Sforcia de tutore Io. Ga- leatij Mediolani Dominus, Genuentes ſibi ſub- dit: *Palmery Appendix.*
- 1489 Carolus R. Francor. Margaritam Maximiliani fi- liam Sponsam, ſed nondum nubilem repudiat, & ducit Annam Britanniæ hæredem, qua per Procuratorem iam deſponsata tuerat Maximili- ano; hinc bellum inter eos, & poſt triennium pax, dato Comitatu Atrebatum ipſi Maximilia- no, & Ducatu Britanniæ accidente Coronæ Gallicæ, *Gagun. Nacler. Til. Commineus.* Po- lopoi Tartaros ab incuſione Poloniæ, & Russiæ, magna clade repellunt, *Cromerus.* Die 14. Martij Zizi-

- 1490 Zizimus frater Baizettis Imp. Turcarum osculatus est pedes Innocentij VIII. sed cum indigatione, quantumuis pronotus esset id ipsum facere solitos omnes Principes Christianos; *Girardus in Diario*.
 Matthias R. Hungariae moritur Viennae ex apoplexia d. 5. April. obseruatumq; eodem die leones omnes, qui Budas detinebantur interijs; electus eius loco Ladislaus II. filius Calimiri Poloni, Rexq; Boemie, qui fratrem Albertum ambientem Regnum, per suos duces prælio vincit, & Friderico Imperatori restituit Austriam à Matthia occupatam; & Albam Régalem à Maximiliano captam, bello recuperat, *Bonfin. Cuspin.* Innocentius Papa soporifera etiati corruptus per horas 20. sine vilo arteriarum motu immobilis iacuit, ideoq; pro defuncto habitus: *Onupbr. in eius visa. Baizethes in Armenia ab Ischenderbergo duce in acie capitur amissis, duobus filijs, in Cilicia verò in alia pugna periit gener Baizethis, filius Vluncassanis: Ann. Tusc. Grando Constantinopoli 12. Iulij frigit domos 800. & occidit homines 3000. Girardus in Diario.*
- 1491 Ladislaus Rex Hungariae pacem init cum Baizethes Turcarum Imp. & cum Maximiliano, ducta vidua Mathiae tali conditione, vt si Ladislaus moriatur sine liberis, Regnum Hungariae devoluatur ad Maximilianum, ipsiusq; hæredes in recta linea: *Cuspinian.* Baizethes pacem init cum Sulthano Aegypti, retenta Adana cum Tarso Cilicis: *Annal. Tusc.* Ferdinandus Rex Hispanie d. 25. Aprilis obsidet Granatam, & d. 25. Nouembris cōditiones deditiois firmat, *Mariana.*
- 1492 Ferdinandus Rex Hispanie Granatæ arcem ingreditur d. 2. Ianuarij, & d. 6. urbem, cœsauitque Maurorum in Hispania dominatus ante annos 168. possessus. Iudæi editio Regio mense Martio ex tota Hispania puliti, nec permitti aurum, aut gemmas aportare, sed commutatione bonorum suorum alias merces abducere: abiens 170. mille familie (alijs 124.) Ferdinandi Catholici cognomen à Pontifice datum: *Mariana, Naucler. Tarasa, Genebr.* Deo verò Regis pietatem ditante, Christophorus Columbus ex Palestrella Placentia familia oriundus, sed Genuensis ex habitatione patris habitus, Ferdinandi se obrulit eiusq; auspicijs, & nauibus Occidentalem Indiam inuenit: *Bembus, Genebrard. Io. Ramusius.* Innocentius Papa VIII. moritur d. 25. Iulij, & d. 1. Augusti substitutus ei Rodericus Borgia Valentinus, coronaturq; d. 26. Augusti, & nominatur Alexander VI. *Onupbr.* Sub Innocentio repertum Romæ in Basilica S. Crucis in Ierusalem titulum illum IESVS NAZARENVS RE: cæteris deficientibus narrant *Volaterranus, & Genebrard.* D. 7. Decembri quidam Catalanus, qui somniorat se occiso Regem futurum, districto gladio Ferdinandum Regem in signatura iustitiae vulnerauit secundum aurem; sed captus, & excruciatus interit: *Mariana.*
- 1493 Carolus Rex Francor. expeditionem parans in Regnum Neapol. ad quod vocatus erat à Renato seniore, Ruscinonis, & Perpiniani Comitatum Ferdinando reddit. *Til. Fridericus Imp.* cum enato carcinomate alterum crus ei præcissum esset, moritur d. 19. Augusti anno 78. succedente Maximiliano filio: *Cuspin.* Turcae magna clade vexant Christianos in Croatia & Bonfin. *Trithem.* Reuerso Columbo, Alexander VI. Papa diplomate suo mense Maio confirmat Ferdinando, & Isabellæ adiectionem Insularum noui orbis, quæ essent leucas centum vix Hesperidas, ceteris Lusitano reliquis, du-

- 1494 Etia linea à Polo ad Polum per eos limites, inunctumq; vt in eas mitterent Euangeli præcones: *Genebr. Mariana Ramusius.* Die 14. Iulij prope Tarum flumen ingens prælium fuit inter Carolum VIII. Regem Gallie, & Franciscum Gonzagam Venetorum Generalem, incerto tamen Marte, vide *Tarcagnoram part. 2. lib. 21.* Ferdinandus R. Neapolis moritur d. 25. Ianuarij, relinquens de consensu Pontificis, hæredem Regni Alphonsum filium: *Ionius, Guicciardinus.* Noua linea iussu Alexandri VI. ducta miliaribus 1080. ultra Hesperidas, cum prior distaret solum 400. pro limite inter Lusitanorum, & Castellanorum nauigations, de qua *Oforius in vita Emmanuelis, & nos in Geografia Reformata lib. 3. c. 28.* Caroli Regis aduentum, & iter per Italiam, vide in *Guicciardino, & Commynes.*
- 1495 Alfonius R. Neapol. relinquit Regnum Ferdinandi filio, & secedens in Siciliam fit Monachus: Carolus Rex Francorum à Pontifice renunciatus Imperator Constantinopolitanus, leui prælio Neapoli d. 22. Febrarij, & paulo post toto regno potitur; Morbus tunc imotuit dietus Gallicus, sed à Gallis Neapolitanus, & ab Afris Hispanus: Aemuli gloriz, & potentiaz Caroli Maximilianus Imper. Ferdinandus R. Hispan. Ludouicus Sforzia, & Veneti fœdere inito procurarunt intercludere eius redditum in Galliam, opposentes se illi Fornouij non longè à Parma ad Tarum, sed frustra nam licet minori valde numero militum, acri prælio illos perruperit, liberèq; peruidens peruenit in Galliam. Mense Octobri: *Guicciardin. Commynes, Til. Marianus.* Ioannes R. Lusitanie moritur ex veneno 14. Septembr. successor patruelis eius Emmanuel: *Oforius.*
- 1496 Neapolitani deficiunt ad Ferdinandum Alphonsi filium, & mortuo Duce Mompensiæ, quem Carolus reliquerat, reliquos Gallos milites remittunt in Galliam; sed paulo post mortuo Ferdinandi, succedit Fridericus patruus: *Commynes. Til. Marianus.* Maximilianus rogaru Venetorum, venit in Italiæ contra Florentinos, nullaque re magna gesta reddit in Germaniam: *Guicciardini.* Americus Vespuçius Florentinus a spicio Ferdinandi Catholici Americam detegit, & anno sequenti reddit in Hispaniam; Vasco Gama Lusitanus 9. Iulij soluit ex Lusitania, & decedit Mosambico, & Melinda Calecutum nauigat, & post biennium reddit in Lusitaniam: Emmanuel verò pellit à Lusitania Iudæos, *Oforius, Marianus.* Sueci ob metum à Moschis, recipiunt in Regem Ioannem Regem Danie: *Ioan. Magni.*
- 1497 Carolus Rex Francorum ex apoplexia statim moritur 7. Aprilis Ambolis, ubi natus erat; successor cognitione proximus Ludouicus Dux Aurelianensis XII. dictus, & Rex Sicilie, qui Ducatum Mediolanensem armis repetere decreuit, ut descendens à Valentina Mediolanensi, de qua Anno 1448. *Til. Feron. Annal. Franc.* Moritur Ioannes unicus filius Ferdinandi, & Isabellæ; Emmanuel Rex Lusitanie maritus Isabellæ eorum primogenitæ, successor Regni Castellæ declaratur mense Aprili, sed Isabella eius vxor moritur mense Augusto: *Oforius, Marianus.* Hieronymus Sauvagola Ordinis Prædicatorum ob quasdam propositiones in concione cōtra Pontificem, Florentia iussu eius cum duobus Socijs in foro combitus est 9. Aprilis. *Sixtus Senensis, Marianus, Commynes.* Vasquius Gamma, primus ultra Caput Bonæ Spei progressus in Indiā nauigauit codemq; anno natus est S. Franciscus Xauerius. *Gérardus in Diario.* Parisijs 17. Septembris Theologi 82. decreuerunt, neminem

ad

Anni
Chrif.

1498

ad gradus admittendum sine iuramento defen-
dendi Deiparæ Immaculatam Conceptiōnem.
Gononus in Chronico Deipara.
Ludouicus Rex Francorum de sententia Iudicū
à Pontifice deputatorum, repudiāt Ioannam Lu-
douici XI. filiam, quam nolens coactus fuerat
ducere, & Annam Caroli VIII. viduam ducit, &
Ioannæ dat Ducatum Bituricensem, vbi Anna,
Ordine Annunciationis instituto sanctissimè vi-
xit. *Til. Ferron.* Poloni in prælio d. 24. No-
uembri occiderunt Tartarorum 60000. *Causi-
nus in Ephemeride.*

1499

Ludouicus idem à Venetis sollicitatus, præmisso
in Italiam exercitu, Ducatum Mediolanensem
occupat: Sfortia fugit in Germaniam, & Tur-
cas aduocat contra Venetos, quibus Baizethes
Pæloponnesum, & Naupactum eripit: *Til. Ga-
gum. Guicciard. Ferron.* Maximilianus ab He-
lvetijs molestatis s̄epe victus, pacem cum eis
init: *Naucler. Cuspin.* Turcarum 70. millia in
Valachiam, Russiamq; effusa, frigore, & fame
plurimi percunt, reliquos Stephanus Vuaiuod-
da delet: *Cromer. Genebr.* Ismael Sophi Vsun-
cassan is ex filia nepos, Regnum Persarum re-
staurat, nouamq; Alcorani lectā instituit; *Iouius;*
Bizar. Genebrard.

1500

Romæ celebratur Iubilæum: Mediolanenses de-
ficiunt ad Sfortiam cum Germanis auxilijs re-
uersum; Sed Ludouicus Rex missò exercitu
omnia recuperat Sfortia Dux cum fratre Asca-
nio Cardinali in Galliam, & custodiā abdu-
cti: *Guicciardin. Til. Petrus Aluarus Capralis*
in Orientem missus à Lusitano cum 13. Nau-
ibus 8. Martij Olyssipone soluit, & tempesta-
te iactatus Brasiliā casu reperit, inde Calecu-
tium peruenit 13. Septembri, bellum suscipiens
cum iniurioso Rege Malabarico; *Orosius, Maf-
feius.* Carolus V. nascitur 24. Febr. Gandaui
ex Philippo Belga Maximiliani Imp. filio, &
Ioanna filia Ferdinandi, & Isabella Regum Hi-
spaniæ. *Vita Caroli V.*

1501

Ludouicus Francorum, & Ferdinandus Hispaniæ
Reges, specie bellum inferendi Turcis, cum qui-
bus Fridericus Rex Neapolitanus foedus inie-
rat, per suos duces regnum illud occupant, &
inter se diuidunt confirmante Alexandro Pon-
tifice, & Fridericus in Galliam abducatur bne-
gnè, & honorificè habitus, vsq; ad annum 1505.
quo obiit: *Guicciard. Til. Ferron. Mariana.*
Cæsar Borgia Dux Valentinius Alexandri Papæ
filius aspirans ad Italiam imperium, Fauentiam
capit, Florentinofq; ad optatas conditiones im-
pellit: *Guicciard. Galli. cum Hispanis, & Italiam*
contra Turcas profecti ad Mitylenem cæduntur,
dum Veneti pacem cum Turcis incunt: *Sabel-
lic. Til. Iouius.* Ioannes Albertus Rex Poloniæ
in expeditione contra Fridericum Teutonico-
rum Magistrum negantem sibi iuramentum de
Prussia, moritur ex apoplexia 17. Iunij: suc-
cidit ei frater Alexander Dux Lithuaniae maritus
Elenæ filia Io. Magni ducis Moscouiæ, sed
Schismate infectæ, cui proinde negatum est dia-
dema: *Cromer. Genebr.* Io. Rex Daniæ, factio-
ne Stenonis, olim gubernatoris, pellitur quod
non seruasset, quæ Suecis iurarat: *Io. Magnus.*
Sanguinea pluua, & Cruces sanguinolentæ in
vestibus apparent in Germania: *Spondanus.*

1502

Ortis dissidijs inter Gallos, & Hispanos in parti-
tione Regni Neapolitani, post diuersa certa-
mina vario marte, tandem Consalvius Magnus
Dux Ferdinandi Regis Hispaniæ anno seq. Gal-
los inde pepulit: *Guicciard. Mariana.* Steno
Succè Gubernator bellum gerit aduersus Ioan-
nem Daniæ Regem, & Noruegios ad rebellio-
nem excitat, prætextu priuilegiorum creptorū,
Christiernus Ioannis filius Noruegios compe-

Anni
Chrif.

1503

scit, reliqua illis priuilegia adimpens: *Io. Ma-
gnus.* Vualterus Liuoniae Magister post aliquot
clades Moschis illatas inuasus ab ipsis, eos pau-
cis militibus, sed tormentorū fulminibus terri-
tos, ad pacem Vualthero proficuam compellit
Hift. Moschou.

1504

Alexander VI. Papa ex veneno per errorem dato
moritur 18. Aug. cui 22. Septemb. sufficitur
Franciscus Senensis dictus Pius III. & corona-
tus d. 24. Sept. cui die 18. Octobris defuncto,
subrogatur Julianus de Ruere Sauorense, die 1. Nouembrie, dictus Iulius II. & corona-
tus d. 27. Nouembri: *Onuphrius.* Cæsar Bor-
gia Italia pulsus, qui postea à Consalvo dolo
captus, & missus in Hispaniam, indeque elap-
sus fugit ad Regem Nauaræ, occisusq; est ex
infidijs in quadam pugna: *Mariana.* Alphon-
sus Albuquerius in Orientali India ex magnis
rebus gestis, Magni nomen acquirit. *Osor. Maf-
feius.* Regum Manicongi Christianam fidem
suscepit: *Genebrard.* Picardus hæreticus Sacra-
mentarius Parisijs comburitur: *Onuphr.* Franc-
fordiz fit maximus conuetus Principum: *idem.*
Moritur Isabella Regina Hispaniæ 26. Nouem-
bris, relicta Ioanna filia vxore Philippi Belgæ
hærede ex aſſe, & Ferdinandino marito admini-
stratore, donec Carolus Ioannæ filius adole-
ſceret: vnde natæ inter Philippum, & Ferdi-
nandum dissensiones: *Guicciard. Mariana.* Lu-
fitani defendantes R̄gem Cocini, Calecurianos
magnis cladibus repellunt: *Osor. Maffeius.*

1505

Ioannes Dux Motchorum filius Batilij moritur,
succedit ei filius dictus Batilius Ioannes: *Chron.*
Polon. & Moschou. Franciscus Almeida fit pri-
mus Prorex in India. *Osor. Maff.* Martinus Lu-
therus annor. 22. fulmine confternatus, quod
eius fodalem occidit, voto nuncupato fit Rel-
igiosus Augustinianus Erfurdiz 17. Iulij. *Surius in Comin.* Dicerem, vtinam fulmen illud
Lutherum peremisset; nisi profuaditas cosilio-
rum Dei aliter voluisse, præudentis maiora
bona, quæ ex tanto malo hæresis Lutheranæ vo-
lebat eruere.

1506

Julius II. Pontifex collecto exercitu Bononiā
recuperat. *Guicciard.* Philippus Belga in Hi-
spaniam venit, remouetq; ab administrationē
Regni Ferdinandum Socerum, qui in Arago-
niam, & inde Neapolim se recipit. Paulo post
Philippus moritur in Hispania, & Ferdinandus
reuocatur ad regni administrationē post quam
Neapoli hybernasset: *Mariana.* Lithuanii Du-
ces Tartaros inuasores magna clade repellunt;
Alexander Rex Poloniæ moritur: succedit ei
frater Sigismundus Magnus. Elisabetha soror
Sigismundi respuit nuptias cum Bogdano Va-
lachiæ Vaiuoda, vtpote Schismatico, ideo Bog-
danus Russiam inuadit, occupatque Poloniā
Prou. *Cromers.* Christophorus Columbus mo-
ritur Hispali. Romæ inchoatur fabrica Basilicæ
S. Petri Architecto Bramante sub Iulio II. per-
ficienda à Paulo V. exornanda ab Urbano VIII.
Brietius in Annal.

1507

Ludouicus Rex Francorum Genuenses rebelles
subigit, & Ferdinandum in Hispaniam
redeuntem excipit, cui neptem ex sorore Ger-
manam filiam Gastonis Fuxensis nuptiū tradit:
Guicciard. Mariana. S. Franciscus de Paula mi-
grat in Cælum 2. April.

1508

Cambraci fœdus ineunt Iulius Pontifex, Maximi-
lianus Imperator, & Ludouicus Rex Francor.
aduersus Venetos, pro recuperandis urbibus,
quæ ad singulos pertinerent: *Guicciard. Iouius.*
Armorici, & Northmanni duce Dionysio, Ca-
nadam dictam Nouam Franciam adiuueniunt.
Ramusius. Classis Campionis Sulthani Ægypti
per mare Rubrum missa rogatu Regum Cam-
baix,

1509

baiz, & Calecuti, Lusitanos sub anni finem vincit, occiso Laurentio filio proregis Almeidae. *Oforius, Mariana.*

Lusitani Duce Almeida mense Ianuarij insignem de Aegyptijs victoriam referunt, Regemq; Cam. baiz vectigalem Lusitano reddunt: quo auditio Ismael Sophi Rex Persarum per legatos ad Albuquericum, amicitiam eorum ambit, & Helena Regina Aethiopum per Legatum Emmaueli promittit opere aduersus Mauros, & Mamelucos Aegypti. *Ofor. Maff. Mariana.* Ludouicus Rex Francorum mense Maio vicit ad Abduam annem Venetis, omniterrestri Imperio eos cum Pontifice, & Maximiliano spoliat: sed reuerso Ludouico in Gallias vires resumunt; Mediolanum à Maximiliano captum recuperant, & magnanimitate incredibili Turcarum copias auxiliares recusant: *Guicciardin. Iouius, Bembus, Til. Ferron.* Moritur Henricus Rex Angliae 21. April, succedit fil. Henricus VIII. dieq; 24. Iunij coronatur cum vxore Catharina filia Ferdinandi, & Isabellae Regum Hispanie, quæ prius fuerat vxor Arthuri fratis Henrici, dispositione à Romano Pontifice impetrata, eo quod Arthurus' ob iuniorem ætatem, & infirmam valedicinem, cum ea matrimonium non consummasset: *Polydor. Sanderus, & alij.* Terra motus ingens per 40. dies Constantinopolim concutit, templis Christianorum parcit, Turcarum ædes diruit multis eorum millibus obtritis, & Techelis Dux Ismaelis Sophi delet duos Baizethis exercitus in Asia: *Bizar.* *Annal. Turc.* Poloni ad Borysthenem cedunt 80. millia Moschorum, missa à Basilio ad occupandam Lithuaniae. *Chron. Moscou. & Polon.*

1510

Pontifex externorum Principum potestiam timens, declinat ad Venetos, sollicitans Heluetios, & Hispanos; Veneti à Maximiliano Imp. & Ludouico Rege noua clade afficiuntur: *Guicciardin.* Exercitus Ferdinandi Regis post captam in Africa Bugiam, & Tripolim æstu laborans, magna clade afficitur à Mauris: *Mariana.* Franciscus Almeida clarus victorijs in Lusitaniam rediens, ab Aethiopibus prope caput Bonæ Spei necatur; eius loco relictus Prorex Alphonsus Albuquerius, inter alia Goam capit 26. Novembris: *Ofor. Maffeus.* Turonis fit conuentus Episcoporum, & Doctorum, vnde Legati ad Pontificem mittuntur pro pace inter eum, & R. Ludouicum, cum protestatione prouocandi ad Concilium Generale, si non auerentur. *Annal. Franc. Til. Genebr.* In Marchia Brandenburgica 6. Febr. Iudæus ob Eucharistiam iætibus punctam, & ob copiosum sanguinem, in aquam, & ignem frustra coniectam, forcipibus discepitur, & in cineres redigitur; alijq; Iudæi confessi se 7. Christianorum infantes acubus permiscebant, combusti sunt: *Surius, Genebr.* Moguntina Vniuersitas exemplo Parisine, & Colonicensis 13. Octobris decernit neminem ad gradum Theologæ promouendum, nisi prius iuraret defensurum se Deiparam sine originali peccato conceptam. *Gononus in Chron. Deip.*

1511

Pontifex, Hispani, Veneti, & Heluetij vario Marte bellant cum Maximiliano, & Ludouico, qui agunt cum Cardinalibus de Concilio contra Iulium Papam conuocando, quod Pisis Mediolanum, & indè Lugdunum translatum caruit affectu, & in Concilio Lateranensi viuo adhuc Julio reprobatum: *Acta Concil. Later. Annal. Franc. Genebr.* Baizethes Selimus filium ad Imperium violenter aspirantem, prælio fundit, & fugat ultra Pontum Euximum: *Annal. Turc.* In Comitijs habitis Treuiri, Imperium distribuitur in X. Circulos, Austriacum, Bauaricum, Suevicum, Francicum, Rhennanum Superio-

1512

rem, Electoram Palatinatus, Burgundicum, Vestphalicum, Saxonicum Inferiorem, & Saxonum Superiorem: *Petrus Bercius.* Alphonse Albuquerius Malacam in Auræ Chersoneso occupat, & in redditu Coam, naufragio horrendo spolia opima perdit. Cheriffus occupat Marochum, Fessam & alia regna. 20. Ianuarij Mirandula dedit se Julio II. eam obsidenti. *Brietus.*

Paschatis die 11. Aprilis Io. Poncius Legionensis Terram Floridam adiuuenit: *Ortel.* Eodem die ad Rauennam Gaston Fuxensis Dux Nemorius Gallorum, eam urbem obsidens, exercitum Pontificis, & Hispanorum soluenda obsidionis missum memorabile cede profligat, sed incaute hostem insequens occiditur: Rauenna à Gallis capta destruitur; Maximilianus accedit confederatis aduersus Francos; Heluetij Mediolanum inuadunt; Veneti, ac Pontifex, alijq; Principes suas vrbes recipiunt: Florentini Medicis subiiciuntur: Angli suasu Papæ bellum mouent in Aquitaniam. *Guicciard. Iouius, Til. Ferron.* Eodem d. 11. Aprilis Selimus Ianizerorum fauore Baizethem imperio, & postea vita per medicum Iudæum priuat anno vix 74. Imperij 31. & anno sequenti Achmetes, & Corcutes cum filiis occisi: *Annal. Turc.* Ferdinandus Rex Hispanie Navarræ regnum occupat, pulso Io. Albretto, & Catharina eius coniuge: causas prætensionis adducunt *Mariana, Ferron. Guicciard. Til.* Tartari præcoples in Podolian grassantes à Polonis, & Lithuanis duce Constantino Ostrogio prælijs multis profigantur; *Mechou.* Iulius Papa inchoat Concilium Lateranense, *Acta Concil. Surius, Onuphr.*

1513

Iulius Pontifex moritur d. 21. Februarij, & d. 11. Martij subrogatur Ioannes Mediceus Florentinus coronatusq; 19. Martij, nominatur Leo X. alias IX. *Onuphr.* Rex Galliarum pacis inducij cum Hispano, & Venetis fauentibus, tentat eripere Mediolanum Maximiliano Sfortiaz, sed ab hoc, & Heluetijs Galli futi 6. Iulij, ab obli- dione Nouariensi in Gallias repelluntur: *Iouius, Bemb. Guicciard. Ferron.* Henrico Rege absente in bello Picardico, Iacobus Rex Scotie Angliam inuadit, & in prælio ad Montem Flaudanicum occiditur, multis vtrinq; desideratis: succedit Iacobus V. puerulus Mentium 18. *Boet. Leslaus.* Rudolphus Anathinus Maximilianus Imp. Dux 7. Octobris ad Vicentiam acri pugna fundit exercitum Venetorum, cum eorum Duce Bartholomæo Liuiano: *Guicciard.* Io. Danic Rege mortuo succedit Christiernus II. Cogn. Tyranus. Ismael Sophi post quinquennale bellum atrox Schythas debellat ad Oceanum glacielem, & pacem cum eis init: *Bizar.* Ad 8. Sessionem Concilij Lateranensis adfuere Legati Ludouici Regini Francorum, qui reiecto Pilano Concilio acceptarunt Lateranense, vnde pax inter Pontificem, & Francum: *Guicciardin.* Schædulam verò Cardinalium, qui Pilatum Concilium, & seipso ut Schismaticos confessi sunt in Consistorio d. 22. Iunij huius anni recitat *Cate-tanus in Comment. ad 2. 2. q. 1. art. 10.*

1514

In Hungaria Indulgencij Pontificijs illeoti congregantur contra Turcas Cruce signati, sed armis in perniciem Hungariorum coaueris, à Io. Vaiuoda Transiluanie diffitantur, decollato Georgio Zechelio eorum duce: *Iouius.* Die 26. Augusti Selimus Turcar. Imp. in Campis Zalderanis, 400. millibus militum eductis in aciem contra Ismaelem Sophi, integrò die pugnat, amissis 100. millibus Turcarum, & tamen vicit, quia Ismael vulneratus recessit, amissa regia urbe Taurisio. *Annal. Turc.* Sigismundus Rex Poloniae 8. Septembris Basilium Moscoujæ Du-

- cem è Lituania pellit: *Herberpim.* Rex Francor. defuncta 11. Ianuarij Anna Britanna, ducit 9. Octobris Mariam sororem Regis Angliae, & sic pax inter illos. *Til.* Muleamethes Seirifus, idest magister Sacerdos, ex Eremita concionator, euadit Rex Fessæ, & Marocci, aliasq; Provincias acquirit: *Leo Africanus, Iouius, Genebrard.*
- 1515 Ianuarij prima die moritur Ludouicus XII. Rex Franc. sine masculis; succedit Franciscus Valesius Dux Engolismensis annor. 20. qui biduano prælio d. 13. & 14. Septemb. ad Marinianum Heluetios cecidit, fugauitq; Mediolanum recepit, Maximilianum Sfortiam in Galliam relegavit, & 10. Decembris Bononia Pontificem veneratus, promisit oblationem Pragmaticæ Sanctionis, accepta vicissim nominatione beneficiorum, & actum de Annatis, & alijs in Concordato relatis: *Cucciardin, Iouius, Tillius, Peron. Genebr.* Iulio Mense Viennæ conueniunt Maximilianus Imperator Ladislaus Hungariae, & Sigismundus Poloniæ Reges, & tumq; de successione Austriacæ familie in ea Regna, & in Boemicum, si Ladislai Masculi extinguerentur, & de Borutia Polono relinquenda, despontaq; Ludouico Ladislai filio Maria soror Caroli V. & Anna soror Ludouici Ferdinando fratri Caroli V. *Cuspinian.* Petrus Maronitarum Patriarcha tres Legatos ad Concil. Lateranense mittit, & Dauid Rex Abissinorum Legationem ad Emmanuel Lusitanum, & hic ad Leonem Pontificem, cum munib; Indicis, & præcipue misit elephantem doctum venerari principes, & ad sonum tibiarum passus temperare; *Genebrard, Ofor, Massieus, Iouius.* Magnus Capitaneus Cosalus Hernandez Cordubensis obiit 2. Decembris, ex *Vita ipsius.*
- 1516 Ferdinandus Aragonius Rex Hispaniae moritur 23. Ianuarij ex aqua intercute, succedit in tot eius, & Isabellæ coniugis regna Carolus V. eorum nepos, ex Ioanua filia, & Philippo Belga annorum 15. *Histor. Hispan.* Moritur, & Ladislaus Rex Hungar. & Bohem. 13. Martij, succedente filio Ludouico annor. 11. *Io. Sambus.* Maximilianus Imperat. frustra obsesto Mediolano reuertitur. Rex Francie annuæ pecuniae pensionate cum Heluetijs fœdus renouat: *Iouius, Cucciardin, Perron.* Algeriani Duce Barbarossa deficiunt à Rege Hispaniae. *Leo in histor. Afr., Campson Sultanus Aegypti, Persæ auxiliarius, & Selimo Turcar.* Imp. prope Damascum vicit, proditione Caetebi præfecti Alepi, occubuit annor. 77. d. 26. Augusti, suscitatus ei à Mamelucis Tomumbicus vincitur à Selimo, qui Syriam occupat, & Ierosolymæ, & Bethleemi lepulchra Prophetarum veneratus, largas eleemosynas Christianis distribuit, ducitq; exercitum in Aegyptum: *Annal. Ture. Iouius, Sansouinus.*
- 1517 Selimus Ianuarij 23. Mamelucos acri prælio vincit, Alcajrum capit, Tomumbicum Soldanum Aegypti iterum superat, & ad thesauros detegendos cruciatibus adigit, ac necat laqueo mensi Aprili, tota Aegypto potitus; Mamelucorum Imperium concidit post annos ferè 300, quibus steterat: *Annal. Ture. Iouius, Sansouinus.* Lateranense Concilium terminatur 26. Martij, ubi decreta fuit contra Turcas Crucifata cum Indulgentijs, quas promulgandas Archiep. Magntinus commisit Io. Tetzelio Dominicanu, id molestissime tulit Io. Staupitius Augustiniorum Eremitarum in Germania Vicarius Generalis, & Martinus Lutherus ultimo die Octobris, propositis Conclusionibus contra Indulgencias debacechari coepit, ex qua scintilla extit illud incendium, quo magna pars Europa conflagravit: *Surius in Comm. Genebrard.* Maximilianus Imperator in Comitijs Auguste agit de Lutheri negotio, eiusq; hortatu Pontifex legat in Germaniam Thomam de Vio Cardinalem Ordinis Prædicatorum: Lutherus coram eo se sistens, & obstinatus inde clam elabitur, citatusq; à Legato, & à Pontifice prouocat ad Concilium Generale: multa interim scribens impiè, & erroneè, & inuidiam Pontifici unde cunque conflans; refutatus tamen egregie à Io. Eckio disputatione, & scriptis: *Ex vita Lutheri.*
- 1518 Maximilianus Imp. moritur 12. Ianuarij, in cuius locum eligitur 28. Iunij Carolus V. annor. 19. Rex Hispanie. Esto Treuerensis, & Brandenburg-Electores propecessores fuissent in Franciscum Regem Gallie: *Vita Caroli V.* Huius auspicijs Ferdinandus Magellanus Lusitanus detecto freto Magellanico, breuiorem viam ad Molucas aperuit: *Ramusius;* & Ferdinandus Cortesius capto hoc anno Mexico, nouæ Hispanie imperium Regibus Catholicis stabiliuit. *Ortel. Ramusius.*
- 1519 Lutherus à Leone X. Pontifice excommunicatus ad Concilium prouocat, & Ius Canonicum cum Bulla sua damnationis Vitæbergæ publicè cremat, fretus protectione Friderici Electoris Sachseni à Luthero dementati. Louaniensis, & Coloniensis Academia damnat, & comburit Lutheri scripta, tam multis hæresibus referta, ut vix primaria capita colligere potuerit noster Jacobus Gualterus in sua Cronologia, eorum egregius confutator. Selimus Turc. Imp. prope Hadriopolim peste extinguitur d. 22. Sept. Sed mors per dies 10. occultata, donec Trapezunte aduenit filius eius Solimanus II. qui regimen iniuit Calendis Octobris: *Annal. Ture. Carolus V. Imp. Aquigrani coronatur d. 23. Octobris, fratrisq; Ferdinandino concedit Austriam, & Maximiliani auctos principatus.* Christiernus Rex Danie, & Noruegiae Stockholmum Suecia metropolim deditio accipit, at vocatos ad conuiuji Episcopos, & Proceres, eos crudelissime inuerfir, vrbeq; direpta, reddit in Daniam. *Caroli, Histor. Dan.*
- 1520 Christiernus Rex Danie, & Noruegiae Stockholmum Suecia metropolim deditio accipit, at vocatos ad conuiuji Episcopos, & Proceres, eos crudelissime inuerfir, vrbeq; direpta, reddit in Daniam. *Caroli, Histor. Dan.*
- 1521 Carolus Imper. in Comitijs Vuormatia Lutherum cum saluoconductu vocatum, & obstinatum proscriptus est. Maij: Lutherum Fridericus Saxo in arce quadam abscondit per 10. Menses. Eius scripta, & personam damnat Vnueritas Parisiensis, & Henricus VIII. Rex Angliae libro egregio, dictus ob id à Leone Papa defensor fidei. Bellum inter Carolum V. & Franciscum R. Gallie oritur duraturum annos ferè 38. Carolus Picardiam intrat, Galli ex Italia pelluntur: Rex Gallie mitit exercitum restituendo Henrico Albreto in regnum Nauarrae, qui Pampelonem expugnat; in ea oppugnatione Ignatius Loiola Nobilissimus Cantabriæ miles, iactu bombardæ ex lapide conuulso crure uno confracto, altero vulnerato, in extremum vitæ periculum adductus est; vnde Societas IESV fundanda occasio illi diuinitus, & mens iniecta, Deo iam tum illum Lutheru opponente, & ad Maiorem Gloriam Nominis sui, vbiq; terrarum amplificandam destinante. Leo in die Coenæ Domini Lutherum iterum anathematizat. Solimanus Imp. Ture. Belgradum expugnat d. 20. Augusti. Leo X. Pontifex moritur Cal. Decembris, & die 13. Decembris. Emmanuel R. Lusitanie, cui succedit Ioannes fil. III, Annor. 20. Hernandus Cortesius 200. millibus Indorum, & Hispanis 900. Mexici urbem acquisiuit d. 13. Augusti. *Girardus in Diario.*
- 1522 Die 9. Ianuarij eligitur in Pontificem Hadrianus Traiectensis absens Cesaraugustæ, ubi erat Prorex,

rex, & Cardinalis, olim praeceptor Caroli Imp. qui retinuit nomine Hadriani VI. Coronatusq; est Roma d. 31. Augusti. Christiernus Rex Danie ab Ecclesia deficiens, suisq; ob crudelitatem iniuisus, belloq; impetus a patruo Friderico Duce Holstia, fugit cum thesauris, liberis, & vxore Elisabetha sorore Caroli Imp. in Belgium, & in eius locum electus fuit idem Fridericus. Gustavus autem de Gubernatore factus Rex Sueciae, Lutheranæ perfidiae nomen dedit. At dum Principes Christiani inter se decertant, nec opportunè auxiliantur Equitibus, qui sub Magno Magistro Liseadamo strenuissime Rhodum & mentibus propugnarant, expugnatur a Solimano Rhodus, Anno Hegiræ 929. tertia die Sefer, ac feria 3. idest Anno Christi 1522. Decembribus d. 23. Solimanus autem Liseadamo honorifice excepto, & dimisso cum suis, ingressus est Rhodum d. 25. Decembribus Natali Domini feria 5. Annal. Turc. Genua ab exercitu Caroli V. expugnata est pulsis Gallis, & præda ingenti direpta, optantibusq; ciuibus, vt nox illa plena nebibus, & terroribus quam primum transiret, fertur Deus eorum misertus contraxisse illam ad horas quinque; cum esset 30. Maij, deberetque esse horarum plusquam 9. Augustinus Iustianus in Annal. Gen. lib. 6.

1523 Lutherani edito libro centum Grauaminum, quæ Germaniam pati a Potifice dictabant, petunt, vt indicatur Concilium Generale in Germania. Carolus Dux Borbonius, & Conestabilis deficit a Rege Francisco ad Carolum Imp. & contra Franciscum Regem armantur Germani, Flandri, Angliæ, Hadrianus Papa moritur 14. Septemb. cui 19. Nouembris suffectus est Julius Mediceus Florentinus, dictus Clemens VII. Coronatusq; d. 26. Nouemb. Norimbergæ celebratus conuentus contra Lutheri doctrinam Tiguri Io. Faber Doct. Catholicus, & postea Epis. Viennensis, disputat publicè cum Huldrico Zuuinglio Heluetio, ex Canonico Cöstatiensi Lutherani dogmatis promulgatore, & cum Io. Oecolampadio Germano apostola Ord. S. Brigittæ, vtroq; haeretico Sacramentario. Aprilis ultimo die Messanam appulit cum suis Equitibus Philippus Villers I. isleadamus, amissa Rhodo, ideo que signis mœstia in vestibus, & nauium armamentis, silentioq; summo dolore suum profentes, & in vexillo demisso picta erat imago Deipara, quæ Filium suum inter brachia complexa mortuum dñebat; cum inscriptione hac: *Afflictis Tu spes vñica rebus. Exceptus est nihilominus totius ciuitatis concursu, nec secus, ac si esset Rex, à D. Hæctore Pignatello Vicerege.* Bossius par. 3. Hist. lib. 1.

1524 Borbonius Dux cum exercitu Imperatoris Massiliam obsidens a Rege Galliæ repellitur. qui eius vestigia insecurus, Lombardia partem cum Mediolano recuperat. Petrus Carafa Episcopus Theatinus Ordinem Clericorum Regularium, nempe Theatinorum instituit. Dissidium gliscit inter Lutheranos, nempe hinc Zuuingium, & Oecolampodium, inde Andream Carlostatum Archidiaconum Vitembergæ, Lutheri amicissimum, super significacione verborum formulæ consecratioz Corporis Christi, vnde natæ sectæ inter quas Eubiquetiariorum sectæ author fuit Ioannes Brentius Sueus seinilutheranus, negans Trinitationem, & dicens Corpus Christi, post Ascensionem fuisse, & esse vbiq; Anabaptistæ autem negabant Baptismū parvolorum validum esse ob defectum vius rationis, & rebaptizandos, quando essent rationis compotes. Enthusiastæ autem Thoma Munzero Stolbergensi auctore inspiratos se a Spiritu Sancto iactabant ad nouum Christi Regnum instituen-

dum, puriendosq; Principes, & Magistratus, quibus adhærentes rustici grauamina exosi, prætextu libertatis Euangelicæ, in sola Franconia ducentas ferè arces, & Monasteria incenderunt. Lutherus abiecto cuncto monastico apostasiæ a fide addit apostasiam a Religioso ordine, & vxorem dicit.

1525 Die 25. Februarij Rex Franciscus Papiam obsidens a Ducibus Caroli graui prælio victus, captus, & in Hispaniam nauis abductus est. Henricus Nauarræ Rex captus a custodia Ticinensi elapsus est; reliqui nobiles Gallicæ in prælio, aut capti plurimi. Albertus Marchio Brandenburgius, qui contra conuentiones recusarat fidelitatem iurare Sigismunda Regi Poloniæ, tandem cladibus impulsus ei se subiicit hoc pacto, vt de Magistro Ordinis Teutonici, fiat Dux ipse Albertus, & eius posteri, & sic euasit primus Dux Prussiæ. 8. April. Rusticanum bellum cessat, occisis eorum supra centum millibus, & Munzero capto, capiteq; punito. Lutherus vxori iam ductæ concubinam superinducit Catharinam à Bora à Monasterio abstractam, genere nobilem, sed impietate, & libidine infamem. De Libertinorum secta nunc exorta, auctoribus Quintino Sartore Picardo, & Coppino, exustis postea Tornaci post abiuratum haeresim, vide Gualterum in Cron. vbi & de Davide Georgio: Ordo PP. Capucinorum circa hunc annum cœpisse ponitur a Spondano, authore Matthæo de Bassio Vmbro Sacerdote Minorita apud Montem Falconium, cui se adiunxit Ludouicus Forosempreniensis item Minorita; confirmavit Ordinem Clemens anno 1528. eumque ingressus est Bernardinus Ochonus, reperitq; iam tum plures 300. fratribus.

1526 Franciscus Rex Galliæ cōualescens ex graui morbo, durissimis conditionibus, & datis obsidibus duobus filijs dimititur a Carolo V. in libertatem. At in Gallia Comitijs Mense Martio visæ sunt iniquæ illæ conditiones de restitutione Burgundia, & plurimor. iurium abdicationes, quarum loco Rex promittit soluturum se pro sua redemptione ingentem vim auri, & æquiores conditions acceptaturum, & ad firmandam amicitiam, ducutrum Eleonoram sororem Caroli, & viduam Emmanuelis Regis Lutitanæ. At quia Carolus his non acquieuit, & quod per suos duces Franciscum Sforiam D. Mediolanii proditionis prætextu expulisset iussissetq; vt in Hispania Pontificia diplomata a Senatu regio examinarentur; Clemens Pontifex cum Rege Francisco, Venetis, & Lombardis, foedus contra Carolum ineunt, sollicitato etiam Anglo. Ludouicus Rex Hungariæ, & Bohemij inter Budam, & Belgradum a Solimano victus in prælio d. 29. Augusti, & fugiens, in vicina palude suffocatur, cuius loco alij eligunt Ioannem Vuaiuodam Transiluanum; alij Ferdinandum Archiducem Austriæ maritum Annæ sororis Ludouici; vnde bella, & desolatio Regni. Ismaeli Sophi defuncto succedit in Regno Persidis Techmas filius, scu Tamas. Jonius, Til. Ferrö.

Ferdinandus Austriacus Pragæ 24. Febr. coronatur Rex Bohemij, & idem Budæ 28. Octobris, coronatur Rex Hungariæ, fugato lo. Tr. in Iuliano, qui legatos ad Turcam pro auxilio misit. Carolus Borbonius ductor copiarum Imperatoris in Italia, a foederatis coercitus ne Florentiam diriperet, conuerso agmine contra fidem datum, Romanum inuidit 5. Maij, & 14. in consensu muri sclopi iactu necatur: eius milites Vrbem diripiunt, templo spoliant, Pontificem in mole Hadriani obtident, & ditione captum detinent in custodia, auctoribus Principe Auranrio, & Prorege Neapolitano; vitumq; ma-

gnumque beneficium quod potuerit se postea grandi pecunia redimere. Hoc atroci nuncio auditio Henricus Rex Angliae ad foedus Pontifici accessit, & Franciscus Rex ad liberandum Pontificem misit cum exercitu Odetum Lautrechium. Carolo Imper. nascitur Philippus fil. Martinus Bucerus apostata Dominicanus cum alijs Sacramentariis erumpit. *Onuphr. Iouius, Tu. Perron. Mariana, Tolydor.* Addit Petrus Matthaeus l. 1. Carolus V. præ dolore Vrbis direptæ noluisse agi festiuos dies ob natum filium.

1528 Concilium Senonense fit in Gallia contra haereses, & pro reformatione morum. Jacobus V. Rex Scotie post multa dissidia iam factus annor. 16. Regia administrationem suscipit. Lautrechius Neapolim obsidens peste oborta extinguitur, & exercitus Gallicus dissoluitur: Andreas Auria Genuensis, Classis Gallicæ praefectus ad Hispanos deficit. Carolus Imper. expostulat de fide à Francisco Rege violata, non redditus quæ in captiuitate promisisset; Rex Carolus mendacij accusat, & ad singulare certamen prouocat: quod tamen effectu caruit. In publica supplicatione solita fieri Neapol. 2. Maij, sanguis S. Iansarij asseruatus in ampulla vitrea, & coram capite Sancti Martyris solitus liquefcere, non est liquefactus, quod instar prodigi habitum est, cum vrbs à Lautrecco Gallor. Duce oblidetur. *Girardus in Diario.*

1529 Grassantibus Haereticis in Altaria, Imaginesq; sacras, & nouis in dies sectis Rempublicam scindentibus, Spiræ mense Aprili in conuentu Ordinum Imperij ait, itur de expeditione in Turcas, & decernit ita ī edicto Vuormatiensi contra Nouatores: At contra hoc edictum Ioannes elector Saxoniae, Philippus Langrauius Hassia, & alij solemniter protestantur, vnde orta destabilis nomenclatura *Protestantium*. Carolus cupiens coronari de manu Pontificis, redit cum eo in gratiam, promittens restitucionem Medicorum, quos Florentini expulerant. Cameraci conueniunt Ludouica mater Regis Francisci, & Margarita Caroli Imper. amita, & per eas instauratur foedus inter Regem, & Imperatorem; Rege cedente, quæ in Belgio erant, & Carolo renunciente Burgundia. Rex solutis pro redemptione vicis centenis millibus aureorum, filios obsides recuperat, qui missi sunt in Galliam cum Eleonora Francisco Regi despontata: & paulo ante pax cum Anglo inita fuerat. Solimanus Imper. iam à Transtiliuano accitus cum 300. millibus armatis Viennam obtidet 13. Septembris, sed Philippo Comite Palatino propugnante, cogitur re infecta soluere oblidionem mense Octobri, d. 16. amissis 80. ferè millibus hominum, & in ultimo assultu 30. millib. Actum cum Carolo V. de Melita Rhodiensibus equitandis; sudore Anglicano nouo morbi genere plurimi in Germania exuncti. *Alph. Pilosa in vita Caroli V. Paulus Iouius l. 28. bift.*

1530 Carolus Imper. Bononiae d. 24. Februarij, quo natus fuerat, Coronatur Imp. à Clemente VII. vbi Federicum Marchionem Mantuæ Ducem creat, & electus arbiter inter Pontificem, & Alphonsum Ducem Ferrarie, adiudicat Duci Mutinam, & Regium. Florentia copijs Pontificijs, & Caroli obiecta dedit se post 11. Menses tame cogente, & Mediceos recipit, ex quibus 7. Iulij anni 1531. creatur Dux Alexander, cui Carolus Margaritam filiam notam desponderat. Margarita Austrica Germaniaæ inferioris Regens, moritur succidente Maria eius sorore, & olim vxore Ludouici Regis Hung. Io. Vuaiuoda Budam, à Ferdinando captam reoccupat: Carolus Imper. mense Iunio, Augustæ comitia ce-

lebrat, ibi Protestantes offerunt Imperatori, ac legunt Confessionem suam à Philippo Melanethone conscriptam, & inde dictam Augustanam, quæ reiecta est ab Imperatore iubente omnes redire ad pristinam fidem, & confutata à Legato Apostolico Laurentio Campegio Cardinali è Fabro, Eckio, Cochlaeo, & alijs praesertibus; Reiecta quoque fuit confessio quatuor ciuitatum Zwinglio adhaerentium, videlicet Argentinæ Constantiaz, Memingæ, & Lindauij. Protestates Smalchaldie coeuntes foedus inueniunt contra Catholicos, Luther ex arte Coburgensi libro edito classicum in eos inflante; Inundatione Tiberis Roma vexatur; Oceani verò Hollandia, Selania, & Belgium. Octobris d. 24. Equites Ierosolymitanum Magno Magistro Philippo Villers ingressi sunt Melitam, quam cum Insulis Gozo, & Tripoli donarat illis Carolus V. d. 24. Martij. *Guicciardinus lib. 20. & alijs.*

1531 Ferdinandus trater Caroli Imp. Rexq; Hungar. & Boem. d. 5. Ianuarij in Comitijs Coloniæ declaratur Rex Romanorum, & coronatur Aquisgrani d. 11. absente Electore Saxonie, & solemniter protestante id fieri contra Bullam auream, & saxonem sequente Bauaro, qui tamen anno sequenti in conuentu Ratisponæ sententiam mutarunt. Io. Comes Tarnouius Russie Palatinus quatuor millibus equitum Polonorū d. 22. Augusti memorabilem victoriam refert de magno exercitu Petri Moldauie Principis, & hunc captum cogit iurare fidelitatem Regi Poloniæ: cui Vaiuoda Valachia comitatum Porzeum eripit. Rheti ope Heluetiorum, & Duci Mediol. Muli arcem & speluncam latronum excidunt. Quinque pagi Heluetij Catholici licet numero & armis interiores, Tigurinos eorumq; socios XI. Octobris profligant, occiso Zwinglio: Calendis Decembribus Oecolampadius repertus in lecto extinctus, incertum an à dæmonie, an ab vxore, an ab alijs: Terræmotus Vlyssipponem concutit cum præluxisset Cometes Augusto mense: Equites Melitenses 6. Nauibus Methonem Peloponnesi deprædantur. Moritur Ludouica mater Francisci Regis, & toror Duci Sabaudie. Oceanus ad litus Harlemij euomit cetum longum pedes 68. altum 30. latum in ore 12.

1532 Reges Angliae, & Gallie Calesij foedus inueniunt. Henricus Rex Angliae Catharinam conjugem, prætextu nuptiarum cum fratre Arturo (de quibus Anno 1509.) repudiavit licet ex ea Margaritam filiam succepisset; & resisterent Theologi, ac Summus Pontifex; & superinducit Annam ancillam Catharinæ filiam Thomæ Bulleyni Vicecomitis Rochefordie deformem, sed procacem. Christiernus exul Rex Danie mente Martio à Friderico captus, & perpetuo carceri adictus est, in quo Lutheranus decepsit anno 1559. In Comitijs Ratisponæ Sectarijs libertas Religionis permisla vique ad Generale Concilium, & publicata Norimbergæ 23. Iulij decretaq; expeditio contra Solimanum, qui cum 200. millibus armatorum veniens ad obfisionem Viennæ; aduentu Caroli cum 80. millibus perditum, & 20. millibus equitum, retrocedit, vastata prius Austria, Carinthia, & Stiria: mox Casanes Vuaiuoda à Solimano remissus cum 15. millibus equitum, à Friderico Palatino internecione deletus. Andreas Auria nomine Imperatoris capit Coronem in Peloponneso. Oceanus iterum inundat Hollandiam, Selaniam, Friesiam. Carolus Imper. Bononiae in Italia agit cum Pontifice de Concilio Generali, pace Italiz, & bello in Turcas. Ancona Pontifici se dedit. Ludouicus Gonzaga duello sternit Mauritanum gigantem in aula Imperatoris. Hariadenus

denus Mitylenæus dictus Barbarossa Algerium occupat.

1533 Clemens Papa Massilia congreditur cum Francisco Rege, agitq; de reprimenda hæreti: Henrico Valelio Francisci minori filio despontetur Catharina filia Laurentij Medicei Duciis Vrbinalis neptis Pontificis. Defuncto Friderico Rege Danie, post dissidia eligitur Christiernus Holsatiae Dux, qui sublatis Episcopis hæresim Lutheranam ibi firmat. Cometes Iulio, & Augusto per 40. dies visus. Barbarossa creatus à Solimano Rex Algerie, marisq; præfectus, classe 100. triremium Peloponnetum inuadit, & Coronem, aliaq; loea recuperat: Terræmotus Rheni accolas vexat. Anna Bolenia coronatur Londini, & parit Elisabetham. Galeottus Picus Mirandulam noctu occupat, Ioannem Franciscum cum filio necat, & Ioannis Pici bibliothecam incendit. Moritur Ferrariae Ludouicus Areostus Poeta. Gandia in Monasterio Discalceatarum S. Claræ obiit 20. Ianuarij, magna sanctitatis fama Soror Magdalena de Iasso S. Francisci Xauerij soror, cui reuelatus fuerat futurus fratri Apollotatus. *Lucana in vita S. Xauerij l. 1. c. 1.*

1534 Waldricus Dux Vitembergæ recuperat Ducatum ope Langrauij Hassiæ, & pacem init cum Ferdinandu Austriaco: Bredauia in Brabantia 960. ædificia eonflagrant; Germaniam fames diuturna affigit; flumina, & torrentes in Polonia inundationibus subruunt pontes lapideos Cracoviæ, & Casimiræ. Barbarossa oras Latij, & Liguriæ terret, Tuncetumq; capit, pulso Meleasse Regulo Mauro. Sophi Rex Perlaru recuperat Taurilium à Solimanno captum, & ad Euphratem superat Ibraimum Bassiam, cæsis, aut fugatis 18. millibus Camelorum, 16. millibus equitum, & 30. millibus peditum. Moritur Alphonsus Ferrariae Dux. Clemens Papa Henricum Angli ob diuortum cum Catharina, iterum, ac sèpius monitum, & per Legatos, ac Principes ad penitentiam incitatum, sed frustra, anathemate percellit, & deinde moritur d. 25. Septembris, cui 13. Octobris subrogatur Alexander Farnesius Romanus, dictus Paulus III. & coronatus 3. Nouembris. Franciscus Rex Galliæ grauissima edicta promulgat in Lutheranos per Galliam pullulantes. Henricus Angliæ Rex horrenda insania in Comitijs mense Nouembri se caput Ecclesiæ Anglicanæ pronunciat, pena capitis decreta in eos, qui Romani Pontificis auctoritatem in ea agnosceret, sibiq; perfolui iubet annatas beneficiorum Eccles. & Decimas. S. IGNATIVS Loiola cum 9. Socijs Parisijs 15. Augusti in Templo Deiparæ ad Montem Martyrum, sub Reginæ Cæli auspicio Votis nuncupatis, iecit prima fundamenta nostræ Societatis: cuius rei extat ibidem in tabula ænea inscriptio, gloriatusq; est Rex Ludouicus XIII. eam in suo Regno natam, quo etiam nomine petijt à Gregorio XV. Canonizationem S. Ignatij. Verba inscriptionis refert *Daniel Bartolus l. 2. & Girardus in Diario.*

1535 Jacobus Rex Scotiæ dicit Magdalena filiam Francisci Regis; Geneua vrbs Sabaudia authoribus Petro Vireto Sabado, & Guillelmo Frarello Delphinate, cum noua secta Religionis talia, nouam Rempublicam constituit, Episcopo electo. Carolus Imperator Clasie in Africam traixit, Goletam arcem capit 14. Iulij, vieto Barbarossa; & Tuncetum mense Julio d. 28. quod Muleassi sub tributo restituit, retenta sibi Goleta, cum valido præsidio; deinde mortuo iam sine hæredibus Francisco Sfortia, Carolus per suos Duces Ducatum Mediolani occupat, illum adscribens Philippo suo filio in Hispania

regenti; At R. Franciscus ad Mediolanum recuperandum misso exercitu Sabaudiam occupat Taurino expugnato, & pulso Carolo Duce. Eodem mense Iulio, Henricus Anglus persecutio ne mota in recusantes illum agnoscerre pro Capite Eccl. Anglicanæ Carthusienses in primis Monachos necat, deinde Thomam Morum Regni Cancellerium, & Ioannem Fischerum Episcopum Roffensem, in carcere creatum à Paulo III. Cardinalem. Solimanus Seleucia præsidio munita, & Taurisio exciso rediens in Europam mente Octobri, ingenti clade à Persis afficitur, amissis tormentis bellicis, & impedimentis. Sigismundus filius Sigismundi R. Poloniæ ducit Elisabetham filiam Regis Hungariæ, & Boemiar. Caluinus Ferrariam venit, vt hæresi inficeret Renatañ filiam Ludouici XII. & vxorem Herculis Ducas, & inde fugit Geneuam.

1536 Ioannes Caluinus Nouioduni d. 10. Iulij anno 1509. natus, & Canonicus atq; curatus euadens illius Ecclesiæ, & ob netandum vitium liliatis notis inustus, profugus à patria, & à religione apostata factus, hoc anno Geneuenibus Seetæ sua formulam offert, sed inde pulsus, ac vagus, tandem anno 1541. reuocatus est. Carolus Imper. Neapoli celebrat nuptias Margaritæ filie sua cum Alexandro Duce Mediceo, initq; fœdus cum Venetiis contra Turcam; inde delatus Romam in Consistorio coram Pontifice, & Cardinalib. contra Franciscum Regem multis querimonijis inuestitus illum ad singulare certamen prouocat: Mox suau Antonij de Leua Prouinciam inuadit, Massilia frustra tentata, & amissa magna copiarum parte præ fame, quia Rex Franciscus omnia illa loca, qua Carolus transiit, incendi iussiterat, & ipso Antonio dyfenteria extincto: quare Carolus se in Hispaniam recipit, pugnantibus interim varie vtriusq; Ducib. in Lombardia, & Belgio. Franciscus primogenitus Regis Francie moritur non sine suspicione veneni: Mente Maij Vitembergæ in generali conuenticulo 300. Ministrorum, præsidente tot coruis Luthero inita est super Cœna Domini concordia inter duos Apostatas Martinus Lutherum, & Bucerum: de quibus plura *Gualterus in Chron.* Anna Bolenia adulterij, & incestus cum Gregorio suo fratre damnata ab Henrico Anglo, capite plectitur d. 29. Maij, substituta eius loco Ioanna filia Ioannis Scymeri Equitis, ex qua Eduardum suscepit. Erasmus Roterdamus annorum 70. moritur Basileæ 11. Iulij vir ambiguæ fidei, quem salibus ac dictariis in Pontificem, & Ecclesiasticos præcursorum Lutheri quidam agnouere, & de quo vulgariter illud adagium, aut *Erasmus Lutherizat, aut Lutherus Erasmius.*

1537 Paulus Pontifex indicit Concilium Generale Mantua, & postea Vincentia celebrandum Protestantibus persistentibus, vt fieret in Germania, mittitq; ad Regem Galliæ Reginaldum Polum Cardinalem. Defuncto Bonifacio Marchione Montisferrati, Carolus Imper. dictionem illam adiudicat Friderico Gonzagæ marito sororis Bonifacij. Alexander Dux Florentia fraude agnate Laurentij occiditur, succedente Cosimo laudatissimo Duce. Carolus Agamontius Dux Geldriæ rebellionem populorum fugiens recipit se in arces munitissimas. Aetna mons exstans terret vicina loca. Solimannus Moldaviae occupatam restituit Vuajodę, Regis Hungariæ copias clade atfligit, Clafsem contra Regem Lusitanie mittit, & alteram nauium 370. contra Venetos; Barbarossa Corcyram post 10. dierum oppugnationem captam, & Zaczynthum diripiit; Paros & Naxon subigit, excurrit in Apuliam, & oras Tyrreni Germani, Bohemiq;

in

Anni
Chrif.

1538

1539

1540

1541

in Croatia victi à Turcis, truncatisque naribus Constantinopolim abducti. Kalendis Maij cœperere tonitus tota Sicilia audit, & post 12. dies quibus durauerant, Aetna multis voraginibus hians, ignes euomuit à quibus Catanienses velo S. Agathæ obiecto liberati statim sunt. *Fazellus Dec. 1. l. 2. c. 4.*

Mense Maio conueniunt Nicæam Provincię Paulus Pontifex, Carolus Imper. & Franciscus Rex Galliæ, pro pace, quæ perfici non potuit, nec vñquam obtineri potuit, vt Carolus, & Franciscus se mutuò viderent, quifq; seorsim cum Pontifice tractans, pactisq; inducijs in decennium, Carolus in Hispaniam nauigans tempestateque iactatus ad Fossas Marianas, vbi Rex erat, in mutuum conspectum ambo venerunt & colloquium, vnde amicè se complexi, & digressi; Paulo Romam ruerso. Henricus Anglus furens in Catholicos, & Ecclesiás, ac Monasteria subvertens, S. Thomæ Cantuariensis ossa comburit, nempe acerrimi Ecclesiasticorum iurium defensoris. Octavius Farnetius nepos Pontificis ducit Margaritam viduam Alexandri Medicci, filiam Caroli Imper. Andreas Auria, Dux classis Pontificiæ, Imperatoriæ, ac Venetiæ in finu Ambracio Castrum nouum prope Actiū Promontorium Turcis eripit præsidio quatuor mille Hispanorum relicto, sed à Barbarossa in fugam vertitur, amissis aliquot tritemibus; annoq; sequente Turcæ Castrum nouum recuperant, & Veneti à Turcis pacem impetrant, cedentes eis aliquot vrbes in finibus Macedoniæ.

Gregorius Dux Saxonie Catholicæ Religionis egregius propugnator moritur 17. Aprilis; succedit frater Henricus Luthero additus: Lutherus in festo Pentecostes Lipliæ docuit, vbi in Paschate, viuo Georgio docuerant Catholici. Cometa mente Maio apparuit, paulo post moritur Isabella vxor Imperatoris, cuius exequias Rex Parisijs celebrat, & Carolum festinante ad Gaudensium rebellionem sedandam in transitu per Galliam amicissime excipit. Henricus Anglus in Conuentu Londini decreta fidei audet edere de Eucharistia, Ponenitentia, Votis, Co-libatu, & post Joannam Semeyram, dicit Annam sororem Ducis Cluijæ.

Carolus Imper. Kalendis Ianuarij celebri pompa Paritijs ingreditur, inde Gandauum profectus, arte magis quam armis in urbem admisus capita rebellionis punit, arcem cum præsidio imponit, & Gandauenses priuilegijs spoliat. Anglia Rex, Regem se Hiberniæ nominat, & repudiata Anna Cluiensi, dicit Catharinam Havardam, quam paulo post, ob adulterium, capite plectit, dicens Catharinam Parram viduam, moritur Fridericus Gonzaga Dux Mantua. Equites Melitenses spoliati ejciuntur ab Anglia. Thomas Cromuelus author nuptiarum Regis Henrici VIII. cum Anna Cluiensi, accusatus rebellionis d. 9. Iulij ducitur in carcerem, & paucis post diobus capite multatur, is qui fuerat Vicarius Generalis Regis eiq; accommodatum illud Psalmi: Vidimus impium superexaltatum, & eleuatum sicut cedros Libani, & trantiuimus, & ecce non erat &c. *Sanderus l. 1. de Scibis. Angl.*

In Comitijs Rautiponentibus post colloquiū Vuromiente lo. Eckius cum Melanthonie disputat, reiecta ad Concilium terminatione controvertiarum, & decernitur bellum in Turcas Hungaria imminentes. Ferdinandus Budam obsidet; Solimanus superueniens obsidionem soluit, & Ferdinandum magna clade afficit. Carolus Imper. Classem ingentem ab Andrea Auria collectam ducit contra Algerium, exposito in terram exercitu, sed immanitate procellæ, classis

Anni
Chrif.

1542

1543

contrita est adeo, vt amissa magna parte exercitus ac machinarum, ægræ in Hispaniam se receperit. Anglo Scoticas naues detinente. Scotti Anglos Scotiam inuadentes mense Augusto profligant. S. Franciscus Xauerius Soc. IESV impetratus à Io. Rege Lusitanie, electusque à S. Ignatio Loiola, et à Paulo III. missus in Indiam Orientalem, cum potestate Nuncij Apostolici, soluit Olyslippone d. 7. Aprilis cum Clasœ Martini Alphonsi Sosæ. Fr. Ambrosius Paulanus invitauit populum ad concionem Valentiz pro die 29. Maij, quo se moriturum prædixerat, eoq; die exhortatus est omnes ad pœnitentiam, moxq; ad Cœlum inuitatus voce illa: Ambrosi, Ambrosi: tum ille: expecta paulisper Domine; et iterum exhortatus populum, iterumque vocatus eadem voce, conuertit se ad Crucifixum extensisq; brachijs dixit: Iesu mi tecum venio, iam venio mi bone Iesu, in manus tuas commendō spiritum meum, moxq; expirauit, stetitq; cadaver rectum in pulpito. *Girardus in Diario.*

In Germania Italia, et Hispania tanta fuit vis Locustarum, vt volatu celi aspectum impedirent. Armatorum 62. millia milia ad recuperaendam Budam, Duce Joachimo electore Brandenburgico, negligentia ducum profligantur, et deinde contagione ad nihilum terè rediguntur Concilium nouo edicto Pontificis conuocatur Tridentum, vbi Io. Moronus, Petrus Paulus Parthus, & Reginaldus Polus Legati Pontificis diu Epitcops, sed frustra expectarunt. Nam ob necatos anno superiori ab Hispanis Fregosum, & Rinconium Legatos Regis Franciæ per Padum Nauigantes, cum post multas querimonias Rex ab Imperatore nihil nisi verba acciperet, bellum concitatut multis in partibus, vario eventu; Franci conatu irato Perpinianum obtulerint, & Turcam in auxilium euocant. Rex Scotiæ cohortes in Anglos committit Duci ignobili, ideo nobiles Scotti voluntarie Anglo dedere; hinc Rex macrōe morbum contraxit, & Decembri obiit, relicta vnica filia Maria. Terræmotus in Italiam diuersis partibus; in Toscana Scarpariam diruit. In Sicilia 10. Decembri multas ædes, cum strage hominum diruit, fons Arethusa, & putei Syracusiarum falsi euaderet per multos dies: *Fazellus dec. 2. l. 10. c. 1.*

Carolus Imper. Filippo filio despöndens Mariam filiam lo. Regis Lusitanie, migransq; in Italiā, colloquitur Buxeti, cum Pontifice de Concilio, tollitans illum contra Regem Galliæ. Pontitez vicissim petit, à Carolo, vt confirmet permutationem factam à Cardinalibus circa Placentiam, & Parmam in Petrum Aloysium suum filium, quo recusato abrumptur colloquium. Cosmus Florentiæ Dux solitus circiter 200. millibus aureorum, redimit ab Imperatore arces Florentinam, & Liburnicam: Rex Angliæ fœdus cum Carolo init contra Regem Galliæ, quod auxiliatus esset Regi Scotiæ. Dux Cluijæ, cui Rex Galliæ promiserat in uxorem Ioannam vnicam filiam Regis Nauarræ, Mente Martio Imperatori exercitum profligat, & Galli Landrecium capiunt, muniuntq; Carolus Mente Augusto Duram expugnat, & Ducem Cluijæ ad veniam petendam compellit, multans illum Ducatu Gelriæ. Barbarossa Regino Calabriæ vastato, Tolonem inuitatus recipit à Rege Galliæ milites, quibus Nicæam Provinciæ capit diripiqt; sed arcem frustra obsidet, ac supereruunt hyemis Tō: onem se recipit. Solimanus Albam Regalem vi, Strigonium proditione capit, cum alijs locis Hungaria; Quinque Ecclesiás euertit, & reddit Constantinopolim. Hermannus Archiepiscopus Coloniæ ad Lutherum deficit, & post monitiones obstinatus, priuatur post

- post triennium à Paulo III. Episcopatu: Solis Ecclipsis in Belgio fere totalis d. 24. Ianuarij manè; tres Lunæ visæ in Gallia: *Sansouin.* & *Mariana.* In comitijs Spiræ præsentibus Imperatore, Ferdinando, & Electoribus omnibus decernuntur auxilia in Turcam, & in Regem Galliæ, ut hostem Imperij. Interim 24. Aprilis secunda Paschatis feria Franciscus Anguanus profigat Alphonsum Daualum Marchionem Vasti Generalem Cæsarianorum. Carolus cum Anglis irrumpit in Gallias, Lucemburgum, & alia oppida qua vi, qua deditio caput, Lignum præcipue ac S. Desiderij oppidum, vbi Renatus Princeps Aurantius iactu bombardæ interit, summo cum dolore Caroli; Angli ductore Comite Burensi, Calctum, & Monstrolium obsidet, & Boloniæ capiunt: idcirco trepidatum est Parigijs. Sed pax inita Septembri restitutis, quæ hoc bello ex vtraq; parte occupata fuerant; cum alijs conditionibus, quæ caruere effectu. Anglus tamen recusat restituere Boloniæ. Barbarossa oris Italizæ ac Siciliæ infestatis præda, onustus recedit. Tartarorum Rex 17. Octobr. soluit obſidionem, qua per menses 6. cum dimidio Pachinum obſederat; venerat illuc cum 180000. hominibus; amissit 75000. quorum 45000. diuersis prælijs cæta sunt, reliqui promissis illecti, transfugere ad Sinenes. *Girardus in Dario.*
- 1545 Rex Galliæ Vualdensium reliquias in Provincia ferro, & igni excindit: In Comitijs Vuormatiæ Carolus, urgente Legato Pontificis Alexandri Card. Farnelio, decernit Sectarios stare debere iudicio Concilij Tridentini mox celebrandi, sed illi Lutherò nouis libris incendium conflante recutant, ideoq; præparatur bellum hinc à Carolo, inde à Protestantibus. Moritur Franciscus Dux Lotharingiæ, & Carolus Dux Au-relianensis annor. 33. Henricus Dux Brunsui-cenlis capitul' à Lantgraui Saxoniz inveniento certamine. Concilium Tridentinum inchoatur 13. Decembris.
- 1546 Lutherus Islebij, vbi natus erat, d. 18. Februarij, cum vesperi bene potus, atq; hilaris decubuil-set, in lecto repertus est mortuus, gutture tu-mente ac lucido, forte præfocatus à Dæmone. Carolus Imper. Comitia Ratisponæ celebrat mente Maio, quo pleriq; Princes proestan-tes (qui Ianuario Francofurtum conuenerant) venire recusant: Quare collectis copijs hinc per Carolum Imper. inde per Pontificem opera Cardinalis Tridentini, Imperator mouet con-tra Protestantes iam 60. millibus militum tu-mentes, & sub Friderico Electore, Philippoq; Lantgraui Saxoniz ab Imperatore proscriptis, militantes; quos Carolus leuioribus prælijs vr-gens aliquos eorum, & quasdam ciuitates, ad de-ditionem adegit. Saxone adhuc arma gerente. Mense Junio pax inter Reges Galliæ, & Angliæ confecta, quain famæ Galliæ secuta. Machliniæ fulmine tacta turris plena puluere tormentatio incendit 800. domos, combustis 1800. ho-minib. Alfonso Daualo Marchion Pescaræ, ac Mediolani Gubernatori defuncto, substitui-tur Ferdinandus Gonzaga, qui fuerat Siciliæ prorex. Sub anni finem egrotare, coepit ad mortem Henricus VIII.
- 1547 Henricus VIII. R. Angliæ cum moribundus vi-num cyatho inuerso effundes ingemuit set di-cendo: *Amici omnia perdidimus vitam, existi-mationem, animam, cælum,* interij mense Ianuarij d. 28. abdomine adeo grauis, ut viuus vix per oltia ingredetur, & scillas ascendere non valens, machinis in superiora traheretur; successit ex testamento Eduardus nouennis fi-lius Ioannæ Seymeræ sub quo post schisma, ha-

rebis regnum occupauit. Martij d. 31. moritur litterarum parens Franciscus Rex Galliæ ex fe-bre continua Ecclesiæ Sacramentis munitus annor. 52. $\frac{1}{2}$. successus Henricus H. fil. Rhemis vni-uersus d. 26. Iulij. Carolus Imper. Fridericum Electorem Saxoniz magno prælio d. 24. Aprilis victum capit, Lantgrauium ad se venientem detinet dioens: *Veni, Vidi, Christus Vicit:* tor-menita in bello capta distribuit in Belgium, His-paniam, & Mediolanum; Electoratum ac di-tionem Friderici confert Maurizio Duci Saxoniz, hæretico quidem, sed Cæsaris partes secu-to, & meale Octobri in Comitijs Augustiæ ad-mittit formulam quandam doctrinæ, & cære-moniarum seruandam interim dum aliter Con-cil. Tridentinum definiret, quæ proinde dicta est Interim Pontifice id terente; qui ob Germa-niæ bella, & aeris insalubritatem, Conciliū Bononiam transtulit. Petro Aloycio à coniuratis Placentiæ occiso, Ferdinandus Gonzaga Me-diolani Gubernator Placentiam occupat, Pon-titex Parmam munit; postea tamen Ducatus ille redditus est Octauio Farnelio Aloytij filio, adniente Henrico R. Galliæ, qui filiam no-tam despontit Horatio fratri Octauij. Neapo-li seditio contra Petrum Toletanum introduce-re Inquisitionem volenter. Angli in Scotia memorandam stragam Scotorum edunt. Bar-barossa moritur Constantinopolis, succedentes in Regno Algeriæ filio Afane. Mustaphus im-perij auditus Ägyptios, & Persas sollicitat con-tra Solimanum patrem. Decembri d. 6. parua classis Lulitanorum retulit insignem victoriam de Mauris Acsensib. olim ad id animatorum à S. Francisco Xauerio, qui etiam Malacæ in-concione illam victoriam spiritu propheticō videns, propalauit, licet à loco prælij distaret leucas 150. *Io. Lucena in hanc Sancti vita.*

1548 Fiunt Concilia Treverense, & Augustanum. Si-gismundo R. Polono, qui erat octogenario ma-jor, initio Aprilis defuncto, succedit Sigismundus Augustus filius, ultimus Jagellonum. Ma-ria Regina Scotia Sexennis inuitis Anglis duci-tur in Galliam, despontata Delphino. Anto-nius Borbonius Octobri dicit Albretam Henri-ci Regis Nauarræ unicam filiam ex Margarita sorore Francisci Regis, ex quo coniugio natus est Henricus Magnus futurus Rex Franciæ, & Nauarræ. Philippus Rex Hispaniæ inuisit Ge-nuam, & celebriores Italizæ vrbes. Maximili-anus filius Ferdinandi in Hispania ducit Mariam natu. Maximam Imper. Ferdinandus R. Hung: per suos duces aliquot munitiones Turcis eri-pit. Solimanus Mediam deuastat. Paulus III. oratu Francisci Borgiæ Ducis Gandiæ, appro-bat libellum Exercitorum Spiritualium à S. Ignatio Loiola constructum. Aprilis 7. Rex Bramaç discessit ad inuadendum Regnum Si-amicum exercitu 80000. militum; Rhinocero-tibus 4000. Elephantis 10000. Bubalis 4000. Bombardis mille, quas trahebunt. Boues 4000. *Girardus in Dario.*

1549 Celebrantur Concilia Coloniense, Treuerense, & Moguntinum. Rex Fæzzæ à Seriffo pullus ve-nit Augustam ad Imperatorem auxilium pe-tens. Philippus R. Hispaniarum Calendis Apri-lis Bruxellas ingreditur, & in eius fidem adigitur Germania inferior, in Hispanijs interim. Pro regem agente Maximiliano Philippi patru-ke. Martinus Bucerus, Petrus Martyr, & Paulus Fagius hæreses suas seminant in Anglia, in-testnis seditionibus inde ortis, quibus perierte multa hominum millia. Franciscus Dux Man-tuæ ducit Catharam filiam Regis Ferdinandi. Paulus III. Pontifex annor. 83. moritur Romæ 20. Nouembris, & meale Decembri Margarita Re-

Regina Nauarræ. Rex Bramæ 26. Novembris educatis in prælium 350000. militibus, intra 3. horas fudit exercitum Xemindoi Regis Peguanii, constantem hominib. 600000, de quibus 300000. cæsi sunt; Xemindoe fuga elatio. *Girardus in Dario.*

1550

Iubilæum celebratur multis Romanam concurrentibus. Pontifex summus eligitur 7. Februarij Io. Maria de Monte oriundus Aretio, sed Romæ natus, dictusq; Iulius III. coronatus d. 22. Februarij. Carolus Imper. celebat Comitia Augustæ, actum de Concilio Tridentum restituendo, quo Pontifex Decembri Episcopos neuocauit, & de bello Magdeburgensisibus contumacibus inferendo, cui præfectus Mauritius Elector Saxoniæ. Pax inter Francos, & Anglos, redempta Bononia aliquot millib. aureorum. Octavius Farnesius fit Vexillifer S. Ecclesiæ, confirmatus à Iulio in Ducatu Parmensi. Cæfariana classis Ducè Ferdinando Siciliæ Prorege Aphrodisium Africæ capit, ac diripit, fugato inde Constantinopolim Draguthe Mediterranei archipirata, abductisq; in Siciliam octo milie captiuis. In Carinthia Villacum inter & Clagenfurtum frumento pluit ad duo milliaria, ex quo panis optimus confectus fuit, & Cæfarii oblatus. *Brietus in Annalibus.* In Anglia morbus pestilens, & incognitus Medicis plurimos extinxit, & Londini intra hebdomadam octingentos; vbi etiam Tamis ter eodem die reciprocò æstu intumuit; mulieres, & animalia, monstra multa peperere.

1551

Andreas Osiander hæresim suam in Prussia seminat, & alij alias, de quibus Gualterus in Chron. Tridentinum Cœciliū resumuntur mense Maio, Marcello Crescentio Cardinali legato, quo Melanthon, iussu Mauritiij Elektoris mitit Confessionem Ecclesiæ Saxoniciæ. Bello inter Imperatorem, & R. Franciæ renascente, Mauritius clam Henrico adhærens solvit oblidionem Magdeburgensem, & expeditionem molitur in Imperatorem: Iulius III. citat Romanum Octavianum Farnesium, quod Henrici Regis præsidium Parma accepisset. Io. Bapt. Montanus nepos Pontificis auxilio Imperatoris Mirandulam obfidens interimitur. Io. Basilius Dux Moschouï post septennem oppugnationem Cazanum expugnat, multosq; Tartaros ad baptisum inducit, Draguthes frustra Melitam tentat, Tripolim tamen Africæ à Melitonibus occupatam, deditione accipit.

1552

Mauritius Saxo, libertatis Germanicæ prætextu bellum denunciat, & infert Imperatori imperato, & incunæ Aprili Augustam deditione accipit: Carolus Oeniponto recipit se ad fines Italiz, & Pates Concil. Tridentini fuga dilapsi. Albertus Brandenburgicus multa damna Germaniæ infert. Ferdinandus Caroli rater concordiam perficit, quo Fridericus Saxo, & Langrauius libertate donati, & in conuentu Passauensi præmissum nemini molestiam illatum iri Religionis causa. Interea Henricus Rex Tulum, Verodunum, & Metas 10. Aprilis Imperio eripit, Lotharingiam occupat, eiusq; Ducem nouanem Parisis abducit, despontens ei filiam suam. Imperator mense Octobri Metas totis viribus oppugnans tertia, & amplius copiarum parte amissa, & hieme ingruente obdicionem toluit: Ferdinandus Sanleuerinus Sallerni Princeps ab Imperatore deficit ad Henricum, transiens in Galliam. Turcæ multis Hungaria locis occupatis, & cæso exercitu Ferdinandi, multa tamen suorum clade ab Agriæ obdictione repelluntur; S. Franciscus Xauerius in Insula Sanciano d. 2. Décembri Sanctissimo obitu aditum in Cœlum, cum aditu in Sinas

commutat, eius corpus Goam delatum, Malacam in transitu à peste liberat; Siud Patriarcha Nestorianorum Romam venit, & Romano Pontifice pro pastore vniuersali agnito, Nestorianismum abiurat. Augusti d. 5. migravit in cœlum sub specie Columbae candidæ anima Fr. Matthæi de Bascio Misericordie Venetijs, & tunc sponte sonuerunt Campanæ S. Marci, & S. Moysis: *Girardus in Dario.* Duaci autem 8. Iulij statua Deiparae extendit manum ad percutiendos quosdam juvenes immodestos. *Balingen in Kalendario.*

1553

Imperatoris copiæ Edinum Regi Franciæ occupatum recuperant, vbi occumbit Horatius Faroñius Regis gener. Eduardus R. Angliæ annor. 16. moritur 6. Iulij; succedit fauore populi, & plurium nobilium Maria filia Henrici ex Catharina prima legitima coniuge, quæ Catholicam Religionem restituit, pulcherreticis ministris; Iulij d. 9. Mauritius Elector Saxo atroci prælio Albertum Brandenburgicum vincit, sed lethaliter saucius moritur. Galli Verellas, & auxilio Turcarum Corticam occupat; In Italia, & Belgio inter Duces Imperatoris, & Regis Galliæ vario Marte certatur. Solimanus Mustapham filium militibus nimis acceptu strangulat. Decembri 13. nascitur Henricus magnus. Sub finem vero Octobris combustus fuerat Genua Michael Seruetus Tarragonensis, Caluino procurante, ob blasphemias in Sanctissimam Trinitatem; De prodigijs d. 9. Iulij visi lege *Surius in Comment. ad Annum hunc.*

1554

Sinas in Turchia obfident Pontificis copiæ, & Dux Florentiæ; sed Petrus Stroza cum copijs Galliæ introducit suppetias, & erumpens multos obfidentium intermit, & ad Clusium multos Hispanos cædit vna cum Rodulpho Balioneo, & Alcanio de Cornia ducibus Lucis Florentiæ. Ad Rentinum in Artesia prælium acre inter Imperatorem, & Regem Galliæ dirimit; Philippus Rex Hispaniæ auctus Regno Neapolitano, & Ducatu Mediolanensi, migrat in Angliâ, & ducit Reginam Mariam, quæ reuocat Reginaldum Polum Card. Legatum Apostolicum regio sanguine, pietate, ac doctrina cōspicuum, à quo tota Anglia reconciliatur Ecclesiæ. Dux Suffolciæ, & Northumbriæ rebelles, & seditionis contra Mariam capite plexi. Carolus Dux Sabaudiæ moritur succidente Philiberto. Albertus Marchio Brandenburgi viçus ab Imperatore in Germania priuatur sua ditione. Io. Basilius Moschorum Dux occupat Astracanum cum tota ea regione: Martij 14. Goam appulit nauis, quæ vehebat corpus S. Francisci Xauerij; de miraculis tunc, & postea vitis, vide *Ginnarum in Xauerio Orientali p. 2. cap. 22. &c. 23.*

1555

Julius III. Pontifex dt 23. Martij moritur, & 9. Aprilis substituitur Marcellus Ceruinus II. Politianus, & postridie coronatur, sed obiit Calendas Maij, & d. 25. Maij suffectus Io. Petrus Caraffa Neapolitanus penè octogenarius, dictusq; Paulus IV. et coronatus 26. Maij. Moritur Henricus R. Nauarræ succedit Ioanna filia eiusq; vir Antonius Borbonius, Gallicapiunt Casale Montiserrati, sed à Marchione Mariniani priuantur portu Herculis; Turcae inito cœnatu Populonium, et Elbam insulam obfident. Sena, vrba malis victa dedit se Imperatori, à quo Cosmus. eam obtinet soluta pecunia. Dux Albanus missus in Insubriam contra Brisacum Gallum. Ad Angustias Oceanæ Britannici Cæfariani cum Gallis memorabilè pugna, et utrinque exitiali, sed majori Galorum cæde configunt. Carolus V. Imper. sub finem Octobris Bruxellis coram Principibus, et Legatis absentium Principiū administracionem

Anni
Chrif.Anni
Chrif.

nem Imperij commendans Ferdinandō fratri, reliqua Regna Philippo filio praesenti renuntiat, contempto, quam gesto Imperio illustrior reseruatis sibi ad eleemosynas autem 100000, et Deo sibiq; vacaturus priuatā vltimū eligit. Nicolaus Durantius Utlegagno Gallus eques Melitensis Brasiliam adit, et mense Nouembri obtinet; Die 8. Septembris Deiparae Nativitati dicata, vt illi Crucifixus in festo Purificationis predixerat: S. Thomas de Villanova Archiep. Valentia annor. 68. ex angina migravit in Colum, tanto ciulatu pauperum, cuius fuget Pater effusissimus, vt funebre sacram à Cantori bus in Eccl. cani non potuerit.

1556 Initio Anni Mistia, & Boemia horrore procellis percussæ. Februarij inducit factæ inter Gallos, & Hispanos quinquennales, sed breui dissipatur; Pontifice Columbanus, auxilio Regis Galliarum, insectante, eos verò protegente Rege Hispaniarum per Ducem Albanum Proregem Neapol. Sagente Pontifice recuperare Neapolim. Martio Mense Cometes tristis fulgit. Henricus Bransuicensis Dux ducit sororem Sigismundi Regis Poloniam, ad quoniam Regem missus à Pontifice Aloysius Lipomanus Antistes Veronensis, sedavit contentionem Laicorum Polonarum, qui quasi Christus esset exanguis sub specie panis, flagitabant vium Galicium, & cui sedanda profuit miraculua Hostiarum consecrata, quam ancilla Christiana sumptum, sed non deglutitam Iudeo vendidit in Patchate; illa verò à Iudeo scutris confossa, copioso manauit sanguine, quo detecta Iudei illi flammis addicti, & Rex confirmatus in solito vsu Eucharistie: Surius, & Genebra Carolus V. in Hispaniam profectus ad Monasterium S. Iusti fratrum Hieronymianorum in finibus Castellarum societatem, Deo, & anima sua expiandæ vacans. Solimauni exercitus Sigethum obtidens magna clade repellitur. Transiluania Proceres deficiunt à Ferdinandō. Romæ d. 31. Iulij S. IGNATIVS Loiola annorum 65. fundata Soc. IESV, & per orbem dilatata centum Collegijs, & Provincijs 12. migravit ad Dominii Gloriam in celo fruendam, quam in terris amplificate totis viribus studuerat. Longè dissipri exitu migravit ad Inferos d. 33. Augusti Baluz David Georgius Gandanus, qui se verum Meliam, Dei Nepotem, & immortalem, sed moribundus post triennium, resurrecturum iactabat: sane post triennium eius ossa exhumata, & combusta sunt. Hoc verò anno Buceri, & Fagi cadavera Cantabrigiarum iussu Mariæ Reginarum refossa, & concremata sunt. Januarij 6. Galpar Colinius Vgonottorum Generalis cum exercitu accessit ad moenia Duau inuasurus urbem: sed S. Maurontus, monuit auditum, vt campanis Matutinum præcineret. Cives putantes eo signo se ad arma conuocari accurrerunt ad moenia, fugaruntq; hæreticos, & idem Sanctus virus est obire moenia veste lilijs referata. Jacob. Rinald. in Lilijs Gall. Sanct. Melita Fr. Sacellanus Equitum, nomine Scamatus Condus, furatus gemmule Deiparae Filermi, a raffato brachio confessus delictum, in exilium pulsus est. Boffius part. 3. l. 18.

1557 Fame Germaniam affligente Rex Philippus aluit 30. millia pauperum Franciscus Dux Guisius, multa loca Regni Neapolitani occupat, progressibus eius obstante Duce Albano, cum quo postea pacem iniuit discessitq; ex Italia d. 13. Septembris, & d. 14. Tiberis insana inundatione Romam obruit. Moritur Barij Bona Sforzia mater Regis Poloniarum, & 13. Iunij Ioannes III. Rex Lusitaniarum, succedente nepote eius Sebastiano. Sanquintinum à Philiberto Sabaudo Philippi Regis duce obsidetur, & Galli subfido

aduolantes, magna clade afficiuntur, capto etiam cum multis alijs Montmorantio Conestabili, & mox vrbs expugnata. Guijus ex Italia reuocatus, cum Regina Anglia bellum Henrico mosuisset, Calerum obsidet, expugnaturus anno sequenti post annos 210. quibus fuerat sub Anglis.

1558 Galli calendis Januarij Caletura capiunt, vt habet Viloe in Vita Ferdinandi. Carolus V. Imperialis ad Comitiâ Francofurdenia Legatis Imperium, quod per annos sere 40. tenuerat 24. Febr. transfert in Ferdinandum fratrem Hungariae, Boemiae, & Romanorum Regem, quod ratum habent Electores 18. Martij. Franciscus Delphinus Francie 24. Aprilis dicit Parisijs Mariam Stewartam Scotie Reginam. Dux Guisius Theonis villam recuperat, Lucemburgum frustra tentat. Hispani Duachercam expugnant Huc Agamantio, cæsis tribus Gallorum milibus, & Rex Philippus ad Grauelingam memorabiliter prælio Gallos profligat, & cæsis, captisque multis nobilibus. Basilius Motchouia Dux Nogaii tertio Tartarorum regno occupato, Linomiam cum 300. milibus armatorum ingressus, ram per 40. dies longè, latèq; vastat, & cædisbus funestat. Augusto mense viso Cometa. Carolus V. His, ut, indicis mea fatâ vocat: Obierat iam Kal. Februarij soror eius Eleonora, olim Francie Reginam, ipse vero iussisse celebrare sibi viuo, ac presenti in Ecclesia funeralibus, die 21. Septembris morte piaissima obiit eumque subsecuta 18. Octobris altera soror Maria Reginam Hungariae obiit. Sed heu 17. Nouembri obiit sine liberis Maria Reginam Anglie, & d. 18. Reginaldus Polus, extinctus cum ijs, ac sepulta pietate, & religione in eo Regno. Sed & in Scotia Caluini hæretis Religionem, ac Regnum pessum dedit. Belitho, & Baizeth de Imperio, viuo adhuc Solimano, certantibus, victus Baizethes, fugit ad Techmalem Persarum Regem. Sed Solimano instantem cum filiis, ibidem suffocatur.

1559 Januarij 5. declaratur Anglia Regina Elisabetha filia Anna Boleniarum politocibus litteris exculta, sed hæresi infecta, que hæreticis Caluinistis, & Zwinianis in Angliam reuocatis, cœpiosauire in Catholicos. Pax mense Aprilis inter Reges Philippum, & Henricum conclusa in agro Cameracensi per Legatos, & confirmata huptijs Isabella filia Henrici Regis, & Philippi Regis Hispan. & huptijs Margarite sororis eiusdem Henrici, cum Philiberto Sabaudia Duce. Ad dum Rex Henricus in huptijs filijs per pronubum Ducem Albanum equestri ludicro congridetur cum Mongomerio Scoto equite, hasta contra & frusto alterum oculum vulneratus moritur 12. Iulij, successus primogenitus. Franciscus II. annum 16. à Februario ingressus, qui uxorem Mariam Scotiam, Hiberniam, & Angliam Reginam, Elisabetha indignante, renunciari curat. Obierant iam Kal. Januarij. Christernus Rex Danie, succedente Friderico filio; & Hercules Dux Ferrariae, succedente Alphonso II. & Isabella Reginam Hungariae. Paulus IV. Pontifex obiit d. 18. Augusti, cui die 26 Decembri subrogatus est Io. Angelus Mediceus Mediolanensis, dictusq; Pius IV. qui coronatus est 6. Januarij. Cosmus Dux Florentiae instituit Ordinem Equitum S. Stephani Pontificis, & Martyris, quia die eius festo curi Marchionis Mariniani Francos profligarat ai Marcianum. Kalendis Februarij cœpit in Sicensi Regno terramotus, qui tribus noctibus ilud concassit, & hiatu terra, & effusione aquarum 60. Leucas cum hominibus obruit. Petuini sanguine pluit, Rex placandas numinibus 60000. aureos erogauit

1560

in pauperes. *Girardus in Dario.*
 Terræmotus ingens Neapoli, & in diuersis partibus Regni, præsertim in Lucania, cum ruina multarum ædium. Sectarijs in Scotia rebellantibus fauore Anglorum; Rege autem Galliz Reginæ, & Catholicos defendente, varie pugnatum est, donec 19. Iunij Regina defuncta concordatum ut Angli, Galli, & Scotia excederent, & Regnum 12. Nobiles administrarent, & à Regina uxore Regis Galliz nominati; reliqui à proceribus Regni Conjurati in Regem Galliz, auditoribus ut creditum est, Calvino, & Beza in Conciliabulo Genovensi statuunt illum Amboise d. 15. Martij perire, sed detecti, & aliqui capti, ac puniti, Renaudus factiovis dux in pugna perit; Condatus. Princeps frater Regis Nauarræ in suspicioem, & custodiam vocatus. Comitia ordinum Aurelias conuocata. Rex Mauritanie in urbe Fessa cum plurimis baptizatur Cal. Iulij. Gustavus Rege Sueciae defuncto 29. Septembris, succedit filius Henricus. Clavis Hispana ducibus Medinae, & Andrea Austria prope Insulam Zerbi ad agnam à Turcis clade affecta captis, aut occisis circiter 18. milibus Christianis, & armis 27. tritemibus, & 14. Oncarijs. Andrea Doria reinaugalis peritissimus obiit postea anhorum 93. Nouemb. Rex Galliz Aurelijs apostolate ad aurem enato moritur 5.. Decembris annor. 17. succedit fater Carolus IX. unde his. Cœtrunc Magdeburgensis auctore Matthia Flacco Illyrico promulgantur, quas egregie constituarunt Baroijus, & Bellarmius. Turci Filecham in Hungaria occupant, deinde inducere facte inter Ferdinandum Imp. & Solimanum.

1561

Carolus Cardinalis Carafa Nepos Pauli IV. Ioannes Dux Paliani, Comes Alitanus, & Leonardus de Cardine ob criminis, quorum causa pulsi vrbe fuerant à Paulo patruo; iussu Pij IV. supplicio affecti. Alphontio Cardinali Carapha complice 100. milibus Atrecorum multato. In Gallia permisum Sectarijs tuos agere conuentus extra urbem incenia, vñq; ad Concilij Tridentini determinationem. In colloquio autem Pollicentis, cui intertutre Theodorus Beza Burgundus, & Petrus Matys Florentinus apostata Augustinianus, nihil conclusum cum Catholicis, retante Pontifice per Hippolytum Cardinals Ferrariensem, ne quid statueretur extra Concilium Tridentinum, ad quod Pontifex editio convocarat Episcopos. Regina Scotiz matre, & viro orbata redit in Scotiam. Kalendis Ianuarij Consalvius Sitacira S. Iesu Monomotapam ingressus, donauit Regi Imaginem Deiparae, cuius pulchritudine Rex captus, & pluribus noctibus eadem forma ipsi apparente Deipara, post 25. dies ab eodem Baptizatus est nominatusq; Sebastianus, Regina autem Maria nominata. *Girardus in Dario ex vita Silveiræ.*

1562

Ad Concilium Tridentinum tertio redintegratum, mente tantio conuenerunt cum Io. Morono, tres alij Cardinales Legati, & duo alij Cardinales, 5. Patriarchæ, 21. Archiepiscopi, 168. Episcopi, 7. Abbatibus, 7. Generales Ordinum, 39. Procuratores absentium Antistitutum cum legitimo mandato. Iacobus frater nothus Reginæ Scotiz factus Morauie Comes Catholicos vexat, nobiles cedit, Reginæq; folio deturbat. Abdis Monachus S. Antonij, & Patriarcha Muzalæ in Assyria venit Romanam 7. Martij ad obtinendam confirmationem a Pontifice, cui obtulit professionem fidei, & iuramentum fidelitatis. Cosmus Tuscus Dux institutos Equites S. Stephani Papæ, & Martyris, sub regula S. Benedicti stabilit approbante Pio IV. At Gothardus Magister Teutonicorum in Liuonia au-

xilla ab Imperatore contra Moschum desponsans consensu Ordinum 5. Martij se Regi Poloniæ subiicit. Henricus Rex Sueciae vicinis infestus, vario arte pugnat cum Sigismundo Rege Poloniæ, Friderico Rege Daniz, & Lubecensis aduersus eum federatis. In Gallia Caluinistæ diripiunt Ecclesiæ, Catholicos vexant, & excruciant. Huguenoti ita dicti à Turenensi porta Regis Hugonis, ad quam cœperant conuenticula agere, Ludouicum Condæu Principem Ducem eligunt, multisq; vñbes capiunt, inter quas Rothomagum, quām obsidens Rex Nauarræ, ita sclopi è muro 17. Novemb. occupuit, vñba tamen à Nauarrensis captata. At 19. Decembris memorabili prælio ad urbem Druidum duces exercitus capti Concessibilis à Condæo, Condæus postea à Guiilio, cœfitq; tandem victoria Catholicis. Maximilianus filius Ferdinandi Imper, coronatus d. 20. Septemb. Boemus Rex Prague, & d. 24. Nouemb. Francofurti Rex Romanorum; coronandus anno sequenti 8. Sept. Polonij Rex Hungariae, Contagium Catarrhianum Italia innumerabiles extinxit, & Neapliæ die 25. Nouembri ad Lazarinum sequentem intexit plures quam 2000. *Girardus in Dario.*

1563. Io. Basilius Moschouia Princeps, Poloniæ Regi obteceps Iuova Equites, eripit Ppoliam urbem Lithuaniae 15. Februario. Franciscus Dux Guijus Aureliam ab Hereticis occupatam obtidens, proditorè à Jo. Poltroto submissò à Theodoro Beza, tribus sclopi glandibæs ictus moritur d. 24. Febr. homicida quatuor equis Lutetie discrptus est. Condæus, & Concessibilis dimissi è custodia, & pax data Sectarijs. Exente Julio Galli recuperant Portum Gratiae ab Anglis occupatum. Augusto mente Rex Carolus ingressus annum 14. suscipit administrationem Regis, Michael Angelus Bonarota Florentinus, Sculptor, Pictor, & Architectus insignis moritur, nobili funere iussu Duci decoratus. Concilium Tridentinum clauditur die 14. Decembris & quarto post approbatur, confirmaturq; per Bulam à Pio IV. Cœpiz sunt hoc anno in Scholis Societatis IESV, Sodalitates B. Virginis Romæ, & deinde alibi, vnde plures Religiosos Ordines ingredi, alij ad pietatem, & cakum Deistaræ cum magno Christianæ Republicæ emolumento educari conlueuerunt. Iunij 12. in Hungaria Turcarum 18000. castra à Christianis, 50. de suis desiderantibus. *Girardus in Dario.*

1564. Nicolaus Radzeuil Vilnae Palatinus, missus à Sigismundo R. Poloniæ, Moschos insigni prælio 26. Ianuarij superat. Polonia interim est infecta à Trinitarijs hereticis, ex Lutherana cloaca emergentibus Pax Anglos inter, & Francos promulgatur 23. Aprilis, & controuerbia inter RR. Francum, & Hitpanum de precedentia deciditur à Pio IV. ad favorem Franci. *Onupbrins in Pio IV.* Ferdinandus Imper. ex tabe catharrali moritur Viennæ d. 25. Iulij, succedente Maximiliano II. Regina Scotiz d. 29. Iulij nubis Henrico Stuarte Duci Lenoxio, ex quibus sequenti anno natus 19. Iunij Iacobus Rex Scotiz, eo infelix, quod præceptorem habuit Georgium Buchananum Minoritam excucullatum. Genevæ d. 27. Maij horrendis morbis excruciatu decesserat Io. Caluinus annor. 55. succidente in cathedra pestilentia spurcissimo (vt, vel ex eius epigrammati liquet) Theodoro Beza. Michæle Hospitalio Cancellario Galliz statuit, vt in actis, ac scripturis publicis, vel priuatis annuis ineat non ab Incarnatione, vel à Paschate, vt antea, sed à Cal. Ianuarij. Refert Sacchinus hist. Soc. Iesu l. 8. nu. 101. Ferdinandum Imp. præ-

prædictis se moriturum in festo S. Iacobi Hispanie protectoris, & post extremam vnitatem dixisse Confessario, ne ipsum deinceps Imperatorem appellaret, cum paulo post futurus esset cinis.

1565 Lazarus Suendius nobilis Suevus, antea missus à Maximiliano Imper. contra Io. Sigismundum Transiluaniz Principem, qui auxilio Turcarū, Maximiliani ditionem infestarat, incunite anno celerrimè multa loca Transiluaniz occupat, plura occupaturus nisi Solimanus per legatos pacem ab Imperatore impetratset. Iulio Mense Turcæ Melitam obsidet, Mustaphus terrestribus copijs; Pialis Bassa Classi, quæ obsidio duravit 4. menses, propugnatore acerrimo Ioanne Vallicellano Magno Equitum Magistro, magna vtrinque strage, sed maiori Turcarum, quorum ad 26. millia periere, & Dragutes insignis pirata, sociusq; Pialis iactu tormenti. Demum exente autumno, & aduentante Garcia Tolezano Siciliæ Prorege, cum valida Classe, Turcæ inglorij aufugerunt. Io. Ribaldus Gallus Floridanum appellit, sed plerique Gallorum à Barbaris cæsi sunt. Puritanorum secta in Anglia exoritur: de qua Gualterus in Chronol. Pius IV. instaurat Ordinem militarem S. Lazari, & sub eo, iuxta præscriptum Tridentini, celebrantur multa Concilia Prouincialia, puta Rotomagense, Tuonense, Burdegalense, Toletanum, Salmaticense, Hispalense &c. quorum Acta extant. Moritur deinde Pius IV. 9. Decembri.

1566 Ianuarij d. 7. eligitur in summum Pontificem diuinitus, nihil tale cogitans, à nihil inde cogitantibus Michael Gislerius ex patria Buscho in Agro Alexandrinio Insubriz, patre opilione natus, Ordinis Prædicatorum, & Cardinalis Alexandrinus, qui nomen sumpsit Pij V. & coronatus est d. 17 Ianuarij S. Antonio dicata miraculis illustris, Hæreticorum, & Turcarum terror, contra quos statim inuitauit Princes Christianos omnes, nec non moschum, Persam, & Preteianum, sed & in comitijs Augustæ Mense Martio Maximiliano Imperatori decreta sunt contra Turcam auxilia, quanta nulli ante Imperatori. In Belgio sectarij, spesa Margarita Parma Ducissa, quæ pro fratre Rege Hispaniaz Prouincias regebat, turbis concitatus, Ecclesiæ diripiunt, sacras Imagines deturbant, foedissima in Deum & Regem rebellione: ad quos fedandos missus est Ferdinandus Dux Albanus, Margaritaq; in Italiam reuersa est. Mense Junio Romæ baptizatur Synagogæ præfetus cù plusquam 300. Iudeis Elias filius Elia leuitæ, qui inter alia scripsit Tisbi, & Masoreth. Lauduni in Gallia celebris fuit liberatio Nicolaz Obras, porrecta ab Episcopo Sacrosancta Eucharistia. In Belgio autem quidam in Sylua Ducijs S. Antonij imaginem concidentes, sacro statim igne correpti perierunt. Solimanus obsidet Sigethum in Hungaria 6. Augusti propugnante Comite, Nicolao Sdrino, sed 4. Septembris ex aplexia moritur; celata eius mors est artificio Mahometis Bassia, vsq; ad diem 23. Septembris; donec Selimus vnicus Solimani filius renunciatus est Imperator; Sigethum vero caput est die 7. Septembris, amissis tamen ab initio obsidionis 30. millib. Turcarum. Fr. Ioannes de Valletta Magnus Magister Equitum Melitz 28. Martij magna solemnitate iecit primum lapidem in fundamenta nouæ ciuitatis, quæ inde nominata fuit Valletta. Boffius p.3. l.35.

1567 Regina Scotiz, à Iacobo Notho, cuncta cum sectarijs subuertete, per calumniam in custodiam data, & inde fugiens in Angliam, contra hospitij ius arctiori custodiz traditur, vsque ad tragicam mortem. Rex Galliz Septembri detecta

Huguenotorum conſpiratione Meldis noctu Lutetiam elabitur, Heluetijs se hosti strenue opponentibus. Condæus castris ad Sanctum Dionysium positis, Lutetiam Nouembri obſidet, præliatum ibi, & quamvis cæſo Anna Momorantio Duce Catholicorum, & Conſtabili, vieti tamen ſunt Huguenoti conuerſo in fugam Gasparc Colino eorum Admiralo, esto Carnutum obſidere coepint, ſuperueniente in corum auxilium: Io. Calimiro Com. Palatino Rheni, & cuncta vaſtante.

1568 Inter Maximilianum Imp. Selimum Turcam, & Io. Sigismundum Transiluanum pax octennis tranſacta, ita vt quisque retineret loca occupata. Saraceni Mecham Turcis eripiunt. Condeo & Io. Calimiro Carnutum fruſtra obſidentibus, pax d. 23. Martij inita, sed mox à Condæo interrupta, cuius tamen copias Octobri in Pictonibus Monpensiarius Dux fudit. Comes Arembergius Friesz Gubernator d. 23. Maij in prælio cæditur à Ludouico Nassouio patre Principis Auriſtij. Prorex Albanus Junio mense ſecuri percaſſe Con. ites Egmontiū, & Hornamum, aliosq; præcipuos rebelles, & Iulio Mense perſequens Ludouicum Nalsouium vñq; ad Groningam, & Guillelmum Aurantium Octobri ac Nouembri, maioribusq; cladibus vexatos, toto Belgio deturbat, multas arcis recuperans, & vbiq; ſectarios interimens; esto supplicia Prouincialium animos irritauerint magis, quām terruerint. Mauri quoq; Granatenſes nouis edictis irritati in ſeditionem verſi ſunt, donec Duce Io. Auriſtaco anno ſequenti compreſſi, & diſperſi ſunt. Carolus Princeps Hispaniz à Philippo patre in vincula ſiue ob intemperantiam, ſiue ob ingenij impatientiam coniectus, moritur die 20. Iulij annorum 23. cuius mater Isabella, ex immaturo altero partu 3. Octobris obiit. Henricus Rex Scotiz, concubina vxori ſuperinducta, & coronata in custodiam cum ea datur à Io. & Carolo fratribus, & Ioannes à proceribus declaratur Rex 13. Octobris. Defuncto Ioanne de Valletta, creatus est Magnus Magister Equitum Melitenium 23. Augufti Fr. Petrus de Monte cantantibus pueris illud carmen. Di Vallo in Monte, e di Cionanni in Pietro. Boffius p.3. l.38. Fames, dira totam Italiam, ſed Venetias potiffimum vexat, vbi nauale ex puluere tormentario fraude inimicorum penè cum multis zedibus conflagravit. Alberto Duce mortuo, Albertus Fridericus à Sigismundo Rege Poloniae accipit inueſtituram Prussiae. Henricus frater Regis Galliz Catholicorum ductor 13. Martij acie ad Iarnacum vincit ſectarios, cæſo Ludouico Borbonio, Princepe Condæo, & fugato Admiralo 94. vexilla miſſa à Rege ad Pium V. in templo S. Petri ſuſpenta ſunt. Selimus Imp. Astracanum 5. Septembris obtidet, ſed à Moschorum exercitu fame insuper, ac pefte vexatus, eodem mente abſcedit, rebus, ac personis ferè omnibus amissis. Pius Pontifex Angliam proſcribit 25. Febr. & Elisabetham Reginam anathemate percellit, cuius edictum anno ſequenti in teſto Corporis Christi ad fores Ecclesiæ Londini affixit Io. Felſonus: Idem Pius auxiliares Catholicis in Galliam mittit equites bis mille, pedites 4. mille, qui iuncti copijs Henrici tratus Regis, iterum 3. Octobris ad Monconturium prælio ſectarios maiori, quām prius clade penè contriverunt. Cosmus Florentiz Dux à Pio V. 6. kal. Septembris denominatus Magnus Dux Etruriz, & Corona regali donatus, cum iure utendi a transmiſſo ad ſucceſſores, vtpote de Fide optime meritus. Briez. in Annal. ſed Boffius var. 3. l.39. ait diploma Pontificium oblatum Cosmo 13. Decembri.

1570

Maximilianus Imper. filias duas nuptui dat Elisabetham Carolo Galliarum, & Annam Philippo Regi Hispaniarum. Iacobus notus Scotiz subuersor, à suæ sectæ homine necatur, sicut, & Comes Lenoxius Proter ex missus ex Anglia. Ignatius Azuedius cum alijs 38. de Soc. IESV, Imaginem Deiparæ gestans, inter nauigandum ad Brasiliam à Iacobo Soria hæretico pirata Gallo 15. Iulij martyrio afficitur. Hæretici nulla vi potuerunt eius è manibus extorquere illam Imaginem Deiparæ, quam licet projectus in mare, & defunctus, brachijs in formam Crucis semper supra vndas sustinuit. Selimus non impetrata à Venetis Cypro, mittit ad eam occupādam Mustaphum, & Pialim cum valido exercitu Mense Iulio, qui Nicoliā Septembri expugnat, & postea Famagustam obsident, interimq; Pius V. procurat foedus sacrum cum Philippo R. Hispaniæ, & Venetis aduersus Turcas. Nouembri mense die 17. cœpit terræmotus ingens Ferrariæ, qui ciues in agro tendere compulit, & multas ædes subuertit, durauitq; annum ibi, sed per 6. menses frequentior, ac alia loca Italæ tremefecit; eodemq; mense in Belgio, mare inundans obruit multa oppida, pagos, hominesque.

1571

Tartari Præcopenses Mense Maio Moschuam urbem inuadunt, & incendunt magna stragæ, & Regni deuastatione. Famagusta Cypri post obsidionem vndecimestrem, deditur Turcis certis conditionibus 5. die mensis Augusti, quas Mustaphus immenso suorum numero ibi vltra 80000. desiderato irritatus non seruauit, multis Christianis trucidatis, aut relegatis ad triremes, & M. Antonio Bragadino urbis præfecto post natus, & aures truncatas, excoriato. Pius V. iam die 25. Maij concluserat, & promulgarat foedus contra Turcas, electusq; fuerat Generalis Imperator Classis Ioannes Austriacus filius Caroli V. & frater Regis Philippi, Præfecti autem triremibus Pontificijs Marcus Antonius Columna; Hispanis Ioannes Andreas Auria, & Venetis Sebastianus Venierus: Ergo tederati cum audissent classem Turcicam versari in finu Corinthiaco, conuenientes ad Echinadas decreuerunt eos ad pugnare laceſſere. Constatbat Classis Catholica triremibus 208. Galeis grandioribus 6. & Myoparonibus 25. Turcica clasſis constabat omnino triremibus 245. quibus præcerat. Hali Generalis Maritimus, Pertus Generalis terrestris, Vchialis, tunc Prosultanus Algeriæ, Sciroccus Alexandriæ Sangiacus, & Mahomethes Bei Euboeæ Gubernator. Pugna inita Dominica die 7. Octobris dicata S. Iustina, mutatoq; statim vento, qui nostris contrarius fuerat, & iam obſcundante, tumu[m]que bombardarum in hostes proſlante, Soleq; ipso oculos hostium feriente, & Christianis post invocatum nomen I E S V, & victoriā conclamatam strenue præliantibus; Pioq; V. negotium Deiparæ commendante, memoranda victoria de Turcis reportata est: fugerunt naues Turcicæ 65. mersæ sunt 17. capte 163. quas inter erant 39. cum laterna: necati ex Turcis circiter 15. mille, capti ad 40. millia, captiui Christiani liberati 12. mille, vel, vt alij dicunt, 20. mille: ex Christianis desiderati sunt 5. milie, & amissæ vndeци tantum naues. Eodem die B. Petrus Nicolaus Valentia hanc victoriā promulgavit. Pius Pontifex triumphi antiqui more Romam per portam Capenam 16. Decemb. inuenit M. Antonio Columna; diem Victoria annua solemnitate in perpetuum consecravit sub nomine S. Mariae de Victoria. Cum autem 31. Decemb. Tiberis inundatione insana Vrbē terroreret, iussit per quandam Archiepisco-

1572

pum projici Agnum Dei cereum in flumen, quo factō statim flumen detumuit, ac retrocessit. Maij 4. Nobunaga Meacum expugnauit, & incendit 7000. domos, monasteria 80. & 20. tempora.

Pius Pontifex, dum nouo zelo Principes sollicitat ad nouam contra Turcas expeditionem, moritur Calendis Maij ex calculi doloribus acermiss, in quibus usurpabat illud S. Augustini. Domine adauge dolorem, & auge patientiam: Sufficitur ei d. 13. Maij Hugo Boncompagnus Bononiensis, dictusq; Gregorius XII. qui eandem expeditionem prosecutus, milites & pecuniam in promptu habuit, Hispanis procrastinantibus. Joanna Regina Nauarræ, Henrico Borbonio Caluinismo infecto iam despontato Margarita sorori Regis Galliæ venit Lutetiam, ubi moritur d. 8. Iunij, nuptiæq; dilata ad 18. Aug. quarum occasione, & concursu, cum Collignius Admiralius ex fenestra glande fauciatus estet d. 22. Aug. idem die 24. cum multis alijs hæreticis occisus est iussu Regis: Rex ipse Nauarræ Henricus, & Princeps Condæus periculo erepti, fidem Catholicam profiterentur, & d. 26. edicto Regio vetantur hæreticorum conuenticula, & alibi multi hæretici necantur. Dux Albanus in Belgio ad belli sumptus indicit decimas bonorum mobilium, & vicefimas immobilem: hinc multa urbes præsertim in Hollandia, & Zelandia sollicitatæ à Guillelmo Auranlio, deficiunt à Rege, sed Albanus alias urbes recuperat, & multas clades hoc, & sequenti anno infert hæreticis. Vchialis instaurata classe excurrit ad Nauarinum, sed d. 10. Augusti lassitus à Iacobo Soranzo ad prælium fugit: Sigismundo II. Regi Poloniae 7. Iulij abiitq; maiulis defuncto cessauit linea lagellonum. At 25. Septemb. Rudolphus primogenitus Maximiliani coronatur Rex Hungariæ. Nouembri apparuit stella nova in Cassiopea, de qua multi, & nos abundè libro 8. Almagesti Noui Sect. 2. à cap. 2. Ianuarij d. 4. cœpit in Germania terræmotus, qui Oeniponti, & Halæ ab hora 2. noctis quadragies eadem nocte, & deinde per 40. dies multa ædificia, & plurimos homines stravit, & oppresit. Girardus in Diario. Gotefridus à Valle ex Caluinista Atheus, ideoq; hoc anno exiit Parifijs, libro de arte nihil credendi dixerat oportere prius Caluinistam fieri, qui Atheus esse velit; Maldonatus in cap. 26. Matt.

1573

Io. Moschouia Dux arcem Vuinenstein in Liuonia vi expugnat, præfectum, & nobiles Liuonos veru alligatos ad ignem affat, sed Suecis partem Liuoniae occupantibus recedit in Moschouiam. Henricus Caroli Regis frater Rupellam hæreticorum nidum oppugnat, sed 9. Maij à Polonis electus in Regem, nuncio accepto soluit obsidionem 16. Iunij, & Octobri è Gallia discedit, ac per Germaniam peruenit in Poloniam 24. Ianuarij, coronatusq; est Cracoviæ 21. Febr. anni sequentis Pax interim data hæreticis in Gallia, exclusa Sanserra, quæ post duram obsidionem dedit se 10. Augusti. Ioannes Austriacus Octobri Tunetanum Regnum restituit Muleassi iuniori. Veneti frustra diu expectata Hispanorum expeditione contra Turcas, rupto foedere pacem cum Turcis redintegrant, solutis mulctæ nomine præter Cyprum, & alia loca Illyrici 300. millibus aurorum, quod multi improbarunt, aliqui prudenter factum à Venetis censuerunt.

Carolus IX. Rex Galliæ d. 30. Maij moritur, quo auditio frater eius Henricus Rex Poloniae d. 18. Iunij clam noctu cum paucis Gallis Cracoviæ eauit, & incitatis equis per Morauiam, Austria, & Venetias Lugdunum peruenit 21. Septem-

1574

ptembris, esto non fuerit coronatus Rex Gallie Rhemis, nisi 15. Februarij. Duci Albano missus successor Ludouicus Requenses suorum morum, sectarijs nihilominus iterum tumultuantibus Ludouicū, & Henricum Nassouium d. 14. Aprilis profigat, & eorum fratrem Guillēlmum Aurantium Lugduni Batauorum obsidet, sed ab Aurantio aggeribus perfofis agro inundato, cogitur obsidionem soluere. Sinan Bassa classe Turcica 14. Iulij Tunetum appellat d. 23. Augusti Goletam, & d. 24. Tunetanum propugnaculum expugnat, cæso Hispanorum præsidio: Genuenium factiones inter familias antiquas, & nouas Principum opera sedata, sicut, & motus Vrbini prudentia Guidubaldi. Selimus Turcar. Imper. Constantinopoli crapula, & libidine confectus moritur 15. Decembri; successit fil. Amurathes III. qui à nece quinque fratrum imperium auspicatus, bella per Legatos sua matris gestit. Palatinus Vuachiaæ ducenta Turcarum, Tartarorum, & Moldauorū millia ad Moldauum flumen cædit, duce copiarum Suerzouio Polono, qui à Ciarneucco Vualacho proditus Turcis, ac decollatus est. Polonis in locum Henrici elegantibus alijs Maximiliani Imper. alijs Stephanum Battoriū Transiluania Principem, dum Maximilianus in conditione præstandi iuramenti cunctatur; Stephanus celeriter potitur Regno, & Regina Anna Sigismundi sorore, coronatus postea 1. Maij Cracoviæ: Rudolphus fil. Maximiliani 22. Septembr. coronatur Pragæ Rex Bohemiae, & 1. Nouemb. Ratisponæ Rex Romanor. annor. 24. Turcæ Russiam; Tauricani Scythæ Podoliā; Cosaci Tartariam Præcopensem vastant; Poloni Scythes illos media parte exercitus priuant. Moschi capiunt Pannoniam Liuoniae. Belgæ federati implorant auxilium Reginæ Angliae oblatis in feudum Prouincijs: interim Hispani Zelandiam, & alia loca non iine cædibus compriment. Io. Austriacus fit Exarchus Italie contra Turcas destinatus. Henricus Rex Gallie ducit Ludouicam Lotharingam. Frâscus Dux Alensonius Regis frater, & Henricus R. Nauarræ deficiunt à Rege Gallie, & auxilia à Germanis petunt, quos Henricus Dux Guisius fugavit honesta vulnera in facie gestans. Abdelmelechus ope Turcarum eripit Regnum Fessæ, & Maroci Muleio Mahomethi nepoti suo ex fratre; & Muleius confugit ad Regem Lusitaniz. Cosmus Dux Etruriæ annor. 55. moritur. Romæ occasione Iubilæi in Xenodochio SS. Trinitatis excepti, & refecti aliquot diebus peregrini 96348.

1576 Ludouicus Requenses moritur in Belgio 5. Martij, Hispani milites licet seditioni ob non soluta stipendia, hostes Aurantio duce arcem Antuerpiæ obsidentes, & vrbanâ multitudinem ad 14. milla cædunt, & 4. Nouemb. direpta incensaq; vrbe dictantur: Io. Austriaco nimis serò in Belgij aduentante d. 11. Maij. Moritur Techmas Rex Persarū, cui succedit tertio genitus Haider post 15. dics occisus; & huic Ismael secundogenitus, qui occisis fratribus, religione ad Turcas accessit. Maximilianus in Comitijs Ratisponæ, dū auxilia contra Turcas conquirit d. 12. Octob. piè, ac placide moritur annorum 50. succedente Rudolpho II. Condæus, & Casimirus Palatini Rheni filius, cum multis in Galiam irrumpunt; Pax opera Reginæ matris componitur mense Maio; Alfonsi in gratiam cum fratre receptus, auctusq; Ducatu Ardegauensi, & creatus Prorex in Conuentu Blezenli mense Decembri, vbi edita ad fauorem hæreticorum reuocata sunt. Pestis ex Tridento Venetias, cum interitu 60. millium de plebe, & postea Statum Venetum affixit.

Ioannes Austriacus desertis aliquot arcibus, Hispanisq; præfidijs in Italiā missis, frustra pacem promulgat in Belgio, suspicione tamen simulata hostes auxiliis Reginæ Anglie acceptant, & Matthiam Archiducem Austriae fratrem Imperatoris inuitant ad regimen, eiq; 12. Nouembri Antuerpiæ iuramentum præstant, ita tamen ut Legatus Princeps Aurantiis recipia omnia ad libitum disponeret. Io. Austriacus insidias sectariorum subodoratus Namurcum fugit, reuocatisq; ex Italia militibus, alijsq; collectis ad bellum se præparat. Septembri in Gallia post hostilia vtrinq; gesta, nouum de pace edictum promulgatur. Cometes ingens Nouembri visus prælonga, & lata cauda. Stephano R. Poloniæ Dantis obidente, quod occasione portorij defecrat, occupato, Moschus Iuoniam vastat. Ismael Rex Persarum ob crudelitatem, & mutatam religionem veneno extinguitur opera fororis d. 24. Nouemb. succedit Mahometes Techmatis primogenitus, ad id afferuatus, qui contra Turcas fœdus init cum Chamo Tartaro, & Georgianis Christianis. Iulij die 3. in flumine ab Antuerpiæ 10. Miliaria distante capita fuit Balzna per fistulam frontis aquam fundens, longa pedes 98. alta 16. & in cauda 14. dentium 25. in maxilla inferiori, qui totidem foraminibus superioris maxillæ inferebantur. Parens lib. 23. de Monstris, & Prodigis.

Io. Austriacus ad Niuellam Ianuario hostes profligat, cæsis ferè 10. millibus, captisq; permultis hominibus, & vrbibus in Brabantia: Aurantius Amsterdamum occupat Februario, sicuturq; in Catholicos diversis in locis. Belgæ Matthia neglecto Flandri quidem. Io. Casimirum aduocant; Vualones Franciscum Alensonium, qui adfuere postea: interim Io. Austriacus 2. Octobris in Catris prope Namurcum moriens, substituit sibi Alexandrum Farnesium Principem filium Octuij Ducus Parmentis, cum regia potestate. Mustaphus Bassa, olim Cypri expugnator, Tiphilium Georgianis, & Siruanū Mediz Persis eripit, at mox in prælio succumbit, amissis 70. millibus Turcarū. Ioannes Podcoua Vualachus ductor Cosaccorum, qui à soleis equorum ferreis manu disruptis cognomen adeptus, pacem publicam surbarat, ius suu Stephani R. Poloniæ Leopoli decollatur. Sebastianus Rex Lusitanie zelo promouendi nominis Christiani, & occasione arrepta restituenti Muleio Regnum Fessæ, ac Maroci, ingenti expeditione 24. Iunij. Velis 1300. profectus in Africam contra Abdelmelecum 4. d. Augusti prope Alcazeram confligit cum Barbaris Abdelmelechus apoplexia tunc extinguitur; Sebastianus ardentissimè pugnans hostium numero obruitur, ac cæditur cum flore nobilitatis Lusitanie, alijsq; plurimis. Muleius in tuga coeno fluminis haustus est; capti permulti ab hostibus, Antonio tamen Emmanuelis nepote, Mauri cuiusdam opera euadente. Succedit Sebastiano Henrico Cardinalis eius patruus personæ, & valetudinarius: duo se Sebastianum fingentes, imposturæ penas dederunt. Eadem die 4. Augusti B. Ludouicus Bertrandus Dominicanus Valentia post prandium amico suo reuelauit interitum Sebastiani Regis. Die 28. Augusti baptizatus est Rex Bungi in Iaponia à P. Francisco Cabral, ex quo, & deuotione erga S. Franciscum Xauerium, voluit nominari Franciscus. Nouemb. 24. Ismael Rex Persarum à coniuratis capite obrutuncatur.

Alexander Farnesius, sectariorum equitatum prosteruit, Traiectum magna strage expugnat, multa partim vi, partim deditio recuperat. Reginæ Angliae facta edita promulgat in Sacerdotes,

Anni
Chrif.

tes, Religiosos, & Alumnos Seminariorum, seu Collegiorum, quæ Gregorius XIII. erexit Romæ, Rhemis, & Pontimussi. Stephanus Rex Poloniæ Moschum bello vexat, Poloniam expugnat, multa alia loca occupat, captiuos plurimos abducit, semper tamen pius, & clemens. Persæ Amurathis, & Tartarorum auxiliantium exercitum delent. Aena mons in Sicilia magnam vim ignium sub finem anni euomit; & d. 31. Decembris Henricus R. Galliæ instituit Ordinem Equitum S. Spiritus. Tolosæ Confessarius quidam spe lucrandi premium promissum indicanti reum homicidij cuiusdam, reuelat homicidiam Cauponem, qui Sacramentali confessione soli confessario id aperuorat; Caupo comprehensus, & confessus homicidium, sed iurans neminem id scire potuisse præter suum Confessarium, absolutus est à Iudicibus, & damnatus Confessarius. *Raynaudus toma 17. fol. 604.*

1580

Henricus Cardinalis Rex Lusitanæ ultima Ianuarij circa horam à meridiæ 10. in ipso Eclipsis Lunaris tempore moritur. Antonius Emmanuelis nepos fauore plebis se Regem dixit; sed à Philippo R. Hispaniæ (quem Henricus moribundus nominasse fertur) Missus Dux Albanus, Antonium gemino prælio vicit, fugauitque in Galliam, & Philippus Apr. sequentis Anni Olysspone coronatus est. Menie Martio huius anni Guillelmus Princeps Aurantius à R. Philippo proscriptur; Alexander Parmensis alias vrbes capit, hostibus non semel casis. Sectarij Alentonium fratrem Regis Henrici aduocant, & Regem ipsum contra Hispanum sollicitant. Maignonus Feram urbem à Condæ occupatam recuperat. Hispani cum Italîs in fauorem Catholicorum Hiberniam occupant, sed ab exercitu Anglicano profligantur, & edicto tota ex Anglia pelluntur. Emmanuel Philibertus D. Sabauidæ mense Augusto moritur, succedit filius Carolus Emmanuel. Stephanus Rex Polon. mense Septembri Vielicolucam Moschouïam amplam urbem cum adiacenti regione occupat, Franciscus Draçus, cum 17. Nouembris anni 1577. soluisset ex Anglia cum 5. Nauib. totumq; ambitum Orbis spatio Mentium 34. emensus esset, vnicâ residua naui, prætoria Londonum reuertitur. Morbus Epidemicus ex catarro in pectus delabente Europam affixit. 25. Iulij obiit P. Balthasar Aluarez Soc. Iesu, quo neminem in terra tunc perfectiorem suisce, reuelatum est. S. Terciæ. *Philipp. Alegambe de Scriptoribus Societatis.*

1581

Matthia Archiduce ex Belgio egresso, Dux Alfonsi iterum euocatus Cameracum venit mense Augusto, ac præsidio munit, inde in Angliam migrat spe conjugij Reginæ, solita sic multos Principes eludere. Henricus Rex Galliæ hæc à fratre, se inuito, fieri scribit Pontifici ac Regi Hispaniæ. Stephanus Rex Poloniæ Rigam Liuoniæ recuperat, Plexouiam Rusciæ oblidet. Io. Basilius M. D. Moschouïam fatigatus, Pontificem Romanum implorat, vt arbiter pacis se interponat, quam misus à Gregorio XIII. Antonius Pofscuinus Soc. Iesu firmauit ea condicione, vt Moschus tota Lithuania, & Liuonia cederet; Polonus Vielicolucam, & quæ extra Lithuaniae occuparat, restitueret.

1582

Franciscus Alensonius ex Anglia redux 19. Febr. recipitur Antuerpiæ, & 8. Martij declaratur Dux Brabantiaæ ac Marchio Romanii Imperij ab Ordinibus, in eius verba iurantib. Guillelmus Aurantius, cuiusdam mercatoris astu à iuuene Cantabro Sclopi aberrantis iictu vtramq; maxillam træctus à prandio 18. Martij, conualuit, & cumparuit 2. Maij, discerpto Cantabro, & compli- cib. punitis. Iulio mense Marchio Sanctacruc-

Anni
Chrif.

cus prælio nauali vincit Antonium Lusitanum, qui cum classe Gallica Azoridas occuparat, Philippo Strozzi occiso in pugna, & Antonio cum Brissaco fugientib. Gregorius XIIII. Pontifex consultis Mathematicis, & consensu Principum Catholicorum, Reformationem kalendarij diu optatam perfecit, iubens, vt dies 5. Octob. numeraretur 15. sic enim Äquinoctium, quod iam ob nimiam intercalationem integri diei quartæ quoq; anno fieri solitam antecedebat per dies 10. aut 11. & processu temporis retrocessisset ad diem 25. Decembris, cum confusione festorum Paschatis, & Natalis, sic inquam restitutum est ad pristinam sedem 21. Martij à Conclilio Niceno præfixam, & per 30. epactas certius Lunæ Paschalis determinatio facta, quam per aureum numerū, quæ 4. diebus, & amplius, sœpe iusto citius, notabatur, prouisumq; in perpetuum ne similes errores contingere: Deo ipso in illis miraculis, quæ perpetuo certa die anni fiunt in aliquibus locis, huic correctioni Gregorianæ subscripte, quidquid oblatrarin Sectarij, à nostro Claudio, Guldino, & alijs grauiter, & luculentè castigati. Eodem porro die 5. Octobris sed Gregoriano Stylo 15. migravit ad Sponsum Christum S. Terceia Reformatrix Ordinis Carmelitici, ab alio Gregorio Bononiensi Pontifice nempe XV. in Sanctarum numerum post annos 40. renuncianda. Sub finem anni Persæ cum Georgianis Oltinanem Bassam Turcarum profligant præda ingenti potiti. In reformatione Martyrologij, dum ageretur de expungendo S. Felice Papa, & Martyre, eò quod intrusus fuisse in Sedem à Constantio Imp. die 28. Iulij præcedente festum hoc, inuenta est Romæ arca marmorea, cum corpore ipsius, & inscriptione hac: *Corpus S. Felicis Papæ, & Martyris, qui damnauit Constantium, & sic retentus est in Martyrologio. Baronius.* Fuit enim verus Martyr, & colorato titulo Papa. Dissidijs inter Gallos, & suspicacissimos Belgas mente Ianuario, & certaminibus Antuerpiæ, & alibi obortis, magna Gallorum cæde, Alonso-nius in Gallias redit; Alexander Farnesius opportunitate vius Ordinum copias fundit, & vrbes alias occupat. Regina Angliæ sicut non solum in Catholicos, quos inter insignis Martyr fuit Edmundus Campianus Soc. Iesu, sed etiam in Puritanos indignantes feminam dici caput Ecclesiæ. In Scotia Sectarij in Regem consipirarunt. Gebhardus Trachinus Archiep. Coloniæ confessione Augustana acceptata nubit Agneti Mansfeldicæ, ideoq; à Gregorio Pontifice excommunicatus ac depositus; Capitulo in eius locum eligente Fructum Bauarum. In Insulis Salsettis Rudolphus Aquauia, cum alijs 4. Socijs de Soc. Iesu, ab Infidelibus martyrio affecti sunt 15. Iulij. *Girardus in Diario.*

1584

Ioannes Basilius M. D. Moschouïam & Russorum d. 28. Martij moritur: succedit fil. Theodorus; Franciscus Alfonsi 10. Iunij ad Castrum Theodorici moritur cum suspicione veneni; & d. 10. Iulij Guillelmus Aurantius Delphis à Burgundo quadam famulo idu sclopi perfosus repente extinguitur, cui sufficitur ab Ordinibus eius filius Mauritius annor. 18. Annæ Saxonice filius. Alexander Farnesius totam Flandriam vi aut deditione recipit, Antuerpiam memorabilis obsidione cingit, & commeatum impediturus Scaldim flu. iunctis catena nauibus sternit, imposito ponte lato pedes 400. & propugnacula firma sustinente. Dux Nortfolcius delatus de procurata Reginæ Scotiæ liberatione, capite plementur. Inter Rudolphum Imp. & Amurathem Turcam inducia renouantur in 9. annos, quas negligentes 10. mille Turcarum Carniolam van-

tanc,

Anni
Christi.Anni
Christi.

stant, quos Christiani in redditu eadunt, & iure
caesos pronunciat Amurates, & per Osmanem
Bassam Mahomethem Tartarorum Præopen-
sium Regulum cum duobus filiis à suis prodi-
tos strangulat, & fratrem eius Islamem eius loco
sibi tributarium Regem substituit. Die 4. No-
vembris Sanctissime obiit Carolus Cardinalis
Burhomæus Archiepisc. Mediolanen. splendor
Purpuræ Sacrae, & speculum Antistitium Ec-
clieæ.

1585 Legati trium Iaponeniorum Regum Christianorum
videlicet Francisci Regis Bungi Protatij Regis
Arimæ, & Bartholomæi Principis Omuræ, qui
fuere DD. Mantius, Michael, & Julianus, cum
Martino Fara quiq; Nangasacho soluerant d. 20.
Febr. anni 1582. Romanum hoc anno perueniunt
d. 22. Martij, confessis milliaribus 21000. &
die 23. venerati Gregorum XIII. manantem
præ gaudio lacrymis, atq; humanissimè, & splen-
didissimè excepti ab eo. Qui forte ex nimio gau-
dio spiritibus exhaustus, aut veluti decantans:
*Nunc dimittis seruum tuum Domine, qui videt
salutare Dei reuelatum extremis Orientis
Gentibus, die 10. Aprilis migravit ad Christum,*
Pontifex verè Maximus, & multitudine viscer-
rum charitatis pia queque negotia pro Dei Glo-
ria complexus, qui vices centena aureorum
millia in pauperes erogarat; suffectus est d. 24.
Aprilis Felix Perretus Picenæ Cardinalis de
Montealio subulci filius, postea Generalis Frá-
ciscanorum dictusq; Sixtus V. Legati Iaponen-
ses à Sixto humanissime iterum recepti, Roma
descessere lunij d. 3. & anno 1587. Goam ac inde
in Iaponiam reuersi. Sextus statim Italiam à
latronibus, & exulibus infestatam liberauit;
Mente Aprili declarata est *Liga*, id est foedus
Caroli Cardinalis Borbonij, Henrici Duci
Guitij, & aliorum Procerum Catholicorum,
contra Hæreticos, & perfidient Regi, ut Iulio
Mense id editio promulget; Septembri autem
Sixtus Pontifex duos Henricos Regem Nauar-
ræ, & Principem Condæum, qui defuncto ALEN-
tonio successuri in Regno Galiaæ fuissent, pro-
nunciat hæreticos, ideoq; successionis huius in-
capaces. Mente Martio Carolus Emanuel
Cæsar Augusta ducit Catharinam filiam minorē
Philippi Regis Hilp. Mense Aug. Alexander
Farnelius Antuerpiam ad deditiōnem cogit, alijs
urbibus sponte le Regi subdentibus. Regina
Anglia ab ordinib; sollicitata, mittit ad Pro-
uincias Belgij regendas Robertum Dudlæum
Com. Leceitrix. Richardus Greinuille Virgini-
am Peninsulam detegit Angliaq; subiicit. Os-
manes Bassa Taurilium capiunt, sed varijs cōgres-
sibus cum Persis 80. millia Turcar. amittunt, &
dysenteria perit. Sextus Pontifex miranti, quod
ante Papatum incederet obstipe capite, & defi-
gens lumina in terram, & iam Papa statim ere-
xit caput, respondit: Quærebam tunc cla-
ues, nunc seram quæro, ut Cœli portam reser-
are possim: Idem 1. Septembri sanxit, ut festum
Præsentationis Deiparæ alicubi intermisum, per
vniuersam Ecclesiæ celebraretur.

1586 Alexander Farnelius aliquot oppida in Belgio oc-
cupat; moriuntur eius parentes, Februario qui-
dem Margarita Caroli V. filia; Septembri au-
tem Octavius Dux Parmæ, & Placentiæ, & 17.
Aug. Antuerpiam ei se dedit. In Anglia nobiles
ob iuspcionem coniurationis in Reginam sup-
plicio afficiuntur, & ideo Regina Scotiæ arctio-
ri custodia detinetur: Franciscus Dracus anno
præterito cum 25. nauibus missus ad interci-
piendam Claisem Peruaniam; S. Dominici In-
solam vastat, Carthaginæ diripit, & inde alijsq;
ex locis præda opulentus in Angliam redit. Iu-
nio Mense Constantinopoli locustis pluit, quæ

omnes fructus absumperunt. Peñis Turciam,
Hungariam, & Austria; famæ verò Italiam,
& Belgium afflixit, Decembris 12. Stephanus
Battorius Rex Poloniæ paroxysmis epilepticis
oppressus occubuit. Obeliscus Pyropæcius ex
vno lapide longus pedes 107. delatus ex The-
baide, & consecratus Soli, deinde Augusto, &
Tiberio, & à Totila deieitus, ac latens in loco
sordido Vaticanæ, iussu Sixti Papæ in aream S.
Petri translatus est per Dominicum Fontanam
Norocomensem Architectum. Præparatio ad
id fuit anni viii, ergusio d. 10. Septemb. im-
pensa scutorum 37975. opera 907. equi trahen-
tes machinas 75. Quacacondamus in Regno
Bungensi dioram persecutionem excitat in Chri-
stianos. In Anglia Londini Comœdi, Sacerdo-
tes Catholicos per contemptum imitantes, &
Missam celebrantes à dæmonie abrepti sunt, nec
amplius comparuere; inde multi ob terrorem
interiere. Girardus in Dario.

1587 Maria Stuarda Scotiæ Regina post careerē annor.
18. fugam tentans, & caluminia conspirationis in
Elisabetham oppressa capite plebitur 17. Febr.
quod Catholica, & pia Regina constansimè
tulit. Franciscus Dracus cum 24. Nauibus Ga-
des ex improviso inuadens 30. Hispanorum na-
uorum instruções in portu deprædatur; eārum
quasdam incendit, quasdam demergit, quas-
dam abducit in Angliam. Polonis quibusdam
eligencibus Maximilianum fratrem Rudolphum
Imp. plures tamen mense Augusto elegerunt Si-
gismundum filium Ioannis Regis Suecij, & ne-
potem tum Sigismundi I. Regis Polon. ex filia,
tum Sigismundi II. ex sorore, qui dictus est Si-
gismundus III. & coronatus Cracoviæ d. 27.
Decemb. Frustra Maximiliano Cracoviam ob-
sidente, qui vietus à Io. Zamoscio Magno Re-
gni Cancellario, recessit in Silesiam. Henricus
Rex Nauarræ aduocato ex Germania milite,
eiusq; duci Roberto Bolonio obuiam veniens,
Annam Ioeclium Admiraliū cum exercitu
sibi occursantem, prælio ad Curtracū in Aqui-
taniam d. 20. Octob. vincit cæso Anna eiusq; fra-
tre, & plurimis, Rex Gallie cum Henrico Gui-
fio Germanos, s̄pius intercluso commeatu, &
incursionibus fatigatos, tandem Nouembri ad
Alnetum Beliae oppidum profligarunt. Alexan-
der Farnelius Geldriam, ac Dauentriam recu-
perat, & Robertus Dudlæus redit in Angliam,
Mauritio Natsouo Gubernatore Ordinum re-
nunciato. Addo ex Brietiæ Annalib; Ioannem
patrem Sigismundi III. Regis Poloni eiurasæ
Lutheranam hæresim in manibus P. Antonij
Possevini, & antea protexisse Moniales S. Bri-
gittæ, quas Lutherani ad nuptias, nec precibus,
nec minis, nec verberibus perduxerant, certas in
virginitate, mori. Obiit 11. Iunij Franciscus
Rex Bungi, reliquis in suo Regno Christianis
plusquam 70000.

1588 Ianuario mense Maximilianus Austriæ iterum à Za-
moscio vietus prælio captus, & abductus in Po-
loniam, & detentus, vñq; ad annum sequentem,
quo Legatus à Pontifice Cardinalis Aldobran-
dinus, agente Imperatore dimissus est. Moritur
d. 5. Martij Henricus Condæus; succedit post-
humus filius Henricus Septembri natus, qui
Catholicam fidem amplexus est. Rex Gallie
Mense Maio Lutetia degit, eq; accidente Hen-
rico Guifio inermi 9. Maij populus in sedicio-
nem versus, contra milites Regis Regem metu
confaternatum ad fugam compulit Carnutum;
Rex Iulio quidem mense in gratiam recepit
Guilium, sed in Comitijs Regni Blesis 23. De-
cembris necari iussit Guilium, & d. 24. Iudo-
wicum Cardinalem eius fratrem, coniectis in cu-
stodiæ muki præcipue Henrico filio Guiliij,
Ca-

Carolo Borbonio Cardinali, & Petro Epinacio Archiep. Lugdunensi. Inter has turbas Carolus Emmanuel D. Sabaudia occupat Marchionatum Saluttianum, & Carmaniolam, Decembris. Hispania Classis triennio parata numerosissima, & instructissima ad occupandam Angliam, Iulio mense Olyssipone soluit, sed procellis, & hostium incurzionibus vexata vix Septembri Caletum appulit, expectans classem Alexandri Farnetij, sed frustra, utpote ab Hollandis impedita, interim innissis à Francisco Draco nubibus incendiarijs, solutis, anchoris effugit in altum, & à ventis, atq; ab Anglis vexata tota penè periret. Turcæ in Hungaria magna à Christianis clade affecti sunt. Octobri Ferdinandus M.D. Hetruriæ nōdum Sacerdos Cardinalis, dispensatus à Pontifice, ducit Christinā filiā Ducis Lotharingiæ. B. Didacus Hispalensis, sed dietus Complutensis canonizatur Cabacondonus, tyrannus multis Iaponiæ Provincijs subactis, Christi Religionem nititur extirpare. Mahometes Rex Perſarū, s̄epe Turcarū viator, moritur mēse Decembri; succedit filius eius Abas Mirizes. In Iaponia 24. Maij obiit D. Bartholomaeus Rex Omuræ toto Regno iam ad Fidem Christi adducto, & omnibus Idolorum fanis destructis, edificatisq; Ecclesijs plusquam 40. Girardus in Diario.

1589

Ianuarij d. 5. moritur Catharina Medicea Henrici II. Coniux, & mater trium subsequentium Regum. Ob Guislorum cædcm totum terè Regnum deficit à Rege Galliæ iam per Sixtum V. de Censuris monito, qui Rege Nauarræ euocato Lutetiam oppugnat, sed Calendis Augusti à Iacobo Clemente Dominicanu ad secretam audentiam admisso, quasi arcana ciuitatum reuelatuero, cultro venenato in inferiori ventre percussus, postridie extinctus est, & in eo Valelia familia regnandi capax; successit vi legis Salicæ ex Borbonia familia Henricus IV. Rex Nauarræ proclamatus à plerisq; & præmisso iuramento de conservandis Religione Catholica, & consuetudinibus Regni. Sed quia Guiliij, & alijs regni processos aliquot repugnarunt, multæ urbes captae, direptæ, incenſæ. Amurathes Imper. Turcarum Quæstorem imperij tradit dilectandum, Janizaris, & alijs legionarijs tumultuantibus, ob non solutum iusto tempore iustum stipendum; & pacem cum Perls tractat. Regina Angliae pacem inter Polonos, Cotacos, & Turcas Tartaris fuentes, & clatiem sub ductu Draci mittit contra Hispanum, sub specie restituendi Antonium in regnum Lusitaniz, quem tamen ab Olyssipone repulsa, multis suorum amissis, reddit in Angliam. Edmundus Burgnus Prior Dominicanorum qui factum, Iacobi Clementis, cum Iudithæ tacinore compararat, suspectus sceleris, viuus disceptus est, quatuor equis decusatis distractus Turonibus. Ipse vero Iacobus Clemens annorum 24. rudit & illiteratus statim trucidatus fuerat, & cadaver 4. equis distractum, & combustum, proiectis cinerib.

1590

Ineunte anno Moschus Magnam Liuoniz partem occupat. Fœderati in Gallia contra Henricum IV. nōdum Catholicum, Carolum Cardinalem Borbonum Regis patrum in custodia detentum tamen, specie tenus Regem proclaimant, & Menium status Rectorem creant, sed hunc Henricus Rex 14. Martij ad Fanum S. Andreæ prope Yutium insigni prælio debellat, occiso etiam Comite Egmondano ex Belgio cum Hispanis in auxilium misso; Mox Lutetiam 12. Maij arcte oblidet; Alexander Parmentis è Belgio adfuit d. 22. Aug. & illato Parisiensibus commeatu; Henricum persequenter spe prælij elutus, libe-

rata ab obsidione Lutetia, & incolumi exercitu reducto glorioſior, quām si pugnando viceret. Augusti d. 27. moritur Sixtus V. Pontifex annorum 65. congestis ex sua parsimonia in arcam S. Angelii mūltis myriadib. idest quinquages centenis aureorum milibus, & 15. Septembris, suffectus est Io. Bapt. Castaneus Romanus dictus Urbanus VII. qui d. 27. Septembris obiit, & 5. Decembr. eligitur Nicolaus Sforzatus Mediolanensis dictusq; Gregorius XIV. Echebar Rex Mogoris licei ethnicus, 15. Augusti sciens celebrari à Christianis Assumptionem Deiparæ, collocauit in excelsis throno Imaginem Beatiss. Virginis, quam dono receperat à P. Rodulpho Aquauia Soc. Iesu, iussitque ut suus filius, & reliqui de nobilitate ocularentur illam imaginem, & creauit equites auratos, quos quot ad id te promptos monstrauerant Girardus in Diario.

1591

Dux Sabaudia, qui partem Provinciæ & Delphinatus occuparat, à Ladigherio, & Valétano funditur. Gregorius Pontifex, Henricum Borbonum indignum regio nomine pronunciat, & aduersus eum mittit in Gallias exercitum fœderatis Catholicis auxiliaturum, sed non magno operaz pretio. Henricus magnis auxilijs ab Anglia, & Germania auctus Rotomagum oblidet, sed inteliciter, superueniente Alexandro Farnesio sub initium sequentis anni, quo tamen absente Mauricius multa loca in Belgio occupat: Obierat iam Gregorius XIV. Pontifex 15. Octob. & die 29. Octobr. Io. Antonius Fachinettus Bononiensis dictus Innocentius IX. Qui obiit d. 29. Decembri is. Magna hoc anno famæ, & mortalitas vexauit Europam præcipue Italianam, & potissimum Romanam sub Gregorio. Hispani magna clade profligant Anglicam classam ad fauces Atlantis inihantem Peruaniæ classi. Tartari à Moschis prælio magno vieti, & dissipati prope Moschuanum; sed & Abas Rex Perſarum Usbegi Tartarorum Chami exercitum, & filium cædit recuperatq; Provinciam Chorazensem.

1592

Die 30. Ianuarij eligitur Summus Pontifex Hippolytus Aldobrandinus Florentinus dictus Clemens VIII. Turcæ ruptis inducijs, Croatiam inuidunt, diripiunt, incendunt, captiuis abductis. Hispani Anglicam classem iterum in Atlantico profligant, captis 27. nauibus, alijsq; demeritis. Cælaraugusti tumultus excitatus contra Regem sedatur Antonio Perecio eius auctore decollato. Nouembri d. 7. Moritur Ioannes III. Rex Sueciæ, succedit filius Sigismundus Rex Poloniæ, qui anno 1593. nauigans cum Anna vxore Caroli Austr. filia in Suctiam, coronatus est. Alexander Parmentis Dux post auxilium Rotomagenib. daum reuerlus, ex vulnere accepto in morbum incidens, tandem Atrebati 2. Decembri in cœnobio S. Vedasti moritur pietate ac zelo Catholicæ fidei nihilominus quām bellica peritia, & victorijs illustris, neminiq; prudenter, & fortitudine militari inferior, multis superior, de qua Societate nostra optimè meritus.

1593

Fœderati Galiæ, potestate à Pontifice facta eligendi Regem Catholicæ fidei; Comitia Parisijs celebrant, sed irito successu ob dissidia partium: Interim Henricus diuinitus illustratus, & rationibus Catholicorum probè perspectis, die 25. Iulij in vrbe S. Dionylij abiurata hærefi fidem Catholicam professus est; Romamq; mittit Ducem Niuernensem ad Clementem VIII. qui absolutionem differendam censuit, probationis causa. Mensi Junio Turcæ à Cæſarianis 18. millium cæde profligantur ad Sisecchiū, quod tamen cum alijs locis expugnant Septembri; sed ad Albam Regalem Nouembri cæduntur, multaq; loca amittunt. Amurathes porrò

Per-

Persas contra pacta aggressus multa rapit, & rapiat, in reliquis semper infelix. Muleius Xe-
quius filius Regis Fessæ, & Marocci, datus olim
obses Sebastiano Lusitano, posteaq; educatus in
Philippi Regis tutela, baptizatur mense No-
vembri cum alijs nobilib. in S. Laurentio Escu-
riali. Februarij Albenaci fidei causa interfeci
sunt ab haereticis P. Iacobus Salehus & F. Guil-
lelmus Salsamochius è Soc. Iesu. Qui plura de
professione Fidei facta ab Henrico IV, deside-
rat, legat Catharinum Danilam de Bellis Gall.
l. 13.

1594 Ianuario Meldæ à foederatis deficiunt ad Hen-
ricum Regem, qui (occupatis ab Aduersariis
Rhemis) Autrici Carnutum d. 27. Febr. inun-
datus est Rex Francor. & Nauarræ, vrbibus
pertatim in eius fidem se dantibus. Ipse autem
die 22. Martij Lutetiam armatus ingreditur, par-
uo tumultu, & paucorum cæde. Loco Ducis
Parmensis mittitur in Belgium Ernestus Archi-
dux Austriæ, frater Imperatoris. Sed interim
Mauritius Groningam ad deditioñem adigit,
Matthias alter Imperatoris frater Nouogradum
recuperat, sed Iauarinum amittit, Comite Har-
dechio se turpiter dedente Simano Bassæ; ideo-
que capite muleato. Sigismundus Battorius
Transiluanus, detesta in se coniuratione, à Tur-
cis ad Imperatorem deficit; Rex Sueciae relatio
Prorege Carolo Sudermannia Principe, redit
in Poloniam. Zamossius 30. millia Tartarorum
acie prosternit, dum in Hungariam à Turca-
euocati, per Poloniam transiit negatum, vi-
tentant. Cosacci tribus prælijs Palatinum Vua-
lachia vincunt. Pontificis, & Hispanor. tricem-
mes Turcas repellunt ab occupato, & direpto
Rhegio Calabriæ. Clemens VIII, Aprili Ca-
nonizauit S. Hyacinthum Polonum Ord. Prae-
dicatorum, Gabriel Patriarcha Alexandrinus
sub finem anni missit Legatos Romam pro Cō-
munione Sedis Apostolicæ, & obedientia illi
præstanda. Henricus Rex Gallæ d. 27. Decem-
bris in suo cubiculo vulneratus est cultello in-
facie ab adolescenti Parisiensi Io. Castellione,
qui guttur petebat: Sicarius grauissime exchu-
ciatus est, & Societatis nostræ Religiosi, quo-
rum alumnus fuerat Castellio, Senatus decreto
pulsi è Gallia, sed eos innocentes agnitos Rex
maiori honore reuocauit anno 1603. Iauarinum
d. 27. Septembris deditioñe potiti sunt Turcæ,
150. bombardis lucrati, & 400. plaustra pulu-
ris tormentarij.

1595 Anno ineunte Pax sancta inter Succos, & Mo-
ichos. Ianuarij 18. moritur ex nephritis Am-
rathes III. Turcar. Imper. succedit filius Maho-
metes III. qui 18. fratres iugulatos, iuxit cū
funere patris. Moritur, & Persarum Rex, cu-
ius filius bellum in Turcas renouat, à quibus
Moldauia, & Vualachia Principes deficiunt ad
Sigismundum Transiluanum. Februario mori-
tur Ernestus Gubernator Belgij ex calculo, cui
substitutus interim Comes Fontius, quædam
oppida in Picardia capit, Admirarium prælio
fulum interimit, & Cambracum ad deditioñem
çogit. Mensi Augusto Carolus Mansfeldius
post protigata 50. millia Turcarum in obsidio-
ne Strigonensi moritur, & paulo post Matthias
Archidux capit Strigonium, & alia Hungariae
loca. Septembri mense moritur Parisijs Anto-
nius Lusitanus, & die 17. Septembris Henricus
Rex Gallæ opera Iacobi Perronij ad id missi,
Arnaldi Offati, & Francisci Toleti è Soc. Iesu,
licet Hispani (qui postea Cardinales fuere) so-
lemniter à Clemente VIII. absolvitus, & omnes
antea contra illum foederati ipsi se subraicere,
demptio Duce Mercurij, qui suis, & Hispano-
rum armis Britanniam retinebat. Romam ve-

nere ad obsequium Pontificis Archiepiscopus
Liuonie, Lutheri haeresi abiurata, & Nouem-
bri Ruthenorum Episcoporum Legati. Hispani
prope Americam profligant Clâssim Anglicâ,
cuius Doctor Franciscus Dracus sequenti Ianuarij
ex dysenteria periret. At d. 26. Maij S.
Philippus Nerius Fudator Cōgregationis Orat-
orij miraculis in vita, & post obitum clarus, & lu-
crandarum animarum dexteritate insignis, migra-
uit in cœlum. Ianuarij 15. Legati Ägyptiorum
ad Christianam Religionem conuerterunt, Fi-
dei professionem coram Clemente VIII. emis-
serunt. Aprilis 26. obiit Romæ insignis Poëta Tor-
quatus Tassus ad quem Cinthius Cardinalis Al-
dobrandinus detulit benedictionem Summi Pon-
tificis, ut refert Campana l. 13. Historiarum.

Albertus Cardinalis Austriacus frater Rudolphi
Imp. à Philippo auunculo missus ad Belgij re-
gimen, Caletum Gallis Aprili, Ardram Maij,
Hulstum Ordinibus Augusto mense eripit. At
Rex Henricus Feram Hilpanis eripit; Quisius
ab iisdem Massiliam liberat. Clâssis Anglica
Hispanam ad Navigationem Occidentalem pa-
ratam ad Gades incendit, Gadesq; captas diri-
pit. Sigismundus Transiluanus, licet Bassa ce-
sare, frustra Temesuarium obsidet, aduenienti-
bus Tartaris in auxilium Turcarum. Mahome-
thes Turc. Imp. Agriam Hungariæ occupat
Octobri, et Maximiliano Archiduce magna-
tamen suorum strage victo, redit Constantino-
polim. Concilium Aquilense celebratur cuius
Acta extant.

Ianuario Mense Mauricius Hispanos ad Tornu-
thum cedit, occiso ductore Com. Varaxio, &
multa loca occupat. Hispani stratagema
Mense Martio capiunt Ambianum Picardię,
quam Henricus obsidione, et oppugnatione Se-
ptembris recipit. Mahometes Legatus Persarum
Regis pacem petentibus libenter concedit. Mar-
tio Mense in persecutione Iaponica tres &
Soc. Iesu, & alij Francitani ex Martyrio illu-
stres fuere, Alphonsus II. Dux Ferrarie mori-
tur sine liberis.

Clemens Pontifex Ferrarie Ducatum Romanę Ec-
clesię feudum præmisso Petro Cardinali Aldo-
brandino cum exercitu, censurarum vi, & armo-
rum minis in potestatem eiusdem Ecclesię reci-
pit 1. Februarij, et post deditioñem illius vrbis,
venit ipse Ferrariam 8. Maij, cum 40. Episco-
pis, et 27. Cardinalibus. Ego autem Chronicæ
huius qualiscumq; author d. 17. Aprilis diuina
misericordia natus hoc anno, precor Lectorem, ve
sus ipse precibus apud clementissimum Domini
nū veniam mihi pro peccatis meis impetrare non
graetur. Philippus Rex Catholicus impetra-
ta à Pontifice dispensatione consanguinitatis, et
ordinis, Cardinali Alberto Austriaco, despon-
sat Isabellam primogenitam cum dote Prouinciarum
Belgij, et Mense Mayo aduentente Veruni-
ni Alexandro Cardinali Legato Pontificis in
Gallia, pax sancta est inter Reges Henricum,
et Philippum, restitutis vtrinque, quæ occupa-
ta fuerant, admisso ad eam Duce Sabaudie. Bri-
tannia quoq; Armorica Hearico Regi accepit.
At Philippus Rex annorum 72. moritur d. 13.
Septembris in Escoriali: successit ei filius Phi-
llippus III. Martio Mense Adolphus Schuartz-
berg. petardi adminiculo Iauarinum recuperat,
çesis 1600. Turcis. Sigismundus Transiluanus
relinquit Christiernam vxorem, Rudolphi Imp.
redit ditionem, accepta Silesia cum annua pen-
sione 50. millium aureorum, ac pœnitens facti
redit Claudiopolim M. Augusto. Sigismundus
Rex Poloniæ in Sueciam nauigans, vix effugit
infidias Caroli patrui. Cesariani d. 11. Nov-
emb. Budę alteram arcem capiunt, ac dirunt,

Anni
Chrif.

et ab expugnando Varadino Turcas repellunt. Comes Tironius post prælia in Hibernia pro Catholica Religione contra Anglos gesta, Romanum venit, vbi liberalitate Pontificum vixit usq; ad annum 1618, circa Natalem Domini Tiberis inuisitata altitudine Romam inundauit, magno Vrbis dampno. In fine anni Theodorus M. D. Moscouie moritur sine liberis, et Demetrius eius frater credebat necatus olim iussu Borissij, qui erat frater vxoris Theodori, ideoq; Moschi elegere Borisium. Die 15. Octobris Clemens VIII. Ferrariæ celebrat nuptias Philippi III. R. Hispani cum Margarita Austriaca. Panormi 4. Maij obiit B. Vincentius à S. Stephano Dominicanus oculis in Crucifixum defixis, sèpè iterans: *Oculi mei semper ad Dominum, qui aperti remanserunt post mortem versus eudem Crucifixum. Girardus in Diario.*

1599

Sigismundus Battorius rescindit contractum cum Imperatore, donatq; Transiluaniam patrueli suo Andreæ Cardinali, qui Mense Octobri à Michaelo Vuaiuoda Vualachia profligatus, in fuga à rusticis occisus est, & Transiluania in fidem Imperatoris mansit. Carolus Prorex Sueciae in Comitijs curat Sigismundum abrogari, & eius filium Ladislaum substitui, mittendum tamen in Sueciam instituendum in Lutherismo, & Finonios Sigismundo adherentes subigit. Henricus Iocelius, qui Pontifice dispensante ex Ordine Capucinorum egredius Occitaniam gubernarat, iterum regretus ad Capucinos concionator egregius euadit, & persanctè in ordine viuit. Mense Iunio in vrbe Diampet Alexius Archiepiscopus Goanus Ordinis S. Augustini Concilium celebrat, in quo professi sunt fidem Catholicam Georgius Nestorianorum Archidiaconus, & 153. Presbyteri, ac Deputati 671. quos populus est secutus. Clemens Pontifex declarat matrimonium Regis Galliæ, & Margaritæ Valetiæ nullum esse, ob consanguinitatem, aliasq; causas satis probatas, idque de consenu partium.

1600

Iubilæi occasione innumerabilis hominum multitudine Romam confluxit ad tricies centena milia: Clemens Pontifex pecunijs peregrinos subleuavit, accumbentibus ministrauit, pedes eorum lauit, confessiones audiuit, omnes consolatus est, & ad idem Cardinales, aliosq; Prælatos verbo, & exemplo inuitauit: Vnde multi hæretici, Catholicam fidem amplexi sunt. Apud Fontenobleum Philippus Mornæus Caluinista de erroribus circa Sanctissimam Eucharistiam conuictus à Jacobo Perronio Episcopo Ebroicensi, & Archiepisc. Senonenti coram Rege, & Principibus, noctu fuga elapsus est. Rex Galliæ mense Augusto Duci Sabaudia procastinanti restituere Marchionatum Saluttianum bellum indicit, moxq; totam Sabaudiam occupat, sed Clemens Pontifex misso sub finem anni Petro Card. Aldobrandino nepote ex fratre, pacem componit, ita vt Dux retento Marchionatu, Bressiam Regi concedat. Rex Galliæ dicit Mariam Medicam Francisci M. D. Etruriæ filiâ, quæ Nouembri Massiliam, inde Lugdunum deducta est, & in fine anni nuptiæ peractæ: solennia celebrante Legato Aldobrandino. In Belgio variò Marte pugnatum inter Archiducem, & Mauricium. In Scotia Rex coniuratorum manus effugit, qui statim occisi sunt. Ibraim Basia Canissium Mens. Sept. obsecrum deditio accepit, sed ob præproperam deditiōm præfecto manus præcisâ est, & caput amputatum. Michael Valachus iterum profligat Sigismundum Battorium tentantem recuperare Transiluaniam, sed ob clandestina cum Turcis, ac Tarataris consilia revocatur ab Imperatore, & ci-

Anni
Chrif.

1601

substituitur Georgius Basta. Clemens Pontifex 29. Aprilis canonizat S. Raymundum de Penna forti Aragonensem ex Ordine Predicatorum, codem mense Romam veniunt Legati Regis Persarum in Hispaniam trāsfiguri, vt Christianos Principes sollicitent contra Turcas. Ineunte Iulio Albertus. Archidux Ostendam obsidet, non nisi post triennium expugnandam. Ferdinandus Archidux mens. Augusto auxilijs Pontificis, & Italorum obsidet Canisium, & tandem multis amissis hominibus, & tormentis, re infecta recedit, Dux Mercurij Imperatori militans M. Septembri Albam Regalem occupat, & Turcas ad recuperationem missos semel iteruinq; parua manu fundit. Septembr. 22. nascitur Anna Maria Mauritia Regis Hispan. primogenita & d. 27. Delphinus Ludouicus, cuius Dux infantili Henricus pater gladij capulum inserens precatus est, vt eo ad Dei Gloriam grandis natu viceretur. Horum Infantium matrimonium infra referemus. Carolus Dux Sudermannie à Suecis perfidè in Regem eligitur, à Polonis tamen magna clade affectus, dum Liounam tentat, eius filio nocte captio. Comes Essexius coniurationis reus Londini capite plectitur M. Martio. Quidam impostor Sebastianum Lusitanum Regem se tanto artificio finxit, vt Lusitanos multos ac Principes sefellerit, sed agnitus ad triremes Neapoli ablegatus demum in Hispania extinctus est. In Aragonia 14. Iunij quædam campana sponte sonuit.

1602

Dux Mercurij rediens in Galliam ad nouum deleatum militum, moritur Norimbergæ M. Februario. Turcz Albam Regalem M. Augusto magna vtrinque strage recuperant; Christiani Budam tentantes Postum & Adon capiunt. Carolus Gontaldus Dux Bironius, vir audax, & inquietus, coniuratione in Regem Regnumq; detecta capite plectitur d. 31. Iulij, Rex Galliæ foedus cum Heluetijs renouat, & Edicto Duella vetat. Mauritius M. Septemb. Grauiam deditio accipit. Exorta hoc anno est controvèrsia ingens de Auxilijs diuinæ gratiæ inter Patres Societatis nostræ Molinæ doctrinam propugnantes, & PP. Dominicanos illam præscribendam satagentes, & coram Pontificè acerrimè disputatum tanto ardore, vt inde aliqui interierint. Rex Æthiopiarum cessit P. Petro Paez Soc. Iesu suum thronum, vt inde concionaretur, deficiente pulpite, sedetq; ipse in humili scabello Lusitani 10. Nouemb. de Clasic Regis Aracani illustrem victoriam retulere.

1603

Mense Martio moritur in Hispania pientissima femina Maria Caroli V. Imper. filia, Maximiliani II. olim vxor, & Rudolphi II. ac Mathiae Imperatorum Mater. At 4. Aprilis extincta est Elizabetha Angliæ Regina infelicitatem eternam expertura. Successit iure Sanguinis, & vi testamenti Iacobus Scotiae VI. Angliæ I. huius nominis Rex ideoq; dici voluit Rex maioris Britanniarum. Eius aduentu pestis dira Angliam depopulata est; coniurati in eum detecti, ac puniti. Londini sub finem anni Conciliabulum factum, in quo Rex caput Ecclesiæ Anglicanæ confirmatus, & 141. Canones editi repugnantes inter se ob conflictum Caluinistarum, & Puritanorum. Colnicius Dux Christianorum M. Sept. Turcas prælio sternit, & Hatuanum in Hungaria recuperat. Fridericus Spinola Cuenensis prefectus maris occumbit, dum Batavos à subsidio Ostendæ prohibere nititur: Ambrosius eius frater in Belgium veniens Archiduci se offert, & Ostendam arctius premit. Georgius Basta bis profligat Mossem Hungarum sectæ Arianiæ; qui Turcarum copijs vesus, & sollicita-

citatis Transiluanis Proceribus Transiluaniam occuparat. Rebelles eligunt Ducem belli Bellemum Gaborem Caluinistam; hunc Belgios sub prefectus Transiluanus à Basta constitutus profligat. Constantinopoli tumultuatum, & cubicularij Mahometis tanquam authores male ministratio interfecti. Mahometes autem d. 21. Decembr. ex peste moritur, cum ob suspiciones infidiarum vxorem aquis, filium maiorem natu laqueo suffocasset: successit Achmetes fil. natu minor, annor. 15. Patres Soc. Iesu, agnita eorum innocentia reuocati Lutetiam & in alias vrbes Regis edicto, quod Parlamentum ratum habuit d. 5. Ianuarij sequentis, eodemque Societas à pleriq; Regni ciuitatibus expedita, passim scholas aperire coepit. Rex ipse scholas Societatis Flexiè constituit, assignato Ducum Vindocinenium palatio, decreuitq; vt ibi post mortem cor suum conderetur.

1604 Mauritus occupat insulam Cassandam, et in Flan-dria Isendicam, et Slusatam. Ambrosius Spina-la d. 21. Septembri ad deditio[n]em cogit Ostendam post obsidionem 39. mensium, in qua perierunt intra vrbem ad 73. millia hominum, et in castris Hispanorum adhuc plura; unico mense quinquagies mille tormentorum iecus emissi feruntur. Philippus Rex Hispan. et Albertus Archid. pacem foedusue ineunt cum nouo Rege Anglia ita tamen, vt Anglus Hollando[n] non adiuuet. Pestum vano metu à presidiarijs desertum redit ad Turcas. Rex Perlarum Babylonem, et Agyptum inuadit, Turcas fundit, Taurim regiā cum vrbib. finitimi recuperat. Octobris initio apparuit noua stella in 17. gradu Sagittarij, de qua nos plura libro 8. Almagesti Noui sed. 2. cap. 14. Hereticus quidam cęco v[er]tens equo dixit sed irrisorię 7. Septembri: Si Maria Virgo cęcos illuminat; restituat Equo huic meo vitum: mox equus quidem oculos recuperauit, sed hereticus cęcitate percussus est. *Balingen in Kalendario Virg.*

1605 Clemens VIII. Pontifex moritur 3. Martij annor. 69. et Kalendis Aprilis subtituitur Alexander Mediceus Cardinalis, et Archiep. Florentinus dictus Leo XI. cui d. 27. Aprilis defuncto subrogatus est 16. Maij Camillus Burghetus Senensis Card. dictusq; Paulus V. tub quo contouerteria inter PP. Predicatores, et Soc. Iesu de Gratia auxilijs, et libero arbitrio, sub Clemente agitata, ita compolita est, vt liberum esset vtriq; parti suam in Scholis opinionem modestè tueri sine alterius condemnatione. Henricus Rex Gallia Pyramidem ante palatium Senatus etiam olim ad ignominiam PP. Societatis IESV deiici iussit. Prædominanibus in Transiluania Zuinglianis alijsq; haereticis turbæ multæ ibi & in Hungaria exortæ. Turcæ Strigonium deditio[n]e 3. Oct. recipiunt. Persarum Rex repetito prælio in Cigalam, & Bassam Trapezuntinum, plurimos Turcas internebat, & Adenam capit, Poloni cruento vtrinq; prælio profligant Carolum Suecum ad Rigam Liuoniz. Ambrosius Spinola cum Comite Bucquoij nonnulla oppida in Belgio recuperat. Merargus Massiliam Hispanis tradere cogitans capite plectitur. Demetrius frater Theodori D. Moschouiz, auxilio Polonorum Duce Palatino Sandomirę Borilium de medio tollit, Ducatum Moschouiz suscipit, & dicit filiam eiusdem Palatini. Rex Scrræ Leæna in Africa cum 2. fratribus, & 4. liberis baptizatur à P. Balthassare Bareria Soc. IESV Octob. 12. Solis Eclipsis totalis Provinciam terruit mirum in modum. *Brietius in Annalib.* ait à se puero visam Abbaillæ hora prima terè pomeridiana tam tetram Eclipsem, vt dies in noctem conuersus videretur sed cincendandus,

dum eam ponit 6. Nonas Octobris, ex kalendario veteri. Octobris 27. obiit Echebar Rex Mogoris, qui in Palatio tanquam seruos habebat 20. Reges partim debellatos, partim voluntarios. *Girardus in Diario.*

1606 Mense Martio Percius Anglus Londini puluere, pyrico abscondito sub æde vbi Comitia Rex habiturus erat, vt Regem, & proceres in aerem exemplos perderet, detectus poenas dedit. Paulus V. Venetos causa iam satis notoria interdicto subiicit, aliquot Religiosis ea occasione, inde migrantibus. Demetrius Moscowia Dux Germanis ad custodiam corporis v[er]tens, & Polonis fauens à Moschis contemni se putantibus praetextu, quod se filium Basilij finxiisset, & cum Pontifice ac Iesuitis egisset de Religione mutanda, M. Maio trucidatur, trahitur, & comburiatur, multiq; Poloni in frusta concisi, & electus ab ipsis Basilius Ioannis cognomento Suiskius. Pax M. Septembri in annos 20. firmata inter Imper. & Regem Turcarum, itemq; inter Imperatorem & Botzkauiam Valachie, & Moldauiz usurpatorem, concessa ei ac liberis masculis Transiluania. Paulus V. à Cardinali Perronio edocitus opinionem contrariam Molinge de Auxilijs, placere Heterodo xis, disputationes & libros super hac controuertia inhibuit decreto, quod tamen Iansenistæ violarunt. Hollandom Classis turpiter recedit ab obsidione Malacæ post quadrimestrem obsidionem, licet Malacæ soli 145. Lusitani apti ad arma sustinuerint illam herbis demum vicitantes: *Girardus in Diario.*

1607 In eunte anno Botzkauius non sine veneni suspicione perit eius loco absq; Imperatoris ascensu electus in Transiluania Sigismundus Ragozius Caluinista omnia inuertit. In Polonia rebelles sectarij s[ecundu]m saeva clade à Rege profligantur. Carolus Succus Liuoniam vastat. Mense Aprili fiunt induciae octimestres inter Archiducem, & Ordines Belgij ea conditione, vt in tractatu de pace agat cum illis non tamquam subditis, sed tanquam cum Republica libera; Donauersa Suevia he[re]si infecta male tractat Abbatem, & sacerdotes in quadam processione; ideo proscribitur ab Imperatore & occupatur à Maximiliano Bauariæ Duce. Paulus V. auditis ex relatu Archiepiscopi Goani progressibus Ecclesiæ S. Thomæ Cranganoram in Sedem Archiepiscopalem erigit. In Regno Trauancoridis coram imagin S. Francisci Xauerij appensæ fuere 31. Martij. 15. lampades oleo, & quindecim aqua plenæ, & h[ab]z non minus ac illæ arsere, quod alias illæ oleo deficiente præstiterant per aquam in tundo remanentem: *Girardus in Diario.*

1608 Iunij d. 30. Cæsar Cardinalis Baronius Sacrae Purpuræ splendor, Historia vtriusq; fax luculentissima, Fulmen haereteon, Catholicæ veritatis candor, pietatis in DEVM, ac Deiparam exemplar singulare, deniq; S. Philippi Neri in Christo Patris Gloria filius sapiens migravit ad Dominum annorum 69. morte cælitus ipsi prædictata. Moritur mente Maior Carolus Dux Lo-tharingiæ, succedente filio natu maximo Henrico. Sigismundus Ragozius Transiluania cedit, eamq; sibi vindicat Gabriel Battorius, Turcis se subiiciens, & ad haereticos deficiens. Baſla Ale-pij, antea rebellis, fractus à Tuſcis, & desertus a suis, Achemetis gratiam recuperat, promissione militandi contra Persas. In Belgio prorogatus inducijs diu actum de Pace, promouentibus eam Legatis Regum, ac Principum, sed protractum negotium, quia Rex Hispaniæ instabat, ne Belgæ ad Indias nauigarent. Romam ad obsequium Sedi Apostolicæ præstandum veniunt Dd 2 Caro-

- Carolus Gonzaga Dux Niuerensis nomine**, Henrici IV. & Legatus Regis Congi. Philippus III. Rex Hisp. Philippum Dominicum Victorem filium natu maximum necdum trimulum 13. Ianuarij Madri Regem renunciat, & hæredem iuramento firmatum. Paulus V. mense Maio refert in Sanctarum numerum S. Franciscam Romanam anno 168. post eius obitum; & approbat Ordinem Equitum Sanguinis Christi à Vincentio D. Mantuæ institutum. Martinus Guttricus hæreti Lutherana infectus, sed solitus recitat septies mane, & vesperi salutationem Angelicam, ad honorem 7. gaudiorum, quibus Deipara afflita est in Incarnatione Verbi, inuitatus ab ipsa ad cœlum hæretim abiurauit sumptuq; à P. Friderico Furrerio Eucharistia, obiit. *Gononus in Chron. Deipara.*
- 1609** Pace inter Philippum, & Belgas ob dissidia concuntioaum remanente infecta, fuit induciz in 12. annos d. 14. Aprilis, quas Rex confirmat M. Iulio. Rex Perſarum Xà Aba mittit Legatos Romam, qui mense Augusto eius nomine venerati sunt Paulum V. & iam Fratres Augustiniani fidei semina in Perlide iecerant. Fedinando M. Duce Herruriaz defuncto, succedit filius Cosmus II. Rex Poloniæ Smolenskum obſidet, & per Rodkieuicum Lithuanum Ducem strenuum, Carolum Suecum ſæpe victum profligat, captis aliquot arcibus; Mense Martio moritur abſq; prole lo. Guillelmus Dux Iulianensis. In corde P. Francisci Foliani Soc. Iesu 28. Septembris defuncti, reperta sunt tres flammulæ in vnam coalescentes; nempe hic ad honorem SS. Trinitatis in omnibus ternario vtebatur, ter panem eruce signabat, in tria frusta ſecabat, ter bibebat, in cubiculo triangulari habitabit. *Alegambæ.* 19. Octob. Terræmotus Limeæ 500. Domos subvertit.
- 1610** Post plura hostiliter acta inter prætendentes Ducatus Iuliacensis, tandem positis armis, lis committitur diriūnenda iudicibus Colonizæ delegatis. Henricus IV. Rex Galliz trium exercituū apparatu instructus, ſuspensis omnibus principibus, quo tanta belli moles ſe verteret; die 13. Maij Mariam coniugem apud Sandionyſium corona regia insigniri iubet, & inungi, excepturus illam die ſequenti Lutetiaz apparatu magnificientiſſimo, quem dum luſtrat, rheda per angustum viam deflectente à Francisco Raualliaco Iaculismensi Sicario rota conſentia, & fasciculum literarum porrigente gemino cultri ictu per latus ſinistrum ad regionem cordis impatio vulneratur 14. Maij, & paucas post horas moritur annorum 57. Sicarius exquilitiſſimis cruciatibus tortus reum ſeipſum tantum, & ſui priuatum odium in Regem conceptum, ob ſententiam in ſignatura iuſtitie contra ſe latam cōfessus est. Cor Regis ex decreto eius conligatum est PP. Soc. IESV deferendum ad Collégium Flexiense, quod Rex fundarat. Successit Ludouicus Iustus, & Magnus Nouennis, ſub tutela Matris Reginae Marizæ, & ſequenti Octobri Rhemis Sacro Chrifinate inunctus à Cardinali Ioieulio, qui eum baptizauerat. Philippus Rex Hisp. Mauros hoc, & seq. anno tota Hispania exterminat, nunc Mauros Africæ, nunc Turcas ſollicitare deprehensos, expulſorum numerus fuit nouies centenum millioni. Paulus V. in ſanctorum numerum refert S. Carolum Borromæum. Poloni Smolenskum, et Moschuanum obſident, Suiskium D. Moschouiaz cum duobus tratribus capiunt. Rex Perſarum in Babyloniam cædit 20. millia Turcarum. Ordo Monialium Visitationis iuſtitutus est à S. Franciſco Saletio. Leopoldus Austriacus Episc. Argentinæ Pragæ arcem occupat, et diripit, ſed iuſſu Imperato-

- ris recedit Februario. Metthias Rex Hungarie cum exercitu Bohemis auxiliū defert, et ab ijs Rex acclamatur, et consensu Imperatoris coronatur M. Maio. Sigismundus Rex Poloniæ Smolenskum expugnat M. Iulio post biennalem obſidionem in qua periore circiter 200. millia Moſchorum. Rex Daniæ bellum indicit Carolo Sueco M. Aprili, et Colmariam Maio expugnat. Carolus perfidus alieni invafor Nouembri moritur, cui succedit filius Gustavus. Eodem mense moritur frater Regis Galliz Dux Aurelianensis, qui licet quadrimus et morbo afflictuſ, oculis ad Cœlum elevatis circumstantes ad eius contemplationem hortabatur, felices eos prædicans, qui ibi habitarent; Obierat vero Octobri Carolus Dux Menius Religiosissimus, et prudencissimus Princeps. Parme ſumptum supplicium de nobilibus, qui conſurauerant in Raynuccium Ducem eiutq; vxorem, ac liberos. At inter Turcarum, ac Perſarum Reges pax inita est. Ordo S. Vrſulæ Parilijs inchoatus ad puellas instituendas cura D. Bobie. Ianuarij die 20. moritur Pragæ Rudolphus II. Imp. Electores Francofurti d. 13. Iunij eligunt fratrem eius Matthiam Regem Hungarie, ac Boemie, qui coronatus d. 24. Iunij Sedem Imperij Praga Viennam tranſerit. Sponsalia concluſa hinc inter Ludouicum Galliz Reg. cum Anna Maria Mauritia primogenita Regis Catholici, inde inter Philippum principem Hilpaniaz cum Elisabetha ſorore Christianissimi, ſed dilatae nuptiae ob immaturam eorum ætatem. Octobri moritur Carolus Comes Sueſſionis Regij ſanguinis. Parilijs mense Martio, & Aquis ſextijs mense Maio celebratur Concilium contra auctorem, qui edito libello impugnabat Supremam Romani Pontificis potestatem in Ecclesia, qui liber damnatus eſt, & plenè conſutatus ab Andrea Dauallio Doctore Sorbonico Decano Theologorum. Bataui mense Julio ſedus cum Achmete Turcarū Rege ſtatuant, & infeliciter aditū ad Sinas per Borealem nauigationē tentant Roeslino Duce. Magi duo in Mauritania vario Marte pugnant vnuſ contra, alter pro Rege Marroci. Henricus Princeps Vualliez filius Iacobi Regis exeunte anno inopina morte rapitur. Petrus Scarga Soc. Iesu misit ante mortem cereum candidum à ſe compactum ad Imaginem Deiparæ, quo accenſo, & consummato ſtatiſ expirauit 27. Septembris, magna ſanctimoniaz fama. *Alegambæ in Scriptor. Soc. Iesu.* Februario celebrantur in Anglia nuptiae Friderici Comitis Palatini, cum filia Iacobi Regis. Peste in cattra Danica graffante, Dani cum Suecis pacem ineunt. Gabriel Battorius à Betlemo Gabore profligatur, & anno ſequente à ſuis occiditur. Triremes Hispaniaz, & Magni Duciæ Hetruriæ excuſione in Asiam minorem factæ, multas clades inferunt Turcis, Nauibus eorum captis, & hominibus Christianisq; à captiuitate liberatis. Cosacci præcipuas Moſchouiaz vrbes euertunt magnis ditati theſauris, Tartaros vexant, & in Euxino 24. Turcarum triremes in portu incidunt. Tartari Podoliā infestant. Francisco Duce Mantuæ ſine masculis defuncto, ſuccedit frater Ferdinandus Cardinalis nondum Sacerdos, qui dispensatus à Pontifice vxorem duxit. Magdeburgi 18. Aprilis 320. domus incendio fortuito exuſte ſunt.
- 1613** Dux Neoburgi ducta superiori anno filia Duciæ Bauarie, nunc Maij 25. Lutheranismum abiuat. Aestate Poloni tres Moſchouitarum exercitus profligant. Cosacci Thraciam, & Nagaiensem Tartariam depopulantur, Bithyniam, & Paphlagoniam vaſtant, Trapezuntē cum portu, armamentario, & 27. nauibus euertunt, Sino-pem
- 1614**

pem incendunt. Rex Gallie post tumulus aliquos semisopitos annum 14. attingens in Parlamento Parisiensi 2. Octobris regimena Regni suscipit, & Trium ordinum Comitia celebrat; ibi Ordo Plebeius ingerit quæstionem de potestate Summi Pontificis in Reges, sed ab Ordine Ecclesiastico, & Nobilium, & Sanctiori Regis Consilio statim sopia est. Angli, & Bataui persuadent Iaponiæ Regi Cubo à Catholicis id agi, vt Lusitanis, & Hispanis aditus peteat ad Iaponiam occupandam; hinc dira persecutio.

1615 Januario deferuntur Romam litteræ Gabrielis Episcopi Gangrenis in Paphlagonia, agnoscens primatum Romani Pontificis. Ultima die Ianuarij moritur Roma P. Claudius Aquauia, præmonitus à Cardinali Roberto Bellarmino de imminente morte, & illud S. Ambroſij recens: *Mori non timeo, nec vivere erubesco, quia bonum Dominum habemus.* Vir fuit prudentissimus, & magni animi, sed pietate, ac sanctimonia insignis, quippe qui non semel inter orandum viſus est eleuatus à terra, & vultu coruscans viſus est S. Philippo Neri: obiit annos. 72. & 34. Generalatus Soc. IESV, eiq; in subsecuta Congregatione Generali sublectus est P. Mutius Vitellescus patria Romanus. Nuptiæ inter Reges Christianissimum, & Annam; Philippū Principem, & Elisabetham, de quibus anno 1612. celebratæ sub finem Martij. Moritur Parisijs Regina Margarita Valeſia, & mense Augusto Auenione Cardinalis Ioeiusius. Mense Julio in generali conuentu Cleri Gallicani Parisijs habito, fatigante Francisco Cardinali Rupifocaldo vnanimiter recipitur Concilium Tridentinum Oecumenicum. Pax constituitur inter Ducem Sabaudiæ, & Regem Hispaniæ protectorem Ducis Mantuani in causa Montisferrati. Legati Achmetis Turcar. Imp. ad Matthiam Imp. Viennam Maio profecti, pacem in annos 25. instaurant. Octobris initio Ludouicus Rex Galliæ per Equitem Vuandomium filium naturalem Henrici Magni, obsequium præstat Summo Pontifici; idem præstant in fine Octobris Legati Idatis Regis Voxu in Iaponia. Chamus Tartarorum Tauricorum Russiam inuadit, captis multis millibus hominum, & pecorum. Russi Daciam inuadunt, & Tamsam Tartarorum intentorem profligant, ac occidunt sub finem anni. De pace inter Polonos, ac Moschos frustra actum.

1616 Maio mense componitur discordia Principum, & Regis Galliæ cum Regina matre, & Coniuge; Princeps Condæus cum reliquis fœderatis Regi accedunt, sed ob nouas suspicções Condæus Cal. Septembri detentus in Palatio Regio, mittitur in custodiā arcis Baſillæ. Veneti inuadunt in Croatia Vſcocos latrocinia exercentes terra, mariq; vario marte. Bellum inter Regem Hispaniæ, & Ducem Sabaudiæ acrius reaccendit; pacem interim procurantibus Paulo V. per Alexandrum Ludouisium Archiep. Bonon. & Rege Galliæ per Philippum Bethunum. Turcas cœidunt in Mediteraneo Hispaniæ ſeorsim, Florentini, & Melienses iunctim; in Asia Perſe in Mæotide Cosacci, & quidem in Asia 40. millia Turcarum ferro, ac peste perierunt. Bataui numerata pecunia Flissingam, & alias arces traditas Elisabethæ, recuperant à Iacobō Rege Angliæ.

1617 Concinus Florentinus Marescallus Franciæ Regiæ matris fauore nimis potens, & criminacionibus oneratus, iuſſu Regis comprehendendus in aditu Palatij armis refutat, & d. 24. Aprilis à Satellitibus Regis occisus est: mox fœderati arma posuerunt, veniam à Rege precati. Sic Regno tranquillitas restituta; Condæo adhuc in custo-

dia detento Rex 25. Junij in Concilio, & Septembri editio iuſſe in prouincia Bearnci libertatem Catholicæ Religionis, & restitutionem bonorum Ecclesiasticorum ante annos 50. erectorum: & mense Augusto subuentioiem Terræ Sanctoræ mandauit Cardinali Rupifocaldo, & Duci Niuernenti, toto regno pecunias ad id colligi iubens. Gubernator Mediolanensis post bimessum obſidionem multa ſtrage Hispanorum Vercellas Ducis Sabado eripit, & vicifim Dux alia loca Hispano. Veneti Gradisiam Scyria obſident, & vario marte pugnant cum Ferdinandino Archiduce, vexati ſubiude à Duce Oſſunz Prorege Neapolitano. Matthias Imp. adoptat in filium, & ſuccellorem Ferdinandum Archiducem de consenuſ fratribus Maximiliani, & Alberti liberis parentium. Ferdinandus die 29. Junij coronatur Rex Boemæ. Sueci cum Danis conſpirantes, Liuoniæ quedam loca occupant, sed mox à Polonis cœiduntur. Septembri ex plurim dierum pluuiia Catalaunia inundationibus obruta multis pagis, & oppidis meritis, ac hominibus. Tangermunda in Marchia Brandeb. incendio consumpta, & Isenacum penè deletum mense Augufto. Turci cum Tartariſ Polonię depredantur, sed amittunt vi tempestatis 19. naues, quæ tributum vehebant ex Egypto: & d. 5. Nouembri moritur Achmetes Turcar. Imper. ſuccedit Oſmanes fil. nondum duodennis, ſed in administratione Muſtapha Achmetis frater nimia crudelitate paulo post repulſus, & ſequenti Ianuario Oſmanes in thronum euctus.

1618 Ferdinandus inuenit anno pacem cum Venetis transigit; Veneti ob ſuſpicionem coniuratio- ni in Vrbem à Duce Oſſunz concinnata, mul- ti Galli: nec pauci Hispani ſupplicio affecti. Iunio mense pax constituta inter Regem Hispaniæ, ac Ducem Sabaudiæ, reſtitutis Verceilis, & locis virinque captis. Julio mense in comitijs Posonij Ferdinandus coronatur Hungariæ quoq; Rex. Maio mense comes Turrianus Pra- gæ hæreticos concitauit, qui prætextu conſer- uandæ religionis, Consiliarios, ac Magistratus Imperiales ex ſenectis arcis 40. cubitis altis præcipitant, Patres Soc. IESV eiciunt, idemq; Comes Morauiam, Sileſiam, Luſatiam ad idem ſollicitat. Contra rebelles, & contumaces Boemos miſſi ab Imperatore Comites Bucquoius, & Damperius, Erneſtum Mansfeldium nothū, & Comitem Turrianum licet numero militum ſuperiores plerumque vicerunt. In Rhetorum montana regione apud Clauenam mons cum oppido Pluraui terræ lapsu ſubſidiꝝ conſepulto cum omnibus incolis oppido 4. Septembri. Apud Ardeuillas in prælio ceciderunt Perſarum 9. millia; Turcarum 60. millia, & tamen Perſa obtulit pacem, Turca acceptauit. Mense Aprili Rex Galliæ ſemotis quorumuis oppoſitionibus PP. Societatis Iefu ad Lectiones publicas Parisijs habendas decretu admittit, impe- tratq; à Pontifice, vt S. Ludouici Regis festum celebretur d. 25. Augufti per totam Galliam de præcepto. Mauritius Cardinalis Sabaudiæ Nouembri cum Rege Galliæ concludit matrimonium fratris ſui Victoris Amadei, cum Chriſtina ſorore Regis, & nuptiæ celebratæ Februario anni ſequenti; Eodem tempore Oſmanes per ſuum Legatum renouat amicitiam cum Rege Galliæ, & excusat ſuos de iniuria Legato Re- gio illata ſub iniqua Muſtaphæ administratio- ne; Decembri Comes Furſtemburgius lega- tus à Ferdinandō, petit à Rege Galliæ auxilia aduersus Boemos, Palatinum &c. Nouembri apparuit celeberrimus ille Coenotes, de quo nos plurima lib. 8. Almageſti Novi ſect. 1. codemq;

men-

mense obiit Maximilianus Archidux Austriae
defuncto Aprili 10. Bembo Duce Veneto, sub-
stitutus Nicolaus Donatus ferè nonagenarius
post mensem obiit, eiq; subrogatus mense Maio
Antonius Priolus.

1619

Boemico bello per inducias breves interrupto, &
pace frustra tentata Matthias Ernestum Comitem
Mansfeldium, ob occupatam Pilsnan pro-
scribit editio 19. Februarij, & Martij die 20.
moritur expleto etatis anno 62. succedit in Re-
gnis Ferdinandus R. Hungariae, & Boemiae.
Turrianus, & Mansfeldius Aprili, & Maio om-
nia cædibus, rapinis, incendijs vastant, Catho-
licos, præcipue & Ecclesiasticos & PP. Soc. Iesu
pellunt, Cardinalem Dietrichsteinum spoliatum
in custodia detinent; Turrianus Viennam cum
exercitu accedens à Ferdinandō repellitur: Buc-
quoius, & Damperius ad Nadlitiam Boemiae,
acerrimo prælio Mansfeldium profligant. Tur-
rianus renocatus accurrit. Bucquoius, & Dam-
perius diuisis copijs multas clades hostibus in-
ferunt, & multa oppida auferunt. Electores
Francofurti 28. Augusti eligunt in Imper. Fer-
dinandum Regem Boem. & Hung. qui corona-
tus est 9. Septembr. Rebelles eligunt in Regem
Boemæ Fridericum Palatinum Electorem, Re-
gis Angliae genorum, & 14. Nouembris Pragæ
coronant, & d. 17. Elisabetham vxorem regni
cupidam. Betlem Gabor Transiluanus Prin-
ceps, Cassouiam in Hungaria capit, Filecum, &
Polonium cum corona Hungarica ibi asseruata.
Rex Gallæ conciliatus Reginæ matri, quæ Ble-
lis ope Duci Espernonij elapta Engolismam
migrarat, Septembri mense illam Turonis inui-
xit, eique concedit Andegauim, & Condæum è
custodia dimissum excipit apud Contiliacum
20. Octobris. Philippus Rex Hispaniæ, cum Phi-
lippo filio, & Elisabetha eius sponsa in Lusita-
niam veniens, iurari facit in eorum verba, m. Iulio.
Mente Martio Viennæ Austriae Carolo Gon-
zaga Duce Niuerensi præcipuo auctore inti-
tutus Ordo Sacrae militiae Christianæ sub pro-
tectione Deiparae Virginis, & SS. Michaelis, &
Francisci, confirmatur à Paulo V.

1620

Februario Imperator Palatini electionem prosciri-
bit, contra quem mense Aprili Electores, & Pro-
testantes pro Imperatore stantes fœdus ineunt;
At Boemi filium Palatini sexennem declarant
succesorem regni: multis interim hostiliter
vtrinq; getiis: missis in auxilium Imperatori
subliquis militum & pecuniarum à Regibus His-
paniæ, & Poloniæ, & à Paulo Pontifice. Rex
Christianissimus m. Maio Legatis in Germani-
am Ducem Engolismensi Buthunio, & Au-
bespino, procurat concordiam reliquo um
statum Imperij: qui primo in conuentu Princi-
pium Vlmeni m. Iunio, & 3. Iulij præstiterunt,
vt conueniretur inter Maximilianum Ducem Ba-
varia, electum Ducem copiarum Catholica-
rum, & Ioachimum Ernestum Marchionem
Ansbachij, ducem Protestantum Boemis cor-
respondentium; exercitus quos instructissimos
habebant alio imminiterent, sed bellum in sola
Boemia fieret. Bavarus Austriae Protestantes
cogit renunciare fœderi Boemor. & obedire
Imperatori; Elector Saxonie missus ab Imper.
Lusatiam occupat. Ambrolius Spinola iussu
Regis Hisp. Palatinatus inferioris vrbes multas
capit. Betlem Gabor ab aliquibus proclama-
tus Hungariae Rex, Austriae incursat, & Pala-
tino auxilia mittit. Damperius Posonium ten-
tans occidit, Gratianus Vuaiuoda & Poloni in
Vualachia, et Moldauia primò viatores, deinde
victi, et profligati à Turcis, ac Tartaris Prae-
tentibus Gratiano percunte; Poloni indicto ab
Osmane bello, se ad defensionem parant. Iulio

mense in Valle Telina Catholici fauore Ducis
Feriae Gubernatoris Mediolani, omnibus Cal-
uinistis occisis totam Vallem occupant, et Dux
arcis ibi extruit, qua de re multa tractata sunt
inter Hispanos, Gallos, Venetos. Iunio, et Iulio
mensibus plurimi Principes Gallæ ac Proceres,
Luini apud Regem nimia auctoritate offensi, et
prætextu tuendi Reginam matrem ab insidijs
malevolorum, à Rege ad Reginam secisserunt
rex Condæus vius Cadomum obsidet, et capit,
multasq; vrbes ad spontaneam deditiōnēm adi-
git, et ad Pontem Cæsaris prope Andegauos
reginæ copijs profligatis, hostes ad veniam pe-
tendam compellit ac d. 13. Augusti reginam
matrem ad se Brissacum venientem amabilissi-
mè excipiens, concessit ei quæcunque voluit:
Mox in Aquitaniam modicis copijs profectus
contra Bearnenses venit, vidit, vicit, et Ecclesia-
sticis templo, bona, honores restituit mense
Octobri, et Parlamento ibi erecto, redit Iute-
riam 7. Nouembris. Interea m. Augusto Tur-
carum Classis Manfredoniam Apulia diripi-
rat, abductis vtriusq; sexus captiuis. Dux Ba-
varus copijs ex Austria in Boemiam ductis iun-
ctus Bucquoio ductori exercitus Imperatori,
Pragam contendit aduersante semper à latere
Palatino, tandem 8. die Nouembris die Domini-
ca 22. post Pentecostem, qua recitat in Euan-
gelio illud. Redde quæ sunt Cæsaris Cæsari.
Ijdem Catholici Duces hortante P. Dominico
Secho Hispano Ordinis Carmelitarum Discal-
ceatorum, et certam victoriā Diuinitus pro-
mittente, memorabili prælio Palatinum fude-
runt prope Pragam, et postridie Pragam trium-
phantēs ingressi, ac Boemiam ferè totam breui
recuperarunt. Palatinus cum vxore Praga in
Silesiam fugit, et sequenti anno ad Batauos, vbi
priuatus vixit. Catholici ac nominatim PP. Soc.
Iesu Pragam reuocati. Sigismundus rex Poloniæ
Varlauiæ Comitia celebrans 15. Nouemb.
in ingressu Ecclesiæ à Nobili Polono securi-
bis caput humerumq; percussus, ibiq; statim
vulneribus obligatis, noluit regredi Domum,
quin prius sacrum, ad quod venerat, audiret.
Percutior nullam causam facinoris confessus,
sed hoc tolum dolens, quod regem non occi-
disset, supplicio affectus est. Ferrariæ d. 30.
Iulij S. Ignatius Loiola infantem septuagesimam
lapsum ex tenestra alta 8. cubitos, ex manibus
mulieris incautæ, quæ Sanctum inuocauerat,
suscepit suis manibus, et apprensis mulieri re-
stituit Daniel Bartolus in Vita S. Ignatij lib. 5.
nu. 74.

1621

Imperator Ferdinandus 22. Ianuarij Palatinum, et
adhærentes proscribit. Hispani alia loca Palati-
natus capiunt; Bucquoius Morauiam; Saxo
Elector Siletiam Imperatori recuperat. Pro-
testantes omnes Imperatori reconciliantur, & pe-
tra in primis Io. Suicardi Archiep. et Electoris
Moguntini. Poloni Ianuario in Moldauia clad-
em passi à Turcis. Dic 28. Ianuarij moritur
Paulus V. Pontifex annor. 69. et d. 9. Februarij
eligitur Alexander Ludouisius Bononiensis Car-
din. et Aschiep. Bononiensis annorum 67. et di-
ctus est Gregorius XV. eodemq; mense mori-
tur Coimbræ M. D. Hetruriæ, succedit Ferdinandus
decennis filius sub tutela matris Austriae
aujæ Lotharingæ, et patræ Cardinalis Medicei.
Mento mente Ladislaus Princeps Poloniæ cum
50. millibus ingenti prælio Turcas in Moldauia
vicit, vnde irritatus Osmanes cœpit colligere
immentas copias contra Polonus. Martij d. 31.
obiit Philippus III. Rex Hispaniæ annorum 43.
successit filius Philippus IV. annor. 16. qui Os-
mane Ducem, olim Proregem Siciliæ, ac postea
Neapolis, turbulenti ingenij virum inclusit in

car-

carecerem, & Rodericum Calderonium capite damnauit. Aprili mense, cum expirasset induciarum terminus inter Archiducem & Belgas, redditum est ad arma, Parliamentum Londini auctoritate assumpta in ministros Regios, Cancellarium, & alios Proceres carceri mancipat. Rex Maroci obsidens arcem Hispanorum ad Mamoram fluuium Africæ, magna strage repellitur; Classis Hispanica 32. naues Batauicas Venetijs redeuntes, & bene instructas, ad fretum Gaditanum aggreditur, & quasdam capit, quasdam mergit, alias fugat. Angli in portu Algeriæ aliquot naues incendunt, & præda opima, potiuntur. Hispani, Lulitani, & Angli simul Batauos ab Insulis Moluccis repellunt. Rex Galliæ mense Iunio mouet in hæreticos rebelles, Rupellæ præsertim inclusos: urbem S. Ioannem Santonum post dierum 20. obfisionem deditio recipit, mænibus, ac propugnaculis dirutis; Cleracum obsecsum ad deditioñem redigit, & alias 60. vrbes hæretucorum per se suosq; Duces, post multas pugnas, ac strages subigit. Rhætidum proterahitur restitutio Vallis Tellinæ, Septembri in eam irrumpentes, repulsi sunt clade accepta, & Dux Feriæ, ac Leopoldus Archidux Rhætiæ occupantes, eostandem ad concordiam coegerunt. Eodem mense Septembri Mansfeldius nothus Boeiniam tentans, à Tillio ductore copiarum Ducis Bauariæ priuatur locis, quæ adhuc retinebat, & conclusus in angustias cogit obsequium Imperatori polliceri, quod postea non præstit. Biquoq; Poffonio, & alijs locis recuperatis in obfitione Neyyensoli confligens cum hoste, desertusq; à suis 10. Iulij necatur. Spinola Iuliacum obdidet mense Septembri, quam deditio accipiet initio Febr. Obierat 13. Iulij Albertus Archidux, & Belgij Dominus, remanente Rethrice Isabella eius coniuge, & Ambrosio Spinola supremo armorum præfecto. Septembribus 17. obiit propugnaculum ingens Catholicorum dogmatum Robertus Bellarminus Soc. IESV Cardinalis annor. ferè 80. Septembri Osmanes Rex Turcarum cum 300. millibus militum præter immensum numerum Tartarorum, venit in Moldauiam; Ladislaus fines regni tueretur cum 60. millibus Polonorum, & Germanorum. Sigismundus reliquum exercitum colligit, qui putabatur futurus 200. millium equitum. Octobri Osmanes crebris insultibus Polonos aggreditur, & dum satagit impedire, ne 60. millia Confessorum Polonis iungantur, magnis cladibus repellitur, adeo, vt desperato progressu, pacem obeulerit, quæ vt diuinitus oblata magno gaudio acceptata est à Polonis, iam commeatu exhausto; cæsa sunt circiter 100. millia Turcarum, totidem alijs catibus diuersis extincta: de Polonis, ac Germanis cæsa sunt tantum 12. millia, præter eos, qui morbo consumpti sunt. Rex Galliæ Montalbanum serò nimis aggressus, superuentu morborum, & hyemis obfitionem soluit, & Monchurtum oppidum capit, & incendit Decembri, cuius d. 15. Luinius Constatibilis obiit.

1622 In Iaponia hunc annum martyrio suo illustrarunt inter multos P. Petrus de Sugniga Ord. Augustianus, P. Ludouicus Flores Dominicanus, P. Petrus de Auila Franciscanus, & PP. Carolus Spinula, ac Sebastianus Quimura Soc. IESV flammis addicti Nangusachi 10. Septembribus. Persæcum Anglis Lusitanos ex Ormuzia expulerunt; Martio ineunte moritur Ranutius Dux Parmæ, succedit fil. Odoardus sub Matris, & Patrui tutela. Gregorius XV. Pontifex instituit Congregationem de Propaganda Fide, & d. 12. Martij reuolut in numerum Sanctorum, SS. Ifidorum

Agricolam Hispanum, S. IGNATIVM Fundatorem Soc. IESV, S. Franciscum Xauerium eiusdem Societatis Apostolum Indiarum, S. Teresiam Fundatricem Carmelitarum Discalceatorum, & S. Philippum Nerium Fundatorem Congregationis Oratorij, & d. 24. Maij decreto Pauli V. vetans in publicis actibus afferere B. V. Deiparam conceptam in peccato Originali, extendit ad priuata etiam colloquia, concessa tamen PP. Dominicanis facultate disserendi priuationem, & inter se tantum de hac materia, & vetuit in Officio, & Missa aliud nomen, quam *Conceptionis* adhiberi; Eodem mense Maio Ianizari, & Sphaij suspiciati Osmanem velle noua militia instituta, transferre curiam Damascum, Mustaphum eius patrum ex teñebrico ergastulo reuocatum, euhunt in thronum, qui primum Vizirum Dilauer crucidiari, & Osmanem strangulare iussit. Crux atri coloris prægrandis visa supra Heidelbergam, quam Tillius non expugnauit. In Germania diuersi fautores Palatini proscripti multa tentarunt, irrito conatu. Bethlehem Gabor restituuit Coronam Hungaricam, qua Oedemburgi in Comitijs Augulta coronata est Regina Pannoniæ inferioris. Rex Galliæ multa alia loca ab hæreticis occupata recuperat; Senatus Parisijs pronunciat reos læstæ maiestatis Duxem Rohanni, & paulo post eius fratrem Soubisium, cuius exercitus in Insula Riensi interneccione deletus est. Die 4. Septemb. moritur Magister Eq. Melitenium Vignacurtius Gallus, cui subrogatur Ludouicus Mendes Lusitanus. Marcus Antonius de Dominis opera Legati Hispanicæ reconciliatus Pontifici palinodiam recantauit.

Ferdinandus Imper. 21. Januarij Maximilianum Duxem Bauariæ creat Dapiferum Imperij, & dat illi soli quandiu vixerit Eleitoralem vocem, excluso Com. Palatino. Hæretici illuminati in Hispania combustis authoribus, damnati. Carolus vnicus filius Iacobi Regis Magnæ Britaniæ 17. Martij Madritum venit, & matrimonium contrahit cum Maria Hispaniarum Infante, quod Gregorius XV. d. 23. April. approbavit. Die 8. Iulij moritur idem Gregorius Pontifex, eq; d. 6. Augusti substituitur Maffeus Barberinus Florentinus, dictus Urbanus VIII. eodem mense Augusti obiit Dux Venetorum Antonius Priulus annorum 75. cui substitutus Franciscus Contarenus. Tillius Catholicorum Dux partim cædit in prælio Stathensi, partim fugat copiosissimum exercitum Alberstatensi, eorumq; Duxem Christianum Brunswicensem. Frater Paulus Venetus Seruita annor. 71. moritur, quem citatum, & recusantem venire Romanum, Paulus V. anno 1606. excommunicarat, & tamen aliqui plebei ipsi defuncto tabellas votivas appendere non erubuerunt, quod Urbanus VIII. anathematis comminatione vetuit fieri. Mustapha ex throno Turcarum ob ingenij imbecillitatem deiicitur, mense Septembri, substituto Amurathe fratre Osmanis. Bethlehem Gaboro post aliquot tumultus in Hungaria cœduntur in vitam aliquot vrbes. S. Franciscus Salesius Princeps, & Episcopus Gebenensis institutor Ordinis Monialium Visitationis Deiparae Virginis, & plusquam 72. millium hæreticorum, quos Christo lucratus est, conuersor Lugduni in Gallia die 28. SS. Innocentibus sacra, piam efflauit animam, dum circumstantes canerent: *Omnès Sancti Innocentes orate pro eo;* quem Alexander VII. anno 1665. retulit inter Sanctos die 19. Aprilis Dominica, qua recitatur Euangelium *Ego sum Pastor bonus.*

Ex Hibernia Ecclesiastici pulsi edicto Iacobi Regis Britanniæ 21. Januarij promulgato. Mar-

cus

cus Antonius de Dominis Archipresul Spalatensis in Dalmatia, cum à religione transfuga in Angliam, Londini edidisset impium de Republica Ecclesiastica librum, anno autem 1622. Romæ abiurasset heresies, hoc anno ad yomitem reuersus traditur in custodiā mense Aprili, interceptis eius, cum Anglo heretico litteris; & Decembri huius anni moritur, eiusque cadaver in Campo Floræ cum scriptis iussu Inquisitorum comburitur. Carolus Gonzaga Dux Niuerensis Romæ agens, obtinet ab Urbano Pontifice confirmationem Ordinis Equitum Conceptionis Immaculatae Virginis, accipiens de manu Pontificis habitum, & Crucem Ordinis, quæ postea nomine Pontificis Cardinalis Sforzia contulit alijs primarijs viris. Melchior Cardinalis Klestlius Episcopus Viennæ, diu ab Austriacis detentus in carcere Tirolensi, ab impositis criminibus absoluitur iudicio, & diplomatico Pontificio, & in integrum restituitur. Imperator Palatinatum superiorem tradit Maximiliano Duçi Bauariae. Jacobus Rex Britannæ, & Sober Platinus cum alijs Principibus fœdus init cōtra Austriacos. In Mexico dissidia inter Archiepiscopum, & Proregem in tumultus ingentes, ob immaunitatem Ecclesiasticam eausa, Archiepiscopo constanter iura Ecclesiæ tuente, & populo contra Proregem furente, Exente Martio Parliamentum Anglicanum declarat nullum Matrimonium Caroli Vualliz Principis, & Mariæ Austriacæ filii Philippi III, ideo nouum matrimonium instituitur cum Henrica Maria sorore Ludowici Regis Gallie, salua libertate Catholicæ Religionis, & dispensatione à Pontifice per Ludowicum Regem, quæ conclusa sunt partim d. 10. Iulij partim d. 10. Novembris. Poloni repellunt Tartaros in Podolian, & Russiam per fluvios gelu constrictos irumpentes. Rex Gallie, Veneti, Rhæti, & Dux Sabaudie ad arma concurrunt contra Austriacos, pro restitutione Vallis Telinæ; Bremum, Sondrium, Tiranum, & alia vallis loca capta à Marchione Cœurio federatorum duce. Ambrosius Spinola duktor Hispaniarum, & Belgicarum copiarum Bredam Brabantia mense Augusto obsidet plusquam 40. oppugnaculis, eamq; capit deditione sequenti Iunio, post impensos ab Hispano in obsidione decem miliones aureorum.

1625

Romam Iubilæi causa venit Ladislauus primogenitus Regis Polonie, eiq; concessum ab Urbano, quod Carolo V, & Paulo III, concessum fuerat, manu contingere Sacrum Christi vultum yna cū sacra Lancea. Dic 4. Aprilis, Stilo Gregoriano, moritur Jacobus Magnus Britannæ Rex litteratissimus, sed hereticus, & tamē filio tunc alterrens, se in cælum migraturum. Maij 18. celebrantur Lutetia nuptiae inter Carolum iam Regem Britannæ, & Henricam Mariam: & d. 21. Maij Franciscus Barberinus Lutetia ingreditur, missus ab Urbano VIII, ad conciliando animos Regum Christianissimi, & Catholicæ. Mornantius Subisium Ducem Sectarium bis in Insula Regis vincit, & fugat in Angliam. Pax cōponitur inter Cæarem Romanorum, Amurathem Turcarum Imp. & Principem Transiluanum. Ledisguerius Dux Gallorum, & Dux Sabaudie prætextu iniuriarum multa Ligurie loca Genuentibus eripiunt, quæ ipsi poterū iuante Duce Feriae recuperarunt. Circa Siciliam Classis Melitenium, & triremes Turcarum nauali prælio certant, magna utrinque clade, maiori Melitenium.

1626

Ianuario Rætis flu. inundatione post hominum memoriam inaudita Hispaniæ nocte intempesta obruit, multis hominibus, & mercibus, Indicis

haustis, eodemq; tempore Salmantice ex imbris, niue liquata, & Formesio flu. inundante, suburbia, & aliquot monasteria destruta sunt. Februario mense Rex Christianissimus Duella edicto prohibet, Franciscus Maria à Rouere Dux Vrbini octogenario maior, & prole carens, viuens Ducatum, qui erat feudum Ecclesie, Urbano Pontifici renunciat, ne quid molestia à Cæsare post sui mortem inferatur. Berlingerus Gypsius Cardinalis eo missus loca omnia præsidij munit, & pro tormentarijs pilis puluere &c. Duci numerat centum aureorum milia. Pontificis, Hispaniæ, & Hetruscæ naues 15. simul in Mediteraneo, plures armatas, naues Ase Calafatti piratæ partim capiunt præda onustas, partim mergunt, multis captiuis liberatis. Cardinalis Barberinus Aprili mense in Hispaniam profectus, suscipit à Sacro Fonte nomine Pontificis Mariam Eugeniam filiam Philippi IV. à Cardinali Zapata baptizatam, & tractat de pace inter Reges, in Liguria, & Valle Telipa stabilienda. Ernestus Mansfeldius notus Catholicorum persecutor deterrabilis moriens, iubet se vestiri vestibus pretiosissimis, & ensem dexteræ apponi, scilicet umbris infernalibus terrorem incussurus, sed verè à démonibus æternum cruciandus. Rusticorum rebellium 70. millia mense Maio Austriam superiorem vastant, sed brevi dispersi sunt à Princibus Catholicis, præcipue à Pappenhemio exercitus Cæsarei ab Italia reduce. Valsteinus Dux Fridlandie pro Cæsare, & Comes Tillius pro Catholicis Germanie Principibus, fundunt exercitum Christierni IV, Daniæ Regis, qui, & alio memorando prælio sub finem Augusti vietus est in campo Lutter prope Branswicum à Tillio, deletis copijs pedestribus captisq; vel occisis primarijs ducibus Urbanus VIII. litteris in Iaponiam missis Nouembri Christianos ad Martyrium animauit. Octobri mense moritur Ferdinandus Dux Mantuæ, succedente Vincentio.

1627

Sanctarelli libello censura notato anno superiori, Rex Christianissimus denunciat facultati Theologiaz Parisiensi, nec Summo Pontifici, nec ubi placere quæstiones de potestate Pontificis in Regna temporalia, & per Legatum suum conqueritur cum Carolo R. Britannie de non servatis matrimonij conditionibus, & de amandas ex Anglia Ecclesiasticis, quos Regina secum ex Gallia duxerat, immo 40. Anglis Catholicis ergastulo inclusis contra fidem datum. Cosacci, Polonici cedunt 30. Tartarorum millia non longè à Borysthene. Anni initio Comes Turrianus iunior arcem prope Dantiscum suffosus prius cuniculis, simulata fuga deserit, eam Poloni ingressi puluere tormentario cypiculorum diliciuntur in aerem: Reliqui Poloni Dantisco fame laboranti grana inferunt, & Suecos se opponentes repellunt, interfecto Comite Turriano. Mense Aprili Rex Polonie cum filiis Ladislao, & Casimiro sternunt Suecos, Gustavo Rege isti globi vulnerato, interfecto Suecorum Polemarcho, alijsq; Ducibus, reliquos fugant. Turcae ingenti exercitu ductore Calilo obsident Bagadæ urbem Mesopotamię ad Tigri sitam, ante aliquot menses à Persis occupatam. Maij invenit Pragam deseretur Corpus S. Northberti Episcopi Magdeburg, & Præmonstratentium fundatoris, Dux Saxonie, & Marchio Brandenburg. cum Cæsar pacem inuenit licet Lutherani, & Caluinistæ à Marchia amandati. Ferdinandus Imp. d. 31. Iulij edicto mandat vniuersitate in Regno Bohemia doceri Religionem Catholicam. Die 22. Iulij ingens Anglorum Classis ad Insulam Regis appellat operi latrura Rupel-lanis

lanis rebellibus Regis Christianissimi. Torsius arcem S. Martini ab Anglis obsecram per aliquot menses summa rerum omnium penuria defendit; quo auditio Rex, & Cardinalis Richelius misit ansonam, & milites ductore Comite Chomberto, à quibus Angli, quæ casi, quæ fugati d. 8. Nouembris. Eleonora Gonzaga Ferdinandi Cæsar's vxor die 21. Nouembris Præsentationi Deiparae Sacro, Pragæ coronatur. Regina Boemæ, & filius primogenitus Ferdinandi ex priore vxore salutatur ab Ordinibus Rex Boemæ. Dux Mantuae Vincentius piè moritur festis Natalitijs, substituto prius Carolo Duco Niuernensi filio Ludouici fratri Guillelmi Ducis aui ipsius Vincentij, & interim Dux Rethelij filius Caroli, nomine absentis patris iuramentum fidelitatis accipit à Mantuanis, & Montisferratensibus. Urbanus VIII. Iulij 10. Catalogo Martyrum adscriptæ tres è Soc. Iesu Paulum Michi, Io. Gotò, Iacobum Kisai, & aliquot Franciscanos in Iaponia occisos. At die 30. Iulij Crucifixi imago in spelunca Manresa, in qua S. Ignatius habitarat, sanguine manauit; in Apulia terramoto cœpit cum strage domorum. *Girardus in Diario.*

1628

Ianuario inito Albencii Viuarensem, 250. familiæ abiecta hæresi Religionem Catholicam profitantur, opera Domini Orsani, & PP. Societ. IESV. Comes Tillius Vuerdam, & Stadenam caput, Vallinsteinus antem Rostochium, Vuismariam, & Stralsundam. Dux Buchingami Anglicanæ discordiaæ auditor, à Feltone Anglo, ob priuatas similitates, domi cultro necatur. Die 17. Ianuarij Carolus Niuernensis peruenit Mantuanum; & quia alij ad Ducatum illum se ius habere asserebant, præcipue Ferdinandus Dux Gaastallæ, Sabaudus autem Dux ad Montisferratensem ducatum; Cæsar autem vindicem se Clicantum suorum, & arbitrum huius controværsie gerebat, Carolus per D. Agnellum Episc. Mantuz missum Viennam, obsequium suum humillimè Cæsari exhibet, petens inuestitaram, quam si obtineat, pollicetur se recepturum eius præsidia, ubique excepta Mantua, diciturumq; arcis Casalensis illos muros, qui urbem respiçciunt ad suspicções Hispanis admendas; sed non fuit auditus, quare statuit ita ius suum armis defendere, vt tamen locum relinquaret negotiandi, & æquitati Cæsaris. Martij d. 10. Apamiarum Ciuitas in Gallia se dedit Henrico Borbonio, eq; ciuitati restitutus est suus Antistes Henricus Spôdanus Baronij laudatissimus Epi-tomastes, antea ab Hæreticis vexatus, spoliatus, pulsus. Conscriptitur in Gallia exercitus 12. ferè millium pro D. Niuernensi, cui etiam totam suam auctoritatem, & auxilium, Richelio suo-fore pollicetur Rex Gallæ, vbi Rupellam expugnabit; & Veneti tertiam partem auxiliarium copiorum eidem promiserunt, quando tamen Gallorum copiæ ex Alpibus in Italiam descendissent. Consaluuus Cordubensis Mediolani Gubernator, prætextu Cæsareæ authoritatis tuendæ, iniussu tamen Cæsaris sub finem Martij Casalem Montisferrati æquè infeliciter, ac inconsultè obsidet, strenue illam arcem præfectis, ac præliarijs propugnanticibus. Veneti, & Dux Hetruriæ apud Cæsarem, & Reges satagunt pro pace Italæ, & negotio fine armis transtigendo; Idem præstat Urbanus VIII. tribus Nuncijs legatis ad Imperatorem, & RR. Gallæ, & Hispaniæ, & d. 8. Aprilis Iubilæum ad hunc finem indicit; sed interim munit frontes ditionis Ecclesiasticæ, & nouam arçem excitat ad Forum Gallorum dictam Arcem Urbanam, non sine dolore, & querimonia Ducis Mutinensis. Constantinopoli Legati Angliæ, & Hollandiæ sat-

gunt, vt inde PP. Soc. IESV expellantur, præsertim quod resisterent hæresi. cœperæ ibi propagari lingua vulgari; Sed Legatus Gallæ Comes Cæsius iussu Regis eos protegit. Hollandi pariter prope Insulam Cubam occupant Hispanis argentariam classem nauium 20. Carolus Emmanuel D. Sabaudiæ occupat Albam, Sandamianum, Trinum, Montem caluum; & Gallo-s tentantes aditum in Italiam prope Castrum Delphinum repellit. Ioannes Comes Serbello-nius, missus à Consaluo Cordubensi Niceam Prouinciam post 15. dierum obsidionem non sine suorum clade expugnat, & ipse Consaluuus arctius Casalensem arcem obsidet. Cæsar inter-reæ miserat Ioannem Comitem Nassauum Cö-millarij titulo ad D. Niuernensem, mandans, vt ipsi renunciet arces Mantuanam, & Casalensem. Niuernensis petit 12. dies ad deliberandum, quibus negatis appellat ad Cæsarem melius in-formandum, vel eo obsurdescente, ad Electo-res Imperij. Cæsar iterum Niuernensi Duci de-nunciat renunciationem dictarum arcium fa-ciendam intra unum Mensem; at Dux Niuernensis missio Vieenam primogenito suo ad ob-sequium Cæsari præstandum, promittens si ob-tineret inuestitaram, depositurum se Casalem totumq; Montisferratum in manu Principis confidentis, nomine, & præsidib; Cæsareo cu-stodiendum, ita tamen, vt intra determinatum tempus controværia dirimatur, & idem præ-stent Hispani, & Dux Sabaudiæ, de locis hoc anno usurpati in eo tractu. At Ludouicus XIII. Iustus, & vel boc unico facto Fortis; Rupellam hæreticorum tutissimum asylum arctissimè ob-sederat menses 15. propugnaculis, & foueis circumquaq; diuictis, tripliciis, ordine tormentorū in littore disposito; & (quod post multa secula inauditum) Oceano ipso obstructo, actioq; in profundum aggere nauium colligata-rum serie lunatim munito, contra Anglicanæ classis impetum; quæ proinde irrito conatu ten-tauit subSIDium inferre Rupellensibus. Ergo die 29. Octobris compulsi sunt Rupellenses ab anno iam 50. rebelles ad ditionem, & d. 1. Nouemb. Rex cum Cardinali Richelio urbem triumphalibus equis ingressus, cum circiter 12. millibus viris; sed vt pietas ipsa triumpharet de hæresi debellata; gestata est solenni pompa per urbem Sanctissima Eucharistia, Rege, & exercitu comitibus, & Cardinalis Richelius in Basilica Vrbis sacrum solemne peregit. Aiunt reperta esse ad 15. millia cadavera obseciorum, ex quibus aliqua semiuorata à fame pereuntibus: Arcis, & urbis moenia diruta sunt, Rexq; reuersus est Parisios, vbi in apertum prodix odium Reginæ Matris in Richelium, qui tamen ea quantumvis reclamante persuasit Regi, vt quam primum nos obstante hyeme descenderet in Italiam ad soluendam Casalis obsidio-nem.

Cæsar pace cum Turcarum Imperatore, & deinde cum Rege Danimarchæ composita, edictum promulgat pro restituendis bonis Eccl. à Pro-testantibus, post pacem Possoiensem occupatis, mittitq; sub duce Arthemio exercitum auxiliarem Regi Poloniæ. Rex Gallæ Ludouicus XIII. pace cum Rege Angliæ firmata, matreq; ad Gallæ regimen Parisijs relicta, missioq; Du-ce Ghisio, vt per mare ingressum in Italiam tentaret, ipse cum Cardinali Richelio, & 40. milibus militum, per Alpes hyberno tempore adi-tum in Italiam à Duce Sabaudiæ postulat, quo negante imò resistente, tandem Rex Segusium occupat vi, & constringit Sabaudum ad pro-miteadum Gallis in itu redituq; liberum tran-situm, & solutionem obsidionis Casalensis ab E e Hispa-

Hispanis obtinendam ; & restitutionem locorum, quæ in Monteferrato occuparat, excepto Trino, & Casalibus 15. mille saccos tritici, & resignationem arcis Segusianæ, Castrisq; S. Francisci in manu Regis, loco pignoris, ac tandem si pactione hanc Segusianam Hispani recusarent, obligauit eum ad defectionem ab Hispanis, & unionem secum, ut eos adstringere posset ad eam ratificandam. Interea Carolus Dux Mantuae suppeditatis à Rep. Veneta 70. millibus Ducatis, promissaque viajone exercitus Veneti, cum Gallico Alpes transgressuro, Casalem maiorem occupatum diripuerat, & in Cremonensem agrum excurrerat, & Pontifice in neutralitate se continente, ac per Card. Antonium pacem procurante, Veneti in 6. annos fœdus inierant cum Rege Galliæ, & cum Duce Mantua. Consalus Cordubensis, auditis quæ ad Seguliam peracta erant, dicto citius soluit obsidionem Casalensis arcis, ac se Alexandriam recipit ; In arcem autem vrbemq; Casalem magna vis tritici introducitur cum Gallicanis militibus, sub Duce Thoirasio. His peractis Rex Galliæ, & paulo post Cardinalis Richelius reliquo duce Crequio Segusij, redeunt in Galliam Occitanam, & Vgonottis ex improviso adortis breuiq; expugnatis ; Briacco, Castroduno, Nemauso, alijsq; arcibus, & omnium postremo Montealbano ad deditioñem coacto, rebelles haereticos in ordinem redigunt, Religionem Catholicam restituunt, ducentis, & amplius vrbibus in Gallia ad hanc diem expugnat. Vrbanus VIII. Dominica in Albis in Catalogum Sanctorum adscribit B. Andream Corsinum Florentinum patria, Episcopum Fesulanum, qui annorum 71. obierat anno 1373. Non volente autem, aut non valente Duce Sabaudie præstare omnia, quæ Segusij pacta fuerant, & Hispanis ad Casalensis arcis possessionem anhelantibus, destinatur Marchio Spinola ad corrigitos errores Consalui Cordubensis, qui per Genuam Mediolanum inuexit magnam vim pecuniae, & militum, remisso Consaluo in Hispaniam. Bataui d. 29. Augusti Taxandram vrbem ad Rheum intempesta nocte occupant, & Septembri inito, Aurantio Duce, Syluanum Ducis cum 30. millibus armatis post quadrimestrem obsidionem capiunt, frustra ad diuertendum inde Aurantium missis à Rege Catholico Comite Henrico Bergio cum 34. millibus militum, & 40. bombardis, à Casare autem missis in eundem finem Montecuccolo, & Io. Nassouio cum 18. millibus. Nam Bergius capto Amenfortio, & obfesso Hattemio, Montecuccolus autem captio Hemo, vbi audierunt Veseliam Hispanis creptam à Com. Ernesto Casimiro, & Syluanum Ducis ab Aurantio ad deditioñem compulsa, inde recesserunt, ne autumnalibus aquis exercitum in paludibus perderent. Octobri medio nascitur Philippo Regi Catholico Infans, 4. Novembris baptizatus. Cæsar auditis excursionibus Caroli Ducis Mantua in ditionem Hispanam, & solutione obsidionis Casalensis, indignatus quod Galliæ Rex arbitrum se harum conroueriarum geret, & ab Hispanis sollicitatus, mittit exercitum 30. millium peditum, & 5. mill. equitum in Italiam, sub Ducibus Altringero, Galassio, & Io. Merode subordinatis tamen Comiti Rambaldo Collalto supremo exercitus Gubernatori, qui Rhæticos transitus vi occuparunt. Interea dum Parilijs decernitur, ut Richelius cum exercitu, & suprema autoritate in Italiam descendat, Veneti pecunijs, & Commeatu Ducem Maneue iuuant, simulque prouisuri suis finibus, & eidem Duci, mittunt Ericcium cum 18. millibus militum, qui Valisij

castra locant Veronam inter & Mantuanam ; Hispani Classem 30. Galeorum in Tyrrhenum mare immittunt, vt Gallicanæ classi se opponent, quæ vulgabatur trajectura milites in Italiam. Marchio Spinula cum frustra per se, & per Mazzarinum sollicitasset Carolum Niuerensem vt fideret clementia Cæsar, & pietati Philippi Regis, atq; ad impetrandum suspensioñem armorum arcis aliquot depositarijs resignaret, interimq; abstineret ab appellando se ducem Mantua, sed solo titulo Ducis indefinitè, aut Ducis Niuerensis contentus ad Cæsarem scriberet ; negante Carolo id à se posse fieri inconsulto Rege Galliæ, decreuit permittere vt Alemanni ex Alpibus Rhetis per Mediolanensem agrum descenderent in agrum Mantuanum, quod præstiterunt sub finem autumni, incendijs, rapinis, necibus Sacra, & prophana immani feritate deuastantes, ac tandem Mantuanum obsidentes. Dum Philippus filius Marchionis Spinula laxè admodum Casalem obfidebat, Dux Mantua crebris, & validis eruptionibus Alemannos repulit, aut vexauit, Collalto interim Laude Pompeia ægrotante. Tandem sub finem anni, Alemanni per Mazarinum impetratis à Carolo decem diebus securitatis ab eruptionibus ex vrbe, retrocedunt, & tormenta bellica retrahunt, Peste interim ab ipsis inuencta non solum ipsos depascente, sed agrum Mantuanum, Mediolanensem, ac Vallem Telinam, & Venetis cum Pontifice conquestis, quod Costaguti Ferraria mitterent Alemannis frumentum atq; ita nutritient perniciem Italiam. Desiit annus cum morte Ioannis Cornari Ducis Venetiarum, nouusq; annus cœpit cum eius substituto Nicolao Cantareno.

Alemannis in agro Mantuano grassantibus, Cardinalis Richelius inueniente anno Lugdunum venit, & inde Segusium ; At Duce Sabaudo moras nestante, neque suppeditante commeatum militum Gallis promissum, Ducis Crequij opera Pinarolium compulit ad deditioñem d. 23. Martij, exegitq; à vicinis Pedemontijs vrbibus magnas contributiones, dum biduo ante nempe 18. Martij tentasset comprehendere Duce, ipsum cum Principe Victorio filio, qui periculi admoniti Taurinum se repperunt ; Spinula & Collaltus inuocati, colloquioq; Carmeniole cum D. Sabaudo habito, mittunt in Pedemontem, Alemannos auxiliares, nam horum alia 7. millia descenderant in Italiam, & iam antea Sabaudus exercitus constabat 20. millibus peditum & 6. millibus equitum, sed Alemanni latrocinijs, & prædis infecti quoq; erant Pedemontani. Maio inito filius March. Spinula arctius Casalem cinxit ; Richelius occupauit Marchiam Salutianam, & Rex ipsæ Galliæ Sabaudiam ingressus quadriduo Chamberium capit, Momelianum per suos obsidet, superatoq; propæ Tarentasiam, Principe Thoma, per Montem S. Bernardi in Italiam irruptit, sed ob suspicionem pestis Lugdunum redit, indeq; veniens in vallem Morianensem, febreq; correptus, reuertitur Lugdunum, vbi adfuere Reginæ mater, & vxor. Alemanni à Lombardia Principibus contributioñes seuissimis exactionibus conquirunt, Ioannem Sirum Corregij principem dominatione exuunt, accusationibus apud Cæsarem oppressum ; & d. 30. Maij Galassus Valisium occupat, vnde Veronæ timeri poterat, nisi Veneti se munissent, eisq; Brixientes obtulissent 20. milie armatos : Alemanni à Venetis verati redeunt in agrum Mantuanum, scalisq; pontibus, petardis præparatis, & proditoria negotiatione cum nobili Mantuano (cuius nomini parcitur) transacta nocte inter 18. & 19. Iulij Mantuam oc-

occupant, triduana direptione, incendijs, cædibus, Ecclesiæ expoliatione, raptu virginum, & infantum tam dira barbarie deuastant, vt non modo Eleonora Imperatrix suæ patriæ excidium deploret, sed Cæsar ipse id detestatus sit. Carolus Dux Mantua Portum fugit & inde Meliam ditionis Ferrarensis, cum filio Principe à Venetiis honorifice sustentatus. Eodem mente Thoira sius crebris eruptionibus ex arce Casalensi Hispanos cladibus afficiebat; hinc, & Carolo Emmanuel exigente subsidia maiora contra Gallos, Spinula lentijs in Casalensi obsidione processit; At Dux Momorantius, cum Marescallo Fortiæ & Sciombergio, Principem Viatorum in conflictu vincunt, Abellianam, Salutem, Villamfrancam, & Pontemcalerium capiunt; quibus vna cuin Mantua calamitate auditis, Carolus Emmanuel annorum 69. ingemiscens ditionem suam euafisse Gallis, Hispanis, Alemannisq; tragediarum scenam, & apoplexia correptus, triduo Sauiliani decepsit exeunte Julio, succedente filio Victori, qui per Ministros Pontificios concordiam procurauit. Mazarinus, qui Panciroli Legati Pontificij vices agebat Septembri (quo mense Rex Galliæ Lugduni ægrotauit vsq; ad periculum mortis) obtinuit a Spinula inducias ad medium vsq; Octobris, vt intra hoc tempus Hispanis daretur Caſalis vrbs ipsi; suppeditarent arcii virtualia, arcam quoq; ipsam consecuturi, nisi Galli intra definatum tempus ei succurrerent; quod Matriti male audijt, ideoq; reprehensius litteris Regijs, de laxata obſidione, & de lento ſubſidio mimo ad Sabaudum, æger decubuit, ac phrenesi & deliquijs animi laborans obijt in Caſtronou Scriuiæ; ſuccelliſque in eius locum Marchio Sancta Crucis. Conuererant ſub idem tempus Germaniæ Principes Ratisbonam ad Comitia, vbi Imperator eorum impulſu exuit Valleſtaium abſentem, præfectura exercitus Cæſarei, eaq; oblata Duci Bauaro, ſed recuſata; data eſt Comiti Tilio. Omníbus vero deteftantibus, qua contra Mantuanam, & Mantuanum Ducem peracta fuerant, & Gultauro Adolpho Rege Sueciæ iam Pomeraniam ingresso bellumque denunciante Cæſari, concluia tuit pax d. 13. Octobris inter Cæſarem hinc Hispanos & Sabaudum, & Gallos inde Venetos & Carolum Niuernensem certis conditionibus, inter quas fuit, vt intra ſex hebdomadas Carolus ſupplicaret pro inuestitura ducatus Mantuani, & Montiferratensis cum certa promiſſione illam obtinendi. Sub finem anni Maria ſoror Regis Catholici deſponsata, iam Ferdinandus Imperatoris filio Regijs Hungariæ, cum claſſe Neapolim appulit, & ſatagentibus Hispanis eam Tergeste deducere ſuis nauiibus, eo quod Venetas lue infectas ſuſpicarentur, Veneti ſui iuris in mare illud tenaces reſtituerunt, volueruntq; ipſi eam ſuis 13. nauiibus deſducere illuc, quod honorificiſſime præſtiturunt. Pestis hoc anno abſumpſit Venetijs 60. millia inditione Veneta pluſquam quingenta millia hominum; in Lombardia vero, alicubi dimidium, alibi tertiam circiter partem hominum.

1631 Hispani pacem Italiz compositam Ratisbonæ reuſuant, ad quam infringendam Comes Oliuarius mittit Ducem Feriæ ad Mediolani Regi men, & Regentem Villanum ad Cæſarem promittens auxilia contra Suecum, ſi tradita Mantua Hispanis relinqueret ipſis curam belli citra montes peragendi. At Cæſar pœnitens conflictorum antea ab ipſis ingestorum, & Sueci armiam ſentiens, mandauit Gallaflo, vt in Italia pacem firmaret, & exequeretur. Franciscus Dux Muñoz 23. Februarij ducit Mariam Farneliam

Odoardi D. ſororem. Legati Principum pro pace Italiz conueniunt Clerascum Pedemontanæ regionis, præſente Principe Victori, & Iulij Mazzarini in primis dexteritate confecta eſt pax Aprili mense, fruſtra conante Duce Feriæ inducere Carolum D. Mantua ad acceptanda Mantua Præſidia Hispanica, & tandem d. 2. Iulij Cæſar firmauit Carolo Niuernensi poſſeffionem Mantua, & Montiferrati, dummodo paci Ratisbonensi non repugnaret. At cum Rege Sueciæ contra Imperatorem, & potentiam Austriae fœdus iniuerant Reges Galliæ, & Angliæ, & Bataui Ordines, & Gallus Sueco promiferat annuatim quadringenta milia talerorū: Suecus autem hyeme huius anni ſatis progressus erat: deinde Francofurto expugnato, Colbergam, & Landsbergiam ad deditonem adegit, Tillio interim in obſidione Magdeburgi occupato, quod expugnauit Tillius, ſed ferro, & igne vaftauit, Lipsiamq; aggressus eſt. Verū Dux Saxonie iunxit ſe cum 12. millibus militum Sueco, qui die 7. Septembri prælio atroci cum Tillio & Papenheimo inito, & diu protracto, marie incerto, tandem Suecus, & Saxo Cæſareos multa ſtrage proſfigarūt; cecidere in acie ad 15. millia; Tillius vulneribus acceptis Hallam ſe recipit. Elector Saxonie occupauit Egram, Pragam, magnamq; Boemie partem; Suecus autem Franconiam, Palatinatum inferiorem, Moguntinam ditionem, & plurima loca circa Rhenum celeritate incredihi. Dux Lotharingie Richelio ſibi infenſo infeſtus armas milites pro Cæſare; Dux Bauariæ occulte, ſed Elector Treuerensis palam Regem Galliæ protecторem ſuam ditionem inuocat, Rex Galliæ Gaſtonem Ducem Aurelianensem nouas res molientem fuget, & cum Richelio eum persequens, cogit recipere ſe in Lotharingiam, vbi duxit Margaritam ſororem Ducis; Reginam autem matrem Richelio magis magisq; inſensam mittit Compendium, ſed illa tentatis alijs effugij, tandem Bruxellas ſe recepit d. 19. Iu. ij. Carolus Dux Lotharingie poſtquam Moieuicum Marescallo Fortiæ à Ludouico immiſſo obſeffum ſe dedit, redijt ad obſequium Regis, & pacem cum eo compoſuit. Sub fine anni, Cæſar Valleſtaium reuocauit ad generalem præfecturam belli. Tillius capto & direpto Rotemburgo, alijsque arcibus, Norimbergam fruſtra oblidet. In Italia die 16. Decembris, cum ea nocte plusquam 20. vicibus terra mouiffet, & bombus in ipſa Dalmatia auditus eſſet, Vesuuus eructauit flamas, bitumen, faxa, cineres ad 10. tere milliaria ſupta Montis apicem, boatu tonitrus imitante, durauitq; terra tremor dies 7. Cinis non modo Apuliam, & Calabriam, ſed Dalmatiam, & Mediterraneanum vento flante, texit: Lapidum imber Nolz, & in agro Melphitanō depluit, vbi ferro præterea & chalybe pluuit: torrens igneus in aliquot riuos diffuſus, quosdam pagos cum incolis hauiſit, pepercit tamen mirabiliter Ađi B. V. MARIA de Succurſu appellatæ prope Neapolim Sitæ. Post incendia vero (mirum diē) aquarum ingentem vim Vesuuuius effudit in Campos versus Nolam, & Palmam. S. Iauuarij ſanguis ad pœnitentiam ſui capitis liqueſcens, geſtusq; per urbem, calamitatem à Neapolii auertit; poſt vnum tandem mensem ceſſauit cinerum eructatio: plures peccatores ignea Vesuuuij lingua conuerſit ad pœnitentiam, quām integro forte ſeculo conſcionatores fuiffent conuerſuti. Urbanus VIII. Bulla edita Eminentissimū contulit Cardinalibus, & Magistro Equitum Meliteſium, veteras alios titulos acceptari ab eis exceptis Regibus, poſtea tamen declarauit Rempublicam Venetam Regia dignitate.

gaudere, quod antea meditatus erat, hoc anno 10. Iunij decrevit. Nicolao Contarenio defuncto, eligitur Dux Venerum Franciscus Ericcius. Francisco Maria de Ruvere Duce Vrbini defuncto, Ducatus deuoluit ad Ecclesiam Romanam, cuius nomine possessionem capit Thaddæus Barberinus, & licet Principes Urbanum VIII. hortarentur ad inuestiendos eo Ducatu Nepotes, nolunt, sed Bullas prædecessorum constanter obseruauit: Præfectura Romæ, quam Dux Vrbinus gesserat Thaddæo collata. Rex Galliæ captis Musiponto, Barleduco, & Sanmichaele Nanceium accessit, & Ducem Lotharingium coegit ad standum pacis. Dux Monorantius captus, & d. 30. Octobr. Parlamenti Tolosanij iudicio decollatus. Dux Aurelianensis fugatus & compressus est. Albertus Vuallensteinus Dux Fridlandiæ, iterum Cæsaris Polemarchus Pragensem agrum deprædatur. Februarij 22. turmæ Sueciæ in Alsatia Creutznacum expugnant, Braunfeliæ deditioне capiunt. Pappenheimus, Schoningam, Helmestadium, Brunsuigam, Lunæburgum deprædatur. Tillius mense Martio Gustauum Hornum fugauit à Bambergæ, quam Calendis Februarij occuparat Martij 24. Norimberga exceptit Regem Sueciæ, qui Donauerdam, Dilingam, aliaq; loca circa Danubium, Tillio, & Altringerio tristra resistentibus, occupavit, & Aprilis 11. Augustam Vindelicorum per te, moxq; per suos legionarios obtinuit Memmingam, Norolingam, & Campodunum; Tillio Ingolstadium se recipiente. Interea Pappenheimus Saxoniam, & Vuetphaliæ deuastabat, & Vuallensteinus ineunte Maio Pragam à Saxone occupatam, deditioне recuperat. Bauarus Elector Ratisbonam munit, & intidet: Tillius ad Lecum flu. Suecis transgressis te opponens, & grauiter vulneratus, Ingolstadij moritur. Gustauus ab Ingolstadij oppugnatione clade accepta, & amissis auquot. Ducibus abiit; sed eodem mense Maio cessere illi Landisberga, Landisurba, Frittinga, Monachium, vbi inter 140. bombardas, una reperta est plena 30. millibus aureorum. Pappenehimus Hassiam depopulatus, & Thuringiæ imminens, ab Isabella Regente in Belgium euocatur mense Julio, vbi Dudeftadium captum munitionibus spoliat, sed frustra conatur repellere foederatos ab obſidione Traiecti, quod die 13. Auguſti dedit te illis. Septembris d. 3. acri, sed anceps pugna fuit, inter R. Gustauum, & D. Fridlandiæ ad Norimbergam. Holkius Cæsaris Dux Lipsiam kal. Nouembris ad se dædendam impulit: Fuggerus Landisbergam recuperavit; Pappenheimus ex Belgio redux aliquot Saxonij locis potitus est; quare Gustauus possessionem Saxonij prælio decernenda ratus d. 15. Nouembris ad Lutzenam opidulum prælio prælufit: postridie vero prælio atrocissimo, vñq; ad horam diei 10, protracto, Gustauus Rex superueniente Pappenheimo ultimum vulnus patiis expirauit annos natus 38. ita concidit moles illa vastissimæ ambitionis, quæ tibi Orbem delinarat, continuato tamen certamine in noctem, ipse quoq; Pappenheimus circa horam 8. cum sanguine bellacem effudit animam. Cecidere utrinque circa 9. millia hominum; Cætariani Lipsiam se receperunt. In India Occidentali Clavis Hispana vehens argentum naufragio perire. Octobri mense in Comitijs Poloniæ Sigismundo d. 27. Aprilis defuncto, substituitur filius Vladislaus IV. Nouembris mense Fridericus quondam Palatinus Rheni, febre corruptus Moguntiæ interiit. Sueci vñti cum Arnhemi Generalis Saxonum copijs,

Duce Bernardo Vuaimarenſi, omnia Saxonie loca à Cæſarianis capta, recuperarunt. Christina Regina vñica Gustaui filia septennis erat sub tutela Alexij Oxenstemij Magni Cancellarij. Cracouia d. 6. Febr. Vladislaus Rex Poloniæ coronatur, eiusq; frater Io. Albertus Episcopus Crocouientis Cardinalatu auctus est ab Urbano Pontif. Cæſar nomine Hispanorum offert Vuallenstaino multum auri, & regium titulum, ac possessionem Fritiæ si eam acquirat; sed ipse recusat; & Lignitium, Glogauiam, & Francfordiam Oderanam recuperat. Georgius Dux Lungburgi multa Vuesphaliz oppida, & arcis Februario mense occupat, & Martio exente Hameliam expugnat. In Alsatia, & Suevia vario marte pugnatum hinc à Cæſarianis, & Bauaris, inde à Suecijs, & Gallis. Carolus D. Lotharingiæ coactus est admittere Nanceij præsidium Regis Galliæ. Rex Catholicus in locum Isabellæ Clariæ Eugenij annorum 68. defunctæ mittit ad Belgij regemen Ferdinandum Cardinalem Infantem, qui mense Maio in Italiam peruenit. Amedeus Victorius D. Sabaudiæ Regem se Cypræ appellavit, & ideo infenos habuit Venetos. Infans in Belgium per Germaniam tuto ire non poterat, obſidentibus Ringrauij, & Hornio Briliacum, & ferè Constantiam; sed præmissus Dux Feriæ cum 10. mill. peditum, et 1500. equitib; per Vallem Telinam, et Tirolium iunxit se Altringerio; et tunc Ringrauius, et Hornius abscessere Briliaco, et Constantia. Dux Vucimarius interim Neoburgum expugnat, et deinde Straubingam, et Decendorpium. In Marchia, et Pomerania sulfur, et sanguis depluit. Hyacinthus Centinus Nepos Cardinalis Centini Ascolitanj, sperans avum suum futurum Summum Pontificem se autem Generalem S. Ecclesiæ mortem Vrbano VIII. molitur Necromanticis veneficijs quorundam etiam Religiosorum (infandum diu) opera vñs, et ceream Pontificis statuam configens; At scelere per vnum ex conscijs patefacto, Roma Hyacinthus securi percussus est, datis salutis suis magnis indicijs, reliqui aut combusti, aut tritemibus, carceriue perpetuo pro qualitate culpx, addicti. In Anglia Carolus Rex intitens Henrici patris, et Iacobi cui dictatis, Puritanos persecutur, restituens habitus Episcopis, et Lithurgijs, ac Muticos concentus Ecclesijs. Hispani cum agnoscerent Odoardum Farnesij proponsum ad Gallos, et sine ipsorum cōſensu duxisset fororem M. D. Hetruriæ, milio regente Villano inuitant illum ad præfecturam belli in Belgio, sed frustra. Carolus Dux Mantua suscipitus Margaritam Sabaudiæ infantem tractare de collocanda in matrimonium Maria filia, et quondam vxore Ducis Rethelij, ipsi Infanti Hispaniæ, dimilit eam Mantua, etiamq; Rex Catholicus misit ad Regimen Lulitania. Cardinalis Infantis opera compolita est pax inter Duce Sabaudiæ, et Genuentes. Dux Vuaimarus Ratisbonam ad deditiōnem cogit, Sciargotischus autem Cæsari recuperat in Silesia Olauiam, et Vratislauiam. Die 5. Nouembris terræmotus Zacynthum Insulam quaſtauit, domos, ac montes ſubuerens, erumpentibus ex terra hiatibus flammis, et mari mirum in modum agitato. *Girardus in Diario.*

Moritur Aluarus de Figuerroa Dux Feriæ, ac Generalis Regis Catholicij in Germania, relicto sui Vicario Com. Ioanne Serbellonico. Thomas Princeps Sabaudiæ militatum iuit in Belgium pro R. Catholicis, et Cardinalis Mauritius abdicata protectione Galliæ, Cæsaream assumit, inscio, et offenso Amedeo Victorio Duce Sabaudiæ. Snci Filisburgo potiti sunt. Regens Vilianus

Ianu obit. Bauarus post amissam Ratisbonam implorat auxilium Cæsar; Cæsar Vallesteinum ad id euocat; Vallesteinus exercitu ita distributo, ut videatur velle Viennam cingere, agit suspicione sua perfidiam, & multis de rebus accusatur apud Cæsarem, qui prætextu declinanda inuidig illum hortatur ad deponendam præfecturam belli, sed ille hinc irritatus, congregatis primoribus exercitus, scriptura nedum verbis eos obstrinxit ad fœdus, & defensionem sui: Quo audito, & Comite Ogatenhi Regis Catholici Legato urgente, missus à Cæsare Gallassus cum litteris patribus Vallestantio substiuitur, cui mox obsecuti sunt milites, & capita exercitus. Vallesteinus Egram se recepit, ubi Coniuratis per Caluinistam quendam hasta in proprio cubiculo crebro confosius intericit; Mense Junio Cardinalis Infans per Vallum Tellinum cum March. Leganesio, & 8. millibus militum peruenit in Germaniam, Rex Hungariæ ad bellum egressus supremum regimen exercuit loco Vallesteini (Succis interim, & Saxonè multa damna inferentibus in Alsatia, Suevia, & Silesia) & iunctus Bauaris, qui recuperaverant Seraubingam; Ratisbonam obsedit, eamq; cum Donauerta recuperavit, occupato interim Vuaimario Duce in obfitione Landisuchi, ad quam soluendam accurrens Altringerius occisus est. Rex Hungariæ cum Bauaris Nordlingam oppugnat, quæ diu sustinuit insultus, donec iunctus hinc Duce Vuaimario, & Homo Suecorum Duce ad subsidium Nordlingæ; inde Hispanis sub Cardin. Infante cum Rege Hungariæ, & Bauaro die 3. Septembris novo assulitu tentata expugnatio; sed Catholicis propugnantibus repulii strenue sunt. Tandem Vuaimarus prælio decernendum ratus, toto impetu Cæsareos aggressus est, Pugnatum est atrociter dubio Marte, vñq; ad noctem, sed die sequenti; Victoria memorabilis à Catholicis stetit; Cæsa sunt de hostibus plusquam decem millia, quos inter Hornus, reliqui cum Vuaimaro fuga præcipiti clapi; de Austriacis vix duo millia cecidere. His auditis Augusta, Heribopolis, & multæ alia urbes dedidere se, & alia à præsidij suis desertæ sunt. Cardinalis Infans in Belgium perrexit; Vuaimarius confudit ad Regem Galliæ, cui pro subsidijs, Richelio instigante, renunciauit Filipsburgum arcem munissimam Hornus. Carolus Dux Lotharingiæ, deposito Cardinalatu, duxit Claudiam cognatam Caroli; Hinc Richelius occasionem sumpli de illo suspicandi, eiq; Motham eripendi, imò ipsum Nancij custodiendi, vnde Carolus cum uxore olitorum habitu assumpto, fugit Vensionem, & inde Florentiam.

1635 Hispana classis missa ad occupandam ex improviso Provinciam, tempestate partim mersa, partim disiecta in irritum abiit. Galli cum Hollandis, Sabaudo, & Parmensi fœdus contra Austriacos invenit: Cæsarei Philisburgum Galliæ eripiunt; Francofurtum deficit à Suecis ad Cæsarem; Austriaci Treueros capiunt vñ cum Electore, qui abductus est Viennam ad causam dicendam de introductis Gallorum præsidijs contra Constitutiones Imperij. Pontifex instat, ut Elector dimittatur si innocens, vel quia Ecclesiasticus restituatur potestati Ecclesiasticae judicandus ab ipso Summo Pontifice, sed bona verba data Pontifici. Galli Cardinali Intanti bellum contra Austriacos denunciant, nisi statim Treueros restituatur libertas, & ditio præstina: Cardinalis remittit eos ad Cæsarem, mox Ludouicus Rex misso faciali Bruxellas indixit Austriacis bellum mense Maio. Habebat, tunc Ludouicus sub suis vexillis in diueritis partibus

130. millia peditum, & 15. millia equitum ex his plusquam 30. millia, cum 40. bombardis Traiectum tendens, frustra obnitente Principe Thoma, iunxero se Aurantio, qui eos præstolabatur cum 20. millibus peditum, & 6. millibus equitum, ac tormentis 80. Cæsar tunc pacem confecta cum Saxone illum pro se lucratus est contra Gallos; Galli capta Tirhenotio ac direpta, Bruxellas, & Louanium frustra aggreduntur, annonæ penuria exercitum affligente. Austriaci Schinchenam arcem in Insula Bømelia, quæ Hollandiæ porta censebatur, expugnant; vnde Hollandiæ territi reuocant Aurantium ad propriæ loca tuenda, & separant se à Gallis. Cæsar autem misit in subsidium ad Cardinalem Infantem 6. mille pedites, & 4. mille equites sub Duce Octavio Piccolomineo. Galli fame cuncti, dispersi; rediere in Galliam. Tota tamen Vallis Tellina à Gallis occupata fuit. Duces Sabauidæ, Parmæ, & Crequius Valentiam frustra obsident, In Germania Cæsarei sub Ioanne de Verha excurrunt, vñq; ad fines Galliæ. Carolus Dux Lotaringiæ multa loca in Alsatia recuperat. Gallassus Spiram, Vuormatiam, & alia plura loca recipit. Pontifex, & Veneti sanguant cum Cæsare, & Regibus de pace. Vergente in finem anno Urbanus in aula Regia Vaticanæ mutauit Elogium Reipublicæ, quod meruerat in defendendo Alexandro III. & hinc vehementes querimonias Venetorum. Dux Bauariæ duxit Annam Mariam filiam Imperatoris.

Inter Polonos, & Suecos induciz vñq; in annos 26. prorogantur. Saxones Magdeburgum aggressi repelluntur. Gallassus Confluentiam recuperat. Marchio Villa, qui Duci Sabaudo militabat, Ducem Mutinæ Hispanis fœderatum infestat. Leganesius à Mutinensi inuocatus in Parmentsem agrum milites collectios immittit, quos Villa fugavit. Carolus de Gattis, missus à Leganesio Mediolani Gubernatore Placentinum agrum infestat, Villaque ad illum reprehendit accurrente, Dux Mutinæ excurrens in Parmentsem ditionem Rossenam, & alia loca occupat. Leganelius in ditionem Placentinam immittit Gerardum Gambacurtium cum Neapolitanis, & Alemannis; quo audito Dux Sabauidæ, & Crequius Vercellis egressi quedam loca Mediolantensis Ducatus occupat, sed à Leganesio, & Gambacurtio fugati receperit se in Pedemontana: Concordia inter Parmentsem, & Mutensem, opera Pontificis, & Ducis Hebruræ composta. Hispani tamen cum Alemannis Placentinum territorium; vicissim autem Duces Crequius, & Roanensis Mediolantensem agrum excursionibus, ac direptionibus vexant. Dux Parma Parisijs, quo iuerat, reuersurus postquam iterum Hispani cum Gallis, & Sabaudo dubio marte pugnasse, redactus est ad angustias. Inter ea Saxo Elector Magdeburgum d. 19. Iulij expugnat, & Hollandiæ arcem Schinchensem. Dux Vuaimarus Sauerland, Imperiales Tangermundam capiunt. Princeps Condæus Dolam oblidet. Gallassus cum lo. de Vuertha, & Duce Lotharingiæ, Ducatum Burgundia, & Champaniam deuastant; Princeps Thomas à Cardinali Infante missus cum Piccolomineo ad inuadendam Piccardiam, Chappellensem arcem, ac deinde Corbiacum expugnat, Piccolomineo, & Vuerthensi excurrentibus Pontisaram vñq; adeo ut trepidatum sit Parma, & plusquam 4. mille quadrigis plurimi fugerint Aureliam, & Turonum. Condæus iussus est dimissa obfitione Dolensi in Belgio Hispanos inuadere. Gallassus instantibus Comitijs in Germaniam reddit; Galli Corbiacum recuperant. Ratisbonæ in Comitijs Rex Hungariæ eli-

eligitur in Regem Romanorum, frustra obſiſtētibus Gallis. Pontifex mittit Coloniam Cardinalem Cinettum ad tractandum cum Principum Plenipotentiarijs de pace vniuersali. Galafius sub finem anni Landisbergam expugnat. Anni huius vere exeunte, Rauenna à proximis fluminib⁹ exundantibus, & multas domos subruentibus, magna clade affecta fuit, idemq; ferè accidit Genuæ mense Octobri. Io. Vuerta pulso præſidio Gallico Hermensteinam caput, expugnat Hanaum, & Duces Vacimarum ac Roanensem obſidentes Reinfeldiam fugat, occiso Roannensi, sed dum Vuaimarium inſequitur Laufemburgum vsq; captus est ab eo lo. Vuerta & Echenfurius, & tunc demum Vuamarius potitus est Rheinfeldia, Neoburgo, & Friburgo. Septembri adulto Sancta Crucis cum Ducibus Ferrandin⁹, & Toursio claſſe Hispanica vii, occupant insulas S. Margaritæ, & S. Honorati.

1637

Dux Parmæ ineunte anno grauiter ægrotans, & vi-dens Placentiam laxè ab Hispanis quasi obſefſam, nec sperans aliunde opportuna ſubſidia, ſuauo coniugis, & vrgentibus Pontifice, Magno-que D. Hetruriæ, pacem cum Hispanis compoſuit, à quibus ſicut, & à D. Mutinensi occupata loca recepit, renunciata illis Sabuloneta, & acceptis pro compensatione expenſarum à Mediolaneſi Gubernatore centum mille aureis. Vallis Telina reuerta eft ad Rhætos priftinos Dominos, cieſtis Gallis. Ferdinandus II. Imperator d. 14. Februarij Viennæ religioſiſime moritur annorum 59. optimè de Religione Catholica meritus; ſuccedente filio eius Ferdinandō III. annorum 29. repertis ſub ſuis vexillis 110. millibus armatorum. Mense Auguſto Oliuarius miſit Com. Io. Serbellonium cum Duce Cardonæ Cataloniæ Prorege ad obſiden-dam Leocatam in Gallia Occitana, cuius Guber-nator Combergius eos inde expulit; Leganesius cum Gile de As Niceam, & Algianum in Monteferrato, pulſis Gallicanis præſidijs occu-pant; varioq; Marte bellum gerunt cum Ducibus Crequio, & Sabaudo. Claſſis Gallica vere ineunte Oriftognum in Sardinia occupat, Duce Henrico Comite Arcutensi, & inde ſoluens, in Provinciam vela dirigit, & recuperat Inſulas SS. Margaritæ, & Honorati. Galli Capellam & alia loca capiunt. At Cardinalis Infans cum Candale, Venlouium, ac Ruremundam eri-piunt Hollandis. Hollandi vicifim Bredam Auguſto exeunte obſident, & poſt 9. Hebdomadas Octobri ad deditiōnem coſpellunt. Septembri die 21. moritur Carolus Dux Mantuæ, & Niuernij, annorum 61. ſuccedit ei Nepos, Carolus filius Caroli Ducis Rhetelij, ſub tutela Mariæ matris ex teſtamento defuncti, donec ad annos 18. perueniret, quæ prudentiſime, ac fideliſime regi-men, & tutelam adminiſtrauit. At die 7. Octobris Victorius Amedæus Dux Sabaudiæ Vercelliſ annorum 51. deceſſit, non abſq; ſu-piſione veneni, vel pulueris adamantini propi-nati, ſuccedit maior natu Franciſcus Hyacin-thus, qui annorū 6. obitu ſuo poſt paucos men-ses celebriorem principatum tranſmitiſit in fra-trem ſuum quadriennem. Carolum Emmanuelem II. eiusq; tutelam, & administrationem ex teſtamento coniugis affumpſit Christina mater Caroli, & ſoror Ludouici Regis Galliæ, repu-litq; ab administrationem Principes Thomam, & Mauritiū Cardinalem, qui ad eam aspira-bant. Nangafachi die 17. Octobris P. Marcellus Maſtrillus Soc. Iefu, poſt toleratum tor-mentum Foueæ per plures dies, decollatus eft in odium Fidei Christianæ, reliqua vide in Ale-gambe de Scriptor. Soc.

Anni
Chr.

1638

Martio ineunte Leganesius Mediolani Gubernator Bremam obſidione cingit; Dux Crequius, dum tuboſpecillo poſt arborem quandam contem-platur circumuallationem Hispanorum, vt ia-ctis aggeribus poſſet eos vexando ab obſidione diuellere, iſtu bombardula transſofius interijs, & Bremeris arx dedita Hispanis à Mongaliardo arcis præſeo, qui Caſalem perducus, & capite ob deditiōnem truncatus eft. Inde Leganesius ad Caſalem anhelans, obſidet Vercel-las Maio ineunte. Duciſſa Sabaudiæ implorat auxilium à Gallis, & ad eius auxilium cum co-pijs mittitur Generalis militia in Italiam Cardi-nalis Vallettanus, qui ſerò propter continuas pluuias, & insufficienter ſubſidium tulit; quare Dolianus Vercellensis præfectus coactus eft ar-cem Hispanis dedere ſub finem Iulij: Legane-sio ægrotante eius loco Franciſcus de Melo Po-marum occupat. Successit pugna naualis non longe à Genua inter claſſes Gallicam & His-pinanam: vicere, ſed cruenta victoria, Galli captis Roderico Velasquio Præfecto claſſis Hispani-æ, qui biduo poſt obiit, & prætoria nauis. Ma-rinus Capellus prouifor claſſis Venetiæ perſecu-tus vsq; ad os Audriatici triremes 17. piraticas Turcarum debellauit tribus Venetiæ miſſis, & alijs incenſis. Dux Mutinæ Matrium profe-ctus honorificétiſime excipitur; Princeps Co-dæus Fontem rapidum obſidet. Hispani pec-mare accurunt, & Condæu ab obſidione repel-lunt: ſed in canali fontis rapidi claſſis Hispana proſligata eft à Gallicana d. 22. Aug. merſis, aut incenſis omnibus penè Hispanis cum eorū Ge-nerali Lopezio. Princeps Thomas Gallos ab obſidione. S. Audomari expelliſ; Hollandi in Belgium exſcendentes ab Hispanis proſligan-tur, & ab obſidione Geldriæ proturbantur. Septembriſ d. 5. poſt annos 23. ſterilis coniugij, natus eft Regi Galliæ Delfinus. Rex voti cauſa miſit ad B. Virginem Lauretanam ſtatuan- Angelii ex argento ſolido ſuſtinentis ſuis vlnis infantem ex auro ſolido Delphini inſtar offe-rendum Deiparæ, & Regina eodem miſit duas preſtioſiſimas coronaſ vnam pro Infante IESV, alteram pro Virgine Matre. Dux Longæ Villa recuperauit Lunæuillam, & alias arces Burgundiæ, & Lotharingiæ. Vuaimarus poſt longam obſidionem Briliaci, & clades illatas Austria-ces Duciq; Lotharingo ad ſubſidium accurren-tibus, tandem arce illa potitus eft, opitulantibus Gallis. Carolus Ludouicus filius Palatini quo-dam Rheni, electus Rex Boemorum fauore Re-gis Anglie & Suecorum, dum collecto in Vues-trophalia milite tentat recuperare Palatinatum, au-ditionem æquivalentem, proſligatus eft à Com. Aſſeltio Circuli Vuesphalici Polemarcho, ciutq; frater captus duqusq; ad Cæſarem. Gal-li Ioannem Caſimirum captum dum in His-paniam nauigabat, reſtituunt Vladislao eius fratri Poloniæ Regi ea conditione, vt nihil vnuquam agat Rex ille contra Gallos. Amurathes Tur-car. Imperator cum 300. millibus armatorum mente Nouembri Babylonem expugnat, amiffis 30. millibus Turcar. & 10. millibus vulneratis. Sed multo pluribus hostium trucidatis, & Guber-natore urbis ad triumphum ſeruato; Ibz Amurathes ad Persarum Legatum terrendum iuſſit 60. millia occidorum inhumata relinqui, triduum totum direptioni induktum: reliquos peſtis ex tot cadaveribus orta, ipsumq; Amu-rathis exercitum magna ex parte conſumptis. Veneti timentes ſibi ab Amurathe Imper. Turcarum, agunt cum Pontifice de procuranda inter Principes Catholicos pace, aut inducijs, aut ſu-penſione armorum; & per eam occaſionem Urbanus VIII. delect elogium Venetorum, quod in

1639

in aula regia Vaticani antiquo substatuerat: sed tractatum pacis diuersae dissensiones interturbarunt, nolente Urbano promouere ad Cardinalium nominarios Rinaldum Estensem à Cesare; Iulium Mazzarinum à R. Gallia, & Abbatem Perettum à R. Hisp. prætextu, quod non esset de natione Nominantium. Caesar suasu Hispanorum declarauit nullum testamentum Ducis Victorij, decreuitq; Principes Thomam, & Mauritium Cardinalem Tutores nepotis. Sed Christina Ducissa resistente, ventura est ad arma, & Principes ab Hispanis adjuti multa oppida, & arces ipsumq; adeo Taurinum occuparunt, Cardinali Vallettano, & reliquis Gallis nequicquam resistentibus, & Christina Ludouici fratri auxilium non sine querimonta implorante. Amurathes iussit necari Mustaphum suum auum diu carcere detentum; voulitq; Mahometi non depositurum ensem, donec Christianos suo Imperio, legiq; subiiceret, sed dum stolidè ferox robustè valetudini fidens, libidi ni, & vino, contra Alcorani legem largius indulget, adeo ex improviso casu debilitatus est, vt ferocia deposita ad pacis consilia flecti se possit, nec potuerit ingredi Constantinopolim triumphans, cum non posset equitare vt antea. Inter ea Sueci Altatiā infestabant. Defuncto Duce Vuaimario Neoburgi ex veneno anno. 36. Carolus Ludouicus ex Aeglia deuolauit in Galliam versus Germaniam, vt exercitu Vuaimarenis præfector Altatiā totam occuparet, communandam deiade cum Palatinatu, sed Richelius iussit eum comprehendendi. Piccolomineus Ficheriam obſidentem Theonitullam fudit, & captiuum cum alijs in eam arcem abduxit. At Milareus Hesdinum expugnauit, creatus ob id à Rege Gallie Marescallus Francie. Trqmpius Hollandicæ classis ductor, magnam partem clas sif Hitpanz prope canalem Anglicum intendit, aut mersit. Defuncto Cardinali Vallettano substitutus est Henricus Lotharingus Comes Arcurti, qui Principem Thomam prælio superavit. Mensi Augusto peruenit in Angliam Comes Carolus Rotbeccus Ferrariealis, missus ab Urbano VIII. Nuncius ad Catharinam Anglie Reginam Catholicam, quam vnd cum Rege, ac tota curia conciliauit, & eximio zelo cum doctrina, & prudencia coniuncto, verbis, & scriptis instruit vt Carolus Rex Christianam Religionem proficeretur, promittens illi à Summo Pontifice auxilia contra Puritanos, & Caluinistas, quo audito sectarij tentarunt eum interire, reciſſerantq; nisi pr. us abditus in adytis Reginæ, inde claram anno sequenti per Venetorum Legatum d'eductus esset. Hoc anno ad S. Torpetem caput est piscis, cuius altitudo erat 25. palmorum mandibula superior protensa ad palmos 35. quilibet dentum pugnum humanum mole adæquans, dentes erant 120. magna inter eos intercapidine oculorum pupillæ linteis cubilium parts; ex superiori capitatis parte decerpita sunt carnium quintalia 25. ex adipe exprima potuit olei pretium trium millium aureorum; rudens anchorarius cauda implicitus trahebatur à 500. viris, sed hos piscis, leni flexu cauda pertraxit in mare; reliqua vide in Raynandi Tomo 17. pag. 617. vide & Solinam c. 37. & 55. P. Mutius Vitelleschus Soc. IESV Præpositus Generalis annum hunc ab eadem Societate fundata centelimum, gratæ memoria ergo, non ludis secularibus, sed seria gratiarum actione, p. ijsq; ac publicis demonstrationibus celebrandū censuit, ipso Urbano VIII. Pontifice Maximo approbante, & Augustissimo suo interuentu celebritatem hanc dignissime cumulante, eiusdem; Purpuratis Nepotibus munificentiam suā

impendebat. Quod Rome factum, omnes deinceps Societatis nostræ cœtus, vbiq; terrarum imitati sunt. At Amurathes Turcarum Imper. non obstante voto facto Mahometi, & symptomatibus à nimio vini haſtu, relapsus in eandem intemperantiam, nocte diei 7. Februarij repente extinctus est, nullo filiorum superstite, natus annos 32. deuolutoq; Imperio ad fratrem Ebraicum annorum 27. in carcere haec tenus detentum, ingenioq; stupidum, & obtusum, qui educi se ad supplicium potius quam ad sceptrum suspicatus, non prius metum deposuit, quam defuncti Amurathis cadaver videlicet, & Matri, ac Mustaphæ primo Viñro administrationem Imperij permisit. Aprili in eunte feria 4. maioris hebdomadæ Leganetus Mediolani Gubernator coepit obsidere Casalsen sem arcem, sed Henricus Comes Arcurti, velocitate, ac virtute incredibili cum Marchionibus Villa, & Planitz accurrerunt, & aggressi obſidentes, eos fuderunt fugaruntq; cæsis circiter tribus millibus Hispanorum, pluribus captis cum tormentis, pecunia, spolijs, & scripturis, inter quas tractatus Leganeti cum Manuana Principe de deditione Casalis, repertus est. Post tam inflagiem victoriam, quam hostes ipsi laudarunt, Arcurius Taurini obſidionem aggreditus est d. 10. Maij, propugnante urbem Thoma Principe, inter quos multa utriusque strenue, & vario marte gesta; obſessis redactis ad extremas angustias, adeo, vt carne vescerentur equina. Franciscus Zignonius Bergomas tubis quibus bombulæ incendiariæ iactari solent, metallicos globos innumerabiles plenos puluere tormentario, & deinde salnitro mox & sale, & farina supereditauit; tandem honestis conditionibus Thomas dedit Taurinum, & Arcurius die 24. Septembris post mensis 4. & d. 14. ab inita obſidione urbem triumphans ingressus est, eoq; ex Momiliana arce post res compositas reuocauit, cum filio Carolo Emmanuel Christinam, cui Taurinum ingressæ 18. Nouembris restituit regimen. Urbamus VIII. Latentes excommunicauit, quod in carcerem coniungissent fratrem, & famulos Cardinalis Francioti ipsorum Episcopi. Gallorum exercitus die 10. Augusti expugnarunt Atrebatum. Nouembris d. 3. Londonensis Senatus coegerit Regem suum ad retractionem formulam, qua Scottos Rebelleres appellarat, Regiq; eripit ius vestigium edicta contra Regis ministros promulgavit, instituit contra Episcopos Lithurgiam nouam, & Catholicos vetuit reuerentiam exhibere Nomini IESV, surgere ad Euangelij recitationem, & imagines Deiparæ in templis exponere: quibus offensa Maria Medicæa mater Regis Galie, que ibi cù filia diversabatur, excessit ab Anglia. Eodem anno mente Maio exuenie Catalani aduersus Regem Catholicum rebellarent, exacerbati & Comite Duca Oliario, quod contra priuilegia grauarentur insolitis contributioibus, corumq; deputati contemptui in aula haberentur, nec iporum querelæ audiarentur, immo unus corum D. Franciscus Tamaritus ob id in carcerem cum alijs nobilibus datus eslet, & militibus omnia deprædantibus, & ipsas Ecclesiæ spoliabitibus, vel incendentibus Sacrasq; Imagines, & Sacramenta pessundantibus, impunitas permettere tur; Ergo plebes urbani, rusticæq; in tumulatum veriæ, ac deinde d. 7. Iunij festo ipso Corporis Christi (vlciscente scilicet Numine iniurias eidem Sacramento permisas) messorum multitudine ingens occasione rixæ cum Satelliti bus, & cædiis accurrit ad palatium Comitis Sancte Colome Proregis conclamando; moriatur iniquum regimen: Quo audito Deputati reli-

reliquo Missa Sacro, cui intererant, Proregi, ut à furore plebis illum tutarentur, astiterunt: Sed ille ne his quidem fidens, confugit ad na-
tale, incendente interim plebe Palatum, na-
nunque ad fugam consondere tentans à sedi-
tiosis trucidatus est. Barcinonensis tumultus
exemplum fecutæ reliquæ urbes Principatus
Catalonici contra Ministros, & milites Re-
gios consurserunt, trucidantes quotquot ex
eorum manibus non euaserunt. Misus est eo
Prorex Dux Cardona Catalanus, pietate, &
suauitate morum dilectus a Catalanis; actum-
que est hinc, ut Proregis occisores punirentur;
inde ut milites ac Ministri Regij, qui Ecclesiæ
incenderant, & Sanctissimum Sacramentum vio-
larant, anathemate, & suppicio afficerentur.
At Prorex nouus in ipso itinere inhibitus man-
dato Oliuarij, quo ab ipsius tribunalí exime-
bantur Io. de Arce, & Leonardus Mola, capita
scilicet sacrilegæ eius militiae, morbo ex mero-
re animi contracto in ipso itinere obiit; cuius
loco post Episcopum Barcinonensem, missus
est Decembri Marchio Velorum: Tandem
Catalani desperantes meliorem conditionem,
Regem Gallæ ad se protegendas inuocarunt,
ad quem finem missi sunt Bareinonem Domini
Plessis Bisantion & Espenarius. Eodem tem-
pore Lusitanæ proceres exosi. Oliuarium eiusq;
ministrum Michael Vasconcellum, qui Se-
cretarij titulo p̄o arbitrio Lusitanis superbè
reip̄a imperitabat, relatio nudo nomine Prore-
gina Margarita, Infanti Sabaude, olim Ducis
Mantua; & irritati priuilegiorum suorum
diminutione, conspirarunt secretò ad eligen-
dum in Regem Ioannem IV. Ducem Brigantiae
progeniem ex Odoardo fratre olim Regis Hen-
rici, id ipsum ei indicantes & minis intentatis ad
acceptandum sceptrum urgentes. Proinde Kal-
lendis Decembribus primores conspirationis ex
condicto congregati ad Palatum hora diei 9. &
ad iecum breuis iclopeti, seu pistolæ, ut vocant
gladijs eductis, Proreginæ custodes incertes dis-
sipant, palatum occupant, libertatem, & Ioannem
IV. Regem conclamant; alij, quos inter
Michael Almeida venerandas canitie, de fene-
stra populum ad arma concitant, adeo, ut nemo
dissentit, titubaret nemo. Vasconcellus, qui
se intra armarium abdiderat, trucidatus proie-
& usque in plateam, documento fuit, quam mo-
dico sanguine conficit vnius Regni catastrophe.
Proregina honorificè custodita, & ad regni con-
finia deducta; Ioannes Bragançinus Dux pro-
clamatus in sua ditione Rex, ingrediens est Vly-
sionem d. 6. Decembribus, receptoq; iuramen-
to fidelitatis die 15. iurauit vicissim de obser-
uancia priuilegiorum: intra occiduum tota Lu-
sitanæ cum summa tranquillitate redacta est ad
obsequium noui Regis, idemq; quam primum
in India Orientali, in Bratilia, & oris maritimis
Africæ peractum est; Eodem mense natus est
Regi Ludouico alter filius Philippus Dux An-
degauensis. Ad Lipsiam 2. Nouemb. Cæsarei
prælio acri à Suecis vieti sunt.

164. Hyeme durante March. Velorum Tarragonem de-
ditione capit, Barcinonem frustra aggreditur,
propugnante Monguino strenue. Galli Duce
Odancurto Domino Mothæ à Tarragonensi
obslidione, per Ducé Ferrandinæ ingenti clausæ
Gallicanam cuincente repelluntur, sed in Arago-
nia Tama: itam occupant Hispanosq; deturbant
ab obslidione Almenz, & Condæus in Ruscino-
nensi ditione capit Canetum, Elnam, & Argi-
leriam mense Martio. Thomas Princeps à pa-
etis recedens Hispanis adhæret, eiusq; opera
Leganeius amouetur à gubernatione Mediola-
nenli, substituiturq; Comes Siruelæ. Turcæ

pace cum Persis Venetisq; stabilita, contra Co-
sacos sibi infestos arma vertunt. Lusitani fo-
dere cum Gallis, & Hollandis inito, statuunt de
Clasti Nauium plusquam 60. adornanda contra
clastem Hispanorum in Oceano. At Archie-
piscopus Bracarensis cum alijs conspirat contra
Ioannem Regem Lusitanæ, & dies 3. Iulij con-
dicta ad eum cum Regina, & alijs interimen-
dum, sed scelere detecto datus est in custodiam,
& reliqui complices suppicio affecti. In Gallia
contra Richelium Cardinalem, conuenere Sedan-
num tanquam ad asylum male contentorum, ad
Ducem Bulionum, Comes Suezionensis, Dux
Guisius, & alij, quorum auxilio venere Carolus
Lotharingia L'ux, & Lamboius cum Cæsareis
copijs; contra hos missi sunt Miliareus, & Ma-
rcallus Schattelonius; pugnatum est ad Seda-
num 6. Iulij extincto Com. Suezionum; & ta-
men vieti fugatiq; Richeliani, Schattelonio vir
fuga elapsi; qui nihilominus recollectis copijs;
Sedanoq; oblidionem minitans, Bulionum ad
obsequium Regis Gallæ redegit, reliqui à Ri-
chelio sibi metuentes, in regiones exterias dilap-
si sunt. Honoratus Princeps Monocci, Septembri
mense excusit iugum Hispaniensis præsidij,
Gallicano subintroducto; & Arcurius potius
est Ceua Monterico, & Cuneo. Exarsit hoc
anno bellum inter Pontificis Nepotes, atque
Odoardum Farnesium, multis de causis, sed
principiè quod Odoardus diu non soluisset
soluenda Montifitis Romæ, & absq; Apostoli-
cæ Sedis Chirographo frumenta ex ditione Ca-
stræ extracta alio distraxisset, qua de re monitus
est ab Antonio Barberino Cardinali Camerario
iussu Pontificis d. 22. Martij. Odoardus au-
tem prætextu Regalium putans sibi adhuc ius
competere frumenta inde extrahendi, misit cum
militari manu quosdam ad munendum Castrū,
contra vim à Barberinis, ut timebat, inferen-
dam: idcirco d. 17. Augusti iterum denuncia-
tur ei ab Auditore Cameræ Apostolicæ, ut intra
30. dies milites, quos Castro immiserat, dimis-
teret; illo autem munitiones potius augente, d.
24. Septembri idem Auditor Odoardum mo-
nuit, ut intra 15. dies militibus illis dimisis-
sionis omnia in pristinum restitueret, quo renuente,
deuetum est ad trinam munitionem d. 25. Octo-
bris & tandem 13. Ianuarij Anni 1642. ad ana-
thema, & proscriptionem, tanquam in reum
laesæ maiestatis; Odoardus foedere inito cum
Veneti, & cognatis suis Magno Duce Hetru-
riæ, & Francisco Duce Mutinæ, in apertum bel-
lum contra Barberinos erupit. In Anglia Lon-
dinenses Parliamentarij, P. Philippum Reginæ
Confessarium carceri inclusum accusatumq;
in primis de conatu reducendi Regem ad doctri-
nam Papæ, ad examen extrahunt; eique porre-
cto Nouo testamento à Puritanis, & Caluinistis
vitiato, iuramentum exigunt de respondendo
aperte absque equiuocatione, aut restrictione
mentalí ad interrogata: negat ille posse esse va-
lidum iuramentum non tam quod vi extortum à
Iudicibus incompetentibus, quam quod fieret
super textu non authenticō, sed falsificato; quo
improuiso responso confusi remittunt eum in
carcerem turris Londinenlis, neque eam porre-
cto Euangelio incorrupto volebant suo textui
derogari aut cum eo disputare de sinceritate
textus. Interea Hibernenses maxima ex parte
Catholici, postulant libertatem Religionis & in-
dependentiam à Parlamento Londinensti, &
Scotico, sed repulsam retulere, misusque est
ad eos competendos Comes Lecestræ, cum
equitibus termille quingentis. Deprani dum
D. Franciscus de Romanis Canonicus prima
6. feria Quadragesimæ in Aede Congregationis
Ora-

Oratorij concionaretur, & persuasurus eos, qui vindictam sumunt de iniunctis alios quidem opprimere, sed non sine sui ipsorum ruina, ut faciunt parietes ruentes, huc accommodasset illud Psalmi: *Irruitis vniuersi vos tanquam parteti inclinato &c. ecce (dictu mirabile) templi fornix ruens in subiectum auditorium obieruit circiter quingentas domicellas, aliquosq; viros, & ipsum Franciscum iactu lapidis in brachium lassit. Verè iudicia Dei abyssus multa.*

1642

Mauritius Cardinalis, & Thomas Principes, Gallici adhaerentes componunt pacem cum Christinae Sabaudia Ducissa multis conditionibus, quas inter fuit, ut Christina Turtrix esset Ducas, & Regens Ducatus, Principes autem interessente cōsultationibus negotiorum grauiorū, & subscriberetur in litteris patentibus. Cum affiſtatio Principum meorum cognatorum, nostriq; Consiliū &c. & conclusum fuit matrimonium Principis Mauritii cum Ludouica Maria sua nepote. Dux Longueillæ Nicazam Hispanis eripit, & Aquas Statiellas. Thomas Princeps fruſtra Nouariam aggreditur: At Marchio Planitiae Vuernam recuperat. Odoardus Dux Parma per agrum Bononiensem, & Flaminiam transiens cum exercitu tanquam Vexillifer Ecclesia Romanæ, & per Umbriam, ac Perusinum agrum, capto Castellione, substitit ad Aquam pendentem; Roma interim trepidatum est: Antonius Cardinalis renunciatur Legatus Generalis Flaminiæ, Ferrarie, & Bononie, & militie Ecclesiastice. Roma turbæ, ac rixæ, eo quod Marchio Velorum R. Catolici Legatus contenderet nō permittendum à Pontifice, ut Episcopus Lamenci gereret se ibi tanquam Legatus Regis Lusitanie, qui post cædes Hispanorum, et rixas fecundus damnatus est tanquam reus læsa maiestatis, declaratusq; irregularis Roma discessit. Galli capti Hispanis, deditio ne acquirunt Cauco-liberim, Sins Mars Regis Gallie Aspites, eique gratissimus opera Richelij, tamen in Richelium cum Duce Bulionio Thuano coniurat, ex quibus Sins Mars, et Thuanus capite multati, & Bulionio petenti data venia. Armandus Plessis Cardinalis Richelius in eunte Decembri pleuride correptus, à Rege visitatus, & Sacramentis munitus post 6. dies febris lethalis, annorum 58. & administrationis Regni 18. obiit. Anatomici in eius capite repererunt organa interiora sensu duplicata, & aliqua triplicata, non sine admiratione. Ad Catalonia regendam missus est Prorex Marescallus Bressiacus à Ludouico Rege Gallie. Ioannes Austriacus nothus Regis Philippi annorum 13. declaratur Generalis Praefectus bellorum contra Lusitanos. Rex Catholicus inuito Oliuario, sub finem Aprilis egreditus est Matrito, visitaturus Regna Valentie, & Arragonie. Galli Perpianum (quod tandem cepero) obſidentibus, Classis Hispanica ad subtilium missa, & instruēta nauibus 63. cum Gallicana nauium 65. prælio biduano iuxta Barcino-nem, decertauit magna vtriaq; clade, sed multo majori Hispanorum. Galli Salsulis potiuntur, et iuxta Ilerdam cù Hispanis dubio marte præliantur, dissipato tamen exercitu Hispano 30. millium militum; culpatusq; de hoc Leganeius Generalatu priuatus est, et carceri mancipatus. Hibernenses ob repulsam (de qua anno 1641.) cum 30. millibus armatorum Sectarios, et Regis militea profligant, fruſtra tamen Dublino obſesso, defectu bombardarum. Londinentis Parlamenti audacia in deprimenda Regis authoritate inualescit, exigens ab eo conditiones iniquissimas, iuxta dictam Caluinistarum Monarchie infenſissimorum; ideo Regina vxor Caroli dilicit ab Anglia praetextu ducendi filiam

1643

in Hollandiam ad Sponsum. Guebrianus Dux Vuaimarensium ad Rhenum, Lamboium Caesarianorum Ducem; et in Silesia Succi profili-gant Franciscum Albertum Ducem Saxonie, Olomunio, alijsque Moraviae locis potiti. Leopoldus Archidux à Terstensonio Sueco repellitur ab obſidione Glogauie, inād dum Lipsiam oppugnat prælio diu anticipi, ab eodem profili-gatur in ijsdem campis, in quibus anteā Cesarei vieti fuerant à Gustavo: cecidere ex Sueciis 1500. ex Caesaris ad 3000. et totidem capti. Leopoldus cum Piccolomineo, qui acerrime certauerant, Pragam se recepere, Sueci Lipsia potiti sunt. Colonie moritur pijissime Maria Medicæ Regina mater Ludouici Iusti. Pontifex excommunicat Ducem Lotharingie, eiusq; pellicem Comitissam Cantacroyensem legitimæ vxori superinductam. Ibraimo Turcarum Imperatori nascitur filius. Hispani Dertonam recuperant, sed amittunt Hastam, Trism, & Villamnouam. Richelio in administratione substituitur Cardinalis Iulius Mazzarinus. Rex Ludouicus XIII. die 17. Maij annorum 42. pijissime moritur, relicta coniuge Regina Turtice filij, sed sub Confilio Ducis Aurelianensis, & eo absente, Principis Condæi, & Mazzarini. Franciscus de Melo Polemarchus Regis Catholici in Belgio, Raroyum in Champania obſideret, ubi acerrimo prælio Hispani vi- & sunt à Gallis 1400. at ex Hispanis plures quā 5000. capti autem 7000. cum tormentis, & impedimentis. Ducis Beaufortij conspiratio contra Mazzarium detecta. Comes Oliuarius, de-latus Regi Catholico iam Caesar Augusta Matri-tum reuerso à Margarita olim Proregina Lusitanie, tanquam is qui Lusitanos irritatset, & à Caesaris legato, tanquam causa calamitatum Regni, excedit à gratia Regis, & iussus recedere ab aula, post paulo animi segritudine moritur; succedente eius loco nepote, sed inimico Oliuarij, Aloysio de Haro; Regina Anglie ex Hollandia per Scotiam reuersa, recusat c. mitatum exercitus oblatum à Farfaizo Parlamentariorum archistratego. Sueci, Galli; cum Ragottio Principe Transiluania foedus ineunt contra Imperatorem bello in Hungaria infestandum: Caesar roget Imp. Turcarum, ut Transiluanum re-primat, & Regi Catholico petenti pro Catalo-nie recuperatione Piccolhomineum concedit; eiq; substituit Galasium, qui Olomuntium Septembri recuperat, & resistit Succorum conati-bus. Jo. Vueria Dutilgam deditio ne recipit, & incruenta victoria captis cum Ranzao Generali primocibus exercitus, alijsq; quinquemilli-bus, Bauariam ab imperio Suecorum liberauit. Foederati Ducis Odoardi cum Pontificijs varijs excursionibus se inuicem infestantes, pacis ne-gotium inturbant.

1644

Cardinalis Bichius, sub finem anni præteriti Venetias profectus tandem cum alijs foederatorum Internocijs composuit pacem, Rege Gallie Pontifici supplicante, ut Odoardo Farnesio reſtruueretur Castrum, & occupata hinc inde reſtruuerentur, innouata vero restituuerentur in pristinum intra 60. dies remanentibus penes Montistas pristinis iuribus. Venetijs pax promulgata est Kalendas Maij solemnī Missa in Basiliaca S. Marci, quo veniens Odoardus gratias egit. Senatui de sui redintegratione; idemq; omnes eius foederati præſinere per Legatos cum Rege Gallie pacis mediatore. Transiluanus Calouiam in Hungaria occupat. Bauari recuperata Vberlinga die 11. Maij, et Friburgo, acerrimo per duos dies prælio cum Gallis, quos Dux Andegauensis, et Marescallus Turrcas ductabant, pugnarunt, magna Gallorum stra-
Ff
gc,

ge, sed aincipiti victoria. Rex Danie eodem mense Maio duplice victoria nauali classem nautium 42. profligauit Suecorum classem 72. Nauibus, et 30. nauiculis instructam; Sed è contrario Danica classis postea à Suecica proprie Fennmereniam deuicta est. Dux Andegauensis Philisburgum ad deditioñem cogit. Piccolhomineus mittitur ex Hispania Gubernator in Belgium. Galli Graecilinga deditioñe potiuntur. Mareschallus Mottæ, dum Hispanos tentat repellere ab obſidione Ilerdae in pugna fūsus est paulo post Dominicam Pentecostes, et Ilerda dedita. Hispanis excuntem Iulio. Philippo de Silua, qui deinceps prefectora militare se abdicavit, substitutus est Andreas Cantelius: Mareschallus Mottæ, amotus à regimine Cataloniae; iam enim Galli pro Catalonia impenderant penè 8. millions aureorum intra 16. menses, et 70. millia militum præter classes maritimæ. Moritur Regina Hispanæ, Rege per integrum diem præ dolore à cibo penitus abstinentem. Lutitanis occupatis aliquot Castellæ locis, in prælio ductore Albuquerquo viserunt Castellanos, magna tamen suorū strage in campis Extremeduræ. Parlamentarij Eboracum obſident, et Regios prælio fundunt, et Eboracum expugnant. Thomas Princeps reuersus ex Gallia, factusq; Generalis præfectus belli, audiuīq; 15. millibus militum, ac duobus millionibus librarum Gallicarum, Hastensem arcem recuperat verno tempore. Urbanus VIII. anno rum 76. moritur die 29. Iulij. Septembri 15. subrogatur Urbano Cardinalis Pamphiljus, qui se dixi Innocentium X. Tartarorum 8000. ad Achmatouam victa sunt à Polonis, et fugata, cù Io. filio Kaini, captaq; et partim occisa 2000. hostium, sed mox obiit Cæcilia Renata Austria ca Polonia Regina.

1645

Februarij d. 9. P. Mutius Vitelleschus Præpositus Generalis Soc. IESV, post dierum 5. agoniam placide obiit æatis annum 82. et 30. Generatus ingreſsus, cuius tunus magno Religioſorum, ac Secularium nobilium concursu celebratum est. Ianuario Galli arcem Mouze in Lo tharingia, detiderato tamen Mareschallo Magalotto, deinde Rotheum capiunt, et in prælio Canthelnum Hitpanorum Ducem superant ad Fluvium Sicorim. Arcutus Catalonia Prorex tandem ad deditioñem compulit Ballagueriam. Parlamentarij in Anglia maioribus ditsensionibus, et incrementis virium conualuerunt contra Regem, creato Generali Præfecto Farfaixo, et Subpræfecto Cromuelo, vtroq; de facta Independentium, que nulli alteri factæ adhærens, et Ecclesiæ, ac ceremonias lacras reliquens, in locis priuatis suo cuiusq; arbitrio orandum statuit. Bauari mente Iulio prope Rottemburgum Gallos superant. Pax Danos inter, et Suecos compolita; necnon inter Cælarem, ac Trantilvanum. Galli Vigeuanum Hispanis eripiunt. Carolus Archidux Oenipontanus ducit Annam Mediccam totorem Magni Duci; et Vladislaus R. Poloniæ ducit Ludouicam Mariam Gonzagam Niuermentem. Leganius libertati restituitur, et mittitur Generalis miliiq; aduersus Lusitanos. Card. Antonius Barberinus clam Roma elapsus nauigat in Gallia, quo etiam se receperet fratres eius Franciscus Cardinalis, & Thaddæus. Ibraimus Turcarum Imp. belum mouit aduersus Venetos, cuius Clastriji d. 22. Iunij in Cre tam extendunt, & Cydonia deditioñe potiuntur, confidente Alano Battsa propugnatam fuisse incredibili virtute à Prædiarijs; perire in illa obſidione Turcarū 40. mil. terro, igne, alijsq; catibus, adeo vt Ibraimus dixerit si sic læpius vincoret, suum Imperium deſtructum iri.

Hispani Vigeuanum recuperant; Thomas Princeps ope Mazzarini obtinet classem Gallicanam tricemium 18. nauium armatarum 40. centum onerariarum, & multarum incendiariarum, quæ in Tyrhenum educti, occupant Telamonem, & Orbitellum obſident, & alia classe sub Admiralo Miliareo Populonum occupant, & in Insula Ilua Portum longonem deditioñe coacta, capiunt. Interea Mediolani Gubernator, Aquas Statiellas, & Ponzonem occupauit. Arcutius ineunte Maio Ilerdam obſidet, Leganesius accurrit in auxilium obſessis, cum Duce Infandio, quare post 7. menses Arcutius coactus est recedere ab obſidione, Leganesio Cæſaraugustam reuertente. Reges Philippus, & Ioannes censuerunt consultius esse cessare ab hostilitatibus neutri proficuus. Octobri d. 9. moritur vnicus filius masculus Regis Catholici. Galli exercitu 30. millium militum Cortracum ad deditioñem adiungunt; & Dunchercham obſident, & fruſtra ſubſidium tentantibus Piccolhomineo, Caracena, & Lambrio, ad dedendam ſe compellunt. Sub anni finem Henricus Borbonius Princeps Condæus moritur, qui natus, & educatus in hærelī, vixit, obiitq; Catholicus. Farfaixo Oxonium obſidente, Cromuelus exercitum Regis Angliae fundit, & Farfaix Lestriam capit, & Bristolium obſidet. Rex à Londinensi Parlamento exclusus, Scotis ſe tradit, qui cogitatur iubere deditioñem Oxonij, & ſic deditum est. Parlamentum ſub finem Octobris Episcopatus omnes abrogat. Scotti potentibus Anglis, et offerentibus quatuor mille libras Sterlingas, proditione infami vendunt Regem, qui ſe illis custodiendum fiderat. Catholici in Hibernia insignem victoriam referunt de Anglis Parlamentarijs. Galli, cum Suecis ſub finem æftatis Augustam obſident, ſed Cæſareis ad ſubſidium aduentantibus, obſidionem defertunt die 10. Octobris; crebro tamen vario marte pugnatum inter eos. Lincij d. 13. Maij obiit Imperatrix Maria ſoror Regis Catholici ſuffocata à Catarrho iam septimestri fetu grauida, qui extractus à ventre baptizatusq; ſubito expirauit. Cæſar coronari mandat Pragæ Regem Boemiam Ferdinandum Archiducem ſuum primogenitum, & Presburgi comitia habet. At in Comitijs Poloniæ abrogatum est bellum, quod Vladislaus Rex iam decreuerat contra Turcas ingenti apparatu, eo quod Rex non haberet auctoritatem fufcipiendi bellii offensiui, ſine Comitorum conſenſu, ſed ſolum defenſiu. Franciscus Ericcius Dux Venetorum dum ſe accingit ad bellum contra Turcas moritur; Veneti amittunt Rettium in Creta, & Nouigradum in Dalmatia.

Scoti Regem Anglis tradunt, qui dixit ſe libentius venire in manus emptorum, quam remanere in manibus eorum, qui iam ipsum viderant; quod factum in Nouocastro circa medium Februarij, & Rex ductus est Hombium distans Londino ad 60. millaria. Farfaix timens concordiam Parlamenti cum Rege, abduxit Regem inde in ſua castra, ſub ſpecie illum defendendi, ac reſtituendi in pristinum, & exercitum mouet versuſ Londinum, & poſt aliquot diſfensiones Londinum, quaſi triumphans ingreditur, fugientibus Presbyterianis; Rex timens ſibi fugit in Insulam Vectam. In Belgio Archidux recuperat Armenterium, et Landrecium. Princeps Condæus Prorex Cataloniae ineunte Aprili Barcinonem venit, et diu ſed fruſtra Ilerdam obſidet, et loco Condæi miſſus eo eſt Prorex Cardinalis Aquensis frater Mazzarini. Hollandi pacem petunt, et impetrant à Rege Catholico, reteta noua Republicæ forma poſt 80. anno-

annorum rebellionem. Galassus Vissemburgo occupato, moritur Viennæ, succeditq; ei Milander. Io. Vuerta à Bauaro Duce ad Cæsarem transit, & creatur præfectus Generalis Equitum. Bauari Memmingam recuperant. Ibraimius Imp. Turcarum præcepto suo inhibet Tartaros ab inuadendis Polonis, cum quibus pacem firmarat. Prætor Panormitanus cum mense Maio Modulum panis ad duplo minorem mensuram redegisset, vt pecunia inde collecta ærarium redintegraret, plebs in tumultum, ac seditionem versa, & contra vestigalia clamans, vestigialium codices incendit, & creato sibi Duce quodam Pertuso ad arma concurrit, mox creato Generali populi præfecto Iosepho, qui Pertusum neceauit; pax tandem per aliquot Equites plebi charos confecta, & Prorex obiit d. 3. Nouembri, substituto ei Cardinali Triuultio. Neapoli autem longè insanius tumultuatum est ob vestigalia enormiter aucta, & exactiones duressimas continuatas à novo Prorege Duce de Arcos, sub quo etiam pomis, & herbis vestigialium nouum impositum fuit. Hinc plebs in tumultum, & deinde in furorem acta duce, Mafio-Aniello Melfitano annorum 25. die 7. Iulij, ad eas cædes, & strages patrandas erupit, quas Historici fuisse descripsierunt, præcipue Hieronymus Brusonius Volumine 2. Historiarum Europæ l. 5. & Com. Maiolinius Bisacconius in Historia bellorum ciuilium huius seculi. Galli cum Duce Mutinensi Cremonam obsident. In Dalmatia Veneti prosperè bellum gerunt cum Turcis, Xermonicum occupant, Nouigradum recuperant, Scardonam capiunt, & Sebcnicium fortiter propugnant, Turcis repulsis. Masaniellus, de quo supra d. 16. Iulij sclopis occitus, caput præfixum hastæ, cadaver tractum per urbem; fed die sequenti à populo vnitum capiti, & sumptuoso funere in Templo Carmelitarum, cum insignibus Generalatus tumulatum est.

Cardinalis Triuultius severitate, ac prudentia sua Panormitanos tumultus sedat. Populus Neapolitanus, acceptat pro nouæ Reipublicæ Gubernatore Ducem Guisium; totum Regnum Neapolitanum tumultuatur: plura vide in Scriptoribus de hoc supra indicatis. Dux Mutinæ Vere appetente ducit Victoriam Farnesiam suæ cognatam; Marchio Villa in obsidione Cremonensi bombardæ iætu coxendicem percussus extinguitur. Galli, & Dux Mutinæ d. 6. Octobris recedunt ab oblidione Cremonæ. Carolus Gustavus Palatinus Generalis Suecorum frustra Pragæ oppugnationem aggressus, in pacem cum Cæsare, & Regibus consentit, quæ Monasterij firmata fuit. Sed quia in ea nimis indulsum fuit protestantibus, & conditions pacis Religioni Catholicæ noxiæ videbantur, Fabius Chilensis Legatus Apostolicus Coloniæ protestatus est contra capita pacis siue Osnabrugensis, siue Monasteriensis d. 6. Octobris consedit, iussitq; deleri à scriptura nomen suum, ac Pontificum Urbani, & Innocentij, sicut protestatus fuerat, eadem de causa contra pacem Hispanorum cum Hollandiis, & postea Februario subsequenti contra ratificationem pacis inter Cæsarem, & Regem Galliæ, quorum dona Imperatore, & Rege digna reculauit; unde meritissime ab Innocentio X. in Cardinalium Collegium cooptatus, meruit ei postea in Pontificatu subrogari. Poloni bis proligati à Bogdano Chimelescho cum Cosaccis, ac deinde cum Tartaris coniuncto. Vladislaus Rex Poloniæ d. 20. Maij moritur, amissio prius vñico filio Sigismundo, quo audito rustici Russiæ Cosaccis, & Tartari iuncti, Russiam deuastarunt octo millionibus aureorum præda potiū post hæc alios

tumultus, & clades passa est Polonia à Rebelliis, ac Socialibus eorum. Poloni eligunt in Regem Ioannem Casimirum, qui abdicato Cardinalatu dicebat se Regem Sueciæ, cum ei suffragia sua cœlisset frater Carolus Ferdinandus, qui postea duxit viduam Vladislai: ad quam electionem d. 4. Nouembri factam conspirarunt Moschi, & Transiluanii. Antea vero d. 9. Martij obierat Daniæ Rex Christianus IV. annorum 63. Regniq; 51. cui successit filius Fridericus Archiepiscopus Bremensis. Archidux Cortracum Gallis, Condæus Ipras Hispanis eripit, qui Augusto mense prælio insigni vicit Hispanos ad Lentium. Paritijs Parlamentum insurgit contra Mazzarinum, & Regem. Condæus, qui eo venerat, inde recedit ad regimen militiæ Catalonicæ. Coniurati contra Regem Catholicum comprehensi, quos inter Carolus Padilia, & Petrus de Silua decollati, Rodericus de Silua perpetuo carceri addictus, & Joannes Padilia frater voluntaria incisa interiit. Rex die sententia latea iussit exponi in omnibus templis Sanctissimam Eucharistiam, & tria millia Missarum celebrari in suffragium eorum, quos suppicio affecerat. In Sabaudia quoque coniurati vt sortilegijs, aut veneno perderent Christianam Regentem cum filio, per quendam Astrologum detecti, & puniti. Londini ingentes turbæ, & discensiones; Farfaix multos Parlamentarios carceri includit, & Regem abduci iubet à Vixia Insula Vindisoriæ: Ibraimius minitæ Iannizaris occisoribus primi Viliri prætociatus est ab eis chorda arcus, nec multo post idem paſta est Sultana eius mater.

1649 Carolus Stuartus Rex Angliæ à Parlamentariis opera Farfaixi, & Cromuelis per vilissimos, & omni scelere inquinatos Iudices damnatus, quod souisset rebellionem Hibernenium, conspirasset cum Catholicis contra Protestantes, arma mouisset contra Parlamentum, violassetq; Regni leges, quantumvis eo contestante, se non posse ab alio, quam à Deo iudicari die 10. Februarij ductus est ad supplicium incedens inter milites, leu Satellites festinanter, aiebat enim se festinare ad certamen, ex quo sperabat coronam immortalem. Capite truncatus est, obierit ne hereticus, an, vt quidam retulere Catholicus, DEVS nouit: pluribus enim visus est nimis obsurdusse inspirationibus Diuinis, & Consilijs Nunciorum Pontificiorum de Catholicæ Religione profitenda. Monarchia extincta Camera inferior abrogavit Cameram superiorum. Scotti, & Hibernenses acclamarunt Regem Scotiæ, & Hiberniæ Carolum H. filium Caroli necati; Farfaix videns Cromuelum pluris quam se fieri, recessit Londino in eunte Decembri. Parisijs quoq; in eunte anno, dum Regis ministri exigent pecuniam ad bellum, & conseruationem locorum, quæ acquisita iam fuerant, Parlamentum contra Regem, vel potius contra Mazarinum insurrexit, & populum in eandem seditionem traxit, à quo tamen plus pecunia ad sustinendam rebellionem exegit paucis diebus quam uno anno exegissent Regi ad conseruationem Regni. Parlamentum tamen agnita sua culpa conciliatum est Regi. Arcurtus Cameracum oblidet, Galli Tarracensem, Hispani Barcinonem capere conantur. Anna Archiduissa filia Cæsaris despontata Regi Catholicæ transiit in Hispaniam: Carolus Dux Mantuæ ducit Isabellam Claram Archiduissam Nenipontianam. Pontificij Castrum occupant, & ad vicescendum necem Episcopi Castrensis, demolitiunt urbem, Ducatu Castræ retento loco pignoris, donec Dux Parma Montiftis satisfaciat. Io. Casimirus impeirata dispensatione à Pontifice,

fice, nubit cognatae suæ viduæ relicte ab Vladislao fratre ipsius Io. Casimiri Regis Poloniæ. Poloni propugnant Sbarafsum, & prælantur cum Cosacis numero, sed non virtute superiorebus, & alijs in prælijs Rex Poloniæ vincit Cosacos, & Tartaros. Dalmatiam pestis vexat, Veneti classem Turcicam debellant, & ex parte incidunt.

1650

Condæus Princeps Ianuario' exeunte cum Principi Contio, & Duce Longæ villæ, tanquam noua molientes, iusu Reginæ, & Ducis Aurelianensis comprehensi, & in custodiam dati. Quidam de Parlamento, & postea Burdigalenses Mazzarinum insimulant perinde, ac auctorem turbarum Regni. Burdigalenses obseSSI, & tandem portis apertis Regem cum Card. Mazzarino recipientes, veniam impetrarunt certis conditionibus. Condæus, & Contius translati in Portum Gratia; multi eos liberare conantur hac, & alijs de causis contra Mazzarinum agentes. A: Card. Mazzarinus Parilijs egressus cum exercitu Rethelum expugnat opera Mareschalli Plesij, sero, & frustra Turennate, qui pro Hispanis militabat, succurrente; cum quo prælia tum est acriter, & cruento marte, sed victoria stetit à Cardinali, qui anno exeunte ingressus est quasi triumphans Lutetiam, occurrente in eius amplexum Rege; Quo die Condæus comprehensus fuit Parilijs, eodem comprehensus est Barcinone eius amicissimus Comes Marsinius Generalis Præfectus militum in Catalonia, eiusque loco militus est Prorex Dux Mercurij. Hispani Dertofam expugnant, & in Italia Populonium, & Portum Longonem deditione acquirent. Summus Pontifex Iubilæo celebrato quodam Religiosos ordines abrogat, & quorumdam monasteria parua, & disciplinæ religiosæ minus idonea, abolet. Cæsar tertij nuptijs dicit Elconorani Gonzagam fororem Ducis Mantuæ. Veneti feliciter aduersus Turcas in Creta certant.

1651

Dux Aurelianensis cum coadiutore omnia tentant, mediante etiam Parlamento, pro liberatione Condæi Principis, & complicum, & ad exclusionem Cardinalis Mazzarini, adeo, ut tandem Paritiensibus omnibus arma capessentibus, coacta Regina consentire liberationi Principum, ad quos ipse Mazzarinus certus iam Lutetia abscedere, nuncium detulit. Principes magno plausu Parilijs excepti. Regina coacta est mandare Mazzarino, ut toto Regno excederet; paruit ille, & recusatis oblationibus amicorum, & Hispanorum, per Sedanum Coloniam venit, ab illo Electore veluti Rex tractatus. Turenas Hispanis derelictis redi. Parilios. Condæus ut Gubernator Aquitanæ; & tandem defecit ad Hispanos, & Rex Gallæ decretuit illum persecui ac reuocare Mazzarinum, qui iussu Regio conscriptis fere quinque millibus militum, iunctusq; Marescalco Ocquincurtio rediit ad confinia Galia, Parlamento ridiculè illum proscribente, & promitis 50. millibus aureorum Sicario qui Cardinalem (d'et nefas) occideret. Carolus II. Rex à Scotis coronatus, venit in Angliam, & ad Vuorceltriam cum Cromuelo contingens profligatur, & mutato habitu fugit Londonum, & inde in Galliam. Multi Catholici Martyrio coronati in Anglia quos inter Boetius Episcopus Roffensis, qui etiam ex se lingua perrexit prædicare veritatem Catholicam, quo miraculo insanentes hæretici, cor à pectori abstraxere, quod ad Semihoram, quasi noua lingua palpitauit. Veneti prospere contra Turcas bellum iutinent. Io. Casimirus R. Poloniæ d. 30. lunij insigni victoria, & præda potitus est Cosacchis & Tartaris, casis barbarorum plus

1652

100000. & de suis desideratis tantummodo 2200. Cardinalis Mazzarinus Pietauiam venit exceptus honorificentissime à Rege, & Principibus aulæ; & Rex abrogat Parlamenti decretum contra Cardinalem; At contra Ducem Aurelianensem crescut suspiciones aulæ; Arcurius Condæum infestat. Turenas pro Rege Gallæ militat. Coadiutor Gondius mense Martio Purpura ornatus à Pontifice; dici voluit Cardinalis Retius. Inter Regios, ac Principes federatos multa hostiliter gesta. Regina Sueciæ conatur eos ad concordiam reducere, Rex Parlamento denunciat nolle se Cardinali Mazzarino indulgere facultatem abeundi, cum etiam eo absente in Germania, Condæus, & Aurelianensis bellum ciuale Gallæ intulerint. Plebs Parisiensis in seditionem versa non sine cedibus tumultuantur. Pugnatum inter Regios ac rebelles, quos tandem Rex vicit, & stabiluit suam auctoritatem. Hispani recuperant Balagueriam, Gerundam, & tandem Barcinonem; & in Belgio Grauelingam, moxq; Dunchercam peste laborantem ad deditio nem compellunt. Angli Cromuelo auctore bellum indicunt Hollandis pescantibus in Oceano Scotico circa Orcadas. Cæsar comitis Ratisbonæ celebrat Decembri. Marchio Carracenæ ineunte Maio Trinum, & Crescentinum occupat, & Casalensem arcem obsidens, cogit Gallos d. 22. Octobris ad deditio nem, eoq; postea introductus est Dux Mantuæ, & præsidium 8. o. Alemannorum. Marchio Villa recuperavit Crescentinum. Rex Gallæ coram Parlamento declarat rebelles, & lœsz Maiestatis reos Condæum, Contium, Duce Rupifocensem, & Ducissam Longævillæ; Cardinalem autem Betzium inquieti, ac turbulenti animi virum, & Mazzarino insidianem iubet comprehendendi duciq; in Sylam Vicennensem d. 20. Decembri. Sub finem autumni locuta herbas & radices arborum absumunt in Polonia, vnde anno sequenti fames, & pestilentia orta est. Campana altera nomine S. Agatha in Campanili Ecclesiæ S. Nicolai supra Ebrum fl. procul à Cæsaraugusta leucas 7. sponte sonuit d. 20. Februarij post medium noctem & iterum in meridiie, & d. 24. hora 1. post meridiem, pluribus iubibus semper versus Orientem, & postrema vice sonuit per horæ quadrantem. Girardus in Diario.

1653

Dux Vendocinæ ineunte Februario cum classe ad ostia Garumna venit ad comprimendos Burdigalenses, & Cardinalis Mazzarinus in Campania cum exercitu Regio prosperè acuersus hostes bellum gerit, reditq; quasi triumphans Parilios, quo veniens Card. Antonius Barberinus, fit magnus Eleemosynarius Regis, opera Mazzarini. Galli Gerundam Catalonia obfrident, sed frustra; at prope Saltulas Hispanos profligant. Burdegalentes contumacissimi auxilia ab Anglis, & Hispanis, sed in catsum, procurant; Sarlatini tamen redeunt ad obsequium Regis. Conclavis à multis nobilibus derelictus est. Parisienses solemni conuiuio, & concurfu nobilium honorant Cardinalem Mazzarinum. Regij Chaumontum, & Rethelum occupant exeunte Iunio. Burdegalenses pacem cum Rege suo ineunt. Electores Auguistæ Vindelicorum mense Maio eligunt in Regem Romanorum Ferdinandum IV. Regem Bohemiarum, & Hungariae, & Ratisbonam redcuant ad celebrandam eius coronationem. Ruttici Helueti ob reformatam monetam, & commercium salis, atq; exactiones, in tumultum, ac bellum erumpentes Lucernam, ac Bernam oblidient ducere Leuembergo; sed Io. Rudolphus Helueticus

1654

rum dux eos repulit ac domuit, & ad pacem compulit, Leuuembergio capite multato. Februarij die 28. per duos dies Anglica classis cum Hollandica decertauit, & victoria stetit ab Anglis. Cromuelus cum exercitu Londonum accedit, & Parliamentum deicxit, seque supremum Regni protectorem dicit. Hollandi iterum prælio nauali victi ab Anglis. Recusante Christina Regina Sueciae matrimonium, Succi eligunt in Regem ei successorum Carolum Gustavum Palatinum. Polonia fame, ac peste laborat. Innocentius X. constitutione data Romæ prid. Kal. Iunij declarauit hæreticas esse quinq; propositiones Iansenistarum ibi enumeratas.

comes Arcurtius redit ad obsequium Regis Galliz, imo, & Princeps Contus ducit Comitissam Martinotiam nepotem Cardinalis Mazzarini sub initium Quadragesimæ, cum paulo ante frater eius Princeps Condæus à Parlamento proscriptus fuisset, & suppicio capitali adiudicatus. Carolus Dux Lotharingia in Belgio suspectus Hispanis, ac Cæsareis, præsertim ob clandellinam cum Mazzarino amicitiam, comprehensus est Bruxellis, & Antuerpiam abducens. Defuncto Archiepiscopo Parisiensi, Cardinalis Retzius ad ei succedendum destinatus, & ob id liberatus à carcere certis conditionibus, fugit Romam Rege offenso. Rex Galliz coronatus Rhemis ineunte Iunio. Regij Duces Asturacum ad ditionem adiungunt. Hispani Atrebatum diu obsident, sed frustra, & Rex Galliz cum Regina post victoriam ingressus Atrebatum, mox redit Parisios. Princeps Contus Cataloniæ Ptorex ineunte Julio Villam Francam ditione recipit, & Hispanos à Rodensi obſidione pellit. In Cataloniæ montibus Certaneis apparuit monstrum insigne, videlicet homo robustus semper caput, quorum modum vnicum oculum in medio frontis, reliqua binos oculos habebat, & aures aſininas, solo capite monoculo coinedebat, bibebat, & mugiebat, horrendum: septem quoq; brachia humana agitabat; pubetenus hominem, infernè Satyrum imitabatur; pedibus caprinis, ac bifidis. Regina Sueciae d. 17. Ianuarij coram Senatu, & proceribus Regno se abdicavit incredibili dolore, & stupore subditorum, reictis sibi in Pomerania redditibus ducentum mil. ium aureorum; eodemq; die post duas horas Upsilon coronatus est Rex Carolus Gustaus, Regina Sueciae inde Antuerpiam, ac postea Bruxellas venit, vbi adfuit Antonius Pimentellus Regis Catholicæ Legatus, & nocte ipsa præcedentem Natalem Domini in palatio Archiducis, coram ipso, & Pimentello, Fuemsaldanio, Monteuccolo, & Borenio professionem Fidei Catholicæ nuncupauit; Dumq; P. Guimesius Dominicanus Pimentello à secretis, pronunciabat formulam absolutionis, totius Ciuitatis bombardæ explosæ fuerunt, nullo accepto signo, tantummodo enim imperatum fuerat, ut circa horam illam exploderentur. Vlyssiponem appulit classis 80. nauium cum 46. millibus capsis facchari, alijsque multis mercibus. Pax inter Anglos, Hollandoſque componitur. Anabaptistæ coniurant contra Cromuellem. Poloni Cosaccos cædunt. Moritur Matthias Princeps Vallachiz, relicto hærede Constantino Szierbano. Pax perpetua inter Polonos, ac Tartaros conficitur: Poloni à Moscouitis superati. Dux Mutinæ ducit Lucretiam Barberinam. Dux Guliſius Classis Gallicæ duxor frustra Neapolim aggreditur.

Innocentius X. Pontifex d. 8. Ianuarij moritur. Multa hostiliter gesta inter Ducem Mutinæ, & March. Caracenz. Die 6. Aprilis vespere electus fui. in Summū Pontificem Cardinalis Fa-

1656

bis Chisius Senensis, tanta conspiratione suffragiorum, quanta ante annos 300. nullus alius Pontifex, diciq; voluit Alexander VII. annorum 54. ipsis hæreticis agnoscensibus assistentiam Spiritus Sancti in electione Pontificis, cuius virtutes in Germania agnouerant. Gallicum Pedemontanis, & Duce Mutinæ Ticinum obſident, & oppugnant, sed frustra, propugnante vrbe strenuę Com. Galeatio Trotto. Martij d. 12. moritur Eleonora mater Christinae Reginæ Sueciae. Christina autem ex Belgio veniens in Italiam, Oeniponti publicam fideli Catholicæ professionem fecit coram Luca D. Holſcenio Protonotario Apostolico, & Canonicō S. Petri, ita suadente Pontifice, ut posset illam in ditione Ecclesiastica tanquam Catholicam excipere, quam maximis demonstrationibus honoris: misitq; illi in occursum ad fines ditionis Pontificis quatuor Nuncios Prælatos Nobilissimos; excepta est Regina Suecia Ferrariz, & Bononiæ d. 12. Nouembris, & in aliquibus ciuitatibus Pontificijs ingenti concursu, & apparatu, cumq; d. 8. Decembri prope accessisset ad Lauretanam ædem reliquum itineris, quamuis lutulenti, pedes consecit, obtulitq; Reginæ Cæli Coronam, & Sceptrum pretiosissimum gemmis referta; Die 19. Decembri Romam appropinquans, obuios habuit nomine Pontificis Cardinales duos ad id Legatos de Latere Io. Carolum Mediceum, & Lantgrauum Hassia: Post eius solemnam in Vrbem ingressum, excepta est in Consistorio Cardinalium, professa gaudium, quod experiebatur tum ob susceptam fidem Catholicam, tum ob eximios honores, quibus à Summo Pontifice Dei in terris Vicario cumulabatur; cui Pontifex respondit, longè maiori gaudio in Cælis celebrari iplius conuersionem, quam in terris. Die Natali Domini interfuit solemnis Missæ Pontificis, & ab eodem Pontifice accepit Sacramentum Confirmationis, suscepta nomine Regis Catholicæ à Cardinali Mediceo, voluiq; dici Christina Alexandra. Rex Galliz decreto edito excludit ab officijs aulæ suæ, suiq; fratris omnes Hugonottos. Bulla Pontificia contra Iansenistas acceptatur Parisijs ab Ecclesiasticis. Rex Catholicus declarat filium suum hæredem Monarchiz, & Lusitanis offert inducias decennales. At Io. Rex Lusitaniz recusat eas requiritq; aut bellum manifestū, aut perfectam pacem, & fœdus init cum Anglis, quibus è contrario Rex Catholicus bellum indixit. Moritur interim in Ciuitate Burgensi Margarita Sabauda olim Mantua Ducissa, & Lusitanæ Proregina. In Anglia bis coniuratum ab aliquibus cōtra Cromuellem. In Austria processus iurant fidelitatē paruulo Archiduci Leopoldo Ignatio, qui in Comitijs Poſſonijs electus fuit in Regem Hungariae, & coronatus d. 27. Iunij. Tartari iuncti Polonis Cosaccos cædunt. Carolus Gustaus Rex Sueciae Polonos bello vexat, & ad angustias redigit. Moschi expugnant Vilnam, Cosacci Russiam inuadunt, Suecus in acie Polonos vincit, & Varſauiam occupat, & postea Cracoviam. Defuncto Francisko Molino Duci Venetorum substituitur d. 25. Martij Carolus Contarenus. Veneti prospere bellant contra Turcas.

Rex Sueciae, Marienburgum Februario occupat. Veneti sollicitant Moschos, & Cosaccos contra Turcans diuerſendum à Creta, & Dalmatia. Tartarorum 50. millia veniunt in auxilium Polonis contra Suecum. Thomas Princeps Sabaudiz, ex apostemate in capite moritur. In Helvetia bellum inter Catholicos, & Protestantes, velox pax secuta est. Dux Mutinæ multis, ac pretiolis munib; donatus à Rege Galliz, & Cat. J.

- Card. Mazzarino reuertitur Generalis Praefectus Gallicæ militiae in Italiam, & Valentiam obsidet. Moritur Cardinalis Triuultius. Dux Mutinæ cum Duce Mercurij cogunt Valentiam ad se dedendam Gallis. Regina Sueciæ Hispanis desertis, adhæret Gallis. Pestis ex Sardinia delata Neapolitanam Vrbem, et vicina loca depasta est à Maio exeunte adeo, ut quotidie non minus quam 80. homines, sive prius tamen plures perirent. Inde Pestis Romanam delata securitatem vsq; ad huius anni finem. Pontifex Nuncios mittit ad Reges Christianissimum, et Catholicum pro pace, et constituendo loco illam trandi; locus prope Bayonam destinatus fuit. Genuam quoque pestis corripuit. Sub finem anni Lues Neapoli dæsauit et ciuitas experta opem S. Francisci Xauerij, cum in Profectorem eligit. Pax inter Gallos, et Anglos firmata, & bellum inter Anglos, et Hispanos erumpit, idcque Rex Angliæ ex Gallia migrat Bruxellas. Hispani Gallos ab obsidione Valentianarum tandem repellunt. Galli Chapellam recuperant. Regina Sueciæ d. 8. Septembribus peruenit Parisis, vbi innumerabili concursu populi, & Nobilium, & deinde à Rege, qui Compendij morabatur celebratibus tanta Regina dignis excepta est. Franciscus de Sosa Legatus Regis Lusitani, sed pro tali non receptus à Pontifice obstantibus Hispanis, post annum inutilis moræ Roma discedit. Ioannes IV. Rex Lusitanæ post morbum dierum 10. moritur d. 6. Nouembris, successit ei primogenitus Alphonsus VI. coronatus d. 15. Nouembris, sub tutela Reginæ matris; Poloni ter vici à Sueco, postea victores fure, fugato Rege Sueciæ bis, & ad angustias redacto, & Varsauiam recuperant. Dux Octavianus Piccolhomineus die 9. Augusti moritur Viennæ. Cosacci redeunt ad obsequium Regis Poloniæ. Rex Sueciæ iterum, ac tertio vicitur à Polonis, qui obsidere pergit Cracouiam. Alexandro VII. Pontifice suauiter urgente, & Nuncio eius Carolo Caraffa prudentissima dexteritate negotium pertractante, Serenissima Republica Veneta PP. Societatis IESV, quos diu olim eximia benignitate fouerat, & Anno 1606. sibi qualia à visceribus aullos ægrè tulerat, iterum in Augustissimum suum finum recepit, & honorificentissimis benevolentiaz characteribus reuocauit, vt peracto iam quinquagētimo absentiæ nostræ anno, tanquam iubilæo recurrente ad pristinum Dominium Venetum, liberè seruituri reueteremur. Tartari Transiluanos profligant, cæsis eorum 4000. & captis 24000. Initio autem Septembribus reperta sunt Genuæ mortua in sola vrbe 70. millia hominum, & superuixisse Genuæ 14400.
- 1657 Maio Mense Rex Ardz finitimus Regi Angliæmittit ex Africa Legatos ad Regem Catholicum, petens amicitiam, & Religiosos viros instructores in Fide Christiana. Iunij d. 25. Dunckerha deditio[n]e capta est à Gallis, & Anglis, eamque ingressus Rex Galliæ cum Mazzarino promisit sibi cordi fore cultum Catholicæ Religionis: In Canali Angliæ repertus est piscis longus cubitos 70. latus 30. Ragottius Transiluanus Turcas magna clade affecit, pauloq; post Cosacci Moschos trans Borysthenem profligant. Iulij d. 6 Bergam captam ingressus est triumphans Rex Galliæ, reuersuq; Mardichum, ex febre continua decubuit; At Rex Hungariæ d. 18. Iulij electus est in Romanor. Regem. Augusto mente pestis Varsauiam infestat; terræmotus Cephaleniam per octo dies succussit, multis obrutis, & monte integro cum templo hausto. Rex Sueciæ Hafniam obsidet, & in ea Regem Danimarchiæ die 25. Aug. Franciscus
- 1658

Dux Mutinæ Mortariam ad deditio[n]em, & Grauelingam Galli die 30. compellunt. Septembri Tarcae inuadunt Transiluaniam, Iernum capiunt, & arcem Veindennensem trucidantes omnes milites, uno euidente, qui desperatione actus incendit apothecam pulueris tormentarij, & se cum Turcis, & arce districcit in aerem. Die 13. Septembribus moritur Oliuerius Cromuelus Profectus Magnæ Britanniaæ, & d. 14. substituitur ei Milord Richardus de Cromuelis, eq; Parlamentum, & capita exercitus fidelitatem iurant d. 16. Vrangelius deditio[n]e potitur Coneburgo, & Chamus Tartarorum Alba Iulia Transiluaniaæ. Poloni in Comitijs Vuarsauia decernunt bellum aduersus Moschos, ac Suecos. Mareschallus Turrenas occupat Odenudem, Mennenam, & Castrum Gaurense, iactoq; ponte super Scaldim terrorem incusit Ganda[u], & Bruxellis, sed eas Ioannes Austriacus, milite, & comeatu sufficienti munit, mox Turrenas capit Ipras, Vuarnesonum, & Comingham. Octobris d. 13. Franciscus Dux Mutinæ in pago S. Ia prope Mortariam post 40. dierum ægritudinem moritur, pietate, & fortitudine bellica heroas inter numerandus, quem vel ipsi hostes deplorarunt: successit ei filius Alphonsus IV. Rex Poloniæ 17. millibus militum Turniam obsidet, expugnaturus eam d. 20. Decembribus, magna strage. Octob. d. 27. Hollandi classem nauium 160. mittunt in auxilium Regi Danimarchiæ contra Suecum, qui bus occurrit Suecus 40. Nauibus armatis. Nouembris dic prima Alexander VII. Pontifex inter Sanctos retulit B. Thomasi de Villanova Archiepiscopum Valentiniū, die 8. classis Hollandica post acre prælium commissum cū Suecis in freto Sundico, introduxit Hafniam 3000. milites auxiliarios, cum munitionibus, & comedatu, & d. 9. Suecus soluit obsidionem incensis castris. Veneti in Cretam Turcis strenue resistunt. Ludouicus de Haro Pacem-Augustam, vulgo Bâradox, diu obsecram deserit, & Hispanos milites transfert ad obsidionem Illiuiaæ, vulgo Elus, & sub finem Decembribus Suecus iterum artillimè Hafniam obsidione cingit. Ianuario mense pestis Constantinopolim vexat, præcipue Iudeos, & d. 13. Hispani magna strage capitum, & militum repelluntur ab obsidione Illiuiaæ, Lusitanico subsidio introducto. Aprilis 2. adiunt Cælari Francofurti moranti, Legati Tartarorum offentes auxilia contra Turcas. Pax componitur inter Reges Danimarchiæ, & Sueciæ. Esdintum Condæ deditur, pro cuius recuperatione Rex Galliæ expeditiōnem sollicitat. Maio mente Londini reassumptum est vetus Parlamentum ad formam Anni 1653. & septem deputati ad publica negotia electi. In Comitijs Vuarsauia pax consecuta inter Cosacos, & Polonos. Iulij 26. Sueci Nascum deditio[n]e capiunt, & vastant Prussiam, & Colacci hoc mense cedunt 8. milia Moschorum, multoq; plures capiunt. Augusti die 3. March. Montecuccolus Viennæ accipit inuestitam Corregij à Cesare pro Duce Mutinæ Carolus Dux Lotharingiæ à Rege Catholicæ liberatur à carcere. Londini Turba multa, ac seditiones, alijs pro Parlamento stantibus, alijs pro Carolo II. Rege. Die 12. Aug. habita est prima Sesio pro pace à Cardinali Mazzarino, & Com. Ludouico de Haro in Insula fluminis Bidastox prope Baionam, quæ diuidit Galliam ab Hispania, & d. 20. prope Baionam moritur Comitissa Saluatera Annorum 108. adhuc robusta; eodemq; die moritur Fridericus Dux Holstiaæ Sacerdos Regis Sueciæ. Londini nobiles contra Parlamentum armant 6. millia milium:

tum : Moriuntur interim Caleti Princeps Eboracensis, & Audomari Carolus eius frater, & 400. in turrem Londonensem abduiti. Die 26. Aug. Cæsarei oppugnare Dammum, & recuperatur Pomerianam, Stettinum obsidendum statuunt. Poloni obsident Graudentidem in Prussia. Arabes Meccam obsecram capiunt, ad quam recuperandam Rex Turcarum ingentem indicit exercitum. Septembri d. 5. Matriti ius- su Regis Catholici celebratur solemniter dies Natalis Regis Franciæ. Dux Venetorum moritur Ioannes Pisaurus de Societate nostra Venetias reuocanda optimè meritus, multoq; magis de Republica, cui substituitur Dominicanus Contarenus. In Anglia ad Vestechestriam Regij vieti à Parliamentarijs, quo audito Rex Carolus II. migrat in Galliam, eiusq; frater Bruxellas. Die 17. Septembr. Cæsarei ditione Dammum capiunt. Octobri Carolus II. Rex Angliæ Baionam proficiscitur ad Cardinalem Mazzarimum, et Ludouicum de Haro, pro auxilijs ad recuperandum Regnum. Ragottius Transiluanus præliatur cum 20. millibus Tataris, quorum septem millia cædit; Turcæ autem Varadimum Transiluaniz occupant. Novembribz 6. terræmotus Calabriam quassauit, multis pagis subrutis, et d. 12. Pax confecta inter Reges Catholicum, et Christianissimum, concluto matrimonio inter Regem Galliæ, et Terefiam filiam Regis Catholici, cum pacto vt illa renunciet iuri succedendi in Regno Hispaniæ defientibus masculis. Die 15. Campana miraculosa Vililiz supra Hebrû flu. per 3. horas sponte sonuit, forte promulgans pacem post bellum annorum 48. esto hæc pax alibi seriùs promulgata sit, puta Mediolani d. 29. Nouembribz. Dux Lotharingiæ protestatus est contra quædam capita pacis ; Sed Mazzarinus, et Haros hortati sunt illum, vt fideret Clementiæ Regis Galliæ. Cosacci deficiente à Polonis, Generalem creant filium Chilminischij defuncti, et 15. millia Polonor. trucidant. Decembri 13. absoluuntur Comitia Posnaniz.

1660 Reges Christianissimus, & Catholicus promittunt Regi Angliæ restitutionem in Regnum, dummodo pro impensis beli cedat Gallo Scotiam, Hispano Hiberniam ; Londini tamen turbæ sedatae Carolo Rege excluso. Princeps Condæus Regi Galliæ reconciliatus, ad eum à Mazzarino introductus augetur ditione, & dignitate. Legati Magni Ducis Moschouïz ad M. Ducem Hetruriæ, Liburaum appellant. Terræmotus iterum in Calabria, & in Lucania. Februarij d. 2. Blelis moritur Dux Aurelianensis; Marchionij Caracenz prorogatur in triennium Belgij regimen, & d. 22. moritur Rex Sueciæ Gottemburgi annorum 38. Tartari cædunt plusquam 13. millia Moschouitarum. Turcæ Ragotrium in Transiluaniam recendentem profligant. Martio mense locustæ infestant Insulas Fortunatas. Piratæ Tunetani offerunt Regi Galliæ 7. mille captiuos Gallos, vt se redimant à vexatione nauium Gallicarum. Condæo iuxta pacis capitula restituuntur Chermontium, Astenacum &c. Pax inter Danos, & Suecos firmata. Londini discutiuntur conditiones Regi Carolo proponebæ, antequam reuocetur ; & Gubernator Duncherchæ iubet in foro proclamari : *Vivat Carolus II. Rex Magna Britannie.* Aprili mense Parliamentum Londini, exercitus capita, & Metropoles consentiunt restitutioni Caroli in Regnum ea conditione, vt parcat etiam parricidis Caroli I. nec ducat vxorem diuersæ Religionis à Protestantibus, relinquatq; in suo vigore edictum contra Catholicos, nec Gallos Hispanosue in Regnum introducat, celebreturque in

Ecclesijs ritu Scoto ; eidemq; pro anno redditu promittuntur 80. mille libræ sterlingæ. Congressus Regum Galliæ, & Hispaniæ ad Fontem rapidum statuitur in d. 7. vel 10. Maij. Rex Carolus II. ingressum suum in Angliam constituit ad diem 8. Maij, sibi natalitum ; Parliamentum capite multat 7. primarios complices parricidij in Carolum I. & Cromuelis offa extumulata iubet comburi; reliquorum bona proscribit; quos inter Ongelius ad Regem prouenia confugit, Respondet Rex, effusionem sanguinis vnius Regis tale parricidium esse, vt ad ultionem obliget potius eius subditos, quam filios. Porro Regis huius litteræ lectoræ fucrant in Parlamento audis capitibus, fueratq; ibi proclamatus Rex cum sonitu campanarum, & explosione bombardarum: quando autem ingressus est d. 8. Londinum annos natus 30. praefere prætoriani milites 2000. & sublecuti equites 1. socio. Magistratu purpurato obviant eunte, & populo genua flecentे. Hoc anno Lupijs reperta imago antiqua S. Mauri Abbatis, multis cæcis ritum, & alijs sanitatem restituit ; eius caput seruatur ibi in Basilica S. Stephanij. Genuenses Venetis pro bello contra Turcas offerunt mutuum dimidium millionem absque ullo scenore. Turcæ in Creta ab oppugnatione Clisæ tormentorum ictibus per dies quinque propulsantur ; Poloni frustra tentant recuperare Vilnam iam captam à Moschis. Iterum Cephalleniz terræmotus multas ædes subvertit. Iunio ineunte Vesuuius flamas, ignitos lapides, & cineres eructans, Neapolitanos terruit ; & d. 9. terræmotus concussit Burdigalam, Pictauiam, Monempessulanum. Rex Angliæ Catholicos ab aula ejicit, ipsiq; Legato Regis Galliæ absceſsum inde indicit.

1661 Rex Angliæ d. 18. Maij nuptias firmat cum Catharina torore Regis Lusitaniz (indignante, & abeuante in Belgium Legato Regis Catholicæ, qui aliam vxorem proposuerat) & Lusitano contra Hispanum promittit 10000. milites, ac naues 20. armatas, dummodo sibi cedat quædam arces in India Orientali & in Africa. Classis Lusitana ex India appellit incolamis. Iunio mense Rex Galliæ mandat, vt omnes subscriptant Constitutioni Pontificis contra Iansenistas datæ anno 1656. d. 16. Octobr. Hispani oblidient Portum Vrbem Lusitaniz. Pax inter Moschos, & Suecos composita. Meler fluuius inaudita inundatione Stokolum infestat. Iulio ineunte Turcarum myoparones ex Calabria multos captiuos abducunt, eundemq; agrum locusta intistant, & in Ægypto caritatem Annonæ inducent ; Amsterodamum appellit classis Indica 7. Nauium cum 6. millionibus aureorum, Io. Austriaus oblidet Portum Lætum, & Campum maiorem Portugalliz. Reginæ Angliæ Catholicæ permitti sunt 20. Religioli catholici in aula, decretumq; tollenda Elizabetæ edita contra Catholicos, permittendamque libertatem Religionis. In Cypro, & in Syria ob tyrannicam quorūdam Praefeturam tumultuatum est: Comes Nicolaus Estdrinjus in Boſſina cædit aliquot millia Turcarum, & plures capit : Turcæ occupant transitum in Transiluaniam dictum Portamferream, ideoque Cæsar mandat Generali Montecuccolo vt cum exercitu festinet, & assit stat Principi Kuminiamo. Cosacci vi armorum, & minis extorquent à Catholicis, vt sibi licet celebrare Diuina officia ritu Græco. Augusto mense terræmotus Hydrunti euerit 24. Domos. Veneti in porta Insulæ Chij tormentis redigunt in cineres 33. tritemes Turcicas, occiso Bassa Mazzamama ; At Isnael Bassa diripit Albam Iuliam, & Transiluaniam ferro flammisq; deuastat.

stat. Chiminiamus recipit se in Maldouiam. Kamus Tartarorum Moschouiticam ditionem inuadens cum 200. millibus armatorum, occupat Astracanum, & Cazanum. Misnia, & Turingia ex copia imbrum, & inundatione fluminis ante annos centum immemorabili, multos homines, & animalia amisit: Classis Hispanica ex Occidente cum 16. millionibus Gades venit, inde flexit ad S. Andream, & tandem ad Corunna portum. Septembri Montecuccolus prope Szambrium Turcas, et Tartaros aggressus ex ijs 15. millia partim cecidit parum cepit, cum spoliis opimis; liberati sunt multi captivi, reliqui hostes fugati, et de Catholicis 600. tantum desiderati. Pestis, ac fames Constantiopolim dire vexauit. Octobri mense classis Lusitana reuersa est ex Brasilia cum 70. nauibus onustis 26. millibus captis Sacchari: eodem mense Rex Galliarum ob Natiuitatem Delphini, post decantatum hymnum. *Te DEVUM Laudamus*, signauit 500. strumosos, Carceres laxauit, retentis tantum reis criminis status, & homicidis proditoribus, ac per suos eleemosynarios soluit debita miserabilium. Nouembris d. 17. Varsauiae publica gratiarum actione in Ecclesia celebrata est victoria Polonorum de 26. millibus Moschouitis in Lituania intermissione deletis. Rex Angliae esum carnium feria 6. & 7. vetat, & Quadragesime diciunum sanctit. Iesuitae Parlamenti editio tota Britannia exulare iussi. Rex Galliarum cum Reginis adfuit Carnuti, impleuitq; votum factum B. Virgini pro impetrando filio, die 8. Decembris; sed maius quid eo die aetum Romae: nam Decembris 8. ipso die festo Immaculatae Conceptionis Beatis. Virginis MARIAE Dei Genitricis ALEXANDER VII. Pontif. Max. Philippo IV. Rege Catholico per extraordinarium suum Oratorem Ludouicum Crespij Episcopum Placentinum supplicante, Constitutionem promulgauit, qua declarauit sensum Christi fidelium in celebrando Conceptionis Festo, & praedecessorum Pontificum in instituendis pro hoc, peculiari Officio, & Missa, & Indulgencij semper tuiste. quod Deipara in ipso primo instanti creationis anima, & infusionis in corpus, fuerit per merita Christi Redemptoris preseruata ab Originali peccato, & in hoc sensu, & cultu nunquam immutata, velle se eidem pia sententia fauere, adiectis, ac denunciatis preciosis in eos, qui quoquis praetextu, & quauis excogitibili ratione siue publice, siue priuatim audeant huiusmodi fauorem frustrari, aut piam dictam sententiam vellicare: Quia quidem declaratione Sanctissimus Pontifex tentatiam hanc piam ad ultimum, seu proximum Definibilitatis Gradum euexit, sicut in nostro hac de re opere Deo iuvante demonstrauimus. Idem Pontifex d. 28. Decembris retulit inter Santos B. Franciscum Salesium Episcopum Gebennensem: Nouembris d. 6. natus erat Philippo IV. Regi Catholico, ex Maria Anna filius Carolus II.

1662

Goa hoc anno capta est ab Hollandis. Februario Turcae cum suorum clade repulsi à Serinuario ab arce Croatiae. Dux Lontharingius cedit Regi Galliarum Ducatum suum, sed postea cessionis eum precepit. Poloni Varsauiae incunt Comitia d. 20. Februarij. Terramotus Cretam urbem concussit, ruina multarum aedium: Oceanus prope Dorotrectum inundatione in agros, & pagos, homines plurimos, & pecudes mersit. Ventus procellofissimus prope Roterodamum multas naues mersit, aliasq; 26. à portu Texelie anchoris auulas alio transtulit, ac dissipauit. Martio mense Marchio Lichensis primogenitus Ludouici de Haro, indignatus, quod sibi non

fuisset collata dignitas, & Officium patris, stetit cuniculis actis sub theatrum, interimere Regem Catholicum cum Hispanis Proceribus; sed deprehensus est, & carceri inclusus: in eius domo reperti sunt 10. millions aureorum; cum scripturis, quibus adnotarat alios quinque millions mislos Lusitano Regi eodem mense Fochetus praefectus Aerarij Gallici, & Thesauri Regij, conuictus perhibetur usurpatorum 40. millionum librarum de redditibus Regij. Fames dira in Gallia, præcipue Parisijs, quam Rex sua liberalitate mitigauit. Aprili mense promulgatur Vlyssipone fœdus perpetuum inter Anglos, & Lusitanos; Inter Venetos Ducemque Sabaudiae conuenit, vt in scripturis publicis Sabaudus non se appellat Regem Cypri, aboleaturq; liber super hoc ad fauorem Sabaudie editus. Rex Galliarum deputatis Genevez mandat, vt in ea vrbe liber sit vsus Catholicismi. Die 27. Aprilis incendium rededit Passauiam in cinereum, excepto Monasterio PP. Franciscanorum. Maio mense Lusitana Sponsa Regis Anglie peruenit Hamptoncourtum, vbi per Archiepiscopum Londinensem celebratur nuptiæ cum Rege. Junio mense Regina Sueciae Catholica d. 19. reuersa est Romanam. Rex Galliarum, rogatu Regis Catholicæ, vetat suis subditis militare pro Lusitanis. Moschi cedunt 8. millia Tartarorum, & Cosacorum in acie. Seditiosi in Polonia denunciant Comitia Vuarsauiae nulla esse, quia in illis consumptæ fuerant 6. hebdomadæ, cum durare non deberet ultra dies 14. per Constitutionem Anni 1637. Iulij d. 15. moritur valde pie Alfonso IV. Dux Mutinæ. Die 18. vidua Caroli I. Regis Angliae Caletum venit, reuersa in Angliam. Io. Austriacus occupat Auerum Montemfortem, Villamuciosam, & Portellum. Turcae die 22. Iulij ab obsidione Claudiopolis desistunt. Augusto mense Rex Galliarum iubet destrui 23. templo hereticorum, quæ in Gebennensi ditione, sub eius protectione fuerant. In Polonia flumina ab imbrum copia, villas, & urbes ligneas eluione abducunt, lapides autem domos alicubi sternunt. Moschi Cosaccos ad ripam Borysthenis, & vicissim Cosacci Moschos profligant die 20. Augusti. Andreas miles Coriolanus scopo interimit Bertoun famulum Ducissæ Legati Gallici Crequij Romæ; ex qua scintilla incendium discordia inter Pontificios, & Regem Galliarum, qui tamen renouauit decreta contra Huguenottos, & iussit carceribus includi capita nouæ sectæ Illuminatorum. Ministri Anglicanæ Ecclesiæ recusant iurare fidelitatem Regi Angliae in rebus Ecclesiasticis, contra quos alio praetextu Rex colligit exercitum, non sine tumultu, ob vestigal nouum subditis indicatum. Hiberni quoq; potunt Regem propriū, qui apud eos resideat. Constantinopoli pestis grassatur. Octobri suadente Regina Angliae vidua decernitur, vt Angli cedant Gallis Duncherham. Nouembris moritur Gulielmus Leopoldus Archidux: Decembris d. 2. Rex Galliarum ingreitus est Duncherham, restituitq; ibi Catholicismum cum multis priuilegijs.

Generalis Pirata Sinensis per Hispanos repellitur ab Insulis Philippinis. Moritur Ferdinandus Carolus Archidux Oenipontanus. Februario Rex Galliarum consentit in matrimonium Principis Valesiae cum Duce Sabaudie. Carolus Josephus Archidux decernitur Belgij Gubernator. Martio mense firmatur fœdus inter Reges Galliarum, & Danimarcarum. Primus Vilirus mouens versus Belgradum cum 40. millibus Turcarum, denunciat bellum Cæsari. Aprili exeunte moritur Violanta Margarita Ducissa Parmæ post mortem fœtus intra uteru extincti. Maio inuenit Lon.

1663

Londini promulgatur edictum, ut exceptis famulis Reginæ, omnes Catholici intra triduum ex Anglia intra oculum ex Scotia, & Hibernia discedant. Paulo post promulgatur matrimonium inter Cæsarem, & Margaritam filiam Regis Catholici. Comes Esdrinus cæsis 4. milib. Turcar. magna præda potitur: Io. Austriacus post oppugnationem 6. dierum expugnat Eboram d. 23. Maij, & triduana direptione, multis millionibus potitur. At Iunio M. Lusitani in prælio, Hispanorum 8. millia partim cedunt, partim capiunt cum 24. tormentis, fugiente Io. Austriaco Pacem Augustam, & post 7. dierum obſidionem, Eboram recuperant. Hollandi in India Coccinum obſidentes repelluntur. Iulij d. 5. moritur ex calculo. vespere Iulius Sacchettus Chardinalis annorum 76. heros magnanimitatis vir. Moritur, & P. Antoninus Diana Theatinus. Hungari offerunt Cæſari centum millia armatorum contra Turcas, dummodo ipsorum ductor sit Palatinus Hungariz, & Alemanni defendant Austriam. Comiti Esdrino habenti 10. millia militum veteranorum, & 20. millia militiz vulgaris, conceditur inuadere regionem Turcarum, quorum multa millia in conflictu prope Canisiam cedit, multa præda potitur, de suis amittens tantum 300. Eius equus bis occisus est, Comite illælo. Pestis vexat Smyrnas, & Algeriam. Augusti 13. Turcæ Serinuarium aggressi, bis non sine clade repelluntur: Aly-Bassa cum 40. milibus Turcarum. Nekeselium fruſtra oppugnat, amissis 10. milibus, & d. 30. ab obſidione recedens, iunctusq; alijs 24. milib. Tartarorum, loca aperta incendijs vaſtant. Comes Esdrinus capto, incensoq; Brenio, fugatisq; Turcis, obtinet à Cæſare 7. millia peditum mille equites, & mille Dracones armigeros, & paulo post creatur Generalis. Septembr̄ transigitur matrimonium Ducus Parmentis cum Isabella forore Alphonsi. Ducus Munitz. Rex Galliæ offert Imperatori contra Turcas 12. millia militum dummodo leorū mili- tent sub Duee Franco. Aly Bassa d. 24. Sept. occupat tria Nikeselij propugnacula promittens obſessis conditions honestissimas, concessis horis 40. pro responsione à Cæſare expectanda, qui respondet subſidium affuturum ad diem 30. at Generalis Forgarius non expectato responſo Cæſaris d. 26. dedit arcem post 6. Hebdomas propugnationis, & fugit inde, & tamen repertus est ibi commeatus militaris, & victualis pro alijs 6. hebdomab. Kalendis Octobris Dux Michelburgi versans in aula Regis Christianissimi, abiurata hæresi Protestantium, professus est Catholicam fidem in manibus Cardinalis Barberini, exceptusq; est à Rege, & Regina. Galliæ conuiuio, & d. 3. post generalera confessionem culparum absolitus est à Censuris contractis obductam in matrimonium consobrinam, auditioq; Sacro Missæ Sacrificio, sumptu Sanctis. Eucharistiam. Dic item 3. obſessum est à Turcis Leuentium, & paulo ante capta Nitria, quorum locorum præfecti à Montecuccolo supplicio affecti Poſonij. Tartari incendunt 40. villes Morauiæ. Comes Esdrinus lauarini cum 20. milibus militum accingitur ad inuadendum hostem. Die 30. Octobr. Parisijs præſente Regina, consecrata est noua Ecclesia Præmonſtrenſium, erecta à Rege Galliæ in honorem Sanctissimi Sacramenti, & Immaculatæ Conceptiōnis Deiparæ. Nouembri inunte Albes fluuius vi ventorum intumescens, exundauit in agros Bremam vsq; ruptis quoque aggeribus prope Hamburgum cum interitu multorum hominum, ac pecudum. Com. Nicolaus Esdrinus cædit 800. Ianizzeros, & occupat 40. currus, ac 200.

boues, qui Nikeselium ducebantur. Dic vñdecima Heluetiorum Legati excepti Parisijs cum ingenti pompa rhedarum mille, & amplius; eorum senior annorum 115. oravit coram Rege, firmatoque federe die 18. decreta est conſcripțio 14. millium Heluetiorum, vt proximo Ianuario Rex in promp̄e haberet 50. millia armatorum. Rupellam duæ naues appellunt à Kebacco nunciantes in Noua Francia fuisse terramotus adeo horrendos, vt montes integros exhauerint; Turcæ Leuentium, & Nouogradum occupant. Decembris die 8. Regina Galliæ mater Regis ad honorem Immaculatæ Conceptiōnis Deiparæ fundauit solemnē Pompa Monasteriū Monialium Minoritarum in vico S. Germani. Die 27. obi⁹ Christina Sabaudiæ Ducissa Senior. Eodem mense Imperator ad corrroganda auxilia contra Turcas, misit Legatos in Galliam, Angliam, Daniam, Succiam, Hollandiam, Prussiam, Poloniā. Die 28. Dicembris in aurora migravit, vt piē credimus in Cœlum Pater Franciscus Maria Crimaldus Societatis IESV annorum 45. magni vir, ac profundi ingenij, accerrimi iudicij, probitatis insignis, & sine singularitatis nota singulariter omnibus charus, ac sine querela inter nos conuersatus: mihi vero plusquam dimidium animæ meæ. Quantum enim mihi in studijs Astronomicis, & Geographicis contulerit, cōſtare poterit legenti Nostrum Altageſtum Nouum, & Nostram Geographiam, & Astronomiam Reformatam, in quibus apparent ingenij ipsius argumenta non vulgaria, sed potissimum in opere eius posthumo de Lumine, Coloribus, & Iride quod interim, dum hæc scribimus, sub prælo sudat.

Kalendis Ianuarij Rex Poloniæ oppugnat, & deditione capit Ostrem, & d. 3. Cozeleczum dimisso præſidio Moschouitico. Comes Esdrinus egreditur cum 20. milibus militum, & 19. tormentis ad obſidendum Sighettum. Rex Galliæ offert Cæſari 15. millia militum; Cæſar invitauit ad Generalatum militum. Mareschallum Turenz, qui non recusat, t̄i Rex Galliæ affentatur. Magnus Dux Hetruriz offert Imperatori duos millions aureorum, ea conditione vt inuestiatur duobus feudis in Hetruria. Sub finem Mensis Com. Strottius Legatus Cæſariis obtinet à Rege Galliæ 6. mille milites sub duetu Comitis Durassi consanguinei Turenatis, & 300. mille aurcos contra Turcas. Comes Esdrinus capit Quinquecclesiastis, & d. 27. moritur Carolus Iosephus Archidux frater Imperatoris. Februario Dux Sabaudiæ veniam dat rebellibus Vallis Lucenz, vetans eis hærcses prædicare in Valle S. Ioannis. Martio Mensi Londini damnatur capite author libelli, quo afrebarunt Rex major Singulis, sed minor toto populo, & posse Regem supplicio capitali damnari à Populo, vel à Parlamento, quia non regnabat iuxta leges. Rex Poloniæ profligat omnino Moscorum copias. Armorum suspensio inter Reges Hispaniæ, ac Lusitanæ facta, intercedente Rege Angliæ, interimq; in tractatu de concordia Rex Catholicus petiit, vt deficiente linea masculina domus Bragantinæ, regnum deuoluatur ad coronam Hispaniæ, idq; Iuliani proceres iuramento firment, vtq; Rex Lusitanæ ducat vnam de Domo Austriaca, foluatq; Reg. Catholicò tributum annum. Aprili nunc se Cæſar decernit obſidionem Caniz, Maij d. 5. Cardinalis Chitius nepos, & Legatus Pontificis in Galliam discedit, ad componenda, ex condicta formula, dissidia orta inter Pontificios Reges, Galliæ. Dic 3. Maij Sufa Generalis Cæſareus Nitriam recuperat. Colmaria, seu Corlumbaria cum 9. urbibus Alsaciæ subiicit se.

Regi Gallie Iunij d. 2. mortuus Henricus Dux Guijus d. 4. Cælarei aduentantibus 60. millibus Turcarum, deseruant, obſidionem Canisæ. Iulij d. 3. Cardinalis Chitius priuatim ingreditur Lutetiam. Sufa Julio mediante, Turcas repellit ab obſidione Leuentij, & d. 19. præmissis Com. Aenea Caprara, Com. Couaro, & Co. Rabatta, cum 17. millibus militum contra 25. milia Turcarum eos preſigat cæſis 7. millib. eorum, inter quos quinque Bassæ, de Christianis defiderati circa centum inter quos Com. Couarus. Die 28. Iulij Cardinalis Chitius ſolemni pompa Parilioſis ingressus, in cubiculo Regis colloquium eum eo habuit. Die 1. Auguſti propoflumen Rhab Com. Raymundus Montecuccolus inſignem victoriam obtinuit contra 45. millia Turcarū, cæſis aut meritis circiter 16. millib. intra hor. 7. in ea inſignem nauarunt operam March. Pius, & Spichus, & eum tuis Gallie Co. Foliada. Mense Auguſto lues Hollandiam vexauit; & d. 12. Cardinalis Chitius diſceſoit Parilijs, dieq; 29. Auenionem venit. Septembri Colignius ductor Gallorum, qui accerrime pugnabant ad fl. Rab. & magna pars victoriæ cauſa fuerant, misit ad Regem Gallie. Vexilla Turcica. Cardinalis Imperialis diſceſit Parilijs honorificè, & munificenter habitus à Rege. Die 9. Octobris Cardinalis Chitius Romanum declinans, venit ad Caſtrum Gandalphum vbi Pontifex diuersabatur. Peſtis Cretam vexat, & deinde terræmotus interea nuncium allatum in Italiam de pace traçari cœpta inter Cælarem, & Turcarum Imperatorem. Rex Anglie Tigranam arcem vendit Regi Gallie, pecunia viſurus contra Hollandos. Ineunte Decembri apparuit toti Europæ, licet alibi citius, alibi ſerius Cometes prælongæ caudæ, & plumbei coloris, prima viſus prope rostrum Corui, & in fine Februarij circa Andromedæ cingulum, tardus in principio, & fine, velox in medio.

1665

Rex Gallie respondet Legato Hollandenſium, non teneri ſe ad ſtandum pactie, quibus ipſi Hollandi non fterint, & ſicut foedus offenſuum, ac defenſuum iniuerant cum Gallis, idem iniuerint cum Hispanis, vnde ſequebatur ſi Gallus Hispano bellum interret; debere Hollandos, vi posterioris foederis deficere à Gallis, & his dictis eum ab ſe dimilit. Rex Anglie ineunte Ianuario bellum indicit Hollandis, ob occupata ab his multa loca circa Inſulam Capitis Corsi, & vexatas crebro naues Anglicanas. Cæsar concedit Comiti Petro Eſdrino Generalatum Croatie. Peſtis Hollandie extinguitur, extintis prius Amſterodami hominib. 24.148. fed vexat adhuc Turcas in Creta. In Campanie pago Nichino non longè ab Aueria Mente Martio terræ noua vorago apparuit ambitu 300. paſſuum, & latitudine 100. cum bombis, & exhalationibus igneis. Februarij d. 7. Parilijs honorificè exceptus fuit à Rege, & à Regina P. Dominicus Ottomanus Ordinis Prædicatorum, frater Imperatoris Turcarum, & Primogenitus Ibraim, qui Anno 1644. captus tuerat ab equitibus Melitenib, cum Sultana matre in itinere versuſ Mecham. Poloni in Vorania cædunt 6. millia Cotaccorum rebellium, reliquis fugatis. Vuarauia Comitia Polonica ineunt d. 14. Martij. At die 19. Aprilis Dominica, quæ recitat Euangelium. Ego sum Pastor bonus. Alexander VII. Pontifex retulit in Sanctorum numerum B. Franciscum Salchum Episcopum Gebennentem. Comes Nicolaus Eſdrinus perit in venatione occitus ab apro. Ineunte Aprili, vel etiā ante viſus eſt alter Cometes in gradu 20. Aquatij, cum Boreali latitudine graduum 25. & minut. 35. in fine autem mensis, viſus eſt in gra-

du 11. Tauricum latitudine Boreali grad. ferè 12. Bearneses M. Maio ob exactiones, & veſigalia ex Sale tumultuantur, & ſub Duce Andio cum Baionensibus, & Burdegalensibus præparant ſe ad bellum ciuile. Maij d. 29. Rex Christianissimus per Cancellarium magnæ camere præcepit omnibus Episcopis, & beneficiariis Ecclesiasticis, vt intra 3. menses ſubſcriberent Bullæ Alexandri VII. contra laſcenitas. Idem decreuit poſta, ne viſus Huguenotice haereſeos ſectarius admittetur deinceps in censum nobilium aut ad Artes, vnde factum eſt, vt mense Septembri conuerſi fuerint ad Catholicam fidem ad 24. millia Huguenotorum. Die 17. Septembri obiit Philippus IV. Rex Hispaniarum ex calculo in Velica prægrandi, cuius moleſtias adeo patienter toleraverat, vt Medici cauſam morbi ignorauerint. Fuit hic Rex optimè meritus de Immaculata Conceptione Neiparæ ad cuius fauorem impetravit plures conſtituções Pontificias, obiit iam iexagenarius, & die ſequenti obiit D. Bakhatar Sandonalius S.R.E. Cardinalis, & Archiepiscopus Toleranus inſig-nis & effusa in pauperes liberalitatis adeo, vt nec argenteis vatis ſuz menſa nec periftromati-bus ſedium ſuari pepercit ſuccedit in Regno Hispanie Carolus II. quadriennis ſub tutela, & administratione Matris Mariae Annae, et ſex Magnatum.

1666

Princeps Contrenaei profefſor ſe descendere à Rege Ludouico Crato ſupplicauit mense Apri-lis Regi Christianissimo, vt probatis ſuę ge-nealogia actis, agnolceretur inter Principes ſanguinis, ipſe autem Rex magno apparatus bellico inſiſtens conuocat Parilijs ex omni-bus arcibus Regni bombardarum fuſores pluri-mis bombardis fundendis deſtindatos. Anglia autem Rex luſtrata ſua claſſe maximis, quæ conſtabat 146. nauibus militari-bus, bombardis 6676. et militi-bus 25770. poſt ſoluta ſtipendia militi-bus et nauiis, iuſſit eam ſolueret ac ſela facere contra Hollandos. Sub initium Iunij Lusi-tani magno numero militum Caſtellam in regio-ne Ayamontis irrumptentes à Barone S. Christi-na Neapolitano et Campiductore repulsi ſunt, et ex ijs cæli mille pedites ac ducenti equites. Londini die 12. Septembri in domo pitoris Hollandi accensus eft ignis, qui vento per 4. dies flante totidemq; noctes, in cinerem redigit domorum quindena milia, Eccleſias 84. aulam Confiliij & alias aedes, periere infantum aut puellarum quinque milia, & multæ mulieres. Octo-bri mense Summus Pontifex ſupplicante Eminentibus. Cardinali Sfortia Oratore Regis Catholici, nomine Reginae Hispaniarum diſpenſauit per Breue ſpeciale, vt P. Ioannes Aderadus Nitardus Soc. Iefu, Reginae eiusdem Conſefsarius, poſset, non obſtantibus ſtatutis noſtri Ordinis acceptare & exercere manuus Inquisito-ri Generalis Hispaniarum. Parlamentum Lon-dinense inſtituit apud Regem Britannie, ne pa-cem cum Hollandis iniret, exhibens denuo vitas & fortunas omnes ſuas pro continuatione belli. Rex Christianissimus decreuit vt omnes pueri qui alebantur in hoſpitalibus ſedibus, aut quibus grauabantur familiæ pauperum in claſſes mari-timas migrarent, vt opportune aſſuererent na-uationi & arti nauticæ. Rex Succiæ perſiſtebat in obſidione Bremæ, propugnantibus vr-bem illam strenue ciuibis. Hollandos inter Regem Danimarchæ, & principem Luneburgi foedus initum fuit contra Suecos, & alios hostes; fed Angli breui confliſtu vicerunt, & occupa-runt 20. naues onerariae Hollandorum, quæ onuſtæ mercibus redibant à Smirnis. Nouembri flumina diuersa in Venetos agros inundarunt, & Oeum

& Oleum flumen Villam integrum Bergomensis agri deuastauit meritis 250. hominibus in Maris quoque Tyrrheno circa oras Neapolis, & Siciliæ multæ procellæ cum naufragijs fæuerunt. Constantinopoli pariter ex ingenti inundatione multæ domus subruerunt et multi homines perierunt. Die 5. Decembris Principissa Hispaniæ sponsa Imperatoris ingressa est solemni pompa Viennam. Senatus Regius Parisijs vertuit sub finem anni artificiosa capillitia, quæ vocant Peruccas, eo quod quotannis in Francia impenderetur amplius quam vices centena milia aureorum in emptionem capillorum. Ad oras Siciliæ et Calabriæ naufragium passæ sunt 40. naues mercatoriz, et d. 25. Nouembris Panormi inundatio usque ad secundum pavimentum domorum multas ruijas attulit.

1667 Rex Christianissimus fundat Parisijs Academiam nouam Mathematicorum eis præficiens Dominum Cameræ; et Massilij monia destrui iubet, eo quod quædam agitassent parum consona reverentia debite ipsi Regi; Tiberis ob continuas pluuias ac niues Ianuario exeunte inundauit in agros ac vias. Summus Pontifex diuersis. Breuibus hortatus est Cæsarem et Electores atq; Archiep. Salisburgensem, ut Venetiis auxiliarentur contra Turcas, Turcæ autem præmissis Tartaris contra Polonos inuationem eius regni decernunt. Sed Cæsar rogatu Regis Poloniæ institut apud Turcarum Imperatorem, ut reuocaret Tartaros ab ea inuasione, quod & obtinuit. Februarij die 12. circiter firmatum fuit inter Polonus & Moscouitas tempus induciarum per annos 13. Interea Classis Regis Galliæ constabat naibus 126. hominib. 22000. & bombardis 3545. Parisijs in Ecclesia S. Seuerini Comes Duratus nepos Marescalli Turense abiurauit publicè hæresim. Londini cæpta est redificatio urbis incendio olim consumptæ, cum decreto ut quotannis celebretur ieiunijs & orationibus anniversaria incendij illius memoria, & erigatur columna cum inscriptione ad perpetuam eius memoriam. A die 17. Martij flumina & canales Hollandiæ gelu adeo solido confixi sunt ut equitantes desuper sustinerent. Die 6. Aprilis feria 4. Maioris hebdomadæ circa horam 13. Terræmotus horrendus Dalmatiæ urbes concusit, maximam partem Ragusa subuertit, perire omnes habitantes, dempis 400, & monialibus 60. quæ personæ extraetæ tuere à ruinis, in quibus triduo semisepultæ fuerant: aquæ omnes puteorum et cisternarum ticcatae euauerunt: Mare ipsum ad 3. milliaria triduo ante terræmotum recesserat à portu, quo postea reuersum est: eadem hora subuersum et Castrum nouum, Dulciniuum, Budua, & absorpta Cattarus adeo, ut iam naues super eam mearent; In alijs quoq; Dalmatiæ, & Illyrici, ac Græciæ locis magna inde strages factæ. Maij d. 22. Dominica infra octauam Ascensionis, hora diei 23. Alexander VII. Summus Pontifex, Deo spiritum reddidit, anno ætatis 69. cui post vacationem Sedis dierum ferè 29. subiectus est d. 20. Iunij Eminentiss. Cardin. Iulius Ruspoliosus Pittorientis, qui se dixit Clementem Nonum: qui non multo post supplicantibus Reuerendis. P. Hieronymo Vblualorio Eremitarum S. Augustini Priore Generali pro suo Ordine, & Reuer. P. Io. Paulo Oliua Societatis Ietu Præposito Generali, pro nostro Ordine, concessit ut viriusque Ordinis Religioli, qui ad Horas Canonicas recitandas tenentur, recitarent deinceps ex præcepto Officium Conceptionis Immaculatæ Virginis MARIAE per totam octauam; quod postea fieri mandauit in omnibus alijs locis ditioni pontificiæ in temporalibus su-

bies ab ijs, qui tenentur recitare Breuiarium Romanum. Parisijs decretus fuit dies 17. Maij pro egressu, contra Belgium cum omni apparatu bellico, ed quod Rex Christianissimus profiteretur deberi sibi eas prouincias iuribus Reginæ Sponsæ suæ, et Delphini suasque rationes omnibus principibus supremis scripto edito manifestauit: itaque ipsem egressus est in eam expeditionem die 17. Maij cum 40. millibus peditum, et decem millibus Equitum; contendebat interim Conciliarijs. Reginæ Catholicæ nutios esse Regis Galliæ prætextus iurium super Brabantia, et Hannonia, et offerentibus sponte suos prouentus pro manutentione rationum Regis Catholicæ, adductis expretis constitutionibus exclusiuis Ius deuolutionis, pro qua exclusione legis Salicæ pro parte Hispaniæ aiebant Regem Christianissimum in negotio matrimonij renunciasse solemniter prædicto iuri, eamq; renunciationem confirmatam fuisse ab eodem Rege Christianissimo, et à Regina Matre ipsius. Verum Rex urbe Atho potitus oppugnauit Tornacum quod se dedidit d. 24. Iunij; et alia loca illecta liberalitate Regis, ipsi claves, ultra obtulere. Die 1. Iulij coptum est oppugnari. Duacum, et die 6. conclusa deditio; die 8. Auguſti cecidit Mediolani gradus, cuius multi globi trilibres, damnum 200. millium, aureorum intulit urbi; Iulio exente Odera flumen inundatione sua stravit agrorum segetes et domos circiter 117. circa Freibergam; Contracum dedit se in potestatem Regis Franciæ die 18. dicti mensis, quibus non obstantibus Rex acceptauit pro Mediatore Pacis inter ipsum Reginamque Hispaniæ nouum Summum Pontificem. Die 28. Iulij Rex Franciæ cum Reginâ sponsa more triumphantium ingressi sunt Atrebatum; Insulæ quoque et Ypræ in potestatem regis deuenere. Ob hos et alios Regis illius progressus. Rex Britannia, Rex Suevia, et Ordines Hollandiæ foedus interse, et cum Hispanis tandem inierunt. In Polonia sibi actum ut Rege Casimiro. renunciare volente Regno, et redire ad statum Religiosum, eligeretur in Regem Princeps Condeus, aut aliquis de Domo Borbonia; vel certe filius Magni Ducis Molcouïz, ea conditione ut fieret Catholicus. Toto vero hoc anno incredibile est quam fortiter et prudenter Marchio Villa conciuis noster Cretæ arces atq; urbes contra conatus Turcarum propugnarit. Interea sedulo actum pro pace inter Hispanos Lusitanosque.

1668 Anni huius initio. Rex Franciæ stabiliuit fundatum pecuniarium pro stipendio et commenatu centum octoginta militum quibus vti destinauit proximo Vere partim in Belgio, partim in Alemania et Catalonia. Vlysipone rex Alphonſus ferocioris animi, & inhabilis ad prolem, dedit occasionem Reginæ vxori secedendi ad vitam Monastica, ipse autem contestatus populo, se agnoscere ipsius mentem eligendi in Regem Petrum fratrem suum, promisit renunciaturum se Regno, dummodo ipse remaneret Dux Bragantia, cum redditibus illius Ducatus; interea Reginæ expectabat à Summo Pontifice dispensationem ut posset dirimere matrimonium cum R. Alphonso sterili, et illud contrahere, cum fratre ipsius; interim primitus Rex detentus fuit in custodia. Dux Bauariæ tandem contra suspicione nonnullorum declarauit se milites conscriptisse solum ad Imperij detentionem, cum ampla facultate, ut Hispanus miles per Bauariam liberum transiit haberet. Die 23. Ianuarij conclusum fuit foedus offensiuum et defensiuum inter Anglos et Hollandos, exclusis Suevis, et Imperialibus. Sub finem Februarij

Anni
Chris.

apparuit in Anglia, et Alemannia Cometes, qui tamen in Italia non fuit ab Astronomis obseruatus nisi circa diem 9. Martij, cuius caput aut defuit, aut plerumque latuit sub horizonte; apparuit autem inter stellas Eridani sub Cete, vñq; ad stellas Leporis, et quia diu coniunctus fuit cum iisdem fixis stellis, creditus fuit longè alius quam Luna, præcesserat magna luctuosa, & nivium defectus, subsecuti vel comitati sunt venti vehementes. Die 13. Februarij stabilita fuit pax inter Reges Hispaniæ, ac Lusitanie perpetua, Mediatore Regiæ Britanniæ, & promulgata die 15. Martij. Turcarum in Castris Cretenibus pestis quotidie homines 200. absumentes, & stratagemata Venetorum, Turcas compellere ad recessum. Burgundia intra 13. dies absq; resistentia venit in potestatem Regis Galliæ Rex Gamoris bellum Persis indixit, & Lusitanis

Anni
Chris.

accinxere se ad recuperandum Coccinum, & Cananorem ab Hollandis. Mense Aprili Pax inter Franciæ ac Hispaniæ Reges stabilita fuit vrgentibus Britanno Rege, & Hollandis, sed potissimum Summo Pontifice Clemente IX. in cuius potissimum gratiam Rex Franciæ descendisse se ad pacis conditiones, publicis literis & per Oratorem suum professus est, qui & non multo ante à Pontifice impetravit ut Conceptio Immaculata celebretur in Gallia cum oœa, sicut in Regno Hispaniæ. Idem Pontifex instantibus Reg. Cathol. in Beatarum Catalogum adscripsit B. Rosam de Sancta Maria, Limæ natam in Perruio, & Tertiariam Ordinis S. Dominici 15. April. Octob. 23. Marescallus Turenas abierauit Caluinismum coram Archiep. Parisijs, in genti gaudio totius Curia terrestris, hanc dubium quin & Cœlestis.

Hactenus ad maiorem Regis seculorum Gloriam.

Pa. Co. Li.	ERRATA	CORRIGE	Pa. Co. Li.	ERRATA	CORRIGE	Pa. Co. Li.	ERRATA	CORRIGE
2 . 20	disputationem	dispersionem	49 1 58	viderentur	videretur	90 2 6	Siceosa	Siceota
3 . 4	Epocam	Epocham	49 1 66	Fapelius	Fazellus	91 1 40	Luxeuiensi	Luxouienſi
6 . 28	SELECTM	SELECTVM	49 1 72	Darpi	Carpi	91 2 7	aduersus	aduersus hostes
6 . 32	vetamque	vtramque	49 2 17	Nicophorum	Nicephorum	92 2 61	patriarca	Patriarcha
7 . 23	elt	efst	49 2 50	Scabellæ	Scabellæ	92 2 67	Pontifices	Pontifices
7 . 57	& Agar	ex Agar	49 2 57	Salitum	Salitum	94 1 7	Exarcum	Exarchum
8 . 61	Aronem	Aaronem	50 2 1	Solis	solis	95 1 41	Pende Rex	Penda Regis
9 1 27	Iudicium	Iudicum	50 2 34	præmit	premie	97 2 26	Marciorum	Merciorum
9 2 40	Sicyniorum	Sicyoniorum	50 2 40	Seuerè	feuerè	97 2 50	Monotelitarū	Monothelitarū
10 1 68	judicae, & ipse	judicat & ipse	50 2 48	Bizantio	Byzantio	101 1 44	Zulcimo	Zultimiso
10 2 44	Acolia	Aeolica	50 2 58	Pontecoste	Pentecoste	103 1 31	Imparator	Imperatör
10 3 78	975 debet retrahis supra		51 1 21	Maoetidem	Maeotidem	104 1 38	Terramus	Terræmotus
11 2 34	vt Phul	at Phul	51 1 34	Nierum	Nicrum	106 1 42	Troila	Froila
12 1 32	Phace	Phacee	51 2 59	Caraufium	Caraufium	109 2 9	Carollus	Carolus
12 2 3	Razia	Razin	52 2 25	Sydonus	Synodus	121 1 13	mittit ad	mittit ad
12 2 29	Olympianicæ	Olympionicae	53 1 51	Aprium	Arium	124 2 67	sedisse	sedisset
13 1 6	Arechilochi	Archilochi	53 2 15	solem	Solem	131 2 74	sanguinis	sanguinis
13 1 29	Cizicus	Cizycus	53 2 17	MIKA	NIKA	136 1 43	danis	Danis
13 1 68	Panesij	Panetij	53 2 40	ostensum	ostentum	137 1 51	calamiam	calumiam
13 2 22	Epidamus	Epidamous	53 2 46	indictiones	Indictiones	140 1 62	expullendos	expellendos
14 2 6	Confusus	Confutius	54 1 28	Bastianum	Bassianum	146 1 13	pilia	pila
14 2 31	erat	erant	54 1 58	Sulpicius	Sulpicius	147 1 51	Sitam	sitam
14 2 42	Thaspis	Theispis	54 2 28	ac	at	147 2 52	Paschalis	Pachalæ
14 2 58	Gambyles	Ciro Cábyses. Cyra	56 1 11	Ancilæ	Ancillæ	149 2 20	altaretum	altercatum
14 2 68	Anaxomandri	Anaximandri	56 1 74	Ilechyras	Ilyhyras	150 1 51	vilum	vilam
15 1 12	Magnus	Magus	56 2 61	Episcopo	Episcopos	153 1 9	pertinaci	Pertinaci
15 2 26	Trego	Trogo	56 2 63	Treuirim	Treuiros	166 1 60	nouimentrem	nonimedrem
17 2 36	Hattatus	haftatus	56 2 65	interim	inuitis	169 2 49	Marini	Marinatus
17 2 59	repugnaturus	regnaturus	57 1 48	culium	culicum	170 1 62	ammissio	amissio
17 2 69	horæ	ora	57 2 23	Orientas	Orientis	171 2 6	octuagenario	octogenario
18 1 24	Armaspos	Arimaspos	58 2 46	Tiberinde	Tiberiade	171 2 59	pertinente	pertinens
18 1 53	Arcadeus	Ariadeus	62 1 20	Valentius	Valentis	174 1 42	adhorrete	aborrete
18 1 76	Eumeueta	Eumenem	64 1 48	Maynum	Maximum	175 2 33	Scelera	scelera
23 2 6	Massinissa	Massinisa	64 2 73	victoria	Victoria	177 1 73	Latharingiæ	Lotharingiæ
34 1 41	maue	mane	65 1 17	obstrunctione	obtruncatione	178 1 19	insulpta	insculpta
34 1 64	cui sui	cui	65 2 60	Fraiuitta	Frauitta	178 2 49	deuastarunt	deuastarunt
34 2 37	exitu	exitur	67 2 13	Placida	Placidia	179 1 56	Histor. Boem.	, & Histor. Boë.
34 2 51	pernunciauero	prænunciauero	71 2 34	Meroueo	Meroueo	179 2 10	ipſi	ipſis
34 2 48	caluo	calceo	73 1 40	Cababe	Cabade	183 1 10	moeritnr	moritur
35 2 62	mariz	Samariz	73 2 76	Chronologizæ	Chronologizæ	184 1 13	Hunsſitæ	Hussitæ
35 2 28	vniuersi	vniuerſe	74 1 19	Fullone	Fullone	185 1 67	Ricenorum	Ruthenorum
85 2 49	Gotarzom	Gotarzum	74 1 22	Burgondi	Burgundi	185 2 3	Sfismaticorum	Schismaticorū
38 1 21	Cafarem	Cæfar	74 1 45	ab	ad	185 2 9	recte	recte
38 1 35	Terentins	Terentius	75 2 12	cedunt	cedunt	185 2 11	amplectandum	amplectendum
38 1 42	alijs	alij	75 2 30	deficientib.	deficientib.	188 1 42	obsidionæ	obsidione
39 1 5	Alendrina	Alexandrina	75 2 47	Rutheros	Ruthenos	188 1 64	argos	Argos
39 1 17	Genebrand.	Genebrard.	76 1 67	Xenaim	Xeniam	188 1 69	Barbonij	Borbonij
29 1 73	virni	virum	76 2 62	vestant	vexant	188 2 12	coniurati	coniurati
39 2 64	Xiphilint	Xiphilino	78 1 26	ablumqſit	ablumpſit	188 2 48	iussi	iussit
40 2 34	Euaritus	Euaristus	78 1 48	saccesſit	succesſit	189 1 47	parte	pace
40 2 55	creatus	erectus	79 1 49	Chilodomerus	Chlodomerus	194 1 25	Boruesia	Borussia
40 2 56	calu	cula	79 1 54	persaque	Perſlaque	199 1 46	lucido	liuido
40 2 60	Agarsinorum	Agarenorum	79 2 23	qui	qua	200 2 29	Genuæ	Genuæ
41 1 29	vna	vrna	79 2 44	numerem	numerum	201 1 55	Duau	Duaci
41 2 47	terræmotn	terræmotu	81 2 59	Mopſeuſteni	Mopſeuſteni	202 1 41	molchum	Molchum
42 2 40	Antonius	Antoninus	82 1 35	Mopſeuſtiaz	Mopſeuſtiaz	207 2 11	Norcocomum	Noucomum
42 2 46	ſaciendi	ſciuendi	83 1 3	Clotarim!	Clotarium	218 2 35	Contareno	Contareno
42 2 73	Palmodia	palinodia	83 2 5	conſtructum	conſtructam	221 1 11	Ogatenſi	Ognatensi
43 2 3	despondit	desponſam	83 2 71	migravit	migrarit	226 1 23	viferunt	vierunt
43 2 6	Smyma	Smryna	83 2 76	ſatim	ſtatim	226 1 48	A curtus	Arcurtus
43 2 34	Sitam	ſtam	84 1 63	Furtunatus	Fortanatus	227 2 29	diſcenſiones	diſſenſiones
44 1 32	glacie	glacie	85 2 63	Tredegundis	Fredegundis	228 2 24	Cramuelo	Cromuelo
44 2 37	Marcionam	Marcionita	86 1 64	prlus	Sinus	228 2 37	Betzium	Retzium
49 1 50	Iucinius	Licinius	86 2 75	Arcangelo	Archangelo	229 2 13	Luca D.	D. Luca
			89 2 71	Parſæ	Perſæ	230 2 75	foceris	Socer